C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\E\Erikson Steven\Erikson_Steven-MKP6_Lovci_kostí.PDB

PDB Name: Lovci kostí.txt
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 22.10.2009
Modification Date: 22.10.2009
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

POSTAVY
Malažané

císařovna Laseen, vládkyně Malazské říše
pobočnice Tavore, velitel Čtrnácté armády
pěst Keneb, velitel divize
pěst Blistig, velitel divize
pěst Tene Baralta, velitel divize
pěst Temul, velitel divize
Nil, záchlumský zaklínač
Nether, záchlumská čarodějka
T'jantar, Tavořina pobočnice
Lostara Yil, Perelova zástupkyně
Perel, Spár
Nok, admirál Říšské flotily

Banaschar, bývalý kněz D'rek
Hellian, seržant městské stráže v Kartoolu, ž.
Urb, městský strážník v Kartoolu
Bezdech, městský strážník v Kartoolu
Truc, městský strážník v Kartoolu

Rychlej Ben, velemág Čtrnácté armády
Kalam Méchar, asasín
Žrout, nalezenec

Vybraní vojáci Čtrnácté armády

kapitán Laskava, Ašókův pluk
poručík Pores, Ašókův pluk
kapitán Faradan Sort, ž.
seržant Šumař/Struna
kaprál Smola
Sépie
Flaška
Koryk
Smíška, ž.
seržant Gesler
kaprál Bouřňák
vrchní seržant Braven Zub
Snad
Lutes
Ebron
Sinn, ž.
Krump
seržant Balšám
kaprál Smraďoun
Hrdlořez
Masan Gilani, ž.

Ostatní

Barathol Méchar, kovář
Kulat, vesničan
Nulliss, vesničanka
Hayrith, vesničanka
Chaur, vesničan
Noto Nežit, ranhojič (léčitel) setniny v Jednorukého houfci
Hurlochel
kapitán Ambroň, důstojník v Jednorukého houfci, ž.
kaprál Futhgar, důstojník v Jednorukého houfci
pěst Ryde Beud, důstojník v Jednorukého houfci, ž.
Ormulogun, umělec
Gumble, jeho kritik
Apsalar, asasín, ž.
Telorast, duch
Cudrn, duch

Samar Dev, čarodějka z Ugaratu
Karsa Orlong, teblorský válečník
Ganath, Jaghutka
Zášť, proměněnec a sestra paní Závisti
Corabb Bhilan Thenu'alas
Leoman S cepy, poslední vůdce povstalců
kapitán Šerana, y'ghatanská městská stráž, ž.

Karpolan Demesand, Trygallská obchodnická gilda
Torahaval Delat, kněžka Poliel

Řezník, kdysi Kvítko z Darúdžhistánu
Heborik Neviditelné ruce
Scillara, uprchlice z Raraku
Felisín Mladší, uprchlice z Raraku
Ropušník, démon

Mappo Poříz, Trell
Icarium, Jhag
Iskaral Pust, kněz stínu
Mogora, d'ivers, ž.

Taralack Výd, Gral a agent Bezejmenných
Dežim Nebrál, d'iversí t'rolbarálové z První říše

Trull Sengar, Tiste Edur
Onrack Zlomený, Osvobozený T'lan Imass

Ibra Gholan, T'lan Imass
Monok Ochem, t'lanimasský kostěj
Minala, velitelka Stínové kumpanie, ž.

Tomad Sengar, Tiste Edur
Péřová čarodějka, lederská otrokyně
atripreda Yan Tovis (Šero), velitelka lederských oddílů
kapitán Varat Taun, důstojník pod velením Šero
Taxilian, tlumač
Ahlrada Ahn, tisteandijský špeh mezi Tiste Edur
Sathbaro Rangar, arapajský zaklínač

Přese vše, co je skutečné
v tomto nastupujícím věku,
kde hrdinové zanechávají pouze
železný kruh svých jmen,

vycházející z hrdel bardů,
stojím ve ztichlém srdci,
toužím po slábnoucím tlukotu
životů rozpadlých v prach
a šustivém šepotu,
jak písně utichají
ve ztrácejících se ozvěnách,
přese vše, co je skutečné,
komnaty a síně
zejí prázdnotou na můj křik –
protože někdo musí
odpovědět
odpovědět
na to vše
někdo

Nastupující věk
Torbora Fethena

ÚVOD
1164 spánku Ohnice
Istral'fennidan, období D'rek, zmije podzimu
Dvacet čtyři dny po popravě ša'ik na Raraku
Pavučiny mezi věžemi, spředené ve velké výšce, připomínaly třpytivé plachty a slabý vánek od moře rozechvíval obrovská vlákna, takže se na město Kartool snášel drobný déšť, jako ostatně každé ráno v čistém období.
Na většinu věcí si člověk nakonec zvykne, a protože žlutopruzí paraltové kdysi neblaze proslulé věže osídlili jako první poté, co ostrov před mnoha desetiletími dobyli Malažané, bylo dost času si na takové drobnosti zvyknout. Dokonce i pohled na racky a holuby, každé ráno nehybně zavěšené mezi dvěma desítkami věží, než jako pěst velcí pavouci vyběhli, aby si svou kořist odnesli, mezi občany Kartoolu vyvolával už nanejvýš jen mírnou nevolnost.
Seržant Hellian z městské stráže ve Čtvrti septarchů byla v tomto směru, žel, výjimkou. Měla podezření, že jistí bohové se třesou smíchy nad jejím bídným osudem, za který jsou také bezpochyby zodpovědní. Narodila se zde ve městě a trpěla strachem ze všech pavouků, takže celých svých devatenáct let prožila v nesmírné hrůze.
Proč prostě neodejdeš? Na to se jí ptávali kamarádi a známí. Jenomže to nebylo tak snadné. Vlastně nemožné. Kalné vody přístavu byly zanesené svlečenými kůžemi, útržky pavučin a promočenými opeřenými mrtvolkami, pohupujícími se tu a tam na vlnách. A ve vnitrozemí to bylo ještě horší. Mladí paraltové unikali před staršími z města a do dospělosti zápasili o přežití na vápencových útesech lemujících ostrov Kartool. Ač mladí, nebyli o nic méně agresivní či jedovatí. I když jí obchodníci a sedláci tvrdili, že člověk může celý den chodit po cestách a pěšinách, aniž by potkal jediného pavouka, Hellian to nezajímalo. Věděla, že bohové jen čekají. Stejně jako pavouci.
Když byla střízlivá, všímala si věcí patřičně a přičinlivě, jak se sluší na městskou stráž. A ačkoliv nebyla opilá pořád, střízlivost přinášela hysterii, a tak se Hellian snažila chodit po vratkém laně neúplné opilosti. Proto také nevěděla o divné lodi, kotvící nyní ve Volných docích, která dorazila před východem slunce a jejíž vlaječky hlásaly, že připlula z ostrova Malaz.
Lodě z ostrova Malaz nebyly samy o sobě neobvyklé či zapamatováníhodné, nicméně začal podzim a větry převládající v čistém období v podstatě znemožňovaly plavby na jih nejméně na další dva měsíce.
Kdyby byly věci méně rozmazané, mohla si také všimnout – pokud by se obtěžovala zajít dolů do přístavu, což by možná udělala, kdyby jí někdo držel v zádech meč – že loď není obvyklá bárka či koráb ani vojenský dromón, nýbrž štíhlá, elegantní loď postavená ve stylu, jaký říšští stavitelé lodí nepoužívali už dobře padesát let. Čepeli podobnou příď zdobily tajuplné řezby maličkých hadů a červů a táhly se podél okrajníku do poloviny lodi. Záď byla hranatá a dost vysoká, s kormidelním veslem na boku. Posádku tvořilo asi dvanáct mužů, na námořníky příliš tichých, a nechtělo se jim opustit palubu. Jakmile byla vyhozena lávka, odešla krátce před svítáním jediná osoba.
Hellian to vše zjistila až později. Běžec, který ji našel, byl místní spratek, a když zrovna neporušoval zákony, poflakoval se po přístavu v naději, že si ho návštěvníci najmou jako průvodce. Strčil jí do ruky útržek pergamenu, na pohmat dobré kvality. Na něm byla napsána strohá zpráva, nad jejímž obsahem se zamračila.
„Dobře, kluku, popiš mi muže, který ti to dal."
„Nemůžu."
Hellian se podívala na čtyři strážníky stojící na rohu za ní. Jeden z nich chlapce popadl zezadu za rozedranou halenu a zvedl ho do vzduchu. Rychle s ním zatřásl.
„Vrací se ti paměť?" zeptala se Hellian. „Doufám, páč já neplatím."
„Nemůžu si vzpomenout! Díval jsem se mu rovnou do obličeje, seržante! Akorát… nemůžu si vzpomenout, jak vypadal!"
Hellian si chlapce chvíli prohlížela, pak zabručela a otočila se. Strážník ho postavil na zem, ale nepustil.
„Nech ho jít, Urbe."
Kluk odběhl. Hellian mávla na strážníky a vykročila.

Čtvrť septarchů byla nejklidnější částí města, ač ne pro nějakou zvláštní přičinlivost z Hellianiny strany. Bylo tu méně obchodních budov a rezidence sloužily akolytům a laikům asi desítky chrámů tyčících se na zdejší hlavní třídě. Zloději, kteří chtějí zůstat naživu, nekradou v chrámech.
Hellian vedla četu na třídu a znovu si všimla, jak nemalý počet chrámů chátrá. Paraltům se líbila zdobná architektura, kupole a nižší věže a kněží zřejmě bitvu prohrávali. Cestou jim pod nohama křupaly zbytky chitinových krunýřů.
Před lety by se po první noci Istral'fennidan na celém ostrově slavilo s obětinami a smírnými oběťmi k božské ochránkyni Kartoolu D'rek, zmiji podzimu, a polodrek, arcikněz Velkého chrámu, by městem vedl procesí po koberci zbytků z úrody a bosýma nohama by šlapal v červy a larvami prolezlých odpadcích. Děti by uličkami honily chromé psy a ty, které by zahnaly do kouta, by s provoláváním jména bohyně ukamenovaly. Usvědčené zločince odsouzené k popravě by veřejně zbičovali, zlámali by jim dlouhé kosti a bezmocné oběti hodili do jam plných masožravých brouků a rudých ohnivých červů, kteří by je během čtyř pěti dní pozřeli.
To vše se ovšem dálo před příchodem Malažanů. Císařovým hlavním cílem byl kult D'rek. Dobře věděl, že jádro kartoolské moci leží ve Velkém chrámu a zdejší mistři kouzelníci jsou kněžími a kněžkami D'rek, ovládanými polodrekem. Navíc nebyla náhoda, že během vraždění za noci předcházející námořní bitvě a následné invazi, jež vedli nechvalně proslulí Tanečník a Mrzena, mistra Spáru, byli vyhlazeni všichni kouzelníci kultu včetně polodreka. Arcikněz Velkého chrámu totiž teprve nedávno získal moc díky vnitřnímu převratu, a vypuzeným rivalem nebyl nikdo jiný než Tayschrenn, v té době císařův nový velemág.
Hellian znala příběhy o oslavách jen z vyprávění, protože jakmile malazští dobyvatelé přehodili přes ostrov říšský plášť, byly zakázány, nicméně o slavných dnech za dávných dob, kdy byl Kartool vrcholem civilizace, se vyprávělo často.
Všichni se shodovali, že za současný ubohý stav věcí nesou vinu Malažané. Na ostrov a jeho mrzuté obyvatele se skutečně snesl podzim. Nakonec nebyl rozdrcen jenom kult D'rek. Bylo také zrušeno otroctví, popravčí jámy byly vyčištěny a nadobro uzavřeny. Dokonce se v jedné budově usídlily dvě desítky pomýlených altruistů, kteří adoptovali chromé psy.
Minuli skromný Chrám královny snů i naproti němu dřepící a srdečně nenáviděný Chrám stínů. Na Kartoolu bylo povoleno jen sedm náboženství, šest podřízených D'rek – odsud jméno čtvrti. Soliel, Poliel, Beru, Ohnice, mistr Kápě a Fener. Od invaze se objevily další kulty – dva výše zmíněné spolu s kultem Dessembrae, Togga a Oponn. A Velký chrám D'rek, stále největší stavba ve městě, byl ve skutečně ubohém stavu.
Muž stojící před širokým vchodem měl na sobě oděv malazských námořníků – vybledlou, vodě odolnou kůži a obnošenou, potrhanou lněnou košili. Dlouhé tmavé vlasy měl stažené do culíku. Neměl žádné ozdoby. Když se při jejich příchodu obracel, spatřila Hellian obličej středního věku s pravidelnými, neškodnými rysy, třebaže měl něco podivného v očích, jakýsi horečnatý pohled.
Hellian se zhluboka nadechla, aby si pročistila hlavu, a zvedla ruku s pergamenem. „Předpokládám, že tohle je tvoje."
Muž kývl. „Ty jsi velitel strážníků v této čtvrti?"
Usmála se. „Seržant Hellian. Kapitán vloni zemřel na podebranou nohu. Pořád čekáme na náhradu."
Ironicky zdvižené obočí. „Žádné povýšení, seržante? Dá se tudíž předpokládat, že střízlivost bude u kapitána rozhodující ctností."
„Ve zprávě stojí, že ve Velkým chrámu jsou potíže," řekla Hellian, ignorujíc mužovu hrubost, a zadívala se na mohutnou stavbu. Všimla si, že dvoukřídlá brána je zavřená. To bylo právě v tento den neslýchané.
„Myslím, že ano, seržante," opáčil muž.
„Přišel jsi vzdát poctu D'rek?" zajímala se Hellian a alkoholovým opojením pronikly nejasné obavy. „Copak jsou dveře zamčený? Jak se jmenuješ a odkud jsi?"
„Jmenuju se Banaschar a jsem z ostrova Malaz. Připluli jsme dnes ráno."
Jeden ze strážníků zabručel a Hellian se nad tím zamyslela. A vrhla na Banaschara ostražitější pohled. „Na lodi? A v tuto roční dobu?"
„Spěchali jsme, jak to jen šlo. Seržante, myslím, že do Velkého chrámu budeme muset proniknout násilím."
„Proč prostě nezaklepeme?"
„Zkoušel jsem to," vysvětlil Banaschar. „Nikdo nepřišel."
Hellian zaváhala. Vlámat se do Velkého chrámu? Za tohle bude chtít pěst moje cecky na pánvi.
„Na schodech jsou mrtví pavouci," oznámil náhle Urb.
Obrátili se.
„Pro mistra Kápě," zamumlala Hellian, „a je jich spousta." Zvědavě popošla blíž. Banaschar ji následoval a po chvíli se přidali i strážníci.
„Vypadají…" Kroutila hlavou.
„Rozložení," řekl Banaschar. „Shnilí. Seržante, ty dveře, prosím."
Stále váhala. Cosi ji napadlo, zamračila se na něj. „Říkal jsi, že jste sem spěchali. Proč? Jsi snad akolyta D'rek? Nevypadáš na něj. Co tě sem přivádí, Banaschare?"
„Předtucha, seržante. Kdysi… před mnoha lety… jsem byl knězem D'rek v jakatakanském chrámu na ostrově Malaz."
„Předtucha tě přivedla až do Kartoolu? Považuješ mě za pitomce?"
Muži se v očích mihl hněv. „Očividně jsi příliš opilá, než abys cítila to, co já." Zadíval se na strážníky. „Máte stejné nedostatky jako seržant, nebo jsem v tom sám?"
Urb se zamračil a řekl: „Seržante, myslím, že bysme měli ty dveře vykopnout."
„Tak to udělej, mor na tebe!"
Hellian se dívala, jak strážníci vyrážejí bránu. Hluk přivolal čumily a dopředu se protlačila vysoká žena v říze, očividně

kněžka z některého chrámu. A co teď?
Žena však upírala oči na Banaschara. I on si jí všiml a nespouštěl z ní pohled.
„Co ty tu děláš?“ chtěla vědět kněžka.
„Copak nic necítíš, velekněžko? Samolibost je zřejmě rychle se šířící nemoc.“
Žena přenesla pohled na strážníky kopající do brány. „Co se stalo?“
Pravé křídlo se naštíplo a po posledním kopanci se vyvrátilo.
Hellian poslala Urba dopředu a vydala se za ním. Banaschar ji následoval.
Uvnitř byl příšerný smrad a v šeru spatřili velké skvrny od krve na stěnách a na naleštěné dlažbě kousky masa a kaluže žluči, krve a výkalů a také útržky oděvu a chomáče vlasů.
Urb se po dvou krocích zastavil a zíral na to, v čem stojí. Hellian se protáhla kolem něj a ruka jí sama od sebe sjela k čutoře u pasu. Banaschar ji zastavil. „Tady ne,“ štěkl.
Hrubě ho setřásla. „Běž k mistrovi Kápě,“ zavrčela, vytáhla čutoru a po několika pokusech vyrvala zátku. Hodila do sebe tři loky. „Kaprále, běž najít velitele Charla. Potřebujeme oddíl na zabezpečení oblasti. A pošli zprávu pěsti, chci tady nějaký mágy.“
„Seržante,“ namítl Banaschar, „tohle je záležitost kněží.“
„Nebuď blbej.“ Pokynula zbývajícím strážníkům. „Prohlídněte to tu. Jestli někdo přežil –“
„Nikdo nepřežil,“ oznámil Banaschar. „Velekněžka královny snů už odešla, seržante. Všechny chrámy budou informovány. Začne vyšetřování.“
„Jaký vyšetřování?“ zajímala se Hellian.
Zaškaredil se. „Kněžské.“
„A co ty?“
„Já už viděl dost,“ opáčil.
„Ať tě ani nenapadne někam chodit, Banaschare,“ prskla a přelétla pohledem jatka v chrámu. „První noc čistýho období ve Velkým chrámu se pořádávaly orgie. Tady se to zřejmě vymklo z ruky.“ Další dva rychlé hlty. Blížila se požehnaná otupělost. „Musíš zodpovědět spoustu otázek –“
Urb ji přerušil. „Je pryč, seržante.“
Hellian se otočila. „Hrome! Copak tys toho mizeru nehlídal, Urbe?“
Kolohnát rozhodil rukama. „Ty jsi s ním přece mluvila, seržante. Já hlídal lidi venku. Kolem mě neprošel, to je jistý.“
„Sestav popis. Chci, aby ho našli.“
Urb se zamračil. „Ehm, nepamatuju se, jak vypadal.“
„Zatraceně, já taky ne.“ Hellian popošla k místu, kde předtím stál Banaschar. Zadívala se na jeho otisky v krvi. Nikam nevedly.
Kouzla. Hellian nenáviděla kouzla. „Víš, co teď slyším, Urbe?“
„Ne.“
„Slyším pěst. Jak si hvízdá. A víš, proč si hvízdá?“
„Ne. Hele, seržante –“
„Kvůli tý pánvi, Urbe. Je šťastnej z toho roztomilýho prskání a syčení.“
„Seržante –“
„Kam nás pošle, co myslíš? Do Korelu? Tam je to vážně hnusný. Možná do Genabakis, i když tam se to trochu uklidnilo. Nebo do Sedmiměstí.“ Dopila zbytek hruškovice. „Jedno je jistý, měli bysme si začít brousit meče, Urbe.“
Z ulice zazněl dupot těžkých holínek. Přinejmenším půl tuctu čet.
„Na lodích není moc pavouků, co, Urbe?“ Přemohla otupělost a prohlížela si jeho výraz. „Správně. Tak mi řekni, že mám pravdu, mor na tebe.“
* * *
Asi před sto lety zasáhl obrovskou guldindhu blesk. Bílý oheň se jako oštěp zarazil do jádra a rozštípl prastarý kmen. Černé spáleniny na červotoči prožraném dřevě prudké pouštní slunce dávno vybělilo. Kůra se v pruzích loupala a kusy ležely na obnažených kořenech, ovíjejících se kolem vrcholku kopce jako obří síť.
Celému údolí vévodila mohyla, kdysi kruhovitá. Stála o samotě jako ostrov, schválně se odlišující od náhodně uspořádané krajiny. Pod balvany, písčitou půdou a rozeklanými suchými kořeny závěrný kámen, původně chránící kamennými deskami obloženou pohřební komoru, pukl a při pádu s sebou strhl hromadu hlíny, která zaplnila komoru. Na těle uvězněném v komoře spočinula nesmírná tíha.
Chvění kroků pronikající dolů k tělu bylo takovou vzácností – za nespočet tisíciletí k tomu došlo tolikrát, že byste to na prstech jedné ruky spočítali – až to dřímající duši okamžitě probudilo, zvlášť když se jednalo ne o jeden pár nohou, ale tucet, sestupujících z prudkých svahů a obstupujících rozlomený strom.
Přadeno ochranných kouzel kolem tvora bylo zašmodrchané a pokroucené, přesto jeho vrstevnatá energie stále působila. Ten, kdo tvora uvěznil, byl důkladný, použil krvavé, chaosem krmené obřady a snažil se, aby kouzla vydržela navěky.
Takový byl záměr vycházející z pomýleného přesvědčení, že smrtelníci budou jednou dobří, budou jednat beze zloby či zoufalství. Že budoucnost bude bezpečnější než krutá přítomnost a že minulost už nikdy nebude znovu navštívena.
Dvanáct hubených postav zahalených do rozedraného, špinavého plátna, s kápěmi na hlavách a tvářemi zakrytými šedými závoji, dobře chápalo nebezpečí unáhlených činů. Žel, také znaly zoufalství.
Na tomto shromáždění měli promluvit všichni, pořádek určovalo postavení různých hvězd, planet a souhvězdí, dosud na modré obloze neviditelných. Jejich rozmístění však bylo dobře známo. Zaujali místa a rozhostilo se ticho. Nakonec promluvil první z Bezejmenných.

„Znovu stojíme před nutností. Jsou tu dávno předpovězené vzorce, ukazující, že veškeré naše snažení nebylo k ničemu. Ve jménu chodby Mockra, vyvolávám rituál osvobození.“
Na jeho slova ucítil tvor v mohyle, jak něco prasklo, a probuzené vědomí okamžitě nalezlo svou totožnost. Jmenoval se Dežim Nebrál. Narodil se v předvečer smrti První říše, kdy ulice města hořely a křik ohlašoval všeobecné vraždění. Protože přišli T'lan Imass.
Dežim Nebrál, zrozený k plnému vědomí, dítě se sedmerem duší, vylézající zakrvácené a třesoucí se z matčina chladnoucího těla. Dítě. Ohavnost.
T'rolbarálové, démoni stvoření rukou samotného Dessimbelakise dávno předtím, než si císař vymyslel ohaře noci. T'rolbarálové, znetvořené omyly v úsudku, vyhubení na přímý císařův rozkaz. Pijáci krve, pojídači lidského masa, a přece tak lstiví, že si to ani sám Dessimbelakis neuměl představit. A tak se sedmi t'rolbarálům dařilo nějakou dobu unikat lovcům, dost dlouho, aby něco ze své duše vložili do smrtelné ženy, ovdovělé v trellských válkách a bez rodiny, ženy, které si nikdo nevšímal, která byla zlomená a jejíž tělo mohlo být použito jako nádoba, M'ena Mahybe, pro d'iversí t'rolbarálí dítě se sedmi tvářemi, které v ní rychle rostlo.
A zrodilo se v noci hrůz. Kdyby Dežima našli T'lan Imass, byli by jednali bez váhání. Vytáhli by z něj sedm démonických duší, spoutali by je na věčnost plnou bolesti a pomalu, postupně by z nich vysávali sílu, aby ve svých neutuchajících válkách s Jaghuty nakrmili t'lanské kostěje.
Dežim Nebrál však unikl. Jak se krmil, jeho moc rostla, noc za nocí, v troskách První říše. Neustále vskrytu, dokonce i před těmi několika málo převtělenci a d'iversy, kteří přežili Velké vraždění, protože ani oni by jeho existenci nepřipustili. Nakrmil se i několika z nich, protože byl mazanější než oni, a rychlejší, a kdyby na jeho stopu nenarazili degarotové… Ohaři noci měli v těch časech pána, chytrého pána, který vynikal v lapacích kouzlech, a jakmile se do něčeho pustil, nepovolil.
Stačila však jediná chyba, a Dežim přišel o svobodu. Pouta na pouta, zbavení vědomí, a s tím i veškerý pocit, že to kdysi bylo… jinak.
A teď… znovu při vědomí.
Promluvila jiná Bezejmenná: „Jihozápadně od Raraku je pláň, rozlehlá a rovná na celé lígy do všech stran. Když vítr odvane písek, objeví se střepy milionu rozbitých nádob, a přejít ji bosky znamená zanechat za sebou krvavou stopu. V této scéně se nalézají hrůzné pravdy. Na cestě z divošství… je nutné některé nádoby rozbít. A obyvatel musí zaplatit daň v krvi. Z moci chodby Telas vyvolávám rituál osvobození.“
V mohyle si Dežim Nebrál uvědomil, že má tělo. Poničené maso, napínající se kost, ostrý štěrk, přesouvající se písky, nesmírná váha ležící na něm. Agónie.
„Když jsme vytvořili toto dilema,“ pravil třetí kněz, „musíme začít s jeho řešením. Tento svět i všechny světy za ním pronásleduje chaos. Na mořích reality lze nalézt množství vrstev, jedna existence se přelévá ve druhou. Chaos hrozí bouřemi a přívaly a zbloudilými proudy a vše posílá do zmatku. Vybrali jsme si jeden proud, strašlivou, nespoutanou sílu – rozhodli jsme se ho vést, upravovat jeho směr z ústraní, nenapadnutelně. Hodláme pohnat jednu sílu proti jiné a způsobit jejich vzájemné zničení. Přijímáme v tomto obrovskou zodpovědnost, a přece jediná naděje na úspěch leží v nás, v tom, co tu dnes děláme. Ve jménu chodby Denul vyvolávám rituál osvobození.“
Z Dežima opadla bolest. Stále byl lapený v mohyle a neschopný pohybu, avšak cítil, jak se mu tělo hojí.
Čtvrtý Bezejmenný pravil: „Musíme přiznat žal za blížící se odchod čestného služebníka. Můžeme však truchlit jen krátce, což zdaleka neodpovídá velikosti nešťastné oběti. Samozřejmě to není jediné truchlení, které se od nás žádá. S tím druhým, věřím, jsme se všichni smířili, jinak bychom tu nebyli. Ve jménu chodby D'riss vyvolávám rituál osvobození.“
Sedm duší Dežima Nebrála se od sebe oddělilo. D'ivers, a přece mnohem víc, ne sedm, kdo jsou jeden – ačkoliv to také platilo – nýbrž sedm oddělených totožností, nezávislých, a přece společných.
„Ještě jsme neviděli všechny stránky této cesty,“ pravila pátá kněžka, „a proto nesmí náš nepřítomný druh povolit ve svém pronásledování. Stínupána nemůžeme – nesmíme – podceňovat. Příliš toho ví. O azathech. Možná i o nás. Ještě není naším nepřítelem, ale to samo z něj nedělá našeho spojence. On… je znepokojivý. A já chci, abychom při nejbližší příležitosti zrušili jeho existenci, třebaže uznávám, že tento názor je u našeho kultu menšinový. Ale kdo jiný zná lépe než já Říši stínu a jejího nového pána? Ve jménu chodby Meanas vyvolávám rituál osvobození.“
A tak Dežim pochopil moc svých stínů, sedmi zplozených lhářů, lovců číhajících na něj při nezbytném lovu, který ho živil, který mu poskytoval mnoho radostí krom toho, že mu plnil žaludek a dodával čerstvou, teplou krev do žil. Lov poskytoval… nadvládu a nadvláda byla úžasná.
Šestá Bezejmenná promluvila se zvláštním, nadpozemským přízvukem: „Vše, co se zjevuje v říši smrtelníků, dává tvar zemi, po níž kráčejí bohové. A tak si nikdy nejsou jistí svým krokem. Je na nás připravit jim pevnou půdu, vykopat hluboké, nebezpečné jámy, pasti a léčky, které vytvarují Bezejmenní, neboť my jsme rukama azathů, my tvarujeme vůli azathů. Je naším úkolem držet vše na místě, vyléčit, co je rozerváno, vést nepřátele ke zkáze či věčnému uvěznění. Nezklameme. Přivolávám moc zničené chodby Kurald Emurlahn a vyvolávám rituál osvobození.“
Světem vedou oblíbené stezky, úlomky stezek, a Dežim je využil dobře. A znovu je využije. Brzy.
„Barghastové, Trellové, Tartheno Toblakai,“ pravil sedmý kněz dunivým hlasem, „toto jsou přeživší vlákna imasské krve, jakkoliv si činí nároky na čistotu. Takové nároky jsou vymyšlené, nicméně výmysly mají svůj cíl. Prosazují rozdíly, přesměrovávají stezku již použitou i tu příští. Tvarují znaky na zástavách v každé válce a tím ospravedlňují zabíjení. Jejich cílem tudíž je prosadit příhodné lži. U chodby Tellann, vyvolávám rituál osvobození.“
Oheň v srdci, náhlé bubnování života. Chladné maso se ohřívalo.
„V temnotě se ukrývají zamrzlé světy,“ zazněl chraplavý hlas osmého Bezejmenného, „a ty drží tajemství smrti. Tajemství je jedinečné. Smrt přichází jako vědění. Poznání, pochopení, přijetí. Jen tohle, nic víc, nic míň. Přijde čas,

možná brzy, kdy smrt objeví vlastní tvář v množství faset a zrodí se něco nového. Ve jménu chodby mistra Kápě vyvolávám rituál osvobození.“
Smrt. Pán ohařů noci mu ji ukradl. Možná by po ní mohl toužit. Ale ne teď.
Devátý kněz začal tichým, zvonivým smíchem, a pokračoval: „Kde všechno začíná, tam se vše nakonec navrátí. Ve jménu chodby Kurald Galain, pravé temnoty, vyvolávám rituál osvobození.“
„A z moci Rašan,“ sykl netrpělivě desátý Bezejmenný, „vyvolávám rituál osvobození!“
Devátý se znovu zasmál.
„Hvězdy se otáčejí,“ ozval se jedenáctý Bezejmenný, „a napětí roste. Ve všem, co děláme, je spravedlnost. Ve jménu chodby Thyrllan vyvolávám rituál osvobození.“
Čekali. Ještě musela promluvit dvanáctá Bezejmenná. Jenže ona mlčela, jen natáhla štíhlou, rezavě červenou, šupinatou ruku, která rozhodně nebyla lidská.
A Dežim Nebrál vycítil přítomnost. Inteligenci, chladnou a krutou, pronikající shora, a najednou se polekal.
„Slyšíte mě, t’rolbarálové?“
Ano.
„Osvobodíme vás, ale za svobodu nám musíte zaplatit. Odmítněte zaplatit, a my vás znovu pošleme do bezduchého zapomnění.“
Strach se změnil v hrůzu. Jakou platbu si žádáš?
„Přijímáte?“
Ano.
Vysvětlila Dežimovi, co se od něj žádá. Vypadalo to jednoduše. Maličkost, snadno splnitelná. D’iversovi se ulevilo. Nepotrvá to dlouho, nakonec oběti byly nablízku, a až skončí, bude zbaven veškerých závazků a bude si moci dělat, co se mu zlíbí.
Dvanáctá a poslední Bezejmenná, kdysi známá jako sestra Zášť, spustila ruku. Věděla, že příchod tohoto krutého démona přežije ze všech dvanácti shromážděných jen ona jediná, protože Dežim Nebrál bude mít hlad.
Politováníhodné, a stejně politováníhodný bude šok a úlek jejích druhů, až ji uvidí unikat – ve chviličce, než t’rolbarálové zaútočí. Měla k tomu samozřejmě své důvody. Prvním a nejdůležitějším byla prostá touha zůstat mezi živými, alespoň ještě o něco déle. A ostatní důvody byly jen její.
„Ve jménu chodby Starvald Demelain vyvolávám rituál osvobození,“ řekla. Z jejích slov vyšla skrze mrtvé kořeny, kámen a písek, rozpouštějíc jednu ochranu za druhou, síla entropie, známá světu jako otataral.
A Dežim Nebrál vstoupil do světa živých.
Jedenáct Bezejmenných začalo se závěrečnými modlitbami. Většina z nich je nikdy nedokončila.
* * *
O něco dál seděl se zkříženýma nohama před malým ohýnkem potetovaný válečník. Když z dálky zazněl křik, naklonil hlavu, podíval se k jihu a spatřil, jak z kopců na obzoru těžce vzlétá drak. Ve skomírajícím světle se mu leskly skvrnité šupiny. Válečník ho sledoval pohledem na oblohu a zamračil se.
„Mrcha,“ zamumlal. „Měl jsem to uhádnout.“
Křik utichal a on zase sklopil zrak. Dloužící se stíny ve skalách kolem jeho tábora byly najednou nepříjemné, husté a pošpiněné.
Taralak Výd, gralský válečník a poslední přeživší z erothské pokrevní linie, si plivl do dlaně levé ruky, spojil dlaně, aby se slina rovnoměrně rozmázla, a uhladil si černé vlasy. Tím vylekal spoustu much, které se mu na hlavě hemžily, a chvíli jim trvalo, než se znovu usadily.
Po nějaké době vycítil, že tvor skončil s krmením a vydal se na cestu. Taralak vstal. Vymočil se do ohně, aby ho uhasil, posbíral si zbraně a vydal se démonovi po stopě.
* * *
V chatrčích roztroušených kolem křižovatky žilo osmnáct lidí. Stezka vedoucí rovnoběžně s pobřežím se jmenovala Tapúrská silnice a tři dny cesty na sever odsud leželo město Ahol Tapúr. Druhá silnice, vlastně jen vyjeté koleje, procházela přes Path’Apúrské hory hluboko ve vnitrozemí, odsud vedla přímo k východu až k této vísce a po dalších dvou dnech cesty konečně dorazila k pobřežní silnici u Otataralového moře.
Před čtyřmi stoletími tu stála prosperující vesnice. Hřeben na jihu byl porostlý stromy s výraznými vějířovitými listy, které se však již na sedmiměstském subkontinentu více nevyskytovaly. Dřevo stromů se používalo k výrobě sarkofágů a vesnice byla známá až ve vzdálených městech, jako Hissar na jihu, Karašiméš na západě a Ehrlitan na severozápadě. Výroba zahynula s posledním stromem. Podrost zmizel v žaludcích koz, svrchní vrstvu hlíny odnesl vítr a vesnice se během jediné generace smrskla do současného sešlého stavu.
Osmnáct zbývajících obyvatel nyní poskytovalo služby, o něž byl stále menší zájem – dodávali vodu karavanám, opravovali postroje a tak. Předloni tudy dokonce projel i malazský důstojník a mumlal něco o nově zbudované silnici a posádkové pevnosti, ale to bylo podníceno ilegálním obchodem se surovým otataralem, který však díky jiným říšským snahám mezitím vyschl.
Nedávné povstání se obyvatel téměř nedotklo, jen když se občas objevil nějaký ten posel či psanec, ale ti už do vísky nechodili. V každém případě bylo povstání pro jiné lidi.
Proto pět postav stojících krátce před polednem na silnici v místě nejbližší terénní vlny rychle upoutalo pozornost a zpráva se brzy dostala k formální hlavě komunity, kováři Baratholovi Mécharovi. Jako jediný z vesničanů se tu nenarodil. O jeho minulosti ve velkém světě se vědělo jen to, co bylo nasnadě – podle tmavé, téměř onyxově černé pleti pocházel z kmene žijícího v jihozápadním koutě subkontinentu stovky, možná tisíce líg daleko. A zkroucené jizvy na tváři vypadaly jako z války, stejně jako přadeno svraštělých jizev od čepelí na rukou a předloktích. Moc toho

nenamluvil a neměl téměř žádné vlastní názory – alespoň žádné, o něž by se chtěl s někým podělit – a tak se na neoficiálního vůdce vesničky dokonale hodil.
S půltuctem zvědavých dospělých za patami došel po jediné zdejší ulici až na kraj vesnice. Budovy po obou stranách byly dávno opuštěné, pobořené, střechy se propadly a zdi se drolily a zasypával je písek. Asi o šedesát kroků dál stálo těch pět, nehybně, jak se jim vlnily cáry kožešinových plášťů. Dva drželi oštěpy, zbývající tři měli na zádech dlouhé obouruční meče. Několika očividně scházely některé končetiny.
Barathol už neměl zrak tak dobrý jako kdysi. Přesto… „Dželime, Filiade, běžte do kovárny. Krokem, neběžet. Za závěsem je truhla. Je na ní zámek – rozbijte ho. Vezměte sekeru, štít, rukavice a přilbu – na drátěnou košili se vykašlete – na to není čas. Tak pohyb.“
Za jedenáct let, co mezi nimi Barathol žil, nepronesl tolik slov naráz. Dželim a Filiad ohromeně zírali na jeho široká záda, pak se jich zmocnil strach, otočili se a toporně, nemotornými, přehnaně dlouhými kroky, odcházeli.
„Banditi,“ šeptal Kulat, pastevec, který výměnou za láhev alkoholu od karavany, jež tudy prošla před sedmi lety, porazil svou poslední kozu a od té doby nedělal nic. „Třeba jen chtějí vodu – nic jinýho nemáme.“ Kulaté oblázky, které nosil v ústech, do sebe při řeči narážely.
„Nechtějí vodu,“ prohlásil Barathol. „Vy ostatní si najděte zbraně – cokoliv – ne, zapomeňte na to. Prostě běžte domů a zůstaňte tam.“
„Na co čekají?“ zajímal se Kulat, když se ostatní rozprchli.
„Nevím,“ přiznal kovář.
„Podle mýho jsou z kmene, jakej jsem jaktěživo neviděl.“ Chvíli cucal kamínek a dodal: „Ty kožešiny – nejni na to trochu horko? A ty kostěný přilby –“
„Jsou kostěný? Ty máš lepší oči než já, Kulate.“
„Jediný, co mi ještě funguje, Barathole. Jsou dost podsaditý, co? Poznáváš je?“
Kovář kývl. Ve vesnici za sebou už slyšel funět Dželima a Filiada, spěchající zpátky s nákladem. „Myslím, že jo,“ zabručel Barathol v odpověď na Kulatovu otázku.
„Budou potíže?“
Dželim přitáhl dvouhlavou sekeru s toporem zpevněným železnými kroužky a řetízkem na zatížené hrušce, arenská ocel na vybroušených břitech se stříbřitě leskla. Ze zbraně nahoře trčely tři hroty s ozuby jako šipky z kuše. Mladý muž na ni civěl, jako by to bylo žezlo starého císaře.
Filiad vedle něj nesl rukavice se železnými plíšky, kulatý štít a přilbu s kroužkovým chráničem krku a mřížkovým hledím. Barathol si natáhl rukavice. Vlnící se šupiny zakrývaly předloktí až po loket chráněný tvarovaným chráničem, nad nímž se přivazovaly. Na spodní straně byl zčernalý, zprohýbaný železný pásek od zápěstí po loketní chránič. Poté si vzal přilbu a zamračil se. „Zapomněli jste vycpávku.“ Podal přilbu zpátky Filiadovi. „Dej mi štít – připni mi ho na ruku, Filiade, no tak. Pevněji. Dobře.“
Poté si vzal sekeru. Dželim potřeboval obě ruce a všechnu svou sílu, aby ji dokázal zvednout a Barathol mohl protáhnout prsty řetízkem, který si obtočil kolem ruky, než uchopil topor, a sekeru zdánlivě bez námahy zvedl. Oběma mužům řekl: „Padejte odsud.“
Kulat zůstal. „Už přicházejí, Barathole.“
Kovář neodtrhl zrak od postav. „Tak slepej nejsem, dědo.“
„Musíš být, když už tak stojíš. Říkals, že ten kmen znáš – přišli pro tebe? Nějaká stará vendeta?“
„Je to možný,“ usoudil Barathol. „V tom případě byste měli vy být v bezpečí. Jakmile se mnou skoncujou, potáhnou dál.“
„Víš to jistě?“
„Ne.“ Barathol zvedl sekeru. „S T’lan Imass nikdy nevíš.“

KNIHA JEDNA

BŮH S TISÍCI PRSTY

Já kráčela stezkou vinoucí se údolím, kde
nízké kamenné zídky oddělovaly statky a držby
a každý vyměřený dílec měl své místo v plánu,
jemuž všichni, kdo zde žijí, dobře rozumějí,
neboť je vede při cestách a slávě za dne
a podává pomocnou ruku za nejtemnější noci
až k domovským dveřím a tančícím psům.
Já kráčela, dokud mě nezastavil jeden stařec,
jenž se přede mnou zvedl od práce, a já,
s úsměvem, abych zahnala jeho odhady a soudy,
jsem ho požádala, aby mi řekl vše, co ví,
o zemích za údolím na západě,
a on mi s úlevou odpověděl, že tam leží města,
velká a překypující všemožnými podivnostmi,

s králem a svářejícími se kněžstvy, a jednou,
vykládal, viděl mračno prachu zvířené
vojskem procházejícím kolem do bitvy
někde, tím si byl jist, na mrazivém jihu,
a tak jsem od něj zjistila vše, co znal, a to nebylo moc,
údolí nikdy neopustil od svého narození
až doteď, nikdy nic nepoznal
a pravdou je, že ani poznat nechtěl, protože
takový je plán pro prosté lidi
všude po všechen čas, a zvědavost je nebroušena
a zrezavělá, ačkoliv se přece jen tázal,
kdo jsem, jak jsem sem přišla a kam se ubírám,
a já se slábnoucím úsměvem odpovídala,
že mířím do těch hemžících se měst, ale nejdřív
musím projít tudy, a on si přesto nevšiml,
že jeho psi leží nehybně na zemi, protože
jsem měla svolení odpovědět, víte, že přicházím,
paní moru, a toto byl, žel, důkaz
mnohem většího plánu.

Svolení Poliel
Kel Tath

KAPITOLA JEDNA
Ulice jsou v dnešní době přecpané lžemi.

Velemág Tayschrenn, korunovace císařovny Laseen
zaznamenal říšský historik Kalous

1164 spánku Ohnice
Padesát osm dní po popravě ša'ik
Z
bloudilé závany větru zvířily prach a každý, kdo vstoupil východní vnitrozemskou bránou do Ehrlitanu, jím byl pokrytý celý, šaty i kůži měl barvy rudých pískovcových vrchů. Kupci, poutníci, poháněči a cestovatelé se před bránou zjevovali jakoby kouzlem, jeden po druhém se vynořovali z vlnícího se oparu a se skloněnými hlavami vstupovali do závětří v bráně, oči za špinavou látkou přimhouřené. Za poháněči klopýtaly rzí pokryté kozy, koně a volové přicházeli se svěšenými hlavami, s pískovými krustami kolem nozder a očí, a vozy šustily, jak mezi omšelými prkny propadal písek. Strážní celou dobu jen mysleli na to, jak si po skončení služby dají koupel, jídlo a přitulí se k teplému tělu, což bude ta správná odměna za jejich služby.
Ženy, která přišla pěšky, si všimli, avšak ze špatného důvodu. Měla na sobě těsně padnoucí hedvábí, hlavu zavinutou a tvář ukrytou pod šátkem, nicméně stála za druhý pohled, i kdyby jen pro půvabný krok a pohupování v bocích. Strážní, jak byli muži a otroci své představivosti, si domysleli zbytek.
Všimla si jejich chvilkové pozornosti a chápala ji natolik dobře, že jí nedělala starosti. Větší potíže by nastaly, kdyby jeden či oba strážní byli ženami. Ty by se mohly podivit, proč do města vstupuje právě touto branou, pěšky, po této silnici, která se na lígy vinula mezi vyprahlými, doslova mrtvými pahorky a pak další lígy vedla podél zakrslého lesa. A její příchod byl o to nepravděpodobnější, že si nenesla žádné zásoby a měkkou kůži mokasínů měla stěží ochozenou. Kdyby strážní byli ženami, byla by čelila několika přísným otázkám, přičemž ona nebyla připravena na žádnou z nich odpovědět pravdivě.
Strážní měli štěstí, že byli muži. A také kvůli rozkošnému kouzlu mužské představivosti, když ji pohledem sledovali na ulici, zcela bez podezíravosti, a přece horečně svlékali její zaoblené tělo při každém zhoupnutí boků, které jen nepatrně zdůrazňovala.
Na křižovatce odbočila doleva a ve chvilce jim zmizela z dohledu. Vítr ve městě nebyl zdaleka tak prudký, nicméně i tady se z nebe sypal jemný prach a pokrýval vše jednobarevným pudrem. Žena procházela mezi lidmi a po spirále mířila k Džen'rábu, ústřednímu ehrlitanskému tellu – rozlehlé mnohovrstevné ruině obývané převážně jen havětí, a to jak čtyřnohou, tak dvounohou. Když konečně zahlédla zřícené budovy, našla si hostinec, skromný a bez ambicí být něčím víc než místním podnikem, s několika nevěstkami na poschodí a asi tuctem pravidelných hostů v šenku v přízemí.
Vedle vchodu do taverny se klenutým průchodem vstupovalo na malou zahradu. Žena vešla, oprášila si šaty, přistoupila k mělké nádržce s bahnitou vodou u fontány, z níž voda tekla nejistým čůrkem. Odvázala si šátek a ošplíchala si obličej aspoň natolik, aby ji přestaly štípat oči.
Vrátila se zpátky a vstoupila do taverny. Šenk byl tmavý, pod nízkým, omítnutým stropem se válel kouř z ohňů, olejových lamp, durhangu, itralbu a rezlistí. Lavice byly ze tří čtvrtin obsazené. Chvíli před ženou přišel jakýsi mladík a nyní bez dechu líčil nedávné dobrodružství, které stěží přežil. Cestou kolem mladíka a jeho posluchačů se žena nepatrně usmála, možná smutněji, než zamýšlela.

Našla si místo u baru a přivolala šenkýře. Zastavil se před ní a pozorně si ji prohlížel, když si ehrlitsky bez přízvuku objednávala láhev rýžového vína.
Na její žádost sáhl pod pult a do cinkání láhví malazsky řekl: „Doufám, že nečekáš nic zvláštního, holka.“ Narovnal se, oprášil hliněnou láhev a zadíval se na zátku. „Tahle je aspoň ještě zašpuntovaná.“
„To bude v pořádku,“ ujistila jej, stále hovořic místním dialektem, a položila na bar tři stříbrné srpky.
„To hodláš vypít všecko sama?“
„Potřebuju pokoj nahoře, kam bych mohla zalízt,“ opáčila a vytáhla zátku. Šenkýř před ni postavil cínový pohárek. „Se zámkem,“ dodala.
„Oponn se na tebe usmívají,“ opáčil. „Jeden se právě uvolnil.“
„Výborně.“
„Patříš k Dujekovu vojsku?“ zeptal se.
Nalila si plný pohárek jantarového, trochu zakaleného vína. „Ne. Proč, je tady?“
„Zadní voj,“ odpověděl. „Hlavní voj vytáhl před šesti dny. Samozřejmě tu nechal posádku. Proto mě napadlo –“
„Nepatřím k žádnýmu vojsku.“
Její tón, podivně chladný a bezvýrazný, ho umlčel. Vzápětí šel obsloužit jiného zákazníka.
Napila se. Stmívalo se, hluk v šenku sílil, lidé do ní strkali častěji, než bylo nezbytné, a tekutiny v láhvi ubývalo. Občasného náhodného zašmátrání si nevšímala, oči upírala na víno v pohárku.
Konečně dopila, otočila se a na nejistých nohou se protlačila mezi piják y a dorazila ke schodům. Vystupovala opatrně, s rukou na chatrném zábradlí, a nejasně si uvědomovala, že ji někdo sleduje. Což nebylo divu.
Na podestě se zády opřela o zeď. Cizinec dorazil, stále s připitoměl ým úsměvem – který mu zamrzl na tváři, když se mu o kůži pod levým okem opřel hrot nože.
„Vrať se dolů,“ nařídila mu žena.
Po tváři mu stékala kapka krve a na bradě se mu zastavila. Třásl se a trhl sebou, když nůž zajel hlouběji. „Prosím,“ zašeptal.
Lehce zavrávorala, takže mu rozřízla líc, ale nůž naštěstí sjel dolů mimo oko. Vykřikl, couvl, zvedl ruce, aby zastavil krev, a seběhl ze schodů. Zdola se ozval křik a drsný smích.
Žena se zadívala na nůž v ruce. Říkala si, kde se tu vzal a čí krev se na něm leskne. Nebylo to důležité.
Vydala se hledat pokoj a nakonec ho našla.
* * *
Silná prašná bouře byla přirozená, zrodila se na Jhag Odhan a obloukem zamířila do srdce sedmiměstského subkontinentu. Vítr se z východní strany kopců, útesů a starých hor lemujících Svatou poušť Raraku – poušť, jež se změnila v moře – hnal k severu, kde byl na hřebeni vtažen do války blesků, viditelné z měst Pan’potsun a G’danisbanu. Bouře se stočila k západu a roztáhla kroutící se ramena. Jedno zasáhlo Ehrlitan, než odlétlo nad Ehrlitanské moře, a další dorazilo k Pur Atrii. Hlavní část bouře se obrátila zpět na pevninu, znovu nabrala sílu a udeřila na severní stranu Thalaských hor, obklopila Hatru a Y’Ghatan a naposledy se otočila k jihu. Přírodní úkaz, možná poslední dar starých duchů Raraku.
Prchající vojsko Leomana S cepy ten dar přijalo a celé dny ujíždělo v nepolevujícím větru. Nakonec se ze dnů staly týdny a svět mimo bouři se scvrkl na hradbu zvířeného písku, o to hořčejší, že přeživším připomínala jejich milovanou Smršť, kladivo ša’ik a Drydžhny Apokalypsy. Avšak i v té hořkosti byl život, spása.
Malazské vojsko Tavore je stále pronásledovalo, neuspěchaně, bez zbrklé hlouposti, jakou projevilo po smrti ša’ik a zničení povstání. Nyní byl hon odměřený, taktické sledování poslední organizované síly stojící proti říši. Síly, která údajně měla mít ve svém držení Svatou knihu Drydžhny, jediný artefakt přinášející naději povstalcům ze Sedmiměstí. Ačkoliv ji neměl, Leoman S cepy tu knihu každý den proklínal. S téměř náboženským zápalem a děsivou vynalézavostí plival kletby, jež mu hlasitý vítr naštěstí bral od úst, a tak ho slyšel jen Corabb Bhilan Thenu’alas, jedoucí vedle svého velitele. Když se už tirádou unavil, vymýšlel Leoman složité plány, jak dotyčný svazek zničit, jakmile se mu dostane do rukou. Ohněm, koňskou močí, žlučí, moranthskými výbušninami, v břiše draka… dokud Corabb unaveně neodbočil a nepřipojil se k ostatním, mnohem rozumnějším povstalcům.
Kteří ho zasypávali ustrašenými otázkami a vrhali neklidné pohledy na Leomana. Co říkal? Modlí se, odpovídal Corabb. Náš velitel se celý den modlí k Drydžhně. Tvrdil, že Leoman S cepy je zbožný muž.
Asi tak zbožný, jak se dalo čekat. Povstání se hroutilo, odnášel je vítr. Města jedno po druhém kapitulovala, jakmile se před nimi objevila říšská vojska a lodě. Občané se v zoufalé snaze ukázat prstem na zločince zodpovědné za množství ukrutností, napáchaných během povstání, obraceli proti vlastním sousedům. Před staronové okupanty přiváděli bývalé hrdiny i bezvýznamné tyrany a všude vládla touha po krvi. Neradostné zprávy získávali od karavan, na něž při útěku narazili. A s každým útržkem informací se Leoman tvářil zachmuřeněji, jako by se musel plně soustředit na to, aby ovládl hněv.
Corabb si opakoval, že je to zklamání, což pokaždé proložil dlouhým povzdechem. Lidé ze Sedmiměstí se rychle vzdali svobody získané za cenu tolika životů, a to byla vskutku hořká pravda, nejbídnější důkaz lidské přirozenosti. Bylo tedy všechno k ničemu? Jak může zbožný válečník nezažívat spalující zklamání? Kolik desítek tisíc lidí zemřelo? A k čemu? Corabb si proto říkal, že velitele chápe. Chápe, proč toho Leoman nemůže nechat, ne teď, možná nikdy. Bude-li se pevně držet snu, dodá to smysl všemu, co se odehrálo.
Komplikované myšlenky. Corabbovi trvalo mnoho hodin zamračeného přemýšlení, než k nim došel, než zvládl ten neobyčejný skok do mysli jiného člověka, kdy viděl jeho očima, ač jen na chvíli, než odpadl v pokorném zmatku. Tehdy zahlédl to, co činí velkým vůdce v bitvě i ve státnických záležitostech. Schopnost vyznat se v měnících se hlediscích, kdy musí vidět věci ze všech stran. Pravdou bylo, že Corabb sám měl co dělat, aby se uprostřed tolika sporů, kdy

hrozilo, že svět se před ním postaví na zadní, držel jediné vize – své vlastní.
Věděl, že nebýt velitele, byl by ztracen.
Leoman mávl rukou a Corabb pobídl koně a dojel k němu. Leoman k němu otočil zahalenou tvář, rukou v rukavici si shrnul špinavé hedvábí z úst a křikl, aby ho Corabb slyšel: „Kde ve jménu mistra Kápě jsme?“
Corabb vytřeštil oči, okamžitě je zase přimhouřil a povzdechl si.
* * *
Její prst vytvořil drama, vyryl traumatizující brázdu přes vyšlapanou stezičku. Mravenci zmateně pobíhali sem a tam a Samar Dev je pozorovala, jak rozzuřeni tou urážkou tápou, vojáci zvedají hlavy, kusadla rozevřená, jako by vyzývali samotné bohy. Nebo v tomto případě ženu pomalu umírající žízní.
Ležela na boku ve stínu vozu. Bylo po poledni a vzduch se ani nehnul. Horko jí vysálo všechny síly. Nebylo pravděpodobné, že by na mravence znovu zaútočila. Na okamžik toho zalitovala. Dodat konflikt do jinak předvídatelných, krátkých a ubohých životů přece za něco stálo. No, možná ne, ale rozhodně to bylo zajímavé. Božské myšlenky pro její poslední den mezi živými.
Její pozornost upoutal pohyb. Prach nad silnicí a sílící dunění, jako bubny v zemi. Cesta, na níž uvízla, nebyla tady na Ugarat Odhan příliš používaná. Patřila dávné minulosti, kdy byly desítky silnic mezi tuctem velkých měst, v jejichž středu stál Ugarat, plné karavan. Všechna ta města kromě Kajhúmu na březích řeky a samotného Ugaratu byla už přes tisíc let mrtvá.
Přesto osamělý jezdec nemusel znamenat spásu, protože byla ženou oplývající ženským kouzlem a byla sama. Říkalo se, že bandité a nájezdníci občas při cestách mezi karavanními stezkami používají nejzapomenutější silnice. A bandité byli známí tím, že zrovna neoplývají velkorysostí.
Kopyta zněla stále hlasitěji, pak zvíře zpomalilo a o chvíli později se přes Samar Dev převalil oblak horkého prachu. Kůň zafrkal, což znělo kupodivu zlomyslně, a vzápětí to žuchlo, jak jezdec sklouzl na zem. Blížily se tiché kroky.
Kdo je to? Dítě? Žena?
Vedle stínu vozu se objevil další a Samar Dev otočila hlavu a dívala se, jak kdosi obchází vůz a shlíží na ni. Nebylo to dítě ani žena. Možná ani muž, usoudila. Zjevení v rozedrané bílé kožešině na neuvěřitelně širokých ramenou. Na zádech mělo meč z oprýskávajícího pazourku, jílec ovinutý kůží. Prudce zamrkala a hledala další podrobnosti, ale jasná obloha v pozadí jí v tom zabránila. Obr chodící tiše jako pouštní kočka, vidina z nočních můr, halucinace.
A pak promluvil, ale očividně to nebylo určeno jí. „Budeš na svoje jídlo muset počkat, Havoku. Tahle ještě žije.“
„Havok jí mrtvé ženy?“ zachraptěla Samar. „S kým to jezdíš?“
„Ne s kým,“ opravil ji obr. „Na kom.“ Popošel blíž a dřepl si k ní. Cosi měl v rukou – měch s vodou – ale nedokázala odtrhnout pohled od jeho obličeje. Pravidelné, výrazné rysy, poničené tetováním skleněných střepů, značka uprchlého otroka. „Vidím tvůj vůz.“ Mluvil jazykem pouštních kmenů se zvláštním přízvukem. „Ale kde máš zvíře, které ho tahalo?“
„Na voze,“ opáčila.
Položil měch na zem, přistoupil k vozu a nahlédl přes postranici. „Je tam mrtvý muž.“
„Ano, to je on. Zhroutil se.“
„On táhl tenhle vůz? Není divu, že je mrtvý.“
Podařilo se jí uchopit oběma rukama měch. Vytáhla zátku a naklonila si měch nad ústa. Teplá, vynikající voda. „Vidíš ty dvě páky vedle něj?“ zeptala se. „Když s nimi pohybuješ, vůz jede. Je to můj vynález.“
„Je to těžké? Proč sis tedy k tomu najala starce?“
„Byl to možný investor. Chtěl vědět, jak by to fungovalo pro něj.“
Obr zabručel a prohlížel si ji. „Vypadalo to dobře,“ vysvětlovala. „Ze začátku. Jenomže pak se porouchaly spojky. Plánovali jsme to jen na půl dne, ale on nás dovezl moc daleko, než padl mrtvý. Chtěla jsem jít pěšky, jenže jsem si zlomila nohu –“
„Jak?“
„Kopla jsem do kola. No, na každý pád nemůžu chodit.“
Pořád se na ni díval jako vlk na chromého zajíce. Znovu se napila. „Chceš být nepříjemný?“ zajímala se.
„Ke znásilňování vede teblorského válečníka krevolej. Já žádný nemám. Celá léta jsem si nevzal ženu násilím. Ty jsi z Ugaratu?“
„Ano.“
„Musím do města pro zásoby. Nechci žádné potíže.“
„S tím ti můžu pomoct.“
„Nechci, aby si mě někdo všiml.“
„To půjde těžko,“ upozornila jej.
„Umožni mi to, a já tě vezmu s sebou.“
„To není spravedlivé. Jsi o polovinu vyšší než normální člověk. Máš tetování a koně, který žere lidi – pokud to tedy je kůň a ne ankar’al. A vypadá to, že na sobě máš kožešinu bílého medvěda.“
Otočil se od vozu.
„No dobře!“ vyhrkla. „Něco vymyslím.“
Přistoupil k ní, zvedl měch a hodil si ho přes rameno. Potom ji jednou rukou popadl za opasek. Zlomenou nohou jí projela bolest. „U sedmi ohařů!“ zasyčela. „Jak moc nedůstojné to musíš udělat?“
Válečník ji prostě jen mlčky odnesl ke koni. Viděla, že to není ankar’al, ale ani tak docela kůň. Vysoký, štíhlý a bledý, se stříbrnou hřívou a ocasem a očima rudýma jako krev. Jedna otěž, žádné sedlo či třmeny. „Stoupni si na zdravou nohu,“ přikázal jí válečník a postavil ji rovně, popadl provaz a vyhoupl se na koně.

Samar Dev zalapala po dechu a opřela se o koně. Podívala se, kam vedou dva provazy, jež válečník držel. Něco táhl za sebou – dvě obrovské tlející hlavy. Psí či medvědí, stejně nadměrné, jako byl sám.
Sklonil se a bez cirátů ji vytáhl za sebe. Další vlny bolesti, hrozící mrákoty.
„Nestojí za povšimnutí," utrousil.
Samar Dev se ohlédla na uťaté hlavy. „To je bez debat," opáčila.
* * *
Dusná temnota v malém pokojíku, vzduch zatuchlý a upocený. Dvě hranaté škvíry ve zdi těsně pod nízkým stropem, kudy mohl chladný noční vzduch pronikat v ubohých závanech, jako vzdechy čekajícího světa. Na ženu schoulenou na podlaze vedle úzké postele bude muset počkat ještě o chvíli déle. Objímala si kolena přitažená k bradě, hlavu měla skloněnou a černé vlasy jí visely v mastných pramenech. Plakala. A plakat znamenalo být zcela ve svém nitru, ve vnitřním světě mnohem bezcitnějším a nemilosrdnějším než cokoliv, co bylo k nalezení venku.
Plakala kvůli muži, kterého opustila, uprchlá před bolestí v jeho očích, když ho láska k ní nutila klopýtat za ní, kráčet v jejích stopách, třebaže se nedokázal ani trochu přiblížit. Protože to ona nedovolila. Složité skvrny na kápovém hadovi jsou okouzlující, leč jeho uštknutí není o nic méně jedovaté. Ona byla stejná. Neměla v sobě nic – nic, co by viděla – co by stálo za nesmírný dar lásky. Nic, co by ho bylo hodno.
On před tou pravdou zavíral oči, a to byla jeho chyba, kterou měl odjakživa. Ochotu, možná touhu věřit v dobro, kde žádné dobro nebylo. Takovou lásku nesměla dopustit, nechtěla ho strhnout s sebou.
Kotilion to chápal. On viděl jasně do hlubin této smrtelné temnoty, stejně jako Apsalar. Proto se ve slovech i mlčení mezi ní a božským patronem asasínů nic neskrývalo. Vzájemné poznání. Úkoly, jimiž ji pověřoval, odpovídaly svou povahou jeho aspektu a jejím vlohám. Když byl konečně vynesen rozsudek, nemělo smysl se rozčilovat kvůli trestu. Ona však nebyla bohem, natolik vzdálená lidem, aby jí amorálnost připadala uklidňující, útočiště před vlastními skutky. Všechno bylo stále… těžší, hůř se to zvládalo.
Dlouho mu scházet nebude. Nakonec prohlédne. Uvidí jiné možnosti. Ostatně, cestoval přece se dvěma dalšími ženami – tolik jí Kotilion prozradil. Tak. Uzdraví se a nebude sám dlouho, tím si byla jistá.
Dostatečné palivo pro oheň sebelítosti.
Nicméně ji čekala práce. Nemohla si v nevítané neukázněnosti libovat dlouho. Pomalu zvedla hlavu a prohlédla si ubohý pokojík. Snažila se rozpomenout, jak se sem dostala. Bolela ji hlava a v ústech měla sucho. Otřela si slzy a pomalu vstala. Za očima jí tepalo.
Zdola se sem nesly zvuky krčmy, dvě desítky hlasů, opilý smích. Našla svůj hedvábím podšitý plášť, obrátila ho a přehodila si ho přes ramena. Došla ke dveřím, odemkla a vyšla na chodbu. Dvě blikající olejové lampy ve výklencích, zábradlí a schody na konci. Z protější strany zaznívál tlumený hluk milování, žena vykřikovala příliš melodramaticky, aby to bylo opravdové. Apsalar ještě chvíli poslouchala a přemýšlela, co ji vlastně na těch zvucích tak rozrušilo. Nakonec prošla stíny ke schodišti a zamířila dolů.
Bylo pozdě, pravděpodobně dávno po dvanáctém zvonění. V šenku pobývalo asi dvacet hostů, polovina z nich v livreji strážců karavan. Vzhledem k tomu, s jakým neklidem je pozorovali zbývající pijáci, sem nechodili pravidelně. Cestou k barpultu si všimla, že tři muži jsou Gralové a dvojice žen Pardúnky. Kotilionovy vzpomínky ji k mírnému znepokojení prozradily, že to jsou poměrně nepříjemné kmeny. Pozorovali ji s typickou neomaleností. Rozhodla se pro opatrnost a odvracela zrak.
Šenkýř k ní přistoupil. „Už jsem se pomalu bál, že jsi umřela," podotkl, vytáhl láhev rýžového vína a postavil ji před ni. „Než se do toho pustíš, holka, rád bych viděl nějaký penízky."
„Kolik ti zatím dlužím?"
„Dva stříbrný srpky."
Zamračila se. „Myslela jsem, že jsem ti už zaplatila."
„Za víno. Ale strávila jsi v pokoji noc, den a večer – a za dnešní noc ti musím taky účtovat, páč je už moc pozdě, abych pokoj ještě pronajal někomu jinýmu. A nakonec," ukázal rukou, „je tu tahle flaška."
„Neřekla jsem, že ji chci," namítla. „Ale jestli ještě zbylo něco k jídlu."
„Něco ano."
Vytáhla měšec a našla dva srpky. „Na. Teda pokud to je i za pokoj za dnešní noc."
Kývl. „Takže to víno nechceš?"
„Ne. Saw'rácké pivo, prosím."
Popadl láhev a odešel.
Z obou stran se k ní přitlačili lidé. Pardúnky. „Vidíš ty Graly?" zeptala se jedna a kývla ke stolu vedle. „Chtějí, abys jim zatancovala."
„Ne, nechtějí," odtušila Apsalar.
„Ne," opravila ji druhá žena, „chtějí. Dokonce i zaplatí. Chodíš jako tanečnice. To jsme všichni viděli. Určitě je nechceš naštvat –"
„Správně. Proto pro ně nebudu tančit."
Pardúnky to očividně zmátlo. Mezitím dorazil šenkýř s korbelem piva a cínovou miskou se skopovou polévkou. Chlupy ve vrstvě tuku na povrchu dokazovaly její původ. Přihodil i skývu černého chleba. „Stačí?"
Přikývla. „Děkuju." Obrátila se k ženě, která promluvila první. „Jsem stínová tanečnice. To jim řekni, Pardúnko."
Obě ženy urychleně vycouvaly a Apsalar se opřela o pult a poslouchala, jak se ta zpráva šíří šenkem. Najednou kolem sebe měla volný prostor. To mi stačí.
Šenkýř ji ostražitě pozoroval. „Jsi plná překvapení," poznamenal. „Ten tanec je zakázaný."
„Ano, to je."

„Jsi z Quon Tali," podotkl tiším hlasem. „Itko Kan, řekl bych, podle těch šikmých očí a černých vlasů. Jaktěživ jsem neslyšel o stínový tanečnici z Itko Kan." Naklonil se blíž. „Já se narodil poblíž Grisu, víš. Byl jsem voják v Dassemově armádě, v první bitvě jsem chytil oštěp do zad a tím to pro mě skončilo. U Y'Ghatan jsem nebyl, za což každý den děkuju Oponn. Chápeš. Neviděl jsem Dassema umírat a jsem za to vděčný."
„Ale pořád máš dost příběhů," podotkla Apsalar.
„To mám." Důrazně kývl a upřel na ni oči. Po chvíli zabručel a odkráčel.
Najedla se, popíjela pivo a pomalu ji přestávala bolet hlava.
O něco později si přivolala šenkýře. „Půjdu ven," sdělila mu, „ale chci si pokoj nechat, tak ne abys ho pronajal někomu jinýmu."
Pokrčil rameny. „Zaplatila sis. Zamykám při čtvrtým zvonění."
Narovnala se a vykročila ke dveřím. Strážci karavan ji cestou sledovali, ale nikdo se nevydal za ní – alespoň ne hned. Doufala, že budou dbát skrytého varování, které jim dala. Už tak hodlala zabít jednoho muže a to jí bohatě stačilo.
Venku se zastavila. Vítr utichl. Hvězdy za závojem jemného prachu, sedajícího po bouři, vypadaly jako rozmazané skvrnky. Vzduch byl chladný a nehybný. Přitáhla si plášť k tělu, kolem dolní poloviny obličeje si ovinula hedvábný šátek a vydala se ulicí doleva. Na křižovatce s úzkou tmavou uličkou náhle vklouzla do šera a byla pryč.
Chvíli nato k uličce po špičkách došly Pardúnky. V ústí se zastavily, rozhlížely se a nikoho neviděly.
„Mluvila pravdu," sykla jedna a udělala ochranné znamení. „Chodí stínama."
Druhá kývla. „Musíme to sdělit novýmu pánovi."
Odešly.
Apsalar, stojící v chodbě stínu, připadaly Pardúnky jako přízraky. Když odcházely po ulici, chvílemi se ztrácely. Zajímalo ji, kdo asi je jejich nový pán, ale tuto stopu bude sledovat až jindy. Otočila se a rozhlížela se po stínovém světě, v němž se ocitla. Kolem sebe měla mrtvé město. Nic jako Ehrlitan, architektura byla primitivní a masivní, brány s překlady vedly do úzkých průchodů, rovných a obklopených vysokými zdmi. Na dlážděných ulicích nebyla ani noha. Budovy kolem průchodů byly všechny jednoposchoďové či přízemní, s rovnými střechami a bez oken. V zrnitém šeru zely vysoké, úzké dveře.
Tato manifestace v Říši stínu se neobjevovala dokonce ani v Kotilionových vzpomínkách, což však nebylo nic divného. Byl tu bezpočet vrstev a úlomky zničené chodby byly mnohem rozlehlejší, než by se dalo čekat. Říše byla neustále v pohybu, spojená s nějakou nezvládnutelnou tažnou silou, bez ustání uháněla přes smrtelný svět. Obloha byla břidlicově šedá – ve stínu to odpovídalo noci – a vzduch byl hustý a teplý.
Jeden z průchodů vedl směrem k Džen'rábu, hlavnímu ehrlitanskému pahorku s plochým vrcholkem, kde kdysi stávala Falah'dská koruna, z níž zbyly jen sutiny. Vydala se tam a sledovala vysoké, téměř průsvitné hromady kamení. Stezka ústila na náměstí a všechny čtyři zdi byly lemované okovy. Ve dvou dosud visela těla. Vyschlá, zhroucená v prachu, kůží obalené lebky spočívající na křehkých hradních koších. Jednu kostru měla přímo naproti sobě, druhá byla na levé straně. V protější zdi kousek od pravého rohu byl portál.
Apsalar zvědavě přistoupila k bližšímu tělu. Nebyla si jistá, ale vypadalo tistejsky, buď to byl Andii, nebo Edur. Mrtvola měla dlouhé, rovné vlasy, bezbarvé, stářím vybělené. Oděv dávno zetlel, zůstalo jen několik pruhů a zrezivělé kousky kovu. Když si k němu dřepla, vedle těla zavířil prach. Zvedla obočí, když se před ní pomalu zjevil stín. Průsvitné tělo, světélkující kosti, lebka s černými dírami očí.
„To tělo je moje," zašeptalo zjevení a kostnatými prsty chytalo vzduch. „Nemůžeš si ho vzít."
Jazyk byl tisteandijský a Apsalar mimoděk překvapilo, že mu rozumí. Kotilionovy vzpomínky a vědomosti v nich ukryté ji stále ještě dokázaly překvapit. „Co bych dělala s tělem?" podivila se. „Vždyť mám vlastní."
„Tady ne. Vidím tu jen ducha."
„Já taky."
To stín polekalo. „Víš to jistě?"
„Jsi po smrti už dlouho," sdělila mu. „Tedy pokud to tělo v řetězech je tvoje."
„Moje? Ne. Aspoň si to nemyslím. Mohlo by být. Proč ne? Ano, bylo moje, kdysi dávno. Poznávám ho. To ty jsi duch, ne já. Vlastně mi nikdy nebylo líp. Kdežto ty vypadáš… nezdravě."
„Přesto rozhodně nehodlám krást mrtvoly," ujistila jej Apsalar.
Stín pohladil matné bledé vlasy. „Bývala jsem krásná, víš. Obdivovaná, mladí válečníci mě obletovali. Možná pořád jsem a jenom můj duch je tak… poničený. Co vidí smrtelné oko? Svěžest a krásu těla, nebo ubohou nešťastnici skrývající se v něm?"
Apsalar odvrátila zrak. „Myslím, že záleží na tom, jak pozorně se díváš."
„A jak máš dobrý zrak. Ano, souhlasím. A krása tak rychle pomine, nemyslíš? Ale bída, bída přetrvává."
Z místa, kde v řetězech visela druhá mrtvola, to zasyčelo. „Neposlouchej ji! Zrádná děvko, podívej se, kde jsme skončily! Moje vina? Ne, já byla ta poctivá. Všichni to věděli – a taky mnohem hezčí, nenech si od ní nic napovídat. Přistup blíž, drahý duchu, a vyslechni si pravdu!"
Apsalar se narovnala. „Já tady nejsem duch –"
„Pokrytče! Není divu, že dáváš přednost jí!"
Apsalar už viděla i druhý stín, dvojče prvního, visící nad svou mrtvolou, nebo aspoň tělem, které prohlašoval za vlastní. „Jak jste se sem vy dvě dostaly?" zeptala se.
Druhý stín ukázal na první. „Je to zlodějka!"
„Vsak ty taky!" odsekl první.
„Já jenom šla za tebou, Telorast! ‚Pojď, vlámeme se do Stínutvrze! Vždyť tam přece nikdo není! Získáme obrovské bohatství!' Proč jsem ti jenom věřila? Byla jsem tak hloupá –"

„Aspoň v tomhle se shodneme," uťal ji první duch.
„Nemá smysl, abyste tu vy dvě zůstávaly," ozvala se Apsalar. „Vaše těla zetlela, ale ty okovy je nepropustily."
„Ty sloužíš novému pánovi stínu!" Druhý stín to zřejmě velice podráždilo. „Tomu mizernému, slizkému bídákovi –"
„Ticho!" sykl první stín. Telorast. „Vrátí se a zase se nám bude posmívat! Já ho například nechci už nikdy vidět. Ani ty zatracené ohaře." Duch popošel blíž k Apsalar. „Nejlaskavější služebnice úžasného nového pána, abychom ti odpověděly. Opravdu bychom tuze rády opustily toto místo. Žel, kam bychom šly?" Ukázal průsvitnou, kostnatou rukou. „Za městem jsou strašní tvorové. Prolhaní, hladoví, spousty jich jsou! A teď," zapředl, „máme doprovod…"
„No ano," vykřikl druhý stín, „doprovod k bráně – skromná, chvilková povinnost, ale byly bychom ti nesmírně vděčné."
Apsalar si je prohlížela. „Kdo vás uvěznil? A pravdu, nebo se ode mě žádný pomoci nedočkáte."
Telorast se hluboce poklonila a pak se svezla ještě níž, a Apsalar chvíli trvalo, než pochopila, že se plazí. „Pravdu. V tomhle nebudeme lhát. Jasnější vzpomínky a větší poctivost v řečených vzpomínkách nenajdeš v žádné říši. Byl to pán démonů –"
„Se sedmi hlavami!" vložil se do hovoru druhý stín a nadskakoval špatně skrývaným vzrušením.
Telorast se přikrčila. „Sedmi hlavami? Bylo jich sedm? No, mohlo být. Proč ne? Ano, sedm hlav!"
„A která hlava," zajímala se Apsalar, „tvrdila, že je pán?"
„Šestá!"
„Druhá!"
Oba stíny se na sebe zlostně zadívaly, potom Telorast zvedla prst. „Správně! Šestá zprava, druhá zleva!"
„No dobře," zakrákal druhý stín.
Apsalar se k němu otočila. „Tvá družka se jmenuje Telorast – a ty?"
Stín sebou trhl, nadskočil a začal se plazit, až zvedl obláček prachu. „Princ – král Kruťas, který zabil všechny své nepřátele. Obávaný. Uctívaný." Zaváhal. „Princezna Stydlivka? Milenka tisíce hrdinů, do jednoho svalnatých, tvrdých mužů!" Tik, tiché mumlání, chvilka drásání v obličeji. „Vojvoda, ne, dvaadvacetihlavý drak s devíti křídly a jedenácti tisíci špičáky. Případně…"
Apsalar zkřížila ruce na prsou. „Jak se jmenuješ?"
„Cudrn."
„Cudrn."
„Nebyla jsem tu dlouho."
„Proto nás taky potkal tak bídný konec," prskla Telorast. „Měla jsi sledovat stezku – jasně jsem ti řekla, sleduj stezku –"
„Taky jsem ji sledovala!"
„Jenomže jsi přehlédla ohaře Barana –"
„Já Barana viděla, ale sledovala jsem stezku."
„No dobře," Apsalar si povzdechla, „proč bych vás měla doprovázet? Řekněte mi jeden jediný důvod, prosím. Jakýkoliv důvod."
„Jsme věrné společnice," zkoušela to Telorast. „Budeme při tobě stát, ať tě potká jakýkoliv hrozný konec."
„Budeme tvé rozervané tělo strážit celou věčnost," dodávala Cudrn, „nebo aspoň dokud nepřijde někdo jiný –"
„Pokud to nebude Pomezičník."
„No to je samozřejmé, Telorast," zabručela Cudrn. „Ten se nám nelíbí."
„Nebo ohaři."
„Samozřejmě –"
„Nebo Stínupán nebo Kotilion nebo aptorian nebo jeden z těch –"
„Dobře!" zavřískla Cudrn.
„Doprovodím vás k bráně," slíbila Apsalar. „Potom můžete opustit tuto říši, protože si to očividně přejete. S největší pravděpodobností projdete bránou mistra Kápě, což bude milosrdenství pro každýho, možná kromě mistra Kápě samotnýho."
„Nemá nás ráda," zaúpěla Cudrn.
„Neříkej to nahlas," štěkla Telorast, „nebo jí to dojde. Teď zrovna si není jistá, což je dobré pro nás, Cudrn."
„Není si jistá? Copak jsi hluchá? Právě nás urazila!"
„To neznamená, že nás nemá ráda. Ne nezbytně. Možná ji rozčilujeme, ale my přece rozčilíme každého. Nebo spíš ty rozčilíš každého, Cudrn. Protože jsi tak nespolehlivá."
„Nebyla jsem vždycky nespolehlivá, Telorast."
„Tak pojďte," vybídla je Apsalar a zamířila k portálu. „Mám dnes v noci něco na práci."
„Ale co ta těla?" chtěla vědět Cudrn.
„Ty zůstanou tady, co jiného." Apsalar se otočila ke stínům. „Buď půjdete se mnou, nebo ne. Je to na vás."
„Ale nám se ta těla líbí –"
„To je v pořádku, Cudrn," pravila uklidňujícím tónem Telorast. „Najdeme si jiná."
Apsalar po Telorast střelila pohledem, neboť ji její poznámka zmátla, ale pak se otočila a vstoupila do úzkého průchodu.
Oba duchové cupitali a popolétali za ní.
* * *
Údolí bylo bláznivým mřížovím puklin, jak bahnité usazeniny na dně jezera vysušilo slunce. Vítr a písek povrch vyhladily, takže se v měsíčním světle leskl jako stříbrné kachlíky. Přímo uprostřed byla hluboká studna obklopená

nízkým cihlovým roubením.
Přední voj Leomanova zástupu již dorazil. Zvědové sesedli a prohlíželi studnu, zatímco hlavní voj jízdválečníků teprve sjížděl do údolí. Bouře utichla a hvězdy na nebi se třpytily. Vyčerpaní koně a vyčerpaní povstalci postupovali na rozpraskané, nerovné půdě pomalu. Kolem hlav jezdcům poletovaly kápové můry a snažily se uniknout lovícím rhizanám, kroužícím mezi nimi jako miniaturní draci. Neustálá válka ve vzduchu, přerušovaná křupáním krunýřů a slabým, kovovým smrtelným křikem kápových můr.
Corabb Bhilan Thenu'alas se v sedle naklonil, až sklopná hruška zavrzala, a odplivl si. Ze vzdoru, jen takhle proklínal tyto hlasité ozvěny bitvy. A taky aby dostal prach z úst. Podíval se na Leomana, jedoucího vepředu. Zanechávali za sebou stopu z mrtvých koní, skoro všichni už seděli na druhém či dokonce třetím zvířeti. Za poslední den podlehl vražednému tempu tucet válečníků, starců, kteří snili o poslední bitvě s nenáviděnými Malažany pod požehnaným zrakem ša'ik, jenže jim tuto příležitost vyrvala zrada. Corabb věděl, že v rozedraném houfu je nejedná zlomená duše. Bylo snadné pochopit, že člověk během této žalostné cesty ztratí naději.
Nebýt Leomana S cepy, sám Corabb by se vzdal již dávno, vytratil by se v rozvátém písku, aby si našel vlastní osud, odhodil by oděv povstaleckého vojáka a usadil by se v nějakém vzdáleném městě, kde by ho pronásledovaly zoufalé vzpomínky až do chvíle, kdy by si pro něj přišel sběratel duší. Nebýt Leomana S cepy.
Jezdci dorazili ke studni a začali kolem pramene životodárné vody stavět tábor. Corabb přitáhl otěže po Leomanovi a oba sesedli. Jejich kroky zakřupaly na koberci kostí dávno mrtvých ryb.
„Corabbe, pojď se se mnou projít," požádal Leoman.
Vykročili k severu a ušli asi padesát kroků od nejkrajnějších hlídek. Zastavili se na rozpukané pánvi. Corabb si opodál všiml prohlubně vyplněné hroudami hlíny. Vytáhl dýku a jednu hroudu zvedl. Rozlomil ji a uvnitř spatřil stočenou ropuchu. Vydloubl ji a vrátil se k veliteli. „Nečekaná pochoutka," poznamenal, utrhl svraštělé stehýnko a žvýkal tuhé, nicméně sladké maso.
Leoman se na něj v měsíčním světle zadíval. „Po tomhle budeš mít divné sny, Corabbe."
„Duchovní sny, ano. Ty mě neděsí, veliteli. Tedy až na všechno to peří."
Leoman k tomu neřekl nic. Sundal si přilbu, zvedl oči ke hvězdám a řekl: „Co ode mě vojáci chtějí? Mám nás vést k nemožnému vítězství?"
„Tvým osudem je nést knihu," podotkl Corabb s plnými ústy.
„A bohyně je mrtvá."
„Drydžhna je víc než bohyně, veliteli. Apokalypsa je stejně tak čas jako cokoliv jiného."
Leoman se podíval na něj. „Pořád mě překvapuješ, Corabbe Bhilane Thenu'alas, i po všech těch letech."
Corabba poklona – nebo to aspoň za poklonu považoval – potěšila. Usmál se, vyplivl kost a poznamenal: „Měl jsem čas přemýšlet, veliteli. Za jízdy. Přemýšlel jsem dlouho a moje myšlenky se toulaly po zvláštních cestách. My jsme Apokalypsa. Toto je poslední vojsko povstání. A podle mě je naším osudem ukázat světu tuto pravdu."
„Proč si to myslíš?"
„Protože nás vedeš ty, Leomane S cepy, a ty se nevytratíš jako nějaká plíživá suritkana. Někam směřujeme – vím, mnozí to považují za útěk, ale já ne. Alespoň ne pořád."
„Suritkana," zahloubal se Leoman. „Tak se jmenuje ta ještěrkožravá krysa z Džen'rábu v Ehrlitanu."
Corabb kývl. „Ta s dlouhým tělem a šupinatou hlavou, ano."
„Suritkana," zopakoval Leoman zvláštně zamyšlený. „Skoro se nedají chytit. Proklouznou škvírami, se kterými by měl i had potíže. Kloubovité lebky…"
„Kosti jako zelené houžve, ano," doplnil Corabb, vycucl ropuší lebku a zahodil ji. Díval se, jak jí vyrůstají křídla a odlétá do noci. Otočil se k veliteli zahalenému peřím. „Jsou z nich hrozní domácí mazlíčci. Když se polekají, vrhnou se k nejbližší díře v dohledu, ať je jakkoliv malá. Slyšel jsem, že jedna žena se udusila, když jí suritkana vlezla do nosu. Když uváznou, začnou hryzat. Peří lítá všude."
„Předpokládám, že dneska si je už nikdo pro potěšení nechová," utrousil Leoman a opět se zadíval na hvězdy. „Jedeme vstříc vlastní apokalypse, že? Ano, je to tak."
„Mohli bychom pustit koně," navrhoval Corabb. „A prostě odletět. Bylo by to mnohem rychlejší."
„To by nebylo zrovna laskavé, nemyslíš?"
„Pravda. Koně jsou počestná zvířata. Jen nás veď, Okřídlený, a my zvítězíme."
„Vítězství není možné."
„Mnoho vítězství není možných, veliteli."
„Jedno by stačilo."
„Dobře," připustil Corabb. „Tak tedy jedno."
„Já tohle nechci, Corabbe. Nic z toho nechci. Nejradši bych vojsko rozpustil."
„To nepůjde, veliteli. Vracíme se do našeho rodiště. Roční doba je na to vhodná. Na stavění hnízd na střechách."
„Myslím, že je čas, abys šel spát," poznamenal Leoman.
„Ano, máš pravdu. Půjdu spát."
„Jen běž. Já tu ještě chvíli zůstanu."
„Ty jsi Leoman S peřím a stane se, jak pravíš." Corabb zasalutoval a odkráčel k táboru a houfu přerostlých supů v něm. Není to špatné, přemítal. Nakonec supi přežívají díky tomu, že to jiní tvorové nedokázali.
Leoman osaměl. Zadíval se na noční oblohu. Kéž by s ním teď byl Toblakai. Obří válečník nejistotu neviděl. Žel, také mu scházela rafinovanost. Neoblomný Karsa Orlong by nepřipustil žádné debaty o nepříjemných pravdách.
Suritkana. Bude si to muset promyslet.
* * *

„S tím sem nesmíš!“
Obří válečník se ohlédl na hlavy na provazech, sundal Samar Dev z koně a sám také sklouzl na zem. Oprášil si kožešiny a přistoupil k městskému strážníkovi, zvedl ho a hodil na vůz nedaleko.
Někdo zaječel – křik rychle utichl, když se válečník otočil.
O kus dál v ulici houstnoucím šerem bezhlavě prchal druhý strážník. Samar usoudila, že má namířeno do strážnice, aby si přivolal tak dvacítku kamarádů. Povzdechla si. „Nezačalo to dobře, Karso Orlongu.“
Karsa se na ni podíval a řekl: „Všechno jde skvěle, ženo. Mám hlad. Najdi mi hostinec se stájí.“
„Měli bychom si pospíšit, jenomže já nemůžu jít rychle.“
„Začíná se z tebe stávat přítěž,“ podotkl Karsa Orlong.
O několik ulic dál se rozezněly poplašné zvony. „Posaď mě na koně,“ navrhla Samar, „a já ti budu ukazovat směr, nakolik to bude dobré.“
Přistoupil k ní.
„Opatrně, prosím – už moc dalšího strkání nevydržím.“
Zatvářil se znechuceně. „Jsi změkčilá jako všechny děti.“ Přesto když ji zvedal na koně, dával lepší pozor.
„Do té boční uličky,“ ukazovala. „Od těch zvonů. V Trosfalhadanské ulici je hostinec, není to daleko.“ Napravo na hlavní ulici zahlédla oddíl strážníků. „A rychle, válečníku, jestli nechceš strávit noc ve vězení.“
Občané je pozorovali. Dva přistoupili k mrtvému či bezvědomému strážníkovi a prohlíželi ho. Další stál opodál, stěžoval si na rozbitý vůz a ukazoval na Karsu – i když jen tehdy, když se na něj válečník nedíval.
Vydali se ulicí vedoucí rovnoběžně se starou hradbou. Samar se mračila na různé diváky, kteří je sledovali. „Jsem Samar Dev,“ pronesla nahlas. „Chce snad někdo z vás riskovat kletbu?“ Lidé se rychle vytratili.
Karsa se na ni ohlédl. „Ty jsi čarodějka?“
„Ani netušíš.“
„A kdybych tě nechal na poušti, proklela bys mě?“
„Skoro určitě.“
Zabručel a deset kroků mlčel, pak se znovu otočil. „Proč sis nezavolala duchy, aby tě vyléčili?“
„Neměla jsem nic, s čím bych mohla smlouvat,“ vysvětlila mu. „Duchové, které najdeš v pustinách, jsou hladoví, Karso Orlongu. Nenasytní a nedůvěryhodní.“
„Tak to nemůžeš být moc dobrá čarodějka, když musíš smlouvat. Proč je prostě nespoutáš a nenařídíš jim, aby ti vyléčili nohu?“
„Ten, kdo poutá, riskuje, že naopak bude spoután sám. Po té cestě nepůjdu.“
Na to neodpověděl.
„Tady je Trosfalhadanská ulice. Támhle nahoře, vidíš ten velký ohrazený dům? Hostinec U Dřeva se to jmenuje. Pospěš si, než strážníci doběhnou sem na roh.“
„Stejně nás najdou,“ opáčil Karsa. „Svůj úkol jsi nesplnila.“
„Já přece toho strážníka na vůz nehodila!“
„Mluvil hrubě. Měla jsi ho varovat.“
Zpoza rohu se ozval křik. Samar se stočila a dívala se, jak se k nim řítí strážníci. Karsa prošel kolem ní a vytáhl obrovský pazourkový meč. „Počkej!“ křičela. „Zkusím s nimi promluvit, válečníku, jinak budeš bojovat se všemi strážníky ve městě.“
Zarazil se. „Zaslouží si milosrdenství?“
Chvíli si ho prohlížela a kývla. „Jestli ne oni, tak určitě jejich rodiny.“
„Jste zatčení!“ hulákali rychle se blížící strážníci.
Karsa se zachmuřil.
Samar sklouzla z koně a kulhavě se postavila mezi obra a strážníky, kteří již tasili šamšíry a rozestupovali se kolem nich. Za nimi se sbíral dav čumilů. Zvedla ruce. „Došlo k nedorozumění.“
„Samar Dev,“ zavrčel jeden z mužů. „Radši ustup stranou – tohle není tvoje věc –“
„Ale je, kapitáne Inašane. Tento válečník mi zachránil život. Na poušti se mi rozbil vůz a zlomila jsem si nohu – podívej se na mě. Umírala jsem. A tak jsem zavolala duchy z divočiny.“
Kapitán při pohledu na Karsu Orlonga vykulil oči. „On je duch?“
„Zcela jistě,“ opáčila Samar. „A rozhodně nezná naše zvyky. Ten strážník u brány jednal tak, že to duch považoval za nepřátelské chování. Žije ještě?“
Kapitán kývl. „Omráčil ho, nic víc.“ Muž ukázal na uťaté hlavy. „Co je tohle?“
„Trofeje,“ odpověděla. „Démonů. Unikli ze své říše a blížili se k Ugaratu. Kdyby je duch nezabil, vrhli by se na nás a bezhlavě zabíjeli. A jelikož v Ugaratu nezůstal jediný mág, který by za něco stál, vedlo by se nám opravdu špatně.“
Kapitán Inašan se zadíval na Karsu. „Rozumíš mé řeči?“
„Zatím byla dost prostá,“ opáčil válečník.
Kapitán se zamračil. „Mluví pravdu?“
„Víc, než si uvědomuje, ale zároveň jsou v jejím příběhu nepravdy. Nejsem duch, jsem Toblakai, kdysi tělesný strážce ša’ik. Ale tato žena se mnou smlouvala jako s duchem. Navíc nevěděla, odkud přicházím ani kdo jsem, a tak si mohla klidně myslet, že jsem duch z divočiny.“
Strážníci i měšťané při vyslovení jména ša’ik začali vykřikovat. Kapitánovi to očividně došlo. „Toblakai, společník Leomana S cepy. Příběhy o tobě dosáhly i k nám.“ Ukázal šamšírem na kožešinu na Karsových plecích. „Zabil jsi převtělence, bílého medvěda. Popravčí zrádců ša’ik na Raraku. Prý jsi noc předtím, než byla ša’ik zabita, porazil démony,“ dodal, s očima upřenýma na rozcupované hlavy. „A když ji pobočnice zabila, vyjel jsi proti malazskému

vojsku – a oni s tebou odmítli bojovat.“
„V tom, co jsi řekl, je něco pravdy,“ připustil Karsa, „kromě slov, která jsem vyměnil s Malažany –“
„Jeden ze strážců ša’ik,“ vyhrkla Samar, cítíc, že válečník chce říci něco nemoudrého, „jak bychom ho mohli v Ugaratu nepřivítat? Malazská posádka byla z tohoto města vyhnána a právě hladoví v Moravalské tvrzi na druhém břehu řeky, obklíčená a bez naděje na pomoc.“
„V tom se mýlíš,“ poznamenal Karsa.
Nejradši by ho nakopla. Ale pak si vzpomněla, jak se to vyvrbilo naposledy. No dobře, ty troubo, jen běž a oběs se sám.
„Co tím myslíš?“ chtěl vědět kapitán Inašan.
„Povstání je rozprášeno, Malažané znovu dobývají města po desítkách. Nakonec přijdou i sem. Radím vám, abyste s posádkou uzavřeli mír.“
„Copak se tím nedostaneš sám do nebezpečí?“ zeptala se Samar.
Válečník vycenil zuby. „Moje válka skončila. Jestli se s tím nesmíří, všechny je zabiju.“
Bylo to drzé prohlášení, a přece se nikdo nezasmál. Kapitán Inašan zaváhal. Nakonec vrátil šamšír do pochvy a jeho vojáci se řídili jeho příkladem. „Slyšeli jsme o neúspěchu povstání,“ řekl. „Ale pro Malažany ve tvrzi už může být pozdě. Jsou tam lapení už celé měsíce. A už nějakou dobu se na hradbách nikdo neukázal –“
„Zajdu tam,“ prohlásil Karsa. „Na řadě jsou mírové projevy.“
„Povídá se,“ podotkl Inašan, „že Leoman ještě žije. Že vede poslední vojsko a přísahal, že bude bojovat dál.“
„Leoman jede vlastní cestou. Být vámi, moc bych tomu nevěřil.“
Rada nebyla přijata s libostí. Vypukly hádky, dokud se Inašan neobrátil na strážníky a neumlčel je. „Tyto věci je třeba přednést falah’dovi.“ Znovu se otočil ke Karsovi. „Budeš přes noc u Dřeva?“
„Zůstanu, i když není ze dřeva, a tak by se měl jmenovat hostinec U Cihly.“
Samar se zasmála. „To můžeš probrat s majitelem, Toblakaji. Kapitáne, už jsme tu skončili?“
Inašan kývl. „Pošlu léčitele, aby ti vyhojil nohu, Samar Dev.“
„Já na oplátku tobě a tvé rodině požehnám, kapitáne.“
„Jsi opravdu velkodušná,“ opáčil s úklonou.
Strážníci odešli. Samar se obrátila k obrovskému válečníkovi. „Toblakaji, jak jsi dokázal v Sedmiměstí přežít tak dlouho?“
Zadíval se na ni. Pak si hodil kamenný meč na rameno. „Neexistuje žádná zbroj, která by odolala pravdě…“
„Když do ní tneš mečem?“
„Ano, Samar Dev. Zjišťuju, že pochopit to dětem netrvá dlouho. Dokonce ani tady v Sedmiměstí.“ Otevřel bránu. „Havok bude potřebovat stáj stranou od ostatních zvířat… aspoň dokud neutiší svůj hlad.“
* * *
„Tohle se mi nelíbí,“ mumlala Telorast a nervózně se ošívala.
„Je to brána,“ namítla Apsalar.
„Ale kam vede?“ zajímala se Cudrn a pokyvovala nezřetelnou hlavou.
„Vede ven,“ odtušila Apsalar. „Do Džen’rábu v Ehrlitanu městě. A tam mám taky namířeno.“
„Tak tam jdeme i my,“ prohlásila Telorast. „Jsou tam těla? Doufám, že jsou. Čerstvá, zdravá těla.“
Apsalar se na duchy zadívala. „Hodláte ukrást těla, abyste měly kam uložit duchy? Tohle vám asi nedovolím.“
„Ale to my bychom neudělaly,“ bránila se Cudrn. „To by znamenalo vlastnictví a to přináší potíže, velké potíže. Vzpomínky se přelévají sem a tam, což vede ke zmatku a nestálosti.“
„Pravda,“ přidala se Telorast. „A my jsme velice stálé, vid’? Ne, moje milá, my jenom náhodou máme rády těla. V blízkosti. Ty nás… uklidňují. Ty, například. Ty jsi pro nás velikou útěchou, i když ani nevíme, jak se jmenuješ.“
„Apsalar.“
„Ta je mrtvá!“ zavřískla Cudrn. K Apsalar: „Věděla jsem, že jsi duch!“
„Jmenuju se po paní zlodějů. Nejsem ona osobně.“
„Musí mluvit pravdu,“ obrátila se Telorast ke Cudrn. „Jestli si vzpomínáš, Apsalar vůbec nevypadá takhle. Skutečná Apsalar byla Imass nebo skoro Imass. A nebyla moc přátelská –“
„Protože jsi kradla v jejích chrámových pokladnicích,“ podotkla Cudrn a vrtěla se v obláčcích prachu.
„Ještě předtím. Rozhodně byla nepřátelská, kdežto tahle Apsalar je laskavá. Srdce jí přetéká hřejivostí a velkorysostí –“
„To stačí,“ zarazila ji Apsalar a obrátila se k bráně. „Jak jsem už říkala, tato brána vede do Džen’rábu… pro mě. Pro vás dvě by pochopitelně mohla vést do říše mistra Kápě. Rozhodně to nebude moje vina, jestli se ocitnete před branou smrti.“
„Říše mistra Kápě? Brána smrti?“ Telorast se začala pohybovat ze strany na stranu. Apsalar v tom zvláštním pohybu opožděně rozpoznala přecházení, ale poněvadž duch zapadl do země, vypadalo to spíš jako brouzdání. „Toho se není třeba bát. Jsme příliš mocné. Příliš moudré. Příliš lstivé.“
„Kdysi jsme byly velicí mágové,“ pokračovala Cudrn. „Nekromanti, poutníci duší, kouzelníci, vládcové sveřepých držeb, pánové tisíce chodeb –“
„Paní, Cudrn. Paní tisíce chodeb.“
„Ano, Telorast. Paní, správně. Nač jsem to myslela? Lepé paní, dobře stavěné, malátné, smyslné, občas se uculující –“
Apsalar prošla bránou.
Došlápla na suť u základu zřícené zdi. Noční vzduch byl mrazivý, hvězdy na nebi jasně zářily.
„– dokonce i Kallor z nás měl strach, není to pravda, Telorast?“
„Ano, měl z nás strach.“

Apsalar se podívala dolů a uviděla vedle sebe oba duchy. Povzdechla si. „Vidím, že říši mistra Kápě jste se vyhnuly.“
„Vlezlé, šátravé ruce,“ zafrkala Cudrn. „Byly jsme příliš rychlé.“
„Což jsme ostatně věděly,“ dodala Telorast. „Co je tohle za místo? Je celé rozbité –“
Cudrn vylezla na základovou zeď. „Ne, jako obvykle se mýlíš, Telorast. Vidím budovy. Světlo v oknech. Sám vzduch páchne životem.“
„Toto je Džen'ráb,“ vysvětlovala Apsalar. „Starověký střed města. Už dávno se zhroutil vlastní vahou.“
„Jako nakonec všechna města,“ poznamenala Telorast a pokusila se zvednout úlomek cihly. Jenomže ruka jí prošla skrz. „Ale, v této říši nejsme k ničemu.“
Cudrn se podívala na družku. „Potřebujeme těla –“
„Už jsem vám říkala –“
„Nic se neboj, Apsalar,“ uklidňovala ji Cudrn, „nechceme tě přehnaně rozčílit. Ta těla nakonec nemusí být myslící.“
„Je tu nějaká obdoba ohařů?“ vyzvídala Telorast.
Cudrn frkla. „Ohaři jsou myslící, hlupáku!“
„Jenomže jsou pitomí!“
„Ale nebyli tak pitomí, aby skočili na naše triky, že?“
„Jsou tu imbrulesové? Stantarové? Luthurasové – jsou tu luthurasové? Šupinatí, s dlouhým, chápavým ocasem a očima jako purlitští netopýři –“
„Ne,“ řekla Apsalar. „Nic takového tu není.“ Zamračila se. „Tihle tvorové jsou ze Starvald Demelain.“
Duchové chvíli mlčeli, pak se Cudrn protáhla po vršku hradby až přímo před Apsalar. „Opravdu? To je ale zvláštní shoda náhod –“
„A přesto mluvíte jazykem Tiste Andii.“
„Opravdu? Tak to je ještě zvláštnější.“
„Matoucí,“ souhlasila Telorast. „My jsme, ehm, předpokládaly, že tím jazykem mluvíš. Tedy že je to tvůj mateřský jazyk.“
„Proč? Nejsem Tiste Andii.“
„Ne, ovšemže ne. Díky Propasti, že se to vyjasnilo. Kam půjdeme odsud?“
„Navrhuju,“ pravila Apsalar po chvilce přemýšlení, „abyste vy dvě zůstaly tady. Musím dnes v noci něco vyřídit, a společnost se mi k tomu nehodí.“
„Přeješ si být nenápadná,“ šeptala přikrčená Telorast. „To my poznáme, víš. Máš v sobě něco ze zloděje. Myslím, že my tři jsme spříznění duchové. Zloděj, ano, a možná i něco temnějšího.“
„Ovšemže temnějšího,“ utrousila Cudrn na zdi. „Služebnice Stínupána nebo patrona asasínů. Dnes v noci bude prolita krev a prolije ji naše smrtelná společnice. Je asasín, to my víme, svého času jsme potkaly nespočetně asasínů. Podívej se na ni, Telorast, má po těle poschovávané vražedné čepele –“
„A je cítit vyčpělým vínem.“
„Zůstaňte tady,“ řekla Apsalar. „Obě dvě.“
„A co když nezůstaneme?“ zajímala se Telorast.
„Potom sdělím Kotilionovi, že jste unikly, a on za vámi pošle ohaře.“
„Poutáš nás k otroctví! Lapáš nás hrozbami! Cudrn, byly jsme oklamány!“
„Zabijme ji a ukradněme její tělo!“
„Radši ne, Cudrn. Něco mě na ní děsí. Dobře, Apsalar, která nejsi Apsalar, zůstaneme tady… chvíli. Dokud si nebudeme jisté, že jsi mrtvá nebo něco horšího, tak dlouho tu zůstaneme.“
„Nebo dokud se nevrátíš,“ dodala Cudrn.
Telorast podivně plazím způsobem zasyčela a dodala. „Ano, pitomče, to byla další možnost.“
„Tak proč jsi to neřekla?“
„Protože je to nabíledni, samozřejmě. Proč bych měla plýtvat dechem na něco, co je jasné? Podstatné je, že počkáme tady. To je podstatné.“
„Možná pro tebe,“ vrčela Cudrn, „ale ne nutně pro mě, teda ne že budu plýtvat dechem a něco ti vysvětlovat, Telorast.“
„Ty jsi vždycky průhledná, Cudrn.“
„Obě dvě,“ štěkla Apsalar, „buďte zticha a počkejte tady, dokud se nevrátím.“
Telorast se usadila u základové zdi a zkřížila ruce. „Ano, ano. Jen jdi. Nám je to jedno.“
Apsalar rychle prošla mezi kamením, hodlajíc dostat se co nejdál od obou duchů, než vyhledá tajnou stezku, která ji, pokud půjde vše podle plánu, dovede k zamýšlené oběti. Proklínala rozcitlivělost, jež oslabila její odhodlání, takže skončila se dvěma šílenými duchy na krku. Dobře věděla, že je nemůže opustit. Kdyby je ponechala jejich osudu, nejspíš by v Ehrlitanu vyvolali chaos. Příliš usilovně se ji snažili přesvědčit, že jsou neškodní, a nakonec byli přikovaní v Říši stínu z nějakého důvodu – v chodbě plné navěky uvězněných tvorů, z nichž skutečně jen málokterý si mohl stěžovat na nespravedlnost.
V chodbě stínu nebyl žádný jasný azathský dům, pročež byly k omezení hrozby používány obyčejnější prostředky. Aspoň takový měla Apsalar dojem. Doslova každý stálý prvek ve stínu byl prošpikovaný nezlomitelnými řetězy a v prachu byla zahrabána těla dosud k těm řetězům připoutaná. Ona i Kotilion naráželi na menhiry, tumuly, prastaré stromy, kamenné zdi a balvany, všechno domovy bezejmenných vězňů – démonů, ascendentů, přízraků a zjevení. Uprostřed jednoho kamenného kruhu byli přikovaní dokonce tři draci, navenek docela mrtví, avšak jejich těla nevyschla ani se nerozložila a prach zakrýval stále otevřené oči. To děsivé místo navštívil Kotilion a na vzpomínku se lepil slabý pozůstatek znepokojení – Apsalar usoudila, že v tom setkání šlo o víc, ale ne všechno z Kotilionova života v

jejích vzpomínkách zůstalo.
Zajímalo ji, kdo je za všechny ty přikované zodpovědný. Jaká neznámá entita má tolik moci, že přemohla tři draky? Spoustu věcí z Říše stínu nechápala. A nejspíš jim nerozuměl ani Kotilion.
Cudrn a Telorast mluvily jazykem Tiste Andii, a přece prozradily důvěrnou znalost dračí říše Starvald Demelain. Setkaly se s paní zlodějů, která z panteonu zmizela již dávno, ačkoliv, pokud bylo v darúdžhistánských pověstech zrnko pravdy, znovu se krátce objevila před necelým stoletím, než vzápětí zmizela podruhé.
Chtěla ukrást měsíc. Jeden z prvních příběhů, které jí Kvítko vyprávěl, když ji Kotilion tak náhle opustil. Příběh s místní příchutí, jenž možná měl posílit tamní kult. Přiznala se, že ji to zajímá. Bohyně byla nakonec jmenovkyně. Imass? Žádné podobizny paní neexistují – což je docela zvláštní, možná zákaz prosazený chámy. Jaké má symboly? Aha, ano. Šlépěje. A závoj. Rozhodla se, že se na to vyptá duchů.
V každém případě si byla jistá, že Kotiliona osvobození těch duchů nepotěší. A Stínupán bude zuřit. Což ji nakonec možná přimělo, aby to udělala. Kdysi jsem byla posedlá, ale už nejsem. Budu sloužit, ale tak, jak se to hodí mně, ne jim. Smělé tvrzení, ale nic jiného jí nezbývalo. Bůh použije a zahodí. Nástroj je opuštěn, zapomenut. Pravda, Kotilion zřejmě nebyl v tomto ohledu stejně zapomnětlivý jako většina bohů, nicméně nakolik mu mohla důvěřovat?
V měsíčním světle našla tajnou stezku vinoucí se ruinami. Potichu se po ní vydala a využívala každého dostupného stínu až do srdce Džen'rábu. Konec s roztoulanými myšlenkami, musela se soustředit, jinak se noční obětí stane sama. Zradu bylo nutné potrestat. Tento úkol se spíš hodil pro Stínupána než pro Kotiliona, aspoň tak jí to patron asasínů vysvětloval. Bylo nutné vyřídit starý účet. Intriky už byly i tak dost komplikované a zmatené, a mělo být ještě hůř, pokud Stínupánovo podráždění poslední dobou na něco ukazovalo. Něco z toho neklidu se přeneslo i na Kotiliona. Šuškalo se o dalším sbíhání moci. Větším než posledně, a Stínupán byl jaksi uprostřed. Uprostřed všeho.
Dostala se na dohled zasypané chrámové kupole, jediné téměř celé stavby tak daleko v Džen'rábu. Přikrčila se za mohutným kamenem, jehož povrch byl pokrytý tajemnými značkami, a prohlížela si cestu. Bylo na ni vidět z mnoha směrů. Bude to skutečná výzva, pokud tajný vchod do chrámu někdo hlídá. Musela předpokládat, že hlídky stojí v puklinách a štěrbinách všude kolem.
Zachytila pohyb, někdo vyšel z chrámu a nenápadně se kradl nalevo od ní. Byl příliš daleko, než aby rozeznala podrobnosti. V každém případě byla jedna věc jasná. Pavouk je v hnízdě a přijímá a vysílá agenty. Výborně. S trochou štěstí budou hlídky předpokládat, že je prostě další agent, pokud ovšem nemusí každý použít určitou stezku, která se každou noc mění.
Existovala jiná možnost. Apsalar vytáhla dlouhý tenký šátek, jemuž se říká telab, a ovinula si ho kolem hlavy, až jí byly vidět pouze oči. Vytahala nože, ještě chvíli studovala cestu a vyrazila. Rychlý pohyb znamenal moment překvapení a navíc z ní dělal horší terč. Při běhu sutí čekala na hlasité zadrnčení kuše, svištění letící šipky. Žádné nepřišlo. Doběhla k chrámu a uviděla puklinu sloužící jako vchod. Stočila se k ní.
Vklouzla do tmy a zastavila se.
Průchod páchl krví.
Čekala, až se jí přizpůsobí zrak, zadržovala dech a poslouchala. Nic. Už rozeznala chodbu svažující se dolů. Prošla jí a zastavila se na kraji velké komory. Na zaprášené podlaze leželo v kaluži krve tělo. Na protější straně komnaty byly dveře zakryté závěsem. Kromě těla bylo v místnosti jen několik skromných kousků nábytku. Ohřívadlo vydávalo slabé oranžové světlo. Ve vzduchu visel kouř a smrt.
Apsalar přistoupila k tělu, oči upřené na závěs na dveřích. Smysly jí říkaly, že za ním nikdo není, jenomže pokud se mýlila, mohla by to být osudová chyba. Vrátila jeden nůž do pochvy a převrátila tělo na záda, aby mu viděla do obličeje.
Mebra. Někdo zřejmě udělal její práci za ni.
Za ní se zavlnil vzduch. Vrhla se doleva do kotoulu a nad ní přeletěla vrhací hvězdice a udělala díru v závěsu. Apsalar vyskočila, zůstala přikrčená a zadívala se na chodbu vedoucí ven.
Do komnaty vstoupila postava zahalená v obepnutých šedých šatech. V levé ruce držela další železnou hvězdici, jejíž hroty se leskly jedem. V pravé ruce třímala nůž kethra, zahnutý, se širokou čepelí. Tvář asasínovi zakrýval telab, jen kolem tmavých očí bylo vidět bílé tetování na černé kůži.
Vrah poodstoupil ode dveří a oči upíral na Apsalar. „Ženská blbá," zasyčel ehrlitsky.
„Jižní klan Semků," uhádla Apsalar. „Jsi daleko od domova."
„Neměli být žádní svědkové." Švihl levou rukou.
Apsalar se stočila. Hvězdice narazila do zdi za ní.
Semk se hnal hned za hvězdicí. Levačkou mávl šikmo dolů, odrazil její ruku s nožem a bodl kethrou směrem na břicho, aby ji rozpáral. Nepodařilo se mu to.
Teprve pohnul levou rukou a Apsalar ukročila doprava. Patkou dlaně ho tvrdě udeřila do brady. Jelikož se vyhnula noži, musel ji Semk zbraní sledovat. Dávno předtím, než se k ní dostal, mu vrazila nůž mezi žebra a zasáhla srdce. Semk se zaúpěním sklouzl z čepele a zřítil se na podlahu. Naposledy vydechl a znehybněl.
Apsalar si očistila nůž o jeho stehno a rozřezala mu šaty. Tetování pokračovalo, byl jím pokrytý celý. Běžný rys válečníků Jižního klanu, a přece obrázky nebyly semské. Tajemné písmo ovíjející jeho svalnaté údy bylo stejné jako rytiny v troskách před chrámem.
Jazyk První říše.
S rostoucím podezřením obrátila tělo na břicho. A uviděla zatmavenou skvrnu, zhruba čtvercovou, nad pravou lopatkou. Tam kdysi bylo jeho jméno, než bylo rituálně zakryto.
Tento muž býval knězem Bezejmenných.
Ach Kotilione, tohle se ti vůbec nebude líbit.

* * *
„Tak co?“
Telorast vzhlédla. „Co co?“
„Je hezká.“
„My jsme hezčí.“
Cudrn frkla. „V této chvíli musím nesouhlasit.“
„No dobře. Pokud se ti líbí tmavé, nebezpečné typy.“
„Já se, Telorast, ptala, jestli s ní zůstaneme.“
„Pokud ne, Pomezičník z nás nebude mít radost, Cudrn. A to bys nechtěla, že ne? Už z nás kdysi radost neměl, nebo jsi zapomněla?“
„Dobře! Nemusela jsi s tím začínat! Takže je rozhodnuto. Zůstaneme s ní.“
„Ano,“ řekla Telorast. „Dokud nepřijdeme na způsob, jak z téhle kaše ven.“
„Ty je chceš podvést všechny?“
„No samozřejmě.“
„Výborně,“ prohlásila Cudrn, natáhla se na pobořenou zeď a zahleděla se na neznámé hvězdy. „Protože já chci svůj trůn zpátky.“
„To já taky.“
Cudrn zavětřila. „Mrtví lidé. Čerství.“
„Ano. Ale ne ona.“
„Ne, ona ne.“ Duch chvíli mlčel, než dodal: „Takže není jen hezká.“
„Ne,“ souhlasila zachmuřeně Telorast, „není jen hezká.“

KAPITOLA DVĚ

Je zcela očividné, že muž, jenž je náhodou
nejmocnějším, nejděsivějším, nejnebezpečnějším
kouzelníkem na světě, musí mít po svém boku ženu.
Nicméně neplatí, mé děti, že žena stejných
kvalit potřebuje po svém boku muže.
Kdo by tedy chtěl být tyranem?

Mistra Wu
Malazská škola pro opuštěné děti
1152 spánku Ohnice

N
ehmotný, chvílemi se ztrácející z dohledu, kouřový a obláčkovitý Ammanas se na starobylém Trůnu stínu vrtěl. Oči jako z leštěné krevele upíral na hubenou postavičku před sebou. Poddaný byl kromě divokých šedočerných kudrn kolem uší a na temeni mírně zdeformované hlavy plešatý. Obočí soupeřící v chaotické rozmarnosti s kudrnami vraštil, což odpovídalo zmatené a znepokojivé tlačenici pocitů na vrásčitém obličeji.
Mumlal si, a ne tak docela pro sebe: „Není tak děsivý, že? Ztrácí se, chvíli je tady a chvíli jinde, kolísavé zjevení s kolísavými záměry a možná i kolísavým intelektem – lepší bude nedovolit mu, aby mi četl myšlenky – vypadá přísně, ne, pozorně, ne, potěšeně! Ne, počkat. Vylekaně. Zděšeně. Ne, bázlivě. Ano, bázlivě. Ale ne nadlouho, to je únavné. Vypadá znuděně. Bohové, na co to myslím? Cokoliv, jen ne znuděně, jakkoliv tohle může být nudné, když se na mě dívá svrchu a já na něj nahoru a Kotilion je támhle se zkříženýma rukama, opírá se o zeď a samolibě se uculuje – co je on vůbec za diváka? Ten nejhorší, říkám já. Na co jsem to myslel? No, aspoň jsem myslel. Vlastně myslím, a dá se předpokládat, že Stínupán dělá totéž, pokud mu ovšem nevytekl mozek, protože ho pohromadě přece drží jenom stíny, ne? Totiž, měl bych sám sobě připomínat, jak činím teď, že si mě zavolal. A tak jsem tady. Spravedlivý služebník. Věrný. No, více méně věrný. Důvěryhodný. Většinou. Skromný a uctivý, vždycky. Navenek, a co je navenek, to je to jediné, na čem záleží na tomto i všech ostatních světech. Není tomu tak? Úsměv! Zamračení. Vypadá vstřícně. Nadějně. Neutěšeně, neučesaně, nahodile. Počkat, jak může někdo vypadat nahodile? Jaký výraz by musel mít? Musím si to promyslet. Ale teď, protože tohle není nahodilost, nýbrž okolnost –“
„Ticho.“
„Můj pane? Já nic neříkal. A, lépe odvrátit zrak a myslet na tohle. Nic jsem neřekl. Ticho. Možná činí poznámku. Ano, to musí být ono. Podívat se zpátky, nesměle, a říct nahlas: Jistě, můj pane. Ticho. Tak. Jak reaguje? Je to mrtvice? Jak to mám poznat, se všemi těmi stíny? Nuže, kdybych na tom trůně seděl já –“
„Iskarale Puste!“
„Ano, můj pane?“
„Rozhodl jsem.“
„Ano, můj pane? Inu, jestli něco rozhodl, proč to prostě neřekne?“
„Rozhodl jsem, Iskarale Puste –“
„Dělá to znovu! Ano, můj pane?“
„Že ty…“ Stínupán se odmlčel a zřejmě si přejel rukou přes oči. „Ach ne…“ dodal tlumeně a zase se narovnal. „Rozhodl jsem, že ty budeš muset stačit.“

„Můj pane? Uhnout pohledem! Tenhle bůh je šílený. Sloužím šílenému bohu! Jaký výraz si to žádá?“
„Běž! Vypadni odsud!“
Iskaral Pust se poklonil. „Ovšem, můj pane. Okamžitě!“ A stál tam a čekal. Rozhlédl se a prosebně koukl po Kotilionovi.
„Byl jsem povolán! Nemůžu odejít, dokud mě ten pěnící pitomec na trůně nepropustí! Kotilion chápe – to v těch strašlivě chladných očích mohlo být pobavení – ach, proč něco neřekne? Proč tomu žvanivému rozmazanci na trůně nepřipomene –“
Ammanas prskl a velekněz stínu Iskaral Pust zmizel.
Stínupán chvíli seděl bez pohybu, nakonec otočil hlavu a podíval se na Kotiliona. „Na co to koukáš?“ chtěl vědět.
„Na nic,“ opáčil Kotilion. „Poslední dobou jsi opravdu poněkud nehmotný.“
„Líbí se mi to.“ Dívali se na sebe. „Dobře, mám to trochu napjaté!“ Vřísknutí odeznělo ozvěnou a bůh se uklidnil.
„Myslíš, že tam dorazí včas?“
„Ne.“
„Myslíš, že jestli to stihne, zvládne to?“
„Ne.“
„Kdo se tě ptal!?“
Kotilion sledoval, jak Ammanas na trůně zuří, vrtí se a ošívá. Najednou vládce stínu znehybněl a pomalu zvedl tenký prst. „Mám nápad.“
„A já tě s ním zanechám,“ prohlásil Kotilion a odstrčil se od zdi. „Jdu se projít.“
Stínupán neodpověděl.
Kotilion se ohlédl a zjistil, že zmizel. „Ach,“ zamumlal, „tak to byl opravdu dobrý nápad.“
Vyšel ze Stínutvrze, zastavil se a prohlížel si okolní krajinu. Mívala ve zvyku se znenadání měnit, ačkoliv ne tehdy, pokud se někdo skutečně díval, což asi bylo dobře. Napravo se táhly zalesněné kopce, uprostřed byly strouhy a strže a nalevo přízračné jezero, na němž plulo půl tuctu lodí se šedými plachtami. Usoudil, že to artorallažští démoni vyrazili na nájezd na aptorianské pobřežní vesnice. Jezerní oblast se v blízkosti tvrze objevovala málokdy a Kotiliona to mírně zneklidnilo. Démoni této říše zřejmě jen čekali na svůj čas, Stínutvrzi nevěnovali pozornost a více méně si dělali, co se jim zlíbilo. Což obvykle zahrnovalo krevní msty, bleskové útoky na sousedy a plenění.
Ammanas by je mohl snadno ovládat, kdyby chtěl. Ale on to dělal zřídka, zřejmě nechtěl zkoušet hranice jejich věrnosti. Nebo měl možná jen jiné starosti se svými intrikami.
Věci nešly dobře. Trochu napjaté, Ammanasi? Ani se nedivím. Kotilion s ním skoro soucítil. Chvilku, než si připomněl, že si Ammanas většinu nebezpečí na svou hlavu přivolal sám. A tím taky na mou.
Stezky před Kotilionem byly úzké, křivolaké a zrádné. Každý vypočítaný krok vyžadoval největší opatrnost.
Budiž. Nakonec to neděláme poprvé. A uspěli jsme. Tentokrát je samozřejmě v sázce mnohem víc. Možná až příliš.
Kotilion se vydal k rozryté půdě naproti. Dva tisíce kroků a měl před sebou stezku vedoucí do rokle. Mezi skalními stěnami se převalovaly stíny. Nechtělo se jim rozdělovat se před ním, a tak mu jen klouzaly kolem nohou jako chaluhy na mělčině.
Tolik z této říše ztratilo zákonité… místo. Zmatek spouštěl hotovou vřavu v kapsách, kde se stíny shromažďovaly. Slyšel slabý křik, jako z velké dálky, hlasy topících se zástupů. Na čele se mu zaperlil pot a zrychlil krok, dokud neměl rokli za sebou.
Stezka vedla vzhůru a nakonec ústila na širokou náhorní plošinu. Tam Kotilionovi padl zrak na kruh v dálce stojících kamenů. Vedle sebe vycítil něčí přítomnost. Otočil se a spatřil kostlivého tvora pokrytého hadry, jenž s ním držel krok. Nebyl dost blízko, aby se ho mohl dotknout, ale přesto byl příliš blízko na Kotilionův vkus. „Pomezičníku. Už jsem tě dost dlouho neviděl.“
„Nemůžu říct totéž o tobě, Kotilione. Chodím –“
„Ano, já vím,“ přerušil jej Kotilion, „chodíš po neviditelných cestách.“
„Ty je nevidíš. Ohaři tvým nedostatkem netrpí.“
Kotilion se na kostlivce zamračil a ohlédl se. Třicet kroků za ním se držel Baran, mohutnou hlavu skloněnou k zemi, oči žhnoucí raněným karmínem. „Jsi sledován.“
„Zřejmě se tím baví,“ usoudil Pomezičník.
Chvíli šli mlčky, pak si Kotilion povzdechl. „Vyhledal jsi mě schválně?“ zeptal se. „Co chceš?“
„Od tebe? Nic. Ale vidím tvůj cíl, a tak chci být svědkem.“
„Svědkem čeho?“
„Tvého nadcházejícího rozhovoru.“
Kotilion se zamračil. „A kdybych u toho svědky mít nechtěl?“
Lebka se šklebila pořád, nicméně teď se zdálo, že se kření ještě víc. „Ve stínu není žádné soukromí, Uchvatiteli.“
Uchvatitel. Toho parchanta bych dávno zabil, kdyby už nebyl mrtvý. Dávno.
„Já nejsem tvůj nepřítel,“ poznamenal Pomezičník, jako by uhádl, nač Kotilion myslí. „Zatím ne.“
„Už tak máme nepřátel až až. Proto také nechceme další. Naneštěstí, protože nic nevíme o tvých záměrech či motivech, nemůžeme předvídat, co by tě mohlo urazit. Pokud tedy stojíš o mír mezi námi, pouč mě.“
„To nemohu udělat.“
„Nemůžeš, nebo nechceš?“
„Chyba je na tvé straně, Kotilione, ne na mé. Na tvé a Stínupánově.“
„To se opravdu hodí.“
Pomezičník se nad Kotilionovou jízlivou poznámkou zjevně zamyslel a kývl. „Ano, hodí.“
Dávno…

Přiblížili se ke stojícím kamenům. Nezůstal jediný překlad, který by kruh spojoval, jen sutiny roztroušené po svazích, jako by mohutnou stavbu rozvalil nějaký obrovský výbuch – i stojící kameny byly nakloněné ven jako okvětní plátky na květině.
„Toto je nepříjemné místo," zabručel Pomezičník, když se stočili doprava k formálnímu vchodu po třídě lemované nízkými, zprachnivělými stromy, stojícími vzhůru nohama, se zbytky kořenů chytajícími vzduch.
Kotilion pokrčil rameny. „Asi tak nepříjemné jako v podstatě všechno ostatní v této říši."
„To si můžeš myslet, protože nemáš žádnou z mých vzpomínek. Strašlivé události v dávných, pradávných dobách, a přece ozvěny přetrvávají."
„Je tu něco málo zbytkové energie," poznamenal Kotilion, když se přiblížili ke dvěma největším kamenům a prošli mezi nimi.
„To je pravda. Pochopitelně to není případ povrchu."
„Povrchu? Co tím myslíš?"
„Stojící kameny jsou vždycky zpola zasypané, Kotilione. A tvůrci si obvykle uvědomovali, jaký to má význam. Nadsvětí a podsvětí."
Kotilion se zastavil a zadíval se na obrácené stromy lemující třídu. „A to, co tu vidíme, se ukazuje podsvětí?"
„Jistým způsobem."
„A nadsvětí se projevuje v nějaké jiné říši? Kde bys viděl kruh kamenů nakloněných k sobě a stromy správnou stranou nahoru?"
„Pokud už není úplně zasypaný nebo zcela zničený. Tento kruh je velice starý."
Kotilion se znovu otočil a zadíval se na tři draky. Každý ležel před stojícím kamenem a mohutné řetězy mizely v půdě, nikoliv v omšelém kameni. Okovy měli kolem krku i čtyř končetin a další řetěz pevně ovinutý kolem plecí a křídel. Všechny řetězy byly napjaté, bránily jakémukoliv pohybu, dokonce drakům ani neumožňovaly zvednout hlavu. „Je to, jak jsi říkal, Pomezičníku," zamumlal Kotilion. „Nepříjemné místo. Už jsem zapomněl."
„Zapomeneš pokaždé," opáčil Pomezičník. „Přemáhá tě okouzlení. Taková je zbytková energie v tomto kruhu."
Kotilion po něm loupl pohledem. „Jsem očarován?"
Vyzáblý tvor pokrčil rameny, až kosti tiše zachřestily. „Je to kouzlo bez účelu, krom toho, čeho dosahuje. Okouzlení… a zapomnění."
„Tomu se mi nechce věřit. Všechna kouzla mají žádaný účinek."
Další pokrčení rameny. „Jsou hladová, ale nedokážou se krmit."
Kotilion po chvíli kývl. „Kouzla tedy patří drakům. To přijímám. Ale co samotný kruh? Copak jeho energie vyschla? Pokud ano, proč jsou draci dosud spoutaní?"
„Nevyschla, jednoduše na tebe nijak nepůsobí, Kotilione. Nejsi jejím cílem."
„Aha." Otočil se. Na dohled přiklusal Baran, širokým obloukem se vyhnul Pomezičníkovi a upřel oči na draky. A naježil se. „Odpovíš mi na tohle?" zeptal se Pomezičníka. „Proč se mnou nemluví?"
„Možná jsi ještě neřekl nic, co by jim stálo za odpověď."
„Možná. Jaká podle tebe bude jejich reakce, když začnu mluvit o svobodě?"
„Jsem tu," pravil Pomezičník, „abych to sám zjistil."
„Čteš mi myšlenky?" zeptal se tiše Kotilion.
Baran pomalu otočil obrovskou hlavu a podíval se na Pomezičníka. A udělal krok blíž.
„Nejsem takto vševědoucí," odtušil klidně Pomezičník a Baranovy pozornosti si zjevně nevšiml. „Ačkoliv někomu jako ty to tak může připadat. Já však existuji celé věky, déle, než si umíš představit, Kotilione. Znám všechny modely, protože se všechno již nesčetněkrát odehrálo. Vzhledem k tomu, co se k nám všem blíží, nebylo těžké to předpovědět. Zvlášť vzhledem k tvé zázračné jasnozřivosti." Prázdnými důlky studoval Kotiliona. „Tušíš, viď, že draci jsou v jádru všeho, co přijde?"
Kotilion ukázal na řetězy. „Předpokládám, že sahají do nadsvětí. Která je to chodba?"
„Co myslíš?" opáčil Pomezičník.
„Zkus mi číst myšlenky."
„Nemohu."
„Jsi tu tedy, protože se zoufale snažíš zjistit, co vím já, nebo co tuším."
Pomezičníkovo mlčení bylo dostatečnou odpovědí. Kotilion se usmál. „Myslím, že se nakonec nebudu pokoušet s draky mluvit."
„Ale ano, nakonec to uděláš," ujistil jej Pomezičník. „A až to uděláš, já budu u toho. K čemu ti tedy prospěje mlčet nyní?"
„Asi k tomu, že tě to naštve."
„Existuji celé věky –"
„Takže už jsi byl někdy naštvaný, ano, já vím. A bezpochyby budeš zas."
„Přemoz se, Kotilione. Brzy, když už ne hned. Jestli chceš přežít, co přichází."
„No dobře. Pokud mi povíš jména těch draků."
Očividně zdráhavá odpověď: „Jak si přeješ –"
„A proč tu jsou uvězněni a kdo je uvěznil."
„To nemohu."
Dívali se na sebe, nakonec Pomezičník naklonil hlavu a poznamenal: „Zřejmě jsme uvízli na slepém bodě, Kotilione. Jak se rozhodneš?"
„No dobře. Vezmu, co půjde."

Pomezičník se otočil k drakům. „Jsou čistokrevní. Eleintové. Ampelas, Kalse a Eloth. Jejich zločinem byla… ctižádostivost. To je celkem běžný zločin.“ Znovu se podíval na Kotiliona. „Možná endemická.“
V odpověď na zastřenou hrozbu Kotilion jen pokrčil rameny a popošel k uvězněným bestiím. „Budu předpokládat, že mě slyšíte,“ pravil tiše. „Blíží se válka. Vypukne už za pár let. A myslím, že do sebe vtáhne všechny ascendenty ze všech říší. Potřebuju vědět, na čí straně budete bojovat, pokud budete osvobozeni.“
Ticho, po chvíli mu v hlavě zachraptěl hlas: „Přicházíš sem, Uchvatiteli, hledaje spojence.“
Zazněl druhý hlas, rozhodně ženský: „Spoutané vděčností za naše vysvobození. Vyjednávat já z tvé pozice, byla bych bláhová, kdybych doufala ve věrnost, v důvěru.“
„Souhlasím,“ řekl Kotilion, „že to představuje problém. Nejspíš navrhnete, abych vás osvobodil předtím, než začneme vyjednávat.“
„To je jenom spravedlivé,“ podotkl první hlas.
„Žel, já netoužím být spravedlivý.“
„Bojíš se, že tě sežereme?“
„V zájmu stručnosti,“ řekl Kotilion, „a slyšel jsem, že váš druh miluje stručnost.“
Tehdy promluvil třetí drak hlubokým, těžkým hlasem: „Kdybys nás nejdřív osvobodil, skutečně bys nám ušetřil námahu se smlouváním. Kromě toho máme hlad.“
„Co vás přivedlo do této říše?“ zajímal se Kotilion.
Žádná odpověď.
Kotilion si povzdechl. „Možná bych byl ochotnější vás osvobodit – pokud to je v mé moci – kdybych měl důvod věřit, že vaše uvěznění bylo nespravedlivé.“
Dračice se zeptala: „A ty o tom hodláš rozhodnout?“
„Tohle není vhodná chvíle na hádky,“ odsekl rozčileně. „Poslední osoba, která to rozhodnutí učinila, očividně nerozhodla ve váš prospěch a dokázala s tím něco udělat. Myslel bych si, že celá ta staletí v řetězech vás dovedou k přehodnocení motivů. Vy ale zřejmě litujete jenom toho, že jste se nevyrovnali poslední entitě, která si vás dovolila soudit.“
„Ano,“ přiznala dračice, „toho litujeme. A nejen toho.“
„Dobře. Poslouchám.“
„Toho, že Tiste Andii, kteří vpadli do této říše, byli tak důkladní ničitelé,“ ujal se slova třetí drak, „a tak neoblomně trvali na tom, aby trůn zůstal neobsazen.“
Kotilion se zhluboka nadechl. Ohlédl se na Pomezičníka, ale ten neříkal nic. „A co tak podnítilo jejich zápal?“ zeptal se tedy draků.
„Pomsta, samozřejmě. A Anomandaris.“
„Aha, takže teď zřejmě můžu předpokládat, že vím, kdo vás tři uvěznil.“
„Téměř nás zabil,“ posteskla si dračice. „Z jeho strany to bylo přehnané. Nakonec lepší eleint na Trůnu stínu než další Tiste Edur nebo něco horšího, uchvatitel.“
„A jak to, že eleintové by nebyli uchvatitelé?“
„Puntičkářstvím na nás dojem neuděláš.“
„A to všechno se odehrálo před, nebo po Rozštěpení říše?“
„Takové rozdíly jsou bezvýznamné. Rozštěpení pokračuje dodnes, a co se týče sil, které tu osudovou událost zosnovaly, těch bylo mnoho a různých. Jako smečka ankar'al blížících se k raněné drypthaře. Co je zranitelné, přitahuje… nenažrance.“
„Tudíž,“ usoudil Kotilion, „pokud budete osvobozeni, budete chtít znovu získat Trůn stínu. Jenomže tentokrát na něm někdo sedí.“
„Pravdivost tohoto tvrzení je předmětem diskuse,“ prohodila dračice.
„Otázka sémantiky,“ dodal první drak. „Stíny vrhané stíny.“
„Myslíte, že Ammanas sedí na špatném Trůně stínu.“
„Pravý trůn ani není v tomto úlomku Emurlahn.“
Kotilion zkřížil ruce na prsou a usmál se. „A Ammanas je?“
Draci mlčeli a on s velkým uspokojením vycítil jejich neklid.
„To, Kotilione,“ ozval se za ním Pomezičník, „je zajímavý rozdíl. Nebo jsi jenom neupřímný?“
„To ti nemůžu říct,“ opáčil Kotilion se slabým úsměvem.
Promluvila dračice. „Jsem Eloth, paní iluzí – Meanas pro tebe – a Mockry a Thyr. Tvárkyně krve. Vše, oč mě K'rul požádal, jsem vykonala. A ty se teď opovažuješ pochybovat o mé věrnosti?“
„Aha,“ Kotilion kývl, „v tom případě předpokládám, že o hrozící válce víte. A víte taky, že se šeptá, že se K'rul vrátil?“
„Jeho krev je nemocná,“ upozornil třetí drak. „Já jsem Ampelas, jenž tvaroval krev na stezkách Emurlahn. Kouzla, jimiž vládnou Tiste Edur, se zrodila z mé vůle – už chápeš, Uchvatiteli?“
„Že draci mají sklon pronášet velkolepá prohlášení? Ano, to chápu, Ampelasi. Měl bych teď věřit, že pro každou chodbu, starší i novou, existuje odpovídající drak? Že jste příchutě K'rulovy krve? A co převtělenečtí draci, jako Anomandaris, a což je ještě důležitější, Skabandari Krvooký?“
„Žasneme,“ zabručel první drak po chvíli, „že znáš to jméno.“
„Protože jste ho kdysi dávno zabili?“
„Špatný odhad, Uchvatiteli, a horší, protože odhalil rozsah tvé nevědomosti. Ne, my ho nezabili. V každém případě jeho duše žije dál, ač v mukách. Ta, jejíž pěst mu roztříštila lebku a tak zničila jeho tělo, s námi nemá nic společného, a myslíme, že ani s nikým jiným krom sebe.“

„Takže ty jsi Kalse," uhádl Kotilion. „A která stezka je tvá?"
„Velkolepá prohlášení nechávám příbuzenstvu. Nepotřebuji na tebe udělat dojem, Uchvatiteli. Navíc mě těší zjišťování, jak málo chápeš."
Kotilion pokrčil rameny. „Ptal jsem se na převtělence. Skabandariho, Anomandarise, Osserka, Olar Ethil, Dracona –"
Za ním promluvil Pomezičník. „Kotilione, už jsi jistě uhádl, že tito tři draci usilovali o Trůn stínu z početných důvodů."
„Aby vyléčili Emurlahn, ano, Pomezičníku, to chápu."
„Copak o to neusiluješ též?"
Kotilion se k němu obrátil. „Ano?"
Pomezičníka to zřejmě zarazilo. Naklonil hlavu a řekl: „Tebe nezajímá vyléčení, nýbrž to, kdo bude sedět na trůně potom."
„Jak tomu rozumím já," opáčil Kotilion, „jakmile tihle draci udělali, co po nich žádal K'rul, byli donuceni vrátit se do Starvald Demelain. Jako zdroje kouzel nesměli zasahovat či zůstat činní v říších, jinak by kouzla přestala být předvídatelná, což by zase napomáhalo chaosu – věčnému nepříteli v tomto velkolepém plánu. Jenomže se ukázalo, že převtělenci představují problém. Mají v sobě krev Tiam a s ní i obrovskou moc eleintů. Přesto se můžou potulovat podle libosti. Můžou zasahovat, což také dělají. Ze zřejmých důvodů. Skabandari byl původem Edur, proto se stal jejich šampionem –"
„Poté co vyvraždil edurskou královskou linii!" zasyčela Eloth. „Poté co prolil dračí krev v srdci Kurald Emurlahn! Poté, co té chodbě zasadil první, osudovou ránu! Co podle něj byly brány?"
„Tiste Andii pro Anomandarise," pokračoval Kotilion, „Tiste Liosan pro Osserka. T'lan Imass pro Olar Ethil. Tato spojení a věrnosti z nich zrozené jsou zjevné. Draconus je pochopitelně větší záhada, protože zmizel už dávno –"
„Nejočerňovanější ze všech!" vřískla Eloth a její hlas naplnil Kotilionovi lebku, až sebou trhl.
Couvl a zvedl ruku. „Ušetři mě, prosím. Abych byl upřímný, zas tak moc mě to nezajímá. Vlastně chci jen zjistit, jestli mezi eleinty a převtělenci existovalo nepřátelství. Zřejmě ano, s možnou výjimkou Silanah –"
„Tu svedl svým kouzlem Anomandaris," štěkla Eloth. „A nekonečnými prosbami Olar Ethil…"
„Kvůli nim přinesla oheň do světa Imassů," dodal Kotilion. „To je její aspekt, že? Thyr?"
„Není tak nevědomý, jak si myslíš, Kalse," poznamenal Ampelas.
„Ale ty si také činíš nároky na Thyr, Eloth," pokračoval Kotilion. „Ach, to bylo od K'rula chytré, donutit tě podělit se o moc."
„Na rozdíl od Tiam," poznamenal Ampelas, „když jsme zabiti my, zůstaneme mrtví."
„Což mě přivádí k tomu, co skutečně potřebuju pochopit. Ke starším bohům. Oni nejsou z jednoho světa, že ne?"
„Ovšemže ne."
„A jak dlouho se tu potulují?"
„Již v dobách, kdy Noc vládla sama," vysvětloval Ampelas, „tu existovaly živelné síly. Byly neviditelné, dokud nepřišlo Světlo. Vázaly je jen jejich zákony. Je podstatou Noci, že vládne pouze sama."
„A Chromý bůh je starší?"
Ticho.
Kotilion zadržel dech. K této otázce se dopracoval značnou oklikou a cestou zjistil spoustu věcí – tolik toho měl k přemýšlení, že ho to zcela ohromilo, hlavu měl plnou nových informací. „Musím to vědět," pronesl v pomalém výdechu.
„Proč?" zajímal se Pomezičník.
„Jestli je," odvětil Kotilion, „potom následuje další otázka. Jak lze zabít živelnou sílu?"
„Ty chceš zničit rovnováhu?"
„Ta už byla zničena, Pomezičníku! Toho boha přitáhli na povrch světa. A spoutali. Jeho moc je rozervaná, poschovávaná v mrňavých chodbičkách v podstatě bez života, jenomže jsou všechny spojeny se světem, ze kterého pocházím –"
„To má ten svět smůlu," utrousil Ampelas.
Samolibé opovržení v jeho odpovědi Kotiliona popíchlo. Zhluboka se nadechl a mlčel, dokud ho vztek nepřešel. Potom se opět obrátil k drakům. „A z toho světa, Ampelasi, otravuje chodby. Všechny chodby. Dokážete bojovat s tím?"
„Kdybychom byli osvobozeni –"
„Kdybyste byli osvobozeni," ucedil Kotilion s tvrdým úsměvem, „pokračovali byste v původní činnosti a v Říši stínu by byla prolita další dračí krev."
„Ty a tvůj druh uchvatitel opravdu věříte, že na to máte?"
„Vždyť jste to sami v podstatě přiznali," upozornil jej Kotilion. „Vás lze zabít, a když jste zabiti, zůstanete mrtví. Není divu, že Anomandaris vás tři přikoval. V neústupné hlouposti se vám nikdo nevyrovná –"
„Rozštěpená říše je nejslabší říší ze všech! Proč myslíš, že Chromý bůh pracuje přes ni?"
„Děkuju," řekl Kotilion Ampelasovi tiše. „To jsem potřeboval vědět." Otočil se a odcházel.
„Počkej!"
„Ještě si promluvíme, Ampelasi," hodil přes rameno, „než půjde všechno do Propasti."
Pomezičník jej následoval.
Jakmile opustili kruh kamenů, tvor promluvil: „Musím si vynadat. Podcenil jsem tě, Kotilione."
„To je celkem běžná chyba."
„Co uděláš teď?"
„Proč bych ti to měl vykládat?"
Pomezičník neodpověděl hned. Sešli z kopce na pláň. „Měl bys mi to říct," pronesl nakonec, „protože možná budu

ochoten ti pomoci.“
„To by pro mě znamenalo víc, kdybych věděl, kdo jsi, co jsi zač.“
„Můžeš mě považovat za… živelnou sílu.“
Kotiliona zamrazilo. „Chápu. No dobře, Pomezičníku. Zdá se, že Chromý bůh zaútočil na několika frontách. Největší starosti nám ze zřejmých důvodů dělají První trůn T’lan Imass a Trůn stínu. Máme pocit, že o ně bojujeme sami – nemůžeme se spolehnout ani na ohaře, protože jim zjevně pořád velí Tiste Edur. Potřebujeme spojence, Pomezičníku, a potřebujeme je hned.“
„Právě jsi opustil tři takové spojence –“
„Spojence, kteří by nám neutrhli hlavu, jakmile by hrozba pominula.“
„Aha, o to jde. Nuže dobrá, Kotilione. Zvážím to.“
„Jen nespěchej.“
„To je však protichůdná rada.“
„Pokud někomu schází ponětí o jízlivosti, tak asi ano.“
„Zajímáš mě, Kotilione. A to je vzácnost.“
„Já vím. Existuješ celé věky…“ Kotilion se odmlčel. Živelná síla. Asi jí bude. Zatraceně.
* * *
Existovalo tolik způsobů, jak nahlížet na tuto děsivou nutnost, na rozlehlé spiknutí motivů, z nichž bylo lze vytřídit všechny možné odstíny a formy morálky, až se z toho Mappo Pořízovi točila hlava. Do myšlenek mu proudil jedině žal, čistý a vychlazený. Cítil, jak se z kamene, na němž měl položené drsné ruce, pomalu vytrácí vzpomínka na noc. Kámen brzy zažije sluneční žár – poďobané břicho se stopami po kořenech, jež nebylo otočené ke slunci po bezpočet tisíciletí.
Mappo obracel kameny. Od rána jich otočil šest – hrubě přitesané dolomitové desky. Pod každou našel kosti. Malé zkamenělé kosti, rozmačkané těžkým kamenem na kousky, nicméně kostry byly, pokud Mappo viděl, celé.
Vždycky tu byly a vždy budou všemožné války. To věděl, ač měl duši sežehlou a zjizvenou, a tak ho objev dávno mrtvých jaghutských dětí nijak nevyvedl z míry. Hrůza jeho myšlenkami proběhla milosrdně rychle a zanechala po sobě jeho starého přítele – žal.
Čistý, vychlazený proud.
Války, v nichž voják bojuje s vojákem a kouzelník se srazí s kouzelníkem. Asasínové srovnají účty, za noci se blýsknou nože. Války, v nichž zákonné bojovalo s vědomě nezákonným, v nichž zdravý rozum stál proti psychopatovi. Viděl, jak za jedinou noc vyrostly z pouště krystaly, jedna faseta za druhou, odkrývající se jako okvětní plátky na rozvíjejícím se květu, a nabyl dojmu, že krutost se chová stejně. Jeden incident vede k dalšímu, až nakonec vypukne požár a pohltí každého, kdo mu stojí v cestě.
Mappo sundal ruce z obrácené desky a pomalu se narovnal. Zapátral po svém společníkovi, jenž se dosud brodil teplou mělčinou Rarakuského moře. Jako dítě, které objevilo novou, nečekanou radost. Cákal kolem sebe a přejížděl rukama rákosí, jež vypadalo, jako by se na něj rozpomnělo samo moře.
Icarium.
Můj krystal.
Když požár pohltí děti, rozdíl mezi zdravým rozumem a psychopatem přestane existovat. Věděl, že je to jeho vina, když chce najít pravdu na každé straně, pochopit množství důvodů ospravedlňujících páchání těch nejkrutějších zločinů. Imassové byli zotročeni prolhanými jaghutskými tyrany, vedeni k uctívání falešných bohů a nuceni provádět příšerné věci. Dokud klam neodhalili. Což vyvolalo pomstu, zprvu na tyranech, poté na všech Jaghutech. A tak krystal rostl, faseta za fasetou…
Až k této… Znovu se zadíval na dětské kosti, přimáčknuté dolomitovými deskami. Ne vápencovými, protože dolomit má vhodný povrch pro tesání piktogramů, a ač je měkký, vstřebává magii a díky tomu eroduje pomaleji než čistý vápenec, takže na něm rytiny zůstaly, i když po mnoha tisíciletích poněkud vybledlé a omšelé, pravda, nicméně stále rozeznatelné.
Energie ochranných kouzel přetrvávala dávno poté, co tvor pod nimi uvězněný zemřel.
Dolomit prý uchovává vzpomínky. Alespoň tomu věřili Mappovi soukmenovci, kteří při svých toulkách narazili na podobné imasské stavby, improvizované hrobky, posvátné kruhy, vidoucí kameny na vrcholcích kopců – naráželi na ně a svědomitě se jim vyhýbali. Přízračnost těchto míst totiž byla téměř hmatatelná.
Aspoň my si to namlouváme.
Seděl tady, na břehu Rarakuského moře, na místě prastarého zločinu, a kromě toho, co vykouzlily jeho vlastní myšlenky, tu nebylo nic. Kámen, na který vložil ruce, měl zřejmě velmi krátké vzpomínky. Chlad temnoty, žár slunce. A nic víc.
Krátké vzpomínky.
Cáknutí, a Icarium už mířil na břeh a oči mu nadšením zářily. „Takové úžasné dobrodiní, viď, Mappo? Tyto vody mě osvěžily. Proč si nezaplaveš, aby se ti dostalo požehnání daru Raraku?“
Mappo se usmál. „Řečené požehnání by tuhle starou kůži rychle spláchlo, příteli. Bojím se, že dar by byl promarněn, a tak nebudu riskovat, že probuzené duchy zklamu.“
„Mám pocit,“ pravil Icarium, „jako by hledání začínalo nanovo. Nakonec pravdu objevím. Zjistím, kdo jsem. Co všechno jsem spáchal. A také odhalím,“ dodal cestou k Mappovi, „důvod tvého přátelství – proč se vždy pohybuješ po mém boku, i když se já pořád ztrácím. Ach, bojím se, že jsem tě urazil – ne, prosím, netvař se tak zachmuřeně. Jde jen o to, že nechápu, proč se tolik obětuješ. Co se přátelství týče, pro tebe musí být otravné.“
„Ne, Icarie, nejde o oběti. Ani o otravnost. Takoví jsme a takhle jednáme, to je vše.“
Icarium si povzdechl a zadíval se na nové moře. „Kdybych jen měl takový klid v duši jako ty, Mappo…“

„Zemřely tu děti.“
Jhag upřel zelené oči na půdu za Trellem. „Všiml jsem si, že převracíš kameny. Ano, vidím je. Kdo to byl?“
Nějaká noční můra včera v noci vymazala Icariovi všechny vzpomínky. Poslední dobou se to stávalo častěji. Znepokojivé. A… zdrcující. „Jaghuti. Z válek s T’lan Imass.“
„To je strašlivý skutek,“ podotkl Icarium. Slunce rychle vysušovalo kapky vody na jeho hladké šedozelené kůži bez chlupů. „Jak to, že smrtelníci jsou k životu tak přezíraví? Podívej se na toto sladké moře, Mappo. Nové pobřeží kypí životem. Ptáci, hmyz a všechny ty nové rostliny, objevuje se tu tolik radosti, příteli, až mi z toho puká srdce.“
„Nekonečné války,“ utrousil Mappo. „Život zápasí, každý se snaží vytlačit ostatní a tak vyhrát.“
„Dnes ráno jsi ponurý společník, Mappo.“
„Ano, jsem. Mrzí mě to, Icarie.“
„Nezdržíme se tu chvíli?“
Mappo si prohlížel přítele. Svlečený do půli těla působil ještě divošštěji, barbarštěji než obvykle. Barvivo, kterým zakrýval přirozený odstín své pleti, se již téměř ztratilo. „Jak si přeješ. Nakonec je to tvoje cesta.“
„Vědomosti se vracejí,“ prohlásil Icarium s očima upřenýma na moře. „Dar Raraku. Byli jsme svědky, když se tyto vody vzedmuly tady na západním pobřeží. Dál na západě tedy bude řeka a mnoho měst –“
Mappo přimhouřil oči. „Teď už jen jedno, které stojí za řeč,“ podotkl.
„Jen jedno?“
„Ostatní zanikla před mnoha tisíci lety, Icarie.“
„N’karafál? Trebur? Inath’an Merusin? Jsou pryč?“
„Inath’an Merusin se dnes jmenuje Mersin. Poslední z velkých měst na březích řeky.“
„Vždyť jich bylo tolik, Mappo. Vzpomínám si na všechna jména. Vinith, Hedori Kwil, Tramara…“
„Všichni rozsáhle zavlažovali, vytahovali vodu z řeky na pláně. Všichni káceli lesy na stavbu lodí. Ta města jsou mrtvá, příteli. A řeka, jejíž vody kdysi byly tak čisté a sladké, je ztěžklá bahnem a velice zmenšená. Z plání se ztratila ornice, změnily se v Lato Odhan na východ od řeky Mersin a v Ugarat Odhan na západ.“
Icarium se chytil za spánky a zavřel oči. „Tak dlouho, Mappo?“ zeptal se šeptem.
„Možná ty vzpomínky spustilo moře. Tehdy to totiž opravdu bylo moře, většinou se sladkou vodou, i když voda prosakovala vápencovými útesy z Longšanského zálivu – ta bariéra se rozpouštěla, stejně jako se to stane teď, pokud moře dosahuje tak daleko k severu jako kdysi.“
„První říše?“
„Ta se už tehdy rozkládala. Nešlo ji zachránit.“ Mappo zaváhal, když viděl, jak přítele ranil. „Ale lidé se do této země vrátili, Icarie. Sedmiměstí – ano, jméno je odvozeno ze starých vzpomínek. Na starých troskách vyrostla nová města. Od jednoho jsme teď čtyřicet líg. Lato Revae je na pobřeží –“
Icarium se náhle otočil. „Ne,“ prohlásil. „Ještě nejsem připravený odejít, překračovat oceány. Tato země ukrývá tajemství – má tajemství, Mappo. Třeba se ukáže, že starobylost mých vzpomínek je výhodou. Krajina mých myšlenek je nakonec krajinou mé vlastní minulosti a mohla by vydat pravdu. Vydáme se po těch starých stezkách.“
Trell kývl. „Rozbiju tábor.“
„Trebur.“
Mappo se otočil a čekal s rostoucím děsem.
Icarium upíral oči na něj, svislé zorničky zúžené na slunci do černých škvírek. „Vzpomínám si na Trebur. Strávil jsem tam ve Městě kupolí nějaký čas. Něco jsem udělal. Něco důležitého.“ Zamračil se. „Udělal jsem… něco.“
„Čeká nás tedy náročné putování,“ zabručel Mappo. „Tři, možná čtyři dny na kraj Thalas. Dalších deset k městu Mersin. Koryto se od místa starověkého Treburu přesunulo. Den cesty na západ od řeky a najdeme trosky.“
„Potkáme cestou vesnice a tak?“
Mappo zavrtěl hlavou. „Odhany jsou dnes v podstatě bez života, Icarie. Občas se sem dolů odváží z Thalas vedanické kmeny, ale ne v této roční době. A luk měj připravený – jsou tu antilopy, zajíci a droligové.“
„Tedy vodní jámy?“
„Znám je,“ ujistil jej Mappo.
Icarium si došel pro věci. „Tohle jsme už dělali, že?“
Ano. „Už dlouho ne, příteli.“ Vlastně skoro osmdesát let. Jenže naposledy jsme do toho spadli – nic sis nepamatoval. Tentokrát se bojím, že to bude jiné.
Icarium se zastavil s rohovinovým lukem v rukou a zadíval se na Mappa. „Máš se mnou takovou trpělivost,“ poznamenal se smutným úsměvem, „zatímco já jen bloudím, navždy ztracený.“
Mappo pokrčil rameny. „Tohle prostě děláme.“
* * *
Obzor v dálce na jihu lemovaly Path’Apúrské hory. Od odchodu z města Pan’potsun uběhl skoro týden a s každým dnem se počet vesnic, jež míjeli, zmenšoval a vzdálenost mezi nimi se naopak zvětšovala. Postupovali mučivě pomalu, což se dalo čekat, když šli pěšky a navíc s mužem, který zřejmě přišel o rozum.
Démon Ropušník, s opálenou kůží pod prachem téměř olivovou, vyšplhal na balvan a dřepl si vedle Řezníka. „Prohlášení. Říká se, že pouštní vosy stráží drahokamy a tak. Otázka. Slyšel Řezník takové příběhy? Vyčkávací odmlka.“
„Spíš to vypadá jako něčí představa špatnýho vtipu,“ opáčil Řezník. Pod sebou měli plošinu obklopenou skalami. Tady se utábořili. Scillara a Felisín Mladší seděly dole a staraly se o provizorní ohniště. Šílence nebylo vidět. Řezník usoudil, že se zase někam zatoulal. Rozmlouvá s duchy nebo spíš s hlasy ve své hlavě. Ano, Heborik nosil kletbu, tygří pruhy na kůži, požehnání od boha války, a ty hlasy v jeho hlavě mohly být skutečné. Nicméně, když člověka zlomíte víckrát…

„Opožděný postřeh. Larvy, tam ve tmavém prostoru hnízda. Hnízda? Zmatený. Úlu? Hnízda.“
Řezník se zamračil a podíval se na démona. Plochou, lysou hlavu a široký obličej se čtyřma očima měl poseté hrbolky a oteklé od vosích žihadel. „To jsi neudělal. Udělal.“
„Rozhněvanost je jejich obvyklý stav, jak si nyní myslím. Rozlomení jejich jeskyně je rozhněvalo ještě víc. Srazili jsme se v bzučícím sporu. Já dopadl hůř, myslím.“
„Černý vosy?“
„Nakloň hlavy, otázka. Černé? Obávaná odpověď, inu ano, byly. Černé. Řečnická otázka, je to důležité?“
„Buď rád, že jsi démon,“ zabručel Řezník. „Dvě tři jejich žihadla zabijou dospělýho muže. Deset zabije koně.“
„Kůň – ty jsme měli – vy jste je měli. Já byl nucen běžet. Kůň. Velké čtvernohé zvíře. Šťavnaté maso.“
„Lidi na nich radši jezdí,“ poznamenal Řezník. „Dokud nepadnou. Teprve potom je jíme.“
„Mnohé využití, výborné a nemarnotratné. Snědli jsme vaše? Kde najdeme víc takových tvorů?“
„Nemáme peníze na nákup, Ropušníku. A naše jsme prodali v Pan’potsunu, abychom měli na jídlo a zásoby.“
„Tvrdošíjná uvážlivost. Žádné peníze. Tak to bychom si je měli vzít, můj mladý příteli. A uspíšit cestu k jejímu tolik očekávanému závěru. Tón naznačuje mírné zoufalství.“
„Pořád nic od L’orika?“
„Znepokojivé. Ne. Můj bratr mlčí.“
Chvíli oba mlčeli. Démon si vybíral pilovité okraje rtů, kde se mu zachytily šedé vločky a rozdrcené vosy. Vyžral vosí hnízdo. Žádný div, že byly vosy naštvané. Řezník si přetřel obličej. Potřeboval oholit. A vykoupat se. A nové, čisté šaty.
A smysl života. Kdysi dávno, když ještě byl Kvítko Berka z Darúdžhistánu, mu strýc připravoval cestu, aby se mohl stát polepšeným Kvítkem. Mladíkem ze šlechtických dvorů, slibnou osobností, přitažlivou pro mladé, bohaté a rozmazlené ženy ve městě. Toto přání však mělo po všech směrech krátkého trvání. Strýc zemřel a mrtev byl i Kvítko Berka. Nezůstala ani hromádka popela, kterou by bylo možné rozhrabat.
Nejsem, jaký jsem býval. Dva muži, stejná tvář, ale rozdílné oči. V tom, co viděly, v tom, co odrážejí do světa.
„Hořká příchuť,“ poznamenal mu v mysli Ropušník a dlouhým jazykem slízl poslední zbytky vos. Ztěžka si povzdechl.
„A přece zasytí. Otázka. Může jeden prasknout z toho, co má uvnitř?“
Doufám, že ne. „Měli bychom najít Heborika, jestli máme dneska ještě něco zvládnout.“
„Povšimnuto dříve. Neviditelné ruce zkoumal skály nahoře. Pach stopy ho vedl nahoru do skal.“
„Stopy?“
„Voda. Hledal zdroj pramene, který jsme viděli sbírat se dole poblíž masitých žen, které, řečeno žárlivě, tě tolik zbožňují.“
Řezník se narovnal. „Mně tak masité nepřipadají, Ropušníku.“
„Zvláštní. Hromady masa, nádoby uskladňující vodu tam na stehnech a vzadu. Na prsou –“
„No dobře. Tenhle druh masitosti. Jsi příliš masožravý, démone.“
„Ano. Nejvrchovatější lahodný souhlas. Mám najít Neviditelné ruce?“
„Ne, já to udělám. Myslím, že jezdci, kteří nás včera minuli po cestě, nejsou tak daleko, jak by měli být, a já budu rád, pokud ohlídáš Scillaru s Felisín.“
„Nikdo je neodvede,“ ujistil jej Ropušník.
Řezník se zadíval na dřepícího démona. „Scillara a Felisín nejsou koně.“
Ropušník pomalu mrkl, nejdřív očima vedle sebe, potom horním a dolním okem. Vyplázl jazyk. „Bezstarostně. Ovšemže ne. Nedostatečný počet nohou, příhodně povšimnuto.“
Řezník se posunul na kraj balvanu a přeskočil na další v hromadě pod skalami. Chytil se římsy a vytáhl se nahoru. Bylo to skoro jako vylézt na balkon nebo palácovou zeď. Tak ony mě zbožňují, co? Nemohl tomu uvěřit. Usoudil, že je na něj prostě lepší pohled než na starce nebo démona, ale zbožňování to rozhodně není. V těch dvou ženských se nevyznal. Hašteřily se jako sestry, soupeřily o všechno v dohledu a o věci, které Řezník neviděl a nechápal. A jindy si byly záhadně blízké, jako by měly společné tajemství. Obě poskakovaly kolem Heborika Neviditelné ruce, Trhačova válečného jezdce.
Možná že válka potřebuje pečovatelky. Možná že je bůh takhle šťastný. Kněz nakonec potřebuje akolyty. To se dalo čekat od Scillary, protože ji Heborik vytáhl z příšerné existence a vlastně ji jakýmsi dosud neurčeným způsobem vyléčil – pokud Řezník hádal správně ze skrovných poznámek, jež občas vyslechl. Scillara mu byla hodně vděčná. A u Felisín šlo o pomstu, provedenou k její spokojenosti na někom, kdo jí strašlivě ublížil. Bylo to složité. Když o tom tak přemýšlím, určitě spolu mají tajnosti. Spoustu tajností. A co je mi po tom? Ženské jsou jenom hromada rozporů obklopená smrtelnými pastmi. Přistupujete na vlastní nebezpečí. Lepší je vůbec se nepřibližovat.
Dorazil ke komínu ve skále a začal se sunout nahoru. Svislými puklinami stékala dolů voda. Kolem něj vířily mouchy a další okřídlený hmyz. V zákoutích komína byly husté sítě oportunistických pavouků. Než z něj vylezl, byl celý pokousaný a pokrytý zaprášenými pavučinami. Oprášil se a rozhlédl se kolem sebe. Nerovná stezka vedla vzhůru a vinula se mezi zřícenými kamennými římsami. Vykročil po ní.
Pokud mohl soudit, tímhle klikatým, těkavým tempem jim to bude k pobřeží trvat celé měsíce. Tam si najdou člun a přeplaví se na Otataralový ostrov. Cesta to byla zakázaná a v tamních vodách usilovně hlídkovaly malazské lodě – nebo tam aspoň hlídkovaly před povstáním. Je možné, že jim to ještě plně nedošlo. V každém případě poplují v noci. Heborik se tam musel vrátit kvůli něčemu, co se nacházelo na ostrově. Všechno bylo velice nejasné. A Kotilion z nějakého důvodu chtěl, aby Řezník válečného jezdce doprovázel. Nebo spíš aby chránil Felisín Mladší. Stezka tam, kde předtím žádná nebyla. Přesto to nebyl nejlepší motiv. Útěk před zoufalstvím byl žalostný, zvlášť když nemohl přinést úspěch.

Tak ony mě zbožňují, co? Co je tu ke zbožňování?
Hlas zepředu: „Vše, co je záhadné, je lákadlem pro zvědavce. Slyším tvé kroky, Řezníku. Pojď se podívat na pavouka.“
Řezník obešel skálu a uviděl Heborika, klečícího vedle zakrslého dubu.
„Pokud je ve vnadidle bolest a zranitelnost, stává se ještě přitažlivější. Vidíš tu pavoučici? Pod větví? Jak třese pavučinou, jednu nohu oddělenou, a zmítá se jako v bolestech? Její kořistí nejsou mouchy nebo můry, víš. Kdepak, ona loví jiné pavouky.“
„Kterým na bolesti nebo záhadách vůbec nezáleží, Heboriku,“ opáčil Řezník a dřepl si, aby na tvorečka lépe viděl. Byl velký jako dětská dlaň. „To není její noha, to je rekvizita.“
„Ty předpokládáš, že ostatní pavouci umějí počítat. Ona ví svoje.“
„To je všechno ohromně zajímavý,“ zabručel Řezník a narovnal se, „ale my musíme jít.“
„Všichni se díváme, jak se to odehrává,“ poznamenal Heborik, zaklonil se a pozoroval zvláštně pulsující ruce s drápy, které se mu chvílemi objevovaly u zápěstí.
My? Aha, ano, ty a tví neviditelní přátelé. „Nemyslím, že tady v kopcích bude moc duchů.“
„V tom se mýlíš. Horské kmeny. Nekonečné válčení – já vidím ty, kteří padli v bitvě, jenom ty, kteří padli v bitvě.“ Ruce se sevřely v pěst. „Ústí pramene je přímo před námi. Bojovali o nadvládu nad ním.“ Zkřivil ropuše podobný obličej. „Vždycky tu je nějaký důvod nebo důvody. Vždycky.“
Řezník si povzdechl a zadíval se na oblohu. „Já vím, Heboriku.“
„Vědět neznamená nic.“
„To vím taky.“
Heborik vstal. „Trhačova největší útěcha, vědomí, že pro válku existuje nekonečně mnoho důvodů.“
„A tebe to utěšuje taky?“
Válečný jezdec se usmál. „Pojď. Ten démon, který nám mluví v hlavách, je právě posedlý masem, svlažením huby.“
Sešli dolů ze skal. „Nesežere je.“
„Nejsem si jistý, jestli mu jde o tenhle apetyt.“
Řezník frkl. „Heboriku, Ropušník je čtyřruká, čtyřoká přerostlá ropucha.“
„S překvapivě nespoutanou představivostí. Pověz mi, kolik toho o něm víš?“
„Míň než ty.“
„Do této chvíle mě nenapadlo,“ poznamenal Heborik, když vedl Řezníka po méně ošidné, zato delší cestě než ta, již použil Darún, „že vlastně vůbec nevíme, kdo Ropušník je a co dělal ve své domovské říši.“
Byla to nezvykle dlouhá doba, po niž Heborik projevoval jasný rozum. Řezníka napadlo, jestli se něco nezměnilo – doufal, že to tak zůstane. „Tak bychom se ho mohli zeptat.“
„Zeptám se.“
* * *
V táboře Scillara nakopala písek na zbývající uhlíky v ohništi. Posadila se ke svému tlumoku, opřela se o něj zády, nacpala si do fajfky hrst rezlistí a bafala, dokud z ní nezačal stoupat kouř. Ropušník dřepěl před Felisín a vydával podivné kňučivé zvuky.
Už dlouho viděla tak málo. Byla zdrogovaná durhangem do otupělosti, s hlavou plnou infantilních myšlenek starého pána Bidithala. Nyní byla volná a stále kulila oči na složitosti světa. Myslela si, že démon touží po Felisín. Buď aby se s ní spářil, nebo aby ji sežral – těžko říct. Felisín přitom na Ropušníka koukala, jako by to byl pes, kterého je lepší hladit než zkopat. Což zase mohlo démonovi vnukat nesprávné představy.
S ostatními mluvil v jejich hlavách, se Scillarou nikoliv. Ze zdvořilosti k ní ti, s nimiž démon hovořil, odpovídali nahlas, ačkoliv pochopitelně nemuseli – a možná to často ani nedělali. To nepoznala. Přemítala, proč je vyčleněná – co na ní Ropušník vidí, že to tolik ovlivnilo jeho zřejmou výřečnost?
Inu, jedy přetrvávají. Možná jsem… nepoživatelná. Ve starém životě by možná byla dopálená nebo podezíravá, pokud by cítila vůbec něco. Ale teď usoudila, že jí na tom příliš nezáleží. Něco se v ní vytvořilo a bylo to samostatné a kupodivu i sebejisté.
Možná to způsobilo těhotenství. Teprve se začínalo projevovat, a bude hůř. Tentokrát nebude žádná alchymie, která by z ní semeno vypudila. Samozřejmě byly po ruce jiné prostředky. Ještě se nerozhodla, zda si nechá dítě, jehož otcem byl pravděpodobně Korbolo Dom, ale mohl to být i některý z jeho důstojníků či nějaký jiný muž. Ne že by na tom záleželo, protože případný otec je nejspíš dávno mrtvý, což ji těšilo.
Neustálá nevolnost byla protivná, i když proti ní pomáhalo rezlistí. Pobolívalo ji na prsou a z jejich tíhy ji bolelo v zádech, což bylo nepříjemné. Zvýšila se jí chuť k jídlu a tloustla, zvlášť v bocích. Ostatní prostě přepokládali, že takové změny přicházejí s navracejícím se zdravím – už týden nezakašlala a ze všeho toho chození jí sílily nohy – a ona je z omylu nevyváděla.
Dítě. Co by s ním dělala? Co by ono čekalo od ní? Co vůbec matky dělávají? Většinou své děti prodávají. Chrámům, otrokářům, harémovým nákupčím, pokud je to dívka. Nebo si ho nechají a naučí ho žebrat. Krást. Prodávat své tělo. Tohle znala z povšechného pozorování a příběhů vyprávěných opuštěnými dětmi v táboře ša'ik. Znamenalo to, že dítě je jakousi investicí, což dávalo smysl. Zisk za devět měsíců bídy a nepohodlí.
Usoudila, že něco takového by udělat mohla. Prodat dítě. Pokud přežije tak dlouho. Bylo to opravdu dilema, avšak měla dost času, aby si vše promyslela. Aby se rozhodla.
Ropušník otočil hlavu a podíval se kamsi za Scillaru. Otočila se. Objevili se čtyři muži a zastavili se na kraji skal. Čtvrtý vedl koně. Jezdci, kteří je minuli včera. Jeden držel nabitou kuši a mířil na démona.
„Dohlídni na to,“ zavrčel na Felisín, „ať se k nám ten zatracenej tvor nepřibližuje.“
Muž napravo se zasmál. „Čtyřokej čokl. Ano, ženská, dej si ho na vodítko… hned. Nechcem prolejt žádnou krev. No,“

dodal, „ne moc.“
„Kde jsou ti dva chlapi, co byli s várna?“ zeptal se muž s kuší.
Scillara odložila dýmku. „Pryč,“ řekla, vstala a popotáhla si halenu. „Prostě udělejte, kvůli čemu jste sem přišli, a vypadněte.“
„To je mi ale ochota. Ty s tím čoklem, budeš taky tak milá jako tady tvoje kamarádka?“
Felisín neříkala nic. A zbledla.
„Zapomeňte na ni,“ pravila Scillara. „Já vám všem vystačím.“
„Co se nás týče, tak možná ne,“ utrousil muž s úsměvem.
Dokonce to podle Scillary ani nebyl ošklivý úsměv. Tohle zvládne. „V tom případě vás hodlám překvapit.“
Muž podal kuši kamarádovi a odepjal si opasek. „Uvidíme. Guthrime, jestli se ten čokl pohne, zabij ho.“
„Je mnohem větší než většina psů, co jsem viděl,“ poznamenal Guthrim.
„Šipka je otrávená, vzpomínáš? Černá vosa.“
„Možná bych ho měl zabít rovnou.“
Druhý muž zaváhal a pak kývl. „Jen do toho.“
Kuše zadrnčela.
Ropušník švihl pravou rukou, zachytil šipku ve vzduchu a zadíval se na ni. Nakonec olízl jed.
„Sedmička mě vem!“ zašeptal nevěřícně Guthrim.
„Ale,“ obrátila se Scillara na Ropušníka, „nedělej tady binec. Tohle není problém –“
„On nesouhlasí,“ upozornila ji Felisín ustrašeně.
„Tak ho přesvědč.“ Tohle zvládnu. Stejně jako předtím. Nezáleží na tom, jsou to jenom mužští.
„Nemůžu, Scillaro.“
Guthrim znovu nabíjel kuši a první muž a ten, jenž nedržel koně, tasili šamšíry.
Ropušník děsivě rychle přiběhl a s otevřenou tlamou skočil. Do tlamy chytil Guthrimovu hlavu. Vysunul dolní čelist a mužova hlava zmizela. Ropušník ho srazil na zem, zakřupalo to, Guthrimovo tělo se křečovitě prohnulo, vystříkly z něj tekutiny a znehybnělo. Ropušník s vrzáním stiskl čelisti. Prasknutí, a démon odběhl od bezhlavého těla.
Zbývající tři muži celou dobu jen ohromeně civěli. Konečně se pohnuli. První přidušeně vykřikl hrůzou a hnal se s pozdviženým šamšírem.
Ropušník vyplivl rozdrcenou hmotu plnou vlasů a kostí a vyrazil mu vstříc. Jednou rukou muže zachytil za paži s mečem a zakroutil, až praskl loket, zpřetrhaly se šlachy a vystříkla krev. Další rukou mu stiskl krk a rozdrtil chrupavku. Mužův křik se mu ani nestačil vynořit z úst. S vyvalenýma očima, tváří blížící se tmavé šedi a vyplazeným jazykem, připomínajícím nějakého hrůzného tvora pokoušejícího se vylézt ven, se zhroutil pod démona. Ten ho třetí rukou chytil za druhou paži a čtvrtou se poškrábal na zádech.
Zbývající šermíř prchal za čtvrtým, který se již soukal na koně.
Ropušník skočil, pěstí udeřil šermíře zezadu do hlavy a promáčkl kost. Muž se rozplácl na zemi a zbraň mu vyletěla z prstů. Posledního muže démon chytil s jednou nohou ve třmeni. Vzápětí jeho hlava zmizela v démonově tlamě, stejně jako tomu bylo u prvního muže. Další chroupání, něco kopání a drásání rukama. Pak milosrdně přišla smrt.
Démon vyplivl rozmačkané kosti, jež držela pohromadě jen kůže. Před Scillaru dopadl mužův obličej – žádné maso ani oči, jen kůže, zkrabatělá a pomačkaná. Chvíli se na ni dívala, pak se přinutila zrak odvrátit. Padl jí na Felisín, jež couvla až ke skalní stěně, kolena přitažená k bradě, a rukama si zakrývala oči.
„A je to,“ řekla Scillara. „Felisín, je po všem.“
Dívka dala ruce dolů. Tvářila se zděšeně a znechuceně.
Ropušník odtáhl těla za hromadu balvanů. Spěchal. Scillara si démona nevšímala. Přidřepla si k Felisín. „Můj způsob by byl snazší,“ podotkla. „Aspoň ne tak krvavý.“
Felisín na ni zírala. „Vysál jim mozky.“
„To jsem viděla.“
„Lahodné, říkal.“
„Je to démon, Felisín. Ne pes, ani domácí mazlíček. Démon.“
„Ano.“ Šeptnutí.
„A teď víme, co dokáže.“
Kývnutí.
„Tak se s ním moc neskamarač,“ dodala Scillara tiše. Narovnala se. Z hřebene slézali Řezník s Heborikem.
* * *
„Vítězství a pýcha! Máme koně!“
Řezník zpomalil. „Slyšeli jsme křik –“
„Koně,“ poznamenal Heborik cestou k polekaným zvířatům. „To je mi ale štěstí.“
„Nevinný. Křik? Ne, příteli Řezníku. Ropušník jen… pouštěl větry.“
„Opravdu? A ti koně za tebou jen tak přišli?“
„Smělí. Ano! Tuze zvláštní!“
Řezník se zadíval na pár skvrn v prachu. Ve snaze zakrýt stopy tu Ropušník zanechal své dlaňovité otisky. „Je tu krev…“
„Šok, úlek… lítost.“
„Lítost. Kvůli tomu, co se tady stalo, nebo kvůli tomu, že to vyšlo najevo?“
„Vychytralé. Inu, to první samozřejmě, příteli Řezníku.“
Řezník udělal obličej a zadíval se na Scillaru a Felisín, studoval jejich výrazy. „Asi,“ řekl pomalu, „jsem rád, že jsem tu

nebyl a neviděl to, co vy dvě.“
„Ano,“ odtušila Scillara. „To buď.“
„Radši se od těch zvířat drž dál, Ropušníku,“ zavolal Heborik. „Já se jim sice nelíbím, ale tebe opravdu nemají rádi.“
„Sebedůvěra. Prostě mě ještě neznají.“
* * *
„Tohle bych nedala ani kryse,“ zavrčela Smíška a vrtala se v útržcích masa na cínovém talíři, který měla na klíně. „Hele, dokonce i mouchy se tomu vyhýbají.“
„Nevyhýbají se jídlu,“ podotkl Koryk, „ale tobě.“
Ohrnula nos. „Tomu se říká úcta. Vím, že pro tebe je to cizí slovo. Setiové jsou akorát zkrachovalý Záchlumčani. To ví každej. A ty jseš zkrachovalej Seti.“ Zvedla talíř a šoupla ho po písku ke Korykovi. „Na, nacpi si to do těch svejch nečistokrevnejch uší a schovej si to na později.“
„Po dni tvrdý jízdy je vážně sladká,“ prohodil se širokým úsměvem Koryk ke Smoloví.
„Ještě chvíli do ní rej,“ varoval ho kaprál, „a budeš toho litovat.“ I on si prohlížel takzvanou večeři na svém talíři a normálně flegmatický výraz vyměnil za lehké mračení. „Je to kůň, jsem si tím jistej.“
„Vykopanej na nějakým koňským hřbitově,“ dodala Smíška a natáhla si nohy. „Zabíjela bych za nějakou mastnou rybu upečenou v bahně na uhlících dole na pláži. Se žlutým kari, zabalenou v chaluhách. Džbánek meskerskýho vína a nějakýho pořádnýho mládence z vnitrozemský vesnice. Sedláka, velkýho –“
„Pro litanii mistra Kápě, už dost!“ Koryk se předklonil a plivl do ohně. „Jak sháníš nějakýho prasáka a ožralu s chmýřím na bradě, je jedinej příběh, co znáš, to je jasný. Zatraceně, Smíško, slyšeli jsme to už tisíckrát. V noci jsi vylezla z tatíkova panství, aby sis na pláži namočila ruce a kolena. Kde že to bylo? Aha, jasně, v zemi snů malejch holčiček, zapomněl jsem –“
Do pravého lýtka mu zajel nůž. Koryk zařval, odlezl dozadu a chytil se za nohu.
Vojáci z nedalekého oddílu se po nich dívali a mhouřili oči v prachu zvířeném celým táborem. Chvilková zvědavost, která rychle opadla.
Koryk ze sebe sypal nadávky a oběma rukama se snažil zastavit krvácení. Flaška si povzdechl a vstal. „Vidíš, co se děje, když nás dědci nechají hrát si samotný? Drž, Koryku,“ dodal. „Ošetřím ti to, nebude to trvat dlouho –“
„Pohni s tím,“ vrčel setijský míšenec, „ať můžu tý čubce podříznout krk.“
Flaška se zadíval na Smíšku a naklonil se ke Korykovi. „To je snadný. Je kapku bledá. Špatnej hod –“
„Jo, a na co teda mířila?“
Kaprál Smola se vyškrábal na nohy. „Struna z tebe nebude mít radost, Smíško,“ podotkl, potřásaje hlavou.
„Pohnul nohou –“
„A tys po něm hodila nožem.“
„To ta věc s malejma holkama. Vyprovokoval mě.“
„Je fuk, jak to začalo. Můžeš se omluvit – třeba to tak Koryk nechá –“
„Jasně,“ prskl Koryk, „v den, kdy mistr Kápě vleze do svýho vlastního hrobu.“
„Flaško, už jsi zastavil to krvácení?“
„V podstatě ano, kaprále.“ Flaška hodil nůž Smíšce. Přistál jí u nohou s kluzkou čepelí.
„Díky, Flaško,“ zabručel Koryk. „Teď to může zkusit znova.“
Nůž se mu zabodl do země mezi nohama.
Všichni upřeli oči na Smíšku.
Flaška si olízl rty. Ta zatracená věc skončila příliš blízko jeho levé ruky.
„Tam jsem mířila,“ utrousila Smíška.
„Co jsem ti říkal?“ zeptal se Koryk podivně vysokým hlasem.
Flaška se pomalu nadechl, aby se uklidnil.
Smola k nim přistoupil a vytáhl nůž ze země. „Myslím, že si ho chvilku nechám.“
„Mně je to jedno,“ ujistila jej Smíška. „Mám spoustu jinejch.“
„A necháš je schovaný.“
„Rozkaz, kaprále. Dokud mě nebude nikdo provokovat.“
„Je šílená,“ posteskl si Koryk.
„Není šílená,“ opravil jej Flaška, „jen osamělá a touží po …“
„Nějakým sedláčkovi z vesnice,“ dokončil křenící se Koryk.
„Nejspíš bratranci,“ dodal Flaška tak, aby ho slyšel jen Koryk. Ten se zasmál.
Tak. Flaška si povzdechl. Další nebezpečná chvíle na nekonečném pochodu pominula a bylo prolito jen pár kapek krve.
Čtrnáctá armáda byla utahaná. Sklíčená. Neměla se ráda. Nesměla se pomstít ša'ik a vrahům, násilníkům a hrdlořezům, kteří za ní šli, a teď pomalu pronásledovala poslední zbytky vojska povstalců po drolící se, zaprášené silnici vedoucí vyprahlou zemí, písečnými bouřemi a ještě horšími věcmi a stále čekala na rozřešení. Chtěla krev, ale zatím prolévala jen svou vlastní, jak se hádky měnily v nepřátelství a všechno šlo špatně.
Pěsti dělaly, co uměly, aby udržely věci pod kontrolou, jenomže byly unavené jako všichni ostatní. A nepomáhalo, že v setninách bylo jen pár kapitánů hodných své hodnosti.
A my ani žádného nemáme, když Keneb odešel. Povídalo se o nových rekrutech a důstojnících, vyloďujících se v Lato Revae. Měli spěchat za nimi, jenomže se o tom začalo povídat už před deseti dny. Ti hlupáci tu měli už dávno být.
Poslední dva dny kurýři přijížděli a odjížděli, pádili po jejich stopách dozadu a zase se vraceli. Dujek Jednoruký a pobočnice ustavičně konverzovali, tolik bylo jisté. Zato nebylo jisté, o čem se baví. Flašku napadlo potají si vyposlechnout, co se povídá ve velitelském stanu, jako to udělal už mnohokrát předtím mezi Arenem a Raraku, ale

znervózňovala ho přítomnost Rychlýho Bena. Velemág. Kdyby Rychlej obrátil kámen a našel pod ním Flašku, ten by za to zaplatil.
Ti zatracení neřádi před nimi mohli prchat věčně, a nejspíš to udělají, pokud má jejich velitel aspoň ždibec rozumu. K poslednímu odporu se mohl postavit kdykoliv. Bylo by to hrdinské a ve své marnosti fascinující. Leoman však byl na něco takového očividně příliš chytrý. Mířil pořád na západ do pustiny.
Flaška se vrátil na původní místo a pískem si sedřel Korykovu krev z prstů a dlaní. Akorát si začínáme lézt na nervy. To je všechno. Jeho babička by věděla, co si počít, ale zemřela už dávno a její duch byl ukotven na starém statku za Jakatou, tisíc líg odsud. V duchu ji viděl, jak vrtí hlavou a tím svým napůl praštěným, naprosto geniálním způsobem mhouří oči. Ve způsobech smrtelníků se náramně vyznala, prohlédla každou slabinu, každou chybu, četla mimovolná gesta a chvilkové výrazy, prořezávala se zmateným povrchem a odhalovala kosti pravdy. Jí nic neuniklo. Jenomže s ní si popovídat nemohl.
Je tu ale ještě jedna žena… že? Přes horko se Flaška zachvěl. Ta eres'alská čarodějka ho stále strašila ve snech. Stále mu ukazovala starověké sekerky, rozeseté po zemi jako kamenné listí z obřího stromu, roznášené větry bezpočtu věků. Věděl, že asi padesát kroků jižně od cesty je údolí těmi krámy přímo přecpané. Přímo tam, jen kousek cesty, čekaly na něj.
Vidím je, jenže pořád nechápu jejich význam. To je problém. Na tohle nestačím.
Zachytil pohyb u svých bot a spatřil pomalu lezoucí saranče obtížené vajíčky. Sklonil se a zvedl ho za složená křídla. Druhou rukou sáhl do tlumoku, vyndal krabičku z černého dřeva s dírkami ve víčku a na bocích. Otevřel petlici a zvedl víčko.
Radostná společnost, jejich skvělý štír hovňousek. V nečekaném světle se štír stáhl do kouta a zvedl ocásek. Flaška hodil saranče do krabičky. Štír věděl, co přijde, vyrazil a vzápětí se už cpal dosud kopajícím hmyzem.
„Pro tebe je to snadný, co?" zabručel Flaška tiše.
Něco dopadlo do písku vedle něj – plod karybralu, kulatý, matně bílé barvy. Flaška vzhlédl. Stál nad ním Sépie.
Sapér měl ovoce plnou náruč. „Překvápko," prohodil.
Flaška s úsměvem zavřel víčko za Radostnou společností. „Díky. Kde jsi je sebral?"
„Šel jsem se projít." Ukázal hlavou k jihu. „Je tam údolí plný karybralovejch lián." Začal ovoce házet ostatním.
Údolí. „Taky je tam spousta sekerek, ne?"
Sépie přimhouřil oči. „Ani sem si nevšim. To máš na rukou zaschlou krev?"
„Ta bude moje," zavrčel Koryk, již loupající karybral.
Sapér se zarazil, prohlédl si kruh vojáků kolem sebe a skončil u Smoly, jenž pokrčil rameny. Zřejmě to stačilo. Sépie hodil poslední plod Smíšce. Ta jej zachytila nožem. Ostatní včetně Sépie ji sledovali, jak obratně loupe slupku.
Sapér si povzdechl. „Asi půjdu najít seržanta."
„Dobrej nápad," usoudil Flaška.
„Měl bys Společnost nechat trochu proběhnout," radil Sépie. „Ať si protáhne nohy. Snad a Lutes si našli novýho štíra – takovýho jsi ještě neviděl. Navrhujou novej zápas."
„Štíři si nemůžou protahovat nohy," opáčil Flaška.
„Řečnickej obrat."
„Aha."
„A vůbec," prohlásil Sépie a odšoural se pryč.
Smíšce se podařilo stáhnout celou slupku v jednom kuse. Rovnou ji hodila po Korykovi. Ten se díval dolů a nadskočil, když koutkem oka zachytil pohyb.
Frkla. „Tady máš. Přidej si to ke svý sbírce amuletů."
Poloviční Seti odložil karybral, pomalu vstal, trhl sebou a hodil po Flaškoví zamračeným pohledem. „Já myslel, že jsi mi to vyléčil."
„Taky jo. Ale stejně to bude chvíli bolet."
„Bolet? Vždyť skoro nemůžu stát."
„Zlepší se to."
„Má sklony zdrhat," poznamenal Smola. „Bude to zábava, Koryku, koukat se, jak kulháš za ní."
Hromotluk se uklidnil. „Já jsem trpělivej," prohlásil a zase se posadil.
„Óóó," ušklíbla se Smíška, „už se potím."
Flaška se vyškrábal na nohy. „Půjdu se projít," oznámil. „Ať nikdo nikoho nezabíjí, dokud se nevrátím."
„Jestli se někdo nechá zabít, tvý léčení mu už moc nepomůže," poukázal Smola.
„Já nechtěl nikoho léčit, jen se koukat."
* * *
Vyjeli na sever, mimo dohled tábořící kolony, přes nízký hřeben na zaprášenou pláň. Z nízkého pahorku dvě stě kroků od nich vyrůstaly tři guldindhy, a tak k nim dojeli a zastavili se ve stínu širokých kožovitých listů, vybalili jídlo a džbánek gredfalanského piva, které Šumař někde ztopil, a čekali na velemága.
Kalam si všiml, že se Šumař změnil. Vous měl víc šedý než rezavý a ve světle modrých očích takový vzdálený pohled. Pravda, Čtrnáctá byla armádou plnou naštvaných, zahořklých vojáků, jimž noc před bitvou vyfoukli slávu císařské pomsty, a toto tažení jim nepomáhalo. Už tohle samo by Šumařův stav dostatečně vysvětlovalo, nicméně Kalam věděl svoje.
Bez ohledu na tannoskou píseň byli Křovák a ostatní mrtví. Duchové na druhé straně. Jenomže zase Rychlej Ben tvrdil, že oficiální zprávy byly maličko nepřesné. Klátil, Pazderka, Jiskra, Mizela, Vřeten, Modroperel… někteří přežili, odešli do výslužby a žili změkčile v Darúdžhistánu. Spolu s kapitánem Ganoesem Paranem. Aspoň nějaké dobré zprávy, a to

pomohlo. Trochu.
Šumař s Křovákem si byli blízcí jako bratři. Když byli spolu, byli hrozní. Spojené myšlení, častěji nebezpečné než zábavné. Stejně slavné jako Paliči mostů sami. Jejich rozloučení tam na břehu Azurového jezera bylo osudové, jak se ukázalo, osudové pro nás pro všechny.
Kalam ascendenci příliš nerozuměl – požehnání poutníka duší setnině vojáků a rozhrnutí látky Raraku. Představa neviditelných ochránců ho uklidňovala i znepokojovala zároveň – Křovákův duch mu zachránil život… ale kde je Whiskeyjack? Byl tam i on?
Noc v táboře ša'ik byla děsivá. V těch tmavých hodinách bylo vytaženo příliš mnoho nožů. A několik duchů spatřil na vlastní oči. Dávno mrtví Paliči mostů se vrátili, ponuří jako kocovina a stejně ošklivi jako za života. Jestli ještě někdy potká toho tannoského poutníka duší, s nímž Šum mluvil…
Sapér přecházel sem a tam ve stínu stromů.
Kalam Méchar dřepěl a pozoroval starého kamaráda. „Dobře, Šume, tak ven s tím."
„Zlý věci," mumlal sapér. „Spousta. Jako když se na celým obzoru kolem tebe stahujou bouřkový mraky."
„Není divu, že jsi tak mizerný společník."
Šumař na něj zašilhal. „Ty nejsi o moc lepší."
Asasín udělal obličej. „Perel. Drží se mi z očí, ale stejně je někde poblíž. Myslel by sis, že ta Pardúnka – jakže se jmenovala?"
„Lostara Yil."
„Jo, ta. Myslel by sis, že ho už vyhodí ze sedla."
„Co ti dva hrají, je jenom jejich věc," podotkl Šumař, „a já jim to přeju. A vůbec, je jasný, že je pořád tady, protože císařovna chce mít někoho blízko Tavore."
„To byl odjakživa její problém," povzdechl si Kalam.
„Důvěra."
Kalam se zadíval na sapéra. „Táhneš s Tavore už od Arénu. Rozumíš jí? Aspoň trochu?"
„Jsem seržant, Kalame."
„No právě." Asasín čekal.
Šumař se poškrábal ve vousech, zatahal se za řemen otlučené přilby, odepjal si ji a odhodil. Dál přecházel sem a tam a kopal do listí a skořápek v písku. Odehnal zbloudilou krvničku, poletující mu před obličejem. „Je jako železo, Kalame. Ale nevyzkoušený. Dokáže přemýšlet v bitvě? Dokáže velet při ústupu? Mistr Kápě ví, její oblíbená pěst, ten děda Gamet, to nedokázal. Což není zrovna ukázka jejího dobrýho úsudku."
„Znala ho z dřívějška, ne?"
„Věřila mu, ano, to je pravda. Byl uštvanej, to je všechno. Ani já nejsem tak velkodušnej, jako jsem bejval."
Kalam se zakřenil a odvrátil zrak. „Ano, velkodušný, to je celý Šum." Ukázal na prstní kostičky visící sapérovi u pasu. „A co tohle?"
„To zvládla dobře, to se jí musí nechat. Možná postrčení Oponn."
„Nebo možná ne."
Šumař pokrčil rameny. Švihl rukou a chytil krvničku. S očividným uspokojením ji rozmázl v dlaních.
Vypadal starší, o tom nebylo sporu, ale byl stále stejně rychlý a nebezpečný. Závan zemitého, mrtvého vzduchu popohnal listí přes písek, o několik kroků dál se slyšitelně rozštípl vzduch a z chodby vystoupil Rychlej Ben. A kašlal.
Kalam popadl džbán piva a zamířil k němu. „Na."
Čaroděj se napil, znovu zakašlal a odplivl si. „Bohové pod náma, ta Říšská chodba je děsná." Polkl další doušek.
„Pošli tam mě," požádal Šumař a přistoupil blíž. „Potom se taky budu moct napít."
„Rád vidím, že se ti spravuje nálada," podotkl Rychlej Ben a podal mu džbán. „Za chvíli budeme mít společnost… teda, až se najíme," dodal, když zpozoroval zabalené potraviny, a hned se k nim vydal. „Mám takový hlad, že bych jedl i krvničky."
„Olízni mi dlaň," poradil mu Šumař.
Čaroděj se zastavil a ohlédl se. „Copak ses zbláznil? To bych radši olizoval dlaně prodavače velbloudího trusu." Pustil se do rozbalování potravin zabalených ve velkých listech.
„Jak šla porada s Tavore?" zajímal se Kalam.
„Vím asi tolik, co ty," opáčil Rychlej Ben. „Už jsem lidi v obležení viděl dřív, ale ona postavila tak vysoký a tlustý hradby, že by se přes ně nedostal ani tucet namíchnutých draků… a to ani není v dohledu žádný nepřítel."
„V tom se možná mýlíš," ozval se asasín. „Byl u toho Perel?"
„No, jeden závěs se trochu pohnul."
Šumař zafrkal. „Tak nápadnej není. Nejspíš to byla T'jantar."
„Nevyjadřoval jsem se doslovně, Šume. Někdo byl v chodbě, hezky blízko, a dával pozor."
„Aha, takže Tavore u sebe neměla svůj meč," uhádl Kalam.
„Ne, když mluví se mnou, nikdy ho nemívá, díky bohům."
„Á, jak je ohleduplná!"
Čaroděj po Kalamovi střelil temným pohledem. „Míníš tím, že nechce ze svýho velemága vysát i poslední zbytky energie."
„Dost," štěkl Šumař. „Nelíbí se mi, když mi v hlavě vyskakujou obrazy. Podej mi ten sepahovej chleba – ne, ne ten, ze kterýho sis ukousl, Rychlej, ale děkuju. Ten – ále, kašli na to." Natáhl ruku.
„Hej, sypeš mi do jídla písek!"
Kalam si zase dřepl. Šumař vypadal s každou minutou mladší. Zvlášť když se takhle mračil. Odchod od armády a vše,

co s ním souviselo, mělo přijít už dávno.
„Cože?“ vyjel Šumař. „Bojíš se, že si obrousíš zuby? V tom případě radši přestaň žvejkat ten chleba.“
„Není tak tvrdý,“ namítl čaroděj s plnou pusou.
„Ne, ale je plnej drti, Rychlej Bene. Z mlýnskýho kamene. A ze mě se poslední dobou pořád sype písek. Mám ho i na místech, že by tě nenapadlo –“
„Nech toho, v hlavě mi vyskakujou obrazy a tak.“
„Po tomhle,“ pokračoval Šumař nelítostně, „i kdybych rok seděl v pohodlí v Darúdžhistánu, stejně budu srát cihly s drtí –“
„Řekl jsem dost!“
Kalam se zadíval na sapéra. „V Darúdžhistánu? Hodláš se připojit k ostatním?“
Sapér uhnul pohledem. „Jednou…“
„A brzo?“
„Nehodlám utíkat, Kalame.“
Asasín se podíval Rychlýmu Benovi do očí, jen na chviličku, a Kalam si odkašlal. „No… možná bys měl, Šume. Kdybych chtěl někomu radit –“
„Jestli začínáš rozdávat rady, tak vím, že je po nás. Děkuju, že jsi mi zničil den. Hele, Rychlej, podej mi to pivo, prosím tě, umírám žízní.“
Kalam se uklidnil. Dobře, aspoň tohle se vyjasnilo.
Rychlej Ben si oprášil drobečky z rukou a pohodlně se posadil. „Má s tebou jistý záměry, Kalame…“
„Já už mám i tak o jednu ženu víc, než bych chtěl.“
„Co když chce, abys dal dohromady oddíl asasínů?“
„Cože? Z téhle chásky?“
„Hele,“ zavrčel Šumař, „já tuhle chásku znám.“
„No a?“
„A ty jsi v pořádku, to je všechno. Ostatní jsou na nic.“
„Přesto,“ řekl čaroděj a pokrčil rameny. „A nejspíš chce, abys to udělal potají –“
„Když Perel poslouchá naše rozhovory, jasně.“
„Ne, to bylo později. Druhá půlka našich setkání je pro posluchače. První půlku, než dorazí Perel nebo kdokoliv jiný, se bavíme soukromě. Pořádá ty schůzky pokud možno bez přípravy. Jako posla používá Žrouta.“ Udělal ochranný posunek.
„Je to jenom nalezenec,“ poznamenal Šumař.
Rychlej Ben však jenom zavrtěl hlavou.
„Tak teda chce vlastní kádr asasínů,“ utrousil Kalam. „Aby o tom Spárové nevěděli. Vůbec se mi nelíbí, kam to směřuje, Rychlej.“
„Ať se za těmi hradbami skrývá kdokoliv, je možná vyděšený, Kale, ale pitomý rozhodně ne.“
„Celá tahle věc je pitomá,“ prohlásil Šumař. „Rozdrtila povstání – co víc Laseen chce?“
„Sílu, když dojde na jednání s nepřáteli,“ prohlásil Kalam. „A slabost, když dojde na oblíbenost.“
„Tavore nejni zrovna oblíbená osoba, tak v čem je problém?“
„Mohla by oblibu získat. Ještě pár úspěchů – takových, kdy bude jasný, že to není jen štěstí. No tak, Šume, víš, jak rychle se dá vojsko otočit.“
„Tohle vojsko ne,“ namítl sapér. „Například se jenom stěží sesbíralo ze země. Jsme zatraceně labilní banda – Rychlej Bene, ví o tom vůbec?“
Čaroděj si to promyslel a kývl. „Myslím, že ano. Ale neví, co s tím dělat, kromě toho, že hodlá dohonit Leomana S cepy a zničit jeho i s vojskem. Důkladně.“
Šumař zabručel. „Toho se Sépie taky bojí. Je přesvědčený, že nakonec skončíme s Ranalem na krku.“
„S Ranalem? Aha, jasně.“
„Taky s tím pořád otravuje,“ pokračoval Šumař. „Věčně vykládá o tý svítivce, co si schovává, tý, na kterou se posadí, až nás potká záhuba. Měl bys vidět, jak se tvářej rekruti, když začne žvanit.“
„Zřejmě by měl někdo promluvit se Sépií.“
„Ten potřebuje pěstí do zubů, Kale. Věř mi, lákalo mě to…“
„Jenže sapéři to jeden druhému nedělají.“
„Jsem taky seržant.“
„Ale pořád ho potřebuješ na svý straně.“
Zachmuřený souhlas.
„No dobře,“ zabručel Kalam, „já ho srovnám.“
„Opatrně, mohl by ti hodit pod nohy práskavku. Nemá rád asasíny.“
„A kdo má?“ podotkl Rychlej Ben.
Kalam se zamračil. „A já už si myslel, že jsem oblíbený… aspoň mezi kamarády.“
„Jenom hrajeme na jistotu, Kalame.“
„Díky, Rychlej, budu si to pamatovat.“
Čaroděj se náhle zvedl. „Hosté přicházejí…“
Šumař a Kalam také vstali a otočili se. Říšská chodba se znovu otevřela a z ní vyšly čtyři osoby.
Asasín dvě poznal a pocítil napětí i radost zároveň. Z velemága Tayschrenna se mu zježily chloupky a pohled na Dujeka Jednorukého vyvolal upřímnou radost. Tayschrenn s sebou měl dva tělesné strážce, postaršího Setiho s

navoskovaným knírem – jakýmsi vzdáleným způsobem mu byl povědomý, jako by ho možná kdysi dávno viděl. Druhý strážce byla žena někde mezi pětadvaceti a pětatřiceti, mrštná a atletická, celá v těsném hedvábí. Oči měla vlahé, tmavohnědé, pozorné. Vlasy měla podle říšské módy ostříhané nakrátko a rámovaly jí srdcovitý obličej.
„Jen klid," podotkl vedle Kalama Rychlej Ben tiše. „Jak už jsem říkal, Tayschrennovu úlohu ve… věcech minulých… jsme pochopili špatně."
„To říkáš ty."
„A snažil se chránit Whiskeyjacka."
„Ale moc pozdě."
„Kalame…"
„No dobře, budu zdvořilý. Ten Seti je jeho starý ochránce – ještě z časů císaře?"
„Ano."
„Ten mizerný neřád? Nikdy nic neříkal?"
„To je on."
„Vypadá to, že trochu změknul."
Rychlej Ben frkl.
„Něco tě pobavilo, velemágu?" zeptal se Dujek, když skupinka přišla blíž.
„Vítej, vrchní pěsti," pozdravil Rychlej Ben a narovnal se. Přihodil poměrně uctivou poklonu Tayschrennovi.
„Kolego…"
Tayschrenn zvedl tenké obočí. „Povýšení v poli, že? Zřejmě k tomu mělo dojít už dávno. Nicméně nemyslím, že císařovna ten titul již posvětila."
Rychlej Ben se na něj zeširoka usmál. „Vzpomínáš si, velemágu, na jistého jiného velemága, kterého na začátku černopeského tažení poslal císař? Na Kribalaha Ráda?"
„Neřáda Ráda? Ano, zemřel asi po měsíci –"
„Při hrozném požáru, ano. Tak to jsem byl já. Tudíž jsem byl velemág předtím, kolego…"
Tayschrenn se mračil, očividně vzpomínal. Nakonec se zachmuřil ještě víc. „A císař o tom věděl? Musel, když tě poslal – leda by tě vůbec neposlal."
„Přiznávám, že v tom bylo pár nepatřičností, a kdyby se po té cestě někdo vydal, mohl si jich všimnout. Ale tys to očividně nepovažoval za nutné, protože jsem, ač nakrátko, znovu použil svou moc – vytáhl jsem tě z potíží, jak si vzpomínám… něco s tisteandijskými mágy-asasíny –"
„Když jsem ztratil jistý předmět obsahující pána démonů…"
„Vážně? To mě opravdu mrzí."
„Tentýž démon později zemřel mečem Dlouhého vlasu v Darúdžhistánu."
„Taková smůla."
K Rychlýmu Benovi se naklonil Kalam. „Já myslel," šeptl, „že jsi uklidňoval ty mě."
„Kdysi dávno a daleko odsud," ozval se drsně Dujek, „bych zatleskal, mít obě ruce. Tayschrenne, uklidni si toho Setiho, než udělá nějakou pitomost. Musíme tu probrat pár věcí, tak se do toho dejme."
Kalam loupl okem po Šumařovi a mrkl. Jako za starých časů…
* * *
Perel, ležící na břiše na hřebeni, zabručel. „Je tam Dujek Jednoruký," poznamenal. „A to má být právě teď v G'danisbanu."
Lostara Yil vedle něj sykla a začala se plácat po těle. „Písečný blechy, mor na tebe. Tenhle hřeben se jimi jen hemží. Nesnáším písečný blechy –"
„Co kdybys vyskočila a zatancovala si, kapitáne?" zeptal se Perel. „Aby bylo jisté, že vědí, že tu jsme."
„Špehování je blbost. Nesnáším to a začínám nesnášet i tebe, Spáre."
„Říkáš moc milé věci. A vůbec, ten holohlavý je Tayschrenn, s tentokrát Hattarem a Kiskou, což znamená, že si uvědomuje nebezpečí. Proč to musí dělat?"
„Dělat co?"
„Cokoliv dělají, samozřejmě."
„Tak zaběhni za Laseen jako dychtivé štěně, Perele, a pověz jí o tom."
Svezl se z hřebene, otočil se a posadil. „Není třeba spěchat. Musím přemýšlet."
Lostara slezla z kopce a postavila se. Začala se pod zbrojí škrábat. „Já tady teda čekat nebudu. Potřebuju se vykoupat v mlíče s eskurovým listím, a potřebuju to hned."
Díval se za ní, jak odchází k táboru. Měla hezkou chůzi, tedy až na to náhlé škubání.
Na zahnání blech stačilo jednoduché kouzlo. Možná měl pomoci i jí.
Ne. Tohle je mnohem lepší.
Bohové, my byli jeden pro druhého stvořeni.

KAPITOLA TŘI
Yareth Ghanatan, město dosud stojí
první a poslední, a kde stará silnice se
stáčí do půlkruhu, jsou věže
z písku, hemžící se říšemi a vojsky
na pochodu, zlámaná křídla praporců

a mrzáci lemující chodníky se brzy
stávají kostmi staveb, válečníci
i stavitelé, město stále stojí,
přístřeší hmyzích hord, ach, ty věže
tak pyšné, zvedají se jako sny na
prudkém dechu slunce, Yareth Ghanatan.
Město je císařovna, choť a milenka,
bába a dítě První říše,
a já přesto zůstávám, se vším
příbuzenstvem, kosti ve zdech, kosti
pod podlahou, kosti, které vrhají
tento něžný stín – první a poslední,
vidím, co přichází, vše, co bylo,
a hlína mého těla pocítila vaše ruce,
staré teplo života, neboť město,
mé město, dosud stojí, a stojí
stojí stále.

Kosti ve zdech
(zlomek stély, přibližně První říše)
autor neznámý

„J
á můžu být touto urnou.“
„Nechtěj být touhle urnou.“
„Má nohy.“
„Zakrslé, a podle mě se nehýbají. Jsou jenom na ukázku věci si pamatuju.“
„Ale je hezká.“
„A ona do ní čůrá.“
„Čůrá? Víš to jistě? Viděla jsi ji do ní čůrat?“
„Jen se podívej, Cudrn. Vevnitř je její čůrání. Nechtěj být touhle urnou. Chtěj nějakou živou. Skutečně živou, s nohama, které fungují. Nebo s křídly…“
Ještě si šeptaly, když Apsalar sundala poslední mříž z okna a položila ji na zem. Vylezla na parapet a stočila se, aby dosáhla na nejbližší sloupek střechy.
„Kam to jdeš?“ chtěla vědět Telorast.
„Na střechu.“
„Máme jít s tebou?“
„Ne.“
Apsalar se vytáhla nahoru a ve chvilce se krčila na sluncem vysušené hlíně. Nad ní se třpytily hvězdy. Slunce vyjde za chvíli a město dole bylo tiché a nehybné jako mrtvé zvíře za noci. Ehrlitan. První město, do něhož na této pevnině vstoupili, město, kde celá cesta začala, skupinka předurčená k rozpadu pod hromadou břemen. Kalam Méchar, Šumař, Kvítko a ona. Ano, Kvítko se tolik zlobil, když zjistil, že jejich společníci přišli s tajnými pohnutkami – nejen aby ji doprovodili domů, nejen aby napravili staré zlo. Byl tak naivní.
Říkala si, jak se mu asi daří. Napadlo ji, že se na to zeptá Kotiliona, až ji příště navštíví, ale pak se rozhodla, že to neudělá. Nemohla se o něj dál zajímat. Už při pouhém pomyšlení na něj se uvolnila stavidla toužení a lítosti.
Její pozornost si vyžadovaly jiné, naléhavější záležitosti. Mebra. Starý špeh byl mrtvý, což Stínupán chtěl, ačkoliv netušila proč. Jistě, Mebra pracoval pro všechny strany, v jedné chvíli sloužil Malazské říši, vzápětí ša'ik. A… ještě někomu. Právě ten někdo byl důležitý, a Apsalar tušila, že to je skutečný důvod Stínupánova rozhodnutí.
Bezejmenní? Poslali semského asasína, aby zakryl stopy? Možná, dávalo by to smysl. Žádní svědkové, řekl. Čeho? Jaké služby mohl Mebra poskytovat Bezejmenným? Hledání odpovědi na tuto otázku odložit. Kdo dál?
Nějací přívrženci starého kultu stínu v Sedmiměstí bezpochyby zůstali, přežili čistky doprovázející dobývání. Další možný zaměstnavatel, využívající Mebrova nadání, jenž mohl upoutat Stínupánovu pozornost stejně jako vyvolat jeho hněv.
Řekl jí, ať Mebru zabije. Nevysvětloval proč, ani že by měla začít s vlastním vyšetřováním. Což naznačovalo, že Stínupán ví dost. Totéž platilo o Kotilionovi. Nebo naopak ani jeden nic netušil a Mebra jen změnil strany o jednou víc, než měl.
Apsalar měla na seznamu víc cílů, náhodnou sbírku jmen, z nichž všechna se nalézala v Kotilionových vzpomínkách. Měla prostě pokračovat od jednoho k druhému, přičemž poslední terč byl ze všech nejnáročnější… ale k tomu s největší pravděpodobností dojde až za několik měsíců, a aby se dostala dost blízko a mohla udeřit, bude muset obratně manévrovat, nenápadně sledovat velice nebezpečného jedince, k němuž necítila nepřátelství.
Tohle asasínové dělají. A když mě Kotilion posedl, udělal ze mě asasína. To a nic jiného. Zabíjela jsem a budu zabíjet dál. Na nic jiného myslet nemusím. Je to prosté. Mělo by to být prosté.
A ona to prosté udělá.
Jenže proč se vůbec bůh rozhodl zabít nějakého nedůležitého smrtelníka? Menší podráždění jako kamínek v botě.

Švihnutí větvičky na lesní stezce. Kdo přemýšlí o tom, že kamínek vyndá a zahodí? Nebo že ulomí větev? Zřejmě já, protože já jsem v tomto boží rukou.
Dost. Konec této slabosti… této… nejistoty. Dokonči úkol a běž. Zmiz. Najdi si nový život.
Jenže… jak to udělat?
Měla koho se zeptat – věděla, že není daleko, jeho totožnost si vytáhla z Kotilionových vzpomínek.
Posadila se a svěsila nohy ze střechy. Někdo usedl vedle ní.
„Nuže?“ zeptal se Kotilion.
„Semský asasín Bezejmenných za mě úkol dokončil.“
„Dnes v noci?“
„Setkala jsem se s ním, ale nemohla jsem ho vyslechnout.“
Bůh pomalu kývl. „Zase Bezejmenní. To je nečekané. A nemilé.“
„Takže kvůli nim nebyl Mebra zabit.“
„Ne. Rozruch ve starém kultu. Mebra usiloval o to, stát se velekněžem. Nejlepší kandidát – ostatní nám starosti nedělají.“
„Úklid v domě.“
„Nezbytnost, Apsalar. Čeká nás boj. Těžký.“
„Chápu.“
Chvíli mlčeli, pak si Kotilion odkašlal. „Ještě jsem neměl čas ho zkontrolovat, ale vím, že je zdráv, ač pochopitelně sklíčený.“
„V pořádku.“
Musel vycítit, že to chce nechat tak, protože po odmlce dodal: „Osvobodila jsi dva duchy…“
Pokrčila rameny.
Kotilion si povzdechl a prohrábl si tmavé vlasy. „Víš, co byli zač?“
„Myslím, že zloději.“
„Ano, to byli.“
„Tiste Andii?“
„Ne, ale drželi se u těch dvou těl dost dlouho, aby… vstřebali jisté esence.“
„Aha.“
„Teď jsou z nich agenti Pomezičníka. Zajímalo by mě, co udělají.“
„Prozatím se zřejmě spokojí s tím, že mi budou dělat společnost.“
„Ano. Myslím, že Pomezičník se zajímá i o tebe, Apsalar, kvůli našemu… bývalému vztahu.“
„Přese mě k tobě.“
„Zřejmě jsem si vysloužil jeho pozornost.“
„Edgewalker. Připadal mi spíš pasivní,“ poznamenala Apsalar.
„Poprvé jsme ho potkali,“ začal Kotilion pomalu, „té noci, kdy jsme ascendovali. Té noci, kdy jsme vstoupili do Říše stínu. Okamžitě mi z něj začal běhat mráz po zádech, a běhá mi dodnes.“
Podívala se na něj. „Ty se, Kotilione, tak málo hodíš na boha. Věděl jsi to?“
„Děkuju za důvěru.“
Zvedla ruku a přejela mu prsty po bradě. Téměř se to blížilo pohlazení. Všimla si, jak se náhle nadechl a vykulil oči, ale na ni se nepodíval. Apsalar dala ruku dolů. „Promiň. Další chyba. Poslední dobou je dělám pořád.“
„To je v pořádku,“ opáčil. „Rozumím ti.“
„Opravdu? No jistě že mi rozumíš.“
„Dokonči svůj úkol a tvoje služba tím skončí. Už od tebe nebudu nic žádat. Ani Stínupán ne.“
V jeho hlase bylo něco, z čeho se zachvěla. Něco jako… lítost. „Chápu. To je dobře. Jsem unavená. Z toho, co jsem, Kotilione.“
„Já vím.“
„Přemýšlela jsem o oklice. Před dalším úkolem.“
„Ano?“
„Po pobřežní silnici na východ. Stínem jen pár dní.“
Zadíval se na ni. Všimla si, že se usmívá, nevysvětlitelně ji to potěšilo. „Ach, Apsalar… to by měla být legrace. Vyřiď mu moje pozdravení.“
„Opravdu?“
„Rozhodně. Potřebuje trochu provětrat.“ Vstal. „Musím jít. Už skoro svítá. Buď opatrná a nevěř těm duchům.“
„Jsou to mizerní lháři.“
„Tedy, znám jistého velekněze, který používá stejnou taktiku, aby zmátl ostatní.“
Iskaral Pust. Teď se usmála Apsalar, i když neřekla nic, protože Kotilion byl pryč.
Obzor na východě byl s východem slunce v plamenech.
* * *
„Kam se poděla tma?“ podivila se Cudrn.
Apsalar stála u lůžka a kontrolovala si ukryté zbraně. Brzy si bude muset odpočinout – možná odpoledne – ale nejdřív využije denního světla. Ve způsobu, jakým Mebru zabil Semk, bylo ukryto něco důležitého. Kotilionem tato podrobnost otřásla. Třebaže ji nežádal, aby něco zjistila, hodlala se tomu věnovat aspoň den, dva. „Vyšlo slunce, Cudrn.“
„Slunce? Do Propasti, na tomto světě je slunce? Copak se zbláznili?“

Apsalar se ohlédla na krčícího se ducha. V sílícím světle se rozplýval. Ve stínu vedle schoulená Telorast oněměla hrůzou. „Kdo se zbláznil?“ zeptala se Apsalar Cudrn.
„No oni! Ti, kdo tohle místo vytvořili!“
„Bledneme!“ sykla Telorast. „Co to znamená? Přestaneme existovat?“
„Nevím,“ přiznala Apsalar. „Nejspíš ztratíte něco hmoty, pokud tedy vůbec nějakou máte, ale bude to dočasné. Nejlepší bude, když tu zůstanete a budete zticha. Před setměním se vrátím.“
„Setmění! Ano, výborně, počkáme tu do setmění. Pak přijde noc a všechna ta tma a stíny a věci k posednutí. Ano, děsivá ženo, počkáme tady.“
Apsalar sešla dolů, zaplatila za další noc a vyšla na zaprášenou ulici. Měšťané již mířili na trh, pouliční prodavači táhli naložené muly, káry plné klecí se zpěvnými ptáky, šrůtek soleného masa či soudků s olejem a medem. Starci se plahočili pod otepmi dříví na topení a košíky s hlínou. Středem ulice kráčely dvě Rudé čepele – opět obávaní strážci řádu a zákona, když teď říše znovu důrazně prosadila svou přítomnost. Mířily stejným směrem jako Apsalar – a vlastně většina lidí – směrem k rozlehlým táborům karavan za městem jižně od přístavu.
Rudým čepelím se všichni vyhýbali širokým obloukem. To, jak se ti dva naparovali a ruce v rukavicích měli položené na jílcích tulvarů, sice v pochvách zastrčených, ne však se zapnutým jistícím řemínkem, jak se patřilo pro mírovou dobu, byla jejich arogance promyšlenou, provokující urážkou. Přesto je nikdo nezastavil. Chvíli předtím, než je došla, Apsalar odbočila do bočního průchodu. Do karavanních táborů existovalo více cest.
Kupec zaměstnávající pardúnské a gralské stráže a projevující nezvyklý zájem o přítomnost stínové tanečnice ve městě se na oplátku sám stal předmětem zájmu. Kupec možná jen kupoval a prodával informace, ale i to mohlo být pro Apsalar užitečné – ne že by hodlala platit za informace, jež získá. Kmenové stráže naznačovaly četné cesty vnitrozemím mezi vzdálenými městy, po zřídka užívaných stezkách mezi nimi. Ten kupec by mohl hodně vědět. Stejně jako jeho stráže.
Dorazila do prvního tábora. Při pohledu z nebe by karavanní město vypadalo podobané, jak kupci přijížděli a odjížděli v neustálém proudu vozů, jízdválečníků, honáckých psů a velbloudů. Na okrajích se usazovali méně významní kupci, jejichž stanoviště bylo předem dáno podle jakési nejasné hierarchie, zatímco vysoce postavené karavany zabíraly střed.
Apsalar na hlavní dopravní tepnu prošla boční stezkou mezi stany a pustila se do pátrání.
V poledne našla prodavače tapu, sedla si ke stolku pod markýzou a pojídala ze špízu ovoce a maso, až jí horká, mastná šťáva stékala po rukou. V kupeckých táborech, jež doposud navštívila, si všimla obnovené činorodosti. Vzpoura a boje obchodu zjevně neprospívaly. Návrat malazské vlády byl požehnáním pro živnost ve vší její normální, hrabivé slávě, a ona na všech stranách viděla radost. Mince proudily v tisíci řekách.
Její pozornost upoutali tři lidé. Stáli před velkým stanem a hádali se, zřejmě kvůli kleci se štěňaty. Ty dvě Pardúnky a Gral, jež zahlédla v šenku. Doufala, že jsou příliš zaměstnaní, než aby si jí všimli. Otřela si ruce o stehna, vstala a odcházela pokud možno stínem pryč od stanu.
Zatím jí stačilo, že je našla. Než vyzpovídá kupce či stráže, čekal ji jiný úkol.
Během dlouhé cesty zpátky do krčmy se nepřihodilo nic zajímavého. Vyšla nahoru do svého pokoje. Bylo odpoledne a ona se těšila, jak se trochu prospí.
„Je zpátky!“
Hlas Cudrn vycházel zpod dřevěné postele.
„Je to ona?“ ujišťovala se Telorast ze stejného místa.
„Poznávám její mokasíny. Vidíš ty našité železné hřebínky? Ne jako ty druhé.“
Apsalar si stáhla kožené rukavice. „Které druhé?“
„Ty, co tu byly předtím, asi před zvoněním –“
„Zvoněním?“ podivila se Telorast. „Aha, ty zvony, už tomu rozumím. Odměřují běh času. Ano, Neapsalar, před zvoněním. Neřekly jsme nic. Byly jsme zticha. Ten někdo vůbec nezjistil, že tu jsme.“
„Hostinský?“
„Holínky, odřené od třmenů, s našitými bronzovými šupinami, byly tady a tam – a skrčil se, aby se podíval sem, leč nás nespatřil, ani nic jiného, poněvadž nemáš žádné věci, které by mohl prohrabat –“
„Byl to tedy muž.“
„Copak jsme to neříkaly? Ne, Cudrn?“
„Musely jsme. Muž s holínkami, ano.“
„Jak dlouho se zdržel?“ zeptala se Apsalar a rozhlížela se po místnosti. Zloděj tu neměl co ukrást, pokud to ovšem zloděj byl.
„Sto jeho stahů srdce.“
„Sto šest, Telorast.“
„Ano, sto šest.“
„Přišel a odešel dveřmi?“
„Ne, oknem – vyndala jsi mříže, pamatuješ? Dolů ze střechy, správně, Telorast?“
„Nebo zdola z uličky.“
„Nebo možná z jiného pokoje, tedy ze strany, zprava nebo zleva.“
Apsalar se zamračila a zkřížila ruce na prsou. „A přišel sem vůbec oknem?“
„Ne.“
„Takže chodbou.“
„Ano.“

„A nebyl to muž," dodala Cudrn. „Byl to démon. Velký, černý, chlupatý, s tesáky a drápy."
„S holínkami," upřesňovala Telorast.
„Správně. S holínkami."
Apsalar si stáhla i druhou rukavici, s oběma plácla o sloupek u postele a rozvalila se na ni. „Probuďte mě, kdyby se vrátil."
„No ovšem, Neapsalar. Na nás se můžeš spolehnout."
* * *
Když se Apsalar probudila, byla tma. S kletbou se posadila. „Jak pozdě je?"
„Je vzhůru!" Opodál se vznášel stín Telorast, v šeru rozmazané tělo s matně zářícíma očima.
„Konečně!" šeptala Cudrn z okenního parapetu, kde dřepěla jako chrlič, hlavu otočenou, aby viděla na Apsalar sedící na posteli. „Je dvě zvonění po smrti slunce! Chceme zkoumat!"
„Dobře," prohlásila vstávajíc. „Tak pojďte za mnou."
„Kam?"
„Zpátky do Džen'rábu."
„Aha, na to ošklivé místo."
„Nebudu tam dlouho."
„Výborně."
Apsalar sebrala rukavice, znovu si prohlédla zbraně – dvě desítky modřin od rukojetí nožů a pochev byly důkazem, že je měla stále poschovávané po těle – a zamířila k oknu.
„Nepoužijeme chodník?"
Apsalar se zastavila a zadívala se na Cudrn. „Jaký chodník?"
Duch se chytil okraje okna a ukázal ven. „Tenhle."
Stínový projev, něco jako akvadukt, táhnoucí se od okna přes uličku a budovu za ní, kde se stáčel – k srdci Džen'rábu. Vypadal jako z kamene, Apsalar dokonce na cestě viděla oblázky a kousky malty. „Co je to?"
„Nevíme."
„Je to z Říše stínu, ne? Musí být. Jinak bych to neviděla."
„Ano. Myslíme. Viď, Telorast?"
„Rozhodně. Nebo ne."
„Jak dlouho to tu je?" chtěla vědět Apsalar.
„Padesát tři tvých stahů srdce. Právě ses probírala k bdělosti, správně, Cudrn? Probírala se."
„A sténala. Tedy, jednou zasténala. Potichu. Zpola zasténala."
„Ne," opravila ji Telorast, „to jsem byla já."
Apsalar vylezla na parapet, a aniž by se pustila zdi, došlápla na chodník. Byl pevný. „No dobře," zamumlala nemálo otřesená, když se pustila budovy za sebou. „Tak to můžeme použít."
„Souhlasíme."
Vyrazily přes uličku, dům, ulici a sutiny. V dálce se zvedaly přízračné věže. Město stínů, zbudované důkladně, ne jako to o včerejší noci. Trosky překrývaly nejasné stavby – kanály, v nichž se mihotalo něco jako voda. Přes kanály se klenuly nízké mosty. O pár tisíc kroků dál na jihovýchod se tyčil mohutný palác s kupolemi a za ním bylo vidět snad jezero či široká řeka. Vody brázdily štíhlé lodě z půlnočně černého dřeva se čtvercovými plachtami. Padesát kroků před sebou uviděla přecházet po mostě vysoké lidi.
Telorast sykla. „Poznávám je!"
Apsalar se přikrčila. Najednou si na vyvýšené cestě připadala strašně zranitelná.
„Tiste Edur!"
„Ano," vydechla.
„A vidí oni nás?"
Nevím. Alespoň zatím nikdo nevstoupil na chodník, na němž stály… zatím. „Pojďte, není to daleko. Chci odsud pryč."
„Souhlasíme, ach, souhlasíme."
Cudrn zaváhala. „Ale zase…"
„Ne," štěkla Apsalar. „Nic nezkoušej, duchu."
„No dobře. Jde jen o to, že dole v kanále je tělo."
Zatraceně. Posunula se k nízké zídce a nahlédla přes ni. „To není Tiste Edur."
„Ne," potvrdila Cudrn. „To tedy rozhodně není, Neapsalar. Je jako ty, ano, jako ty. Jenom nafouknutější, ne dlouho mrtvé – chceme ho –"
„Nečekejte pomoc, jestli přitáhnete pozornost."
„Má pravdu, Cudrn. Pojď, už od nás odchází! Počkej! Nenechávej nás tady!"
Apsalar dorazila ke strmému schodišti a rychle po něm seběhla. Jakmile došlápla na prašnou půdu, strašidelné město zmizelo. Za ní se objevily dva stíny a klesaly.
„Děsivé místo," prohlásila Telorast.
„Ale byl tam trůn," křičela Cudrn. „Cítila jsem ho! Rozkošný trůn!"
Telorast frkla. „Rozkošný? Přišla jsi o rozum. Nic než bolest. Utrpení. Neštěstí –"
„Ticho," přikázala Apsalar. „Povíte mi víc o tom trůnu, který jste cítily, ale později. Teď hlídejte vchod."
„To můžeme. Jsme velmi zkušené hlídačky. Někdo tam zemřel, správně? Můžeme dostat tělo?"
„Ne. Zůstaňte tady." Apsalar vstoupila do pobořeného chrámu.
Komnata nezůstala taková, jak ji opustila. Semkova mrtvola byla pryč. Mebrovo tělo bylo svlečené a šaty rozřezané.

Těch pár kousků nábytku bylo rozebráno. Apsalar zaklela a přistoupila ke dveřím do vnitřní komnaty – závěs na dveřích byl serván. Malý pokojík, kde bydlel Mebra, byl prohledán stejně důkladně. Tma Apsalar nevadila, klidně prohlížela zbytky. Někdo něco hledal nebo mátl stopy.
Zamyslela se nad tím, jak se včera objevil semský asasín. Předpokládala, že ji snad zahlédl běžet sutinami, a proto se vrátil. Nyní o tom však pochybovala. Možná ho poslali zpátky, protože úkol nedokončil. V každém případě tu noc nepracoval sám. Byla neopatrná, když si myslela opak.
Z vnější komnaty zazněl kolísavý šepot. „Kdepak jsi?“
Apsalar se vrátila. „Co tady děláte, Cudrn? Řekla jsem vám –“
„Dva lidé přicházejí. Ženy jako ty. Taky jako my. Zapomněla jsem. Ano, jsme tu všechno ženy –“
„Najdi si stín a schovej se,“ přerušila ji Apsalar. „Totéž ať udělá Telorast.“
„Ty tedy nechceš, abychom je zabily?“
„Zvládnete to?“
„Ne.“
„Schovejte se.“
„Ještě dobře, že jsme se rozhodly hlídat dveře, viď?“
Apsalar si ducha nevšímala a postavila se vedle hlavního vchodu. Vytáhla nože, opřela se o šikmou kamennou stěnu a čekala.
Uslyšela rychlé kroky, šoupání, jak se zastavily před vchodem, a dýchání. První žena vstoupila se zavřenou zlodějskou lucernou v rukou. Popošla dál, otevřela jednu clonu na lucerně a vyslala paprsek světla na protější zeď. Za ní vstoupila druhá žena s taseným šamšírem.
Pardúnské strážkyně karavany.
Apsalar popošla blíž a vrazila ženě dýku do lokte ruky, v níž držela meč, načež otočila druhý nůž a praštila ji do spánku. Žena padla na zem, stejně jako zbraň.
Druhá Pardúnka se otočila. Vysoký kop ji zasáhl nad bradu. Zavrávorala a lucerna odletěla a narazila na zeď.
Apsalar vrátila nože do pochev a přistoupila k omráčené strážkyni. Rána na sluneční pleteň ji donutila se předklonit. Strážkyně padla na kolena a převalila se na bok, načež se bolestí stočila do klubíčka.
„Tohle se hodí,“ poznamenala Apsalar, „protože jsem vám stejně chtěla položit pár otázek.“
Vrátila se k první ženě, aby zjistila, v jakém je stavu. Byla v bezvědomí a nejspíš v něm ještě nějakou dobu zůstane. Přesto odkopla šamšír do rohu a sebrala jí nože, které jí našla v podpaždí. Přešla k druhé Pardúnce a zadívala se na sténající, nehybnou ženu. Sklonila se a vytáhla ji na nohy.
Popadla ženu za pravou ruku, tu, v níž obvykle držela zbraň, a prudkým otočením jí vykloubila loket. Žena vykřikla. Apsalar jí stiskla hrdlo a praštila jí hlavou o zeď. Na ruku jí vystříkly zvratky. Přidržela Pardúnku u stěny.
„Teď mi odpovíš na otázky,“ sdělila jí.
„Prosím!“
„Nepros. Prosby mě jenom nutí být krutá. Odpověz mi k mé spokojenosti a možná tě i s kamarádkou nechám naživu. Rozumíš?“
Pardúnka kývla. Obličej měla umazaný od krve a pod pravým okem, kde ji zasáhl mokasín s všitým železem, se jí vybarvovala dlouhá podlitina.
Apsalar vycítila příchod duchů a ohlédla se přes rameno. Vznášeli se nad tělem druhé Pardúnky.
„Jedna z nás by si ji mohla vzít,“ zašeptala Telorast.
„Snadno,“ souhlasila Cudrn. „Je celá zmatená.“
„Mimo.“
„Ztracená v Propasti.“
Apsalar zaváhala, než řekla: „Tak do toho.“
„Já!“ syčela Cudrn.
„Ne, já!“ prskala Telorast.
„Já!“
„Já se k ní dostala první!“
„To tedy ne!“
„Vyberu já,“ přerušila je Apsalar. „Souhlasíte?“
„Ano.“
„Ano, ty vyber, nejdražší paní –“
„Zase podlejzáš!“
„Nepodlejzám!“
„Cudrn,“ řekla Apsalar. „Posedni ji.“
„Věděla jsem, že vybereš ji!“
„Trpělivost, Telorast. Noc ještě neskončila.“
Pardúnka před ní mrkala a třeštila oči. „S kým to mluvíš? Co je to za jazyk? Kdo to tam je – nevidím –“
„Lucerna zhasla. Nevadí. Pověz mi něco o svém pánovi.“
„Bohové pod námi, to bolí –“
Apsalar jí zakroutila vykloubenou rukou. Žena zavřískla a v bezvědomí se svezla na zeď. Apsalar ji nechala sklouznout, až zhruba seděla. Pak vytáhla čutoru a cákla Pardúnce na obličej vodu. Ta otevřela oči. Vrátilo se jí vědomí a s ním i hrůza.
„Nechci slyšet o tom, co tě bolí,“ upozornila ji Apsalar. „Chci slyšet o tom kupci. Vašem zaměstnavateli. Tak co,

zkusíme to znovu?“
Druhá Pardúnka seděla poblíž vchodu, chrčela, kašlala a plivala krvavé sliny. „Á!“ vykřikla Cudrn. „Lepší! Au, všechno bolí, auvajs, ruka!“
„Buď zticha!“ přikázala jí Apsalar a znovu obrátila pozornost k ženě před sebou. „Nejsem právě trpělivá osoba.“
„Trygallská obchodnická gilda,“ zasupěla žena.
Apsalar dřepěla na patách. Zcela nečekaná odpověď. „Cudrn, vypadni z toho těla.“
„Cože?“
„Hned.“
„No dobře, stejně je celá polámaná. A, opět bez bolesti! To je lepší – byla jsem hloupá!“
Telorast se drsně chechtala. „A pořád jsi, Cudrn. To jsem ti mohla klidně říct já, víš. Nebyla pro tebe ta pravá.“
„Už dost řečí,“ štěkla Apsalar. Potřebovala si všechno promyslet. Středisko operací Trygallské obchodnické gildy bylo v Darúdžhistánu. Už to bylo dávno, co navštívili úlomek Říše stínu s municí pro Šumaře, pokud to byla tatáž karavana – a Apsalar tušila, že je. Jelikož to byli dodavatelé zboží a informací, bylo jasné, že je do Sedmiměstí nepřivedla pouze jedna operace. Na druhou stranu se tady ve městě jen vzpamatovávali – vzhledem k jejich nebezpečným cestám skrze chodby – a mág-kupec svým strážím zřejmě přikázal, aby mu přinášely všechny neobvyklé zprávy. Přesto si musela být jistá. „Trygallský kupec – co ho přivedlo sem do Ehrlitanu? A jak se vlastně jmenuje?“
Pardúnka už měla pravé oko tak naběhlé, že přestávala vidět. „Karpolan Demesand.“
Na to Apsalar kývla.
„My, ehm, jsme doručovali zásilku – my strážci jsme podílníci –“
„Vím, jak Trygallská obchodnická gilda funguje. Zásilku, říkáš?“
„Ano, Coltainovi. Během Psího řetězu.“
„To už je nějakou dobu.“
„Ano. Omlouvám se, to ta bolest. Bolí to, když mluvím.“
„Bude to bolet víc, když nebudeš.“
Pardúnka udělala obličej a Apsalar chvíli trvalo, než si uvědomila, že je to úsměv. „O tom nepochybuju, stínová tanečnice. Ano. Bylo toho víc. Oltářní kameny.“
„Cože?“
„Řezané kameny na vyložení posvátné nádrže…“
„Tady v Ehrlitanu?“
Žena zavrtěla hlavou, trhla sebou a řekla: „Ne. V Y'Ghatan.“
„Jste na cestě tam, nebo zpátky?“
„Zpátky. Cesty tam probíhají chodbami. My teď… ehm… odpočíváme.“
„Takže Karpolan Demesand se o stínovou tanečnici zajímá jen zběžně?“
„Rád ví… všechno. Informacemi si kupujeme výhody. Nikdo není při Jízdě rád v zadní stráži.“
„Jízdě.“
„Chodbami. Je to… strašné.“
To si umím představit. „Vyřiď svému pánovi,“ přikázala jí Apsalar, „že tato stínová tanečnice nemá ráda pozornost.“
Pardúnka kývla.
Apsalar se narovnala. „Skončila jsem s tebou.“
Žena ucukla a zvedla si ruku před obličej. Apsalar se na ni podívala a divila se, co ji to popadlo.
„Už tomu jazyku rozumíme,“ ozvala se Telorast. „Myslí si, že ji chceš zabít. Chceš, viď?“
„Ne. To by mělo být jasné, jestli má doručit zprávu svému pánovi.“
„Nemyslí jí to,“ podotkla Cudrn. „Kromě toho, jak líp doručíš zprávu než dvěma mrtvolami?“
Apsalar si povzdechla a obrátila se na Pardúnku. „Co vás přivedlo sem? K Mebrovi?“
Žena tlumeně odpověděla, ruku stále zvednutou. „Nákup informací… ale je mrtvý.“
„Jakých informací?“
„Jakýchkoliv. O tom, kdo přichází a odchází. Cokoliv, co byl ochotný prodat. Ale ty jsi ho zabila –“
„Ne, já to nebyla. Kvůli míru mezi mnou a vaším pánem ti povím tohle. Mebru zavraždil asasín Bezejmenných. Nedošlo k mučení, bylo to jen prosté zabití. Bezejmenní nehledali informace.“
Pardúnce bylo nad chráničem zápěstí vidět jen jedno oko, jež upřela na Apsalar. „Bezejmenní? Sedm svatých nás chraň!“
„Teď potřebuju chvilku času,“ prohlásila Apsalar, vytáhla nůž a jílcem ženu tvrdě praštila do spánku. Dívala se, jak Pardúnka vyvrací oči a hroutí se na zem.
„Bude žít?“ chtěla vědět Telorast a posunula se blíž.
„Nech ji být.“
„Možná se probudí a nebude si pamatovat, co jsi jí řekla.“
„Na tom nezáleží,“ odtušila Apsalar a vrátila nůž do pochvy. „Její pán z ní stejně vytáhne všechno, co bude potřebovat.“
„Kouzelník. Aha, cestují chodbami, povídaly. Riskantní. Ten Karpolan Demesand musí skvěle ovládat magii – udělala sis nebezpečného nepřítele.“
„Pochybuju, že po tomhle půjde, Telorast. Nechala jsem jeho podílnice naživu a poskytla jsem mu informaci.“
„A co ty tabulky?“ zajímala se Cudrn.
Apsalar se obrátila. „Jaké tabulky?“
„Ty ukryté pod podlahou.“

„Ukaž.“
Stín přelétl k Mebrově nahé mrtvole. „Pod ním. Tajná skrýš pod tímhle dlažebním kamenem. Tvrdá hlína, nekonečné seznamy, nejspíš to nic neznamená.“
Apsalar převrátila tělo. Kámen snadno vypáčila. Žasla nad nedbalostí pátračů. Ale možná mohl Mebra ovlivnit místo, kde zemře. Ležel přímo nad skrýší. Pod podlahou byla vyhrabaná jáma a ta byla naplněná hliněnými tabulkami. V rohu ležel mokrý režný pytel naplněný měkkou hlínou a vedle něj půl tuctu kostěných rydel svázaných provázkem.
Apsalar vstala a došla si pro lucernu. Když narazila na zeď, clona se zavřela, ale plamínek uvnitř nezhasl. Apsalar zatáhla za kroužek nahoře, aby roztáhla clony, vrátila se ke skrýši, vybrala tucet horních tabulek, posadila se se zkříženýma nohama vedle jámy do malé kaluže světla a pustila se do čtení.

Velkého zasedání kultu Rašan se zúčastnili Bridthok z G'danisbanu, Septhune Anabhin z Omari, Sradal Purthu z Y'Ghatan a Torahaval Dělat z Karašiméše. Všichni do jednoho hlupáci a šarlatáni, i když je třeba dodat, že Sradal je nebezpečný hlupák. Torahaval je mrcha, beze špetky humoru svého bratrance, a není ani zdaleka tak nebezpečná. Hraje na to a nic víc, ale bude z ní skvělá hlavní figurka, velekněžka se svůdností a šarmem, takže se budou akolyté jen sbíhat. Bridthok je můj největší rival, silně spoléhá na pokrevní spřízněnost s tím šílencem Bidithalem, ale já už dobře znám jeho slabiny a brzy ho z konečného hlasování vyloučí nešťastná náhoda. Septhune je následovník a víc o něm není třeba říkat.

Dva ze členů kultu byli na Apsalařině seznamu příštích obětí. Uložila si do paměti i ostatní jména, pro případ, že by se naskytla příležitost.
Na druhé, třetí a čtvrté tabulce byly seznamy kontaktů za poslední týden, s poznámkami a připomínkami, z nichž vyplývalo, že Mebra měl plno práce s tkaním obvyklé sítě vydírání mezi houfem přihlouplých obětí. Kupci, vojáci, zamilované manželky, zloději a lupiči.
Pátá tabulka byla zajímavá.

Sribin, můj nejdůvěryhodnější agent, to potvrdil. Gralský psanec Taralak Výd byl před měsícem v Ehrlitanu. Je skutečně třeba se ho bát, je nejtajnější dýkou Bezejmenných. To jen posiluje mé podezření, že něco udělali, vypustili nějakého starodávného, strašlivého démona, jak vykládal ten chundrylský tulák. Očividně to nebyla lež, drásavý příběh o mohyle a uprchlém drakovi. Začal hon. Ale kdo je kořist? A jakou roli má v tom všem Taralak Výd? Už jen z toho jména, napsaného tady do vlhké hlíny, mě mrazí v kostech. Dessimbelakisovu kletbu na Bezejmenné. Nikdy nehrají fér.

„Jak dlouho to ještě hodláš dělat?“ zajímala se Cudrn vedle ní.
Apsalar si jí nevšímala, dál se probírala tabulkami a hledala jméno Taralak Výd. Duchové se potulovali kolem, očichávali bezvědomé Pardúnky, občas vyklouzli ven a zase se vrátili a něco si mumlali v neznámém jazyce.
V jámě bylo třiatřicet tabulek, a když vyndala poslední, všimla si, že na dně je něco divného. Přisunula lucernu blíž. Roztřískané kousky suché hlíny. Střepy popsané Mebrovou rukou. „Ničí je,“ poznamenala si pro sebe. „Opakovaně.“ Prohlížela si poslední tabulku. Byla mnohem zaprášenější než ostatní a písmo mnohem omšelejší. „Ale tuhle si schoval.“ Další seznam. Jenže jména na něm znala. Začala číst nahlas: „Kalous konečně osvobodil Heborika Lehkorukého. Plán zničen povstáním, Heborik ztracen. Coltain táhne s uprchlíky, ale mezi Malažany jsou zmije. Kalam Méchar poslán k ša'ik, Rudé čepele následují. Kalam doručí Knihu do rukou ša'ik. Rudé čepele tu mrchu zabijí. Mám velkou radost.“ Další řádky byly do hlíny vryty, až když zaschla, a písmo bylo nerovné a uspěchané. „Heborik je u ša'ik. Známý jako Neviditelné ruce, a v těch rukou je moc, která nás všechny zničí. Celý tento svět. A nikdo ho nezastaví.“
Zapsáno v hrůze a panice. A přece… Apsalar se ohlédla na ostatní tabulky. Něco ho zřejmě muselo uklidnit. Je už Heborik mrtvý? Nevěděla. Narazil na jeho stopu někdo jiný, někdo, kdo o hrozbě věděl? A jak ve jménu mistra Kápě Heborik – bezvýznamný historik z Unty – skončil ve společnosti ša'ik?
Rudé čepele očividně pokus o vraždu zpackaly. Nakonec tu ženskou zabila pobočnice Tavore, ne? Před deseti tisíci svědky.
„Tahle žena se probouzí.“
Apsalar se otočila k Telorast. Stín visel nad pardúnskou stráží ležící u vchodu. „Dobře,“ řekla Apsalar, shrnula tabulky do jámy a vrátila kámen na místo. „Odcházíme.“
„Konečně! Venku už je skoro světlo!“
„Žádný chodník?“
„Nic než trosky, Neapsalar. Ach, tohle místo je skoro jako domov.“
Cudrn sykla. „Ticho, Telorast, ty huso! O tom nemluvíme, pamatuješ?“
„Promiň.“
„Až se vrátíme do pokoje,“ podotkla Apsalar, „chci, abyste mi vy dvě pověděly o tom trůně.“
„Pamatuje si to.“
„Já ne,“ odtušila Cudrn.
„Ani já ne,“ přidala se Telorast. „Trůně? Jakém trůně?“ Apsalar se zadívala na oba duchy, kteří na ni upírali světélkující oči. „Kašlete na to.“
* * *
Falah'd byl o hlavu menší než Samar Dev – přičemž ona nebyla ani průměrně vysoká – a nejspíš vážil míň než její noha

useknutá v kyčli. Nepříjemná představa, to si přiznávala, avšak děsivě blízká skutečnosti. Do zlomených kostí se dala prudká infekce, a teprve až čtyři čarodějky zlou nákazu vytáhly. Došlo k tomu včera v noci, a ona se stále cítila slabá a točila se jí hlava. Stání na ostrém slunci také nepomáhalo.
Jakkoliv byl falah'd malý a lehký, pracoval tvrdě na tom, aby působil ušlechtile a impozantně, jak tu seděl na dlouhonohé bílé kobyle. Žel, zvíře se pod ním třáslo a ucuklo pokaždé, když jhagský hřebec Karsy Orlonga hodil hlavou a hrozivě po něm zakoulel očima. Falah'd se oběma rukama držel sedlové hrušky, tiskl tmavé rty a v očích měl jistou bázlivost. Zdobenou, drahokamy pošitou telabu měl pomačkanou a kulatý hedvábný vatovaný klobouk mu na hlavě seděl nakřivo. Díval se na tvora všeobecně známého jako Toblakai, bývalý šampion ša'ik. Jenž stál vedle svého koně, a kdyby chtěl, mohl by se na vládce Ugaratu pořád dívat svrchu.
Falah'da doprovázelo padesát palácových gardistů a žádný z nich – ani jejich koně – nebyl právě nejklidnější.
Toblakai si prohlížel mohutnou Moravalskou tvrz. Celá stolová hora byla provrtaná a skalní stěny vytvarované do působivého opevnění. Tvrz obklopoval hluboký vodní příkop. Kamenný most vedoucí přes něj zničila moranthská munice nebo kouzla a vrata za ní, otlučená a ožehnutá, byla ze železa. Vysoko ve zdech bylo několik oken uzavřených železnými dvířky prošpikovanými šikmými střílnami.
Tábor obléhatelů byl zaneřáděný, několik set vojáků posedávajících či postávajících u ohňů a přihlížejících s otupělým zájmem. Stranou, severně od úzké cesty, se rozkládal hřbitov s asi stovkou provizorních dřevěných plošin kousek nad zemí, s mrtvolami zabalenými v plátně.
Toblakai se obrátil k falah'dovi. „Kdy naposledy byl na hradbách vidět nějaký Malažan?"
Mladý vládce sebou trhl a zamračil se. „Mne je třeba oslovovat," zapištěl, „způsobem odpovídajícím mému úřadu svatého falah'da Ugaratu –"
„Kdy?" zopakoval Toblakai a zachmuřil se.
„No, ehm, no – kapitáne Inašane, odpověz tomu barbarovi!"
Kapitán rychle zasalutoval a zašel k vojákům v táboře. S několika promluvil a oni v odpověď na jeho otázku krčili rameny. Nakonec se narovnal a promluvil důrazněji. Vojáci se začali mezi sebou dohadovat.
Toblakai zavrčel a ukázal na svého koně. „Zůstaň tady, Havoku. Nikoho nezabij." S tím došel na kraj příkopu.
Samar Dev zaváhala, pak se vydala za ním.
Ohlédl se po ní, když se zastavila vedle něj. „Tuto pevnost zteču sám, čarodějko."
„To rozhodně," ujistila jej. „Chci jenom líp vidět."
„Pochybuji, že tu bude něco k vidění."
„Co máš v plánu, Toblakaji?"
„Jsem Karsa Orlong, Teblor. Znáš mé jméno a budeš ho používat. Pro ša'ik jsem byl Toblakai. Ona je mrtvá. Pro Leomana S cepy jsem byl Toblakai, a on už jako by byl mrtvý. Pro povstalce jsem byl –"
„No dobře, chápu. Jenom mrtví nebo skoro mrtví lidé ti říkali Toblakai, ale měl bys vědět, že jen díky tomu jménu nehniješ po zbytek života v palácových kobkách."
„To štěně na bílém koni je hlupák. Zlomil bych ho jednou rukou –"
„Ano, nejspíš zlomil. A co jeho vojsko?"
„Víc hlupáků. Domluvil jsem, čarodějko. Buď svědkem."
Byla.
* * *
Karsa slezl do příkopu. Suť, polámané zbraně, kameny používané k ostřelování hradeb a seschlá těla. Po skalách pobíhaly ještěrky a kápové můry stoupaly jako bledé lístky zachycené stoupavým proudem. Došel pod železná vrata. I se svou výškou stěží dosáhl na úzkou římsu před nimi. Prohlédl si trosky mostu kolem sebe a začal kameny skládat na sebe. Z větších úlomků si vyrobil schody.
Konečně byl spokojený. Vytáhl meč, vyšplhal po schodech a ocitl se před širokým, nýtovaným zamykacím mechanismem. Popadl kamenný meč oběma rukama a vsunul hrot do škvíry v místě, za nímž podle něj musel být zámek. Počkal, až měl pozici rukou a meče uloženou v hlavě, zvedl meč a couvl, kam až na provizorní plošině ze suti mohl. Rozmáchl se.
Čepel narazila přesně, nerozbitné chalcedonové ostří zajelo do škvíry mezi křídly vrat. Pohyb skončil ve chvíli, kdy to křuplo, jak se čepel zasekla do železné závory na druhé straně. Karsovi projel náraz až do ramen.
Zabručel, počkal, až bolest poleví, a pak se skřípěním kovu zbraň vytáhl. Znovu se rozpřáhl. Tentokrát cítil i slyšel, jak závora praskla.
Uvolnil meč a opřel se ramenem do dveří. Něco s hlasitým zařinčením spadlo a dveře se rozletěly.
* * *
Na druhé straně příkopu Samar Dev vykulila oči. Právě viděla něco… neobyčejného.
Přistoupil k ní kapitán Inašan. „Sedm svatých nás chraň," zašeptal. „Právě se prosekal železnými vraty."
„Ano, to udělal."
„Musíme…"
Ohlédla se po něm. „Co musíme, kapitáne?"
„Musíme ho dostat z Ugaratu. A to co nejdřív."
* * *
Tma v trychtýři za vraty – šikmé stěny, skluzy a střílny. Nějaký mechanismus spustil klenutý strop a zúžil stěny – viděl, že visí na šířku prstu od sebe a nad dlážděnou podlahou. Dvacet vražedných kroků k vnitřní bráně, a ta brána byla otevřená.
Karsa nastražil uši, ale neslyšel nic. Vzduch hořce páchl. Zadíval se na střílny. Byly tmavé, prostory za nimi

neosvětlené.
S mečem připraveným v rukou vstoupil do tvrze.
Ze skluzů nepadal horký písek, ze střílen nelátaly šipky ani se nelil vroucí olej. Došel k bráně. Nádvoří za ní ze třetiny zalévalo jasné sluneční světlo. Prošel bránou a podíval se nahoru. Skála byla opravdu vydlabaná – nad hlavou měl obdélník modré oblohy a v rohu žhoucí slunce. Všechny čtyři stěny byly terasovité, s opevněnými podestami a balkony a bezpočtem oken. Rozeznal i dveře na balkonech, některé otevřené, jiné zavřené. Na stěně naproti sobě napočítal dvaadvacet podlaží, osmnáct nalevo, sedmnáct napravo a za sebou – na vnější zdi – dvanáct uprostřed a dalších šest v nástavbách po stranách. Bylo to hotové město. A vypadalo bez života.
Jeho pozornost poutala zející jáma ve stínu v rohu nádvoří. Dlažební kameny byly vyzdvižené a naházené na hromadu vedle, zřejmě jakási vykopaná šachta sahající k základům. Přistoupil blíž.
Kopáči odklidili těžké kameny nad podložní skálou. Ta však tvořila jen závěrný kámen asi loket dlouhý, zakrývající vyhloubenou podzemní komoru. Která smrděla. Dolů vedl dřevěný žebřík.
Karsa usoudil, že to bude provizorní jímka, protože obléhatelé nejspíš ucpali kanály ústící do příkopu v naději, že vyvolají mor či něco podobného. Zápach rozhodně naznačoval, že byla používána jako latrína. Ale k čemu ten žebřík?
„Tihle Malažané mají divné zájmy," zamumlal si pro sebe. Z meče cítil rostoucí napětí – připoutaní duchové Bairota Gilda a Deluma Thorda najednou zneklidněli. „Nebo náhodný objev," dodal. „Před tím mě varujete, spříznění duchové?"
Prohlížel si žebřík. „Jak říkáte, bratři, už jsem vlezl do horšího." Vrátil meč do pochvy a slezl dolů.
Stěny byly pomazané výkaly, žebřík však byl naštěstí čistý. Slezl kolem rozbité kamenné skořápky a tu trochu čerstvého vzduchu, jež sem pronikla, překonával hutný smrad. Bylo tu však něco víc než jen lidské odpadky. Něco jiného…
Karsa se dostal až dolů a čekal, po kotníky v hovnech a kalužích chcanků, než se mu zrak přizpůsobí šeru. Konečně rozeznal kulaté kamenné stěny. Na kamenech byly vodorovné vlny, avšak jinak byly stěny nezdobené. Takže úlová hrobka ve stylu, jaký Karsa dosud neviděl. Například byla příliš velká a nebyly tu žádné plošiny či sarkofágy. Žádná pohřební výbava, žádné nápisy.
Nikde neviděl formální vstup či dveře. Pročvachtal splašky, aby se mohl podívat zblízka, a málem upadl, když došlápl na neviditelnou římsu – ocitl se na vyvýšeném pódiu, sahajícím téměř ke stěnám. Couvl a římsu obešel. Cestou objevil šest potopených železných hrotů, zaražených po trojicích hluboko do kamene. Hroty byly masivní, silnější než jeho zápěstí.
Vrátil se doprostřed a zastavil se kousek od žebříku. Kdyby si lehl tak, aby měl prostřední hrot z trojice pod hlavou, a natáhl ruce, nedosáhl by na krajní dva. Kdyby byl o polovinu vyšší, možná by se mu to podařilo. Pokud tu tedy bylo něco přikovaného, muselo to být obrovské.
A naneštěstí hroty zřejmě selhaly –
Lehký pohyb v hustém, páchnoucím vzduchu, stín zakrývající slabé světlo pronikající shora. Karsa sáhl po meči. Kolem zad se mu sevřela obrovská ruka, do každého ramene mu zajel dráp, další dva pod žebra a jeden větší mu skončil vepředu pod levou klíční kostí. Prsty se sevřely a zvedlo ho to přímo vzhůru. Žebřík jen proletěl kolem. Meč měl přimáčknutý na záda. Natáhl ruce a sevřel šupinaté zápěstí silnější než jeho paže.
Vyletěl dírou po závěrném kameni a tahání a škubání ve svalech mu prozradilo, že bestie šplhá po stěně jámy, obratná jako bhok'aral. Přes ruku mu sklouzlo cosi těžkého a šupinatého.
Ocitl se na jasném slunečním světle.
Bestie přehodila Teblora přes nádvoří. Přistál tvrdě a klouzal. Narazil na hradbu tvrze.
Vyplivl krev a měl pocit, že nemá na svém místě snad jedinou kost v zádech. Vyškrábal se na nohy a vrávoral, dokud se nedokázal opřít o sluncem rozpálený kámen.
Vedle jámy stála plazí příšera, dvounohá, s příliš dlouhými a mohutnými pažemi, takže drápy škrábala o dlažbu. Sice měla tlustý ocas, ale jen zakrnělý. Širokou tlamu měla vyplněnou do sebe zapadajícími řadami jako dýka dlouhých tesáků, nad tím rozšířené lícní kosti a hluboko zapadlé oči, lesknoucí se jako vlhké oblázky na pláži, chránily nadočnicové oblouky. Plochou, protaženou lebku rozděloval na dvě poloviny pilovitý hřeben, světle žlutý nad šedozelenou kůží. Nestvůra byla o polovinu vyšší než Toblakai.
Nehybná jako socha si ho prohlížela a z drápů levé ruky jí kapala krev.
Karsa se zhluboka nadechl, vytáhl meč a odhodil ho stranou.
Tvor zvláštně cukl hlavou do strany a zaútočil. Předkláněl se a odrážel se mohutnýma zadníma nohama.
A Karsa mu letěl vstříc.
Očividně to byla nečekaná reakce. Dostal se za drásající ruce a pod cvakající čelisti. Prudce zvedl hlavu a tvrdě příšeře narazil do čelisti. Vzápětí se sklonil, sáhl jí pravou rukou mezi nohy a popadl ji za pravou nohu. Ramenem udeřil do břicha a sepjal ruce za chycenou nohou. Jak se narovnával a zabral, zařval. Dokázal nestvůru zvednout, až vrávorala na jedné noze.
Do zad mu udeřily drápy, rvaly medvědí kožešinu a surově mu ničily maso. Karsa přesunul pravou nohu za levou nohu bestie a tvrdě zatlačil. Obluda se zřítila a zapraskaly kosti. Švihla ocasem a zasáhla Karsu do břicha. Tomu vyletěl vzduch ze všech čtyř plic. Odletěl stranou a při pádu nechal většinu kůže z pravého ramene a kyčle na kameni, po němž sklouzl další čtyři kroky –
Přes okraj jámy. Narazil na hranu závěrného kamene, ulomil z něj další kus a přistál na břiše v kaluži splašků v hrobce. Kolem něj se sypaly kamínky.
Zvedl se a stočil se do polosedu. Plival ohavnou tekutinu a zároveň se snažil dostat vzduch do plic. Kašlal, dávil se a plazil se pryč od díry nad sebou.

Konečně se mu podařilo pořádně nadechnout. Otřepal ze sebe břečku a zadíval se na paprsek světla dopadající dolů kolem žebříku. Nestvůra nešla za ním… nebo ho neviděla padat.
Vstal a vrátil se k žebříku. Podíval se nahoru. Viděl jen sluneční světlo.
Šplhal. Když se dostal k okraji jámy, zpomalil a povytáhl se, jen aby viděl. Stvoření nebylo nikde v dohledu. Rychle se vyškrábal z jámy. Znovu si odplivl, otřepal se a zamířil ke vstupu do tvrze. Zpoza příkopu neslyšel žádný křik, z čehož usoudil, že tvor se tím směrem nevydal. Takže zbývala samotná tvrz.
Dvoukřídlé dveře byly otevřené. Vstoupil do rozlehlé komnaty s dlaždicemi na podlaze a stěnami pokrytými přízraky dávno vybledlých fresek.
Na podlaze byly rozházené kusy poničené zbroje a útržky oděvů zatvrdlé krví. Vedle stála holínka, z níž trčely dvě kosti.
Naproti sobě měl další dveře. I tyto byly vyražené a roztřískané. Karsa se k nim vydal. Strnul, když ze šera za nimi zaslechl škrábání drápů. Zleva, poblíž vchodu. Couvl deset kroků a vyrazil. Proletěl dveřmi. Za ním máchly pracky a zaslechl i rozčilené zasyčení – ve chvíli, kdy narazil na nízký divan, od něhož se odrazil na nízký stůl. Dřevěné nohy pod jeho váhou praskly. Kutálel se dál, odmrštil vysokou židli a sjel na koberec. Dupot a cvakání drápů sílily, jak se zrůda přibližovala.
Karsa skrčil nohy pod sebe, vrhl se do strany a znovu unikl ostrým drápům. Skončil u další židle, tentokrát skutečně masivní. Popadl ji za nohy a strčil ji tvorovi do cesty – a ten vyskočil. Židle ho zasáhla do natažených nohou a odstrčila mu je stranou. Zvíře dopadlo na zem, narazilo si hlavu a všude létaly rozbité dlaždice.
Karsa ho kopl do krku. Zvíře ho koplo do prsou, a on znovu letěl dozadu a přistál na odhozené přílbě, která se překulila a poslala ho dál až ke zdi. V prsou mu vybuchla bolest. Pomalu se škrábal na nohy.
Zvíře dělalo totéž, pomalu se zvedalo, kývalo hlavou a lapalo po dechu, přičemž chrčivě kašlalo.
Karsa po něm skočil. Popadl ho za pravé zápěstí, sklonil se pod ně a při pohybu mu zkroutil paži. Znovu se otočil a kroutil paží, až vyletěla z ramenního kloubu. Tvor zavřískl.
Karsa mu vylezl na záda a bušil pěstmi do lebky. Každá rána otřásla zvířeti kostmi. Zuby mu cvakaly, hlava se skláněla a zase se vymrštila přímo do další rány. Vrávoralo pod Karsovou váhou, pravá ruka mu bezvládně visela a levou se pokoušelo dosáhnout na záda a útočníka shodit. Přitom se potácelo po místnosti.
Karsa do něj dál bušil, obě ruce zmrtvělé nárazy. Konečně lebka praskla.
Zachrčení – nebyl si jistý, zda chrčel on či nestvůra – a pak se tvor zhroutil a převalil se.
Většina jeho váhy se na okamžik ocitla mezi Karsovými stehny, a on zařval a zaťal svaly v nohou, aby se mu pilovitý hřeben nedostal k moudí. Poté se plaz převrátil na bok a přimáčkl mu pod sebou levou nohu. Karsa ho popadl kolem zmítajícího se krku.
Tvor se koulel dál a uvolnil si levou ruku. Švihl jí nahoru a dozadu a zaťal drápy Karsovi do levého ramene. S přívalem síly ze sebe Toblakaje strhl a poslal ho mezi trosky rozbitého stolu.
Karsa zašmátral a našel nohu od stolu. Zvedl se a vší silou praštil nestvůru do natažené paže. Dřevo se roztříštilo a zvíře s vřísknutím ucuklo. A znovu se zvedlo.
Karsa zaútočil. A dostal kopanec do prsou. Zalila ho temnota.
Otevřel oči. Šero. Ticho. Zápach výkalů, krve a sedajícího prachu. Se zasténáním se posadil.
Vzdálené zapraštění. Někde nahoře.
Rozhlédl se kolem sebe, až zahlédl boční dveře. Vstal a kulhal k nim. Za nimi byla široká chodba vedoucí ke schodišti.
* * *
„Co je to za křik, kapitáne?“
„Nevím jistě, falah’de.“
Samar Dev přimhouřila v jasném světle oči a podívala se na vojáka vedle sebe. Od chvíle, kdy Toblakai prorazil železnými dveřmi, něco si pro sebe mumlal. Jeho soukromý monolog se zřejmě soustředil na kamenné meče, železo a zámky, což pravidelně prošpikovával vybranými kletbami. A také opakoval, že obrovský barbar musí z Ugaratu zmizet.
Samar Dev si otřela pot z čela a znovu se zadívala na vchod do tvrze. Pořád nic.
„Vyjednávají,“ hádal falah’d, ošívající se v sedle. Sluhové stojící vedle něj mávali velkými papyrovými vějíři, aby milovaného vládce Ugaratu ochladili.
„Znělo to jako křik, ó svatý,“ poznamenal kapitán Inašan po chvíli.
„V tom případě je to bojovné vyjednávání, kapitáne. Co jiného by jim mohlo trvat tak dlouho? Kdyby všichni zemřeli hladem, ten barbar by se byl vrátil. Pokud tam ovšem není kořist. Cha, mýlím se? Nemyslím! Nakonec to je divoch. Odříznutý z vodítka ša’ik, že? Proč nezemřel při její obraně?“
„Pokud jsou příběhy pravdivé,“ ozval se Inašan znepokojeně, „ša’ik o souboj s pobočnicí usilovala, falah’de.“
„To je příliš praktické. Vyprávějí o tom přeživší, ti, kteří ji opustili. Tento Toblakai mě nepřesvědčil. Je příliš hrubý.“
„Ano, falah’de,“ přitakal Inašan. „To je.“
Samar Dev si odkašlala. „Svatý, v Moravalské tvrzi žádná kořist není.“
„Jak si můžeš být tak jistá, čarodějko?“
„Je to starobylá stavba, starší než samotný Ugarat. Pravda, občas se dělaly nějaké úpravy – těm starým mechanismům jsme nikdy nerozuměli, falah’de, a dodnes jim nerozumíme. Zůstalo nám z nich jen pár kousků. Všechny fragmenty jsem důkladně prostudovala a hodně jsem zjistila –“
„Teď mě nudíš, čarodějko. Pořád jsi mi nevysvětlila, proč tam není žádná kořist.“
„Je mi líto, falah’de. Abych ti tedy odpověděla, tvrz mockrát prozkoumali a nikdy tam nenašli nic cenného kromě těch rozebraných strojů –“
„Bezcenné harampádí. Dobrá, barbar tedy neloupí. Vyjednává se špinavými, zlými Malažany – před nimiž budeme muset znovu pokleknout. Zbabělí vzbouřenci z Raraku mě zradou donutili k ponížení. Dnes se člověk nemůže

spolehnout na nikoho.“
„Zřejmě ne, falah’de,“ zamumlala Samar Dev.
Inašan po ní loupl okem.
Samar si znovu otřela pot z čela.
„Ach!“ zvolal falah’d náhle. „Já se roztékám!“
„Počkat!“ štěkl Inašan. „Co to bylo za řev?“
„Nejspíš někoho znásilňuje.“
* * *
Našel plaza, jak kulhá chodbou, kývá hlavou ze strany na stranu a vráží do stěn. Rozběhl se za ním.
Zvíře ho muselo zaslechnout, protože se otočilo a se syčením vycenilo zuby. Karsa odrazil ruku s drápy a vrazil mu koleno do břicha. Plaz se prudce předklonil a hřebenem na hrudi udeřil Karsu do pravého ramene. Ten mu zaryl palec do levého podpaždí, kde našel kůžičku jemnou jako jelenice. Prorazil kůži a zajel do masa, ohnul prst kolem šlach a zabral.
Ze strany se mu o hlavu otřely jako dýka ostré zuby a odřízly kus kůže. Do pravého oka mu vhrkla krev. Zabral silněji a vrhl se zpět.
Zvíře letělo s ním. Karsa se stočil a jen tak tak zabránil tomu, aby dopadlo na něj. Byl dost blízko, aby viděl nepřirozené roztažení žeber při nárazu.
Plaz se pokoušel vstát, avšak Karsa byl rychlejší. Znovu se mu usadil na zádech a zabušil pěstmi do lebky. S každým úderem třískla dolní čelist do podlahy. Karsa cítil, jak se mu pod pěstmi prohýbají lebeční kosti. Tloukl dál.
Po chvíli zpomalil. Uvědomil si, že zvíře pod ním se už nehýbá, hlavu má rozpláclou na podlaze a s každým nárazem pěsti se mu rozšiřuje víc a víc. Kolem těla se šířily tekutiny. Karsa přestal mlátit, roztřeseně, bolavě se nadechl a zadržel dech proti náhlým vlnám temnoty dunícím v jeho mozku. Nakonec dlouze vydechl. Vyplivl další krvavý hlen na roztřískanou hlavu mrtvého plaza.
Zvedl hlavu a zamračeně se rozhlížel. Napravo byly dveře. V místnosti za nimi viděl dlouhý stůl a židle. Se zaúpěním se pomalu zvedl a odklopýtal do místnosti.
Na stole stál džbán vína a poháry ve dvou řadách po celé délce, vždy před každou židlí jeden. Karsa je smetl ze stolu, popadl džbán a lehl si na špinavé dřevo. Zadíval se na strop, kam někdo namaloval panteon neznámých bohů, kteří teď na něj shlíželi. Všichni do jednoho měli posměšný výraz.
Karsa si přitiskl ukousnutý kus kůže zpátky na spánek a zaškaredil se na strop. A zvedl džbán k ústům.
* * *
Požehnaně chladný vítr, jakmile se slunce sklonilo k obzoru. A také ticho, po tom posledním zařvání. Někteří z vojáků stojících zvonění za zvoněním omdleli. Staral se o ně jediný otrok, jehož falah’d uvolnil ze svého doprovodu.
Kapitán Inašan už nějakou dobu vybíral oddíl, který hodlal vést do tvrze.
Falah’d si nechával masírovat chodidla a omývat je mátovými lístky, jež otroci žvýkali spolu s olejem. „Trvá ti to moc dlouho, kapitáne!“ zavolal. „Podívej se na toho démonického koně, jak nás pozoruje! Než dobudete tvrz, bude tma!“
„Už přinášejí pochodně, falah’de,“ opáčil Inašan. „Jsme téměř připravení.“
Jeho neochota byla téměř komická. Samar Dev se mu neodvažovala podívat do očí, ne po tom, jaký výraz její mrknutí prve vyvolalo.
Výkřik z tábora obléhatelů.
Objevil se Toblakai a po provizorních schodech slezl od brány. Samar Dev s Inašanem přistoupili k příkopu, právě když se vynořoval. Medvědí kožešinu měl na cáry a ztmavlou od krve. Kolem hlavy si ovázal pruh látky, který mu na spánku přidržoval kus odtržené kůže. Většinu šatů měl servanou a trup plný škrábanců a vpichů. A byl pokrytý hovny.
„Toblakaji! Šlo vyjednávání dobře?“ trucovitě se za nimi ptal falah’d.
„Předpokládám, že tam žádní Malažané nezůstali,“ dodal tiše Inašan.
Karsa Orlong se zamračil. „Žádné jsem neviděl.“ Prošel kolem nich.
Samar Dev se otočila a ucukla, když uviděla jeho poničená záda. „Co se tam stalo?“ vyhrkla.
Pokrčil rameny, až strčil do kamenného meče, jejž měl pověšený na zádech. „Nic důležitého, čarodějko.“
Aniž by zpomalil či se otočil, pokračoval dál.
* * *
Šmouha světla daleko na jihu, jako shluk umírajících hvězd na obzoru, označovala město Kajhúm. Prach po bouři z minulého týdne se již usadil a noční obloha byla jasně ozářená dvěma pruhy Cest Propasti. Corabb Bhilan Thenu’alas slyšel, že podle některých učenců ty široké cesty nejsou nic jiného než hvězdy, nahloučené v nespočetném množství, avšak on věděl, že to je hloupost. Nemohlo to být nic jiného než nebeské cesty, stezky, po nichž kráčejí draci z hlubin a starší bohové a kováři se slunci místo očí, vykovávající hvězdy k životu, a světy obíhající kolem hvězd jsou prostě jen okuje, struska z výhní, bledé a rozmazané, na nichž se hemží tvorové vyšňoření ješitností.
Vyšňoření ješitností. To kdysi řekl jeden starý věštec, a Corabbovi se ta slova z nějakého důvodu usadila v hlavě a nechávala ho, aby si je čas od času vytáhl a hrál si s nimi. Jeho vnitřní oko přitom svítilo úžasem. Lidé to dělávali, ano. Viděl je při tom zas a znovu. Jako ptáci. Posedlí vlastní důležitostí, považující se za vysoké, vysoké jako noční obloha. Ten věštec byl génius, že viděl tak jasně a že to vyjádřil dvěma prostými slovy. Ne že by ješitnost byla jednoduchá věc, a Corabb si vzpomínal, že se musel jedné stařeny zeptat, co to znamená, a ona se zachechtala, sáhla mu pod halenu a zatahala ho za pyj, což bylo nečekané a bez ohledu na instinktivní reakci i nevítané. Vzpomínku doprovázela vlna mírných rozpaků. Plivl do ohně před sebou.
Leoman S cepy seděl naproti němu, vodní dýmku nacpanou vínem napuštěným durhangem vedle sebe, mezi tenkými rty náustek z tvrdého dřeva, vyřezaný do podoby ženské bradavky a nabarvený nafialovo, aby byla podoba věrnější.

Oči se mu ve světle ohně temně rudě leskly, víčka měl přivřená a pohled zdánlivě upíral na tančící plamínky.
Corabb si našel kus dřeva dlouhý jako jeho ruka, lehký jako ženský dech – což mu prozradilo, že uvnitř žije slimák birit – a vydloubl ho špičkou nože. Slimák se kroutil na hrotu a právě to mu nešťastně připomnělo debakl s jeho pyjem. Mrzutě překousl slimáka a jal se žvýkat. Do vousů mu stékaly šťávy. „A," pronesl s plnou pusou, „jikrnáč. Samá chuť."
Leoman vzhlédl a natáhl kouř. „Docházejí nám koně," utrousil.
Corabb polkl. Druhá polovina slimáka se dosud svíjela na špičce nože a vlákna růžových vajíček z něj visela jako maličké perly. „Zvládneme to, veliteli," odtušil, slízl jikry a strčil si do úst i zbytek slimáka. Dožvýkal a polkl. „Čtyři dny, pět, myslím."
Leomanovi se zajiskřily oči. „Takže to víš."
„Kam jdeme? Ano."
„Víš proč?"
Corabb hodil kus dřeva do ohně. „Y'Ghatan. První Svaté město. Kde zradou zahynul Dassem Ultor, buď prokleto jeho jméno. Y'Ghatan, nejstarší město na světě. Postavené na kovárně kováře z Propasti, přímo na jeho kostech. Sedm Y'Ghatan, sedm velkých měst značících věky, které jsme zažili. To poslední se krčí na kostech ostatních šesti. Město olivových hájů, město sladkých olejů –" odmlčel se a zamračil se. „Jak zněla tvá otázka, veliteli?"
„Proč."
„Aha, jistě. Jestli vím, proč jsi vybral Y'Ghatan? Protože přivoláváme obléhání. A dobýt to město je těžké. Hloupí Malažané při pokusech zdolat jeho hradby vykrvácejí. Přidáme jejich kosti k ostatním, ke kostem Dassema Ultora –"
„On tam nezemřel, Corabbe."
„Cože? Ale svědkové –"
„Jeho zranění, ano. Jeho vraždy… pokusu o ni. Nicméně, příteli, první meč nezemřel, on žije dál."
„Tak kde tedy je?"
„Na tom nezáleží. Měl by ses ptát: Kdo je? Na to se zeptej, Corabbe Bhilane Thenu'alas, a já ti dám odpověď."
Corabb se nad tím zamyslel. I když Leoman S cepy plaval v durhangovém kouři, stále na něj byl příliš chytrý. Bystrý, viděl vše, co Corabbovi unikalo. Byl to největší velitel, jakého kdy Sedmiměstí zrodilo. Byl by porazil i Coltaina. Čestně. A být po jeho, byl by rozdrtil pobočnici Tavore a poté i Dujeka Jednorukého. Došlo by ke skutečnému osvobození celého Sedmiměstí, a odsud by se vzpoura proti té prokleté říši šířila dál, až by jařmo shodili všichni. To byla skutečná tragédie, skutečná tragédie. „Požehnaný Dessembrae nás pohání…"
Leoman vykašlal oblak kouře. Předklonil se a stále kašlal.
Corabb popadl měch s vodou a hodil ho vůdci do rukou. Ten konečně popadl dech a zhluboka se napil. Mocně si vzdychl a zakřenil se. „Jsi úžasný, Corabbe Bhilane Thenu'alas! Abych ti odpověděl, rozhodně doufám, že ne!"
Corabba se zmocnil smutek. „Utahuješ si ze mě, veliteli," podotkl.
„Ale vůbec ne, ty Oponn požehnaný šílence – můj jediný příteli, který ještě dýchá – vůbec ne. To ten kult, víš. Pán tragédií. Dessembrae. To je Dassem Ultor. Nepochybuju, že to chápeš, ale vezmi si tohle – aby mohl existovat kult, náboženství s kněžími a tak, musí existovat i bůh. Živoucí bůh."
„Dassem Ultor ascendoval?"
„Myslím si to, ačkoliv je to zdráhavý bůh. Odmítavý, jako Anomander Dlouhý vlas z Tiste Andii. A tak se toulá, věčně na útěku a možná i věčně na lovu."
„Za čím?"
Leoman zavrtěl hlavou. Pak řekl: „Y'Ghatan. Ano, příteli. Tam se jim postavíme a to jméno bude pro Malažany navěky prokletím, prokletím, které jim zhořkne na jazyku." Najednou mu pohled ztvrdl. „Jsi se mnou? Bez ohledu na to, co přikážu, jaké šílenství mě zdánlivě posedne?"
Něco ve vůdcově pohledu Corabba vyděsilo, přesto přikývl. „Jsem s tebou, Leomane S cepy. O tom nepochybuj."
Trpký úsměv. „Nebudu tě brát za slovo. Ale stejně ti za tvá slova děkuju."
„Proč o mně pochybuješ?"
„Protože jen já vím, co hodlám udělat."
„Povídej."
„Ne, příteli. Je to jen moje břemeno."
„Ty nás vedeš, Leomane S cepy. My jdeme za tebou. Jak říkáš, neseš nás na svém hřbetě všechny. My jsme váhou historie, svobody, a přece se neohýbáš –"
„Ach, Corabbe…"
„Říkám jen, co je známo, ale nikdy nebylo vysloveno nahlas, veliteli."
„V mlčení je milosrdenství, příteli. Ale nevadí. Stalo se, promluvil jsi."
„Dál jsem ti ublížil. Omlouvám se, Leomane S cepy."
Leoman se znovu napil z měchu a plivl do ohně. „Víc o tom nemusíme mluvit. Y'Ghatan. To bude naše město. Čtyři pět dní. Právě uplynulo období drcení, správně?"
„Oliv? Ano, dorazíme, právě když se hájovníci shromáždí. Bude tam tisíc kupců a dělníci na cestě vedoucí k pobřeží budou vsazovat nové kameny. A hrnčíři, bednáři, vozkové a karavany. Vzduch zezlátne prachem a bude poprášený zlatem –"
„Jsi skutečný básník, Corabbe. Kupci a jejich najatí strážci. Pověz, skloní se přede mnou, co myslíš?"
„Budou muset."
„Kdo je tamním falah'dem?"
„Vedor."
„Který?"

„Ten s kuním ksichtem, Leomane. Jeho bratra s rybím ksichtem našli mrtvého v milenčině posteli. Děvka nebyla k nalezení, ale nejspíš je bohatá a někde se skrývá, nebo leží v mělkém hrobě. Mezi falah'dan je to otřepaný příběh."
„A jsme si jistí, že bude Vedor dál stát proti Malažanům?"
„Zatím se k nim nemohla dostat žádná flotila ani armáda. To víš sám, Leomane S cepy."
Muž pomalu kývl, oči opět upřené do plamenů.
Corabb vzhlédl k noční obloze. „Jednoho dne," prohodil, „půjdeme po Cestách do Propasti. A staneme se svědky všech divů vesmíru."
Leoman zvedl zrak. „Kde jsou hvězdy husté jako žíly?"
„Jsou to cesty, Leomane. Přece nevěříš těm šíleným učencům?"
„Všichni učenci jsou šílení, pravda. Neříkají nic, čemu by se dalo věřit. Tedy cesty. Ohnivé stezky."
„Samozřejmě," pokračoval Corabb, „to bude až za mnoho let…"
„Jak říkáš, příteli. Teď se pojďme vyspat."
Corabb vstal, zapraskalo mu v kostech. „Kéž se ti dnes v noci zdá o slávě, veliteli."
„O slávě? Aha, ano, příteli. O naší ohnivé stezce…"
„Jej, z toho slimáka mi je špatně od žaludku. Byl to jikrnáč."
* * *
„Ten parchant míří k Y'Ghatan."
Seržant Struna se podíval na Flašku. „Přemejšlel jsi, viď? To není dobrý, vojáku. Vůbec to není dobrý."
„Nemůžu si pomoct."
„To je ještě horší. Teď na tebe budu muset dohlídnout."
Koryk se snažil vdechnout život do uhlíků z minulé noci. Najednou zakašlal, protože vdechl oblak popela. Ucukl a se slzícíma očima lapal po dechu.
Smíška se zachechtala. „Moudrej chlap z plání to zase dokázal. Ty jsi spal, Koryku, ale měla bych ti říct, že Smola se na ten oheň vychcal."
„Cože!?"
„Ona lže," hlásil Smola, dřepící u svého tlumoku, na němž si opravoval popruh. „Ale bylo to pěkný. Měl ses vidět, jak se tváříš, Koryku."
„Jak by mohl, s tou bílou maskou, co nosí? Neměl bys do toho popela malovat čáry smrti, Koryku? Copak tohle Setiové nedělají?"
„Jenom když jdou do bitvy, Smíško," vysvětloval seržant. „A už stačilo, ženská. Jsi stejně hrozná jako ten zatracenej hengskej čokl. Včera v noci hryzl jednoho Chundryla do kotníku a odmítal ho pustit."
„Doufám, že ho propíchli," zabručela Smíška.
„Ani náhodou. Křivák hlídal. A vůbec, musel sehnat Temula, aby mu vypáčil tlamu. Chci říct, Smíško, že nemáš záchlumskýho kraváckýho psa, aby ti hlídal záda, tak čím míň se budeš do lidí strefovat, tím líp na tom budeš."
Nikdo se nezmínil o noži, který Korykovi minulý týden skončil v noze.
Do tábora se přiloudal Sépie. Našel si po ránu oddíl, který už uvařil jakýsi ohavně páchnoucí čaj, a nyní usrkával z cínového pohárku. „Jsou tady," ohlásil.
„Kdo?" zajímala se Smíška.
Seržant se opět usadil a opřel se o tlumok. „Tak jo, lidi," začal a povzdechl si. „Mašírování se odkládá. Pomozte někdo Korykovi s tím ohněm – budeme mít opravdickou snídani. Sépie vaří."
„Já? No dobře, ale nenadávejte mi."
„Za co?" opáčil Struna s nevinným úsměvem.
Sépie přistoupil k ohništi a sáhl do vaku. „Mám tu trochu prášku do žíhače –"
Všichni se rozprchli, včetně Struny. Najednou byl Sépie zcela sám a zmateně se ohlížel na ostatní vojáky, kteří byli všichni nejméně patnáct kroků od něj. Zamračil se. „Jen zrníčko, dvě, víc ne. Copak si myslíte, že jsem blázen?"
Všichni se podívali na Strunu, jenž pokrčil rameny. „Instinktivní reakce, Sépie. Divím se, že na to ještě nejsi zvyklej."
„Jo? A jak to, že tys vocaď zmizel první, Šume?"
„Kdo to může vědět líp než já?"
Sépie si dřepl k ohništi. „Jsem fakt zdrcenej," mumlal si. Vytáhl z vaku malé hliněné kolečko. Byl to hrací žeton pro deskovou hru zvanou vlny, což byla jeho oblíbená kratochvíle. Plivl na žeton a hodil ho na uhlíky. A rychle couvl.
Nikdo jiný se nepohnul.
„Hej," ozval se Koryk, „to nebyla opravdická figurka na vlny, že ne?"
Sépie se ohlédl. „Proč by ne?"
„Protože ty se pořád válejí kolem!"
„Jenom když prohrávám," odtušil sapér.
Z ohniště vyletěl popel a vyšlehly plameny. Sépie se vrátil a přihodil sušený trus. „Teď se o to někdo postarejte. Seženu, co se tady vydává za jídlo, a něco vymyslím."
„Flaška má nějaký ještěrky," radila Smíška.
„Zapomeň na to," štěkl Flaška. „To jsou moji, ehm, kamarádi." Když se po něm všichni ostatní podívali, couvl.
„Kamarádi?" podivil se Struna, poškrábal se na bradě a zaujatě si vojáka prohlížel.
„Copak," podivila se Smíška, „my ostatní jsme na tebe moc chytrý, Flaško? Všecky ty složitý slova, co používáme? A umíme přečíst ty klikatý čáry na hliněnejch a voskovejch tabulkách a svitcích? Teda až na Koryka, samozřejmě. Cejtíš se méněcennej, Flaško? Teda, nemyslím tělesně – to je bez debaty. Ale mentálně? To je tvůj problém?"
Flaška se na ni zle zamračil. „Toho budeš litovat, Smíško."

„A, pošle na mě ty svoje ještěrčí kamarády! Pomoc!“
„Dost, Smíško,“ zavrčel varovně Struna.
Smíška vstala a prohrábla si rozpuštěné vlasy. „Půjdu si poklábosit s Bystroškou a Uru Helou. Bystra říkala, že před pár dny zahlídla Ohavníka Bredda. Chcípl mu kůň a on ho přinesl do tábora svýmu oddílu. Upekli si ho. Zůstaly jenom kosti.“
„Oddíl že snědl celýho koně?“ frkl Koryk. „A jak to, že jsem toho Ohavníka Bredda nikdy neviděl? Viděl ho vůbec někdo tady?“
„Já ano,“ opáčila Smíška.
„Kdy?“ chtěl vědět Koryk.
„Před pár dny. Mluvení s tebou mě nebaví. Vyhasl ti oheň.“ A odešla.
Seržant se pořád ještě tahal za vousy. „Bohové pod náma, musím si to ostříhat,“ zabručel.
„Ale ptáčata ještě nevylítly z hnízda,“ podotkl Sépie, usazující se s náručí potravin. „Kdopak sbíral hady?“ zajímal se a pustil věci na zem. Zvedl dlouhý, provazovitý předmět. „Smrděj –“
„To je vinnej ocet,“ vysvětloval Koryk. „Je to stará setijská pochoutka. Vinnej ocet maso uvaří, víš, když nemáš čas ho pomalu vyudit.“
„Ty snad zabíjíš hady?“ užasl Flaška. „Jsou užitečný, víš.“
Struna se zvedl. „Flaško, pojď se projít.“
A hrome. Musím se naučit držet zobák. „Rozkaz, seržante.“
Přešli příkop a zamířili na rozrytý pás Lato Odhan, většinou rovný, zaprášený domov nejrůznějších kamenů, ne větších než lidská hlava. Někde daleko na jihozápadě stál Kajhúm, který odsud nebylo vidět, a za ním se zvedaly Thalaské hory, před staletími odlesněné a nyní zerodované jako vykotlané zuby. Jasně svítilo slunce, na obloze nebyl ani mráček a již bylo horko.
„Kde chováš ty ještěrky?“ chtěl vědět Struna.
„V šatech, aby nebyly na slunci, teda přes den. V noci pobíhají volně.“
„A ty s nima?“
Flaška kývl.
„To je užitečný nadání,“ poznamenal seržant a pokračoval, „zvlášť pro špehování. Samozřejmě ne nepřítele, ale všech ostatních.“
„Zatím. Chci říct, že k nepříteli jsme se nedostali dost blízko –“
„Já vím. Proto o tom zatím nikomu neříkej. A posloucháš pobočnici často? Teda od chvíle, kdy ses dozvěděl o pádu Paličů mostů?“
„Popravdě ani ne.“ Flaška zaváhal, přemýšlel, kolik toho může prozradit.
„Ven s tím, vojáku.“
„To ten Spár…“
„Perel.“
„Jo, ten, a ehm, velemág.“
„Rychlej Ben.“
„Správně, a teď je tady taky Tayschrenn –“
Struna Flašku popadl za ruku a otočil ho k sobě. „Ten odešel. Byl tu akorát na pár zvonění, a to už před tejdnem –“
„Jasně, ale to neznamená, že se nemůže každou chvíli vrátit, ne? A vůbec, tyhle mocný, děsivý mágové… jsem z nich nervózní.“
„Já jsem nervózní z tebe, Flaško!“
„Proč?“
Seržant se na něj zadíval. Pustil mu ruku a znovu vykročil.
„Kam jdeme?“ chtěl vědět Flaška.
„To pověz ty mně.“
„Tou cestou ne.“
„Proč?“
„Ehm. Nil a Nether jsou hned za tím návrším.“
Struna vypustil několik přístavních nadávek. „Mistr Kápě nás vem! Poslouchej, vojáku, já na nic nezapomínám, jasný? Pamatuju si, jak jsi hrál kostky s Meanas a dělal panenky s mistrem Kápě a Špagátem. Zemní magie a mluvení s duchama – bohové pod náma, tolik se podobáš Rychlýmu Benovi, až se mi z toho ježej chlupy. No jo, všechno to máš od svý babičky – ale víš, já vím, kde Rychlej sebral svý nadání!“
Flaška se na něj zamračil. „Cože?“
„Jak to myslíš, cože?“
„O čem to mluvíš, seržante? Úplně jsi mě popletl.“
„Rychlej může natáhnout z víc chodeb než všichni mágové, o jakejch jsem kdy slyšel. Možná kromě,“ dodal s rozčileným frknutím, „možná kromě tebe.“
„Ale já ani nemám chodby rád!“
„Ne, jsi blízkej Nilovi a Nether, viď? Duchové a tak. Teda, když si zrovna nehraješ s mistrem Kápě a stínem!“
„Je to starší než chodby, seržante!“
„Tak ty takhle! Co tím myslíš?“
„Přece držby. Jsou tu držby. Nebo byly. Před chodbama. Je to stará magie, to mě bába naučila. Skutečně stará. A vůbec, změnil jsem na Nila s Nether názor. Mají něco za lubem a já to chci vidět.“

„A nechceš, aby oni viděli nás.“
Flaška pokrčil rameny. „Na to už je pozdě, seržante. Vědí, že tu jsme.“
„Dobře, tak nás veď. Ale chci, aby ses ukázal Rychlýmu Benovi. A chci vědět všechno o těch držbách, co o nich mluvíš.“
Ne, nechceš. „Jistě.“ Rychlej Ben. Setkání. To je zlé. Možná bych mohl utýct. Ne, nebuď pitomec. Nemůžeš utýct, Flaško. Kromě toho, jaké nebezpečí hrozí z rozhovoru s velemágem? Vždyť neudělal nic špatného. Ne skutečně špatného. Aspoň ne nic, o čem by se mohl někdo dozvědět. Možná až na nějakýho slizkýho neřáda, jako je Rychlej Ben. Do Propasti, co když zjistí, kdo kráčí v mém stínu? Tedy ne že bych se o tu společnost prosil, že?
„Ať už myslíš na cokoliv,“ zavrčel Struna, „naskakuje mi z toho husí kůže.“
„To ne já. To Nil s Nether. Začali s obřadem. Znovu jsem změnil názor – měli bychom se vrátit.“
„Nevystupovali do mírného svahu.
Flaškoví najednou pod šaty začal stékat čůrek potu. „Máš nějaký vrozený nadání, že, seržante? Husí kůže a tak. Vycítíš… věci.“
„Měl jsem špatnou výchovu.“
„Kam se poděl Geslerův oddíl?“
Struna po něm loupl okem. „Zase to děláš.“
„To je mi líto.“
„Doprovázejí Rychlýho s Kalamem – šli napřed. Takže to setkání s Rychlým, kterýho se tolik bojíš, nebude tak hned, jak určitě rád slyšíš.“
„Šli napřed. Chodbou? To by neměli dělat, víš. Ne teď. Ne tady –“
„Proč?“
„No proto.“
„Poprvý za svou kariéru vojáka Malazský říše chci skutečně uškrtit kolegu vojáka.“
„To je mi líto.“
„Přestaň říkat to jméno!“
„To není jméno. Je to slovo.“
Seržant zaťal otlučené pěsti. Flaška se odmlčel. Uvažoval, jestli by ho Struna opravdu mohl uškrtit.
Dorazili na návrší. Třicet kroků od nich sestavili záchlumská čarodějka a zaklínač kruh zubatých kamenů. Seděli v něm tváří k sobě. „Putují,“ podotkl Flaška. „Je to jako duchovní pouť, jako to dělají Tannové. Vědí o nás, ale uvědomují si nás jen matně.“
„Asi nemáme šlapat do kruhu.“
„Ne, pokud je nebudeme muset vytáhnout ven.“
Struna se ohlédl.
„Totiž ne, pokud je já nebudu muset vytáhnout. Kdyby se věci zvrtly. Kdyby se dostali do potíží.“
Přiblížili se. „Proč ses dal k vojsku, Flaško?“
Ona na tom trvala. „Babička si myslela, že je to dobrý nápad. Právě umřela, víš, a její duch byl, ehm, trochu podrážděný. Kvůli něčemu.“ Přestaň o ní mluvit, Flaško. „Začínal jsem se nudit. Byl jsem neklidný. Prodával jsem panenky navigátorům a námořníkům v přístavu –“
„Kde?“
„V Jakatě.“
„Jaký panenky?“
„Ty, co mají rádi Bouřný jezdci. Na uklidnění.“
„Bouřný jezdci? Bohové pod náma, Flaško. Na ty přece poslední dobou nic nefungovalo. Už celý roky.“
„Panenky nefungujou vždycky, ale občas ano, což je lepší než většina usmiřování. No, celkem slušně jsem vydělával, ale nějak to nebylo dost –“
„Taky je ti najednou taková zima?“
Flaška kývl. „Dává to smysl podle toho, kam odešli.“
„A kam teda?“
„Bránou mistra Kápě. To je v pořádku, seržante. Myslím. Opravdu. Jsou docela nenápadní, a dokud nepřilákají nesprávnou pozornost…“
„Ale… proč?“
Flaška se na něj podíval. Seržant byl pobledlý. Nebylo divu. Ti zatracení duchové z Raraku jím otřásli. „Hledají… lidi. Mrtvý.“
„Sormo E’natha?“
„Hádám, že ano. Záchlumčany. Ty, kteří zemřeli v Psím řetězu. Už to dělali dřív. Nenajdou je –“ Zarazil se, když kolem kamenného kruhu proletěl závan studeného větra. Na zemi se najednou udělala jinovatka. „To není dobrý. Hned jsem zpátky, seržante.“
Flaška se rozběhl a skočil do kruhu. A zmizel.
Nebo to aspoň předpokládal, protože už nebyl na Lato Odhan, nýbrž stál po kotníky zabořený v drolících se kostech pod světle šedou oblohou. Někdo ječel. Otočil se po zvuku a uviděl tři postavy. Nil a Nether a před nimi děsivé zjevení. Ječel právě ten nebožtík a mladí Záchlumčané před ním couvali.
Jazyku Flaška nerozuměl. Popošel blíž a při každém kroku vířil kostní prach.
Nebožtík najednou Záchlumčany popadl, zvedl je do vzduchu a třásl s nimi. Flaška se rozběhl. Co vlastně udělám, až budu u nich? Tvor zaprskal, hodil Nila s Nether na zem a zmizel v oblaku prachu.

Flaška k nim dorazil, když se škrábali na nohy. Nether nadávala v rodném jazyce a oprašovala se. Zlobně se zamračila na Flašku. „Co tu chceš?“
„Myslel jsem, že jste v průšvihu.“
„Nic nám není,“ štěkl Nil, nicméně se tvářil přihlouple. „Můžeš nás odvést zpátky, mágu.“
„Poslala tě pobočnice?“ chtěla vědět Nether. „To nebudeme mít nikdy klid?“
„Nikdo mě neposlal. Teda seržant Struna – byli jsme se projít –“
„Struna? Myslíš Šumař.“
„Nemáme to –“
„Nebuď pitoma,“ štěkla Nether. „Každý to ví.“
„Nejsme pitomci. Vás zřejmě ještě nenapadlo, že to tak Šumař chce. Chce, aby se mu říkalo Struna, protože jeho starý život je pryč a se starým jménem přicházejí zlé vzpomínky, a těch už má dost.“
Záchlumčané mlčeli.
Po několika krocích se Flaška zeptal: „To byl záchlumský nebožtík? Jeden z těch mrtvých, který hledáte?“
„Víš toho příliš.“
„Tak byl?“
Nil tiše zaklel. „Naše matka.“
„Vaše…“ Flaška se zarazil.
„Říkala nám, ať přestaneme fňukat a dospějeme,“ dodal Nil.
„To říkala tobě,“ štěkla Nether. „Mně řekla –“
„Ať si najdeš manžela a počneš.“
„To byla jenom rada.“
„Kterou ti dávala, když s tebou třásla?“ zajímal se Flaška.
Nether mu plivla pod nohy. „Rada. Něco, o čem bych měla uvažovat. Kromě toho tě nemusím poslouchat, vojáku. Jsi Malažan. Oddílový mág.“
„Taky je ten,“ poukázal Nil, „kdo jezdí na jiskrách života.“
„Na malých. Jako jsme to dělávali, když jsme byli děti.“
Flaška se její poznámce usmál.
Všimla si toho. „Co je tu k smíchu?“
„Nic. Promiň.“
„Myslela jsem, že nás máš odvést zpátky.“
„Já si to taky myslel,“ opáčil Flaška, zastavil se a rozhlédl se kolem sebe. „Myslím, že si nás všimli.“
„To je tvoje vina, mágu!“ obvinil ho Nil.
„Nejspíš.“
Nether zasyčela a natáhla ruku.
Objevila se další postava, doprovázená z obou stran psy. Záchlumští kraváčtí psi. Devět, deset, dvanáct. Oči se jim stříbrně leskly. Muž mezi nimi byl bezpochyby Záchlumčan, prošedivělý, podsaditý, s nohama do O. A zjizveným obličejem.
„To je Bult,“ zašeptala Nether a popošla blíž.
Psi zavrčeli.
„Nile, Nether, hledal jsem vás,“ řekl duch jménem Bult a zastavil se před nimi. Psi se seřadili vedle něj. „Poslouchejte. My sem nepatříme. Chápete? Nepatříme sem.“ Zarazil se a ze zvyku se zatahal za nos. „Přemýšlejte o mých slovech.“
Otočil se. Ještě se ohlédl přes rameno. „A Nether, vdej se a měj děti.“ S tím zmizel.
Nether si dupla. Zvedl se prach. „Proč mi to všichni pořád říkají! ?“
„Tvůj kmen byl zničený,“ vysvětloval Flaška logicky. „Dá rozum –“
Postavila se před něj. Flaška couvl –
A objevil se v kamenném kruhu.
Chvíli nato Nil s Nether zalapali po dechu a zachvěli se.
„Už jsem si dělal starosti,“ poznamenal Struna za nimi. Stál těsně na kraji kruhu.
Záchlumčané se zvedali pomalu.
Flaška spěchal k seržantovi. „Měli bychom jít,“ radil. „Totiž, než se úplně probere.“
„Proč?“
Flaška vykročil. „Je na mě naštvaná.“
Seržant frkl a vydal se za ním. „A proč je na tebe naštvaná, vojáku? Jako bych se musel ptát.“
„Jenom jsem něco řekl.“
„Nepovídej.“
„Nechci to rozvádět, seržante. Je mi líto.“
„Nejradši bych tě hodil na zem a podržel, než přijde.“
Došli na návrší. Za nimi začala Nether vykřikovat kletby. Flaška zrychlil. Po chvíli se zastavil, dřepl si, sáhl si za košili a opatrně vytáhl ochočenou ještěrku. „Vzbuď se,“ zašeptal a postavil ji na zem. Ještěrka odběhla.
Struna ho pozoroval. „Půjde za nima, že?“
„Mohla by se rozhodnout pro skutečnou kletbu,“ vysvětloval Flaška. „V tom případě bych jí musel čelit.“
„Pro mistra Kápě, cos jí řekl?“
„Udělal jsem hroznou chybu. Souhlasil jsem s její matkou.“
* * *

„Měli bychom vypadnout. Nebo…“
Kalam se ohlédl. „No dobře, Rychlej.“ Zvedl ruku na znamení, že vojáci vedle nich i ten za nimi mají zastavit. Tichým hvízdnutím upozornil obrovského kaprála s rudým vousem vepředu.
Členové oddílu obklopili asasína s velemágem.
„Někdo nás sleduje,“ hlásil seržant Gesler a otíral si pot z naleštěného čela.
„Je to ještě horší,“ podotkl Rychlej Ben.
Voják jménem Píska zamumlal: „No teda.“
Kalam se obrátil a pozoroval stezku za nimi. V bezbarvém víření nic neviděl. „Tohle je pořád ještě Říšská chodba, ne?“
Rychlej Ben si přetřel krk. „Nevím to jistě.“
„Jak se to ale mohlo stát?“ To se ptal kaprál Bouřňák, čelo nakrčené, blýskající se očka, jak se chystal každou chvíli rozzuřit k nepříčetnosti. Šedý pazourkový meč držel, jako by čekal, že se přímo před nimi zjeví nějaký démon.
Asasín si překontroloval tesáky a obrátil se na Rychlýho Bena. „Tak co?“
Čaroděj zaváhal a kývl. „No dobře.“
„O čem jste vy dva právě teď rozhodli?“ zajímal se Gesler. „A bylo by tak těžký vysvětlit to i nám ostatním?“
„Jízlivej neřáde,“ utrousil Rychlej Ben a zeširoka se na seržanta usmál.
„Zamlada jsem rozmlátil spoustu ksichtů,“ opáčil Gesler a jeho úsměv opětoval, „ale ještě nikdy jsem nerozbil držku velemágovi.“
„Kdybys to udělal, nemusel jsi být tady, seržante.“
„Zpátky do práce,“ napomenul je Kalam nabručeně. „Počkáme a zjistíme, co po nás jde, Geslere. Rychlej neví, kde jsme, a to samo o sobě znamená už dost velký potíže.“
„A potom odejdeme,“ dodal čaroděj. „Žádný hrdinství.“
„Motto Čtrnáctý,“ utrousil Bouřňák s hlasitým povzdechem.
„Co z toho?“ chtěl vědět Gesler. „A potom odejdeme, nebo Žádný hrdinství?“
„Vyber si.“
Kalam si prohlížel členy oddílu, Geslera, Bouřňáka, mladičkého Pravdu, Pellu a menšího mága Písku. Taková ubohá banda.
„Prostě to zabijeme,“ navrhoval Bouřňák a přešlápl. „A potom si můžeme promluvit o tom, co to bylo.“
„Mistr Kápě ví, jak ses dožil tak vysokýho věku.“ Rychlej Ben kroutil hlavou.
„Protože jsem rozumnej chlap, velemágu.“
Kalam zabručel. No dobře, asi mi přirostli k srdci. „Jak daleko to je, Rychlej?“
„Blíží se. Ne to. Ti.“
Gesler uchopil samostříl a Pella s Pravdou ho napodobili. Nasadili šipky a rozestoupili se.
„Říkáš ti,“ zavrčel seržant a zlostně se mračil na Rychlýho Bena. „To jako dva? Šest? Padesát tisíc?“
„Nejde o to,“ ozval se náhle Píska roztřeseně. „Jde o to, odkud přicházejí. Z chaosu. Mám pravdu, že, velemágu?“
„Aha,“ podotkl Kalam, „takže v chodbách opravdu nastaly potíže.“
„Přece jsem ti to povídal, Kale.“
„Povídal. A pobočnici jsi řekl totéž. Ale ona nás chtěla dostat do Y'Ghatan před Leomanem. A to znamená chodby.“
Ze šera se vynořilo cosi mohutného, vysokého, černého jako bouřkové mračno, co vyplňovalo oblohu. A za tím další stín a ještě jeden…
„Je čas jít,“ řekl Rychlej Ben.

KAPITOLA ČTYŘI

Musíte pochopit, že vše, co K'rul vytvořil, se zrodilo z jeho lásky k možnostem. Myriády kouzelných stezek spředených z množství pramenů, každý divoký jako vlasy ve větru, zježené chlupy na toulajícím se zvířeti. Oním zvířetem byl K'rul, a přece byl sám parodií na život, protože krev byla jeho nektarem, prolitým darem, rudými slzami bolesti, a vše, co byl, bylo určeno tou neobyčejnou žízní. Nicméně žízeň je něco, čím trpíme všichni, pravda?

Brutho a Nullit hovoří během Nullitovy poslední noci
Brutho Parlet

Z
emě byla rozlehlá, ne však pustá. Nějaká stará katastrofa rozervala ožehlou podložní skálu, rozštípala ji, až se na pláni vytvořilo přadeno chaotických puklin. Pokud toto místo někdy pokrýval písek, případně vyplňoval štěrbiny, odnesl ho vítr či voda až do posledního zrníčka. Kámen vypadal vyleštěný a sluneční světlo se na něm odráželo jako v zrcadle.
Mappo Poříz s přimhouřenýma očima pozoroval zmučenou krajinu před nimi. Po nějaké době potřásl hlavou. „Tohle místo jsem jaktěživ neviděl, Icarie. Jako by tu něco slouplo kůži světa. Pukliny… jak to, že jsou tak nahodilé?“
Poloviční Jaghut stál vedle něj a mlčel. Prohlížel si scénu, jako by hledal nějaký vzorec. Nakonec si dřepl a zvedl kamínek. „Ohromné tlaky,“ mumlal. „A pak… násilí.“ Narovnal se a kamínek odhodil. „Pukliny nesledují žádné zlomové linie – vidíš tu nejbližší? Vede přímo přes šev v kameni. Zajímá mě to, Mappo.“
Trell položil pytel na zem. „Chceš to tu prozkoumat?“
„Ano.“ Icarium se na něj usmál. „Žádné moje přání tě nepřekvapí, viď? Nepřeháním, když řeknu, že mě znáš lépe než já sám. Kéž bys byl žena.“
„Kdybych byl žena, Icarie, měl bych vážné pochybnosti o tvém vkusu, co se žen týče.“

„Pravda," opáčil Jhag, „jsi poněkud chlupatý. Vlastně ježatý. A vzhledem ke svému objemu bys byl, myslím, schopný strhnout i bhederiního býka."
„Pokud bych měl důvod… i když mě žádný nenapadá."
„Pojďme zkoumat."
Mappo Icaria následoval na příšernou pláň. Žár byl děsivý a vysušoval. Skály byly zkroucené do spirály, známka obrovských, protichůdných tlaků. A nikde nerostl lišejník. „Tohle bylo dlouho zasypané."
„Ano, a teprve nedávno to vystoupilo na povrch."
Přistoupili k ostrému okraji nejbližší strže. Sluneční světlo ozařovalo kolmé, drsné stěny, avšak dno bylo ukryto v temnotě.
„Vidím cestu dolů," hlásil Icarium.
„Doufal jsem, že si jí nevšimneš," zahučel Mappo, jenž už také spatřil komín s příhodnou sbírkou říms a puklin. „Víš, jak nesnáším šplhání."
„Dokud ses o tom nezmínil, tak jsem to nevěděl. Půjdeme?"
„Donesu si věci," prohlásil Mappo a otočil se. „Nejspíš tam strávíme noc." Vrátil se na kraj pláně. Odměna za zvědavost se pro Mappa během let od chvíle, kdy přísahal, že bude kráčet po Icariově boku, poněkud zmenšila. Nyní byla pro něj zvědavost spojena s hrůzou. Icariovo hledání odpovědí žel nebylo beznadějné. A pokud zjistí pravdu, bude to jako lavina. Nebude ji chtít snášet, a ani to nedokáže. Pravdu o sobě. A o tom, co všechno spáchal. Bude si chtít vzít život sám, pokud mu tu milost neprokáže někdo jiný.
Na kraji právě takové propasti oba stáli docela nedávno. A já zradil svou přísahu. Ve jménu přátelství. Byl zlomený a dosud se za to styděl. Horší bylo vidět soucit v Icariových očích, jako by mu do srdce vrazil meč, a ta nevyléčená rána ho dosud strašila.
Zvědavost však byla také vrtošivá. Rozptýlení zabíjející čas, odvádějící Icaria z jeho zaryté cesty. Ano, čas. Zdržení. Jdi tam, kam tě povede, Mappo Pořízi. Nic jiného dělat nemůžeš. Dokud… dokud co? Dokud konečně neselže. A potom přijde další, pokud nebude příliš pozdě pokračovat v tom velkolepém klamu.
Mappo byl unavený. Z celé té šarády byl unavený až do hloubi duše. Na tuto cestu ho dovedlo příliš mnoho lží a příliš mnoho lží ho na ní dodnes drželo. Nejsem přítel. Porušil jsem přísahu – ve jménu přátelství? Další lež. Ne. Jednoduše z vlastních krutých zájmů, ze slabosti svých sobeckých potřeb.
A Icarium ho nazýval přítelem. Byl obětí strašlivé kletby, a přece zůstával důvěřivý, čestný, těšící se ze života. A potom jsem tu já, pořád dokola ho šťastně svádím z cesty. Ach, výraz, který to vystihoval, byl opravdu hanba.
Stál nad svým rancem. Nevěděl, jak dlouho tu je, nevidoucí, nehybný. Je jen spravedlivé, že se začínám sám zapomínat.
S povzdechem ranec zvedl a hodil si jej přes rameno. Modlím se, abychom nikomu nezkřížili cestu. Abychom nepotkali žádné nebezpečí. Modlím se, abychom z té rokle už nikdy nenašli cestu. Ke komu se ale modlil? Cestou zpátky se usmál. Nevěřil v nic a nebyl tak ješitný, aby zapomnění vtiskl tvář. Tedy prázdné modlitby pronášené mužem na dně.
„Jsi v pořádku, příteli?" zeptal se ho Icarium, když ho Mappo došel.
„Jen běž," vybídl jej Trell. „Musím si nejdřív spravit vak."
Jhagovi se tváří mihlo něco jako obavy, pak kývl a přistoupil k místu, kde začínal komín. Přehoupl se přes okraj a zmizel z dohledu.
Mappo vytáhl z opasku váček a uvolnil tkanice. Z prvního vyndal druhý váček, rozbalil jej a ukázalo se, že je větší než ten, v němž byl uložen. Z druhého vytáhl třetí, zase větší, když byl rozložený. S jistou námahou do něj strčil ranec a zatáhl tkanice. Vak nacpal do druhého a poté do malého váčku, který si zase přivázal k pasu. Nepraktické, byť dočasné. Kdyby nastala nějaká pohroma, nedostal by se rychle ke zbraním, alespoň ne během sestupu. Ne že by mohl bojovat, zatímco se držel skály jako opilý kozel.
Došel ke komínu a nahlédl dolů. Icarium už byl o hodný kus níž.
Co tam dole najdou? Kamení. Nebo něco, co mělo navždycky zůstat pohřbené.
Pustil se dolů.
Zanedlouho se dostal na místo, kam už slunce nesvítilo. Postupoval v šeru. Vzduch byl studený a zatuchlý. Panovalo tu naprosté ticho, jen občas se kdesi dole Icariovi otřela pochva o kámen, jediná známka, že je ještě naživu a nespadl.
Mappo věděl, že kdyby uklouzl a zřítil se, nevydal by ani hlásku.
Ruce už měl unavené, lýtka ho bolela, prsty mu mrtvěly, avšak pokračoval v sestupu s pocitem zvláštní nedočkavosti, jako by cesta neměla mít konec a on by to rád dokázal, přičemž jediným možným důkazem bylo pokračovat dál. Věčně.
Něco mu to připomínalo, ale on nebyl připraven o tom přemýšlet.
Ochlazovalo se. Bílá pára jeho dechu se srážela v jinovatku na kameni před jeho očima, jiskřící ve slabém světle vycházejícím zdánlivě odnikud. Zdola cítil starý led a znepokojením začal dýchat rychleji.
Polekalo ho, když na noze, hledající další stup, ucítil ruku.
„Jsme tady," hlásil Icarium.
„Propast nás vem," vydechl Mappo, odstrčil se od skály a přistál s podlamujícími se koleny na kluzké, šikmé ploše. Rozhodil ruce, aby udržel rovnováhu, a narovnal se. „Víš to jistě? Ten svah může být jenom římsa, a kdyby nám ujely nohy –"
„Namočili bychom se. Pojď, je tu jakési jezero."
„Aha, už ho vidím. Ono… září…"
Popošli až k nehybné vodní rozloze. Zdola vycházelo matné modrozelené světlo, ukazující, jak je jezero hluboké. Dohlédli až na dno v hloubce asi deseti sáhů, hrubé a poseté shnilými pařezy či zlámanými krápníky, světle zelenými, s bílými okraji.
„To jsme slezli třetinu lígy kvůli tomuhle?" zabručel Mappo a jeho hlas se v prostoře jasně rozléhal. Pak se zasmál.

„Podívej se dál," radil Icarium a Trell z jeho hlasu slyšel vzrušení.
Pahýly pokračovaly čtyři pět kroků a za nimi byl nezřetelný, přisedlý, mohutný kvádrovitý obrys. Po stranách a nahoře byly mlhavě vidět jakési vzorce. Z protějšího konce vyčnívaly podivné hranaté výstupky připomínající pavoučí nohy.
Mappo zasyčel. „Je to živé?" zeptal se.
„Je to nějaký stroj," poznamenal Icarium. „Kov je skoro bílý, vidíš? Žádná koroze. Jako by to postavili včera… nicméně, příteli, věřím, že je to velmi staré."
Mappo zaváhal. „Jeden z tvých?"
Icarium se po něm podíval a oči mu zářily. „Ne. A to je právě zvláštní."
„Ne? Víš to jistě? Našli jsme další –"
„Vím to jistě. Nevím jak, ale vůbec o tom nepochybuju. Tohle postavil někdo jiný, Mappo."
Trell se sklonil, namočil ruku do vody a ucukl. „Bohové, ta je ale studená!"
„To mně nijak nepřekáží," odtušil Icarium s úsměvem, kdy mu vyjely vyleštěné dolní kly.
„Ty se tam chceš potopit a prohlédnout si to? No ano, odpověď je jasná. No dobře, najdeme si nějaké rovné místo a zbudujeme tábor."
Jhag už ze sebe shazoval šaty.
Mappo se vydal po svahu. Světlo vycházející z vody zahánělo tmu natolik, že viděl, kam šlape. Konečně se dotkl chladné kamenné stěny. Po patnácti krocích mu ruka vklouzla do štěrbiny, a když nahmátl druhou stranu, postřehl, že má pod tupými prsty jiný materiál. Zastavil se a prohlížel si stěnu.
Tento kámen byl čedič, drsný, vyboulený, zabíral celý svah. Ze šikmé podlahy do jezera přecházely ostré praskliny a na dně jezera se černé pukliny objevily znovu. Usoudil, že čedič tu není původní. Zřejmě jeho příchod vytvořil celou strž.
Mappo zacouval, aby měl místo a mohl si sednout. Opřel se zády o skálu a oči upřel na nyní zvlněnou hladinu jezera. Vytáhl dřívko a začal si čistit zuby. Přitom přemýšlel. Neuměl si představit přirozený proces, který by vytvořil takovou intruzi. Hluboko pod povrchem země působí protichůdné tlaky, jenže tady nebyla žádná horská stěna, která by dávala tvar této části subkontinentu.
Ne, tady bývala brána, a čedičová formace se sem dostala skrze ni. Při nějaké katastrofě. Ze své říše… do pevné podložní skály tohoto světa.
Co to mohlo být? Věděl.
Nebeská tvrz.
Vstal a znovu si prohlížel poničený čedič. A stroj, který Icarium studuje na dně jezera… pochází z tohoto kamene. Je proto logické, že tu musí být nějaký portál. Cesta dovnitř. Už byl opravdu zvědavý. Jaká tajemství se skrývají uvnitř?
Mezi obřady vštěpování, jež Bezejmenní odříkali během Mappovy přísahy, byly i příběhy o nebeských tvrzích, pevnostech děsivých K'Chain Che'Malle, létajících jako mračna po obloze. Podle Bezejmenných došlo v dobách před vznikem První říše, kdy se lidé, kteří ji měli posléze založit, teprve potulovali v malých tlupách – ještě neměli ani kmeny, vlastně se příliš nelišili od smrtelných Imassů – k jakési invazi. Invazi, jež přinejmenším v této oblasti selhala. Příběhy nezmiňovaly, kdo se jim postavil. Možná Jaghuti. Nebo Forkrul Assail či sami starší bohové.
Uslyšel cákání. Icarium se neohrabaně vytahoval na břeh. Mappo vstal a šel k němu.
„Mrtvý," supěl Icarium, celý se třesa.
„Ten stroj?"
Jhag zavrtěl hlavou. „Omtose Phellack. Tahle voda… mrtvý led. Mrtvá… krev."
Mappo čekal, až se Icarium vzpamatuje. Prohlížel si rozbouřenou hladinu a přemítal, kdy naposledy voda zažila takový rozruch, teplo živého těla. Po tom totiž očividně prahla.
„Ve stroji je mrtvola," hlásil Jhag po chvíli.
„K'Chain Che'Malle."
„Ano. Jak jsi to věděl?"
„Našel jsem nebeskou tvrz, ze které vylezl. Část jí vyčnívá ze skály."
„Zvláštní stvoření," poznamenal Icarium. „Nevzpomínám si, že bych někdy nějakého viděl, a přece znám jeho jméno."
„Pokud vím, příteli, na svých cestách ses s nimi nikdy nesetkal. Přesto o nich máš povědomost."
„Musím si to promyslet."
„Ano."
„Zvláštní stvoření," zopakoval. „Docela plazí. Pochopitelně vyschlé, jak se dalo čekat. Myslím, že bývalo velice silné. Ty zadní nohy, předloktí. Obrovské čelisti. Zakrnělý ocas –"
Mappo vzhlédl. „Zakrnělý ocas? Víš to jistě?"
„Ano. Zvíře leželo a v dosahu mělo páky – ovládalo ten stroj."
„Byl tam nějaký otvor, kudy bys viděl ven?"
„Ne. Ale kdykoliv jsem se podíval, bílý kov zprůhledněl."
„Ukázal vnitřní funkce stroje?"
„Jenom oblast, kde seděl K'Chain Che'Malle. Jakýsi vozík, myslím, prostředek k transportu a zkoumání… a přece nebyl určen k ponoření do vody, ani to nebylo hloubící zařízení – k tomu by skloubená ramena nepostačovala. Ne, otevření Omtose Phellack jej přistihlo nepřipraveného. Uvízl pohlcen v ledu. Přišel sem Jaghut, Mappo, aby se ujistil, že žádný z nich neunikne."
Mappo kývl. Icariův popis ho dovedl ke stejnému závěru. Stejně jako nebeská tvrz, i stroj byl postaven k létání, ve vzduchu jej držela neznámá kouzla. „Máme-li najít rovnou půdu," řekl, „bude to ve tvrzi."
Jhag se usmál. „Zřím ve tvých očích záblesk očekávání? Začínám zřejmě vidět starého Mappa. I bez vzpomínek mi nejsi

cizí, a poslední dobou jsem byl velice rozladěný, když jsem tě viděl tak nešťastného. Samozřejmě jsem to chápal – jak by ne? Já tě straším, příteli, a to je mi líto. Pojď, najděme si cestu do této záhadné tvrze.“
Mappo ho sledoval, jak prochází kolem.
Icarium, stavitel strojů. Odkud se taková zručnost bere? Bál se, že to brzy zjistí.
* * *
Klášter stál uprostřed vyprahlé, rozlámané pustiny. Na tucet líg na všechny strany podél slabě viditelných silnic nebyla jediná víska či osada. Na mapě, již Řezník zakoupil v G'danisbanu, označovala jeho přítomnost vlnovka vyvedená červenohnědým inkoustem, kolmo postavená a na odřené kůži stěží viditelná. Symbol D'rek, zmije podzimu. Uprostřed se mezi nízkými zdmi čtvercového půdorysu zvedala osamělá kupole a nebe nad ní bylo poseté kroužícími supy.
Vedle něj se v sedle hrbil Heborik Neviditelné ruce. Odplivl si a utrousil: „Rozklad. Hniloba. Rozpad. Kdy se najednou to, co kdysi fungovalo, rozbije. A jako můra duše odlétá. Do tmy. Podzim čeká, roční doby jsou vepsí, kroutí se, aby se vyhnuly všem těm vytaženým nožům. Ale zajatci nefritu jsou navěky lapeni. Ve vlastních sporech. Sváry, hašteření, vesmír k nevidění – na ničem jim ani trochu nezáleží, hlupákům. Nosí neznalost jako zbroj a zášť třímají jako meč. Co pro ně znamenám? Kuriozitu. Míň. Je to přece zničený svět, proč by mi na něm mělo záležet? Neprosil jsem se o to, o nic z toho…“
Ještě pokračoval, ale Řezník ho přestal poslouchat. Ohlédl se na dvě ženy za nimi. Netečné, lhostejné, týrané horkem. Koně pod nimi kráčeli se sklopenými hlavami a pod zaprášenou, rozedranou kůží jim byla vidět žebra. Po straně se škrábal Ropušník, tlustý a elegantní jako vždy, a obíhal jezdce se zdánlivě nevyčerpatelnou zásobou energie.
„Měli bychom navštívit ten klášter,“ poznamenal Řezník. „Využít studnu, a jestli tam je nějaký jídlo –“
„Všichni jsou mrtví,“ zaskřehotal Heborik.
Řezník se na něj podíval a zabručel. „Vysvětluje to ty supy. Ale stejně potřebujeme vodu.“
Trhačův válečný jezdec mu věnoval nepříjemný úsměv.
Řezník význam toho úsměvu pochopil. Začínal být krutý, zvykal si na nespočetné hrůzy tohoto světa. Klášter plný mrtvých mnichů a jeptišek byl… jako nic. A stařec to viděl, viděl do něj. Jeho nový bůh je tygr léta, pán války. Heborik Neviditelné ruce, velekněz bojů, vidí, jak necitelný teď jsem. A pobavilo ho to.
Pobídl koně na boční stezku vedoucí ke klášteru. Ostatní ho následovali. Darún zastavil před bránou, která byla zavřená, a sesedl. „Heboriku, cítíš, že by nám hrozilo nebezpečí?“
„Mám takové nadání?“
Řezník si ho jen mlčky prohlížel.
Válečný jezdec slezl z koně. „Nic tam nežije. Nic.“
„Žádní duchové?“
„Nic. Ona je vzala.“
„Kdo?“
„Nečekaná návštěvnice, ta.“ Zasmál se a zvedl ruce. „Hrajeme naše hry. Nečekáme… dotčenost. Rozhořčení. Mohl jsem jim to říct. Ješitnost pohlcuje vše. Jediná budova se může stát celým světem, intelekty se tlačí, strkají, a pak se drápají a dloubají. Stačí jim jen vyjít ven, ale neudělají to. Zapomněly, že venek existuje. Ach, všechny ty tváře uctívání, z nichž žádné není skutečné uctívání. Nezáleží na pracovitosti, ta jen slouží démonům nenávisti v nitru. Zášť a strach a zloba. Mohl jsem jim to říct.“
Řezník přistoupil ke zdi, koně si vedl za sebou. Vyšplhal zpátky do sedla a postavil se na ně. Snadno dosáhl na vršek zdi. Vytáhl se nahoru. Na pozemku za zdí se válela těla. Asi tucet, s černou pletí, většinou nahá, ležela na udusané bílé hlíně. Řezník přimhouřil oči. Vypadalo to, že těla… vřou, pění, roztékají se. Přímo před očima mu vířila. Odtrhl od nich pohled. Dveře klenutého chrámu zely otevřené. Napravo byl nízký plot obtáčející dlouhou, nízkou stavbu. Vepřovice byly ze dvou třetin neomítnuté. Na ploché střeše se mačkali supové, ale žádný se neodvážil slétnout dolů k tělům.
Řezník se spustil ze zdi na dvůr. Došel k bráně, zvedl závoru a těžká křídla otevřel.
Na druhé straně čekal Ropušník. „Sklíčený a rozrušený. Tolik nepříjemností, Řezníku, na tomto podivném místě. Úděs. Žádná chuť k jídlu.“ Protáhl se kolem a ostražitě přiběhl k nejbližší mrtvole. „A! Kypí! Červi, zaplavení červy. Maso je zkažené, i pro Ropušníka. Zhnusený. Pojďme odsud!“
Řezník zahlédl studnu v koutě mezi nízkou budovou a chrámem. Vrátil se k ostatním, dosud čekajícím za branou. „Dejte mi měchy. Heboriku, můžeš se v tom domě porozhlídnout po nějakým jídle?“
Heborik se usmál. „Dobytek nikdy nesměl ven. Je to už několik dní. Horko je zabilo všechny. Tucet koz, dvě muly.“
„Prostě zjisti, jestli tam něco není.“
Válečný jezdec zamířil k budově.
Scillara sesedla, sundala měch na vodu ze sedla Felisín Mladší, spolu s vlastním si ho hodila přes rameno a přistoupila k Řezníkovi. „Tu máš.“
Zadíval se na ni. „Zajímalo by mě, jestli je tohle varování.“
Nepatrně zvedla obočí. „Jsme snad tak důležitý, Řezníku?“
„Nemyslím konkrétně nás. Totiž, možná bychom to měli brát jako varování.“
„Mrtvý mnichy?“
„Z uctívání nikdy nevzejde nic dobrýho.“
Pousmála se a podávala mu měchy.
Řezník si v duchu vynadal. Zřídkakdy mluvil rozumně, když se snažil hovořit s touto ženou. Říkal věci, které by říkal hlupák. To kvůli posměšnému výrazu v jejích očích, jak čekal, že se zasměje, jakmile před ní otevřel ústa. Už nic neřekl, popadl měchy a zašel na nádvoří.

* * *
Scillara ho chvíli pozorovala. Otočila se, když Felisín sklouzla z koně. „Potřebujeme vodu.“
Mladší žena kývla. „Já vím.“ Zatahala se za vlasy, které jí odrůstaly. „Pořád vidím ty bandity. A teď další mrtvé lidi. A hřbitovy, přes které vedla cesta včera, to pole kostí. Mám pocit, že jsme vpadli do noční můry a každý den do ní zabředáme hlouběji. Je horko, ale mně je pořád zima a zhoršuje se to.“
„To je dehydratace,“ podotkla Scillara a nacpala si dýmku.
„Celé dny jsi to nevyndala z pusy,“ podotkla Felisín.
„Zahání to žízeň.“
„Opravdu?“
„Ne, ale já si to pořád opakuju.“
Felisín odvrátila zrak. „To děláme často, že?“
„Co?“
Felisín pokrčila rameny. „Namlouváme si věci. V naději, že se stanou pravdou.“
Scillara zatáhla z dýmky a vyfoukla vzhůru obláček kouře. Dívala se, jak ho odnáší vítr.
„Vypadáš tak zdravě,“ pokračovala Felisín a znovu se na ni zahleděla. „Zatímco my ostatní scházíme.“
„Ropušník ne.“
„Ne, Ropušník ne.“
„Mluví s tebou hodně?“
Felisín zavrtěla hlavou. „Ani ne. Jenom když se v noci vzbudím ze zlého snu. Potom mi zpívá.“
„Zpívá?“
„Ano, jazykem svého lidu. Písničky pro děti. Prý si je potřebuje procvičit.“
Scillara po ní střelila pohledem. „Opravdu? A řekl proč?“
„Ne.“
„Kolik ti bylo, Felisín, když tě matka prodala?“
Další pokrčení rameny. „Nevzpomínám si.“
Mohla to být lež, avšak Scillara po tom dál nepátrala.
Felisín přistoupila blíž. „Postaráš se o mě, Scillaro?“
„Cože?“
„Mám pocit, jako bych se vracela. Cítila jsem se… starší. Tam na Raraku. Teď se s každým dnem cítím víc a víc jako dítě. Menší, stále menší.“
„Já se nikdy moc neuměla starat o jiný,“ opáčila znepokojeně Scillara.
„Myslím, že ša'ik taky ne. Měla… utkvělé představy…“
„S tebou si vedla dobře.“
„Ne, to byl hlavně Leoman. Dokonce Toblakai. A Heborik, než si ho vyžádal Trhač. Jí na mně nezáleželo, a proto Bidithal…“
„Bidithal je mrtvý. Vlastní koule mu strčili do toho jeho hubenýho krku.“
„Ano,“ šeptnutí. „Pokud se to, co Heborik říká, opravdu stalo. Toblakai…“
Scillara frkla. „Vezmi si tohle, Felisín. Kdyby Heborik tvrdil, že to udělal L'orik nebo ša'ik nebo dokonce Leoman, měla bys důvod o tom pochybovat. Ale Toblakai? Ne, tomu můžeš věřit. Bohové pod náma, jak bys nemohla?“
Otázka u Felisín vynutila slabý úsměv. Kývla. „Máš pravdu. To by udělal jedině Toblakai. Jedině Toblakai by ho zabil… tímto způsobem. Poslyš, Scillaro, nemáš ještě jednu fajfku?“
„Ještě jednu? A co třeba tucet? Chceš si zakouřit ze všech naráz?“
Felisín se zasmála. „Ne, jenom z jedné. Takže se o mě postaráš, viď?“
„Zkusím to.“ Možná to udělá. Jako Ropušník. Cvičení. Šla hledat dýmku.
* * *
Řezník vytáhl okov a zadíval se na vodu. Vypadala čistá, nebyla ničím cítit. Přesto váhal.
Kroky za ním. „Našel jsem jídlo,“ hlásil Heborik. „Víc, než uneseme.“
„Myslíš, že je ta voda v pořádku? Co zabilo mnichy?“
„Je v pořádku. Řekl jsem ti, co je zabilo.“
Vážně? „Neměli bychom se podívat do chrámu?“
„Ropušník tam už je. Řekl jsem mu, ať najde peníze, drahokamy, jídlo, které se ještě nezkazilo. Nebyl z toho nadšený, takže by mu to nemělo trvat dlouho.“
„No dobře.“ Řezník přistoupil ke korytu, vylil do něj vodu a vrátil se ke studni. „Myslíš, že sem koně dostaneme?“
„Zkusím to.“ Nicméně se ani nepohnul.
Řezník se po něm podíval a všiml si, že na něj stařík zírá. „Co je?“
„Nic, myslím. Právě jsem si něčeho všiml. Máš jisté vlastnosti, Řezníku. Kupříkladu schopnost velet.“
Darún se zamračil. „Jestli to chceš převzít, tak si klidně poslouž.“
„Neotáčel jsem nožem v ráně, mládenče. Myslel jsem to vážně. Ujal ses velení a to je dobře. Právě to potřebujeme. Já vždycky poslouchám. To je moje prokletí. Jenomže oni o tom nechtějí ani slyšet. Ne ode mě. Ne, chtějí, abych je vyvedl. Ke svobodě. Pořád jim opakuju, že o svobodě nic nevím.“
„Je? Koho? Scillaru a Felisín?“
„Dojdu pro koně,“ zabručel Heborik, otočil se a odešel. Měl zvláštní chůzi, asi jako ropucha.
Řezník znovu naplnil okov a přidal vodu do koryta. Koně nakrmí tady tím, co neodnesou. Naloží vodu. A právě vylupují chrám. No, kdysi býval zloděj, kdysi dávno. Kromě toho, mrtvým na majetku už nezáleží, ne?

Ze středu nádvoří za ním se ozval trhavý zvuk. Otevírání portálu. Řezník se otočil s noži v rukou.
Z kouzelné brány vyjel plným cvalem jezdec. Prudce přitáhl otěže, až kůň – příšerné tmavě šedé zjevení, samý vysušený sval a vaz, oči jen prázdné důlky, s dlouhou mastnou hřívou, vlající, jak pohazovalo hlavou – sklouzl v oblacích prachu. Ve vysokém sedle seděl jezdec, snad ještě děsivější. Černá, zdobená zbroj se skvrnami měděnky, zprohýbaná přilbice bez hledí a pod ní hlavně kosti, pár proužků masa visících z lícních kostí, šlachy spojující spodní čelist s horní a řada zčernalých, upilovaných zubů.
V té krátké chvilce, kdy se kůň vzepjal a zvířil prach, Řezník na jezdci zahlédl víc zbraní, než dokázal spočítat. Meče na zádech, vrhací sekery, rukojeti vyčnívající ze sedla. V levé ruce třímal něco jako oštěp na kance, s bronzovým hrotem dlouhým jako krátký meč. Dlouhý luk, krátký luk, nože –
„Kde je?“ Vzteky řval. Na zem dopadaly kousky zbroje, jak se jezdec otáčel a pátral po nádvoří. „Zatraceně, Kápě! Byl jsem na stopě!“ Všiml si Řezníka a zmlkl a znehybněl. „Jednoho nechala naživu? O tom pochybuju. Ty nejsi žádné štěně D’rek. Napij se zhluboka té vody, smrtelníku, nezáleží na tom. Stejně jsi mrtvý. Ty i všichni zatracení živí tvorové s čvachtající krví v této říši i všech ostatních!“
Otočil koně k chrámu, kde se objevil Ropušník s náručí hedvábí, krabic, jídla a nádobí. „Ropucha, která ráda vaří v pohodlí! Šílenství velkolepého konce se blíží! Přistup ještě blíž, démone, a já ti propíchnu nohy a opeču si je na ohni – myslíš, že už nejím? Máš pravdu, ale opeču si tě z kruté zášti, budu ironicky slintat – aha! Tobě se to líbilo, že?“ Znovu se podíval na Řezníka. „Tohle mi chtěl ukázat? Vyvlekl mě ze stopy… kvůli tomuhle?“
Řezník schoval nože. Bránou přicházel Heborik Neviditelné ruce s koňmi. Když uviděl jezdce, zastavil se, naklonil hlavu a znovu vykročil. „Příliš pozdě, Vojáku,“ podotkl. „Nebo příliš brzy?“ Zasmál se.
Jezdec zvedl oštěp. „Vidím, že Trhač udělal chybu, ale přesto ti musím zasalutovat.“
Heborik se zarazil. „Chybu, Vojáku? Ano, souhlasím, jenomže s tím nic nenadělám. Beru na vědomí tvůj zdráhavý pozdrav. Co tě sem přivádí?“
„Chceš-li znát odpověď, zeptej se mistra Kápě!“ Voják otočil oštěp, zarazil ho do země a seskočil, přičemž z něj odpadly další kousky zbroje. „Asi se tu budu muset rozhlédnout, jako kdybych už neviděl všechno, co je tu k vidění. Panteon je rozerván na kusy, a co s tím?“
Heborik táhl nervózní koně ke korytu a zeširoka se válečníkovi vyhýbal. Cestou k Řezníkovi pokrčil rameny. „Voják mistra Kápě, dóm smrti. Myslím, že nás otravovat nebude.“
„Mluvil se mnou darúnsky,“ podotkl Řezník. „Nejdřív. A malazsky s tebou.“
„Ano.“
Voják byl vysoký, a Řezník si teď všiml, že mu cosi visí z opasku prošpikovaného noži. Smaltovaná maska, popraskaná, ušmudlaná, s rudým pruhem přes líc. Darún vykulil oči. „Beru chraň,“ zašeptal. „Seguleh!“
Na to se Voják obrátil a přistoupil blíž. „Darúne, jsi daleko od domova! Pověz mi, ještě v Darúdžhistánu vládnou tyranovy děti?“
Řezník zavrtěl hlavou.
„Vypadáš poblázněně, smrtelníku, co tě trápí?“
„Já – slyšel, totiž – Segulehové obvykle nic neříkají – nikomu. A přece ty…“
„Mé smrtelné příbuzné ještě drží horečný zápal? Pitomci! Tyranovo vojsko tedy dosud vládne ve městě?“
„Kdo? Co? Darúdžhistánu vládne rada. Žádný vojsko nemáme –“
„Geniální bláznovství! Ve městě nejsou žádní Segulehové?“
„Ne! Jenom… příběhy. Totiž báje.“
„Kde se tedy mí maskovaní krajané schovávají?“
„Prý na nějakým ostrově daleko na jihu, kus od pobřeží, za Morn –“
„Morn! Teď mi to dává smysl. Drží je připravené. Darúdžhistánská rada – mágové všichni do jednoho, pravda? Nesmrtelní, tajnůstkářští, paranoidní mágové! Krčí se u země, kdyby se tyran vrátil, jako že jednoho dne musí! Vrátí se a bude hledat své vojsko! Cha, rada!“
„To není rada, pane,“ opravil ho Řezník. „Pokud mluvíš o mázích, tak to bude spíš t’orrudská kabala –“
„T’orrudská! Ano, chytré. Příšerné! Barukanal, Derudanith, Travalegrah, Mammoltenan? Ta jména tě udivují, že? Vidím to.“
„Mammot byl můj strýc –“
„Strýc! Cha! Nesmysl!“ Otočil se kolem dokola. „Už jsem viděl dost! Kápě! Odcházím! Ukázala jasně jako led, kde si stojí, ne? Kápě, ty zatracený pitomče, k tomuhle mě nepotřebuješ! Teď musím jeho stopu zase hledat, mor na tvoje staré kosti!“ Vrátil se k nemrtvému koni.
Heborik na něj zavolal od koryta. „Vojáku! Smím se zeptat – koho to honíš?“
Naostřené zuby se zvedly a spustily v tichém smíchu. „Honím? Aha, ano, všichni honíme, ale já byl nejblíž! Nachčiju na Kápěho kostnaté nohy! Vytrhnu mu chlupy z nosu a vkopnu mu zuby do huby! Vrazím mu oštěp do svraštělého pozadí a umístím ho na větrné návrší! Ach, a jednou mu najdu manželku, na to si vsaď! Ale nejdřív lovím!“
Popadl otěže a obrátil koně. Portál se otevřel. „Stahovači! Slyšíš mě, ty prokletý přísežníku? Oklamal jsi smrt! Jdu si pro tebe! Teď!“ Kůň s jezdcem se vřítili do trhliny, zmizeli a za nimi se ztratila i brána.
Náhlé ticho Řezníkovi zvonilo v hlavě jako žalozpěv. „Beru chraň,“ zašeptal znovu. „Byl to můj strýc…“
„Nakrmím koně, chlapče,“ oznámil Heborik. „Zajdi za ženami. Nejspíš slyšely křik a nevědí, co se děje. Jen běž, Řezníku.“
Darún kývl a vykročil. Barukanal. Mammoltenan… Co mu to Voják odhalil? Co mají Barúk a ostatní společného s tyranem? A Segulehy? Tyran že se vrací? „Bohové, musím domů.“
Felisín se Scillarou seděly na cestě před bránou. Obě bafaly rezlistí, a ačkoliv Felisín vypadala nezdravě, měla v očích

odhodlaný, vzdorovitý výraz.
„Jenom klid," zabručela Scillara. „Nešlukuje."
„Že ne?" užasla Felisín. „A jak se to dělá?"
„Nechcete se na něco zeptat?" zajímal se Řezník.
Podívaly se na něj. „A na co?" zeptala se Scillara.
„Vy jste to neslyšely?"
„Co jako?"
Ony to neslyšely. Neměly to slyšet. Ale my ano. Proč? Zmýlil se snad Voják ve svých předpokladech? Co jestli ho mistr Kápě neposlal, aby viděl mrtvé mnichy a jeptišky D'rek… nýbrž proto, aby promluvil s námi.
Tyran se vrátí. Tohle slyšel syn Darúdžhistánu. „Bohové," zašeptal znovu, „musím se vrátit domů."
V lebce mu zakřičel Ropušníkův hlas. „Příteli Řezníku! Překvapení a poplach!"
„Co zas?" zeptal se. Uviděl přibíhajícího démona.
„Voják smrti. Úžasné. Zanechal svůj oštěp!" Řezník s klesajícím srdcem zíral na zbraň, již démon držel v zubech. „Ještě že k mluvení nepotřebuješ pusu."
„Vážný souhlas, příteli Řezníku! Otázka. Líbí se ti tohle hedvábí?"
* * *
K portálu do nebeské tvrze bylo nutné kousek vyšplhat. Mappo s Icariem stáli na prahu a nahlíželi do rozlehlé síně. Podlaha byla téměř rovná. Z kamenných stěn vycházelo slabé světlo. „Tady se můžeme utábořit," poznamenal Trell.
„Ano," souhlasil Icarium. „Ale co to nejdřív prozkoumat?"
„Samozřejmě."
V komnatě byly další tři stroje, stejné jako ten potopený v jezeře, umístěné na podstavcích jako lodě v suchém doku. Poklopy byly otevřené, takže byla vidět čalouněná sedadla uvnitř. Icarium přistoupil k nejbližšímu a jal se zkoumat jeho útroby.
Mappo si odvázal váček od pasu a doloval z něj větší vak. Zakrátko měl venku pokrývky, jídlo a víno. Nakonec vytáhl železem obitý palcát, ne svůj oblíbený, jiný, postradatelný, protože neměl žádné kouzelné vlastnosti.
Icarium se mezitím vrátil. „Jsou bez života," hlásil. „Energie, která stroje původně poháněla, se vytratila a já nevím, jak by ji bylo možné nahradit."
„Na tom není nic divného, ne? Myslím, že tady tvrz leží už hodně dlouho."
„Máš asi pravdu, Mappo. Ale jen si představ, kdyby se nám podařilo některý stroj oživit! Mohli bychom cestovat rychle a v pohodlí! Jeden pro tebe a jeden pro mě. A, taková škoda. Zalovme ve větších záhadách, jež tato tvrz nabízí."
Mappo jen s palcátem Icaria následoval do širší chodby. Lemovala ji skladiště, ale ať v nich původně bylo cokoliv, zbývaly tu už jen hromádky prachu. Po šedesáti krocích dorazili na křižovatku. Před sebou měli obloukovitou překážku. Mihotala se jako svislá kalužživého stříbra. Chodby se větvily do stran a obě se ztrácely v dálce.
Icarium vyndal z měšce u pasu minci a Mappo si s pobavením všiml, že je to pět set let stará ražba.
„Jsi největší skrblík na světě, Icarie."
Jhag se usmál a pokrčil rameny. „Nějak si vzpomínám, že od nás jaksi nikdo nikdy nechce peníze, byť by byly poskytnuté služby sebevětší. Je ta vzpomínka přesná, Mappo?"
„Je."
„Jak mě tedy můžeš obvinit z lakomství?" Hodil minci do stříbrné bariéry. Zmizela. Po ploše se rozběhly vlnky, dosáhly až za kamenný rám a zase se vrátily.
„Toto je pasivní projev," poznamenal. „Pověz, slyšel jsi, že by peníz na druhé straně do něčeho narazil?"
„Ne, a nevydal ani zvuk, když padl na ty… ehm, dveře."
„Rád bych jimi prošel."
„To by nemuselo být nejzdravější."
Icarium zaváhal, pak vytáhl stahovací nůž a vsunul čepel do překážky. Jemnější vlnky. Vytáhl nůž ven. Vypadal nepoškozený. Nic ze substance překážky na něm neulpělo. Icarium přejel prstem po železe. „Žádná změna teploty," povšiml si.
„Mám zkusit prst, který nebudu příliš postrádat?" zeptal se Mappo a natáhl levou ruku.
„A který by to měl být, příteli?"
„Nevím. Asi mi bude chybět každý z nich."
„Špička?"
„Rozumná opatrnost." Mappo zaťal ruku v pěst krom malíčku, přistoupil a ponořil prst po první kloub do mihotavých dveří. „Přinejmenším to nebolí. Myslím, že jsou velice tenké." Vytáhl ruku a prohlížel si prst. „Zdravý."
„Jak to, Mappo, poznáš při tom, v jakém stavu máš prsty?"
„Aha, vidím změnu. Nezůstala na něm žádná hlína, ani špína pod nehty."
„Projít znamená očistit se. Co myslíš?"
Mappo dovnitř strčil celou ruku. „Cítím za tím vzduch. Studenější, vlhčí." Dal ruku zpět a zadíval se na ni. „Čistá. Příliš čistá. To mě děsí."
„Proč?"
„Protože si díky tomu uvědomuju, jak jsem špinavý, proto."
„Zajímalo by mě, jestli to udělá totéž s našimi šaty."
„To by bylo hezké, i když by v nich mohl existovat nějaký práh. Budou příliš špinavé a dveře ten urážlivý materiál prostě zničí. Mohli bychom se z nich vynořit nazí."
„Teď jsem polekán já, příteli."

„Ano. Tak co uděláme, Icarie?“
„Máme na vybranou?“ S těmito slovy Jhag prošel bariérou.
Mappo ho s povzdechem následoval.
A vtom ho Icarium popadl za rameno a strhl zpátky – druhým krokem by totiž šlápl do prázdna.
Jeskyně před nimi byla obrovská. Římsu, na níž stáli, kdysi spojoval most s ohromnou vysokou pevností vznášející se v prostoru asi sto kroků od nich. Části kamenného oblouku zůstaly, aniž by je viditelně něco podpíralo, ale jiné se odlomily a teď jen nehybně visely ve vzduchu.
Hluboko dole, velice hluboko, jeskyni pohlcovala temnota. Nad sebou měli slabě se třpytící kupoli černého, hrubě přitesaného kamene připomínajícího noční oblohu. Podél vnitřních stěn stoupaly terasovité budovy, řady tmavých oken, avšak bez balkonů. Vzduch byl plný prachu a suti, ale nikde se nic nehýbalo. Mappo z toho výhledu ztratil řeč.
Icarium mu sáhl na rameno a ukázal na něco malého, vznášejícího se přímo před nimi. Mince, ale ne nehybná, jak se zprvu zdálo. Pomaloučku odlétala. Jhag natáhl ruku, sebral ji a vrátil do měšce. „Dobrá návratnost investice,“ zamumlal.
„Protože je tu hybnost, měli bychom být schopni putovat. Skočme z římsy do té pevnosti.“
„Rozumný plán,“ opáčil Mappo, „nebýt překážek na cestě.“
„Aha, dobrý postřeh.“
„Na druhé straně by mohl být celý most. Můžeme zkusit některou z těch bočních chodeb za námi. Pokud takový most existuje, bude nejspíš označený stejnou stříbrnou bariérou jako tento.“
„Tys nikdy nechtěl umět létat, Mappo?“
„Jako dítě určitě.“
„Jenom jako dítě?“
„Tam také sny o létání patří, Icarie. Neprozkoumáme ty chodby za námi?“
„No dobře, ačkoliv doufám, že žádný most nenajdeme.“
* * *
Bezpočet místností, průchodů a výklenků podél široké, klenuté chodby, jejíž podlahu pokrývala silná vrstva prachu. Nade dveřmi byly vyryté zvláštní symboly, možná nějaká čísla. Vzduch byl stojatý a trochu štiplavý. V komnatách nezůstal žádný nábytek. A ani žádné mrtvoly jako ta, již Icarium objevil ve stroji na dně jezera. Spořádaná evakuace? Pokud ano, kam se Krátkoocasí poděli?
Nakonec objevili další stříbrné dveře. Opatrně prošli a ocitli se na prahu úzkého mostu. Tento byl nedotčený a vedl k létající pevnosti, jež k nim byla na této straně, přímo naproti místu, odkud ji poprvé spatřili, mnohem blíž. Zadní stěna ostrovní tvrze byla mnohem hrubější, okna tvořily svislé škvíry, rozmístěné náhodně na pokřivených výběžcích, nesouměrných prohlubních a zkroucených věžích.
„Podivuhodné,“ poznamenal tiše Icarium. „Zajímalo by mě, co tato skrytá tvář šílenství prozrazuje o tvůrcích. O těch K’Chain Che’Malle.“
„Snad jisté napětí?“
„Napětí?“
„Mezi řádem a chaosem,“ upřesňoval Mappo. „Vnitřní dichotomii, protichůdné podněty…“
„Rozpory jsou vidět u všech inteligentních forem života,“ uznal Icarium a kývl. Vstoupil na most a za mávání pažemi začal odplouvat.
Mappo natáhl ruku a podařilo se mu chytit Jhaga za vlající nohu. Stáhl Icaria zpátky na práh. „To bylo zajímavé,“ zabručel. „Když jsem tě držel, nic jsi nevážil. Byl jsi lehký jako zrnko prachu.“
Jhag se pomalu, opatrně znovu narovnal. „To bylo nanejvýš znepokojivé. Zřejmě bychom nakonec mohli letět.“
„Proč tedy stavěli mosty?“
„Nemám tušení. Pokud ovšem,“ dodal, „se stroj způsobující beztíži nerozbije a neztratí svou přesnost.“
„Takže mosty měly být vyňaté ? Možná. V každém případě je vidět, že zábradlí nevystupuje vzhůru, nýbrž do stran. Skromné, avšak jako chyty to stačí, kdyby ses musel plazit.“
„Ano. Půjdeme?“
Když Mappo za Icariem dorazil doprostřed, usoudil, že se mu to nelíbí. Nevolnost, závrať, zvláštní touha pustit se a poddat se pohybové energii dodávané svaly. Nevnímal, kde je nahoře a kde dole, a občas byl přesvědčen, že dokonce šplhá po žebříku, přičemž ve skutečnosti lezl více méně vodorovně přes most.
Na konci mostu byl úzký, vysoký vchod. Úlomky dveří, které ho kdysi vyplňovaly, se nehybně vznášely před ním. Očividně byly vyraženy zevnitř.
Icarium se dostal na práh a postavil se. Mappo se k němu po chvíli připojil. Nahlédl do tmy.
„Cítím… nesmírnou… smrt.“
Mappo kývl. Popadl palcát, zadíval se na vršek obitý hřeby a zasunul si ho do kožené smyčky na opasku.
Icarium šel první. Vstoupili do pevnosti.
Chodba byla stejně úzká jako dveře, stěny nerovné, z černého čediče, vlhké od vysrážené páry, a podlaha byla zrádná, plná hrbolků a výstupků a prohlubní kluzkých ledem, který jim pod nohama praskal. Chodba vedla rovně asi čtyřicet kroků. Než dorazili k otvoru na konci, zrak se jim přizpůsobil šeru.
Další obrovská komnata, jako by bylo srdce tvrze vyhloubené. Jeskyni vyplňoval masivní kříž z černého dřeva a na něm byl naražen drak. Byl mrtvý už dlouho, kdysi byl zmrzlý, avšak nyní se rozkládal. Do hrdla nad prsní kostí měl vražený železný hřeb tlustý jako Mappův trup. Z rány vytekla akvamarínová krev, dosud ztěžka kapající na kamennou podlahu pomalými, jako pěst velkými kapkami.
„Toho draka znám,“ zašeptal Icarium.
Jak? Ne, neptej se.

„Toho draka znám," zopakoval Icarium. „Sorrit. Jejím aspektem byl… Serc. Nebeská chodba." Zvedl si ruce k obličeji. „Mrtvá. Sorrit zabili…"

* * *

„Nanejvýš lahodný trůn. Ne, ne lahodný. Nanejvýš hořký, odporný, nechutný, na co jsem to myslela?"

„Ty nemyslíš, Cudrn. Ty nikdy nemyslíš. Na žádný trůn si nevzpomínám. Jaký trůn? Musela se stát chyba. Neapsalar slyšela špatně, to je jasné. Úplně špatně, naprostá chyba. Kromě toho na něm někdo sedí."

„Lahodně."

„Říkala jsem ti, žádný trůn ne –"

Rozhovor probíhal půl noci, kdy cestovali po zvláštních stezkách stínu, vinoucích se přízračnou krajinou, která neustále přeskakovala mezi dvěma světy, třebaže oba byly stejně zničené a opuštěné. Apsalar rozjímala nad nesmírným rozsahem tohoto úlomku Říše stínu. Pokud byly její vzpomínky na ty Kotilionovy správné, říše se potulovala bez toho, že by byla upoutána ke světu, jejž Apsalar považovala za svůj, a ani Špagát, ani Stínupán nemohli její zdánlivě náhodné putování nijak ovládat. Ještě zvláštnější bylo to, že z úlomku viditelně vedly jakési silnice, kroutící se a mířící do velké dálky, jako kořeny či chapadla, a občas byl jejich pohyb zcela nezávislý na větším úlomku.

Jako byla ta, skrze niž nyní procházeli. Více méně sledovala východní silnici vycházející z Ehrlitanu a míjející tenkou stuhu cedrů nalevo, za níž začínalo moře. A jak se kupecká stezka stáčela k severu vstříc pobřeží, stínová silnice se s ní spojila a zužovala se, až byla stěží širší než sama stezka.

Apsalar si nevšímala neustálého tlachání duchů poletujících za ní a bojovala s nedostatkem spánku. Chtěla do východu slunce urazit co největší kus cesty. Říši stínů ovládala stále slaběji – zmizela jí pokaždé, když se přestala soustředit. Konečně se zastavila.

Chodba se kolem nich bortila. Obloha na východě světlala. Stáli na kupecké stezce pod serpentinami vedoucími na vrchol pobřežního hřebene. Kolem ní poletovaly rhizany.

„Slunce se vrací! Už zase! Ne! Telorast, musíme se schovat!"

„Ne, nemusíme, huso. Jenom nás bude hůř vidět, to je všechno, pokud si nebudeš dávat pozor. Samozřejmě ty, Cudrn, nedokážeš dávat pozor, takže se těším, jak se s kvílením rozplyneš. Konečně budu mít klid. Aspoň na chvíli –"

„Jsi zlá, Telorast! Vždycky jsem to věděla, ještě než jsi použila ten nůž na –"

„Buď zticha! Ten nůž jsem nikdy na nikoho nepoužila."

„A taky jsi lhářka!"

„Řekni to znova a propíchnu tě!"

„To nemůžeš! Rozplývám se!"

Apsalar si přejela rukou po čele. Měla ho celé zpocené. „Tohle vlákno stínu bylo… divný," poznamenala.

„No ano," opáčila Telorast, proklouzla dopředu a dřepla si v miazmatu vířící šedi. „Odporné. Všechny okrajové oblasti jsou. Otrávené hnilobou chaosu. Viníme z toho Stínupána."

„Stínupána? Proč?"

„Proč ne? Nenávidíme ho."

„A to má být dostatečný důvod?"

„Nejdostatečnější důvod ze všech."

Apsalar si prohlížela stoupající stezku. „Myslím, že jsme blízko."

„Dobře. Výborně. Bojím se. Zastavme se tady. Pojďme zpátky, hned."

Apsalar prošla skrz ducha a vydala se do kopce.

„To bylo zlomyslné," zasyčela za ní Telorast. „Kdybych tě posedla, neudělala bych si to. Ani Cudrn bych to neudělala. No, možná, kdybych byla naštvaná. Ty se na mě nezlobíš, že ne? Prosím, nezlob se na mě. Udělám, co budeš chtít, dokud nebudeš mrtvá. Potom si zatančím na tvé páchnoucí, nafouknuté mrtvole, protože to bys chtěla, abych udělala, viď že ano? Já bych to udělala, kdybych byla tebou a ty bys byla mrtvá a já tu zůstala dost dlouho, abych si na tobě mohla zatancovat, což bych udělala."

Apsalar dorazila na vrchol. Stezka pokračovala dalších dvě stě kroků rovně, než se stočila dolů na závětrné straně. Pot na obličeji jí vysušoval studený ranní větřík, vzdychající nad rozlehlou tmavou pláštěnkou moře po její levici. Zadívala se dolů na úzkou pláž o patnáct sáhů níž, zanesenou vyplaveným dřívím. U stezky napravo téměř na jejím konci byl vidět háj zakrslých stromů, vyrůstajících z prohlubně ve skále, a uprostřed nich se tyčila kamenná věž. Větší část věže byla bíle omítnuta, jen v horní třetině tvořily zeď jen hrubě přitesané kameny.

V prvních paprscích slunce pronikajících přes obzor Apsalar vykročila k věži.

Malý oplocený pozemek kolem věže zaplňovaly hromady břidlice. Nikde nebylo živé duše, a Apsalar, stojící přede dveřmi, zevnitř neslyšela žádné zvuky.

Za ní šeptla Telorast: „Tohle není dobré. Cizinec tu žije. Musí to být cizinec, když jsme se nikdy nesetkali. A kdyby to nebyl cizinec, byl by to někdo, koho znám, což by bylo ještě horší –"

„Mlč," štěkla Apsalar a zvedla ruku, jak chtěla zabušit na dveře – ale zase ji spustila, couvla a zadívala se na obrovskou plazí lebku zasazenou do zdi nade dveřmi. „Pro mistra Kápě!" vydechla. Telorast tiše kvílela a lapala po dechu.

Nakonec Apsalar udeřila rukou v rukavici na omšelé dřevo.

Zvuky, jako by něco padalo, pak na drti a štěrku zadupaly kroky. Byla odsunuta závora a dveře se v oblaku prachu rozletěly.

Muž, který se objevil, dveře zcela vyplňoval. Napan, svalnatý, s tupým obličejem a malýma očkama. Hlavu měl vyholenou a bílou od prachu, jímž stékal v čůrcích pot, blyštící se v hustém, huňatém obočí.

Apsalar se usmála. „Zdravím, Urko."

Muž zabručel. „Urko se utopil. Všichni se utopili."

„Prozradil tě právě ten nedostatek představivosti," upozornila jej.
„Kdo jsi?"
„Apsalar –"
„Ne, to nejsi. Apsalar byla Imass –"
„Ne paní zlodějů. Je to jenom jméno, které jsem si vybrala –"
„To je od tebe hromsky domýšlivé."
„Možná. V každém případě přináším pozdrav od Tanečníka."
Dveře se jí zabouchly před nosem.
Apsalar vykašlala zvířený prach, poodešla a vytírala si oči.
„Hi hi," ozvala se za ní Telorast. „Už můžeme jít?"
Apsalar znovu zabušila na dveře.
Po delší době se přece jen otevřely. Napan se mračil. „Jednou jsem se ho pokusil utopit, víš."
„Ne, ano, vzpomínám si. Byl jsi opilý."
„Na nic takového se nemůžeš pamatovat – nebyla jsi tam. Kromě toho jsem nebyl opilý."
„Aha. Tak… proč?"
„Protože mě rozčílil, proto. Stejně jako mě teď rozčiluješ ty."
„Potřebuju s tebou mluvit."
„Pročpak?"
Najednou pro něj neměla odpověď.
Přimhouřil oči. „Vážně si myslel, že jsem opilý? To byl ale pitomec."
„Druhá možnost asi byla příliš skličující."
„Netušil jsem, že byl taková soucitná duše. Ty jsi jeho dcera? Něco… ve tvém postoji…"
„Můžu dál?"
Ustoupil ode dveří. Apsalar vešla, zastavila se a prohlížela si ohromnou bezhlavou kostru vyplňující vnitřek, sahající až úplně ke stropu. Dvounohá, s dlouhým ocasem a hnědými vyleštěnými kostmi. „Co to je?"
„Ať to bylo cokoliv, dokázalo to naráz spolknout bhederina," utrousil Urko.
„Jak?" vyptávala se Telorast Apsalar šeptem. „Nemá hlavu."
Muž otázku zaslechl a zamračil se. „Máš společnost. Co je to, nějaký zmok? Nevidím to, a to se mi nelíbí. Pranic."
„Duch."
„Měla bys ho poslat mistrovi Kápě," zabručel. „Duchové sem nepatří, proto to jsou duchové."
„Je to zlý muž!" sykla Telorast. „Co je to?"
Apsalar stěží rozeznávala stín letící ke stolu napravo. Na dlouhém stole ležely menší verze obludné kostry, tři, velké jako vrána, ač místo zobáku měly dlouhé tlamy plné jako jehla ostrých zubů. Kostřičky byly spojené střívky a postavené zpříma jako hlídka suritkan.
Urko si Apsalar prohlížel se zvláštním výrazem. Pak sebou trhl a řekl: „Uvařil jsem čaj."
„To by bylo hezké, děkuju."
Zašel do malé kuchyňky a začal hledat hrnky. „Ne že bych nevítal návštěvy… no, nevítám. Vždycky přinesou jenom potíže. Říkal Tanečník ještě něco?"
„Ne. A dnes si říká Kotilion."
„To vím. Nepřekvapuje mě, že je patronem asasínů. Byl to nejděsivější zabiják říše. Horší než Mrzena, ta byla jenom proradná. Nebo Kabrňák, ten byl jenom krutý. Ti dva si asi myslí, že vyhráli. Hlupáci. Kdo nyní kráčí mezi bohy, co?"
Přinesl hrnek. „Místní bylinky, mírně jedovaté, ale ne smrtelně. Protijed na uštknutí butherem, což je dobře, protože je to tu těmi hady zamořené. Ukazuje se, že jsem si věž postavil poblíž jejich rozmnožovací jámy."
Jedna kostřička na stole se převrátila a pak se prudce narovnala, ocásek natažený, trup skloněný téměř vodorovně.
„Jeden z duchů, kteří mě doprovázejí, právě posedl toho tvora," hlásila Apsalar.
Do neohrabaného pohybu se pustila druhá kostra.
„Bohové pod námi," zašeptal Urko. „Podívej se, jak stojí! No ovšem. Musí to být takhle. Jistě!" Vzhlédl k mohutné zkamenělé kostře. „Všechno je to špatně! Oni se předklánějí – kvůli rovnováze!"
Telorast s Cudrn rychle zvládly nová těla, zacvakaly čelistmi a poskakovaly po stole.
„Myslím, že se těch koster nebudou chtít vzdát," poznamenala Apsalar.
„Můžou si je nechat – jako odměnu za toto odhalení!" Odmlčel se, rozhlédl se a zamumlal: „Budu muset zbořit zeď…"
Apsalar si povzdechla. „Zřejmě bychom měli být rádi, že se jeden z nich nerozhodl pro větší verzi."
Urko vytřeštil oči a zabručel. „Vypij si čaj – když vychladne, je jedovatější."
Usrkla. A okamžitě jí zmrtvěl jazyk a rty.
Urko se usmál. „Dokonalé. Takto se hovor zkrátí a ty můžeš dřív vyrazit na cestu."
„Michero."
„Odezní to." Našel si stoličku a posadil se naproti ní. „Jsi Tanečníkova dcera. Musíš být, i když tu nevidím žádnou podobnost – tvá matka musela být krasavice. Máš to v chůzi, v postoji. Jsi jeho plod, a on byl natolik sobecký, že tě, vlastní dítě, naučil zabíjet. Vidím, jak ti to vadí. Máš to v očích. Jeho odkaz tě straší – cítíš se lapená, jako v kleci. Už máš na rukou krev, viď? Je na to hrdý?" Zaškaredil se a odplivl si. „Měl jsem ho tenkrát utopit. Kdybych byl opilý, byl bych to udělal."
„Mýhís se."
„Mýhís? Myslíš mýlíš? Opravdu?"
Kývla a snažila se ovládnout vztek nad jeho podvodem. Přišla sem, protože s ním potřebovala mluvit, a on jí ukradl

schopnost vytvářet slova. „Nne seha. Fosechha.“
Zamračil se.
Apsalar ukázala na plazí kostry pobíhající po podlaze plné kamení. „Fosechhos.“
„Posedlost. On tě posedl? Bůh tě posedl? Mistr Kápě mu urvi koule a pomalu je žvýkej!“ Urko vyskočil a zaťal ruce v pěst. „Počkej, holka. Mám protijed na protijed.“ Našel zaprášený džbánek a otíral ho, až se objevil kousek narudlé kameniny. „To je ono.“ Našel další hrnek a nalil ho plný. „Pij.“
Odporně nasládlá chuť přecházela v hořkou a pálivou. „Ach. To bylo… rychlé.“
„Omlouvám se, Apsalar. Většinou jsem špatný společník, přiznávám. A co jsi dorazila, jsem toho namluvil víc než za celá léta. Už toho nechám. Jak ti můžu pomoct?“
Zaváhala a odvrátila zrak. „Vlastně nemůžeš. Neměla jsem chodit. Ještě musím něco udělat.“
„Pro něj?“
Kývla.
„Proč?“
„Protože jsem dala slovo.“
„Nic mu nedlužíš, nanejvýš tak nůž do zad.“
„Až skončím… chci zmizet.“
Znovu se posadil. „Aha. Jistě.“
„Myslím, že náhodné utopení už neprojde, Urko.“
Pousmání. „To byl náš vtip, víš. Všichni jsme si slíbili… že se utopíme. Nikdo to nepochopil. Nechápe. A nejspíš ani nepochopí.“
„Já ano. Tanečník taky. Dokonce i Stínupán, myslím.“
„Mrzena ne. Ta nikdy neměla smysl pro humor. Vždycky byla posedlá podrobnostmi. Říkám si, jsou takoví lidé někdy šťastní? Jsou toho vůbec schopní? Co je vůbec pohání? Dáš jim moc a stěžují si. Dáš jim málo a stěžují si ještě víc. Uděláš něco správně a polovina z nich si stěžuje, že je to moc, a druhá polovina, že moc málo.“
„Není divu, že ses přestal bavit s lidmi, Urko.“
„Ano, dnes dávám přednost kostrám. Lidi. Jestli chceš něco vědět, tak jich je stejně moc.“
Rozhlédla se kolem sebe. „Tanečník tebou chtěl otřást. Proč?“
Napan uhnul pohledem a neodpověděl.
Apsalar se neklidně zachvěla. „On něco ví, viď? To ti sděluje tím prostým pozdravem.“
„I když byl asasín, měl jsem ho rád. Zvlášť to, jak uměl držet jazyk za zuby.“
Plazí kostřičky se draly ke dveřím. Apsalar si je prohlížela. „Mizejí… před bohem.“
„To nebude snadné.“
„Řekl, že až skončím, můžu jít. A on mě nechá.“
„Věř mu, Apsalar. Tanečník nelže, a to, myslím, nezměnilo ani božství.“
Myslím, že tohle jsem potřebovala slyšet. „Děkuju.“ Zamířila ke dveřím.
„Tak rychle?“ zeptal se Urko.
Ohlédla se po něm. „Moc, nebo málo?“
Přimhouřil oči a uchechtl se. „Máš pravdu. Je to akorát – musím si dávat pozor na to, co si přeju.“
„Ano,“ přitakala. A to ti taky chtěl Tanečník připomenout, že? Urko odvrátil zrak. „Mor na něj.“
Apsalar s úsměvem otevřela dveře. Telorast s Cudrn vycupitaly ven. Po chvíli je následovala.
* * *
Plivnout do dlaní, zamnout a uhladit si vlasy. Gralský psanec se narovnal, nakopal písek na malý ohýnek, popadl batoh a hodil si ho na záda. Zvedl lovecký luk, natáhl na něj tětivu a přiložil šíp. Naposledy se rozhlédl a vykročil.
Stopu bylo snadné sledovat. Taralak Výd obhlížel nerovnou buš. Zajíc, jeřábek, mamlak, spokojí se s čímkoliv. Na slunci sušené proužky bhederiního masa už mu lezly krkem a navíc poslední snědl předevčírem. Samozřejmě měl dostatek hlíz, jenže když se jich přejedl, strávil půlku dne v dřepu nad chvatně vyhrabanou jámou.
D’iversí démon se blížil ke kořisti a bylo důležité, aby Taralak zůstal v jeho blízkosti a mohl se přesvědčit o výsledku. Dostal příliš dobře zaplaceno předem a na ničem jiném nezáleželo. Jen na zlatě, což byl prostředek, jak vytvořit žoldnéřskou kumpanii. Potom zpátky do vsi, vykonat zaslouženou spravedlnost na těch, kdo ho zradili. Nasadí si plášť vojevůdce a povede Graly ke slávě. Jeho osud čekal, a vše bylo v pořádku.
Dežim Nebrál neodbočoval z cesty. Byl skutečně obdivuhodný, věrný své gease. Žádné odchylky nebudou, protože toužil po svobodě, která mu bude odměnou, až dokončí úkol. Takto se mají uzavírat dohody, a Taralak pro to Bezejmenné obdivoval. O tajném kultu sice slyšel spoustu děsivých příběhů, jeho vlastní jednání s ním však bylo čisté, výnosné a přímočaré.
Přežil malazský vpád, a to už o něčem svědčilo. Starý císař předvedl zázračné schopnosti, když pronikl do bezpočtu kultů bujících po Sedmiměstí a posléze pozabíjel jejich stoupence. I to bylo hodno obdivu.
Vzdálená císařovna však byla mnohem méně působivá. Udělala spoustu chyb. Taralak si někoho takového nemohl vážit a obřadně proklínal její jméno s každým východem i západem slunce s důkladností, s jakou proklínal čtyřiasedmdesát dalších zapřísáhlých nepřátel Taralaka Výda.
Soucit byl jako voda na poušti. Lidé ho sbírali a váhavě odměřovali po doušcích. A Taralak Výd dokázal přejít na jediný doušek tisíc pouští.
To si žádal svět. Znal se natolik dobře, aby věděl, že má zmijí kouzlo, svůdné, okouzlující a nakonec vražedné. Zmije se stala hostem v hnízdě suritkan, jak ji mohly proklínat za její vlastní povahu? Nakonec manžela zabil ve službě jejímu srdci, srdci, které ho spolklo celého. Netušil, že ho pak vyžene, že ho jen sprostě využije a ve stínu chýše bude čekat

jiný muž, aby utišil zmučeného ducha truchlící vdovy. Nenapadlo ho, že i ona má kouzlo zmije.
Zastavil se u balvanu, vytáhl z batohu měch na vodu a vyndal širokou zátku z pálené hlíny. Dřepl si, stáhl si bederní roušku a vymočil se do měchu. Na patnáct či víc líg směrem, kterým d'ivers mířil, nebyl žádný pramen. Stezka se nakonec spojí s kupeckou cestou, ale až tak za týden. D'ivers Dežim Nebrál určitě nebude trpět žízní.
Odměnu za výjimečnou vůli dobře znal. Stála za přizpůsobivost okolí, nakolik to bylo tělesně možné. Vstal a urovnal si roušku. Vrátil zátku do měchu, ten si hodil přes rameno a znovu vykročil.
* * *
Pod třpytivými hvězdami a světlou šmouhou na východě klečela Scillara na tvrdé zemi a zvracela poslední zbytky večeře a pak už jen žluč. Konečně křeče pominuly. Se supěním se kousek odplazila a posadila se zády k balvanu.
Démon Ropušník to pozoroval a pomalu se kýval ze strany na stranu.
Pohled na něj znovu vyvolal nevolnost, a tak se rychle podívala jinam, vytáhla dýmku a začala ji nacpávat. „Už je to pár dní," zamumlala. „Myslela jsem, že to už přešlo. Zatraceně…"
Ropušník se přišoural k místu, kde skončil obsah jejího žaludku. Přičichl a začal na to protivné místo házet písek.
Scillara křemínkem a ocílkou zkušeně vykřísla několik jisker do hlavičky dýmky. Cupovaná vonná tomkovice smíchaná s rezlistím chytila, a vzápětí už natahovala kouř. „To je dobrý, Ropucho. Zakrýt mý stopy… je div, že jsi to neřekl ostatním. Bereš ohledy na mý soukromí?"
Ropušník, jak se dalo čekat, neodpověděl.
Scillara si přejela dlaní po vypouklém břiše. Jak může pořád tloustnout, když v sobě celé týdny udržela nanejvýš dvě jídla ze tří? Na celé té věci s těhotenstvím bylo něco ďábelského. Jako by měla v břiše skrčeného vlastního démona. Čím dřív ho dostane ven, tím rychleji ho prodá pasákovi nebo správci harému. Tam ho nakrmí a vychovají a naučí řemeslu prosebníka.
Většina žen, jež znala a obtěžovaly se s dětmi, skončila u dvou tří, a ona teď chápala proč. Léčitelky, čarodějky, porodní báby a kojné děcka udržely zdravé a bylo na světě, aby je naučil, jak to na něm chodí. Utrpení spočívalo v samotném těhotenství, vláčení se s rostoucí váhou, ve skrytých požadavcích na její zálohy.
A dělo se ještě něco. Něco, co dokazovalo, že dítě je od přírody zlé. Často upadala do snového, příjemného stavu, vyvolávajícího bezduchý úsměv, což ji k smrti děsilo. Proč by měla být šťastná? Svět není příjemné místo. Nešeptal o spokojenosti. Ne, jedovaté vábení, které jí prostupovalo, usilovalo o falešné představy, blaženou nevědomost – a toho ona už měla plné zuby. To nebezpečné lákadlo bylo stejně odporné jako durhang.
Věděla, že vyduté břicho bude brzy vidět. Pokud se nepokusí ještě ztloustnout. V rostoucí hmotě bylo cosi uklidňujícího – ne, to byly zase ty klamné svody, hledaly si novou cestu do jejího mozku.
Nevolnost zřejmě pominula. Zvedla se a vracela se do tábora. Trocha uhlíků v ohništi, proužky dýmu a tři spící postavy zabalené v pokrývkách. Za ní se objevil Ropušník, proběhl kolem a dřepl si k ohni. Chytil letící kápovou můru a nacpal si ji do tlamy. Oči měl při pohledu na Scillaru kalně zelené.
Znovu si nacpala dýmku. Proč vůbec rodí jenom ženy? Nějaká ascendovaná čarodějka už přece mohla dávno tuto nespravedlnost kouzlem napravit, ne? Nebo to možná vůbec nebyla vada? Právě naopak, spíš výhoda? Ne že by ji nějaké výhody napadaly. Kromě toho divného, podezřelého blaženství, které ji neustále zachvacovalo. Prudce zabafala. Bidithal dívky svého kultu hned při prvním obřadu odřízl od jakýchkoliv rozkoší. Líbila se mu představa, že nic necítí, že odstranil nebezpečnou touhu po smyslnosti. Ani si nevzpomínala, jestli někdy něco takového zakusila. Měla podezření, že Bidithal jim vštípil náboženské vytržení, stav bytí nekonečně sobečtější a vypočítavější než uspokojování vlastního těla. Být těhotná přinášelo náznak podobného vytržení, a to ji znepokojovalo.
Náhlý pohyb. Otočila se. Řezník se posadil.
„Něco se děje?" zeptala se tiše.
Otočil se k ní, ve tmě nezřetelný, a ztěžka si povzdechl. „Ne. Zlý sen."
„Brzo bude svítat," podotkla Scillara.
„Proč jsi vzhůru?"
„Ani nevím."
Shodil ze sebe pokrývku, vstal a přistoupil k ohništi. Dřepl si, hodil do řeřavých uhlíků hrst troudu a počkal, dokud nechytí. Pak přidal kusy sušeného trusu.
„Řezníku, co se podle tebe na Otataralovým ostrově stane?"
„Nevím. Ten starý Malažan se nevyjadřuje zrovna jasně, že?"
„Je to válečný jezdec tygra léta."
Řezník se po ní ohlédl. „Neochotný."
Nacpala si do dýmky další rezlistí. „Nechce následovníky. A i kdyby, nebyli bychom to my. Teda ne já a Felisín taky ne. Nejsme válečníci. Ty," dodala, „bys byl mnohem lepší kandidát."
Frkl. „Ne, já ne, Scillaro. Zřejmě následuju jinýho boha."
„Zřejmě?"
Ve tmě tak tak rozeznala, že krčí rameny. „Občas do něčeho prostě spadneš," zabručel.
Ženská. To vysvětluje hodně. „Je to stejně dobrý důvod jako každý jiný," usoudila za oblakem kouře.
„Co tím myslíš?"
„Myslím tím, že nevidím rozumný důvody, proč následovat kteréhokoliv boha nebo bohyni. Když jim stojíš za zájem, využijou tě. O využívání vím svý, a odměna většinou nestojí za nic, i když ze začátku vypadá dobře."
„No," podotkl po chvíli, „tebe aspoň odměnili."
„Tak tomu říkáš?"
„Říkám čemu? Vypadáš tak… zdravě. Chci říct, plná života. A už nejsi tak hubená jako předtím." Odmlčel se a rychle

dodal: „Což je dobře. Vychrtlost ti neslušela – samozřejmě nesluší nikomu. Ani tobě. Totiž, to je všechno.“
Seděla tam, pokuřovala a pozorovala ho v sílícím světle. „Jsme pro tebe těžký břímě, co, Řezníku?“
„Ne! Vůbec ne! Mám vás doprovodit a toho úkolu jsem se ujal moc rád. A nic se na tom nezměnilo.“
„Nemyslíš, že by nás Ropušník dokázal ochránit sám?“
„Ne, totiž ano, asi ano. Ale je to démon, a to věci komplikuje – on přece nemůže jen tak přijít do vesnice nebo do města, že? Nebo zařídit zásoby a plavbu a tak.“
„Felisín může. Já vlastně taky.“
„Aha. Chceš říct, že mě tu nechcete?“
„Chci říct, že tě nepotřebujeme. Což není totéž, jako říkat, že tě nechceme, Řezníku. Kromě toho tenhle podivný oddíl vedeš dobře, i když je jasný, že na to nejsi zvyklý.“
„Poslyš, jestli to chceš převzít, mně to nevadí.“
Aha, takže žena, která nechtěla poslouchat. „Nevidím důvod, proč něco měnit,“ prohlásila bez rozmýšlení.
Civěl na ni a ona na oplátku koukala na něj co nejklidněji a nejvyrovnaněji. „Co má tohle všechno znamenat?“ zeptal se.
„Znamenat? Ale vůbec nic. Jenom si povídáme, Řezníku. Leda… by tu bylo něco, o čem by sis chtěl promluvit.“
Dívala se, jak se stahuje, ač se viditelně nepohnul, a říká: „Ne, nic.“
„Takže jde o to, že mě dost dobře neznáš? Máme přece spoustu času to napravit.“
„Já tě znám… myslím. Chci říct, no ano, máš pravdu, vůbec tě neznám. Neznám ženy, to chci asi říct. A jak bych mohl? Vaše myšlenky se prostě nedají sledovat, vyznat se v tom, co říkáte, co se skrývá za vašimi slovy –“
„Myslíš mě konkrétně, nebo ženy všeobecně?“
Přihodil do ohně další trus. „Ne,“ zamumlal, „nechci se bavit o něčem konkrétním.“
„Dobře, ale já bych pár věcí měla…“
Zasténal.
„Dostal jsi úkol,“ řekla. „Máš nás doprovodit, správně? Kdo ti ten úkol dal?“
„Bůh.“
„Ale ne Heborikův bůh.“
„Ne.“
„To se teda o nás zajímají nejmíň dva bohové. To není dobrý, Řezníku. Ví o tom Neviditelné ruce? Ne, jak by mohl, že? Nebyl důvod mu něco vykládat –“
„Není těžký si to domyslet,“ odsekl Řezník. „Čekal jsem na vás. V chrámu Iskarala Pusta.“
„Malazští bohové. Stínupán nebo Kotilion. Ty ale nejsi Malažan, viď?“
„Vážně, Scillaro,“ zabručel Řezník unaveně, „musíme to probírat zrovna teď?“
„Pokud ovšem nebyla tvoje milenka,“ pokračovala Scillara. „Tedy Malažanka. Původní následovnice těch bohů.“
„Bolí mě hlava,“ prskl, zakryl si dlaněmi oči a prsty si zajel až k vlasům a zaťal je, jako by si chtěl oči vyrvat. „Jak – ne, nechci to vědět. Nezáleží na tom. Je mi to jedno.“
„Tak kde je teď?“
„Stačilo.“
Scillara se vzdala. Vytáhla úzký nůž a začala čistit dýmku.
Řezník najednou vstal. „Udělám snídani.“
Sladký chlapec, usoudila. V rukou ženy jako tvárná hlína. Tedy ženy, která ví, co dělá. Otázka je, měla bych já? Nakonec Felisín ho zbožňovala. Ale pořád se můžeme dělit.
* * *
„Samolibá poznámka. Měkce zaoblená, velkoprsá žena chce mačkat těla s Řezníkem.“
Teď ne, Ropušníku, odpověděl, aniž by promluvil nahlas, a vytahoval maso z batohu.
„Znepokojení. Ne, teď opravdu ne. Ostatní se probouzejí z neklidných snů. Rozpaky a úlek následují, zvlášť u Felisín Mladší.“
Řezník se zarazil. Cože? Proč – ale vždyť teprve dospívá! Ne, to není možný. Rozmluv jí to, Ropušníku!
„Ropušníkovy vlastní návrhy nevítané. Nevrla sklíčenost. Ty, Řezník, s možností dávat semeno, schopný uskutečnit oplození. Minulé odhalení. Lidské ženy nosí v břichách chovné rybníky. Ale přežívá jen jedno vajíčko, jenom jedno. Strašlivé riziko! Musíš ten rybník naplnit, jak nejrychleji to půjde, než se objeví soupeřící samec a ukradne ti osud. Ropušník bude tvůj nárok bránit. Udatné sebeobětování, jako strážci kruhů u vlastního druhu. Altruistické poučení o vzájemnosti a protahovaná odměna jednou či dokonce mnohokrát odstraněná. Známka vyšší inteligence, uznání společných zájmů. Ropušník už je strážcem kruhů zaoblené, velkoprsé lidské bohyně.“
Bohyně? Co to znamená, bohyně?
„Žádostivý povzdech, je hodná uctívání. Známky hodnoty v samčím člověku kalí rybniční vody v Ropušníkově mysli. Příliš dlouhý svazek. Naštěstí. Sexuální touhy dávno neposkytované. Nezdravé.“
Řezník postavil kotlík s vodou na oheň a přihodil hrst bylinek. Co jsi to prve říkal o neklidných snech, Ropušníku?
„Poznámka, klouzající po hladině rybníků v mysli. Starosti. Blížící se hněv. Jsou tu varovná znamení.“
Jaká varovná znamení?
„Očividná. Neklidné sny. Samo o sobě dostatečné.“
Ne vždycky, Ropušníku. Občas nás straší věc z minulosti. To je všechno.
„Aha. Ropušník si to promyslí. Ale nejdřív, bodavá bolest. Ropušník má hlad.“
* * *
V šedém oparu z horka a zvířeném prachu byly vzdálené hradby stěží viditelné. Leoman S cepy jel v čele otrhaného zástupu s Corabbem Bhilanem Thenu'alas po boku, když jim od brány Y'Ghatan vyjel vstříc oddíl jezdců.

„Támhle," ukazoval Corabb, „jezdec v čele, napravo od praporečníka, to je falah'd Vedor. Vypadá… nespokojeně."
„S tím by se měl začít smiřovat," zavrčel Leoman. Zvedl ruku a zástup za ním se zastavil.
Dívali se na blížící se jezdce.
„Veliteli, neměli bychom se s nimi sejít na půli cesty?" zeptal se Corabb.
„Ovšemže ne," štěkl Leoman.
Corabb už neřekl nic. Jeho vůdce měl bídnou náladu. Třetina jeho válečníků se musela o koně podělit s druhým jezdcem. Zrovna dnes ráno zemřela velmi milovaná stará léčitelka-čarodějka a její mrtvolu přimáčkli kamennou deskou, aby ji nenašel nějaký toulavý duch. Leoman sám plivl do osmi směrů, aby posvětil půdu, na oprášený kámen ukápl vlastní krev z rány, kterou si udělal na levé dlani, a vyslovil požehnání ve jménu Apokalypsy. Potom zaplakal. Přede všemi válečníky, kteří jen mlčky stáli, ohromení žalem a láskou ke svým následovníkům, již Leoman v té chvíli projevil.
Falah'd s vojáky se přiblížil a zastavil pět kroků od Leomana s Corabbem.
Corabb si prohlédl Vedorovy propadlé líce a kalné oči a poznal, že je závislý na máku d'bajang. Žilnaté ruce se mu na sedlové hrušce třásly. Když začalo být zřejmé, že Leoman jako první promluvit nehodlá, falah'd se zamračil a štěkl: „Já, falah'd Vedor z Y'Ghatan, prvního Svatého města, tě tímto vítám, Leomane S cepy, uprchlíku po pádu ša'ik na Raraku, i tvé zlomené následovníky. Připravili jsme pro tvé válečníky bezpečná kasárna, a stoly čekají, naložené jídlem a vínem. Ty, Leomane, a tví zbývající důstojníci budete hosty falah'da v paláci po dobu, než tvé vojsko obdrží nové zásoby a vzpamatuje se z útěku. Sděl nám konečný cíl své cesty a my vyšleme posly, kteří ohlásí tvůj příchod do každé vesnice, městysu i města po cestě."
Corabb se přistihl, že zadržuje dech. Díval se na Leomana, jenž pobídl koně, až stál vedle falah'da.
„Přišli jsme do Y'Ghatan," procedil Leoman tiše, „a v Y'Ghatan zůstaneme. Zde počkáme na příchod Malažanů."
Vedor chvíli pohyboval namalovanými rty, aniž by vydal hlásku, a pak se mu podařilo zakašlat. „Tvůj humor je ostrý jako nůž, Leomane S cepy! Je to přesně, jak tvrdí tvá pověst!"
„Má pověst? Potom tě ani tohle nepřekvapí." Kethra se mihl jako blesk a olízl Vedora na hrdle. Vystříkla krev a falah'dovi se zvrátila hlava dozadu, dopadla za zadek polekaného koně a skončila v prachu na silnici, kde se kousek kutálela. Leoman zachytil bezhlavou mrtvolu, dosud sedící v sedle, a otřel čepel o hedvábné roucho.
Vojáci z města ani nehlesli, nikdo se nepohnul. Praporečník, mladík snad patnáctiletý, jen s otevřenými ústy zíral na bezhlavé tělo vedle sebe.
„Ve jménu Drydžhny Apokalypsy," pravil Leoman, „nyní vládnu prvnímu Svatému městu Y'Ghatan já. Kdo je tu nejvyšší důstojník?"
Jedna žena pobídla koně. „Já. Kapitán Šerana."
Corabb si ji prohlížel. Pevné rysy, opálená, světle šedé oči. Tak pětadvacet. Pod obyčejnou telabou se nenápadně leskla kroužková vesta. „Ty jsi Malažanka," poznamenal Corabb.
Upřela na něj chladný pohled. „No a?"
„Kapitáne," promluvil znovu Leoman, „tvůj oddíl pojede před námi. Vyčistíš mně a mým válečníkům cestu k paláci. Do těch bezpečných kasáren, o nichž mluvil zesnulý falah'd, se přesunou ti vojáci z městské posádky a z paláce, kteří by nemuseli být ochotni poslouchat mé rozkazy. Zajisti, prosím, ať jsou skutečně bezpečná. Jakmile to zařídíš, ohlásíš se mi v paláci. Dostaneš další rozkazy."
„Pane," opáčila žena, „nemám dostatečně vysokou hodnost, abych mohla splnit, oč žádáš –"
„Už ne. Nyní jsi můj druhý zástupce, po Corabbovi Bhilanovi Thenu'alas."
Zalétla ke Corabbovi nicneříkajícím pohledem. „Jak přikazuješ, Leomane S cepy, falah'de Y'Ghatan."
Otočila se v sedle a zařvala na své vojáky: „Čelem vzad! A pohyb, vy zatracený pasáci vepřů! Ohlašujeme příchod nového falah'da!"
Vedorův kůň se otočil s ostatními a naklusal. Bezhlavé tělo se mu v sedle kymácelo.
Corabb viděl, jak se kůň mrtvého falah'da po dvaceti krocích řadí vedle kapitánova. I Šerana si toho všimla, natáhla ruku a shodila tělo ze sedla.
„Ano. Je dokonalá," zabručel Leoman.
Malažanka. „Mám pochybnosti, veliteli."
„Ovšemže máš. Proto si tě držím u sebe." Pootočil se. „Proto a kvůli tahu paní. Tak pojď, pojeď se mnou do našeho nového města."
Pobídli koně. Ostatní je následovali.
„Naše nové město," zakřenil se Corabb. „Budeme ho bránit vlastními životy."
Leoman po něm střelil divným pohledem a neřekl nic.
Corabb se nad tím zamyslel. Veliteli, mám mnohem víc pochybností…

KAPITOLA PĚT

První trhliny se objevily krátce po popravě ša'ik. Nikdo nevěděl, nač pobočnice Tavore myslí ani co si myslí její nejbližší důstojníci či obyčejní vojáci pod jejím velením. Vznikl však rozruch, to je jisté, a při zpětném pohledu je to vidět lépe. Bylo by velice troufalé a skutečně pohrdavé tvrdit, že pobočnice o rostoucích potížích nejen ve svém vojsku, ale i v celé Malazské říši nevěděla. Vzhledem k tomu události v Y'Ghatan mohly být osudné. Kdyby velel někdo jiný, někdo s méně kamenným srdcem, méně chladný.
To nyní, více než kdykoliv předtím, dodávalo krutou pravdu názoru, že pobočnice Tavore je studené železo vražené do duše rozpálené výhně…

„Beze svědků“
(Ztracené dějiny Lovců kostí)
Kalous z Darúdžhistánu

„D
ej to pryč,“ požádala Samar Dev unaveně. Seděla u okna. „Myslel jsem, že spíš,“ opáčil Karsa Orlong a vrátil předmět na stůl. „Co je to?“
„Dvě funkce. V horní kádince jsou filtry na vodu, odstraňující nečistoty. Voda se sbírá v dolní kádince, která je vyložená měděnými pásky, což vodu jakýmsi složitým a záhadným procesem oživuje. Uvolňuje se zvláštní éterický plyn, který mění tlak nad vodou, což zase –“
„K čemu to ale je dobré?“
Samar přimhouřila oči. „Vlastně k ničemu.“
Karsa Orlong se od stolu přesunul k ponku a policím. Samar Dev ho sledovala, jak si prohlíží různá zařízení, jež vynalezla, a dlouhodobé pokusy, z nichž u většiny se žádné změny stavu neprojevovaly. Dloubal, větřil, a dokonce se pokusil ochutnat z jedné misky naplněné rosolovitou tekutinou. Nejdřív ho chtěla zastavit, ale pak se rozhodla mlčet. Rány se mu hojily ohromně rychle, beze stop po infekci. Hustá tekutina, již si olizoval z prstu, nebyla sice nějak zvlášť zdravá poživatina, ale nebyla ani smrtelná. Obvykle.
Udělal obličej. „To je hrozné.“
„Ani se nedivím.“
„K čemu to používáš?“
„Co myslíš?“
„Natíráš tím sedla. Kůži.“
„Sedla? Nepřímo asi ano. Je to mast na hnisavé rány, které se občas objevují kolem konečníku –“
Hlasitě zabručel. „Není divu, že to chutná tak strašně.“ A pokračoval ve zkoumání místnosti.
Zamyšleně ho sledovala. „Falah’d poslal vojáky do tvrze,“ poznamenala po chvíli. „Našli tam stopy zabíjení – jak jsi řekl, žádný Malažan nezůstal naživu. Taky našli démona. Nebo spíš mrtvolu démona, čerstvě zabitého. Požádali mě, abych ho prohlídla, protože vím něco málo o anatomii a dalších souvisejících tématech.“
Karsa neodpověděl a nahlížel do špatného konce dalekohledu.
„Kdybys přišel k oknu a podíval se druhým koncem, Karso, viděl bys věci z dálky přitažené blíž.“
Zamračil se na ni a odložil instrument. „Když je něco daleko, tak prostě blíž přijedu.“
„A když je to na vrcholku útesu? Nebo je to nepřátelský tábor a ty chceš zjistit, kde jsou hlídky?“
Znovu si dalekohled vzal a přistoupil k ní. Posunula si křeslo, aby měl místo. „Na římse na támhle té věži je sokolí hnízdo, na té pokryté mědí.“
Zvedl dalekohled. Chvíli hledal, než hnízdo našel. „To není sokol.“
„Máš pravdu. Je to bhok’aral, který si našel opuštěné hnízdo a ono se mu zalíbilo. Nosí si tam náruče hnijícího ovoce a celé dopoledne je hází na lidi na ulicích.“
„Vypadá to, že vrčí…“
„To bude smích. Každou chvíli ho přepadá záchvat veselí.“
„Ach – ne, to nebylo ovoce, to byla cihla.“
„Aha, smůla. Teď někoho pošlou, aby ho zabil. Nakonec na lidi smějí házet cihly zase jenom lidé.“
Odložil dalekohled a prohlížel si ji. „To je šílenství. Co to máte za zákony, že dovolují něco takového?“
„Co jako? Kamenovat lidi, nebo zabíjet bhok’arala?“
„Jsi zvláštní, Samar Dev. Ale vlastně jsi čarodějka a vyrábíš tyhle neužitečné předměty –“
„Ten dalekohled není neužitečný!“
„Ne, už chápu jeho cenu. Ale leží tady na polici…“
Opřela se v křesle. „Vynalezla jsem spoustu věcí, které by byly cenné pro spoustu lidí. A to mě dostává před dilema. S každým vynálezem se musím sama sebe ptát, jaké zneužití takový předmět čeká? Často usoudím, že zneužití převáží cenu vynálezu. Nazývám to Devin první zákon vynalézání.“
„Jsi posedlá zákony.“
„Možná. V každém případě je to jednoduchý zákon, jako musí být každý skutečný zákon –“
„Ty máš zákon i na tohle?“
„Základní pravidlo spíš než zákon. V každém případě je první starostí vynálezce hned poté, co něco vynalezne, etika.“
„Tomu říkáš jednoduché?“
„Výrok jednoduchý je, i když starosti nejsou.“
„To zní víc jako skutečný zákon.“
Po chvíli zavřela ústa, vstala a zamířila k psacímu stolu. Posadila se a přisunula si rydlo a voskovou tabulku. „Nevěřím filozofii,“ prohlásila při psaní. „Přesto se od tématu nenechám odradit… když už mě praští po hlavě. Jako spisovatelka nejsem zrovna výřečná. Lip umím zacházet s věcmi než se slovy. Ty na druhou stranu zřejmě máš nečekané nadání pro… ehm… výstižnou stručnost.“
„Moc mluvíš.“
„Bezpochyby.“ Dokončila zápis svých nečekaně důmyslných slov – důmyslných jen v tom, že Karsa Orlong rozpoznal širší použití, než zamýšlela. Chtěla jeho génia přejít jako slepou náhodu či dokonce vychloubačnou falešnou moudrost divošské šlechty. Ale něco jí říkalo, že Karsu Orlonga už kdysi podcenili, a slíbila si, že neskočí do stejné jámy. Odložila rydlo a vstala. „Půjdu prohlídnout toho démona, kterého jsi zabil. Doprovodíš mě?“

„Ne, prohlédl jsem si ho dostatečně už poprvé.“
Sebrala koženou brašnu s chirurgickými nástroji. „Zůstaň, prosím, tady a snaž se nic nerozbít.“
„Jak si můžeš říkat vynálezce, když nemáš ráda rozbíjení věcí?“
U dveří se ještě zastavila a ohlédla se. Hlavou se otíral o strop i v této nejvyšší komnatě její věže. Něco měl v očích.
„Snaž se nerozbít nic z mých věcí.“
„No dobře. Ale mám hlad. Přines víc jídla.“
* * *
Plazí mrtvola ležela na podlaze jedné z mučíren v kryptách pod palácem. Hlídáním byl pověřen jeden přísežník na odpočinku. Samar Dev ho našla spícího v koutě. Nechala ho chrápat a kolem obrovského těla rozmístila čtyři lucerny, jež si přinesla shora. Pak si klekla, rozepnula brašnu a vyndala několik vyleštěných chirurgických nástrojů. Když byly přípravy skončeny, zadívala se na mrtvolu.
Zuby, tlama, dopředu směřující oči, vše ukazovalo na vysoce vyvinutého masožravce, nejspíš lovícího ze zálohy. A přece to nebyl obyčejný říční ještěr. Za nadočnicovými oblouky se lebka protahovala a rozšiřovala do masivních týlních vypouklin a velikost mozkovny naznačovala vysokou inteligenci. Pokud by samozřejmě kosti nebyly nesmyslně silné.
Odřízla kus natržené kůže a objevily se úlomky kosti. Nebyly tedy tak silné. Prohlubně ukazovaly, že Karsa Orlong použil pěsti, z čehož byla zřejmá podivuhodná síla a stejně podivuhodná vůle. Mozek, poničený prasklými cévami a vyteklou krví a místy rozdrcený promáčklými kostmi, byl opravdu velký, ačkoliv byl uspořádán výrazně odlišným způsobem než lidský. Kupříkladu tu bylo víc laloků. Celkem o šest víc, a byly umístěné pod těžkými hřebenovými výstupky po stranách, včetně dvou cévami zvlášť hustě protkaných míst spojených s očima. Démoni zjevně viděli svět jinak, možná složitěji.
Vytáhla poškozené oko a ke svému úžasu našla dvě čočky, jednu konkávní a druhou konvexní. Odložila si je pro pozdější prohlídku.
Prořízla tuhou, šupinatou kůži a otevřela krk. Jak čekala, uviděla přehnaně velké žíly a tepny, potřebné k vyživování činného mozku. Pokračovala v hrudníku. Mnoho žeber již bylo zlomených. Napočítala čtyři plíce a dvě protoplíce připojené pod nimi a nacucané krví.
Rozřízla výstelku prvního ze tří žaludků a rychle ucukla, když se ven vylila kyselina. Čepel nože syčela a dělaly se na ní dolíčky. Další syčení vycházelo z kamene na podlaze. Navíc jí slzely oči.
Pohyb v žaludku. Samar vyskočila a couvla. Ven vylézali červi. Dvě desítky jich vypadly na zablácenou podlahu. Měli barvu namodralého železa, byli článkovaní a dlouzí jako ukazovák. Prohlédla si rozpadající se nůž, pustila ho na zem a vzala si dřevěné kleště. Přiblížila se k louži kyseliny a jednoho červa zvedla.
Nebyli to červi. Tvorové měli stovky nožiček, zvláštně žebrovaných, a ještě zvláštnější bylo, že to byly stroje. Vůbec nebyli živí. Jejich kovová tělíčka byla kupodivu odolná vůči kyselině. Strojek se v sevření kleští zkroutil a znehybněl. Zatřásla jím, ale byl nehybný jako ohnutý hřebík. Nákaza? Nemyslela si to. Ne, bylo to mnoho strojků fungujících společně. Jezírko žaludeční kyseliny jim bylo domovem a ony na oplátku nějak prospívaly démonovi.
Polekal ji prudký kašel. Přísežník se škrábal na nohy. Shrbený, pokřivený artritidou se přišoural k ní. „Samar Dev, čarodějka! Co je to za smrad? Doufám, že ne ty. My dva jsme stejná sorta, co?“
„Vážně?“
„No ano, Samar Dev.“ Poškrábal se v rozkroku. „Strháváme vrstvy lidství až na samotné kosti, ale kde končí lidství a kde začíná zvíře? Kdy bolest porazí rozum? Kde se skrývá duše a kam uprchne, když je všechna naděje těla ztracena? Otázky k prozkoumání pro takové, jako jsme my dva. Moc jsem tě chtěl poznat, podělit se o vědomosti –“
„Jsi kat.“
„Někdo to dělat musí,“ opáčil dotčeně. „V kultuře, která připouští nutnost mučení, musí také existovat kat. V kultuře, Samar Dev, která si váží získávání pravdy víc než jednoho lidského života. Chápeš? Ach,“ dodal a zamračil se na mrtvého démona, „ospravedlnění je vždycky stejné. Aby se zachránilo víc životů, musí se tenhle poddat. Obětovat. Dokonce i slova se používají k tomu, aby zakryla krutost. Proč jsou mučírny v kryptách? Aby nebyl slyšet křik? Jistě, ale je toho víc. Tohle,“ mávl pokroucenou rukou, „je dolní říše lidství, zkažené srdce nepříjemnosti.“
„Já hledám odpovědi u již mrtvých. To není totéž –“
„Drobnosti. My dva klademe otázky. Odřezáváme zbroj, abychom odhalili skrytou pravdu. Kromě toho já jsem na odpočinku. Chtěli, abych vycvičil dalšího, víš, když teď byly malazské zákony zrušené a kati jsou znovu oblíbení. Jenže ti hlupáci poslali mě! K čemu to je? Tedy falah’d Krithasanan, ten byl něco onačejšího – tys tehdy byla ještě malá, pokud ses už vůbec narodila. Jak ten uměl mučit lidi. Ne kvůli pravdě – on věděl, že to je jenom laciná hovadina. Ne, jeho zajímaly větší otázky. Jak dlouho je možné vytahovat duši lapenou ve zlomeném těle a jak daleko. Jak daleko, než se už nedokáže připlazit zpátky. To byl můj úkol, a on uměl ocenit moje umění!“
Samar Dev zjistila, že se zatím přestaly pohybovat i ostatní strojky. Ten, který vyndala, strčila do koženého váčku, sbalila si věci a ujistila se, že nezapomněla čočky. Přesvědčí je, aby zbytek těla spálili – hodně daleko od města a po větru.
„Nepovečeříš se mnou?“
„Žel, nemůžu. Mám práci.“
„Kdyby sem tak přivedli tvého hosta. Toblakaje. S ním by byla legrace, co říkáš?“
Zarazila se. „Pochybuju, že ho k tomu přemluvím, přísežníku.“
„Falah’d o tom uvažoval, víš.“
„Ne, nevím. Podle mě by to byla chyba.“
„Inu, o těchto věcech my nerozhodujeme, že?“

„Něco mi říká, že Toblakai by se s tebou moc rád setkal, přísežníku. I když by to byla krátká známost.“
„Ne, kdyby bylo po mém, Samar Dev!“
„Mám takové tušení, že kolem Karsy Orlonga je vždycky jen po jeho.“
* * *
Když se vrátila, teblorský válečník se probíral její sbírkou map, jež si rozložil na podlaze na chodbě. Přinesl si tucet votivních svic, zapálil je a rozestavil kolem sebe. Jednu držel nad drahocennými pergameny. Aniž by vzhlédl, utrousil: „Tahle, čarodějko. Země a pobřeží na severozápadě… měl jsem dojem, že Jhag Odhan je neporušená pláň až ke vzdálenému Nemilu a zemím Trellů, ale tady je vidět něco jiného.“
„Jestli mi spáliš některou mapu,“ zavrčela Samar Dev, „prokleju tebe i tvé potomky až na věčnost.“
„Odhan se zřejmě táhne k západu, ale jenom na jihu. Jsou tu označená ledová místa. Tento kontinent vypadá příliš velký. Došlo k chybě.“
„Možná,“ připustila. „Jelikož to je jediný směr, kterým jsem se nikdy nevydala, nemůžu potvrdit, jestli je mapa přesná. Zakreslil ji Othun Děla Fárat asi před sto lety, víš. Prý byl spolehlivý.“
„A co tato jezerní oblast?“ zajímal se Karsa Orlong a ukazoval na severní výběžek pobřeží západně od Jath Alban.
Odložila brašnu a s povzdechem si k němu dřepla. „Těžko se prochází. Podložní skála je obnažená, silně zvrásnělá, pokrytá jezery a jen několika většinou nesplavnými řekami. Rostou tam smrky, jedle a borovice a v údolích jsou nízké houštiny.“
„Jak to všechno víš, když jsi tam nikdy nebyla?“
Ukázala. „Spoléhám na ty Delovy poznámky na okraji. Taky píše, že našel stopy ukazující, že tam žijí lidé, ale nesetkal se s nimi. Dál potom leží ostrovní království Sepik, dnes vzdálený poddaný stát Malazské říše, i když bych se divila, kdyby se tam někdy nějací Malažané objevili. Král byl dost chytrý, aby poslal delegáty s návrhem kapitulace, a císař prostě přijal.“
„Tolik toho tam tvůrce mapy nenapsal.“
„Ne, některé informace jsou moje. Občas jsem o Sepiku zaslechla pár divných historek. Prý tam žijí dvě odlišné populace, jedna poddaná té druhé.“ Na jeho bezvýrazný pohled pokrčila rameny. „Takové věci mě zajímají.“ Zamračila se, protože jí došlo, že nepřítomný výraz na obrově potetovaném obličeji nemá původ v lhostejnosti. „Něco se stalo?“
Karsa Orlong vycenil zuby. „Pověz mi o tom Sepiku víc.“
„Obávám se, že víc toho už nevím.“
Zamračil se a znovu se naklonil nad mapu. „Budu potřebovat zásoby. Pověz mi, je tam stejné počasí jako tady?“
„Ty jedeš na Sepik?“
„Ano. Řekni falah’dovi, že požaduji výstroj, dva koně a pět set srpků stříbra. Sušené potraviny, víc měchů na vodu. Tři oštěpy a lovecký luk se třiceti šípy, deset z nich s hroty na ptáky. Šest náhradních tětiv a zásobu opeření, kostku vosku –“
„Počkej! Počkej, Karso Orlongu. Proč by ti měl falah’d ty věci jen tak dát?“
„Pověz mu, že jestli to neudělá, zůstanu ve městě.“
„Aha, chápu.“ Zamyslela se. „Proč chceš na Sepik?“ zeptala se nakonec.
Začal rolovat mapu. „Tuhle chci –“
„Promiň, to ne. Stojí celé jmění –“
„Vrátím ti ji.“
„Ne, Karso Orlongu.“ Narovnala se. „Jestli počkáš, okopíruju ji – na kůži, ta je odolnější –“
„Jak dlouho to potrvá?“
„Nevím. Pár dní…“
„Dobrá, ale začínám být neklidný, čarodějko.“ Vrátil jí svinutou mapu a odešel. „A hladový.“
Posbírala ostatní mapy. Svíčky nechala hořet. Každá byla aspektovaná na nějakého menšího místního boha a jejich plamínky již přilákaly pozornost houfu duchů. Chodba jich byla plná a atmosféra byla napjatá a zlostná, protože mnozí z nich považovali ostatní za nepřátele. Přesto tušila, že duchy nepřivedly jen mihotavé plamínky, spíš něco na Toblakajovi samotném…
Věřila, že v minulosti Karsy Orlonga víří záhady. A teď přilákal duchy a… vyděsil je…
„A,“ šeptla, „nevidím v té věci jinou volbu. Nevidím…“ Vytáhla nůž, plivla na čepel a protáhla železo plamínkem každé svíčky.
Duchové jí v hlavě řvali, rozhořčení tímto nečekaným, surovým uvězněním. Kývla. „Ano, my smrtelníci jsme krutí…“
* * *
„Tři lígy,“ supěl si Rychlej Ben pod fousy.
Kalam se poškrábal ve strništi na bradě. Po dlouhém, rychlém pochodu zpátky ke Čtrnácté armádě ho pobolívaly některé staré rány – ten ankar’al na okraji stěny Smršti ho ošklivě potrhal. Po tom, co viděli v chodbě, si ale nikdo nestěžoval. Dokonce i Bouřňák přestal s tím svým nekonečným remcáním. Oddíl dřepěl za asasínem a velemágem, nehybný a ve tmě téměř neviditelný.
„Budeme tu na ně čekat,“ přemítal Kalam, „nebo půjdeme dál?“
„Počkáme,“ prohlásil Rychlej Ben. „Potřebuju si odpočinout. V každém případě jsme více méně hádali správně a stopu není těžké sledovat. Leoman dorazil do Y’Ghatan a tam se nám postaví.“
„A my nemáme žádné obléhací stroje, které by stály za řeč.“
Čaroděj kývl. „Tohle může trvat.“
„Na to jsme přece zvyklí, ne?“
„Pořád zapomínám, že jsi nebyl u Korálu.“

Kalam se posadil zády k hřebeni a vytáhl čutoru. Napil se a podal ji velemágovi. „Tak zlé jako poslední den u Dřevnova?“
Rychlej Ben se napil a zaškaredil se. „To je voda.“
„Samozřejmě.“
„Dřevnov… tam jsme s nikým nebojovali. Jen s padajícím stropem a deštěm kamení.“
„Takže Paliči mostů padli v boji.“
„Většina Houfce Jednorukého padla v boji,“ opáčil Rychlej Ben. „Dokonce i Whiskeyjack,“ dodal. „Zradila ho noha. Klátil si to nikdy neodpustí. A já se mu ani nedivím.“ Pokrčil rameny. „Bylo to hnusný. Spousta věcí se zvrtla, jako obvykle, ale že se Kallor obrátí proti nám… to jsme měli předvídat.“
„Mám na čepeli místo pro zářez s jeho jménem,“ zavrčel Kalam a vzal si čutoru.
„Nejsi jediný, ale jeho nezabiješ snadno.“
Přisunul se seržant Gesler. „Viděl jsem, jak si vy dva něco podáváte.“
„Jenom vodu,“ nepotěšil ho Kalam.
„To bylo to poslední, co jsem chtěl slyšet. No, zapomeňte na mě.“
„Bavili jsme se o oblíhání, co přijde,“ vysvětloval asasín. „Mohlo by být dlouhý.“
„Ona je taky Tavore náramně trpělivá ženská,“ zabručel seržant. „Aspoň to o ní víme.“
„A nic jinýho?“ zeptal se Rychlej Ben.
„Ty jsi s ní mluvil častěji než my ostatní, velemágu. Drží si odstup. Nikdo vlastně neví, co je zač, za tím titulem pobočnice. Urozená paní, ano, a z Unty. Z rodu Paranů.“
Kalam s Rychlým Benem si vyměnili pohledy, pak asasín vytáhl druhou čutoru. „V týhle není voda,“ podotkl a hodil ji seržantovi. „Znali jsme jejího bratra. Ganoese Parana. Přidělili ho k Paličům mostů v hodnosti kapitána těsně předtím, než jsme pronikli do Darúdžhistánu.“
„Vedl oddíly do Korálu,“ dodával Rychlej Ben.
„A umřel?“ zajímal se Gesler, když si lokl.
„Většina umřela,“ odvětil velemág. „V každém případě nebyl tak trapný, jak důstojníci bývají. O Tavore toho vím stejně málo jako vy ostatní. Je samý ostří, ale má to lidi odradit, ne pořezat. Aspoň pokud jsem viděl.“
„U Y’Ghatan začne ztrácet vojáky,“ předpovídal Kalam.
Poslední poznámku nikdo nekomentoval. Různí velitelé reagovali na takové věci různě. Někteří začali být umínění a zahazovali víc a víc životů. Jiní se stáhli, a když se nic nedělo, duch vojska se vytratil. Obléhání je hlavně soubojem vůlí, ne pouhé lstivosti. Leoman během dlouhého útěku na západ z Raraku ukázal, že zvládá obojí. Kalam si nebyl jistý, co vlastně Tavore ukázala na Raraku – většinu zabíjení za ni vykonal někdo jiný, vlastně za celou Čtrnáctou.
Duchové. Paliči mostů… ascendovaní. Bohové, to je děsivá představa. Zaživa byli napůl šílení a teď… „Rychlej,“ ozval se, „ti duchové na Raraku… kde jsou teď?“
„Netuším. S náma ale ne.“
„Duchové,“ ozval se Gesler. „Takže ty povídačky byly pravdivý – Psobijce nevybilo nějaký vražedný kouzlo. Měli jsme neviditelný spojence – kdo to byl?“ Odplivl si. „Oba to víte, že jo, a neřeknete. Šumař to taky ví, že? Nevadí. Všichni mají tajemství a nechtějí po mně, abych se s nima podělil o to svý. Takže tak.“ Vrátil čutoru. „Díky za ty oslí chcanky, Kalame.“
Poslouchali, jak se vrací k oddílu.
„Oslí chcanky?“ podivil se Rychlej Ben.
„Zemní réva, a má pravdu, chutná to hrozně. Našel jsem to v táboře Psobijců. Dáš si?“
„Proč ne? Aspoň když jsem říkal, že duchové s náma nejsou, myslím, že jsem říkal pravdu. Ale něco armádu sleduje.“
„To je vážně skvělý.“
„Nejsem –“
„Ticho! Slyším –“
Za hřebenem se zvedli lidé. Lesklá starodávná zbroj, sekery a šamšíry, barbarské, pomalované tváře – chundrylské Spálené slzy. Kalam se s kletbou posadil a vrátil dlouhé nože do pochev. „To byla pěkná pitomost, vy zatracení divoši –“
„Pojďte s námi,“ vyzval je jeden z Chundrylů.
* * *
O tři sta kroků dál čekal hlouček jezdců, pobočnice Tavore mezi nimi. Kalam, Rychlej Ben, Gesler a jeho oddíl, obklopeni Spálenými slzami, se k nim přiblížili.
Pokřivená luna vrhala na krajinu stříbřité světlo – Kalam si všiml, že kolem okrajů vypadá drsnější, jako by ji okolní temnota užírala – a žasl, že si to dosud neuvědomil. Bylo tomu tak vždy?
„Dobrý večer, pobočnice,“ pozdravil Rychlej Ben, když dorazili.
„Proč jste se vrátili?“ chtěla vědět. „A proč ne Říšskou chodbou?“
S Tavore byli pěsti, Záchlumčan Temul, Blistig, Keneb a Tene Baralta, a také Nil s Nether. Všichni kromě pobočnice samotné vypadali, jako by je před chvílí probudili ze spánku.
Rychlej Ben znepokojeně přešlápl. „Chodbu používal… někdo jiný. Nepovažovali jsme to za bezpečné a usoudili jsme, že byste o tom měla být zpravena co nejdřív. Leoman je v Y’Ghatan.“
„A podle vás tam na nás bude čekat?“
„Y’Ghatan je hořká vzpomínka pro většinu Malažanů,“ připomněl Kalam, „tedy pro ty, kteří si chtějí něco pamatovat. Právě tam první –“
„Já vím, Kalame Méchare. Nemusíš mi to připomínat. No dobře, budu váš úsudek považovat za správný. Seržante

Geslere, připojte se, prosím, k chundrylským hlídkám.“
Mariňák nedbale zasalutoval. Tvářil se posměšně.
Kalam se díval, jak Tavore sleduje odcházejícího seržanta pohledem. Potom znovu upřela oči na Rychlýho Bena.
„Velemágu.“
Kývl. „V Říšské chodbě byly… Měsíční Kameny. Deset, dvanáct se jich objevilo, než jsme se stáhli.“
„Mistr Kápě nás vem,“ zamumlal Blistig. „Létající pevnosti? Našel si snad ten bělovlasej neřád další?“
„To si nemyslím, pěsti,“ odpověděl Rychlej Ben. „Anomander Dlouhý vlas se usadil v Černém Korálu a Měsíční Kámen opustil, protože se rozpadal na kusy. Ne, myslím, že ty, které jsme viděli v chodbě, měly na palubě, ehm, původní vlastníky.“
„A to má být kdo?“ zajímala se Tavore.
„K’Chain Che’Malle, pobočnice. Dlouhoocasé nebo krátkoocasé. Možná obojí.“
„Proč by používali Říšskou chodbu?“
„Nevím,“ přiznal Rychlej Ben. „Ale pár nápadů bych měl.“
„Poslouchám.“
„Je to stará chodba, v podstatě mrtvá a opuštěná, i když samozřejmě zdaleka ne tak mrtvá a opuštěná, jak se zdá na první pohled. Neznáme žádnou chodbu připisovanou K’Chain Che’Malle, což ale neznamená, že nikdy žádnou neměli.“
„Podle vás tedy Říšská chodba původně náležela K’Chain Che’Malle?“
Velemág pokrčil rameny. „Je to možné, pobočnice.“
„Co dál?“
„Inu, ať ty pevnosti prováděly cokoliv, nechtěly, aby je někdo viděl.“
„Kdo?“
„To netuším.“
Pobočnice si velemága chvíli prohlížela. „Chci, abyste to zjistil. Vezměte si Kalama a Geslerův oddíl. Vraťte se do Říšské chodby.“
Asasín pomalu kývl. Šílený, nesmyslný rozkaz ho v nejmenším nepřekvapil. Zjistit? A jak asi?
„Máte nějaké návrhy,“ zeptal se Rychlej Ben zvláštně zpěvavým tónem, jako pokaždé, když se snažil neříct pěkně od plic, co si myslí, „jak to máme udělat?“
„Jsem si jistá, že jako velemág něco vymyslíte.“
„Smím se zeptat, proč je to pro nás tak důležité, pobočnice?“
„Narušení Říšské chodby je důležité pro každého, kdo slouží Malazské říši, nemyslíte?“
„Jistě, pobočnice, ale tady přece jsme na vojenském tažení, ne? Proti vzbouřenému vůdci Sedmiměstí. Nehodláte oblehnout Y’Ghatan, kde by přítomnost velemága, nemluvě o nejzkušenějším asasínovi říše, mohla být pro váš úspěch klíčová?“
„Rychlej Bene,“ pravila Tavore chladně, „Čtrnáctá armáda je dokonale schopná zvládnout obléhání bez vaší pomoci i bez Kalama Méchara.“
Dobře, tím to potvrdila. Ví o našich tajných schůzkách s Dujekem Jednorukým a s Tayschrennem. A nevěří nám. Možná z dobrého důvodu.
„Zajisté,“ zabručel Rychlej Ben s mírnou úklonou. „Předpokládám tudíž, že Spálené slzy doplní našim vojákům zásoby. Žádám, aby nám byl do úsvitu povolen odpočinek.“
„To je přijatelné.“
Velemág se otočil a jeho pohled se na okamžik střetl s Kalamovým. Jo, Rychlej, chce mě mít co nejdál od sebe, jak jen to je možné. Inu, taková už je Malazská říše. Přesněji Laseenina říše. Jenže já nejsem ten, kvůli komu by sis měla dělat starosti, Tavore…
V té chvíli se ze tmy vyloupla postava a blížila se. Zelené hedvábí, půvabný pohyb, tvář v měsíčním světle téměř nadpozemská. „A, tajná půlnoční schůzka! Věřím, že všechny důležité věci již byly probrány.“
Perel. Kalam se na něj zazubil a jednou rukou udělal posunek, jemuž mohl rozumět pouze jiný Spár.
Perelovi neunikl. Mrkl.
Brzy, parchante.
Tavore otočila koně. „Tady jsme skončili.“
„Smím se svézt na koni s jedním z vás?“ zeptal se Perel shromážděných pěstí.
Žádný z velitelů neodpověděl a vzápětí už cválali pryč.
Perel v prachu jemně zakašlal. „Jak hrubé.“
„Pěšky jsi přišel sem,“ poznamenal Rychlej Ben, „tak můžeš jít pěšky i zpátky, Spáre.“
„Zřejmě nemám jinou možnost.“ Zakmital rukou v rukavici. „Kdo ví, kdy se opět setkáme, přátelé. Ale do té doby… dobrý lov…“ A odešel.
Kolik toho slyšel? Kalam udělal krok, ale Rychlej Ben ho zadržel.
„Jenom klid, akorát lovil naslepo. Cítil jsem ho, jak se v kruhu přibližuje – hrozně ho znervózňuješ, Kale.“
„Výborně.“
„Ani ne. To znamená, že není hlupák.“
„Pravda. Škoda.“
„A vůbec,“ pokračoval Rychlej Ben, „my dva a Gesler musíme vymyslet, jak si zařídit jízdu na jedný z těch pevností.“
Kalam otočil hlavu a upřel oči na přítele. „To byl vtip, že?“
„Žel, nebyl.“
* * *

Radostná společnost se při jídle vyhřívala na sluníčku v kamenném kruhu. Flaška ležel opodál a pozoroval štíra, jak cupuje na kusy kápovou můru, již dostal k snídani, když na členovce dopadla vojenská holínka a otočila se na podpatku.
Flaška zděšeně ucukl a vzhlédl k postavě stojící nad ním. Celou jeho bytost prostupovala touha vraždit.
Postava se sluncem za zády byla jen siluetou.
„Vojáku," hlas byl ženský, přízvuk korelrijský, „který je to oddíl?"
Flaška několikrát otevřel a zavřel ústa, pak tiše procedil: „Oddíl, který začne plánovat, jak tě zabít, jakmile zjistí, cos právě udělala."
„Dovol," pokračovala žena, „abych ti objasnila situaci, vojáku. Jsem kapitán Faradan Sort a štíry nesnáším. A teď chci vidět, jak dobře umíš salutovat vleže."
„Ty chceš salutovat, kapitáne? A jak? Mám spoustu druhů na výběr. Čemu dáváš přednost?"
„Tomu, který mi prozradí, že sis právě uvědomil propast, do který tě zkopnu. Samozřejmě až po tom, co ti na krk uvážu pytel plný cihel."
Aha. „Takže standardní. Zajisté, kapitáne." Prohnul se v zádech a podařilo se mu ruku chvíli udržet… jak čekal, až odpoví, což ona neudělala. Nakonec se se supěním zhroutil a vdechl hrst prachu.
„Zkusíme to později, vojáku. Tvé jméno?"
„Ehm, Smíška, pane."
„Pochybuju, že tě uvidím se usmívat, že?"
„Ne, pane."
S tím odešla.
Flaška zíral na rozmačkanou, lesklou kaši, což bývala Radostná společnost a půlka kápové můry. Bylo mu do pláče.
* * *
„Seržante."
Struna vzhlédl. Všiml si kroužku na paži a pomalu se vyškrábal na nohy. Zasalutoval a prohlížel si vysokou ženu s rovnými zády, stojící před ním. „Seržant Struna, kapitáne. Čtvrtý oddíl."
„Výborně. Teď jste moji. jmenuju se Faradan Sort."
„Říkal jsem si, kdy se objevíte, pane. Náhradník tu měl být už před několika dny."
„Měla jsem moc práce. Máte s tím problém, seržante?"
„Ne, pane, vůbec ne."
„Vidím, že jste veterán. Možná si myslíte, že kvůli tomu se vám z mý strany dostane nějakých úlev. Nedostane. Je mi jedno, kde jste byl, pod kým jste sloužil a kolik důstojníků jste bodl do zad. Mně záleží jen na tom, kolik toho víte o bojování."
„Nikdy jsem nebodl jedinýho důstojníka, pane… do zad. A o bojování nevím vůbec nic, akorát to, jak ho přežít."
„To postačí. Kde je zbytek mých oddílů?"
„Jeden bude chybět. Geslerův. Jsou na výzvědný výpravě, netuším, kdy se vrátí. Bordukův oddíl je támhle." Ukázal rukou. „A Šňůrův bude za ním. Zbytek najdete tak různě."
„Vy netábořite společně?"
„Jako jednotka? Ne."
„Odteď budete."
„Ano, pane."
Přelétla pohledem vojáky stále spící kolem ohniště. „Slunce vyšlo. Měli by být vzhůru, nakrmení a vystrojení na pochod."
„Ano, pane."
„Tak… je vzbuďte."
„Ano, pane."
Otočila se k odchodu, ale ještě se zastavila a dodala. „Máte ve svým oddíle vojáka jménem Smíška, seržante Struno?"
„Mám."
„Smíška dnes ponese dvojnásobný náklad."
„Pane?"
„Slyšel jste mě."
Díval se za ní. Když odešla, obrátil se a zadíval se na vojáky. Všichni byli vzhůru a upírali na něj oči.
„Co jsem udělala?" chtěla vědět Smíška.
Struna pokrčil rameny. „Je kapitán, Smíško."
„No a?"
„No a kapitáni jsou šílený. Aspoň tahle je, což dokazuje mý tvrzení. Co ty na to, Sépie?"
„No jasně, Struno. Je šílená, až to praští."
„Dvojnásobnej náklad!"
Do tábora přiklopýtal Flaška s čímsi rozmačkaným v dlaních. „Šlápla na Radostnou společnost!"
„Tím je to jasný," prohlásil Sépie a zabručel, když si sedal. „Je mrtvá."
* * *
Pěst Keneb vstoupil do stanu, odepjal si přílbu a hodil ji na pryčnu. A zarazil se, když se z otevřené cestovní truhlice vzadu vynořila rozcuchaná hlava. „Žroute! Co to tam provádíš?"
„Spím. Ona není hloupá, ne. Přicházejí, aby počkali na vzkříšení." Vylezl z truhlice, jako vždy oblečený do rozedraných kůží podle záchlumské módy, avšak hodně obnošených. Dětský tuk pomalu mizel a objevoval se muž, jímž jednou

bude.
„Ona? Myslíš pobočnici? A kdo přichází? Jaké vzkříšení?“
„Pokusí se ji zabít. Ale to je špatně. Ona je naše poslední naděje. Naše poslední naděje. Půjdu si najít něco k jídlu, pochodujeme k Y'Ghatan.“ Proběhl kolem pěsti. Před stanem zaštěkal pes. Keneb odhrnul chlopeň a vyšel ven. Žrout spěchal uličkou mezi stany společně se záchlumským kraváckým psem Křivákem a hengským kočárovým psíkem Kuličkou. Vojáci jim uctivě uhýbali z cesty.
Pěst se vrátila do stanu. Záhadný kluk. Keneb se posadil na pryčnu a zadíval se do prázdna.
Obléhání. V nejlepším případě budou potřebovat ještě čtyři pět tisíc vojáků, pět šest untských balist a čtyři věže. Katapulty, mangonely, onagery, škorpiony, pojízdné berany a žebříky. Možná několik dalších jednotek sapérů s několika vozy naloženými moranthskou municí. A velemága Rychlýho Bena.
Byla jen otázka pýchy, poslat čaroděje pryč? Schůzky s Dujekem Jednorukým byly podezřelé. To, že Tavore odmítla pomoc kromě kontingentu na vystřídání z Quon Tali, nedávalo smysl. Jistě, Dujek i jeho Houfec měli sami dost co dělat, když posilovali posádky a usměrňovali neposlušná města a městečka. Jenomže příjezd admirála Noka s třetinou říšské flotily do Maadilského moře sklony ke vzpurnosti mezi místní populací značně uhasil. A Keneb tušil, že anarchie a hrůzy samotného povstání byly stejnou usměrňující silou jako jejich vojenská přítomnost.
Zaškrábání na stan. „Dále.“
Dovnitř vklouzl Blistig. „Výborně, jsi sám. Tene Baralta mluvil s vojevůdcem Drzem. Hele, věděli jsme, že může dojít k obléhání –“
„Blistigu,“ přerušil jej Keneb, „tohle není v pořádku. Čtrnácté armádě velí pobočnice. Dostala rozkaz rozdrtit povstání, a právě to dělá. Hodí se, že poslední jiskřička bude udušena v Y'Ghatan, bájném rodišti Apokalypsy –“
„Ano, chystáme se k té báji přispět.“
„Jenom pokud neuspějeme.“
„Malažané v Y'Ghatan umírají. To město při posledním obléhání vyhořelo do základů. Dassem Ultor a setnina prvního meče. První armáda, Devátá. Osm, deset tisíc vojáků? Y'Ghatan pije malazskou krev a má neuhasitelnou žízeň.“
„Tohle vykládáš svým důstojníkům, Blistigu?“
Muž přistoupil k truhlici, zavřel víko a posadil se na ni. „Ovšemže ne. Myslíš, že jsem se zbláznil? Bohové, člověče, copak ty necítíš, jak se ten strach šíří?“
„Stejně jako když jsme táhli na Raraku,“ opáčil Keneb, „a řešení bylo frustrující. To je problém. Jediný problém, Blistigu. Potřebujeme ztupit meče, potřebujeme se odreagovat, to je všechno.“
„Neměla posílat Rychlýho Bena a Kalama pryč. Kdo dá staženou rhizaní prdel za to, co se děje v Říšský chodbě?“
Keneb odvrátil zrak a přál si, aby mohl nesouhlasit. „Musí mít svoje důvody.“
„Rád bych je slyšel.“
„Proč mluvil Baralta s Drzem?“
„Všichni si děláme starosti, proto, Kenebe. Chceme ji zahnat do rohu, všechny pěsti společně, a vypáčit z ní nějaký odpovědi. Proč tohle dělá, abychom se aspoň trochu vyznali v tom, jak uvažuje.“
„Ne. Mě vynechte. Ještě nejsme u Y'Ghatan. Počkejme a uvidíme, co má v plánu.“
Blistig se zabručením vstal. „Předám tvůj návrh dál, Kenebe. Akorát, no, frustrovaný nejsou jenom vojáci.“
„Já vím. Počkáme a uvidíme.“
Když odešel, Keneb si lehl. Zvenčí slyšel zvuky při bourání stanů, balení výstroje, bučení volů. Ranním vzduchem se nesl křik, jak se vojsko chystalo na další den pochodování. Spálené slzy, Záchlumčané, Setiové, Malažané. Co může tahle různorodá sbírka vojáků dělat? Stojíme proti Leomanovi S cepy, zatraceně. Už nám dal jednou do nosu. Prostě udeřit a utéct je jedna věc, město v obležení něco zcela jiného. Možná je Leoman stejně ustaraný jako my.
Uklidňující pomyšlení. Škoda že tomu sám nevěřil.
* * *
Čtrnáctá byla surově probuzena a nyní všude kypěla činnost. Seržant Hellian s bušením v hlavě seděla u silnice. Osm dní u tohohle mizerného vojska a s tím zatraceným tyranem kapitánem, a teď jí došel rum. Tři vojáci z jejího oddílu, jenž měl silně podstav, dobalovali své věci a neodvažovali se na seržanta s kocovinou a vražednými sklony ani promluvit.
Hellian pronásledovaly hořké vzpomínky na událost, jež toto všechno spustila. Chrám plný pobitých lidí, šílenství kněží, úředníků a vyšetřovatelů a potřeba poslat všechny svědky co možná nejdál a nejlépe do situace, kterou nepřežijí. Nedivila se jim – ne, počkat, ovšemže ano. Svět vedou kreténi, taková je pravda. Dvaadvacet vyznavačů D'rek bylo povražděno v jejich vlastním chrámu ve čtvrti, za niž byla zodpovědná – jenomže hlídky nikdy nesměly vstoupit do chrámu, takže tomu prostě nemohla zabránit. Ale ne, to nestačilo. Kam se ti vrahové poděli, seržante Hellian? A proč jste je neviděla odcházet? A co ten muž, který vás doprovázel a zmizel?
Vrahové. Žádní nebyli. Ne přirození. Spíš démon, jenž unikl při nějakém tajném obřadu, kdy se zvrtlo zaklínadlo. Ti hlupáci se zabili sami a hotovo. Ten muž byl nějaký kněz zbavený svěcení z jiného chrámu, nejspíš čarodějník. Když zjistil, co se stalo, ztratil se a ji v tom nechal se plácat.
Nebylo to spravedlivé, ale co měla spravedlnost společného se světem?
Složil se před ni hromotluk Urb. „Jsme skoro připravený, seržante.“
„Měl jsi ho uškrtit.“
„Já chtěl. Vážně.“
„Opravdu?“
„Opravdu.“
„Jenomže pak nám uklouzl,“ posteskla si Hellian. „Jako had.“
„Kapitán chce, abychom se připojili k ostatním oddílům pod jejím velením. Jsou někde po cestě. Měli bychom se hnout,

než začne pochod.“
Zadívala se na druhé dva vojáky. Dvojčata Bezdech a Truc. Mladá, ztracená – no, možná ne mladá věkem, ale stejně. Pochybovala, že by se dokázala probojovat z dýchánku porodních bab – i když, pravda, slyšela, i tam to může být divoké, zvlášť když se jim pod ruku připlete nějaká hloupá těhotná ženská. A, dobře, to byl Kartool, město pavouků, město křupající pod nohama, město pavučin a hnusu. Byli hodně daleko od každého případného dýchánku porodních bab.
Tady poletovali pavouci ve vzduchu, ale aspoň byli malí a snadno je zničil i středně velký šutr. „Do Propasti pod náma,“ zaúpěla. „Najděte mi něco k pití.“
Urb jí podal měch s vodou.
„Tohle ne, pitomče.“
„Možná ostatní…“
Přimhouřila oči a vzhlédla. „Dobrej nápad. Tak jo, pomoz mi vstát – ne, nepomáhej mi.“ Vyškrábala se na nohy.
„Jsi v pořádku, seržante?“
„Budu,“ zabručela, „po tom, co vezmeš mou lebku do rukou a rozmáčkneš ji.“
Zamračil se. „Kdybych to udělal, měl bych potíže.“
„Se mnou ne. Zapomeň na to. Truci, jdeš v čele.“
„Jsme na silnici, seržante.“
„Udělej to. Cvičení.“
„Potom ale nic neuvidím,“ namítl. „Vadí mi tam moc lidí a věcí.“
Á, bohové tlačící se v Propasti, nechte mě aspoň žít tak dlouho, než ho zabiju. „Ty máš nějakej problém s chozením v čele, Bezdechu?“
„Ne, seržante. Já ne.“
„Dobře. Tak to udělej, jdeme.“
„Mám jít na křídle?“ zajímal se Truc.
„Jo, někde za obzorem, ty kaktuse se zakrnělým mozkem.“
* * *
„To není obyčejnej štír,“ řekl Snad a nakláněl se blíž, ale ne moc blízko.
„Je to pořádnej kus,“ dodával Lutes. „Takový už jsem viděl, ale ne tak… obrovský.“
„Může to být hříčka přírody a všichni jeho bratříčci a sestřičky byli mrňaví. On byl osamělej, proto je takovej vztekloun.“
Lutes se zadíval na Snada. „To je možný. Máš v lebce opravdovej mozek. Tak ty myslíš, že by dokázal zabít Radostnou společnost? Totiž ty jsou dva…“
„Možná prostě musíme najít dalšího podobnýho.“
„Ale já myslel, že všichni jeho bratříčci a sestřičky byli mrňaví.“
„No jasně. Ale třeba má strejčka nebo tak.“
„Velkýho.“
„Obrovskýho. Většího, než je tenhle.“
„Já bych se nenamáhal,“ ozval se Flaška, sedící ve stínu balvanu pět kroků od vojáků z Bordukova oddílu.
Lekli se a Lutes zasyčel. „On nás špehuje!“
„Nešpehuju. Truchlím.“
„Po kom?“ chtěl vědět Snad. „Ještě jsme ani nedorazili k Y'Ghatan.“
„Už jste potkali našeho novýho kapitána?“
Vojáci se po sobě podívali. „Ne,“ řekl nakonec Lutes. „Ale víme, že měla přijít.“
„Je tady. Zabila Radostnou společnost. Podpatkem. Křup!“
Oba muži se podívali na štíra obloženého kameny u jeho nohou. „Aha, ano. Kouknem se, jak to bude zkoušet tady s Blyskem – ten ji určitě uštkne do kotníku, rovnou skrz holínku –“
„Nebuď pitoma,“ zabručel Flaška. „A navíc Blysk není kluk. Je to holka.“
„Ještě lepší. Holky jsou zlejší.“
„Ty menší, co vidíte všude, jsou kluci. Holek tolik nenajdete, ale tak to chodí. Jsou plachý. A vůbec, měli byste ji pustit.“
„Proč?“ chtěl vědět Lutes. „Žádnej nafrněnej kapitán nám nebude –“
„Ona bude nejmenší z vašich problémů, Lutesi. Samci zachytí její rozrušený pach. Půjdou jich za váma stovky. Pak tisíce, a budou pořádně agresivní, jestli chápete, co tím myslím.“
Snad se usmál. „Zajímavý. Víš to jistě, Flaško?“
„Ať vás ani nenapadne nějaká pitomina.“
„Proč ne? V tom jsme dobrý. Totiž, ehm –“
„Snad chce říct,“ ujal se slova Lutes, „že to můžem promyslet. Důkladně, Flaško. Tak se o nás neboj.“
„Zabila Radostnou společnost. Žádný další souboje nebudou – dejte všem vědět, všechny ty oddíly s novými štíry – ať ty chudáčky pustí.“
„Dobře,“ řekl Lutes a kývl.
Flaška se na ně zadíval. „Včetně toho, co máte tady.“
„Jasně. Jen se na ni budeme ještě chvilku koukat.“ Snad se znovu usmál.
Flaška vstal, zaváhal, ale pak jen potřásl hlavou a vrátil se zpátky do tábora. Vojsko bylo téměř připravené vyrazit. S veškerým nedostatkem nadšení, jaké se dalo čekat od vojska chystajícího se oblehnout město.

Obloha bez mráčku. Zase. Víc prachu, větší horko, víc potu. Krvničky a písečné blechy a zatracení supové kroužící na nebi – jako už od Raraku – nicméně dnešek bude poslední den na pochodu. Stará silnice před nimi, několik dalších opuštěných vísek, divoké kozy v odlesněných kopcích, jezdci na hřebeni, sledující jejich postup.
Zbytek oddílu už stál a čekal na něj. Smíška se dřela se dvěma tlumoky. „Co se ti stalo?“ zeptal se.
Pohled, který na něj vrhla, ho naplnil bídným smutkem. „Nevím. Ta mrcha kapitán to přikázala. Nenávidím ji.“
„Ani se nedivím,“ opáčil Flaška, popadl svůj tlumok a hodil si ho na záda. „To neseš Strunovy věci?“
„Ne všechny,“ odpověděla. „Moranthskou munici mi nesvěří.“
Díky Oponn za to. „Objevila se tu kapitán znovu?“
„Ne. Potvora. Chceme ji zabít, víš?“
„Neříkej. No já kvůli ní slzy prolívat nebudu. A kdo vlastně je to ‚my‘?“
„Já a Sépie. On odvede pozornost a já jí vrazím nůž do zad. Dneska v noci.“
„Pěst Keneb vás nechá pověsit, víš.“
„Zařídíme, aby to vypadalo jako nehoda.“
Z dálky sem dolehlo troubení. „Tak, všichni,“ křikl ze silnice Struna. „Pohyb.“
Vrzající kola vozů, rachotící a dunící na nerovné dlažbě, kymácející se ve vyjetých kolejích, bučení volů, tisíce kráčejících vojáků, sílící řinčení a řev, prach stoupající k obloze.
K Flaškovi se připojil Koryk. „Neudělají to,“ utrousil.
„Co jako? Nezabijou kapitána?“
„Pořádně jsem si ji prohlídl,“ pokračoval míšenec. „Není jen z Korelri, je přímo z Bouřné hradby.“
Flaška se po něm podíval. „Jak to víš?“
„Má na pochvě stříbrný značky. Bývala sekční velitel.“
„To je směšný, Koryku. Za prvý stát na Hradbě není něco, od čeho můžeš odstoupit, pokud jsem slyšel dobře. Kromě toho je ta ženská kapitán v nejmíň připraveným malazským vojsku v celý říši. Kdyby velela sekci proti Bouřným jezdcům, měla by hodnost aspoň pěsti.“
„Jen kdyby to někomu pověděla, Flaško, ale ty značky vykládají jiný příběh.“
Dva kroky před nimi Struna otočil hlavu. „Takže sis toho všiml taky, Koryku.“
Flaška se otočil ke Smíšce se Sépií. „Slyšeli jste to?“
„No a?“ chtěla vědět Smíška.
„Slyšeli jsme,“ ozval se Sépie s kyselým výrazem. „Třeba tu pochvu jen někde ukradla… ale podle mě to není pravděpodobný. Smíško, holka, radši bychom měli položit naše plány na hranici a křísnout.“
„Proč?“ nevzdávala se. „A co vůbec znamená ta Bouřná hradba? A jak to, že toho o ní Koryk tolik ví? On neví nic, pozná tak nanejvejš zadek kobyly, a to jenom potmě. Koukněte se na sebe – mám na krku bandu zbabělců!“
„Kteří hodlají zůstat naživu,“ upřesnil Sépie.
„Smíška už vyrostla z hraní si na písku s venkovskýma klukama,“ poznamenal Koryk a kroutil hlavou. „Poslouchej mě, ženská. Bouřná hradba je celý lígy dlouhá a stojí na severním pobřeží Korelri. Je to jediná překážka mezi ostrovním kontinentem a Bouřnými jezdci, démonickými válečníky z moří mezi ostrovem Malaz a Korelri – určitě jsi o nich slyšela.“
„Starý rybářský povídačky.“
„Ne, jsou skutečný,“ opravil ji Sépie. „Sám jsem je viděl, jsou v těch vodách hotovej mor. Místo koní mají vlny. Nosí ledový oštěpy. Podřízli jsme krk šesti kozlům, abychom obarvili vodu na usmířenou.“
„A fungovalo to?“ zeptal se Flaška překvapeně.
„Ne, ale zabralo, když jsme přes palubu hodili plavčíka.“
„A vůbec,“ poznamenal Koryk po chvíli ticha, „stáním na Hradbě jsou pověřovaný jenom vybraný válečníci. Bojujou s těma strašidelnýma hordama. Je to nekonečná válka, nebo aspoň byla…“
„Skončila?“
Seti pokrčil rameny.
„Tak co dělá tady?“ nevzdávala se Smíška. „Flaška má pravdu, nedává to smysl.“
„Můžeš se jí zeptat,“ poradil Koryk, „pokud dnešní pochod přežiješ.“
„Není to tak zlý,“ zafuněla.
„Ušli jsme sto kroků, vojáku,“ zavolal dozadu Struna. „Radši šetři dechem.“
Flaška zaváhal. „Ukaž, dej mi to,“ navrhl Smíšce. „Kapitán není nikde v dohledu, ne?“
„Já si nikdy ničeho nevšimnu,“ podotkl Struna, aniž se otočil.
„Já to zvládnu –“
„Rozdělíme se.“
Podezíravě přimhouřila oči, pak pokrčila rameny. „Jak chceš.“
Vzal si od ní druhý tlumok.
„Díky, Flaško. Aspoň někdo v tomhle oddíle je na mě hodnej.“
Koryk se zasmál. „Jenom nechce skončit s nožem v noze.“
„Musíme držet pospolu,“ vykládal Flaška, „když teď nad sebou máme tyranskýho oficíra.“
„Chytrej kluk,“ podotkl Struna.
„Stejně děkuju, Flaško,“ poznamenala Smíška.
Sladce se na ni usmál.
* * *
„Zastavily se,“ podotkl Kalam. „Proč asi?“

„Netuším," odpověděl Rychlej Ben vedle něj.
Leželi na břiše na nízkém hřebeni. Jedenáct Měsíčních Kamenů viselo v řadě nad dalšími kopci dva tisíce kroků od nich.
„Co vlastně mají v téhle chodbě jako noc?" zajímal se asasín.
„Blíží se, a není to nic zvláštního."
Kalam se otočil a zadíval se na oddíl vojáků roztažených v prachu na svahu za nimi. „Co plánuješ, Rychlej?"
„Pochopitelně je využijeme. Připlížíme se pod jeden –"
„Připlížíme? Není kde se krýt, dokonce tam nic ani nevrhá stín!"
„Proto je můj plán tak brilantní, Kalame."
Asasín dal Rychlýmu Benovi jednu za ucho.
„Au. No dobře, ten plán smrdí. Máš snad lepší?"
„Nejdřív ze všeho pošleme ten oddíl zpátky ke Čtrnáctý. Dva plížící se lidi jsou mnohem lepší než osm. Kromě toho jsou sice skvělí bojovníci, ale to nebude k ničemu, až se na nás vrhne tisícovka K'Chain Che'Malle. Další věc – jsou tak veselí, že je hrozná práce zabránit jim tancovat."
Na tohle mu seržant Gesler poslal hubičku.
Kalam se převalil zpátky a zamračil se na nehybné pevnosti.
Rychlej Ben si povzdechl a poškrábal se na oholené bradě. „Rozkazy pobočnice…"
„Zapomeň na to. Tohle je taktické rozhodnutí, je to v naší kompetenci."
Zdola zavolal Gesler: „Ani nás nechce mít u sebe, Kalame."
„Vážně? A pročpak?"
„V naší společnosti blázní. Nevím. Byli jsme na Silandě, víš. Na tý lodi jsme prošli ohnivou stěnou."
„Všichni to máme těžký, Geslere…"
„V naší kompetenci?" ujišťoval se Rychlej Ben. „To se mi líbí. Potom to na ni můžeš zkusit."
„Pošleme je zpátky."
„Geslere?"
„Nám to vyhovuje. Za váma dvěma bych nešel ani na latrínu, teda s vodpuštěním vás dvou panáčků."
„Hlavně s tím pohni, čaroději," přidal se Bouřňák. „Z toho čekání šedivím."
„To bude prachem, kaprále."
„To říkáš ty."
Kalam se zamyslel. „Toho chlupatýho Falariho bychom mohli vzít s sebou. Chtěl bys jít s námi, kaprále? Jako zadní stráž?"
„Zadní stráž? Hele, Geslere, měl jsi pravdu. Oni lezou do latríny. No dobře, pokud mě tady můj seržant nebude moc postrádat."
„Postrádat tebe?" ohrnul Gesler nos. „Teď se mnou aspoň budou holky zase mluvit."
„Odhánějí je ty fousy," poznamenal Bouřňák, „ale já se kvůli nikomu měnit nebudu."
„Nejde o fousy, jde o to, co v nich žije."
„Mistr Kápě nás vem," vydechl Kalam, „pošli je pryč, Rychlej Bene, prosím."
* * *
Čtyři lígy severně od Ehrlitanu stála Apsalar na břehu moře. Na druhé straně A'rathské úžiny byl viditelný mys, krabatící linii zapadajícího slunce na obzoru. Kansuský poloostrov, natahující dlouhou, úzkou paži na západ k přístavnímu městu Kansu. Kolem nohou se jí prohánějí dvě střívky pospojované kostry, klovaly do červů v hlíně a rozčileně syčely, když jim pomačkaná sousta, jež se pokoušely spolknout, prostě vypadávala z čelistí.
Dokonce i kosti, nebo aspoň něco, co vypadalo jako kosti, zřejmě měly sílu. Vzorec chování ještěřích ptáků, jimž kostry kdysi patřily, začal ovlivňovat i duchy Telorast a Cudrn. Honily se za hady, skákaly do vzduchu za rhizanami a kápovými můrami, bojovaly spolu kvůli dominantnímu postavení, naparovaly se, plivaly a kopaly do písku. Myslela si, že přicházejí o rozum.
Žádná velká ztráta. Zaživa byly vražednice, sprosté a prolhané až do morku kostí. A možná vládly říši. Nepochybně jako uchvatitelky. Pokud se ztratí, nebude toho litovat.
„Neapsalar! Proč tu čekáme? Zjistily jsme, že nemáme rády vodu. Střívka se uvolní. Rozpadneme se."
„Musíme přeplout tu úžinu, Telorast," prohlásila Apsalar. „Vy ale možná chcete s Cudrn zůstat tady, opustit mě."
„Hodláš snad plavat?"
„Ne, hodlám použít chodbu stínu."
„Ta nebude mokrá."
„Ne," zasmála se Cudrn a přiklusala před Apsalar. „Nebude mokrá, to je moc dobře. Půjdeme s tebou, viď, Telorast?"
„Slíbily jsme to! Ne, neslíbily. Kdo to řekl? Jenom chceme stát na stráži nad tvou hnijící mrtvolou, Neapsalar, to jsme slíbily. Nechápu, proč jsem tak zmatená. Nakonec musíš umřít, to je jasné. To se smrtelníkům stává a ty jsi smrtelník, že ano? Musíš být, už tři dny krvácíš – cítíme to."
„Pitomo!" sykla Cudrn. „Ovšemže je smrtelník, a kromě toho jsme kdysi taky byly ženy, vzpomínáš? Krvácí, protože to se stává. Ne pořád, jen občas. Pravidelně. Nebo ne. Jen ne předtím, když klade vajíčka, což by znamenalo, že ji našel samec, což by znamenalo…"
„Že je had?" zeptala se komickým tónem Telorast.
„Jenomže ona není. Co sis myslela, Telorast?"
Slunce zacházelo a vody úžiny dostávaly karmínovou barvu. K jihu do Ehrlitanského moře si prořezávala cestu kupecká karaka. „Chodba je tu silná," podotkla Apsalar.
„Ó ano," souhlasila Telorast a kostěným ocáskem pohladila Apsalar po kotníku. „Divoký projev. Toto moře je nové."

„To je možné," opáčila Apsalar a prohlížela si ostré útesy vyznačující úžinu. „Jsou pod vlnami nějaké trosky?"
„Jak to máme vědět? Pravděpodobně. Nejspíš, rozhodně. Trosky. Velká města. Chrámy stínu."
Apsalar se zamračila. „Za časů První říše žádné chrámy stínu nebyly."
Cudrn sklonila hlavu a pak ji prudce zvedla. „Dessimbelakis, proklety budiž všechny jeho duše! Mluvíme o čase hvozdů. Velkých hvozdů pokrývajících tuto zemi, dávno před První říší. Dokonce ještě před T'lan Imass –"
„Pššt!" zasyčela Telorast. „Hvozdy? Šílenství! V dohledu není ani stromeček, a nikdy neexistovali ti, kdo se báli stínů. Proč by je tedy uctívali? Neuctívali, protože neexistovali. Ta moc stínu je přírodní dravost. Je faktem, že první uctívání se zrodilo ze strachu. Strašlivé neznámo –"
„Ještě strašnější," přerušila ji Cudrn, „když se z něj stane známo! Nemyslíš, Telorast?"
„Ne, nemyslím. Nevím, proč ti to vykládám. Žvaníš, prozrazuješ moc tajemství, a přitom žádné z nich není pravda. Hele! Ještěrka! Je moje!"
„Ne, moje!"
Kostry odběhly podél skalní římsy. Něco malého a šedého uteklo.
Zvedl se vítr, rozvlnil hladinu úžiny a přinášel vůni moře až na útes, na němž Apsalar stála. Překonat větší vodní plochu, dokonce i chodbou, nikdy nebylo příjemné. Sebemenší ztráta kontroly by ji vyhodila z říše na lígy daleko od pevniny do vod zamořených dhenrabi. Jistá smrt.
Samozřejmě mohla jít po souši. Na jih od Ehrlitanu, do Pan'potsun, obejít nové Rarakuské moře. Jenomže jí docházel čas. Kotilion a Stínupán chtěli, aby se postarala o několik menších hráčů roztroušených po vnitrozemí, ale něco v ní vycítilo urychlení vzdálených událostí a s tím i sílící potřebu – zoufalé naléhání – aby tam dorazila bez otálení. Aby hodila dýkou, aby ovlivnila, jak nejlépe to půjde, houf osudů.
Předpokládala, že to Kotilion pochopí. Že bude věřit jejím instinktům, i když je vlastně nedokázala vysvětlit.
Musela… spěchat.
Soustředila se. A scéna před ní se změnila. Místo útesu tu byl svah plný popadaných stromů, jedlí, cedrů, s kořeny vyrvanými z tmavé hlíny a kmeny zploštělými, jako by na celou stráň udeřil nepředstavitelný vítr. Pod olověnou oblohou se v místě, kde se před chvílí vlnila úžina, rozkládalo rozlehlé zalesněné údolí zahalené mlhou.
Kostry už přiťapaly k ní a nakláněly hlavičky.
„Říkala jsem ti, že tu bude hvozd," podotkla Telorast.
Apsalar ukázala na polámané stromy před nimi. „Co se tu stalo?"
„Kouzlo," vysvětlovala Cudrn. „Draci."
„Draci ne."
„Ne, draci ne. Telorast má pravdu. Draci to nebyli."
„Démoni."
„Ano, strašliví démoni, a samotný jejich dech je bránou do chodby. Pozor, neskákej do těch chřtánů!"
„Žádný dech, Cudrn," namítla Telorast. „Jenom démoni. Malí. Zato spousta. Vyvrátili stromy jeden po druhém, protože jsou zlí a rádi páchají nesmyslné násilí."
„Jako děti."
„Správně, jak řekla Cudrn, jako děti. Dětští démoni. Ale silní. Moc silní. Obrovské svalnaté paže."
„Takže tady bojovali draci," hádala Apsalar.
„Ano," potvrdila jí Telorast.
„V Říši stínu."
„Ano."
„Dejme tomu, že stejní draci, kteří jsou teď uvěznění v tom kamenném kruhu."
„Ano."
Apsalar kývla a vykročila. „Tohle bude těžká cesta. Zajímalo by mě, jestli cestou přes les ušetřím čas."
„Tisteedurský les," podotkla Cudrn a cupitala napřed. „Mají svoje lesy rádi."
„Všechny ty přirozené stíny," dodávala Telorast. „Síla v trvanlivosti. Černodřevy, krvodřevy, všechny možné strašné věci. Eresové se báli oprávněně."
V dálce klouzala přes vrcholky stromů zvláštní temnota. Apsalar si jev prohlížela. Karaka, vrhající přízračného ducha do této říše. A přece… na té karace někdo je. A je důležitý…
* * *
Prastarý tvor z Dessimbelakisovy První říše, Dežim Nebrál, se krčil pod suchým stromem, nebo se spíš jako had plazil kolem vybělených obnažených kořenů, sedmihlavý, sedmitělý a se skvrnami v barvách hlíny, lesa a skal. Žaludky mu plnila čerstvá, pomalu vychládající krev. Obětí nebyl nedostatek dokonce ani v takové pustině. Pastevci, horníci dolující sůl, banditi, pouštní vlci. Dežim Nebrál se cestou na místo léčky neustále krmil.
Strom, nízký, se silným kmenem a několika málo větvemi, které přežily staletí od chvíle, kdy uschl, vyčníval z pukliny ve skále mezi plochým pásem označujícím stezku a vysokou věží z podobaného, větrem ošlehaného kamene. Stezka se v tomto místě stáčela po kraji útesu, pod nímž se v hloubce asi deseti sáhů válely balvany a kamenná suť.
Na druhé straně stezky se zvedaly další skály, rozpukané a samá římsa.
D'ivers udeří zde, z obou stran se zvedne ze stínů.
Dežim Nebrál byl spokojen. Trpělivost snadno vykoupená čerstvým masem, hlasitý křik umírajících a nyní jen nutnost počkat na příchod obětí, které vybrali Bezejmenní.
Takže brzy.
* * *
Mezi stromy byla spousta místa, hvozd byl jako katedrála stínů a těžkého šera a proud vlhkého vzduchu byl jako voda

na tvářích. Apsalar klusala lesem a Telorast s Cudrn pobíhaly kolem ní. K jejímu úžasu skutečně postupovaly rychle. Půda byla překvapivě rovná a nebyly na ní žádné větve či listí, jako by žádný strom v rozlehlém lese nikdy nezahynul. Nezahlédla žádnou zvěř nebo ptáky, nenarazila na žádné vyšlapané stezky, a přece tu byly palouky, kulaté prostory porostlé mechem, obklopené pravidelně rozmístěnými cedry, a pokud ne cedry, tak hodně podobnými stromy s hrubou kůrou černou jako dehet. Kruhy byly příliš dokonalé, aby byly přirozené, ačkoliv nikde nebyly viditelné stopy po záměru či plánu. Na těchto místech byla moc stínu, jak říkala Telorast, divoká.
Tiste Edur, Kurald Emurlahn, jejich přítomnost přetrvávala asi stejně, jako se vzpomínky drží hřbitovů, hrobek a mohyl. Staré sny ve spletené, blednoucí trávě, v pokřiveném dřevě a křišťálovém mřížoví kamení. Ztracený šepot ve větru, věčně se potulujícím po smrtí obtěžkaných místech. Edurové zmizeli, ale jejich hvozd na ně nezapomněl.
Temnota vepředu, něco se spouštělo z klenby stromů, něco rovného a tenkého. Provaz silný jako její zápěstí, ukotvený v jehličím poseté prsti.
Přímo před ní. Aha, takže stejně jako jsem já vycítila, že tu někdo je, on vycítil mě. Tohle je, myslím, pozvání.
Došla k provazu, uchopila ho oběma rukama a jala se šplhat nahoru.
„Co to děláš?“ syčela dole Telorast. „Ne, nebezpečný vetřelec! Hrozný, strašlivý, děsivý, krutý cizinec! Nechoď tam nahoru! A, Cudrn, koukni, ona tam jde.“
„Neposlouchá nás!“
„Moc mluvíme, to je ta potíž.“
„Máš pravdu. Měly bychom říct něco důležitého, aby nás zase začala poslouchat.“
„Dobrý nápad, Cudrn. Tak něco vymysli!“
„Snažím se!“
Jejich hlasy postupně slábly, jak Apsalar šplhala dál. Mezi jehličím pokrytými větvemi byly natažené staré pavučiny, po nichž pobíhali malí, lesklí tvorečkové. Rukavice měla na dlaních horké a pálila ji lýtka. Dostala se k prvním uzlům, postavila se na ně a odpočívala. Pod sebou viděla jen černé kmeny mizející v mlze jako nohy nějakého obřího zvířete. Po chvíli pokračovala ve šplhání. Uzly teď byly navázané každých pět sáhů. Někdo byl ohleduplný.
Ebenový trup karaky jí visel přímo nad hlavou, lesklý, obalený vilejši. Dostala se k lodi, opřela se nohama o tmavá prkna a vyšplhala poslední dva sáhy k místu, kde provaz mizel v otvoru v boku. Přelezla na palubu a ocitla se před třemi schůdky na zadní palubu. Slabé, mlžné, lehce zářící šmouhy ukazovaly, kde stojí či sedí smrtelníci: tady a támhle, poblíž ráhnoví, u kormidelního vesla, jeden vysoko mezi mraky. Před hlavním stěžněm stála mnohem pevnější postava. Známá. Apsalar pátrala ve vzpomínkách, uháněla po jedné falešné stopě za druhou. Známá… a přece ne.
Muž s úsměvem na pohledné, hladce oholené tváři popošel blíž a zvedl obě ruce. „Nejsem si jistý, pod jakým jménem vystupuješ dnes. Tehdy jsi byla jen malá holka – je to opravdu teprve pár let? Těžko uvěřit.“
Srdce se jí rozbušilo, zapátrala nad tím pocitem. Strach? Ano, ale víc než to. Pocit viny. Hanba. Odkašlala si. „Dala jsem si jméno Apsalar.“
Kývnutí. Ocenil to, pak se jeho výraz pomalu změnil. „Ty se na mě nepamatuješ, viď?“
„Ano. Ne, nejsem si jistá. Měla bych – to vím.“
„Tenkrát byla těžká doba,“ prohlásil a dal ruce dolů, ale pomalu, jako by si nebyl jistý, jak bude přijat, když říkal: „Ganoes Paran.“
Stáhla si rukavice, protože se potřebovala něčím zaměstnat, a přejela si rukou po čele. S úžasem viděla, že ji má vlhkou, a pot se jí perlil a stékal ve studených čurcích po kůži. „Co tu děláš?“
„Mohl bych se zeptat na totéž. Mám návrh, zajdeme do mé kajuty. Je tam víno. Jídlo.“ Znovu se usmál. „Vlastně tam právě teď sedím.“
Přimhouřila oči. „Zřejmě jsi přišel k moci, Ganoesi Parane.“
„Jistým způsobem.“
Následovala jej do kajuty. Když za ní zavřel dveře, postava se vytratila. Apsalar uslyšela pohyb na druhé straně stolu s mapami. Otočila se a spatřila mnohem méně hmotného Ganoese Parana. Naléval víno, a když promluvil, jako by hovořil ve velké dálce. „Měla bys vystoupit z chodby, Apsalar.“
Poslechla a poprvé pod nohama ucítila pevné dřevo a houpání lodi na vlnách.
„Sedni si,“ vybídl ji Paran. „Napij se. Je tady chleba, sýr, slaneček.“
„Jak jsi mě vycítil?“ zeptala se a posadila se na upevněnou židli vedle. „Cestovala jsem lesem –“
„Tisteedurským hvozdem, ano. Apsalar, nevím, kde začít. Je tu pán balíčku draků a ty s ním popíjíš víno. Před sedmi měsíci jsem žil v Darúdžhistánu, vlastně v domě finnistu, se dvěma věčně spícími hosty a jaghutským komorníkem… i když ten by mě nejspíš zabil, kdyby slyšel, že mu tak říkám. Raest není právě nejpříjemnější společník.“
„Darúdžhistán,“ zamumlala a odvrátila zrak. Na sklenku vína v ruce docela zapomněla. Veškerá sebedůvěra, kterou od té doby nabyla, se rozpadala pod houfem nespojených, chaotických vzpomínek. Krev, krev na rukou, znovu a znovu.
„Nechápu…“
„Jsme ve válce,“ vysvětloval Paran. „Kupodivu mi moje sestra kdysi, když jsme byli malí a hráli jsme si s vojáčky, řekla něco důležitého. Abys vyhrála válku, musíš poznat všechny hráče. Všechny. Ty živé, kterým budeš čelit v poli. I ty mrtvé, jejichž pověst nosí živí jako zbraň či jsou jako věčně tlukoucí srdce. Ukryté hráče, neživé hráče – samotnou zemi nebo moře, chceš-li. Lesy, kopce, hory, řeky. Proudy viditelné i neviditelné – ne, tohle všechno Tavore neříkala, byla mnohem stručnější, ale mně trvalo dlouho, než jsem to plně pochopil. Nejde o to ‚poznat svého nepřítele‘. To je zjednodušující a snadné. Ne, musíš ‚poznat své nepřátele‘. V tom je velký rozdíl, Apsalar, protože jeden z tvých nepřátel může být ta tvář v zrcadle.“
„A přece je teď nazýváš hráči, ne nepřátelé,“ podotkla. „To naznačuje jistý posun v úhlu pohledu – který přichází, ano, s tím, že ses stal pánem balíčku draků?“

„Cha, takhle jsem o tom nepřemýšlel. Hráči. Nepřátelé. Je v tom rozdíl?“
„To první naznačuje… manipulaci.“
„Což ty moc dobře chápeš.“
„Ano.“
„Ještě tě Kotilion straší?“
„Ano, ale ne tak… soukromě.“
„Stal se z tebe jeden z jeho vyvolených sluhů, agent stínu. Asasín, právě jako asasín, kterým jsi byla.“
Upřela na něj oči. „Kam tím míříš?“
„Nejsem si jistý. Jenom se snažím najít pevnou půdu pod nohama, co se tebe týče a taky úkolu, který teď máš.“
„Jestli chceš znát podrobnosti, měl by sis promluvit s Kotilionem.“
„Uvažuji o tom.“
„Proto pluješ přes oceán, Ganoesi Parane?“
„Ne. Jak jsem říkal, jsme ve válce. V Darúdžhistánu jsem nezahálel, ani ty týdny před Korálem. Objevoval jsem hráče… a mezi nimi skutečné nepřátele.“
„Tvoje?“
„Míru.“
„Doufám, že je všechny zabiješ.“
Trhl sebou a zadíval se do vína ve skleničce. „Krátkou chvíli jsi byla nevinná, Apsalar. Dokonce naivní.“
„Mezi tím, co mě posedl bůh, a tím, když jsem se probudila s jistými vzpomínkami.“
„Říkal jsem si, kdo může za takový cynismus.“
„Cynismus? Mluvíš o míru, a přece jsi dvakrát řekl, že jsme ve válce. Měsíce jsi strávil tím, že jsi zjišťoval rozložení sil v nadcházející bitvě. Ale mám dojem, že ani ty nechápeš, jak obrovský ten střet bude, jak obrovský je střet, ve kterém už vlastně vězíme.“
„Máš pravdu. Proto jsem chtěl mluvit s tebou.“
„Možná stojíme na opačných stranách, Ganoesi Parane.“
„Možná, ale nemyslím si to.“
Apsalar mlčela.
Paran jim dolil víno. „Panteon se rozpadá. Chromý bůh získává spojence.“
„Proč?“
„Proč? Inu… vlastně ani nevím. Ze soucitu?“
„Chromý bůh si něco takového zasluhuje?“
„Ani to nevím.“
„Měsíce studia?“ Zvedla obočí.
Zasmál se, což ji ohromně uklidnilo.
„Nejspíš máš pravdu,“ prohlásila. „Nejsme nepřátelé.“
„Platí to i o Stínupánovi a Kotilionovi?“
„Nakolik je to možné, což zdaleka není tolik, jak bych ráda. Nikdo nedokáže odhadnout, co si Stínupán myslí. Řekla bych, že ani Kotilion ne. Já tedy rozhodně ne. Ale ukázal… zdrženlivost.“
„Ano, to ukázal. Kupodivu, když o tom tak uvažuji.“
„Stínupánovi trvalo zkoumání bojiště celá léta, možná desetiletí.“
S kyselým výrazem zabručel. „Dobrý postřeh.“
„Jakou roli hraješ ty, Parane? Jakou roli chceš hrát?“
„Posvětil jsem Chromého boha. Má místo v balíčku draků. Dóm řetězů.“
Zamyslela se a pak kývla. „To bylo rozumné. Dobře, a co tě přivedlo do Sedmiměstí?“
Zadíval se na ni a zakroutil hlavou. „Já o tomto rozhodnutí přemýšlím snad věčnost a ty mé motivy pochopíš okamžitě. Výborně. Jsem tu, abych čelil nepřáteli. Odstranil hrozbu. Jenomže se bojím, že nedorazím včas, v kterémžto případě aspoň poklidím, jak to jen půjde, než budu pokračovat v cestě –“
„Do Quon Tali.“
„Jak-jak to víš?“
Natáhla se pro sýr, z rukávu vyndala nůž a ukrojila si. „Ganoesi Parane, budeme si muset dlouze promluvit. Ale nejdřív chci vědět, kde hodláš přistát.“
„V Kansu.“
„Dobře, aspoň to urychlí mou cestu. Na palubu právě šplhají dvě mé maličké společnice. Dostaly se sem po stromech. Každou chvíli začnou lovit krysy a další havěť, což by je mělo na chvíli zabavit. My dva se můžeme pustit do jídla.“
Pomalu se narovnal. „Do přístavu dorazíme pozítří. Něco mi říká, že ty dva dny uletí jako racek ve vichřici.“
Mně taky, Ganoesi Parane.
* * *
Dežimu Nebrálovi se hlavou honily prastaré vzpomínky na staré kamenné zdi rudě ozářené ohněm, na kaskádu kouře v ulicích plných mrtvých a umírajících, na svůdný proud krve ve škarpách. Ach, První říše byla skutečně velkolepá, první, hrubý výkvět lidství. Podle Dežima byli t’rolbarálové vyvrcholením skutečně lidských rysů spojených se silou zvířat. Divokost, sklony ke krutosti, lstivost dravce nemající hranic, dravce, jenž by raději zničil někoho ze svého druhu než z jiného. Krmícího ducha roztrhanými dětmi. Úžasná ukázka inteligence ospravedlňující jakýkoliv čin, jakkoliv odporný.
Vybaveni drápy, jako dýka dlouhými zuby a d’iversím darem rozdělit se z jednoho v mnoho… měli jsme přežít, měli jsme

vládnout. Narodili jsme se pány a všichni lidé byli po právu našimi otroky. Kdyby nás ovšem Dessimbelakis nezradil. Své vlastní děti.
I mezi t'rolbarály Dežim Nebrál vynikal. Stvoření, jaké se nevyskytovalo ani v nejděsivější noční můře prvního císaře. Nadvláda, zotročení, vznik nové říše, to vše na Dežima čekalo, a jak se bude krmit. Nafoukne se lidskou krví. Přinutí nové zelené bohy pokleknout.
Jakmile splní svůj úkol, čeká na něj celý svět. Nevadí, že nic neví, že žije ve slepé nevědomosti. To se změní, tak strašně se to změní.
Dežimova kořist se blížila, rafinovaně přitahována na nebezpečnou cestu. Už to nepotrvá dlouho.
* * *
Škebličková vesta se v ranním slunci bíle třpytila. Karsa Orlong ji vytáhl z batohu místo rozedraných pozůstatků podšité kůže, kterou nosil předtím. Seděl na vysokém, hubeném koni postříkaném krví, se zalátaným bílým kožešinovým pláštěm na širokých ramenou. S obnaženou hlavou, jen se silným copem visícím přes pravou stranu hrudi, s vpletenými amulety – prstními kůstkami, proužky zlatem protkávaného hedvábí, zvířecími špičáky. Na opasku měl našitou řádku vyschlých lidských očí. Obrovský pazourkový meč mu visel šikmo přes záda. Dvě dýky s kostěnými rukojeťmi, dlouhé a široké jako krátký meč, měl zastrčené v pochvách ve vysokých měkkých holínkách, sahajících mu ke kolenům.
Samar Dev si ho prohlédla a nakonec se zadívala na jeho potetovaný obličej. Válečník byl otočený k západu, výraz měl nečitelný. Samar znovu zkontrolovala koše na soumarech a nasedla. Vsunula špičky do třmenů a zvedla otěže.
„Vynálezy," prohodila, „které nevyžadují jídlo ani vodu, neunaví se a nezchromnou, představ si, jakou svobodu by takový svět přinesl, Karso Orlongu."
Oči, jež na ni upřel, patřily barbarovi. Byla v nich vidět podezíravost a jistá živočišná ostražitost. „Lidé by se dostali všude. Jaká je svoboda v menším světě, čarodějko?"
Menším? „Nechápeš –"
„Zvuky tohoto města jsou urážkou klidu," prohlásil Karsa Orlong. „Odjíždíme."
Ohlédla se na palácovou bránu, před níž stálo na stráži třicet vojáků. Ruce neklidně drželi u zbraní. „Falah'd se zřejmě nehodlá formálně rozloučit. Budiž."
S Toblakajem v čele se cestou městem nesetkali s žádnými překážkami a ještě před desátým ranním zvoněním dorazili k bráně. Samar Dev původně vyváděla z míry pozornost okolí, kdy snad každý obyvatel města stál na ulici či v okně, ale než minula tiché stráže v bráně, přitažlivost nechvalné proslulosti se jí natolik zalíbila, že se na vojáky zeširoka usmála a zamávala jim na rozloučenou.
Silnice, po níž cestovali, nepatřila k oněm působivým malazským ukázkám stavitelství, jež spojovaly velká města, protože se ubírali… nikam. Na západ do Jhag Odhan, na starobylou pláň vzdorující sedláckým pluhům, bájnému spiknutí zemních, dešťových a větrných duchů, spokojených pouze s hluboko kořenící zdejší trávou, ochotných nechat každou zasazenou plodinu uschnout a odvát půdu k obloze. Takovou zemi mohl člověk zkrotit na jedno dvě pokolení, ale nakonec si odhan vzala všechno zpátky. Pláně se hodily nanejvýš pro bhederiny, zajíce, vlky a vidlorohy.
Na západ nejméně šest dní cesty. Potom narazí na koryto dávno vyschlé řeky, vinoucí se k severozápadu. Stěny údolí byly rozryté sezónními přívaly z nespočetných staletí a pokřivené pelyňkem, kaktusy a šedými duby. Tmavé kopce na obzoru, kde zapadalo slunce, byly podle nejstarších map posvátným místem kmene vymřelého tak dávno, že už ani jeho jméno dnes nic neznamenalo.
Vydali se po zničené silnici a město se za nimi vytrácelo. Po čase se Karsa ohlédl a vycenil na ni zuby. „Poslouchej. To je lepší, ne?"
„Slyším jenom vítr."
„Lepší než deset tisíc neúnavných vynálezů."
Otočil se a nechal Samar, aby si jeho slova sama přebrala. Dobře věděla, vlastně lépe než kdo jiný, že vynálezy vrhají morální stíny. Ale… může obyčejná praktičnost přinášet takové zlo? Dělání věcí, pracných věcí, opakujících se věcí, taková činnost vyzývala k rituálu, a s rituálem přicházel význam přesahující výsledky samotného činu. Z takového rituálu se vynořovala individualita a s ní i sebeúcta. Ale usnadňovat jiným život musí mít nějakou vlastní cenu, ne? Snazší. Nic se tím nezíská, jazyk odškodnění se vytrácí a nakonec zmizí jako oblíbený jazyk toho zmizelého kmene. Hodnota se zmenší, cena se přemění na libovůli, ach, bohové pod námi, a já byla tak smělá a mluvila jsem o svobodě!
Pobídla koně a dojela vedle Toblakaje. „Ale je to všechno, Karso Orlongu? Ptám se tě, je to všechno?"
„Mezi mými lidmi," odpověděl po chvíli, „je den naplněn stejně jako noc."
„A čím? Pletením košíků, chytáním ryb, ostřením mečů, cvičením koní, vařením, jedením, šitím, šukáním –"
„Vyprávěním příběhů, vysmíváním se hlupákům, kteří dělají a říkají hloupé věci, ano, tím vším. Musela jsi tam už někdy být."
„Nebyla."
Lehký úsměv, hned zmizel. „Jsou věci, které je třeba udělat. A vždycky jsou, čarodějko, způsoby, jak je ošidit. Ale nikdo skutečně v životě není naivní."
„Skutečně v životě?"
„Plesání v dané chvíli, čarodějko, nevyžaduje divoký tanec."
„A tak bez těch rituálů…"
„Jdou mladí válečníci hledat válku."
„Stejně jako jsi to udělal ty."
Ujeli dvě stě kroků, než odpověděl. „Tři z nás jsme přišli rozdávat smrt a krev. Jako volové jsme byli zapřaženi do slávy. Do velkých činů, s těžkými okovy přísah. Šli jsme lovit děti, Samar Dev."

„Děti?“
Zašklebil se. „Tvůj druh. Malá stvoření, která se množí jako červi v hnijícím mase. Chtěli jsme – ne, já chtěl – očistit svět od tebe a tvého druhu. Od vás, kácejících lesy, rozrývajících zemi, poutajících svobodu. Byl jsem mladý válečník hledající válku.“
Prohlížela si tetování uprchlého otroka na jeho tváři. „Našel jsi víc, než jsi čekal.“
„Vím všechno o malých světech. Do jednoho jsem se narodil.“
„A tak tvou horlivost zakalily zkušenosti,“ pravila a kývla. „Už nechceš očistit svět od lidí.“
Podíval se na ni. „To jsem neřekl.“
„Aha. Asi by to těžko zvládl osamělý válečník, i když je Toblakai. Co se stalo s tvými druhy?“
„Jsou mrtví. Ano, je to, jak říkáš. Osamělý válečník nedokáže zabít sto tisíc nepřátel, i když to jsou děti.“
„Sto tisíc? Ach, Karso, to je míň, než kolik obyvatel mají dvě Svatá města. Tví nepřátelé nečítají stovky tisíc, jich jsou desítky milionů.“
„Tolik?“
„Rozmýšlíš se?“
Pomalu zavrtěl hlavou, očividně pobavený. „Samar Dev, i desítky milionů můžou zemřít, jedno město po druhém.“
„Budeš potřebovat armádu.“
„Mám armádu. Čeká na můj návrat.“
Toblakai. Vojsko Toblakajů, to by byl pohled, při kterém by povolily svěrače i samotné císařovně. „Není třeba říkat, Karso Orlongu, že doufám, že se domů nikdy nevrátíš.“
„Doufej si, jak chceš, Samar Dev. Udělám, co je třeba, až to bude vyhovovat mně. Nikdo mě nezastaví.“
Prohlášení, ne vychloubání. Čarodějka se ve slunečním žáru zachvěla.
* * *
Blížili se k útesům na kraji Turul’anské stěny, příkrému vápencovému pohoří proděravělému nespočtem jeskyní. Řezník se díval, jak Heborik Neviditelné ruce pobízí koně do klusu, dostává se do čela a pak prudce přitahuje otěže, až se mu zařezávají do zápěstí a na rukou mu září nazelenalý oheň.
„Co teď?“ ptal se Darún sám sebe.
Ropušník odběhl a zastavil se vedle starce.
„Něco cítí,“ poznamenala za Řezníkem Felisín Mladší. „Ropušník říká, že válečný jezdec má náhle horečku, vrátil se nefritový jed.“
„Cože?“
„Nefritový jed, říkal démon. Nevím.“
Řezník se otočil na Scillaru, jedoucí vedle něj se skloněnou hlavou, dřímající v sedle. Začíná tloustnout. Bohové, z toho jídla, co vaříme? Neuvěřitelné.
„Jeho šílenství se vrací,“ pokračovala ustrašeně Felisín. „Řezníku, tohle se mi nelíbí –“
„Silnice prochází támhle tudy.“ Ukázal. „Vidíš ten zářez vedle tamtoho stromu? Utábořím se vepředu, pod skálou. A zítra vystoupíme nahoru.“
Dojeli k Heborikovi. Ten se mračil na útes před nimi, mumlal si a potřásal hlavou.
„Heboriku?“
Rychlý, horečnatý pohled. „Tohle je válka,“ prohlásil. Ruce mu olizovaly zelené plameny. „Staré patří cestám krve. Nové prosazuje vlastní spravedlnost.“ Roztáhl ropuší obličej do příšerné grimasy. „Ty dvě se nemohou – nemohou – smířit. Je to tak prosté, chápeš? Tak prosté.“
„Ne,“ odpověděl Řezník zamračeně. „Nechápu. O jaký válce to mluvíš? O Malažanech?“
„Spoutaný, možná on patřival ke starému druhu. Možná, ano, byl jím. Ale teď, teď je posvěcen. Patří k panteonu. Je nový. Ale co jsme potom my? Jsme z krve? Nebo se klaníme spravedlnosti králů, královen, císařů a císařoven? Pověz, Darúne, je spravedlnost psána krví?“
„Tak utábořím se, nebo ne?“ chtěla vědět Scillara.
Řezník se na ni podíval, sledoval, jak si cpe rezlistí do dýmky a křesá jiskru.
„Mohou mluvit, jak se jim zlíbí,“ pokračoval Heborik. „Každý bůh si musí vybrat. V blížící se válce. Krev, Darúne, hoří ohně, pravda? A přece… přece, příteli, chutná po chladném železe. Musíš mě pochopit. Mluvím o tom, co nelze smířit. Tato válka – tolik životů, ztracených, jen aby byli staří bohové jednou provždy pohřbeni. To, přátelé, leží v srdci této války. V samotném srdci, a všechny jejich hádky neznamenají nic. Skončil jsem s nimi. Skončil jsem s vámi všemi. Trhač si vybral. Vybral si. A vy musíte taky.“
„Já si vybírám nerada,“ utrousila Scillara pod věncem z kouře. „Co se krve týče, dědo, takovou spravedlnost nikdy neukolíbáš. A teď si pojďme najít místo pro tábor. Mám hlad, jsem unavená a z toho sedla rozbolavělá.“
Heborik sklouzl z koně, uchopil otěže a zamířil na boční stezku. „Ve stěně je dutina,“ vysvětloval. „Lidé tam táboří celá tisíciletí, proč ne my? Jednou,“ dodal při chůzi, „se nefritové vězení rozpadne a hlupáci vyklopýtají ven a budou vykašlávat prach svého přesvědčení. A v ten den si uvědomí, že je příliš pozdě. Příliš pozdě, aby vůbec něco udělali.“
Další jiskry. Řezník se ohlédl. Dýmku si zapalovala i Felisín. Darún si prohrábl vlasy a přimhouřil oči v prudké záři slunce odrážejícího se od skály. Sesedl. „No dobře,“ zavrčel a odváděl koně. „Utábořím se.“
Ropušník odhopkal za Heborikem a přelézal skaliska jako nafouknutá ještěrka.
„Co tím myslel?“ zeptala se Felisín, když se Řezníkem mířili za nimi. „Krev a starší bohové – co jsou starší bohové?“
„Staří, většinou zapomenutí bohové. V Darúdžhistánu mají chrám zasvěcený jednomu z nich, musí tam stát už tisíc let. Ten bůh se jmenoval K’rul. Jeho uctívači zmizeli už dávno, ale možná na tom nezáleží.“
* * *

Scillara táhla koně za nimi a přestala Řezníka poslouchat. Starší bohové, noví bohové, krev a války, nic to pro ni neznamenalo. Jenom si chtěla odpočinout, uvolnit bolest v bedrech a sníst všechno, co ještě mají v sedlových brašnách.
Heborik Neviditelné ruce ji zachránil, přitáhl ji zpátky do života, takže byla ochotná o jeho slovech trochu přemýšlet. Strašili ho duchové, a to může dohnat i nejzdravější mysl k šílenství. K čemu by ale bylo, kdyby se pokoušela vyznat v tom, co říká?
Bohové, staří ani noví, k ní nepatřili. A ona nepatřila k nim. Hráli si ty svoje hry na ascendenci, jako by na výsledku záleželo, jako by mohli změnit barvu slunce, hlas větru, jako by mohli nechat vyrůst les na poušti a přimět matky, aby milovaly své děti natolik, že si je nechají. Podstatná byla jen pravidla smrtelného těla, potřeba dýchat, jíst, pít, ohřát se za studené noci. A kromě toho, až se naposledy nadechne, nebude ve stavu, kdy by jí záleželo na tom, co bude dál, kdo zemře, kdo se narodí, na křiku hladovějících dětí a na ohavných tyranech, kteří je nechávají hladovět – chápala, že to je prostě odkaz lhostejnosti, následek účelnosti, a ve smrtelné říši to bude pokračovat stejně, dokud nevyhasne poslední jiskřička, a bez ohledu na bohy.
S tím se dokázala smířit. Cokoliv jiného by znamenalo kritizovat nevyhnutelné. Cokoliv jiného by znamenalo dělat to, co dělal Heborik Neviditelné ruce, a stačilo se podívat, kam ho to dostalo. Pravda zbytečnosti byla nejtvrdší pravdou ze všech, a pro ty, kdo byli příliš krátkozrací, než aby to viděli, nebylo úniku.
Ona nakonec zažila zapomnění a vrátila se, takže věděla, že na tom sny nacpaném místě není čeho se bát.
Jak říkal Heborik, ve skalním útočišti byly vidět stopy po mnoha pokoleních uživatelů. Ohniště obložená kameny, malby rudým okrem na obílených stěnách, hromádky střepů z nádobí a opálené, rozštípané kosti. Hlína na podlaze ve výklenku byla udupaná jako kámen. Nedaleko zurčela voda. Heborik si dřepl k nádržce napájené skalním pramenem a ponořil zářící ruce do chladivé vody. Ve vzduchu kolem něj tančili bílí motýli.
Putoval s prostředky vykoupení. Mělo to něco společného se zelenou září jeho rukou a duchy, kteří ho strašili. S minulostí a s tím, co viděl v budoucnosti. Nicméně teď patřil Trhačovi, tygrovi léta. Žádné usmiřování.
Scillara si našla plochý kámen, posadila se a natáhla si unavené nohy. Když se opřela o ruce, všimla si vypouklého břicha. Zadívala se na ten krutý výstupek na kdysi štíhlé postavě a schválně se zatvářila znechuceně.
„Ty čekáš dítě?“
Vzhlédla. Pobavilo ji, jak Řezník kulí oči, protože mu to právě došlo, a zároveň se tváří poplašeně.
„Smůla se stává,“ zabručela a dodala: „Můžou za to bohové.“

KAPITOLA ŠEST

Namaluj čáru krví, postav se na ni a důkladně zatřes hnízdem pavouků. Padnou na tuto stranu předělu. Padnou na tamtu stranu předělu. A takto padají bohové, s nataženýma nohama, připravení, zatímco se chvějí nebesa, a v řídkém dešti poletujících pavučin – všechna ta usazující se, děsivá, nasekaná vlákna intrik – kvílejících teď ve větru, jenž náhle zařval, oživlý a pomstychtivý, aby jazykem hromu oznámil, že bohové jsou ve válce.

Zabiják magie
Příběh houfce dní
Sarathan

S
očima přimhouřenýma v pruhu stínu, vrhaném štítkem velké přilby, Corabb Bhilan Thenu’alas studoval ženu před sebou.
Kolem ní a Leomana S cepy běhali utrápení pobočníci a hodnostáři, jako lístky ve vodním přívalu. A ti dva tu stojí jako kameny. Balvany. Jako něco… hluboce zakořeněného, ano, zakořeněného v podložní skále. Kapitán Šerana, nyní druhý důstojník Šerana. Malažanka.
Žena a Leoman… tedy, Leoman měl ženy rád.
A tak tam stáli, jistě, probírali podrobnosti a dokončovali přípravy na blížící se obléhání. Oba obklopoval pach sexu a opojné samolibosti jako jedovatá mlha. On, Corabb Bhilan Thenu’alas, jenž po Leomanově boku projížděl jednu bitvu za druhou, jenž Leomanovi nejednou zachránil život, jenž dělal vše, co se od něj žádalo, byl věrný. Ale ona, ona je žádoucí.
Říkal si, že to neznamená žádný rozdíl. Byly tu další ženy. Sám občas nějakou měl, i když samozřejmě ne takové, jaké poznával Leoman. A všechny do jedné neznamenaly nic před vírou, tváří v tvář tvrdé nutnosti se vytrácely do bezvýznamnosti. Vše přehlušoval hlas Drydžhny Apokalypsy, vyvolávající zkázu. Tak to mělo být.
Šerana. Malažanka, rozptýlení a možná zkáza. Protože Leoman S cepy před Corabbem něco skrýval, a to se zatím ještě nikdy nestalo. Její vina. Je to její vina. Bude s ní muset něco udělat, ale co?
Vstal ze starého falah’dského trůnu, který Leoman opovržlivě vyhodil, a přistoupil k širokému obloukovitému oknu, z něhož bylo vidět na vnitřní nádvoří. Další chaotické pobíhání dole, prach vířící v prosluněném vzduchu. Za palácovou hradbou vybělené střechy Y’Ghatan, šaty schnoucí na slunci, markýzy vlnící se ve větru, kupole a válcovité sklady s plochými vršky, nazývané maethgara, kde se ve velkých nádobách přechovával olivový olej, jímž byly město a okolní háje vyhlášené. Přímo ve středu města se zvedal osmiboký, obludnými opěrnými zdmi vybavený Skalissařin chrám s vnitřní kupolí připomínající plesnivou hroudu, kde mezi měděnkou potaženými taškami zůstaly zbytky zlacení a vše bylo hojně pomalované ptačím trusem.
Skalissara, matka bohyně oliv, bohyně města, oblíbená ochránkyně, jež nyní upadla v zavrženíhodnou nevážnost. Příliš

mnoho dobyvatelů, jimž neodolala, příliš mnoho vyražených bran a hradeb roztřískaných napadrť. Zatímco město samo zřejmě bylo pokaždé schopno povstat z prachu, Skalissara zvládla jen omezený počet vzkříšení. A po posledním dobytí se již na výsluní nevrátila. Vlastně se nevrátila vůbec.
Chrám nyní náležel královně snů. Cizí bohyni. Corabb se zamračil. No, možná ne tak úplně cizí, ale stejně…
Skalissařiny velké sochy, kdysi stojící v rozích vnější hradby města, s baculatými mramorovými pažemi zdviženými, v jedné vyvrácený olivový strom a v druhé novorozeně, jehož pupeční šňůra se jí ovíjela kolem předloktí a odsud pokračovala do lůna – tyto sochy byly pryč. Zničil je poslední požár. Nyní na třech ze čtyř rohů zůstaly jen podstavce s bosýma nohama odlomenýma v kotnících a na čtvrtém ani to.
Za její nadvlády bylo každé nalezené dítě pojmenováno po ní, byla-li to dívka, a všechny bez ohledu na pohlaví přijali do chrámu, kde je nakrmili, vychovali a vyučili ve způsobech chladného snu, záhadného rituálu oslavujícího jakéhosi rozděleného ducha či co – věci známé jen zasvěcencům kultu nebyly právě Corabbovou silnou stránkou, avšak jedním z těch nalezených dětí byl i Leoman, a párkrát o tom mluvil, když mu víno a durhang uvolnily jazyk. Chtíč a nezbytnost, válka v duši smrtelníka, to bylo jádrem chladného snu. Corabb tomu moc nerozuměl. Leoman žil pod vedením chrámových kněžek jen několik let, než ho kvůli jeho divoké poživačnosti vyhodily na ulici. A z ulic se dostal do odhan, kde žil mezi pouštními kmeny, kde slunce a vanoucí písky Raraku vytvořily největšího válečníka, jakého kdy Sedmiměstí mělo. Přinejmenším za Corabbova života. Falah'dan Svatých měst měli samozřejmě za svých časů velké šampiony, ale to nebyli vůdci a neznali žádné triky potřebné k velení. Kromě toho je Dassem Ultor a jeho první meč vyřídili, všechny do jednoho, a tím to končilo.
Leoman uzavřel Y'Ghatan a v nových hradbách zůstalo i císařské výkupné v olivovém oleji. Maethgara byly naplněné k prasknutí a kupci a jejich cechy rozhořčeně hulákali, ačkoliv méně veřejně od chvíle, kdy Leoman v záchvatu vzteku utopil sedm zástupců ve Velké maeth u paláce. Utopil je v jejich vlastním oleji. Kněží a čarodějky teď prosili o džbán té prokleté jantarové tekutiny.
Šerana se ujala velení městské posádky, houfu opilých, líných banditů. První obhlídka kasáren odhalila, že vojenská základna je v podstatě jen nevázaný harém, plný kouře a vykulených nedospělých chlapců a dívek, vrávorajících v děsivém světě nechutného zneužívání a otroctví. Třicet důstojníků bylo popraveno hned první den, nejvyššího sťal Leoman osobně. Děti shromáždili a rozdělili do chrámů s rozkazem napravit škody a vymazat, co půjde, z jejich vzpomínek. Posádkoví vojáci byli pověřeni úkolem vyčistit každou cihlu a tašku v kasárnách a Šerana je začala cvičit, aby byli schopní čelit malazské obléhací taktice, v níž se podezřele dobře vyznala.
Corabb jí nedůvěřoval. Tak to bylo prosté. Proč se rozhodla bojovat proti vlastním lidem? To by udělal jenom zločinec, psanec, a nakolik lze důvěřovat psanci? Ne, nejspíš měla ve své odporné minulosti samou vraždu a zradu, a teď tady roztahovala nohy pod falah'dem Leomanem S cepy, nejobávanějším válečníkem známého světa. Bude na ni muset důkladně dohlédnout a nespouštět ruku z nové šavle, být připravený ji kdykoliv rozseknout od hlavy k rozkroku a pak šikmo, dvakrát – švih švih! – od pravého ramene k levé kyčli a od levého ramene k pravé kyčli a dívat se, jak se rozpadá na kusy. Poprava z povinnosti, ano. Při první známce zrady.
„Co tě tak potěšilo, Corabbe Bhilane Thenu'alas?"
Obrátil se. Před ním stála Šerana. „Druhá," zabručel kysele na uvítanou. „Myslel jsem na krev a smrt, co přijdou."
„Leoman říká, že jsi z téhle bandy nejrozumnější. Teď se děsím bližšího seznámení s ostatními důstojníky."
„Bojíš se obléhání?"
„Samozřejmě. Vím, čeho jsou říšské armády schopné. Prý s sebou mají velemága, a to je ze všeho nejděsivější."
„Žena, která jim velí, je jednoduchá," poznamenal Corabb. „Nemá žádnou představivost, nebo se ji aspoň neobtěžovala předvést."
„To je i můj názor v této věci, Corabbe Bhilane Thenu'alas."
Zamračil se. „Co tím myslíš?"
„Zatím nepotřebovala předvádět rozsah své představivosti. Zatím to měla snadné. Vlastně jen pochodovala celé lígy v Leomanově prachu."
„My se jí vyrovnáme, jsme lepší," prohlásil Corabb, narovnal se a nafoukl hruď. „Naše oštěpy a meče již prolily hnusnou malazskou krev a učiní tak opět. A prolijí jí víc, mnohem víc."
„Ta krev," poznamenala po chvíli, „je stejně rudá jako vaše, válečníku."
„Opravdu? Mně to připadá," opáčil a znovu se zadíval na město, „že zrada ji barví do tmava, když je tak snadné přimět někoho z vlastních změnit stranu."
„Jako kupříkladu s Rudými čepelemi?"
„Zkažení hlupáci!"
„Jistě. Ale… narození v Sedmiměstí, pravda?"
„Odřízli si vlastní kořeny a nyní plují na malazském přívalu."
„Hezká představa, Corabbe. Často o takové zakopáváš, viď?"
„Divila by ses, o co všechno zakopávám, ženo. A povím ti jedno. Hlídám Leomanovi záda, jako jsem to dělal vždycky. To nic nezměnilo. Ani ty, ani tvoje… tvoje –"
„Kouzlo?"
„Triky. Označil jsem si tě, druhá, a neměla bys na to zapomínat."
„Leoman si vedl dobře, že má tak věrného přítele."
„On má vést Apokalypsu –"
„No to taky povede."
„– protože nikdo kromě něj se na to nehodí. Y'Ghatan bude v Malazské říši jméno proklínané na věčné časy –"
„To už je."

„Ano, ale bude ještě víc.“
„Zajímalo by mě, co je to s tímhle městem, že zarazilo nůž tak hluboko do říše? Proč právě tady vystoupili Spárové proti Dassemu Ultorovi? Proč ne jinde? Někde míň na očích, méně riskantně? Aha, ano, zařídili, aby to vypadalo jako rozmarná nehoda v bitvě, ale nikoho tím neoklamali. Přiznávám, že mě tohle město fascinuje, právě to mě sem přivedlo.“
„Jsi psanec. Císařovna na tvou hlavu vypsala odměnu.“
„Opravdu? Nebo jenom hádáš?“
„Jsem si tím jistý. Bojuješ proti vlastním lidem.“
„Mí vlastní lidé. Kdo asi jsou, Corabbe Bhilane Thenu’alas? Malazská říše spolkla mnoho národů, stejně jako to udělalo Sedmiměstí. Když teď povstání skončilo, jsi příbuzný s Malažany? Ne, ta představa je pro tebe nepochopitelná, že? Já se narodila v Quon Tali, ale Malazská říše se narodila na ostrově Malaz. Můj lid byl také podroben, jako právě byl ten tvůj.“
Corabb neříkal nic, byl jejími slovy příliš zmatený. Malažané jsou… Malažané, zatraceně. Všichni patří do stejného pytle bez ohledu na barvu pleti, tvar očí, bez ohledu na rozdíly v té mistrem Kápě prokleté říši. Malažané! „Ode mě se soucitu nedočkáš, druhá.“
„Neprosila jsem se o něj.“
„Dobře.“
„Doprovodíš nás teď?“
Nás? Corabb se pomalu otočil. Leoman stál několik kroků za nimi, paže zkřížené, a opíral se o stůl s mapami. V očích měl prohnaný, pobavený výraz.
„Jdeme do města,“ vysvětlil Corabbovi. „Chci navštívit jistý chrám.“
Corabb se uklonil. „Doprovodím tě s mečem připraveným, vojevůdce.“
Leoman nepatrně zvedl obočí. „Vojevůdce. Copak nikdy nebude konec titulům, které mi propůjčuješ, Corabbe?“
„Ne, ruko Apokalypsy.“
Leoman sebou nad tím uctivým oslovením trhl a otočil se. Na konci dlouhého stolu čekalo půl tuctu důstojníků. Jim řekl: „Začněte s evakuací. A žádné přehnané násilí! Samozřejmě zabijte každého drancíře, kterého chytíte, ale potichu. Zajistěte ochranu rodinám a jejich majetku včetně dobytka –“
Jeden z válečníků nadskočil. „Ale veliteli, budeme potřebovat –“
„Ne, nebudeme. Máme vše, co potřebujeme. Kromě toho jsou ta zvířata jediný majetek, který si s sebou uprchlíci vezmou. Chci eskorty na západní silnici.“ Otočil se k Šeraně. „Už se vrátili poslové z Lothalu?“
„Ano, s nadšenými pozdravy od falah’da.“
„Nadšenými, že netáhnu do jeho města, chceš říct.“
Šerana pokrčila rameny.
„Posílá tedy oddíly na silnici?“
„Ano, Leomane.“
Aha! Ta už se dostala přes tituly! Corabb se snažil nevrčet. „Pro tebe je to vojevůdce, druhá. Nebo velitel nebo falah’d –“
„Dost,“ uťal ho Leoman. „Moje jméno se mi líbí natolik, že ho rád slyším. Odteď, příteli Corabbe, tituly vynecháme, pokud budou přítomni pouze důstojníci.“
Jak jsem si myslel, korupce již začala. Zamračil se na Šeranu, avšak ona mu nevěnovala pozornost a majetnicky upírala oči na Leomana S cepy. Corabb oči přimhouřil. Leoman Padlý.
* * *
Žádná ulice, ulička či zadní trakt v Y’Ghatan nevedly rovně déle než třicet kroků. Město bylo vybudováno na vrstvách základů, stoupajících nejspíš z úplně prvního, bludiště připomínajícího opevněného města, které tu postavili před deseti či více tisíci lety, a připomínalo termitiště, jehož klikaté průchody jsou otevřené k obloze, ačkoliv v mnoha případech byla obloha jen úzkou škvírou, užší než půl sáhu.
Prohlížet si Y’Ghatan a potulovat se jejími ulicemi bylo jako vstoupit do starověku. Leoman kdysi řekl Corabbovi, že města se nerodí kvůli praktičnosti, nadvládě, ani kvůli trhům a užvaněným kupcům. Ba ani kvůli úrodě a nadbytku. Ne, tvrdil Leoman, města se rodí z touhy po ochraně. Jsou to pevnosti a nic víc, a vše, co následuje, prostě jen – následuje. A tak jsou města vždycky obehnaná hradbami a hradby jsou často jediné, co z těch nejstarších přetrvává.
Proto, vysvětloval Leoman, město bude vždycky postavené na kostech svých předchůdců, protože vyzvedne hradby do ještě větší výšky a vytvoří místo pro ještě působivější ochranu. Se smíchem dodával, že právě nájezdnické kmeny si vynutily zrod měst, právě těch měst, jež jim dokázala vzdorovat a nakonec si je podrobila. A tímto způsobem se civilizace pozvedá z divošství.
To je všechno pěkné, přemítal Corabb cestou do srdce města, a možná to je i pravda, ale on už toužil po otevřených prostorách odhan, po sladkém šepotu pouštního větru, po žáru, který dokáže usmažit člověku mozek v lebce, až začne blouznit, že ho pronásledují hordy tlustých tetiček a vyhublých babiček, které ho rády štípou do tváří.
Corabb potřásl hlavou, aby tu vzpomínku i všechny s ní související hrůzy zahnal. Kráčel po Leomanově levici s tasenou šavlí a bojechtivě se mračil na každého podezřelého občana. Druhá Šerana šla po jeho pravici, občas se o sebe otřeli rukama a vyměnili si tichá slůvka, pravděpodobně příšerně romantická, takže Corabb byl rád, že je neslyší. Nebo probírali způsob, jak se ho zbavit.
„Oponn táhnou mě a tlačí ji,“ zamumlal si pro sebe.
Leoman otočil hlavu. „Říkal jsi něco, Corabbe?“
„Proklínal jsem tuhle zatracenou krysí stezku, Mstiteli.“
„Už jsme skoro tam,“ utěšoval ho Leoman, nezvykle ohleduplný, což Corabbovi zhoršilo náladu ještě víc. „Se Šeranou

jsme probírali, co udělat s kněžstvem.“
„Kam teď? To je hezké. Co tím myslíš, co s nimi udělat?“
„Vzdorují představě odchodu.“
„Ani se nedivím.“
„Já taky ne, ale odejdou.“
„Jde o všechen ten majetek,“ poukázal Corabb. „A o jejich relikviáře, ikony a vinné sklepy – bojí se, že je cestou přepadnou, znásilní a oloupí a rozcuchají jim vlasy.“
Leoman i Šerana se na něj dívali s divnými výrazy.
„Corabbe,“ začal Leoman, „podle mě bude nejlepší, když si sundáš tu novou velkou přílbu.“
„Ano,“ přidala se Šerana. „Po obličeji ti teče pot proudem.“
„Nic mi není,“ zavrčel Corabb. „Tohle bývala přílba šampiona. Ale Leoman si ji nechtěl vzít. Měl by. Vlastně mu ji nosím. Ve vhodné chvíli zjistí, že mi ji musí strhnout z hlavy a nasadit si ji sám, a svět bude zase v pořádku, kéž jsou pochváleni všichni žlutí a modří bohové.“
„Corabbe –“
„Nic mi není, ačkoliv bychom měli udělat něco s těmi stařenami, co se za námi táhnou. Raději se sám nabodnu na meč, než bych jim dovolil, aby mě dostaly. Óóó, to je ale hezký chlapeček! Já říkám, stačilo!“
„Dej mi tu přílbu,“ vyzval jej Leoman.
„Už bylo na čase, abys uznal svůj osud, Zabijáku pobočnice.“
* * *
Než dorazili ke Skalissařině chrámu, Corabbovi bušilo v hlavě. Leoman se rozhodl, že si velkou přílbu nenasadí, ani když z ní vyndal propocenou vycpávku – bez níž by mu stejně byla příliš volná. Aspoň že stařeny zmizely. Vlastně cesta, po níž se ubírali, byla téměř opuštěná, ač z hlavních ulic byl slyšet hluk lidí vyháněných z města na západní silnici vedoucí do Lothalu na pobřeží. Zpocených zástupů se zmocňovala panika, ale bylo jasné, že většina ze čtyř tisíc vojáků, nyní pod Leomanovým velením, je v ulicích a udržuje pořádek.
Sedm menších chrámů, zasvěcených Sedmi svatým, stálo kolem osmiboké stavby, nyní posvěcené jménem královny snů. Formální cesta byla spirálovitá a vinula se skrz menší kupolovité stavby. Zeď kolem celého prostranství byla dvakrát zohavena, poprvé při zasvěcení malazským bohům po dobytí města a potom znovu při povstání, kdy byly chrámy s novými kněžími napadeny, svatyně poničeny a stovky lidí zabity. Vlysy a metopy, karyatidy a panely zůstaly poškozené a celý panteon byl znesvěcen a zcela nesrozumitelný.
Vše kromě chrámu královny snů, díky působivému opevnění doslova neproniknutelnému. V každém případě královnu obklopovaly záhady a všeobecně se věřilo, že její kult nemá původ v Malazské říši. Bohyně věštění vrhala tisíc odrazů na tisíc národů a žádná civilizace neměla právo si ji přivlastnit. Když tedy povstalci marně už šest dní bušili na chrámové zdi, došli k závěru, že královna není jejich nepřítelem, a tak ji nechali na pokoji. Přání a nezbytnost, řekl Leoman se smíchem, když ten příběh slyšel.
Nicméně co se Corabba týkalo, bohyně byla… cizí.
„Co vlastně v tom chrámu pohledáváme?“ zajímal se.
Leoman odpověděl otázkou. „Vzpomínáš si, příteli, na přísahu, že mě budeš následovat bez ohledu na to, jakého zdánlivého šílenství se dopustím?“
„Ano, vojevůdce.“
„Nuže, Corabbe Bhilane Thenu’alas, zjistíš, že je tvůj slib vystaven zkoušce. Protože já si hodlám promluvit s královnou snů.“
„Velekněžkou –“
„Ne, Corabbe,“ opravil jej Leoman. „Se samotnou bohyní.“
* * *
„Zabíjení draků je těžká práce.“
Krev barvy falešného úsvitu dál vytékala na kočičí hlavy. Mappo s Icariem zůstali mimo její dosah, protože se nechtěli setkat s tak ponurým potenciálem. Jhag seděl na kamenném kvádru, jenž mohl být kdysi oltářem, ale dnes byl přistrčený ke stěně nalevo od vchodu. Válečník měl hlavu v dlaních a už chvíli nepromluvil.
Mappo rozděloval pozornost mezi přítele a obrovskou dračí mrtvolu zvedající se nad nimi. Obojí ho vyvádělo z míry. V této jeskyni stálo za truchlení mnoho věcí, vyvolaných tím strašlivým vražedným obřadem, jenž se tu odehrál, a ve zneklidňujícím přívalu vzpomínek, jenž v Icariovi tento objev oživil.
„Zůstává už jenom Osserk,“ řekl Mappo. „A jestli padne, chodba Serc nebude mít vládce. Myslím, Icarie, že v tom začínám vidět vzorec.“
„Znesvěcení,“ zašeptal Jhag, aniž by vzhlédl.
„Panteon je zranitelný. Fener vtažený do tohoto světa a teď Osserk – sám zdroj jeho moci je v ohrožení. Zajímalo by mě, kolik dalších bohů a bohyň čelí útoku. Příliš dlouho jsme byli pryč, příteli.“
„Pryč, Mappo? Není žádné pryč.“
Trell se znovu zadíval na mrtvého draka. „Možná máš pravdu. Kdo mohl udělat něco takového? V drakovi je srdce samotné chodby, pramen jeho síly. A přece… někdo Sorrit porazil, zarazil ji do země, do jeskyně v nebeské tvrzi, a nabodl ji na černodřevo – jak je to dávno, co myslíš? Jak to, že jsme necítili její smrt?“ Když Icarium neodpovídal, popošel Mappo blíž ke kaluži krve a zadíval se na masivní železný, rzí pokrytý hřeb. „Ne,“ zamumlal po chvíli, „to není rez. Otataral. Byla spoutaná otataralem. Ale byla starší – měla být schopná tu nenasytnou entropii porazit. Nerozumím tomu…“
„Staré a nové,“ pronesl Icarium a znělo to jako kletba. Najednou vstal, tvářil se zničeně a v očích měl tvrdý pohled.

„Mluv se mnou, Mappo. Pověz mi, co víš o prolité krvi.“
Trell se odvrátil. „Icarie –“
„Mappo, pověz mi to.“
Trell sklopil zrak k akvamarínové louži a neříkal nic. Svářely se v něm protichůdné pocity. Nakonec si povzdechl. „Kdo první smočil ruce v tomto divokém proudu? Kdo pil zhluboka, a tak byl proměněn, a jaký účinek měl otataralový hřeb na tu proměnu? Icarie, tato krev je zkažená –“
„Mappo.“
„No dobře. Všechna prolitá krev má moc, příteli. Zvířecí, lidská, i toho nejmenšího ptáčka, krev je životní síla, pramen duše. V ní je uzamčen čas žití od začátku do konce. Je to nejposvátnější existující síla. Vrahové s krví obětí na rukou se krmí tou silou, ať chtějí, nebo ne. Mnozí se otráví, jiní v sobě naleznou nový hlad a stanou se otroky vražedného násilí. Riziko je takovéto: krev a její moc pošpiní věci jako strach a bolest. Pramen cítící zánik se začne plašit a šok je jako jed.“
„A co osud?“ zeptal se Icarium těžkým hlasem.
Mappo sebou trhl, oči stále upřené na krvi. „Ano,“ zašeptal, „jdeš rovnou k věci. Co na sebe vezmou ti, kterým se taková krev vsákne do duše? Musí i oni následně skončit násilnou smrtí? Existuje nějaký přehnaný zákon, jenž usiluje o nápravu nerovnováhy? A jestli nás krmí krev, co krmí ji? A je to spoutáno nezměnitelnými zákony, nebo je to stejně rozmarné jako my? Jsme my, tvorové na této zemi, jediní, kdo může svobodně zneužívat náš majetek?“
„K’Chain Che’Malle Sorrit nezabili,“ poznamenal Icarium. „Nic o ní nevěděli.“
„Jenomže byla zamrzlá, takže musela být zahrnuta do jaghutského obřadu Omtose Phellack – jak by o tom mohli K’Chain Che’Malle nevědět? Museli o tom vědět, i kdyby ji sami nezabili.“
„Ne, oni jsou nevinní, Mappo. Tím si jsem jistý.“
„Tak… jak?“
„Kříž je z černodřeva. Z říše Tiste Edur. Z Říše stínu, Mappo. V té říši, jak víš, mohou být věci na dvou místech naráz, nebo na jednom začnou a nakonec se projeví na jiném. Stín se toulá a neuznává žádné hranice.“
„A pak bylo… toto… lapeno zde, vytaženo ze stínu –“
„Chyceno jaghutskou ledovou magií – a přece tekla krev. Možná byl otataral pro Omtose Phellack příliš divoký a jaghutské kouzlo rozbil.“
„Sorrit byla zavražděna v Říši stínu. Ano. Teď je vzorec mnohem jasnější, Icarie.“
Icarium na Trella upřel lesklé, horečnaté oči. „Je to pravda? Připsal bys to Tiste Edur?“
„Kdo jiný dokáže takto ovládat stín? Ne ten malazský uchvatitel, který teď sedí na trůně!“
Jhagský válečník neříkal nic. Obcházel kaluž krve, hlavu skloněnou, jako by na rozryté podlaze hledal stopy. „Tuto Jaghutku znám. Poznávám její práci. Lehkomyslnost, s jakou vypouští Omtose Phellack. Byla… rozčilená. Netrpělivá, rozzlobená, unavená z toho, jak K’Chain Che’Malle využívají nespočetné cesty, aby na každém kontinentě založili kolonie. Občanská válka mezi K’Chain Che’Malle ji nezajímala. Tihle Krátkoocasí prchali před svými druhy, hledali útočiště. Pochybuji, že se obtěžovala s kladením otázek.“
„Myslíš, že ví, co se tu stalo?“ zeptal se Mappo.
„Ne, jinak by se byla vrátila. Možná je mrtvá. Tolik jich zahynulo…“
Ach, Icarie, kéž by ses právě na tohle nikdy nerozpomněl.
Jhag se zarazil a pootočil se. „Jsem prokletý. Toto je tajemství, které přede mnou tajíš, viď? Mám… vzpomínky. Útržky.“ Zvedl ruku, jako by si chtěl přetřít čelo, a pak ji nechal klesnout. „Cítím… strašlivé věci…“
„Ano. Ale ty nesouvisí s tebou, Icarie. Ani s přítelem, jenž tu přede mnou stojí.“
Icarium se zamračil a Mappovi z toho pukalo srdce. Přesto neodvrátil zrak, neopustil přítele v této chvíli utrpení.
„Ty jsi můj ochránce,“ pravil Icarium, „ale ochrana není taková, jak vypadá. Držíš se po mém boku, Mappo, abys chránil svět. Přede mnou.“
„Není to tak jednoduché.“
„Není?“
„Ne. Jsem tu, abych chránil přítele, na kterého se teď dívám před… tím druhým Icariem…“
„Tohle musí skončit, Mappo.“
„Ne.“
Icarium se znovu otočil k drakovi. „Led,“ pronesl tlumeně. „Omtose Phellack.“ Obrátil se k Mappovi. „Odejdeme. Vydáme se na Jhag Odhan. Musím vyhledat někoho ze své krve. Jaghuty.“
Abys požádal o uvěznění. O věčný led, který by tě uzavřel před životem. Oni tomu ale neuvěří. Ne, oni se tě pokusí zabít. Ať to s tebou vyřídí mistr Kápě. A tentokrát budou mít pravdu. Protože jejich srdce se nebojí odsouzení a jejich krev… jejich krev je studená jako led.
* * *
Půl lígy jižně od Y’Ghatan se zvedalo šestnáct mohyl, každá sto kroků dlouhá, třicet široká a tři sáhy vysoká. Z hrubě přitesaných vápencových kvádrů, se sloupy uvnitř, podpírajícími klenutou střechu. Šestnáct věčně tmavých obydlí, domov pro malazské kosti. K nim ze vzdáleného města sahaly nově vytesané, kameny obložené příkopy, odnášející odpad z Y’Ghatan v líných proudech, kolem nichž se rojily mouchy. Pěst Keneb si ponuře pomyslel, že názory nemohly být dány najevo jasněji.
Snažil se nevnímat zápach, když pobídl koně k prostřední mohyle, na níž kdysi stával kamenný pomník na počest padlých říše. Socha byla převržená a zůstal jen široký podstavec. Na něm nyní postávali dva muži a dva psi a hleděli k nerovným, bíle omítnutým hradbám Y’Ghatan.
Mohyla Dassema Ultora a jeho prvního meče, v níž neležel ani Dassem, ani žádný z jeho tělesných strážců, kteří před všemi těmi lety padli před městem. Většina vojáků to věděla. Bájní bojovníci prvního meče byli pochováni v

neoznačených hrobech, aby byli uchráněni znesvěcení, a Dassemův hrob měl být údajně před Untou v Quon Tali. Nejspíš prázdný.
Kravácký pes Křivák otočil obrovskou hlavu a pozoroval Keneba, vyjíždějícího po příkrém srázu nahoru. Zarudlé oči, zasazené ve spleti jizev, pohled, z něhož Malažana zamrazilo, protože mu znovu připomněl, že si přátelství se zvířetem jen namýšlí. Pes měl zemřít s Coltainem. Vypadal, jako by ho poskládali z různých neidentifikovatelných částí, a psa připomínal jen vzdáleně. Nestejné svaly na plecích, krk silný jako stehno dospělého muže, křivý zadek s pletenci svalů, hrudník hluboký jako u pouštního lva. Pod prázdnýma očima byl samá tlama, příliš široká, čelisti do sebe tak docela nezapadaly a tři zbývající špičáky byly vidět, i když tlamu zavřel, protože většina kůže kolem nich byla servána při Pádu a nic ji nenahradilo. Jedno ucho měl utržené a druhé měl po zahojení zploštělé a trčelo mu na stranu. Pahýlem, jenž mu zbyl z ocasu, nezavrtěl, když Keneb sesedal. Kdyby to udělal, byl by Keneb k smrti ohromený.
Prašivá, kryse podobná Kulička přiklusala a očichala Kenebovi levou botu, načež si přidřepla a vyčůrala se na ni. Malažan s kletbou uskočil a ohnul nohu k prudkému kopu. Okamžitě ho zastavilo Křivákovo zavrčení.
Vojevůdce Drz se zachechtal. „Kulička si jen dělá nároky na tuhle hromadu kamení, pěsti. Mistr Kápě ví, že dole není nikdo, kdo by se urazil."
„Škoda že se totéž nedá říct o ostatních mohylách," poznamenal Keneb a stáhl si jezdecké rukavice.
„Ano, ale ta urážka patří nohám občanů Y'Ghatan."
„Kulička tedy měla být trpělivější, vojevůdce."
„Mistr Kápě nás vem, člověče, je to přece jenom zatracená fena. Kromě toho, myslíš, že jí dojdou chcanky?"
Být po mém, došlo by jí mnohem víc věcí. „Nejspíš ne, to je pravda. Ta krysa v sobě má víc ohavných tekutin než vzteklý bhederiní býk."
„Špatné krmení."
Keneb se otočil k druhému muži. „Pěsti Temule, pobočnice si přeje vědět, jestli tví záchlumští zvědové objeli město."
Mladý válečník už nebyl dítětem. Od Arénu se vytáhl o dvě dlaně. Byl hubený, s jestřábí tváří, a v černých očích měl nashromážděno příliš mnoho ztrát. Válečníci Vraního klanu, kteří u Arénu tolik nesnášeli jeho velení, dnes mlčeli. S pohledem upřeným na Y'Ghatan nedával najevo, že by Kenebova slova slyšel.
S každým dnem se víc a víc podobá Coltainovi, říká Drz. Keneb věděl, že má počkat.
Drz si odkašlal. „Na západní silnici jsou stopy hromadného odchodu, den dva předtím, než jsme dorazili. Půl tuctu starých vraních jízdválečníků požadovalo, aby mohli uprchlíky pronásledovat a zničit."
„A kde jsou teď?" zajímalo Keneba.
„Hlídají zásobovací trén, cha!"
„Oznam pobočnici," promluvil Temul, „že všechny brány jsou hlídané. Kolem pahorku byl vykopaný příkop, přetínající všechny vyvýšené silnice do hloubky téměř jednoho sáhu. Ale je pouze dva kroky široký – nepřítel očividně neměl dost času."
Neměl dost času. Keneba to zaujalo. S dělníky nahnanými do práce mohl mít Leoman vykopaný mnohem širší zákop za jediný den. „Dobře. Hlásili zvědové nějaké velké zbraně na hradbách nebo na střechách rohových věží?"
„Malazské balisty, celý tucet," odvětil Temul, „rozmístěné v pravidelných rozestupech. Nikde známky soustředění."
„Inu," zabručel Keneb, „bylo by hloupé předpokládat, že Leoman odhalí něco, co považuje za slabé místo. A na hradbách jsou muži?"
„Ano, davy, pokřikují na mé válečníky urážky."
„A ukazují holé zadky," dodal Drz a odplivl si.
Kulička přiběhla, očichala lesklý hlen a jala se ho olizovat.
Kenebovi se udělalo špatně. Odvrátil se a uvolnil si podhradní řemínek. „Pěsti Temule, už jsi zvolil nejlepší postup?"
Temul se ohlédl. „Ano."
„A?"
„A co, pěsti? Pobočnici na našich názorech nezáleží."
„Možná ne, ale já bych stejně rád slyšel, co si o tom myslíš ty."
„Nevšímat si bran. Použít moranthskou munici a prorazit hradbu uprostřed mezi věží a bránou. Kterákoliv strana je stejně vhodná. Dvě strany by byly ještě lepší."
„A jak sapéři přežijí táboření pod hradbami?"
„Zaútočíme v noci."
„To je riskantní."
Temul se zamračil a neřekl nic.
Drz se na Keneba podíval a v slzami potetovaném obličeji měl mírně nevěřícný výraz. „Začínáme s obléháním, člověče, ne nějaký muší tanec."
„Já vím. Ale Leoman přece musí mít mágy, a před nimi noc sapéry neschová."
„Ti se dají zarazit," odsekl Drz. „Na to tu jsou naši mágové. Ale plýtváme dechem. Pobočnice si udělá, co bude chtít."
Keneb se otočil doprava a prohlížel si rozlehlý tábor Čtrnácté armády, uspořádaný tak, aby bylo možné odrazit výpad, kdyby byl Leoman tak hloupý a nějaký provedl. Přibližování bude opatrné, odměřené, potrvá dva tři dny. Dostřel malazských balist na hradbách byl dobře znám, takže odsud nebezpečí nehrozilo. Přesto budou při obléhání jejich síly velmi roztažené. Budou potřebovat předsunutá postavení, aby uhlídali brány, a Temulovy Záchlumčany a Setie, stejně jako Drzovy chundrylské jízdválečníky, rozdělené do setnin a rozmístěné tak, aby stačili reagovat, pokud by je Leoman překvapil.
Pěst zavrtěla hlavou. „Tomu právě nerozumím. Flotila admirála Noka pluje do Lothalu s pěti tisíci mariňáky na palubě, a jakmile Dujek donutí poslední město ke kapitulaci, rychle vyrazí směrem k nám. Leoman musí vědět, že je v

beznadějném postavení. Nemůže vyhrát, i kdyby nás hodně zřídil. Dokážeme utáhnout smyčku kolem Y'Ghatan a klidně si počkáme na posily. Je vyřízený. Tak proč dál vzdoruje?"
„Ano," přitakal Drz. „Měl jet dál na západ do odhan. Tam bychom ho nikdy nechytili. Mohl dál sbírat síly a lákat válečníky pro svou věc."
Keneb se ohlédl. „Vidím, vojevůdce, že jsi z toho stejně nervózní jako já."
„Chce nám pustit žilou, Kenebe. Než padne, chce nám pustit žilou." Rychlý posunek. „Další mohyly kolem toho prokletého města. A zemře v boji, takže z něj bude další mučedník."
„Aha, takže zabíjení Malažanů je dostatečný důvod k boji. Co jsme udělali, že jsme si to zasloužili?"
„Raněná pýcha," poznamenal Temul. „Jedna věc je utrpět porážku na bojišti, a něco jiného je být rozdrcen, aniž by tvůj nepřítel vůbec musel tasit meč."
„Ponížení na Raraku." Drz kývl. „Rostoucí nádor v jejich duších. Nedá se vyříznout. Malažané musí poznat bolest."
„To je směšné," prohlásil Keneb. „Copak Psí řetěz těm parchantům nepřinesl dost slávy?"
„První oběť mezi poraženými připomíná jejich vlastní seznam zločinů, pěsti," řekl Temul.
Keneb se na něj zadíval. Nalezenec Žrout se často pohyboval v jeho společnosti, a mezi mnoha jeho zvláštními, zmatenými a podivnými poznámkami byla i zmínka o slávě, možná nechvalné proslulosti, spojené s Temulovou budoucností. Jistě, ta budoucnost by mohla přijít zítra. Kromě toho je možná Žrout jenom popletený sirotek… no dobře, tomu nevěřím – ví toho příliš. Kdyby dávala smysl aspoň polovina věcí, které říká… V každém případě Temul Keneba stále překvapoval výroky hodícími se pro zkušeného veterána. „No dobře, pěsti Temule. Co bys dělal na Leomanově místě?"
Ticho, rychlý pohled na Keneba a něco jako překvapený výraz. Chvíli nato se kamenná maska vrátila a Temul pokrčil rameny.
„Coltain kráčí ve tvém stínu, Temule," poznamenal Drz a přejel si prsty přes obličej, jako by napodoboval slzy tam vytetované. „Vidím ho znovu a znovu –"
„Ne, Drzi. Už jsem ti to říkal. Vidíš pouze způsoby Záchlumčanů. Všechno ostatní je jenom tvoje představivost. Coltain mě poslal pryč. Ke mně se vracet nebude."
Ještě pořád tě straší, Temule. Coltain tě poslal s Kalousem, aby ti zachránil život, ne aby tě potrestal nebo zahanbil. Proč se s tím nechceš smířit?
„Viděl jsem spoustu Záchlumčanů," zavrčel Drz.
Vypadalo to na starý spor. Keneb si povzdechl a došel ke koni. „Ještě něco mám pobočnici vyřídit? Ne? Dobrá."
Vyhoupl se do sedla a zvedl otěže.
Křivák ho pozoroval pískově hnědýma, mrtvýma očima. Kulička si opodál našla kost a teď ležela na bříšku, nožičky roztažené, a hryzala ji s bezmyšlenkovitým soustředěním vlastním pouze psům.
V polovině svahu Kenebovi došlo, odkud ta kost nejspíš pochází. Nakopnout ji, pořádně, aby proletěla rovnou branou mistra Kápě.
* * *
Když se Flaška objevil, kaprál Smraďoun, Hrdlořez a Nešťast seděli kolem vln, černé kameny se odrážely od zvýšených okrajů desky a kutálely se v pohárcích.
„Kde máte seržanta?" zeptal se.
Smraďoun vzhlédl a hned se zase věnoval hře. „Míchá barvy."
„Barvy? Jaký barvy?"
„To Dalhoňané dělaj," vysvětloval Nešťast, „na masku smrti."
„Před oblíháním?"
Hrdlořez zasyčel – Flaška usoudil, že to má být smích – a řekl: „Slyšíte to? Před oblíháním. To je roztomilý, vážně roztomilý, Flaško."
„To je maska smrti, pitomče," ujal se slova opět Nešťast. „Maluje si je, když si myslí, že umře."
„Na seržanta má ohromnej přístup," utrousil Flaška a rozhlížel se kolem. Další dva vojáci z devátého oddílu, Galt a Lob, se prali o to, co dát do kotlíku vroucí vody. Oba měli plné hrsti bylinek, a když se některý natáhl, aby bylinky hodil do vody, druhý mu ruku odstrčil a snažil se přijít se svou troškou do mlýna. Znovu a znovu, nad vroucí vodou. Ani jeden nepromluvil. „No dobře, kde Balšám bere barvy?"
„Severně od cesty je místní krchov," utrousil Smraďoun. „Hádám, že tam."
„Kdybych ho nenašel, tak kapitán se chce sejít se všemi seržanty ze setniny," upozornil Flaška. „Za soumraku."
„Kde?"
„V tý ovčí ohradě na statku jižně od cesty, na tom, jak má propadlou střechu."
Voda v kotlíku nad ohništěm se vyvařila a Galt s Lobem se prali o džbánky s vodou.
Flaška se vydal do dalšího tábora. Seržant Moak se rozvaloval na hromádce stočených pokrývek. Byl to Falari s měděnými vlasy a vousy, a právě si rybí kostičkou vybíral zbytky jídla mezi přerostlými zuby. Jeho vojáci nebyli nikde v dohledu.
„Seržante, kapitán Faradan Sort svolala schůzku –"
„Slyšel jsem. Nejsem hluchej."
„Kde je tvůj oddíl?"
„Dostali běhavku."
„Všichni?"
„Včera jsem vařil já. Mají slabý žaludky, to je všecko." Odříhl si a chvíli nato Flaška zachytil ve vzduchu něco jako hnijící rybí vnitřnosti.

„Mistr Kápě mě vem! Kde jsi cestou dokázal nachytat ryby?“
„Nedokázal. Přinesl jsem si je. Byly kapku načatý, to je pravda, ale nic, co by skutečnej voják nezvládnul. V kotlíku jsou zbytky – dáš si?“
„Ne.“
„Není divu, že má pobočnice problémy, když má celou zatracenou armádu zbabělejch ufňukanců.“
Flaška prošel kolem něj.
„Hej,“ zavolal Moak, „řekni Šumovi, že co se mě tejče, sázka pořád platí!“
„Jaká sázka?“
„To je mezi náma dvěma a víc vědět nepotřebuješ.“
„Jasně.“
Našel seržanta Mosela, jak se svým oddílem rozebírá v příkopě u cesty polámaný vůz. Dřevo naskládali na hromadu a Bystroška s Jepicí z omšelých prken páčily hřebíky, cvoky a úchyty a Taffo s Uru Helou zápolili pod seržantovým pozorným pohledem s ojí.
Mosel se ohlédl. „Flaška, že? Čtvrtej oddíl, Šumův, správně? Jestli hledáš Ohavníka Bredda, tak jsi ho právě minul. Je to obr, musí v sobě mít fennskou krev.“
„Ne, nehledal, seržante. A viděl jsi Bredda?“
„Já ne, právě jsem se vrátil, ale Bystroška…“
Zmínka o ní přiměla statnou ženu vzhlédnout. „Jo. Slyšela jsem, že tady právě byl. Hej, Jepice, kdo to povídal, že se tady zrovínka objevil?“
„Kdo?“
„Ohavník Bredd, ty tlustá krávo, o kom jiným se tu asi bavíme?“
„Nevím, kdo co říkal. Poslouchala jsem jenom na půl ucha. Podle mě to byla Smíška, ne, Smíško? Mohla to být ona. A vůbec, ráda bych se s tím chlapem poválela v dekách –“
„Smíška není chlap –“
„S ní ne. S Breddem.“
„Ty se chceš vyspat s Breddem?“ podivil se Flaška.
Přistoupil Mosel a přimhouřil oči. „Utahuješ si z mejch vojáků, Flaško?“
„To nikdy nedělám, seržante. Akorát jsem přišel vyřídit, že je schůzka –“
„No jo, slyšel jsem.“
„Od koho?“
Hubeňour pokrčil rameny. „Už nevím. Je to důležitý?“
„Je, pokud to znamená, že jsem marnil čas.“
„A ty nemáš čas na marnění? Čím jseš tak výjimečnej?“
„Ta oj nevypadá zlomená,“ poznamenal Flaška.
„Kdo říkal, že je?“
„Tak proč rozebíráte ten vůz?“
„Žrali jsme jeho prach tak dlouho, že jsme se prostě pomstili.“
„A kde je vozka? Povozníci?“
Bystroška se ošklivě zasmála.
Mosel znovu pokrčil rameny a ukázal dál do příkopu. V zežloutlé trávě nehybně leželi čtyři lidé, svázaní a s roubíky. Vojáci seržantů Sobelon a Tugga přihlíželi souboji mezi Sololizem a Krátkonosem, jak Flaška zjistil, když se protlačil mezi diváky. Na zem dopadaly mince a vyhazovaly obláčky prachu a oba mohutní pěšáci byli do sebe zaklesnutí a napínali svaly. Sololiz měl kulatý obličej zarudlý, zpocený a plný šmouh od prachu, tvářil se jako obvykle kravsky tupě, nezaujatě a nechápavě. Pomalu mrkal a vypadalo to, že se soustředí na přežvykování.
Flaška dloubl do Tolese vedle sebe. „Kvůli čemu se rvou?“
Toles se podíval dolů na Flašku a v hubeném, bledém obličeji mu zacukalo. „To je prosté. Dva oddíly, pochodující ve shodě, jeden za druhým, pak druhý před prvním, jenž byl vepředu předtím, dokazující, že bájné kamarádství není nic víc než impozantní podněcovatel špatné poezie a obscénních písní majících za úkol utišit nevzdělance, zkrátka lež. Vrcholící touto pochybnou ukázkou zvířecích instinktů –“
„Sololiz Krátkonosovi ukousl ucho,“ přerušil jej kaprál Rím, stojící vedle Flašky z druhé strany.
„Aha. To právě přežvykuje?“
„Ano. A dává si načas.“
„Ví Tugg a Sobelon něco o schůzce u kapitána?“
„Jo.“
„A tak Krátkonos, kterej si nechal useknout špičku nosu, má teď už jenom jedno ucho.“
„Ano. Udělá svýmu obličeji naschvál cokoliv.“
„Neoženil se minulý týden?“
„Ano, tady s Hanno. Ona sází proti němu. A vůbec, podle toho, co jsem slyšel, ho nezbožňuje kvůli obličeji, jestli víš, jak to myslím.“
Flaška nad silnicí zahlédl nízký kopec, na němž rostlo několik pokroucených, zakrslých guldindh. „To je starý hřbitov?“
„Vypadá to tak, proč?“
Flaška bez odpovědi vykročil mezi vojáky a zamířil na pohřebiště. Seržanta Balšáma našel v jámě, s obličejem pomalovaným popelem, vydávajícího podivné, monotónní sténavé zvuky a tančícího v těsných kruzích.
„Seržante, kapitán svolává poradu –“

„Sklapni, nemám čas.“
„Za soumraku, v ovčí ohradě –“
„Přeruš dalhonský žalozpěv smrti a poznáš tisíc tisíců prokletých životů a tvá pokrevní linie bude prokletá navěky. Chlupaté stařeny ti ukradnou děti a děti tvých dětí a nasekají je a uvaří se zeleninou a hlízami a několika bliznami vzácného šafránu –“
„Skončil jsem, seržante. Rozkaz jsem předal. Tak zatím.“
„– a dalhonští zaklínači s hadími podvazky budou líhat s tvou ženou a ona porodí jedovaté hady celé pokryté kudrnatými černými vlasy –“
„Jen pokračuj, seržante, a já si udělám panenku s tvou podobou –“
Balšám vyskočil z jámy a vytřeštil oči. „Ty zlý člověče! Táhni ode mě! Nikdy jsem ti nic neudělal!“ Otočil se na patě a utíkal pryč, až gazelí kůže, do nichž byl zavinutý, plácaly.
Flaška se obrátil a vydal se na dlouhou cestu zpátky do tábora.
* * *
Když se Flaška vrátil do tábora, Struna si sestavoval kuši a Sépie ho se zájmem pozoroval. Vedle sebe měl bedýnku s moranthskou municí s vypáčeným víkem. Uvnitř ležely na vycpávce granáty jako želví vajíčka. Zbytek oddílu seděl opodál a všichni vypadali znepokojeně.
Seržant vzhlédl. „Flaško, našel jsi je všechny?“
„Ano.“
„Výborně. No a jak se ostatní oddíly drží?“
„Celkem to jde,“ odpověděl Flaška. Zadíval se na ostatní na druhé straně ohně. „K čemu to je?“ zeptal se. „Jestli ta bedna vyletí, rozboří to hradbu Y'Ghatan a z vás a většiny týhle armády bude rudý krupobití.“
Najednou se všichni tvářili rozpačitě. Koryk se zabručením vstal a schválně nasadil ležérní výraz. „Já tady už seděl,“ prohlásil. „Potom se sem Smola se Smíškou připlazili a schoulili se v mém stínu.“
„Ten chlap lže,“ štěkla Smíška. „Kromě toho, Flaško, proč ses ty hlásil, že půjdeš vyřídit kapitánovy rozkazy?“
„Protože nejsem pitomec.“
„Ano?“ podivil se Smola. „A teď jsi zpátky, ne?“
„Myslel jsem, že už skončí.“ Odehnal mouchu, která mu bzučela před obličejem, a šel si sednout po větru od ohniště.
„Co myslíš, seržante, co podle tebe kapitán řekne?“
„Sapéři a štíty,“ zavrčel Sépie.
„Štíty?“
„No ano. My poběžíme skrčení a vy ostatní nad náma budete držet štíty kvůli šípům a kamení, dokud nerozmístíme miny, a potom se všichni, kdo ještě budou naživu, vrátí, jak nejrychlejc to půjde, a stejně to nebude dost rychle.“
„Takže jednosměrná cesta.“
Sépie se zakřenil.
„Bude to složitější,“ řekl Struna. „Doufám.“
„Půjde rovnou na věc, to udělá.“
„Možná, Sépie. Možná ne. Chce, aby většina jejího vojska ještě dejchala, až se prach usadí.“
„Mínus pár set sapérů.“
„Už tak je nás málo,“ podotkl Struna. „Nebude s náma plejtvat.“
„Tak to teda bude v Malazský říši poprvý.“
Seržant se ohlédl na Sépii. „Něco ti povím. Co kdybych tě zabil rovnou? Pak by to bylo vyřízený.“
„Zapomeň na to. Chci vzít vás bídný zmrdy s sebou.“
Objevil se seržant Gesler se svým oddílem a začali rozbíjet tábor. Flaška si všiml, že kaprál Bouřňák s nimi není. Gesler zašel k nim. „Šume.“
„Kalam a Rychlej Ben taky?“
„Ne, ti šli dál s Bouřňákem.“
„Dál? Kam?“
Gesler si dřepl naproti Strunovi. „Řekněme, že jsem moc rád, že vidím tvůj šerednej ksicht, Šume. Možná to zvládnou, možná ne. Povím ti o tom pozdějc. Ráno jsem strávil s pobočnicí. Měla spoustu otázek.“
„O čem?“
„O tom, co ti povím pozdějc. Takže máme novýho kapitána.“
„Faradan Sort.“
„Korelri?“
Struna kývl. „Myslíme, že stála na Hradbě.“
„Tak to zřejmě umí přijmout ránu.“
„A taky ji hned vrátí.“
„To je vážně paráda.“
„Chce večer schůzku se všema seržantama.“
„Asi se vrátím a odpovím pobočnici na pár dalších otázek.“
„Setkání s ní se nemůžeš vyhejbat věčně, Geslere.“
„Že ne? Sleduj mě. A kam se vůbec poděl kapitán Laskava?“
Struna pokrčil rameny. „K nějaký setnině, co potřebuje srovnat do latě, řekl bych.“
„A my ne?“
„Vyděsit nás je těžší než vyděsit většinu tyhle armády, Geslere. Podle mýho to s náma už stejně vzdal. Nemrzí mě, že se

spakoval. Ta schůzka večer nejspíš bude kvůli tomu, co budeme dělat při obléhání. Anebo jenom chce plejtvat naším časem nějakou podnětnou tirádou.“
„Pro slávu říše.“ Gesler se zaškaredil.
„Pro pomstu,“ zabručel Koryk, navazující si na bandalír amulety.
„Pomsta je slavná, pokud se mstíme my, vojáku.“
„Ne, to není,“ opravil ho Struna. „Je sprostá, ať se na ni koukáš, z který strany chceš.“
„Klídek, Šume. Nemyslel jsem to tak úplně vážně. Jseš tak napjatej, že by sis málem myslel, že máme začít obléhání nebo tak něco. A vůbec, proč tu není pár rukou Spáru, aby udělaly špinavou práci? Víš, vnikly do města a do paláce a vrazily do Leomana nůž. Pak by byl konec. Proč si musíme špinit ruce opravdickým bojem? Co jsme to za říši?“
Nějakou dobu nikdo nepromluvil. Flaška pozoroval svého seržanta. Struna zkoušel napětí kuše, nicméně Flaška viděl, že přemýšlí.
„Laseen si je drží hezky nakrátko,“ poznamenal Sépie.
Gesler si ho přeměřil pohledem. „To se povídá, Sépie?“
„Mimo jiný. Co já vím? Třeba něco zvětřila.“
„Tys rozhodně něco zvětřil,“ zamumlal Struna s pohledem upřeným na svazek šipek.
„Jenom to, že pár setnin veteránů, co ještě zůstaly v Quon Tali, dostaly rozkaz přesunout se do Unty a Malazu.“
Struna konečně vzhlédl. „Do Malazu? Proč tam?“
„Nepovídalo se nic určitýho, seržante. Akorát kam, ne proč. A vůbec, stejně se něco děje.“
„Odkud to všechno máš?“ zajímal se Gesler.
„Od tý nový, seržanta Hellian z Kartoolu.“
„Tý ožraly?“
„Správně.“
„Divím se, že si něčeho vůbec všimne,“ poznamenal Struna. „Jak se sem vůbec dostala?“
„O tom nechce mluvit. Podle toho, jak se vždycky zatváří kysele, když na to dojde řeč, hádám, že byla ve špatný chvíli na špatným místě. Na každej pád jela nejdřív do Malazu, odtamtud na Nap a nakonec do Unty. Zřejmě není nikdy tak opilá, aby neudržela oči otevřený.“
„Snažíš se jí dostat ruku na stehno, Sépie?“
„Je na mě kapku mladá, Šume, ale chlap by mohl dopadnout hůř.“
„Manželka s kalným pohledem,“ frkla Smíška. „Na nic lepšího se zřejmě nevzmůžeš, Sépie.“
„Když jsem byl mladej,“ zabručel sapér a natáhl se pro granát – práskavku, všiml si Flaška poplašeně, když si s tou věcí začal Sépie pohazovat – „pokaždý, když jsem řekl něco neuctivýho o vejš postavenejch, táta mě vytáh ven a nafackoval mi skoro do bezvědomí. Něco mi říká, Smíško, že tvůj tatík byl dost shovívavej, když došlo na jeho dcerušku.“
„Jen to zkus, Sépie, a vrazím ti do voka nůž.“
„Bejt já tvůj tatík, Smíško, už jsem se dávno zabil sám.“
Nato zesinala, třebaže si toho nikdo jiný zřejmě nevšiml, protože všichni pozorovali vzduchem poletující granát.
„Dej to pryč,“ prskl Struna.
Sépie jízlivě zvedl obočí, pak se usmál a vrátil práskavku do bedny. „Každopádně má Hellian zřejmě schopnýho kaprála, což mi říká, že si zachovala dobrej úsudek, i když pije žitnou jako vodu.“
Flaška vstal. „Vlastně jsem na ni zapomněl. Kde táboří, Sépie?“
„Poblíž vozu s rumem. Ale o tý schůzce už ví.“
Flaška vzhlédl nad bednou s municí. „Aha. Tak se aspoň půjdu projít po poušti.“
„Nechoď moc daleko,“ radil seržant, „mohli by se tam potulovat Leomanovi válečníci.“
„Jasně.“
Zakrátko se dostal na dohled určeného místa schůzky. Těsně za zřícenou budovou se jako mohyla tyčila velká hromada smetí, z níž trčely trsy žluté trávy. V dohledu nebylo živé duše. Flaška zamířil na smetiště a zvuky z tábora za ním pomalu utichaly. Připozdívalo se, avšak vítr byl stále horký jako z pece.
Otesané kameny ze zdí a základů, rozbité sošky, kusy rozštípaného dřeva, zvířecí kosti a hliněné střepy. Flaška vylezl nahoru a všiml si nejnovějších odpadků – nádobí v malazském stylu s černě vyvedenými zavalitými obrázky s nejběžnějšími motivy: smrt Dassema Ultora u Y'Ghatan, císařovna na trůně, první hrdinové a quonský panteon. Místní styl, jak Flaška viděl ve vesnicích, jimiž procházeli, byl mnohem elegantnější, protažené tvary se smetanovou či čistě bílou glazurou na hrdlech a okrajích a světle červeným střepem, zdobené barevnými realistickými obrázky. Flaška se u jednoho úlomku zastavil. Byl na něm vyvedený Psí řetěz. Zvedl ho a otřel z něj prach. Byl vidět kousek Coltaina na dřevěném kříži s mračnem černých vran nad hlavou. Pod ním mrtví Záchlumčané a Malažané a kravácký pes nabodnutý na oštěp. Flašku zamrazilo, pustil střep na zem.
Nahoře na hromadě se zastavil a studoval rozložení malazského vojska kolem silnice. Občas po ní projel jezdec se zprávami a hlášeními a nad vojáky poletovali mrchožraví ptáci, kápové můry a rhizany připomínající roje much.
Flaška nesnášel špatná znamení.
Sňal si přilbu, setřel si pot z čela a obrátil se k odhan na jihu. Možná byla kdysi úrodná, nyní však zůstala jen pustina. Stojí za to o ni bojovat? Ne, ale za to stojí jen máloco. Možná voják po vašem boku – to slyšel mockrát od starých veteránů, jimž nezůstalo nic než vlastní pochybné společenství. Takové pouto se může zrodit pouze ze zoufalství, kdy se mysl prostě uzavře přede vším krom zvládnutelné, nicméně žalostné oblasti obsahující věci a lidi, na nichž člověku ještě může záležet. Zbytek je nejčistší lhostejnost, občas překroucená do krutosti.
Bohové, co tu vlastně dělám?

Plést se do cesty živým nebyla právě nejlepší cesta. Kromě Sépie a seržanta tvořili oddíl lidé stejní jako Flaška. Mladí, kteří se snaží najít místo, kde se nebudou cítit tak osamělí, nebo se chvástají, aby zakryli křehké já ukrývající se uvnitř. Na tom však nebylo nic divného. Mládí je zbrklé, i když má pocit, že je klidné, ustrnulé a dusivé. Má rádo krajní emoce vylepšené kořením tak ostrým, že může spálit hrdlo a zapálit srdce plamenem. Do budoucnosti se vědomě neženete – je to prostě místo, kde se najednou ocitnete, potlučení, unavení, a říkáte si, jak jste se sem ve jménu mistra Kápě dostali. Flaška to chápal. Nepotřeboval ozvěny babiččiných nekonečných rad, šeptající mu v myšlenkách.
Pokud ovšem ten hlas patřil jeho babičce. Začínal mít podezření, že je to jinak.
Zamířil k jižní straně hromady. Pod ní byla vyprahlá země rozrytá, objevovaly se tu mnohem starší odpadky – červeně polévané střepy s vybledlými obrázky bojových vozů a afektovaných postav se zdobenými čelenkami, s podivnými hákovitými zbraněmi v rukou. Na masivních nádobách na olej, v této oblasti běžných, se tyto staré formy dosud vyskytovaly, lpěly na většinou zapomenutém dávnověku, jako by se již ztracený zlatý věk nějak lišil od současného. Postřehy jeho babičky. O Malazské říši neřekla jediné hezké slovo, a ještě horší názor měla na Untskou konfederaci, Lihengskou lígu a všechny ostatní despotické vlády z předříšských dnů v Quon Tali. Během všech itkokansko-cawnporských válek, Setijského přívalu, záchlumského stěhování i quonského pokusu o hegemonii byla ještě dítě. Všechno je to jenom krev a hloupost, říkávala. Samé strkání a tahání. Staří se svými ambicemi a mladí se svým nedočkavým, bezduchým zápalem. Císař tomu aspoň učinil přítrž – nůž do zad šedým tyranům a války v dálné cizině pro mladé horlivce. Není to správný, ale to není nikdy nic. Není to správný, jak jsem říkala, ale lepší než to nejhorší, a já to nejhorší pamatuju.
A teď byl tady, uprostřed jedné z těch vzdálených válek. A přece ho k tomu nevedl mladistvý zápal. Ne, něco mnohem ubožejšího. Nuda byl špatný důvod, proč dělat cokoliv. Lepší by bylo držet se nějakého běsnícího druhu spravedlivosti, byť sebevíc pomýleného a postrádajícího rafinovanost.
Sépie mluví o pomstě. Ale jeho snaha něčím nás nakrmit je příliš zřejmá, a my nepřekypujeme vztekem, jak bychom měli. Nebyl si tím jistý, ale tihle vojáci se cítili ztraceni. V samém jádru armády bylo prázdné místo, čekající, až bude naplněno, a Flaška se bál, že bude čekat věčně.
Posadil se na zem a začal s tichým povoláváním. Zanedlouho k němu prachem cupitalo několik ještěrek. Na pravém stehně se mu usadily dvě rhizany a znehybněly. Z nedalekého kamene seskočil oblý pavouk, velký jako koňské kopyto a barvy zeleného skla, a zlehka jako pírko mu přistál na levém koleni. Prohlížel si sbírku společníků a přemýšlel, co dál. Posunky, pohlazení prsty, tiché rozkazy, a nesourodá sbírka služebníků odspěchala směrem k ovčí ohradě, kde kapitán osloví své seržanty.
Vyplatí se vědět, nakolik se brána mistra Kápě při útoku otevře. A na cestě bylo ještě něco jiného. Flaška se náhle celý zpotil.
Vynořila se z oparu a pohybovala se jako zvíře – kořist, ne dravec, s každým opatrným, ostražitým pohybem – s jemnou srstí, tmavohnědou, tváří víc lidskou než opičí a také s lidským výrazem – aspoň nakolik to její rysy umožňovaly, protože se na něj dívala s velikou zvědavostí. Vysoká byla jako Flaška, hubenější, avšak s těžkými prsy a nafouknutým břichem. Plaše se přibližovala.
Není skutečná. Manifestace, kouzlo. Vzpomínka, která vyskočila z prachu této země.
Sklonila se, nabrala hrst písku, hodila ho po něm a hlasitě štěkla. Písek nedoletěl a od bot se mu odrazilo jen pár zrnek.
Nebo jsem možná vy čarovaný já, a ne ona. V jejích očích je údiv, že se ocitla tváří v tvář bohu či démonovi. Podíval se za ni a spatřil savanu s hustou trávou, stromy a divokými zvířaty. Ne krajinu, jaká by tu měla být, ale takovou, jaká byla kdysi dávno. Ach duchové, proč mě nenecháte na pokoji?
Sledovala. Sledovala všechny. Celé vojsko. Cítila ho, viděla stopy jeho průchodu, možná dokonce slyšela vzdálené cinkání kovu a klapání dřevěných kol, klouzajících po kamenech na silnici. Poháněl ji strach a zájem, a tak sledovala, aniž by chápala, jak se může budoucnost nést ozvěnou zpět do jejího světa, do jejího času. Nechápala? Ani on to nechápal, jako by všechno byla přítomnost, jako by všechny chvíle existovaly zároveň. A my tu stojíme tváří v tvář, aniž bychom se vyznali v rozdílech naší víry, v našem pohledu na svět – a tak vidíme všechny, všechny naráz, a pokud si nedáme pozor, dožene nás to k šílenství.
Cesty zpět však již nebylo prostě proto, že neexistovalo žádné zpět.
Zůstal sedět a ona přišla blíž, brebentila v jakémsi cizím, hrdelním jazyce plném mlaskání a odmlk. Ukázala si na břicho a přejela po něm ukazovákem, jako by na hebké, světlejší srsti něco kreslila.
Flaška kývl. Ano, nosíš dítě. Tomu rozumím. Ale co já s tím?
Hodila po něm další písek a většina ho zasáhla na prsou. Zamrkal, jak ho v očích zaštípal prach. Vrhla se k němu, překvapivě rychle, popadla ho za zápěstí, přitáhla si ho k sobě a položila si jeho ruku na břicho.
Podíval se jí do očí a otřáslo jím to do hloubi duše. To nebylo žádné bezduché stvoření. Eres'al. Z touhy v těch tmavých, ohromně krásných očích se mu zatočila hlava.
„No dobře," zašeptal a pomalu zapátral svými smysly v lůně, v duši rostoucí v něm.
Na každou ohavnost se musí vynořit odpověď na ni. Její nepřítel, její protiváha. Tady v Eres'al je právě taková odpověď na vzdálenou ohavnost, na zkažení kdysi nevinného ducha. Nevinnost se musí znovu zrodit. A přece… vidím tak málo… není to člověk, dokonce ani není z tohoto světa, vyjma toho, co do tohoto spojení přinesla Eres'al. Tedy vetřelec. Z jiné říše, z říše zbavené nevinnosti. Aby se stali součástí tohoto světa, jeden z nich se musí narodit… tímto způsobem. Jejich krev musí být vtažena do proudu krve tohoto světa.
Ale proč Eres'al? Protože… bohové pod námi… protože ona je poslední nevinný tvor, poslední nevinný předek naší linie. Po ní… přichází úpadek ducha. Posun perspektivy, oddělení od všeho ostatního, vybojování hranic – v zemi, ve způsobu vidění věcí. Po ní už jen… my.
Když si to uvědomil – když to pochopil – zděsilo ho to. Ucukl. Bylo pozdě. Už věděl příliš mnoho věcí. Otec… Tiste

Edur. Dítě… jediný čistý kandidát na nový Trůn stínu – trůn ovládající vyléčenou říši.
A bude mít tolik nepřátel. Tolik…
„Ne," řekl tvorovi a zavrtěl hlavou. „Ke mně se nemůžeš modlit. Nesmíš. Jsem jenom…"
A přece… jí musím připadat právě takový. Vidění. Ptá se prostřednictvím svého ducha a v podstatě si to neuvědomuje. Tápe, stejně jako my, ale uvnitř má jakousi… jistotu. Naději. Bohové… víru.
Flaška, neuvěřitelně pokořený, plný hanby, se odtáhl a drápal se na hromadu ze zbytků civilizace, střepů a úlomků malty, zrezavělých kousků kovu. Ne, tohle nechtěl. Nedokázal to přijmout… tu potřebu v ní. Nemohl se stát její… její vírou.
Popošla k němu, ruce mu dala kolem krku a přitáhla ho zpátky. S vyceněnými zuby jím třásla. Flaška nemohl dýchat a jen v jejím sevření létal. Hodila ho na zem, posadila se na něj a zvedla pěsti, jako by ho chtěla zpráskat.
„Chceš, abych byl tvůj bůh?" vydechl. „Tak dobře! Ať je po tvém!" Vzhlížel do jejích očí, na zdvižené pěsti rámované jasným, oslepujícím slunečním světlem.
Takhle se tedy cítí bůh?
Záblesk, jako by byl tasen meč, hlavu mu naplnilo dychtivé zasyčení železa. Něco jako zuřivá výzva –
Zamrkal a zjistil, že má nad sebou volnou oblohu, že leží na hrubé suti. Eres'al byla pryč, ale on stále cítil ozvěnu jejího těla na svých kyčlích i strašnou erekci, již u něj její pozice vyvolala.
* * *
Pěst Keneb vstoupil do stanu pobočnice. Stůl s mapami byl připravený a na něm ležela říšská mapa Y'Ghatan, již před týdnem doručil jezdec od Houfce Jednorukého. Bylo to vědecké provedení, pořízené krátce po Dassemově pádu. Vedle Tavore stál Tene Baralta, čmáral na kůži uhlíkem a vykládal.
„…znovu postavené tady a tady, v malazském stylu, se zapuštěnými sloupy a protivzpěrami. Ženisté našli pod ulicemi trosky, které jsou bludištěm výklenků, starých místností, polozasypaných ulic, studní a chodeb uvnitř zdí. Všechno mělo být srovnáno se zemí, ale přinejmenším stavby z jednoho věku jsou na dnešní úrovni stavitelství. To zřejmě znamenalo problém, a proto se vzdali čtvrté bašty."
„Rozumím," řekla pobočnice, „ale jak jsem už říkala, pěsti Baralto, nehodlám útočit na čtvrtou baštu."
Keneb viděl, jak je Tene Baralta rozčilený. Přesto neřekl, co si myslí, jen odhodil uhlík a odstoupil od stolu.
V rohu seděl pěst Blistig, nohy roztažené v pozici hraničící s nekázní.
„Pěsti Kenebe," pokračovala Tavore, oči stále upřené na mapu, „sešel jste se s Temulem a vojevůdcem Drzem?"
„Temul hlásí, že město bylo evakuováno – občané se vydali po silnici do Lothalu. Leoman očividně čeká dlouhé obléhání a nehodlá krmit nikoho jiného než vojáky a pomocníky."
„Chce mít místo k manévrování," utrousil Blistig. „Panika v ulicích by mu neprospěla. Neměli bychom tomu přičítat něco víc, Kenebe."
„Obávám se," podotkl Tene Baralta, „že tomu nepřičítáme dost. Jsem nervózní, pobočnice. Z celé té zatracené situace. Leoman sem nepřišel bránit poslední povstalecké město. Nepřišel chránit poslední věřící – u Sedmi svatých, vyhnal je z jejich domovů, z jejich vlastního města! Ne, on Y'Ghatan potřeboval z taktických důvodů, a to mi dělá starosti, protože se v tom nevyznám."
„Říkal Temul ještě něco, Kenebe?" tázala se pobočnice.
„Uvažoval o nočním útoku se sapéry, kteří by vyhodili do vzduchu kus hradby. Potom by zřejmě poslal vojsko do průlomu a vrazil hluboko do srdce Y'Ghatan. Kdyby pronikli dost daleko, mohli bychom Leomana odříznout ve falah'dském paláci."
„Příliš riskantní," zabručel Tene Baralta. „Tma sapéry před jejich mágy neschová. Pobijí je –"
„Riziku se nevyhneme," upozornila ho Tavore.
Keneb zvedl obočí. „Temul říkal totéž, pobočnice, když jsme se bavili o nebezpečí."
„Tene Baralto," pokračovala pobočnice po chvíli, „vy s Blistigem jste dostali příkazy ohledně svých setnin. Měli byste se pustit do příprav. S kapitánem Faradan Sort si promluvím osobně o tom, co se bude žádat od ní a jejích oddílů. Nebudeme tím teď marnit čas. Začneme dnes v noci. Pěsti Kenebe, vy, prosím, zůstaňte. Ostatní můžete jít."
Keneb se díval, jak Blistig s Baraltou odcházejí. A z řady nepatrných signálů – postoj, držení ramen a upjatý krok – poznal, jak velice jsou demoralizovaní.
„Velení nepochází z konsenzu," poznamenala pobočnice náhle tvrdým tónem, když se otočila ke Kenebovi. „Já dávám rozkazy a mí důstojníci je poslouchají. Mělo by se jim ulevit, že v tomto případě leží veškerá zodpovědnost jen a jen na mně. Nikdo jiný se císařovně nebude muset zodpovídat."
Keneb kývl. „Jak říkáte, pobočnice. Ale vaši důstojníci se cítí zodpovědní – za své vojáky –"
„Mnozí z nich dříve nebo později zemřou na nějakém bojišti. Možná dokonce tady u Y'Ghatan. Toto je obléhání a to bývá krvavé. Nemůžu si dovolit vyhladovět je. Čím déle Leoman odolává, tím větší hrozí nebezpečí, že celé Sedmiměstí vzplane. Na tom se s vrchní pěstí Dujekem shodujeme."
„Tak proč, pobočnice, nevyužijeme jeho nabídku na další vojáky?"
Chvíli jí trvalo, než odpověděla. „Uvědomuji si, jaké pocity mají vojáci v této armádě, přičemž ale žádný z nich zřejmě netuší, v jakém stavu Houfec Jednorukého je."
„V jakém je stavu?"
Přistoupila blíž. „Skoro nic nezbylo, Kenebe. Jádro – samotné jádro – Houfce – je pryč."
„Ale – pobočnice, dostal přece posily, ne?"
„Co je ztraceno, nelze nahradit. Rekruti: Genabariové, Nathiové, polovina dřevnovské posádky, jistě, spočítáte boty a bude to vypadat jako plný stav, ale musíte, Kenebe, vědět, že Dujek je zlomený. A Houfec také."
Otřesený Keneb se otočil. Odepjal si řemínek, sňal potlučenou přílbu z hlavy a prohrábl si zpocené, špinavé vlasy.

„Mistr Kápě nás vem, poslední velká říšská armáda…“
„Je dnes Čtrnáctá, pěsti.“
Třeštil na ni oči.
Začala přecházet sem a tam. „Samozřejmě že to Dujek nabízí, protože, inu, je to Dujek. Kromě toho jako vrchní pěst ani nemůže udělat nic jiného. Ale on – i ostatní – už trpěli dost. Teď mají za úkol dát obyvatelstvu pocítit říšskou přítomnost – a měli bychom se modlit k našim bohům, aby jejich snaha nebyla vystavena zkoušce. Kýmkoliv.“
„Proto tolik spěcháte.“
„Leoman musí být svržen. Y'Ghatan musí padnout. Dnes v noci.“
Keneb dlouho mlčel, nakonec se zeptal: „Proč mi to vykládáte, pobočnice?“
„Protože Gamet je mrtvý.“
Gamet? Aha, chápu.
„A T'jantar si nikdo z vás neváží. Zatímco,“ vrhla po něm zvláštní pohled, „vás ano.“
„Chcete, abych to oznámil ostatním pěstem, pobočnice?“
„To o Dujekovi? To si rozhodněte sám, ale radím vám, pěsti, abyste si to důkladně promyslel, než něco uděláte.“
„Ale měli by to vědět! Potom aspoň pochopí…“
„Mě? Pochopí mě? Možná. To ale není nejdůležitější problém.“
Nepochopil ji. Ne hned. Ale došlo mu to. „Oni nevěří ve vás, nevěří ve Čtrnáctou, oni věří v Dujeka Jednorukého. Dokud budou přesvědčení, že je tady, stojí za námi a je připravený vyrazit nám na pomoc, budou plnit vaše rozkazy. Vy jim to nechcete vzít, a přitom se svým mlčením sama zatracujete, obětujete úctu, kterou by k vám cítili –“
„Pokud by taková úcta byla zasloužená, pěsti, a o tom já nejsem přesvědčená.“ Vrátila se k mapám. „Rozhodnutí je na vás, pěsti.“
Pozoroval ji, jak studuje mapu. Potom usoudil, že byl propuštěn, a odešel.
Bylo mu špatně. Houfec – zlomený? Je to jen její názor? Třeba je Dujek jenom unavený… ale kdo by to mohl vědět líp? Rychlej Ben, jenomže ten tu není. Ani ten asasín Kalam Méchar. Zbývá… vlastně jediný člověk. Před stanem se zastavil a podíval se, kde stojí slunce. Ještě by to mohl stihnout, než k nim Sort promluví, jestli si pospíší.
Vyrazil k táboru mariňáků.
* * *
„Co mám říct, pěsti?“ Seržant si rozložil půl tuctu těžkých šipek. Ke dvěma již přivázal práskavky a pracoval na třetí.
Keneb zíral na hlínou obalený granát ve Strunových rukou. „Nevím, ale ať to je upřímné.“
Struna se zarazil, ohlédl se na svůj oddíl a přimhouřil oči. „Pobočnice doufá v posily, jestli se věci zvrtnou?“ Mluvil potichu.
„Právě o to jde, seržante. Nedoufá.“
„Takže podle ní je Dujek vyřízenej, pěsti,“ uhádl Struna. „A Houfec jakbysmet. Tohle si myslí?“
„Ano. Znáte Rychlýho Bena, on tam nakonec taky byl. U Korálu. Není tady, abych se ho mohl zeptat, takže se ptám vás. Má pobočnice pravdu?“
Struna upevnil granát na hlavici. Keneb vyčkával.
„Zdá se,“ zamumlal seržant, „že jsem pobočnici špatně odhadl.“
„V jakém směru?“
„Umí číst znamení líp, než jsem si myslel.“
Pro koule mistra Kápě, tohle jsem vážně nechtěl slyšet.
* * *
„Vypadáš dobře, Ganoesi Parane.“
Trpce se pousmál. „To ten můj nový, poklidný život, Apsalar.“
Jak se karaka stočila ke kansuskému přístavu, námořníci na palubě začali hulákat. Vrzání lanoví a ráhnoví doprovázel tlumený křik racků. Chladný vítr přinášející okýnkem na levoboku do kajuty slaný vzduch voněl pobřežím.
Apsalar si ještě chvíli prohlížela muže sedícího před ní, potom se znovu pustila do zdrsňování rukojeti nože pemzou. Vyleštěné dřevo bylo moc hezké, jenže ve zpocené ruce klouzalo. Obvykle nosívala kožené rukavice, ale nikdy neuškodí brát v úvahu méně dokonalé okolnosti. Ideální pro asasína bylo, když si mohl vybrat, kdy a kde bude bojovat, nicméně takový přepych neměl zaručen.
„Vidím, že jsi metodická jako vždy,“ poznamenal Paran. „I když aspoň teď se tváříš trochu živěji. Oči máš…“
„Jsi na moři už moc dlouho, kapitáne.“
„Asi ano. Ale už nejsem kapitán. Moje dny u vojska skončily.“
„Lituješ?“
Pokrčil rameny. „Něčeho ano. S nimi jsem nikdy nebyl tam, kde jsem chtěl být. Až do úplného konce, a pak,“ odmlčel se, „pak už bylo pozdě.“
„Tak to možná bylo lepší,“ utrousila Apsalar. „Míň… špinavý.“
„Zvláštní, že pro nás dva Paliči mostů znamenají zcela odlišné věci. Vzpomínky a úhel pohledu. Ti, kdo přežili, se mnou zacházeli celkem slušně –“
„Kdo přežili. Ano, vždycky někdo přežije.“
„Jiskra, Pazderka, Mizela, Klátil, pár dalších. Majitelé K'rulovy krčmy v Darúdžhistánu.“
„K'rulovy krčmy?“
„Je to starý chrám, původně zasvěcený tomu staršímu bohu. Samozřejmě tam straší.“
„Víc, než tušíš, Parane.“
„O tom pochybuji. Hodně jsem se naučil, Apsalar, o spoustě věcí.“

Na pravoboku to zadunělo, jak dorazila přístavní patrola, aby vybrala poplatek za kotvení. Pleskání lan. Další hlasy.
„K'rul hrál velmi aktivní úlohu v boji proti Pannionskému dominiu," pokračoval Paran. „Od té doby se v jeho přítomnosti necítím právě nejlépe – starší bohové jsou zpátky ve hře –"
„Ano, už jsi něco podobného říkal. Stojí proti Chromýmu bohovi, a na tom nemůže člověk vidět nic špatného."
„Opravdu jsou proti němu? Občas jsem přesvědčený… o opaku." Potřásl hlavou a vstal. „Přistáváme. Musím něco zařídit."
„Co zařídit?"
„Koně."
„Parane."
„Ano?"
„Jsi ascendovaný?"
Vykulil oči. „Nevím. Cítím se pořád stejně. Přiznávám, že ani nevím jistě, co ascendence vlastně znamená."
„Znamená, že je tě těžší zabít."
„Proč?"
„Zakopl jsi o energii osobní povahy a s ní, no, energie natahuje energii. Vždycky. Ne nějaká obyčejná, něco jiného, přírodní síla, konfluence energií. Začneš vidět věci jinak, myslet jinak. A ostatní si tě všimnou – mimochodem, obvykle ti to nepřinese nic dobrýho." Povzdechla si a zadívala se na něj. „Asi tě nemusím varovat, ale udělám to. Buď opatrný, Parane. Ze všech zemí na tomto světě jsou dvě nebezpečnější než všechny ostatní –"
„To víš ty, nebo Kotilion?"
„Jednu zná Kotilion, druhou já. Nicméně do jedné právě hodláš vstoupit. Sedmiměstí, Parane, není zdraví prospěšné, zvlášť ne pro ascendent."
„Já vím. Cítím… co tam je, s čím budu muset jednat."
„Jestli to půjde, zařiď, ať za tebe bojuje někdo jiný."
Zadíval se na ni. „Tak to je jasný nedostatek víry."
„Jednou jsem tě zabila –"
„Byla jsi posedlá bohem, samotným patronem asasínů, Apsalar."
„Který hrál podle pravidel. A jistá stvoření tady podle nich hrát nebudou."
„Promyslím si to, Apsalar. Děkuji."
„A nezapomeň, vyjednávej z pozice síly nebo vůbec ne."
Podivně se usmál a zamířil nahoru.
V rohu to zašustilo a přicupitaly Telorast s Cudrn. Kostlivé nožičky jim na dřevěné podlaze chřestily.
„Je nebezpečný, Neapsalar! Drž se od něj, á, strávila jsi s ním moc času!"
„Se mnou si nedělejte starosti, Telorast."
„Starosti? Ach, máme starosti, ano, viď, Cudrn?"
„Nekonečné starosti, Telorast. Co to povídám? Nemáme žádné starosti."
„A ty starosti nepochybně vyvolalo to, že o vás dvou pán balíčku všechno ví," poznamenala Apsalar.
„Vždyť ti nic neřekl!"
„Víte to tak jistě?"
„Ovšem!" Ptačí kostřičky před ní nadskakovaly a kymácely se. „Jen si pomysli, Cudrn! Kdyby to věděla, šlápla by na nás! Nebo ne?"
„Leda by měla na mysli mnohem prohnanější zradu, Telorast! Myslela jsi na to? Ne, nemyslela, viď? Všechno přemýšlení tady musím zastat já."
„Ty nikdy nemyslíš! Nikdy jsi nemyslela!"
Apsalar vstala. „Spustili lávku. Je čas jít."
„Schovej nás pod pláštěm. Musíš. Tam venku na ulicích jsou psi!"
Apsalar vrátila nůž do pochvy. „Dobře, ale žádný vrtění."
* * *
Špinavý přístav v Kansu, kde před měsícem bušily do čtyř, šesti mol ošidné trupy lodí Nokový flotily, nebyl ničím výjimečný, a Apsalar se ulevilo, když minuli poslední řady chatrčí a před sebou na silnici do vnitrozemí uviděli slušné kamenné domy. Všimla si honáků, ohrad a koz s démonem v očích, shromážděných pod guldindhami. A za tím sady tharoků se stříbřitou, vláknitou kůrou ceněnou výrobci lan, jejichž nerovné řady vypadaly přízračně, jak jim kmeny ve větru povlávaly.
Na městě za sady bylo cosi divného, lidí tam bylo méně než obvykle a hluk byl tlumenější. Značný počet krámů byl zavřený, a to byla právě nejlepší doba na nakupování. Skromná posádka malazských vojáků byla vidět jen u bran a v přístavu, kde posledním čtyřem korábům odmítli vydat povolení k přistání. A nikdo zřejmě nehodlal cizincům cokoliv vysvětlovat.
Paran tiše promluvil s koňským handlířem. Apsalar si všimla, že stranu změnilo víc peněz, než bylo nutné. Kapitán se k tomu nijak nevyjádřil. Na křižovatce přitáhli otěže.
„Parane," začala Apsalar, „nevšiml sis na Kansu něčeho zvláštního?"
Udělal obličej. „Myslím, že nám to starosti dělat nemusí," odtušil. „Nakonec ty jsi byla posedlá bohem a já, inu, jak jsem říkal, není důvod si dělat těžkou hlavu."
„O čem to mluvíš?"
„O moru. Není divu, vzhledem ke všem těm nepohřbeným tělům po povstání. Vypukl asi před týdnem východně od Ehrlitanu. Všechny lodě, které tam přistály nebo plují odtamtud, posílají pryč."

Apsalar chvíli přemýšlela a kývla. „Poliel.“
„Správně.“
„A nezůstalo dost léčitelů, aby to zarazili.“
„Handlíř říkal, že hodnostáři zašli do chrámu D’rek v Kansu. Tam mají pochopitelně nejlepší léčitele. Všichni kněží byli povražděni.“
Podívala se po něm.
„Já pojedu na jih.“ Paran ukázal na cestu a bojoval s nervózním valachem.
Ano, už není třeba říkat něco dalšího. Bohové jsou opravdu ve válce. „My na západ,“ prohlásila Apsalar, která už cítila, jak je sedmiměstské sedlo nepohodlné. Ani ona, ani Kotilion to s koňmi nikdy moc neuměli, ale její kobyla aspoň vypadala klidně. Apsalar rozhrnula plášť, vytáhla Telorast s Cudrn a hodila je na zem. Kostřičky se rozběhly a mrskaly ocásky.
„Rozcházíme se brzy,“ podotkl Paran a podíval se jí do očí.
Přikývla. „Ale myslím, že to stačilo.“
Její poznámka se mu nelíbila. „Mrzí mě, že to říkáš.“
„Nechtěla jsem tě urazit, Ganoesi Parane. Jenom, totiž, znovu jsem objevila… pár věcí.“
„Jako přátelství?“
„Ano.“
„A máš pocit, že si to nemůžeš dovolit.“
„Přivolává lehkomyslnost,“ přiznala.
„No ano. Jestli to je k něčemu dobré, Apsalar, tak věřím, že se znovu uvidíme.“
Ten pocit si připustila. „Budu se těšit.“
„Výborně, to tedy ještě máš naději.“
Dívala se za ním, jak odjíždí se dvěma soumary. Změnil se způsobem, jaký si jen málokdo umí představit. Zdálo se, že se vzdal tolika věcí… až mu to záviděla. A už si s mírnou lítostí uvědomovala, že jí schází. Příliš se sblížili a to je příliš nebezpečné. Ještě že se rozcházíme.
A s morem měl nejspíš pravdu. Ani on, ani Apsalar se ho nemuseli bát. Ale všichni ostatní mají smůlu.
* * *
Ze silnice zbývaly jen kusy, takže cesta do vápencových vrchů byla pomalá, kameny se kutálely a klouzaly v oblacích prachu. Před mnoha lety se tudy přehnala náhlá povodeň a ve strmých stěnách koryta obnažila vrstvy sedimentů. Samar Dev vedla koně a muly za otěže a prohlížela si barevné pruhy. „Vítr a voda, Karso Orlongu, bez konce. Nekonečný rozhovor času se sebou samým.“
Toblakajský válečník o tři kroky dál neodpověděl. Blížil se k vrcholu, postupoval korytem dávné záplavy a kolem něj se zvedaly zubaté, vyhlodané skály. Poslední vískou prošli před několika dny. Tady to byla skutečná divočina, i když kdysi tato silnice musela někam vést. Žádné jiné stopy civilizace tu však nebyly. V každém případě Samar minulost příliš nezajímala. Ji fascinovalo to, co mělo přijít, to byl pramen všech jejích vynálezů, její inspirace.
„Kouzla, Karso Orlongu, to je jádro problému.“
„Jaký problém je to teď, ženo?“
„Magie brání vynálezům, samozřejmě kromě jistých základních požadavků. A tak jsme věčně dušeni –“
„K Tvářím s dušením, čarodějko. S tím, kde jsme, jací jsme, není nic v nepořádku. Ty pliješ na spokojenost, neustále jsi neklidná a utrápená. Já jsem Teblor – my žijeme prostě a vidíme krutost toho vašeho takzvaného pokroku. Otroci, děti v řetězech, tisíc lží, aby byla jedna osoba lepší než druhá, tisíc lží vám říká, jaké by měly věci být, a nedá se to zastavit. Šílenství nazývané zdravým rozumem, otroctví nazývané svobodou. Skončil jsem s mluvením.“
„No, já neskončila. Ty se od nás nijak nelišíš, nevědomost nazýváš moudrostí, divošství ušlechtilostí. Když se nebudeme snažit věci zlepšit, jsme odsouzeni opakovat litanii nespravedlností –“
Karsa dorazil na vrchol a zamračeně se otočil. „Vylepšení nikdy není to, co si myslíš, Samar Dev.“
„Co znamená tohle?“
Zvedl ruku a znehybněl. „Ticho. Něco je v nepořádku.“ Pomalu se obracel kolem dokola a mhouřil oči. „Je tu… pach.“
Připojila se k němu a dotáhla koně a muly na rovinku. Po obou stranách měli skály a hned za nimi zela propast – stáli na hřebeni ostrém jako nůž a dál pokračovala jen zubatá skaliska. Na vrcholku dřepěl pokroucený starý strom. „Já nic necítím…“
Toblakai tasil meč. „Myslím, že se tu usadilo nějaké zvíře. Lovec, zabiják. Myslím, že je blízko…“
Samar Dev vykulila oči a rozhlédla se. Srdce jí prudce bušilo. „Možná máš pravdu. Nejsou tu žádní duchové…“
„Uprchli,“ zabručel.
Uprchli. Ach.
* * *
Obloha, připomínající hromadu železných pilin, se pomalu stahovala ze všech stran, kolem visela těžká mlha suchá jako písek. Kalam Méchar připouštěl, že to nedává smysl, nicméně tohle vzešlo z prožité hrůzy, neuváženého žalostného čarování zmučené představivosti. Každou částečkou těla, která toho byla schopná, lnul k poničenému spodku nebeské tvrze a vítr či co mu sténalo v uších, třes mu vysával sílu z údů a poslední zbytky kouzla Rychlýho Bena vyprchávaly. To náhlé odmítnutí magie bylo nečekané – v nemilosrdném černém čediči neviděl žádný otataral, žádné žíly. Nemělo to žádné viditelné vysvětlení. Kožené rukavice měl rozřezané, dlaně kluzké krví a nad sebou horu, na kterou musel vyšplhat, přičemž ho obklopovala suchá stříbřitá mlha. Někde pod ním se krčili Rychlej Ben a Bouřňák. Mág určitě hloubá, co se asi zvrtlo, a snad se pokouší vymyslet způsob, jak to napravit. Mariňák se nejspíš škrábe v podpaždí a louská vši.

Nemělo smysl čekat na něco, co by nemuselo přijít, když to, co přicházelo, bylo nevyhnutelné. Zasténal a vytáhl se o kus výš.
Poslední nebeská tvrz, kterou viděl, byl Měsíční Kámen, a jeho rozryté boky byly domovem pro desetitisíce velkých krkavců. Naštěstí to tady bylo jiné. Po několika sázích šplhání se dostane na bok, místo aby visel jako předtím. Věděl, že potom už si bude moci odpočinout.
Aspoň trochu.
Ten zatracený kouzelník. Zatracená pobočnice. Zatracení všichni, protože nikdo z nich nebyl tady, a pochopitelně tu nebyli, protože tohle byl šílený podnik a nikdo jiný tak blbý nebyl. Bohové, ramena měl jako v ohni a na vnitřní straně stehen bolest pomalu přecházela ve znecitlivění. A to nebude dobré, že?
Na tohle byl příliš starý. Muži jeho věku se nedožívají jeho věku tím, že naletí na podobné pitomé plány. Začíná snad měknout? Mozek mi měkne.
Protáhl se kolem vytesaného výstupku, chvíli tápal nohama, posunul se, povytáhl a našel římsy, které by ho měly udržet. Zafňukal, znělo to uboze i jemu samému, a opřel se o kámen.
O chvíli později zvedl hlavu a zapátral po vhodném výčnělku či převisu, přes nějž by mohl přehodit provaz.
Provaz Rychlýho Bena, vyčarovaný z ničeho. Bude tady fungovat, nebo prostě zmizí? Pro mistra Kápě, o magii toho nevím dost. Nevím nic moc ani o Rychlým, a to toho neřáda znám zatracenou věčnost. Proč není tady nahoře sám? Protože jestli si Krátkoocasí všimnou komára na své kůži, bude lepší zálohou Rychlej, dokonce i tam dole, než by mohl být Kalam. Šipka z kuše by už tady nahoře neměla žádnou průraznost – dokázali byste ji klidně chytit ve vzduchu. A Bouřňák – co se mě týče, je mnohem postradatelnější než já – ten přísahal, že neumí šplhat, přísahal, že jako kluk dokonce bez pomoci ani nevylezl z kolébky. Těžko si představit toho zarostlého, mrzutého hromotluka v kolébce.
Kalam popadl dech a podíval se dolů. A zjistil, že Rychlej Ben ani Bouřňák nejsou nikde v dohledu. Bohové pod námi, co teď? Skromné rysy popelem pokryté pláně dole nenabízely moc velký úkryt, zvláště ne z této výšky. Ale ať se rozhlížel sebepozorněji, nikoho neviděl. Slabě viditelné stopy vedly k místu, kde se s nimi asasín rozloučil, a tam bylo… něco tmavého, puklina v zemi. Těžko odhadnout měřítko, ale možná… možná dost velká, aby oba ty mizery spolkla.
Raději se věnoval hledání výstupků pro provaz. A žádný nenašel. „No dobrá, asi je čas. Kotilione, považuj tohle za prudké zatahání za tvůj špagát. Žádný výmluvy, ty zatracenej bože, já tady potřebuju pomoct.“
Čekal. Vítr sténal a mlha mrazila.
„Tuhle chodbu nemám rád.“
Kalam otočil hlavu a uviděl vedle sebe Kotiliona, jenž se o skálu opíral jednou rukou a jednou nohou. V druhé ruce držel jablko, z něhož si teď ukousl.
„Tobě to připadá legrační?“ chtěl vědět Kalam.
Kotilion žvýkal a polkl. „Poněkud.“
„Pro případ, že sis nevšiml, visíme na nebeský tvrzi a ta má společníky, celou řadu.“
„Jestli potřebuješ svízt,“ podotkl bůh, „byl bys na tom líp s vozem nebo s koněm.“
„Nehýbe se. Stojí. A já se do týhle snažím proniknout. Rychlej Ben s mariňákem čekali dole, ale právě zmizeli.“
Kotilion prozkoumal jablko a znovu si ukousl.
„Začínají mě bolet ruce.“
Kousal. Polkl. „Ani se nedivím, Kalame. Ale budeš muset být trpělivý, protože mám pár otázek. Začnu s tou nejzřejmější. Proč se snažíš proniknout do pevnosti plné K’Chain Che’Malle?“
„Plný? Víš to jistě?“
„Poměrně ano.“
„Tak co tady dělají?“
„Zřejmě čekají. A vůbec, tady kladu otázky já.“
„Dobře. Tak do toho, mám celý den.“
„Vlastně myslím, že to byla moje jediná otázka. Ne, počkej, ještě mám jednu. Nechtěl bys, abych tě vrátil na pevnou zem, takže bychom mohli v rozhovoru pokračovat ve větším pohodlí?“
„Tohle si užíváš až moc, Kotilione.“
„Příležitosti k zábavě začínají být vzácné. Naštěstí jsme teď ve stínu této tvrze, takže náš sestup bude poměrně snadný.“
„Kdykoliv.“
Kotilion zahodil jablko a popadl Kalama za paži. „Odstup a zbytek nechej na mně.“
„Tak moment, kouzla Rychlýho Bena to rozehnalo – tak jsem tady uvízl –“
„Nejspíš proto, že je v bezvědomí.“
„Vážně?“
„Nebo mrtvý. Měli bychom se přesvědčit, jak to je doopravdy, ne?“
Ty licoměrnej, krev chlemtající, pot sající –
„Je nebezpečné,“ přerušil jej Kotilion, „když klení zní jako modlitba.“ Zatáhl a Kalam zařval, protože byl stržen ze skály. A zůstal viset ve vzduchu, kde ho udržel Kotilion. „Jenom klid, pitomče, ‚snadný‘ je relativní pojem.“
Ve chvilce stáli na pevné zemi. Kalam se vytrhl z Kotilionova sevření a zamířil k puklině zející v místě, kde čekali Rychlej s Bouřňákem. K okraji přistupoval opatrně. „Rychlej! Bouřňáku!“ zavolal dolů. Žádná odpověď nepřišla.
Kotilion se k němu připojil. „Bouřňák? Není to snad pobočník Bouřňák? Prasečí očka, chlupatý, zamračený –“
„Teď je z něj kaprál,“ vysvětloval Kalam. „A z Geslera seržant.“
Bůh frkl, ale dál to nekomentoval.
Asasín se narovnal a zadíval se na Kotiliona. „Vlastně jsem si nemyslel, že mou modlitbu vyslyšíš.“

„Jsem bůh, doslova překypující překvapeními.“
Kalam přimhouřil oči. „Navíc ses objevil hromsky rychle. Jako bys byl… poblíž.“
„Urážlivý předpoklad,“ zabručel Kotilion, „ale kupodivu celkem přesný.“
Asasín shodil stočený provaz z ramene, rozhlédl se a zaklel.
Kotilion s povzdechem natáhl ruku.
Kalam mu podal konec provazu. „Připrav se,“ řekl a shodil provaz do jámy. Uslyšel plesknutí.
„S tím si nelam hlavu,“ poradil mu Kotilion. „Udělám ho tak dlouhý, jak budeš potřebovat.“
Mistrem Kápě prokletí bohové. Kalam došel na kraj a začal slézat do tmy. Dneska je toho šplhání nějak moc. Anebo začínám tloustnout. Konečně došlápl na kámen. Pustil provaz.
Shora se snesla malá světelná koule a ozářila bližší stěnu, kolmou, umělou, s velkými malovanými panely. Obrazy na nich jako by v sestupujícím světle tančily. Kalam chvíli jen zíral. Tohle nebyla jen tak nějaká dekorace, nýbrž umělecké dílo, ruka mistra byla jasně vidět na každém detailu. Zahalené, více méně lidské postavy byly zachyceny během aktu transcendence, ruce zdvižené v gestu obdivu či velebení, tváře naplněné radostí. U nohou se jim zatím hromadily usekané části těl, zakrvácené a plné much. Rozsekaná těla pokračovala na podlahu a dál, a Kalam si všiml, že je krvavými kusy pokrytá celá podlaha, kam až dohlédl.
Kolem se válela drť a o něco dál ležela dvě nehybná těla. Kalam k nim přešel.
S úlevou zjistil, že oba muži žijí, i když bylo těžké zjistit rozsah zranění kromě těch očividných. Bouřňák si zlomil obě nohy, jednu nad kolenem a druhou pod. Zadní část přilby měl vzadu zprohýbanou, což Kalam považoval za dobré znamení. Rychlej Ben vypadal navenek v pořádku – přinejmenším neměl nic viditelně zlomené a na sobě žádnou krev. Vnitřní zranění však bylo něco jiného u obou. Kalam si chvíli prohlížel čarodějův obličej a pak ho propleskl.
Rychlej Ben prudce otevřel oči, zamrkal, rozhlédl se kolem sebe, zakašlal a posadil se. „Mám znecitlivělou jenom polovinu obličeje – co se stalo?“
„Netuším,“ zabručel Kalam. „Spadli jste s Bouřňákem dírou. Falari na tom není moc dobře. Ty jsi ale nějak vyvázl bez škrábnutí – jak jsi to dokázal?“
„Bez škrábnutí? Myslím, že mám zlomenou čelist.“
„Ne, nemáš. Musel jsi dopadnout na podlahu – máš ji trochu oteklou, ale kdybys ji měl zlomenou, nemohl bys mluvit.“
„Aha, dobrý postřeh.“ Mág se vyškrábal na nohy a přistoupil k Bouřňákovi. „Jéje, ty nohy vypadají ošklivě. Budeme mu je muset srovnat, než začnu s léčením.“
„Léčením? Zatraceně, Rychlej, vždyť jsi v životě nevyléčil ani někoho z oddílu.“
„Pravda, taky to byla Klátilova práce. Já byl mozkem, pamatuješ?“
„To si myslíš ty.“
Čaroděj se rozhlédl. „Kde to jsme? A odkud se bere to světlo?“
„Je to dárek od Kotiliona, který je na druhým konci toho provazu.“
„Aha, no, pak může léčit on. Zavolej ho sem dolů.“
„A kdo potom bude držet provaz?“
„Nepotřebujeme ho. Poslyš, nešplhal jsi po Měsíčním Kameni? Aha, proto je tvůj bůh tady, no jasně.“
„Vyřknout démonovo jméno znamená přivolat ho,“ utrousil Kalam a díval se, jak se Kotilion pomalu, téměř líně snáší k nim dolů.
Postavil se vedle Bouřňáka a Rychlýho Bena. Kývl čaroději, zvedl obočí a dřepl si k mariňákovi. „Pobočníku Bouřňáku, copak se ti to stalo?“
„To by mělo být jasný,“ podotkl Kalam. „Zlomil si obě nohy.“
Bůh mariňáka obrátil na záda, natáhl mu nohy a srovnal kosti. Pak vstal. „Myslím, že to bude stačit.“
„Těžko –“
„Pobočník Bouřňák není zase takový smrtelník, jak se možná zdá,“ prohlásil Kotilion. „Žíhaný v ohních Thyrllan. Nebo Kurald Liosan. Nebo Tellann. Nebo všech tří. V každém případě, jak vidíte, se už uzdravuje. Zlomená žebra má úplně v pořádku, stejně jako selhávající játra a roztříštěnou kyčel. A nakřáplou lebku. Žel, s mozkem v ní se nedá dělat nic.“
„Přišel o rozum?“
„Pochybuju, že někdy nějaký měl,“ opáčil bůh. „Je horší než Urko. Urko měl aspoň zájmy, jakkoliv byly výstřední a bezúčelné.“
Bouřňák zasténal.
Kotilion přistoupil ke stěně. „Zvláštní,“ poznamenal. „Toto je chrám staršího boha. Nevím jistě kterého. Možná Kilmandarose. Nebo Grizzina Farla. Možná dokonce K’rula.“
„Dost krvavý způsob uctívání,“ zamumlal Kalam.
„Ten nejlepší,“ dodal Rychlej Ben a oprášil si šaty.
Kalamovi neuniklo, jak Kotilion nenápadně prohlíží čaroděje, a zaujalo ho to. Bene Adaefóne Delate, Kotilion na tebe něco ví, že? Čaroději, máš zdaleka moc tajemství. Všiml si provazu, jenž stále visel z díry nahoře. „Kotilione, k čemu jsi ten provaz přivázal?“
Bůh vzhlédl a usmál se. „Překvapení. Už musím jít. Pánové…“ Vybledl a byl pryč.
„Ten tvůj bůh mě znervózňuje, Kalame,“ utrousil Rychlej Ben. Bouřňák znovu zasténal, tentokrát hlasitěji.
A ty na oplátku znervózňuješ jeho. A teď… Podíval se dolů na Bouřňáka. Po příšerných několikanásobných zlomeninách mu zůstaly jen trhliny v kamaších. Pobočník Bouřňák. Žíhaný ve svatých ohních. A pořád se mračí.
* * *
Jejich tábor se starým stromem oklopovaly vysoké skály se stupňovitými, klikatými sedimenty. Řezník seděl u malého ohýnku a pozoroval Ropušníka, jenž kroužil kolem tábořiště a byl stále podrážděnější. Heborik Neviditelné ruce vedle

něj podřimoval a zelenkavý opar, linoucí se z jeho zápěstí, matně zeleně pulsoval. Scillara a Felisín Mladší si nacpávaly dýmky při svém novém rituálu po jídle. Řezník se pohledem vrátil k démonovi.
Ropušníku, co tě trápí?
„Nervózní. Náznaky tragédie, rychle se blížící. Něco… ustaraného a nejistého. Ve vzduchu, v písku. Náhlá panika. Měli bychom odsud odejít. Vrátit se. Prchat.“
Řezníkovi se na kůži zaperlil pot. Ještě nikdy neslyšel démona tak… vyděšeného. „Měli bychom zmizet z hřebene?“
Když promluvil, obě ženy vzhlédly. Felisín Mladší se podívala na Ropušníka, zamračila se a zbledla. Vstala. „Máme potíže,“ prohlásila.
Scillara vstala, došla k Heborikovi a dloubla do něj nohou. „Vzbuď se.“
Trhačův válečný jezdec zamrkal, zavětřil a jediným plavným pohybem se zvedl.
Řezník to vše sledoval s rostoucími obavami. Do prdele. Nakopal písek na oheň. „Všichni si posbírejte věci.“
Ropušník se zastavil a pozoroval je. „Tak blízko? Nejistý. Ustaraný, ano. Nutno panikařit? Změnit názor? Hloupost? Nejistý.“
„Proč riskovat?“ zeptal se Řezník. „Ještě zbývá dost světla – zkusíme si najít lépe bránitelné místo k táboření.“
„Vhodný kompromis. Nervy povolují z napjaté citlivosti. Odvráceno? Neznámo.“
„Obvykle,“ ozval se drsným hlasem Heborik a odplivl si, „obvykle tě útěk před něčím vrhne do cesty něčeho jiného.“
„Díky za pomoc, dědo.“
Heborik mu věnoval nepříjemný úsměv. „Není zač.“
* * *
Útes byl provrtaný jeskyněmi, do nichž se během staletí uchylovali uprchlíci, dále byly používány jako krypty pro nebožtíky, jako skladiště a jako nerovné desky pro skalní malby. Úzké římsy sloužící jako stezky byly pokryté sutí a převisy a pukliny místy měly šmouhy od sazí, jak pod nimi hořely ohně, ale podle Mappa tu již dlouho nikdo nebyl. Pohřební keramika patřila do éry První říše.
Blížili se k vrcholku horské stěny. Icarium se škrábal ke štěrbině vyryté deštěm. Zapadající slunce bylo za oponou prachu, který zvířila vzdálená bouře, rudé. Ve vzduchu kolem obou poutníků bzučely krvničky šílející z ostrého ionizovaného vzduchu po bouřce.
Icarium byl jako posedlý, stěží se ovládal. Chtěl odsouzení, chtěl, aby mu byla odhalena jeho minulost, a až to odsouzení přijde, ať bude sebepřísnější, podvolí se mu a ani prstem nehne na svou obranu.
A Mappo nemohl přijít na nic, čím by mu v tom zabránil, tedy pokud ho nějak nevyřídí či ho nesrazí do bezvědomí. Možná dojde i na to. Nicméně v tom bylo nebezpečí. Pokud neuspěje, probudí se v Icariovi hněv a vše bude ztraceno.
Jhag dorazil ke štěrbině a soukal se nahoru, kde zmizel z dohledu. Mappo ho rychle následoval. Nahoře se zastavil a otřel si špínu z dlaní. Do následujících vápencových schodů byl vytesán odvodňovací kanál, vinoucí se podél příkrých stěn. O kousek dál byl okraj dalšího srázu, k němuž právě mířil Icarium.
Kanál byl plný stínů a v několika slunečních paprscích, pronikajících pokrouceným stromem, poletoval hmyz. Když se Trell ocitl na tři kroky od Icaria, jako by tma kolem něj vybuchla. Koutkem oka zahlédl, jak se na Icaria cosi snáší ze skály napravo, a vzápětí bylo kolem plno.
Ohnal se a pěstí narazil na tělo a kosti, jen to křuplo. Vystříkla krev a hleny. Zezadu ho kolem krku popadla svalnatá paže a otočila mu hlavu. Lesklá kůže na paži byla jako naolejovaná, než se svaly zaťaly. Další postava vyskočila před ním a vrazila mu do břicha dlouhé drápy. Mappo zařval bolestí, jak drápy sjely dolů ve snaze jej rozpárat.
To se nezdařilo, protože Trellové mají kůži tužší než koženou zbroj na ní. Přesto vytryskla krev. Tvor za ním zesílil sevření. Mappo cítil něco z jeho obrovské váhy a velikosti. Jelikož nemohl vytáhnout zbraň, otočil se a vrhl se zády proti skále. Zapraskaly kosti a lebka, a bestie zalapala po dechu a zavřískla bolestí.
Když Mappo letěl na skálu, příšeru s drápy v jeho břiše to přitáhlo blíž. Popadl ji za kostnatou, širokou hlavu a surově zakroutil. Vaz se zlomil. Další zaječení, tentokrát ze všech stran.
Mappo vykřikl, zavrávoral a chytil předloktí, jež měl ovinuté kolem krku. Bestie na něj dopadla plnou váhou, až málem upadl.
Zahlédl Icaria, hroutícího se pod rojem tmavých, kroutících se tvorů.
Příliš pozdě si všiml, že došlapuje přes drolící se okraj útesu do… prázdna. Příšera na zádech ho ještě postrčila, a když si všimla propasti, do níž by se mohla zřítit, pustila mu krk. Mappo však držel pevně a stočil se, aby s sebou bestii strhl.
Další zavřeštění, a konečně útočníka uviděl pořádně. Démonická tlama, vyceněné, jako jehla ostré špičáky, dlouhé jako Mappův palec, zaklíněné v důlcích, lesklé černé oči, svislé zorničky barvy čerstvé krve.
T’rolbarálové.
Jak?
Všiml si jeho vzteku, jeho hrůzy, když se společně zřítili z útesu.
Padali.
Padali…
Bohové, to je –

KNIHA DVĚ

POD TÍMTO JMÉNEM

Potmě přišel, ten surový vrah příbuzných,
vybuchl, rozpoutal hrůzu, kdy všichni krom duchů
uprchlí v divokém, neuspořádaném běhu – ano, znal
bolest, dva ohně obrovského zapomnění hořící mu
v duši – a tak se duchové sešli, povoláni
tím, jenž se postaví, smrtelný a nezodpovědný,
do cesty strašlivému vrahovi, a neustoupí,
ten vzácný hlupák, a vsadí vše na stisk rukou,
teplé a chladné, a nechá se vést na místo
dávno zmizelé, a bestie dávno poražené
se na jeho slovo opět probudí.

A kdo ho může varovat? Inu nikdo,
a kdo se vysvobodí, není přítelem
živých. Když hraješ hrůzou proti hrůze,
milý posluchači, zanech všech nadějí –
a najdi si rychlého koně.

slepý mistr
Saedevar ze Širokých Jhagů

KAPITOLA SEDM

Nikdy nesmlouvej s někým, kdo nemá co ztratit.

Říkání šašků
Thenys Bule

L
eoman S cepy vyklopýtal z vnitřní svatyně s tváří pokrytou potem. Chraplavě se zeptal, jestli už je noc.
Corabb rychle vstal, ale zatočila se mu hlava, a tak se zase rychle posadil na lavici – seděl příliš dlouho, zatímco pozoroval Šeranu, snažící se vyšlapat v kamenné podlaze příkop. Otevřel ústa, avšak Malažanka promluvila první.
„Ne, Leomane, slunce teprve jede na obzoru.“
„Nějaký pohyb v malazských táborech?“
„Poslední běžec se hlásil před půl zvoněním. Tehdy se nic nedělo.“
Leoman měl v očích zvláštní, vítězoslavný lesk, který dělal Corabbovi starosti. Neměl však čas se na něco ptát, protože velký válečník už prošel kolem něj. „Musíme si pospíšit. Zpátky do paláce – poslední příkazy.“
Nepřítel zaútočí již dnes v noci? Jak to může Leoman vědět tak jistě? Corabb znovu vstal, tentokrát pomaleji.
Velekněžka zakázala ostatním zúčastnit se obřadu, a když se královna snů projevila, dokonce i velekněžka s akolytkami rozpačitě opustily komnatu a nechaly Leomana s bohyní samotného. Corabb se zařadil dva kroky za svého vůdce, protože přiblížit se víc mu zabránila ta přísná ženská.
„Jejich mágové nám odhalení znesnadní,“ řekla druhá cestou z chrámu.
„Na tom nesejde,“ štěkl Leoman. „Stejně nemáme žádného pořádného mága. Přesto musíme zařídit, aby to vypadalo, že se snažíme.“
Corabb se zamračil. Snažíme? Nerozuměl ničemu. „Potřebujeme vojáky na hradbách!“ vybuchl. „Co nejvíc jich seženeme!“
„Hradby neudržíme,“ hodila po něm Šerana přes rameno. „To sis už přece musel uvědomit, Corabbe Bhilane Thenu’alas.“
„Tak proč jsme vlastně tady?“
Stmívalo se. Trojice spěchala prázdnými ulicemi a Corabb se mračil stále víc. Královna snů. Bohyně věštění a kdoví čeho ještě. Corabb pochopitelně opovrhoval všemi bohy kromě Drydžhny Apokalypsy. Ostatní jen strkali do všeho nos, lhali a zabíjeli. Že Leoman vyhledal jednu z nich… mu opravdu dělalo starosti.
Usoudil, že to bude vina Šerany. Je to žena. Královniny kněžky byly většinou ženy – aspoň si to myslel – nakonec měla velekněžku, uslzenou matronu vznášející se na durhangovém kouři a nejspíš dalších podobných substancích. Už jen když stál poblíž, cítil se omámený. A bylo to příliš svůdné. Z toho nevzejde nic dobrého, rozhodně ne.
Blížili se k paláci a konečně se objevily známky činnosti. Pohybovali se tu válečníci, řinčeli zbraněmi a pokřikovali z opevnění. Takže vnější hradby budou proraženy – všechny tyto přípravy by jinak neměly smysl. Leoman čekal druhé obléhání přímo tady v paláci. A brzy.
„Vojevůdce!“ ozval se Corabb a odstrčil Šeranu. „Svěř mi velení u palácové brány! Udržíme ji proti malazské bouři ve jménu Apokalypsy!“
Leoman se po něm ohlédl a zamyslel se nad návrhem, ale nakonec zavrtěl hlavou. „Ne, příteli. Potřebuji tě pro mnohem důležitější úkol.“
„A jaký to bude, ó velký válečníku? Jsem toho hoden.“

„To doufám," opáčil Leoman.
Šerana frkla.
„Vel, veliteli."
Tentokrát se druhá rozesmála rovnou. Corabb se na ni zamračil.
„Tvůj úkol této noci, příteli," řekl Leoman, „je hlídat mi záda."
„Aha, povedeme tedy boj v nejpřednějších řadách! Skvělé, vykonáme na těch malazských psech rozsudek, na jaký do smrti nezapomenou."
Leoman ho poplácal po rameni. „Ano, Corabbe," zabručel. „To uděláme."
Vstoupili do paláce. Šerana se pořád ještě smála. Bohové, jak jen ji Corabb nenáviděl.
* * *
Lostara Yil odhrnula stanovou chlopeň a vstoupila. Našla Perela rozvaleného v ukořistěných hedvábných poduškách, vodní dýmku s vínem ovoněným durhangem položenou jako misku na klíně. Kouřovým oparem čelil jejímu vzteku líným, kouřem opojeným pohledem, což ji pochopitelně ještě víc naštvalo.
„Vidím, že sis už naplánoval zbytek noci, Perele. I když se tohle zatracený vojsko připravuje dobýt Y'Ghatan."
Pokrčil rameny. „Pobočnice mou pomoc nechce. Teď už jsem mohl proklouznout do paláce, víš – nemají žádné mágy, kteří by stáli za řeč. Mohl jsem tam teď být a podříznout Leomanovi krk. Ale ne, to ona nedovolí. Co mám dělat?"
„Ona ti nevěří, Perele, a abych byla upřímná, ani mě to nepřekvapuje."
Zvedl obočí. „Drahoušku, jsem dotčen. Ty, víc než kdo jiný, víš, jaké oběti jsem podstoupil, abych ochránil křehkou psýchu pobočnice. Netřeba říkat," dodal a natáhl si do plic kouř, „že poslední dobou mě to lákalo rozbít jí tu psýchu ještě víc pravdou o její sestře, jen tak jí pro zlost."
„Tvé sebeovládání mě udivuje," utrousila Lostara. „Samozřejmě kdybys udělal něco tak krutého, musela bych tě zabít."
„To se mi ulevilo, když vím, jak se chystáš chránit čistotu mé duše."
„O čistotu tady nejde," opáčila. „Aspoň ne o tvou."
Usmál se. „Snažil jsem se ukázat v lepším světle, zlatíčko."
„Mně je, Perele, jasné, že si představuješ ten krátký románek se mnou – pokud se to tak dá nazvat – jako důkaz upřímných citů. Mně to připadá spíš žalostné. Pověz mi, hodláš mě někdy vrátit k mé setnině Rudých čepelí?"
„Zatím ještě ne, je mi líto."
„Dala nám jiný úkol?"
„Pobočnice? Ne, ale jak si možná vzpomínáš, to, co jsme vykonali, byla laskavost pro Tavore. Jinak pracujeme pro císařovnu."
„Jistě. A co tedy přikazuje naše císařovna?"
Chvíli ji pozoroval zpod těžkých víček. „Počkáme a uvidíme."
„Ona nám přikazuje čekat a vidět?"
„No dobře, když tedy naléháš, jsi ode mě dočasně oddělena, což by ti mělo poskytnout nevýslovné uspokojení. Běž si za mariňáky nebo sapéry nebo kdo ve jménu mistra Kápě dnes v noci útočí. A jestli si necháš ustřelit nohu, ne aby ses připlazila zpátky za mnou – bohové, nemůžu uvěřit, že jsem to právě řekl. Samozřejmě že se můžeš připlazit zpátky za mnou, ale hlavně si nezapomeň přitáhnout i tu nohu."
„Nevládneš vysokou Denul, Perele, tak k čemu by mi bylo tahat s sebou nohu?"
„Rád bych ji viděl, to je vše."
„Jestli se připlazím zpátky, Perele, tak jen proto, abych ti mohla vrazit nůž do krku."
„S těmito veselými slovy můžeš jít, moje milá."
Lostara se otočila na patě a odešla.
* * *
Pěst Keneb se připojil k Tene Baraltovi na shromaždišti hned za krajními hlídkami. V zešeřelém vzduchu se rojily můry a kousavé mouchy. Vedle vykopaných zákopů se jako skromné mohyly tyčily hromady kamenité hlíny. Zatím se tu však objevilo jen několik oddílů, aby nebyly záměry vojska odhaleny příliš brzy. Nicméně Keneb tušil, že Leoman se svými válečníky již ví všechno, co je třeba vědět. Přesto na vzdálené, nerovné hradbě, nejvyšší mezi terasami hlíny a suti, nebyl vidět žádný pohyb. V Y'Ghatan bylo mrtvo jako v hrobě, a když nad ní noc roztáhla svůj plášť, neobjevilo se jediné světélko.
Tene Baralta byl v plné zbroji. Měl šupinovou vestu, kroužkovou košili a kapuci a chrániče holení a myšky z tepaného bronzu lemovaného železem. Když se Keneb objevil, právě si dotahoval řemínky na přilbě.
„Blistig nemá radost," poznamenal Keneb.
Baralta se uchechtl. „Dnešní noc patří tobě a mně, Kenebe. On se pohne, jenom když se my dostaneme do potíží. Temula zaujalo… že tenhle plán je stejný jako jeho. Ty jsi to pobočnici poradil?"
„Ano. Sděl Temulovi, že ji potěšilo, že jeho strategie v této věci je stejná jako její."
„Aha."
„Už tví mágové začali?" zajímal se Keneb.
Zabručení. „Prý tam nikdo není, nikdo na ně nečeká. Nil a Nether zjistili totéž. Myslíš, že Leoman o všechny mágy přišel?"
„Nevím. Těžko."
„Předpokládám, že jsi ty řeči slyšel, Kenebe."
„O čem?"
„O moru. Z východu. Přehnal se Ehrlitanem. Jestli dnes v noci selžeme a zůstaneme trčet před městem…"
Keneb kývl. „V tom případě musíme uspět, Tene Baralto."

Po silnici za nimi vpravo cválal jezdec, rychle se blížil. Oba se otočili, když jim dusot kopyt rozechvěl zemi pod nohama.
„Naléhavá zpráva?“ hádal Keneb a snažil se poznat šedě zahalenou postavu s tváří schovanou v kápi. Dlouhý meč po boku, pochva s pásky z bílého smaltu. „Nepoz–“
Jezdec mířil přímo k nim a vztekle zařval. Tene Baralta odskočil. Keneb ho napodobil a otočil se. Jezdec proletěl kolem, bělouš doběhl k zákopu a skočil. Hlídky křičely. Kdosi vystřelil z kuše a zasáhl cizince do zad, ale šipka se odrazila. Jezdec se stále hnal tryskem, předklonil se, přeskočil užší vnitřní zákop a řítil se k městu.
Brána se pootevřela a ven se vylilo světlo luceren.
„Pro mistra Kápě!“ vydechl Tene Baralta a sbíral se ze země. „Nepřátelský jezdec projede celým naším vojskem!“
„Nečiníme si žádný výhradní nárok na odvahu,“ podotkl Keneb. „A nerad to přiznávám, ale byl to obdivuhodný výkon – jsem rád, že jsem to viděl.“
„Jezdec přinášející zprávu Leomanovi –“
„Jistě nic, co by už nevěděl, Tene Baralto. Považuj to za lekci, za připomínku –“
„Žádnou nepotřebuji, Kenebe. Podívej se na to, mám přílbu plnou hlíny. Světle šedý plášť, bílý kůň a meč s bílými proužky. Vysoký chlap. Já ho najdu, to přísahám, a za svou smělost zaplatí.“
„Dnes v noci máme už tak dost starostí,“ poznamenal Keneb. „Jestli půjdeš hledat jednoho chlapa, Tene Baralto…“
Baralta vysypal hlínu z přílby. „Slyším tě. Modlím se k Trhačovi, aby mi ten mizera zkřížil cestu ještě jednou.“
Tak Trhač, co? Fener… tak rychle zmizel z myslí lidí. Zpráva, které žádný bůh nebude chtít věnovat pozornost, řekl bych.
* * *
Poručík Pores stál s kapitánem Laskavou a Korelrijkou Faradan Sort na dohled příslušných setnin. Zpráva o špehovi ve středu vojska, směle vjedšího do Y'Ghatan, všechny vyvedla z míry ještě víc, a navíc mohl každou chvíli přijít rozkaz začít. Sapéři pochopitelně půjdou v čele, zamaskovaní nočními kouzly.
Magie. Všechno je ponuré. Ještě víc než sapéři. Podle Porese tato noc směřovala rovnou do Propasti. Napadlo ho, kde asi je starý Ebron a jestli se pustil do obřadů – starý oddíl mu scházel. Pajda, Zvonek a ta nová holka, Sinn – ta tedy byla děsivá. No, možná mu zase tolik nescházeli. Všichni do jednoho byli nebezpeční, a hlavně sobě samým.
Kapitán Laskava se snažil prokouknout ženu stojící po jeho boku – nad výběrem slov se pousmál. Prokouknout ji. Ale co jsem slyšel, tak blízko se nikdo nedostane. V každém případě byl rozčilený, protože se v kolegyni důstojnici nevyznal. Možná chladné železo – na Hradbě netrvá dlouho, než vám něco mrazivého, krutého a vypočítavého pronikne do duše – ale tahle byla chladná i ve všem ostatním. A nejvzácnější ze všeho, nemluvná žena. Znovu se usmál.
„Přestaň se šklebit, poručíku,“ ozval se Laskava, „nebo dojdu k závěru, že jsi přišel o rozum, a povýším tě.“
„Omlouvám se, kapitáne. Slibuju, že to už neudělám. Prosím, jen mě nepovyšujte.“
„Jste dva pitomci,“ prohlásila Faradan Sort.
I to je způsob, jak zarazit rozhovor.
* * *
Seržant Hellian se dívala na kymácející se výjev, což ji uklidňovalo, protože měla pocit, že je všechno správně, i když se jí z toho, jak se všichni kývali, zvedal žaludek. Kaprál Urb se oddělil od oddílu a přišel k ní.
„Připravená, seržante?“
„Připravená na co?“ chtěla vědět. Pak se zamračila, klid pominul. „Kdyby ten parchant nezmizel, tak bych nevyměnila meč za džbánek tý místní břečky, ne?“ Sáhla pro zbraň, nahmátla jen vzduch a prázdnou pochvu. „Proč jsi mi v tom nezabránil, Urbe? Totiž, nakonec to byl můj meč. Co mám používat?“
Nervózně přešlápl a naklonil se blíž. „Vyzvedni si nový ze zbrojnice, seržante.“
„A potom se to dozví kapitán a všechny nás pošlou na nějaký ještě horší místo.“
„Horší? Co může být horší než tohle, seržante?“
„Korel. Krádežskej poloostrov. Černý Koral pod prázdným pohledem Tiste Andii. Pobřeží ztroskotanců v Severní Assail –“
„Tam žádný malazský síly nejsou.“
„Ne, ale je to tam horší než tady.“
„Jeden příběh od nějakýho přiblblýho námořníka v Kartoolu, a ty teď věříš, že sám mistr Kápě kráčí ve stínech –“
„Rozhodně kráčí v našich blínech – totiž stínech.“
„Poslouchej, seržante, právě začíná bitva –“
„Správně. Kde je ten džbán?“ Rozhlédla se a našla ho ležet vedle stočených pokrývek. „Hej, kdo z mýho oddílu nemá spakováno?“
„Přece ty, seržante,“ řekl Urb.
„Aha.“ Popadla džbán, zatřásla s ním a potěšilo ji, že to vevnitř šplouchá. Ohlédla se po svém… oddílu. Byli tu dva vojáci. Dva. To je tedy náramný oddíl. Podle kapitána jsou posily na cestě. „No kde jsou?“
„Kdo?“ užasl Urb. „Tvůj oddíl? Přímo tady před tebou.“
„Truc a Bezdech.“
„Správně.“
„A kde je zbytek? To nemáme víc lidí?“
„Poslední den s náma pochodovali čtyři, ale převeleli je jinam.“
„Takže můj oddíl je kaprál a dva vojáci.“
„Dvojčata, seržante,“ upřesnil Truc. „Ale já jsem starší, to určitě poznáš.“
„A duševně zaostalý, seržante,“ dodal Bezdech. „Ty poslední minuty byly očividně rozhodující, jak určitě poznáš.“

Hellian se odvrátila. „Mně připadají stejný, Urbe. No dobře, už přišla zpráva? Nemáme se teď někde shromažďovat?“
„Seržante, měla bys ten džbán poslat dál – za chvíli začne boj, a já nevím jak ty a tihle dva, ale já se dal k městský stráži proto, abych se do žádnýho nedostal. Od večeře jsem byl čtyřikrát na latríně a pořád si nejsem jistej v kramflecích.“
Hellian si přitiskla džbán na prsa. „Sežeňsivlastní.“
„Seržante.“
„No dobře, pár doušků každej a já dostanu zbytek. Jestli uvidím někoho, že si lokl víc než dvakrát, rovnou ho propíchnu.“
„A čím?“ zajímalo Urba, když jí vytáhl džbán z neochotných rukou.
Hellian se zamračila. Čím? O čem to mluví? Aha, jistě. Zamyslela se a pak se usmála. „Samozřejmě si půjčím tvůj meč.“
Tak, to bylo příjemné řešení.
* * *
Seržant Balšám dřepěl v hlíně a prohlížel si oblázky, kamenná kolečka a hliněné knoflíky ležící na protažené desce vln. Cosi si mumlal. Přemýšlel, jestli to není jen sen, noční můra, a on ještě spí. Podíval se na seržanta Moaka a zpátky na hru.
Něco bylo špatně. Necítil žádné figurky. Zapomněl, jak se to hraje. Slámky, kolečka, knoflíky, oblázky – co to má všechno znamenat? Co představují? Kdo vyhrává? „Kdo hraje tu zatracenou hru?“ zeptal se.
„No my dva, ty dalhonská lasičko,“ sdělil mu Moak.
„Myslím, že lžeš. Já tuhle hru v životě neviděl.“ Zamračil se na ostatní. Všichni vojáci sledující hru se na něj teď dívali. Zvláštní výrazy – viděl už někdy některého z nich? Je přece seržant, ne? „Kde je můj zatracenej oddíl? Mám být se svým zatraceným oddílem. Přišel rozkaz? Co tady dělám?“ Vyskočil a převrátil desku. Figurky létaly a vojáci uskakovali.
„Zlý znamení!“ sykl jeden couvaje.
Moak se s vrčením zvedl a sahal po noži. „Ty bažinnej šupáku, za to zaplatíš. Já vyhrával –“
„Ne, nevyhrával! Ty figurky byly zmatený! Zmeť! Nedávaly smysl!“ Poškrábal se na obličeji. „Co – tohle je hlína! Mám obličej pokrytej hlínou! Maska smrti! Kdo mi to udělal?“
Přiblížil se k němu známý, zatuchle páchnoucí muž. „Seržante, oddíl je tady. Já jsem Smraďoun –“
„To bych řekl.“
„Kaprál Smraďoun. A tady je Hrdlořez, Nešťast, Galt a Lob –“
„Dobře, dobře, mlč už, nejsem slepej. Kdy přijde rozkaz? Už jsme se měli něco dozvědět.“
Přistoupil k němu Moak. „Ještě jsem s tebou neskončil – tím, cos udělal, jsi, Balšáme, proklel mě a můj oddíl. Proklel jsi nás, ty zatracenej zaklínači –“
„To teda ne! Byla to nehoda. Tak pojď, Smraďoune, půjdeme k hlídkám. Tady jsem už skončil.“
„Jdeš špatně, seržante!“
„Tak běž první! Kdo vůbec navrhoval tenhle zatracenej tábor? Nic nedává smysl!“
Seržant Moak chtěl jít za nimi, ale jeho kaprál Kupoun ho zastavil. „To je v pořádku, seržante. Slyšel jsem o tom od táty. To je zmatení. Občas na někoho před bitvou přijde. Zapomenou úplně na všechno. Jak začne boj, mělo by se to spravit – ale občas se to nestane, a jestli je to Balšámův případ, je k záhubě odsouzenej jeho oddíl, ne my.“
„Víš to jistě, Kupoune?“
„Ano. Vzpomínáš na pěst Gameta? Poslouchej. Všechno je v pořádku. Měli bychom si naposled zkontrolovat zbraně.“
Moak vrátil nůž do pochvy. „Dobrej nápad, tak jim to řekni.“
O kus dál se Smraďoun připojil k seržantovi. „To bylo moc chytrý. Hrozně jsi prohrával. Zahrát zmatení, teda seržante, já žasnu.“
Balšám na něj zíral. Kdo že to je? A co to blábolí? Jakým jazykem to vlastně mluví?
* * *
„Nemám hlad,“ zabručel Lutes a odhodil chleba. Přiběhl táborový pes, popadl skývu a utekl. „Je mi špatně,“ pokračoval voják.
„Nejsi sám,“ sdělil mu Snad. „Já tam budu první, víš. My sapéři. Vy ostatní to máte snadný. My musíme rozmístit nálože, což znamená běžet se svítivkama a bořičema, šplhat přes hromady kamení a nejspíš pod palbou z hradeb. A potom k hradbě, a mistr Kápě ví, co na nás budou házet. Vřelou vodu, olej, horkej písek, cihly, vnitřnosti a hovna. Takže to padá dolů. Nastavit munici. Kyselinu na vosk – dáš ho moc a vyletíš sám. Desítky sapérů, a stačí, aby jedinej udělal chybu nebo aby na nálož něco spadlo. Bum! Jako bychom už byli mrtví. Kusy masa. Zítra ráno přiletí vrány a konec. Dáš vědět rodině, viď? Snada to u Y'Ghatan roztrhalo na kousky, to stačí. Nemá smysl zacházet do krvavejch podrobností – hej, kam to jdeš? Bohové pod náma, Lutesi, běž zvracet někam, kde tě nevidím! Mistr Kápě nás vem, to je nechutný. Hej, Balgride! Hele! Náš oddílovej léčitel se vyblejvá z podoby!“
* * *
Gesler, Struna, Sépie, Pravda a Pella seděli kolem skomírajícího ohýnku a popíjeli čaj.
„Při tomhle čekání přicházejí o rozum,“ poznamenal Gesler.
„Mně je úplně stejně zle v každý bitvě,“ přiznal Struna. „Je mi zima a vevnitř se to tak jaksi uvolňuje, jestli víš, co myslím. Nikdy se toho nezbavím.“
„Ale jakmile začne boj, zklidní se to,“ řekl Sépie. „Je to u všech stejný, poněvadž jsme to už dělali. Uklidníme se a víme, že se uklidníme. Většina tady těch vojáků nic neví. Nevědí, jaký to bude, až začne boj. A tak jsou vyděšený, že jsou z nich hotový zbabělci.“
„Většina z nich nejspíš zbabělá bude,“ podotkl Gesler.
„O tom já nic nevím, seržante,“ utrousil Pella. „V Lebeni jsem takových viděl spoustu. Když vypuklo povstání, bojovali, a bojovali dobře, vzhledem k okolnostem.“

„Proti přesile.“
„Ano.“
„Takže padli.“
„Většina z nich.“
„To je na válce ta potíž,“ zabručel Gesler. „Když se jednou všecko řekne a udělá, moc překvapení nezbejvá. Ani na naději. Hrdinskej odpor obvykle končí tak, že na nohou nezůstane stát jedinej hrdina. Udrží se dýl, než se čekalo, ale nakonec to dopadne stejně. Konec je vždycky stejnej.“
„Do Propasti pod náma, Geslere,“ prskl Struna, „ty jsi vážně veselej společník.“
„Jenom realista, Šume. Hrome, kéž by tu byl Bouřňák. Takhle musím na oddíl dohlížet já.“
„Ano,“ přitakal Sépie, „to seržanti obvykle dělávají.“
„Naznačuješ, že Bouřňák neměl bejt seržant a já kaprál?“
„Proč bych něco takovýho dělal?“ podivil se sapér. „Oba jste stejný. Kdežto tady Pella…“
„Ne, díky,“ prohlásil Pella.
Struna se napil čaje. „Hlavně zajisti, ať se všichni drží pohromadě. Kapitán nás chce na špičce oštěpu, jak nejrychleji se tam dostaneme – zbytek nás bude muset prostě dohonit později. Sépie?“
„Až vyletí hradba, stáhnu naše sapéry a sejdeme se za průlomem. Kde je Borduk?“
„Šel se projít. Jeho oddíl zřejmě dostal příhodnej záchvat křečí. Borduka to znechutilo, tak odešel.“
„Hlavně budou mít všichni žaludek prázdnej, až přijde rozkaz,“ řekl Sépie. „Zvlášť Snad.“
„Zvlášť snad,“ zasmál se Gesler. „To je dobrý. Spravil jsi mi den, Sépie.“
„Věř mi, nebylo to schválně.“
* * *
Flaška, sedící opodál v dolíku a schovaný před ostatními křovím, se usmál. Tak takhle se veteráni připravují na boj. Stejně jako všichni ostatní. To ho opravdu uklidnilo. Skoro. No, možná ne. Lepší by bylo, kdyby byli sebevědomí, drzí a nafoukaní. Takhle mluvili příliš nejistě.
Právě se vrátil z porady mágů. Kouzelné sondy v Y'Ghatan odhalily zaražené obyvatele, většinou kněze, a ti byli zmatení a vystrašení. Nebo zvláštně pokojní. Až sapéři vyrazí, natáhne Flaška z Meanas a na všech stranách vytvoří hradbu mlhy a tmy. Pokud by byli mágové na hradbách aspoň trochu zruční, snadno by ji rozehnali, ale zřejmě tam žádní nebyli. Největší starosti Flaškoví dělalo, že se bude muset soustředit na práci s Meanas, což mu zabrání využít duchovní magie. Zůstane stejně slepý jako nepřátelští vojáci na hradbách.
Přiznal se, že je skutečně nervózní – na Raraku nebyl zdaleka tak otřesený. A při Leomanově přepadení ze zálohy v písečné bouři, inu, to bylo přepadení ze zálohy, že – tam nebyl na strach čas. V každém případě se mu ten pocit pranic nelíbil.
Zvedl se do dřepu, vylezl z dolíku, narovnal se a nenucené zamířil do tábora. Strunoví zřejmě nevadilo nechat své vojáky na chvíli samotné, i když byly věci dost napjaté, a dovolil jim věnovat se vlastním myšlenkám, než – doufejme – všem na poslední chvíli přitáhne uzdu.
Koryk si do různých kroužků a smyček na zbroji přivazoval ke všudypřítomným prstním kůstkám, nyní značícím Čtrnáctou armádu, další amulety, proužky barevných látek, ptačí kostičky a kroužky ze zbroje. Smíška si žonglovala s vrhacími noži a čepele jí tiše pleskaly do rukavic. Smola stál opodál, štít již připevněný na ruce a tvář z větší části zakrytou přílbou.
Flaška se otočil ke vzdálenému městu. Tma – v té přisedlé, špinavé hromadě snad nehořela jediná lucerna. Už teď Y'Ghatan nenáviděl.
Tiché hvízdnutí. Náhlý rozruch. Objevil se Sépie. „Sapéři ke mně. Je čas.“
Bohové pod námi, a je to tady.
* * *
Leoman stál ve falah'dském trůnním sále. Před ním se seřadilo jedenáct válečníků se skelným pohledem, koženou zbroj ovinutou postrojem s řemením a volnými smyčkami. Corabb Bhilan Thenu'alas si je prohlížel – známé tváře, a přece je pod krví a proužky kůže stěží poznával. Vykupitelé Apokalypsy, zaslíbení fanatikové, kteří přísahali, že neuvidí znovu vycházet slunce, a zavázali se zemřít této noci. Z pouhého pohledu na ně, s jejich narkotiky napuštěnýma očima, Corabba zamrazilo.
„Víte, co se od vás této noci žádá,“ sdělil Leoman svým vyvoleným válečníkům. „Nyní jděte, bratři a sestry, pod čistýma očima Drydžhny, a znovu se sejdeme u brány mistra Kápě.“
Uklonili se a odešli.
Corabb se za nimi díval, než zmizeli za dveřmi, a pak se obrátil k Leomanovi. „Vojevůdce, co se má stát? Co jsi naplánoval? Mluvil jsi o Drydžhně, a přece jsi právě vyjednával s královnou snů. Vysvětli mi to, než začnu ztrácet víru.“
„Chudáček Corabb,“ zamumlala Šerana.
Leoman se na ni zlostně zamračil a podíval se na Corabba. „Na to nemám čas, Corabbe, ale jedno ti povím – mám už za celý tento život a tucet dalších plné zuby fanatiků, mám plné zuby –“
Na podlaze v chodbě zadusaly kroky a vstoupil vysoký zahalený válečník a shrnul si kapuci. Corabb vykulil oči a pocítil naději. „Velemág L'orik! Drydžhna dnes v noci skutečně jasně září na obloze!“
Vysoký muž si mnul rameno a šklebil se. „Kéž jsem mohl dorazit rovnou do těchto zatracených hradeb – v malazském táboře se rojí příliš mnoho mágů. Leomane, nevěděl jsem, že máš moc povolávat – řeknu ti, že jsem měl namířeno jinam –“
„To byla královna snů, L'oriku.“

„Zase? A co chce?“
Leoman pokrčil rameny. „Obávám se, že jsi součástí dohody.“
„Jaké dohody?“
„To ti vysvětlím později. V každém případě tě dnes v noci potřebujeme. Pojď, zajdeme na Jižní věž.“
Další příval naděje. Corabb věděl, že Leomanovi může věřit. Svatý válečník měl plán, ďábelsky geniální plán. Byl příliš hloupý, že o tom pochyboval. Vydal se za Šeranou, velemágem L'orikem a Leomanem S cepy.
L'orik. Teď můžeme s Malažany bojovat za stejných podmínek. A v takovém souboji nemůžeme než vyhrát.
* * *
Ve tmě za řadou hlídek se Flaška krčil pár kroků kousek od hrstky sapérů, které měl za úkol chránit. Sépie, Snad, Krump, Ramp a Nešťast. Kousek dál dřepěla druhá skupinka, kterou kryl Balgrid: Taffo, Šikula, Šálek, Gupp a Skok. Z lidí, které znal z pochodu, se nyní vyklubali sapéři nebo skoro sapéři. Šílenství. Vůbec jsem netušil, že jich je v táboře tolik.
Struna nebyl ani s jednou skupinou. On povede zbytek oddílů do průlomu dřív, než se usadí prach a kouř.
Hradby Y'Ghatan byly v hrozném stavu, vrstvy starších zdí, poslední řadu tvořila malazská stavba zbudovaná v klasickém šikmém stylu, u základů dvacet kroků široká. Pokud se vědělo, dnes poprvé budou sapéři čelit opevnění v říšském stylu – viděl, jak jim září oči.
Zprava kdosi přicházel a Flaška mhouřil oči do šera. Muž se přikrčil vedle něj. „Ebron, že?“
„Ano, Ašókův pluk.“
Flaška se usmál. „Ten už neexistuje, Ebrone.“
Ebron si poklepal na prsa. „Máš ve své skupině jednoho z mého oddílu.“
„Krumpa, že?“
„Ano. Já jen abys věděl – je nebezpečný.“
„Copak to nejsou všichni?“
„Tenhle zvlášť. Ještě v Genabakis ho vyhodili od Mottských zálesáků.“
„Promiň, ale to mi nic neříká, Ebrone.“
„Smůla. Ale varoval jsem tě. Možná by ses o tom měl zmínit Sépiovi.“
„No dobře, řeknu mu to.“
„Ať pro tebe dnes v noci Oponn zatáhnou, mládenče.“
„I pro tebe, Ebrone.“
Muž znovu zmizel ve tmě.
Další čekání. Na hradbách a na rohových baštách nebylo vidět ani světélko. Nikde se nic nehýbalo.
Tiché hvízdnutí. Flaška se podíval na Sépii a ten kývl.
Meanas, chodba stínů, iluzí a klamů. Vytvořil si v duchu obraz chodby, vířící stěnu před sebou, a jak se soustředil, díval se, jak se v ní tvoří rána, zprvu jasně rudá, pak se skrz propálila díra. Proudila do něj energie. Dost! Už stačí.
Bohové, proč je tak silná? Slabé zvuky, něco jako pohyb, čísi přítomnost na druhé straně stěny Meanas…
A pak… nic.
Žádná stěna tam pochopitelně nebyla. Byl to jen konstrukt, který si Flaška v mysli vytvořil, aby nápad přenesl do něčeho hmotného. Něčeho, co pak mohl prorazit.
Opravdu to bylo prosté. Jenom neuvěřitelně nebezpečné. My mágové musíme být šílení, když si s tímhle zahráváme, trváme na představě, že to zvládneme, že to můžeme přetvařovat, pozměnit pouhou silou vůle.
Energie je krev.
Krev je energie.
A tato krev patří staršímu bohu…
Sépie sykl. Flaška zamrkal, kývl a začal tvarovat kouzlo Meanas. Nad zemí se šířila mlha prosáknutá inkoustovou tmou, pronikala mezi suť, a sapéři vyrazili, vrhli se do ní a pohybovali se nikým neviděni.
Flaška je následoval. Vojáci schovávající se v tomto kouzle viděli. Jejich smysly iluze nenarušovala. Iluze jsou obvykle jedno, přinejlepším dvoustranné, když se na ně díváte z jiné strany, tak nejsou vidět. Samozřejmě skuteční mistři dokážou klamat světlem ze všech stran, dokážou vytvořit něco, co vypadá docela skutečně, co se pohybuje, jak by mělo, vrhá vlastní stín, dokonce víří prach. Flaškový schopnosti však tak daleko zdaleka nesahaly. Balgridovi se to podařilo – jen stěží, pravda, nicméně i tak to bylo… působivé.
Já ale tenhle druh kouzel nenávidím. Jistě, jsou fascinující. Je to legrace, občas si s nimi pohrát, ale ne dnes v noci, ne, když najednou jde o život.
Hodili prkna z vozu přes úzký příkop, který vykopali Leomanovi vojáci, a přisunuli se blíž k hradbě.
* * *
Lostara Yil se připojila k Tene Baraltovi. Stáli na kraji tábora a za nimi se řadili vojáci. Když se na ni její bývalý velitel podíval, zatvářil se překvapeně.
„Myslel jsem, že vás už víckrát neuvidím, kapitáne.“
Pokrčila rameny. „Začínala jsem lenivět a tloustnout, komandante.“
„Ten Spár, se kterým pracujete, není příliš oblíbený. Bylo rozhodnuto, že bude lepší, když zůstane ve stanu – na neurčito.“
„Proti tomu nic nenamítám.“
Ve tmě rozeznali vířící mračna tmavší temnoty, hrozivě se valící k hradbě.
„Jste, kapitáne, připravená smočit meč v krvi?“ zeptal se Baralta.
„Víc než si umíte představit, komandante.“
* * *

Když se seržant Hellian dívala, jak se magie sune k Y'Ghatan, přemáhaly ji vlny závrati a obracel se jí žaludek. Je to Y'Ghatan, že? Obrátila se k seržantovi vedle sebe. „Co je to za město? Y'Ghatan. Vím, co to je za město. Tady umírali Malažani. Kdo jsi? Kdo podkopává hradby? Kde jsou oblíhací stroje? Co je tohle za oblíhání?"
„Já jsem Struna a ty vypadáš opile."
„No a? Nenávidím boje. Zbav mě velení, strč mě do řetězů, najdi vězení – akorát bez pavouků. A najdi toho šmejda, toho, co zmizel, zatkni ho a přikovej mně na dosah. Chci mu utrhnout hlavu."
Seržant na ni zíral. Ona jeho pohled opětovala – alespoň se nekymácel. Tedy, ne moc.
„Nenávidíš boj a chceš někomu utrhnout hlavu?"
„Přestaň mě plíst, Strouho. Už tak jsem dost zmatená."
„Kde máš oddíl, seržante?"
„Někde bude."
„Kde máš kaprála? Jakže se jmenuje?"
„Urb? Nevím."
„Pro mistra Kápě."
* * *
Pella seděl a pozoroval seržanta Geslera při rozmluvě s Bordukem. Seržant šestého oddílu měl pod svým velením už jen tři vojáky – Lutese, Ibba a kaprála Ořecha – ostatní buď mágovali, nebo podkopávali. Z Geslerova pátého oddílu zůstávali také jen dva muži – Pravda a sám Pella. V plánu bylo spojit se po průlomu, což Pellu znervózňovalo. Možná budou muset sebrat každého, kdo bude nablízku, a k mistru Kápě se skutečnými oddíly.
Borduk se tahal za bradku, jako by si ji chtěl vyrvat. Ořech stál vedle seržanta a vypadal nemocně. Gesler se tvářil skoro znuděně.
Pella vzpomínal na svůj oddíl. Na všech třech je něco divného. Gesler, Bouřňák a Pravda. A nejde jen o tu zvláštně zlatou kůži… Hodlal se držet Pravdy – mládenec byl na všechno tohle příliš vykulený i přes to, čím už prošel. To ta zatracená loď Silanda, kterou zrekvírovala pobočnice a která se teď nejspíš plaví někde po Kansuském moři či na západ od něj. Spolu s flotilou přepravující vojsko a slušným doprovodem dromónů. Ti tři se na ní plavili, trávili čas na palubě s dosud žijícími uťatými hlavami a něčím mnohem horším v podpalubí.
Pella si znovu zkontroloval meč. Ovázal si jílec novým pruhem kůže, jenž však byl na jeho vkus příliš volný. Ještě ho ani nenamočil, protože nechtěl mít v bitvě mokrý jílec. Sundal si kuši z ramene a šipku držel v ruce, připraven rychle nabít, jakmile přijde rozkaz vyrazit.
Hromský mariňáci. Měl jsem se přihlásit do starý dobrý pěchoty. Měl jsem se nechat přeložit. Vůbec jsem se neměl dávat k vojsku. Lebeň mi docela stačila, zatraceně. Měl jsem utýct, to jsem měl udělat.
* * *
Když Corabb, Leoman, L'orik, Šerana a stráž stáli na mírně se houpající plošině na vrcholku palácové věže, hvízdal kolem noční vítr. Pod nimi se rozkládalo město, děsivě temné a zdánlivě bez života.
„Co tu máme vidět, Leomane?" zeptal se L'orik.
„Počkej, příteli – aha, támhle!" Ukázal na střechu na budově poblíž západní hradby. Na ploché střeše zablikala lucerna. A zhasla.
„A támhle!"
Další budova, další záblesk světla.
„Další! Víc, všichni jsou na místech! Úžasné! Zatracení hlupáci! Drydžhna nás vem, tohle vyjde!"
Vyjde? Corabb se zamračil. Všiml si, že se na něj Šerana dívá – poslala mu hubičku. Jak rád by ji zabil!
* * *
Hromady kamení, rozbité nádobí, mrtvý nafouknutý pes a zvířecí kosti. Pod hradbami nebyl ani kousek rovné země. Flaška šel hned za sapéry, nahoru na první terasu, kdy se jim pod botami drolily cihly, pak křik a klení, jak kdosi šlápl do vosího hnízda – jenom tma je uchránila případných osudných následků – vosy byly líné a pomalé – Flaška žasl, že se vůbec obtěžovaly, dokud neuviděl, co se vojákovi podařilo. Převrátil kámen a dupl rovnou do ústí hnízda.
Na okamžik propustil Meanas, vklouzl do rojících se jiskřiček vosích duší a utišoval jejich strach a hněv. Sapéři, které na posledních dvou terasách nekryla magie, šplhali jako vyděšení brouci, když najednou zmizí kameny, pod nimiž se ukrývali. K hradbě samotné se dostali hodný kus před ostatními. Dřepli si a rozbalovali munici.
Flaška přiběhl k Sépiovi. „Tma je zpátky," šeptl. „Mrzí mě to – ještě že to nebyly černý vosy – jinak by už byl Snad mrtvý."
„Nemluvě o mý maličkosti," zabručel Sépie. „Do toho zatraceného hnízda jsem šlápnul já."
„Kolik žihadel?"
„Dvě nebo tři, pravou nohu necejtím, ale je to lepší než před chvílí."
„Necítíš? Sépie, to není dobrý. Až skončíme, najdi co nejrychleji Lutese."
„Se spolehni. A teď sklapni, musím se soustředit."
Flaška přihlížel, když Sépie z batohu vytáhl munici – dvě svítivky svázané k sobě, připomínající kyprá ňadra. K nim byly připevněné dvě kolíkovité výbušniny – bořiče. Opatrně svazek položil vedle sebe a zadíval se na hradbu. Vyhrabal cihly a kamení, až měl dostatečně velkou díru pro lamač hradeb.
Tohle byla snadná část, připomínal si Flaška, když pozoroval sapéra, jak do díry ukládá munici. Teď přijde kyselina na voskovou zátku. Rozhlédl se podél hradby a viděl, že ostatní sapéři dělají totéž. „Nepředbíhej," napomenul Sépii.
„Vím, co je třeba vědět, mágu. Drž se svejch kouzel a mě nech na pokoji."
Flaška namíchnuté otočil hlavu. A vytřeštil oči. „Hele, co to dělá – Sépie, co to Krump dělá?"
Veterán se s kletbou ohlédl. „Bohové pod náma –"

Sapér z oddílu seržanta Šňůry nepřipravil jen jeden lamač hradeb, ale rovnou tři, změť svítivek a bořičů vyplňovala celý batoh. Obrovské zuby se mu leskly a oči se mu třpytily, když svazek vytahoval, lehl si na záda, hlavou k hradbě, přetočil se na břicho a lezl, až se jeho hlava slyšitelně střetla se zdí.
Sépie se k němu přesunul. „Ty!“ sykl. „Copak ses zbláznil? Rozeber ten krám!“
Muž se přestal usmívat. „Ale to jsem sám vyrobil!“
„Mluv potichu, pitomče!“
Krump se převalil a postrčil výbušniny k hradbě. V pravé ruce se mu objevila blýskavá fióla. „Počkej, až uvidíš tohle!“ zašeptal a znovu se usmíval.
„Počkej! Ještě ne!“
Zasyčení, objevily se pramínky kouře –
Sépie už stál a rozběhl se. Nohu tahal za sebou. A řval. „Všichni! Zpátky! Utíkejte, pitomci! Utíkejte!“
Všude pelášili lidé, Flaška mezi nimi. Krump proletěl kolem, ještě když mág stál. Rychle zvedal neuvěřitelně dlouhé nohy a sukovitá kolena a obrovské boty protínaly vzduch. Munice zůstala ležet pod hradbou nenastavená a ostatní za Krumpem zaostávali. U hradby zůstaly ležet pytle práskavek, hořivek a kouřivek – bohové pod námi, tohle bude zlé –
Na hradbách vypukl poplach. Zaduněla balista a za prchajícími sapéry letěl kámen. Flaška slyšel, jak naráží na zem. Rychleji – Ohlédl se přes rameno a uviděl za sebou kulhat Sépii. Mistr Kápě nás vem! Flaška přibrzdil, otočil se a vrátil se k sapérovi.
„Pitomče!“ zaječel na něj Sépie. „Utíkej!“
„Opři se o mě –“
„Právě ses zabil –“
Sépie nebyl žádné tintítko. Flaška pod jeho váhou klesal.
„Dvanáct!“ supěl sapér.
Mág se zoufale rozhlížel. Nějaký kryt –
„Jedenáct!“
Římsa ze starých základů, pevný vápenec, deset, devět kroků –
„Deset!“
Ještě pět kroků – vypadalo to dobře – prohlubeň na druhé straně –
Dva kroky a k zemi. „Osm!“ zaječel Sépie.
Noc zmizela a vrhla dopředu ostré stíny. Dva muži se svalili za vápencovou desku na hromadu hnijících rostlin. Země se jim vrhla vstříc, božský zvedák, a vyrazila Flaškoví vzduch z plic.
Znělo to, jako když se hroutí hora, potom přišla stěna z kamení, kouře, ohně a déšť plamenů –
* * *
Náraz Lostaru Yil srazil na zem. Předtím nechápavě zírala na oddíly mariňáků seřazené na kraji tábora – viděla, jak je všechny položila tlaková vlna. Vybuchovalo to, rány šly rychle po sobě a rozbíhaly se podél hradby. Vzápětí ji to udeřilo do prsou a hodilo mezi ostatní vojáky.
Kameny létaly jako vodorovné krupobití, rychle jako střely z praku, rozbíjely zbroj, zarývaly se do masa – praskaly kosti, křik –
– světlo pohaslo, vlnilo se a srazilo do shluku plamenů, vyplňujících obrovskou díru v y'ghatanské hradbě téměř přímo uprostřed. Lostara, opírající se o loket i v dešti kamení, spatřila, jak se hradby kolem průlomu hroutí a jedno a dvouposchoďové budovy za ní se skládají do sebe a plameny létají k nebi jako prchající duše –
A ve zpomalujícím dešti se začaly objevovat kusy těl.
* * *
Corabba i ostatní na věži to srazilo – strážný, který je doprovázel, přeletěl přes nízkou zídku kolem plošiny a zmizel. Jeho slábnoucí křik byl stěží slyšet, jak se věž kývala a kolem se rozléhal řev ze chřtánu tisíce démonů, do věže narážely kameny a další se odrážely a padaly na budovy dole. Posléze se ozvalo strašlivé praskání a pukáni a Corabb se honem plazil k padacím dveřím.
„Jdu dolů!“ vřískl.
Dva lidé se ke dveřím dostali před ním – Leoman se Šeranou.
Zapraštělo to a plošina se neúprosně nakláněla. Všude se válela oblaka dusivého prachu. Corabb se dostal ke dveřím a po hlavě jimi proletěl. Připojil se k Leomanovi a Malažance, klouzajícím jako hadi dolů po točitých schodech. Corabb se opřel patou o čísi čelist a vzápětí vykřikl L'orik bolestí a začal klít v neznámých jazycích.
Ten výbuch – průlom v hradbě – bohové pod námi, ještě nikdy nic takového neviděl. Jak se může člověk těmto Malažanům postavit? S jejich prokletou moranthskou municí a jejich škodolibým pohrdáním pravidly čestné války?
Skutálel se ze schodů a rozplácl se v suti na podlaze v přízemí – komnaty nalevo zmizely pod částí věže, která se odlomila. Corabb uviděl nohu vyčnívající zpod zříceného stropu. Byla podivně nepoškozená, bez krve či prachu.
Corabb se s kašláním vyškrábal na nohy. V očích ho štípalo, tělo měl domlácené, a zíral na Leomana, jenž již stál a oprašoval si šaty. Poblíž se z hromady cihel a třísek škrábal i L'orik se Šeranou.
Leoman S cepy se ohlédl. „Nakonec ta věž možná nebyl tak dobrý nápad,“ poznamenal. „Pojďme, musíme osedlat koně – jestli jsou ještě naživu – a zajet do chrámu!“
Skalissařina chrámu? Ale – co – proč?
* * *
Rachot štěrku, dunění větších kusů a závany kouře a horkého prachu. Flaška otevřel oči. Před očima měl sebarové lusky, chlupaté a kožovité, a nos plný pronikavého pachu přezrálé sebarové dužiny. Šťáva z ovoce byla považována za lahůdku, ale z toho smradu se mu obracel žaludek, z čehož pochopil, že už se jí nikdy nenapije. Zasténání v sutinách

kdesi nalevo. „Sépie? Jsi to ty?“
„To znecitlivění je pryč. Zajímavý, co všechno trocha hrůzy udělá s tělem.“
„Jsi si jistý, že tu nohu ještě máš?“
„Celkem jo.“
„Napočítal jsi do osmi!“
„Cože?“
„Řekl jsi osm! Potom – prásk!“
„Musel jsem nás trochu podpořit, ne? Kde u mistra Kápě vlastně jsme?“
Flaška se vyhrabal z trosek. Žasl, že není zraněný – neměl ani škrábnutí. „Mezi živými, sapére.“ První pohled na koliště mu nedával smysl. Bylo tu příliš mnoho světla – přece je noc, ne? Potom uviděl vojáky. Někteří se svíjeli bolestí, jiní se sbírali, pokrytí prachem, a v páchnoucím vzduchu kašlali.
Průlom zabíral téměř třetinu y'ghatanské jižní hradby. Začínal padesát kroků od jihozápadní bašty a sahal hodný kus za opevnění kolem brány. Budovy se zhroutily a ty, které kolem požáru zuřícího v mezeře ještě stály, samy hořely, i když se zdálo, že většina ohňů pochází od bezpočtu hořivek v brašnách, které tu sapéři zanechali. Ohně přeskakovaly po puklých kamenech, jako by se chtěly někam dostat, než dohoří palivo.
Světlo po výbuchu pomalu sláblo, tlumené sedajícím prachem. Vedle Flašky se objevil Sépie a sundával si ze zbroje kusy shnilého ovoce. „Můžeme brzy vyrazit do průlomu – bohové, až najdu Krumpa –“
„Připrav se, Sépie. Hej, vidím Strunu… a oddíl…“
* * *
Zazněly rohy, vojáci se řadili. Znovu nastala tma, protože poslední ohně v díře zhasínaly. Jen déšť prachu neustával.
Pěst Keneb se přesunul k vojákům a jeho důstojníci se shromáždili kolem něj a vykřikovali rozkazy. Zahlédl Tene Baraltu a kapitána Lostaru Yil v čele úzkého zástupu, jenž již vyrazil.
Sapéři to zpackali. Tolik bylo zřejmé. A někteří z nich se nevrátili. Zatracení hlupáci, a to ani nebyli pod palbou.
Do průlomu se hrnuli vojáci. Dosud stojících budov kolem něj se umíněně držely sítě plamenů. „První, druhý a třetí oddíl,“ řekl Keneb kapitánu Faradan Sort. „Těžkooděnci půjdou do průlomu první.“
„Mariňáci už prošli, pěsti.“
„Já vím, kapitáne, ale chci zálohu hned za nimi, kdyby se něco zvrtlo. Tak pohyb.“
„Rozkaz, pěsti.“
Keneb se podíval na druhou stranu silnice a spatřil řadu pozorovatelů. Pobočnice, T'jantar, Nil a Nether. Pěst Blistig a vojevůdce Drz. Pěst Temul bude se svými jízdválečníky někde za městem. Pořád existovala možnost, že Leoman zanechá své následovníky jejich hroznému osudu a pokusí se uniknout sám. Takové věci se stávají.
„Seržante Šňůro!“
Voják se přiblížil. Keneb si všiml znaku Ašókova pluku na jeho poničené kožené zbroji, ale rozhodl se to přejít. Prozatím. „Vezměte střední pěchotu od sedmého po dvanáctý oddíl.“
„Rozkaz, pěsti, jsme těžkým hned za patama.“
„Výborně. Tohle bude boj v ulicích, seržante, pokud se ti neřádi nevzdají rovnou.“
„Divil bych se, kdyby ano, pěsti.“
„Já taky. Jděte, seržante.“
Konečně se pohnuli i vojáci jeho setniny. Čekání skončilo. Čtrnáctá mířila do bitvy. Mistře Kápě, dnes v noci se dívej jinam. Jen se dívej jinam.
* * *
Flaška se Sépií se připojili k oddílu. Seržant Struna si nesl kuši se svítivkou připevněnou na šipce, připravenou ke střelbě.
„Plamenama se dá projít,“ hlásil Struna, vytřel si pot z očí a odplivl si. „Koryk se Smolou do čela. Sépie dozadu, a práskavku měj připravenou. Ty jdeš krok za náma, Flaško.“
„Chceš další iluze, seržante?“
„Ne, chci jiný věci, který umíš. Zajezdíš si na krysách a holubech a netopýrech a pavoukách, prostě na čemkoliv, co tam ve jménu mistra Kápě je. Potřebuju oči, který prohlídnou i místa, kam my nevidíme.“
„Čekáš léčku?“ zajímal se Flaška.
„Je tam Borduk se svým oddílem, zatraceně. První v průlomu. No tak, běž za nima!“
Spěchali po nerovné, kamenité zemi. Oparem prachu se snažilo proniknout měsíční světlo. Flaška zapátral svými smysly, hledaje živé tvory. Našel však jen bolest, umírání pod hromadou trosek či omráčení výbuchem. „Musíme se dostat za tu zničenou oblast,“ vysvětlil Strunoví.
„Jasně,“ hodil seržant přes rameno. „To je nápad.“
Dorazili na kraj obrovského kráteru vymodelovaného Krumpovou municí. Na druhé straně se nahoru škrábali Borduk a jeho lidé. Flaška si všiml, že stěnu, po níž lezou, tvoří vrstvy kdysi zasypaných trosek města, stropy a podlahy stlačené k sobě, popraskané, zřícené části zdí, které sklouzly dolů do jámy a strhly s sebou starší vrstvy podlahové krytiny.
Balgrid se Snadem výbuch sice přežili, ale říkal si, kolik sapérů a oddílových mágů asi ztratili. Instinkt mu říkal, že Krump přežil.
Bordukův oddíl měl plné ruce práce.
„Doprava,“ ozval se Struna. „Můžeme to obejít a dostat se před ně!“
Borduk ho zaslechl a otočil hlavu. Visel na stěně ve třech čtvrtinách výšky. „Parchanti! Balgride, hni tou svou tlustou prdelí, mor na tebe!“
Koryk našel cestu okolo kráteru a přelézal hromady sutin. Flaška s ostatními jej následovali. Flaška měl v té chvíli co

dělat, aby se udržel na nohou. Ani se nepokoušel zachytit maličké životy v samotném městě. Doufal, že na to bude čas později.
Setijský míšenec se náhle zastavil před překážkou, širokou puklinou v obnaženém svahu asi sáh pod okrajem. Na zaprášených dlaždicích byli vyobrazení žlutí ptáci v letu, mířící hlouběji do podzemí, jak byla podlaha nakloněná.
Koryk se ohlédl na Strunu. „Viděl jsem, jak se celá ta deska posunula, seržante. Nevím, kolik toho udrží.“
„Mistr Kápě nás vem! Dobře, vytáhni provazy, Smíško –“
„Zahodila jsem je,“ zavrčela oslovená zamračeně, „jak jsem utíkala. Byly moc těžký –“
„A já je zvedl,“ přerušil ji Sépie, shodil z ramen stočené lano a hodil ho na zem.
Struna Smíšku klepl pěstí do brady, až se jí zvrátila hlava. Vykulila oči ohromením a vzápětí vzteky. „Poneseš, co ti řeknu, abys nosila, vojáku,“ štěkl seržant.
Koryk popadl konec provazu, couvl, rozběhl se a skočil přes díru. Přistál čistě, i když těsně za okrajem. Tak dlouhý skok by ani Smola, ani Sépie nezvládl.
Struna zaklel. „Ti, kdo zvládnou to, co právě Koryk, do toho. A nikdo ať si nezapomene vzít výstroj.“
Vzápětí se již Flaška se Smíškou krčili vedle Koryka a pomáhali mu držet provaz. Seržant, se dvěma vaky s municí, přeručkoval. Vaky se kývaly, ale měl je pověšené tak, aby se nedotýkaly. Když dorazil na kraj, Flaška pustil provaz a vydal se mu na pomoc.
Sépie ho následoval. Po něm šel Smola, provaz ovinutý kolem těla. Spustil se dolů na šikmou podlahu a nechal se vytáhnout nahoru, když se pod ním deska zvrtla. Za chřestění zbraní a zbroje pomáhal zbytek oddílu kapralovi nahoru.
„Bohové,“ supěl Sépie. „Ten chlap váží jako bhederin.“
Koryk smotal provaz a s úsměvem ho podal Smíšce.
Znovu vyrazili nahoru po hřebeni z trosek nějaké stáje či přístěnku, kdysi stojícího za hradbou, a přes další sutiny na ulici.
Bordukův oddíl už přicházel. Vojáci byli rozestoupení, kuše připravené. Vousatý seržant šel v čele, kaprál Ořech napravo a dva kroky za ním. Ibb byl na druhé straně a dva kroky za nimi Tavos Pond s Balgridem, následovaní Lutesem, a jako poslední sapér Snad. Klasická mariňácká formace.
Budovy po stranách byly tmavé a tiché. Flašku napadlo, že je na nich něco divného, a snažil se přijít na to, co by to mohlo být… na oknech nejsou okenice – všechna jsou otevřená. Dveře taky… vlastně všechny dveře – „Seržante –“
Šípy z oken okolních budov vyletěly přesně ve chvíli, kdy ze dveří s řevem vyběhli lidé, oštěpy, šamšíry a štíty připravené. Šípy byly vystřeleny bez ohledu na útočící válečníky, a dva z nich vykřikli, když šípy s ozuby zasáhly je.
Borduk se otočil a z levého očního důlku mu trčel šíp a druhý mu probodl krk. Jak vrávoral a drásal si krk a obličej, stříkala z něj krev. Kaprál Ořech za ním se schoulil, jak ho šíp zasáhl do břicha, a padl na zem. Ibbovi skončil šíp v rameni. Právě si ho s klením vytrhával, když se na něj vrhl válečník a šamšírem ho sekl z boku do hlavy. Přilba a kost se prohnuly, vytryskla krev a voják se zhroutil.
Dorazil Strunův oddíl a střetl se s půl tuctem nepřátel. Flaška se ocitl uprostřed vřavy. Koryk nalevo odrazil mečem šamšír a vrazil hrot muži do hrdla. Po Flaškovi skočil ječící válečník, jako by mu chtěl rozervat hrdlo zuby. Mág ucouvl před šílenstvím v jeho očích a v duchu se natáhl do šíleného víru jeho myšlenek – jen nesouvislé obrazy a černý vztek – a nalezl nejprimitivnější část jeho mozku. Zášleh energie, a muž přestal ovládat svaly. Zhroutil se a jen mu cukaly končetiny. Flaška, zalitý studeným potem, couvl a přál si, aby měl ještě jinou zbraň než tesák, který držel v pravici.
Všude kolem zuřil boj. Ječení, řinčení kovu, praskání kroužkové zbroje, vrčení a lapání po dechu. A šípy pořád pršely.
Jeden klepl Strunu do přilby a srazil ho na kolena. Seržant se otočil, zvedl kuši a zamračil se na budovu naproti sobě – v horních oknech se mačkali lučištníci.
Flaška natáhl ruku a popadl Koryka za bandalír. „Zpátky! Šumova svítivka! Všichni zpátky!“
Seržant zvedl kuši k rameni a namířil do okna nahoře –
Objevili se mezi nimi těžcí pěšáci a Flaška zahlédl Taffa z Moselova oddílu, brodícího se davem útočníků asi deset kroků od budovy – od Strunova cíle –
– a kuše zadrnčela, střela s náloží vyletěla a skončila ve chřtánu okna.
Flaška sebou praštil na zem a rukama si zakryl hlavu –
Horní poschodí budovy vybuchlo, části zdí se vyboulily a zřítily se na ulici. Dlažba pod Flaškou se zhoupla.
Někdo se k němu přikulil a cosi těžkého, slizkého, horkého a třesoucího se mu plesklo na ruku. Ucítil žluč a zvratky.
Zabubnovaly padající kameny, muži sténali, vyšlehly plameny. Další zahřmění, jak se zbytek horního poschodí sesunul o patro níž. Bližší zeď zasténala a rozpadla se. A kromě úpění raněných se rozhostilo ticho.
Flaška zvedl hlavu a vedle sebe uviděl kaprála Harbyna. Tomu scházela dolní polovina těla a na zemi se válely jeho vnitřnosti. Nevidoucí oči upíral k nebi. Flaška se odsunul a po čtyřech se plazil pryč. Tam, kde Taffo bojoval s houfem válečníků, nyní byla jen hromada sutin, zpod níž vyčnívalo pár zaprášených končetin.
Kolem prošel Koryk a bodal do omráčených nepřátel. Flaška si všiml, že mu cestu zkřížila Smíška se zakrvácenými noži v rukou.
Těla na ulici. Někteří bojovníci se pomalu zvedali, potřásali hlavami, plivali krev. Flaška se na kolenou otočil, sklonil hlavu a vyzvracel se.
„Šumaři – ty parchante!“
Flaška, kašlající, ale prozatím s uklidněným žaludkem, se ohlédl. Ke Strunoví se blížil seržant Mosel.
„Měli jsme je! Ten pitoměj dům jsme už skoro obsadili!“
„Tak obsaďte támhle ten!“ poradil mu Struna a ukázal na budovu na druhé straně ulice. „Akorát to s nima praštilo na zem, to je všechno – každou chvíli začnou zase střílet –“
Mosel s kletbou poslal tři těžkooděnce doleva – Jepici, Bystrošku a Uru Helu. Poslušně se tam odšouraly.

Struna nasazoval na kuši další střelu, tuhle pro změnu vylepšenou práskavkou. „Balgride! Kdo ti zůstal?“
Podsaditý mág se připotácel blíž. „Co?“ křičel. „Neslyším tě! Co?“
„Tavosi Ponde!“
„Tady, seržante. Máme Snada, ehm, Balgrida – ale tomu teče krev z uší. Lutes je vyřízenej, ale měl by to přežít – s trochou léčení. Padáme odsud –“
„Pro mistra Kápě, to určitě. Odneste Lutese – blíží se další oddíl – a zbytek se mnou –“
„Balgrid je hluchej!“
„Lepší kdyby byl němej – máme posunkový signály, pamatuješ? Tak mu to připomeň! Flaško, pomoz Smoloví ven. Sépie, vem si Koryka támhle na nároží a počkejte tam na nás. Smíško, připrav si kuši – chci, abys ji měla nataženou a dávala bacha na všechno od střechy po přízemí.“
Flaška se vyškrábal na nohy a šel na pomoc Smoloví, jenž se snažil vyhrabat z hromady rumu, jak na něj spadl kus zdi. Jeho zbroj a štít náraz zřejmě vydržely. Hrozně nadával, ale neskučel. „Ukaž,“ řekl Flaška, „podej mi ruku –“
„Nic mi není,“ štěkl kaprál a uvolnil si nohy. Stále svíral meč a na hrotu mu uvázl kus kůže s vlasy pokrytými prachem, z nichž kapala krev. „Koukni na to,“ pokračoval a ukázal mečem na ulici, „dokonce i Sépie konečně sklapnul.“
„Šum neměl na vybranou,“ podotkl Flaška. „Lítalo tu moc šípů –“
„Já si nestěžuju, Flaško. Ani trochu. Viděls padat Borduka? A Ořecha? Kdybychom sem dorazili první, mohli jsme to být my.“
„Propast mě vem, to mě nenapadlo.“
Flaška se zadíval na střední pěchotu – oddíl seržanta Šňůry – Ašókův pluk a tak. „Co se ve jménu mistra Kápě stalo?“
„Léčka,“ odtušil Flaška. „Seržant Struna musel zbořit dům. Svítivkou.“
Šňůra vykulil oči. „Zatracený mariňáci,“ zamumlal a zamířil ke Strunoví. Flaška se Smolou ho následovali.
„Seřadili jste se?“ zeptal se Šňůra jejich seržanta, „jsme za váma –“
„Jsme připravení, ale pošli dozadu zprávu. Takových léček tu bude plno. Leoman chce, abychom vykoupili každou ulici a dům krví. Pěst Keneb by mohl dopředu zase poslat sapéry a mariňáky jako krytí, aby zbourali pár domů – to je nejbezpečnější způsob.“
Šňůra se rozhlédl. „Nejbezpečnější? Bohové pod náma.“ Otočil se. „Kaprále Křápe, slyšel jsi Šuma. Pošli zprávu Kenebovi.“
„Rozkaz, seržante.“
„Sinn,“ pokračoval Šňůra, obraceje se na dívku vedle sebe, „dej pryč ten nůž – už je mrtvej.“
Sinn odřízla mrtvému válečníkovi pravý ukazovák, prohlédla si ho a nacpala do měšce.
„Máš to moc milou holku,“ utrousil Struna. „Kdysi jsme měli taky takovou.“
„Křápe! Počkej! Pošli s tou zprávou Sinn, ano?“
„Já se nechci vrátit!“ zaječela Sinn.
„Smůla,“ prskl Šňůra a podíval se na Strunu: „Spojíme se s Moselovými těžkooděnci za váma.“
Struna kývl. „Dobře. Oddíle, zkusíme další ulici, ne?“
Flaška polkl, jak se mu náhle obrátil žaludek, a připojil se k ostatním, škrábajícím se za Korykem a Sépií. Bohové, tohle bude drsné.
* * *
Seržant Gesler to cítil. Potíže. Okna i dveře byly černočerné a z okolních ulic, kam se přesunuly další oddíly, se nesly zvuky bitvy. Před nimi se však nic nehýbalo – vůbec nic. Zvedl ruku, ohnul dva prsty a naznačil tahání. Za sebou uslyšel kroky, jedny nalevo, druhé napravo, a utichly, když vojáci dorazili k domům po stranách. Pravda byl vlevo, Pella vpravo, kuše připravené, oči upřené na protější střechy a okna v horních poschodích.
Další posunek, a zezadu přiběhl Píska a dřepl si k němu. „Tak co?“ chtěl vědět Gesler a už potisící si přál, aby tu byl Bouřňák.
„Je to zlý,“ hlásil Píska. „Léčky.“
„Jasně, a kde jsou naši? Vrať se a zavolej Moaka a jeho oddíl, a taky Tugga – chci, aby těžkooděnci ty domy vyčistili, než se na nás zase vrhnou. Který sapéry máme?“
„V oddíle Thoma Tissyho nějaký mají,“ odpověděl Píska. „Šikulu, Skoka a Guppa, i když ti se rozhodli stát sapérama dneska večer asi tak před zvoněním.“
„Nádhera. A mají munici?“
„Ano, seržante.“
„Šílenství. Dobře. Ať sem Tissyho oddíl nakluše. Už jsem slyšel vybuchnout jednu svítivku – tohle je možná jediný způsob, jak to províst.“
„Dobře, seržante. Hned jsem zpátky.“
Oddíly s podstavem a noc plná střetů v cizím, nepřátelském městě. Copak pobočnice přišla o rozum?
* * *
O dvacet kroků dál se krčil Pella, za zády vepřovicovou zeď. Měl dojem, že v okně naproti zachytil pohyb, ale nebyl si jistý – ne natolik, aby spustil poplach. Mohl to být jen závěs nebo něco vlajícího ve větru.
Jenomže… on moc vítr nefouká.
S očima upřenýma na inkriminované okno pomalu zvedl kuši. Nic. Jenom tma.
V dálce zahřměly výbuchy – práskavky, hádal, někde na jihu. Máme na ně tvrdě a rychle zatlačit, a trčíme tady, jen jednu ulici za průlomem. Gesler začíná být příliš opatrný.
Zaslechl řinčení zbraní a zbroje a dupot, jak se blížily další oddíly. Zalétl pohledem od okna a díval se, jak seržant Tugg vede své těžkooděnce k budově naproti. Tři vojáci z oddílu Thoma Tissyho tiše přeběhli ke dveřím domu, před nímž se

krčil Pella. Skok, Gupp a Šikula. Pella v jejich rukou zahlédl práskavky – a nic jiného. Přikrčil se ještě víc a znovu se začal věnovat vzdálenému oknu. Potichu klel a čekal, až jeden z vojáků hodí granát do dveří.
Na druhé straně se Tuggův oddíl vrhl do budovy – zevnitř se ozval křik, rachot, ječení –
Další křik, tentokrát z budovy za Pellovými zády, do níž vpadli tři sapéři. Pella se skrčil – ne, pitomci! To se dovnitř nenosí – to se hází!
Ostré prásknutí, ze zdi za Pellou se zaprášilo, za krk se mu sypala drť, pak zazněl jekot. Další výbuch – Pella se přikrčil ještě víc a vzhlédl do protějšího okna –
A zahlédl kratičký záblesk –
– pocítil překvapení –
– a uviděl ten šíp. Tvrdý náraz, až se Pellovi zvrátila hlava dozadu a přilba třískla o zeď. Něco se mu zavlnilo na horním okraji zorného pole, ale to už mu všechno před očima černalo. Uslyšel, jak jeho kuše dopadá na zem u nohou, přišla vzdálená bolest, když koleny narazil na kameny a sedřel si kůži – kdysi se mu to stalo, když byl ještě malý a hrál si v uličce. Tehdy zakopl a sklouzl koleny po drsných, špinavých kočičích hlavách –
Tak špinavých, plných nemocí a nákaz – matka se hrozně zlobila, zlobila se a bála. Museli zajít k léčiteli, a to stálo peníze – peníze, které šetřili na stěhování. Do lepší části chudinské čtvrti. Sen… museli odložit, protože si odřel kolena. Právě jako teď. A kolem se uzavírala temnota.
Jej, mami, odřel jsem si kolena. Mrzí mě to. Moc mě mrzí, že jsem si odřel kolena…
* * *
Když začaly vybuchovat domy kolem, Gesler se přikrčil. Napravo zahlédl Pellu. Z čela mu trčel šíp. Chvíli klečel, zbraň mu vypadla z prstů, pak se svezl na bok.
V budově bouchaly práskavky a pak něco horšího – hořivka, za oknem v přízemí vyšlehl rudý plamen. Křik – někdo se vypotácel ven, obalený plameny – Malažan, utíkal, mával rukama a plácal si po těle – přímo na Moaka a jeho oddíl.
„Utečte!“ zařval Gesler, vyskočil a zvedl kuši.
Moak vytáhl pláštěnku – vojáci se hnali k hořícímu – neviděli – ten pytel – munice –
Gesler vystřelil. Šipka sapéra zasáhla do břicha ve chvíli, kdy munice explodovala. Gesler dostal ránu do prsou, až ho to odhodilo dozadu. Překulil se a vyškrábal se na nohy.
Moak, Kupoun, Bloud. Přípal, Guano a Blát. Všichni mrtví, roztrhaní na kusy. Přilba, s hlavou stále uvnitř, narazila na zeď a chvíli se točila, než se zastavila.
„Pravdo! Ke mně!“ Gesler mávl a utíkal k budově, do níž vběhli těžkooděnci. Zvuky boje byly stále zuřivější. „Vidíš Písku?“ chtěl vědět, zatímco nabíjel kuši.
„N-ne, seržante. Pella –“
„Pella je mrtvej, mládenče.“ Zahlédl Thoma Tissyho a co zbylo z jeho oddílu – Tulipána a Rampa. Mířili ke dveřím za Tuggem a jeho muži. Výborně, Thomovi to pořád myslí –
Budova, která spolkla Šikulu, Skoka a Guppa, byla v plamenech a žár se z ní valil jako vroucí tekutina. Bohové, co to tam odpálili?
Proběhl dveřmi a prudce zabrzdil. Seržant Tugg už dobojoval – byl proboden těsně pod hrudní kostí. Před smrtí vyzvracel krev a žluč. U vnitřních dveří do chodby ležel Robello s promáčknutou hlavou. Za ním, mimo dohled, bojovali ostatní těžkooděnci.
„Zpátky, Pravdo,“ křikl Gesler, „a tou kuší nám krej záda. Tissy, jdeme.“
Druhý seržant kývl a mávl na Tulipána s Rampem. Vpadli do chodby.
* * *
Hellian klopýtala za Urbem. Ten se náhle zastavil – bylo to jako vrazit do zdi – odrazila se a padla na zadek. „Jau, ty vole pitomá!“
Najednou byli kolem nich vojáci, hrnuli se zpátky od nároží a táhli padlé kamarády.
„Co? Kdo?“
Vedle Hellian klesla jakási žena. „Hanno. Ztratili jsme seržanta. Ztratili jsme Sobelon. A Tolese. Léčka –“
Hellian se jí opřela o rameno a zvedla se. Zatřásla hlavou. „Jasně,“ řekla a něco chladného a tvrdého v ní se narovnalo, jako by se jí páteř proměnila v meč či oštěp nebo něco jiného, co se neohne, ne, možná se to ohne, ale nepraskne. Bohové, je mi špatně. „Připojte se k mýmu oddílu. Urbe, co jsme za oddíl?“
„Netuším, seržante.“
„To je jedno. Takže jsi s náma, Hanno. Léčka? Tak jdeme na ty parchanty. Truci, Bezdecho, vytáhněte ty granáty, co jste ukradli –“
Dvojčata se k ní otočila – nevinnost, rozhořčení, usilovně zahrané. Nakonec munici vytáhli. „Jsou to kouřivky a jeden bořič,“ vysvětloval Truc. „To je všecko –“
„Kouřivky? Skvělý. Hanno, dovedeš nás k tý budově, ze který ti šmejdi zaútočili. Truci, ty před ni hodíš jeden granát. Bezdecho, ty si vyber volný křídlo a udělej to samý. Nebudeme tady postávat – a nepůjdem ani pomalu a opatrně. Chci to rychle, jasný? Rychle.“
„Seržante?“
„Co je, Urbe?“
„Nic. Akorát že jsem asi připravenej.“
Tak to je aspoň jeden z nás. Věděla jsem, že tohle město nenávidím. „Zbraně ven, vojáci, je čas zabíjet lidi.“
Vyrazili.
* * *
„Všechny jsme nechali za sebou,“ upozornil Galt.

„Přestaň fňukat," štěkl seržant Balšám a vytřel si z očí bláto a pot. „Akorát jsme jim to všem usnadnili." Zamračil se na své podřízené. Funěli, sem tam byli posekaní, ale nic vážného. Z té léčky se prosekali rychle a drsně, tak jak to chtěl. Byli v prvním poschodí v místnosti plné štůčků látek – hotové bohatství v hedvábí. Lob tvrdil, že pocházejí z Darúdžhistánu, to je tedy něco. Ohromné bohatství, a teď byla většina nasáklá krví a posypaná kousky lidského masa.
„Asi bychom to měli zkontrolovat nahoře," navrhl Hrdlořez a prohlížel si zuby ve svých dlouhých nožích. „Měl jsem dojem, že slyším nějaký šustění."
„Dobře, vem si Nešťasta. Smraďoune, běž ke schodům –"
„Jako k těm nahoru? To je žebřík."
„Tak teda k tomu pitomýmu žebříku. Jsi záloha a hlídka, jasný? Jestli shora uslyšíš nějakej ruch, přijdeš za náma, ale nejdřív nám dáš vědět. Jasný?"
„Jasný jak chcanky, seržante."
„Dobře, tak mazejte. Galte, ty zůstaň u okna a sleduj, co je naproti. Lobe, to samý u druhýho okna. Čeká na nás ještě spousta sraček a my se jima musíme prosekat."
Zakrátko kroky nahoře utichly a Smraďoun z chodby zavolal, že Hrdlořez s Nešťastem lezou dolů. Ve chvilce byli všichni tři zpátky v hedvábném pokoji. Hrdlořez se zastavil vedle Balšáma a dřepl si. „Seržante," začal šeptem.
„Co je?"
„Něco jsme našli. Moc se nám to nelíbí. Myslíme si, že by ses měl kouknout."
Balšám si povzdechl a narovnal se. „Galte?"
„Jsou tam, v celým baráku."
„Lobe?"
„Tady to samý, včetně střechy, je tam chlápek se zlodějskou lucernou."
„Aha, tak hlídej dál. Jdeš první, Hrdlořeze. Smraďoune, zpátky na chodbu. Nešťaste, udělej nějaký kouzlo nebo něco."
Vydal se za Hrdlořezem k žebříku. Poschodí nahoře mělo nízký strop, vlastně to bylo spíš podkroví. Spousta pokojů a tlusté stěny ze ztvrdlé hlíny.
Hrdlořez ho vedl k jedné stěně. Před ní stály obrovské nádoby a sudy. „Našel jsem tohle," hlásil, sáhl za jeden soudek a zvedl trychtýř vyrobený z vydlabané tykve.
„Dobrá," řekl Balšám, „a co s tím?"
Voják kopl do sudů. „Tyhle jsou plný. Ale nádoby jsou prázdný. Všecky."
„Jasně…"
„Olivovej olej."
„No tohle město je jím vyhlášený. Pokračuj."
Hrdlořez odhodil trychtýř a vytáhl nůž. „Vidíš ty mokrý fleky na stěnách? Tady." Ukázal nožem a kousek hlíny odrýpl. „Hlína je měkká, někdo to nedávno zaplácl. Stěny jsou dutý."
„Pro Fenera, člověče, o čem to mluvíš?"
„Jen o tomhle. Myslím, že ty zdi – celej dům, je naplněnej olejem."
„Naplněnej? A… olejem?"
Hrdlořez kývl.
Naplněný olejem ? Snad nějaké trubky kvůli zásobování dolů? Ne, pro mistra Kápě, Balšáme, nebuď pitomec.
„Hrdlořezi, myslíš, že ostatní domy jsou stejně vylepšený? Tohle si myslíš?"
„Myslím, seržante, že Leoman proměnil Y'Ghatan v jednu velkou past. Chce, abychom tady byli, bojovali v ulicích, postupovali –"
„Ale co jeho následovníci?"
„Co s nima?"
Ale… to by znamenalo… Zamyslel se – tváře nepřátel, fanatismus, lesk drogového šílenství. „Propast nás vem!"
„Musíme najít pěst Keneba, seržante. Nebo kapitány. Musíme –"
„Já vím, já vím. Padáme odsud, než to ten zmetek s lucernou zapálí!"
* * *
Bylo to ošklivé a zhoršovalo se to. Ale po prvním ustoupení, kdy se léčky objevovaly jedna za druhou a brzdily mariňáky v postupu, se setniny pěsti Keneba a Tene Baralty seřadily, přeskupily a vyrazily. Braly to budovu po budově, ulici za ulicí. Keneb věděl, že zbytky mariňáků někde vepředu pronikají dál přes fanatické, leč špatně vyzbrojené a zcela nedisciplinované válečníky Leomanova vojska odpadlíků.
Slyšel, že tito válečníci bojují v drogovém opojení bez ohledu na zranění a nikdo neustupuje, všichni raději padnou. Vlastně to čekal. Poslední boj, hrdinská, mučednická obrana. Kvůli tomu, čím Y'Ghatan bývala, čím byla a čím vždycky bude.
Tohle město dobudou. Pobočnice dostane své první skutečné vítězství. Krvavé, surové, ale vítězství.
Stál na ulici za průlomem, s kouřící hromadou za zády, a pozoroval řadu raněných a bezvládných vojáků, jež odnášeli k léčitelům do tábora. Čerství pěšáci procházeli vyčištěnými oblastmi, míříce dopředu do boje, kdy se malazská pěst svírala kolem Leomana a jeho následovníků, kolem posledních žijících pozůstatků povstání.
Lostara Yil, důstojník Baraltových Rudých čepelí, vedla tři oddíly za vzdálenými zvuky boje. Tene sám stál opodál a rozmlouval s kapitánem Laskavou.
Keneb poslal Faradan Sort dopředu, měla se spojit s předsunutými oddíly. Poblíž paláce bylo druhé shromaždiště. Snad se zatím všichni řídí plánem.
Křik, potom polekaný jekot – zezadu. Z průlomu! Pěst Keneb se otočil a viděl, jak se z koliště za ním zvedá stěna plamenů – v místě, kde Leomanovi válečníci vykopali ten úzký příkop. Zahrabané nádoby naplněné olivovým olejem

začaly vybuchovat a hořící tekutina létala všude. Ustupující a ranění se rozprchli, někteří hořeli. Vřískot, hukot ohně – Zděšeně si všiml pohybu napravo nahoře, na střeše nejbližší budovy otočené k sutinám v průlomu. Muž s lucernou v jedné ruce a hořící pochodní v druhé – ověšený lahvicemi zachycenými v síťovině, obklopený amforami, stojící na samém kraji střechy, ruce natažené, skopávající vysoké hliněné nádoby – od nichž vedly provazy, které měl přivázané ke kotníkům. Strhlo ho to ze střechy. Dolů do sutin v průlomu. Dopadl a zmizel z dohledu. Vzápětí se ulicí rozběhly plameny.
A na dalších střechách podél městské hradby Keneb spatřil další postavy – vrhající se dolů. Vzápětí všude tam, kam dopadly, vyskakovaly plameny a rozbíhaly se podél zdí – na baštách plály další ohně a rozlévaly se kolem jako záplava. Žár Keneba donutil couvnout. Olej z rozbitých sudů pod zřícenými zdmi a zborcenými budovami se najednou vzňal. Průlom uzavíral děsivý požár.
Keneb se s hrůzou rozhlížel. Půl tuctu signalistů z jeho štábu se choulilo u hromady trosek. S řevem se k nim rozběhl. „Zatrubte ústup! Zatraceně, vojáci, trubte ústup!“
* * *
Severozápadně od Y'Ghatan Temul a setnina Záchlumčanů vyjeli nahoru k Lothalské silnici. Nikde neviděli živou duši. Z města nikdo neprchal. Jízdválečníci Čtrnácté armády ho neprodyšně obklíčili. Záchlumčané, Setiové, Spálené slzy. Nebylo úniku.
Temul měl radost, když se doslechl, že pobočnice myslí stejně jako on. Nečekaný úder, tvrdě, jako když se nůž zarazí do prsou, přímo do srdce tohoto prokletého povstání. Slyšeli vybuchovat munici – hlasitě, hlasitěji, než čekali, a uviděli plameny a černá mračna valící se vzhůru nad větší částí y'ghatanské jižní hradby.
Zastavili na silnici a spatřili stopy hromadného odchodu, jenž tuto cestu ucpával teprve před několika dny.
Požár, vzdálené dunění připomínající hromobití, a jízdválečníci se obraceli k městu. Kde se nad kamennými hradbami, z bašt a uzavřených bran zdvihaly stěny plamenů, přeskakující na budovy za nimi. Objevovaly se další a další ohně.
Temul zíral. Došlo mu, co vlastně vidí, a konečně pochopil.
Ve městě již byla dobře třetina Čtrnácté armády. Třetina. Už jako by byli mrtví.
* * *
Pěst Blistig stál vedle pobočnice na silnici. Bylo mu špatně a ten pocit stoupal z místa a času, o nichž byl přesvědčen, že je nechal dávno za sebou. Když stál na hradbách Arenu a díval se na vyvražďování Coltainova vojska. Bezmocný, bezmocný –
„Pěsti,“ štěkla pobočnice, „pošlete k tomu příkopu víc vojáků, ať ho zasypou.“
Blistig sebou trhl, pootočil se a pokynul jedné ze svých pobočníků – očividně rozkaz slyšela, protože kývla a odběhla.
Zasypat příkop. Ano. Ale… k čemu to bude? Vybuchl další kus hradby, která již byla v plamenech. A kolem města se objevovaly další požáry, začínaly hned za terasovitými hradbami, budovy praskaly za strašlivého rachotu, vzduchem létal hořící olej a vepřovice, z nichž se stávaly vražedné hořící střely. O něco dál na křižovatkách a podél širších ulic se vzněcovaly další domy. Jeden hned za palácem vybuchl před chvílí, k obloze vyletěly gejzíry hořícího oleje, rozehnaly tmu a odhalily oblohu naplněnou převalujícími se černými mračny.
„Nile, Nether,“ řekla pobočnice ostře, „svolejte mágy – všechny – chci, aby uhasili plameny v průlomu. Chci –“
„Pobočnice,“ přerušila ji Nether, „tuto moc nemáme.“
„Staří zemní duchové umírají,“ dodal Nil hluše, „prchají před plameny, spalující bolestí, všichni umírají nebo prchají. Něco se má zrodit…“
Město Y'Ghatan před nimi zjasnělo jako ve dne, ale byl to děsivý den.
* * *
Ranění, kašlající vojáci se vlekli tlačenicí – jenomže nebylo kam jít. Keneb zíral – oči ho pálily – na namačkané vojáky. Sedm, osm set. Kde jsou ostatní? Věděl to.
Pryč. Mrtví.
V ulicích viděl jen oheň, přeskakující z budovy na budovu, vyplňující žhoucí vzduch nadšeným, ďábelským, hladovým a nedočkavým řevem.
Potřeboval něco dělat. Myslet na něco jiného než na ten žár, ten příšerný žár – zoufale lapal po dechu i přes spalující bolest, přicházející s každým nádechem. Jeden nádech po druhém, a přece to bylo, jako by samotný vzduch zemřel, byl z něj vysát veškerý život, a tak mu nemohl nic nabídnout.
Jeho vlastní zbroj ho opékala zaživa. Klečel na kolenou spolu s ostatními. „Zbroj!“ zachraptěl nevěda, zda ho někdo slyší. „Dolů s ní! Zbroj! Zbraně!“ Bohové pod námi, můj hrudník – ta bolest –
* * *
Čepel na čepeli, kryt, udržet kontakt, dvě ostří sunoucí se po sobě, a pak, když válečník zatlačil šamšírem tvrději, se Lostara Yil sehnula, sklonila meč dolů a švihla jím nahoru pod jeho zbraní. Zasáhla muže do krku. Vystříkla krev. Prošla kolem něj, odrazila další zbraň před sebou – oštěp – a slyšela, jak se tříští ratiště. V levé ruce svírala kethru, kterou vrazila nepříteli do břicha, otočila jí a zase ji z rány vytrhla. Odpotácela se od hroutícího se válečníka, a když zaslechla, jak před dopadem na zem volá ženské jméno, pocítila smutek.
Všude kolem zuřil boj. Ze tří oddílů jí zůstal jen necelý tucet vojáků a z okolních budov se blížili další fanatičtí šílenci. Vybíhali z krámů a vykopávali dveře, z nichž se nyní valil kouř a na ulici se linul zápach přehřátého oleje, praskající zvuky – něco bouchlo a vzápětí byl všude oheň –
Všude.
Lostara Yil varovně vykřikla a už se na ni hnal další válečník. Odrazila jeho nůž, probodla ho a hned ho skopla z čepele, kterou jí jeho mrtvá váha málem vytrhla z ruky.
Za ní zazněl strašlivý křik. Otočila se.

Z budov po obou stranách se mezi bojovníky s řevem vyvalila záplava hořícího oleje – na nohou, pak šatech – na telabách, kůžích, plátně, všude se objevovaly plameny. Válečníci i vojáci – oheň to nerozlišoval, polykal všechny bez rozdílu.
Couvla před řítící se řekou smrti, klopýtla a upadla a rozplácla se přes mrtvolu. Vyšplhala se na ni chvíli předtím, než ji oblilo moře planoucího oleje a hnalo se kolem jejího již hořícího ostrůvku potrhaného masa –
Budova explodovala, ohnivá koule se zvětšovala a blížila se k ní. Vykřikla a zvedla obě ruce. Spalující záře se po ní natahovala –
Zezadu ji kdosi popadl za řemení –
Bolest – vyrazilo jí to dech – a pak… nic.
* * *
„Držte se při zemi!“ houkl Balšám, veda svůj oddíl točitou uličkou. Poté znovu spustil litanii kleteb. Byli vyřízení. Ke Kenebovi a průlomu se dostat nemohli, a teď je plameny sháněly do houfu. Před chvílí v mezeře, jež na okamžik vznikla v oblacích kouře, uviděli palác, a pokud Balšám věděl, stále mířili tím směrem – ale okolní svět zmizel v ohni a dýmu a za patami se jim hnal sílící požár. Jako by byl živý a šel po nich.
„Sílí to, seržante! Musíme se dostat z města!“
„Myslíš, že to nevím, Nešťaste? O co se tu podle tebe asi snažíme? A teď sklapni –“
„Dojde nám vzduch.“
„Už nám došel, kreténe! A teď už konečně sklapni zobák!“
Dorazili na křižovatku a Balšám vojáky zastavil. Před sebou měli šest uliček a všechny se kroutily a ztrácely ve tmě. Ze dvou nalevo se valil kouř. Dalhoňanovi se točila hlava a každý nádech byl bolestnější a méně osvěžující. Vytřel si pot z očí a obrátil se k vojákům. Smraďoun, Hrdlořez, Nešťast, Galt a Lob. Všichni do jednoho houževnatí parchanti. Nebylo správné tady zemřít – byly i správné chvíle, ale tohle tedy rozhodně nebyla jedna z nich. „Bohové,“ zamumlal, „už se nikdy nebudu koukat na ohniště stejně.“
„To máš pravdu, seržante,“ zabručel Hrdlořez a souhlas zdůraznil záchvatem kašlem.
Balšám si strhl přílbu. „Svlíkněte se, pitomci, než se v tom uvaříme. Ale držte si zbraně, jestli to půjde. My tady dneska neumřeme. Rozumíte? Poslouchejte – rozumíte mi?“
„Ano, seržante,“ řekl Hrdlořez. „Slyšeli jsme tě.“
„Výborně. Takže, Nešťaste, máš nějaký kouzlo, kterým bys nám udělal cestu? Jakýkoliv?“
Mág zavrtěl hlavou. „Kéž by. Možná za chvíli.“
„Co tím myslíš?“
„Myslím, že se tady rodí ohnivý živel – elementál. Ohňový duch, bůžek. Blíží se ohnivá bouře, ta by měla ohlásit jeho příchod – a tehdy umřeme, jestli do tý doby nebudeme mrtví. Jenomže ten elementál je živý. Má vlastní vůli, myšlení, je hrozně hladový a nemůže se dočkat, až nás sežere. Ale zná taky strach, protože ví, že nevydrží dlouho – je příliš prudký, příliš horký – zbývá mu nanejvýš pár dní. Ale zná i jiný strach, a s tím bych třeba mohl něco udělat – iluze. O vodě, ale nejenom o vodě. Vodní elementál.“ Rozhlédl se. Všichni na něj civěli. Nakonec pokrčil rameny. „Možná, možná ne. Jak chytrý je takový elementál? Musí být chytrý, aby se dal oblafnout, víte. Aspoň jako pes, lepší je, když je chytřejší. Jenomže ne všichni se shodujou, že elementálové vůbec existujou. Teda podle mě je to dobrá teorie –“
Balšám ho klepl po hlavě. „Tohle všechno na teorii? A na to jsi plejtval vzduchem? Bohové pod náma, Nešťaste, nejradši bych ti rovnou zakroutil krkem.“ Vstal. „Jdeme, dokud to jde. Do říše mistra Kápě s tímhle zatraceným místem – půjdeme támhle tou uličkou, a až ten teoretickej elementál dorazí, můžeme mu potřást rukou a proklít ho do neexistující Propasti. Jdeme – a ty, Nešťaste, chceš ještě něco dodat?“
* * *
Voják se vrátil obalený plameny. Utíkal, prchal před bolestí, jenomže nebylo kam. Kapitán Faradan Sort namířila kuši a vystřelila. Dívala se, jak ubožák padá. Plameny mu sežehly kůži, až praskala. Obrátila se. „Poslední šipka,“ ohlásila a odhodila zbraň.
Její nový poručík s jazykolamným jménem Madan’Tul Rada mlčel – na tuto jeho vlastnost si Faradan již zvykla a většinou ji oceňovala.
Tedy s výjimkou této chvíle, kdy už se pomalu pekli. „No dobře,“ zabručela, „škrtni tuhle cestu – došli mi zvědové. Zpátky to nejde, dopředu taky ne a doprava ani doleva očividně taky ne. Nějaké návrhy?“
Madan’Tul Rada se zatvářil kysele a pootevřel ústa, jak jazykem zkoumal zkažený zub, nejspíš stoličku. Odplivl si, přimhouřil oči v dýmu, popadl kulatý štít a zadíval se na jeho ohořelý líc. Znovu vzhlédl, pomalu se rozhlížel. „Ne,“ řekl nakonec.
Slyšeli vítr, ječící a vířící nad městem, vytahující plameny vzhůru, točité ohnivé ocasy, ohánějící se jako obrovské meče vlnícím se kouřem. Dýchání bylo stále těžší.
Poručík náhle zvedl hlavu, otočil se ke stěně plamenů na ulici a vstal.
Faradan Sort ho napodobila, protože už uviděla to, co on – zvláštní černou skvrnu šířící se mezi plameny, ohnivé jazyky se stahovaly, skomíraly, skvrna tmavla, kulatá, a z jejího srdce se vypotácela postava v rozedraných, ohořelých kůžích, z níž odpadávaly přezky a spony a dopadaly na ulici.
Klopýtala blíž a na hlavě jí tančily plameny – tančily, ale nespalovaly. Když došla blíž, Faradan Sort ji poznala. „Je ze Šňůrova Ašókova oddílu. To je Sinn.“
„Jak to udělala?“ žasl Madan’Tul Rada.
„Nevím, ale doufejme, že to dokáže znovu. Vojáku? Pojď sem!“
* * *
Horní část prostě sjela dolů, zřítila se na ulici a vzhůru vyletěl prach a dým. Na místě, kde se krčil Šálek. Hellian

usoudila, že to vůbec neviděl přicházet. Měl štěstí, parchant. Ohlédla se na své muže. Byli plní puchýřů a rudí jako vaření raci. Sundali si zbroj, zahodili zbraně – byly tak horké, že je neudrželi v ruce. Mariňáci a těžkooděnci. Ona jediný seržant. Dva kaprálové – Urb a Rím – s otupělými výrazy. Všichni měli oči rudé jako králíci, lapali po dechu v umírajícím vzduchu a přišli o většinu ochlupení. Už to, myslím, nepotrvá dlouho. Bohové, co bych dala za panáka. Něčeho dobrého. Vychlazeného, jemného, co do hlavy proniká pomalu, a pak člověku kyne klidný spánek sladký jako poslední kapka stékající do mého zničeného hrdla. Bohové, když přijde na pití, jsem hotový básník. To tedy ano. „Dobře, ta cesta je teď uzavřená. Zkusíme tuhle zatracenou uličku –“
„Proč?“ chtěl vědět Truc.
„Protože tam nevidím žádný hnusný plameny, proto. Půjdeme, dokud to bude možný, jasný?“
„Proč prostě nezůstaneme tady – dřív nebo později na nás stejně spadne nějakej barák.“
„Něco ti povím,“ prskla Hellian. „Ty to klidně udělej, ale já na nic čekat nebudu. Chceš umřít sám, tak si klidně poslu.“
Vykročila.
Všichni ji následovali. Nic jiného se ostatně dělat nedalo.
* * *
Osmnáct vojáků tím Struna provedl. Další tři šarvátky, krvavé a bez smilování, a teď dřepěli před palácovou branou – která byla otevřená, obrovská tlama plná ohně. Nad opevněním se válel kouř a zářil do noci. Flaška klečel, supěl a pomalu si prohlížel ostatní. Několik těžkooděnců, celý Strunův a většina Šňůrova oddílu spolu s několika málo mariňáky, kteří přežili z toho Bordukova.
Doufali, dokonce se modlili, aby dorazili a našli další oddíly – kohokoliv, další přeživší vzdorující tomu zatracenému požáru… aspoň prozatím. Aspoň doteď, to je vše. To by stačilo. Ale byli sami, nikde ani stopy, že by to zvládli nějací další Malažani.
Pokud byl Leoman S cepy v paláci, zbýval z něj už jenom popel.
„Krumpe, Snade, Sépie, ke mně,“ rozkázal Struna a položil na zem pytel. „Nějací další sapéři? Ne? Má někdo munici? Dobře, jen si zkontroluju tu svou – vosk je moc měkkej a roztýká se dál – všechno to vylítne do vzduchu, a to je plán. Všechno kromě hořivek – ty házejte – zbytek půjde rovnou do chřtánu toho paláce –“
„Jakej to má smysl?“ chtěl vědět Šňůra. „Teda já souhlasím, jestli myslíš, že je to lepší způsob, jak to skončit.“
„Chci zkusit udělat díru do tyhle sílící ohnivý bouře – obrátit ji – a my projdeme tou dírou, dokud vydrží – mistr Kápě ví, kam povede. Ale za palácem nevidím žádnej oheň, a to mi stačí. Nějaký námitky, Šňůro?“
„Ne. Líbí se mi to. Je to geniální. Skvělý. Kdybych jenom nezahodil přílbu.“
Pár lidí se zasmálo. Dobré znamení.
Zazněl prudký kašel. Špatné znamení.
Někdo zaječel. Flaška se otočil a uviděl, jak z vedlejší budovy klopýtá člověk ověšený láhvemi a čutorami, s další láhví v jedné a pochodní v druhé ruce – a míří přímo k nim. A oni všichni odhodili kuše.
Voják ze Šňůrova oddílu, Zvonek, zařval a vrhl se fanatikovi vstříc.
„Zpátky!“ zavřískl Šňůra.
Zvonek se na muže vrhl, srazil se s ním dvacet kroků od ostatních a oba se svalili k zemi.
Flaška sebou plácl na břicho, překulil se a narazil do dalších vojáků, kteří udělali totéž.
Zahučelo to a zazněl křik. Strašlivý křik. Přivalila se vlna horka, spalujícího žáru jako z pece.
A Struna začal klít a zápolil se sbírkou pytlíků. „Pryč od paláce! Všichni!“
„Já ne!“ zavrčel Sépie. „Budeš potřebovat pomoc.“
„Dobře. Všichni ostatní! Nejmíň šedesát, sedmdesát kroků! Víc, jestli to půjde! Padejte!“
Flaška se vyškrábal na nohy a díval se, jak Struna se Sépií v předklonu běží k bráně. A pak se rozhlédl. Šedesát kroků? Na šedesát kroků se nedostaneme – plameny požíraly budovy všude, kam dohlédl.
Tak aspoň jak daleko to půjde. Rozběhl se. A s někým se srazil – dotyčný ho popadl za ruku a otočil ho. Gesler. A za ním Thom Tissy a hrstka vojáků.
„Co to ti pitomci dělají?“ chtěl vědět Gesler.
„Chtějí – vyrazit – díru – do bouře –“
„Scvrklý bohové Propasti. Písko – máš ještě munici?“
„Ano, seržante –“
„Pitomče. Dej to sem –“
„Ne,“ zarazil ho Pravda a postavil se mezi ně. „Já si je vezmu. My už jednou ohněm prošli, pravda, seržante?“ Sebral pytel Pískovi z rukou a rozběhl se k palácové bráně –
Kde museli Struna se Sépií ustoupit – žár byl příliš silný a plameny po nich natahovaly ohnivé ruce.
„Mor na něj!“ zasyčel Gesler. „Tamto byl jinej oheň –“
Flaška se vymanil ze seržantova sevření. „Musíme pryč! Honem!“
Vzápětí už všichni utíkali – kromě Geslera, jenž mířil k sapérům u brány. Flaška zaváhal. Nemohl jim pomoci. Musel to vidět –
Pravda dorazil k Sépiovi a Strunoví, sebral jim vaky, hodil si je přes rameno, něco zakřičel a rozběhl se k paláci.
Oba sapéři vyskočili a běželi zpátky. Srazili se s Geslerem, jenž chtěl následovat svého mladého rekruta, a odtáhli ho s sebou. Gesler se vzpíral, obracel zpustošenou tvář Pravdovým směrem –
Ale voják již vpadl do plamenů.
Flaška se připojil k oběma sapérům a pomohl jim odtáhnout vřískajícího Geslera pryč.
Pryč.
Podařilo se jim uběhnout celých třicet kroků. Mířili k vojákům snažícím se vyhnout plamenům, když palác za nimi

vyletěl do povětří. K obloze létaly obrovské kameny.
Flašku to vyhodilo do vzduchu, kde se ho zmocnil prudký vítr. Válel se mezi poletující sutí, končetinami a těly, obličeji s otevřenými ústy, jak všichni ječeli – v tichu. Žádný zvuk – ne… nic.
Bolest v hlavě, prudké bodnutí za ušima, tlak na spáncích, hlava připravená vybuchnout –
Vítr se najednou obrátil, táhl s sebou plamenné clony, blížil se ze všech ulic. Tlak povolil. A plameny se vzdalovaly, kroutící se jako chapadla.
A vzduch znehybněl.
Flaška se s kašláním vyškrábal na nohy a otočil se.
Střed paláce byl pryč, rozražený, a obrovský pás sutin vyplňoval jen prach a kouř.
„Teď!“ zařval Struna a jeho hlas zněl jako z velké dálky. „Padáme! Všichni! Jdeme!“
Vítr se znenadání vrátil, jekot se změnil v kvílení, a tlačil je dál – na zničenou cestu mezi zubatými, hroutícími se zdmi paláce.
* * *
Šerana k vratům do chrámu dorazila první. Otevřela je ve chvíli, kdy se po celém obvodu města rozzářily výbuchy… všechno uvnitř městských hradeb.
Supě, se srdcem bušícím až v krku a pocitem, že mu někdo ve střevech kroutí nožem, následoval Corabb Bhilan Thenu’alas Leomana a Malažanku do Skalissařina chrámu. L’orik běžel dva kroky za ním.
Ne, ne Skalissařina – královny snů. Skalissara, matka bohyně olivového oleje, by nedovolila… ne, ona by tohle nedopustila. Ne… tohle.
Všechno konečně začalo dávat smysl. Strašný, hrozný smysl, jako když přitesané kameny zapadnou do sebe a postaví zeď mezi lidmi… a to, čím se stal Leoman S cepy.
Válečníci – kteří s nimi jeli, žili s nimi od počátku povstání, kteří bojovali po jejich boku proti Malažanům, kteří právě nyní bojovali s nepřáteli v ulicích – ti všichni měli zemřít. Y’Ghatan, celé město mělo zemřít.
Spěchali hlavní uličkou do lodi, z níž vál studený vítr plný prachu, vítr, jenž jako by přicházel odnikud a odevšad zároveň. Vítr páchnoucí hnilobou a smrtí.
Leoman se otočil k L’orikovi. „Otevři bránu, velemágu! Rychle!“
„To nesmíš,“ obrátil se Corabb na svého velitele. „My musíme dnes v noci zemřít. Bojovat ve jménu Drydžhny –“
„Mistr Kápě vem Drydžhnu!“ zachraptěl Leoman.
L’orik na Leomana zíral, jako by ho uviděl a pochopil poprvé. „Za chvilku,“ řekl.
„Na to nemáme čas!“
„Leomane S cepy!“ odtušil velemág nevzrušeně, „dohodl ses s královnou snů. To bylo unáhlené. Ona se nezajímá o to, co je správné a co špatné. Pokud někdy měla srdce, dávno ho zahodila. A teď jsi do toho zatáhl i mě – využil jsi mě, aby mě mohla využít ona. Já ne –“
„Bránu, zatraceně! Jestli máš námitky, L’oriku, tak je sděl jí!“
„Oni všichni zahynou,“ ozval se Corabb a couvl, „abys ty přežil.“
„Abychom my přežili, Corabbe! Jinak to nejde – myslíš, že by nás Malažané nechali na pokoji? I kdybychom utekli sebedál? Děkuju mistrovi Kápě, že Spárové ještě neudeřili, ale nehodlám se po zbytek života ohlížet přes rameno! Byl jsem jenom tělesná stráž, zatraceně – byla to její věc, ne moje!“
„Tví válečníci – čekali, že budeš bojovat po jejich boku –“
„Nic takového nečekali. Ti hlupáci jenom chtěli umřít. Ve jménu Drydžhny.“ Opovržlivě vycenil zuby. „Tak ať! Ať si padnou! A nejlepší bude, když s sebou vezmou polovinu vojska pobočnice. Taková je tvoje sláva, Corabbe!“
Přistoupil blíž a ukázal na vstup do chrámu. „Chceš se k těm hlupákům připojit? Chceš, aby ti žár spálil plíce, aby ti vytekly oči a popraskala kůže? Chceš, aby se ti krev uvařila v žilách?“
„Čestná smrt, Leomane S cepy, ve srovnání s tímhle.“
Leoman prskl a otočil se zpátky k L’orikovi. „Otevři cestu – a neboj se, jí jsem ohledně tebe neslíbil nic kromě toho, že tě sem přivedu.“
„Oheň kolem chrámu ožívá, Leomane,“ poznamenal L’orik. „Možná se mi to nepodaří.“
„Naděje se s každou uplynulou chvílí zmenšuje,“ vrčel Leoman.
V očích měl strach. Corabb se na něj zadíval, bylo to jaksi… nepatřičné. Ve tváři, o níž si myslel, že ji dobře zná. Že zná každý její možný výraz. Hněv, chladné pobavení, opovržení, otupělost, víčka zatížená durhangovým kouřem. Každý výraz kromě tohoto. Bezhlavé hrůzy.
Všechno jako by se hroutilo, Corabb měl pocit, že se topí. Že se propadá stále hlouběji, natahuje se ke světlu, které je stále vzdálenější, matnější.
L’orik se s tichou kletbou otočil k oltáři. Jeho kameny jako by v šeru zářily, byly nové, mramor neznámý – zřejmě z nějakého jiného kontinentu – protkaný purpurovými žilkami a kapilárami, které jako by pulsovaly. Za oltářem byla kulatá nádržka. Voda v ní vřela. Když tu byli naposledy, byl bazének zakrytý, ale teď bylo víko z měděných desek opřené o stěnu vedle.
Nad oltářem vířil vzduch.
Čekala na druhé straně. Záblesk, jakoby odražený od hladiny nádržky, pak se portál otevřel, obklopil oltář, rozšiřoval se, černě se kroutil a neklidně se vlnil. L’orik zalapal po dechu a namáhal se s nějakým neviditelným břemenem.
„Dlouho to neudržím! Vidím tě, královno!“
Z portálu zazněl slabý, chladný hlas. „L’oriku, synu Osserkův. Nežádám od tebe žádné geasy.“
„Co tedy chceš?“
Chvilka ticha, kdy se portál vlnil. „Sa’ik je mrtvá,“ ozvalo se pak. „Bohyně Smršti již není více. Leomane S cepy, mám

otázku.“ Do hlasu se jí vloudil nový tón, něco jako ironie. „Je Y’Ghatan – to, co jsi tu udělal – je to tvá Apokalypsa?“
Pouštní válečník se zamračil. „Je,“ řekl a pokrčil rameny. „Ne tak velká, jak jsme doufali…“
„Možná to bude stačit. L’oriku, úloha ša’ik, věštkyně Drydžhny, se… uprázdnila. Je třeba ji vyplnit –“
„Proč?“ chtěl vědět L’orik.
„Jinak by její háv přijalo něco jiného, něco méně žádoucího.“
„A nakolik je to pravděpodobné?“
„Vysoce.“
Corabb pozoroval velemága, cítil bouři myšlenek, jak se po slovech bohyně poskládaly záhadné souvislosti a začaly dávat smysl.
„Někoho jsi vybrala,“ uhádl L’orik.
„Ano.“
„Někoho, kdo potřebuje… ochranu.“
„Ano.“
„Je ten někdo v nebezpečí?“
„Velikém, L’oriku. Pravda, mé přání bylo očekáváno a možná už nám nezbývá čas.“
„Dobře tedy. Přijímám.“
„Přistup tedy. Ty i ostatní. Neotálejte – udržování této cesty mě příliš vyčerpává.“
Corabb se, s duší sežehlou na popel, díval, jak velemág vstupuje do portálu a mizí ve vířící, tekuté skvrně.
Leoman se k němu naposledy obrátil. „Příteli…“ vyhrkl téměř prosebně.
Corabb Bhilan Thenu’alas zavrtěl hlavou.
„Copak jsi to neslyšel? Další ša’ik – nová ša’ik –“
„A najdeš jí taky nové vojsko, Leomane? Další hlupáky, které povedeš na smrt? Ne, s tebou jsem skončil, Leomane S cepy. Vezmi si tu svou malazskou holku a zmizte mi z očí. Rozhodl jsem se, že tu padnu s ostatními válečníky.“
Šerana popadla Leomana za ruku. „Portál se bortí, Leomane.“
Válečník, poslední velitel Drydžhny, se obrátil a se ženou po svém boku vstoupil do brány. Vzápětí se portál rozplynul, nezůstalo nic.
Nic než zvláštní, vířící vítr, poháněj ící prašné víry po barevných dlaždicích na podlaze.
Corabb zamrkal a rozhlédl se. Za chrámem jako by nastával konec světa. Smrtelný křik stále stoupal. Ne… ne smrtelný křik. Něco jiného…
Uslyšel zvuk z větší blízkosti – z boční chodby – šustění. Tasil šamšír a přistoupil k závěsu ve vstupu do chodby. Špičkou meče látku odhrnul.
A spatřil děti. Schoulené, přikrčené. Deset, patnáct – celkem šestnáct. Umazané obličejíky, vykulené oči. Všechny se dívaly na něj. „Ach bohové,“ vydechl. „Oni na vás zapomněli.“
Všichni na ně zapomněli. Úplně všichni.
Vrátil zbraň do pochvy a popošel blíž. „Nic se neděje,“ řekl. „Najdeme si pokoj, ano? A přečkáme to.“
Něco jiného… Hřmění, smrt domů, sílící kvílení ohně, vytí větrů. Tohle je venku, svět na druhé straně… duchové pod námi, Drydžhna –
Venku stále stoupal křik rodící se Apokalypsy.
* * *
„Tam!“ ukazoval Hrdlořez.
Seržant Balšám zamrkal. Z kouře a horka jako by měl v očích skleněné střepy, stěží rozeznával desítku postav přecházejících ulici před nimi. „Kdo?“
„Malažani,“ chraptěl Hrdlořez.
Zezadu se ozvalo: „Paráda, další na piknik, to je teda noc, kdy nás čeká –“
„Když řeknu sklapni, Nešťaste, myslím to vážně. Dobře, půjdeme za nima. Třeba nejsou tak ztracený jako my.“
„Vážně? Hele, kdo je vede! Ta ožralka, jakže se jmenuje? Nejspíš se snaží najít hospodu!“
„Nemluvím do větru, Nešťaste! Ještě slovo a propíchnu tě!“
* * *
Urb ji popadl za ruku a otočil ji. Hellian uviděla oddíl klopýtající směrem k nim. „Díky bohům,“ vydechla zničeně, „musí vědět, kam jdou –“
Přiblížil se seržant. Dalhoňan, obličej pokrytý zaschlým blátem. „Jsem Balšám,“ představil se. „Ať jdete kamkoliv, my jdeme s várna!“
Hellian se zamračila. „Jasně,“ prskla. „Jen se zařaďte a hned bude všechno v čajku.“
„Znáte cestu ven?“
„Jo, touhle ulicí.“
„Výborně. A co tam je?“
„Jediný místo, který ještě nehoří, ty dalhonskej vořechu!“ Mávla na své muže a oni znovu vykročili. Před nimi se cosi objevilo. Jakási obrovská, rozmazaná kupole. Míjeli chrámy. Vrata se v závanech horkého větru houpala a narážela na zdi. Hellian začal na těle doutnat i poslední hadřík, z hrubé tkaniny stoupaly pramínky kouře. Cítila, že jí hoří vlasy.
Vedle ní se objevil voják se dvěma dlouhými noži. „Nemáš důvod proklínat seržanta Balšáma, ženská. Zatím nás tím provedl.“
„Jak se jmenuješ?“ chtěla vědět Hellian.
„Hrdlořez –“
„Hezký. Tak teď běž a podřízni krk sobě. Nikdo nikoho nikam nedostal, ty pitomče. A teď, pokud pod tou košilí nemáš

láhev vychlazeného vína, mazej otravovat někoho jinýho.“
„Opilá jsi byla milejší,“ ucedil a couvl.
Jo, opilý je milejší každý.
* * *
Na druhé straně zříceného paláce uvízla Pajdovi noha pod kusem kružby. Rval tak, že přehlušil i prudký vítr. Šňůra, Křáp a pár dalších z Ašókova oddílu ho vytáhli, ale bylo jasné, že nohu má zlomenou.
Před sebou měli jakési náměstí, kdysi tržní, a za ním se za vysokou zdí zvedala obrovská chrámová kupole. Po kupoli klouzaly zbytky zlacení jako dešťová voda a kolem ní se válela silná vrstva kouře, takže to vypadalo, že se vznáší ve vzduchu, ozářená ohněm a umazaná od sazí.
Struna si všechny přivolal blíž. „Jdeme do chrámu,“ oznámil jim. „Nejspíš to nepomůže – blíží se ohnivá bouře. Já sám jaktěživo žádnou neviděl a moc bych si přál, aby to tak zůstalo. Nicméně,“ odkašlal si a odplivl, „mě nic jinýho nenapadá.“
„Seržante,“ ozval se Flaška a zamračil se, „cítím v tom chrámu… něco živýho.“
„Aha, možná budeme muset o místo, kde umřeme, bojovat. Výborně. Třeba jich nebude dost, aby nás zabili všechny, a to není tak zlý.“
Ne, seržante. Ani zdaleka ne. Ale nevadí.
„Tak zkusíme přejít to náměstí.“
Vypadalo to snadné, jenomže jim docházel vzduch a vítr ženoucí se přes volnou plochu byl žhavý a zdi neposkytovaly žádný úkryt. Flaška věděl, že to nemusejí zvládnout. Oči ho pálily a s každým nádechem jako by mu do hrdla pronikal písek. Od bolesti viděl rozmazaně, když z kouře napravo vyběhlo několik lidí. Deset, patnáct, dvacet, vyhrnuli se na náměstí, někteří v plamenech, jiní s oštěpy – „Seržante!“
„Bohové pod náma!“
Válečníci útočili. Tady na náměstí v té… výhni. Hořící postavy odpadaly a drásaly si tváře, ale ostatní se blížili.
„Seřadit!“ zařval Struna. „Bojový ústup – k tý chrámový zdi!“
Flaška zíral na blížící se masu. Seřadit se? Bojový ústup? A čím by měli bojovat?
Přiběhl k němu jeden ze Šňůrových vojáků a mával rukou. „Ty! Jsi mág, že?“
Flaška kývl.
„Já jsem Ebron – musíme ty neřády vyřídit – magií – žádný jiný zbraně nám nezůstaly –“
„Dobře. Cokoliv máš, podpořím tě.“
Bystroška, Jepice a Uru Hela v těžké zbroji tasily nože a seřadily se vepředu. Vzápětí se k nim připojil Krátkonos, obrovské pracky zaťaté v pěst.
První dvacítka útočníků se přiblížila na patnáct kroků a mrštila oštěpy, jako by byly vrhací. Během chvilky, než překonaly tu krátkou vzdálenost, se dřevo na ratištích vzňalo.
Varovný křik a náraz těžkých zbraní. Uru Helu to otočilo, oštěp jí probodl levé rameno a dřevo praštilo Jepici do krku, až to zapraštělo. Uru Hela padla na kolena a Jepice zavrávorala a postavila se. Seržant Struna se rozplácl s oštěpem v pravé noze. S kletbou za něj tahal a druhou nohou kopal jako šílený. Do Flašky s řevem narazil Tavos Pond a shodil ho na zem, půlku obličeje useknutou, oko visící.
Těsně předtím, než k nim šílení útočníci dorazili, zvedla se vlna magie jako povlávající stěna stříbrného kouře a válečníky obklopila. Jekot, padající těla, černající kůže a maso odpadávající od kostí. Náhlá hrůza.
Flaška netušil, jakou magii Ebron používá, ale sám vypustil Meanas a zdvojnásobil hustotu a tloušťku kouřové stěny – iluze, přesto se válečníků zmocnila panika. Padali, vrávorali s rukama na očích, svíjeli se a zvraceli. Útok ztroskotal na kouzlech, a když vítr jedovatý oblak odnesl, byli vidět jen prchající válečníci hodně daleko za hromadou těl.
Doutnajících těl.
Ke Strunoví doběhl Koryk. Seržant si už oštěp z rány vytrhl a teď si do ní cpal kusy látky. Flaška se k nim připojil – z rány naštěstí netryskala krev, ale hodně jí bylo vylito na dlažbě. „Zavaž mu tu nohu!“ přikázal setijskému míšenci.
„Musíme zmizet!“
Šňůra s kaprálem Tulipánem ošetřovali Uru Helu a Sotva s Balgridem dohonili Tavose Ponda a strhli ho na zem. Sotva mu vtlačil oko zpátky do důlku a pokoušel se mu obvázat hlavu.
„Vezměte raněný!“ křičel seržant Gesler. „Jdeme, pitomci! K tý zdi! Musíme najít cestu dovnitř.“
Omámený Flaška se sklonil a pomohl Korykovi zvednout Strunu.
Teprve teď si všiml, že mu zmodraly prsty. Byl ohlušený řevem ve své hlavě a všechno kolem něj vířilo.
Vzduch. Potřebujeme vzduch.
Stěna se rychle přiblížila. Vydali se podél ní a hledali cestu dovnitř.
* * *
Bezvládné, dusící se hromádky. Keneb kousek popolezl a rukama plnýma puchýřů šátral mezi rumem. Oslepující kouř, spalující žár, a nyní cítil, jak mu odchází vyčerpaný mozek. Měl divoké, nesourodé vidiny – žena, muž, dítě vystupující z plamenů.
Démoni, služebníci mistra Kápě.
Hlasy, tak hlasité, nekonečné kvílení, sílící – a tři zjevení vypustila tmu, jež se rozlila přes stovky vojáků –
Ano, mozek mu umíral, protože děsivý žár náhle opadl a plíce mu naplnil sladký vzduch. Umírání, co jiného by to mohlo být? Dorazil jsem k bráně mistra Kápě. Bohové, jaká požehnaná úleva – Někdo ho chytil – prsty vtlačené do popálené kůže vyvolávaly hotové křeče – a převrátil na záda.
Zamrkal a zadíval se do umazaného, popáleného obličeje. Žena. Tuhle znal.
A mluvila.

Už jsme všichni mrtví. Přátelé. Scházíme se před bránou mistra Kápě –
„Pěsti Kenebe! Jsou jich tu stovky!“
Ano.
„Ještě je naživu! Sinn zadržuje oheň, ale neudrží ho už moc dlouho! Musíme zkusit projít skrz! Rozumíte mi? Potřebujeme pomoc, musíme všechny zvednout!“
Cože? „Kapitán,“ zašeptal. „Kapitán Faradan Sort.“
„Ano! A teď vstávat, pěsti!“
* * *
Nad Y'Ghatan se rodila ohnivá bouře. Blistig ještě nikdy neviděl nic podobného. Plameny, skotačící, kroutící se, natahující dlouhá chapadla, která jako by rozháněla oblaka kouře. Do mraků se opřel divoký vítr a v rudých záblescích je likvidoval.
Horko – Bohové pod námi, tohle se již stalo. Tohle mistrem Kápě prokleté město…
Rohová bašta se rozletěla v obrovské ohnivé kouli, plameny stoupaly k obloze –
Vítr, jenž do nich udeřil zezadu, všechny na silnici rozkýval. V táboře obléhatelů vytrhal stany z kolíků, vynesl je vzhůru a hnal je k Y'Ghatan. Koně ržáli v záclonách zdviženého písku a prachu, rozvířeného prudkým vichrem.
Blistig se ocitl na kolenou. Kdosi ho popadl za límec a otočil ho. V první chvíli dotyčného nepoznal. Prach, pot, slzy a výraz blížící se panice – pobočnice. „Stáhněte všechny z tábora zpátky! Všechny!“
Skoro ji neslyšel, přesto kývl, otočil se proti větru a probojovával se po silnici. Něco se má zrodit, řekl Nil. Něco…
Pobočnice křičela. Další rozkazy. Blistig dorazil na kraj silnice a sklouzl po svahu dolů. Kolem něj se prohnali Nil s Nether, mířící k pobočnici, jež dosud stála na cestě.
Vítr poněkud zeslábl. Místo prudkých poryvů přišly delší závany mířící k městu a rozvíjejícím se ohňům.
„Jsou tam vojáci!“ ječela pobočnice. „Za průlomem! Chci je dostat ven!“
Na cestu se vyškrábal malý Žrout i s oběma psy, Křivákem a Kuličkou.
Kolem Blistiga se prohnali další lidé. Chundrylové. Zaklínači, čarodějky. Naříkavé hlasy, brebentění, rostoucí síla, stoupající ze zničené země. Pěst Blistig se otočil – obřad, magie, co to provádějí? Zadíval se na zmatek v táboře, mezi pobíhajícími vojáky zahlédl důstojníky – nebyli to žádní pitomci, už se stahovali.
Ze silnice zazněl Nilův hlas. „Cítíme ji! Někoho! Duchové pod námi, taková moc!“
„Pomozte jí, mor na vás!“
Jedna čarodějka zavřískla a přímo na silnici se vzňala. Vzápětí se dva zaklínači, choulící se vedle Blistiga, rozpustili, rozpadli se na bílý popel. V hrůze přihlížel. Pomoci jí? Pomoci komu? Co se to děje? Znovu se posunul na kraj silnice. A už to uviděl, v srdci průlomu, uprostřed plamenů tmavší skvrnu.
Kolem další čarodějky zablikaly plameny a zhasly, jak se něco převalilo přes všechny na silnici – chladná, sladká energie – jako dech milosrdného boha. Dokonce i Blistig, opovrhující veškerými kouzly, pocítil tuto emanaci, tuto strašlivou, překrásnou vůli.
Vyháněla plameny z průlomu a otevírala vířící černý tunel.
Z něhož se potáceli lidé.
Nether klečela vedle pobočnice – jediné, kdo ještě na silnici stál. Záchlumská dívka se otočila k Tavore a řekla: „To je Sinn, pobočnice, to dítě je velemág. A ani o tom neví –“
Pobočnice se obrátila a všimla si Blistiga.
„Pěsti! Vstávat. Oddíly a léčitelé kupředu. Hned! Přicházejí – pěsti Blistigu, rozumíte mi? Potřebují pomoc!“
Blistig se vyškrábal na nohy, ale dál se nedostal. Zíral na tu ženu. Byla to jen silueta, svět za ní byl v plamenech a ohnivá bouře sílila, stále sílila. Zmocnil se ho chlad a děs.
Vidina.
Nemohl od ní odtrhnout oči.
Tavore prskla a otočila se k vychrtlému klukovi stojícímu opodál. „Žroute! Najdi v táboře nějaké důstojníky. Musíme –“
„Ano, pobočnice! Sedm set devadesát jeden, pobočnice. Pěst Keneb. Pěst Tene Baralta. Naživu. Jdu sehnat pomoc. Hned.“
Vzápětí už proběhl kolem Blistiga a se psy v patách klusal ze svahu.
Vidina. Znamení, ano. Už vím, co nás čeká. Na samém konci. Na samém konci této dlouhé, předlouhé cesty. Ach bohové…
Otočila se, stála zády k němu. Hleděla na hořící město, na žalostnou, klikatou řadu přeživších, klopýtajících z tunelu.
Sedm set devadesát jeden. Ze tří tisíc.
Jenomže je slepá. Nevidí to, co já.
Pobočnici Tavore. A hořící svět.
* * *
Dveře se rozletěly a dovnitř vehnal průvan horký kouř, jenž Corabbovi zavířil kolem nohou a vyletěl vzhůru, kde se hromadil pod kupolí, rozvířován rozmarnými proudy. Válečník se postavil před schoulené děti a tasil šamšír.
Slyšel hlasy – malazské – a pak se z chodby vynořili lidé. Vojáci, v čele šla žena. Když ho uviděli, zastavili se.
Kolem ženy prošel muž. Na popáleném obličeji měl zbytky tetování. „Jsem Iutharal Galt,“ zachraptěl. „Pardún –“
„Zrádce,“ štěkl Corabb. „Já jsem Corabb Bhilan Thenu'alas, první zástupce Leomana S cepy. Ty, Pardúne, jsi zrádce.“
„Záleží na tom ještě? Už jsme stejně všichni mrtví.“
„To už stačí,“ prohlásil voják s půlnočně černou pletí lámanou ehrlitštinou. „Hrdlořezi, zabij toho pitomce –“
„Počkej!“ vyhrkl Pardún, sklonil hlavu a dodal: „Seržante. Prosím. Není důvod to –“

„Tihle parchanti nás vlákali do pasti, Drzi,“ namítl seržant.
„Ne,“ ozval se Corabb a všichni se na něj podívali. „Do ní nás zavedl Leoman S cepy. Jen on sám. My – my jsme byli všichni zrazeni –“
„A kde se ten neřád schovává?“ zeptal se Hrdlořez a zvedl dlouhé nože. Ve světlých očích měl vražedný výraz.
„Uprchl.“
„Tak to ho dostane Temul,“ prohlásil Iutharal Galt, obraceje se k seržantovi. „Obklíčili město –“
„To nebude k ničemu,“ přerušil jej Corabb. „Tou cestou neodešel.“ Ukázal na oltář. „Kouzelná brána. Královna snů ho odsud odvedla. Jeho a velemága L'orika a malazskou ženu jménem Šerana –“
Dveře se znovu otevřely a Malažané se prudce otočili, ale když uslyšeli hlasy – křik, kašel, klení – uklidnili se. Corabb si uvědomil, že to jsou další bratři. Další zatracení nepřátelé. Ale Pardún měl pravdu, jediným nepřítelem byl nyní oheň. Ohlédl se po dětech a zděsila ho hrůza v jejich očích. Raději se zase otočil, protože jim neměl co říci. Nic, co by stálo za slyšení.
* * *
Když Flaška vpadl do chodby, zalapal po dechu. Kolem něj se hnal chladný vzduch plný prachu – kde? jak? – a pak Sépie znovu zavřel dveře a zaklel, protože si popálil prsty.
Před nimi, na prahu před svatyní, stáli další Malažané. Balšám se svým oddílem. Opilá Kartoolanka Hellian. Kaprál Rím a pár dalších Sobeloniných těžkooděnců. Za nimi v lodi osamělý povstalecký válečník a za ním děti.
Ale vzduch – vzduch…
Koryk se Smolou kolem odnesli Strunu. Jepice a Bystroška už měly zase vytažené porcovací nože, ale vzbouřenec odhodil šamšír a zbraň dutě zazvonila na dlaždicích. Bohové pod námi, jeden z nich se skutečně vzdal.
Z kamenných zdí vycházel žár – ohnivá bouře venku chrám už moc dlouho šetřit nebude. Posledních dvacet kroků kolem rohu a podél průčelí je málem zabilo – žádný vítr, všude vybuchovaly cihly, vyboulovala se dlažba, plameny jako by se krmily samotným vzduchem, řvaly v ulicích, vyskakovaly vzhůru, roztahovaly se nad městem jako obrovští kápoví hadi. A ten zvuk – stále ho slyšel i přes zdi – se blížil. Ten zvuk… je strašný. Strašný.
Gesler se Šňůrou přistoupili k Balšámovi s Hellian a Flaška popošel blíž, aby je slyšel.
„Uctívá někdo z vás královnu snů?“ zeptal se Gesler.
Hellian pokrčila rameny. „Hádám, že začínat s tím je už trochu pozdě. Ale Corabb Bhilan Thenu'alas – tady náš zajatec – povídal, že to Leoman udělal, že s ní uzavřel dohodu. Samozřejmě nemusí mít nějaký oblíbence –“
Náhlé prásknutí všechny polekalo – rozletěl se oltář – a Flaška si všiml, že Krump, šílený sabotér, se na něj právě vymočil.
Hellian se zasmála. „No, tak na to zapomeňme.“
„Pro koule mistra Kápě,“ zasyčel Gesler. „Buďte někdo tý lásky a toho zmetka zabijte.“
Krump si uvědomil, že se na něj ostatní dívají. Nevinně se rozhlédl. „Co?“
„Na slovíčko,“ zavrčel Sépie a vstal. „O tý hradbě –“
„To nebyla moje vina! Eště nikdy sem nedělal se svítivkama!“
„Krumpe –“
„Ani to nejni mý jméno, seržante Šňůro, jmenuju se Jamber Kmen a bejval sem velemaršálem u Mottskejch zálesáků –“
„No, už nejseš v Mott, Krumpe. A nejseš ani Jamber Kmen. Je z tebe Krump, tak si na to zvykni.“
„Říkal Mottský zálesáci?“ zeptal se za Flaškou Struna.
„Ano, seržante,“ potvrdil mu Flaška.
„Bohové pod náma, kdo naverboval jeho?“
Flaška pokrčil rameny a chvíli si Strunu prohlížel. Koryk se Smolou ho odnesli na začátek lodi a seržant se opíral o sloup, nohu nataženou před sebe, tvář bledou jako plátno. „Radši se na to podívám –“
„Nemá to smysl, Flaško – zdi vybuchnou – ten žár můžeš cejtit i z toho pitomýho sloupu. Je div, že je tady ještě vzduch…“ Odmlčel se, zamračil a položil obě ruce na podlahu. „Aha.“
„Co se děje?“
„Studenej vzduch, stoupá mezi dlaždicema.“
Krypty? Sklepení? Ale to by tam dole byl mrtvý vzduch… „Hned se vrátím, seržante,“ vyhrkl Flaška a rozběhl se k puklému oltáři. Za ním stoupala pára z vodní hladiny. Už ten vánek cítil, stoupal z podlahy. Před oltářem se zastavil a klesl na všechny čtyři.
A vyslal dolů své smysly, hledaje jiskřičky života.
Prostupoval dolů vrstvami drti. A ve tmě zachytil pohyb, záblesk života. Panika, útěk dolů, stále níž, vítr na hladké srsti – krysy. Prchající krysy.
Prchající? Kam? Jeho smysly zatančily, prodraly se troskami a zkoumaly jednoho tvorečka za druhým. Tma, šeptající proudění vzduchu. Pachy, ozvěny, vlhký kámen…
„Všichni!“ vykřikl Flaška a vstal. „Musíme se dostat pod podlahu! Cokoliv najdete – musíme ji prorazit!“
Dívali se na něj, jako by se zbláznil.
„Prokopeme se! Tohle město stojí na troskách! Musíme najít cestu dolů – troskama – hrom do vás – ten vzduchu odněkud přichází!“
„A co jsme my?“ vyjel Šňůra. „Mravenci?“
„Tam dole jsou krysy – podíval jsem se jejich očima – viděl jsem to! Jeskyně, prostory – průchody!“
„Cože jsi udělal?“ Šňůra popošel blíž.
„Počkej, Šňůro!“ křikl Struna a pootočil se. „Poslechni si ho. Flaško – dokážeš nějakou krysu sledovat? Ovládnout ji?“
Flaška kývl. „Ale jsou tam základový kameny, tady pod chrámem – musíme se dostat přes ně –“

„Jak?“ chtěl vědět Sépie. „Právě jsme se zbavili veškerý munice!“
Hellian klepla jednoho ze svých vojáků. „Ty, Bezdecho! Máš ještě svůj bořič?“
Všichni sapéři v místnosti se k Bezdechovi vrhli. Ten se polekaně rozhlédl, načež vytáhl klínovitý kolík pokrytý mědí.
„Jděte od něj!“ zařval Struna. „Všichni. Všichni kromě Sépie. Sépie, tohle zvládneš, viď? A žádný chyby.“
„Vůbec žádný,“ slíbil Sépie a opatrně převzal kolík od Bezdechy. „Kdo má ještě meč? Něco tvrdýho a dost velkýho, aby to rozbilo dlaždičky –“
„Já mám.“ To promluvil povstalecký válečník. „Nebo jsem měl – je támhle.“ Ukázal.
Šamšíru se chopil Tulipán a začal zuřivě sekat do podlahy, až od ní zasazené polodrahokamy odletovaly. Ve chvilce měl v podlaze vysekanou hranatou díru.
„To stačí, couvni, Tulipáne. Všichni jděte co nejdál a zakryjte si obličej, oči, uši –“
„Kolik rukou podle tebe každej z nás má?“ chtěla vědět Hellian.
Smích.
Corabb Bhilan Thenu’alas na ně zíral, jako by přišli o rozum.
Chrám se otřásl a ze stropu se snášel prach. Flaška vzhlédl spolu se všemi ostatními a viděl, jak prasklinou v kupoli, která se začala propadat, pronikají ohnivé jazyky. „Sépie –“
„Vidím to. Modlete se, ať to na nás ten bořič neshodí všechno.“ Nastavil bořič. „Flaško, kam to má směřovat?“
„K oltáři. Je tam prostor dvě tři dýlky paže.“
„Tři? Bohové pod náma. No, uvidíme.“
Vnější zdi byly horké jako z pece, a jak celý chrám pomalu sedal, ozývalo se ostré praskání. Základové kameny se pod měnícím se tlakem posouvaly. Žár sílil.
„Šest a běží!“ křikl Sépie a hnal se pryč.
Pět… čtyři… tři…
Bořič vybuchl ve vražedném krupobití kamenných úlomků a střepů dlaždic. Lidé křičeli bolestí, děti plakaly, všude bylo plno prachu a kouře – a pak se začaly sypat kamínky v podlaze, dopadaly kamsi hluboko, odrážely se a kutálely…
„Flaško.“
Na Strunův pokyn se mág připlazil k díře. Potřeboval najít další krysu. Někde hluboko dole. Krysu, na níž by se mohl svézt můj duch. Krysu, která nás odsud vyvede.
Ostatním neprozradil, co dalšího vycítil, když přeskakoval mezi jiskřičkami života v nespočetných vrstvách mrtvého, pohřbeného města pod nimi – že sestupuje do nesmírné hloubky, odkud stoupá vzduch páchnoucí rozkladem, kde se tlačí temnota a cesty jsou stísněné a nebezpečné. Dolů. Všechny ty krysy prchají dolů. Žádná v mém dosahu se nedostala ven, na noční vzduch. Žádná.
Krysy budou prchat, i když není kam.
* * *
Kolem Blistiga nosili raněné, popálené vojáky. Bolest a šok, rozpraskaná kůže, jasně červené, jakoby vařené maso – otupěle si uvědomil, že vlastně je vařené. Bílý popel z chlupů – na končetinách, tam, kde kdysi bylo obočí, na ožehnutých hlavách. Zčernalé zbytky šatů, ruce roztavené podle zbraní – chtěl se odvrátit, zoufale se chtěl dívat jinam, ale nemohl.
Stál patnáct set kroků od silnice a okrajů hořící trávy a stále cítil žár. Ohnivý bůh spolkl nebe nad Y’Ghatan – Y’Ghatan hroutící se do sebe, roztékající se ve škváru – smrt města byla na pohled stejně strašná jako zástup přeživších vojáků Keneba a Baralty.
Jak to mohl udělat? Leomane S cepy, udělal jsi ze svého jména kletbu, která nikdy nezanikne. Nikdy.
Někdo se objevil vedle něj a Blistig po delší době vzhlédl. A zamračil se. Spár Perel. Oči měl zarudlé – durhang, nic jiného to být nemohlo, protože zůstal ve svém stanu na druhém konci tábora, k této kruté noci zcela lhostejný.
„Kde je pobočnice?“ zeptal se Perel tiše a ochraptěle.
„Pomáhá raněným.“
„Je zlomená? Je na kolenou v tom krví nasáklém bahně?“
Blistig se na něj zadíval. Ty oči – plakal snad? Ne. Durhang. „Zopakuj to, Spáre, a nezůstaneš naživu moc dlouho.“
Dlouhán pokrčil rameny. „Podívej se na ty popálené vojáky, pěsti. Jsou horší věci než smrt.“
„Jsou mezi nimi léčitelé. Zaklínači, čarodějky z mé setniny –“
„Některé jizvy se nedají vyléčit.“
„Co tady děláš? Vrať se hezky do stanu.“
„Ztratil jsem dnes v noci přítele, pěsti. Půjdu si, kam budu chtít.“
Blistig odvrátil zrak. Ztratil přítele. A co přes dva tisíce malazských vojáků? Keneb přišel o většinu svých mariňáků a mezi nimi i o neocenitelné veterány. Pobočnice prohrála svou první bitvu – ach, v říšských kronikách to bude zaznamenáno jako velké vítězství, zničení posledních pozůstatků povstání ša’ik. Ale my, my, kteří jsme tu dnes v noci byli, my budeme žít s pravdou až do smrti.
A pobočnice Tavore zdaleka není vyřízená. Viděl jsem to. „Vrať se k císařovně,“ poradil Perelovi. „Pověz jí pravdu o dnešní noci –“
„A k čemu by to bylo, pěsti?“
Blistig otevřel ústa a zase je zavřel.
„Dujek Jednoruký dostane zprávu,“ řekl Perel, „a císařovně to ohlásí on. Prozatím je však nejdůležitější, aby se to dozvěděl Dujek. A pochopil, což určitě pochopí.“
„Pochopil co?“
„Že se Čtrnáctou armádou už nelze počítat jako s bojovou jednotkou v Sedmiměstí.“

Je to pravda? „To se teprve uvidí," prohlásil Blistig. „V každém případě je povstání rozdrceno –"
„Leoman unikl."
„Cože?"
„Unikl. Do chodby D'riss, pod ochranou královny snů – asi jen ona ví, k čemu jí bude. Připouštím, že to mi dělá starosti – bohové jsou přirozeně nevypočitatelní, aspoň většinou, a ona víc než ostatní. Tohle mi… dělá starosti."
„Tak si tady zůstaň a starej se." Blistig se otočil a zamířil k narychlo postaveným špitálním stanům. Mistr Kápě vem toho zatraceného Spára. Čím dříve, tím lépe. Odkud ví takové věci? Leoman… naživu. Nakonec by jim to mohlo prospět, třeba se jeho jméno stane mezi lidmi v Sedmiměstí kletbou. Zrádce. Velitel, který zavraždil vlastní vojsko. Ale takoví jsme. Nakonec se stačí podívat na vrchní pěst Pormquala. Jeho zločinem však byla hloupost. Leoman byl… čisté zlo. Pokud něco takového skutečně existuje.
Bouře zuřila dál, vypouštěla vlny horka, které sežehly celé okolí. Městské hradby zmizely – protože zuřivosti démona nemohlo odolat nic, co zbudovali lidé. Na východě se objevila bledá šmouha. Slunce vycházelo, aby se mohlo setkat se svým dítětem.
* * *
Jeho duch se vezl na malém, bezvýznamném tvorečkovi, krmil se z maličkého, bušícího srdíčka a díval se očima, které pronikaly i tmou. Jako přízrak ve velké dálce Flaška cítil své tělo, připoutané slaboučkými řetězy. Klouzal sutinami, pořezaný a poškrábaný, obličej povolený, napínající zrak. Potlučené ruce ho kamsi táhly – byl si jistý, že to jsou jeho ruce – a za sebou slyšel vojáky, plačící děti, přezky škrábaly o kamení, řemení se zachytávalo, drť se sypala, jak ji všichni horečně odhrabávali a přelézali.
Netušil, jak daleko jsou. Krysa vyhledávala nejširší, nejvyšší chodby, sledujíc vyjící, hvízdající vítr. Jestli v chrámu zůstali nějací lidé a čekali, až budou moci vstoupit do tohoto spletitého tunelu, nedočkají se, protože se už vzňal samotný vzduch a chrám se brzy zřítí a pohřbí jejich zčernalá těla v tajícím kameni.
Mezi nimi bude i Struna, protože trval na tom, že půjde poslední až za Corabbem Bhilanem Thenu'alas. Flaška si vzpomněl na ty zoufalé chvíle, než oblaka prachu sedla a z kupole pršely kusy kamení…
* * *
„Flaško!"
„Dívám se!" Zapátral v puklinách a štěrbinách, hledal život. Teplokrevný život. Otřel se o tlumené vědomí krysy, štíhlé a zdravé – ale topící se v hrůze. Překonal její chabou obranu a zmocnil se její duše – slabé, blikající jiskřičky, a přitom dost silné, aby pronikla mimo maso a krev, které ji ukrývaly. Krysa byla lstivá, kupodivu hrdá, potěšená přítomností jiných, vládou pána hejna, ale teď vládl všude chaos a vše přehlušovala touha přežít. Hnala se dál, sledovala stopy, řídila se pachy ve vzduchu –
A pak se otočila a začala znovu šplhat nahoru. Flaška cítil její duši ve svém sevření. Když teď byla lapena, byla naprosto klidná a nevzdorovala. Zvědavě a klidně vše pozorovala. Odjakživa věděl, že na těchto zvířátkách je toho víc. Málokdo jim rozuměl tak dobře jako on, málokdo k nim dosáhl, mohl chytit jejich duši a tak najít zvláštní síť důvěry propletenou podezíravostí, strachem se zvědavostí, potřebou s věrností.
Nevedl tohoto tvorečka na smrt. To by neudělal, nemohl by, a on to zjevně pochopil, vycítil větší smysl ve svém životě, ve své existenci.
„Mám ji," slyšel Flaška vlastní hlas.
„Tak běž dolů!"
„Ještě ne. Musí najít cestu nahoru – aby nás vyvedla zpátky –"
„Bohové pod náma!"
„Začněte adoptovat děti, vojáci. Za Sépií budete mít každej jedno u sebe a Sépie půjde hned za Flaškou –"
„Já půjdu poslední," řekl Struna.
„Tvoje noha –"
„No právě, Geslere."
„Máme další zraněný – někdo je musí podpírat nebo táhnout. Šume –"
„Ne. Jdu poslední. S tím, kdo půjde přede mnou, budem muset tenhle tunel uzavřít, jinak půjde oheň za náma –"
„Jsou tam měděné dveře. Uzavíraly nádržku." To byl Corabb Bhilan Thenu'alas. „Zůstanu s tebou. Spolu můžeme uzavřít vchod těmi panely."
„Předposlední?" prskl někdo. „Akorát Šuma zabiješ –"
„A co, Malažane? Ne, být to na mně, šel bych poslední. Stál jsem Leomanovi po boku –"
„Mně to stačí," přerušil jej Struna. „Corabbe, my dva to zvládneme."
„Tak moment," ozvala se Hellian a naklonila se k Flaškovi. „Já tam dolů nejdu. Někdo mě radši zabijte rovnou –"
„Seržante –"
„Ani náhodou, tam dole jsou pavouci –"
Křuplo to, jak pěst narazila na bradu, a Kartoolanka se vzápětí složila.
„Urbe, právě jsi omráčil vlastního seržanta."
„Jasně. Znám ji už dlouho, víte. Je dobrej seržant, i když si asi myslíte něco jinýho."
„Aha. Dobře."
„To ty pavouci. Tam dolů by v žádným případě neslezla – teď jí budu muset dát roubík a svázat ji – potáhnu ji sám –"
„Jestli je ona dobrej seržant, Urbe, jak zacházíš s těma špatnýma?"
„Já nikdy jinýho seržanta neměl a chci, aby to tak zůstalo."
Dole krysa vlezla do pukliny, kterou Flaška vycítil, a snažila se sledovat sice širokou, ale nízkou chodbu – snad příliš nízkou? Ne, prolezou, a pod ní je jakási nakloněná komnata s více méně nedotčeným stropem a spodní částí dveřního

otvoru – poslal krysu tamtudy… „Mám to! Je tam ulice! Kus ulice – nevím, jak dlouhý –“
„Kašli na to! Veď nás dolů, pitomče! Pomalu mám puchýře úplně všude! Hni se!“
Dobře. Proč ne? Aspoň nám získám chvilku času. Sklouzl do jámy. Za sebou slyšel hlasy, šátrání, syčení, když se někdo dotkl holou kůží rozpáleného kamene.
„Jak horká je ta voda v nádrži?“ ptal se kdosi. „Už vře? Ne? Výborně, vem čutory a měchy a naplň je –“
Do rozsedliny… zatímco krysa už pelášila dolů po nakloněné ulici plné smetí, pod stropem z natlačené drti…
* * *
Flaška cítil, jak se jeho tělo tlačí štěrbinou a padá na ulici s nízkým stropem. Pod rukama měl kamení, maltu, střepy, po nichž se, celý pořezaný, škrábal dál. Kdysi, ve věku dávno minulém, se tudy chodilo. Rachotily tu vozy, zvonily koňské podkovy a nesly se tudy silné pachy. Z kuchyní okolních domů, z dobytka hnaného na jarmarky. Kráčeli tudy králové i chudáci, velcí mágové i ctižádostiví kněží. Všichni jsou pryč. Obrátili se v prach.
Ulice se prudce nakláněla v místě, kde se propadla dlažba a vyplnila podzemní komoru – ne, starý kanál s cihlovými stěnami, a právě sem zamířila krysa.
Flaška odhrabal rozbité dlažební kameny a protáhl se do šachty. Pod sebou měl tenkou vrstvu vyschlých výkalů, v níž křupala tělíčka a krunýře dávno mrtvého hmyzu. Do boční štěrbiny vletěla světlá ještěrka, dlouhá jako jeho předloktí. O čelo se mu zachytila pavučina dost pevná, aby ho na okamžik zastavila, než se hlasitě roztrhla. Cosi mu přistálo na rameni, přeběhlo po zádech a seskočilo.
Za sebou slyšel Sépii kašlajícího kvůli prachu, který zvířoval a který dál unášel průvan. Kdesi dál se předtím rozplakalo dítě, ale již se uklidnilo. Byly slyšet jen pohyby ostatních a lapání po dechu. Přímo před ním se tunel kdysi zřítil. Krysa si cestu dál našla, takže věděl, že to není nepřekonatelná překážka. Pustil se tedy do odklízení trosek.
* * *
Smíška strčila do dítěte před sebou. „Lez dál,“ prskla, „nezastavuj se. Už to není daleko.“ Slyšela, jak děvčátko posmrkuje – zatím neplakala, jenom měla nos ucpaný prachem. Bylo tu tolik prachu, zvířeného lidmi plazícími se před nimi. Chlapec plazící se za ní se neustále dotýkal jejích popálených nohou, což hodně bolelo. Ale ona jen zatínala zuby a nekřičela. Zatracenej fakan, copak neví, co dělá? A proč vůbec mají ty veliký oči a koukají se jako hladový štěňata?
„Prostě lez dál, prcku. Je to kousek…“
Chlapec za ní pomáhal Tavosovi Pondovi, jenž měl obličej omotaný zakrvácenými obvazy. A za nimi byl Koryk. Slyšela ho, jak si pořád cosi brouká. Nejspíš ho jen to zachraňovalo před záchvatem paniky. Měl rád otevřenou savanu, ne těsné, kroutící se tunely.
Jí to nevadilo. Zažila horší věci. Kdysi dávno žila v horších poměrech. To se člověk naučí počítat jenom s tím, co je na dosah, a dokud cesta před ní zůstávala volná, pořád tu byla naděje.
Kdyby se jenom ten zatracený spratek před ní pořád nezastavoval. Znovu do dívky drcla. „Tak lez, holka. Už je to jenom kousek, uvidíš…“
* * *
Gesler se plazil černočernou tmou, před sebou slyšel Tulipánovo supění a za sebou Krumpovo šílené prozpěvování. Obrovský voják, jehož bosé nohy Gesler občas nahmátl, měl potíže protáhnout se úzkým, nerovným průlezem a zanechával za sebou krvavou stopu. Lapal po dechu, kašlal – ne, nekašlal –
„Propast nás vem, Tulipáne,“ zasyčel Gesler, „co je ti k smíchu?“
„Lechtáš,“ křikl hromotluk. „Pořád. Lechtáš. Mě. Na. Šlapkách.“
„Prostě lez dál, pitomče!“
Krump za ním dál přihlouple prozpěvoval.

„…a povídám, ty stromy v močálu
měkký nohy maj a bradu mechovou,
kejvají se ve smradlavým větru,
co fouká nad vodou žlutohnědou.

a my ten den leželi na břiše v mlžině,
mezi pijavicema a další žoužely,
páč když ty červy rozmázneš řádně,
růžovomodrý provázky dolů padají –

a to je dobrota!
a to je dobrota!
sladká jak rašelina, jo hó
sladká jak rašelina –“

Gesler by nejradši řval, jako to udělal už někdo před ním, jenomže nemohl popadnout dech – bylo tu příliš těsno, příliš velký puch, a původně chladný proud vzduchu páchl potem, močí a mistr Kápě ví čím ještě. Neustále se mu vracela Pravdova tvář, vynořovala se jako děsivé obvinění. S Bouřňákem rekruta během toho zatraceného povstání protáhli kde čím. Udrželi ho naživu, ukázali mu, jak zůstat naživu na tomto mistrem Kápě prokletém světě.
A co udělá on? Vběhne do hořícího paláce. S půl tuctem svítivek na zádech. Bohové, v jedné věci měl pravdu, oheň ho dostat nemohl – vletěl tam, a to nás taky zachránilo… prozatím. Zahnal tu bouři. Zachránil nás…
Vojáci kolem něj byli popálení a měli spoustu puchýřů. S každým nádechem do spálených plic se rozkašlali. Ale já ne.

Cítil bůžka v ohnivé bouři. Cítil ho, dítě zuřící, protože ví, že má zemřít příliš brzy. ještě že tak, nic jiného si nezasloužíš. Oheň mu ublížit nemohl, jenže to neznamenalo, že před ním musí pokleknout v modlitbě, ne? O nic z toho se neprosil. On, Bouřňák a Pravda – jenomže Pravda je už mrtvý. Nikdy nečekal…

„a povidám, že ten most starej
má nohy z kamene a maltu bílou
a na zábradlí tam jezevci visej
a celej den se tam jen houpou

a my tahali révu však víte vodkaď
a cpali si slaďoučkou hlínu do uší,
jen dostaňte ty jezevce vocaď
do kotle doma na ohništi –

a to je dobrota!
a to je dobrota!
sladká jak rašelina, jo hó
sladká jak rašelina –“

Až se odsud dostanou, zakroutí Krumpovi tím jeho hubeným krkem. Velemaršál? Bohové pod námi –

„a povidám, ta věž zaklínačská –“

Kaprál Smola tahal Balgrida za ruce a nevšímal si jeho řevu. Jak se mágovi dařilo zůstat během nekonečných pochodů tak tlustý, zůstávalo záhadou. A teď to nejspíš bude znamenat konec. I když tuk se dá stlačit, kdežto svaly nikoliv. Aspoň něco.
Když ho Smola tahal puklinou, Balgrid ječel jako na lesy. „Utrhneš mi ruce!“
„Ucpal jsi to, Balgride,“ zavrčel Smola, „a Urb za tebou vytáhne kudlu –“
Zpoza Balgrida se ozvalo: „Se ví. Napíchnu tě jako prase, mágu. Přísahám.“
Tma byla ze všeho nejhorší – ne pavouci, ne štíři ani stonožky, na Smolovo duševní zdraví útočila tma. Flaška měl aspoň krysí oči, kterýma se mohl dívat. Krysy potmě přece vidí, ne? Ale možná ne. Třeba jenom používají čumáčky, vousky, uši. Třeba jsou příliš hloupé, než aby se mohly zbláznit.
Nebo už jsou šílené. Vede nás šílená krysa –
„Zase jsem uvízl! Bohové! Nemůžu se hnout!“
„Přestaň vřískat,“ štěkl Smola, znovu se otočil a hledal mágovy ruce. „Slyšíš, Balgride?“
„Co? Co?“
„Nevím přesně. Měl jsem dojem, že slyším, jak Urb vytahuje nože.“
Mág se vrhl dopředu, kopal a hrabal.
* * *
„Ještě jednou se zastavíš,“ štěkl Balšám na dítě před sebou, „a sežerou tě ještěrky. Zaživa. Všechny nás sežerou zaživa. Tohle jsou kryptový ještěrky, ty zatracený štěně. Víš, co dokážou kryptový ještěrky? Povím ti, co dokážou. Žerou lidský maso. Proto se jim říká kryptový ještěrky, akorát že jim nevadí žrát živý maso –“
„Pro mistra Kápě!“ zavrčel za ním Smraďoun. „Seržante – takhle se ne –“
„Sklapni! Pořád se hejbe, ne? No hejbe se. Kryptový ještěrky, prcku! Ano!“
„Doufám, že nejseš ničí strejček, seržante.“
„Začínáš žvanit stejně jako Nešťast, kaprále. Chci novej oddíl –“
„Tebe si nikdo nevezme, ne po tomhle –“
„Ty nic nevíš, Smraďoune.“
„Vím, že být to dítě před tebou, vysral bych se ti do ksichtu.“
„Ticho! Ještě mu raď, pitomče! Udělej to, kluku, a já tě svážu, jasně, a nechám tě kryptovejm ještěrkám –“
„Poslouchej mě, prcku!“ zavolal Smraďoun, až se jeho hlas rozléhal. „Ty kryptový ještěrky jsou asi tak dlouhý jako tvůj palec! Balšám je akorát –“
„Já tě propíchnu, Smraďoune. Přísahám!“
* * *
Corabb Bhilan Thenu'alas se vlekl dál. Malažan za ním lapal po dechu – jediný náznak, že se ještě hýbe. Podařilo se jim hodit přes jámu jednu měděnou desku, i když si popálili ruce – ošklivě si je popálili a bolest neustávala – Corabb měl dlaně jako z vosku, tvarovaly je kameny, jichž se chytal, římsy, o něž se opíral.
Tak strašnou bolest ještě nezažil. Byl zalitý potem, končetiny se mu třásly, srdce mu bušilo jako šelma lapená v prsou. Protáhl se zúženým místem a klesl na povrch ulice, aspoň to tak vypadalo, třebaže hlavou drhl o kamenné trosky. Popolezl a zalapal po dechu. Za sebou slyšel klouzat seržanta.
Vzápětí se země otřásla a všude se sypal prach hustě jako písek. Zahřmění, jeden výbuch za druhým, odpalované nad nimi. Zezadu se přihnal rozžhavený vzduch. Kouř, prach –
„Dopředu!“ zavřískl Struna. „Než se strop –“
Corabb sáhl dozadu, zašátral a chytil Malažana za ruku – byl zpola zasypaný drtí a snažil se pod tou tíhou dýchat.

Corabb zatahal, tahal ze všech sil.
Malažan zachrčel a za rachotu cihel a kamení ho Corabb vytáhl ven.
„No tak!“ supěl. „Před námi je jáma, kanál – ostatní jsou tam dole – chyť se mě za kotníky, seržante –“
Žár díky větru poněkud polevil.
Corabb se po hlavě vrhl do jámy a Strunu strhl s sebou.
* * *
Krysa našla šachtu s dostatečně drsnými stěnami, aby mohla slézt dolů. Proti ní vál vítr a přinášel zetlelé listí, prach a zbytky hmyzu. Ještě šplhala dolů, když se Flaška dostal na římsu. Nahlédl do šachty a v očích ho zaštípalo smetí.
Nic neuviděl. Uvolnil kamínek a hodil ho dolů, kus od stěny. Jeho duše, vezoucí se na kryse, vycítila, jak padá kolem. Hlodavec nastražil uši a čekal. O čtyři stahy lidského srdce později zazněl tlumený náraz kamene na kámen, několikrát, a pak nic. Ach bohové…
„Co se děje?“ ozval se za ním Sépie.
„Šachta, vede rovnou dolů – hodně hluboko.“
„Dokážeme slízt?“
„Moje krysa ano.“
„Jak je široká ta šachta?“
„Moc ne, a zužuje se.“
„Máme tu raněný a Hellian je pořád v bezvědomí.“
Flaška kývl. „Zkontroluj lidi – chci vědět, kolik jich to zvládlo. Taky potřebujeme řemeny, provazy, cokoliv a všechno. Jsem to jenom já, nebo jsi taky slyšel, jak se chrám bortí?“
Sépie se otočil a začal vyvolávat jména spolu se žádostí o řemeny a provazy. Nakonec se znovu stočil k Flaškovi. „Jo, šel dolů. Když utichl vítr. Díky mistrovi Kápě je zpátky, jinak se uvaříme nebo udusíme nebo obojí.“
No, ještě jsme nevyvázli…
„Vím, na co myslíš, Flaško.“
„Vážně?“
„Myslíš, že existuje krysí bůh? Já v to doufám, a doufám, že se modlíš pořádně.“
Krysí bůh. Možná. Těžko říct s tvory, kteří nepřemýšlejí ve slovech, „Myslím, že jeden z nás, někdo větší a silnější, by se mohl natáhnout přes tu díru a pomoct lidem dolů.“
„Jestli najdeme dost řemenů a věcí na šplhání, tak určitě. Možná Tulipán nebo ten druhej kaprál, Urb. Jenomže tam není místo, jak někoho obejít.“
Já vím. „Zkusím slízt dolů.“
„Kde je ta krysa?“
„Už je na dně a čeká. Tak já jdu.“ Natáhl z chodby Thyr, aby viděl ve tmě, a popolezl na kraj. Stěna naproti vypadala jako součást nějaké monumentální stavby, kameny byly obratně sesazené. Na několika místech ještě držela drolící se omítka, občas dokonce s vlysy. Stěna vypadala dokonale kolmá – šachta se úžila kvůli stěně na jeho straně, která byla mnohem drsnější, zešikmená, s výstupky po nějakých složitých ozdobách. Podivná srážka stylů, dvě budovy stojící tak blízko u sebe. Přesto obě stěny vydržely zasypané pod zemí a váha písku a trosek s nimi očividně nehnula. „Dobrý,“ usoudil Sépie, jenž se přisunul blíž, „to by nemusela být taková hrůza.“
„Kolik že ti je? Dvacet? Žádný zranění a štíhlej jako oštěp…“
„No jo, rozumím.“ Flaška přehodil nohu přes okraj, natáhl ji a pomaloučku se plazil po břiše. „Zatraceně, nemám dost dlouhou nohu –“
Římsa, na níž ležel, zapraštěla – uvědomil si, že je to jen shnilé dřevo – a už klouzal dolů.
Stočil se, při pádu vykopl oběma nohama a rozpřáhl ruce. Kameny se mu zaryly do zad, jeden výčnělek ho praštil do hlavy a postrčil ho dopředu. Pak nohama narazil na protější zeď.
Což ho převrátilo, takže padal po hlavě –
Ach, pro mistra Kápě –
Najednou ho cosi zatahalo, zapraskalo, pak znovu, táhlo ho to a zpomalovalo pád.
Bohové, pavučiny –
Levým ramenem mu to trhlo dozadu a otočilo ho to. Znovu vykopl a pod nohou ucítil omítnutou stěnu. Natáhl ruku a zachytil se výstupku, jenž se mu pod prsty propadal jako houba. Druhou nohou se dotkl stěny a zatlačil oběma nohama, až se zády zapřel o drsný kámen.
A uviděl pavouky, velké jako roztažená ruka. Lezli po něm. Flaška znehybněl a snažil se zpomalit dýchání.
Pavouci byli hladcí, krátkonozí, světle jantaroví – ale nebylo tu žádné světlo – vtom mu došlo, že září zevnitř, jako světlo lucerny za silným, zlatavým sklem. Měl jich na sobě plno. Slyšel, jak ho Sépie zoufale volá.
Flaška zapátral a okamžitě se stáhl před slepým vztekem pavouků. A zábleskem vzpomínek – krysa – jejich oblíbená kořist – se nějak vyhnula všem pastem, prolezla kolem nich, aniž by si jich všimla, nevnímala stovky očí, které ji sledovaly. A teď… tohle.
S bušícím srdcem to Flaška zkusil znovu. Jakási kolektivní mysl – ne, rozvětvená rodina – shromažďovali se, vyměňovali si živiny – když se krmil jeden, krmili se všichni. Nepoznali jiné světlo než to, v němž žili, a donedávna neznali ani vítr. Vyděšení… ale ne vyhladovělí, díky mistrovi Kápě. Snažil se je uklidnit, a znovu sebou trhl, když ustal veškerý pohyb a všichni se soustředili na něj. Nožičky cupitající mu po těle znehybněly, maličké drápky se mu zatínaly do kůže.
Klid. Není důvod se bát. Nehoda, a bude toho víc – nedá se tomu zabránit. Nejlepší bude, když odejdete, všichni. Brzy se vrátí ticho, my projdeme, a zanedlouho se vítr utiší a vy budete moct v klidu vše opravit. Mír… prosím.

Nepřesvědčil je.
Vítr náhle ustal a shora přiletěl závan vedra.
Prchejte! Vytvořil si v duchu obraz ohně, natáhl ze vzpomínek na umírající lidi a všeobecnou zkázu –
Pavouci se rozprchli. Tři stahy srdce, a Flaška byl sám. Jeho kůže se nic nedrželo, nic, jen pramínky tuhých kotevních vláken a potrhané vrstvy pavučin. A po zádech, chodidlech a pažích mu stékala krev.
Myslím, že jsem dost potrhaný. Zatraceně. Bolest se probouzí… všude. Je příliš silná – Opustilo ho vědomí.
„Flaško!“ ozvalo se shora.
Vrtění… zamrkání, probuzení. Jak dlouho tu visí?
„Jsem tady, Sépie! Lezu dolů – myslím, že už je to jenom kousek!“ Zašklebil se a posunul nohy dolů – šachta se zúžila natolik, že se dokázal zapřít nohama o protější stěny. Se zasupěním odtrhl záda od zdi.
Něco ho švihlo přes rameno, až to zaštípalo, a on se sklonil. Ta věc mu sklouzla přes prsa – řemení.
„Lezu dolů!“ hlásil Sépie.
* * *
„Křápe, jsi ještě s námi?“ volal za ním Koryk. Celou dobu si cosi brebentil – všichni zakusili nečekanou hrůzu.
Zastavení. Pohyb byl poutem se zdravým rozumem, protože to znamenalo, že někde vepředu Flaška dosud leze, dosud hledá cestu. Když všichni zůstali stát, zachvátil je děs, jako chapadla se jim svíral kolem hrdla a tiskl.
Křik, panický boj s nehybným kamením a cihlami, ruce šátrající po nohou. A sílilo to.
Pak zaznělo volání, předávalo se dozadu – dorazili k nějaké šachtě – potřebují provazy, opasky, řemení – polezou dolů.
Stále tu byla cesta dolů.
Koryk celou dobu monotónně zpíval dětskou píseň smrti. Patřila k setijskému přechodovému rituálu, kdy se z mláděte stává dospělý člověk. Obřad byl stejný pro chlapce i dívky a patřil k němu hrobový kmen, vydlabaná rakev a uzavření v rodové kryptě přes noc. Pohřbení zaživa, protože dítě musí zemřít, aby se mohl zrodit dospělý. Zkouška, zda zvládne duchy šílenství, červy, kteří žijí v každém člověku, obtočení těsně kolem páteře. Červy, kteří jsou vždy ochotní se probudit, vylézt a prohryzat si cestu do mozku, šeptající a chechtající se nebo ječící nebo obojí.
Koryk tu noc přežil. Červy porazil. A na tohle to stačilo. Víc nepotřeboval.
Slyšel, jak se červi prožírají do vojáků před ním i vojáků za ním. A hnali se i k dětem. Protože pro dítě neexistuje horší můra, než když vidí, jak dospělého zlomil strach. To zničí veškerou naději, veškerou víru.
Koryk nikoho z nich zachránit nemohl. Nemohl jim dát píseň, protože by nevěděli, co znamená, a nikdy nestrávili noc v rakvi. Věděl, že pokud to bude pokračovat dost dlouho, začnou lidé umírat nebo se jich zmocní šílenství, zcela a nadobro, a zabije všechny ostatní. Všechny.
Červi se stáhli a nyní bylo slyšet pláč – ne z hrůzy, nýbrž z úlevy – pláč a brebentění. Koryk věděl, že to ostatní okusili, poznali, co za sebou červi nechali, a modlí se: Už ne. Ne tak zblízka, prosím. Už nikdy víc. „Kaprále Křápe?“
„C-co, mor na tebe?“
„Jak je Pajdovi? Kopu do něj, myslím, že do ruky, ale nehýbe se. Můžeš popolízt blíž a kouknout se na něj?“
„Je v bezvědomí.“
„Jak k tomu přišel?“
„Dolezl jsem k němu a třískal mu hlavou o podlahu, dokud nepřestal řvát.“
„Víš jistě, že žije?“
„Pajda? Má lebku jako skála, Koryku.“
Zaslechl za sebou pohyb. „Co teď?“ chtěl vědět.
„Dokážu ti to. Zakroutím mu tou zlomenou hnátou –“
Pajda zavřískl.
„Jsem rád, že jsi zpátky, vojáku,“ poznamenal Křáp.
„Zmiz ode mě, šmejde!“
„Já nezpanikařil. Až tě příště napadne, že zpanikaříš, tak si hned vzpomeň, že jsem tady, hned za tebou, Pajdo.“
„Jednou tě zabiju, kaprále –“
„Jak chceš. Ale hlavně to už nedělej.“
Koryk si vzpomněl na to, jak Křáp předtím blekotal, ale neříkal nic.
Další potyčka, pak Koryk ucítil v rukou svazek provazů a kožených řemínků – většinou ohořelých. Přitáhl si je a strčil je chlapci schoulenému za Tavosem Pondem. „Šoupni to dál, mládenče,“ nakázal mu.
„Ty,“ řekl chlapec, „slyšel jsem tě. Poslouchal jsem.“
„A byl jsi v pořádku, viď?“
„Ano.“
„Naučím tě to. Pro příště.“
„Ano.“
* * *
Někdo volal dozadu pokyny, což proniklo hrůzou, a lidé reagovali, stahovali ze sebe všechno, co by se dalo použít jako lano. Smola, jehož, ač byl celý zpocený, mrazilo, si položil čelo na kameny pod sebou. Zapáchající prach se mísil s pozůstatky jeho strachu. Když ranec dorazil k němu, protáhl ho před sebe, sundal ze sebe zbytky vlastních řemenů a přidal je k ubohé sbírce.
Teď aspoň měli důvod čekat, nezastavili se proto, že by Flaška dorazil na konec a neměl kam pokračovat. Měli se čeho držet. Modlil se, aby to stačilo.
„Kéž bychom zase pochodovali přes poušť,“ šeptal za ním Balgrid. „Po tý silnici, s volným prostorem všude kolem…“
„Slyším tě,“ ozval se Smola. „A taky si vzpomínám, jak jsi na to nadával. Že je moc sucho, slunce –“

„Slunce, cha! Jsem tak spálenej, že už se slunce nikdy nebudu bát. Bohové, pokleknu před ním v modlitbě, přísahám. Kdyby byla svoboda bohem, Smolo…“
Kdyby byla svoboda bohem. To je tedy zajímavá představa…
* * *
„Díky mistrovi Kápě, že skončil všechen ten řev,“ vydechl si Balšám a sundával si cosi, co ho svědilo po celém těle, svrbělo a štípalo jako nějaké potničky. Potničky, to je legrační –
„Seržante,“ ozval se Smraďoun, „to jsi řval ty.“
„Ztichni, lháři zatracená. To jsem nebyl já, ale to děcko přede mnou.“
„Vážně? Nevěděl jsem, že mluví dalhonsky –“
„Já tě propíchnu, kaprále. Ještě slovíčko a přísahám, že tě propíchnu. Bohové, celý tělo mě svrbí, jako bych se vyválel v lechtacím pylu –“
„To se stává potý, co zpanikaříš, seržante. Říká se tomu znoj strachu. A nepochčil ses taky? Cejtím –“
„Už držím nůž, Smraďoune. Víš to? Stačí jenom se otočit, a přestaneš mě otravovat.“
„Ten nůž jsi zahodil, seržante. V chrámu –“
„Dobře! Tak tě ukopu k smrti!“
„Jestli to uděláš, mohl bys to udělat dřív, než se budu muset plazit tou louží po tobě?“
* * *
„Horko vyhrává válku,“ poznamenal Corabb.
„Ano,“ odpověděl Struna za ním slabým, pronikavým hlasem. „Na.“
Něco přistrčil Corabbovi k nohám. Ten se natáhl a ucítil smyčky provazu. „Tys ho nesl?“
„Měl jsem ho omotaný kolem těla. Všiml jsem si, že ho Smíška pustila před chrámem – kouřilo se z něj, takže není divu…“
Když ho přes sebe přetahoval, ucítil Corabb na provaze něco mokrého a lepkavého. Krev. „Za chvíli vykrvácíš, že?“
„Je to jenom pramínek. Nic mi není.“
Corabb kousek popolezl – mezi nimi a dalším vojákem, Nešťast se jmenoval, byl kousek místa. Kdyby byl Corabb sám, byl by se držel hned za ním, jenže nechtěl opustit malazského seržanta. I když to byl nepřítel, takové věci se jednoduše nedělají.
Považoval je všechny za stvůry, zbabělce a násilníky. Slyšel, že pojídají vlastní mrtvé. Ale ne, byli to jenom lidé, nijak se nelišili od Corabba samotného. Tyran je císařovna. Tihle – to jsou jenom vojáci, jenom to a nic víc. Kdyby byl odešel s Leomanem… nic z toho by nezjistil. Byl by dál choval prudkou nenávist ke všem Malažanům a všemu malazskému.
Ale nyní… muž za ním umíral. Původem byl Falari – z dalšího místa, které si říše podrobila. Umíral, a nikdo se k němu nemohl dostat, ne tady, ne teď.
„Na,“ řekl Nešťastovi. „Podej to dál.“
„Mistr Kápě nás vem, to je opravdický provaz!“
„Ano. Pošli to co nejrychleji dál.“
„Nerozkazuj mi, zmetku. Ty jseš zajatec. Na to nezapomínej.“
Corabb se odplazil zpátky.
Bylo stále větší horko, požíralo slabé pramínky chladného vzduchu zdola. Už moc dlouho tu zůstávat nemohli. Musíme dál.
„Říkal jsi něco, Corabbe?“ zeptal se Struna.
„Ne. Nic moc.“
* * *
Shora bylo slyšet, jak Sépie šplhá dolů po provizorním laně. Dýchal namáhavě. Flaška se dostal až na dno šachty pokryté sutinami. Byla dokonale ucpaná. Zmateně hmatal podél okraje. Jeho krysa? Aha, tady – na konci svislé stěny sáhl do proudu vzduchu stoupajícího vzhůru. Nějaký klenutý průchod. Bohové, co je to za budovu? Průchod zadržující kamení ze dvou – možná tří – poschodí? A ještě po takové době stěna ani průchod nepovolily. Možná jsou ty pověsti pravdivé. Možná Y'Ghatan bylo první Svaté město, největší město ze všech. A když zahynulo při Velkém vraždění, všechny budovy zůstaly stát – nikdo nevzal ani kamínek. Zůstaly stát, takže je pohřbil písek.
Spustil se průchodem nohama napřed a vzápětí narazil na hromady něčeho – suti? – vyplňující z větší části komnatu za ní. Suti, která se pod ním začala okamžitě sypat.
Nahoře se jeho krysa probudila, polekaly ji zvuky, když Flaška sjížděl do komnaty. Natáhl se vůlí a znovu se zmocnil tvorečkovy duše. „Dobře, maličká. Hezky zpátky do práce…“ Odmlčel se.
Ležel na řadách nádob naskládaných tak vysoko, že byly na dosah od stropu komnaty. Zašátral a zjistil, že vysoké nádoby jsou zapečetěné a uzavřené železnými víčky, a okraje i horní plocha kovu byly pokryté složitě rytými spirálovitými vzory. Střep pod víčkem byl na dotek hladký, s jemnou glazurou. Podle Sépiova křiku poznal, že se sapér dostal na dno šachty za ním. Sám popolezl do středu komnaty. Krysa vyklouzla dalším průchodem naproti a Flaška cítil, jak leze dolů a přistává na rovné kamenné podlaze. Cupitala dál.
Popadl okraj železného víčka jedné nádoby a pokusil se ji otevřít. Pečeť držela pevně, námaha mu nic nevynesla. Zakroutil víkem doprava – nic – pak doleva. Zaskřípalo to. Zakroutil víc. Víko uvolnilo pečetící vosk, který odpadl. Flaška tahal uzávěr nahoru, ale když se nic nestalo, pokračoval v točení doleva. Uvědomil si, že se s každým otočením zároveň nepatrně vysune. Zapátral a pod prsty ucítil šikmou spirálovitou rýhu na okraji nádoby, ucpanou voskem. Ještě dvě otočky a železné víčko odpadlo.
Z urny stoupal pronikavý, nasládlý pach.

Tu vůni znám… med. Nádoby jsou plné medu. Jak dlouho tu stojí, uskladněné lidmi, kteří se dávno obrátili v prach? Sáhl dolů a ponořil ruku do chladného, hustého obsahu. Balzám na popáleniny a také odpověď na náhle probuzený hlad.
„Flaško?“
„Tady dole. Jsem ve velký komnatě přímo pod zdí. Sépie, jsou tady nádoby, stovky nádob, a plný medu.“ Vytáhl ruce a olizoval si prsty. „Bohové, chutná jako čerstvý. Až se sem dostaneš, namaž si popáleniny, Sépie –“
„Jen jestli mi slíbíš, že někde poblíž nepolezu mraveništěm.“
„Tady dole žádní mravenci nejsou. Jak to vypadá?“
„Máme všechny.“
„Struna?“
„Zatím je mezi náma, i když horko proniká dolů.“
„Takže je dost provazů a řemenů. Skvělý.“
„Ano. Dokud vydrží. Urb slíbil, že snese Hellian dolů. Na zádech.“
„Další jsou na cestě?“
„Ano. Jak se to otevírá?“
„Otáčej víčkem doleva, dokud nepůjde sundat.“
Flaška slyšel, jak Sépie pracuje na uzávěru. „Tohle nemůže bejt moc starý, když se to ještě nezkazilo.“
„Na víčkách jsou znaky, Sépie. Nevidím na ně, ale cítím je. Moje bába měla obřadní čepel, kterou používala při čarování – značky jsou podle mě stejný. Jestli mám pravdu, Sépie, tak je to železo jaghutská práce.“
„Cože?“
„Ale ty nádoby jsou z První říše. Sáhni si, jsou hladký jako vaječná skořápka – mít světlo, tak se vsadím, že jsou blankytně modrý. A s dobrým utěsněním…“
„V tomhle ještě cejtím kytky, Flaško.“
„Já vím.“
„Mluvíš o tisících a tisících roků.“
„Ano.“
„Kde je ta tvoje oblíbená krysa?“
„Hledá nám cestu ven. Naproti je další komnata, jenže je otevřená, totiž prázdná – měli bychom se tam přesunout, aby měli ostatní místo…“
„Co se děje?“
Flaška potřásl hlavou. „Nic, jenom se cítím trochu… divně. Trochu jsem si pořezal záda… zmrtvěla mi –“
„Pro mistra Kápě, v tom medu byl nějakej mák, ne? Začínám se cejtit… bohové pod náma, točí se mi hlava.“
„Jo, musíme varovat ostatní.“
Ačkoliv nic neviděl, měl Flaška pocit, jako by se svět točil. Srdce se mu rozbušilo. Kurva. Lezl k druhému průchodu. Protáhl se pod stropem a padal.
Náraz na kamennou podlahu cítil jen vzdáleně, a přitom si uvědomoval, že padal nejméně sáh. Vzpomínal si na prudkou ránu a došlo mu, že to bylo jeho čelo narážející na dlaždice.
Sépie mu dopadl na záda a se zabručením se odkutálel.
Flaška se zamračil a sbíral se z podlahy. Krysa – kde je? Pryč. Ztratil jsem ji. Ach ne, já ji ztratil.
Chvíli nato ztratil i všechno ostatní.
* * *
Corabb dotáhl bezvládného Strunu až k šachtě. Na římse zjistil, že lano visí ze tří pochev na meče, vklíněných napříč do otvoru. Zdola se nesly slabé hlasy. Když tahal Malažana ke kraji, horko se kolem něj obtáčelo jako hadi.
Natáhl ruku a začal vytahovat lano. Poslední třetinu tvořily uzly, řemeny a přezky – každý uzel zkontroloval, zatahal za každý kus, ale přetržení zřejmě nehrozilo. Svázal Malažanovi ruce v zápěstí a nohy v kotnících – jednu nohu měl zraněný pokrytou krví, a když začal hledat obvazy, žádný nenašel, jen roztrhané díry po oštěpu – a provaz kolem kotníků zavázal tak, aby hlavní uzel zůstal mezi nohama. Přetáhl si Malažanovy svázané ruce přes hlavu dolů tak, aby je měl na hrudní kosti, a svoje nohy vsunul mezi jeho, takže měl kotníky na holeních. Lano si přehodil přes hlavu a pod paží a pevně ho zavázal.
Přelezl do šachty a co nejméně se opíral o zaklíněné pochvy. Konečně se mu podařilo zapřít se nohama o protější stěny. Bylo to trochu daleko – dosáhl jen špičkami nohou, a jakmile se mu Struna plně zavěsil na záda, šlachy v kotnících měl napjaté k prasknutí.
Se supěním šplhal dolů. Dva sáhy stále zrychloval, pak našel pevný výčnělek, na nějž si mohl stoupnout, a šachta se zúžila natolik, že se mohl zapřít rukou a ulevit tak druhé noze. Odpočíval. Popáleniny ho bolely, srdce mu bušilo. O něco později pokračoval v sestupu. Už byl klidnější, protože mezera se neustále zužovala.
Konečně byl dole. Zaslechl něco jako smích, přicházelo to zleva a po chvíli utichlo.
Zapátral na té straně a našel průchod, kterým prohodil lano. Slyšel, jak o něco níž dopadá na tělo.
Všichni spí. Není divu. Taky bych to chtěl udělat.
Rozvázal Strunu, prolezl škvírou a ucítil, že stojí na natěsnaných, lupajících nádobách. Ze všech stran se neslo chrápání a dýchání a nasládlá vůně. Přitáhl si Strunu za sebou a opatrně ho uložil.
Med. Nádoby a nádoby medu. Myslím, že je dobrý na popáleniny. Dobrý na rány. Našel si otevřenou nádobu, nabral hrst medu, přelezl k seržantovi a vetřel mu med do ran. Namazal popáleniny sobě i jemu. A položil se. Zmocňovala se ho požehnaná otupělost.
Aha, ten med je karelbarra. Přivolávačka bohů. Ach…

* * *

Pěst Keneb se vypotácel do ranního světla. Stál tam, mrkal a prohlížel si změt' stanů, mnoho z nich ohořelých, a všechny ty vojáky – klopýtající, bloumající nebo stojící na místě a zírající přes spálenou krajinu k městu. Y'Ghatan, rozmazaná vlnami horka, pokřivená hromada roztékající se na vrcholku rozeklaného pahorku. Místy dosud poblikávaly ohně, světle oranžové jazyky, dole tmavě rudé.

Vzduch byl plný popela, snášel se jako sníh.

Dýchání bolelo. Měl potíže se sluchem – v hlavě jako by mu stále zuřila ohnivá bouře, hladová jako na začátku. Jak je to dlouho? Den? Dva? Byli tu léčitelé. Čarodějky s mastmi a praktikanti používající Denul přímo ve vojsku. Směsice hlasů, prozpěvování, šepot, něco bylo skutečné, něco si jen představoval.

Vzpomínal na manželku. Selv na tomhle prokletém kontinentě nebyla, byla v bezpečí na svých rodinných statcích v Quon Tali. I Kesen a Vaneb, jeho děti. Přežily, že? Byl si tím jistý. Vzpomínka byla dost silná, aby ho přesvědčila, že je i pravdivá. Měl s tím něco společného ten asasín, Kalam.

Selv. V těch dvou letech před povstáním se odcizili, dvou letech – byly to dva roky? – co pobývali v Sedmiměstí v posádkové osadě. Vzpoura je přinutila nechat rozpory stranou, kvůli dětem, kvůli přežití. Tušil, že jí nechybí, i když dětem by mohl. Tušil, že už si našla někoho jiného, milence, a poslední, co by chtěla, bylo znovu ho spatřit.

Nicméně v životě by ho mohly potkat horší věci. Vzpomněl si na vojáky s nejhoršími popáleninami – bohové, jak křičeli bolestí.

Zadíval se za město. A nenáviděl ho z hloubi duše.

Přiběhl Křivák a lehl si vedle něj. Zanedlouho se objevil Žrout. „Otče, víš, co z toho vzejde? Víš to?"

„Vzejde z čeho, Žroute?"

Chlapec ukázal sazemi umazanou rukou na Y'Ghatan. „Chce, abychom odešli. Jakmile to půjde." Zvedl ruku k rannímu slunci. „Je mor, víš, na východě. A tak. Potáhneme na západ. Najdeme lodě. Ale já už odpověď znám. Abys zjistil, co je v nás, musíš odstranit všechno ostatní, víš?"

„Ne, Žroute. Nevím."

Na dohled přicupitala Kulička a očichávala zem. Začala hrabat jako šílená, až prach létal všude kolem.

„Něco zahrabaného," hlásil Žrout při pohledu na Kuličku.

„Zřejmě."

„Ale ona to neuvidí." Hoch vzhlédl ke Kenebovi. „Ani ty ne."

Odběhl a Křivák klusal s ním. Kočárový psík hrabal dál a frkal u toho.

Keneb se zamračil, pokoušel se vybavit si, co to prve Žrout říkal – bylo to noc při průlomu? Před tím, než byl vydán onen osudný rozkaz? Skrývalo se v chlapcových slovech varování? Nevzpomínal si – svět před požárem jako by mu v duši shořel na popel. Dalo mu práci vybavit si jména ženy a dětí, jejich tváře. Nechápu to. Co se to se mnou stalo?

* * *

Ve velitelském stanu stála pobočnice před Nilem a Nether. Od stěny ji pozoroval pěst Blistig tak vyčerpaný, že se téměř neudržel na nohou. Tavore mu svěřila velení nad léčením – zřizoval špitály, organizoval denulské léčitele, čarodějky a zaklínače. Dva dny a jednu, možná jednu a půl noci – nebyl si jistý, jestli má správný přehled o chaotickém čase předtím, než po noci průlomu vyšlo slunce. Bez svých důstojníků měl být ještě před svítáním zbaven velení. Jeho duše se topila v jámě Propasti. A on si nebyl jistý, jestli se z ní již vyšplhal.

Mluvil Nil, monotónně, otupěle po příliš dlouhé době strávené čarováním, které začínal nenávidět, „…nic než smrt a žár. Ti, kteří to zvládli – jejich bolest mě ohlušuje – dohánějí duchy k šílenství. Prchají, přetrhávají pouta. Proklínají nás za tu strašnou ránu, kterou jsme způsobili zemi, za zločiny, které jsme spáchali –"

„Nejsou to naše zločiny," přerušila jej pobočnice, obrátila se a našla si Blistiga. „Kolik mužů jsme ztratili dnes, pěsti?"

„Třicet jednoho, pobočnice, ale čarodějky říkají, že teď už je bude následovat jen pár dalších. Nejvážněji postižení jsou mrtví, zbytek bude žít."

„Začněte s přípravami na pochod – máme dost vozů?"

„Pokud si vojáci sbalí na nějakou dobu jídlo," odpověděl Blistig. „Když už o tom mluvíme, přišli jsme o nějaké zásoby – nakonec budeme žvýkat kůže, pokud nezajistíme zásobování."

„Jak dlouho?"

„Týden, jestli okamžitě začneme s příděly, pobočnice. Kam půjdeme?"

Na okamžik měla zastřený výraz, pak se odvrátila. „Mor je zjevně… prudce nakažlivý. Přinesla ho sama paní, je to, myslím, polibek samotné bohyně. A máme nedostatek léčitelů…"

„Lothal?"

Nil zavrtěl hlavou. „Město již bylo zasaženo, pěsti."

„Sotka," prohlásila pobočnice. „Perel mi sdělil, že flotila admirála Noka a korábы nedokázaly přistát v žádném městě východně od Ašóku na Maadilském poloostrově, a tak musel plout kolem. K Sotce by měl dorazit v devíti dnech, pokud v Taxile nebo Rangu nabere vodu a jídlo."

„Devět dní?" zeptal se Blistig. „Jestli je mor už v Lothalu…"

„Naším nepřítelem je teď čas," prohlásila pobočnice. „Pěsti, máte rozkaz zrušit tábor. Udělejte to co nejrychleji. Povstání skončilo. Nyní je naším úkolem přežít." Chvíli si Blistiga prohlížela. „Chci vyrazit dnes v noci."

„Dnes v noci? Rozkaz, pobočnice. To bych měl hned začít." Zasalutoval a odešel. Venku se zastavil a zamrkal, rozpomněl se na rozkazy a vydal se je plnit.

* * *

Když Blistigovy kroky utichly, pobočnice se obrátila k Nether. „Paní moru, Nether? Proč teď? Proč tady?"

Záchlumská čarodějka frkla. „Chceš po mně, abych pochopila, jak myslí bohyně, pobočnice? To je beznadějné. Možná

žádný důvod nemá. Mor je nakonec její aspekt, tohle ona dělá.“ Potřásla hlavou a už nic neřekla.
„Pobočnice,“ ozval se Nil, „máš své vítězství. Císařovna bude spokojena – musí být. Potřebujeme si odpočinout –“
„Perel mi sdělil, že Leoman S cepy není mrtvý.“
Záchlumčané mlčeli a pobočnice se k nim opět otočila. „Vy jste to oba věděli, viďte?“
„Ona ho odnesla… pryč,“ řekl Nil. „Bohyně.“
„Která bohyně? Poliel?“
„Ne. Královna snů.“
„Bohyně věštění? K čemu by jí Leoman S cepy byl?“
Nil jen pokrčil rameny.
Před stanem zabrzdil kůň a vzápětí do stanu vrazil Temul, pokrytý prachem, s krví kapající ze tří rovnoběžných šrámů na tváři. S sebou táhl rozcuchané dítě. „Našel jsem ji, pobočnice,“ hlásil.
„Kde?“
„Snažila se vrátit do trosek. Přišla o rozum.“
Pobočnice si prohlédla malou Sinn. „Měla by ho rychle najít,“ řekla pak. „Potřebuji velemága. Sinn, podívej se na mě. Podívej se na mě.“
Dívka nedala najevo, že ji vůbec slyšela. Věšela hlavu a obličej jí zakrývaly pramínky ohořelých vlasů.
Pobočnice si povzdechla. „Odveď ji a nechej ji umýt,“ rozkázala. „A ať ji pořád někdo hlídá – tohle zkusíme znovu později.“
Temul s dívkou odešel.
„Pobočnice, hodláš Leomana pronásledovat?“ zeptal se Nil. „Jak? Nenechal žádnou stopu – královna snů ho mohla přenést na jiný kontinent.“
„Ne, nebudeme ho pronásledovat, ale pochopte tohle, Záchlumčané. Dokud žije, v očích císařovny nebude žádného vítězství. Y’Ghatan zůstane stejná jako vždy, prokletím říše.“
„Už se znovu nepozvedne,“ namítl Nil.
Tavore si ho prohlížela. „Mladí nevědí nic o historii. Půjdu se projít. Vy si oba odpočiňte.“
S tím je opustila.
Nil se podíval sestře do očí a usmál se. „Mladí? Jak snadno zapomíná.“
„Všichni zapomínají, bratře.“
„Kam podle tebe Leoman šel?“
„Kam jinam? Do zlatých časů, Nile. Do slávy, jež byla Velkým povstáním. Kráčí mlhami mýtů. Budou říkat, že dýchal oheň. Budou říkat, že jsi mu v očích mohl vidět Apokalypsu. Budou říkat, že odplul z Y’Ghatan na řece malazské krve.“
„Místní věří, že Coltain ascendoval, Nether. Nový patron vran –“
„Hlupáci. Záchlumčané neascendují. My se jen… opakujeme.“
* * *
Poručík Pores se probudil a zvedl zdravou ruku na pozdrav, když se u jeho polního lůžka zastavil kapitán Laskava.
„Prý se vám roztavila ruka, poručíku.“
„Ano, pane. Levá, jak vidíte.“
„Prý udělali, co se dalo, utišili bolest, a jednou se jim možná podaří znovu prsty oddělit. Najdou léčitele Vysoké Denul a ten zařídí, že budete mít ruku jako novou.“
„Ano, pane. A do té doby je to ruka, ve které držím štít, takže bych měl –“
„Tak proč, ve jménu mistra Kápě, zabíráte to lůžko, poručíku?“
„Aha, totiž, potřebuju si jenom najít nějaké šaty, pane, a hned jsem u vás.“
Laskava se zadíval na řadu lůžek. „Polovinu tohohle špitálu zabírají bečící jehňata – máte na to, být zase vlkem, poručíku? Dnes v noci vyrazíme. Nemáme dost vozů, a což je ještě ostudnější, žádné palankýny a nosítka, co by stály za řeč – kam tahle armáda spěje, ptám se?“
„Hanba, pane. Jak se daří pěsti Tene Baraltovi, pane?“
„O tu ruku přišel, ale neslyšel jsem, že by fňukal a stěžoval si.“
„Ne?“
„Ovšemže ne, je pořád ještě v bezvědomí. Vstávat, vojáku. Vezměte si tu deku.“
„Přišel jsem o kruh na paži, pane –“
„Máte vypálený kruh tam, kde byl, ne? Oni to uvidí a poznají ve vás důstojníka. A taky z vašeho rázného chování.“
„Ano, pane.“
„Výborně, a už dost plýtvání mým časem. Čeká nás práce, poručíku.“
„Ano, pane.“
„Poručíku, jestli zůstanete ležet ještě chvíli, složím to lehátko i s vámi, rozumíte?“
„Ano, pane.“
* * *
Seděla nehybně, údy bezvládné jako panenka, zatímco ji jedna stará Záchlumčanka umývala a druhá jí odřezala většinu vlasů. Nevzhlédla, ani když do stanu vstoupila kapitán Faradan Sort.
„To půjde,“ prohlásila a poslala obě Záchlumčanky pryč. „Běžte pryč.“
Odcházely s proudem slov, jež Faradan považovala za kletby. Podívala se na dívku.
„Dlouhé vlasy jenom překážejí, Sinn. Bez nich ti bude líp. Mně ty moje nescházejí. Nemluvíš, ale myslím, že víš, co se děje. Tak poslouchej. Nic neříkej, jenom mě poslouchej…“
* * *

Šedý poletující písek pohltil poslední sluneční světlo. Mračna prachu se ze silnice snášela po příkrých svazích. Přes Čtrnáctou armádu se dosud valily zbytky dechu mrtvého města – vše, co zůstalo po ohnivé bouři, nicméně stále to pro vojáky, čekající, až dají rohy znamení k pochodu, byla dostatečná připomínka.
Pěst Keneb se vysoukal do sedla a uchopil otěže. Kolem sebe slyšel kašlání lidí i zvířat. Byl to hrozný zvuk. Povozy, zatížené raněnými zabalenými v obvazech, stály seřazené na silnici jako pohřební vozy, očazené, začernalé a páchnoucí po pohřebních hranicích. Věděl, že by tam našel pěst Tene Baraltu s upálenými částmi těla a děsivě zjizveným obličejem – denulskému léčiteli se podařilo zachránit mu oči, ale vousy mu chytily plamenem a přišel o větší část rtů a nosu. Nyní vznikaly obavy o jeho duševní zdraví, i když naštěstí zůstával v bezvědomí. A byli tu další, tolik dalších…
Keneb si všiml, že k němu kluše Temul se dvěma jezdci. Záchlumský velitel přitáhl otěže a zavrtěl hlavou. „Není nikde k nalezení, pěsti. Není divu – ale věz tohle: měli jsme i jiné zběhy a všechny jsme je vystopovali. Pobočnice vydala rozkaz další na místě zabít.“
Keneb kývl a odvrátil zrak.
„Odteď,“ pokračoval Temul, „mí Záchlumčané nebudou přijímat opačné rozkazy od malazských důstojníků.“
Pěst Keneb otočil hlavu a zíral na Temula. „Pěsti, tví Záchlumčané jsou Malažané.“
Mladý válečník se zašklebil a otočil koně. „Teď je to tvůj problém, pěsti. Vyšli pátrače, jestli chceš, ale Čtrnáctá na ně čekat nebude.“
Právě otáčel koně, když zazněly rohy a armáda se vydala na pochod.
Keneb se nadzvedl v sedle a rozhlédl se. Slunce už zapadlo a byla příliš velká tma. A někde tam byly kapitán Faradan Sort a Sinn. Dva zběhové. Zatracená ženská. Myslel jsem, že je… no, nemyslel jsem si, že udělá něco takového.
Y'Ghatan lidi zlomila, úplně – nemyslel si, že se ještě vzpamatují. Nikdy.
Čtrnáctá armáda vyrazila na pochod po silnici na západ k Sotce a za sebou zanechávala prach a popel a zničené město.
* * *
Hlavu měla hadí, úzké oči se svislými zorničkami jasně zelené, a Balšám se s morbidním zaujetím díval, jak vystrkuje jazyk. Vlnitá černá chapadla vlasů se jí kroutila a na konci každého byla maličká lidská hlava s ústy otevřenými v úpěnlivém křiku.
Thesorma Raadil, požíračka čarodějek, pokrytá zebřími kůžemi, pohybovala sem a tam čtyřma rukama a hrozila čtyřmi posvátnými zbraněmi dalhonských kmenů. Bola, kout, kosa a kámen – nerozuměl tomu: kde jsou ty obvyklé? Nůž? Oštěp? Luk? Kdo vůbec tuhle bohyni vymyslel? Jaký šílený, pokřivený, pobavený mozek vytvářel takové obludy? Ať to byl – je – kdokoliv, nenávidím ho. Nebo ji. Nejspíš ji. Vždycky je to ona. Je přece čarodějka, ne? Ne, požíračka čarodějek. Takže nejspíš muž, a nakonec nebude tak šílený či hloupý. Někdo musí všechny ty čarodějnice sežrat.
A přitom se blížila k němu. K Balšámovi. K průměrnému zaklínači – ne, propadlému zaklínači – dnes už vlastně jen obyčejnému vojákovi. Sice byl seržant, ale kde je, ve jménu mistra Kápě, jeho oddíl? Armáda? Co dělá na savaně ve své domovině? Odtamtud jsem přece utekl. Pást dobytek? Honit obludná, zuřivá zvířata a nazývat to kratochvílí? To není nic pro mě. Ne, ne pro Balšáma. Vypil jsem dost býčí krve, aby mi narostly rohy, a dost mléka, aby mi narostlo vemeno – „a tak ty, požíračko čarodějek, jdi ode mě!“
Zasmála se, dalo se čekat, že to bude znít jako syčení. „Hladovím po zbloudilých zaklínačích –“
„Ne! Ty žereš čarodějky! Ne zaklínače!“
„Kdo říkal něco o žraní?“
Balšám se snažil uniknout, šátral kolem sebe, ale byly tam kameny, drsné stěny, výstupky, které ho brzdily. Byl v pasti.
„Jsem v pasti!“
„Jdi od něj, ty hade v říji!“
Hlas jako hrom. Aspoň malý hrom. Balšám zvedl hlavu a rozhlédl se. Na dosah ruky stál obrovský brouk – stál na zadních nohou a klínovitou hlavu by byl měl v úrovni Balšámových kolenou, kdyby se mohl postavit. Takže byl obrovský v relativním smyslu. Imparala Ar, bůh hnoje – „Imparalo! Zachraň mě!“
„Neboj se ničeho, smrtelníku,“ pravil brouk a mával tykadly a končetinami. „Ona tě nedostane. Ne, já tě potřebuji.“
„Vážně? A k čemu?“
„Ke kopání, můj smrtelný příteli. Skrz obrovskou hromadu hnoje světa! Jen tvůj druh, člověče, s vaším rozhledem a neukojitelným apetytem! Vás, přepravce odpadků a tvůrce smetí! Pojď za mnou, společně se prožereme do samotné Propasti!“
„Bohové, ty ale smrdíš!“
„Nevadí, příteli – brzy budeš taky –“
„Nechte ho na pokoji, oba dva!“ Třetí hlas, pronikavý, sestupující shora, rychle se blížící. „Pravdu vykřikují mrtví a umírající!“
Balšám vzhlédl. Brithan Troop, jedenáctihlavá supí bohyně. „Nechte mě na pokoji! Všichni!“
Ze všech stran k němu dolehly hlasy. Bohové a bohyně, celý dalhonský zvěřinec nechutných božstev.
Proč jich vůbec máme tolik?
* * *
Byla to její sestra, ne ona. Pamatovala si jasně, jako by to bylo včera, noc lží, která se přisunula do itkokanské vesnice, když bylo moře příliš dlouho tiché a prázdné. Když dorazil hlad, ne, hladomor, a veškerá slušná, moderní víra v majestátní, spravedlivé bohy byla opět odvržena. Ve jménu Probuzení se vrátily staré, hrůzné rituály.
Ryby zmizely. Moře bylo bez života. Bylo zapotřebí krve, aby vyburcovala Probuzení a všechny je zachránila.
Sebrali její sestru. Tím si byla Smíška jistá. Ale tady byly drsné, solí rozežrané ruce starších, nesoucí zdrogované, ochromené tělo dolů na mokrý písek – byl odliv a moře trpělivě čekalo na teplý dar – zatímco ona se vznášela nad sebou a s úděsem přihlížela.

Všechno špatně. Takhle se to nestalo. Sebrali její sestru-dvojče – nakonec v zrcadlovém zrození je ohromná síla, a v malé vísce, v níž se narodila, je tak vzácné.
Její sestra. Proto utekla ode všech. Proklínala každé jméno, každou tvář, kterou té noci zahlédla. Utíkala celou cestu až do velkého města na severu – kdyby byla věděla, co ji tam čeká…
Ne, udělala bych to zas. Udělala. Ti parchanti. „Za životy všech ostatních, dítě, se vzdej toho svého. Toto je koloběh, toto je život a smrt, a věčná stezka vede krví. Vzdej se svého života pro životy nás všech."
Zvláštní, že se kněží k tomu slavnému daru nikdy nepřihlásili sami. Nikdy netrvali na tom, že se nechají svázat a zatížit a počkají, až je smete příliv a krabi, vždy hladoví krabi.
A jestli to bylo tak zatracené blaho, proč jí do hrdla lili durhangový olej, až měla oči jako černé perly a nemohla chodit, natož myslet? Aby si neuvědomila, co se děje, co s ní chtějí udělat?
Vznášejíc se nad svým tělem Smíška vycítila staré duchy. Dychtivě, škodolibě se stahovali kolem. A někde v hlubině za zátokou čekal nejstarší bůh. Sám Mael, krmící se bídou, krutě kradoucí život a naději.
Smíšky se zmocnil vztek, cítila, jak se její tělo vzpírá otupujícím řetězům – nebude nehybně ležet, nebude se usmívat, až ji matka naposledy políbí. Nebude ospale mrkat, až se přes ni přelije teplá voda, až se vlije do ní.
Slyšte mě! Vy všichni prokletí duchové, poslouchejte! Já vámi pohrdám!
No ano, couvejte! Dobře víte, že se máte bát, protože já přísahám – vezmu vás do hlubiny s sebou. Vezmu vás do Propasti, do rukou démonů chaosu. Je to koloběh, víte. Řád a chaos, mnohem starší koloběh než život a smrt, nemyslíte?
Tak pojďte blíž, všichni.
Nakonec to bylo takové, jak to znala. Sebrali její sestru a ona, no, nebudeme teď ostýchaví, ten poslední polibek byl od tebe, moje milá. A nedostala jsi durhangový olej, aby utišil výmluvy.
Nikdy se jí nedařilo utíkat dost rychle, tak rychle, jak by měla.
* * *
Nikdy nesmíte uvěřit kurvám. Porodila ho kurva, čtrnáctiletá setijská dívka, kterou její rodiče vyhodili – samozřejmě tehdy ještě kurva nebyla, ale aby svého synka nakrmila a oblékla, byla to pro ni pochopitelně nejzřejmější cesta.
A on se od kurev naučil uctívání. Od žen, které se sblížily s jeho matkou a dělily se o svůj strach i o všechno ostatní, co s tímto povoláním přicházelo. Jejich doteky byly laskavé a upřímné, jazyk, jejž znaly nejlépe.
Míšenec nemohl vzývat žádné bohy. Míšenec kráčel stokou mezi dvěma světy a oba jím opovrhovaly.
A přece nebyl sám, a v mnoha směrech to byli právě míšenci, kdo se nejpřísněji držel setijských tradic. Čistokrevní muži odcházeli do válek – všichni ti mladí kopiníci a lučištnice – pod zástavou Malazské říše. Když se vrátili, už to nebyli Setiové. Stali se z nich Malažané.
A tak se Koryk nořil do starých rituálů – do těch, které si už málokdo pamatoval – které byly, jak dobře věděl, bez bohů a prázdné. Sloužily jen živým, míšencům kolem nich. V tom nebyla žádná hanba.
Bývaly doby, mnohem později, kdy si Koryk našel vlastní jazyk, chránil ty ubohé ženy, od nichž se naučil umění prázdného uctívání. Pečlivé nářečí, spojené pouze s věcí živých, známých, stárnoucích tváří, splácející dary, které mu nyní nežádoucí bývalé kurvy věnovaly v mládí. A pak viděl, jak jedna po druhé umírají. Zedřené, zjizvené tolika surovýma rukama, kdy je lhostejně používali muži i ženy z města – vykřikující o extázi božského uctívání, když se jim to hodilo, a pak znesvěcovali lidské tělo s chladnou potřebou masožravců sedajících obkročmo na kořist před zabíjením.
V hlubokém spánku vyvolaném karelbarrou, přivolávačkou bohů, Koryk neměl žádné návštěvy. Jeho čekalo jen zapomnění.
Co se amuletů týče, inu, ty byly určeny pro někoho jiného. Pro někoho úplně jiného.
* * *
„Jen dál, smrtelníku, zatáhni."
Krump se zamračil, nejdřív na Polétavého kmena, salamandřího boha, největšího z velemaršálů v rozlehlých, šerých močálech Mott. Co tady dělá? Nechtěl tu být. Co jestli ho našli bratři? „Ne."
„Jen dál, vím, že to chceš. Vezmi mě za ocas, smrtelníku, a dívej se, jak se zmítám, bůh lapený ve tvých rukou, tohle stejně děláš. Všichni to děláte."
„Ne. Běž pryč. Nechci s tebou mluvit. Běž pryč."
„Ach, ubohý Jambere Kmeni, jsi teď tak sám. Pokud tě nenajdou tví bratři, a potom mě budeš chtít mít na své straně, ano, budeš. Jestli tě najdou, běda, běda."
„Nenajdou. Ani mě nehledaj."
„Ale ano, hledají, můj bláhový mladý příteli –"
„Nejsem tvůj přítel. Běž pryč."
„Jdou po tobě, Jambere Kmeni. Kvůli tomu, co jsi udělal –"
„Já nic neudělal!"
„Chytni mě za ocas. No tak. Jenom natáhni ruku…"
Jamber Kmen, nyní známý jako Krump, si povzdechl, natáhl ruku a uchopil salamandřího boha za ocas.
Ten vyrazil, a on skončil s ocasem v ruce.
Polétavý kmen utíkal pryč a chechtal se a chechtal.
Taky dobře, pomyslel si Krump. Byl to jediný vtip, který znal.
* * *
Corabb stál na poušti a oparem z horka se k němu někdo blížil. Dítě. Znovuzrozená ša'ik, věštkyně se vrátila, aby vedla další válečníky na smrt. Ještě jí neviděl do tváře – měla něco s očima. Možná je měla spálené. Vydrhnuté zvířenými písky, jaké nezažil, ale vidět znamenalo cítit bolest. Vidět ji bylo… hrozné.

Ne, ša'ik, prosím. Tohle musí skončit, musí to všechno skončit. Už máme dost svatých válek – kolik krve dokáže tento písek vsáknout? Kdy uvidíme konec tvé žízně?
Přišla blíž. A čím blíž k němu byla, tím víc mu selhávaly oči, a když ji slyšel, jak se zastavuje přímo před ním, byl Corabb Bhilan Thenu'alas slepý.
Ne však hluchý, když zašeptala: „Pomoz mi."
* * *
„Otevři oči, příteli."
Ale on nechtěl. Všichni po něm chtěli rozhodnutí, jenže on už nechtěl o ničem rozhodovat. Už nikdy. Takhle to bylo dokonalé. To pomalé potápění, šepot, jenž nic neznamenal, ani to nebyla slova. Nic víc si nepřál, nic jiného.
„Vzbuď se, Šumaři. Ještě naposledy, ať si můžem promluvit. Musíme si promluvit, příteli."
No dobře. Otevřel oči a zamrkal, jak viděl rozmazaně – ale zrak se mu nepročistil – vlastně mu tvář nad ním připadala jako z mlhy. „Křováku. Co chceš?"
Sapér se zakřenil. „Vsadím se, že si myslíš, že jsi mrtvej, viď? Že jsi zpátky u svých starých kamarádů. Palič mostů, když Paliči mostů nikdy neumírají. Nesmrtelná armáda – ano, podvedli jsme mistra Kápě, co? Cha! To si myslíš, jo? No dobře, tak kde je Honec? Kde jsou všichni ostatní?"
„To pověz ty mně."
„Povím. Nejsi mrtvý. Zatím ne, a možná ještě chvíli nebudeš. A o to mi jde. Proto jsem tady. Musíš se probudit, Šume, jinak si tě mistr Kápě najde a ty už nikdy nikoho z nás neuvidíš. Svět kolem tebe je spálenej. Propálenej, jedna říše za druhou, chodba za chodbou. Není to místo, na který by si mohl někdo dělat nároky. Ještě dlouho ne. Je mrtvý, propálilo se rovnou do Propasti."
„Ty jsi duch, Křováku. Co vlastně chceš? Co chceš ode mě?"
„Musíš jít dál, Šume. Musíš nás vzít s sebou až na sám konec –"
„Jakej konec?"
„Na konec, a víc ti nemůžu říct –"
„Proč?"
„Poněvadž se to ještě nestalo, ty pitomče! Jak to mám vědět? Je to v budoucnosti, a já do budoucnosti nevidím. Bohové, ty jseš tak natvrdlej, Šume. Vždycky jsi byl."
„Já? Já se do vzduchu nevyhodil, Křováku."
„No a? Ležíš na hromadě nádob a krvácíš – to je snad lepší? Všechen ten sladkej med kazíš svou krví –"
„Jakej med? O čem to mluvíš?"
„Měl bys jít, než ti dojde čas."
„Kde to jsme?"
„Nikde, a to je ten problém. Možná tě najde mistr Kápě, možná nikdo. Duchové Y'Ghatan – všichni shořeli. Do mrtě. Zmizely všechny ty uzamčený vzpomínky, tisíce a tisíce. Tisíciletí… jsou pryč. Netušíš, jaká to je ztráta…"
„Zmlkni. Mluvíš jako duch."
„Je čas se probudit, Šume. Tak se vzbuď. Dělej…"
* * *
Přes pastviny se přehnal požár, a Flaška zjistil, že leží na zčernalém strništi. Opodál se válela ohořelá zdechlina nějakého čtyřnohého trávožravce – a kolem se shromáždil půl tucet lidem podobných tvorů s jemnou srstí a bez šatů. Drželi naostřené kameny a odřezávali spálené maso.
Dva stáli na stráži a sledovali obzor. Jeden z nich byl… samice.
Moje žena. Obtěžkaná, s obrovským břichem. Všimla si ho a přišla blíž. Nedokázal odtrhnout pohled od jejích očí, od vznešeného klidu v nich.
Na ostrově Malaz kdysi žili opové. Vzpomínal si, jak v Jakatě, když mu bylo asi sedm, uviděl na trhu klec s posledním ostrovním lidoopem, chyceným v listnatých lesích na severním pobřeží. Zatoulal se do vesnice, mladý samec hledající družku – jenomže už žádné družky nezbyly. Vyhladovělého a vyděšeného ho zahnali ve stáji do kouta, ztloukli do bezvědomí, a teď se krčil ve špinavé bambusové kleci v přístavním trhu v Jakatě.
Sedmiletý hoch se před ním zastavil, oči v úrovni zvířete s černou srstí a výraznými nadočnicovými oblouky, a na okamžik se jejich pohledy setkaly. Na jediný okamžik, který Flaškoví zlomil srdce. Viděl utrpení, viděl vědomí – záblesk, prozrazující, že ví, kdo je, ale zároveň netuší, co udělal špatného, čím si vysloužil ztrátu svobody. Pochopitelně nemohl vědět, že je na světě docela sám. Poslední svého druhu. A to, jakýmsi výlučně lidským způsobem, byl zločin.
Stejně jako dítě nemohlo vědět, že i opovi je sedm. Oba však viděli, oba v hloubi duše – která se teprve tvořila, ještě neměla pevný tvar – věděli, že se dívají na bratra.
Flaškoví to zlomilo srdce. A opovi také – ale možná, říkal si Flaška, jsem tomu jenom potřeboval věřit, něco jako sebemrskačství. Za to, že sám není v kleci, za to, že ví, že on a jeho druh mají na rukou krev.
Flaškoví to zlomilo duši… a tím se osvobodil, byl volný, obdařený či prokletý schopností cestovat, kdy vyhledával matnější jiskřičky života a zjišťoval, že ve skutečnosti vůbec nejsou matné, že je pouze jeho chyba, když nevidí jasně. Soucit existoval, kdykoliv a kdekoliv člověk vystoupil ze sebe a uviděl mříže z vnitřku klece.
O mnoho let později Flaška vystopoval osud toho ostrovního lidoopa. Zakoupil ho učenec žijící v osamělé věži v divočině na neosídleném pobřeží Geni, kde v lese na ostrově žila tlupa opů trochu odlišných od toho, jehož viděl, a rád by věřil, že učenec znal soucit, že cizí opové svého plachého bratrance neodmítli. Doufal, že ten osamělý život skončil dobře.
Nicméně se obával, že jeho drátky spojená kostra stojí v jednom špinavém pokoji ve věži jako trofej jedinečnosti.
V pachu popela a ohořelého masa si ta samice před ním dřepla a přejela mu drsnými prsty přes čelo.

Pak sevřela ruku v pěst, zvedla ji a máchla –
* * *
Prudce otevřel oči a uviděl pouze temnotu. Do zad se mu zarývaly tvrdé okraje a střepy – komnata, med, ach bohové, bolí mě hlava… Se zaúpěním se Flaška překulil a drtil pod sebou ostré úlomky. Byl v místnosti za tou s medem, ačkoliv přinejmenším jedna nádoba ho následovala a rozbila se na studené kamenné podlaze. Znovu zasténal. Byl celý opadaný lepkavým medem a celé tělo ho bolelo… ale popáleniny a bolest s nimi spojená byly pryč. Zhluboka se nadechl a zakašlal. Vzduch byl zkažený. Potřeboval, aby se všichni pohnuli – potřeboval –
„Flaško? Jseš to ty?“ Sépie, ležel opodál.
„Jo,“ potvrdil mu Flaška. „Ten med –“
„Byla to pořádná řacha, to teda jo. Zdálo se mi… o tygrovi, kterej chcípnul – vlastně ho rozsekaly na kusy obří nemrtvý ještěrky, co běhaj po dvou. Chcípnul, jenže ascendoval, akorát že mi vykládal o svý smrti. Tomu umírání jsem nějak nerozuměl. Myslím, že Trhač musel umřít, aby dorazil. To umírání bylo důležitý – tím si jsem jistej, akorát… bohové pod náma, poslouchej mě. Vzduch je tu zkaženej – musíme dál.“
Ano. Jenomže Flaška ztratil krysu, to si pamatoval, ztratil ji. Celý zoufalý ji začal hledat –
– a našel ji. Při jeho doteku se probudila a vůbec nevzdorovala, když se opět zmocnil její duše. Díval se jejíma očima a dovedl ji zpátky do místnosti.
„Probuď ostatní, Sépie. Je čas.“
* * *
Křik sílil a Gesler se probudil celý zmáčený potem. Rozhodl se, že do toho snu se už nikdy, opravdu nikdy nechce vrátit. Bude-li mít na vybranou. Oheň, samozřejmě, tolik ohně. Všude kolem tančily stínové postavy, vlastně tancovaly kolem něj. Noc, v níž šlehaly plameny, dusaly kroky, hlasy prozpěvující v jakémsi neznámém, barbarském jazyce, a on cítil, že jeho duše reaguje, vzplála a rozkvetla, jako by ji povolal nějaký rituál.
V té chvíli to Geslerovi došlo. Tancovali kolem ohně. A on se na ně díval – ze samotných plamenů. Ne, on byl plamen. Ach Pravdo, šel jsi a zabil ses. Pitomče jeden. Po celé síni se probouzeli vojáci – pokřikovali po sobě, sténali a do toho cinkaly nádoby.
Cesta ještě neskončila. Půjdou dál a dál, stále hlouběji, dokud tunel slepě neskončí, dokud jim nedojde vzduch, dokud se drť nesesune a všechny je nerozmačká.
Cokoliv, prosím, jenom ne oheň.
* * *
Jak dlouho jsou tady dole? Flaška neměl tušení. Vzpomínky na otevřené nebe, na sluneční světlo a vítr byly pozvánkou do šílenství, tak prudká byla muka způsobená připomínkou všech těch věcí, jež člověk bere za dané. Nyní se svět smrskl na ostré úlomky cihel, prach, pavučiny a tmu. Tunely, které se kroutí, stoupají a zase klesají. Ruce měl potlučené a zkrvavené od toho, jak se prodíral natěsnanými sutinami.
A teď, na prudkém svahu, narazil na místo příliš malé, než aby se jím dokázal protáhnout. Šátral zpola zmrtvělýma rukama a ohmatával okraje. Závěrný kámen se zřejmě propadl šikmo ze stropu. Dolní hranou – stěží dvě dlaně nad rozrytým, písčitým dnem – průchod v podstatě dělil na dvě části.
Flaška si položil čelo na písčitou podlahu. Vzduch stále proudil, ač jen slabě. A kdysi tudy tekla voda, která se někam musela dostat.
„Co se děje?“ ptal se Sépie za ním.
„Jsme v loji.“
„Krysa prošla?“ zeptal se sapér po chvíli. „Kolem tý překážky?“
„Ano. Cesta se zase otevírá – před námi je nějaká křižovatka, shora tam vede díra, kterou proudí vzduch rovnou do jámy v podlaze. Jenomže je tady velký otesaný šutr, kolem kterýho se neprotáhneš. Je mi líto, musíme zpátky –“
„To určitě, pro mistra Kápě. Uhni, jestli můžeš, chci si to osahat.“
Nebylo to tak snadné, jak to znělo, a chvíli trvalo, než se oběma mužům podařilo vyměnit si místa. Flaška slyšel, jak sapér mrmlá a kleje.
„Říkal jsem ti –“
„Zmlkni, přemejšlím. Můžeme to zkusit vylomit, jenomže pak by se mohl zřítit celej strop. Ne, ale možná by se šlo podkopat. Podej mi nůž.“
„Já už ho nemám. Ztratil jsem ho v díře.“
„Tak si pro nějakej pošli.“
„Sépie –“
„Nesmíš se na nás vykašlat, Flaško. Nesmíš. Buď nás tím provedeš, nebo všichni chcípnem.“
„Mor na tebe,“ sykl Flaška. „Nenapadlo tě, že možná cesta dál nevede? Proč by měla? Krysy jsou malý – pro mistra Kápě, krysy tady dokážou žít. Proč by tu měl být tunel dost velký pro nás, nějaká vhodná cesta zpod tohohle zatracenýho města? Upřímně řečeno, divím se, že jsme se dostali až sem. Hele, mohli bychom se vrátit do chrámu – a vyhrabat se ven –“
„To ty nic nechápeš, vojáku. Nad tou dírou, kterou jsme sem spadli, sedí celá hora, hora, co bejvala největším chrámem ve městě. Vyhrabat se? Na to zapomeň. Zpátky to nejde, Flaško. Mužem jenom dál, a teď mi sežeň ten nůž!“
* * *
Smíška vytáhla jeden z vrhacích nožů a podala ho dítěti před sebou. Něco jí říkalo, že tohle je konec – dál už se nedostanou. Možná až na děti. Přišel požadavek poslat uličníky dopředu. Aspoň oni budou moci pokračovat, najdou cestu ven. Všechna ta námaha – někdo by to měl přežít.
Ne že se dostanou moc daleko, bez Flašky ne. Ten bezpáteřnej zmetek – jen si to představte, být závislí na něm. Na

chlapovi, který vidí očima krys, ještěrek, pavouků a hub. Kdybyste měli porovnat jejich inteligenci, těžko byste se rozhodovali.
Ale nebyl tak špatný – na pochodu si vzal polovinu jejího nákladu poté, co ta mrcha kapitán ukázala, jak velká je psychopatka. To od něj bylo velkodušné. Podivně velkodušné. Ale muži už takoví jsou, občas. Nikdy tomu nevěřila, ale teď neměla na vybranou. Prostě uměli člověka překvapit.
Dítě za Smíškou přelézalo dopředu, samý loket a koleno, a ještě mu teklo z nosu. A taky smrdělo. Hodně smrdělo. Hrozná stvoření, tyhle děti. Nároční, sebestřední tyrani, kluci samé zuby a pěsti, holky zase nehty a plivance. Stahovaly se do ukňouraných smeček a vyčenichávaly slabiny – běda dítěti, které nebylo dost mazané, aby ty svoje zatajilo – ostatní se na ně vrhly jako umounění žraloci, což ostatně byly. Výborná kratochvíle, napadnout někoho. Jestli ti usmrkanci budou jediní, kdo přežije, budu je chodit strašit. Všechny do jednoho, po zbytek jejich života. „Hele," prskla, když dostala loktem do nosu, „sundej tu svou smradlavou, slizkou kůži z mýho obličeje! Tak lez, ty opice!"
„Klídek," ozvalo se zezadu. „Taky jsi kdysi byla děcko, víš –"
„Ty o mně nic nevíš, tak drž hubu!"
„Copak, ty ses vylíhla z vajíčka? Cha! Tomu rád věřím! Jako všichni ostatní hadi!"
„Jo, ať jsi kdokoliv, ať tě ani nenapadne lízt kolem mě."
„A dostat se tak blízko? Ani náhodou."
Zabručela. „Tak to jsem ráda, že si rozumíme."
Jestli cesta nepovede dál, přijdou všichni o rozum. O tom nebylo pochyb. Aspoň že jí zbylo několik nožů – každý, kdo bude tak hloupý, aby si pro ni přišel, za to zaplatí.
* * *
Sépie odhrabal nožem kus podlahy a děti prolezly za kámen. Choulily se na druhé straně, plakaly a držely se u sebe. Flaškovi jich bylo líto. Budou muset najít odvahu, ale zatím to zřejmě nehrozilo.
Sépie vrčel a supěl a zaklel, když ulomil špičku nože – nebyl to právě slibný zvuk. Krysa pobíhala na kraji jámy a fousky se jí chvěly v proudu teplého vzduchu vystupujícího z šachty. Mohla přelézt na druhou stranu, a Flaška to také po ní chtěl – ale zřejmě nad ní ztrácel kontrolu, protože odolávala, nakláněla hlavu nad jámu, drápky se držela podobané stěny a kolem ní proudil vzduch…
Flaška se zamračil. Ze šachty nahoře proudil vzduch dolů, a z jámy stoupal vzhůru. Proudy se spojovaly v tunelu a mířily k dětem.
Ale krysa… vzduch zezdola. Teplý, ne studený. Teplý, vonící sluncem.
„Sépie!"
Sapér se zarazil. „Co?"
„Musíme se přes to dostat! Okraje tý jámy jsou otesaný. A ta šachta, Sépie, byla vytesaná, někdo se prokopal z boku do tellu – jiná možnost není!"
Po Flaškových slovech přestaly děti křičet. Mág tedy pokračoval. „To vysvětluje tohle, nechápeš? Nejsme první, kdo ten tunel použil – lidé kutali v troskách, hledali kořist –"
Slyšel, jak se Sépie přesunuje.
„Co to děláš?"
„Chci ten šutr vykopnout –"
„Ne, počkej! Říkal jsi –"
„Tou pitomou podlahou se neprokopu! Prostě odkopnu ten kámen!"
„Sépie, počkej!"
Zdola zaznělo těžké zadunění, shora se sypal prach a štěrk. Druhá rána, pak se podlaha otřásla a strop se hrnul dolů. Mračny prachu se rozléhal zděšený křik. Flaška si zakryl hlavu rukama před deštěm kamenů a střepů. Zavřel oči, protože prach byl velice jasný –
Jasný.
Jenže nemohl dýchat – pod tíhou trosek na sobě se stěží pohnul.
Zezadu k němu doléhalo tlumené ječení, ale děsivé šustění padajících sutin naštěstí utichlo.
Flaška zvedl hlavu, supěl a kašlal.
A spatřil paprsek slunečního světla, pronikajícího shora prachem. Dopadalo na Sépiovy roztažené nohy, mezi nimiž vězel obrovský základový kámen. „Sépie?"
Zakašlání. „Bohové pod náma, ta zatracená věc – spadla mi mezi nohy – těsně minula mý… ach, pro mistra Kápě, je mi špatně –"
„Zapomeň na to! Je tu světlo, přichází shora. Sluneční světlo!"
„Zavolej si tu krysu zpátky – nevidím… jak je to vysoko. Myslím, že se to zužuje. Silně se to zužuje, Flaško."
Krysa přelezla děti a Flaška cítil, jak jí prudce buší srdíčko.
„Vidím ji – tu tvou krysu –"
„Vezmi ji do dlaní, pomoz jí do tý šachty nad tebou. Ano. Je tam denní světlo – ále, je to moc úzký – já bych to zvládl, Smíška možná taky, ale většina ostatních…"
„Až tam vylezeš, Flaško, tak ji prostě rozšíříš. Už jsme moc blízko."
„Dostanou se děti zpátky kolem toho kvádru?"
„Ehm, asi jo. Bude to sice těsný, ale dostanou."
Flaška se stočil. „Nástup! A poslouchejte, už jsme skoro tam! Prokopejte se! Jsme skoro tam!"
Krysa šplhala výš k dennímu světlu.
Flaška se vyhrabal ze štěrku. „Skvěle," zasupěl a popolezl k sapérovi.

„Bacha, kam šlapeš!“ štěkl Sépie. „Už tak jsem dost ošklivej, i bez otisku nohy na obličeji.“
Flaška se protáhl do nerovné šachty a zastavil se. „Musím něco vytahat, Sépie. Uhni…“
„Jasně.“
Ozývala se jména… bylo těžké poznat kolik… snad většina. Flaška si nemohl dovolit na to teď myslet. Začal tahat za výstupky, cihly, kameny, a rozšiřoval šachtu. „Pozor, padá to!“
Každý kus, který spadl nebo se odrazil od základového kamene, Sépie sebral a podal dál.
„Flaško!“
„Co?“
„Jedno z těch děcek – holka – spadla do jámy a neozývá se. Myslím, že jsme ji ztratili.“
Kurva. „Podej jim provaz. Nedostane se k nim aspoň Smíška?“
„Nevím. Jen pokračuj, vojáku – my se tady o to postaráme.“
Flaška se propracovával vzhůru. Šachta se náhle rozšiřovala a vzápětí se znovu zúžila těsně pod malým otvorem – uvědomil si, že je příliš malý, neprotáhl jím ani ruku. Vydloubl ze stěny velký kámen a vylezl co nejblíž k díře. Na úzké římse u jeho levého ramene seděla krysa. Nejradši by jí dal hubičku.
Ale ještě ne. Kolem otvoru byly natěsnané velké kameny. Hodně velké. Zmocňovala se ho panika.
Kamenem v ruce udeřil do většího. Z konečku prstu, který si přitom přirazil, vystříkla krev – téměř to necítil. Bušil dál.
Dolů padaly úlomky. Začínala ho bolet ruka – docházely mu síly a na tohle neměl výdrž. Přesto neustával.
Každá rána byla slabší než ta předchozí. Ne, zatraceně! Ne!
Rozmáchl se znovu. Do očí mu cákla krev.
* * *
Kapitán Faradan Sort zastavila koně na hřebeni severně od mrtvého města. Za normálních okolností se do dobytého města okamžitě začali stahovat sběrači odpadků, stařeny a děti prolézaly trosky a vybíraly, co se jim hodilo. Tady však ne, alespoň zatím ne. A možná se ještě dlouho neobjeví.
Prudké svahy y’ghatanského tellu vytekly jako prasklý hrnec – roztavené olovo, měď, stříbro a zlato, žíly a tůňky naplněné úlomky kamení, prachem a střepy z nádobí.
Sort podala ruku Sinn a pomohla jí ze sedla za sebou – dívka se vrtěla, fňukala a držela se jí, a čím víc se stmívalo, tím byla podrážděnější. Čtrnáctá armáda odešla včera v noci. Kapitán se svou svěřenkyní od východu slunce pomalu objížděla pahorek, ne jednou, dvakrát.
A začala pochybovat o tom, co v Sinn viděla, o tom, že tahle pološílená, nyní zdánlivě němá osůbka něco ví, něco vycítila – Sinn se před svým zatčením snažila vrátit do trosek. Musela k tomu mít nějaký důvod.
Nebo možná ne. Možná to byl jen šílený žal – kvůli ztracenému bratrovi.
Ještě jednou prohlédla půdu pod severní stranou tellu a všimla si, že dorazil přinejmenším jeden sběrač. Holčička, celá umazaná bílým prachem a s rozcuchanými vlasy, se batolila asi třicet kroků od hradby.
Sinn ji také zahlédla a se zvláštním kňouráním k ní zamířila.
Faradan si sňala přilbu a pověsila ji na sedlovou hrušku. Setřela si špinavý pot z čela. Zběhnutí. Inu, nebylo to poprvé, že? Nebýt magie Sinn, Záchlumčané by je byli našli. A nejspíš by je popravili. Pár by jich pochopitelně vzala s sebou, bez ohledu na to, co by udělala Sinn. Lidé se naučí, že za jednání s ní musejí zaplatit. Každý platí svým způsobem. Lekce, kterou vždy ráda poskytla.
Dívala se, jak Sinn utíká ke skále pod městem, dívky si vůbec nevšimla a šplhala nahoru.
Co zas?
Vrátila si přilbu na hlavu a propocená kožená páska ji na okamžik zastudila. Když si zapnula přezku pod bradou, měla dojem, že je řemínek uvolněný. Uchopila otěže a vedla koně pomalu dolů.
Holčička dole plakala a tiskla si na oči ušmudlané pěstičky. Jak byla celá zaprášená, s pavučinami ve vlasech – tohle byla skutečná tvář války. Její tvář, spolu s mnoha dalšími, bude Faradan strašit až do smrti.
Sinn se držela hrubé stěny asi dva sáhy nad zemí a nehýbala se.
Sort usoudila, že už stačí. Malá je šílená. Ohlédla se na zaprášenou holčičku, která si stále tiskla ručky na oči. Prachem prosakovala krev ze škrábanců a po holeni jí stékal pramínek krve. Spadla snad? Odkud?
Faradan popojela blíž a zastavila koně pod Sinn. „Polez dolů,“ zavolala. „Musíme se někde utábořit, Sinn. Tak pojď, není to k ničemu – slunce už skoro zapadlo. Můžeme to zkusit zase zítra.“
Sinn se přitiskla ke kamenům a cihlám. Faradan natlačila koně bokem ke stěně a natáhla se pro Sinn. Dívka vypískla, vrhla se nahoru a jednou rukou zajela do díry –
* * *
Síly i vůle mu došly. Krátce si odpočine, pak bude moci začít znovu. Odpočíval a na hlasy nesoucí se zdola nebral zřetel. Chtělo se mu spát v tmavém, teplém objetí – stahovalo ho to dolů, stále hlouběji, a pak přišel záblesk krásného zlatavého světla, žlutá tráva se vlnila ve větru –
– a byl volný, bolest zmizela. Uvědomil si, že to není spánek. Byla to smrt, návrat k nejstarší vzpomínce pohřbené v duši každého člověka. Pastviny, slunce a vítr, teplo a bzučení hmyzu, tmavá stáda v dálce, osamělé stromy s košatými korunami a chladivý stín pod nimi, kde podřimují lvi s vyplazenými jazyky a kolem lhostejných, malátných očí jim tančí mouchy…
Smrt a toto dávno pohřbené semínko. My se vrátíme. Vrátíme se na svět…
A ona po něm sáhla, ruku měla vlhkou potem, malou a měkkou, vypáčila mu z prstů kámen olepený krví – sevřela mu ruku, jako by byla naplněná prudkou touhou, a on věděl, že dítě v jejím břiše volá vlastním, tichým jazykem, s vlastní touhou, tak náročné…
Do šrámů na ruce se mu zaryly nehty –

Flaška se s trhnutím probudil a zamrkal – světlo téměř zmizelo – a z druhé strany se po něm napřahovala malá ručka a tahala ho ven.
Pomoc. „Pomoz – ty venku – pomoz nám –“
* * *
Když se vytáhla ještě výš, aby dívku sundala, Sinn prudce otočila hlavou a v očích, jež upřela na kapitána, jí cosi zaplálo.
„Co zas –“ A pak, zdánlivě ze samotných kamenů, zazněl slabý hlas. Faradan Sort vykulila oči. „Sinn?“
Dívka měla ruku vraženou do pukliny a něčeho se držela.
Někoho.
„Ach, bohové pod námi!“
* * *
Křupání venku, boty škrábající po kameni, pak se vedle dětské objevila ruka v rukavici.
„Vy tam – kdo jste? Slyšíte mě?“
Žena. S ehrlitským přízvukem… znám ji? přemítal Flaška. „Čtrnáctá armáda,“ zachraptěl. „Malažané.“ Dívka zesílila stisk.
„Oponn táhnou, vojáku,“ pravila žena malazsky, „Sinn, pusť ho. Potřebuju místo, abych mohla tu díru zvětšit. Pusť ho – to je v pořádku – měla jsi pravdu. Dostaneme je ven.“
Sinn? Křik zdola sílil. Sépie volal něco o cestě ven. Flaška se stočil a houkl: „Sépie! Našli nás! Vykopou nás! Řekni to ostatním!“
Sinn ho pustila a odsunula se.
„Vojáku, uhni od té díry,“ promluvila znovu žena. „Beru si meč.“
„Kapitáne? Jste to vy?“
„Ano. A teď couvni a zakryj si oči – co? Ach, odkud se vzaly všechny ty děti? Je s nimi snad voják ze Šumařova oddílu? Pojď sem dolů, Sinn. Ven vede ještě jiná cesta. Pomoz jim.“
Do cihel a kamení spojených maltou zajel meč. Začaly se hrnout úlomky.
Zdola šplhal Sépie a bručel. „Tohle musíme ještě trochu rozšířit, Flaško. Ten prcek, co spad do tý jámy, poslali jsme za ním Smíšku. Tunel se stáčí nahoru – a ven. Lupičskej tunel. Děcka jsou všecky venku –“
„Dobře. Sépie, je tu kapitán. Pobočnice na nás musela počkat – poslala za náma hledače.“
„To nedává smysl –“
„Má pravdu,“ vložila se do hovoru Faradan Sort. „Čtrnáctá odtáhla, vojáci. Jsem tu jenom já a Sinn.“
„Oni vás tady nechali?“
„Ne, my zběhly. Sinn to věděla – věděla, že jste ještě naživu, neptejte se mě jak.“
„Tady dole je její bratr,“ vysvětlil Sépie. „Kaprál Křáp.“
„Žije?“
„Myslíme si to, kapitáne. Kolik je to dní?“
„Tři. Čtyři noci, když počítáte průlom. A už dost otázek, zakryjte si oči.“
Sekala do otvoru a uvolňovala kusy cihel a kamení. Dovnitř proudil večerní vzduch, a i přes všechen ten prach byl pro Flaškový plíce požehnáním. Faradan Sort se pustila do jednoho většího kamene a zlomila si meč. Následoval proud korelrijských nadávek.
„To byl váš bouřnohradebský meč, kapitáne? To mě mrzí –“
„Nebuď pitomec.“
„Ale máte pochvu –“
„Ano, mám pochvu. Meč, ke kterému patřila, zůstal tam… v někom. A teď budu šetřit dechem.“ Pustila se do sekání ulomeným mečem. „Mistrem Kápě prokletý kus falarskýho harampádí –“ Velký kámen zasténal a sklouzl, přičemž vzal kapitána s sebou. Těžký náraz zpoza stěny a další nadávky.
Flaška se vydrápal do díry, vylezl ven a najednou se kutálel. Přistál tvrdě, překulil se a s vyraženým dechem skončil na břiše. Po delší době se mu podařilo nadechnout se a zvedl hlavu – a uviděl kapitánovy holínky. Flaška se prohnul, zvedl ruku a zasalutoval – krátce.
„Zvládl jsi to líp než posledně, Flaško.“
„Kapitáne, jsem Smíška –“
„Já vím, vojáku, bylo hezké, že jsi převzal polovinu nákladu, který jsem na Smíšku hodila. Kdybys to neudělal, nejspíš by ses dneška nedožil –“
Otočila se, najednou zavrčela, zvedla nohu, posunula ji trochu do strany a zadržela –
– nad Flaškovou krysou –
– a vší silou dupla – a Flaška zároveň švihl rukou a na poslední chvíli jí nohu odstrčil. Kapitán klopýtla a zaklela. „Přišel jsi o rozum –“
Flaška se překulil blíž ke kryse, vzal ji do dlaní, převrátil se na záda a posadil si ji na prsa. „Tentokrát ne, kapitáne. Tohle je moje krysa. Zachránila nám život.“
„Odporný potvory.“
„Ona ne. Ne Y'Ghatan.“
Faradan Sort na něj vytřeštila oči. „Ona se jmenuje Y'Ghatan?“
„Jo, právě jsem to vymyslel.“
Dolů slezl Sépie. „Bohové, kapitáne –“
„Ticho, sapére. Jestli ti ještě zbývají síly – a to by měly – musíš pomoct ostatním ven.“
„Rozkaz, kapitáne.“ Otočil se a vydal se zpátky nahoru.

Flaška zůstal ležet a zavřel oči. Hladil Y'Ghatan po heboučkých zádech. Miláčku. Teď jsi u mě. Aha, máš hlad – o to se postaráme. Brzo budeš zase hezky tlusťoučká, slibuju, a ty i tvoje rodinka… bohové, je vás víc, že? Nevadí. Když jde o tvůj druh, nikdy není jídla nedostatek…
Uvědomil si, že nad ním stojí Smíška. A upírá na něj oči.
Vzmohl se na slabý, rozpačitý úsměv a říkal si, kolik toho slyšela a kolik si toho právě dala dohromady.
„Všichni chlapi jsou šmejdi."
Takže už to zjistila.
* * *
Vojáci kašlali, brečeli, blábolili, polehávali a posedávali kolem Geslera, jenž stál a snažil se dopočítat – jména, tváře, všechny byly rozmazané vyčerpáním. Viděl Křápa se sestřičkou, která se kolem něj ovíjela jako nemluvně, tvrdě spala, a kaprál měl ve vykulených, nevidoucích očích něco jako šok. Tulipán, potrhaný a pořezaný úplně všude, vylezl bez stížností a nyní seděl na kameni vedle a tiše krvácel.
Krump se krčil u skály a kameny vyrýpával kousky přetaveného zlata a olova a na šeredném, protaženém obličeji měl připitomělý úsměv. A Smíška, obklopená dětmi, vypadala kvůli vší té pozornosti nešťastně a každou chvíli vzhlédla k noční obloze. Tomu Gesler moc dobře rozuměl.
Flaška je z toho dostal. Se svou krysou. Y'Ghatan. Seržant kroutil hlavou. No proč ne? Právě teď krysy uctíváme všichni. No dobře, seznam jmen… Seržant Šňůra s Ebronem, Pajda se zlomenou nohou. Seržant Hellian se dvěma podlitinami na bradě, oteklým okem a krví slepenými vlasy se právě probírala – v něžné péči svého kaprála Urba. Smola, Koryk, Smíška a Sépie. Tavos Pond, Balgrid, Jepice, Bystroška, Sololiz, Hanno, Krátkonos a Masan Gilani. Bellig Harn, Snad, Bezdech a Truc. Smraďoun, Galt, Píska a Lob. Seržanti Thom Tissy a Balšám. Nešťast, Uru Hela, Ramp, Sotva a Rím. Hrdlořez… Gesler zalétl pohledem zpátky ke Smoloví, Korykovi, Smíšce a Sépiovi.
Pro mistra Kápě.
„Kapitáne! Dva jsme ztratili!"
Všichni otočili hlavu.
Kaprál Smola vyskočil, zavrávoral jako opilý a otočil se ke skále.
„Šumař…" sykl Balšám, „a ten zajatec! Ten parchant ho zabil a teď se tam schovává! Čeká, až odejdeme!"
* * *
Corabb táhl umírajícího, dokud to šlo, a teď byli oba, on i Malažan, vyřízení. Vtěsnaní v zužujícím se tunelu, v naprosté tmě, a Corabb si ani nebyl jistý, že postupuje správným směrem. Neotočili se? Nic neslyšel… nikoho. Při všem tom tahání a strkání se určitě otočili…
Nevadí, stejně už nikam dál nepůjdou.
Už nikdy. Dvě kostry pohřbené pod mrtvým městem. Pro válečníka Apokalypsy a malazského vojáka by se nenašla vhodnější mohyla. Bylo to spravedlivé, dokonce poetické. Nebude si stěžovat, a až bude stát po boku tohoto seržanta před branou mistra Kápě, bude na jeho společnost hrdý.
Tolik se v něm změnilo. Už nevěřil ve správné věci. Jistota byla iluzí, lží. Fanatismus byl jedem pro duši a první obětí na jeho neúprosném, stále se rozrůstajícím seznamu byl soucit. Kdo mohl mluvit o svobodě, když měl duši spoutanou řetězy?
Teď konečně pochopil Toblakaje. Jenomže na takové velké odhalení už bylo příliš pozdě. Aspoň zemřu jako moudrý muž, a ne jako hlupák. A je v tom nějaký rozdíl? Nakonec stejně zemřu.
Ne, je v tom rozdíl. Cítím to. Zbavil jsem se řetězů. Shodil jsem je ze sebe!
Tiché zakašlání. „Corabbe?"
„Jsem tady, Malažane."
„Kde? Kde je tady?"
„Žel, v naší hrobce. Mrzí mě to, všechny síly mě opustily. Zradilo mě vlastní tělo. Je mi to líto."
Chvíli bylo ticho, pak se ozval slabý smích. „Na tom nesejde. Byl jsem v bezvědomí – měl jsi mě tam nechat – kde jsou ostatní?"
„Nevím. Táhl jsem tě. Opustili nás. A teď jsme se ztratili. Konec. Je mi to líto –"
„Nech toho, Corabbe. Ty jsi mě táhl? To vysvětluje všechny ty modřiny. Jak dlouho? Jak daleko?"
„Nevím. Možná den. Vzduch byl nejdřív teplý, potom studený – jako by se nadechoval a vydechoval kolem nás, ale co byl nádech a co výdech? Nevím. A teď tu žádný vítr není."
„Den? Copak ses zbláznil? Proč jsi mě tam nenechal?"
„Kdybych to udělal, Malažane, tví přátelé by mě zabili."
„Aha, o to jde. Ale stejně ti nevěřím."
„Máš pravdu. Je to prosté. Nemohl jsem."
„Dobře, to mi stačí."
Corabb zavřel oči – nepřineslo to žádný rozdíl. Nejspíš už byl stejně slepý. Slyšel, že vězni ponechaní příliš dlouho beze světla v žaláři oslepnou. Oslepnou a potom zešílejí.
A on teď slyšel zvuky, blížily se… odněkud. Už je slyšel předtím, nejmíň půltucetkrát, a před chvílí to bylo dokonce slabé volání. To možná bylo skutečné. Démoni paniky si přicházeli pro ostatní, pro jednoho po druhém. „Seržante, jmenuješ se Struna, nebo Šumař?"
„Struna, když lžu, a Šumař, když mluvím pravdu."
„Aha, to je tedy malazský rys? Zvláštní –"
„Ne, není malazský. Možná můj."
„A jak ti mám říkat?"

„Šumař.“
„Dobrá.“ Dar na uvítanou. „Šumaři. Přemýšlel jsem. Jsem tady, v pasti, a přece mám dojem, že jsem teprve teď unikl ze svého vězení. Legrační, že?“
„Vážně k smíchu, Corabbe Bhilane Thenu’alas. Co je to za zvuk?“
„Ty to slyšíš taky?“ Corabb zadržel dech a zaposlouchal se. Blížilo se to –
Potom se něco dotklo jeho čela. Corabb zařval a snažil se uhnout.
„Počkej! Hrom do tebe, řekl jsem počkej!“
„Geslere?“ volal Šumař.
„Ano, a uklidni tady toho svýho kamaráda, buď od tý lásky.“
Corabb se s bušícím srdcem položil. „Ztratili jsme se, Malažane. Je mi to líto –“
„Sklapni! A poslouchej mě. Jste jenom sedmdesát kroků od tunelu, co vede ven – my už jsme všichni venku, rozumíš? Flaška nás z toho dostal. Jeho krysa nám ukázala cestu. Před váma se zřítil strop – prokopal jsem se –“
„Tys vlezl zpátky?“ užasl Šumař. „Geslere –“
„Věř mi, bylo to to nejtěžší, co jsem v životě udělal. A teď vím – nebo si to aspoň myslím – čím prošel Pravda, když vběhl do toho paláce. Propast mě vem, ještě teď se třesu.“
„Tak nás veď,“ vyzval jej Corabb a znovu popadl Šumařovy kšíry.
Gesler se chtěl protáhnout kolem něj. „To zvládnu –“
„Ne. Dotáhl jsem ho až sem.“
„Šume?“
„Pro mistra Kápě, Geslere, jaktěživo jsem nebyl v lepších rukou.“

KAPITOLA OSM

Sarkanos, Ivindonos a Ganath stáli a dívali se na hromady mrtvol, roztroušené kusy masa a úlomky kostí. Bojiště zná jen ztracené sny, duchové se marně drží země a pamatují si jen poslední místo svého života, a vzduch je zasmušilý, když je nyní řinčení zbraní minulostí a poslední stony umírajících se vytratily do ticha.
Ač toto nebylo jejich bojiště, stáli tu dál. U Jaghutů nikdo nepozná, nač myslí ani oč usilují, ale bylo je slyšet mluvit.
„Vše je řečeno,“ pravila Ganath. „Tento nechutný příběh zde skončil a nezůstal nikdo, kdo by zdvihl zástavu a vyhlásil vítězství spravedlnosti.“
„Je to ponurá planina,“ dodal Ivindonos, „a já na takové věci dbám, na nevýslovný zármutek, jehož není nikdo svědkem.“
„Jenže nedbáš dost,“ upozornil Sarkanos.
„Smělé obvinění,“ opáčil Ivindonos a v hněvu vycenil kly. „Pověz mi, k čemu jsem slepý. Pověz mi, jaký existuje větší žal než ten, jejž máme před sebou.“
A Sarkanos odpověděl: „Dál leží ponuřejší planiny.“

Zlomek stély (Yath Alban)
Anonym

K
apitán Ganoes Paran si říkal, že občas přijdou chvíle, kdy člověk už nedokáže v nic věřit. Nic, co udělá, nezmění budoucnost, a budoucnost zůstává neznámá dokonce i bohům. I když v ní vycítíte jisté proudy a nadcházející zmatek, dosáhnete jen toho, že přijdete o klidný spánek a začne vás hryzat podezření, že veškeré snahy o úpravy budoucnosti byly pouhý klam.
Hnal koně, držel se mimo vesnice a osady, kudy kráčela vládkyně, zasévala vražedná semínka a sbírala do sebe moc z otrávené krve a desetitisíců mrtvých, zahubených její rukou. Věděl, že zanedlouho bude daň na životech desetkrát větší. Ale ani přes veškerou opatrnost nedokázal uniknout pachu smrti, neustále se vracel, jakoby odnikud, bez ohledu na to, jak daleko byl od obydlených oblastí.
Ať Poliel potřebovala cokoliv, bylo to obrovské, a Paran se bál, protože nepochopil, jakou hru tu hraje.
V Darúdžhistánu, uvelebený v domě finnistu, mu tato země, známá jako Sedmiměstí, připadala vzdálená od jádra dění – či od toho, co se podle něj brzy mělo jádrem dění stát. Částečně ho na tuto cestu přivedla právě tato záhada – snažil se zjistit, jak se zdejší události zapojí do většího plánu. Pokud ovšem takový velký plán existoval.
Přiznával, že je stejně pravděpodobné, že tato válka mezi bohy skončí prudkým propadem do víru chaosu. Kdysi se dozvěděl, že je zapotřebí pán balíčku draků. Dozvěděl se, že je zapotřebí, aby se jím stal on. Začínal tušit, že už tehdy bylo příliš pozdě. Síť se rozrůstala příliš rychle, byla příliš zamotaná, než aby se v ní někdo ještě vyznal.
Možná kromě Kruppeho, slavného Úhoře z Darúdžhistánu… bohové, kéž by byl teď tady, na mém místě. Proč pánem balíčku draků neudělali jeho? Nebo možná ta nenapravitelná sebejistota byla jen chvástáním, za nímž se v hrůze krčil skutečný Kruppe.
Představ si, nač myslí Raest… Paran se při té vzpomínce usmál. Bylo časné ráno, když mužík zaklepal na dveře domu finistu. Byl celý ruměný a na nemrtvého jaghutského tyrana, jenž mu otevřel dveře a upřel na něj oční důlky, se zářivě usmál. Zamával rukama, prohlásil něco o veledůležitém setkání a nějak proklouzl kolem strážce, přikolébal se do síně a s potěšením se usadil do plyšového křesla u krbu.
Nečekaný host při snídani. Zřejmě s tím nic nenadělal ani Raest. Nebo možná nechtěl. Rozhodně se k tomu odmítal vyjadřovat.

A tak se Paran ocitl naproti slavnému odpůrci Caladana Chmura – tomuto malému tlouštíkovi ve vybledlé vestě, jenž oklamal nejmocnější ascendenty v celé Genabakis – a díval se, jak jí. Kruppe jedl a zároveň se mu dařilo mluvit.
„Kruppe zná smutné dilema, opravdu, smutného, popleteného pána. Dvakrát smutného? Nikoliv, třikrát smutného! Čtyřikrát smutného – á, jak používání tohoto strašlivého slova spěje k vyvrcholení! Ustaň, pane Kruppe, jinak se rozpláčeme bez utišení!“ Zvedl umaštěný prst. „Á, ale pán si láme hlavu, že, jak může jeden člověk jako Kruppe znát všechny tyto věci? Jaké věci, tázal by ses též, dostat příležitost, a Kruppe chvátá řečenou příležitost zachytit vhodnou odpovědí. Tedy kdyby Kruppe takovou odpověď měl. Leč žel! Nemá, a není to skutečný div?“
„Pro mistra Kápě,“ přerušil jej Paran – a dál se nedostal.
„Ano, skutečně! Pro mistra Kápě, opravdu, á, jsi bystrý, jsi hoden držet vznešený titul pána balíčku draků a být Kruppeho nejdůvěryhodnějším přítelem! Mistr Kápě v samém jádru dění, ano, proto si musíš přichvátnout, bezodkladně vyrazit do Sedmiměstí.“
Paran zmateně zíral a přemýšlel, který detail v té záplavě slov mu unikl. „Cože?“
„Bohové, drahý, vzácný Kruppeho příteli! Jsou ve válce, pravda? Válka je strašná věc. I bohové jsou strašní. A tyto dvě věci pohromadě, á, nejstrašnoucnější!“
„Nejstraš – co? Ale, zapomeň na to.“
„Kruppe nikdy nezapomíná.“
„Proč Sedmiměstí?“
„Dokonce i bohové vrhají stíny, pane balíčku. Co ale vrhají stíny?“
„Nevím. Bohy?“
Kruppe se zatvářil ublíženě. „No tohle, nesmyslná odpověď. Kruppeho víra v pochybného přítele jest otřesena. Opravdu otřesena. Vidíš, jak se Kruppe třese? Ne, ne bohy. Jak by mohli být bohové vrháni? Neodpovídej – taková je povaha a nevyřčená dohoda ohledně řečnických otázek. Nuže, kde to Kruppe byl? Aha, ano. Nejstrašnější zločiny se chystají v Sedmiměstí. Vejce byla nakladena a plány se vylíhly! Jedna zvlášť velká skořápka má být rozbita, a bude již rozbita v době tvého příjezdu, což znamená, jako by už byla rozbita, tak na co čekáš? Vlastně, hloupý člověče, už ses opozdil, nebo se tou dobou opozdíš, a jestli ne tou dobou, pak brzy, v bezprostředním smyslu toho slova. Brzy tedy musíš vyrazit, i když jdeš pozdě – radím ti odejít zítra ráno a využít chodby a další hanebné cesty nespravedlivosti, abys uspíšil svou beznadějnou snahu dorazit. Včas a časem a ve vhodném čase skutečně dorazíš, a potom musíš kráčet v jediném stínu – mezi, odvažuje se Kruppe vyslovit taková děsivá slova – mezi životem a smrtí, zvlněné, rozmazané přirovnání tak bezohledně a lhostejně narušované tvory, kteří by měli mít rozum. Nyní jsi unavil Kruppeho uši, roztáhl Kruppeho štědrost až k prasknutí opasku u kalhot a předtím jinak vyčerpal jeho ohromný intelekt.“ Mužík se zabručením vstal a poplácal se po břiše. „Nanejvýš přijatelné občerstvení, třebaže Kruppe radí, abys sdělil svému kuchaři, že fíky byly doslova mumifikované – je třeba předpokládat, že jsou z Jaghutových vlastních zásob, pravda, hmm?“
Paran nakonec došel k závěru, že v té bažině mnohomluvnosti byl nějaký smysl. V každém případě pochopil dost, aby ho to vyděsilo, což ho zase přimělo k pozornějšímu zkoumání balíčku draků. V kterémž vládl chaos výraznější než kdy předtím. A tam, uprostřed, slabý záblesk stezky, cesta vedoucí dál – možná si ji jen představoval, možná to byla jen iluze – ale bude to muset zkusit, i když ho už samotné pomyšlení děsilo.
Nehodil se na to. Klopýtal, napůl slepý, ve víru sbíhajících se sil a snažil se udržet si aspoň iluzi kontroly.
Vidět se znovu s Apsalar byl nečekaný dar. Už to nebyla malá holčička, ale vypadala stejně nebezpečně jako předtím. Nicméně se jí v očích občas objevovalo něco jako lidskost. Napadlo ho, čím asi prošla poté, co z ní u Darúdžhistánu vyhnali Kotiliona – kromě toho, co mu byla ochotná prozradit. A také by rád věděl, jestli cestu dokončí a vynoří se na druhé straně znovu znovuzrozená.
Postavil se ve třmenech, aby si protáhl nohy, a na jihu hledal zrádné mihotání, jež by mu ohlásilo cíl cesty. Zatím nic než opar z horka, rozeklané, odlesněné kopce zvedající se na pánvi. Sedmiměstí byla horká, spálená země, a jemu by se nelíbila ani bez moru.
Jeden z kopců náhle zmizel v oblaku prachu a létajících trosek a vzápětí se zemí převalilo zahřmění a polekalo koně. Jak se je pokoušel uklidnit – zvlášť toho svého, jenž využil příležitosti a opět začal vyhazovat a kopat, jen aby se ho zbavil – vycítil, že se ze zničeného pahorku valí ještě něco.
Omtose Phellack.
Uklidnil koně a pomalým, kodrcavým klusem zamířil ke zničenému kopci. Když se k němu přiblížil, uslyšel z vnitřku mohyly – neboť to byla mohyla – praštění, a když byl třicet kroků daleko, vyletěl z díry kus seschlého těla a sklouzl mezi sutinami. Zastavil se, jedna ruka se rozechvěle zvedla a vzápětí zase sklesla do kamení. Přikutálela se lebka vězící v přílbě, obtočená pramínky vlasů.
Paran zastavil koně a sledoval dění. Z mohyly vylezla vysoká, hubená žena a pomalu se narovnala. Na šedozelené kůži jí visely zaprášené pavučiny a na sobě měla postroj se stříbrnými přezkami a bandalír ze železných kroužků, na němž v měděných pochvách visely nože – kovy byly zčernalé či zelenkavé, podle druhu. Pokud kdy měla nějaký oděv, ten dávno zetlel.
Byla to Jaghutka s dlouhými černými vlasy staženými do culíku, jenž jí sahal až pod pás. Na klech měla stříbrné nástavce, pochopitelně zčernalé. Pomaloučku se rozhlížela a nakonec spočinula pohledem na Paranovi. Svislé zorničky zasazené do jantaru pod výraznými nadočnicovými oblouky. Všiml si, že se mračí. Nakonec se zeptala: „Jaký jsi ty tvor?“
„Vychovaný,“ odpověděl Paran a pokusil se o úsměv. Mluvila jaghutsky a on jí rozuměl… netušil jak. Jeden z mnoha darů získaných na základě skutečnosti, že je pánem balíčku? Či z dlouhého pobytu v přítomnosti Raesta s jeho nekonečným hudráním? V každém případě překvapil sám sebe, když odpověděl stejnou řečí.

A ona se zamračila ještě víc. „Mluvíš mým jazykem jako Imass… kdyby se nějaký Imass někdy namáhal s učením. Nebo Jaghut, kterému vytrhli kly."
Paran se ohlédl na části mrtvoly na zemi. „Imass jako tenhle?"
Ohrnula tenké rty, zřejmě v úsměvu. „Strážce, kterého tu nechali – přestal být bdělý. Nemrtví mívají sklony se nudit a být neopatrní."
„T'lan Imass."
„Jestli jsou nablízku další, přijdou brzy. Nemám moc času."
„T'lan Imass? Žádní, Jaghutko. Nikde poblíž žádní nejsou."
„Víš to jistě?"
„Ano. V podstatě ano. Osvobodila ses… proč?"
„Osvobození snad potřebuje důvod?" Ometla ze sebe pavučiny a otočila se k západu. „Jeden z mých obřadů byl zničen. Musím ho opravit."
Parana to zaujalo. „Poutací obřad? Někdo byl uvězněn a stejně jako ty hledá svobodu?"
To srovnání ji nenadchlo. „Na rozdíl od bytosti, kterou jsem uvěznila, já nehodlám dobývat svět."
Aha. „Jsem Ganoes Paran."
„Ganath. Vypadáš uboze, jako podvyživený Imass – jsi tu, aby ses mi postavil?"
Zavrtěl hlavou. „Jenom jsem tudy projížděl, Ganath. Přeji ti hodně štěstí –"
Najednou se obrátila, zadívala se k východu a naklonila hlavu na stranu.
„Někdo?" zeptal se Paran. „T'lan Imass?"
Ohlédla se po něm. „Nejsem si jistá. Možná… nic. Pověz mi, je na jih odsud moře?"
„Bylo tu, když jsi… ještě nebyla v mohyle?"
„Ano."
Paran se usmál. „Ganath, na jih odsud opravdu je moře, a já právě k němu mířím."
„V tom případě půjdu s tebou. Proč tam jdeš?"
„Abych si s někým promluvil. A ty? Myslel jsem, že spěcháš opravit ten obřad."
„Spěchám, ale toto je naléhavější."
„A co?"
„Musím se vykoupat."
* * *
Supové byli tak přežraní, že ani nemohli létat. S rozhořčeným křikem se rozprchli, tedy odkolébali se s roztaženými křídly a za sebou zanechali kdysi lidskou hostinu. Apsalar zpomalila, nebyla si jistá, jestli se jí chce jít dál touto ulicí, i když chraptivé brebentění a hašteření krmících se supů zaznívalo i z okolních ulic a prozrazovalo, že se to stejně nedá obejít.
Vesničané zemřeli v bolestech – mor nepřinášel pražádnou útěchu, jen vysekával dlouhou, mučivou cestu k bráně mistra Kápě. Napuchlé žlázy, pomalu se uzavírající hrdlo, takže nemocný nemohl požít pevnou stravu, a zúžení průdušnice a průdušek měnící každý nádech v agonii. A plyny roztahující žaludek. Jelikož plyn neměl kudy uniknout, nakonec roztrhl žaludeční stěnu, takže oběť zevnitř rozežrala vlastní kyselina. To byla konečná stadia nemoci. Předtím se objevila horečka, tak silná, až se mozek vařil v lebce, dohánějící nemocného k šílenství, z něhož – i kdyby se nemoc dala nějak zastavit – nebylo návratu. Z očí tekl sliz, uši krvácely, v kloubech se tvořil rosol – toto byla vládkyně ve vší své odporné slávě.
Dva kostliví plazi doprovázející Apsalar běželi napřed a bavili se plašením supů a skákáním v hejnech bzučících much. Teď cupitali zpátky a nevšímali si zčernalých, ožraných mrtvol, přes něž se drápali.
„Neapsalar! Jsi příliš pomalá!"
„Ne, Telorast," křičela Cudrn, „ne dost pomalá!"
„Ano, ne dost pomalá! Tato vesnice se nám líbí – chceme si hrát!"
Apsalar opatrně vedla svého flegmatického koně ulicí. Z nějakého neznámého důvodu se sem připlazily dvě desítky vesničanů, možná v jakémsi posledním, žalostném pokusu uniknout tomu, čemu uniknout nebylo možné. Zemřeli v boji mezi sebou. „Můžete si tu zůstat, jak dlouho budete chtít," sdělila oběma potvůrkám.
„To nelze," namítla Telorast. „Jsme přece tvoje průvodkyně. Tvoje stále bdělé, nikdy nespící ochránkyně. Budeme nad tebou stát na stráži, ať budeš sebevíc nemocná a nechutná."
„A potom ti vydloubneme oči!"
„Cudrn! Tohle jí neříkej!"
„Samozřejmě počkáme, dokud neusne. A nebude se zmítat v horečce."
„Správně. Tou dobou už to bude chtít sama."
„Já vím, ale prošly jsme už dvěma vesnicemi, a ona pořád neonemocněla. Nerozumím tomu. Všichni ostatní smrtelníci jsou mrtví nebo umírají, proč je ona jiná?"
„Je vyvolená uchvatitelů stínu – proto se tu může jen tak potloukat s nosem ve vzduchu. Možná budeme muset čekat, než jí budeme moct vyloupnout oči."
Apsalar prošla kolem hromady mrtvol. Před ní vesnice nenadále končila, za ní stály už jen ohořelé trosky tří odlehlejších budov. Na kopci nedaleko byl hřbitov plný vran, na němž rostla osamělá guldindha. Černí ptáci se v mrzutém tichu mačkali na větvích. Několik provizorních plošin svědčilo o snaze prokázat poslední službu zesnulým, nicméně tato snaha očividně neměla dlouhého trvání. Ve stínu stromu postával tucet bílých koz a pozoroval Apsalar, postupující po silnici s kostrami Telorast a Cudrn.
Něco se stalo. Daleko na severozápadě. Ne, mohla být přesnější. V Y'Ghatan. Došlo k bitvě… a byl spáchán strašlivý

zločin. Touha Y'Ghatan po malazské krvi byla bájná a Apsalar se bála, že se znovu zhluboka napila.
V každé zemi byla místa, kde se bojovalo opakovaně, nekonečný sled zabíjení, a nejednou neměla taková místa vlastně žádnou strategickou hodnotu nebo byla v podstatě nebránitelná. Jako by se samotné skály a hlína vysmívaly dobyvatelům natolik hloupým, že si na ně činili nároky. To byly Kotilionovy myšlenky. On byl vždy ochoten přiznat, že je něco marné a že svět s potěšením vzdoruje lidské velkoleposti.
Minula poslední vypálený dům a ulevilo se jí, když nechala zápach za zády – na hnijící těla byla zvyklá, ale něco z toho zuhelnatělého puchu jí proniklo do smyslů jako zlá předtucha. Smrákalo se. Apsalar nasedla.
Chtěla projít chodbou stínu, i když věděla, že je pozdě – v Y'Ghatan se něco stalo. Alespoň se podívá, jaké rány zůstaly, a najde stopy po přeživších. Pokud nějací budou.
„Sní o smrti," poznamenala Telorast. „A zlobí se."
„Na nás?"
„Ano. Ne. Ano. Ne."
„A otevřela chodbu! Stínu! Neživou stezku vinoucí se neživými kopci, budeme trpět nudou! Počkej, nenechávej nás tu!"
* * *
Vylezli z jámy a zjistili, že na ně čeká hostina. Dlouhý stůl, čtyři vysoké židle v untském stylu, velký svícen se čtyřmi tlustými voskovicemi, jejichž zlaté světlo se odráželo od stříbrných talířů naložených malazskými pochoutkami. Tučné ryby santosky z mělčin kolem Kartoolu, pečené s máslem a kořením v hliněném balu, proužky marinované zvěřiny vonící po mandlích v severoďavorském stylu, tetřev ze setijských plání nadívaný hlošinovými plody a šalvěji, pečené dýně a hadí filety z Dal Honu, různá dušená zelenina a čtyři láhve vína: bílé z panství Paranů na ostrově Malaz, ohřáté rýžové víno z Itko Kan, těžké červené z Grisu a naoranžovělé belacké z Napanských ostrovů.
Kalam na to štědré zjevení zazíral. Bouřňák se zabručením přistoupil, posadil se a sáhl po griském červeném.
„To je vážně hezký," utrousil Rychlej Ben a oprašoval se. „Pro koho je ta čtvrtá židle, co myslíte?"
Bouřňák frkl a vrhl se na zvěřinové proužky.
„Myslíte," pokračoval Rychlej Ben, když se také posadil, „že výběr toho jídla má nějaký význam?" Uchopil alabastrovou číši a nalil si slušnou dávku paranského bílého. „Nebo nám jenom chce vymáchat nos v čirý dekadenci?"
„Já mám nos v pořádku," zabručel Bouřňák, otočil hlavu a vyplivl kost. „Bohové, tohle bych dokázal celý sníst sám! Možná to udělám!"
Kalam se k nim s povzdechem připojil. „Dobře, aspoň máme díky tomu čas si promluvit." Všiml si, jak čaroděj vrhá podezíravé pohledy na Bouřňáka. „Klídek, Rychlej, pochybuju, že nás přes to žvejkání slyší."
„Cha!" zasmál se Falari, přičemž mu z úst vyletěly drobky a jeden s cáknutím přistál v čarodějově číši. „Jako by mě to vaše nafoukaný nadouvání za nehet mistra Kápě zajímalo! Jestli se vy dva chcete umluvit k smrti, jen si poslužte – já nebudu plejtvat časem na poslouchání."
Rychlej Ben našel stříbrný špíz a vylovil kus zvěřiny z vína. Opatrně usrkl, zaškaredil se a zbytek vylil. Hned si zase dolil. „Nejsem si tak úplně jistý, že tady Bouřňák je pro náš rozhovor nepodstatný."
Voják s rezavým vousem vzhlédl a znepokojeně přimhouřil očička. „Nemohl bych být nepodstatnější, i kdybych se snažil," zavrčel a znovu se chopil láhve vína.
Kalam se díval, jak mu při polykání skáče ohryzek.
„Jde o ten meč," pokračoval Rychlej Ben. „Ten t'lanimasský meč. Kde jsi k němu přišel, Bouřňáku?"
„Ha, santosky. Ve Falaru tyhle hnusný ryby jedí jenom chudáci, kdežto Kartoolani tomu říkají pochoutka! Pitomci!"
Popadl kousek a začal vybírat červené, tučné maso z hliněného obalu. „Dostal jsem ho, abych na něj dal pozor," řekl.
„Od T'lan Imass?" ujišťoval se Kalam.
„Ano."
„Takže si pro něj hodlá zase přijít?"
„Jestli bude moct."
„Proč by ti nějaký T'lan Imass dával svůj meč? Obvykle je sami dost používají."
„Ne tam, kam měl namířino, asasíne. Co je to? Nějakej pták?"
„Ano," ozval se Rychlej Ben. „Tetřev. A kam vlastně ten T'lan Imass šel?"
„Tetřev. Co je to, nějaká kachna? Šel do velký díry v obloze, aby ji zavřel."
Čaroděj se narovnal. „Tak to ho moc brzo nečekej."
„Vzal s sebou hlavu jednoho Tiste Andii a ta hlava byla ještě živá – Pravda byl jedinej, kdo si toho všiml – ostatní T'lan Imass ne, dokonce ani kostěj. Malý křídla – divím se, že to vůbec vzlítne. Ale moc dobře to očividně nelítalo, když to někdo chytil!" Dopil víno a zahodil láhev. Dopadla do silné vrstvy prachu. Potom sáhl pro napanské belacké.
„Víte, co je s váma dvěma za potíž? Povím vám to. Povím vám, co máte za problém. Oba moc přemejšlíte a myslíte si, že se tolika přemejšlením někam dostanete, akorát že tak to není. Hele, je to prostý. Narazíte na někoho, kdo se vám nelíbí, a zabijete ho. A jak ho zabijete, přestanete na něj myslet, a tím to končí."
„Zajímavá filozofie, Bouřňáku," podotkl Rychlej Ben. „Ale co když je ten ‚někdo' moc velký nebo jich je víc nebo jsou hnusnější než ty?"
„Tak je rozsekáš na menší kousky, čaroději."
„A když to nedokážeš?"
„Potom si najdeš někoho, kdo to dokáže. Možná se pozabíjejí navzájem a tím se to vyřeší." Mávl poloprázdnou láhví.
„Myslíte si, že všechno naplánujete? Pitomci. Dřepím a seru na vaše plány!"
Kalam se usmál na Rychlýho Bena. „Bouřňák možná na něco přišel."
Čaroděj se zamračil. „Jak, dřepěním –"

„Ne, s tím, že bychom si měli najít někoho, kdo tu špinavou práci udělá za nás. My dva jsme už na to staří, Rychlej, ne?“
„Jenomže je to těžší.“ Rychlej Ben se zadíval na nebeskou tvrz. „Dobře, nechtě mě přemýšlet –“
„A, teď teprv máme potíže!“
„Bouřňáku,“ podotkl Kalam, „jsi namol.“
„Nejsem namol. Ze dvou flašek vína se neopiju. Ne já, to teda ne.“
„Otázkou je,“ začal čaroděj, „kdo vlastně poprvý porazil K’Chain Che’Malle. A potom, je ta mocná síla ještě naživu? Jakmile získáme odpovědi na tohle –“
„Jak jsem říkal,“ zavrčel Falari, „akorát žvaníte a žvaníte a žvaníte a nikam se nedostanete.“
Rychlej Ben si protřel unavené oči. „Tak jo. Pokračuj, Bouřňáku, poslechneme si tvé chytré nápady.“
„Za prvý, předpokládáte, že ty ještěrky jsou vaši nepřátelé. Za třetí, jestli jsou pověsti pravdivý, ty ještěrky se porazily samy, tak kvůli čemu pro špinavý kaťata mistra Kápě vlastně panikaříte? Za druhý, pobočnice o nich chce všechno vědět, kam jdou a tak. No, ty nebeský tvrze se nehejbou a už víme, co je vevnitř, takže jsme úkol splnili. Vy pitomci se chcete do jedný dostat – a k čemu? Nemáte tušení. A za pátý, hodláš dopít to bílý víno, čaroději? Páč já se těch rýžovejch chcanek ani nedotknu.“
Rychlej Ben pomalu postrčil láhev k Bouřňákovi.
Kalam usoudil, že žádné lepší gesto na znamení porážky neexistuje. „Klidně to vypij všechno,“ řekl, „ať mužem vypadnout z tyhle zatracený chodby a vrátit se ke Čtrnáctý.“
„Já chtěl mluvit o něčem jiným,“ zabručel Rychlej Ben.
„Jen si poslu,“ opáčil Bouřňák velkoryse a zamával tetřevím stehýnkem. „Bouřňák vám odpoví na všecko, jasně.“
„Slyšel jsem povídat o… tom, jak se malazská eskorta srazila u pobřeží Geni s flotilou divných lodí. Podle popisu byli nepřátelé nejspíš Tiste Edur. Jakže se jmenovala ta vaše loď, Bouřňáku?“
„Silanda. Mrtvý, šedivý lidi, všichni zabitý na palubě, a kapitán propíchnutej a přibodnutej ke křeslu ve svý kajutě – bohové pod náma, ten, kdo hodil oštěpem…“
„A tisteandijské hlavy.“
„Těla byly dole u vesel.“
„Ti se šedou kůží byli Tiste Edur,“ poznamenal Rychlej Ben. „Nevím, možná bych ty dvě věci neměl spojovat, ale něco na nich mě znervózňuje. Odkud se vzala flotila Tiste Edur?“
Kalam zabručel. „Svět je velkej, Rychlej. Mohli se zjevit odkudkoliv, nějaká bouřka je odnesla z kursu nebo to byla průzkumná výprava.“
„Spíš nájezdníci,“ usoudil Bouřňák. „Jestli takhle rovnou zaútočili. A vůbec, tam, kde jsme našli Silandu – tam taky došlo k bitvě. S Tiste Andii. Hnusný.“
Rychlej Ben si povzdechl a znovu si protřel oči. „Poblíž Korálu, za pannionský války, bylo nalezeno tělo Tiste Edur. Vyplavila ho voda z hlubin.“ Potřásl hlavou. „Mám takový pocit, že jsme jim ještě neviděli konec.“
„Říše stínu,“ utrousil Kalam. „Kdysi patřila jim, a teď ji chtějí zpátky.“
Na asasína se upřeně zadíval čaroděj. „To ti řekl Kotilion?“
Kalam pokrčil rameny.
„Pořád se vracíme ke Stínupánovi, že? Není divu, že jsem nervózní. Ten slizkej, kluzkej zmetek –“
„A, pro koule mistra Kápě,“ zaúpěl Bouřňák, „jestli chcete takhle pokračovat, dejte mi ty rýžový chcanky. Stínupán není děsivej. Je to akorát Ammanas, a Ammanas je akorát Kellanved. Stejně jako je Kotilion Tanečník. Mistr Kápě ví, že císaře jsme poznali dost dobře. A Tanečníka jakbysmet. Jestli mají něco za lubem? Na tom není nic divnýho. Ti měli vždycky něco v pácu, už od samýho začátku. Rovnou vám povídám,“ odmlčel se, aby si mohl loknout rýžového vína, zašklebil se a pokračoval, „až se prach usadí, budou zářit jako perly na hromadě hnoje. Bohové, starší bohové, draci, nemrtví, duchové a děsivá prázdná tvář samotný Propasti – nic z toho proti nim nemá naději. Děláš si starosti kvůlivá Tiste Edur, čaroději? Jen si poslu. Možná kdysi vládli stínu, ale Stínupán je odrovná. On a Tanečník.“ Říhl si. „A víte proč? Povim vám proč. Oni nikdy nebojovali fér. Proto.“
Kalam se zadíval na prázdnou židli a pomalu přimhouřil oči.
* * *
Všichni doklopýtali a doplazili se bílým popelem k místu, kde seděl Flaška. Nad hlavou měli hvězdný vír. Nikdo nic neříkal, ne tihle vojáci, ale všichni se vzmohli na jedno gesto – prstem se dotýkali čela krysy Y’Ghatan. Něžně, velmi uctivě – dokud je do toho prstu nekousla a oni ho s tichou kletbou neodtáhli. Jednoho po druhém Y’Ghatan kousla všechny.
Flaška jim vysvětlil, že má hlad a je březí. Tak jim to vysvětlil. Nebo se aspoň snažil, ale oni ho moc neposlouchali. Zřejmě jim nezáleželo ani na tom, že její kousnutí je součástí obřadu, je to cena krve, obětina.
Těm, kdo ho byli ochotní poslouchat, sdělil, že jeho kousla také.
Jenomže ho nekousla. Ne ona. Ne jej. Jejich duše už byly nerozpletitelně propletené. A takové věci jsou složité, dokonce hlubokomyslné. Prohlížel si zvířátko na svém klíně. Hlubokomyslné bylo to správné slovo.
Pohladil ji po hlavičce. Ty moje milá kryso. Moje sladká – au! Zatraceně! Ty mrcho!
Upíraly se na něj černé, třpytivé oči a čenišek s fousky se chvěl.
Hnusné, nechutné potvory.
Postavil krysu na zem, a co se jeho týkalo, mohla si klidně spadnout z útesu. Ona se mu místo toho stočila u nohy do klubíčka a usnula. Flaška se zadíval na provizorní tábor, na zachmuřené tváře, jež byly tu a tam vidět. Nikdo nezapálil oheň. Jistým morbidním způsobem to bylo legrační.
Všichni se z toho dostali. Flaška tomu ještě pořád nemohl uvěřit. A Gesler tam šel zpátky a znovu se vrátil. S Corabbem

Bhilanem Thenu'alas. Ten přitáhl Strunu a zhroutil se. Flaška slyšel jeho chrápání, které bez přerušení pokračovalo půlku noci.
Seržant byl naživu. Med vetřený do ran uměl léčit jako Vysoká Denul, z čehož bylo jasné, že to rozhodně není jen tak obyčejný med – pokud by jako důkaz nestačily podivné vidiny. Přesto nedokázal nahradit ztrátu krve, a ta seržanta zabíjela. Zatím spal, byl příliš slabý, než aby dokázal něco jiného, nicméně žil.
Flaška by byl rád stejně unavený… přinejmenším stejným způsobem, tím hřejivým a příjemným, místo duchovního vyčerpání, jež zanechávalo nervy nadranc, kdy se mu neustále vracely obrazy z děsivé cesty mezi kostmi pohřbenými v Y'Ghatan. A s nimi i hořká pachuť chvil, kdy mu vše připadalo ztracené a beznadějné.
Kapitán Faradan Sort se Sinn schovaly zásobu soudků s vodou a pytlů s jídlem, které nyní přinesly, avšak Flaška stále nedokázal spláchnout chuť kouře a popela. A dosud v něm hořelo ještě něco. Pobočnice je opustila, přinutila kapitána a Sinn zběhnout. Jistě, bylo rozumné předpokládat, že nikdo nepřežil. Věděl, že je to iracionální pocit, ale přesto ho to žralo.
Faradan Sort mluvila o moru ženoucím se sem z východu, o nutnosti udržet mezi ním a armádou odstup. Pobočnice čekala, jak dlouho mohla. To vše Flaška věděl. Přesto…
„Jsme mrtví, víš."
Ohlédl se po Korykovi, jenž seděl se zkříženýma nohama opodál. Vedle něj spalo jedno z dětí. „Jestli jsme mrtví," opáčil Flaška, „proč se cítíme tak hrozně?"
„Podle pobočnice. Jsme mrtví. Můžeme jen… odejít."
„A jít kam, Koryku? Sedmiměstím kráčí Poliel –"
„Nás žádnej mor nezabije. Teď už ne."
„Myslíš, že jsme nesmrtelní, nebo co?" zeptal se Flaška a zavrtěl hlavou. „Tohle jsme přežili, jasně, ale to vůbec nic neznamená. Je jistý jako mistr Kápě, že to neznamená, že nás další věc na fleku nezabije. Možná se cítíš imunní – vůči všemu, co po nás může svět ještě hodit. Ale věř mi, že nejsme."
„Lepší než všecko ostatní," zamumlal Koryk.
Flaška se nad jeho slovy zamyslel. „Myslíš, že nás chce využít nějaký bůh? Že nás vytáhl ven z určitýho důvodu?"
„Buď to, Flaško, nebo je ta tvoje krysa génius."
„Krysa má čtyři nohy a dobrý nos, Koryku. Její duše byla spoutaná. Já ji spoutal. Díval jsem se jejíma očima, cítil všechno, co ona –"
„A zdálo se ti taky to samý, co jí?"
„To nevím –"
„A utekla?"
„Ne, ale –"
„Takže čekala, než se vzbudíš. Abys mohl znovu uvěznit její duši."
Flaška mlčel.
„Každej bůh, co se mě pokusí využít," pronesl Koryk tiše, „toho bude zatraceně litovat."
„Se všemi těmi amulety, co nosíš," podotkl Flaška, „bych si myslel, že tě pozornost těší."
„V tom se mejlíš. Nenosím je kvůli tomu, že bych chtěl získat požehnání."
„Tak co to teda je?"
„Ochrana."
„Všechno?"
Koryk kývl. „Jsem díky nim neviditelný. Nemůžou mě vidět bohové, duchové, démoni…"
Flaška se na vojáka ve tmě zadíval. „Třeba nefungujou."
„Záleží na tom," utrousil Koryk.
„Na čem?"
„Jestli jsme mrtví, nebo ne."
Opodál se rozesmála Smíška. „Koryk přišel o rozum. Žádnej div, měl ho tak mrňavej a tam byla taková tma…"
„Ne jako duchové a tak," ohrnul nos Koryk. „Uvažuješ jako desetiletá, Smíško."
Flaška sebou trhl.
Něco se odrazilo od kamene vedle Koryka a on nadskočil. „Co ve jménu mistra Kápě?"
„To byl nůž," vysvětloval Flaška, jenž cítil, jak letí kolem. „Úžasné, že si jeden schovala pro tebe."
„A ne jeden," upřesnila Smíška. „A Koryku, nemířila jsem ti na nohu."
„Říkal jsem ti, že nejsi imunní," zabručel Flaška.
„Jsem – zapomeň na to."
Jsem ještě naživu, jsi chtěl říci. Ale moudře ses rozhodl, že to neuděláš.
* * *
Gesler si dřepl před kapitánem. „Jsme úplně olysalí," hlásil, „ale jinak se docela hojíme. Nevím, co vás, kapitáne, přimělo věřit Sinn natolik, že jste utekla od armády, ale jsem zatraceně rád, že jste to udělala."
„Všichni jste byli pod mým velením," opáčila Faradan Sort. „Potom jste se dostali daleko přede mě. Snažila jsem se vás najít, ale ten kouř a plameny – bylo toho moc." Odvrátila zrak. „Nechtěla jsem to tak nechat."
„O kolik lidí legie přišla?" zajímalo Geslera.
Faradan Sort pokrčila rameny. „Asi o dva tisíce. Vojáci pořád umírali. Byli jsme v pasti, pěst Keneb a Baralta a asi osm set dalších na špatné straně průlomu – dokud Sinn nezatlačila oheň zpátky – neptej se mě jak. Prý je cosi jako velemág. V tu noc byla úplně v pořádku, seržante, a podle mě byla v pořádku, i když se snažila dostat zpátky do města."
Gesler kývl a po chvíli vstal. „Kéž bych mohl spát… a zřejmě v tom nejsem sám. Zajímalo by mě proč…"

„To ty hvězdy, seržante," usoudila Faradan Sort. „Svítí jasně."
„Jo, možná je to jenom tohle."
„Jenom tohle? Podle mě to docela stačí."
„Jo." Zadíval se na kousnutí na ukazováku. „Všechno kvůli jedný pitomý kryse."
„Vy všichni hlupáci teď nejspíš dostanete mor."
Trhl sebou a usmál se. „Ať to ta mrcha zkusí."
* * *
Balšám si setřel poslední zbytky uschlého bláta z obličeje a zamračil se na kaprála, opírajícího se o skálu. „Ty, Smraďoune, myslíš, že jsem tě tam dole neslyšel, jak se modlíš a blábolíš? Mě jsi neoklamal v ničem, co by za oklamání stálo."
„Seržante, jen se snaž, ale my všichni víme svý," opáčil oslovený se zavřenýma očima. „Všichni víme svý."
„Co víte?"
„Proč jsi mluvil a mluvil a mluvíš pořád."
„O čem to mluvíš?"
„Jsi rád, že žiješ, seržante. A jsi rád, že to tvůj oddíl zvládl celej, teda kromě Šuma a možná Hellian. Byli jsme očarovaný, to je všecko. Byli jsme očarovaný, a ty tomu pořád nevěříš. A my taky ne, jasný?"
Balšám plivl do písku. „Pořád poslouchám to tvý kňourání. Jsou to akorát sentimentální hovadiny. Zajímalo by mě, kdo mě proklel, že vás mám pořád na krku. Šumaře chápu, je to Palič mostů. A když bohové uvidí Paliče mostů, zdrhnou. Ale ty, ty jsi nula, a právě proto to nechápu. Vlastně kdyby jo…"
* * *
Urb. Je stejně hrozný jako ten kněz, který zmizel. Bývalý kněz, jakže se to jmenoval? A jak vypadal? Určitě ne jako Urb, to je jisté. Ale byl stejně věrolomný a zrádný, stejně prohnilý a hnusný, ať se jmenoval jakkoliv.
Už to není můj kaprál, to je jisté. Chci ho zabít… bohové, strašně mě bolí hlava. Brada… mám uvolněné všechny zuby. Kapitán říká, že potřebuje víc seržantů. Jeho si může klidně vzít, a ať skončí u kteréhokoliv oddílu, budu se za něj modlit a litovat ho. To je jisté. Prý tam byli pavouci, možná byli a možná jsem nebyla při vědomí, takže jsem se nezbláznila, což bych možná udělala, ale to nic nemění na jedné věci, a ta je jistá, jak jen jistá být může, že po mně lezli. Po celém těle – ještě cítím, jak se mi ty jejich lepkavé, špičaté nožičky zarývají do těla. Po celém těle. Všude. A on je klidně nechal.
Kapitán možná má flašku něčeho k pití. Možná kdybych si s ní promluvila, hezky mile, rozumně a logicky, možná by mě rozvázali. Urba nezabiju. Slibuju. Můžete si ho nechat, kapitáne. Víc neřeknu. A ona bude váhat – já budu – ale pak kývne – pitomec – a přeřeže ty provazy. A podá mi flašku a já ji vyzunknu celou. Všechno vypiju a všichni řeknou, hej, všechno je v pořádku. Zase je jako dřív.
A tehdy mu skočím po krku. Zuby – ne, ty mám uvolněné, na to je použít nemůžu. Najdu si nůž, to musím udělat. Nebo meč. Mohla bych vyměnit flašku za meč. Obráceně jsem to přece udělala, ne? Půlku flašky. Druhou půlku vypiju. Půlka flašky, půlka meče. Nůž. Půlku flašky za nůž. Který mu vrazím do krku a pak ho vyměním zpátky za tu druhou půlku flašky – jestli budu dost rychlá, mělo by to vyjít. Dostanu nůž a celou flašku.
Ale nejdřív by mě měla rozvázat. To je jenom fér.
Jsem v pořádku, jak může každý vidět. Klidná, přemýšlivá –
„Seržante?"
„Co je, Urbe?"
„Myslím, že mě pořád chceš zabít."
„Proč to říkáš?"
„Kvůli tomu, jak vrčíš a skřípeš zubama."
Já ne, určitě ne.
Ach, proto mě pořád tolik bolí zuby. Tím skřípáním jsem si je ještě víc uvolnila. Bohové, takové věci se mi zdávaly, že se mi uvolňují zuby. Ten parchant mě praštil. Je úplně stejný jako ten chlap, který zmizel, jakže se to jmenoval?
* * *
Bystroška se posunula dál po měkkém loži, které její tělo vytlačilo v písku. „Přála bych si," utrousila.
Jepice našpulila rty a srovnala si nos, který si zlomila víckrát, než se pamatovala. Pohyb vyvolával cvakání, jež ji z nějakého důvodu uklidňovalo. „Copak?"
„Asi abych se něco dozvěděla."
„Co jako?"
„Jen si poslechni tady Flašku. A Geslera a Smraďouna. Jsou chytrý. Mluvěj o věcech a tak. To bych si přála."
„Aha, ale všechny ty mozky přijdou nazmar, ne?"
„Jak to myslíš?"
Jepice frkla. „My dvě, Bystroško, jsme těžká pěchota, správně? Rozkročíme se a stojíme, a je úplně fuk, proč to děláme. Je to úplně fuk."
„Ale Flaška –"
„Plejtvání, Bystroško. Jsou to vojáci, pro Trhače. Vojáci. Kdo potřebuje vojáka s mozkem? Akorát jim to překáží ve vojákování, a nejni dobrý, když ti něco překáží. Dávaj si věci dohromady a z toho maj názory a potom možná už nechtějí bojovat zas tak moc."
„Proč by nechtěli bojovat kvůli názorům?"
„To je prostý, Bystroško. Věř mně. Kdyby vojáci víc přemejšleli o tom, co dělají, nechtěli by už bojovat."
„Tak jak to, že jsem děsně utahaná, akorát že nemůžu spát?"
„To je taky prostý."

„Vážně?“
„Jo, a nejni to ani kvůlivá těm hvězdám. Čekáme, až vyjde slunce. Všichni chcem vidět slunce, páč to vypadalo, že ho už nikdá neuvidíme.“
„Jo.“ Dlouhé, přemýšlivé ticho. „Přála bych si.“
„A co by sis přála teďka?“
„Akorát abych byla tak chytrá jako ty, Jepice. Ty jseš tak chytrá, že nemáš žádný názory, a to je náramně chytrý, až mě napadá, jestli to nejni plejtvání, že jseš u těžký pěchoty. Voják.“
„Já nejsem chytrá, Bystroško. V tom mi věř, a víš, jak to vím?“
„Ne, jak?“
„Páč… tam dole… my dvě a Sololiz a Krátkonos a Uru Hela a Hanno, my těžkooděnci. My se nevyděsili, žádnej z nás, a proto to vím.“
„Já se nebála. Byla tam akorát tma a zdálo se mně, že je to hotová věčnost, než nás Flaška vodtamtaď dostal, no, občas to byla nuda, víš.“
„Jasně, a ten oheň tě taky nevyděsil?“
„Popálení bolí, ne?“
„Se ví.“
„To se mně nelíbilo.“
„Mně taky ne.“
„A co podle tebe budem všichni dělat teďka?“
„Čtrnáctá? Nevím, zachrání svět, možná.“
„Jo. Možná. To se mně líbí.“
„Mně taky.“
„Hej, to už vychází slunce?“
„Rozjasňuje se na východě, tak to asi musí bejt slunce.“
„Paráda. Na tohle jsem čekala. Myslím.“
* * *
Sépie našel seržanty Thoma Tissyho, Šňůru a Geslera pod náspem u silnice. Východ slunce je zřejmě příliš nezajímal.
„Všichni vypadáte vážně,“ poznamenal sapér.
„Čeká nás daleká cesta,“ opáčil Gesler, „to je všecko.“
„Pobočnice neměla na vybranou,“ prohlásil Sépie. „Přišla ohnivá bouře – nemohla vědět, že to někdo přežil – že jsme se pod tím vším podhrabali.“
Gesler se podíval na druhé dva seržanty a kývl. „To je v pořádku, Sépie. My víme. Neuvažujeme o vraždě nebo tak.“
Sépie se obrátil k táboru. „Někteří vojáci si to přebrali špatně.“
„Ano,“ přitakal Šňůra, „ale my jim to vyjasníme, než skončí den.“
„Dobře. Jde o to,“ sapér zaváhal a znovu se podíval na seržanty, „přemejšlel jsem o tom. Kdo nám, ve jménu mistra Kápě, uvěří? Spíš to bude, jako že jsme uzavřeli vlastní dohodu s královnou snů. Nakonec s sebou máme jednoho z Leomanovejch důstojníků. A když jsou teď kapitán a Sinn postavený mimo zákon, mohlo by to vypadat, že jsme všichni zrádci nebo něco.“
„My přece s královnou snů žádnou dohodu neuzavřeli,“ namítl Šňůra.
„Víš to jistě?“
Všichni tři seržanti se na něj podívali.
Sépie pokrčil rameny. „Flaška je divnej. Možná s někým uzavřel dohodu. Možná s královnou snů, možná s nějakým jiným bohem.“
„To by nám snad řekl, ne?“ namítl Gesler.
„Těžko říct. Je to záludnej neřád. Znervózňuje mě, že nás ta zatracená krysa všecky pokousala, jako by věděla, co dělá, a my ne.“
„Je to akorát divoká krysa,“ zabručel Thom Tissy. „Není to ňákej mazlíček, tak proč by neměla kousat?“
„Poslouchej, Sépie,“ promluvil znovu Gesler, „vypadá to, že si jenom hledáš nový starosti. Jakej to má smysl? Teď nás čeká dlouhá cesta, nemáme zbraně ani zbroj a v podstatě žádný oblečení – slunce spálí lidi na škvarek.“
„Musíme najít nějakou vesnici,“ prohlásil Šňůra, „a doufat v mistra Kápě, že nás dřív nenajde ten mor.“
„Tady to máš, Sépie,“ zakřenil se Gesler. „Můžeš si lámat hlavu s něčím dalším.“
* * *
Paran začínal mít podezření, že jeho kůň přesně ví, co přijde. Roztáhl nozdry, pohazoval hlavou, ržál a podupával a celou cestu se pral s udidlem. Sladkovodní moře bylo rozbouřené, vlny přinášející do zátoky bahno narážely na sluncem vybělené vápencové útesy. Z blátivých mělčin vystrkovaly kostnaté údy uschlé pouštní keře a všude se hemžil hmyz.
„Tohle není staré moře,“ poznamenala Ganath na břehu.
„Ne,“ souhlasil Paran. „Před půl rokem byla Raraku pouští, jako již po několik tisíciletí. Potom došlo k jakémusi… znovuzrození.“
„Nevydrží to. Nic nevydrží.“
Paran si Jaghutku zadumaně prohlížel. Chvíli se jen dívala na okrové vlny a pak sešla na mělčinu. Paran sesedl a spoutal koně, přičemž o vlásek unikl kousnutí od valacha, na němž jel. Rozbalil věci k táboření a postavil ohniště. Všude byla spousta vyplaveného dříví včetně celých vyvrácených stromů, takže měl zanedlouho zapálený oheň. Ganath se po vykoupání připojila k němu. Stála kousek od ohně a po zvláštně zbarvené, hladké kůži jí stékala voda.

„Duchové hlubokých pramenů se probudili," sdělila mu. „Tohle místo jako by bylo znovu mladé. Mladé a čerstvé. Nechápu to."
Paran kývl. „Ano, mladé a zranitelné."
„Ano. Proč jsi tady?"
„Možná by pro tebe bylo bezpečnější, kdybys odešla, Ganath."
„Kdy začneš s obřadem?"
„Už to začalo."
Podívala se jinam. „Jsi zvláštní bůh. Jezdíš na žalostném stvoření, které sní o tom, že tě zabije. Připravuješ oheň, aby sis uvařil jídlo. Pověz mi, jsou v tomto novém světě všichni bohové jako ty?"
„Nejsem bůh," ohradil se Paran. „Na místě starodávných destiček držeb – a přiznávám, že netuším, jestli se jim tak říkalo – v každém případě tu je dnes věštecký balíček draků, obsahující dómy. Já jsem pán toho balíčku –"
„Pán, stejně jako Bloud?"
„Kdo?"
„Pán držeb za mých časů," upřesnila.
„Asi ano, myslím."
„Byl to ascendent, Ganoesi Parane. Enklávy Imassů, Barghastů a Trellů ho uctívaly jako boha. Neustále mu plnily ústa krví. Nikdy nepoznal žízeň. Ani klid. Zajímalo by mě, jak padl."
„Tohle bych asi taky rád věděl," zabručel Paran, otřesený Jaghutčinými slovy. „Mě nikdo neuctívá, Ganath."
„Budou. Jsi čerstvě ascendovaný. Dokonce ani na tvém světě určitě nebude nedostatek následovníků, těch, kteří zoufale touží věřit. A ti budou štvát ostatní a dělat z nich oběti. Budou je zabíjet a plnit mísy jejich nevinnou krví ve tvém jménu, Ganoesi Parane, a tak se doprošovat tvé přímluvy, toho, abys podpořil tu kterou věc, již si ve vší počestnosti stvořili. Bloud je chtěl porazit, stejně jako možná budeš chtít ty, a tak se stal bohem změny. Kráčel stezkou neutrality, kterou si ochutil potěšením získávaným z pomíjivosti. Bloudovým nepřítelem byla nuda, stagnace. Proto se ho Forkrul Assail snažili zničit. Jakož i všechny jeho smrtelné následovníky." Po kratší odmlce dodala: „Možná uspěli. Assailové se nikdy nenechali snadno svést ze zvolené cesty."
Paran mlčel. V jejích slovech byla pravda, již rozpoznal i on, a teď ho tížila, těžce a nevypočitatelně se mu uložila na duši. Břemena zrozená ze ztráty nevinnosti. Naivity. Zatímco nevinní touží o nevinnost přijít, ti, kterým se to již podařilo, na oplátku nevinným závidí a želí toho, co ztratili. Tyto dvě skupiny se nikdy nemohou domluvit. Vycítil, že dorazil na konec vnitřní pouti, a zjistil, že se mu to pranic nelíbí, a nelíbí se mu ani místo, na němž se ocitl. Nevyhovovalo mu, že nevědomost zůstává nerozpletitelně spojená s nevinností a ztráta jednoho znamená zároveň i ztrátu druhého.
„Způsobila jsem ti starosti, Ganoesi Parane."
Vzhlédl a pokrčil rameny. „Přišla jsi… ve vhodnou dobu. K mé značné lítosti, a přece," znovu pokrčil rameny, „to možná bylo ku prospěchu věci."
Ganath se podívala na moře a on ji napodobil. Voda v malé zátoce před nimi se znenadání uklidnila, nicméně po hladině za ní dál běhaly bílé hřebínky. „Co se děje?" zeptala se Jaghutka.
„Přicházejí."
Hlomoz v dálce jako by stoupal z hluboké jeskyně a západ slunce působil nemocně, jeho ohně se staly otroky příšerného zmatku, jako by barvy stovek tisíc západů a východů slunce vedly nebeskou válku, zatímco obzor se uzavíral v třepetající se temnotě, kouři a uhánějících písečných a prašných bouřích. Průzračné vody zátoky se rozvlnily, ze dna stoupalo bahno a klid se nyní šířil ven, k jihu, a utišoval divoké moře.
Ganath couvla. „Co jsi udělal?"
Zvuky byly zprvu tlumené, ale sílily. Řinčení a hrdelní broukání, dupot pochodujících vojsk, ozvěna srážejících se štítů, bušení železných a bronzových zbraní do otlučených okrajů, vrzání vozů brázdících rozježděné cesty a ještě ševelení, hukot srážek, stěny koňského masa narážející do zdvižených bodců, hlasitý zvířecí křik, postupně slábnoucí, jenomže srážka se opakovala, tentokrát hlasitěji a blíž, a potom prudké pleskání prosekávající si široký pás přes zátoku, zanechávající za sebou bledou, blátivě rudou stopu, roztékající se do stran, jejíž okraje se rozmazávaly, jak klesala do hlubin. Hlasy, křik, řev, žalostný i rozzuřený, kakofonie zapletených životů, snažících se oddělit od těch ostatních, hledajících vlastní existenci, jedinečnou, něco s očima a hlasem. Zneklidněné duše lpící na vzpomínkách, které se odtrhávaly jako rozervané praporce s každou kapkou ztracené krve, s každým drtivým neúspěchem – vojáci, umírající, stále umírající –
Paran s Ganath se dívali, jak z vodní hladiny vystupují bezbarvé, promočené zástavy, zvedají se oštěpy, z nichž kape bláto – zástavy, praporce, píky s příšernými, hnijícími trofejemi se objevovaly podél celého pobřeží.
Rarakuské moře vydalo své mrtvé. V odpověď na volání jediného člověka.
Bílé, kostlivé ruce svírající ratiště z černého dřeva, předloktí pod rozedranou kůží a zrezivělými chrániči, a pak se z vody vynořily shnilé přilby a tváře s visícími cáry masa. Lidé, Trellové, Barghastové, Imassové, Jaghutové. Rasy a všechny jejich mezirasové války. Ach, kéž bych sem na tohle pobřeží mohl přivést všechny smrtelné historiky, aby se mohli podívat na náš skutečný seznam jmen, na náš pokrok v nenávisti a ničení.
Kolik by se jich snažilo v zoufalství toho kterého fanatismu, jenž se jich zmocnil, hledat důvody a ospravedlnění? Příčiny, zločiny, spravedlnost – Paran se zarazil, když si uvědomil, že stejně jako Ganath couvá, zatlačován zpět tím odhalením. Ach, tito poslové by si vysloužili velkou… nelibost. A hanu. Jak by se tito mrtví smáli, dobře chápajíce obrannou taktiku totálního útoku. Mrtví se nám vysmívají, všem se nám vysmívají a nemusejí nic říkat…
Všichni ti nepřátelé zdravého rozumu – a přece ne rozumu jako síly či boha, ne rozumu v chladném, kritickém smyslu. Rozumu jen ve své nejčistší zbroji, kráčejícího kupředu mezi vší tou nenávistí k toleranci. Ach, bohové pod námi, jsem

ztracen, úplně jsem se v tom všem ztratil. S nerozumem nelze bojovat, a stejně jako vám povědí tyto mrtvé zástupy – a říkají to právě nyní – nepřítelem je přesvědčení.
„Tihle," šeptla Ganath, „tihle mrtví ti nemohou dát žádnou krev, Ganoesi Parane. Nebudou nikoho uctívat. Nepůjdou za tebou. Nebudou snít o slávě ve tvých očích. Oni s tím už skoncovali, se vším. Co vidíš, Ganoesi Parane, v prázdných důlcích, kde kdysi bývaly oči? Co vidíš?"
„Odpovědi," odvětil.
„Odpovědi?" Hlas jí zdrsněl vztekem. „Na co?"
Paran se přiměl udělat krok, pak další.
První řady se již zastavily na kraji vody. Kolem kostlivých nohou jim vířila pěna a za nimi přicházely tisíce a tisíce dalších. Všichni svírali zbraně, ze dřeva, kosti, rohoviny, pazourku, mědi, bronzu či železa. Na sobě měli kusy zbroje, kožešin a kůže. Stáli tiše a nehybně.
Obloha byla zatažená, a přitom nehybná, jako by se bouře teprve poprvé nadechla… a zadržela dech.
Paran se zadíval na děsivé řady před sebou. Nebyl si jistý, jak to provést – ani nevěděl, jestli jeho povolání uspěje. A nyní… je jich tolik. Odkašlal si a začal vyvolávat jména.
„Tyčka! Beztěcha! Prcek! Detoran! Rozruch, Křovák, Mulč, Prsťák, Honec!" A další jména. Probíral se vzpomínkami a hledal každého Paliče mostů, o němž věděl, že zemřel. V Korálu, pod Dřevnovem, v lese Černého psa a v Mottském lese, severně od Genabaris a severovýchodně od Nathilogu – jména, jež si kdysi uložil do paměti, když pro pobočnici Lorn zkoumal slavnou a ponurou historii Paličů mostů. Přihodil i jména zběhů, třebaže nevěděl, zda ještě žijí, či jsou opravdu mrtví, nebo zda se vůbec vrátili do stáda. Ti, kteří zmizeli v rozlehlých černopeských mokřadech a ztratili se po dobytí města Mott.
A když skončil, když už si žádná další jména nevybavil, probral se seznamem znovu.
Pak si všiml, jak se jedna postava v přední řadě roztéká, rozpouští se v bláto, které se pomaloučku rozplývalo v mělké vodě. A na jeho místě povstal muž, kterého poznal, ožehnutý, usmívající se – Paran si opožděně uvědomil, že v tom krutém úsměvu není pobavení, jen vzpomínka na posmrtný škleb. A strašlivé škody, jež po sobě zanechala zbraň.
„Prcek," zašeptal Paran. „Černý Koral –"
„Kapitáne," přerušil jej mrtvý sapér, „co tady děláte?"
Kéž by se mě na to všichni přestali ptát. „Potřebuju tvou pomoc."
V předních řadách se tvořili další Paliči mostů. Detoran. Seržant Rozruch. Křovák, jenž vystoupil z vody. „Kapitáne, vždycky mě zajímalo, proč je tak těžký vás zabít. Už to vím."
„Vážně?"
„Ano, jste odsouzený nás strašit! Cha! Cha cha!" Za ním se rozesmáli ostatní.
Stovky tisíc duchů se začaly smát. Ganoes Paran už nikdy nechtěl nic takového slyšet. Milosrdně to trvalo jen krátce, jako by vojsko mrtvých najednou zapomnělo důvod svého veselí.
„Jak vidíte," řekl Křovák nakonec, „máme plno práce. Cha!"
Paran zvedl ruku. „Ne, prosím, nezačínej zase, Křováku."
„Typický. Lidi musí být mrtví, aby si vytvořili skutečný smysl pro humor. Víte, kapitáne, z tyhle strany vypadá svět mnohem zábavnější. Legrační takovým tím dost pitomým, nesmyslným způsobem, to přiznávám –"
„Stačí, Křováku. Myslíš, že to zoufalství necítím? Všichni máte potíže – a horší je, že potřebujete nás. Totiž živé, a to je něco, co nechcete přiznat –"
„Já to přiznal dost jasně," opáčil Křovák. „Šumovi."
„Šumařovi?"
„Jo. Není moc daleko odsud, víte. Se Čtrnáctou."
„On je se Čtrnáctou? Copak přišel o rozum?"
Křovák se ušklíbl. „Skoro jste to trefil, ale díky mně je v pořádku. Prozatím. Není to poprvý, co kráčíme mezi živými, kapitáne. Bohové pod náma, měl byste nás vidět, když jsme Korbolovi rozčísli pěšinku – jemu a těm jeho zatraceným Psobijcům – to teda byla noc, to vám povím –"
„Ne, nenamáhej se. Potřebuju vaši pomoc."
„Jasně, ať je po vašem. A s čím?"
Paran zaváhal. Potřeboval se dostat k tomuto bodu, jenže když teď dorazil, najednou to bylo poslední místo, kde by chtěl být. „Vy tady," začal, „na Raraku – tohle moře je brána. Brána mezi tím děsným světem, ze kterého přicházíte, a mým. Potřebuji, Křováku, abyste povolali… někoho. Z druhé strany."
Shromáždění duchové sborově couvli, až to rozvlnilo vzduch.
„Koho máte na mysli, kapitáne," zeptal se mrtvý mág Paličů mostů Tyčka, „a co má udělat?"
Paran se ohlédl přes rameno na Ganath a zase se otočil. „Někdo unikl, Tyčko. Tady v Sedmiměstí. Je třeba ho chytit. Zničit." Zaváhal. „Nevím, možná tu někde jsou bytosti, které to dokážou, ale nemám čas je hledat. Víte, tento… tvor… se krmí krví, a čím víc se krmí, tím mocnější je. Byla to největší chyba prvního císaře, že se pokoušel vytvořit vlastní verzi staršího boha – vy to ale víte, že? O kom to mluvím. Víte… že je venku, nespoutaný, a loví –"
„Ano, loví," přitakal Křovák. „Vypustili ho pod geasou a potom mu dali vlastní krev – krev šesti velemágů, kněží a kněžek Bezejmenných – ti hlupáci se sami obětovali."
„Proč? Proč osvobodili Dežima Nebrála? A jakou geasu na něj vložili?"
„Jenom další stezku. Možná ho dovede tam, kam chtěli, a možná ne, nicméně Dežim Nebrál se od geasy osvobodil. A teď jen… loví."
„Co vlastně chcete, kapitáne?" ptal se Tyčka podezíravě. „Ulovit toho tvora?"
„Napadá mě jediná… entita. Stejná entita, která to dokázala poprvé, Tyčko. Potřebuju, abyste našli degaroty."

KAPITOLA DEVĚT
Pokud by se dal hrom zachytit, v kameni uvěznit a všechna jeho prudká zřetězení z času ukrást a desítky tisíc let vypustit, aby rvaly a drásaly ten ztrýzněný zjev, potom by první svědek odhalil všechen jeho strašlivý význam. Takové byly tehdy mé myšlenky a takové jsou i nyní, ač uběhla desetiletí, co jsem naposledy spatřil tyto tragické trosky, tak nelítostný byl jejich dávný nárok na velikost.

Ztracené město Path'Apúr
Princ I'farah z Bakunu, 987–1032 spánku Ohnice

V
většinu zaschlé krve spláchl a potom se díval, jak modřiny časem blednou. Rány do hlavy byly samozřejmě problematičtější, a proto přišla horečka a s horečkou v mysli byly démonů celé legie, bitvy nekonečné a bez chvilky oddychu. Jen žár války se sebou samým, ale i to nakonec pominulo, a krátce před polednem druhého dne se díval, jak se otevírají oči.
Nechápavost by měla rychle zmizet, jenomže nezmizela, a Taralak Výd usoudil, že se to dalo čekat. Než se Icarium pomalu posadil, nalil mu bylinkový odvar. „Tady máš, příteli. Byl jsi dlouho pryč."
Jhag uchopil plecháček, zhluboka se napil a požádal o další.
„Ano, žízeň," zabručel gralský psanec a dolil hrnek. „Není divu. Ztráta krve. Horečka."
„My jsme bojovali?"
„Ano. Náhlý, nevysvětlitelný útok. D'ivers. Můj kůň byl zabit a já spadl. Když jsem se probudil, bylo jasné, že jsi útočníka zahnal, ale rána do hlavy tě srazila do bezvědomí." Odmlčel se, než dodal: „Měli jsme štěstí, příteli."
„Boj. Ano. Na ten si vzpomínám." Pátravě se zadíval Taralakovi Výdovi do očí.
Gral si povzdechl. „Poslední dobou se to stává často. Ty si mě nepamatuješ, vid, Icarie?"
„Nejsem si jistý. Společník…"
„Ano. Již mnoho let. Tvůj společník. Taralak Výd, kdysi z kmene Gralů, avšak nyní zaslíbený mnohem vyššímu cíli."
„A to je?"
„Kráčet po tvém boku, Icarie."
Jhag se zadíval do hrnku ve svých rukou. „Mnoho let, říkáš," zašeptal. „Vyšší cíl… to nechápu. Já… nejsem nic. Nikdo. Jsem ztracený –" Vzhlédl. „Jsem ztracený," zopakoval. „Nevím o vyšších cílech, které by tě přiměly opustit svůj lid. Kráčíš po mém boku, Taralaku Výde. Proč?"
Gral si plivl do dlaní, sliny rozetřel a uhladil si vlasy. „Jsi největší válečník, jakého tento svět viděl. Ale jsi prokletý. Odsouzený být navěky ztracený, jak říkáš. A proto musíš mít společníka, aby ti připomínal, jaký velký úkol tě čeká."
„A jaký je to úkol?"
Taralak Výd vstal. „To poznáš, až přijde čas. Bude ti to jasné, dokonale jasné, budeš vědět, že jsi byl stvořen – už od samého začátku – abys dal odpověď. Kéž bych ti mohl pomoct víc, Icarie."
Jhag se rozhlížel po malém tábořišti. „Aha, vidím, že jsi mi přinesl luk a meč."
„Ano. Jsi dost zdravý, abys mohl cestovat?"
„Ano, myslím, že ano. Jen… mám hlad."
„Mám v batohu uzené maso. Zajíce, kterého jsi zabil před třemi dny. Můžeme jíst cestou."
Icarium se vyškrábal na nohy. „Ano. Cítím jistou naléhavost. Jako bych, jako bych něco hledal." Usmál se na Grala. „Možná svou minulost…"
„Až najdeš, co hledáš, příteli, celá minulost se ti vrátí. Tak zní proroctví."
„Aha. Nuže tedy, příteli Výde, máme někam namířeno?"
Taralak si posbíral věci. „Na severozápad. Hledáme divoké pobřeží naproti ostrovu Sepik."
„Vzpomínáš si proč?"
„Instinkt, jsi říkal. Pocit, že je to… nutné. Věř svým instinktům, Icarie, jako jsi to dělal předtím. Dovedou nás k cíli bez ohledu na to, kdo nebo co nám bude stát v cestě."
„Proč by nám měl někdo stát v cestě?" Jhag se opásal mečem, zvedl hrnek a dopil zbytek odvaru.
„Máš nepřátele, Icarie. I teď nás honí, proto se nemůžeme zdržovat."
Icarium si vzal luk, podal Gralovi prázdný hrnek a zarazil se. „Stál jsi nade mnou na stráži, Taralaku Výde. Cítím… cítím, že si takovou věrnost nezasloužím."
„Není to velké břemeno, Icarie. Pravda, schází mi žena a děti. Můj kmen. Ale před povinnostmi nelze uhýbat. Dělám, co musím. Ty jsi byl vyvolen všemi bohy, Icarie, abys osvobodil svět od velkého zla, a já v hloubi duše vím, že neselžeš."
Jhagský válečník si povzdechl. „Kéž bych sdílel tvou víru v mé schopnosti, Taralaku Výde."
„E'napatha N'apur – rozvíří to jméno tvé vzpomínky?"
Icarium se zamračil a zavrtěl hlavou.
„Město zla," vysvětloval Taralak. „Před čtyřmi tisíci lety – s někým jako já po svém boku – jsi tasil svůj strašlivý meč a přistoupil k zavřené bráně. Pět dní, Icarie. Pět dní. Tak dlouho ti trvalo zabít tyrana a všechny vojáky ve městě."
Jhag se zatvářil zděšeně. „Co – co že jsem udělal?"
„Pochopil jsi, co je zapotřebí, Icarie, jako vždy, když čelíš zlu. Také jsi pochopil, že nikomu nesmí být dovoleno nést dál vzpomínku na to město. A proč je nutné zabít každého muže, ženu a dítě v E'napatha N'apur. Nenechat nikoho naživu."
„Ne. To jsem neudělal. Taralaku, ne, prosím – neexistuje nic tak hrozného, co by mě donutilo spáchat takový zločin –"

„Ach, milý společníku," opáčil Taralak Výd smutně. „Toto je boj, který musíš neustále vést, a proto potřebuješ mít po boku někoho jako já. Aby ti opakoval, jaký je svět, jaká je tvá duše. Ty jsi Zabiják, Icarie. Kráčíš po Krvavé cestě, ale je to přímá a pravá cesta. Nejstudenější spravedlnost, a přece čistá. Tak čistá, že i ty před ní couváš." Položil ruku Jhagovi na rameno. „Pojď, můžeme si promluvit cestou. Tato slova jsem pronášel mnohokrát, příteli, a pokaždé je to stejné – z celého srdce si přeješ, abys mohl sám před sebou, před tím, kdo a co jsi, uprchnout. Žel, to nemůžeš, a proto se musíš znovu zatvrdit. Nepřítel je zlý, Icarie. Tvář světa je zlá. A tak, příteli, je tvým nepřítelem…"
Válečník odvrátil zrak a Taralak Výd stěží slyšel, jak šeptá: „Svět."
„Ano. Kéž bych mohl tuto pravdu před tebou skrýt, ale kdybych to udělal, nemohl bych si říkat tvůj přítel."
„Ne, to je pravda. Dobrá, Taralaku Výde, promluvme si víc cestou na severozápad. Na pobřeží naproti ostrovu Sepik. Ano, cítím… že tam něco je. Čeká to na nás."
„Musíš se na to připravit," pravil Gral.
Icarium kývl. „A ty také, příteli."
* * *
Návrat byl pokaždé těžší, víc zneklidňující a mnohem, mnohem méně jistý. Jisté věci ho usnadňovaly. Kupříkladu když věděl, kde byl a také kam se musí vrátit. Vrátit se… ke zdravému rozumu? Možná. Ale Heborik Neviditelné ruce neměl jasnou představu o tom, co vlastně zdravý rozum je, jak vypadá, jak působí, jak voní. Možná to nevěděl nikdy.
Kámen byl kostí. Prach byl masem. Voda byla krví. Rezidua se usazovala, stávaly se z nich vrstvy a na tyto vrstvy se ukládaly další, a tak pořád dál, až byl stvořen svět, až všichni ti mrtví podpírali živé tam, kde stáli, a provázeli je na každém kroku, který udělali. Pevné lože, na něž živí uléhají. Tolik ke světu. Smrt nás drží na nohou. A dále tu byl dech, který vyplňoval, který tvořil vzduch, dmoucí se okamžiky odměřující běh času, jako zářezy označující oblouk života, každého života. Kolik těch dechů bylo posledních? Poslední výdech zvířete, brouka, rostliny, člověka s mázdrou pokrývající jeho hasnoucí oči? Jak tedy mohl člověk nabírat takový vzduch do plic? Když věděl, že je plný smrti, nasycený neúspěchem a odevzdaností?
Takový vzduch ho dusil, spaloval mu hrtan, chutnal jako kyselina. Rozpouštěl a požíral, až z něj samotného zbylo jen… reziduum.
Jeho společníci byli tak mladí. Nemohli pochopit špínu, po níž a v níž se pohybovali. A přijímali do sebe, načež ji zase vyvrhovali zpátky, ochucenou vlastními hnusnými přídavky. A každou noc, když spali, byli jako prázdné slupky.
Zatímco Heborik bojoval s vědomím, že svět nedýchá, už nedýchá. Ne, nyní se svět topil.
A já se topím s ním. Tady na prokleté pustině. V písku, žáru a prachu. Topím se. Každou noc se topím.
Co mu mohl Trhač dát? Divoký bůh s ohromným hladem, touhou, potřebami. S bezduchou dravostí, jako by mohl stáhnout a vyžádat si zpět každý dech, který nabral do svých zvířecích plic, a tak se postavit světu, stárnoucímu světu s jeho potopou smrti. Byl vybrán špatně, jak mu sdělovali všichni duchové, možná ne slovy, zato tím, jak se v něm neustále tlačili, zvedali se a zdolávali mlčenlivými, obviňujícími pohledy.
A to ještě zdaleka nebylo všechno. Šeptání ve snech, žadonící hlasy vynořující se z moře nefritu. Byl cizinec, jenž přišel mezi ně a vykonal, co zatím nikdo nedokázal: pronikl do zeleného vězení. A oni se k němu modlili, prosili, aby se vrátil. Proč? Co chtějí?
Ne, nechtěl odpovídat na takové otázky. Chtěl tento prokletý dar nefritu, tuto cizí moc vrátit. Nejradši by jej hodil do prázdnoty a skoncoval s ním.
Při zdravém rozumu ho udržovalo jen toto pomyšlení. Pokud se takový zmučený život dal nazývat rozumným. Topím se a topím, a přece… ty zatracené kočičí dary, změť smyslů, tak sladkých, tak bohatých, cítím je, snaží se mě svést. Stáhnout zpátky do pomíjivého světa.
Na východě se zpátky na oblohu dralo slunce, světlo připomínalo ostří nesmírné železné čepele právě vytažené z výhně. Díval se, jak temnotu protíná rudá záře, a rozjímal nad zvláštním pocitem nebezpečí, jenž znehybněl ranní vzduch.
Zaúpění z rance pokrývek, v němž spala Scillara. „Tolik pro báječnej jed," zabručela.
Heborik sebou trhl, zhluboka se nadechl a pomalu vzduch vypustil. „A který báječný jed to má být, Scillaro?"
Další zaúpění, jak se zvedala do sedu. „Všecko mě bolí, dědo. Záda, kyčle, všechno. A nemůžu spát – žádná poloha není pohodlná a pořád musím čůrat. Je to hrozný. Bohové, proč to ženy dělají? Pořád dokola – copak se všecky zbláznily?"
„To víš lépe než já," podotkl Heborik. „Ale jedno ti povím, muži nejsou o nic méně pochopitelní. V tom, co si myslí, v tom, co dělají."
„Čím dřív dostanu to zvíře ven, tím líp," vzdychla si s rukama položenýma na vypouklém břiše. „Podívej se na mě, prohýbám se úplně všude. Prohýbám!"
Probudili se i ostatní. Felisín třeštila oči na Scillaru – když zjistila, že je těhotná, začala ji přímo uctívat. Nyní zjevně přišlo vystřízlivění. Řezník odhodil pokrývky a už rozdmýchával oheň. Ropušníka nebylo vidět. Heborik usoudil, že si vyrazil na lov.
„Tvoje ruce," poznamenala Scillara, „vypadají dneska ráno zvlášť zeleně, dědo."
Nenamáhal se jí její postřeh potvrdit. Cizí tlak cítil docela dobře. „Nic než duchové," zabručel, „ti zpoza závoje, z hlubin samotné Propasti. Jak křičí. Kdysi jsem byl slepý. Kéž bych byl teď hluchý."
Vrhla po něm zvláštní pohled, což dělávala často poté, co něco řekl. Pravda. Jeho pravda, kterou oni neviděli a nechápali. Nezáleželo na tom. On věděl, že ví. „Dnes na nás čeká velké mrtvé město," oznámil jim. „Obyvatelé byli pobiti. Všichni. Před dávnými časy je pobil Icarium. Na severu leželo další město – když se tam lidé doslechli, co se stalo, vydali se sem, aby se přesvědčili na vlastní oči. A potom se, mí mladí společníci, rozhodli E'napatha N'apur pochovat. Celé město. Pohřbili je nedotčené. Uběhla tisíciletí, a nyní vítr a déšť jeho tvář znovu obnažily. Staré pravdy

opět vyšly na povrch.“
Řezník nalil vodu do kotlíku a pověsil ho na háček na železné trojnožce. „Icarium,“ prohodil. „Chvíli jsem s ním cestoval. S Mappem a Šumařem.“ Zaškaredil se. „A taky s Iskaralem Pustem, tou šílenou mrňavou lasičkou. Prý že je velekněz stínu. Velekněz! No, jestli se Stínupán nevzmůže na nic lepšího…“ Potřásl hlavou. „Icarium… byl… on byl v podstatě žalostný. Ale myslím, že to město by bez důvodu nenapadl.“
Heborik vyštěkl smíchy. „Na tomto světě nikdy není nedostatek důvodů. Král zavřel bránu a nedovolil mu vstoupit. Jméno Icarium obklopovalo příliš mnoho chmurných pověstí. Voják na hradbě vystřelil varovný šíp. Ten se odrazil od kamene a škrábl Icaria na levé noze, načež se zabořil do krku jeho společníka – ten chudák se utopil ve vlastní krvi – a tehdy se Icaria zmocnil hněv.“
„Jestli nikdo nepřežil,“ ozvala se Scillara, „jak to, že tohle všecko víš?“
„Potulují se tu duchové,“ odvětil Heborik a mávl rukou. „Kdysi tu stávaly statky, než dorazila poušť.“ Usmál se na ostatní. „Dnes je vlastně jarmark a cesty – které vidím pouze já – jsou plné kár, volů, lidí. A dětí a psů. Na obou stranách pískají honáci a poklepávají holemi, aby udrželi ovce a kozy v pohybu. Z chudých hospodářství poblíž města vycházejí stařeny s koši, aby si nasbíraly hnůj na pole.“
„Ty to všechno vidíš?“ šeptla Felisín.
„Ano.“
„Právě teď?“
„Jenom hlupáci si myslí, že minulost je neviditelná.“
„A ti duchové,“ vyptávala se Felisín dál, „tě vidí?“
„Možná. Ti, kteří mě vidí, nuže, ti vědí, že jsou mrtví. Ostatní to nevědí a nevidí mě. Uvědomit si vlastní smrt je strašná věc, prchají před tím, vracejí se k iluzi – a tak se jim zjevuji a zase mizím, jsem pouhou fatou morgánou.“ Vstal. „Brzy se přiblížíme k samotnému městu a tam budou vojáci. A ti duchové mě vidí, ach ano, a volají na mě. Jak ale můžu odpovědět, když nechápu, co ode mě chtějí? Volají, jako by mě poznávali –“
„Přece jsi Trhačův válečný jezdec, tygr léta,“ upozornil jej Řezník.
„Trhač byl první hrdina,“ opáčil Heborik. „Převtělenec, který unikl Vraždění. Jako Ryllandaras, Rikkter, Tholen a Denesmet. Nechápete? Tihle vojáci-duchové neuctívali Trhače! Ne, jejich bůh války patřil k Sedmičce, ze které se jednoho dne stali Svatí. Jedna tvář Dessimbelakise – jen ten a nikdo jiný. Já pro ně nic neznamenám, Řezníku, ale stejně mě nenechají na pokoji!“
Řezník i Felisín před jeho výbuchem couvali, avšak Scillara se křenila.
„Tobě to připadá k smíchu?“ vyjel na ni.
„Ano. Koukni se na sebe. Byl jsi Fenerův kněz a teď jsi Trhačův kněz. Oba byli bohové války. Heboriku, kolik tváří podle tebe bůh války má? Tisíce. A v dávných dobách? Desítky tisíc? Každý pitomý kmen nějakýho měl, dědo. Každý byl jiný, a přece byli všichni stejní.“ Zapálila si dýmku a kolem tváře se jí ovíjel dým. „Nepřekvapilo by mě,“ pokračovala, „kdyby všichni ti bohové byli jenom aspektem jedinýho boha, a všechno to bojování je akorát důkaz, že tenhle bůh je naprosto šílený.“
„Šílený?“ Heborik se třásl. Srdce mu bušilo jako děsivý démon na dveře jeho duše.
„Nebo možná jenom zmatený. Všechno to hašteření uctívačů, kdy je každý přesvědčený, že jeho verze je ta správná. Představ si, když dostáváš modlitby od deseti milionů věřících, přičemž ani jeden nevěří v totéž, co ten, kdo klečí vedle něj. Představ si všechny ty svatý knihy, kdy ani dvě v ničem nesouhlasí, a přitom všechny chtějí být slovem toho jedinýho boha. Představ si, jak se dvě vojska navzájem hubí ve jménu stejnýho boha. Kdo by se z toho všeho nezbláznil?“
„Čaj je hotový,“ poznamenal Řezník do ticha, jež následovalo po Scillařině výlevu.
* * *
Ropušník dřepěl na ploché skále a pozoroval nešťastnou skupinku. Břicho měl plné, i když divoký kozel ještě občas kopnul. Nevrlí. Nevycházejí spolu. Tragický seznam, netečně opakovaný stále dokola. Dítětem nafouklou krásku trápí bolesti a nepohodlí. Mladší kráska je šokovaná, vyděšená a osamělá. Přesto by něžnou útěchu poskytnutou zbožňujícím Ropušníkem nejspíš odmítla. Ustaraný asasín sužovaný netrpělivostí, kvůli čemu, nevím. A strašlivý kněz. A, chvějící se duch! Tolik nespokojenosti! Strachu! Možná bych mohl vyvrhnout kozla a podělit se o řečený skvělý pokrm. Skvělé, dosud kopající jídlo. Jaj, nejhorší druh špatného trávení!
„Ropušníku!“ zavolal Řezník. „Co to tam děláš?“
„Příteli Řezníku. Neklid. Mrzí mě ty rohy.“
* * *
Zatím jsou značky na mapě přesné, usoudila Samar Dev. Od suché buše po pláně a nyní konečně plácky listnatého lesa roztroušené mezi močálovitými palouky a umíněnými zbytky skutečných luk. Dva, možná tři dny cesty na sever a dorazí do oblasti jehličnatých lesů.
Tento divoký, nezkrocený kraj obývali lovci bhederinů, putující v malých tlupách. Z dálky jich několik zahlédli a objevili i stopy po tábořištích. Bylo však jasné, že kočovní divoši o setkání s nimi nestojí. Nebylo divu – pohled na Karsu Orlonga ježícího se zbraněmi, se zakrvácenou bílou kožešinou na širokých ramenou a jedoucího na jhagském koni, byl dostatečně děsivý.
Stáda bhederinů se po příchodu do oblasti osikových hájků rozdělila do menších skupin. Pokud Samar Dev viděla, migrace těchto obrovských zvířat nedávala smysl. Pravda, suché, horké období pomalu končilo a noci se ochlazovaly natolik, že listí na stromech rudlo, ale na sedmiměstské zimě nebylo nic ukrutného. Možná trochu víc pršelo, ačkoliv málokdy tak daleko ve vnitrozemí – Jhag Odhan na jihu se nakonec neměnil.
„Myslím, že je to nějaká stará vzpomínka,“ prohlásila nakonec.

Karsa zabručel. „Mně to připadá jako les, ženo.“
„Ne, ti bhederini – ta velká zvířata támhle pod těmi stromy. Myslím, že je sem na sever do lesů přivádí nějaký hodně starý instinkt z dob, kdy zima na odhan přinášela vítr a sníh.“
„Po dešti je tráva zelenější, Samar Dev,“ řekl Teblor. „Přicházejí sem, aby ztloustli.“
„No dobře, to zní docela rozumně. Asi. Rozhodně to prospěje lovcům.“ Před několika dny minuli pořádná jatka. Část stáda byla oddělena a zahnána na útes. Pod skálou čekalo pět šest desítek lovců. Porcovali maso a ženy mezi nimi pečovaly o ohně na uzení a napichovaly plátky masa na držáky. Když Samar Dev s Karsou přijeli příliš blízko, postavili se jim do cesty polodivocí psi – vlastně spíš vlci než psi – a Samar si všimla, že nemají špičáky. Zřejmě jim je vyřízli, když byli ještě mladí, ačkoliv i tak představovali dostatečnou hrozbu a poutníci se rozhodli, že raději pojedou dál.
Samar Dev kmeny žijící tady v pustinách fascinovaly. Předpokládala, že se u nich za tisíce let nic nezměnilo. Jistě, měly železné zbraně a nástroje, svědčící o obchodu s civilizovanějšími národy na východě, ale nepoužívaly koně, což jí připadalo zvláštní. Místo nich měly do saní zapražené psy. A používaly hlavně koše, ne nádobí z pálené hlíny, což dávalo smysl vzhledem k tomu, že cestovaly pěšky.
Tu a tam vyrostl na pláních vysoký strom, a tyto solitéry byly zřejmě ohniskem jakéhosi uctívání duchů, dalo-li se soudit z amuletů navázaných ve větvích a parohů a bhederiních lebek nastrkaných do záseků a vidlic ve větvích. Některé kosti byly tak staré, že je dřevo obrostlo. V blízkosti takových strážních stromů byl vždy hřbitov, kde na vyvýšených plošinách ležely v kůžích zabalené mrtvoly a na každém hradu se samozřejmě hašteřily vrány.
Karsa a Samar taková místa objížděli, i když Samar měla podezření, že by Teblor bitvy a šarvátky uvítal, i kdyby jen proto, aby narušily nudu. Přes svou divokost byl Karsa Orlong příjemný společník, ač poněkud málomluvný a se sklony k rozjímání – ale ať ho strašilo cokoliv, s ní to nemělo nic společného, ani si na ní nevybíjel vztek – což byla skutečná ctnost, mezi muži vzácná.
„Přemýšlím,“ řekl, čímž ji polekal.
„O čem, Karso Orlongu?“
„O bhederinech a těch lovcích pod útesem. Přinejmenším dvě stě mrtvých bhederinů, a oni je obrali na kost a potom ty kosti uvařili. A my jíme jenom králíky a občas jelena. Myslím, Samar Dev, že bychom měli jednoho bhederina zabít sami.“
„Nenech se jimi oklamat, Karso Orlongu. Jsou mnohem rychlejší, než vypadají. A hbitější.“
„Ano, ale jsou to stádní zvířata.“
„No a co z toho?“
„Býci budou spíš chránit deset samic s telaty než jednu samici oddělenou od ostatních.“
„Pravděpodobně. A jak hodláš jednu oddělit? A nezapomínej, že samice nebude mírná – kdyby dostala příležitost, srazí tebe i koně a potom tě pošlape.“
„S tím si já hlavu lámat nebudu. S tím si musíš hlavu lámat ty, Samar Dev.“
„Proč já?“
„Protože ty budeš návnada, vnadidlo. A proto musíš být rychlá a pozorná.“
„Návnada? Tak počkat –“
„Rychlá a pozorná. O zbytek se postarám já.“
„Ten nápad se mi rozhodně nelíbí, Karso Orlongu. Já jsem s králíky a jeleny docela spokojená.“
„Já tedy ne. A chci kůži.“
„Na co? Kolik kůží hodláš nosit?“
„Najdeme si malou skupinku těch zvířat – tvůj kůň je neděsí zdaleka tolik jako můj.“
„To proto, že jhagští koně jim občas kradou telata. Tak jsem to četla… někde.“
Teblor vycenil zuby, jako by ho ta představa pobavila.
Samar Dev si povzdechla. „Přímo před námi a vlevo je malé stádečko – když jsme se přiblížili, vyšlo z lesíka.“
„Výborně. Až dorazíme na další palouk, chci, abys klusem zamířila k nim.“
„To přitáhne býka, Karso – jak blízko se mám dostat?“
„Dost blízko, aby tě honil.“
„To neudělám. Ničeho tím nedosáhnu –“
„Samice se splaší, ženo. A já jednu z nich zabiju – jak daleko tě bude ten býk pronásledovat, co myslíš? Obrátí se a vrátí se ke svému harému –“
„A potom z něj bude tvůj problém.“
„Dost řečí.“ Projížděli mezi topoly a osikami a koně se prodírali vysokou svídou. Před sebou měli palouk, byl protáhlý a podle trsů jasně zelené trávy se dalo soudit, že je tam vlhká půda. Na druhé straně, asi čtyřicet kroků daleko, se pod větvemi dalších stromů pohybovala dvacítka mohutných býložravců.
„Tohle je bažina,“ ozvala se Samar Dev. „Měli bychom si najít jiné –“
„Jeď, Samar Dev.“
Zastavila koně. „A když nepojedu?“
„Tvrdohlavé dítě. Samozřejmě tě nechám tady – už tak mě zpomaluješ.“
„To mělo ranit moje city, Karso Orlongu? Chceš zabít bhederina, jen aby sis dokázal, že jsi lepší než ti lovci. Takže žádný útes, žádná léčka ani ohrada, žádná smečka vlkopsů, kteří by ti bhederiny nahnali. Ne, ty chceš seskočit z koně a jednoho sám strhnout na zem a potom ho udusit nebo možná hodit na strom nebo ho možná jenom chceš zvednout a točit s ním, dokud neumře na závrať. A ty se opovažuješ mně říkat dítě?“ Zasmála se, protože moc dobře věděla, že ho smích popíchne.
Přesto mu tvář nepotemněla hněvem a dál na ni upíral klidné oči. Nakonec se usmál. „Buď mi svědkem.“

S tím vyjel na palouk. Jhagskému koni od kopyt odstřikovala inkoustová voda, a jak cválal ke stádu, vydával zvuk nápadně podobný vrčení. Když bhederini uslyšeli hromový rachot v houští a praskot větví, rozprchli se. Dva se vrhli přímo proti Karsovi.
V té chvíli si Samar Dev uvědomila, že bylo chybou počítat jen s jedním samcem. Jeden byl očividně mladší, ale oba byli obrovští, oči měli zrudlé vztekem a voda kolem nich cákala, jak se hnali na útočníka.
Jhagský kůň Havok najednou uhnul, ohnul nohy a přeskočil většího býka. Bhederin však byl rychlejší, hodil mohutnou hlavou nahoru ve snaze rozpárat mladému hřebci rohy nechráněné břicho.
Ten útok nahoru ho zabil, protože se střetl s hrotem Karsova kamenného meče, jenž mu pod týlem zajel do mozku a v podstatě přeťal míchu.
Havok přistál ve sprše bláta vedle hroutícího se býka, zcela mimo dosah druhého – jenž se nečekaně rychle otočil a rozběhl se za Karsou.
Válečník strhl koně doleva a ten se hnal rovnoběžně se stromy za půl tuctem samic a telat, které odběhly z palouku. Druhý býk je rychle dohánět.
Krávy a telata se znovu rozprchly a jedna kráva se řítila jiným směrem než ostatní. Havok se stočil za ní a vzápětí už cválal vedle ní. Druhý býk mezitím doběhl ostatní samice – a celá skupinka vpadla zpátky do houštiny.
Samar Dev pozorovala Karsu Orlonga, jenž se naklonil a sekl mečem. Zasáhl zvíře do bederní páteře. Krávě se podlomily zadní nohy a uklouzla. Marně se pokoušela zvednout. Karsa se před ní otočil a držel meč zdvižený, dokud ji neobjel zleva. Pak krávě vrazil meč do srdce. Té podklesly i přední nohy, svalila se na bok a znehybněla.
Karsa zastavil Havoka a přistoupil k mrtvé krávě. „Utáboříme se," sdělil Samar Dev.
Zírala na něj. „Dobře, ukázal jsi mi, že jsem vlastně zbytečná. Aspoň co se tebe týče. A teď co? Čekáš, že zřídíš tábor, a potom předpokládáš, že ti pomůžu tu krávu naporcovat. Mám si v noci pod tebe lehnout, jen abychom to zarovnali?"
Vytáhl nůž a klekl si ke kaluži vody tvořící se pod krávou. „Jestli chceš," utrousil.
Neřád barbarská… no, co jiného jsem čekala, že? „Dobře, přemýšlela jsem, to maso budeme potřebovat – severně odsud je země skal a jezer, nepochybně tam bude lovná zvěř, ale bude jí míň a bude mnohem plašší."
„Vezmu si býčí kůži," prohlásil Karsa a rozřízl bhederinovi břicho. Vyvalily se vnitřnosti a cákly do bažinaté vody. Kolem se již rojil hmyz. „Chceš kůži této krávy, Samar Dev?"
„Proč ne? Jestli po nás skočí ledovce, aspoň nezmrzneme, a to už je něco."
Ohlédl se po ní. „Ženo, ledovce neskáčou, ledovce se plazí."
„To záleží na tom, kdo je vytvořil, Karso Orlongu."
Vycenil zuby. „Pověsti o Jaghutech na mě dojem nedělají. Led je pomalu proudící řeka."
„Jestli tomu věříš, Karso Orlongu, víš toho mnohem míň, než si myslíš, že víš."
„To na tom koni hodláš sedět celý den, ženo?"
„Dokud nenajdu nějaké výš položené místo pro tábor, tak ano." Chopila se otěží.
Buď mi svědkem, řekl. To už říkal předtím, ne? Asi to bude nějaká kmenová záležitost. No, byla jsem svědkem, to tedy ano. Stejně jako ten divoch ukrývající se ve stínu na opačném konci palouku. Modlím se, aby si místní na tyhle bhederiny nečinili nároky. Jinak budeme mít rozruchu bez konce, což se bude Karsovi náramně líbit. A já nejspíš skončím jako mrtvola.
Inu, je příliš pozdě dělat si s tím starosti.
Napadlo ji, kolik minulých společníků Karsy Orlonga si myslelo totéž. Ve chvílích těsně předtím, než se teblorský barbar opět ocitl na cestách sám.
* * *
Skaliska na hřebeni vrhala bludiště stínů na římsu těsně pod vrcholem a ze stínů shlíželo pět párů hadích očí na stěnu prachu na pláni dole. Kupecká karavana, sedm povozů, dva kočáry, dvacet strážných na koních. A tři váleční psi. Bývalo jich šest, ale tři zachytili pach Dežima Nebrála, a jak už byli pitomí, vydali se po jeho stopě. Podařilo se jim d'iverse najít a nyní jejich krev plnila břicha pěti zbývajících bestií.
Trell Dežima Nebrála ohromil. Zlomit mu jeden z krků – dokonce ani Tartheno by něco takového nedokázal – a že to jeden kdysi dávno zkusil. A strhnout druhého z útesu, kde na rozeklaných skalách dole našel smrt. Taková smělost byla… neodpustitelná. Oslabený a zraněný Dežim Nebrál uprchl z místa přepadení a pološílený hněvem a bolestí bloudil, dokud nenarazil na stopu karavany. Netušil, kolik dní a nocí uběhlo. Měl hlad, potřeboval se léčit, a těchto požadavků měl plné hlavy.
Před sebou měl nyní spásu. Dost krve, aby zplodil náhradníky za ty, jež ztratil v boji. Možná dost krve, aby vytvořil dalšího, osmého d'iverse.
Udeří za soumraku, ve chvíli, kdy se karavana zastaví. Nejdřív zabije stráže, potom zbývající psy a nakonec tlusté slabochy jedoucí v titěrných kočárech. Kupec se svým harémem tichých dětí, jedno připoutané k druhému a táhnoucí se za vozem. Obchodník smrtelným masem.
Z té představy se Dežimu Nebrálovi dělalo špatně. I za časů První říše existovali takoví hnusní tvorové, a tato nemravnost nikdy nevymizela. Až této zemi povládnou t'rolbarálové, sestoupí na pleniče masa nová spravedlnost. Těmi se Dežim nakrmí první, a potom všemi ostatními zločinci, vrahy, těmi, kdo tlučou bezmocné, kamenují a trýzní ducha.
Jeho stvořitel chtěl, aby on a jeho druh chránili První říši. Proto to spojování krví, snaha, aby převládl pocit dokonalosti, božskosti. Samozřejmě byl příliš silný. T'rolbarálové si nenechají poroučet od nedokonalého pána. Ne, oni povládnou, protože teprve pak zavládne skutečná spravedlnost.
Spravedlnost. A… samozřejmě… přirozený hlad. Nezbytnost si tesá vlastní zákony a nelze ji popřít. Až povládne, vytvoří Dežim Nebrál skutečnou rovnováhu mezi dvěma dominantními silami ve své d'iversí duši, a jestli budou

smrtelní hlupáci pod váhou jeho spravedlnosti trpět, ať si. Zaslouží si pravdu své vlastní víry. Zaslouží si jako dráp ostré hrany vlastních chvástavých ctností, protože ctnosti jsou víc než jen slova, jsou to zbraně, a bude jen spravedlivé, když se takové zbraně obrátí proti těm, kteří je používají.
Na stranu hory otočenou od zapadajícího slunce sestoupily stíny. Dežim Nebrál ty stíny sledoval dolů na pláň, pět párů očí, ale jedna mysl. Soustředil se, neochvějně.
Nádherné zabíjení. Rudé cákance na oslavu jasného ohně slunce.
Když vyplul na pláň, uslyšel znovu štěkat psy. Na chvíli mu jich bylo líto. Jakkoliv byli pitomí, věděli, co je nezbytnost.
* * *
Byla to námaha, ale podařilo se mu rozmotat se a s úpěním slézt z mezkových širokých zad. A přes neohrabanost ze svého pečlivě opatrovaného vědra nevylil ani kapku. Tiše si cosi pobrukoval – zapomněl, odkud z obsáhlého svazku svatých písní melodie pochází, a vlastně na tom ani nezáleželo – a odkolébal se k usmívajícím se vlnám Rarakuského moře. Vstoupil mezi měkce vířící písky a dychtivě se chvějící rákosí.
Najednou se zarazil. Zoufale se rozhlédl a zavětřil ve vlhkém, dusném, šerém vzduchu. Další zapátrání, prohlédl každý stín, každý rozmarný pohyb rákosí i roztrouseného křoví. Nakonec se sklonil a namočil si rozedraný hábit, jak poklekl do mělké vody. Sladké, sluncem vyhřáté vody.
Poslední podezíravý pohled kolem – nikdy nemohl být dost opatrný – a potom, se slavnostním potěšením, ponořil vědro do moře. A se zářícíma očima přihlížel, jak se na všechny strany rozprchly desítky rybiček. No, nerozprchly, spíš se chvíli jen nehybně vznášely, jako by je svoboda omráčila. Nebo to byl možná chvilkový šok ze změny teploty či přemíra neviditelného bohatství, jímž se mohly krmit, tloustnout, zeštíhlet a být báječně energické.
První ryby v Rarakuském moři.
Iskaral Pust vylezl z vody a zahodil džber. „Napni svaly, mezku! Nyní na tebe vskočím, no ano, a nebuď překvapený, až budeš náhle cválat, už dost toho tvého pitomého rychlého klusu, z něhož se mi uvolňují zuby! Ach ne, budeme jako vítr! Ne nárazový větřík, ale prudký, řvoucí vichr, zvučný vítr ženoucí se přes celý svět, samotná brázda za naší neobyčejnou rychlostí, ach, jak budou tvá kopyta vypadat rozmazaně!“
Velekněz stínu došel k mezkovi a vyskočil. Mezek polekaně ustoupil. Iskaral Pust zavřískl, zachrčel a zaskučel, protože se skutálel mezi kamení a prach. Mezek odběhl do bezpečné vzdálenosti, otočil se a upřel na svého pána mrkající oči s dlouhými řasami.
„Znechucuješ mě, zvíře! Vsadím se, že si myslíš, že je to vzájemné! Ale i kdyby sis to myslel, tedy v tom s tebou souhlasím! Naschvál! Jak by se ti to líbilo, ty hrozné stvoření?“ Posbíral se a oprášil si šaty. „Myslí si, že ho praštím. Udeřím ho dlouhým klackem. Hloupý mezek. Ale ne, jsem rafinovanější. Překvapím ho svou laskavostí… dokud se neuklidní a nepřestane se mít na pozoru. Potom… cha! Dám mu pěstí do nosu! Ten se bude divit i ušima! Žádný mezek se mi důvtipem nevyrovná. Ano, mnozí to zkoušeli a téměř žádný neuspěl!“
Nasadil na sluncem osmahlý obličej laskavý úsměv a pomalu se blížil k mezkovi. „Musíme jet,“ mumlal, „ty a já. Jsem nucen spěchat, příteli, jinak dorazíme příliš pozdě, a příliš pozdě dorazit nelze.“ Došel na dosah otěží, visících volně k zemi. Zastavil se a podíval se zvířeti do očí. „Aha, milý služebnice. Zřím v těch převelice klidných očích zlobu, správně? Chceš mě kousnout. To je zlé. Tady koušu jedině já.“ Popadl otěže a těsně se vyhnul cvakajícím zubům. Vyšplhal se mezkovi na široký, svažující se hřbet.
Dvacet kroků od vody se svět kolem nich posunul, svinul se kolem nich ohavný vír stínů. Iskaral Pust naklonil hlavu na stranu, rozhlédl se a spokojeně pobídl mezka do kroku.
* * *
Chvilku poté, co velekněz stínu zmizel ve své chodbě, vylezla z křoví opodál podsaditá, rozcuchaná Dalhoňanka, táhnoucí za sebou pivní soudek. Byla v něm voda, nikoliv pivo, a víko bylo vypáčené.
Mogora se supěním dotáhla soudek na mělčinu, převrhla ho – na tváři měla téměř bezzubý úsměv – a dívala se, jak půl tuctu mladých sladkovodních žraloků vyplouvá do Rarakuského moře.
Potom soudek odkopla, vylezla z vody a s chechtáním a složitými gesty otevřela chodbu a vrhla se do ní.
* * *
Iskaral Pust skládal stíny do sebe a rychle překonával desítky líg. Zpola viděl, zpola cítil poušť, kupy a chaotické záhyby vyschlých potoků a soutěsek, jimiž procházel, ale nic ho příliš nezaujalo. Teprve po dni cesty před sebou nalevo zahlédl pět štíhlých tvorů, spěchajících přes údolí.
Zastavil mezka, přimhouřil oči a zadíval se na tvory, právě útočící na karavanu. „Nadutá štěňata,“ zamumlal a pobídl mezka. „Pádi, povídám! Pádi, ty tlustý, kolébavý neřáde!“
Mezek s hlasitým hýkáním seběhl ze svahu. Pět tvorů ho zaslechlo a otočilo hlavy. T’rolbarálové jako jeden změnili směr a nyní se řítili k Iskaralu Pustovi. Mezek hýkal velmi pronikavě.
D’iversové se rozestoupili a nehlučně se blížili. Před nimi se jako téměř viditelná, prohnutá vlna hnal vztek a hlad, mezi chodbou stínu a světem za ní praskala a jiskřila energie.
Šelmy po stranách se stočily, aby mohly zaútočit z boku, a tři uprostřed přibrzdily, aby dorazily těsně za sebou.
Iskaral Pust měl problém na ně zaostřit, a tak na mezkovi nadskakoval a kroutil se. Když byli t’rolbarálové třicet kroků od něj, mezek prudce přibrzdil. A velekněz stínu mu přeletěl přes hlavu a ve sprše prachu a štěrku přistál na zádech.
První tvor k němu dorazil, zvedl přední pracky s vystrčenými drápy, proletěl vzduchem a dopadl v místě, kam spadl Iskaral Pust – načež zjistil, že tam už není. Druhá a třetí šelma zakusily chvilkový zmatek, když kořist zmizela, a potom vycítily její přítomnost vedle sebe. Otočily hlavy, ale to už do nich narazila kouzelná vlna. Stínová energie praskala jako blesk a odhodila tvory pryč. Zůstala po nich jen krvavá mlha. Oba dopadli na zem o patnáct kroků dál a kus klouzali a kutáleli se.
Zaútočili dva d’iversové na bocích. Iskaral Pust zmizel a oni se srazili, až to zadunělo jako hromobití a zuby a drápy se

zaryly do kůže. Se syčením a prskáním od sebe odskočili.
Iskaral Pust se zjevil dvacet kroků za t'rolbarály a vypustil další kouzelnou vlnu. Postupně zasáhla všech pět bestií, až stříkala krev, když je odmrštila. Jen zuřivě kopaly, jak se kolem nich splétaly blikající sítě. Na zemi pod nimi praskaly a vybuchovaly kameny, vyletovaly gejzíry písku a všude byla krev, pramínky cákaly vzduchem.
Trolbarálové zmizeli, uprchli z chodby stínu do světa, kde se rozprchli. Hrdla měli stažená neviditelnou rukou paniky a na karavanu docela zapomněli.
Velekněz stínu se oprášil a přistoupil k mezkovi. „Ty jsi mi tedy pomocník! Teď bychom je mohli po jednom dohonit, ale ne, ty jsi z běhání unavený. Ten, kdo vymyslel, že si mezci zaslouží čtyři nohy, byl pitomec! Jste k ničemu! Pche!"
Odmlčel se a zvedl si ke rtům pokroucený prst. „Ale počkat, co kdyby se opravdu rozzlobili? Co kdyby se rozhodli bojovat do konce? Co potom? Ošemetné, nanejvýš ošemetné. Ne, lepší bude nechat je, ať to s nimi vyřídí někdo jiný. Nesmím se nechat rozptylovat. Ale jen si to představ! Vyzvat velekněze stínu celého Sedmiměstí! Hloupější než kočky jsou tihle t'rolbarálové. V nejmenším s nimi nesoucítím."
Vyškrábal se zpátky na mezka. „Byla to legrace, že? Hloupý mezku. Myslím, že dnes večer budu mít k večeři mezčinu, co na to říkáš? Žádá se poslední oběť, co se tebe týče, nemyslíš? A komu vlastně záleží na tom, co si myslíš? Kam teď? Díky bohům, že aspoň jeden z nás ví, kam jdeme. Tudy, mezku, a pospěš si. Klusej, zatraceně, klusej!"
Iskaral Pust objel karavanu, kde stále ještě štěkali psi, a znovu začal posouvat stíny.
* * *
Než dosáhl svého cíle a pod útesem zastavil ploužícího se mezka, dorazil na svět soumrak.
Mezi kamením lezli supové a tlačili se u štěrbiny, do níž nemohli nebo zatím nechtěli vstoupit. Na okraji byla rokle zabarvená zaschlou krví a mezi skalami na jedné straně ležely pozůstatky mrtvého zvířete – sice obrané až na kosti mrchožrouty, nicméně stále snadno rozpoznatelné. Kosti patřily jednomu z t'rolbarálů.
Když velekněz stínu sesedl a přistoupil, supové se rozčileně rozkřičeli. S kletbami ty ohavné, Mogoře podobné ptáky zahnal a protáhl se do soutěsky. V hloubce byl nehybný vzduch cítit krví a hnijícím masem.
Puklina se zužovala a bylo sem vklíněno tělo. Iskaral Pust se k němu posadil. Položil ruku ležícímu na široké rameno, tak aby se nedotkl viditelných zlomenin na paži. „Kolik je to dní, příteli? Á, tohle může přežít jedině Trell. Nejdřív tě odsud musíme dostat, a k tomu mám oddaného, věrného mezka. Potom, inu, potom uvidíme, že?"
* * *
Neochota ani oddaného, ani zvlášť věrného mezka vymaňování Mappo Poříze značně zpomalila, a než byl vytažen ze soutěsky a uložen na větrem navátý písek, setmělo se.
Dvě několikanásobné zlomeniny levé paže byly nejmenší zranění, jež obrovský Trell utržil. Měl zlomené obě nohy a okraj skály mu ze zad odtrhl velký kus kůže a masa – v ráně se již hemžili červi a větší část utržené tkáně se očividně nedala zachránit, protože byla uprostřed šedá, na okrajích černala a páchla shnilotinou. Iskaral Pust kůži odřízl a hodil zpátky do pukliny.
Naklonil se blíž a poslechl si, jak Trell dýchá. Mělce a pomalu – další den bez ošetření a byl by zemřel. A tato možnost stále hrozila. „Bylinky, příteli," broukal si velekněz a pustil se do čištění ran. „A mastičky, elixíry, tinktury, balzámy a obklady Vysoké Denul… nezapomněl jsem na nic? Ne, myslím, že ne. Vnitřní zranění, ano, rozdrcená žebra na celém boku. Tolik vnitřního krvácení, a přece to zjevně nestačilo, aby tě to zabilo přímo. Pozoruhodné. Jsi skoro tak tvrdohlavý jako tady můj sluha –" Vzhlédl. „Ty, zvíře, postav stan a zapal oheň! Udělej to, a potom ti možná dám najíst a nebudu, hi hi, jíst tebe –"
„Jsi pitomec!" ozval se výkřik ze tmy opodál a vzápětí se z ní vynořila Mogora.
Tma, ano, to vysvětluje všechno. „Co tu děláš, babo?"
„Zachraňuju Mappa, samozřejmě."
„Co? Toho jsem už zachránil já!"
„Chtěla jsem říct, že ho zachraňuju před tebou!" Popošla blíž. „Co to máš za lahvičku v ruce? To je paraltí jed! Ty zatracenej pitomče, málem jsi ho zabil! Po tom všem, čím prošel!"
„Paralt? Správně, ženo, je to paralt. Přišla jsi, tak jsem ho chtěl vypít."
„Viděla jsem, jak jsi vyřídil ty t'rolbarály, Iskarale Puste."
„Vážně?" Zarazil se a naklonil hlavu na stranu. „Teď je její zbožňování úplné! Jak by mě mohla nezbožňovat? Musí mě už skoro uctívat. Proto mě celou cestu sledovala. Nemůže se mě nabažit. Stejné je to se všemi – nemůžou se mě nabažit –"
„Nejmocnější velekněz stínu," přerušila jej Mogora, když z batohu vyndala různé léčivé masti, „nedokáže přežít bez dobré ženy po svém boku. Takovou nemáš, máš jenom mě, tak si na to zvykni, zaklínači. A teď mi uhni z cesty, abych mohla ošetřit tohohle ubohého, nešťastného Trella."
Iskaral Pust couvl. „Co mám dělat teď? Kvůli tobě jsem tu zbytečný, ženo."
„To je prosté, muži. Postav tábor."
„Už jsem řekl mezkovi, ať se o to postará."
„Vždyť je to mezek, hňupe…" Odmlčela se, protože si všimla záblesku ohně. Otočila se a prohlížela si zkušeně postavený velký plátěný stan a kameny obložené ohniště, na němž se již kouřilo z kotlíku plného vody, pověšeného na trojnožce. Opodál postával mezek a krmil se z pytlíku obrokem. Mogora se zamračila, potřásla hlavou a vrátila se k práci. „Tak se aspoň postarej o čaj. Buď užitečný."
„Já byl užitečný! Dokud jsi nedorazila a všechno jsi nepokazila! Nejmocnější velekněz v Sedmiměstí nepotřebuje ženu! Vlastně je to to poslední, co potřebuje!"
„Nedokázal bys vyléčit ani záděru, Iskatale Puste. Tento Trell má v žilách černý jed, žilního hada. Na tohle potřebujeme víc než Vysokou Denul –"

„A, a jsme u toho! Všechny ty tvoje čarodějnické nesmysly. Vysoká Denul černý jed přemůže –“
„Možná, ale mrtvé maso zůstane mrtvé. Bude zchromlý, pološílený, s oslabeným srdcem.“ Odmlčela se a zamračila se na něj. „Stínupán tě poslal, abys ho našel, viď? Proč?“
Iskaral Pust se sladce usmál. „A, teď je podezíravá, co? Ale já jí nic nepovím. Jen naznačím, maličko naznačím rozsah svých vědomostí. Ano, vím, nač myslí můj milý bůh – a jak má pokřivené, chaotické, lasičkovité myšlení. Vlastně toho vím tolik, že jsem až oněměl – cha, podívejme se na ni, na ty broučí oči, podezíravě přimhouřené, jako by se odvažovala všimnout si mých hlubokých neznalostí ve všech věcech týkajících se mého váženého, připitomělého boha. Opovažuje se a chce se mi otevřeně postavit. Já se před tím útokem pochopitelně zhroutím.“ Odmlčel se, upravil si úsměv a rozhodil rukama. „Drahá Mogoro, velekněz stínu musí mít tajemství, žel, dokonce i před vlastní chotí. A tak tě prosím, nenaléhej, jinak na sebe přivoláš Stínupánův náhodný hněv –“
„Jsi naprostý pitomec, Iskarale Puste.“
„Ať si to myslí,“ utrousil a uchechtl se. „Teď bude přemýšlet, proč jsem se zasmál – ne, nezasmál, uchechtl, což je, vzhledem k okolnostem, mnohem děsivější. Tedy znělo to jako uchechtnutí, a tak to uchechtnutí muselo být, ač je to poprvé, co jsem to zkusil či to slyšel. Kdežto radostný smích, to je něco jiného. Jenže na radostný smích se necítím. Občas bych si přál –“
„Běž se posadit k mezkovu ohni,“ štěkla Mogora. „Já musím připravit obřad.“
„Hele, jak ji to uchechtnutí vyvedlo z míry! Samozřejmě, drahoušku, jen běž a hraj si se svými obřady, to je roztomilé. Já zatím uvařím čaj pro sebe a mezka.“
* * *
Iskaral Pust, zahřátý ohněm a tralbovým čajem, pozoroval – nakolik to bylo ve tmě možné – Mogoru při práci. Nejdřív posbírala velké kameny, popraskané a odlámané, prostě s ostrými hranami, a poskládala je na písku do elipsy kolem Trella. Potom se na kameny vymočila, což zvládala neobyčejným polokrabím, poloslepičím, rozkročeným kolébáním, kdy obkračovala kameny, postupujíc doleva, dokud se nevrátila na místo, odkud vyšla. Iskaral žasl nad tím, jak dokonale ovládá svaly, nemluvě o objemu tekutiny, jenž se do ní vešel. V posledních letech se jeho pokusy o močení setkávaly se smíšeným úspěchem, až bylo dokonce začínání a končení jednou z největších vnitřních výzev.
Když byla Mogora s čůráním spokojena, začala si rvát vlasy. Moc jich už neměla, a ty, které si vybírala, měly očividně tak hluboké kořínky, až se Iskaral bál, že si při každém škubnutí vypustí vzduch z lebky. Jeho očekávání skončilo zklamáním, protože Mogora, se sedmi dlouhými bílými vlasy v ruce, vstoupila do elipsy a rozkročila se nad Trellem. S mumláním nějakých čarodějnických věcí vyhodila vlasy do inkoustové tmy nad sebou.
Iskaral instinktivně zvedl oči za těmi stříbřitými chlupy, a ke svému zděšení zjistil, že hvězdy nad nimi zmizely, přičemž na obzoru byly jasné jako vždy. „Bohové, ženská! Co jsi to udělala?“
Mogora si ho nevšímala. Vystoupila z elipsy a začala zpívat ženským jazykem, kterému pochopitelně vůbec nerozuměl. Právě jako mužský jazyk – jejž Mogora nazývala hatmatilkou – nedokázala pochopit ona. Iskaral Pust věděl, že je to proto, že mužský jazyk je hatmatilka, že je určený schválně k tomu, aby mátl ženy. Je faktem, že muži slova nepotřebují, kdežto ženy ano. My nakonec máme penisy. Kdo potřebuje slova, když má penis? Kdežto u žen jsou dvě prsa, což vyzývá ke konverzaci, stejně jako dobré pozadí představuje dokonalou interpunkci, něco, co ví každý chlap.
Co se to se světem stalo? Zeptáte se muže a on řekne: „Neptejte se.“ Zeptáte se ženy a zemřete stářím, než skončí. Cha. Cha cha.
Odraženým světlem ohně nyní klesala zvláštní pavučinová vlákna a usazovala se na Trellově těle.
„Co je to?“ zeptal se Iskaral. Potom sebou trhl, když se mu jedno vlákno otřelo o předloktí a on si všiml, že je to pavoučí hedvábí a na jeho konci je maličký pavouček, velký jako roztoč. Polekaně vzhlédl. „Tam nahoře jsou pavouci? Co je to za šílenství? Co tam nahoře dělají?“
„Buď zticha.“
„Odpověz mi!“
„Obloha je plná pavouků, muži. Poletují na větrech. Odpověděla jsem ti, tak drž zobák, nebo ti do huby pošlu pár tisíc svých sester.“
Iskaralovi cvakly zuby. Poposedl si blíž k ohni. Shořte, strašlivá stvoření. Shořte!
Trell byl mezitím pokrytý pavučinami. Tisíce, desítky, stovky tisíců – pavouci ho oplétali kolem dokola.
„A teď,“ pravila Mogora, „je čas měsíce.“
Čerň zmizela a zazářilo jasné, stříbřité světlo. Iskaral Pust se zapištěním padl na záda, jak ho ta proměna polekala. Přímo před očima měl obrovský úplněk visící tak nízko, až se ho málem mohl dotknout. Jen kdyby se odvážil. Což se neodvážil. „Tys přenesla měsíc dolů! Copak ses pomátla? Vždyť na nás spadne!“
„Ale, nech toho. Jenom to tak vypadá – no, možná jsem do něj trochu strčila – ale řekla jsem ti přece, že to je vážný obřad, ne?“
„Co jsi udělala s tím měsícem?“
Zakrákala šíleným smíchem. „Je to jenom můj malý obřad, drahoušku. Jak se ti líbí?“
„Zařiď, ať zmizí!“
„Bojíš se? To bys taky měl! Jsem žena! Čarodějka! Tak co kdybys přesunul to svoje hubené pozadí do stanu? Tam se krč, drahý manželi. Tady to je skutečná moc, skutečná magie!“
„To tedy není! Chci říct, že to není magie čarodějek, ne dalhonských – nevím, co to je –“
„Máš pravdu, nevíš to. Teď buď hodný chlapeček a běž spát, Iskarale Puste, zatímco já se pokusím zachránit tomuhle Trellovi ten jeho žalostný život.“
Iskaral se chtěl hádat, ale pak se rozhodl, že to neudělá. Odplazil se do stanu.
„To hatmatíš ty, Iskarale?“ ozvalo se zvenčí.

Á, zmlkni.
* * *
Lostara Yil otevřela oči a pomalu se posadila.
U kamenného portálu stál kdosi zahalený v šedém plášti. Hrubě přitesané zdi tvořily kruhovitou komnatu s Lostarou – jež ležela na oltáři – uprostřed. Měsíční světlo sem pronikalo přes stojící postavu a jako by viditelně klouzalo. Jako by měsíc vzadu padal z nebe.
„Co –?“ zeptala se, načež se rozkašlala, na plicích ji prudce zabolelo. Konečně se vzpamatovala, zamrkala, jak měla oči plné slz, a znovu vzhlédla.
Nyní byl otočen k ní.
Stínový tanečník. Bůh. Kotilion. Zdánlivě v odpověď na její první otázku řekl: „Nevím to jistě. Někde na poušti pracuje poněkud neobvyklá magie. Měsíční světlo bylo… ukradeno. Přiznávám, že jsem nikdy nic takového neviděl.“
Ještě mluvil, když se Lostaře vrátily vzpomínky. Y'Ghatan. Plameny všude. Spalující žár. Těžké popáleniny – ach, jak její tělo křičelo bolestí – „Co – co se stalo mně?“
„Aha, tohle jsi myslela. Omlouvám se, Lostaro Yil. Zkrátka, vytáhl jsem tě z ohně. Pravda, je vzácné, aby bůh zasahoval, ale T'riss vykopla dveře –“
„T'riss?“
„Královna snů. Zřejmě tím dala vzniknout precedentu. Většina tvých šatů shořela – omlouvám se, jestli se ti ty nové nelíbí.“
Podívala se na kytli z hrubé látky, již měla na sobě.
„Halena nováčka,“ vysvětloval Kotilion. „Jsi v chrámu Rašan, v tajném chrámu. Opuštěném při povstání, myslím. Jsme půldruhé lígy od bývalé Y'Ghatan, asi čtyřicet kroků severně od Sotecké silnice. Chrám je dobře ukrytý.“ Ukázal rukou v rukavici na kamenný oblouk před sebou. „Toto je jediná cesta dovnitř i ven.“
„Proč – proč jsi mě zachránil?“
Zaváhal. „Přijde chvíle, Lostaro Yil, kdy budeš stát před volbou. Strašlivou volbou.“
„Jakou volbu?“
Chvíli si ji prohlížel a pak se zeptal: „Jak hluboké city chováš k Perelovi?“
Trhla sebou a pokrčila rameny. „Chvilkové poblouznění. Naštěstí přešlo. Kromě toho je poslední dobou nepříjemný společník.“
„To chápu,“ zabručel Kotilion poněkud tajemně. „Budeš si muset vybrat, Lostaro Yil, mezi věrností pobočnici… a vším, co představuje Perel.“
„Mezi pobočnicí a císařovnou? To nedává smysl –“
Zarazil ji zdviženou rukou. „Nemusíš se rozhodnout okamžitě, Lostaro. Vlastně bych ti to ani neradil. Žádám jen, abys tu otázku prozatím zvážila.“
„Co se děje? Co víš, Kotilione? Chceš se Laseen pomstít?“
Zvedl obočí. „Ne, nic takového. Ve skutečnosti nejsem v této… ehm, záležitosti přímo zapleten. Alespoň prozatím. Pravdou je, že jen tuším jisté věci, některé se možná stanou a jiné nemusejí.“ Znovu se otočil k portálu. „Za oltářem je jídlo. Počkej do svítání, a pak odejdi. Po silnici, tam najdeš… vítanou společnost. Tvůj příběh zní takto: našla sis cestu z města, a jak jsi byla oslepená kouřem, zakopla jsi, uhodila ses do hlavy a ztratila vědomí. Když ses probrala, Čtrnáctá byla pryč. Vzpomínky máš pochopitelně útržkovité.“
„Ano, to mám, Kotilione.“
Na její tón se obrátil a pousmál se. „Bojíš se, že jsi mi teď dlužná, Lostaro Yil. A že se jednoho dne vrátím a budu žádat něco na oplátku.“
„Takhle bohové pracují, ne?“
„Někteří ano. Jenomže to, co jsem pro tebe v Y'Ghatan před čtyřmi dny udělal, byla moje splátka dluhu, který jsem měl u tebe, víš.“
„Jakého dluhu?“
Kolem Kotiliona zatančily stíny, jeho odpověď stěží zaslechla. „Zapomněla jsi. Kdysi jsem tě viděl tancovat…“ A s tím zmizel.
Měsíční světlo proudící za ním bylo jako živé stříbro. Chvíli jen seděla v měsíčním světle a přemýšlela o jeho slovech.
* * *
Ze stanu se ozývalo chrápání. Mogora se posadila na plochý kámen pět kroků od skomírajícího ohně. Kdyby byl Iskaral Pust vzhůru, ulevilo by se mu. Nakonec měsíc byl zpátky tam, kam patřil. Ne že by s ním skutečně pohnula. To by bylo opravdu hodně těžké a navíc by to přilákalo příliš velkou pozornost. Ale natáhla z jeho energie, jen trochu, dost na to, aby vyvolala důkladné hojení, jež Trell potřeboval.
Kdosi vystoupil ze stínu. Pomalu obešel ležícího, nehybného Mappa, zastavil se a podíval se na Mogoru.
Ta se zamračila a trhla hlavou směrem ke stanu. „Iskaral Pust, on je Mág dómu stínu, ne?“
„Působivé léčení, Mogoro,“ poznamenal Kotilion. „Samozřejmě víš, že ten dar může být ve skutečnosti prokletím.“
„Poslal jsi sem Pusta, aby ho našel!“
„Vlastně to byl Stínupán, ne já. Proto nemůžu říct, jestli v jeho rozhodnutí hrálo úlohu milosrdenství.“
Mogora se ohlédla na stan. „Mág… ten užvaněný hňup.“
Kotilion na ni upíral oči. „Ty jsi jedna z Ardatiných, viď?“
Popustila se do masy pavouků.
Bůh sledoval, jak prchají do všech puklin v okolí, a vzápětí byli pryč. Povzdechl si, naposledy se rozhlédl, na okamžik se střetl s mezkovým klidným pohledem, a zmizel ve víru stínů.

KAPITOLA DESET
Když den znal pouze temnotu,
vítr byl němým žebrákem vířícím popel a hvězdy
v odhozených loužích pod starou
opěrnou zdí, kde se dole bílé řeky
písku propadají zrnko po zrnku do neviditelna,
a každý základ byl pouhý okamžik
od vrávorajícího obzoru, nalézal jsem se
mezi přáteli, a tak jsem snadno vyřídil
skromný seznam loučení.

Umírající voják
Kel Tath

V
ynořili se z chodby do zápachu kouře a popela a před nimi se v sílícím světle úsvitu zvedalo zničené město. Trojice chvíli jen nehybně, mlčky stála a snažila se pochopit, co vidí.
Bouřňák promluvil první. „Vypadá to, jako by se tady vylila Říšská chodba.“
Popel a nehybný vzduch, světlo jako bez života – Kalama mariňákova poznámka nepřekvapila. Právě opustili jedno místo smrti a prázdnoty a ocitli se na dalším podobném. „Pořád to poznávám,“ poznamenal. „Y'Ghatan.“
Bouřňák zakašlal a odplivl si. „To teda bylo oblíhání.“
„Armáda odešla,“ usoudil Rychlej Ben, prohlížející si stopy a smetí tam, kde stával tábor. „Na západ.“
„Koukněte na tu díru v hradbě,“ ukazoval Bouřňák, „Moranthská munice, celej vůz, řekl bych.“
Dírou vytekla vazká řeka. Znehybněla a třpytila se ve slunci. Rozteklé sklo a kovy. Kalam pochopil, že došlo k ohnivé bouři. Další nad ubohou Y'Ghatan. Spustili ji snad sapéři?
„Olivový olej,“ prohlásil najednou Rychlej Ben. „Ve městě musela být celá sklizeň oliv.“ Po odmlce ještě dodal: „Zajímalo by mě, jestli to byla nehoda.“
Kalam se po něm ohlédl. „To by bylo nejspíš přehnaný, Rychlej. Kromě toho jsem slyšel, že Leoman není ten typ, co jenom tak zahodí život.“
„Pokud tu zůstal dost dlouho.“
„Utrpěli jsme ztráty,“ ozval se Bouřňák. „Támhle je hromadnej hrob, pod tím popelem.“ Natáhl ruku. „Děsivě velkej, pokud v něm neležej i povstalecký mrtví.“
„Pro ty kopeme jiný hroby,“ namítl Kalam věda, že to Bouřňák sám moc dobře ví. Nevypadalo to dobře, jen si to nechtěli přiznat. Ne nahlas. „Stopy vypadají pár dní starý. Asi bychom měli Čtrnáctou dohonit.“
„Nejdřív to tu obejděme,“ navrhl Rychlej Ben a prohlížel si zničené město. „Je tu něco… reziduum… nevím. Jenom…“
„Rozumnej argument od velemága,“ podotkl Bouřňák. „Mě jsi přesvědčil.“
Kalam se ohlédl na velkou pohřební mohylu a říkal si, kolik jeho přátel tam leží pod zemí, nehybní ve věčné temnotě, a červi a larvy už pracují na tom, aby je zbavili všeho, co je činilo jedinečnými. O něčem takovém nepřemýšlel rád, ale kdyby se tu nezastavil a nevěnoval jim chvilku zamyšlení, kdo jiný by to udělal?
* * *
Na silnici i pláních podél ní se válely ohořelé trosky. Stanové kolíky dosud zaražené v zemi držely ohořelé útržky plátna a do zákopu za ohybem silnice před bývalou městskou bránou byl vhozen tucet nafouklých koňských zdechlin se zdviženýma nohama, připomínajícíma kostnaté pahýly stromů v bažině much. V nehybném vzduchu visel smrad spáleniny.
Apsalar na silnici zastavila koně a pomalu se rozhlížela po zkáze před sebou. Její pozornost upoutal pohyb sto kroků před ní a nalevo. Když poznala krok a držení těla dvou ze tří lidí, nyní mířících k tomu, co zbývalo z Y'Ghatan, uklidnila se. Telorast a Cudrn se vrhly zpátky k jejímu koni.
„Strašlivé zprávy, Neapsalar!“ křičela Telorast. „Tři strašliví muži na nás čekají, budeme-li pokračovat tímto směrem. Hodláš-li je zničit, tak to je v pořádku. Přejeme ti štěstí. Jinak radíme útěk. Hned.“
„Souhlasím,“ dodávala Cudrn, kývající kostlivou hlavičkou, jak běhala sem a tam, plazila se a zase běhala s ocáskem zdviženým do vzduchu.
Kůň zvedl přední nohu a démonické kostry se rozprchly. Zjistily, že pobyt v jeho blízkosti může být nebezpečný.
„Dva z nich znám,“ sdělila jim Apsalar. „Kromě toho si nás už všimli.“ Pobídla koně a pomalu se blížila k mágovi, jeho asasínskému společníkovi a malazskému vojákovi. Všichni již změnili směr a odměřeně kráčeli k ní.
„Oni nás zničí!“ syčela Telorast. „To poznám – ach, ten mág, ten není hodný, vůbec ne –“
Oba tvorečkové se vrhli do úkrytu.
Zničení. Apsalar připouštěla, že taková možnost existuje, vzhledem k tomu, co s Rychlým Benem a Kalamem Mécharem zažila. Ale oni o tom, že je posedlá, věděli, a potom cestovala s Kalamem celé měsíce, nejdřív přes Hledačovu hlubinu, z Darúdžhistánu až do Ehrlitanu, a za celou tu dobu se nestalo nic nepatřičného. To ji poněkud uklidnilo. Čekala, až k ní dorazí.
Kalam promluvil první. „Jen máloco na světě dává smysl, Apsalar.“
Apsalar pokrčila rameny. „Každý z nás si šel svou cestou, Kalame Méchare. A kupříkladu mě nijak zvlášť

nepřekvapuje, že se ty naše opět spojily.“
„Tak to je znepokojivý prohlášení,“ podotkl Rychlej Ben. „Pokud tu nejsi, abys ukojila Stínupánovu touhu po pomstě, neexistuje žádný možný důvod, proč by se měly naše cesty spojit. Ne tady. Ne teď. Mě tedy rozhodně nepostrkoval a netahal žádný potměšilý bůh –“
„Máš kolem sebe auru mistra Kápě, Rychlej Bene,“ opáčila Apsalar, což očividně polekalo Kalama a vojáka. „Takový reziduum pochází jedině z dlouhých rozhovorů s pánem smrti, a tak i když tvrdíš, že jednáš svobodně, tvoje motivy pro to, co děláš a kam zamíříš, jsou možná míň tvoje vlastní, než si myslíš. Nebo než by sis chtěl myslet.“ Pohledem sklouzla ke Kalamovi. „A přitom asasín poznal, že tu před chvílí byl Kotilion. A co se tady toho falarskýho vojáka týče, jeho duch je spojen s nějakým T’lan Imass a s ohněm života, který mají jako náboženství. A tak se tu setkávají oheň, stín a smrt ve chvíli, kdy se tyto síly a bohové těchto sil spojují proti jednomu nepříteli. Přesto mám pocit, že bych vás měla varovat – ten nepřítel už není jen jeden, a možná ani nikdy nebyl. Nicméně současná aliance možná nevydrží dlouho.“
„Co to jen je na tom všem, co se mi nelíbí?“ utrousil Rychlej Ben.
Kalam se po něm ohlédl. „Možná, Rychlej, cítíš něco z mý touhy – kterou jen stěží ovládám – vrazit ti pěst do obličeje. Pán smrti? Co se, ve jménu Propasti, v Černým Korálu vlastně stalo?“
„Účelnost,“ štěkl čaroděj s očima upřenýma na Apsalar. „To se stalo. V celý tý zatracený válce s Pannionským dominiem. To by mělo být jasný z výsledku – to, že Dujek spojil síly s Caladanem Chmurem, bylo jenom první a nejpozoruhodnější porušení pravidel.“
„Takže ty teď pracuješ pro mistra Kápě?“
„Ani náhodou, Kalame. Abych rozvedl tu slovní hříčku, mistr Kápě ví, že pracoval pro mě.“
„Pracoval? A co teď?“
„A teď,“ ukázal Rychlej Ben na Apsalar, „jak říká ona, jsou bohové ve válce.“ Pokrčil rameny, ale bylo to nejisté pokrčení. „Musím zjistit, jak to vypadá na obou stranách, Kalame. Musím položit otázky. Musím získat odpovědi.“
„A ty ti poskytne mistr Kápě?“
Pohled, jejž vrhl po asasínovi, byl plachý, téměř bázlivý. „Pomalu.“
„A co dostává mistr Kápě od tebe?“
Čaroděj se naštětil. „Pokoušel ses někdy přesvědčovat mrtvýho? To prostě nejde!“ Pro změnu se zamračil na Apsalar. „Poslyš, pamatuješ si ty hry, co hrávali Křovák se Šumem? S balíčkem draků? Pitomci, ale to už je jedno. Podstatný je, že si pravidla vytvářeli během hry, a to dělám i já, jasný? Bohové, i génius jako já má svý hranice!“
Falarský voják frkl a vycenil zuby.
Čaroděj k němu popošel. „A dost, Bouřňáku! Ty a ten tvůj zatracenej kamennej meč!“ Mávl rukou směrem k Y’Ghatan. „Připadá ti, že to voní?“
„Ještě víc by mi voněl velemág pobočnice rozsekanej na kousky a podávanej ve vlastní šťávě samotnýmu mistrovi Kápě.“ Sáhl po imasském meči a zakřenil se ještě víc. „A já jsem ten, kdo –“
„Uklidněte se, oba,“ křikl Kalam. „Dobrá, Apsalar, všichni jsme tady a to je zvláštní, ale možná ne tak zvláštní, jak by mělo být. Navíc je to fuk.“ Ukázal na sebe, Rychlýho Bena a Bouřňáka. „My se vracíme ke Čtrnáctý armádě. Teda vrátíme se, jakmile obejdeme město a Rychlej se ujistí, že je tak mrtvý, jak vypadá –“
„Je mrtvý,“ přerušil jej čaroděj. „Ale stejně ho obejdeme.“ Ukázal prstem na Apsalar. „A ty, ženská, ty necestuješ sama, viď? Kde se schovávají tví společníci? A co jsou zač? Zmoci?“
„Můžeš jim tak říkat,“ opáčila.
„Tak kde se schovávají?“ zopakoval Rychlej Ben otázku.
„Nevím to jistě. Nejspíš někde poblíž. Jsou… plachý.“ Nic dalšího nedodala, bylať nadmíru spokojená s tím, jak se čaroděj mračí.
„Kam vlastně jedeš, Apsalar?“ zajímal se Kalam.
Zvedla obočí. „No přece s váma, samozřejmě.“
Poznala, že je to příliš nepotěšilo, ale nic nenamítali. Podle ní to bylo dokonalé završení této části cesty, protože se krylo s nejnaléhavějším úkolem – posledním terčem. Tím jediným, který nemohla pominout.
Odjakživa věděla, že Kotilion je ze všech nejrafinovanější parchant.
* * *
„No dobře,“ prohlásila seržant Hellian, „který z vás chce být můj nový kaprál?“
Truc a Bezdech si vyměnili pohledy.
„Co?“ zeptal se Truc. „My? Ale teď máš přece Balgrida a Tavose Ponda. Nebo dokonce –“
„Tohle je můj nový oddíl a o těchhle věcech rozhoduju já.“ Zašilhala na ostatní vojáky. „Balgrid je mág. Tavos Pond jakbysmet.“ Zamračila se na ty dva. „Nemám mágy ráda, každou chvíli zmizí, zrovna když se jich chceš na něco zeptat.“ Pohledem přelétla poslední dva vojáky. „Snad je sapér a to mluví samo za sebe a Lutes je náš léčitel. Takže zbývá…“ Znovu se obrátila k dvojčatům, „zbýváte vy dva.“
„Dobře,“ řekl Truc. „Já budu kaprál.“
„Tak moment,“ vyjel Bezdech. „Já chci bejt kaprál! Od něj já rozkazy přijímat nebudu, seržante. Ani náhodou. To mně nadělili mozek, víš –“
Truc frkl. „A potom jsi nevěděl, co s ním, tak jsi ho zahodil.“
„Seš velkej tlustej lhář, Truci –“
„Ticho!“ Hellian sáhla po meči. Pak si vzpomněla, jak je na tom, a vytáhla místo toho nůž. „Ještě jedno slovo od kohokoliv, a sama se říznu.“
Všichni na ni civěli.
„Jsem žena, víte, a takhle ženy jednají s muži. Vy všichni jste muži. Budete dělat potíže a já si vrazím nůž do ruky. Nebo

do nohy. Nebo si možná odříznu bradavku. A vy neřádi s tím budete muset žít. Po zbytek života budete žít s tím, že jste byli takoví kreténi, že se kvůli vám Hellian zmrzačila.“
Nikdo nepromluvil.
Hellian s úsměvem vrátila nůž do pochvy. „Výborně. A teď, vy dva, už jsem se rozhodla. Budete kaprálové oba. Tak.“
„Ale co když budu chtít dát Bezdechovi rozkaz –“
„No to nemůžeš.“
Bezdech zvedl prst. „Počkat, co když ostatním dáme různý rozkazy?“
„S tím si nelamte hlavu,“ radil Snad, „my vás stejně nebudeme poslouchat. Oba jste pitomci, ale jestli z vás chce seržant nadělat kaprály, ať si. Nám je to fuk. Z pitomců bývají dobrý kaprálové.“
„Skvěle,“ pochválila si Hellian a vstala, „je to vyřízený. A teď ať nikdo neodchází, poněvadž kapitán chce, abychom byli připravený na pochod.“ A odešla nahoru na hřeben. Přemýšlet.
Kapitán si vzala Urba a udělala z něj seržanta. Šílenství. To staré pravidlo o tom, že z pitomců jsou dobří kaprálové, se očividně vztahovalo i na seržanty. Jenomže s tím nic nenadělá. Jistě, mohla by ho zabít, ale potom by vznikly potíže. Urb byl pořádný kus chlapa a nebylo moc míst, kam by se dalo schovat tělo. Aspoň ne tady, usoudila, rozhlížejíc se po kusech kamení, cihlách a střepech na svahu.
Musí najít nějakou vesnici. Mohla by vyměnit nůž – ne, to by nešlo, protože by přestala fungovat její hrozba a oddíl by se mohl vzbouřit. Pokud by příště neuvedla jako možnou zbraň nehty – vyškrábe si oči, něco takového. Zadívala se na své nehty – jej, jsou skoro všechny ulámané. Taková hrůza…
* * *
„Koukni se na ni,“ vrčel Snad. „Nám řekne, že nemáme odcházet, a co ona udělá? Odejde si. Najde si hřeben a dělá co? Prohlíží si nehty. Má je pořádně ulámaný! Bohové, za mistrem Kápě prokletýho seržanta máme skutečnou ženskou –“
„To nejni skutečná ženská,“ namítl Truc. „Ty ji vůbec neznáš, sapére. To já s Bezdechem jsme byli mezi těma chudákama, který první vlezli do toho chrámu v Kartoolu, kde načala celá tahle příšerná noční můra.“
„Co to meleš?“ chtěl vědět Balgrid.
„Někdo povraždil všechny kněze v chrámu D’rek a my byli první na scéně. Prostě, víte, jak to probíhá. Byla to naše čtvrť, jasný? Ne že jsme směli patrolovat vevnitř v chrámu, že jo, takže to nebyla naše vina. Ale odkdy se v říši počítá zdravej rozum? Takže nás museli poslat pryč. Nejlíp aby nás zabili a nic z toho se nedostalo ven –“
„Právě se to ven dostalo,“ upozornil jej Tavos Pond a poškrábal se pod hrubými, zaschlou krví ztvrdlými obvazy na obličeji.
„O čem to mluvíš?“ ptal se Balgrid znovu. „A co to támhle seržant provádí?“
Snad se zamračil na Lutese. „Ještě pořád je hluchej. Udělej něco!“
„To se vrátí,“ opáčil léčitel s krčením ramen. „Většinou. Chce to čas, to je všecko.“
„Na každej pád,“ ujal se opět slova Truc, „to nejni skutečná ženská. Chlastá –“
„Jasně,“ přerušil jej Bezdech, „a proč chlastá? No protože se bojí pavouků!“
„To je fuk,“ odsekl jeho bratr. „A teď zůstává střízlivá a to je zlý. Poslouchejte, všichni –“
„Co?“ zeptal se Balgrid.
„Poslouchejte, vy ostatní, stačí, když jí budeme dodávat pití, a všecko bude v cajku –“
„Blbec,“ frkl Snad. „Toho, kdo ty kněze zabil, jste nechytli nejspíš proto, že seržant byla zkárovaná. V Y’Ghatan si vedla dobře, nebo jste zapomněli? Jste naživu díky ní.“
„To přejde, sapére. Jen počkej. Chci říct, koukni se na ni – stará se o svý nehty!“
* * *
Gesler věděl, že přijmout těžkooděnce do oddílu není snadné. Oni neuvažují jako obyčejní lidé. Vlastně si ani nebyl jistý, jestli to jsou lidé. Spíš něco mezi Imassy z masa a kostí a Barghasty. A teď měl dokonce čtyři. Krátkonosa, Bystrošku, Uru Helu a Jepici. Bystroška by nejspíš utáhla víc než vůl a navíc byla Napanka, i když ty nádherné zelené oči pocházely odjinud. A Krátkonos měl zřejmě ve zvyku ztrácet části těla, a nedalo se poznat, jak daleko to zašlo kromě scházejícího nosu a ucha. Uru byla Korelrijka, a předtím než se proplížila na palubu jakatakanského kupeckého korábu, byla nejspíš určená pro Bouřnou hradbu, což znamenalo, že měla pocit, že nikomu nic nedluží. Jepici bylo očividně snadné zmást, ale tvrdá byla stejně jako ostatní.
A že byli těžkooděnci pořádně tvrdí. Musel si důkladně promyslet, jak s oddílem postupovat. Ale jestli se někdy objeví Bouřňák, zamiluje si je.
V jistém ohledu možná dávalo smysl oddíly přeorganizovat, ale Gesler si nebyl jistý, jestli je správné načasování. Navíc to byla věc pěsti Keneba a ten by raději vojáky, kteří teď byli všichni do jednoho veteráni, rozdělil. No, tohle si budou muset přebrat ti zatracení důstojníci. Jemu v této chvíli dělalo největší starosti to, že neměli skoro žádné zbraně a zbroj. Stačilo, aby na ně narazila dvacítka nájezdníků či dokonce banditů, a slunce by vybělovalo další malazské kosti. Potřebovali dohonit to prokleté vojsko.
Upřel oči na západ, na silnici nahoře na hřebeni. Všiml si, že tam už stojí Hellian ozářená vycházejícím sluncem. Zvláštní žena, ale něco musela udělat správně, když své vojáky tím vším provedla. Ohlížet se na Y’Ghatan nechtěl. Pokaždé, když to předtím udělal, vracely se mu obrazy: Pravda s batohy s municí, běžící do kouře a plamenů. Šumař a Sépie, ženoucí se zpátky, pryč od toho, co se blížilo. Ne, to prokleté město nestojí ani za pohled.
Co jste si vůbec mohli z toho zatraceného místa odnést? Leoman je nalákal do pasti, udělal z města síť, z níž nebylo úniku – jenže… my to dokázali, ne? Jenže kolik jich tam zůstalo? To se dozvěděli od kapitána. Přes dva tisíce, že? Aby zabili pár set fanatiků, kteří by se nejspíš spokojili s tím, že by pozabíjeli sebe a nikoho jiného, aby dokázali nějakou zbytečnou šílenost, kvůli které podle nich stálo za to zemřít. Zabíjení Malažanů již dost sladké poslední jídlo ještě trochu přisladilo. Jen aby nějakému bohu zazářily oči.

Pravda, stačí něco dost dlouho leštit a ono se to nakonec zaleskne.
Slunce zvedlo nad obzor spalující oko. Pomalu byl čas vyrazit.
* * *
Deset, možná víc mláďat, všechna růžová, svraštělá a kroutící se ve starém hnízdě jiřiček, které se odtrhlo od zřícené zdi. Flaška ho držel v dlaních a nahlížel do něj. Matka mu seděla na rameni a cukala čeníškem, jako by zvažovala náhlý skok – buď k bezmocnému vrhu, nebo Flaškovi po krku.
„Jenom klid, miláčku," zašeptal Flaška. „Jsou moji stejně jako tvoji."
Opodál se ozval přidušený zvuk a vzápětí výbuch smíchu.
Flaška se zle zamračil na Smíšku. „Ty vůbec nic nechápeš, ty pitomá krávo."
„Nemůžu uvěřit, že s sebou to špinavý zvíře taháš. No dobře, dostala nás ven, ale teď ji nech jít. Kromě toho je nedokážeš udržet naživu – musí je krmit, jasný, což znamená, že se musí hodně shánět. A kdy na to asi bude mít čas? Chystáme se vytáhnout na pochod, blbečku."
„To zvládneme," odsekl. „Krysy jsou kmenová zvířata. Kromě toho jsme už sehnali dost jídla – žrát zatím potřebuje akorát Y'Ghatan, malý jenom sajou."
„Nech toho, je mi z tebe špatně. Na světě je už tak dost krys, Flaško. Tu velkou vezmi, jasně, ale mrňata nech ptákům."
„To by mi nikdy neodpustila."
* * *
Koryk zpovzdáli pozoroval oba hádající se vojáky. Nakonec vstal.
„Nechoď daleko," zavolal Struna.
Setijský míšenec jen zabručel a vydal se na severní konec planiny, kde byly v zemi hluboké jámy. Na kraji jedné se zastavil a nahlédl dolů. Kdysi dávno se v jamách těžil jíl pro hrnčíře, když ještě byla hladina podzemní vody vysoko. Když voda vyschla, byly jámy užitečné jako skladiště odpadků včetně těl chudáků.
V jamách nejblíž městské hradbě byly jenom kosti, vybělené hromady popraskaných kostí mezi rozedranými pruhy rubášů. Chvíli nad pozůstatky postál, pak slezl po drolícím se svahu.
Vojáci ztratili většinu kostí našitých na zbroj a stejnokroje. Podle Koryka bylo příhodné, že dávno mrtví občané Y'Ghatan nabízejí vlastní. Nakonec jsme prolezli mezi kostmi samotného města. A ani netušíme, co jsme nechali za sebou.
Po kolena v kostech se rozhlížel. Tady nedostatek amuletů rozhodně nebyl. Spokojeně začal sbírat.
* * *
„Bez vší tý zbroje vypadáš jako nahej."
Kaprál Smola se zaškaredil. „Já bez ní jsem skoro nahej, seržante."
Struna s úsměvem odvrátil zrak a pátral, dokud nenašel Koryka, jenž právě vylézal na zem. Aspoň to tak vypadalo. Zvláštní, tajnůstkářský muž. Ale pokud se chtěl vrtat v zemi, byla to jeho věc, tedy pokud se objeví při nástupu.
Sépie stál u ohně a naléval si zbytek čaje, uvařeného z půl tuctu místních rostlin, které Flaška určil jako poživatelné, ačkoliv ohledně jejích jedovatosti se vyjadřoval poněkud zdrženlivě.
Seržant si prohlédl svůj oddíl a vrátil se k holení. Nožem – jedinou zbraní, jež mu zůstala – si odřezával páchnoucí, ožehlé vlasy.
Jedno z nalezených dětí se na něj pověsilo. Holčička, upírala na něj vykulené oči, kulatý obličejík měla ušmudlaný od popela a z nosu jí tekl sopel. Rty měla olízané dokrvava.
Struna se zarazil, zadíval se na ni a zvedl obočí. „Potřebuješ se vykoupat, holka. Budeme tě muset hodit do prvního potoka, na kterej narazíme."
Udělala obličej.
„S tím se nedá nic dělat," pokračoval. „Od malazskejch vojáků u Čtrnáctý se vyžaduje jistá úroveň čistoty. Zatím na to kapitán moc nedbá, ale věř mi, nevydrží to…" Když si všiml, že ho už neposlouchá, odmlčel se. Dívala se na něco za ním. Otočil se.
A uviděl jezdce a tři lidi jdoucí pěšky. Blížili se po silnici obkružující Y'Ghatan. Mířili k nim.
„To je Bouřňák," ozval se vedle něj Gesler. „Toho klacka bych poznal kdekoliv. A Kalam s Rychlým Benem. Tu ženskou na koni neznám…"
Ale já ano. Struna vstal a vydal se jim vstříc. Za sebou slyšel Geslera.
„Mistr Kápě nás vem," zabručel Struna a podíval se nejdřív na Apsalar a potom na Kalama a Rychlýho Bena, „půlka starýho oddílu. A tady."
Rychlej Ben upíral oči na Šumaře. „Oholil ses," poznamenal. „To mi připomíná, jak jsi vlastně mladej – s těma fousama ses změnil na stařík." Po chvíli ještě dodal: „Bylo by hezký mít tady Klátila."
„Na toho zapomeň," sdělil mu Struna, „ten si tloustne v Darúdžhistánu a poslední, co by chtěl, je vidět naše šeredný ksichty." Zakašlal. „Předpokládám, že je tam i Paran a s nohama na stole popíjí chlazený saltoanský víno."
„Nakonec z něj byl dobrej kapitán," podotkl čaroděj. „Kdo by si to byl pomyslel, co?"
Struna kývl na ženu na koni. „Apsalar. Kdepak je Kvítko Ručka?"
Pokrčila rameny. „Dneska si říká Řezník, Šumaři."
Aha.
„V každým případě," pokračovala, „jsme se už před nějakou dobou rozešli."
Bouřňák přistoupil ke Geslerovi. „Ztratili jsme ho?" zeptal se.
Gesler odvrátil zrak a kývl.
„Co se stalo?"
„Pravda nám všem zachránil kůži, Bouřňáku," ozval se Struna. „Udělal, co jsme my nemohli, když bylo potřeba to

udělat. A ani slovíčkem si nepostěžoval. Položil za nás život. Kéž by to mohlo být jinak…“ Potřásl hlavou. „Vím, je to těžký, když jsou tak mladý.“
Bouřňákovi vyhrkly slzy, stékaly mu po opáleném obličeji. Beze slova prošel kolem nich dolů ze svahu k tábořícím Malažanům. Gesler se za ním chvíli díval a pak ho následoval.
Nikdo nepromluvil.
„Měl jsem takový pocit,“ ozval se po chvíli Rychlej Ben. „Dostali jste se z Y'Ghatan – ale Čtrnáctá už odtáhla.“
Šumař kývl. „Musela. Od východu se blíží mor. Kromě toho to muselo vypadat neuvěřitelně – že by někdo lapený ve městě tu ohnivou bouři přežil.“
„Jak jste to dokázali?“ zajímalo Kalama.
„Jsme připravený vyrazit,“ řekl Šumař, když se na silnici objevila Faradan Sort. „Povím ti to cestou. A Rychlej, mám v oddílu mága, se kterým bych tě rád seznámil – všecky nás zachránil.“
„Co mám udělat já?“ opáčil čaroděj. „Potřást mu rukou?“
„Ne, pokud nechceš být kousnutej.“ Cha, ten se ale tváří. To za to stálo.
* * *
Most byl postavený z černých kamenů, hrubě přitesaných, nicméně dokonale do sebe zapadajících. Byl dost široký, aby se sem vešly dva povozy vedle sebe. Nebylo tu žádné zábradlí a okraje vypadaly odroleně. Paran z toho byl celý nesvůj. Zvlášť proto, že pod mostem nic nebylo. Vůbec nic. Šedá mlha v bezedném moři. Šedá mlha dvacet kroků od něj polykající samotný most. Šedá mlha vyvracející oblohu nad hlavou.
Polozrozená říše, zemřelá při potratu. Vzduch byl chladný, vlhký a byl cítit tůněmi. Paran si přitáhl plášť k tělu. „Je to docela takové, jak jsem to viděl,“ zamumlal si pro sebe.
Křovákův duch, stojící na kraji masivního mostu, se pomalu obrátil. „Ty už jsi tady byl, kapitáne?“
„Vidění,“ opáčil Paran. „To je vše. Musíme přejít tento most –“
„Ano,“ přitakal sapér. „Do dávno zapomenuté říše. Patří mistrovi Kápě? Těžko říct.“ Přesunul pohled na Ganath. „Měla jsi změnit názor, Jaghutko.“
Paran se ohlédl. Její výraz se poznat nedal, ale v postoji měla jistou strnulost a ruce, které zvedla ke kapuci, již si vyčarovala, se jí třásly.
„Ano, měla,“ přitakala.
„Tohle je starší než říše mistra Kápě, ne?“ zeptal se jí Paran. „A ty ji poznáváš, viď, Ganath?“
„Ano na obě otázky. Toto místo patří Jaghutům – do našich bájí. Je to naše vidění podsvětí, pane balíčku. Verdith'anath, Most smrti. Musíš si najít jinou cestu, Ganoesi Parane, abys našel ty, které hledáš.“
Zavrtěl hlavou. „Obávám se, že tahle je jediná.“
„To nelze.“
„Proč?“
Neodpověděla.
Paran zaváhal, než odpověděl. „Toto je místo z mého vidění. Tady musím začít. Ale… totiž ty sny odsud nikdy nepokračují – nevidím, co leží před námi na tomto mostě. Takže znám tohle, co vidíš před námi, a vím, že mě dál povede duch.“ Studoval mlhu halící kamennou stezku. „Nakonec jsem došel k názoru, že to lze vidět dvěma způsoby.“
„Vidět co?“ zeptala se Ganath.
„Nedostatek vidění a předtuchy, jak pokračovat. Mohl bych zapomenout na všechno ostatní a pokusit se je uklidnit tím, že je budu přesně plnit a ani o vlásek se neodchýlím – ze strachu, že by to mohlo způsobit katastrofu. Nebo bych mohl všechny nejistoty považovat za příležitosti a povolit otěže své představivosti.“
Křovák udělal pohyb, jako by plival, ačkoliv jeho ústa nic neopustilo. „Soudím, že ses rozhodl pro to druhý, kapitáne.“
Paran kývl a obrátil se k Jaghutce. „Kdo ve vašich pověstech ten most hlídá, Ganath?“
Potřásla hlavou. „Toto místo leží pod zemí, pod nohama mistra Kápě. Klidně může tuto říši znát, ale nemyslím, že by se jí pokoušel vládnout… nebo jejím obyvatelům. Toto je prvotní místo, pane balíčku, stejně jako jsou primitivní síly, které je považují za domov. Bylo by domýšlivé věřit, že smrt má jen jeden projev. Jako se vším ostatním se vrstvy ukládají na jiné vrstvy a ty nejhlubší a nejtemnější jsou časem zapomenuty – přesto vytvořily to, co leží nad námi.“ Zadívala se na Parana a dodala: „Nosíš otataralový meč.“
„Nerad,“ přiznal. „Většinou ho mívám zaražený do zadní stěny Collova paláce v Darúdžhistánu. Žasnu, že ho cítíš – pochva je ze železa a bronzu, takže jeho účinky ruší.“
Jaghutka pokrčila rameny. „Překážka je nedokonalá. Obyvatelé zdejší říše – pokud jsou pověsti pravdivé, což bývají – dávají přednost surové síle před čáry. Meč bude jen mečem.“
„Stejně jsem ho nehodlal použít.“
„To jako prostě vyrazíme přes most,“ zajímal se Křovák, „a zjistíme, co se bude dít? Kapitáne, možná jsem sapér a navíc mrtvý, ale ani já si nemyslím, že je to dobrý nápad.“
„Ovšemže není,“ souhlasil Paran. „Plánoval jsem něco jiného.“ Vytáhl z tlumoku malý předmět, paprsčitý a kulatý, a hodil ho na zem. „Nemělo by to trvat moc dlouho,“ poznamenal. „Vědí, že se mají držet nablízku.“
Chvíli nato z mlhy za nimi zazněly zvuky, dusot kopyt a těžké rachocení velkých kol. Chvíli nato se objevilo koňské spřežení, koně byli zpěnění, pohazovali hlavami a kouleli očima. Táhli kočár se šesti koly. Různých ozdobných výstupků na bocích kočáru se drželi strážci, někteří přivázaní koženými postroji. Zbraně drželi v rukou a zuřivě se mračili do mlhy všude kolem.
Kočí zatáhl za opratě a tajemně vykřikl. Kopyta zadusala, koně se vzepjali a stočili obrovský kočár do strany a na místě ho zastavili.
Strážci se odepjali, seskákali a s nataženými kušemi se rozestoupili kolem kočáru. Kočí na kozlíku zatáhl brzdu, přehodil

přes ni opratě, vytáhl čutoru a sedmi loky spolykal její obsah. Říhl si, vrátil do čutory zátku, čutoru vrátil do kapsy a slezl na zem. Otevřel dvířka. Paran zachytil pohyb za zamřížovaným okýnkem.
Muž, jenž se protlačil ven, byl obrovský, oblečený v promočeném hedvábí a baculaté ruce a kulaťoučký obličej měl zalité potem.
„Ty musíš být Karpolan Demesand," řekl Paran. „Já jsem Ganoes Paran. Děkuji za tak rychlý příjezd. Samozřejmě znám pověst Trygallské obchodnické gildy, takže mě to ani nepřekvapuje."
„Ani nemělo!" opáčil tlouštík se širokým úsměvem, v němž předvedl zuby se zlatými čepičkami, posázenými démanty. Když jeho pohled dopadl na most, úsměv pohasl. „No tohle." Pokynul dvěma nejbližším strážcům. Byly to Pardúnky, obě silně zjizvené. „Nisstar, Artaro, na kraj mlhy na mostě, prosím. Opatrně obhlédněte kraje – bez opěrné zdi nás čeká opravdu zrádná cesta." Znovu upřel zářivá očka na Parana. „Pane balíčku, odpusť, jsem zcela vyčerpán! Ach, jaké nároky klade tato děsivá země na chudáka starého Karpolana Demesanda! Po tomto se musíme spěšně vrátit na náš nejdražší rodný kontinent Genabakis! Sedmiměstí pronásledují samé tragédie – vidíš, jak ztrácím na váze! Ten stres! Trápení! Špatné jídlo!" Luskl prsty a z kočáru za ním se vynořil sluha a nějak se mu dařilo vybalancovat podnos plný sklenic, s křišťálovou karafou navrch, v jedné ruce a druhou si pomáhal při vystupování. „Přistupte, přátelé! Vy ne, zatracení podílníci! Vy dávejte pozor, hňupové! Tam venku jsou tvorové, a vy víte, co se stane, když tvorové dorazí! Ne, já hovořím ke svým hostům! Ganoesi Paranovi, pánovi balíčku, jeho přízračnému společníkovi a jaghutské kouzelnici – připojte se ke mně, popudlivá trojice, při tomto mírumilovném přípitku… než vypukne chaos!"
„Děkuju za pozvání," zabručel Křovák, „ale poněvadž jsem duch –"
„Ale vůbec ne," přerušil jej Karpolan Demesand, „vím, že v těsné blízkosti tady mého vynálezu nejsi postižen nehmotností – vůbec ne! Nuže," podal sapérovi sklenku, „pij, příteli! A znovu se potěš lahodným vjemem chuti, nemluvě o alkoholu!"
„Když to říkáš," utrousil Křovák a skleničku přijal. Polkl doušek a jeho rozmazaný výraz se poněkud rozjasnil. „Bohové pod námi! Dokázal jsi to, kupče! Myslím, že nakonec budu tenhle kočár strašit až do skonání světa!"
„Žel, příteli, účinek nakonec odezní. Jinak bychom čelili beznadějnému břemeni, jak si jistě umíš představit! Teď ty, Jaghutko, prosím, význam myriády příchutí ve víně ti zajisté neunikne." Rozzářeně jí podával sklenici.
Napila se a vycenila kly. Paran usoudil, že to bude úsměv. „Bik'trara – ledové květy – musel jsi nedávno překročit jaghutský ledovec, že jsi nasbíral tak vzácné rostliny."
„Správně, moje milá! Jaghutské ledovce a krom toho spoustu dalšího, tím si buď jistá! Abych to vysvětlil, Trygallská obchodnická gilda cestuje chodbami – což o sobě nemůže tvrdit žádný jiný obchodník na tomto světě. Podle toho jsme také velice drazí." Mrkl na Parana. „Velice, jak pán balíčku předobře ví. Když už o tom mluvíme, doufám, že máš platbu s sebou."
Paran kývl.
Karpolan mu podal třetí sklenku. „Všiml jsem si, že sis přivedl koně, pane balíčku. Hodláš tedy jet vedle nás?"
„Asi ano. Je to problém?"
„Těžko říct – ještě nevíme, s čím se na tomto strašidelném mostě setkáme. V každém případě musíš jet blízko, pokud se nehodláš chránit sám – v kterémžto případě proč bys nás vůbec najímal?"
„Ne, jsem si jistý, že vaši ochranu budu potřebovat," řekl Paran. „Ano, proto jsem v Darúdžhistánu uzavřel s vaším cechem dohodu." Napil se vína a zatočila se mu hlava. „Ačkoliv," dodal, prohlížeje si zlatavý mok, „jestli toho vypiju víc, možná budu mít problém udržet se v sedle."
„Musíš se pevně přivázat, Ganoesi Parane. Ke třmenům i k sedlu. V tom mi věř, takovou cestu nejlépe zvládneš podnapilý – nebo omámený výpary durhangu. Či obojí. Teď musím začít s přípravami – i když jsem tuto chodbu dosud nikdy nenavštívil, mám takové tušení, že na tomto děsivém mostě budeme vystaveni těžké zkoušce."
„Budeš-li souhlasit," ozvala se Ganath, „pojedu s tebou uvnitř."
„Nádhera, a radím ti, připrav si přístup do své chodby, Jaghutko, kdyby to bylo zapotřebí."
Paran je sledoval, jak nasedají do kočáru. Potom se obrátil ke Křovákovi.
Sapér dopil víno a postavil sklenici na podnos, který stále držel sluha – stařík se zarudlýma očima a prošedivělými vlasy, jež byly na okrajích ožehlé. „Kolik takových cest jsi podnikl?" zeptal se ho Křovák.
„Víc, než dokážu spočítat, pane."
„Předpokládám, že Karpolan Demesand je velemág."
„To skutečně je, pane. A za to mu my podílníci každý den žehnáme."
„Bezpochyby," zabručel Křovák a obrátil se k Paranovi. „Jestli to nebudeš pít, kapitáne, tak to odlož. Musíme si promluvit."
Paran se odhodlal k dalšímu doušku, vrátil sklenici a vydal se za Křovákem k mostu.
„Máš něco na své přízračné mysli, sapére?"
„Spoustu věcí, kapitáne, ale hezky jedno po druhým. Víš, když jsem tenkrát v Korálu hodil tu svítivku, říkal jsem si, že to je konec. Mistr Kápě ví, že jsem neměl na vybranou, takže kdybych tím musel projít znova, udělal bych to samý. Každopádně –" zarazil se. „Nějakou dobu byla jenom, no, prostě tma," pokračoval po chvíli. „Občas problesklo něco jako světlo, něco jako vědomí. Bylo to jako," podíval se Paranovi do očí, „jako kdybych neměl kam jít. Totiž moje duše. Vůbec nikam. A věř mi, že to není moc dobrej pocit."
„Ale potom jsi odešel," hádal Paran. „Tedy našel jsi místo, kam jít."
Křovák kývl a znovu se zadíval na mlhu před nimi. „Nejdřív jsem slyšel hlasy. Potom… ze tmy vylezli starý kamarádi. Tváře, který jsem znal, a jak jsem říkal, byli to rozhodně kamarádi. A taky pár tváří, co jsem neznal. Musíš, kapitáne, pochopit, před tebou byla spousta Paličů mostů pořádný parchanti. Když voják projde tím, čím jsme na Raraku a v Černým psu prošli my, vylezou dva druhy lidí. Buď jsi pokornej, nebo začneš věřit, že císařovna uctívá to, co ti leze z

prdele, a nejenom císařovna, ale taky všichni ostatní lidi. Teda zaživa jsem na ty neřády nikdy neměl čas – a teď mě čeká celá věčnost v jejich společnosti.“
Paran se zamyslel. „Pokračuj,“ vybídl sapéra nakonec.
„My Paliči mostů máme práci a některým z nás se to nelíbí. Totiž jsme mrtví, ne? Jasně, je dobrý pomáhat kamarádům, co jsou ještě naživu, a možná pomáhat celýmu lidstvu, jestli na to dojde, a nerad to říkám, ale ono na to dojde. Ale stejně skončíš s otázkama, na který není odpověď.“
„Jako třeba?“
Sapér se zamračil. „Zní to hrozně, ale… co z toho budeme mít my? Ocitneme se ve vojsku nemrtvých v zatraceným moři na místě, kde bývala poušť. My už s válkama skoncovali, bojování skončilo, a teď to vypadá, že musíme vytáhnout – a je to dlouhej pochod, delší, než si umíš představit. Jenomže teď je to naše cesta, že?“
„A kam vede, Křováku?“
Sapér zavrtěl hlavou. „Co znamená umřít? Co znamená ascendovat? Není to, jako že jsme získali deset tisíc uctívačů mezi živýma, že? Totiž jediný, co máme my mrtví vojáci společnýho, je to, že nikdo z nás nebyl dost dobrej nebo neměl dost velký štěstí, aby přežil v boji. Jsme houf zkrachovalců.“ Vyštěkl smíchy. „Tohle si pro ty syčáky musím zapamatovat. Jen abych se jim dostal pod kůži.“
Paran se ohlédl na kočár. Pořád se tam nic nedělo, jen sluha zmizel uvnitř. Povzdechl si. „Ascendenty, Křováku, to je role, která se špatně vysvětluje – vlastně jsem ještě nenašel skutečně užitečnou odpověď na to, co ascendence je – i když jsem pročetl všechny ty učené traktáty v darúdžhistánských knihovnách a archivech. Proto jsem přišel s vlastní teorií.“
„Poslouchám, kapitáne.“
„Dobrá, začněme tímhle. Z ascendentů, které si najdou uctívače, se stanou bohové, a tohle pouto působí oběma směry. Ascendenty bez uctívačů jsou vlastně nespoutané. Nezadané, řečeno jazykem balíčku draků. Bohové, kteří kdysi měli uctívače, ale už je nemají, jsou pořád ascendenty, ale v podstatě vykleštěnými, a v tomto stavu zůstanou, pokud se uctívání nějak neobnoví. U starších bohů to znamená prolít krev na posvěcené nebo aspoň kdysi posvěcené půdě. U primitivnějších duchů a podobných zjevů stačí, když si na ně někdo vzpomene nebo znovu objeví jejich jméno nebo dojde k nějaké jiné formě probuzení. Ale na ničem z toho nezáleží, pokud je dotyčný ascendent skutečně zničen. Abych se trochu vrátil, ascendenty, ať bohové či nikoliv, zřejmě mají jistou moc. Možná je to magie, možná osobnost, možná něco jiného. A to zřejmě znamená, že jsou neobvykle působivé –“
„V čem?“
„Když jim zkřížíš cestu, nenechají si to líbit. To jsem chtěl říct. Smrtelník někoho praští a možná mu zlomí nos. Ascendent někoho praští a dotyčný proletí zdí. Tedy, nemyslím to doslova – ačkoliv i to se občas stává. Nejde nezbytně o tělesnou sílu, spíš sílu vůle. Když ascendent něco vykoná, rozběhnou se od něj vlny a projdou… vším. Proto jsou tak nebezpečné. Kupříkladu před Fenerovým vypuzením byl Trhač prvním hrdinou, to je staré jméno pro ascendent. Nic víc nebyl. Většinu času trávil buď bojem s jinými prvními hrdiny, nebo se ke konci potuloval krajem ve své převtělenecké podobě. Kdyby se mu v té podobě nic nestalo, jeho ascendentnost by nakonec vyprchala, ztratil by se v primitivní zvířecí mysli přerostlého tygra. Jenomže se přihodilo cosi nečekaného – vlastně dvě nečekané věci. Fener byl vypuzen a Trhač zahynul nezvyklým způsobem. A díky těmto dvěma událostem se všechno změnilo.“
„No dobře,“ zabručel Křovák, „to je všecko moc pěkný. A kdy se dostaneš ke svý teorii, kapitáne?“
„Každá hora má vrchol, Křováku, a během historie bylo hor a hor – víc, než si umíme představit – hory lidí, Jaghutů, T’lan Imass, Eres’al, Barghastů, Trellů a tak dále. Nejen hory, celá pohoří. Věřím, že ascendence je přirozený jev, nevyhnutelný zákon pravděpodobnosti. Máš masu lidí, kdekoliv, jakéhokoliv druhu, a nakonec se vytvoří dost velký tlak a vznikne hora, která bude mít vrchol. Proto se z tolika ascendentů stali bohové – během pokolení se jméno velkého hrdiny stane posvátným, zástupcem nějakého dávno ztraceného zlatého věku, a tak to jde dál.“
„Jestli to teda chápu, kapitáne – a připouštím, že to není a nikdy nebylo snadný – dneska je tu moc velkej tlak a kvůli tomu je tu tolik ascendentů a věci začínají být ošemetný.“
Paran pokrčil rameny. „Možná to tak je. Nejspíš to tak funguje vždycky. Ale tyhle věci se nakonec setřepou. Hory do sebe narážejí, vrcholky se hroutí a zapomenuté se rozdrolí v prach.“
„Kapitáne, hodláš do balíčku přidat novou kartu?“
Paran si ducha dlouho prohlížel. „V mnoha dómech už Voják existuje –“
„Ale nejsou žádní nezadaní vojáci, kapitáne. Ne… my.“
„Říkal jsi, že před sebou máš dlouhou cestu, sapére. Jak to víš? Kdo tě vede?“
„Na to neumím odpovědět, kapitáne. Proto jsme si mysleli – naše část tyhle dohody – že kdybys pro nás vytvořil novou kartu, bylo by to jako nasypat hrst pšeničný mouky na neviditelnou síť.“
„Část dohody? O tom ses měl zmínit na začátku, Křováku.“
„Ne, líp, když už je pozdě.“
„Pro tebe ano. Dobrá, promyslím si to. Připouštím, že jsem zvědavý. Už proto, že s tebou a tvým vojskem duchů někdo přímo manipuluje. Předpokládám, že to, co vás volá, je mnohem prchavější, mnohem primitivnější. Přírodní síla, jako by znovu začal platit nějaký dávno ztracený zákon a vy ho prosadíte. Nakonec.“
„Zajímavá myšlenka, kapitáne. Odjakživa jsem věděl, že máš mozek, a teď konečně chápu, k čemu je dobrej.“
„Na něco se tě, Křováku, zeptám.“
„Jestli musíš.“
„Ta dlouhá cesta před vámi, vy táhnete do války, že? Proti komu?“
„Spíš čemu –“
Zmatek za nimi, podílníci přibíhali ke kočáru, pleskala kůže a cvakaly přezky, jak se tucet lidí připínal na místo. Koně,

najednou podráždění, pohazovali hlavami, podupávali a větřili. Kočí se chopil opratí.
„Vy dva!“ zavrčel. „Je čas.“
„Radši si přisednu ke kočímu,“ prohlásil Křovák. „Kapitáne, jak říkal velemág, drž se poblíž. Věděl jsem, jak nás dostat sem, ale nemám tušení, co přijde teď.“
Paran kývl a zamířil ke koni. Křovák se vyškrábal na kozlík. Dvě Pardúnky se vrátily z okrajů mostu a vyšplhaly se na střechu. Obě si prohlédly těžké kuše a zásobu šipek se širokými hlavicemi.
Paran se vyhoupl do sedla.
Okenice na dvířkách byla otevřená, takže rozeznával Karpolanův kulatý, zářící obličej. „Cestujeme nebezpečně rychle, Ganoesi Parane. Pokud by cestou došlo k nějaké proměně koně, na němž jedeš, měl bys ho opustit.“
„A pokud postihne proměna mě?“
„Uděláme, co půjde, abychom tě neopustili.“
„To jsi mě uklidnil, Karpolane Demesande.“
Krátký úsměv, pak se okenice prudce zavřela. Kočí znovu podivně vykřikl a plácl opratěmi. Koně se opřeli do postrojů a kočár se otočil za nimi. A vjel na kamenný most.
Paran se držel vedle něj u jednoho z podílníků. Muž po něm vrhl divoký, pološílený úsměv a v ruce v rukavici držel těžkou malazskou kuši.
Vyjeli do kopce a ocitli se v mlze. Ta se kolem nich uzavřela jako měkká stěna.
A vzápětí vypukl chaos. Ze všech stran se vyrojili tvorové s okrovou kůží, jako by se drželi pod mostem. Dlouhé paže s drápy, krátké, opičí nohy, malé hlavy jakoby celé vyplněné tesáky. Vrhli se na vůz a snažili se strhnout podílníky dolů.
Jekot, nárazy šipek do těl, bolestné syčení zasažených. Paranův kůň se vzepjal a předními nohama kopl po bestii lezoucí pod ním. Paran tasil meč a sekl do zad tvora, který se držel nejbližšího podílníka za nohu a rval mu ze stehna kusy masa. Viděl, jak se maso rozděluje až k žebrům. Vystříkla krev. Příšera se zavřísknutím odpadla.
Ke kočáru dorazily další. Jednu podílnici servali dolů, kde s kletbami zmizela pod masou těl s hladkými kůžemi.
Kapitán otočil koně a popojel k hemžící se hromadě.
Nešlo o obratnost – stačilo se jen sklonit a sekat, dokud neodpadlo poslední krvácející tělo.
Žena ležící na krví zalitých kamenech vypadala, jako by ji ohryzal žralok a zase vyplivl. Ale žila. Paran vrátil meč do pochvy, sesedl a hodil si bezvládnou, krvácející ženu přes rameno. Byla těžší, než vypadala. Podařilo se mu ji přehodit přes zadek koně a znovu nasednout.
Kočár již zmizel v mlze. Odpadávala z něj okrová těla. Zadní kola se zvedala a klesala, jak se valila přes povalující se mrtvoly.
A mezi Paranem a kočárem bylo asi půl sta tvorů, kteří se otočili k němu, drápy zdvižené, zuby cvakající. Znovu tasil meč a pobídl koně. Ten pobouřeně zaržál a vyrazil. Hrudníkem odrážel těla stranou a Paran máchal mečem hlava nehlava. Viděl, jak odletují končetiny a pukají lebky. Potvory se pokoušely sebrat mu podílnici. Paran se otočil a sekal do rukou, až toho nechaly.
Jedna nestvůra mu skočila do klína. Horký dech páchnoucí po přezrálých broskvích. Vyceněné sklápěcí tesáky – chtěla ho kousnout do obličeje. Udeřil ji čelem a okrajem přilby rozdrtil nos a zuby. Do očí, nosu a úst mu vystříkla krev.
Stvoření odletělo. Paran se rozmáchl a praštil ho jílcem shora do lebky. Z malých slechů stříkala krev. Paran vytáhl zbraň z rány a mrtvé zvíře odstrčil.
Kůň běžel dál a řičel, jak se mu do krku a prsou zarývaly zuby a drápy. Paran se mu naklonil nad krk a švihal mečem na jeho obranu.
A byli z toho venku, kůň zrychlil do klusu, potom do cvalu. Najednou se před nimi tyčil otlučený, kývající se zadek kočáru. A nikde žádní útočníci. Paran přitáhl otěže, až kůň zpomalil, a objel vůz z boku. Kývl na nejbližšího podílníka.
„Ještě žije – vezměte ji –“
„Opravdu?“ opáčil muž, otočil hlavu a vyplivl červenou slinu.
Paran si všiml, že mu z děr v nohou tryská krev. Proud krve se rychle zpomalil. „Potřebuješ léčitele, a rychle –“
„Pozdě,“ utrousil muž, naklonil se a sundal bezvládnou ženu z Paranova koně. Shora se natáhly další ruce, převzaly ji a vytáhly ji nahoru. Umírající podílník se svezl na kočár a předvedl Paranovi rudě zabarvený úsměv. „Špice,“ sípl.
„Zdvojnásobuje cenu – doufám, že moje zatracená choť bude aspoň vděčná.“ Při řeči zápolil s přezkou postroje a konečně ji rozepnul. Naposledy kývl Paranovi, pustil se a spadl.
Kutálel se a pak… nic.
Paran se ohlédl na nehybné tělo na mostě. Hnala se k němu zvířata. Bohové, tihle lidé přišli o rozum.
„Stebar si zasloužil špici!“ křikl kdosi na střeše vozu. „Kdo má jeho žetony?“
„Tady dole – jak je na tom Thyrss?“
„Zvládne to, chudinka, ale nebude žádná krasavice.“
„Jak ji znám, byla by šťastnější se špicí –“
„Ani náhodou, nemá žádný příbuzný, Efrasi. K čemu je dobrá špice, když nemáš rodinu?“
„Seš legrační, Jorade, a vsadím se, že to ani nevíš.“
„Co jsem řekl teď?“
Řítící se kočár zpomalil, protože se na mostě objevovalo stále víc smetí. Kusy rezavějící zbroje, rozbité zbraně, rance neurčitého šatstva.
Paran zahlédl kus dřeva, který vypadal jako deska na vlny, roztřískaná a na jedné straně ohryzaná, jako by se ji někdo pokusil sežrat. Takže i tady v hrobovém podsvětí jsou tvorové, kteří potřebují jídlo. Což znamená, že jsou živí. Což zřejmě znamená, že sem nepatří. Jsou to vetřelci jako my. Zauvažoval nad všemi těmi návštěvníky zdejší říše,

podlehnuvšími okrovým lidozvířatům. Jak se sem dostali? Buď náhodou, nebo se, jako Paran, snažili přejít ten zatracený most.
„Křováku!“
Duch sedící vedle kočího se předklonil. „Kapitáne?“
„Odkud víš o téhle říši?“
„Přece jsi za námi přišel, ne? Mysleli jsme, že o ní víš ty.“
„To nedává smysl. Vy jste vedli mě, pamatuješ?“
„Tys chtěl jít tam, kam odešli staří tvorové, a tak jsme tady.“
„Ale kde to je?“
Sapér pokrčil rameny a narovnal se.
Paran si uvědomoval, že na tušeních je jedna věc špatná. Nikdo neví, odkud se berou a jak vznikají.
Po třetině lígy stále stoupali do kopce, ale povrch silnice byl čistý, a ačkoliv hustá mlha přetrvávala, trochu se projasnila, jako by nad obzor vyšlo skryté slunce planoucí bílým ohněm. Pokud tu nějaký obzor byl. Ne každá chodba hrála podle stejných pravidel.
Kočí najednou zaklel, zabral za opratě a nohou se opřel do brzdy. Vůz zprudka zastavil a Paran udělal totéž.
Před sebou měli hromadu trosek obklopenou roztroušenými kousky. Trosky kočáru.
Všichni chvíli mlčeli, potom se z mluvicí trubky pod střechou ozval hlas Karpolana Demesanda. „Nisstar, Antaro, buďte tak laskavé a prozkoumejte onu překážku.“
Paran sesedl, meč stále v ruce, a připojil se k oběma Pardúnkám, opatrně postupujícím ke zničenému povozu.
„To patří Trygallské obchodnické gildě,“ poznamenal tiše Paran, „že?“
„Pššt.“
Dorazili k hromadě. Paran zůstal stát a podílnice se rozestoupily a vyměňovaly si posunky. Kuše držely připravené a ve chvilce se mu ztratily z dohledu.
Kočár ležel na boku, střechu měl Paran přímo před sebou. Jedno zadní kolo chybělo. Měděné plechy na střeše byly omlácené, místy vypáčené, posekané a zprohýbané. Na dvou viditelných železných kroužcích pro připoutání zůstaly kožené řemeny.
Jedna z Pardúnek vyskočila nahoru, zastavila se na rámu dvířek a dřepla si, aby mohla nahlédnout dovnitř. Vzápětí zmizela dole. Druhá podílnice obešla trosky. Paran si ji prohlížel. Nedávno jí někdo přerazil nos, protože pod očima měla světlé půlměsíčky modřin. Oči nad nimi byly plné strachu.
Karpolan Demesand vystoupil a s Jaghutkou po boku a Křovákem za patami pomalu přicházel blíž.
Paran se otočil a zadíval se na bledého velemága. „Poznáváš ten kočár, Karpolane?“
Kupec kývl. „Mistra obchodnice Darpareth Vayd se všemi podílníky, dva roky to je. Ganoesi Parane, tohle si musím promyslet, protože byla moje nadřízená v kouzelných uměnách. Tento objev mě velmi rozlítostnil, protože byla moje přítelkyně. Rozlítostnil a polekal.“
„Vzpomínáš si na její poslední úkol?“
„Jasnozřivá otázka. V zásadě,“ odmlčel se a sepjal ruce, „zůstávají takové informace majetkem Trygallské obchodnické gildy, protože si jistě uvědomuješ, že důvěrnost je hodnota, za niž naši zákazníci platí v přesvědčení, že nic nevyzradíme. V tomto případě jsou však jasné dvě věci, které nutnost utajení převyšují. Za prvé je zřejmé, že budeme-li pokračovat, budeme čelit tomu, čemu čelila Darpareth. Za druhé, na této své poslední misi neuspěla. A my očividně nechceme sdílet její osud. Proto tady musíme spojit svá nadání, za prvé, abychom zjistili, co ji zničilo, a za druhé, abychom vyvinuli rozumnou obranu proti nepříteli, který je za to zodpovědný.“
Objevila se druhá Pardúnka. Když uviděla Karpolana, zavrtěla hlavou.
„Žádná těla,“ uhádl Paran. „Samozřejmě, ty hladové potvory, na které jsme narazili, je potom mohly odklidit –“
„Myslím, že ne,“ ozvala se Ganath. „Myslím, že i ony se bojí přiblížit k tomu, co leží před námi, a neodvážily by se po mostě tak daleko. V každém případě škody na tom voze pocházejí od někoho mnohem většího a silnějšího. Má-li most skutečného strážce, tak podle mne na něj tito ubozí cestovatelé narazili.“
Paran se zamračil. „Strážce. K čemu by tu byl strážce? Takové věci patří do pohádek. Jak často se tudy někdo pokusí přejít? Musí to být vzácné, což znamená, že tu je strážce se spoustou volného času. Proč by si někam nevyrazil? Pokud má mozek, taková geasa by ho dohnala k šílenství –“
„Mohl by být dost šílený, aby roztrhal na kusy všechno, co se tu objeví,“ dodal Křovák.
„Spíš by toužil, aby ho někdo podrbal za uchem,“ odsekl Paran. „Tohle nedává smysl. Tvorové potřebují jíst, potřebují společnost –“
„A jestli má strážce pána?“ tázala se Ganath.
„Tohle není držba,“ namítl Paran. „Nemá to žádná pravidla ani pána.“
Karpolan zabručel. „Víš to jistě, Ganoesi Parane?“
„Vím. Více méně. Tato říše je pochovaná, zapomenutá.“
„V tom případě je možné,“ zahloubal se Karpolan, „že to někdo musí strážci teprve sdělit – tedy to, že jeho úkol již není důležitý. Jinými slovy, musíme ho jeho geasy zprostit.“
„Pokud takový strážce existuje,“ dodal Paran, „a nedošlo jen k náhodnému střetu dvou sil, směřujících stejným směrem.“
Trygallský mistr přimhouřil oči. „Ty o tom víš něco víc, Ganoesi Parane?“
„Co tu Darpareth Vayd pohledávala?“
„Budeme si tedy vyměňovat tajemství. Nuže dobrá. Jak si vzpomínám, zákazník byl z Darúdžhistánu. Přesněji z domu Orrů. Kontakt zprostředkovala žena, neteř zesnulého Turbana Orra. Paní Sedara.“

„A úkol?“
„Tato říše je zjevně domovem mnohých entit, dávno zapomenutých mocností, pochovaných v šerém dávnověku. Úkolem bylo provést rozbor takovýchto tvorů. Protože se paní Sedara výpravy účastnila osobně, další podrobnosti nebyly k dispozici. Předpokládalo se, že ví, co hledá. Nyní je řada na tobě, Ganoesi Parane.“
Paran se zamračil a popošel blíž ke zničenému vozu. Prohlížel si trhliny a rýhy v měděném plátování na střeše. „Vždycky mě zajímalo, kam odešli,“ pravil, „a nakonec mi došlo, kam jdou.“ Obrátil se ke Karpolanovi Demesandovi. „Nemyslím si, že tu je nějaký strážce. Myslím si, že se tady na mostě setkali poutníci cestující stejným směrem a Darpareth a Sedara Orr měly smůlu. Kočár zničili dva ohaři stínu.“
„Víš to jistě?“
Vím. Cítím je. Své… příbuzné. „Asi to budeme muset odstranit z cesty.“
„Jedna otázka,“ ozval se Karpolan Demesand. „Co se stalo s těly?“
„Ohaři mívají ve zvyku své oběti odtáhnout a pohazovat si s nimi. Občas se jimi krmí, ale většinou je těší prosté zabíjení – a museli být rozzuření a bujní. Právě byli vysvobozeni z Dragnipúru, meče Anomandera Dlouhý vlas.“
„To není možné,“ štěkl velemág.
„Ne, jen neobyčejně složité.“
„Jak tohle všechno víš?“ vyptával se Karpolan.
„Protože jsem je sám osvobodil.“
„Potom… jsi za tohle zodpovědný.“
Paran se podíval tlouštíkovi do najednou tvrdých a nebezpečných očí. „Ke své velké lítosti. Víš, vůbec tam neměli být. Tedy v Dragnipúru. Já tam taky neměl být. A v té době jsem nevěděl, kam uniknou, ani jestli vůbec můžou uniknout. Vlastně to vypadalo, že jsem je poslal do zapomnění – do samotné Propasti. Jak se ukázalo,“ dodal s pohledem upřeným na rozbitý vůz, „potřeboval jsem je k tomu, aby udělali právě tohle – potřeboval jsem, aby prorazili cestu. Samozřejmě by bylo lepší, kdyby na ní nikoho nepotkali. Je snadné zapomenout, jak strašní jsou…“
Karpolan Demesand se obrátil na podílníky. „Slezte dolů! Musíme vyčistit cestu!“
„Kapitáne,“ ozval se Křovák, „vážně z tebe začínám být nervózní.“
* * *
Trosky se sténáním sklouzly přes okraj a zmizely v mlze. Podílníci čekali, až zdola něco uslyší, ale nic se neozvalo. Na Karpolanův rozkaz se nakonec vrátili na trygallský kočár.
Velemág zřejmě neměl náladu povídat si s Paranem. Ten si navíc všiml, že po něm Jaghutka úkosem pokukuje, než nasedla do kočáru. Povzdechl si. Nepříjemné zprávy tohle obvykle dělávají – tušil, že objeví-li se potíže, příliš mnoho pomocných rukou se k němu nenatáhne. Vyškrábal se zpátky do sedla.
Pokračovali v cestě. Konečně dorazili na vrchol mostu – musel být nejméně lígu dlouhý. Pokud by si člověk nevlezl pod most, nebylo vidět, zda mohutnou stavbu podpírají sloupy či opěrné zdi, nebo jestli jen nijak nezakotvený visí nad obrovskou rozlohou nicoty.
Vepředu se z mlhy cosi vynořilo, a když se přiblížili, rozeznali širokou bránu značící konec mostu. Sloupy byly dole silné a směrem vzhůru se zužovaly a skláněly se k sobě. Obrovský kamenný překlad nepůsobil právě nejpevněji. Celá stavba byla porostlá mechem.
Karpolan zastavil kočár, a jak bylo jeho zvykem, poslal bránou pardúnské podílnice. Když se jim nestalo nic nepatřičného a v pořádku se vrátily podat zprávu, že cesta je volná – tedy nakolik byla vidět – kočár projel bránou. A hned za ní se zastavil, protože koně došlápli do bahnité vody jezera či moře. Paran sjel s koněm na kraj vody. Zamračeně se rozhlížel, sledoval pobřeží.
„Něco není v pořádku, kapitáne?“ ozval se z vozu Křovák.
„Rozhodně. Tohle jezero není v pořádku.“
„Proč?“
„Nemá tu být.“
„Jak to víš?“
Paran sesedl a sklonil se k vodě. Nikde ani vlnka, hladina byla dokonale klidná. Paran ponořil ruku do chladné, kalné tekutiny a nabral trochu do dlaně. Přičichl. „Je cítit hnilobou. Tohle je povodeň –“
Přerušilo jej strašidelné kvílení přicházející odněkud ze břehu.
„Pro mistra Kápě!“ zasyčel Křovák. „Plíce, ze kterejch to vychází, musí být obrovský.“
Paran se narovnal a zadíval se do mlhy směrem, odkud zvuk nejspíš přicházel. Nakonec se zase vyhoupl do sedla.
„Myslím, že s tím strážcem jsem se mýlil,“ poznamenal.
Ze země vycházelo tlumené dunění. Ať to bylo cokoliv, blížilo se to. „Jedeme,“ prohlásil Paran. „Po břehu, a rychle.“

KAPITOLA JEDENÁCT

Na bohy mám tento názor:
jsou zcela lhostejní k mému utrpení.

Tomlos, Fenerův válečný jezdec
?827 spánku Ohnice

J
eho ruce sahaly do jiného světa. Dovnitř a ven, dovnitř a ven. Dávaly, braly – Heborik nepoznal, co z toho, pokud

vůbec něco. Možná to bylo podobné, jako když jazyk hledá vykotlaný zub, nejisté zapátrání, po němž přijde ujištění, že věci nejsou tak docela v pořádku. Sáhl tam a dotkl se něčeho, impulsivní gesto trpké jako požehnání, jako by si nemohl pomoci, jen donekonečna opakovat posměšný léčitelský dotek.
Duším ztraceným v roztříštěných kusech nefritových obrů nabízel pouze lži. Jeho dotyk je ujišťoval o jeho přítomnosti, jeho pozornosti, a jim to připomínalo skutečné životy, jež kdysi měli, ale jaký dar jim to mohlo poskytnout? Nic jim nesliboval, a oni mu přesto věřili, a to bylo horší než mučení jak pro něj, tak pro ně.
Mrtvé město opustili předevčírem, ale jeho dosud strašila tamní nevědomá samolibost, duchové a jejich nesmyslné, opakující se životy odměřované krok za krokem stále dokola. V té lopotě bylo odhaleno příliš mnoho pravd, a když přišlo na jalovost, Heborik žádné připomínky nepotřeboval.
Oblohu malovala na stříbrno na toto období nezvyklá oblaka, za nimiž klouzalo po své pravidelné dráze téměř neviditelné slunce. V chladném vzduchu se hemžil hmyz, tančil v tlumeném světle na staré kupecké silnici, po níž Heborik s ostatními putovali, a zvedal se před nimi v hotových mračnech.
Koně frkali, aby si vyčistili nozdry, a kůže na krku a bocích se jim cukala. Scillara prošla celý svůj působivý seznam nadávek a havěť odháněla kouřem z rezlistí, jenž jí vířil kolem hlavy. Felisín Mladší dělala totéž, jen bez sprostých řečí. Řezník jel vepředu a Heborik si uvědomil, že je jednak zodpovědný za ty vyplašené hordy, a zároveň má štěstí, že jimi rychle projede.
Scillara si toho zřejmě také všimla. „Proč není tady vzadu? Potom by se krvničky a písečný blechy honily za námi všema místo toho – tyhle noční můry!“
Heborik neříkal nic. Ropušník se hnal vedle silnice na jižní straně a držel s nimi krok. Za démonem se rozkládala křovinatá pláň, kdežto na severu se táhl horský hřeben – konec prastarého pohoří, v němž stálo dávno mrtvé město. Icariovo dědictví. Jako nespoutaný bůh kráčející krajinou, tak Icarium zanechával krvavé stopy. Takové tvory je třeba zabít. Takoví tvorové jsou ohavnost. Kdežto Fener – Fener prostě zmizel. Jako kančí bůh byl vtažen do této říše a zbaven většiny své moci. Objevit se by znamenalo nechat se zničit. Tady dole byli lovci. Musím najít způsob, jak Fenera poslat zpátky. A jestli to Trhačovi bude vadit, jeho smůla. Kanec a vlk se mohou o Trůn války podělit. Vlastně to dávalo smysl. Válka měla odjakživa dvě tváře. My a oni, a ani jedněm nelze po právu odepřít jejich víru. Ano, byla v tom jistá symetrie. „Je pravda,“ poznamenal, „že já nikdy nevěřil na jednoduché odpovědi, ani v tu… rozvratnou srážku jedinečností. Moc může mít deset tisíc tváří, ale pohled v očích jedné každé z nich je stejný.“ Podíval se na Scillaru a Felisín. Obě na něj zíraly. „Není žádný rozdíl mezi mluvením nahlas a mluvením ve vlastní hlavě,“ dodal. „Ani v jednom případě nikdo neposlouchá.“
„Je těžký poslouchat,“ utrousila Scillara, „když to, co říkáš, nedává smysl.“
„Smysl vyžaduje námahu.“
„Povím ti, co dává smysl, dědo. Děti jsou prokletím žen. Nejdřív tě zatěžujou zevnitř a potom na tobě visí zvenku. A jak dlouho? Ne dny nebo měsíce, dokonce ani roky ne. Desetiletí. Děti, lepší by bylo, kdyby se rodily s ocasem a čtyřma nohama a nadšeně utekly a zalezly do nějaký díry v zemi. Lepší kdyby se uměly samy bránit od chvíle, kdy se vyškrábou ven. To by dávalo smysl.“
„Kdyby to bylo tak,“ podotkla Felisín, „potom by nebylo zapotřebí rodin, vesnic a měst. Všichni bychom žili v divočině.“
„Místo toho,“ ucedila Scillara, „žijeme ve vězení. Aspoň my ženy.“
„Nemůže to být tak špatné,“ namítala Felisín.
„Nedá se nic dělat,“ řekl Heborik. „Každý do života spadne a tím to končí. Některé volby uděláme sami, ale většinu udělá někdo za nás.“
„To si myslíš ty, co?“ odsekla Scillara. „Ale podívej se na tuhle pitomou cestu, Heboriku. Pravda, nejdřív jsme jenom utíkali z Raraku, když z písku vystoupilo to příšerný moře. Potom se objevil ten hňup kněz stínu a tady Řezník a najednou jsme šli za tebou – kam? Na Otataralový ostrov. Proč? Kdo ví, ale má to něco společnýho s těma tvýma strašidelnýma rukama a s tím, jak napravuješ nepravosti. A teď jsem zbouchnutá.“
„Jak do toho to poslední zapadá?“ chtěla vědět Felisín, očividně rozzlobená.
„Prostě zapadá a nehodlám to vysvětlovat. Bohové pod námi, ti zatracení brouci mě dusí! Řezníku! Vrať se sem, ty bezduchej moulo!“
Heborika pobavilo, jak se mladík zatvářil ohromeně, když se na Scillařin křik otočil, zastavil koně a čekal.
„Teď zjistíš, jak se cítíme my,“ štěkla Scillara.
„Měli bychom přidat,“ podotkl Řezník. „Můžeme? Kromě toho je to dobrý pro koně. Potřebujou se protáhnout.“
Myslím, že to potřebujeme všichni. „Nasaď tempo, Řezníku. Ropušník nás určitě dohoní.“
„Skáče s otevřenou pusou,“ zavrčela Scillara.
„To bychom možná měli zkusit všichni,“ navrhla Felisín.
„Cha! Už tak jich mám v sobě dost!“
Žádný bůh si akolyty nezaslouží. V každém ohledu je to nerovný vztah, říkal si Heborik. Smrtelníci třeba obětují celý dospělý život na snahu o spojení s jimi vybraným bohem, a co dostanou oplátkou za takovou oddanost? Rozhodně nic moc. Často vůbec nic. Je slabý dotek něčeho mnohem mocnějšího dostatečný?
Když jsem se dotkl Fenera…
Uvědomil si, že kančímu bohu by lépe posloužila jeho lhostejnost. To pomyšlení se do něj zařízlo jako tupý nůž s pilovitým ostřím – nic hladkého a přesného – a jak je Řezník klusem vedl po cestě, Heborik dokázal nanejvýš cenit zuby v úšklebku z duchovní bolesti.
Z níž stoupaly šeptající hlasy, prosící, žebrající. O to, co jim nemohl dát. Cítí se takhle bohové? Zaplaveni bezpočtem modliteb, proseb o požehnání, o vykoupení od myriády ztracených duší? Tolika, že bůh může jen vrávorat pod tím

náporem a na žadonící hlasy reagovat pouze mlčením?
Jenomže vykoupení není dar. Vykoupení je třeba si zasloužit.
A tak jedeme dál…
* * *
Scillara jela vedle Řezníka. Prohlížela si ho, dokud si její pozornost neuvědomil a neotočil hlavu. „Co se děje?“
„Kdo říká, že se něco děje?“
„Poslední dobou máš opravdu hodně stížností, Scillaro.“
„Ne, je jich málo. Akorát se opakuju.“
Vzdychl si a pokrčil rameny. „Jsme asi týden od pobřeží. Začínám si říkat, jestli jsme udělali dobře, když jsme se vydali po pevnině… přes více méně neobydlený oblasti. Pořád šetříme s jídlem a trpíme tím, možná kromě tebe a Ropušníka. A jsme pořád paranoidnější, prchámе před každou prašnou cestou a zájezdním hostincem.“ Zavrtěl hlavou. „Nikdo nás nehoní. Všem je úplně ukradený, co děláme a kam jdeme.“
„Co když se mýlíš?“ zeptala se Scillara. Přehodila otěže přes sedlovou hrušku a nacpávala si dýmku. Jeho kůň špatně došlápl a vrazil do ní. Trhla sebou. „Dám ti radu, Řezníku. Jestli někdy otěhotníš, nejezdi na koni.“
„Budu si to pamatovat,“ slíbil. „Nicméně máš pravdu. Můžu se mýlit. Stejně si to ale nemyslím. Zrovna se nepřetrhneme, takže kdyby po nás šli lovci, už by nás dávno dohnali.“
Na to měla zřejmou odpověď, ale nechala to být. „Rozhlídl ses kolem, Řezníku? Během cesty? Během těch týdnů v tyhle zdánlivý pustině?“
„Jenom nakolik jsem musel. Proč?“
„Tuhle cestu vybral Heborik, ale nebyla to náhoda. Jistě, dneska to je pustina, ale dřív nebývala. Začala jsem si všímat věcí, a ne jenom těch očividných, jako město, co jsme tuhle minuli. Jedeme po starých silnicích, který kdysi byly větší, rovný, často vyvýšený. Silnice dávno zmizelých civilizací. A koukni támhle na tu pláň,“ ukázala k jihu. „Vidíš ty vlny? To jsou brázdy, starý, skoro zahlazený, ale když se prodlouží stíny, ještě je rozeznáš. Kdysi to byla obdělávaná půda. Úrodná. Vidím to celý týdny, Řezníku. Heborikova cesta nás vede přes kosti mrtvého věku. Proč?“
„Proč se ho nezeptáš?“
„Nechci.“
„No jelikož je rovnou za náma, tak tě nejspíš slyšel, Scillaro.“
„To je mi fuk. Já se ptala tebe.“
„Já ale nevím proč.“
„Já ano,“ sdělila mu.
„Aha. No dobře, tak proč?“
„Heborik má rád svý noční můry. Proto.“
Řezník se jí podíval do očí a pak se otočil v sedle a ohlédl se na Heborika.
Jenž mlčel.
„Mrtví a umírající,“ pokračovala Scillara. „Tak vysajeme zemi do sucha. Tak ze všeho vymačkáme barvy, i když je to ráj. A to, co děláme se zemí, děláme i jeden druhýmu. Podrážíme se navzájem. Dokonce i tábor ša'ik měl svý vrstvy, hierarchii, aby lidi udržela na svým místě.“
„O tom mi nemusíš vykládat,“ utrousil Řezník. „V něčem podobným jsem žil v Darúdžhistánu.“
„Ještě jsem neskončila. Proto Bidithal našel stoupence svýho kultu. Sílu mu dodávala nespravedlnost, křivda a to, jak šmejdi zřejmě vždycky vyhrávají. Víš, Bidithal kdysi byl jedním z těch šmejdů. Vychutnával si moc – a potom dorazili Malažané a všechno to roztrhali na kusy. A Bidithal byl na útěku, jenom další zajíc zdrhající před vlky. A on to chtěl zpátky, všecku tu moc, a nový kult, který si vytvořil, sloužil právě tomuhle účelu. Potíž byla v tom, že byl buď génius, nebo měl štěstí, protože myšlenka za kultem – ne ty krutý obřady, který si vynucoval, ale myšlenka – udeřila na správnou strunu. Oslovila vyděděnce, a v tom byla její genialita –“
„To nebyl jeho nápad,“ poznamenal za nimi Heborik.
„A čí teda?“ zajímalo Řezníka.
„Chromého boha. Spoutaného. Zlomeného tvora, zrazeného, raněného, nedokonalého jako pouliční žebrák, opuštěný sirotek, tělesně i morálně pošramocený. A slib něčeho lepšího, něčeho po smrti – toho ráje, o němž mluvila Scillara, který nikdo nemůže zohyzdit… Jinými slovy je to sen o místě osvobozeném od našich přirozených výstřelků, od naší zpustlosti, kde se můžeš oddávat právě těm výstřelkům a zpustlosti. Jenom nejdřív musíš zemřít.“
„Bojíš se, Heboriku?“ zeptala se Scillara. „Popisuješ svůdnou víru.“
„Ano na obě otázky. Ale jestliže je její jádro ve skutečnosti lež, musíme vyrobit zbraň, která nakonec dosáhne až na samotného Chromého boha. Obávat se toho závěrečného aktu by znamenalo bez námitek se smířit s největší nespravedlností ze všech, s nejhlubší křivdou a nejtěžší představitelnou zradou.“
„Jestli to ovšem je lež,“ podotkla Scillara. „A je? Jakpak to víš?“
„Ženo, kdyby bylo rozhřešení zadarmo, potom by nic, co tady a teď děláme, nemělo smysl.“
„Možná nemá.“
„V tom případě by to nebyla ani otázka oprávněnosti – samotné ospravedlnění by bylo nepodstatné. Přivoláváš anarchii – přivoláváš samotný chaos.“
Zavrtěla hlavou. „Ne, protože je tu jedna síla mocnější než tohle všechno.“
„Ano?“ podivil se Řezník. „A jaká?“
Scillara se zasmála. „O čem jsem to předtím mluvila?“ Ukázala na stopy dávné orby. „Rozhlídni se, Řezníku, jen se rozhlídni.“
* * *

Iskaral Pust tahal za silná vlákna pavučin obalujících Mappův mohutný hrudník. „Dej to pryč! Než se probudí, ty zatracená babo. Ty a ten tvůj prokletý měsíc – podívej, bude pršet. Tohle je poušť – tak co tady má co pršet? Všechno je to tvoje chyba.“ Vzhlédl a ošklivě se usmál. „Nic netuší, kráva jedna blbá. Už se nemůžu dočkat.“ Narovnal se a odběhl k dlouhé bambusové tyči, kterou našel – bambus, proboha – a začal do ní vrtat další dírky.
Očka z krouceného drátku, upevněná v pravidelných rozestupech vlhkým střívkem až po mírně se zužující konec. Vyřezaná a vyleštěná dřevěná cívka a půl lígy Mogořiných vlasů, spředených a zplstnatělých nebo něco podobného a dost silných, aby vytáhly cokoliv včetně blbé krávy mrskající se na mělčině. Pravda, bude muset rok dva počkat, než potěr vyroste do rozumné velikosti. Možná přihodí pár větších – v zaplavené říši, té s těmi obludami plácajícími se na pobřeží, nakonec viděl obrovské sumce. Při té vzpomínce se zachvěl, nicméně pravý milovník rybaření by pochopil, kam až je skutečný nadšenec ochoten zajít pro vhodnou násadu. Až k zabíjení démonů a tak. Pravda, pobyt tam byl dosti děsivý, ale nakonec se vrátil se skutečnými krasavicemi.
Jako malý se chtěl naučit chytat ryby na udici, ale ženy a starešiny kmene to nezajímalo, ne, to byly pořád jenom samé vrše, sítě a podběráky. To byla sklizeň, ne rybaření, avšak mladý Iskaral Pust, jenž jednou utekl s karavanou a na vlastní oči viděl pamětihodnosti Li Hengu – kde strávil den a půl, než si pro něj přijela babička a kvičícího jako podříznuté sele ho odvlekla zpátky ke kmeni – tedy Iskaral Pust objevil dokonalý projev kreativního lovu, projev, který – jak každý ví – je ideální zábavou pro muže.
Brzy bude mít i s mezkem nejlepší důvod opustit hnusný domovský chrám. Jdu na ryby, miláčku. A, jak toužil tohle vyslovit.
„Jsi pitomec,“ prohlásila Mogora.
„Chytrý pitomec, ženo, a to znamená mnohem chytřejší než ty.“ Odmlčel se a prohlížel si ji. „Teď už mi stačí jen počkat, než usne, abych jí mohl ostříhat všechny vlasy – nevšimne si toho, protože tu nemáme rozvěšená stříbrná zrcadla, že? Smíchám je, vlasy z její hlavy, chlupy z uší, z podpaždí, z –“
„Myslíš, že nevím, o co ti jde?“ zeptala se Mogora a zachechtala se, jak se chechtají jen stařeny zplozené hyenami.
„Nejsi jen pitomec, jsi taky hlupák. A pošetilý a nedospělý a posedlý a hnidopišský, záštiplný, povýšený, blahosklonný, defenzivní, agresivní, nevědoucí, svéhlavý, vrtkavý, nedůsledný a taky ošklivý.“
„No a co?“
Zírala na něj jako bezzubý pavouk. „Máš mozek jako pemzu – cokoliv do něj vhodíš, prostě to tam zapadne! Zmizí. Ztratí se. I kdybys do něj nachcal, jen to zasyčí! A konec! Jak tě nenávidím, muži. Se všemi těmi tvými nesnesitelnými, zapáchajícími zvyky – bohové, šťourat se v nose u snídaně – je mi špatně, jen si na to vzpomenu – a na něco takového do smrti nezapomenu –“
„Á, mlč. V kapkách u nosu je výživný pyl, jak každý dobře ví –“
Přerušil ho těžký vzdech. Oba Dalhoňané se podívali na Mappa. Mogora k němu přiběhla a začala mu sundávat pavučiny z pozašívaného obličeje.
Iskaral Pust se naklonil blíž. „Co se mu to stalo s kůží? Má ji vráskitou a svraštělou – co jsi mu to udělala, ženo?“
„Značka pavouků, Mágu,“ opáčila. „Cena za léčení.“
„Každé vlákno nechalo stopu!“
„Ani předtím nebyl žádný krasavec.“
Mappo zasténal a pozvedl ruku. Hned mu zase klesla, a zasténal znovu.
„Odteď bude mít i pavoučí mozek,“ věštil Iskaral. „Začne si plivat do jídla – stejně jako ty, a to se odvažuješ označit moje šťourání v nose za nechutné.“
„Žádný tvor s trochou sebeúcty neudělá to, co jsi udělal ty dnes ráno, Iskarale Puste. Žádný pavouk se v nose šťourat nebude, že? Cha, víš, že mám pravdu.“
„Ne, to nevím. Právě jsem si představil pavouka s osmi nohama v nose, a to mi připomnělo tebe. Potřebuješ ostříhat, Mogoro, a já jsem na to ten pravý.“
„Přiblížíš se ke mně s jiným než milostným záměrem a propíchnu tě.“
„Milostným. Taková příšerná představa –“
„Co kdybych ti řekla, že jsem těhotná?“
„Zabiju mezka.“
Skočila po něm. S ječením, pliváním a škrábáním se váleli v prachu.
Mezek je klidně pozoroval.
* * *
Kachle, které kdysi tvořily mozaiku života Mappo Poříze, byly rozmlácené a rozházené, zbývaly jen slabé odlesky, jako by ležely na dně hluboké studny. Mohl nanejvýš sledovat nesourodé útržky, jejichž význam si uvědomoval jen vzdáleně, a dlouhou dobu před ním ustupovaly, jako by pomalu, neúprosně stoupal k jakémusi neznámému povrchu. Dokud nedorazila stříbřitá vlákna, padající jako déšť, bušící do husté, kalné substance, která ho obklopovala. A on cítil jejich dotek, potom jejich váhu, zastavily ho ve stoupání a po době nehybnosti začal znovu klesat. K těm rozbitým kouskům hluboko dole.
Kde čekala bolest. Ne tělesná – žádné tělo neměl, zatím ne – tahle bolest mu spalovala duši rozličnými zradami, neúspěchy, sebeobviňováním, byly to pěsti, které rozbily vše, čím býval… předtím, než spadl.
A vlákna kousky spojovala, nedbajíce na agonii, nevšímajíce si jeho křiku a protestů.
Ocitl se mezi vysokými kamennými pilíři, přitesanými parohovými nástroji do zužujících se sloupů. Přes polovinu oblohy letěla těžká olověná oblaka a přes druhou půlku vítr hnal pruhy mraků, vyplňující prázdnotu – jako by něco prorazilo díru do oblohy a ta se pomalu zatahovala. Mappo si všiml, že pilíře stojí všude kolem, desítky a desítky, a tvoří jakýsi vzorec, který však z místa, kde stál, nerozeznal. Na rozrytou zemi vrhaly slabé stíny, a právě stíny upoutaly

jeho pozornost, zprvu jen tak, ale pomalu mu to docházelo. Stíny vrhané nemožnými směry, vytvářející nezřetelnou sadu, pavučinu táhnoucí se do všech stran.
A Mappo, stojící v samém středu, konečně pochopil.
Zpoza jednoho pilíře vystoupila mladá žena. Dlouhé vlasy barvy skomírajících plamenů, oči odstínu tepaného zlata, oděná v rozevlátém černém hedvábí. „Tohle," pronesla trellsky, „je dávno. Některé vzpomínky je lépe nechat na pokoji."
„Já si to nevybral," namítl Mappo. „Tady to vůbec neznám."
„Jacuruku, Mappo Pořízi. Čtyři pět let po Pádu. Jen další zavrženíhodná lekce v nebezpečí, vznikajícím z pýchy." Zvedla ruce a dívala se, jak hedvábí klouže dolů a objevuje se dokonale hladká kůže. „Podívej se na mě. Jsem opět mladá. Zvláštní, že jsem si kdysi myslela, že jsem tlustá. Zajímalo by mě, jestli nás to postihuje všechny, totiž že se v průběhu času vnímáme jinak. Ovšem pokud žiješ tak dlouho jako já, žádný takový sebeklam nevydrží." Podívala se mu do očí. „To ty ale víš, viď, Trelle? Dlouhověkost, dar, jímž tě obestřeli Bezejmenní, ti straší v očích jako poškrábané drahokamy, opotřebované a znehodnocené, jimž chybí byť jen jiskřička ješitnosti."
„Kdo jsi?" otázal se Mappo.
„Královna, jež má být vyhnána z trůnu, vypovězena z říše. Moje marnivost brzy utrpí hanebnou porážku."
„Jsi snad starší bohyně? Mám dojem, že tě znám…" Ukázal kolem sebe. „Tahle velká síť, neviditelný vzorec ve zdánlivém chaosu. Mám tě pojmenovat?"
„Raději ne. Již jsem se naučila schovávat. A nehodlám nikomu prokazovat laskavosti. Mogora, ta stará čarodějnice, bude dnešního dne litovat. I když to snad ani není její vina. Ve stínech se o tobě šeptá, Mappo. Pověz mi, proč by se o tebe měl zajímat Stínupán? Anebo o Icaria?"
Trhl sebou. Icarium. Zklamal jsem ho – Propast pod námi, co se stalo? „Je naživu?"
„Je, a Bezejmenní mu darovali nového společníka." Pousmála se. „Ty jsi byl… odhozen. Zajímalo by mne proč. Snad nějaký nedostatek v záměru, váhavost – tvoje přísaha ztratila na čistotě, viď?"
Odvrátil zrak. „Proč ho tedy nezabili?"
Pokrčil rameny. „Podle všeho předvídají využití jeho nadání. Ta představa tě děsí, viď? Je možné, že sis do této chvíle uchoval víru v Bezejmenné?"
„Ne. Znepokojuje mě představa toho, co chtějí vypustit. Icarium není zbraň –"
„Hlupáku, ovšemže je. Oni ho vytvořili a nyní ho použijí… aha, konečně jsem Stínupána pochopila. Chytrý mizera. Samozřejmě jsem uražena, že tak lehkovážně předem počítá s mou věrností. A ještě víc mě uráží, že vím, že v tomto ohledu je jeho předpoklad správný." Povzdechla si. „Je čas poslat tě zpět."
„Počkej – řekla jsi něco – že Bezejmenní Icaria stvořili. Myslel jsem –"
„Byl vykován jejich rukama a zástupem průvodců jako ty vybroušen. Byl stejně nebezpečný, když vylezl z trosek, jež mu udělali z jeho mladého života? Stejně nebezpečný, jako je dnes? Myslím, že nikoliv." Prohlížela si ho. „Má slova tě ranila. Víš, mám Stínupána stále méně v lásce, poněvadž každý můj skutek a slovo zde vyhovuje jeho hanebnému očekávání. Ranila jsem tě a potom jsem si uvědomila, že potřebuje, abys byl raněn. Jak to, že nás zná tak dobře?"
„Pošli mě zpátky."
„Icariova stopa vychládá."
„Hned."
„Ach Mappo, nutíš mě k pláči. Občas jsem to dělávala, ještě zamlada. Ačkoliv je pravda, že většinu mých slz podnítila sebelítost. A tak jsme proměněni. Odejdi, Mappo Pořízi. Udělej, co musíš."
* * *
Zjistil, že leží na zemi a nad sebou má jasné slunce. Opodál se rvala dvě zvířata – ne, uvědomil si, když otočil hlavu, dva lidé. Pokrytí slinami a prachem, tmavými šmouhami potu, rvali si vlasy, kopali do sebe a dloubali.
„Bohové pod námi," vydechl Mappo. „Dalhoňané."
Přestali se prát a otočili se.
„Nás si nevšímej," sdělil mu Iskaral Pust s úsměvem, ač byl celý od krve, „my jsme manželé."
* * *
Tomu se nedalo utéci. Šupinaté, medvědovité zvíře vážící tolik jako trygallský kočár se hnalo dlouhými skoky a vyděšení koně, jak byli unavení, mu nemohli stačit. Červené a černé, zprohýbané šupiny byly velké jako puklíře a střely jimi nepronikly, což dokazoval bezpočet šipek, odrážejících se od jeho kůže. Mělo jedno veliké oko, složené jako oko hmyzí a obklopené ochrannými kostěnými hřebeny. V mohutných čelistech mělo dvě řady zubů jako šavle, dlouhých jako lidské předloktí. Symetrii široké, ploché hlavy mu kazily jizvy z dávných bojů.
Vzdálenost mezi pronásledovatelem a pronásledovanými se zkrátila na pouhých dvě stě kroků. Paran ho přestal sledovat přes rameno a pobízel koně do běhu. Hnali se po kamenitém pobřeží. Dvakrát dupali přes kosti jakýchsi velkých zvířat podobných velrybám, i když se to špatně poznávalo, protože kosti byly rozdrcené. Před nimi se směrem do vnitrozemí zvedal kopec – nakolik v této říši byly kopce. Paran na něj ukázal. „Tudy!" křikl na kočího.
„Cože?" zavřískl muž. „Copak ses zbláznil?"
„Poslední kus! Potom zastav a zbytek nech na mně!"
Stařec potřásl hlavou, nicméně stočil koně do svahu a prudce je pobídl. Kopyta rozrývala bláto a kočár se sunul do vrchu.
Paran znovu zpomalil koně a zahlédl podílníky shromážděné vzadu na kočáru. Když se zastavil přímo zvířeti v cestě, všichni na něj zírali.
Sto kroků.
Paran se snažil ovládnout plašícího se koně a zároveň ze sedlové brašny vytáhnout dřevěnou kartu. Stačil vzhlédnout

– padesát kroků, obluda skláněla hlavu a otevírala tlamu. Ach, trochu moc blízko –
Udělal do dřeva další dvě hlubší rýhy a kartu hodil do cesty útočícímu zvířeti.
Tiše pronesl čtyři slůvka –
Karta nedopadla, zůstala viset ve vzduchu.
Šupinatý medvěd k ní dorazil, zařval – a zmizel.
Jeho kůň se vzepjal. Paran mu sletěl přes zadek a nohy mu vyklouzly ze třmenů. Tvrdě dopadl na zem a klouzal v blátě.
Zvedl se a třel si pozadí.
Přiběhli k němu podílníci a obklopili jej.
„Jak jsi to udělal?“
„Kam se poděl?“
„Hej, jestli jsi to mohl udělat kdykoliv, tak proč jsme utíkali?“
Paran pokrčil rameny. „Kam – kdo ví? A ohledně ‚jak‘, inu, jsem přece pán balíčku draků. Aspoň můžu ten velkolepý titul naplnit.“
Tiskli mu ramena – tvrději, než bylo nutné, ale všiml si, jak se jim ulevilo, jak se jim hrůza vytrácí z očí.
Dorazil Křovák. „Hezký, kapitáne. Nemyslel jsem si, že to zvládneš. Ale jak jsem na to koukal, málem bylo pozdě – bylo to moc těsný. Viděl jsem, jak hýbeš pusou – to bylo nějaký kouzlo? Nevěděl jsem, že jsi mág –“
„Nejsem. Říkal jsem: ‚Doufám, že to vyjde.‘“
Znovu na něj všichni jen zírali.
Paran přistoupil ke koni.
„Z toho kopce je vidět cíl naší cesty,“ poznamenal Křovák. „Velemág si myslel, že bys to měl vědět.“
* * *
Z vrcholku kopce bylo v dálce vidět pět obrovských černých soch. Cesta k nim byla přerušována rybníčky a mokřinnými travinami. Paran si vysokánské sochy chvíli prohlížel. Příšerní ohaři sedící na zadku, dokonale vytvarovaní, jen v ohromném měřítku, celí z černého kamene.
„Něco takového jsi čekal?“ zajímal se Křovák a znovu si vylezl na kozlík.
„Nebyl jsem si jistý,“ přiznal Paran. „Pět… nebo sedm. Tak už to vím. Dva ohaři stínu z Dragnipúru našli své… protějšky, a tak byli spojeni. Zdá se, že potom je někdo osvobodil.“
„Někdo nás poctil návštěvou tu noc, co duchové zničili Psobijce,“ podotkl Křovák. „V táboře ša’ik.“
Paran se obrátil k duchovi. „O tom ses nikdy nezmínil, sapére.“
„No, moc dlouho nevydrželi.“
„Co ve jménu mistra Kápě myslíš tím, že dlouho nevydrželi?“
„Myslím tím, že je někdo zabil.“
„Zabil je? Kdo? Copak tehdy v noci přišel nějaký bůh? Jeden z prvních hrdinů? Nebo nějaký ascendent?“
Křovák se zamračil. „Mám to jenom z druhý ruky, víš, ale podle toho, co jsem slyšel, to byl Toblakai. Jeden z tělesných strážců ša’ik, Leomanův přítel. Moc o něm ale nevím, jenom jméno nebo asi titul, protože to není skutečný jméno –“
„Tělesný strážce jménem Toblakai zabil dva ohaře degaroty?“
Duch pokrčil rameny a kývl. „Jo, tak nějak, kapitáne.“
Paran si sňal přílbu a prohrábl si vlasy – bobové pod námi, potřebuju se vykoupat – potom se zadíval na sochy a krajinu před nimi. „Jezera vypadají mělká – měli bychom se tam dostat bez potíží.“
Dvířka kočáru se otevřela. Vystoupila jaghutská kouzelnice a prohlížela si kamenné sochy. „Dessimbelakis. Jedna duše v sedmi – věřil, že to ho učiní nesmrtelným. Ascendent toužící stát se bohem –“
„Degarotové jsou mnohem starší než Dessimbelakis,“ podotkl Paran.
„Vhodné nádoby,“ opáčila. „Jejich druh byl téměř vyhuben. Našel posledních několik, kteří ještě přežili, a využil je.“
„To byla chyba,“ řekl Paran. „Degarotové mají vlastní historii, vlastní příběh, a ten se neměl vyprávět v odloučení.“
„Ano,“ souhlasila Ganath, „Eres’al, které si psi adoptovali a posléze zdomestikovali. Eres’al, z nichž jednoho dne povstanou Imassové, z nichž jednoho dne povstanou lidé.“
„Takhle je to prostý?“ podivil se Křovák.
„Ne, mnohem složitější,“ pravila Jaghutka, „ale pro naše záměry to postačí.“
Paran se vrátil ke koni. „Jsme skoro tam – nechci žádné další vyrušování – tak pojedeme, ne?“
* * *
Voda, jíž se brodili, páchla hnilobou a na dně rybníčku byla silná vrstva černého bahna, a jak se ukázalo, hvězdicím podobné pijavice. Koně měli co dělat, aby kočár břečkou protáhli, i když Paranovi bylo jasné, že Karpolan Demesand vůz nějakým kouzlem odlehčuje. Nízké náspy mezi rybníčky nabízely chvilkový oddech, ač byly domovem hord kousavého hmyzu, hladově se rojícího okolo podílníků, kteří slezli na zem, aby koním sundali pijavice z nohou. Jeden takový násep je přivedl až na druhý břeh mokřiny, od něhož je dělil pouze úzký kanál stojaté vody, kterou překonali bez potíží.
Před sebou měli dlouhý, mírný svah štěrku smíšeného s bahnem. Paran dojel na vrchol kousek před kočárem a zastavil koně.
Před sebou měl dva obrovské podstavce obklopené sutinami, kde kdysi stávaly sochy. Ve věčně vlhkém bahně okolo byly stopy, známky po nějaké šarvátce. Hned za nimi se zvedal první nedotčený monument, v matně černém kameni byly kůže a svaly vyvedené až děsivě realisticky. A pod ním stála jakási stavba.
Kočár dorazil a Paran slyšel, jak se otevírají dvířka. Podílníci seskákali a rozestoupili se.
Paran sesedl a zamířil ke stavbě. Připojil se k němu Křovák.
„Někdo si tu postavil barák,“ užasl.

„Nevypadá to, že v něm někdo bydlí.“
„Teď ne.“
Dům byl celý zbudovaný z naplaveného dřeva, obdélníkového půdorysu, s delšími stranami rovnoběžně s podstavcem. Nikde žádná okna a z této strany ani dveře. Paran si dům chvíli prohlížel, pak zamířil k jednomu konci.
„Myslím, že to neměl být dům,“ usoudil. „Spíš chrám.“
„To je možný – to naplavený dřevo není pospojovaný a nikde nejsou spáry vyplněný. Kdyby se na to kouknul zedník, řekl by, že je to jen k dočasnýmu používání, takže to vypadá spíš na chrám nebo ohradu…“
Na konci objevili půlměsíčky vstup. V jílu byly těsně vedle sebe zastrkané větve, vytvářející jakýsi chodník. Kráčely po něm zablácené nohy, ale ne v poslední době.
„Nosili kožený mokasíny,“ povšiml si Křovák, jenž si dřepl a zkoumal nejbližší otisky. „Švy byly nahoře, až na ty vzadu na patě, kde je křížovej vzor. Kdyby tohle byla Genabakis, řekl bych, že tudy chodili Rhivové, nebýt jedny věci.“
„Jaký?“ chtěl vědět Paran.
„Tihle lidi měli široký nohy. Hodně široký.“
Duch otočil hlavu ke vchodu do budovy. „Kapitáne, někdo tam zemřel.“
Paran kývl. „Cítím to.“
Ohlédli se. Přicházeli Ganath a Karpolan Demesand se dvěma Pardúnkami. Když trygallský kupec-mág zachytil pach hnijícího masa, zaškaredil se. Mračil se do otevřeného vchodu. „Rituální prolití krve,“ utrousil a odplivl si, což bylo nezvyklé. „Degarotové si našli uctívače. Pane balíčku, bude to znamenat potíže?“
„Jenom pokud se objeví,“ odpověděl Paran. „Potom, inu, by mohli být nuceni svou víru znovu zvážit. A to by pro ně mohlo být tragické…“
„Ty taky zvažuješ?“ zajímalo Karpolana.
„Kéž bych měl tu možnost. Ganath, půjdeš se mnou prozkoumat vnitřek chrámu?“
Nepatrně zvedla obočí a kývla. „Samozřejmě. Všimla jsem si, že uvnitř vládne tma – potřebuješ světlo?“
„Neškodilo by.“
Společně se vydali ke dveřím. „Máš stejné tušení jako já, Ganoesi Parane,“ poznamenala tiše Ganath.
„Ano.“
„Karpolan Demesand není hlupák. Brzy si to uvědomí.“
„Ano.“
„Potom bychom měli prohlídku zkrátit.“
„Souhlasím.“
U chrámu Ganath mávla rukou a uvnitř pomalu sílilo namodralé světlo. Vstoupili.
Jediná místnost – žádné vnitřní zdi. Podlaha byla z udusané hlíny. Uprostřed stál obrácený pařez a kořeny sahaly téměř vodorovně, jako by strom vyrostl na ploché podložní skále a vysílal úponky na všechny strany. Na tomto provizorním oltáři byl střed otesán do misky naplněné černou zaschlou krví. Na kořenech byly připoutané dvě mrtvoly s roztaženými končetinami. Byly to ženy. Těla kdysi nafouknutá rozkladem, z nichž zbývala rosolovitá hmota, jako by se roztékala a z kůže občas trčela nějaká ta kost. Pod nimi ležely hromádky mrtvých červů.
„Sedora Orr,“ hádal Paran, „a Darpareth Vayd.“
„To je rozumný předpoklad,“ usoudila Ganath. „Trygallská kouzelnice musela být nějak zraněná, vzhledem k její údajné zručnosti.“
„Ten kočár byl v troskách.“
„Správně. Viděli jsme dost, Ganoesi Parane?“
„Krvavý obřad – starší usmiřování. Myslel bych, že to přiláká degaroty.“
„Ano, což znamená, že jakmile je jednou vypustíš, nezbyde ti už moc času.“
„Doufám, že to Karpolan zvládne.“ Podíval se na Jaghutku. „V případě skutečné nutnosti… mohla bys pomoct, Ganath?“
„Snad. Jak víš, to, co tu hodláš udělat, mě netěší. Ale nechat se roztrhat na kusy ohaři noci by mě těšilo ještě méně.“
„Tvou nechuť sdílím. Dobře. Pokud tě tedy požádám o pomoc, budeš vědět, co dělat?“
„Ano.“
Paran se obrátil. „Možná to zní nesmyslně,“ řekl, „ale můj soucit k pravděpodobným potížím zdejších uctívačů se poněkud zmírnil.“
„Ano, je to nesmyslné. Nakonec tvůj druh uctívá ze strachu. A ty tu hodláš vypustit pět tváří strachu. Tak budou všichni ti ubozí lidé trpět.“
„Pokud by je pozornost jejich bohů nezajímala, Ganath, neprolévali by krev na posvěcené půdě.“
„Někdo mezi nimi o tu pozornost stál, i o moc, jež s ní přichází. Velekněz či šaman, myslím.“
„Jestli toho velekněze nezabijí ohaři, udělají to jeho lidé.“
„Drsná lekce, Ganoesi Parane.“
„To pověz těm dvěma mrtvým ženám.“
Jaghutka neodpověděla.
Vyšli z chrámu a světlo za nimi pohaslo.
Paran si všiml, jak na ně Karpolan Demesand upírá oči. Byl viditelně vyděšený. Pomalu kývl, otočil se, a jak byl předtím vyčerpaný, jeho únava se ještě zdesateronásobila.
Přistoupil k němu Křovák. „Mohli to být podílníci,“ řekl.
„Ne,“ ozvala se Ganath. „Dvě ženy, obě v nákladném odění. Lze předpokládat, že podílníci skončili jinde.“
Paran se obrátil na Křováka. „Přichází tvůj konečný úkol, sapére. Povolat degaroty – ale nejdřív zvaž tohle – jsou blízko

a my potřebujeme čas na –“
„Zdrhat jako o život, ano.“ Křovák zvedl pytel. „Než se mě zeptáš, kde jsem to skovával, tak se ani nenamáhej. Tady nejsou takovýhle drobnosti důležitý.“ Zakřenil se. „Někteří lidi si tam, kam jdou, chtějí vzít zlato. Já dám kdykoliv přednost moranthský munici. Nakonec nikdy nevíš, na co na druhý straně narazíš, pravda? Takže je vždycky lepší mít možnost vyhodit něco do vzduchu.“
„Moudrá rada, Křováku. A ta munice tady funguje?“
„Dokonale, kapitáne. Kdysi tady sídlívala smrt, pamatuješ?“
Paran se zadíval na nejbližší sochu. „Chceš je rozbít?“
„Ano.“
„Časované nálože?“
„Ano.“
„Jenže jich musíš nastavit pět a ten nejvzdálenější vypadá tak dvě stě, tři sta kroků daleko.“
„No jo, to bude problém – říkejme tomu výzva. Pravda, Šum se v těchhle finesách vyzná líp. Ale něco ti povím, kapitáne – víš jistě, že tihle degaroti nebudou jen tak postávat?“
„Vím to jistě. Vrátí se do své domovské říše – to taky udělali první dva, ne?“
„Ano, ale ti měli svý stíny. Tihle možná nejdřív půjdou lovit ty svoje.“
Paran se zamračil. To ho nenapadlo. „Aha, chápu. Takže do Říše stínu.“
„Pokud tam právě jsou ohaři stínu, tak ano.“
Zatraceně. „Dobře, připrav nálože, Křováku, ale ještě nezačínej přesypávat písek.“
„Jasně.“
Sapér odešel a Paran se za ním díval. Potom vytáhl baliček draků. Zarazil se a ohlédl se na Ganath a Karpolana Demesanda. Oba viděli, co má v rukou. Trygallský mistr viditelně zbledl a odběhl ke kočáru. Po delší chvíli – a dlouhém, nečitelném pohledu – ho Jaghutka následovala.
Paran se pousmál. Ano, proč se ohlašovat tomu, koho hodlám přivolat? Dřepl si a položil balíček lícem dolů na zablácené klacky na chodníku. Sejmul vrchní kartu a položil ji doprava. Dóm stínu – kdopak tu velí, ty zatracený balíčku, já, nebo ty? „Stínupáne,“ zamumlal, „žádám o tvou pozornost.“
Nejasný obraz dómu stínu na lakované kartě zůstával jedinečně neživý.
„No dobře,“ zabručel Paran, „změním výběr slov. Stínupáne, promluv si se mnou tady a teď, nebo všechno, co jsi vykonal a co hodláš vykonat, skončí doslova roztrhané na kusy.“
Dóm ještě víc zakryla rozmazaná skvrna a na černém trůně se objevila nezřetelná postava. Z karty zasyčel hlas. „Doufám, že to je důležité. Mám plno práce a kromě toho je mi už z pouhé představy pána balíčku špatně od žaludku, tak si pospěš.“
„Budou vypuštěni degarotové, Stínupáne.“
Očividné rozčilení. „Který pitomec s komářím mozkem by to udělal?“
„Žel, tomu se nedá odpomoct –“
„Ty!“
„Hele, mám svoje důvody, které mají původ v Sedmiměstí.“
„Aha,“ stín se na trůně opřel, „tyhle důvody. Ano, je to dokonce chytré. Ale stejně hrozně pitomé.“
„Stínupáne,“ pokračoval Paran, „ti dva ohaři stínu, které zabil Dlouhý vlas. Ti, které sebral Dragnipúr.“
„Co je s nimi?“
„Nevím, kolik toho víš, ale já je z meče osvobodil.“ Čekal na další výbuch vzteku, ale… nic se nestalo. „Aha, takže to víš. Výborně. Právě jsem zjistil, kam odešli… sem, kde se spojili se svými protějšky a potom byli vysvobozeni – ne, to jsem neudělal já. Jestli jsem to pochopil, tak byli zabiti. Tentokrát nadobro.“
Stínupán zvedl ruku s dlouhými prsty, jež vyplnila většinu karty. A zaťal ji v pěst. „Přesvědčím se,“ zapředl, „jestli ti rozumím.“ Prudce narovnal jeden prst. „Bezejmenní kreténi vypustí Dežima Nebrála. Proč? Protože jsou kreténi. Dohonily je jejich vlastní lži, a tak se potřebovali zbavit sluhy, který přece jen dělal, co po něm chtěli, jenomže to dělal příliš dobře!“ Stínupánův hlas sílil a stoupal. Objevil se druhý prst. „Potom se ty, pán kretén balíčku draků, rozhodneš propustit degaroty, aby ses zbavil Dežima Nebrála. Ale počkat, je to ještě lepší!“ Třetí prst. „Nějaký jiný hnusák, potulující se po Sedmiměstí, právě zabil dva degaroty, a možná je pořád nablízku a ocení pár dalších trofejí, které si může pověsit za toho svého zatraceného koně!“ Nyní už přímo vřískal. „A teď! Teď!“ Znovu zaťal ruku v pěst a zatřásl jí. „Chceš po mně, abych do Sedmiměstí poslal ohaře stínu! Protože tomu červavému ořechu, kterému říkáš mozek, konečně došlo, že degarotové Dežima Nebrála obtěžovat nebudou, dokud nenajdou moje ohaře! A kdyby je přišli hledat sem do mé říše, nic by je nezastavilo!“ Najednou se zarazil, pěst znehybněla. Potom ve stále zmatenějším sledu zvedal jednotlivé prsty. Zaprskal a šílená ruka zmizela. Šeptnutí: „Naprostý génius. Proč mě to nenapadlo?“ Znovu zesílil hlas. „Proč? Protože nejsem kretén!“
S tím zmizel z karty.
Paran zabručel. „Neřekl jsi mi, jestli pošleš ohaře stínu do Sedmiměstí.“
Měl dojem, že slyší slabé, rozzuřené ječeni, ale možná si to jenom představoval. Vrátil kartu do balíčku, ten si strčil do kapsy a pomalu se narovnal. „Inu,“ povzdechl si, „nebylo to zdaleka tak zlé, jak jsem se bál.“
* * *
Než se Křovák vrátil, Ganath s Karpolanem se znovu objevili a na Parana pohlíželi velice znepokojeně.
Duch si Parana přivolal blíž. „Nebude to fungovat tak, jak jsme chtěli, kapitáne,“ prohodil tiše. „Jsou moc daleko od sebe. Než se dostanu k nejbližšímu, ten nejdál vybuchne, a jestli budou ohaři poblíž, no, jak jsem říkal, nebude to fungovat.“

„Co navrhuješ?“
„Nebude se ti to líbit. Mně se to teda rozhodně nelíbí, ale je to jedinej způsob.“
„Ven s tím, sapére.“
„Nechte mě tady. Zmizte. Hned.“
„Křováku –“
„Ne, poslouchej, dává to smysl. Už jsem přece mrtvej – najdu si nějakou cestu ven.“
„Možná si najdeš cestu ven, Křováku. Spíš to, co z tebe zbývá, skončí roztrhané na kusy, a jestli to neudělají degarotové, potom to udělá každá skupinka zdejších příšer.“
„Kapitáne, já tohle tělo nepotřebuju – mám ho jenom na ukázku, aby ses mi mohl koukat do tváře. Věř mi, je to jedinej způsob, jak se z toho ty a ostatní můžete dostat živí.“
„Zkusme kompromis,“ navrhl Paran. „Počkáme, jak nejdéle to půjde.“
Křovák pokrčil rameny. „Jak chceš, ale nečekej moc dlouho, kapitáne.“
„Běž tedy, Křováku. A… děkuji.“
„Vždycky to je férová výměna, kapitáne.“
Duch odešel a Paran se obrátil na Karpolana Demesanda. „Jak moc si věříš,“ zeptal se, „že nás odsud dostaneš rychle?“
„Tato část by měla být poměrně jednoduchá,“ odvětil trygallský kouzelník. „Je-li nalezena stezka do chodby, je znám i její vztah k ostatním. Úspěch Trygallské obchodnické gildy cele závisí na jejích zeměměrcích – na mapách, Ganoesi Parane. A ty se doplňují s každou výpravou.“
„Jsou to cenné dokumenty,“ poznamenal Paran. „Doufám, že je dobře chráníte.“
Karpolan Demesand se jen usmál a neřekl nic.
„Připrav tedy cestu,“ požádal jej Paran.
Křovák už byl mimo dohled, ztracený v šeru za prvními sochami. Prolákliny halila mlha, ale nestálá obloha působila stejně vysoko jako předtím. Přesto si Paran všiml, že světla ubývá. Trvala snad jejich cesta jen jediný den? Tomu nějak nemohl uvěřit.
Dolehl k němu výbuch – práskavka. „To je znamení,“ pravil a zamířil ke koni. „Nejvzdálenější socha poletí první.“
Vyhoupl se do sedla a pobídl koně blíž ke kočáru, v němž již zmizel Karpolan s Ganath. Když dorazil, okenice na dvířkách se odsunula.
„Kapitáne –“
Karpolana přerušil hromový výbuch a Paran se otočil. V dálce se zvedal sloup kouře a prachu.
„Kapitáne, k mému překvapení se zdá –“
Druhé burácení, tentokrát blíž, a další socha prostě zmizela.
„Jak jsem říkal, zdá se, že moje možnosti jsou mnohem omezenější, než jsem si zprvu –“
Z dálky k nim dolehlo hluboké zvířecí řvaní.
První degarot –
„Ganoesi Parane! Jak jsem říkal –“
Třetí socha vybuchla a spodek zmizel v rozšiřujícím se oblaku kouře, kamení a prachu. Výbuch utrhl kamennému psovi přední nohy a celá obrovská socha se naklonila dopředu. Po povrchu se rozběhly praskliny, a pak dopadla na zem. Kočár nadskočil a dopadl na žebrované podpěry. Uvnitř se rozbíjelo sklo. Země se otřásala. Koně ržáli, kouleli očima a hryzali do udidel.
Vzduch roztříslo druhé zavytí.
Paran v prachu a kouři mhouřil oči a hledal Křováka mezi poslední zřícenou sochou a další na řadě. V houstnoucím šeru však neviděl žádný pohyb. Z ničeho nic se rozletěla čtvrtá socha. Nějakým rozmarem se při odpalování náloží naklonila na bok a při pádu narazila do páté.
„Musíme pryč!“ To ječel Karpolan Demesand.
„Vydrž –“
„Ganoesi Parane, již nevěřím –“
„Ještě chvilku –“
Třetí zavytí, na něž odpovídali degarotové, kteří už dorazili – a museli být… blízko.
„Kurva.“ Křováka neviděl – poslední socha, již pokrytá prasklinami po nárazu, se najednou předklonila, jak vybuchla munice.
„Parane!“
„No dobře – otevři tu zatracenou bránu!“
Zapražení koně se vzepjali a vyrazili, přičemž otočili kočár, a už se řítili dolů ze svahu. Paran zaklel a pobídl koně. Ještě naposledy se ohlédl –
– a uviděl mohutnou, nahrbenou šelmu vynořující se z mračen prachu, planoucí oči upřené na Parana a ujíždějící kočár. Sklonila širokou hlavu a děsivě rychle se rozběhla.
„Karpolane!“
Portál se otevřel jako prasklý puchýř přímo před nimi a z okrajů vystříkla vodnatá krev či jiná tekutina. Opřel se do nich mrtvolný vítr. „Karpolane? Kde –“
Řičící koně vtrhli do brány a vzápětí jí projížděl i Paran. Slyšel, jak se za ním horkem zatahuje, a vzápětí bylo na všech stranách – šílenství.
Rozkládající se tváře, natahující se ohlodané ruce, úpěnlivé, dávno mrtvé oči a rozevřená ústa – Vezměte nás! Vezměte nás s sebou!“

„Neodjíždějte!“
„On na nás zapomněl – prosím –“
„Mistrovi Kápě nezáleží –“
Parana se chápaly kostnaté prsty, tahaly, škubaly a drápaly. Jiným se povedlo zachytit se výstupků na kočáře a nechali se jím táhnout.
Prosby se změnily v hněv – „Vezměte nás – nebo vás roztrháme na kusy!“
„Sekejte – kousejte – trhejte!“
Paranovi se podařilo uvolnit si pravou ruku, popadnout meč a vytáhnout ho z pochvy. Rozehnal se jím kolem sebe.
Koňské ržání bylo hlasem samotného šílenství. Nyní se přidali i podílníci, sekající do natahujících se rukou.
Paran se v sedle otočil, usekl několik končetin a zahlédl krajinu – pláň plnou svíjejících se postav, nemrtvých, obrácených k nim – nemrtvých v desítkách tisíců – nemrtvých tak zaplňujících zemi, že mohli jenom stát, až po obzor, a spojujících se k chóru zoufalství –
„Ganath!“ zařval Paran. „Dostaň nás odsud!“
Něco odsekla, jako když zapraská led. Zavířil kolem nich kousavý vítr a země se na jedné straně prudce sklonila.
Sníh, led, nemrtví zmizeli.
Blankytně modrá obloha. Vysokánské skály –
Koně zabrzdili, až se jim rozjely nohy, a jejich ržání ještě zesílilo. Několik oživených mrtvol se dosud rozhánělo. Paran měl těsně před sebou otáčející se kočár.
Byli na ledovci. Klouzali dolů a nabírali rychlost.
„Tohle je teda mnohem lepší,“ zabručela jedna z Pardúnek.
Paranovi se zamlžil zrak a jeho koni podklouzly nohy. Nedalo se nic dělat, jen prudce sestupovat – jak se ukázalo, měli před sebou celý horský svah.
Led, pak sníh, pak břečka, která se před koňmi a bokem sjíždějícím kočárem zvedala jako vlna, stále výš, až je nakonec zpomalila. A břečka najednou přešla v bláto a pak kamení –
Kočár se převrhl a strhl s sebou i koně. Paranovu zvířeti se vedlo mnohem lépe. Podařilo se mu se stočit, než sklouzl, a předními nohama dusal ve sněhu a břečce. Než se ocitl v blátě, a když viděl, co ho čeká, jednoduše skočil. Klopýtl, pak se půda srovnala a kůň stál. Dmuly se mu boky. Paran se otočil právě včas, aby viděl, jak se obrovský kočár zastavuje.
Na svahu se v blátě válela těla podílníků, bezvládná a nehybná na suťovém svahu, téměř nerozeznatelná od mrtvol.
Spřežení se utrhlo, ale všichni koně až na jednoho byli na zemi a kopali do změti postrojů, řemenů a přezek. Paran s bušícím srdcem zabrzdil vyčerpaného, roztřeseného koně, otočil ho a pomalu zamířil k troskám vozu. Několik podílníků se zvedalo. Tvářili se omámeně. Jeden zaklel a klesl na zem. Měl zlomenou nohu.
„Děkuju,“ zakrákala mrtvola zmítající se v blátě. „Kolik dlužím?“
Kočár ležel na boku. Tři kola, která vjela do bláta, se rozbila a dvě naproti sobě nepřežila kutálení. Vcelku zůstalo jediné, točilo se jako mlýnský kámen. Zadní dvířka se otevřela a zásoby se vysypaly. Na střeše, dosud připoutané, bylo rozdrcené tělo podílníka. Po měděných taškách na střeše stékala krev jako tající voda, údy mu bezvládně visely a obnažené maso bylo v jasném slunečním světle potlučené a šedivé.
Jedna Pardúnka se zvedla z bahna a přikulhala k Paranovi. Paran zastavil koně.
„Kapitáne,“ pravila, „myslím, že bychom se měli utábořit.“
Jen na ni zíral. „Jsi v pořádku?“
Chvíli se na něj dívala, pak odvrátila hlavu a vyplivla rudou slinu. Otřela si rty a pokrčila rameny. „Mistr Kápě ví, už jsme zažili horší cesty…“
* * *
Ve zvířeném prachu byla dosud vidět ošklivá rána portálu, již zavřeného. Křovák vyšel zpoza podstavce, za nímž se schovával. Degarotové odešli – rozhodně se nechtěli příliš dlouho zdržovat na tomto mrtvolném, nepříjemném místě.
Tak to trochu přehnal. Nevadí, byl sdostatek přesvědčivý a mělo to žádaný výsledek.
Jsem tady. Sám v mistrem Kápě opuštěné jámě mistra Kápě. Měl sis to promyslet, kapitáne. Na té dohodě nebylo nic, co by prospělo nám, a s tím souhlasí jenom pitomci. Nakonec nás zabila naše vlastní pitomost, a my se poučili.
Rozhlédl se kolem sebe a snažil se zjistit, kde vlastně je. Na tomto místě byl jeden směr stejně dobrý jako jiný. Tedy kromě toho prokletého moře. Hotovo. Je čas na průzkum…
Duch odešel od zničených soch. Osamělá, téměř nehmotná postavička kráčející odlesněnou, blátivou krajinou. I tady měl nohy do O.
Ani po smrti se nic neztratí, a padlé rozhodně nečekalo rozhřešení.
Rozhřešení pochází od živých, nikoliv od mrtvých, a jak Křovák předobře věděl, je třeba si je zasloužit.
* * *
Rozpomínala se. Konečně, po takové době. Její matka markytánka roztahovala nohy pro Ašókův pluk, než ho poslali do Genabakis. Když odešli, prostě zemřela, jako by bez vojáků mohla jen vydechnout, ne se už nadechnout – a přitom vám život dává to, co vdechujete. Prostě tak. Zemřela. Její potomek zůstal sám, bez pomoci, bez lásky.
Šílení kněží a nechutné kulty, a pro dívku zrozenou z takové matky tu byl nový pluk. Každá cesta k nezávislosti byla jen slepou odbočkou z hlouběji vyježdělé silnice, vedoucí od rodiče k dítěti – to už jí bylo jasné.
Potom ji odvlekl Heborik, Trhačův válečný jezdec – ještě než se jí podařilo vůbec vydechnout – ale ne, před ním tu ještě byl Bidithal a jeho otupující dary, jeho šeptem pronášené ujišťování, že utrpení není nic než vrstevnatá kukla a po smrti se uvolní sláva a roztáhne duhová křídla. Ráj.
Jak svůdný to byl příslib, a její topící se duše visela na této tíživé útěše, která ji strhávala stále hlouběji. Kdysi snila o zraňování mladých, vykulených akolytek, o tom, že vezme nůž do svých rukou a zbaví je veškeré rozkoše. Bída miluje –

potřebuje – společnost. Na sdílení není nic altruistického. Vlastní zájem se krmí zlou vůlí a všechno ostatní odpadá stranou.
Za svůj krátký život viděla příliš, než aby věřila v něco jiného. Bidithalova láska k bolesti krmila jeho touhu rozšiřovat umrtvení. A díky umrtvenému nitru byl schopen způsobovat bolest. A zničený bůh, jehož začal uctívat – inu, Chromý bůh věděl, že nikdy nebude muset skládat účty ze svých lží a falešných slibů. On usiloval o nerozhodné věřící a po smrti mohl klidně zahodit ty, jejichž životy využil. Uvědomila si, jak dokonalé je to zotročení: víra, jejíž ústřední dogma je nedokazatelné. Tuto víru nic nezabije. Chromý bůh najde zástupy smrtelných hlasů, hlásajících jeho prázdné sliby, a v rámci svévolných struktur jeho kultu může zlo a znesvěcování bujet bez omezení.
Víra založená na bolesti a pocitu viny nemůže hlásat morální čistotu. Víra zakořeněná v krvi a utrpení –
„To my jsme padlí," poznamenal Heborik znenadání.
Scillara ohrnula nos, vmáčkla do dýmky další rezlistí a zabafala. „To má říkat kněz války, ne? Ale jaká velká sláva je v krutým zabíjení, dědo? Nebo ty snad nevěříš v nutnou rovnováhu?"
„Rovnováhu? To je iluze. Jako snažit se zaostřit na jedinou vločku světla a nevidět záplavu a svět, který ukazuje. Vše je v pohybu, vše se neustále mění."
„Jako ty zatracený mouchy," zamumlala Scillara.
Řezník jedoucí před nimi se ohlédl. „Právě jsem o tom přemýšlel," prohodil. „Mrchožravý mouchy – míříme snad k bojišti? Co myslíš, Heboriku?"
Stařec zavrtěl hlavou a jantarové oči mu v odpoledním světle zaplály. „Nic takového necítím. Krajina před námi je taková, jakou ji vidíš."
Blížili se k širokému údolí posetému trsy suchého zažloutlého rákosí. Samotná půda byla bílá a popraskaná, jako rozbitá mozaika. Tu a tam byly vidět vyvýšeniny zbudované z klacků a rákosí. Na kraji pláně se zastavili.
Podél okraje vyschlé bažiny se táhl koberec rybích kostiček, navátých sem větry. Na jednom z bližších pahorků byly vidět ptačí kosti a zbytky vaječných skořápek. Tyto mokřiny zahynuly náhle během hnízdního období.
Všude se hemžily mouchy, rojily se v bzučících mračnech.
„Bohové pod námi," vydechla Felisín, „to musíme tudy?"
„Nemělo by to být tak zlé," opáčil Heborik. „Na druhou stranu není daleko. Kdybychom se to pokoušeli objet, setmělo by se. Kromě toho," odehnal mouchy, „jsme tam ještě ani nevkročili, a už si nás našly, takže objíždět údolí by nám stejně nepomohlo. Aspoň neštípou."
„Tak ať to máme za sebou," zabručela Scillara.
Ropušník seběhl dolů, jako by jim chtěl udělat cestu otevřenou tlamou a míhajícím se jazykem. Řezník pobídl koně do klusu, a jakmile se kolem něj zarojily mouchy, do cvalu. Ostatní je následovali.
* * *
Mouchy sedající mu na kůži ho dohánějí k šílenství. Heborik mhouřil oči, protože mu do obličeje narážela tvrdá, nedočkavá tělíčka. V té změti pohasínalo i sluneční světlo. Mouchy mu lezly do rukávů, do obnošených kamaší a za krk – se skřípěním zubů se rozhodl takové malé dráždění vydržet.
Rovnováha. Scillařina slova ho z nějakého důvodu znepokojila – ne, možná ne slova, ale spíš názor, který vyjadřovala. Bývalá akolytka odvrhla všechny formy víry – něco, co sám udělal a i přes Trhačův zásah o to stále usiloval. Nakonec bohové války nepotřebovali služebníky kromě nekonečných legií, jež měli vždycky a vždycky mít budou.
Válečný jezdec, co se pod tím titulem vlastně skrývá? Žnec duší s mocí – a právem – zabíjet ve jménu božím. Zabíjet, léčit, prosazovat spravedlnost. Ale jakou spravedlnost? Nedokážu vzít život. Už ne. Nikdy více. Vybral sis špatně, Trhači.
A všichni ti mrtví, duchové…
Svět byl dost drsný – nepotřeboval jej ani jemu podobné. Hlupáků, dychtících vést jiné do bitvy, jásajících nad zmatkem a nechávajících za sebou vzdutou, vzlykající brázdu bídy, utrpení a žalu, nikdy nebyl nedostatek. On toho měl po krk.
Nyní toužil jen po vykoupení. Byl to jeho jediný důvod, proč zůstat naživu, proč s sebou táhnout tyto nevinné duše na zatracený, zničený ostrov, z něhož válčící bohové servali všechen život. A ti ho opravdu nepotřebovali.
V srdci skutečné armády leží víra a touha po odvetě, fanatikové a jejich záludná, krutá dogmata. V každé společnosti se množí jako mouchy. Avšak úctyhodné slzy vycházejí z odvahy, nikoliv ze zbabělosti, a tyto armády jsou plné zbabělců.
Koně je nesli údolím, mouchy vířily a kroužily v bezduchém stíhání.
Mířili na stezku vynořující se ze starého břehu vedle zbytků přístavu a uvazovacích sloupků. Vyježděné koleje stoupaly na vyvýšenou pláž již v dobách, kdy byla bažina jezerem, a rozdrásala je dešťová voda, která nenalezla útočiště v kořenech – protože zeleň minulých staletí byla pryč, vysekaná a pozřená.
Necháváme za sebou jen poušť.
Vzhůru na hřeben, kde se silnice srovnala a opile se vinula plání mezi vápencovými vrchy. Asi třetinu lígy daleko přímo na východě stála malá, sešlá víska. Krajní domky s prázdnými ohradami. Na jedné straně poblíž konce vesnice hromada kmenů, jejichž dřevo bylo šedé jako kámen, pokud nebylo ožehnuté – ale dokonce i ve smrti dřevo vzdorovalo zkáze.
Heborik tu zatvrzelou vzdorovitost chápal. Ano, snažíš se být pro lidstvo neužitečné. Jen tak přežiješ, i když z tebe přežijí pouze kosti. Doruč svou zprávu, drahé dřevo, do našich slepých očí.
Ropušník se vrátil a skákal deset kroků od Řezníka. Zřejmě si žaludek naplnil mouchami až k prasknutí, protože měl tlamu zavřenou a druhá víčka, mléčně bílá, přivřená do škvírek. A byl téměř černý, jak byl pokrytý lezoucím hmyzem. Stejně jako Řezník i kůň, na němž jel. A půda všude okolo se třpytila a hemžila.
Tolik much.
Tolik…

„Něco ti chci ukázat, hned…“
Jako když se najednou probudí divoká šelma, se Heborik narovnal v sedle –
* * *
Scillara cválala krok za válečným jezdcem a trochu vlevo a za patami měla Felisín. Poplašeně nadávala, protože mouchy kolem jezdců byly jako půlnoc, pohlcovaly všechno světlo, a bzučivá kadence připomínala šeptaná slova, plazící se jí do mozku na deseti tisíci nožičkách. Potlačila výkřik –
Protože její kůň zaržál smrtelnou bolestí a prach vířící pod ním se zvedl a našel si tvar.
Odporné vlhké zaskřípání, pak se mezi koňskými lopatkami vynořilo cosi dlouhého a ostrého a z rány vytryskl proud jasné krve. Kůň zavrávoral, podlomily se mu přední nohy, a jak padal, vyhodil Scillaru ze sedla –
Skutálela se po koberci drcených hmyzích tělíček. Okolo zadusal Heborikův kůň, než zavřískl bolestí a zřítil se doleva – a ze zad mu seskočilo cosi vrčícího, s pruhovanou kůží, kočičího a plavného –
A postavy, zjevující se z čista jasna uprostřed prašných vírů, blýskající se pazourkové čepele – zvířecí řev – krev dopadající na zem vedle ní v husté cloně, okamžitě celá černá od much – čepele sekající a bodající do masa – pronikavý skřek, stoupající v požáru bolesti a vzteku – něco do ní narazilo, jak se pokoušela zvednout se na všechny čtyři, a Scillara se ohlédla. Paže, potetovaná tygřími pruhy, uťatá v polovině mezi loktem a ramenem, ruka, záblesk skomírajícího zeleného světla pod rojem much.
Pomalu se zvedla a v břiše ji píchalo. Dávila se mouchami, které jí při nedobrovolném nádechu vletěly do úst.
Kdosi k ní přistoupil. Z dlouhého kamenného meče kapala krev. Vyschlý, lebce podobný obličej se otočil jejím směrem a meč se nedbale natáhl, jako oheň jí zajel do hrudi nad žebry a pod klíční kostí a vzadu vyjel nad lopatkou. Scillara se zhroutila, a jak přepadávala na záda, cítila, že klouže z čepele dolů.
Zjevení zmizelo v oblaku much.
Neslyšela nic jiného než bzučení a viděla jen chaotický, třpytivý shluk rozšiřující se nad ránou v její hrudi, z níž vytékala krev – jako by se mouchy proměnily v pěsti mačkající její srdce. Mačkající…
* * *
Řezník neměl čas reagovat. Zaštípal ho písek a prach a vzápětí jeho koni prostě zmizela hlava a na zem cákaly provazy krve, jako by se ji snažily chytit. Skutálela se zvířeti mezi přední nohy, které se podlomily, a bezhlavé zvíře se zhroutilo.
Řezníkovi se podařilo skulit se. Vyskočil ve víru much.
Kdosi se vztyčil vedle něj a on se otočil, v ruce nůž, a sekl ve snaze odrazit širokou, zahnutou čepel šamšíru ze zvlněného pazourku. Zbraně se srazily a meč projel Řezníkovým nožem. Síla za ním byla nezastavitelná –
Díval se, jak mu meč zajíždí do břicha a ven a jak se za ním hrnou jeho vnitřnosti.
Snažil se je zachytit a klesl na kolena. Z nohou mu vyprchal veškerý cit. Nevěřícně zíral na převalující se vnitřnosti.
Dopadl na bok a stočil se do klubíčka kolem té strašlivé škody napáchané na jeho těle.
Nic neslyšel. Nic, jen vlastní dech a dovádějící mouchy, slétající se blíž, jako by celou dobu věděly, co přijde.
* * *
Útočník se zvedl z prachu po Ropušníkově pravici. Prudká bolest, jak se mu obrovský chalcedonový meč zasekl do přední nohy a uťal ji v proudu zelené krve. Druhá rána oddělila zadní nohu a démon se zřítil a bezmocně kopal zbývajícími údy.
Zrnitá mouchami a dunivou bolestí – přehrála se démonovi před očima kratičká scéna. Sirokoplecí, oděný v kožešinách, tvor vlastně jen kost a kůže klidně překročil Ropušníkovu zadní nohu, ležící pět kroků od těla a ještě se škubající.
Vstoupil do černého mračna.
Úděs. Už nemůžu hopsat.
* * *
Ještě než seskočil z koně, zasáhly ho dva pazourkové meče. Jeden proťal svaly a kost a oddělil mu ruku, druhý mu probodl hrudník. Heborik, vrčící jako zvíře, se ve vzduchu zkroutil ve snaze zbavit se zbraně, na niž byl nabodnutý. Jenomže ona šla s ním a lámala mu žebra, trhala plíce a játra a nakonec mu ve sprškce úlomků kostí, masa a krve vyjela z boku.
Válečnému jezdci se ústa plnila horkou tekutinou, která vystříkla, když dopadl na zem a překulil se. Oba T’lan Imass k němu došli, jak tam tak ležel v prachu, kamenné zbraně kluzké krví.
Heborik vzhlížel do jejich prázdných, neživých očí a sledoval, jak do něj rozedraní, vyschlí válečníci bodají, jak mu do těla znovu a znovu zajíždějí pilovité hroty. Sledoval, jak se mu jeden napřahuje před obličejem a zatíná meč do krku –
Hlasy, žadonící, vzdálený sbor děsu a zoufalství – už k nim nedosáhl – ztracené duše v nefritových mukách se vytrácely – říkal jsem vám, ať ke mně nevzhlížíte, chudáčci. Vidíte konečně, jak snadné je zklamat vás?
Slyšel jsem mrtvé, ale nemohl jsem jim sloužit. Stejně jako jsem žil, a přitom nic nevytvořil.
Jasně si vzpomínal, teď, v tomto jediném, strašlivém okamžiku, jenž byl zdánlivě nekonečný, bez času, tisíc obrazů v jednom – na tolik bezúčelných skutků, prázdných činů, tolik tváří – na všechny ty, pro něž nic neudělal. Baudín, Kulp, Felisín, Paran, L’orik, Scillara… Bloudící, ztracení v cizí zemi, v unavené poušti a prachu zahrad, vyplňujícím krutý, sluncem sežehlý vzduch – lepší by bylo, kdyby byl zemřel v otataralových dolech v Lebeni. Potom by nikoho nezradil.
Fener by si podržel trůn. Zoufalství duší v obrovských nefritových žalářích, valících se Propastí, to hrozné zoufalství – mohlo zůstat nevyslechnuto, a tak by nebyly ani falešné přísliby spasení.
Baudína by nikdo nezpomaloval, když prchal s Felisín Paran – ach, za celý svůj příliš dlouhý život jsem neudělal nic, co by za něco stálo. Ty neviditelné ruce nakonec dokázaly iluzi svého doteku – žádné požehnání, žádné vykoupení pro nikoho, kdo se jich odvážil dotknout. A tyto znovu zrozené oči se vší jejich kočičí ostrostí nyní slábnou v nesmyslném pohledu, který chce každý lovec vidět v očích své skolené kořisti.
Tolik válečníků, velkých hrdinů – alespoň ve vlastních očích – tolik se jich vydalo na lov obřího tygra Trhače – aniž by

znali jeho skutečnou totožnost. Chtěli ho porazit, postavit se nad jeho mrtvolu a zadívat se mu do prázdných očí, toužili zachytit něco, cokoliv, z majestátu a euforie a odnést si to s sebou.
Ale když ten, kdo hledá pravdu, je ztracený, duchovně i morálně, nikdy ji nenalezne. A ušlechtilost a slávu nelze uloupit, nelze si ji zasloužit surovým znásilněním života. Bohové, taková žalostná, kličkující, krutě pitomá ješitnost… ještě dobře, že Trhač všechny ty náfuky zabil. Bez zaujetí. To je skutečně výmluvná zpráva.
Přesto to věděl. T'lan Imass, kteří ho zabili, na ničem z toho nezáleželo. Jednali z nutnosti. Možná kdesi z prastarých vzpomínek na časy, kdy i oni byli smrtelní, chtěli ukrást, co nemohli nikdy vlastnit. Ale takové bezvýznamné usilování už pro ně dávno přestalo být zajímavé.
Heborik nebude trofejí.
A to bylo dobře.
V této konečné prohře zřejmě nebudou žádní jiní přeživší, a to bylo také v pořádku. Přiměřeně. Tolik k slávě v jeho posledních myšlenkách.
Copak to není příhodné? V úplně poslední myšlence jsem zklamal dokonce i sám sebe.
Natahoval se po… něčem. Jenomže se ničeho nedotkl. Vůbec ničeho.

KNIHA TŘI

STÍNY KRÁLE

Kdo může říci, kde se odděluje pravda od houfu tužeb, které dohromady dávají tvar našim vzpomínkám? V každé pověsti jsou hluboké záhyby a viditelný vzor představuje falešnou jednotu formy a záměru. Překrucujeme záměrně, vtěsnáváme ohromný smysl do omezených hranic pomyslné nezbytnosti. V tom leží nedostatek i dar, protože vzdáme-li se pravdy, vytváříme, ať správně, či špatně, univerzální význam. Specifické ustupuje obecnému, podrobnosti ustupují velkolepému tvaru, a ve vyprávění se pozvedáme nad vlastní, obyčejná já. Tímto předivem slov jsme spojeni s lidstvem…

Úvod k Mezi svěřenci
Heborik

KAPITOLA DVANÁCT

„Hovořil o těch, kteří padnou, a v jeho chladných očích bylo lze poznat nahou pravdu, že to o nás hovoří. Slova o rozbitých píšťalách a úmluvách zoufalství, o kapitulaci dávané jako dar a zabíjení ve jménu spásy. Hovořil o rozšíření války a řekl nám, nechť prcháme do neznámých zemí, abychom byli ušetřeni zmaření vlastních životů…"

Slova železného proroka Iskara Jaraka
Anibarové (Proutkaři)

J
ednu chvíli byly stíny mezi stromy prázdné, a když Samar Dev vzápětí vzhlédla, zadržela dech, protože spatřila lidi. Na všech stranách, kde prosluněný palouk postupně zarůstal změtí černých smrků, kapradí a břečťanu, stáli divoši…
„Karso Orlongu," šeptla, „máme návštěvu…"
Teblor, s rukama zrudlýma krví, odřízl kus masa z boku mrtvého bhederina a zvedl hlavu. Po chvíli zabručel a vrátil se k bourání.
Přibližovali se, vynořovali se ze tmy. Malí, šlachovití, ve vydělaných kůžích, s pruhy kožešin přivázaných na pažích, s pletí barvy bažinaté vody, protkanou na obnažené hrudi a plecích rituálními jizvami. Šedá barva či dřevěný popel zakrývající dolní čelist a okolí úst jako plnovous. Protažené ledově modré a šedé kruhy kolem tmavých očí. Oštěpy, sekery za koženými opasky spolu se sbírkou nožů byly pokryté ozdobami z tepané mědi, napodobujícími fáze měsíce. A jeden muž měl náhrdelník z velkých rybích obratlů a na něm zavěšený zlatem lemovaný černý měděný kotouč, představující zřejmě úplné zatmění. Tento muž, očividně vůdce, vystoupil. Udělal tři kroky, aniž by si všímal Karsy Orlonga, a na slunci pomalu poklekl.
Samar si všimla, že něco drží. „Karso, dávej pozor. To, co teď uděláš, rozhodne, jestli touto zemí projdeme v klidu, nebo se budeme vyhýbat oštěpům ze stínů."
Karsa přehmátl na obrovském stahovacím noži, s nímž pracoval, a vrazil ho do bhederina. Zvedl se a obrátil se ke klečícímu divochovi.
„Vstávej," vybídl ho.
Muž sebou trhl a sklonil hlavu.
„Karso, on ti nabízí dar."
„Potom by ho měl nabízet vestoje. Jeho lidé se schovávají tady v divočině, protože on sám nedokáže stát. Pověz mu, že se musí postavit."
Bavili se kupeckým jazykem a z reakcí klečícího válečníka Samar usoudila, že jim rozumí… a na důraznou žádost se pomalu vyškrábal na nohy. „Muži z Velkých stromů," pravil s drsným a hrdelním přízvukem. „Doručiteli zkázy,

Anibarové ti nabízejí tento dar a žádají, abys na oplátku dal dar ty nám –“
„Potom to nejsou dary,“ přerušil jej Karsa. „Vám jde o směnu.“
Válečníkovi se v očích mihl strach. Ostatní z jeho kmene – Anibarové – dál mlčky a nehybně postávali pod stromy. Přesto Samar cítila, jak se mezi nimi šíří téměř hmatatelný děs.
„Toto je jazyk směny, Doručiteli,“ zkoušel to vůdce znovu. „Jed, který musíme polknout. Nehodí se k tomu, co hledáme.“
Karsa se zamračeně obrátil na Samar Dev. „Příliš mnoho slov, která nikam nevedou, čarodějko. Vysvětluj.“
„Tento kmen se řídí prastarou tradicí, u většiny národů Sedmiměstí již dávno ztracenou,“ řekla. „Jde o tradiční dávání darů. Dar sám je měřítkem mnoha věcí, jakým se přiděluje hodnota značně rafinovaným a často matoucím způsobem. Anibarové se z nezbytí naučili obchodovat, ale nepřikládají tomu stejnou hodnotu jako my a obvykle při tom tratí. Myslím, že se jim obecně moc nedaří, když musí jednat se lstivými, bezohlednými kupci z civilizovaných zemí. Je tu –“
„Dost,“ přerušil ji Karsa a ukázal na vůdce, jenž sebou znovu trhl. „Ukaž mi ten dar,“ vyzval jej. „Ale nejdřív mi řekni, jak se jmenuješ.“
„V jazyce jedu jsem Hledač člunů.“ Zvedl předmět, jejž držel. „Značka odvahy velkého otce mezi bhederiny,“ sdělil Karsovi.
Samar Dev zvedla obočí a zadívala se na Karsu. „To bude pyjová kost, Teblore.“
„Vím, co to je,“ zavrčel. „Hledači člunů, co na oplátku žádáš ode mě?“
„Do lesa přišly přízraky, sužují kmeny Anibarů na sever odsud. Zabíjejí vše, co jim stojí v cestě, a bez příčiny. Neumírají, protože ovládají samotný vzduch, a tak odvrátí každý oštěp, který na ně zamíří. To jsme slyšeli. Ztrácíme mnoho jmen.“
„Jmen?“ podivila se Samar.
Zalétl k ní pohledem a kývl. „Příbuzných. Osm set čtyřicet sedm jmen vetkaných do mého mezi severními klany.“ Ukázal na tiché válečníky za sebou. „A stejně tolik jmen se ztratí mezi nimi, u každého z nich. Truchlíme nad tou ztrátou sami, ale víc truchlíme pro naše děti. Jména nemůžeme vzít zpět – zmizí a už se nevrátí, a tak nás ubývá.“
„Chcete, abych ty přízraky zabil,“ hádal Karsa, ukazuje na dar, „výměnou za tohle.“
„Ano.“
„Kolik těch přízraků je?“
„Přijdou na velkých lodích, šedokřídlých, a vydají se do lesa na hony, každý hon čítá dvanácte. Žene je hněv, a přece nic, co činíme, jejich hněv neutiší. Nevíme, čím jsme je tolik urazili.“
Pravděpodobně jste jim nabídli tu zatracenou pyjovou kost. To si však Samar Dev nechala pro sebe.
„Kolik honů?“
„Zatím dvě desítky, ale jejich čluny neodjíždějí.“
Karsovi potemněl obličej. Samar Dev ho ještě nikdy neviděla tak rozzuřeného. Polekala se, že toho krčícího se mužíka roztrhá na kusy. Místo toho řekl: „Odhoďte hanbu, vy všichni! Odhoďte ji! Zabijáci nepotřebují k zabíjení žádný důvod. Oni prostě zabíjejí. To, že existujete, je pro takové tvory dostatečnou urážkou.“ Popošel blíž a vytrhl Hledači člunů kost z ruky. „Zabiju je všechny. Potopím jejich zatracené lodě. Tohle já –“
„Karso!“ křikla Samar.
Otočil se k ní, v očích oheň.
„Než slíbíš, že uděláš něco… zásadního, mohl bys zvážit něco proveditelnějšího.“ Když viděla, jak se tváří, honem pokračovala: „Kupříkladu by ses mohl spokojit s tím, že je vyženeš z této země zpátky na jejich lodě. Zajistíš, že les bude… nepříjemný.“
Po dlouhém, napjatém mlčení si Teblor povzdechl. „Ano. To postačí. Ačkoliv mě láká plavat za nimi.“
Hledač člunů na něj zíral očima vykulenýma údivem a bázní.
Samar si chvíli myslela, že se – zcela netypicky – pokouší o vtip. Ne, mohutný válečník mluvil vážně. A ke svému úděsu mu věřila, v jeho slovech neshledávala nic legračního či absurdního. „To rozhodnutí může počkat, ne?“
„Ano.“ Znovu se zamračil na Hledače člunů. „Popiš ty přízraky.“
„Vysocí, ale ne tak vysocí jako ty. Jejich tělo má odstín smrti. Oči studené jako led. Nosí železné zbraně a mezi nimi jsou šamani, jejichž samotný dech je nemoc – strašlivá oblaka jedovatých výparů – a všichni, kterých se dotkne, umírají ve velkých bolestech.“
„Myslím, že výraz ‚přízraky‘ používají pro každého, kdo není z jejich světa,“ vysvětlovala Samar Dev Karsovi. „Nicméně nepřítel, o němž mluví, přišel z lodí. Kdyby byli opravdu mrtví, nebylo by to příliš pravděpodobné. Dech šamanů vypadá jako kouzla.“
„Hledači člunů,“ řekl Karsa, „až tady skončím, odvedeš mě k přízrakům.“
Muž zbledl. „Je to mnoho, mnoho dní cesty, Doručiteli. Pošlu zprávu, že přicházíš – klanům na severu –“
„Ne. Ty nás doprovodíš.“
„Ale – ale proč?“
Karsa přistoupil, popadl Hledače člunů za krk a přitáhl si ho k sobě. „Budeš svědkem, a tím se staneš něčím víc, než jsi teď. Budeš připraven – na všechno, co přijde na tebe i na tvůj bídný lid.“ Pustil ho, a muž zavrávoral a lapal po dechu.
„Můj lid kdysi věřil, že se může skrývat,“ pravil Teblor a vycenil zuby. „Mýlil se. To jsem se naučil a to se nyní naučíš i ty. Myslíš, že přízraky jsou to jediné, co vás trápí? Hlupáku. Oni jsou teprve začátek.“
Samar se dívala, jak se obrovský válečník vrací ke své řezničině.
Hledač člunů se za ním díval. Oči plné hrůzy se mu leskly. Potom se otočil a zasyčel něco vlastním jazykem. Šest válečníků proběhlo kolem něj, a když se přiblížili ke Karsovi, vytáhli nože.
„Teblore,“ varovala ho Samar.

Hledač člunů zvedl ruce. „Ne! Nechceme ti ublížit, Doručiteli. Nyní ti pomohou s řezáním, to je vše. Odměna je pro tebe připravena, takže nemusíme marnit čas –“
„Chci vydělat kůže,“ oznámil Karsa.
„Ano.“
„A běžce, aby nám doručili tyto kůže a uzené maso z kořisti.“
„Ano.“
„Potom můžeme jít.“
Hledač člunů zakýval hlavou, jako by odpověď na poslední požadavek nedokázal svěřit vlastnímu hlasu.
Karsa ohrnul nos a zamířil k tůni stojaté vody, kde z čepele a rukou smyl krev.
Půl tuctu válečníků se vrhlo na mrtvé bhederiny a Samar Dev popošla blíž k vůdci. „Hledači člunů.“
Kradmo k ní vzhlédl. „Ty jsi čarodějka – tak tě Doručitel nazval.“
„Jsem. Kde jsou vaše ženy? A děti?“
„Za bažinou na severozápadě,“ odpověděl. „Krajina se zvedá a jsou tam jezera a řeky, kde nacházíme černé zrno a mezi plochými kameny bobule. Velký hon v otevřené krajině jsme skončili a nyní se vracejí do mnoha táborů se zimním masem. Přesto,“ ukázal na své válečníky, „půjdeme za vámi. Byli jsme svědky, když Doručitel zabil bhederiny. Jezdí na kostním koni – nikdy jsme neviděli, aby někdo jel na kostním koni. Nosí meč z rodného kamene. Železný prorok vypráví našemu lidu o takových válečnících – nosících rodný kámen. Říká, že přijdou.“
„O tom železném prorokovi jsem neslyšela,“ zabručela Samar Dev a zamračila se.
Hledač člunů učinil posunek a otočil se k jihu. „Mluvit o tom, to je zamrzlý čas.“ Zavřel oči a najednou změnil tón. „Za časů Velkého zabíjení, které je zamrzlým časem minulosti, žili Anibarové na planinách a putovali téměř až k Východní řece, kde se ze země zvedají velké ohrazené tábory Ugarů, a s Ugary Anibarové směňovali maso a kůže za železné nástroje a zbraně. Potom na Ugary přišlo Velké zabíjení a mnozí uprchlí a hledali útočiště mezi Anibary. Avšak Zabijáci šli za nimi, Mezlové, jak jim říkali Ugarové, a strašlivá bitva byla vybojována a všichni, kteří našli úkryt mezi Anibary, padli.
Anibarové se báli odplaty za pomoc poskytnutou Ugarům, a tak se připravovali k útěku – hlouběji do odhan – ale vůdce Mezlů je našel dřív. Se stovkou tmavých válečníků přišel, přesto zadržel své železné zbraně. Anibarové nejsou jeho nepřátelé, řekl jim, a potom jim dal varování – ostatní přicházejí, a ti budou bez slitování. Ti Anibary zničí. Tento vůdce byl železný prorok, král Iskar Jarak, a Anibarové poslechli jeho slova a uprchli na severozápad, až se zdejší země, lesy a jezera staly jejich domovem.“ Podíval se na Karsu, jenž si naložil zásoby a seděl na jhagském koni, a promluvil jiným tónem. „Železný prorok říká, že bude doba největšího ohrožení, a tehdy přijdou nositelé rodného kamene a budou nás bránit. A tak až uvidíme, kdo putuje naší zemí, a meč v jeho rukou… ten čas bude brzy zamrzlým časem.“
Samar Dev si ho chvíli prohlížela, pak se obrátila na Karsu. „Myslím, že na Havokovi nebudeš moct jet. Máme namířeno do těžkého terénu,“ poznamenala.
„Dokud ta doba nepřijde, pojedu,“ opáčil Teblor. „Ty svého koně můžeš vést. Vlastně ho můžeš nést přes všechen terén, který budeš považovat za těžký.“
Podrážděně vyrazila ke svému koni. „Dobře, pojedu za tebou, Karso Orlongu. Aspoň mě nebudou mlátit větve, protože ty vyvrátíš všechny stromy, které nám budou stát v cestě.“
Hledač člunů počkal, až budou připravení, a vykročil po severním okraji mokrého palouku. Na konci se otočil a zmizel v lese.
Karsa zastavil Havoka a zamračil se na hustý podrost a těsně u sebe rostoucí smrky. Samar Dev se zasmála, čímž si vysloužila jeho zuřivý pohled. Nakonec Teblor sklouzl na zem.
Hledač člunů na ně čekal a tvářil se omluvně. „Zvířecí stezky, Doručiteli. Ve zdejších lesích je jelen, medvěd, vlk a los – dokonce ani bhederinové se nevydávají hlouběji za palouky. Pižmoň a karibu jsou dál na sever. Tyto stezky, jak vidíš, jsou nízké. Při rychlém průchodu se i Anibar ohýbá. V nenalezeném čase, před nímž sotva co lze říci, nalezneme více plochých kamenů a cesta bude snazší.“
Nízký les byl nekonečný a jednotvárný a cesta tou změtí a spletí byla plná rozčilování, jako by hvozd žil jen proto, aby nikomu neumožnil průchod. Podložní skála vystupovala k povrchu, omšelá, purpurová a černá, místy protkaná dlouhými žílami křemence, s povrchem zprohýbaným a zvrásnělým, vytvářející hluboká údolí, jámy a rokle naplněné odloupanými deskami, porostlými kluzkým, smaragdově zeleným mechem. V prohlubních bylo plno vyvrácených stromů. Kůra černých smrků byla drsná jako žraloci kůže a obnažené větve, obalené místo jehličím pavučinami, působily jako drápy. Tu a tam pronikly klenbou sluneční paprsky, vrhající zrnka jasných barev do jinak šerého, hrobového světa.
Za soumraku je Hledač člunů dovedl na zrádný suťový svah, po němž se vyškrábal nahoru. Karsa se Samar Dev vedli koně za sebou a měli opravdu co dělat, každý krok byl vachrlatější než ten předchozí – mech se ztrácel jako hnijící kůže a objevovaly se ostrohranné kameny a hluboké díry, v nichž si mohli koně snadno polámat nohy.
Samar Dev, zpocená a špinavá, poškrábaná a odřená, konečně dorazila na vrchol a otočila se, aby dovedla koně posledních pár kroků. Před sebou měli více méně rovnou skálu se šedou kůží lišejníku. Z mělkých prohlubní vyrůstaly vejmutovky a pokroucené borovice, občas nějaký dub a na krajích jalovcového houští pásy borůvkových a libavkových keřů. Ve slábnoucím světle poletovaly vířícími mračny menšího hmyzu vážky o velikosti vrabce.
Hledač člunů ukázal k severu. „Tato stezka vede k jezeru. Tábořme tam.“
Vykročili. Byli na široko daleko nejvýše položeném místě, a jak se skály kroutily a vinuly, místy lemované nižšími plošinami a výstupky, Samar Dev si rychle uvědomila, jak snadno by se mohli v této divočině ztratit. Stezka se před nimi rozdělovala a Hledač člunů se vydal východní větví, chvíli pátral po čemsi na zemi a nakonec se vrátil na hřeben napravo.

Samar Dev se vydala v jeho stopách, nahlédla dolů a spatřila, co hledal – křivolakou řadu menších balvanů ležících na kamenné římse o něco níž. Vzor trochu připomínal hada s hlavou tvořenou plochým klínovitým kamenem, přičemž poslední kámen ocasu nebyl větší než nehet na palci. Všechny kameny byly porostlé lišejníkem, což ukazovalo, že značka je hodně stará. V kamenné podobě nebylo nic, co by usnadňovalo volbu směru, i když hadí hlava směřovala tam, kam šli.
„Hledači člunů," zavolala, „jak to, že čteš v tomto hadovi z balvanů?"
Ohlédl se po ní. „Had je pryč od srdce. Želva je srdce stezky."
„Dobře, tak proč nejsou výš, abys je nemusel hledat?"
„Když se nosí černé zrno na jih, jsme obtíženi – ani želva, ani had nesmějí ztratit tvar či vzor. Běháme po těchto cestách. Obtíženi."
„Kam úrodu nosíte?"
„Do našich sběracích táborů na pláních. Každá tlupa. Sbíráme úrodu. Do jedné. A rozdělujeme ji, aby každá tlupa měla dostatek zrna. Jezerům a řekám a jejich břehům nelze věřit. Některá úroda vynáší dobře. Některá úroda vynáší slabě. Jak voda stoupá a voda klesá. Není to totéž. Plochá skála se snaží být rovná napříč celým světem, ale nemůže, a tak voda stoupá a voda klesá. My neklekáme před nespravedlností, jinak bychom sami odhodili spravedlnost a nůž by našel nůž."
„Stará pravidla, jak řešit hlad." Samar kývla.
„Pravidla v zamrzlém čase."
Karsa Orlong se ohlédl na Samar Dev. „Co je ten zamrzlý čas, čarodějko?"
„Minulost, Teblore."
Všimla si, jak zamyšleně mhouří oči. Nakonec zabručel. „A nenalezený čas je budoucnost, což znamená, že teď je plynoucí čas –"
„Ano!" zvolal Hledač člunů. „Díš samotné tajemství života!"
Samar Dev opatrně nasedla – na hřebeni mohli jet na koních. Karsa Orlong ji následoval. Najednou Samar znehybněla, jak jí došla slova Hledače člunů. „Samotné tajemství života." Tento plynoucí čas, ještě ne zamrzlý a teprve zjišťující, že je nenalezený. „Hledači člunů, železný prorok k vám přišel dávno – v zamrzlém čase – a přece k vám mluvil v nenalezeném čase."
„Ano, chápeš, čarodějko. Iskar Jarak hovoří jen jedním jazykem, v němž však jsou všechny. On je železný prorok. Král."
„Váš král, Hledači člunů?"
„Ne. My jsme jeho stíny."
„Protože existujete jen v plynoucím čase."
Hledač člunů se obrátil a uctivě se uklonil, což v Samar Dev oživilo jakousi vzpomínku. „Tvá moudrost je nám ctí," pravil.
„Kde je království Iskara Jaraka?" vyzvídala.
Muži vyhrkly z očí slzy. „Tuto odpověď toužíme nalézt. Je ztracena –"
„V nenalezeném čase."
„Ano."
„Iskar Jarak byl Mezla."
„Ano."
Samar Dev otevřela ústa, aby položila ještě jednu otázku, a vtom si uvědomila, že to není nutné. Odpověď již znala.
„Hledači času, pověz, ze zamrzlého času do plynoucího času vede most?" otázala se místo toho.
Tesklivě, toužebně se usmál. „Vede."
„Ale ty ho nedokážeš překročit."
„Ne."
„Protože hoří."
„Ano, čarodějko, most hoří."
Král Iskar Jarak a nenalezené království…
* * *
Skalní lavice sestupovaly jako masivní, přírodní schody až do příboje. Tmavé vlny severního moře na obzoru, kde oblohu ovládala bouřková mračna barvy zčernalé zbroje, česal prudký vítr. Za nimi se podél západního břehu táhl nahrbený les. Divoké větry olámaly borovicím, jedlím a cedrům větve.
Třesoucí se Taralak Výd si přitáhl kožešiny úžeji k tělu a obrátil se zády k rozbouřenému moři. „Nyní poputujeme na západ," oznámil a křičel, aby ho bylo slyšet i přes vichřici. „Budeme sledovat pobřeží, dokud se nestočí k severu. Potom zamíříme na pevninu, přímo k západu, do zemí kamene a jezer. Obtížné, protože je tam málo lovné zvěře, i když můžeme rybařit. Horší je, že tam jsou krvežízniví divoši, příliš zbabělí, než aby zaútočili ve dne. Vždycky jen v noci. Musíme na ně být připravení. Musíme zabíjet my je."
Icarium neříkal nic, nelidské oči dál upíral na blížící se bouři.
Taralak zamračeně odešel do tábora ve skalách, dřepl si v požehnaném závětří a podržel zarudlé, prochladlé ruce nad ohněm. Z Jhagova legendárního, téměř mýtického klidu zůstalo jen pár záblesků. Nyní byl ponurý a zarytý. Icarium přetvořený rukama Taralaka Výda, ač se on pouze řídil přesnými příkazy Bezejmenných. Čepel se ztupila. Ty máš být brouskem, Grale.
Jenomže brousky jsou bez citu, lhostejné k čepeli a rukám, jež ji třímají. Pro válečníka poháněného vášní je těžké dosáhnout takové odtažitosti, natož aby si ji udržel. Už cítil to břímě, stále rostoucí, a věděl, že jednoho dne bude závidět Mappo Pořízovi milosrdnou smrt, která jej postihla.

Zatím postupovali rychle. Icarium byl neúnavný, jakmile dostal směr. A Taralak, přes veškerou svou zdatnost a výdrž, byl vyčerpaný. Nejsem Trell a tohle není pouhé toulání. Již ne, pro Icaria již nikdy.
A zřejmě ani pro Taralaka Výda.
Když uslyšel šátrání, vzhlédl. Díval se, jak Icarium slézá dolů.
„Ti divoši, o kterých jsi mluvil," začal Jhag bez úvodu, „proč by nás měli zastavovat?"
„Jejich opuštěný les je plný posvátných míst, Icarie."
„Postačí tedy, když na ně nevstoupíme."
„Taková místa se nepoznají snadno. Může to být řada balvanů na skále, pokrytých mechem a lišejníkem. Nebo kus parohu v rozsoše na stromě, tak zarostlý, že ho skoro není vidět. Nebo křemencová žíla s blyštivými vločkami zlata. Nebo zelený štípací kámen – lomy jsou jenom rýha v kolmé skále a zelený kámen z něj odlupují s pomocí ohně a studené vody. Možná něco jako medvědí stezka na skále, vyšlapaná těmi mrzutými zvířaty za bezpočet pokolení. Všechno je posvátné. Myšlení takových divochů se nedá pochopit."
„Zřejmě o nich hodně víš, a přitom mi říkáš, že jsi v jejich zemi nikdy nebyl."
„Slyšel jsem o nich hodně vyprávět, Icarie."
Jhagovi se do očí vloudilo ostří. „A kdo tě o nich zpravil, Taralaku Výde z kmene Gralů?"
„Hodně jsem cestoval, příteli. Sesbíral jsem tisíc příběhů –"
„Byl jsi připravován. Pro mě."
Slabý úsměv vhodný pro tento okamžik, a Taralak ho našel snadno. „Hodně jsem cestoval ve tvé společnosti, Icarie. Kéž bych ti mohl věnovat své vzpomínky na společně strávenou dobu."
„Kéž bys mohl," souhlasil Icarium hledící do ohně.
„Ovšem," dodal Taralak, „v tom daru by bylo i mnoho ponurosti, mnoho chmurných a nepříjemných skutků. Co ti schází, Icarie, je požehnáním i prokletím zároveň – to chápeš, viď?"
„V tom není žádné požehnání," opáčil Jhag a potřásl hlavou. „Co jsem vykonal, si nemůže vyžádat spravedlivou cenu. Nemůže mi to poznačit duši. A tak zůstávám nezměněný, navždy naivní –"
„Nevinný –"
„Ne, ne nevinný. V nevědomosti není nic ospravedlňujícího, Taralaku Výde."
Oslovuješ mě jménem, neříkáš mi „příteli". Začíná ti překážet nedůvěra? „Proto je mým úkolem ti pokaždé vrátit vše, co jsi ztratil. Je to náročné a unavuje mě to. Má slabost spočívá v mé touze ušetřit tě těch nejohavnějších vzpomínek. V srdci mám příliš lítosti a zjišťuji, že ve snaze tě ušetřit tě jenom zraňuji." Plivl si do dlaní, uhladil si vlasy a znovu natáhl ruce k plamenům. „Dobrá, příteli. Jednou, kdysi dávno, tě poháněla touha osvobodit otce, jehož sebral dům azathu. Ze strašlivého neúspěchu se zrodila hlubší, nebezpečnější síla – tvůj vztek. Rozbil jsi zraněnou chodbu, zničil azath a vypustil do světa houf démonů, kteří usilovali jen o nadvládu a tyranii. Některé z nich jsi zabil, ale mnoho jich tvému hněvu uniklo a žije dodnes, rozprášeno po světě jako zlá setba. Nejtrpčí ironií je to, že tvůj otec o vysvobození neusiloval. Rozhodl se z vlastní vůle stát strážcem azathského domu, a možná jím je dodnes.
Následkem zkázy, jakou jsi napáchal, usoudil jeden kult, od počátku věků oddaný azathům, že je nezbytné vytvořit vlastní strážce. Vybrané válečníky, kteří tě budou doprovázet, ať půjdeš kamkoliv – protože tvůj vztek a zničení chodby ti vyrvaly všechny vzpomínky na minulost – a nyní jsi, zřejmě nadobro, odsouzen hledat pravdu o tom, co jsi udělal. A neustále dostávat záchvaty vzteku a ničení.
Tento kult, kult Bezejmenných, zajistil tvé spojení se společníkem. Jako jsem já. Ano, příteli, byli tu další, dávno předtím, než jsem se narodil, a každý byl prostoupen magií, zpomalující tvrdost stárnutí, chránící před všemi možnými nemocemi a jedy tak dlouho, dokud sloužil. Naším úkolem je vést tě ve tvé zuřivosti, uplatňovat morální hledisko a hlavně být tvým přítelem. Tento poslední úkol je nejjednodušší a vlastně nejsvůdnější ze všech, protože je snadné nalézt v nitru hlubokou a trvalou lásku k tobě. Kvůli tvé upřímnosti, věrnosti a čestnosti bez poskvrnky.
Přiznávám, Icarie, že tvá spravedlnost je opravdu tvrdá. Ale ve své ušlechtilosti nakonec důkladná. Nyní na tebe čeká nepřítel. Nepřítel, kterému se můžeš postavit pouze ty, příteli. Proto putujeme a každý, kdo se nám z jakéhokoliv důvodu postaví, musí být smeten. Pro větší dobro." Znovu si dovolil úsměv, jen tentokrát do něj vložil náznak nesmírné, nicméně chrabře potlačované sklíčenosti. „Musíš si říkat, jsou-li Bezejmenní hodni takové zodpovědnosti. Vyrovnají se jejich morálnost a smysl pro čest tvým? Odpověď spočívá v nezbytnosti a hlavně v příkladu, který jsi přinesl. Ty vedeš Bezejmenné, příteli, každým svým činem. Pokud oni selžou ve svém povolání, selžou proto, že jsi ty selhal ve svém."
Taralak Výd měl radost, že si dokonale pamatuje slova, jež mu byla předána. Prohlížel si velkého válečníka, stojícího před ním, ozářeného ohněm, tvář ukrytou v dlaních. Jako dítě, pro něž slepota znamená smrt.
Uvědomil si, že Icarium pláče.
Dobře. Dokonce i on. I on se bude krmit vlastními mukami a vytvoří z nich návykový nektar, sladký opiát sebeobviňování a bolesti.
A potom všechny pochyby a nedůvěra zmizí.
Protože z nich nelze vymačkat žádné štěstí.
Rozpršelo se a zaduněl hrom. Bouře brzy vypukne s plnou silou. „Už jsem si dost odpočinul," prohlásil Taralak a vstal.
„Čeká nás dlouhý pochod –"
„Není třeba," pravil Icarium.
„Co tím myslíš?"
„Moře. Je plné lodí."
* * *
Brzy po přepadení vyjel z kopců osamělý jezdec. Barathol Méchar. Mohutná, zjizvená předloktí měl zastříkaná krví.

Dlouho si mrtvého démona prohlížel. Měl na sobě svou zbroj a přilbu a nyní uchopil sekeru.
Od chvíle, kdy se objevili T'lan Imass, uplynuly celé měsíce – a on usoudil, že jsou dávno pryč, zmizeli předtím, než se starý Kulat ve svém nově nalezeném šílenství zatoulal. Neuvědomil si – nikdo z nich si to neuvědomil – že ti strašliví nemrtví neodešli.
Byl zabit oddíl poutníků, přepadení se odehrálo tak rychle, že se o něm Barathol vůbec nedozvěděl – dokud nebylo pozdě. Do kovárny najednou vpadli Dželim a Filiad a ječeli, že hned za vesnicí došlo k vraždě. Kovář popadl zbraň a vyběhl s nimi na západní silnici, jenomže zjistil, že nepřítel už odešel, když splnil úkol, a na cestě se váleli umírající koně a mrtví lidé, jako by spadli z nebe.
Poslal Filiada pro starou Nulliss – celkem slušnou léčitelku – vrátil se do kovárny a nevšímal si Dželima, jenž se za ním táhl jako ztracené štěně. Navlékl si zbroj, nespěchal. Tušil, že T'lan Imass budou důkladní. Hlavně se chtěli ujistit, že neudělali žádnou chybu. Nulliss zjistí, že pro ubohé oběti se nedá nic udělat.
Po návratu na silnici však ke svému úžasu zjistil, že stará Semka, klečící u jednoho těla, křičí na Filiada. Když se k ní Barathol rozběhl, měl dojem, že strčila muži ruce do těla a pohybovala jimi, jako by hnětla těsto na chleba. Přitom upírala oči na ženu ležící opodál. Ta zasténala a vyrývala nohama brázdy v prachu. Krev se z ní lila na všechny strany. Nulliss kováře zahlédla a zavolala ho k sobě.
Viděl, že muž, u něhož klečí, byl vykuchán. Nulliss mu vracela vnitřnosti do těla. „Pro mistra Kápě, ženská," zavrčel, „nech ho být. Je vyřízenej. Naplnila jsi mu břicho hlínou –"
„Horká voda je na cestě," štěkla. „Chci ji zase vypláchnout." Ukázala na zmítající se ženu. „Tu bodli do ramene a teď rodí."
„Rodí? Bohové pod náma. Poslouchej, Nulliss, horká voda nepomůže, pokud si nechceš uvařit jeho játra k večeři –"
„Vrať se k tý svý zatracený kovadlině, ty bezduchá opice! Je to čistá rána – viděla jsem, co dokážou kanci se svými kly, a to bylo mnohem horší."
„Možná byla původně čistá –"
„Řekla jsem, že ji chci vyčistit! Ale nemůžeme ho odnýst do vsi, když se za ním budou courat jeho vnitřnosti, že ne?"
Barathol se rozpačitě rozhlédl. Chtěl někoho zabít. Bylo to prosté přání, ale už věděl, že mu to nevyjde, a proto byl navztekaný. Přistoupil k třetímu tělu. Stařec, potetovaný a bez rukou – T'lan Imass ho rozsekali na kusy. Aha. On byl jejich cíl. Ostatní jim jen stáli v cestě. Proto jim nezáleželo na tom, jestli přežijí. Kdežto tenhle chudák už nemohl být mrtvější.
Po chvíli Barathol přešel k poslední oběti v dohledu. Z vísky přicházeli další lidé a dva nesli pokrývky a hadry. Storuk, Fenar, Hayrith, Stuk, všichni vypadali jaksi menší a byli bledí strachy. Nulliss zase začala vykřikovat rozkazy.
Před ním se válel nějaký démon. Měl uťaté obě končetiny na jedné straně. Moc krve nevyteklo, ale po smrti se s tělem stalo cosi divného. Vypadalo… vyfouknuté, jako kdyby se maso pod kůží rozteklo a ztratilo. Zvláštní oči mu vyschly a popraskaly.
„Kováři! Pomoz mi s tímhle!"
Barathol se vrátil.
„Na pokrývku s ním. Storuku, běžte s bratrem na tenhle konec, každý k jednomu rohu. Fenare, ty půjdeš se mnou na druhý straně –"
Hayrith, skoro tak stará jako Nulliss, měla plnou náruč hader. „A co já?" zeptala se.
„Běž si sednout k tý ženě. Nacpi do rány plátno – vypálíme to později, pokud nebude mít potíže s porodem –"
„S tou ztrátou krve ho nejspíš nepřežije," poznamenala Hayrith, mhouříc oči.
„Možná. Prozatím si k ní jenom sedni. Drž ji za ruku, mluv s ní –"
„Ano, ano, čarodějko, nejseš tady jediná, kdo o tom něco ví."
„Výborně. Tak mazej."
„Tys na to zrovna čekala, co?"
„Mlč, ty krávo bez vemene."
„Královno Nulliss, velekněžko jízlivosti!"
„Kováři," zavrčela Nulliss, „natáhni jí jednu tou sekerou, buď od tý lásky."
Hayrith zasyčela a odběhla.
„Pomoz mi," obrátila se Nulliss znovu na kováře, „teď ho musíme zvednout."
Myslel si, že je to zbytečné, ale udělal, oč ho požádala, a překvapilo ho, když poté, co mladíka položili na pokrývku, prohlásila, že ještě žije.
Když ho Nulliss s ostatními odnášeli, zamířil Barathol k rozsekané mrtvole starého potetovaného muže a dřepl si u ní. Sice to bude nepříjemný úkol, ale bylo možné, že přece jen něco zjistí z jeho věcí. Převrátil tělo na záda a zarazil se, když uviděl oči. Kočičí oči. S obnoveným zájmem si prohlédl tetování a pomalu se posadil na paty.
A teprve teď si všiml všech těch mrtvých much. Pokrývaly půdu všude kolem. Bylo tu víc mrtvých much, než kdy viděl. Narovnal se a přešel k mrtvému démonovi.
Zamyšleně se na něj díval, dokud jeho pozornost neupoutal pohyb v dálce a dusot kopyt. Vesničané se mezitím vrátili pro těhotnou ženu.
A on sledoval jezdce, mířícího přímo k němu. Na zpěněném koni barvy sluncem vybělené kosti. V zaprášené, bíle lakované zbroji. Tvář pod okrajem přilby byla bledá a ztrhaná žalem. Muž zastavil, sklouzl ze sedla, a aniž by si všímal Barathola, přiklopýtal k démonovi a padl na kolena.
„Kdo – kdo to udělal?" zeptal se.
„T'lan Imass. Pět jich bylo. Zruinovaná banda, dokonce i na T'lan Imass. Léčka." Barathol ukázal na potetované tělo. „Myslím, že šli po něm. Kněz kultu zasvěceného prvnímu hrdinovi Trhačovi."

„Z Trhače se stal bůh.“
Na to Barathol jen zabručel a ohlédl se na chatrče ve vísce, kterou začal považovat za svůj domov. „Jsou tu ještě dva další. Oba přežili, i když kluk asi moc dlouho nevydrží. Žena je těhotná a právě rodí –“
Muž k němu vzhlédl. „Dva? Ne, měli být tři. Dívka…“
Barathol se zamračil. „Myslel jsem, že jejich terčem byl kněz – na něm si dali záležet – ale teď vidím, že na něj udeřili, protože představoval největší nebezpečí. Museli si přijít pro to děvče – protože tu není.“
Muž vstal. Byl stejně vysoký jako Barathol, byť ne tak rozložitý. „Možná uprchlá… do hor.“
„Možná. I když,“ ukázal na mrtvého koně opodál, „jsem si říkal, co tu dělá kůň navíc, a ještě osedlanej jako ostatní. Srazili ho na cestě.“
„Aha, chápu.“
„Kdo jsi?“ zeptal se Barathol. „A co pro tebe ta ztracená holka znamená?“
Muž měl do vrásek na obličeji vepsaný šok. Nad otázkami zamrkal a kývl. „Jmenuji se L’orik. To dítě bylo… bylo určeno pro královnu snů. Přišel jsem ji vyzvednout – a také svého zmoka.“ Znovu se zadíval na démona a opět se mu tváří mihla bolest.
„To tě tedy štěstěna opustila,“ poznamenal Barathol. Něco ho napadlo. „L’oriku, máš nějaký léčivý nadání?“
„Cože?“
„Nakonec jsi jeden z velemágů ša’ik –“
L’orik odvrátil zrak, jako by dostal ránu. „Ša’ik je mrtvá. Povstání je rozdrceno.“
Barathol pokrčil rameny.
„Ano,“ řekl L’orik, „v případě nutnosti můžu povolat Denul.“
„Zajímá tě jenom život tý holky?“ Ukázal na démona. „Pro něj už nemůžeš udělat nic – co jejich společníci? Ten mladík umře – jestli už neumřel. Budeš tady jenom tak stát a přemejšlet o tom, co jsi ztratil?“
Záblesk hněvu. „Dávej si pozor,“ varoval jej L’orik tiše. „Kdysi jsi byl voják – to je zřejmé – ale tady ses schoval jako zbabělec, zatímco zbytek Sedmiměstí povstal a snil o svobodě. Od někoho takového se kárat nenechám.“
Barathol si ho chvíli prohlížel, pak se otočil a zamířil k vesnici. „Někdo přijde,“ zavolal přes rameno, „připravit mrtvý k pohřbu.“
* * *
Nulliss pro své svěřence vybrala starý hostinec. Z jednoho pokoje nechala přitáhnout kavalec pro ženu a rozpáraného mladíka uložila na společný jídelní stůl. Nad ohništěm vřela voda v kotlíku a Filiad klackem vybíral namočené pruhy látky a nosil je Semce.
Ta znovu vytáhla střeva, ale prozatím si té pulsující masy nevšímala a obě ruce měla strčené do břišní dutiny.
„Mouchy!“ syčela, když Barathol vstoupil. „Celou tu zatracenou díru má plnou mrtvých much!“
„Nezachráníš ho,“ poznamenal Barathol cestou k baru a položil sekeru na zaprášený, otlučený pult. Tlumeně to zadunělo. Začal si stahovat rukavice a ohlédl se po Hayrith. „Už porodila?“ zeptal se jí.
„Ano. Holčičku.“ Hayrith si oplachovala ruce v míse a kývla na malý raneček ležící ženě na prsou. „Už pije. Bála jsem se, že to nedopadlo dobře, kováři. Dítě vyšlo ven modrý. Akorát že šňůra nebyla zauzlená a nemělo ji obtočenou kolem krku.“
„Tak proč bylo modrý?“
„Bylo? Pořád je. Napanskej tatík, řekla bych.“
„A matka?“
„Bude žít. Nepotřebovala jsem Nulliss. Vím, jak vyčistit a vypálit ránu. Přece jsem zamlada táhla za svatým vojskem falah’da Hissaru a viděla jsem spoustu bojišť. Taky jsem vyčistila spoustu ran.“ Otřepala si vodu z rukou a utřela se do špinavé haleny. „Samozřejmě dostane teplotu, ale jestli to přežije, bude v pořádku.“
„Hayrith!“ zavolala Nulliss. „Pojď sem a vymáchej ty hadry! Potom je hoď zpátky do horký vody – bohové pod náma, ztrácím ho – slábne mu srdce.“
Rozletěly se dveře. Všichni se otočili a zírali na L’orika, jenž pomalu vstoupil.
„Kdo, ve jménu mistra Kápě, jsi?“ zeptala se Hayrith.
Barathol si odepjal přílbu. „Velemág L’orik, uprchlík z Apokalypsy.“
Hayrith se zachechtala. „No to teda našel to pravý místo! Vítej, L’oriku! Chňapni si korbel prachu a talíř popela a přidej se k nám! Fenare, přestaň civět a běž najít Chaura a Urdana – je tam koňský maso, musí se naporcovat – nechceme, aby se k němu dřív dostali vlci z hor.“
L’orik přistoupil k Nulliss, klečící nad mladíkem na stole. Cpala mu do břicha hadry a zase je vytahovala – příliš silně krvácel – nebylo divu, že mu sláblo srdce.
„Ustup,“ vyzval ji L’orik. „Neovládám Vysokou Denul, ale aspoň mohu ránu vyčistit a zavřít a zabránit infekci.“
„Ztratil moc krve,“ sykla Nulliss.
„Možná,“ připustil L’orik, „ale dejme aspoň jeho srdci šanci se vzpamatovat.“
Nulliss couvla. „Jak si přeješ,“ štěkla. „Víc pro něj udělat nemůžu.“
Barathol zašel za bar, přidřepl si k dřevěnému panelu a klepl do něj. Dřevo odpadlo a objevily se tři zaprášené džbánky. Jeden vytáhl, vstal a položil jej na pult. Našel korbel, vytřel ho, vytáhl ze džbánku zátku a nalil si korbel až po okraj.
Všichni ho sledovali – kromě L’orika, jenž stál u mladíka a ruce měl položené na jeho hrudi.
„Odkud se to vzalo, kováři?“ zeptala se Hayrith uctivě.
„Skrýš starýho Kulata,“ opáčil Barathol. „Pochybuju, že by se pro to vracel.“
„Co to je?“
„Falarskej rum.“

„Požehnaný bohové nad náma i pod náma!“
Najednou se všichni místní tlačili kolem baru. Nulliss zahnala Filiada, že je ještě moc mladý.
„Moc mladý? Ženská, je mi šestadvacet!“
„Slyšels mě! Šestadvacet? To nejni dost, abys vocenil falarskej rum, ty hubený štěně.“
Barathol si povzdechl. „Nebuď nenasytná, Nulliss. Kromě toho jsou pod pultem ještě dva další džbánky.“ Popadl korbel a odešel stranou. Filiad s Dželimem obíhali bar a prali se při tom.
Po ráně mečem na břiše zůstala mladíkovi jen rudá jizva a pár cákanců zasychající krve. L’orik stál vedle něj, ruce stále položené na chlapcových prsou. Po chvíli otevřel oči a ustoupil. „Je to silné srdce… uvidíme. Kde je ta druhá?“
„Támhle. Rána v rameni. Byla vypálená, ale můžu zaručit, že dostane otravu krve, která ji nejspíš zabije, pokud něco neuděláš.“
L’orik kývl. „Jmenuje se Scillara. Toho mladého muže neznám.“ Zamračil se. „Heborik Neviditelné ruce –“ zamnul si obličej – „nikdy bych si nepomyslel…“ Vzhlédl k Baratholovi. „Když si ho Trhač vybral za válečného jezdce, bylo v tom tolik… moci. T’lan Imass? Pět zlomených T’lan Imass?“
Barathol pokrčil rameny. „Já sám to přepadení neviděl. Imassové se tu objevili před pár měsíci, potom se zdálo, že odešli. Nakonec tady není nic, co by mohli chtít. Dokonce ani já ne.“
„Služebníci Chromého boha,“ opáčil L’orik. „Osvobození, z dómu řetězů.“ Zamířil k ženě, již označil za Scillaru. „Bohové jsou opravdu ve válce…“
Barathol za ním zíral. Vypil půlku korbele a znovu se připojil k velemágovi. „Bohové, říkáš?“
„Už v ní šeptá horečka – toto nepostačí.“ Zavřel oči a začal si cosi mumlat. Po chvíli ustoupil a podíval se Baratholovi do očí. „Cosi se blíží. Byla prolita krev smrtelníků. Nevinné životy… zničeny. Ani tady, v této ubohé díře, se neschováš před utrpením – najde si tě, najde si nás všechny.“
Barathol dopil rum. „Půjdeš teď hledat to děvče?“
„A sám ji vyrvu Osvobozeným? Ne. I kdybych věděl, kde hledat, není to možné. Gambit královny snů selhal – nejspíš to už ví.“ Zhluboka, roztřeseně se nadechl, a Barathol si teprve teď všiml, jak je utahaný. „Ne,“ zopakoval s nechápavým, poté nešťastným výrazem. „Ztratil jsem zmoka… a přece…“ zavrtěl hlavou, „necítím bolest – s odtětím by měla přijít bolest – tomu nerozumím…“
„Velemágu, jsou tu volný pokoje. Odpočiň si,“ navrhl Barathol. „Pošlu Hayrith, ať ti donese jídlo, a Filiad se ti může postarat o koně. Počkej tady, než se vrátím.“
Promluvil si s Hayrith, vyšel z hostince a vrátil se na silnici. Chaur, Fenar a Urdan sundávali sedla a uzdy z mrtvých koňů.
„Chaure!“ zavolal Barathol. „Ustupte od něj – ne, semhle, zůstaň stát, zatraceně. Tak. Nehejbej se.“ Kůň té dívky. Došel k němu, opatrně ho obešel a hledal stopy.
Chaur se ošíval – byl to velký chlap s mozkem dítěte, i když pohled na krev mu starosti nikdy nedělal.
Barathol si ho nevšímal a dál četl v rýhách, brázdách a převrácených kamenech. Konečně našel malý otisk, jediný, zvláštně stočený na špičce. Z obou stran vedle něj větší otisky, kostnaté, ale tu a tam spojené koženými řemeny či kusy vlastní kůže.
Aha. Seskočila ze smrtelně zraněného koně, ale ve chvíli, kdy levou nohou došlápla na zem, T’lan Imass ji popadli a zvedli – bezpochyby se vzpírala, ale proti jejich nelidské, nesmiřitelné síle byla bezmocná.
A potom T’lan Imass zmizeli. Rozpadli se v prach. A ji nějak vzali s sebou. Netušil, že je to možné. Ale… z místa nevedly žádné stopy.
Znechuceně se vracel k hostinci.
Na zakňučení se otočil. „Dobře, Chaure, můžeš se vrátit k tomu, co jsi dělal.“
Odpovědí mu byl zářivý úsměv.
* * *
Když Barathol vstoupil, vycítil, že se něco změnilo. Místní stáli u zdi za barem a L’orik uprostřed, čelem ke kováři, jenž právě vstoupil. Velemág držel v ruce meč a čepel se bíle leskla.
„Teprve jsem se dozvěděl tvé jméno,“ ucedil L’orik s tvrdým pohledem upřeným na Barathola.
Kovář pokrčil rameny.
L’orikovi se zkřivila bledá tvář v opovržlivém úšklebku. „Asi jim všechen ten rum rozvázal jazyky, nebo prostě zapomněli na tvůj rozkaz udržet takové podrobnosti v tajnosti.“
„Žádný rozkazy jim nedávám,“ opáčil Barathol. „Tihle lidé nevědí nic o vnějším světě a nezáleží jim na něm. Když už mluvíme o rumu…“ Zalétl pohledem k lidem za barem. „Nulliss, zůstalo něco?“
Němě kývla.
„Tak na bar s tím, buď od tý lásky,“ požádal ji Barathol. „Vedle mý sekery.“
„Byl bych hlupák, kdybych tě pustil ke tvé zbrani,“ podotkl L’orik a zvedl meč.
„To záleží na tom,“ upozornil jej Barathol, „jestli se mnou chceš bojovat, ne?“
„Napadá mě stovka jmen těch, kteří by, být na mé místě, nezaváhali.“
Barathol zvedl obočí. „Stovka jmen, říkáš? A kolik z nich ještě patří živým?“
L’orik stiskl rty do tenké čárky.
„Myslíš,“ pokračoval Barathol, „že jsem před všemi těmi lety jen tak odešel z Arénu? Nebyl jsem jediný, kdo přežil, velemágu. Šli po mně. Po Arenský silnici do Karašiméše to byla vlastně jedna dlouhá bitva. Než jsem toho posledního nechal vykrvácet ve škarpě. Možná znáš mý jméno a myslíš si, že víš, jaký zločin jsem spáchal… jenže ty jsi tam nebyl. Ti, kdo tam byli, jsou všichni mrtví. Opravdu chceš tu rukavici zvednout?“
„Prý jsi otevřel bránu –“

Barathol frkl a šel si pro džbánek rumu, který Nulliss postavila na bar. „Směšný. T'lan Imass nepotřebujou brány."
Semská čarodějka našla prázdný korbel a bouchla s ním o pult. „No ano, otevřel jsem ji – cestou ven na nejrychlejším koni, jakýho jsem našel. Tou dobou už ale vraždění začalo."
„Jenomže jsi nezůstal, viď? Nebojoval jsi, Barathole Méchare! Mistr Kápě tě vem, člověče, oni povstali tvým jménem!"
„Hrozná škoda, že je nenapadlo nejdřív se mě zeptat," zavrčel kovář a nalil si rum. „A teď dej ten pitomej meč pryč, velemágu."
L'orik zaváhal, pak svěsil ramena a vrátil meč pomalu do pochvy. „Máš pravdu. Na tohle jsem příliš unavený. Příliš starý." Zamračil se a zase se narovnal. „Myslel sis, že T'lan Imass sem přišli pro tebe, že?"
Barathol si ho prohlížel přes otlučený okraj korbele a mlčel.
L'orik si prohrábl vlasy a rozhlížel se, jako by zapomněl, kde je.
„Pro kosti mistra Kápě, Nulliss." Barathol si povzdechl. „Najdi tomu chudákovi židli, ano?"
* * *
Šedý opar a oslepující stříbrná zrnka prachu se pomalu vytrácely. Felisín Mladší najednou opět ucítila své tělo, do kolenou se jí zarývaly ostré kamínky a ve vzduchu cítila prach, pot a strach. Hlavu měla plnou obrazů chaosu a vraždění. Cítila se otupělá a měla co dělat, aby vůbec rozeznala okolí. Před ní vrhalo slunce ostré paprsky na skalní stěnu rozrytou puklinami. Hromady větrem navátého písku zakrývaly kdysi široké, mělké kamenné schody, které jako by vyskakovaly ze skály. Blíž měla velké klouby, světlé pod tenkou, omšelou kůží ruky, která ji svírala paži nad loktem, a obnažené vazy v zápěstí se napínaly a vydávaly slabé zvuky připomínající vrzající kůži. Z takového sevření se vymanit nedokázala a už se přestala snažit. Páchli starým rozkladem a občas se objevila od krve umazaná, zvlněná čepel, u zahnutého hrotu široká, zužující se ke kůží ovázané rukojeti. Černý lesklý kámen, podél ostří tak tenký, až byl skoro průsvitný.
Ostatní stáli kolem ní, další děsiví T'lan Imass. Zastříkaní krví, s chybějícími či zmrzačenými končetinami, jeden měl dokonce useknutou polovinu obličeje, ale všechno to byly staré škody. Poslední bitva, vlastně jen šarvátka, je nestála nic.
Vítr podél skalní stěny žalostně sténal. Felisín se zvedla a vyškrábla kamínky, které se jí zaryly do kůže na kolenou. Jsou mrtví. Všichni jsou mrtví. Opakovala si to pořád dokola, jako by ta slova teprve objevila – zatím jí nic neříkala, nebyla v jazyce, jemuž by rozuměla. Všichni mí přátelé jsou mrtví. Proč si to vlastně připomínala? Ale slova se jí vracela pořád a pořád, jako by se zoufale snažila vyvolat reakci – jakoukoliv reakci.
Dolehl k ní nový zvuk. Šmátrání vycházející odněkud z útesu před nimi. Zamrkala, jak ji v očích štípal pot, a poznala, že jedna z puklin byla rozšířena, stěny byly odsekané jakoby oškrtem, a právě odsud kdosi lezl. Stařec jen v hadrech, pokrytý prachem. Na předloktích a hřbetech rukou měl hnisající boláky.
Když ji uviděl, padl na kolena. „Tys přišla! Slíbili mi to – ale proč by lhali?" Mezi slovy, vycházejícími z jeho úst, zaznívalo zvláštní cvakání. „Převezmu tě – však uvidíš. Všechno je v pořádku. Jsi v bezpečí, dítě, protože jsi byla vyvolena."
„O čem to mluvíš?" chtěla vědět Felisín a znovu se pokusila uvolnit si ruku – a tentokrát uspěla, protože nemrtvé prsty povolily. Zavrávorala.
Stařec vyskočil a podepřel ji. „Jsi unavená – není divu. Tolik zákonů bylo porušeno, aby ses sem dostala –"
Couvla před ním a opřela se rukou o vyhřátou skálu. „Kde je tady?"
„Prastarý město, Vyvolená. Kdysi zasypaný, ale brzy opět ožije. Já jsem jen první z těch, které povolali, aby ti sloužili. Přijdou další – už jsou na cestě, protože slyšeli šepoty. Víš, ty slyší slabí a těch je mnoho, velice mnoho je slabých."
Další cvakání – stařec měl v ústech oblázky.
Felisín se otočila zády ke skále a prohlížela si rozrytou, vyprahlou krajinu. Stopy po starých silnicích, známky obdělávání půdy… „Tudy jsme šli – před mnoha týdny!" Zle se na starce zamračila. „Přivedl jsi mě zpátky!"
Usmál se a předvedl obroušené, ulámané zuby. „Toto město ti patří, Vyvolená –"
„Přestaň mi tak říkat!"
„Prosím – byla jsi doručena a přitom byla prolita krev – je tvým úkolem dát takový oběti význam –"
„Oběti? To byla vražda! Oni zabili moje přátele!"
„Pomůžu ti truchlit, protože to je moje slabost, chápeš? Truchlím pořád – kvůli sobě – protože piju a žízeň mě nikdy neopouští. Slabost. Poklekni před ní, dítě. Učiň ji hodnou uctívání. Bojovat nemá smysl – smutek světa je mnohem mocnější, než sis kdy myslela, a to musíš pochopit."
„Chci odejít."
„To nemůžeš. Osvobození tě doručili. Ostatně kam bys šla, i kdybys mohla? Jsme lígy daleko odkudkoliv." Cucal oblázky, vyplivl slinu a pokračoval: „Neměla bys jídlo. Vodu. Prosím, Vyvolená, v tomhle zasypaným městě na tebe čeká chrám – pracoval jsem dlouho a tvrdě, abych ho pro tebe připravil. Je tam jídlo a voda. A brzy tu bude víc služebníků, dychtících splnit každý tvý přání – jakmile se smíříš s tím, čím ses stala." Usmál se a ona znovu zahlédla kamínky – černé, leštěné, nejméně tři, o velikosti prstních kůstek. „Brzy si uvědomíš, čím ses stala – vůdkyní největšího kultu Sedmiměstí, a rozšíříš se dál, přes moře a oceány – a obsáhne celý svět –"
„Ty jsi šílený," řekla Felisín.
„Šepoty nelžou." Sáhl po ní a ona před tou lesklou, vředovitou rukou ucukla. „No, byl tu mor, víš. Poliel, sama bohyně se poklonila před Spoutaným – což musíme udělat všichni, dokonce i ty – a teprve potom přijdeš ke svý skutečný moci. Mor – si vyžádal mnohé, celá města zanechal plná zčernalých těl – ale jiní přežili díky šepotům, a tak byli poznačeni – boláky a pokřivenými končetinami, slepotou. U některých to byl jazyk. Shnil a vypadl jim, takže zůstali němí. Jiným zas krvácely uši a jejich svět opustil veškerý zvuk. Chápeš? Mají slabosti, a Spoutaný ukázal, jak se ze slabostí stává síla. Cítím je, protože jsem první. Tvůj senešal. Cítím je. Oni přicházejí."

Dál zírala na jeho nemocnou ruku a on ji po chvíli odtáhl.
Cvakání. „Buď tak hodná a pojď za mnou. Ukážu ti všechno, co jsem udělal.“
Felisín si přikryla obličej rukama. Nerozuměla tomu. Nic z toho nedávalo smysl. „Jak se jmenuješ?“ zeptala se ho.
„Kulat.“
„A jak se jmenuju já?“ šeptla.
Uklonil se. „Oni to nechápali – nikdo z nich. Apokalypsa – to není jenom válka, jenom obyčejný povstání. Je to zpustošení. Nejen země – to jenom přichází se vším ostatním – chápeš? Apokalypsa se týká ducha. Zdrcenýho, zlomenýho ducha, otroka vlastních slabostí. Jen taková zmučená duše může zničit zemi a všechny, kdo na ní přebývají. Musíme zemřít v nitru, abychom mohli zabít všechno, co leží vně. Teprve potom, jakmile si nás všechny vezme smrt, teprve tehdy nalezneme spásu.“ Uklonil se hlouběji. „Ty jsi znovuzrozená ša'ik, Vyvolená jako Ruka Apokalypsy.“
* * *
„Změna plánů,“ zahuhlal Iskaral Pust, pobíhající sem a tam kolem táborového ohně. „Hele!“ sykl. „Je pryč, kráva prašivá! Pár obludných stínů za noci a puf! Nic než pavouci schovávající se ve škvírách. Pche! Slintající zbabělec. Říkal jsem si, Trelle, že bychom měli utýct. Ano, utýct. Ty půjdeš támhle a já semhle – teda, budu hned za tebou, pochopitelně, proč bych tě teď opouštěl? I když se blíží ti tvorové…“ Odmlčel se, zatahal se za vlasy a zase se pustil do pobíhání. „Ale proč bych si měl dělat starosti? Copak nejsem věrný? Výkonný? Chytrý jako vždy? Tak proč jsou tady?“
Mappo vytáhl z vaku palcát. „Nic nevidím,“ zabručel, „a slyším jenom tebe, velekněze. Kdo přichází?“
„Řekl jsem, že někdo přichází?“
„Ano, řekl.“
„Můžu snad za to, že jsi přišel o rozum? Ale proč, to bych chtěl vědět, ano, proč? Nejde o to, že bychom potřebovali společnost. Kromě toho by sis myslel, že tohle je to poslední místo, kde by chtěli být, jestli to, co cítím, je to, co cítím, a já bych necítil, co cítím, kdyby tam nebylo něco, co je cítit, správně?“ Odmlčel se a naklonil hlavu na stranu. „Co je to za pach? Nevadí, kde jsem to byl? Ano, snažil jsem se pochopit nepochopitelné, a to nepochopitelné je představa, že Stínupán je vlastně docela při smyslech. Nesmysl, já vím. V každém případě, pokud tomu tak je, potom ví, co dělá. Má důvody – skutečné důvody.“
„Iskarale Puste,“ ozval se Mappo a vstal od ohně. „Jsme v nebezpečí?“
„Zažil už mistr Kápě lepší časy? Ovšemže jsme v nebezpečí, ty nevychovaný pitomče – ach, musím si takové názory nechávat pro sebe. A co tohle? Nebezpečí? Ha ha, příteli, ovšemže ne. Ha ha. Ha. Ach, tady jsou…“
Ze tmy se vynořily mohutné postavy. Na jedné straně rudě jantarové oči, na druhé jasně zelené, potom další páry, jeden zlatý, druhý měděný. Mohutné, tiché a vražedné.
Ohaři stínu.
Někde daleko na poušti zavyl vlk či kojot, jako by zachytil pach samotné Propasti. Blíž umlkli dokonce i cvrčci.
Trellovi se zježily chlupy na krku. I on už ty nadpřirozené šelmy ucítil. Štiplavý, pronikavý pach. A s ním se vracely bolestné vzpomínky. „Co od nás chtějí, velekněži?“
„Mlč – musím přemýšlet.“
„Ne, netřeba se namáhat,“ zazněl ze tmy nový hlas a Mappo se otočil. Do světla ohně vstoupil muž v šedém plášti, vysoký a jinak nezajímavý. „Oni jen… procházejí.“
Iskaral Pust se rozzářil hraným potěšením a zároveň sebou trhl. „Ach, Kotilion – vidíš? Splnil jsem všechno, co ode mě Stínupán žádal –“
„Při tom střetu s Dežimem Nebrálem,“ poznamenal Kotilion, „jsi ve skutečnosti překonal veškerá očekávání – připouštím, že jsem netušil, jak jsi obratný, Iskarale Puste. Stínupán si svého Mága vybral dobře.“
„Ano, on je plný překvapení, viď?“ Velekněz se bokem přesunul k ohni, dřepl si a naklonil hlavu na stranu. „Co vlastně chce on? Uklidnit mě? On mě nikdy neuklidní. Mám dovést ohaře na stopu nějakého chudáka? Doufám, že ne nadlouho. Kvůli tomu hlupákovi. Ne, nic z toho. Je tu, aby mě zmátl, ale já jsem přece velekněz stínu, a tak mě zmást nelze. Proč? Protože sloužím nejvíc matoucímu bohu ze všech, proto. Musím si tudíž dělat starosti? Samozřejmě, ale to se on nikdy nedozví, že? Ne, stačí jen usmívat se tady na toho zabijáckého boha a říct: Nedal by sis kaktusový čaj, Kotilione?“
„Děkuju,“ odpověděl Kotilion. „Dal.“
Mappo odložil palcát a posadil se. Iskaral mezitím naléval čaj. Trell zápolil s rostoucím zoufalstvím. Někde na severu seděl Icarium před plameny podobnými těmto, jako vždy sužovaný vším, na co si nemohl vzpomenout. A přece nebyl sám. Ne, jiný zaujal mé místo. Mělo by se mu ulevit, ale Mappo se jen bál. Bezejmenným se nedá věřit – to jsem zjistil už dávno. Ne, Icaria teď vede někdo, komu na něm vůbec nezáleží –“
„Jsem rád, Mappo Pořízi,“ poznamenal Kotilion, „že už jsi v pořádku.“
„Ohaři stínu kdysi bojovali po našem boku, na Cestě rukou.“
Kotilion kývl a napil se čaje. „Ano, tehdy jste si byli s Icariem hodně blízcí.“
„Blízcí? Co tím myslíš?“
Bůh asasínů dlouho mlčel. Obrovští ohaři se zřejmě uložili na noc hned za táborem. „Není to ani tak kletba jako spíš… reziduum,“ řekl nakonec. „Smrt azathského domu vypustí všechny možné síly, energie – nejen ty patřící obyvatelům hliněných hrobek. Icarium má do duše vpáleno cosi jako infekci, nebo možná parazita. Jeho podstatou je chaos a jeho účinkem je nespojitost. Vzpírá se pokroku, myšlení, duchu, samotnému životu. Jestli chceš zachránit Icaria, Mappo, musíš tu infekci vypudit.“
Trell skoro nemohl dýchat. Za všechna staletí po Jhagově boku, mezi všemi slovy Bezejmenných, učenců a mudrců z poloviny světa ještě neslyšel něco takového. „Víš to jistě?“

Kotilion pomalu kývl. „Nakolik je to možné. Moje a Stínupánova," vzhlédl a pokrčil rameny, „cesta k ascendenci vedla přes azathské domy. Byly to roky – a nebylo jich málo – kdy jsme se ani já, ani muž, jenž byl kdysi znám jako císař Kellanved, nenalézali nikde v Malazské říši, protože jsme se vydali hledat něco jiného, pokoušeli jsme se o smělejší gambit." V tmavých očích se mu zalesklo světlo ohně. „Vydali jsme se zmapovat azathy. Všechny domy v celé jejich říši. Chtěli jsme ovládnout jejich moc –"
„Ale to není možné," podotkl Mappo. „Nezvládli jste to – nemohli jste, jinak by z vás obou bylo něco víc než bohové –"
„To je v zásadě pravda." Zadíval se do čaje v hliněném hrnku, jejž držel v dlaních. „Ale něco jsme si uvědomili, po tvrdých zkušenostech a neutuchající dřině. Za prvé: naše hledání by trvalo déle než jediný lidský život. Další poznatky – asi bude lepší nechat je na jinou noc. V každém případě jsme pochopili, že takový gambit znamená požadavky, které nemůžeme splnit – tedy ne jako císař a mistr asasín – a bylo nutné využít toho, co jsme se zatím dozvěděli."
„Aby se z vás stali bohové."
„Ano. A díky tomu jsme zjistili, že azathy jsou mnohem víc než jen domy vytvořené jako věznice pro entity obdařené mocí. Jsou to zároveň portály. A ještě jedno je jisté – jsou to skladiště ztracených živlů."
Mappo se zamračil. „O tom jsem ještě nikdy neslyšel. Ztracené živly?"
„Učenci uznávají jen čtyři: vodu, oheň, zemi a vzduch, ale existují další. A právě z nich pochází nesmírná moc azathských domů. Rozeznat vzor, Mappo, jen se čtyřmi referenčními body a neznámým počtem dalších, zatím neviditelných a nevysvětlitelných, je nanejvýš obtížné."
„Kotilione, nemají třeba tyhle ztracené živly vztah k aspektům magie? K chodbám a balíčku draků? Nebo spíš ještě ke starověkým držbám?"
„Život, smrt, tma, světlo, stín… možná, ale i to vypadá jako zkrácený výběr. Co například čas? Minulost, přítomnost, budoucnost? Co přání a čin? Zvuk, ticho? Nebo jsou tyto dva jen menší aspekty vzduchu? Patří čas ke světlu? Nebo je to jenom bod někde mezi světlem a tmou, nicméně odlišný od stínu? A co víra a popření? Už chápeš, jak jsou ty vztahy nesmírně složité?"
„Pokud existují a nejsou to jenom pojmy."
„Pravda. Ale možná jsou zapotřebí jenom ty pojmy, pokud je cílem živlů dát tvar a význam všemu, co nás venku obklopuje a co nás vede uvnitř?"
Mappo se narovnal. „A vy jste chtěli ovládnout takovou moc?" Zíral na Kotiliona a říkal si, jestli i bůh může být tak nafoukaný, tak ctižádostivý. A s tím dlouhým hledáním začali dávno předtím, než se z nich stali bohové… „Přiznávám, že doufám, že se Stínupánem neuspějete – protože to, co popisuješ, by nemělo padnout do ničích rukou, ani božích, ani smrtelných. Ne, nechte to azathům –"
„Taky bychom nechali, kdybychom nepochopili, že vláda azathů slábne. Bezejmenní zřejmě došli ke stejnému závěru a teď je to dohání k zoufalství. Žel, věříme, že jejich poslední rozhodnutí uvrhne azathy do ještě většího chaosu a rozkladu." Ukázal na Iskarala Pusta, jenž se krčil opodál a mumlal si pro sebe. „Proto jsme se rozhodli… zasáhnout. Naneštěstí příliš pozdě, abychom zabránili osvobození Dežima Nebrála a samotnému přepadení. Ale… žiješ, Trelle."
A tak ve snaze ovládnout azathy, Kotilione, jim nakonec sloužíte. Přání versus čin… „Abych Icaria zbavil prokletí."
Mappo potřásl hlavou. „Tohle je neobyčejná nabídka, Kotilione. Jsem rozpolcený mezi pochybnostmi a nadějí." Trpký úsměv. „Aha, začínám chápat, proč stačí pouhý pojem."
„Icarium si zaslouží konec trápení," řekl bůh, „nebo ne?"
„Co musím udělat?"
„Prozatím to, co děláš – jdi za svým přítelem. Zůstaň na stopě, Mappo. Blíží se sbíhání takových rozměrů, že se bude vymykat veškerému chápání. Bohové zřejmě netuší, že se blíží ke kraji propasti, a občas se mezi ně řadím i já."
„Nepřipadáš mi netušící."
„Možná by byl přesnější výraz bezmocný. V každém případě si my dva ještě promluvíme. Prozatím nepochybuj, že jsi potřebný. Potřebujeme tě my, všichni smrtelníci a nade vše Icarium." Odložil hrnek a vstal.
Ohaři se také potichu zvedli. Byli připravení.
„Vím, že to nemusím říkat," řekl bůh, „ale stejně to udělám. Nevzdávej se naděje, Mappo. Tvým největším nepřítelem je zoufalství. Až přijde čas, aby ses postavil mezi Icaria a vše, oč Bezejmenní usilují … nuže, věřím, že uspěješ."
Mappo se díval, jak Kotilion odchází do tmy. Ohaři se zařadili za něj. Po chvíli se Trell podíval na Iskarala Pusta. A hleděl do bystrých, blyštivých očí. „Velekněži, hodláš mě na cestě doprovázet?" zeptal se.
„Žel, nemůžu." Dalhoňan odvrátil zrak. „Trell je šílený! Neuspěje! Ovšemže neuspěje! Jako by už byl mrtvý, ach, nesnesu ani pohled na něj. Všechno to Mogořino léčení – pro nic! Plýtvání!" Iskaral Pust si přejel rukama přes obličej a vyskočil. „Čeká mě příliš mnoho stejně důležitých úkolů, Mappo Pořízi. Ne, my dva půjdeme chvíli po různých stezkách, a přece oba bok po boku se slávou! Jak řekl Kotilion, ty uspěješ. A já také. Vítězství bude naše!" Zvedl kostnatou pěst a zahrozil noční obloze. Potom si objal ramena. „Bohové pod námi, jsme odsouzeni k záhubě."
Mogora, jež se objevila s náručí dříví na oheň, neuvěřitelně naštípaného jako od mistra dřevorubce, se zachechtala. Pak hodila dřevo k ohni. „Rozhrábni uhlíky, můj drahý, žalostný muži."
„Nemůžeš mi rozkazovat, babo! Rozhrábni si je sama! Mě teď čekají důležitější úkoly!"
„Jako třeba?"
„No, pro začátek se mi chce čůrat."

KAPITOLA TŘINÁCT

A všichni tito lidé se sešli,

aby vzdali poctu nebožtíkovi,
byť by to byl muž, žena, válečník,
král, šašek, a kde vlastně jsou
sochy, podobizny namalované
na omítce a kameni?

A přece stáli či seděli, víno
rozlité u nohou, rudé kapky
stékající z rukou, vosy
v období umírání krouží
kolem ve sladké žízni a opilé
hlasy volají, žihadly probuzené

hlasy splývající ve zmatené
záplavě, otázka kladená
znovu a znovu – proč? Ale v tom
pravda nachází vlastní zázrak,
protože otázka nezněla, proč dotyčný
zemřel, co to ospravedlnilo,

protože v srdci hemžících se životů
nebyl nikdo, pro něhož by toto
shromáždění bylo něčím víc
než ozvěnou bývalých já.
Znovu a ještě znovu se ptali,
proč jsme tady?

Zesnulý nemá žádné jméno,
jen všechna jména, žádnou tvář,
jen všechny tváře těch, kdo se sešli,
a tak jsme sami zjistili, mezi
odháněním vos ze života, a přece
s posledním ohnivým bodnutím,

že my byli ti mrtví,
a všichni jsme v neviditelné mysli –
stáli či seděli, muž či žena,
válečník, královna či šašek,
a v opilé neuspěchanosti chvilku
přemýšleli o všem, co jsme zaživa minuli.

Sešlost u fontány
Kel Tath

I

s novými koly vypadal trygallský kočár jen otlučený, sešlý vrak. Dva koně při pádu zahynuli. Tři podílníci byli rozmačkáni a čtvrtý si srazil vaz. Karpolan Demesand seděl na skládací stoličce, hlavu ovinutou zkrvaveným obvazem, a s cukáním popíjel bylinkový čaj.
Opustili jaghutskou chodbu Omtose Phellack a ocitli se v známé poušti, mezi křovinami a holými kopci Sedmiměstí, a slunce se za zataženou oblohou blížilo k poledni. Nezvykle vlhký vzduch v sobě měl nádech deště. Kolem poletoval hmyz.
„Tohle přichází," poznamenala Ganath, „se zrodem vnitrozemního moře."
Paran se po ní ohlédl a pak se dál věnoval dotahování podpínky – kůň se naučil zadržovat dech, nafoukl se ve snaze udržet podpínku volnější nejspíš v naději, že mu Paran sjede ze hřbetu v nějaké nanejvýš nevhodné chvíli. Koně byli nedobrovolnými společníky při tolika lidských eskapádách, katastrofách a slabůstkách, že Paran mu oprávněnou bojechtivost ani nezazlíval. „Ganath," řekl, „víš, kde přesně jsme?"
„Toto údolí vede na západ k Rarakuskému moři za vnitřním pohořím. Na východě, za málo používaným průsmykem, leží město G'danisban." Zaváhala, než dodala: „Je to dávno, co jsem byla tak daleko na východě… tak blízko k vašim městům."
„G'danisban. No, potřebuju zásoby."
Otočila se k němu. „Dokončil jsi svůj úkol, pane balíčku. Degaroti vypuštěni, d'ivers známý jako Dežim Nebrál, lovec, nyní lovený. Vrátíš se nyní do Darúdžhistánu?"
Udělal obličej. „Žel, ještě ne."
„Hodláš snad na svět vypustit víc sil?"

Jisté ostří v jejím hlase jej přimělo se obrátit. „Ne, jestli tomu dokážu zabránit, Ganath. Kam půjdeš teď?“
„Na západ.“
„Aha, ano, napravit škody na tom vašem rituálu. Jsem zvědavý, co měl uvěznit?“
„Nebeskou tvrz K’Chain Che’Malle. A… další věci.“
Nebeskou tvrz? Bohové pod námi. „Odkud se vzala?“
„Zřejmě z chodby.“
Tušil, že toho ví víc, ale netlačil na ni. Doupravil sedlo.
„Děkuji ti, Ganath, že jsi nás doprovodila – bez tebe bychom nepřežili,“ řekl.
„Možná jednou požádám já tebe o laskavost na oplátku.“
„Souhlasím.“ Vytáhl podlouhlý, v látce zabalený předmět, který měl přivázaný k sedlu, a zašel za Karpolanem Demesandem.
„Velemágu,“ začal.
Tlouštík vzhlédl. „Aha, naše platba.“
„Za poskytnuté služby,“ potvrdil Paran. „Mám to rozbalit?“
„Pro mistra Kápě, ne, Ganoesi Parane – magie je to jediné, co mi ještě drží lebku pohromadě. I když je meč v pochvě a zabalený, cítím jeho entropii.“
„Ano, je to nepříjemná zbraň,“ přitakal Paran.
„V každém případě je třeba udělat ještě jednu věc.“ Karpolan pokynul rukou. Jedna z Pardúnek přistoupila a převzala otataralový meč, jenž patříval pobočnici Lorn. Odnesla ho stranou, položila na zem a couvla. Objevil se další podílník s těžkým obouručním bijákem v rukou. Postavil se nad zabalenou zbraň a udeřil do ní. Bušil a bušil. Každá rána otataralovou čepel rozbila na další kousky. Ztěžka dýchaje muž ustoupil a ohlédl se na Karpolana Demesanda.
Ten se opět podíval na Parana. „Posbírej si svoje střepy, pane balíčku.“
„Děkuji,“ odpověděl Malažan. Dřepl si a odstranil rozsekanou, pomlácenou kůži. Zadíval se na rezavé kousky kovu a pak si vybral úlomek dlouhý jako prst a jen o něco užší. Pečlivě ho zabalil do útržku kůže a strčil si ho do váčku u opasku. Narovnal se a vrátil se k velemágovi.
Karpolan Demesand si povzdechl a pomalu vstal ze stoličky. „Je čas vrátit se domů.“
„Bezpečnou cestu, velemágu,“ popřál Paran s úklonou.
Muž se pokusil o úsměv a z té námahy zbledl. S pomocí jednoho podílníka se vydal ke kočáru.
„Modli se,“ podotkla Ganath tiše vedle Parana, „aby v chodbách nenarazil na nečekaný odpor.“
Paran zamířil ke koni. Položil ruce na sedlo a otočil se na Ganath. „Do této války se zapletou starší síly,“ poznamenal.
„Vlastně už jsou zapletené. T’lan Imass možná věří, že Jaghuty vyhubili, ale to očividně není pravda. Stojíš přede mnou a jsou tu i další, že?“
Pokrčila rameny.
Za nimi se ozval trhavý zvuk otevírající se chodby. Zapleskání postrojů, rachot kol.
„Ganath –“
„Jaghuty nezajímá válka.“
Paran se na ni chvíli díval, pak kývl. Vložil nohu do třmene, vysoukal se nahoru a zvedl otěže. „I já, stejně jako ty,“ řekl Jaghutce, „mám pocit, že jsem daleko od domova. Hodně štěstí na cestách, Ganath.“
„I tobě, pane balíčku.“
Paran se vydal k jihu a projel celým údolím. Řeka, která se tudy kdysi prodírala, dávno vyschla, i když kroutící se koryto bylo dosud vidět, v místech, kde bývaly tůně, rostly keře a zakrnělé stromy a od břehů se roztahovala stará ramena a plácky naplaveného písku. Po líze údolí končilo mělkým dolíkem se skalisky na severu a dlouhými suťovými svahy na jihu. Přímo před ním stezka stoupala mezi hlubokými kanály po přívalových záplavách.
Paran pod kopcem sesedl a dál koně vedl. Bylo stále větší horko, protivnější kvůli nepřirozené vlhkosti vzduchu. Daleko na západě, nejspíš nad Rarakuským mořem, se hromadila hustá mračna. Než dorazil na vrchol, mraky spolkly slunce a vánek dující mu do zad voněl příslibem deště.
Paran shora viděl k východu, do kopcovité krajiny, kde se pásly kozy, a stezka mířila k bytelnější silnici procházející severojižním směrem podél okraje planiny. Směrem k jihu se stáčela k východu, k šmouze kouře a prachu v dálce, kde tušil, že leží G’danisban.
Znovu nasedl a vyrazil klusem dolů. Zanedlouho dojel k první chatrči pasáků, vypálené a zničené, kde nyní přebývaly kozy, přicházející sem za soumraku čistě jen ze zvyku. Nikde neviděl stopy po hrobech a ani je mezi troskami nehodlal hledat. Mor, tichý, neviditelný dech Šedé bohyně. Uvědomil si, že město bude nejspíš ve spárech hrůzy.
Na záda mu dopadly první kapky deště a vzápětí se spustil pořádný liják. Kamenitá stezka byla náhle nebezpečná a Paran musel zpomalit koně. Viditelnost klesla na tucet kroků na všech stranách, zbytek světa spláchla stříbřitá stěna. Pod šaty mu zatékala teplá voda. Přehodil si přes hlavu rozedranou kapuci vojenské pláštěnky a schoulil se.
Z vyšlapané stezky se stal potok, bahnitá voda se řítila mezi kameny a oblázky. Kůň zpomalil do kroku, ale nezastavil se. Mezi dvěma nízkými kopci se stezka rozšiřovala v mělké jezírko a vedle Parana stáli dva vojáci.
Jeden se natáhl pro otěže. „Míříš špatným směrem, cizince,“ zavrčel malazsky.
Druhý držel samostříl, ale nebyl nabitý. Promluvil ze stínu kapuce: „Tak pláštěnka je kořist? Svlíknul jsi ji z těla malazskýho vojáka, co?“
„Ne,“ odpověděl Paran. „Byla mi vydána, stejně jako ty vaše vám, vojáku.“ Déšť se na chvíli zmírnil a on zahlédl tábor. Dvě, možná tři legie, stany na úbočích kopců pod nízko visícím stropem kouře z ohňů pohasínajících v dešti. Za táborem vedla cesta dolů až k hradbám G’danisbanu. Obrátil pozornost zpátky k vojákům. „Kdo tomuto vojsku velí?“
„A co takhle nejdřív odpovědět nám?“ ucedil ten s kuší. „Jsi zběh?“

Technicky vlastně ano. Ale zase mám být mrtvý. „Chci mluvit s vaším velícím důstojníkem.“
„Ty teďka nemáš na vybranou. Dolů z koně, cizince. Zatýkáme tě pro podezření z dezerce.“
Paran sklouzl z koně. „Dobře. A teď mi řekněte, čí je to vojsko.“
„Mládencovo postrčení pro tebe. Teď je z tebe vězeň Houfce Jednorukýho.“
* * *
Přes veškeré vnější známky Paranovi pomalu docházelo, že tady se nejedná o obléhání. Setniny držely silnice vedoucí do G'danisbanu a sám tábor tvořil půlkruhový kordon na severozápadní straně. Žádné hlídky nestály blíž než čtyři sta kroků od nehlídaných hradeb.
Jeden z vojáků odvedl Paranova koně k dočasným stájím a druhý vzal Parana uličkami mezi promočenými stany. Pohybovali se tu zahalení lidé, avšak bez vojenských odznaků.
Vstoupil do důstojnického stanu.
„Kapitáne,“ hlásil voják a shrnul si kapuci, „narazili jsme na tohohle chlápka, jak se snaží dojet do G'danisbanu po Rarakuský silnici. Víte, pane, má malazskou vojenskou pláštěnku. Myslíme si, že je to zběh, nejspíš od Čtrnáctý armády.“
Žena, již oslovil, ležela na zádech na kavalci stojícím u zadní zdi. Měla světlou pleť a drobný obličej rámovaný kšticí dlouhých rusých vlasů. Otočila hlavu, aby na ně viděla, a chvíli mlčela. Pak zase upřela zrak na strop. „Vemte ho k palisádě – máme palisádu, že? Jo, a zjistěte podrobnosti – který pluk, která legie a tak dále. Aby se to mohlo někde zapsat, než ho popraví. A teď oba vypadněte, kapete mi tu.“
„Okamžíček, kapitáne,“ ozval se Paran. „Chci mluvit s vrchní pěstí.“
„To nejde, a nevzpomínám si, že bych ti dovolila mluvit. Vytrhej mu za to nehty, Futhgare, ano? Až přijde čas, pochopitelně.“
Před lety by Paran neudělal nic. Podvolil by se pravidlům, psaným i nepsaným. Prostě by počkal na příležitost. Jenže byl promočený na kůži a potřeboval horkou koupel. Byl unavený. A něčím podobným už jednou, kdysi dávno, prošel na jistém vzdáleném kontinentě. Tehdy sice stál před seržantem – stejné rusé vlasy, ale pod nosem knír – přesto tu byla jistá podobnost, jako dloubnutí asasínova nože.
Futhgar stál nalevo od něj a půl kroku vzadu. Paran nedal nic najevo, prostě ustoupil doprava a loktem ho praštil do obličeje. Zlomil mu nos. Muž se složil jako pytel melounů.
Žena se posadila, shodila nohy z kavalce a vstala právě včas, aby mohl Paran přikročit a tvrdě ji udeřit pěstí do brady. Vyvrátila oči, zřítila se na kavalec a zlomila mu dřevěné nohy.
Paran si masíroval ruku a rozhlížel se. Futhgar byl mimo, stejně jako kapitán. Průtrž mračen venku zajišťovala, že nikdo zvuky krátkého boje ve stanu neslyšel.
Přistoupil k cestovní truhlici. Nebyla zamčená. Zvedl víko a prohrabal se šaty ležícími na zbroji. Brzy objevil dost látky, aby mohl oba vojáky svázat a dát jim roubík. Odtáhl Futhgara od vchodu, sebral mu jídelní nůž, bodák a široký porcovací nůž kethra a nakonec opasek s mečem. Připravil cupaninu na roubík a sklonil se, aby se ujistil, že zraněný může zlomeným nosem dýchat. Ani náhodou. Na chvíli nechal roubík roubíkem a pevně mu svázal zápěstí a kotníky. Řemenem pak obě pouta spojil Futhgarovi za zády. Potom mu ovázal další řemen kolem hlavy a přes ústa tak, aby mohl dýchat, ale ne aby mohl vystrčit jazyk. Bude moci sténat, avšak nic víc.
Kapitána spoutal stejně a pruhem látky utrženým z její košile jí přichytil roubík v ústech. A konečně je oba přivázal k palandě a palandu ke středové tyči, aby jim zabránil vysoukat se ze stanu – což by mu mělo poskytnout dost času.
Když byl spokojený, ještě naposledy se rozhlédl, natáhl si kapuci a vyšel ze stanu.
Našel hlavní uličku a zamířil k velkému velitelskému stanu uprostřed tábora. Kolem chodili vojáci a nevěnovali mu pozornost. Tohle byl Houfec Jednorukého, nicméně zatím neviděl jedinou známou tvář, což nebylo nic divného – velel Paličům mostů a Paliči mostů byli pryč. Většina dnešních vojáků budou v armádě nováčci, stažení z posádek v Dřevnově, Genabaris a Nathilogu. Přicházeli od pannionské války. Přesto čekal, že najde aspoň někoho z původního oddílu, kdo sem připochodoval až od Korálu, někoho, kdo se zúčastnil té strašlivé bitvy.
Před Dujekovým velitelským stanem stáli na stráži čtyři vojáci. Opodál postával pátý muž a držel otěže zabláceného koně.
Paran popošel blíž a prohlédl si ho. Známá tvář – našel, koho hledal. Herold, ale patřící k vojsku Caladana Chmura – i když v tom se můžu mýlit. Jakže se jmenuje?
Muž na něj upřel světle hnědé oči. Ve stínu kapuce se objevil záblesk poznání a vzápětí zmatek. Herold se narovnal a zasalutoval.
Paran zavrtěl hlavou, ale bylo pozdě. Strážní už také stáli v pozoru. Paran odpověděl neurčitým, ledabylým posunkem a přistoupil blíž k heroldovi. „Vojáku,“ zamumlal, „vy mě znáte? A laskavě odpovídejte potichu.“
Kývnutí. „Kapitán Ganoes Paran. Nezapomínám tváře ani jména, pane, ale slyšeli jsme, že jste –“
„Ano, a tak to taky zůstane. Vaše jméno?“
„Hurlochel.“
„Už si vzpomínám. Občas jste fungoval i jako kronikář, že?“
Pokrčení ramen. „Zapisuju, co se stalo, pane, ano. Co tady děláte?“
„Musím mluvit s Dujekem.“
Hurlochel se podíval na stráže a zamračil se. „Pojďte se mnou, pane. Jich si nevšímejte, jsou tak noví, že ani neznají všechny důstojníky.“
Veda koně za sebou, vydal se s Paranem do nedaleké boční uličky, kde se zastavil.
„Hurlocheli, proč Dujekův stan hlídají zelenáči?“ chtěl vědět Paran. „To nedává smysl. Co se stalo a proč tábořite před G'danisbanem?“

„Ano, pane, přišly na nás těžké časy. To ten mor, víte – léčitelé nás před ním ochránili, ale co se děje v Sedmiměstí… bohové, kapitáne, jsou tu desítky tisíc mrtvých. Možná stovky tisíc. Každé město. Každá vesnice. Tábory karavan – všude, pane. Doprovázeli nás Zlatí Moranthové, víte, odpadlíci. V každým případě je v G'danisbanu chrám. Velký chrám Poliel, a odtamtud vychází tenhle ohavný vítr a pořád sílí." Vytřel si dešťovou vodu z očí.
„A tak se Dujek rozhodl udeřit na srdce, že?"
„Ano, pane."
„Pokračujte, Hurlocheli."
„Dorazili jsme před měsícem a vrchní pěst vytvořila setniny ze svých veteránů a ze Zlatých Moranthů. Chtěli na ten zatracený chrám zaútočit. Čekali sice nejmíň velekněžku nebo tak něco, ale byli připravení. Nikdo ovšem nepočítal se samotnou Šedou bohyní."
Paran vykulil oči. „Kdo se odtamtud dostal?"
„Skoro všichni, pane, kromě Zlatých Moranthů. Ale… všichni jsou nemocní. Mor je dostal a naživu jsou jenom díky léčitelům… jenže ti prohrávají bitvu. A tak jsme tady. Trčíme tu a nikdo nemá dost kuráže, aby se ujal velení a o něčem rozhodl." Zaváhal. „Pokud tady nejste kvůli tomu, kapitáne. V což doufám."
Paran odvrátil zrak. „Já jsem oficiálně mrtvý, herolde. Dujek nás vyhodil z vojska, mě a pár dalších –"
„Paliče mostů."
„Ano."
„No, pane, jestli si někdo zasloužil pár dní na sluníčku…"
Paran udělal obličej. „Ano, slunce tam určitě někde bude. V každém případě se můžu jen těžko ujmout velení – a kromě toho jsem jenom kapitán –"
„Ale vůbec nejdýl sloužící, pane. Dujek vzal vyšší důstojníky s sebou – nakonec to byli veteráni. A tak tu máme skoro deset tisíc vojáků a nejbližší, co máme jako velitele, je kapitán Ambroň, což je falarská princezna, jestli tomu uvěříte."
„Rusovláska?"
„Ohnivá, ano, a hezká –"
„S oteklou bradou. Už jsme se setkali."
„Oteklou bradou?"
„Nebylo to příjemné setkání." Paran zaváhal, pak zaklel a kývl. „No dobře. Podržím si hodnost kapitána… s nejvyšším zařazením. Ale budu potřebovat nové jméno –"
„Kapitán Laskava, pane."
„Laskava?"
„Staří vojáci o něm mluví jako babičky, když vykládají fakanům o příšerách, aby je udržely v lajně, pane. Nikdo ze zdejších se s ním nikdy nesetkal – aspoň nikdo, kdo nemá horečku a není napůl mimo."
„Kde Laskava naposledy sloužil?"
„U Čtrnáctý, pane. U vojska pobočnice západně od Raraku. Odkud jste přijel?"
„Ze západu."
„Tak to půjde, pane. Myslím. Řeknu, že jsem vás poznal. O mně nikdo nic neví, akorát to, že mě vrchní pěst používá jako kurýra."
„Proč jsem se tedy nechal zatknout od dvou vojáků, když mám převzít velení?"
„To jste udělal? Třeba jste chtěl zjistit, jak to tady chodí."
„Dobře. Ještě jedna otázka, Hurlocheli. Proč nejste s Caladanem Chmurem v Genabakis?"
„Aliance se rozpadla, pane, brzo po tom, co se Tiste Andii usadili v Černým Korálu. Rhivové jsou zpátky na pláních, Barghastové ve svých horách. Rudá garda, která byla na severu, prostě zmizela – nikdo neví, kam se poděla. Když Jednoruký vyplul, vypadalo to, že mířili někam za dobrodružstvím."
„Litujete?"
„S každým nadechnutím, pane." Hurlochel se zamračil. „Povídal jste, že kapitán Ambroň má oteklou bradu?"
„Praštil jsem ji. A ještě nějakého vojáka, Futhgar se jmenuje. Jsou spoutaní a s roubíkem v kapitánském stanu. Teď už by se mohli probrat."
Muž se zakřenil, ale nebyl to příjemný úsměv. „Kapitáne, omráčil jste falarskou princeznu – to je dokonalý. Zapadá to do toho, co lidi slyšeli o Laskavovi. To je úžasný."
Paran sebou trhl a přetřel si obličej. Bohové pod námi, co to je se mnou a s urozenou krví?
* * *
Pomalu se vynořila z tajného chrámu a na silnici dole spatřila roztroušenou řadu zubožených lidí. Sešla dolů po kamenitém, vyprahlém svahu a byla patnáct kroků od cesty, než si jí někdo všiml. Na setkání bylo cosi neobvyklého, ti, kteří přežili, tváří v tvář, poznání i nevíra. Přijetí, pocit něčeho sdíleného, a pod tím proud nesmírného žalu. Vyměnili si jen pár slov.
Lostara Yil se připojila k vojákům a ocitla se vedle kapitána Faradan Sort, která jí pověděla něco o následcích bitvy u Y'Ghatan. „Vaše pěst Tene Baralta byl na pokraji smrti, ne-li na těle, tak na duchu určitě. Přišel o ruku – popáleniny už se nedaly napravit – a další zranění měl na obličeji. Myslím, že to býval marnivý muž."
Lostara zabručela. „To ty jeho zatracené vousy, celé naolejované." Zavzpomínala na Tene Baraltu. Nikdy ho neměla moc ráda. Byl víc než jen marnivý. Možná byl trochu zbabělec, přes všechnu svou bojechtivost a předvádění. Vzpomínala si, jak vedl ústup poté, co zavraždila starší ša'ik, a jak ochotně přijímal uznání za všechny úspěchy, přičemž před neúspěchy uhýbal. Měl v sobě něco sadistického, a Lostara se bála, že se tato jeho vlastnost nyní rozvine, jak bude hledat cokoliv, čím by zaplnil tu prázdnotu po zranění. „Proč vás armáda všechny nechala tady?"
Faradan Sort pokrčila rameny. „Předpokládali, že nikdo z těch, kdo uvízli ve městě, nemohl přežít ohnivou bouři." Po

chvíli dodala: „Byl to rozumný předpoklad. Jenom Sinn věděla, že to není pravda, a mně něco říkalo, že jí mám věřit. A tak jsme hledaly dál.“
„Všichni jsou v hadrech… a neozbrojení.“
„Ano, proto se taky potřebujeme co nejdřív vrátit k armádě.“
„Nemohla by se Sinn kouzlem spojit se Čtrnáctou? Nebo Rychlej Ben?“
„Neptala jsem se jí. Nevím, kolik z jejích schopností je nevyvinuté nadání – takoví se občas objeví a bez disciplíny a učitele mají sklon stát se avatáry chaosu. Jsou mocní, ano, ale nevedení, divocí. Přesto dokázala porazit tu ohnivou stěnu a zachránit setniny pěsti Keneba… aspoň některé.“
Lostara se podívala na Faradan a pak na vojáky za nimi, než řekla: „Ty jsi Korelrijka?“
„Ano.“
„A stála jsi na Hradbě?“
Stísněný úsměv, který hned zmizel. „Z té služby není dovoleno nikomu odejít.“
„Bouřní jezdci prý při věčných útocích na Hradbu používají strašlivá kouzla.“
„Všechna kouzla jsou strašlivá – pro smrtelníka, který takovou mocí vládne, ať je člověk či cokoliv jiného, není nic škodlivějšího než takové nevybíravé zabíjení z velké dálky.“
„Je snad lepší dívat se nepříteli do očí, když mu bereš život?“
„Přinejmenším mu dáš příležitost se bránit,“ opáčila Faradan. „A nakonec rozhodnou Oponn, v čích očích vyhasne světlo.“
„Oponn – a já myslela, že to je obratnost.“
„Jsi ještě mladá, kapitáne Lostaro Yil.“
„Opravdu?“
Faradan Sort se usmála. „V každé bitvě, do níž se dostanu, má víra v obratnost slábne. Ne, buď Pán zatlačí, nebo Paní zatáhne, pokaždé, pokaždé.“
Lostara neřekla nic. S tímto hodnocením by nesouhlasila, i kdyby ji nerozčilovala blahosklonnost druhé ženy. Chytrý, obratný voják přežije tam, kde zabednění, neohrabaní vojáci zemřou. Obratnost je měna, s níž se kupuje přízeň Oponn – jak by to mohlo být jinak?
„Přežila jsi Y'Ghatan,“ poznamenala Faradan Sort. „Kolik z toho bylo postrčení od Paní?“
Lostara se nad tím zamyslela, než odpověděla: „Nic.“
* * *
Kdysi, před mnoha lety, se pár desítek vojáků vypotácelo z rozlehlého močálu. Zakrvácení, pološílení, kůže jim visela v barevných cárech po týdnech brodění v blátě a černé vodě. Kalam Méchar byl mezi nimi, spolu se třemi dalšími, kteří nyní kráčeli po jeho boku, a vypadalo to, že se změnily jenom podrobnosti.
Černý pes Paliče mostů nemilosrdně probral, byla to protahovaná, děsivá válka vedená mezi černými smrky, v lagunách a bažinách, proti Mottským zálesákům, nathijské První armádě a Rudé gardě. Ti, kdo přežili, byli otupělí – zbavit se té hrůzy znamenalo odhodit zoufalství, ale to, co ho nahradilo, se probouzelo jen pomalu. A zanechávalo… velice málo. Vzpomínal na Křovákova slova. Podívej se na nás, jsme jenom vydlabaný polena. Jsme prohnilý zevnitř, stejně jako všecko ostatní v tý bažině. Inu, Křovák nikdy nebyl zrovna optimista.
„Vypadáš zamyšleně,“ poznamenal vedle něj Rychlej Ben.
Kalam zabručel a vzhlédl. „Přemýšlel jsem, Rychlej. Nezačínají tě už pomalu nudit vlastní vzpomínky?“
„To není hezká představa,“ opáčil čaroděj.
„Ne, to asi není. Nejenže stárnu, já se cítím starý. Podívám se na všechny ty vojáky za náma – bohové pod náma, jsou tak mladí. Až na oči. Asi jsme kdysi byli taky takoví. Jenže… co jsme od tý doby udělali, Rychlej? Skoro nic, co by něco znamenalo.“
„Přiznávám, že jsem o tobě taky trochu přemýšlel,“ poznamenal Rychlej Ben. „Například ten Spár. Perel.“
„Ten, který mě bodl do zad? Co je s ním?“
„Proč jsi ho už dávno nezabil, Kalame? Totiž, obvykle tyhle věci nenecháváš jen tak plavat. Pokud si ovšem nejsi jistý, že bys ho dostal.“
Za nimi promluvil Šumař: „Tenkrát v noci v Malazu to byl Perel? Pro mistra Kápě, Kalame, ten neřád se naparuje u Čtrnáctý už od Raraku. Není divu, že se poťouchle usmívá pokaždý, když tě uvidí.“
„Mně může být Perel ukradený,“ zabručel Kalam. „Máme na starosti důležitější věci. Co si myslí pobočnice? Co plánuje?“
„Kdo říká, že něco plánuje?“ odsekl Šumař. Nesl na ramenou jednu z holčiček, která spinkala s palečkem v pusince. „Šla po Leomanovi a teď utíká před morem a snaží se spojit s dopravní flotilou. A potom? Podle mě se vrátíme zpátky do Genabakis nebo možná na Korelský poloostrov. Je to pořád dokola totéž, co vojáci dělají, jak žijou.“
„Podle mě se mýlíš,“ prohlásil Kalam. „Teď se to všechno zamotalo.“
„Co tím myslíš?“
„Perel je klíč, sapére,“ vysvětloval asasín. „Proč je ještě tady? K čemu je dobrý špehovat pobočnici? K čemu je dobrý vláčet se se Čtrnáctou? Povídám ti, Šume, to, co pobočnice udělá teď, záleží jen a jen na císařovně Laseen.“
„Nenechá nás na holičkách,“ tvrdil Šumař. „Pobočnici ani Čtrnáctou. Jsme její jediný bojeschopný vojsko hodný toho jména. Nejsou žádný další velitelé – teda jsou, ale ty bych zdravil tak akorát hrotem meče. Ať je Tavore pitomá nebo ne, ukončila tady povstání, a to už za něco stojí.“
„Šume,“ ozval se Rychlej Ben, „válka je mnohem důležitější, než si možná myslíš, a teprve začíná. Nedá se poznat, na čí straně císařovna stojí.“
„O čem to, ve jménu mistra Kápě, mluvíš?“

„O válce mezi bohy, seržante,“ ozvala se Apsalar. „Kapitán Paran o ní mluvil a hodně dlouho –“
Kalam i Rychlej Ben se teď otočili.
„Ganoes Paran?“ ujišťoval se asasín. „Rychlej říkal, že ho v Darúdžhistánu opustil. Co ten s tím má společnýho? A kdy jsi s ním mluvila?“
Vedla koně tři kroky za Šumařem. V sedle se vezly tři děti, otupělé horkem. Nad otázkou jen pokrčila rameny. „Je to pán balíčku,“ prohlásila. „A jako takový přišel do Sedmiměstí. Když jsme se rozešli, byli jsme severně od Raraku. Nepochybuju, že s Rychlým Benem zase něco plánujete, Kalame Méchare. Radila bych, buďte opatrní, v téhle hře je příliš mnoho neznámých sil a mezi nimi budou starší bohové a určitě i starší rasy. Možná si myslíte, že víte, o co tu jde, ale podle mě byste neměli –“
„A ty?“ zajímal se Rychlej Ben.
„Ne tak docela, ale omezila jsem svý… cíle… jen na ty, kterých můžu dosáhnout.“
„Teď jsem zvědavej,“ zabručel Šumař. „Jsi tady, zase pochoduješ s náma, Apsalar, když jsem si myslel, že ses usadila doma v tý pobřežní vesnici v Itko Kan a pleteš tátovi špinavý svetry. Kvítka jsi možná opustila, ale nic jinýho už ne, se mně zdá.“
„V této chvíli jdeme po stejný cestě,“ opáčila. „Ode mě se nemáš čeho bát, seržante.“
„A co my ostatní?“ zajímal se Rychlej Ben.
Neodpověděla.
Kalama se zmocnil neklid. Podíval se Rychlýmu do očí. „Nejdřív dohoňme to pitomý vojsko.“
„Rád bych se zbavil Perela,“ zabručel Rychlej Ben.
Dlouho nikdo nepromluvil. Čaroděj málokdy vyjadřoval svá přání tak… bezostyšně, a Kalam si se zamrazením uvědomil, že jsou na tom špatně. Nejspíš hodně špatně. Ale nebylo to tak snadné. Jako na té střeše v Darúdžhistánu – neviditelní nepřátelé všude kolem – a vy se díváte a díváte a nikoho nevidíte.
Perel, kdysi Salk Elán. Chodba Mockra… a ohnivá čepel vražená do mých zad. Všichni si myslí, že pánem Spáru je Kabrňák, ale mě by zajímalo… dostal bys ho, Kalame? Rychlej o tom pochybuje – právě ti nabídl pomoc. Bohové pod námi, možná opravdu stárnu. „Neodpověděl jsi mi, příteli,“ obrátil se na Rychlýho Bena.
„A jakže zněla otázka?“
„Nezačínají tě nudit vzpomínky?“
„Aha, tahle.“
„No a?“
„Kalame, ty ani netušíš.“
* * *
Šumařovi se tento rozhovor nelíbil. Ani trochu. Ulevilo se mu, když všichni zmlkli, pokračovali v cestě a s každým krokem zatlačovali tu zatracenou zříceninu města dál. Věděl, že by měl být zpátky u vojska, u svého oddílu, nebo možná vepředu a pokoušet se vypáčit něco z Faradan Sort – kapitán byla plná překvapení. Všem zachránila život, o tom nebylo pochyb, ale to neznamenalo, že jí musí věřit. Ještě ne, i přestože chtěl, z nějakého záhadného důvodu, který zatím nepochopil.
Holčička s rýmou posmrkávala ve spánku a držela se ho za rameno. Druhou ručku měla v pusince, a jak si cucala paleček, tiše to pištělo. Byla jako pírko.
Jeho oddíl z toho vyšel nedotčený. To mohl říct snad už jen Balšám a možná Hellian. Takže tři oddíly z kolika, deseti? Jedenácti? Třiceti? Moakovi vojáci byli vyřízení všichni – jedenáctý oddíl byl pryč a toto číslo se už v budoucí historii Čtrnácté nikdy neobjeví. Kapitán se rozhodla pro čísla a přidala třináctý oddíl pro seržanta Urba. Jak se ukázalo, Šumařův čtvrtý byl na žebříčku s nejnižším číslem. Tato část deváté setniny dostala pořádnou nakládačku, a Šumař si nemyslel, že ostatní, kteří se nedostali k chrámu, jsou na tom líp. Horší bylo, že ztratili tolik seržantů. Borduka, Mosela, Moaka, Sobelon, Tugga.
No dobře, dali nám zabrat, ale žijeme.
Pozdržel se chvíli a připojil se ke Corabbovi Bhilanovi Thenu'alas. Poslední přeživší z Leomanova povstaleckého vojska – kromě Leomana samotného – toho moc nenamluvil, i když svraštělé čelo naznačovalo usilovné přemýšlení. Na ramenou nesl hubeného kluka, jenž ve spánku pohupoval hlavou.
„Přemejšlel jsem,“ začal Šumař, „že bych tě zařadil do svýho oddílu. Vždycky nám jeden voják schází.“
„Je to tak prosté, seržante?“ zajímal se Corabb. „Vy Malažané jste divní. Ještě nemůžu být vojákem ve vašem vojsku, protože jsem zatím nenabodl žádné nemluvně na oštěp.“
„Corabbe, klouzavá postel je sedmiměstskej vynález, ne malazskej.“
„Co to s tím má společného?“
„Malažané nenabodávají nemluvňata na oštěpy.“
„Copak to není váš přechodový rituál?“
„Kdo ti navykládal takový blbosti? Leoman?“
Muž se zamračil. „Ne. Ale takové přesvědčení panovalo mezi následovníky Apokalypsy.“
„Leoman snad není následovník?“
„Myslím, že ne. Nikdy nebyl. Já k tomu byl slepý. Leoman věřil v sebe a nikoho jiného. Dokud ho v Y'Ghatan nenašla ta mezlovská čubka.“
„Tak on si našel ženskou? Není divu, že zmizel na jih.“
„On neodešel na jih, seržante. Uprchl chodbou.“
„Řečnickej obrat.“
„Odešel s tou ženou. Ona ho zničí, tím si jsem jistý, a teď říkám, že si nic jiného ani nezaslouží. Ať ho Šerana úplně zničí

–“
„Počkej chvilku,“ uťal ho Šumař a zachvěl se, „říkal jsi Šerana?“
„Ano, protože tak se pojmenovala.“
„Malažanka?“
„Ano, vysoká a nevrlá. Vysmívala se mi. Mně, Corabbovi Bhilanovi Thenu’alas, Leomanovu prvnímu zástupci, dokud jsem se nestal druhým, tím, jehož klidně opustil. Nechal ho zemřít s ostatními.“
Šumař ho neposlouchal. „Šerana,“ opakoval.
„Ty tu babu znáš? Čarodějnici? Svůdnici a kazisvětku?“
Bohové, kdysi jsem ji houpával na kolenou. Najednou si uvědomil, že si rve zbytky ohořelých, zcuchaných vlasů, aniž by cítil, jak mu to vhání slzy do očí. Holčička se zavrtěla. Šumař zíral na Corabba, ale vůbec ho neviděl. Pak se rozběhl dopředu. Točila se mu hlava a byl… zděšený. Šerana… teď jí bude něco přes dvacet. Co dělala v Y’Ghatan?
Protlačil se mezi Kalama a Rychlýho Bena a oba polekal.
„Šume?“
„Tahej hada mistra Kápě, dokud nezačne řvát,“ vyhrkl rozčileně. „Utop zatracenou královnu snů v jejím zatraceným bazénku. Přátelé, neuvěříte, kdo vlezl s Leomanem do tý chodby. Neuvěříte, kdo s ním v Y’Ghatan chrápal. Ne, neuvěříte ničemu z toho, co řeknu.“
„Propast tě vem, Šume,“ štěkl Kalam, „o čem to meleš?“
„Šerana. Ta je teď s Leomanem. Šerana. Whiskeyjackova sestřička. A já nevím, co si mám myslet, chce se mi jenom řvát, a ani nevím, proč tam, ne, nevím už vůbec nic. Bohové, Rychlej – Kalame – co to znamená? Co to všecko znamená?“
„Uklidni se,“ radil Rychlej Ben, ale mluvil podivně stísněně. „Pro nás to nemusí znamenat nic. Je to zatracená shoda okolností, a i kdyby nebyla, není to, jako kdyby to něco znamenalo, ne doopravdy. Je to jenom… zvláštní, to je všecko. Věděli jsme, že je to tvrdohlavá, vzteklá démonka, to jsme věděli už tenkrát – a tys to věděl líp než my s Kalamem, my se s ní setkali jen jednou v Malazu. Ale ty, tys byl jako její strýček, což znamená, že bys měl začít vysvětlovat!“
Šumař na něj třeštil oči. „Já? Copak ses zbláznil, Rychlej? Poslouchej se! Dávat mně vinu za ni! Se mnou to nemělo nic společnýho!“
„Přestaňte, oba dva!“ vyjel Kalam. „Děsíte vojáky za náma. Hele, teď jsme všichni moc nervózní z toho, co se stalo, takže se v tom nevyznáme, pokud se v tom teda vůbec vyznat dá. Lidi si vybírají, co budou v životě dělat, kde skončí, ale to vůbec neznamená, že si s nima zahrává nějakej bůh. Tak je z Whiskeyjackovy malý sestřičky Leomanova milenka a oba se schovávají v chodbě královny snů. Dobře, lepší, než kdyby se jí v Y’Ghatan rozpadly kosti na popel, ne? Co?“
„Možná ne,“ zabručel Šumař.
„Co tím ve jménu mistra Kápě myslíš?“ chtěl vědět Kalam.
Šumař se zhluboka, roztřeseně nadechl. „Určitě jsme ti to řekli, nebylo to nějaký tajemství nebo tak, a vždycky jsme to používali jako omluvu, abychom vysvětlili, proč je taková a to všechno. Ale nikdy tak, aby nás slyšela, a říkali jsme to, abychom tomu sebrali moc –“
„Šumaři!“
Sapér sebou trhl. „Kdo teď všechny děsí –“
„Ty! A zapomeň na ostatní, ty děsíš mě, mor na tebe!“
„No dobře. Narodila se mrtvý ženě – Whiskeyjackově nevlastní mámě, ta to ráno umřela a malá – Šerana – se opozdila a měla umřít s ní, jestli víš, co tím myslím. Proto ji starší z města dali do chrámu, do chrámu mistra Kápě. Otec už byl mrtvej, padl u Quonu, a Whiskeyjack, no, ten teprve končil s učením. Byli jsme tenkrát mladý. A tak jsme se tam museli vloupat a ukrást ji zpátky, ale ona už byla zasvěcená, požehnaná jménem mistra Kápě – a tak jsme ji tý moci zbavili tak, že jsme o tom mluvili, zlehčovali to a tak, a ona vyrůstala celkem normálně. Více méně. No…“ Odmlčel se a odmítal se těm dvěma podívat do očí. Poškrábal se na popálené tváři. „Myslím, že potřebujem balíček draků…“
* * *
Apsalar, jedoucí čtyři kroky za nimi, se usmála, když čaroděj i asasín zároveň dali seržantu Šumařovi za ucho. Neusmívala se však dlouho. Taková zjištění jí dělala starosti. Whiskeyjack nikdy moc nemluvil o tom, odkud pochází a co dělal, než se stal vojákem. Záhady schované stejně jako trosky pod pískem. Kdysi býval kameník, tolik věděla. Zneklidňující práce uprostřed arkány věšteb a symbolů. Stavitelé mohyl, ti, kdo mohli zakotvit celou historii, každý pomník vznešenosti, každý dolmen vztyčený ve věčném gestu porážky. V mnoha dómech v balíčku draků jsou Kameníci, představující trvalost a zároveň i její iluzi. Whiskeyjack, kameník, jenž odložil nástroje a dal se na zabíjení. Vedla ho snad ruka mistra Kápě?
Mnozí věřili, že Laseen připravila vraždu Dassema Ultora a že Dassem byl smrtelným mečem mistra Kápě – ve skutečnosti, byť ne jménem – a stál ve středu kultu rozrůstajícího se v řadách malazských vojsk. Říše nehledala mezi bohy patrona, i kdyby bylo pozvání sebesvůdnější, a v tom Laseen konala s mimořádnou moudrostí a dost možná na rozkaz samotného císaře. Patřil Whiskeyjack k Dassemovu kultu? Možná – ale Apsalar neviděla nic, co by tomu nasvědčovalo. Pokud něco, byl to muž zcela bez víry.
A nebylo ani pravděpodobné, že by královna snů ve své říši vědomě přijala avatár mistra Kápě. Pokud tito dva bohové nejsou v současné válce spojenci. Samotná představa války Apsalar skličovala, protože bohové byli stejně krutí a nemilosrdní jako smrtelníci. Whiskeyjackova sestra může být stejným bezděčným hráčem v celé věci jako my ostatní. Nehodlala ji hned odsuzovat, ale ani ji ještě nebyla připravená považovat za spojence.
Znovu se zamyslela nad tím, co Kalam s Rychlým Benem plánují. Oba byli svým způsobem ohromní, ale pro jejich metody bylo důležité držet se při zemi a neupoutat pozornost. To, co bylo zjevné – všechno, co leželo na povrchu – bývalo nevyhnutelně iluzorní, klamné. Až přijde čas zvolit strany a vyjít na světlo, nejspíš všechny pořádně překvapí.

Dva muži, jimž nemůže nikdo opravdu věřit. Dva muži, jimž nemohou věřit vlastně ani bohové.
Uvědomila si, že jakmile se k nim připojila, jakmile vstoupila mezi vojáky, zapletla se do další sítě, a nebylo jisté, že se dokáže vysvobodit. Tedy vysvobodit se včas.
A to jí dělalo starosti. Nebyla si jistá, jestli by souboj s Kalamem přežila. Tedy souboj tváří v tvář. A teď se měl na pozoru. Vlastně to vítala. Částečně z chvástavosti a částečně proto, že mohla posoudit jeho reakce. A trošku ho… svést ze stopy.
To se dělo všude kolem.
Telorast a Cudrn, dvě nemrtvé ještěrky, se držely od vojáků dál, i když Apsalar cítila, že s nimi drží krok někde v křoví jižně od silnice. Ať měly k tomu, že ji doprovázejí, jakékoliv skryté motivy, prozatím se spokojily s tím, že jdou s ní. Bylo jí jasné, že mají tajemství a tajné záměry, stejně jako věděla, že v tom je i jistá zrada. Také tohle máme všichni společné.
* * *
Seržant Balšám za Flaškou klel. Plahočili se po kamenité silnici, holínky ohořelé, podrážky pleskající, na ramenou pouze hadry. A slunce pálilo jako v peci. Balšám vyjadřoval nahlas utrpení postihující všechny, kdo vylezli zpod Y'Ghatan. Zpomalovali, protože se jim dělaly puchýře a do rozbolavělé kůže se jim zabodávaly ostré kamínky, a slunce před nimi zvedalo stěnu oslepujícího horka. Projít jí byl krutý, vyčerpávající boj.
Ostatní z oddílu nesli děti, Flaška zase matku krysu s mláďaty. Máma mu seděla na rameni, vrh zabalený v hadrech měl položený v ohbí lokte. Bylo to spíš ubohé než směšné, dokonce i on to viděl, ale své nové… spojence… neopustil. Vedle něj kráčel setijský míšenec Koryk, čerstvě ozdobený lidskými prstními kůstkami a v podstatě ničím víc. Zapletl si kostičky do vlasů a s každým krokem to na něm chrastilo. Pro Flašku to byla nechutná muzika.
Koryk si nesl další v hliněné pánvi s popraskaným okrajem, již našel na kraji vyloupeného hrobu. Bezpochyby je hodlal rozdávat ostatním vojákům, jakmile najdeme dost šatů, abychom se mohli obléknout.
Z křoví nalevo zachytil chřestění. Ty zatracené ještěrčí kostry. Honí moje zvědy. Rád by věděl, komu patří. Dalo se předpokládat, že jsou aspektované smrtí, což z nich dělalo možné služebníky mistra Kápě. Neznal žádného oddílového mága, jenž by používal chodbu mistra Kápě – jenže to málokdo vykládal každému na potkání. Možná ten léčitel Smraďoun, ale k čemu by teď potřeboval zmoky? Určitě je neměl v tunelech. Kromě toho vyvolat a spoutat dva zmoky by dokázal jen velmi mocný mág či kněz. Ne, Smraďoun ne, kdo tedy?
Rychlej Ben. Kolem čaroděje vířilo příliš mnoho chodeb. Šumař přísahal, že k němu Flašku jednou přitáhne, a po takovém představení Flaška rozhodně netoužil. Naštěstí zřejmě seržant na oddíl zapomněl a plně se věnoval setkání se starými známými.
„Už máš hlad?“ zeptal se Koryk.
Flaška se k němu překvapeně otočil. „Co tím myslíš?“
„Pro začátek špíz z holátek, potom dušená krysa – proto si je neseš, ne?“
„Jsi nechutný.“
Smíška se před nimi ohlédla a ošklivě se zasmála. „To bylo dobrý. Už můžeš přestat, Koryku – splnil sis kvótu na celej rok. Kromě toho Flaška ty krysy jíst nehodlá. S mámou se oženil a mrňata adoptoval – ušel ti celej obřad, když jsi šel hledat kosti. Škoda, všichni jsme brečeli.“
„Nechali jsme si uniknout pěknou příležitost,“ prohodil Koryk k Flaškoví. „Mohli jsme ji zmlátit do bezvědomí a nechat v tunelech.“
Dobré znamení. Věci se pomalu vracejí k normálu. Všechno kromě toho utrápeného výrazu, který mají všichni v očích. Měl ho každý voják, který prošel zasypanými kostmi Y'Ghatan. Věděl, že některé kultury používají obřadní pohřeb a vzkříšení jako přechodový rituál. Ale pokud tohle bylo znovuzrození, bylo chmurné. Nevynořili se nevinní ani očištění. Pokud něco, bylo teď břímě ještě těžší. Euforie z toho, že přežili, že vyklouzli ze stínu brány mistra Kápě, měla žalostně krátké trvání.
Mělo to být… jiné. Něco scházelo. Paliči mostů byli vykováni Svatou pouští Raraku – takže nám nestačila Y'Ghatan? U těchto vojáků zřejmě zašlo kalení příliš daleko, vzniklo cosi poďobaného a křehkého, jako by je měl další úder roztřískat.
Kapitán vepředu nechala zastavit a její hlas vyvolal sbor nadávek i úlevných vzdechů. Ačkoliv nikde nebyl ani kousek stínu, chůze touto výhní byla mnohem horší než sezení u cesty, kdy mohli ulevit popáleným, pořezaným nohám plným puchýřů. Flaška sklouzl do příkopu a posadil se na balvan. V očích ho štípal pot, jak pozoroval Smraďouna a Lutese, kteří procházeli mezi vojáky a snažili se léčit rány.
„Všiml sis kapitána Rudých čepelí?“ zeptala se Smíška dřepící opodál. „Jako by právě přišla z promenády.“
„Ne, to nepřišla,“ opravil ji kaprál Smola. „Je celá očazená a ožehnutá, jak se dá čekat.“
„Ale má všechny vlasy.“
„Proto se tak vztekáš,“ hádal Koryk. „Chudinka Smíška. Víš, že ti už nenarostou? Nikdy. Budeš holohlavá do konce života –“
„Lháři.“
Když Flaška uslyšel v jejím hlase pochyby, honem řekl: „Ano, lže.“
„Já to věděla. A co je s tou černovláskou na koni? Ví někdo, co je zač?“
„Šumař ji poznal,“ hlásil Smola. „Hádám, že je od Paličů mostů.“
„Jsem z ní nervózní,“ posteskla si Smíška. „Je jako ten asasín Kalam. Nejradši by někoho zabila.“
Asi máš pravdu. A Šum nebyl zrovna nadšený, že ji vidí.
„Koryku,“ ozval se Smola, „kdy se hodláš podělit o ty prsty, cos nasbíral?“
„Chceš svůj hned?“
„Ano, chci.“
* * *

Hrdlo měla Hellian vyprahlé, kůži pokrytou potem, přičemž se třásla. Stála na silnici, příliš unavená, aby šla dál, příliš nemocná, aby se posadila – bála se, že už nikdy nevstane, jen se stočí do chvějícího se klubíčka. Potom jí pod kůži zalezou mravenci, a až dokončí svou práci, celá kůže se jí sloupne jako jelenice a oni s ní odpochodují za zpěvu vítězných písní pěných slabými, pisklavými hlásky.
Věděla, že za to může pití. Nebo spíš nedostatek pití. Svět kolem ní byl příliš ostrý, příliš jasný. Nic nevypadalo, jak mělo, vůbec nic. Na tvářích bylo vidět příliš mnoho podrobností, poprvé rozeznávala všechny kazy a vrásky. Ohromeně si uvědomila, že tu není kromě toho skřeta Sépie nejstarší. To byla taky jediná dobrá věc, jakou jí vnucená střízlivost přinesla. Kdyby jen ty zatracené obličeje zmizely, stejně jako vrásky na nich, byla by mnohem spokojenější. Ne, počkat, je to přece obráceně, ne? Žádný div, že je tak nešťastná.
Ošklivíi lidé v ošklivém světě. To přijde, když všechno vidí takové, jaké to opravdu je. Lepší bylo, když byl svět rozmazaný – tehdy jí připadal vzdálenější, tak vzdálený, že nevnímala skvrny, zápach, neetické chlupy vyrůstající z vulkanických pórů, utrápené názory a podezíravé výrazy, šeptání za zády.
Obrátila se a zamračila se na své dva kaprály. „Myslíte si, že vás neslyším? Sklapněte, nebo si utrhnu ucho, a pak se teprve budete cítit zle.“
Truc si vyměnil pohled s Bezdechem a řekl: „My nic neříkali, seržante.“
„Dobrej pokus.“
Potíž byla v tom, že svět byl mnohem větší, než si kdy představovala. Bylo na něm mnohem víc škvír pro pavouky, než by smrtelník napočítal za tisíc životů. A už to nebyli jenom pavouci. Ne, byly tu mouchy, které štípaly a kladly pod kůži vajíčka. A obrovské šedé můry, poletující nocí a požírající strupy na ranách, když jste spali. Probouzela se do příliš blízkého křupání. Štíři, kteří se rozdělili ve dva, když jste na ně šlápli. Blechy vozící se na větrech. Červi, kteří se vám objevili v očních koutcích a ve víčkách vám vytvořili spirálovité vzory, a když dost vyrostli, vylezli nosem ven. Písečná klíšťata a kožené pijavice, létající ještěrky a brouci žijící v trusu.
Celé tělo měla prolezlé parazity – cítila je. Maličké mravence a červy klouzající pod kůží, zavrtávající se do masa, požírající mozek. A když sladká chuť alkoholu zmizela, chtěli všichni ven. Čekala, že z ní každou chvíli vyletí, všichni ti příšerní tvorové vylezou ven a její tělo splaskne jako propíchnutý měchýř. Deset tisíc svíjejících se tvorů, všichni toužící po napití.
„Já ho najdu,“ prohlásila. „Jednou.“
„Koho?“ zajímal se Truc.
„Toho kněze, toho, co utek. Najdu ho, svážu a celý tělo mu nacpu červama. Narvu mu je do pusy, do nosu, do očí a uší a taky na další místa.“
Ne, nevybuchne, ještě ne. Tenhle pytel kůže zůstane v celku. Uzavřela s červy a mravenci dohodu, příměří. Kdo říkal, že se s brouky nemůžete dohodnout?
„Rozhodně je horko,“ poznamenal Truc.
Všichni se po něm podívali.
* * *
Gesler si prohlížel vojáky sedící či ležící podél cesty. Co nespálil oheň, to napravovalo slunce. Vojáci na pochodu nosili šaty jako kůži, a pokud neměli tmavou pleť, opálené bronzové ruce, tváře a krky jim ostře kontrastovaly s bledými pažemi, nohama a trupy. Ale co kdysi bylo bledé, bylo nyní jasně rudé. Mezi vojáky se světlou pletí, kteří přežili Y'Ghatan, byl Gesler jedinou výjimkou. Zlatavý odstín jeho pleti spalující pouštní slunce nijak neovlivnilo.
„Bohové, tihle lidi potřebujou šaty,“ prohlásil.
Bouřňák vedle něj zabručel. Což byl poslední dobou, tedy od chvíle, kdy se dozvěděl o Pravdově smrti, veškerý rozsah jeho konverzace.
„Brzo se jim nadělají puchýře,“ pokračoval Gesler, „a Smraďoun s Lutesem všechno nezvládnou. Musíme Čtrnáctou dohonit.“ Zadíval se dopředu a vstal. „Nikomu to pořádně nemyslí, ani kapitánovi ne.“
Vydal se ke shromáždění Paličů mostů. „Ušlo nám, co je jasný,“ podotkl.
„Na tom není nic novýho,“ utrousil Šumař s utrápeným výrazem.
Gesler ukázal na Apsalar. „Měla by jet napřed a zastavit vojsko. Musí je přimět, aby nám přivedli koně, šaty, zbraně a zbroj. A vodu a jídlo. Jinak je nikdy nedoženem.“
Apsalar se pomalu narovnala a oprašovala si kamaše. „To můžu udělat,“ připustila tiše.
Kalam vstal a obrátil se na kapitána Faradan Sort, stojící opodál. „Seržant má pravdu. Uniklo nám, co je nabíledni.“
„Až na to, že nelze zaručit, že jí někdo uvěří,“ opáčila kapitán po chvíli. „Možná kdyby si někdo z nás půjčil jejího koně.“
Apsalar se zamračila a pokrčila rameny. „Jak chcete.“
„Kdo je nejlepší jezdec?“ zeptal se Kalam.
„Masan Gilani,“ odpověděl mu Šumař. „Jasně, je u těžký pěchoty, ale stejně…“
Faradan Sort se zadívala na vojáky. „Který oddíl?“
„Urbův třináctej.“ Šumař ukázal. „Ta, co ještě stojí, ta vysoká Dalhoňanka.“
* * *
Když Masan Gilani viděla, že se k ní blíží staří vojáci, přimhouřila protažené mandlové oči.
„Máš trable,“ poznamenal Sotva. „Něco jsi provedla, Gilani, a oni teď chtějí tvou krev.“
Rozhodně to tak vypadalo, a tak Masan neodpověděla. Vzpomínala, co všechno poslední dobou udělala. Bylo toho hodně, ale nenapadalo ji, co by mohl někdo zjistit, ne po tak dlouhé době. „Hej, Sotvo,“ křikla.
Voják vzhlédl. „Co?“
„Pamatuješ na tu velkou hákovou čepel, co nosím?“

Rozjasnil se. „Ano?“
„Nedostaneš ji,“ řekla. „Dostane ji Sololiz.“
„Díky, Masan,“ ozval se Sololiz.
„Vždycky jsem to věděla,“ podotkla Hanno. „Máš na Sóla zálusk. To já poznám, víš.“
„Ne, nemám, akorát nemám ráda Sotvu, to je celý.“
„Proč mě nemáš ráda?“
„Prostě nemám, a hotovo.“
Odmlčeli se, protože veteráni dorazili. Seržant Gesler se podíval na Masan. „Potřebujeme tě, vojáku.“
„To je hezký.“ Všimla si, jak si přeměřil její téměř nahé tělo a spočinul pohledem na obnažených ňadrech s velkými, tmavými bradavkami, a s rychlým zamrkáním se jí zase podíval do očí.
„Chceme, aby sis vzala Apsalařina koně a dohonila Čtrnáctou.“ To byl seržant Struna nebo Šumař nebo jak se vlastně dneska jmenoval. Gesler zřejmě zapomněl mluvit.
„To je všecko?“
„Ano.“
„Dobře. Je to hezkej kůň.“
„Potřebujeme, abys pobočnici přesvědčila, že jsme opravdu živí,“ pokračoval Šumař. „Potom ji přiměj, ať nám pošle koně a zásoby.“
„Dobře.“
Žena s údajným jménem Apsalar přivedla koně a podala otěže Masan Gilani.
Ta se vyhoupla do sedla. „Nemá někdo náhradní nůž nebo něco?“ zeptala se.
Apsalar zbraň vytáhla z pláště a podala jí ho.
Masan Gilani zvedla tenké obočí. „Kethra. To půjde. Až se zase uvidíme, vrátím ti ho.“
Apsalar kývla.
Dalhoňanka vyrazila.
* * *
„Nemělo by jí to trvat dlouho,“ poznamenal Gesler s pohledem upřeným za ženou, jež opustila kolonu a pobídla koně do klusu.
„Chvíli si tu ještě odpočineme,“ prohlásila Faradan Sort, „a potom vyrazíme.“
„Mohli bychom prostě počkat,“ navrhoval Šumař.
Kapitán jen zavrtěla hlavou, nic nevysvětlovala.
* * *
Slunce klesalo za obzor a do stran vytékalo rudé světlo, jako krev zpod stažené kůže. Obloha byla plná zvuků a pohybu, jak se tisíce ptáků vydaly k jihu. Letěly vysoko, pouhé černé tečky, bez nějaké formace, ale jejich hlasy se dolů nesly jako sbor hrůzy.
Na severu, za pohořím bez života a stepní krajinou protkanou občasnými přívaly, klesala planina do bílou solí pokrytých mokřin, za nimiž leželo moře. Mokřina kdysi bývala náhorní plošinou, která během tisíciletí sedala, protože vápenec ohryzávaly podzemní prameny. Jeskyně, kdysi vysoké a rozlehlé, byly nyní většinou zřícené a stísněné pozůstatky původně velkých skalních dómů byly zaplavené či ucpané naplaveným bahnem. V temnotě zůstaly uzavřeny stěny a klenuté stropy pokryté malbami a v bočních komnatách dosud spočívaly zkamenělé kosti Imassů.
Na plošině stávala opevněná osada, malá a skromná, změť namátkou přistavovaných obydlí, kde v době rozkvětu sídlilo asi dvacet rodin. Obranné zdi byly pevné, bez bran, a obyvatelé k cestě dovnitř a ven používali střechy a žebříky vytesané z jedné klády.
Yadeth Garath, první lidské město, se během doby proměnilo v prosolené trosky pohlcené naplaveninami, pohřbené hluboko v mokřinách. Nezůstalo po něm nic, jen nespočet odvozenin pradávného jména, a ze životů, smrtí a příběhů těch, kdo v něm kdysi žili, nepřežila ani kostička.
Dežim Nebrál si pamatoval rybáře přebývající na jeho troskách ve špinavých chatrčích zbudovaných na chůdách, lovící na vodách v kulatých, kožených člunech a chodící po dřevěných plošinách křižujících přirozené kanály vinoucí se bažinou. Nebyli to potomci Yadeth Garath, nevěděli nic o tom, co krouží pod černým bahnem, a to samo o sobě dokazovalo nepopiratelnou pravdu, že vzpomínky nakonec zchřadnou a zahynou. Nezůstal jediný strom života, jakkoliv jedinečné a prvořadné sídliště Yadeth Garath bylo – ne, stál tu les a občas se nějaký shnilý strom zřítil a rychle zmizel v blátě.
Dežim Nebrál si rybáře pamatoval, jak jejich krev chutnala po rybách a měkkýších, nudné, nabubřelé a hloupé. Pokud si lidé nedokážou – nechtějí – pamatovat, potom si zaslouží, co se jim stalo. Smrt a zkázu. To nebyl žádný boží soud – byl to přirozený soud světa, rozsudek provedený s lhostejností, která lidstvo tolik děsila a mátla.
Země ustoupila. Na její místo se nahrnula voda. Přišly deště, potom přestalo pršet úplně. Lesy zahynuly, znovu vyrostly a opět zahynuly. Lidé se se svými vrhy choulili v tmavých prostorách a opožděně žadonili, oči naplněné němým zklamáním, a teď jsou z nich drolící se šedé a bílé flíčky v černém bahně, nehybné jako vzpomínky na hvězdy na dávno mrtvém nočním nebi.
Provádět přírodní rozsudky, takový byl úkol Dežima Nebrála. Zapomnětlivé pronásleduje vlastní stín. Zapomnětlivé postihne smrt vždy nečekaně.
T’rolbarálové se vrátili na místo Yadeth Garath, jako by je tam přitahoval nějaký zoufalý instinkt. Dežim Nebrál hladověl. Po srážce s mágem poblíž karavany ho jeho kroky zavedly do země zkažené smrtí. Nic než nafouknuté, zčernalé mrtvoly páchnoucí nemocí. Ty ho nemohly nakrmit.
Inteligence v d’iversovi podlehla vnitřní naléhavosti, strašlivé gease, která ho hnala dál po cestě starých vzpomínek,

na místa, kde se kdysi krmil, kde mu do hrdla proudila horká krev.
Kanarbar Belid, proměněný v prach. Vithan Taur, velké město na skále – jenomže teď byla pryč i ta skála. Z Minikenaru, kdysi prosperujícího města na březích dnes vyschlé řeky, zůstal pouhý pruh střepů proměněných ve štěrk. Po pásu vesnic severně od Minikenaru nezůstalo ani stopy. Dežim Nebrál začal pochybovat o svých vzpomínkách. Hnalo ho to dál, přes ohryzané kopce, do smrdutých bažin, za další rybářskou vesnicí. Jenže posledně, před všemi těmi staletími, byl příliš důkladný, a na místě pobitých se nikdo další neusadil. Snad se tu udržela nějaká temná připomínka, vrhající na močál strašidelný příkrov. Možná bublající plyny dosud vypouštěly dávný křik a řev a rybáři z ostrovů, proplouvající poblíž, dělali ochranná gesta, než prudce otočili kormidlem.
Rozrušený a oslabený Dežim Nebrál se potuloval zničenou krajinou.
Dokud nezachytil slabý pach.
Zvíře a člověk. Živí a nablízku.
T'rolbarálové, pět stínových stvoření z nočních můr, zvedli hlavy a s přimhouřenýma očima se zadívali k jihu. Tam těsně za kopci na drolící se cestě, jež bývala vyvýšenou silnicí vedoucí do Minikenaru. D'iversové vyrazili. Na zemi se snášel soumrak.
* * *
Když stíny s příslibem noci zhoustly, zpomalila Masan Gilani koně do klusu. Cesta byla zrádná, kameny byly uvolněné a po přívalových deštích zůstaly úzké štěrbiny. Už to bylo pár let, co jela na koni takřka nahá – měla jen boky omotané hadrem – a v duchu se vrátila k životu na dalhonských pláních. Byla tehdy štíhlejší, vysoká, mrštná, s hladkou pletí, zářila nevinností. Prsa jí ztěžkla a břicho a boky se vzduly až později, po dvou dětech, které nechala u matky, tet a strýců. Každý dospělý, ať muž či žena, měl právo vydat se na toulavou stezku. Než Dal Hon dobyla říše, bývala to poměrně vzácná volba, a děti, vychovávané příbuznými z obou stran, kdy o jejich zdraví pečovali šamani, porodní báby a plecnice, nepřítomnost rodiče pociťovaly málokdy.
Malazská říše to všechno změnila. Mnoho dospělých z kmenů setrvávalo doma, dokonce i za časů Masan Gilani, ale stále víc mužů a žen se vydávalo zkoumat svět ve stále mladším věku. Rodilo se míň dětí. Míšenci byli běžní, protože válečníci se vraceli s novými manželi a manželkami, a do života Dalhoňanů pronikaly nové způsoby. Přesto byla jedna věc, která se nikdy nezměnila – my se vždycky vracíme domů. Když skončíme s touláním.
Stýskalo se jí po úrodných travnatých planinách a mladých, svěžích větrech. Mracích přinášejících déšť, dunění země, když divoká stáda procházela kolem při každoroční migraci. A ona jezdívala vždycky na silných, sudovitých, stěží zkrocených nečistokrevných dalhonských koních, se sotva znatelnými pruhy – dědictvím po zebrách – stejně slabými jako hra slunce v rákosí. Stejně často se vzpínali jako běhali, kousali a v zarudlých očích měli čisté zlo. Jak ty koně milovala.
Apsalařin kůň byl z mnohem lepšího chovu. Dlouhonohý, půvabný, a ona obdivovala hru svalů pod sebou i inteligenci v jeho tmavých, vlahých očích.
Kůň se v houstnoucím šeru náhle polekal a zvedl hlavu. Masan Gilani poplašeně sáhla po noži, který strčila pod sedlovou bočnici.
Stíny kolem získaly tvar a zaútočily. Kůň se vzepjal a řičel. Vystříkla krev.
Masan Gilani se mu překulila před záda a zlehka dopadla do podřepu. Švihla těžkým nožem doprava, odkud proti ní vyrazila půlnoční nestvůra. Cítila, jak se čepel zařízla a přejela přes dvě natažené přední nohy. Příšerný skřek, pak se tvor vzepjal a dopadl na všechny čtyři – a na zmrzačených předních končetinách zakolísal. Masan Gilani přehmátla, skočila po zjevení a vrazila mu nůž do šupinatého, kočkovitého krku. Zvíře se zhroutilo a přimáčklo jí holeně.
Těžký zvuk nalevo, jak se kůň zřítil na bok. Rvali se o něj další čtyři démoni. Kůň křečovitě kopal nohama, pak si ho obrátili na záda, aby se mu dostali na břicho. Párání doprovázelo hrozné vrčení.
Masan Gilani přeskočila mrtvého démona a rozběhla se do tmy. Jeden démon se hnal za ní. Byl rychlý. Kroky zněly těsně za ní, pak ustaly.
Vrhla se na zem, překulila se a viděla rozmazané démonovo dlouhé tělo, letící nad ní. Masan Gilani sekla nožem kethra a přeťala tvorovi šlachu na zadní noze. Tvor zavřískl, ve vzduchu se zkroutil a přitáhl si nohu pod sebe, než dopadl a stočil zadek.
Masan Gilani hodila nožem. Těžká čepel zasáhla příšeru do plece, prořízla svaly, odrazila se od lopatky a odletěla do noci. Dalhoňanka vyskočila, vrhla se za ním a přehoupla se přes plivající bestii.
Do stehna ji zasáhly drápy a strhly ji na zem. Přistála nemotorně na kamenitém svahu a při nárazu si ochromila levé rameno. Klouzala dolů, zpátky k démonovi. Zaryla nohy do svahu a škrábala se nahoru. Cestou za sebe házela hrsti písku a štěrku.
Do hřbetu levé ruky se jí až na kost cosi zařízlo – našla nůž ležící na svahu. Pevně ho sevřela náhle kluzkými prsty a zoufale lezla dál.
Démon skočil, ale sjel dolů a plival a syčel, protože se svah sesul za chřestění kamení a prachu.
Masan se dostala na vrchol, vstala a zpola oslepená se hnala tmou. Slyšela, jak to démon zkouší znovu, načež následovala další sprška klouzajícího kamení a suti. Před sebou rozeznávala jakousi strouhu, hlubokou a úzkou. Dva kroky od ní se vrhla na zem, protože noc protrhlo ohlušující zavytí.
Další vytí mu odpovědělo, rozléhalo se mezi skalami jako tisíc duší padajících do Propasti. Ledový strach přimrazil Masan na místě, sebral jí veškerou sílu, veškerou vůli. Ležela v drti, a jak funěla, zvedaly se jí před obličejem obláčky prachu. Oči měla vytřeštěné, ale viděla jen kamení kolem strouhy.
Odkudsi zdola, z místa, kde zahynul její kůň, se ozvalo syčení stoupající ze tří, možná čtyř hrdel. Něco v těch strašidelných, téměř lidských hlasech šeptalo o hrůze a děsu.
Tmu naplnilo třetí zavytí odněkud z jihu, dost blízko, aby ohrozilo Masanino duševní zdraví. Natáhla ruce a vyrývala

brázdy v suti. Nůž stále svírala, jak nejpevněji to rukou od krve šlo.
To nejsou vlci. Bohové pod námi, co může takhle výt –
Napravo a blízko se ozvalo cosi těžkého. Mimoděk otočila hlavu a do ochromeného těla jí pronikl chlad, jako by zapouštěla kořeny do tvrdé půdy. Vlk, ale nebyl to vlk, klusal ze svahu a přistál na široké římse, na níž Masan Gilani ležela – vlk, ale obrovský, velký jako dalhonský kůň, tmavošedý nebo černý – nepoznala to jistě. Zastavil se, na chvíli znehybněl v dokonalém profilu, pozornost upřenou na něco dole na cestě.
Pak otočil mohutnou hlavu a Masan se dívala do jeho planoucích jantarových očí, jako by to byly dvě jámy šílenství.
Zastavilo se jí srdce. Nemohla dýchat. Nedokázala odtrhnout zrak od těch příšerných očí.
Tvor po chvíli přimhouřil oči do slabých škvírek a otočil hlavu. Odběhl k hřebeni. Podíval se dolů a pak sklouzl přes okraj. A zmizel Masan z dohledu.
Najednou měla v plicích vzduch plný prachu. Rozkašlala se – nemohla tomu zabránit – stočila se do klubíčka a kašlala, dávila se, plivala hlen a sliny. Bezmocná, vydaná napospas. Čekala, že se bestie vrátí, popadne ji do obrovské tlamy, zatřese s ní dost tvrdě, aby jí zlomila vaz, páteř, rozdrtí jí hrudník a rozmačká vnitřnosti.
Pomalu ovládla dech. Ležela na zemi v kaluži potu a třásla se.
Odněkud shora slyšela křičet ptáky. Tisíc hlasů, deset tisíc. Netušila, že ptáci létají i v noci. Nebeské hlasy, mířící k jihu tak rychle, jak je neviditelná křídla nesla.
Poblíž se neozývalo nic.
Masan Gilani se obrátila na záda, upřela nevidoucí oči k obloze a cítila, jak jí z roztrženého stehna teče krev. Počkej, až se o tomhle doslechnou Sololiz a ostatní…
* * *
Dežim Nebrál se řítil tmou, tři šelmy v plném trysku, čtvrtá kulhající za nimi, příliš daleko za nimi. Zesláblý, hladem připravený o rafinovanost, a teď přišel o dalšího d'iversího druha. Bez námahy ho zabil pouhý člověk, který pak dalšího zchromil líným máchnutím nože.
T'rolbarálové se potřebovali nakrmit. Koňská krev jen trochu utišila bezednou žízeň, ale přišel s ní závan síly, návrat ke zdravému rozumu.
Dežim Nebrál byl pronásledován. Taková urážka. Pach těch tvorů se nesl na větru, přicházel snad ze všech stran kromě zepředu. Dravý, prastarý život a vražedná touha, hořká pro smysly t'rolbarálů. Co je to za šelmy?
Čtvrtý druh, již půl lígy za ostatními, cítil blížící se pronásledovatele, klusající opodál. Zřejmě jim stačilo držet krok, nechtěli se přiblížit, dorazit raněného d'iverse. Ohlásili se vytím, ale od té doby jen ticho a jejich téměř hmatatelná přítomnost.
Jen si s Dežimem Nebrálem pohrávali. To t'rolbarály rozčilovalo, pálilo to jako kyselina v bušících srdcích. Kdyby byli zdraví a zase jich bylo sedm místo tří a něco, poznali by ti tvorové strach a bolest.
I tak Dežim Nebrál zvažoval, že si na ně počíhá a raněného druha použije jako návnadu. Jenomže riziko bylo příliš velké – nedalo se poznat, kolik těch lovců vlastně je.
A tak neměl na vybranou, musel prchat jako zoufalí zajíci, bezmocný v této nesmyslné hře.
Tři druhové vepředu pomalu pach lovců přestávali cítit. Byla to pravda – jen málokterý tvor dokázal s Dežimem Nebrálem držet krok dlouho. Zřejmě se spokojili se zmrzačeným opozdilcem a dali d'iversovi příležitost prohlédnout si je, ukázat je ostatním, dokud se nebudou moci pomstít.
Ale záhadné šelmy se neobjevovaly, netrhaly čtvrtého druha. A i on ztrácel jejich pach.
Nedávalo to smysl.
Dežim Nebrál zpomalil, přemýšlel, žasl a byl nanejvýš podezíravý.
* * *
Z chladné úlevy přišlo mrazení, noc padla na ploužící se vojáky a vyvolala sbor nových stížností. Šumař, se spícím děckem v náručí, šel dva kroky za Kalamem a Rychlým Benem a za ním kráčela Apsalar, tiše jako stín.
Lepší než slunce a žár… ale ne o moc. Ze spálenin a puchýřů na ramenou nyní vyzařovalo teplo, které tělo vytvářelo. A nejhůř postižení dostávali horečku, naplňující stíny přízraky. Dvakrát za posledních dvě stě kroků jeden z vojáků vykřikl strachem – protože měl dojem, že ve tmě vidí obrovské tvory. Šourající se, naparující, s očima jako jantar barvy kalné krve. Aspoň to tvrdila Jepice a všechny tím poetickým líčením překvapila.
Ale jako příšery vyvolané představivostí vystrašených dětí, ani tito tvorové se nepřiblížili, neukázali se. Jepice i Galt přísahali, že něco viděli. Šlo to rovnoběžně se zástupem, ale rychleji, a brzy je to minulo. Šumař si pořád dokola opakoval, že ti dva mají horečku, nic víc.
Jenomže byl stále znepokojenější. Jako by opravdu měli společnost, někde tam v temnotě mezi příkopy a strouhami a napadaným kamením. Před chvílí měl dojem, že v dálce slyší hlasy, jako by se snášely z noční oblohy, ale pak to utichlo. Nicméně měl nervy napjaté k prasknutí – nejspíš to bude únavou a počínající horečkou, říkal si.
Rychlej Ben před ním najednou otočil hlavu a zadíval se doprava.
„Co vidíš?" zeptal se Šumař tiše.
Čaroděj se ohlédl a neřekl nic.
O deset kroků později si Šumař všiml, že Kalam si uvolňuje nože v pochvách.
Kurva.
Zpomalil, až se ocitl vedle Apsalar, a už chtěl promluvit, když ho zarazila.
„Měj se na pozoru, sapére," varovala ho tiše. „Myslím, že se nemáme čeho bát… ale nejsem si jistá."
„Co je to tam?" chtěl vědět.
„Součást dohody."
„Co má tohle znamenat?"

Najednou zvedla hlavu, jako by větřila, a hlas jí ztvrdl. „Všichni, pryč ze silnice – jen na jižní stranu – hned.“
Na její rozkaz se po staré silnici rozběhl strach. Být beze zbraně, to byla vojákova nejhorší noční můra. Přikrčili se, schoulili se do stínů, oči vykulené, zadržovali dech a dávali pozor na každý zrádný zvuk ve tmě.
Šumař, držící se u země, se přesunul ke svému oddílu. Jestli si pro ně něco přijde, raději zemře se svými vojáky. Kohosi za sebou vycítil a ohlédl se. Corabb Bhilan Thenu'alas. Válečník držel kus dřeva, příliš silný, než aby to byla větev, spíš kořen staré guldindhy. „Kde jsi to našel?“ sykl Šumař.
Odpovědí mu bylo jen pokrčení ramen.
Seržant dorazil ke svým a zastavil se. Přilezl k němu Flaška. „Démoni,“ šeptal, „jsou tam –“ Ukázal hlavou na sever. „Nejdřív jsem si myslel, že je to příkrov ze zlýho pobřeží, ten, co vyhnal ptáky ze slanisek za zálivem –“
„Příkrov čeho?“ užasl Šumař.
„Ale nebyl. Něco je nablízku. Nechal jsem tam zakroužit rhizanu – dostala se k nějakýmu zvířeti. Zatraceně velkýmu zvířeti, seržante. Něco mezi vlkem a medvědem, akorát velkýmu jako bhederiní býk. Mířilo na západ –“
„Ještě jsi s tou rhizanou spojenej, Flaško?“
„Ne, byla dost hladová, aby mi vyklouzla – ještě jsem se nevzpamatoval, seržante –“
„Nevadí. Dobrej pokus. Takže medvědovlk nebo vlkobhederin mířil na západ…“
„Ani ne padesát kroků od nás – nemohl nevědět, že tu jsme,“ dodával Flaška. „Přece jsme se neplížili, že jo?“
„Takže se nezajímal o nás.“
„Možná zatím ne, seržante.“
„Co tím myslíš?“
„No, poslal jsem dopředu kápovou můru, aby vyzkoušela vzduch – oni cítí, když se něco hýbe, rozvlní to vzduch, vydává to do noci teplo – a to teplo je občas vidět na hodně velkou vzdálenost, zvlášť když se ochladí. Kápový můry to potřebujou, aby se vyhnuly rhizanám, i když to vždycky nevyjde –“
„Flaško, nejsem přírodovědec – co jsi vlastně viděl nebo cítil nebo slyšel nebo co skrz tu kápovou můru?“
„No, před náma jsou tvorové, rychle se blíží –“
„Děkuju za tu podrobnost, Flaško! Jsem rád, že ses k tomu konečně dostal!“
„Pššt, seržante. Prosím. Myslím, že bychom měli zůstat ležet – cokoliv se stane, s náma to nemá nic společnýho.“
„Víš to jistě?“ ozval se Corabb Bhilan Thenu'alas.
„Ne, ale dá rozum –“
„Pokud nepracujou společně a neuzavírají past –“
„Seržante, nejsme tak důležitý,“ upozornil Flaška.
„Možná ty ne, ale je tu Kalam a Rychlej Ben a Sinn a Apsalar –“
„O nich já toho moc nevím, seržante,“ přiznal Flaška, „ale mohl bys je varovat, že něco přichází, pokud to už nevědí.“
Jestli to Rychlej Ben nezvětřil, tak si zaslouží utrhnout hlavu. „Na ně zapomeň.“ Šumař se otočil a zadíval se do tmy na jihu. „Je šance přesunout se do lepšího úkrytu? Tenhle příkop nestojí za nic.“
„Seržante,“ sykl Flaška napjatě, „nemáme čas.“
* * *
Deset kroků od sebe, jeden uprostřed staré silnice, dva v příkopech po stranách, Dežim Nebrál se hnal nízko nad zemí, špičaté, kožovité uši nastražené, oči upřené na cestu.
Něco bylo v nepořádku. Půl lígy za trojicí kulhal čtvrtý druh, oslabený ztrátou krve a vyčerpaný strachem, a pokud lovci zůstali nablízku, plížili se bez jediného zvuku. Druh se zastavil, přikrčil a bystrýma očima pátral ve tmě. Nic, kromě poletujících rhizan a kápových můr nikde žádný pohyb.
Trojice na silnici zachytila pach lidí. Byli někde poblíž. Všechny myšlenky zahltil krutý hlad. Lidé byli cítit strachem, který ochutí jejich krev, až se jí zhluboka napije; příchuť bude mít kovovou a nakyslou, jakou si Dežim Nebrál oblíbil.
Něco se objevilo na cestě o třicet kroků dál. Bylo to obrovské, černé, povědomé.
Degarot. To není možné – všichni jsou pryč, pohltila je noční můra, kterou sami vytvořili. Tohle rozhodně nebylo v pořádku.
Z jihu se ozvalo zavytí, hodně daleko za čtvrtým druhem, jenž se otočil po zvuku a zaprskal.
První tři d'iversové se rozestoupili, oči upřené na osamělou šelmu neslyšně klusající blíž. Jestli je jen jedna, je odsouzená k záhubě –
Bestie s řevem zaútočila.
Dežim Nebrál se jí vrhl vstříc.
D'iversové po stranách se otočili, protože se na ně hnaly další obrovské stíny, dva na každé straně. Tlamy rozevřené, pysky ohrnuté, degarotové se s hromovým řevem přiblížili k Dežimu Nebrálovi. Do druhů se zaryly dlouhé špičáky, proťaly svaly a drtily kosti. Končetiny praskaly, žebra se tříštila a prorážela kůži a maso.
Bolest – taková bolest – prostřední d'ivers vyskočil proti degarotovi před sebou. A za pravou nohu ho popadla mohutná tlama a zastavila ho v letu. Klouby praskaly a kosti v noze se proměnily v úlomky.
Dežim ztěžka dopadl a pokusil se otočit. Drápy máchl po útočníkově široké hlavy. Zachytil oko, vytrhl ho z důlku a odhodil do tmy. Degarot ucukl a vykřikl bolestí.
Pak se druhovi kolem krku sevřely další čelisti. Vystříkla krev a zuby rozdrtily chrupavku a kost. Dežimu Nebrálovi se do hrdla lila krev.
Ne, takhle to přece nemůže skončit –
Druzí dva druhové také umírali. Degarotové je trhali na kusy.
Daleko na západě se krčil a třásl jediný přeživší. A ohaři zaútočili. Před posledním d'iversem se objevili tři. Těsně před ním všichni odbočili – lest – což znamenalo –

Do šíje se Dežimu Nebrálovi zakousla vlčí tlama a zvedla ho do vzduchu. Čekal, že se čelisti sevřou a všechno ukončí, ale nedočkal se. Místo toho se šelma i s ním rozběhla a ostatní ji následovaly. Běžely na severozápad a po nějaké době odbočily k jihu do pustiny. Neúnavně se hnaly nocí.
Poslední d'ivers Dežima Nebrála, bezmocně visící z tlamy, se nebránil, protože to nemělo smysl. Smrt nepřijde rychle, tihle tvorové s ním měli v plánu něco jiného. Uvědomil si, že na rozdíl od degarotů mají tihle ohaři pána.
Pána, jenž měl důvod udržet Dežima Nebrála naživu.
Zvláštní, zneklidňující spása – ale jsem pořád naživu a to mi stačí. Ještě jsem naživu.
* * *
Zuřivá bitva skončila. Kalam, ležící vedle Rychlýho Bena, přimhouřil oči. Jen tak tak rozeznával mohutné postavy démonů, když se bez ohlédnutí rozběhli po silnici.
„Jejich lov zřejmě ještě neskončil," zamumlal asasín a setřel si pot, který ho štípal v očích.
„Bohové pod náma," zašeptal Rychlej Ben.
„Slyšel jsi to vytí v dálce?" zeptal se Kalam a posadil se. „Ohaři stínu – mám pravdu, že, Rychlej ? Takže tu máme ještěrčí kočky a obří medvědopsy, jako toho, kterýho na Raraku zabil Toblakai, a ohaře… čaroději, po týhle cestě už nechci dál jít."
„Bohové pod náma," zašeptal muž po jeho boku znovu.
* * *
Veselé objímání poručíka Porese s Paní skončilo léčkou, do níž jeho patrola, kterou třetí den po odchodu z Y'Ghatan vedl do vnitrozemí, padla. Vyhladovělí banditi, ze všech věcí. Sice je zahnali, ale jemu paží proletěla šipka z kuše a nad pravým kolenem měl ránu po meči, jenž sjel až na kost. Léčitelé škody napravili, spojili přeťaté svaly a uzavřeli rány, ale pořád to bolelo jako ďas. Zotavoval se na přeplněném voze, dokud nedorazili na dohled od severního moře, kde se vojsko utábořilo, a jeho si nenašel kapitán Laskava.
Beze slova vylezl na vůz, popadl Porese za zdravou ruku a stáhl ho z kavalce. Na zemi se poručík málem zhroutil, když došlápl na zeslabenou nohu, a pak vrávoral a klopýtal za kapitánem.
„Co se děje, kapitáne? Neslyšel jsem poplach –" zasupěl nakonec Pores.
„Potom jsi neposlouchal," opáčil Laskava.
Pores se zmateně rozhlédl, ale neviděl, že by někdo někam běžel, nebylo to svolávání do zbraně – tábor se usazoval, vojáci zapalovali ohně a v mrazivém větru od moře se choulili pod pláštěnkami. „Kapitáne –"
„Mí důstojníci se nepovalujou a netrhají si chlupy z nosu, poručíku. Na těch vozech jsou vážně raněný vojáci a ty tam akorát zacláníš. Léčitelé s tebou skončili. Je čas si tu špatnou nohu trochu protáhnout. Je čas být zase voják – přestaň kulhat, mor na tebe – dáváš hromsky špatný příklad, poručíku."
„Omlouvám se, pane." Pores, zmáčený potem, se snažil udržet krok s kapitánem. „Smím se zeptat, kam to jdeme?"
„Kouknout se na moře," utrousil kapitán. „Potom se ujmeš velení stráží ve vnitrozemí, první hlídky, a radím ti províst inspekci zbraní a zbroje, poručíku, protože je docela dobře možný, že si ty stráže obejdu osobně."
„Ano, pane."
Na návrší s výhledem na šedivé moře s bílými vlnkami stáli velitelé Čtrnácté. Pobočnice, Nil s Nether, pěsti Blistig, Temul a Keneb a kousek stranou, zabalená v dlouhém koženém plášti, T'jantar. Těsně za nimi postávali vojevůdce Drz a jeho stařičký zástupce Imrál s kapitány Ruthanem Guddem a Madan'Tul Radou. Scházel jedině pěst Tene Baralta, ale Pores slyšel, že je na tom pořád zle, s jednou rukou a jedním okem, s obličejem poničeným hořícím olejem, a navíc nad sebou neměl jako velitele Laskavu, což znamenalo, že mu bylo dovoleno uzdravovat se v klidu.
Právě tichým hlasem mluvil Ruthan Gudd. Poslouchali ho Madan'Tul Rada a dva chundrylští válečníci, „…prostě spadl do moře – ten příboj támhle uprostřed zálivu, tam stávala citadela. Obklopovala ji vyvýšená terasa – samotný ostrov – a s břehem ji spojovala cesta vedoucí po hrázi – zůstaly jenom ty pilíře, co vyčnívají z písku nad čarou přílivu. Prý to způsobilo rozbití jaghutské enklávy daleko na severu –"
„Jak mohl potopit ostrov?" žasl Drz. „Mluvíš nesmysly, kapitáne."
„T'lan Imass zničili jaghutská kouzla – led ztratil moc, rozpustil se v mořích a hladina vody stoupla. Ta rozežrala ostrov, zaplavila terasu a ohlodala nohy samotné citadely. V každém případě k tomu došlo před mnoha tisíci lety –"
„To jsi i historik, ne jenom voják?" zeptal se vojevůdce a ohlédl se. Potetovaný obličej měl zalitý rudým světlem zapadajícího slunce, až se zdálo, že má nasazenou masku.
Kapitán pokrčil rameny. „První mapa Sedmiměstí, jakou jsem kdy viděl, byla falarská, mapa mořských proudů s vyznačenými zrádnými oblastmi podél pobřeží až k Nemilu. Byla bezpočtukrát okopírovaná, ale originál pocházel z časů, kdy jediné kovy, se kterými se obchodovalo, byly cín, měď, olovo a zlato. Falarský obchod se Sedmiměstím sahá hodně daleko, vojevůdce Drzi. Což dává smysl, protože Falar je na půl cesty mezi Quon Tali a Sedmiměstím."
„Zvláštní je, Ruthane Gudde," ozval se kapitán Laskava, „že nevypadáš jako Falari. A jméno taky nemáš falarský."
„Jsem z ostrova Zábor, Laskavo. Ten leží u Vnějších Hlubin. Zábor je nejizolovanější ostrov z celého řetězce, a podle našich pověstí jsme jediní pozůstalí z původních obyvatel Falaru – ruso a zlatovlasí lidé, které vidíš a považuješ za Falarie, jsou ve skutečnosti vetřelci z východního oceánu z druhé strany Hledačovy Hlubiny nebo z nějakého neznámého ostrova daleko mimo zmapované cesty přes oceán. Oni sami si svůj domov už ani nepamatují a většina z nich věří, že ve Falaru žijí odjakživa. Ale na našich starých mapách jsou jiná jména, záborská jména pro všechny ostrovy a království a národy, a slovo ‚Falar' se mezi nimi neobjevuje."
Pokud pobočnice a její družina něco říkaly, Pores je neslyšel. Ruthanova slova a silný vítr všechno ostatní utopily. Poručíkovi bodalo ve zraněné noze a nenašel polohu, v níž by mohl držet poraněnou ruku tak, aby to bylo pohodlné. A navíc mu bylo zima, pot ho studil na kůži, a dokázal myslet jen na teplé pokrývky, které opustil.
Přemítal mrzutě o tom, že občas by kapitána Laskavu nejradši zabil.

* * *

Keneb hleděl na vzdouvající se vody Kokakalského moře. Čtrnáctá obešla Sotku a nyní byli třináct líg západně od města. Chytal útržky hovoru důstojníků za sebou, ale vítr větší část slov odnesl, takže jim nerozuměl a nejspíš to ani nestálo za námahu. Z předních důstojníků a mágů nikdo už delší dobu nepromluvil.

Únava a možná konec této děsivé, žalostné kapitoly v historii Čtrnácté.

Pochodovali rychle, nejdřív k západu, potom k severozápadu. Někde na moři byla transportní flotila s doprovodem dromónů. Bohové, musí se někde potkat, a potom se zbité legie konečně dostanou z tohoto zamořeného kontinentu. Odplují… ale kam?

Doufal, že domů. Do Quon Tali, aspoň na čas. Aby se přeskupili, doplnili stavy. Vyplivli poslední zrnka písku z téhle mizerné země patřící mistru Kápě. On by se mohl vrátit k ženě a dětem, se vším zmatkem a vzrušením, jaké by takové setkání vyvolalo. V životě už udělali příliš mnoho chyb, a i těch pár chvil vykoupení bylo pošpiněných a hořkých.

Minala. Jeho švagrová, která udělala to, co tolik jiných obětí, schovala zranění a v surovém týrání hledala normálnost. Nakonec uvěřila, že chyba je v ní místo v šílenci, kterého si vzala.

Pokud se Keneba týkalo, zabít toho mizeru zdaleka nestačilo. Pořád ještě bylo zapotřebí vypudit hlubší, všudypřítomnou hnilobu, uzly a vlákna provázané do chaotické sítě vymezující čas u té příšerné posádky. Jeden život svázaný se všemi ostatními neviditelnými, hučícími vlákny, nevysloveným utrpením a nenaplněnými nadějemi, neustálým klamem a lží – aby se to celé rozbilo, muselo dojít k celokontinentálnímu povstání. A pořád to není napravené.

Nemusel chodit daleko, aby se přesvědčil, že pobočnice a celé zatracené vojsko je spoutané stejnou zamotanou sítí, odkazy zrady, tvrdou, téměř nesnesitelnou pravdou, že některé věci nelze napravit.

Stánky na tržišti přetékaly širokými hrnci pomalovanými žlutými motýly, hemžením stěží viditelných postav, a všechno unášely proudy rozbahněné řeky. Byly tu pochvy s černým peřím. Namalovaná řada psů podél městské hradby, šelmy pospojované řetězem z kostí. Na bazarech se prodávaly relikviáře údajně obsahující pozůstatky velkých hrdinů Sedmé armády. Bulta, Lulla, Chenneda a Kalouse. A pochopitelně samotného Coltaina.

Když nepřítel přijme hrdiny z vaší strany, cítíte se podivně… podvedení, jako by krádež životů byl teprve začátek, a nyní vám uloupili i legendy a přetvořili je bez toho, abyste to mohli nějak ovlivnit. Ale Coltain přece patří nám. Jak se opovažujete? Z tmavého uzlu jeho duše vyskakovaly podobné pocity a nedávaly smysl. Vyslovit je by bylo neohrabané, směšné. Mrtví jsou vždy nově upravováni, protože se nemůžou bránit těm, kteří užívají či zneužívají – kdo byli a co jejich skutky znamenaly. A taková… nespravedlnost… přinášela sklíčenost.

Nové kulty s příšernými ikonami neznamenaly pro Psí řetěz poctu. Ani to neměly v úmyslu. Místo toho se podle Kenebova názoru zřejmě uboze pokoušely o spojení s minulou velikostí, s dobou a místem velkých významů. Nepochyboval, že Poslední obléhání Y'Ghatan brzy získá podobný mýtický status, a nenáviděl už samotnou představu, chtěl se dostat co nejdál od země rodící a živící takové rouhání.

Zaslechl Blistiga. „Tohle jsou pro zakotvení flotily nebezpečný vody, pobočnice, možná bychom se měli o pár líg posunout –“

„Ne,“ řekla.

Blistig se podíval na Keneba.

„Počasí se změní,“ vysvětlil Nil.

Dítě s vráskami v obličeji. Tohle je skutečný odkaz Psího řetězu. Vrásky na jeho obličeji a ruce zbarvené krví.

A Temul, mladý Záchlumčan, velící naštvaným, zahořklým starcům, kteří stále snili o pomstě na těch, kdo zabili Coltaina. Jezdil na Kalousově koni, hubené kobyle s očima, o nichž by Keneb přísahal, že jsou plné smutku. Temul nosil svitky údajně obsahující historikovy vlastní zápisky, ačkoliv je odmítal komukoliv ukázat. Byl tak mladý, a přitom nesl břímě vzpomínek, nosil poslední měsíce života toho starce, bývalého vojáka ze staré gardy, jenž záchlumského mladíka nějakým nevysvětlitelným způsobem ovlivnil. Už to samo by stálo za příběh, avšak ten nebude nikdy vyprávěn, protože ho chápal pouze Temul, držel ho v sobě a nehodlal nic vysvětlovat, ani vyprávět příběhy. Ne, on je jenom prožívá. A po tomhle ti zakladači kultů touží a toho sami nikdy nedosáhnou.

Keneb z tábora za nimi neslyšel nic. A přece v duchu viděl jeden stan z toho provizorního města. Muž v něm nepromluvil už celé dny. Jediné oko upíral do prázdna. To, co z Tene Baralty zůstalo, bylo vyléčeno, alespoň co se masa a kostí týče. Jeho duch však byl něco zhola jiného. Domovina Rudých čepelí se k němu nezachovala laskavě.

Keneba napadlo, jestli touží opustit Sedmiměstí stejně tolik jako on sám.

„Mor je stále nakažlivější,“ poznamenala Nether. „Šedá bohyně nás honí.“

Teď pobočnice otočila hlavu.

Blistig zaklel. „Odkdy se Poliel dává dohromady s nějakými zatracenými povstalci?“ zavrčel. „Už jich snad zabila dost, ne?“

„Já té touze nerozumím,“ přiznala Nether a potřásla hlavou. „Ale zřejmě upřela své smrtící oči na Malažany. Honí nás a blíží se.“

Keneb zavřel oči. Copak už toho nemáme na krku dost?

* * *

Na mrtvého koně narazili chvíli po východu slunce. Mezi rojem kápových můr, krmících se na mrtvole, postávaly dvě kostlivé ještěrky, kývaly hlavami a v zubech drtily a stahovaly jako pták velké můry.

„Pro mistra Kápě,“ zamumlala Lostara, „co to je?“

„Telorast a Cudrn,“ sdělila jí Apsalar. „Duchové připoutaní k těm malým tělíčkům. Už nějakou dobu mě doprovázejí.“

Kalam si dřepl ke koni. „Ty ještěrčí kočky,“ poznamenal, „přišly ze všech stran.“ Narovnal se a zapátral ve skalách. „Masan Gilani podle mě to přepadení nemohla přežít.“

„To se mejlíš," ozvalo se ze stráně napravo.
Na hřebeni seděla vojanda, nohy roztažené. Jednu nohu měla od stehna po rozpraskanou koženou botu celou rudou. Tmavou pleť měla popelavou, oči matné. „Nemůžu zastavit to krvácení, ale jednoho z těch šmejdů jsem dostala a dalšího zranila. Potom přišli ohaři…"
„Smraďoune!" křikla kapitán Faradan Sort. „Dopředu, honem!"
„Děkuju za ten nůž," obrátila se Masan Gilani na Apsalar.
„Nech si ho," řekla jí Kanéšanka.
„To s tím koněm mě mrzí."
„Mě taky, ale není to tvoje vina."
„Zřejmě nás čeká dlouhá cesta," posteskl si Kalam.
* * *
Flaška šel za Smraďounem do čela zástupu, aby si mohl pořádně prohlédnout dvě ptákům podobné plazí kostry, usazené na koňské mrtvole a soustředící se na lov kápových můr. Pozoroval jejich trhané pohyby, švihání kostlivými ocásky, to, jak jim z duší vytéká temnota jako kouř z prasklé vodní dýmky.
Kdosi k němu přistoupil a Flaška vzhlédl. Šumař upíral modré oči na nemrtvé tvory. „Co vidíš, Flaško?"
„Seržante?"
Šumař ho vzal za loket a odvedl si ho stranou. „Ven s tím."
„Ty svázané kosti posedli duchové."
Seržant kývl. „To už říkala Apsalar. Jací duchové?"
Flaška se zamračil a zaváhal.
Šumař zaklel. „Flaško."
„Předpokládal jsem, že to ví, akorát že má důvody nic neříkat, tak jsem si myslel, že by nebylo zdvořilý –"
„Vojáku –"
„Totiž, byla z vašeho oddílu a –"
„Byla z našeho oddílu a čirou náhodou byla skoro celou dobu, co ji znám, posedlá Špagátem. Takže jestli nemluví, ani se jí nedivím. Řekni mi, Flaško, jakým tělům ty duše patřily?"
„Chceš říct, že jí nevěříš?"
„Já nevěřím ani tobě."
Flaška se zamračil a odvrátil zrak. Díval se, jak Smraďoun pracuje nahoře na svahu na Masan Gilani, slyšel tichý šepot jeho denulské magie… a něco jako dech mistra Kápě. Ten parchant je nekromant, mor na něj!
„Flaško!"
„Seržante? Aha, omlouvám se. Jen jsem se zamyslel."
„Zamyslel nad čím?"
„Proč s sebou Apsalar vodí dva draky."
„To nejsou draci. Jsou to mrňavý ještěrky –"
„Ne, seržante, jsou to draci."
Šumař vykulil oči.
Flaška věděl, že se mu to nebude líbit.

KAPITOLA ČTRNÁCT

V představě ráje po smrti je, přátelé, něco hluboce cynického. Vnadidlem je únik. Příslib je apologetismem. Není nutné přijímat zodpovědnost za svět, jaký je, a proto také není nutné s ním něco dělat. Usilovat o změnu, o skutečné dobro na tomto smrtelném světě, znamená přijmout a v duši se smířit s tím, že smrtelná realita má sama o sobě cíl, že její největší cena není určena nám, nýbrž našim dětem a jejich dětem. Považovat život za rychlý průchod ohavnou, mučivou stezkou – kterou ohavnou a mučivou učinila naše vlastní lhostejnost – znamená omlouvat všechnu možnou bídu a hříšnost a krutě trestat nevinné životy budoucí.
Odmítám představu ráje za branou z kostí. Pokud duše průchod skutečně přežije, potom se patří, abychom my – jeden každý z nás, přátelé – živili víru v podobnost, že to, co nás čeká, je odrazem toho, a tím, že promarníme svou smrtelnou existenci, se vzdáváme příležitosti naučit se dobrotě, prokazovat pochopení, empatii, soucit a léčení – to vše nás mine, když spěcháme, abychom dorazili na místo slávy a krásy, na místo, které jsme si nevysloužili a rozhodně si ho nezasluhujeme.

Apokryfní učení tannoského poutníka duší Kimloka
Dekáda v Erhlitanu

C
haur držel dítě, jako by ho chtěl houpat na koleni, ale Barathol mu položil ruku na zápěstí a zavrtěl hlavou. „Na tohle ještě není dost stará. Pevně ji drž, Chaure, ať si nic nezlomí." Hromotluk odpověděl širokým úsměvem a dál zabalené nemluvně houpal v náručí.
Barathol Méchar si na židli natáhl nohy, zavřel oči a snažil se neslyšet hádku z vedlejší místnosti, kde Scillara odolávala spojeným silám L'orika, Nulliss, Filiada a Urdana, kteří všichni svorně naléhali, aby dítě přijala, jak je její mateřskou povinností, zodpovědností a houfem dalších vinou napuštěných výrazů, jimiž po ní házeli jako kamením. Barathol si nevzpomínal, kdy naposledy vesničané projevili kvůli něčemu takový zápal. Pochopitelně v tomto případě byla ctnost

snadná, protože je nic nestála.
Kovář si připouštěl, že ženu obdivuje. Děti byly opravdu břemenem, a jelikož tohle očividně nebylo plodem lásky, Scillařin nedostatek náklonnosti působil celkem rozumně. Na druhé straně ho znechucovala zuřivost ostatních vesničanů, z níž se mu dělalo špatně.
Před chvílí přišla Hayrith, němý svědek tirády ve vedlejší místnosti, kam Scillaru uložili. Stařena zakroutila hlavou. „Pitomci. Nabubřelí, tlachaví troubové! Jen si poslechni tu jejich zbožnost, Barathole! Myslel by sis, že to dítě je znovuzrozenej císař."
„Bohové chraňte," zamumlal kovář.
„Jessa v posledním domě na východní silnici má ročního prcka s chromýma nohama, který to nezvládne. Dar by neodmítla, a všichni tady to vědí."
Barathol nepřítomně kývl, v duchu se zabýval něčím jiným.
„Je tu taky Jessa v patře domu starýho faktora, i když ta nemá mlíko už dobře patnáct let. Ale byla by z ní dobrá máma a tyhle dědině by se hodilo brečící děcko, který by přeřvalo všecky ty ufňukaný dospělý. Předej ho Jessám a všechno bude v pořádku."
„To L'orik," podotkl Barathol.
„Cože?"
„L'orik. Je tak náležitej, až hoří. Nebo spíš spaluje všecky okolo."
„Dyť mu ale do toho nic není."
„Lidi jako on strkají nos do všeho, Hayrith."
Žena si přitáhla židli a posadila se. Upřela na kováře přimhouřené oči. „Jak dlouho chceš čekat?" zeptala se.
„Dokud ten mládenec, Řezník, nebude schopnej cestovat," odvětil Barathol a přejel si rukou přes obličej. „Díky bohům, že už je ten rum všecek vypitej. Zapomněl jsem, co ti to udělá s vnitřnostma."
„To L'orik, že?"
Zvedl obočí.
„Že se tu objevil, tě nejenom popálilo, úplně tě to sežehlo, Barathole. Zřejmě jsi kdysi udělal pár špatností –" frkla – „jako by ses tím nějak lišil od nás vostatních. Ale myslel sis, že se tady můžeš skovávat nadosmrti, a teď víš, že to nejde. Leda bys L'orika zabil, samozřejmě." Přimhouřila oči do škvírek.
Kovář se ohlédl na Chaura, jenž dělal obličeje a broukal děťátku, které na oplátku vypouštělo bublinky v blažené nevědomosti, jak šeredný obličej nad sebou má. Barathol si povzdechl. „Nechci nikoho zabíjet, Hayrith."
„Takže půjdeš s nima?"
„Až na pobřeží."
„Jakmile to L'orik rozhlásí, půjdou po tobě. Dojdi na pobřeží, Barathole, a najdi si nejrychlejší loď z tohohle zatracenýho kontinentu, to udělej. Pochopitelně mi budeš chybět – jedinej chlap aspoň s půlkou mozku v celý týhle díře. Ale mistr Kápě ví, že nic netrvá věčně."
Oba vzhlédli, protože se objevil L'orik. Velemág byl rudý a tvářil se zmateně a nevěřícně. „Já to prostě nechápu," prohlásil.
„To taky nemůžeš," zabručel Barathol.
„Nakonec celá civilizace došla k tomuhle," pokračoval velemág, zkřížil ruce na prsou a zamračil se na kováře.
„To máš pravdu." Barathol vstal. „Nevzpomínám si, že by si tě Scillara zvala do života."
„Mě zajímá to dítě."
Kovář zamířil do vedlejší místnosti. „Ne, nezajímá. Ty jsi posedlej správností. Teda svou verzí správnosti, před kterou musí každej pokleknout. Akorát že na Scillaru to dojem nedělá, na to je moc chytrá."
Vstoupil do místnosti a popadl Nulliss za límec haleny. „Ty," zavrčel, „a vy ostatní, ven." Vyvedl prskající a klející Semku ze dveří a ustoupil, aby mohli ostatní odejít, což ochotně učinili.
Chvíli nato Barathol se Scillarou osaměli. Kovář se k ní otočil. „Co rána?"
Zašklebila se. „Ta, která mi z ruky udělala suchou větev, nebo ta, kvůli který budu do smrti chodit jako krab?"
„Rameno. Pochybuju, že krabí chůze ti zůstane."
„A jak to můžeš vědět?"
Pokrčil rameny. „Každá žena v tyhle vesnici porodila nějaký to dítě a všechny chodí celkem normálně."
Podezíravě se na něj zadívala. „Ty jsi ten Barathol. Kovář."
„Ano."
„Starosta tyhle díry, který říkáte vesnice."
„Starosta? Myslím, že si něco takovýho ani nezasloužíme. Ne, já jsem jenom největší a nejzlejší chlap, co tu žije, což pro většinu lidí znamená hodně."
„L'orik povídal, že jsi zradil Aren. Že jsi zodpovědný za smrt tisíců, když tam T'lan Imass přišli rozdrtit povstání."
„Každej máme občas zlej den, Scillaro."
Zasmála se. Ošklivě. „No, děkuju, že jsi zahnal ty pitomce. Pokud ovšem nechceš sebrat, co oni nechali."
Zavrtěl hlavou. „Chci se zeptat na tvý přátele, se kterýma jsi cestovala. T'lan Imass vás přepadli zřejmě se záměrem ukrást mladou ženu jménem Felisín Mladší."
„To tvrdil L'orik," opáčila Scillara, posadila se rovněji a trhla sebou. „Ta nebyla důležitá pro nikoho. Nedává to smysl. Spíš myslím, že chtěli zabít Heborika než ukrást ji."
„Byla to adoptivní dcera ša'ik."
Žena pokrčila rameny a znovu sebou trhla. „To byla spousta nalezenců na Raraku."
„Ten Řezník, odkud je?"

„Z Darúdžhistánu.“
„Tam jste měli namířeno?“
Scillara zavřela oči. „Už na tom nesejde, ne? Pověz mi, pohřbili jste Heborika?“
„Ano, byl to Malažan, že? Kromě toho tu máme problémy s divokýma psama, vlkama a tak.“
„Klidně ho můžete zase vykopat, Barathole. Myslím, že Řezník ho tu nebude chtít nechat.“
„Proč ne?“
Jenom zavrtěla hlavou.
Barathol se obrátil ke dveřím. „Dobře se vyspi, Scillaro. Ať se ti to líbí nebo ne, jsi tu jediná, kdo může tu malou nakrmit. Pokud nepřesvědčíme Jessu z posledního domu na východní silnici. Rozhodně bude mít za chvíli pořádnej hlad.“
„Hlad,“ zamumlala žena za ním. „Jako kočka se škrkavkama.“
Velemág zatím sebral nemluvně Chaurovi. Mohutnému prosťáčkovi po poďobaném obličeji stékaly slzy, čehož si L’orik jaksi nevšiml, když přecházel sem a tam s vrtícím se dítětem v náručí.
„Mám otázku,“ obrátil se Barathol na L’orika, „jak musej být starý, aby ses o ně přestal zajímat?“
Velemág se zamračil. „Co tím myslíš?“
Kovář si ho dál nevšímal a přistoupil k Chaurovi. „Ty a já,“ řekl, „musíme vykopat jednu mrtvolu. Další házení lopatou, Chaure, to máš přece rád.“
Chaur kývl a podařilo se mu pousmát, i když mu teklo z nosu i z očí.
Venku ho Barathol zavedl do kovárny, kde si vzali krumpáč a lopatu, a pak se vydali na kamenitou pláň za vesnicí. V noci nečekaně zapršelo, ale ráno zase pálilo slunce a po dešti skoro žádné stopy nezůstaly. Hrob byl vedle zpola zasypané jámy, kam přišly zbytky koní, když Urdan skončil s bouráním. Řekli mu, aby je zasypal, ale očividně na to zapomněl. Vlci, kojoti a supi našli kosti a vnitřnosti a jáma se hemžila mouchami a červy. O dvacet kroků dál na západ ležela mrchožrouty naprosto nedotčená nafouknutá, beztvará mrtvola ropušího démona.
Chaur se pustil do vykopávání Heborikovy zabalené mrtvoly a Barathol se vydal k tělu démona. Natažená kůže byla pokrytá bílými vráskami, jako by praskala. Z dálky si Barathol nebyl jistý, ale na zemi pod ním byla černá skvrna, jako kdyby z mrtvoly cosi vytékalo.
„Hned jsem zpátky, Chaure.“
Muž se usmál.
Když přišel Barathol blíž ke zdechlině, zamračil se ještě víc. Černou skvrnu tvořily tisíce mrtvých much. Démon byl tedy nepoživatelný, stejně jako bezruký muž. Kovář zpomalil a zastavil se ještě pět kroků od zdechliny. Všiml si pohybu – cosi se tlačilo na zpuchýřnatělou kůži zevnitř.
A pak Barathol uslyšel v hlavě hlas.
„Netrpělivost. Prosím, buď tak laskav, čepel prořezávající s nejvyšší opatrností tuto pekelnou kůži.“
Kovář vytáhl nůž a přistoupil k démonovi. Klekl si a přejel ostřím podél jedné praskliny v silné, tuhé kůži. Ta se náhle rozletěla a Barathol s kletbou uskočil, protože se z rány vyřinula žlutavá tekutina.
Z díry vylezlo cosi jako ruka, pak předloktí a loket. Rána se rozšiřovala a ve chvilce se objevila celá bestie, mrkající v jasném slunci čtyřma očima. Kde mrtvole scházely dvě končetiny, tam byly nyní nové, menší, bledší, ale rozhodně funkční. „Hlad. Máš jídlo, cizinče? Jsi jídlo?“
Barathol vrátil nůž do pochvy, otočil se a vydal se k Chaurovi, jenž právě vytahoval Heborikovo tělo ze země. Slyšel, že ho démon následuje. Kovář popadl krumpáč, který nechal vedle hrobu, obrátil se a potěžkal ho v rukou. „Něco mi říká,“ sdělil démonovi, „že jak ti jednou zarazím krumpáč do hlavy, novej mozek ti nenaroste.“
„Přehánění. Chvěji se hrůzou, cizinče. Pobavený. Ropušník jen žertoval, povzbuzen tvým zděšeným výrazem.“
„Ne zděšeným. Znechuceným.“
Démon zakroutil bizarníma očima a cukl hlavou, aby viděl za Barathola. „Můj bratr přichází. Tady je, cítím ho.“
„Měl by sis pospíšit,“ podotkl Barathol. „Chystá se adoptovat novýho zmoka.“ Sklonil krumpáč a ohlédl se na Chaura. Hromotluk stál nad zabalenou mrtvolou a třeštil oči na démona.
„To je dobrý, Chaure,“ uklidňoval ho Barathol. „Teď odneseme mrtvýho na tu hromadu hlušiny za kovárnou.“
Prosťáček se znovu usmál a zvedl tělo. K Baratholovi se donesl zápach rozkládajícího se masa.
S pokrčením ramen zvedl lopatu.
Ropušník už klusal k vesnici.
* * *
Podřimující Scillara vytřeštila oči, když jí hlavu naplnil nadšený hlas. „Radost! Nejdražší Scillaro, čas bdění je u konce! Oddaný a chrabrý Ropušník ubránil tvá svatá práva a vrh se vrtí v náručí bratra L’orika!“
„Ropušníku? Ale říkali, že jsi mrtvý! Jak to, že se mnou mluvíš? Nikdy jsi se mnou nemluvil!“
„Samice s vrhem musí být zahalena tichem. Všechny kousky a šípy podráždění ušlechtilý Ropušník zahnal. A nyní s potěšením mohu volně naplnit tvé sladké já svou nehynoucí láskou!“
„Bohové pod náma, tohle museli snášet ostatní?“ Natáhla se pro dýmku a váček s rezlistím.
Chvíli nato se démon protáhl dveřmi s L’orikem nesoucím dítě za patami. Scillara zamračeně vykřísla jiskru.
„Dítě má hlad,“ sdělil jí L’orik.
„Dobře. Třeba to zažene tlak a zastaví to zatracený kapání. No tak, dej mi tu mrňavou pijavici.“
Velemág přistoupil a podával jí nemluvně. „Musíš uznat, že tato dívka patří tobě, Scillaro.“
„No jo, je moje. Poznám to podle toho chamtivýho pohledu. Pro svět, měl by ses modlit, L’oriku, aby po svým tátovi měla akorát tu modrou kůži.“
„Ty tedy víš, kdo je její otec?“
„Korbolo Dom.“

„Ach. Ten je, myslím, stále naživu. Jako císařovnin host.“
„Myslíš, že mě to zajímá, L’oriku? Topila jsem se v durhangu. Nebýt Heborika, byla bych mezi Bidithalovýma povražděnýma akolytkama. Heborik…“ Podívala se na dítě sající z prsu a šilhající v kouři z dýmky. Potom se zamračila na L’orika. „A teď ho nějaký zatracený T’lan Imass zabijou – proč?“
„Byl Trhačovým sluhou. Scillaro, mezi bohy vypukla válka, a cenu za to zaplatíme my smrtelníci. Být oddaným věřícím je dnes nebezpečné – ať uctíváš kohokoliv či cokoliv. Možná až na samotný chaos, protože pokud je v tomto moderním věku na vzestupu nějaká síla, je to právě on.“
Ropušník se důkladně olizoval a zřejmě se soustředil hlavně na nové končetiny. Celý démon vypadal… menší.
„Takže jsi zase pohromadě se svým zmokem, L’oriku,“ podotkla Scillara. „Což znamená, že můžeš jít za tím, co musíš dělat. Můžeš odejít a zmizet odsud co nejdál. Já počkám, až se vzbudí Řezník. Mám ho ráda. Myslím, že půjdu tam, kam půjde on. Tahle úžasná výprava skončila. Tak zmizni.“
„Nepůjdu, dokud se neujistím, že dítě nezanecháš nějakému neznámému osudu, Scillaro.“
„Není neznámej. Nebo aspoň o nic míň neznámej, než jsou všecky ostatní budoucnosti. Jsou tady dvě ženy, obě se jmenujou Jessa, ty se o to postarají. Vychovají to dobře, protože je to zřejmě baví. Podle mě je to od nich hezký. Kromě toho jsem velkorysá – neprodávám to, ne? Ne, jako zatracená husa to dávám pryč jen tak.“
„Čím déle a častěji ji budeš chovat,“ podotkl L’orik, „tím menší je pravděpodobnost, že uděláš, co máš právě v plánu. Mateřství je duchovní stav – brzy si to uvědomíš.“
„To je dobře, tak co tu ještě děláš? Já už jsem očividně odsouzená k otroctví, i když to kritizuju.“
„Duchovní zjevení není zotročení.“
„To ukazuje, jak moc toho víš, velemágu.“
„Cítím povinnost ti sdělit, že tvá slova zdrtila Ropušníka.“
„On to přežije – zřejmě dokáže přežít všecko ostatní. Hodlám si přehodit cecky, chcete se vy dva koukat?“
L’orik se otočil na patě a odešel.
Ropušník zamrkal na Scillaru. „Nejsem zdrcen. Bratr můj špatně chápe. Vrh vyleze ven a musí se bránit, každé mrně se drží vlastního života. Vzpomínka. Mnoho nebezpečí. Přechodná však. Žal. Musím nyní doprovázet svého ubohého bratra, protože je vskutku hluboce rozrušen mnoha věcmi na tomto světě. Hřejivost. Budu chovat svůj obdiv k tobě, protože je to nejčistší věc na základě toho, že jeho naplnění je nedosažitelné. Což by, musíš přiznat, bylo vskutku obtížné.“
„Obtížný není první slovo, co mě napadá, Ropušníku. Ale děkuju ti za to, i když to je pořádně nechutný a zvrácený. Poslouchej, zkus L’orika poučit, ano? Nauč ho aspoň pár věcem, jako je třeba pokora. A tu jeho příšernou jistotu z něj vytluč. Takhle je nesnesitelnej.“
„Otcovský odkaz, žel. L’orikovi rodiče… á, zapomeň na to. Žij blaze, Scillaro. Rozkošné sny, pomalu a znamenitě odhalované v temných, bažinatých vodách mé představivosti. Stačí to udržet mě v plodném duchu.“
Démon se odkolébal.
Pravé bradavky se chopily tvrdé dásně. Bolest a rozkoš, bohové, jak mizerné, matoucí spojení. Aspoň zmizí ta nerovnoměrnost – Nulliss jí od začátku kladla dítě k levé straně. Cítila se jako špatně naložená mula.
Další hlasy z hlavní místnosti, ale neobtěžovala se poslouchat. Unesli Felisín Mladší. To bylo ze všeho nejkrutější. Aspoň Heborik konečně poznal klid, konec utrpení, a kromě toho to byl dědek. Už toho udělal dost. Ale Felisín…
Scillara se zadívala na tvorečka na své hrudi s maličkýma ručičkama, pak se opřela hlavou o zeď a začala si docpávat fajfku.
* * *
Hlavu mu plnilo cosi beztvarého, bezvěkého, a teprve na poslední chvíli, s několika nádechy dorazilo vědomí, přenášející ho z jedné chvíle do druhé. Tehdy Řezník otevřel oči. Strop nad ním tvořily staré šedé klády se spoustou pavučin v rozích, ovinutých kolem mrtvolek můr a much. Na hácích visely dvě lampy s přitaženými knoty. Snažil se rozpomenout, jak se ocitl v neznámé místnosti.
Darúdžhistán… odrážející se mince. Asasínové…
Ne, to už bylo dávno. Tremorlor a azathský dům a Moby… ta posedlá dívka – Apsalar, ach, má lásko… Tvrdá výměna slov s Kotilionem, bohem, jenž se kdysi díval jejíma očima. Byl v Sedmiměstí. Putoval s Heborikem Neviditelné ruce, Felisín Mladší a Scillarou a démonem Ropušníkem. Stal se z něj muž s mnoha noži, zabiják, pokud měl příležitost.
Mouchy…
Zasténal a pod rozedranými pokrývkami si opatrně ohmatával břicho. Z rány zbyla jen tenká čárka. Viděl… jak se mu ven hrnou vnitřnosti. Cítil náhlé odlehčení, něco ho táhlo k zemi. A byla taková zima.
Ostatní byli mrtví. Museli být. Ale pak si uvědomil, že by mrtvý měl být i on sám. Rozsekli ho. Pomalu otočil hlavu a prohlížel si úzký pokoj, v němž ležel. Skladiště, snad spíž. Police byly skoro prázdné. Byl tu sám.
Pohyb ho vyčerpal – neměl sílu ani si sundat ruku z břicha. Zavřel oči.
Několikrát se pomalu nadechl a vydechl a zjistil, že stojí na jakémsi jiném místě. Na zahradě, neudržované a seschlé jako po letech sucha. Obloha byla bílá a bez mráčku. Vedle sebe měl kamennou nádrž, voda v ní byla nehybná. Bylo dusno a nesnesitelně horko.
Chtěl se pohnout, ale nedokázal to. Jako by zarostl do země.
Nalevo začaly rostliny praskat a černat a ve vzduchu se objevila zubatá díra. Vzápětí z brány vyklopýtaly dvě postavy. Žena a po ní muž. Brána se za nimi prudce zavřela, zůstal jen rozvířený prach a kruh sežehlých rostlin.
Řezník chtěl promluvit, ale nemohl, a po chvíli bylo jasné, že oni ho nevidí. Byl jako duch, neviditelný svědek.
Žena byla stejně vysoká jako muž, Malažanka, což on rozhodně nebyl. Byla hezká takovým tím tvrdým, nepoddajným způsobem. Pomalu se narovnala.

Na kraji jezírka nyní seděla další žena. Se světlou pletí, jemnými rysy a dlouhými zlatými vlasy vyčesanými a spletenými do složitých copů. Jednu ruku měla ve vodě, ale na hladině se nedělaly žádné vlnky. Prohlížela si vodu a nevzhlédla, když Malažanka promluvila.
„Tak a co teď?“
Muž, se dvěma ošklivě vypadajícími cepy za pasem, vypadal jako pouštní válečník, měl tmavý, plochý obličej a oči jako škvírky v síti vrásek. Byl vyzbrojený jako do bitvy. Na otázku své společnice se zadíval na sedící ženu. „Ohledně toho ses nikdy nevyjádřila jasně, královno snů,“ pravil. „Což je jediná součást dohody, která mě znepokojuje.“
„Na lítost je pozdě,“ zamumlala sedící žena.
Řezník si ji prohlédl znovu. Královna snů. Bohyně. Zřejmě také netušila, že se tu Řezník nějak ocitl a všechno vidí a slyší. Ale byla to přece její říše, tak jak je to možné?
Muž se nad královninou posměšnou poznámkou zamračil. „Vyhledala jsi mě. Co mám udělat? S velením armádám a věštbami jsem skončil. Dej mi úkol, jestli musíš, ale ať je přímočarý. Někoho zabít, někoho ochránit – ne, to raději ne – s tím jsem taky skončil.“
„Nejvíc si cením tvého… skepticismu… Leomane S cepy. Připouštím však jisté zklamání. Tvoje společnice není osoba, kterou jsem očekávala.“
Muž jménem Leoman se ohlédl na Malažanku a mlčel. Po chvíli vykulil oči a podíval se na bohyni. „Corabb?“
„Vyvolený Oponn,“ pravila královna snů. „Oblíbenec Paní. Jeho přítomnost by byla užitečná…“ Lehce se zamračila, povzdechla si, a aniž by vzhlédla, pokračovala: „Místo něj se musím spokojit se smrtelníkem, na něhož si už myslí jiný bůh. A proč, říkám si? Využije jí vůbec? Způsobem, jakým to všichni bohové dělají?“ Zamračila se. „Neodmítám toto… spojenectví. Věřím, že to mistr Kápě chápe dobře. Přesto vidím, že se něco nečekaného probouzí… v hloubi této vody. Šerano, věděla jsi, že jsi poznačená? Ne, asi ne – nakonec když tě posvětili, byla jsi teprve novorozeně. A potom tě tvůj bratr ukradl z chrámu. Mistr Kápě mu to nikdy neodpustil a nakonec se nanejvýš uspokojivě pomstil, dokonce odvrátil dotek léčitele, když nic jiného nebylo zapotřebí, když ten dotek mohl změnit svět, mohl zničit věky starou kletbu.“
Zarazila se a zadívala se do nádrže. „Myslím, že teď mistr Kápě svého rozhodnutí lituje – nedostatek pokory ho znovu spálil. Tuším, že s tebou, Šerano, se může pokusit o nápravu…“
Malažanka byla bledá. „Slyšela jsem o bratrově smrti,“ řekla tiše. „Ale každá smrt vzejde z ruky mistra Kápě. Nevidím důvod pro nápravu v tyhle věci.“
„Z ruky mistra Kápě. Pravda, a on také rozhoduje o čase a způsobu. Jen při nejvzácnějších příležitostech však osobně zasáhne do smrti jednoho smrtelníka. Považuj jeho neobvyklou… přítomnost… za něco víc, než když se vrásčité prsty ujišťují o hladkém tkanivu látky života, alespoň dokud nenarazí na uzel.“
„Hloubejte nad ožehavostí dogmatu někdy jindy, vy dvě,“ zabručel Leoman. „Mě už tohle místo nudí. Pošli nás někam jinam, královno snů, ale nejdřív mi řekni, jakou službu žádáš.“
Konečně vzhlédla a mlčky si pouštního válečníka prohlédla. „Prozatím od tebe… nežádám nic,“ pronesla.
Nastalo ticho, a Řezník si konečně uvědomil, že smrtelníci se nehýbou. Dokonce ani nebylo vidět, že by dýchali. Zamrzlí na místě… jako já.
Královna snů pomalu otočila hlavu, podívala se Řezníkovi do očí a usmála se.
Najednou se s ním všechno zatočilo – s trhnutím se probudil pod roztřepenými pokrývkami a trámovým stropem pokrytým vycucanými hmyzími mrtvolkami. Ale ten úsměv přetrvával, projel jím jako vroucí krev. Ona to věděla, pochopitelně že to věděla, ona ho tam přinesla, do té chvíle, aby se stal svědkem. Ale proč? Leoman S cepy… odpadlý velitel vojska ša'ik, jehož pronásledovalo vojsko pobočnice Tavore. Očividně si našel cestu ven, ale za jakou cenu? Možná to byla lekce – nikdy se nepokoušej dohodnout s bohy.
Zaslechl tichý zvuk. Dětský pláč, naléhavý, dožadující se.
Potom se blíž ozvalo šourání, a Řezník se otočil. Závěs ve dveřích se rozhrnul a uviděl mladou, neznámou tvář. Která rychle zmizela. Hlasy, těžké kroky, potom se závěs odhrnul a vstoupil mohutný muž s půlnoční pletí.
Řezník na něj zíral. Byl mu povědomý, přesto věděl, že se ještě nikdy nesetkali.
„Scillara se po tobě ptá,“ řekl cizinec.
„To dítě, co slyším – její?“
„Ano, prozatím. Jak se cítíš?“
„Slabý, ale ne tolik jako předtím. A mám hlad a žízeň. Kdo jsi?“
„Zdejší kovář. Barathol Méchar.“
Méchar? „Kalam…“
Škleb. „Bratranec, vzdálenej. Méchar označuje kmen – už není, vybil nás falah'd Enezgura z Arenu během jednoho dobyvačnýho tažení na západ. Většina z nás, co přežila, se rozprchla po světě.“ Pokrčil rameny. „Donesu ti jídlo a pití. Jestli se tu objeví semská čarodějnice a pokusí se tě získat pro svou věc, řekni jí, ať vypadne.“
„Věc? Jakou věc?“
„Tvoje přítelkyně Scillara chce nechat dítě tady.“
„Aha.“
„Tebe to překvapuje?“
Řezník se zamyslel. „Vlastně ani ne. Jak jsem pochopil, tenkrát nebyla při sobě. Tam na Raraku. Asi bude chtít nechat všechny vzpomínky za sebou.“
Barathol frkl a otočil se ke dveřím. „Co to je se všema těma uprchlíkama z Raraku? Hned jsem zpátky, Řezníku.“
Méchar. Darún se vzmohl na úsměv. Tenhle byl dost velký, aby mohl Kalama popadnout a hodit přes celou místnost. A pokud jeho výraz v tom jediném nestřeženém okamžiku, kdy vyslovil Kalamovo jméno, pochopil správně, tenhle Barathol by moc rád udělal právě to, pokud by dostal příležitost.

Díky bohům, že nemám žádné sourozence… a vlastně ani bratrance.
Náhle úsměv zmizel. Kovář se zmínil o Scillaře, ale už o nikom jiném. Řezník vytušil, že nešlo o opomenutí. Nevypadal jako člověk, který je neopatrný na to, co říká. Beru chraň…
* * *
L'orik vyšel ven. Rozhlížel se po špinavé ulici, po budovách, po sešlých pozůstatcích kdysi prosperující komunity. Chystající svou vlastní zkázu už tehdy, ačkoliv jen málokdo si to tenkrát uvědomoval. Les musel vypadat nekonečný nebo aspoň nesmrtelný, a tak káceli zcela bez zábran. Ale když teď byly stromy pryč a všechny nahromaděné zisky zmizely, zůstaly jen ruce naplněné pískem. Většina drancovníků šla dál, našli si nějaké jiné staré stromy, aby přece jen ještě něco vydělali. Vytvářejí jednu poušť za druhou… dokud se pouště nesetkají.
Přetřel si obličej a ucítil písek nasbíraný za pobytu zde, drsný jako drcené sklo. Aspoň nějaká odměna, říkal si. Narodilo se dítě. Ropušník je opět po jeho boku a podařilo se mu zachránit život Řezníkovi. A Barathol Méchar, jméno, jež nese deset tisíc kleteb… inu, Barathol nebyl takový, jak si ho L'orik představoval s ohledem na jeho zločiny. Představu zrádce lépe naplňovali tací jako Korbolo Dom a pokřiveného šílence zase někdo jako Bidithal. A přece Barathol, důstojník Rudých čepelí, zavraždil arenskou pěst. Byl zatčen, strčili ho do temnice, zbavili hodnosti a jeho druhové z Rudých čepelí ho nemilosrdně ztloukli – což byla první a největší skvrna na jejich cti, stojící od té doby za těmi nejhoršími výstřelky fanatismu.
Barathol měl být ukřižován na Arenské silnici. Místo toho město povstalo, pobilo malazskou posádku a Rudé čepele vyhnalo.
A potom dorazili T'lan Imass s drsnou, krutou lekcí říšské pomsty. A Barathol Méchar, na což byly desítky svědků, otevřel severní bránu…
Je však pravda, že T'lan Imass žádné otevřené brány nepotřebují…
Otázka, kterou nikdo nepoložil, zněla: Proč by důstojník Rudých čepelí vraždil městskou pěst?
L'orik tušil, že od Barathola se žádné uspokojivé odpovědi nedočká. Ten už se přestal bránit, přinejmenším slovy. Velemág mu to viděl na očích – už dávno to s lidmi vzdal. Včetně pocitu, že mezi ně patří. Nic ho nenutilo ospravedlňovat, co udělal, žádný smysl pro slušnost či čest ho nepoháněl, aby svůj případ vysvětlil. Pouze duše, která se úplně vzdala, se zřekla i naděje na vykoupení. Stalo se něco, co zničilo Baratholovu víru a otevřelo cestu zradě.
A přece ho zdejší lidé málem uctívají. Právě to L'orik nedokázal pochopit. I když už všichni znali pravdu, i když věděli, co jejich kovář před lety udělal, nesplnili velemágovo očekávání. L'orik byl zmatený a cítil se podivně bezmocný.
Přiznej si to, L'oriku, nedokázal sis získat následovníky, ať je tvoje věc sebeušlechtilejší. Ano, byli tu spojenci přidávající hlasy k jeho rozhořčení nad Scillařinou děsivou lhostejností k vlastnímu dítěti, ale on dobře věděl, že taková jednota je nakonec pomíjivá a prchavá. Sice Scillařinu pozici kritizovali, ale nic s tím neudělají. Vlastně všichni kromě Nulliss už se smířili s tím, že dítě skončí v rukou dvou žen jménem Jessa. Tak, problém je vyřešen. Ale ve skutečnosti to je jen smíření se se zločinem.
Přišoural se k němu démon Ropušník a lehl si do prachu. Líně mrkal všema čtyřma očima a nepodělil se o své myšlenky. Přesto L'orikův vnitřní zmatek utišil nesmírný soucit.
Velemág si povzdechl. „Já vím, příteli. Kdybych se dokázal naučit jen někudy projít, schválně si nevšímat všech zločinů proti přírodě, malých a velkých. Asi to pochází z řady neúspěchů. Na Raraku, v Kurald Liosan, s Felisín Mladší, bohové pod námi, takový depresivní seznam. I tebe, Ropušníku, jsem zklamal…"
„Střední významnost," podotkl démon. „Povím ti příběh, bratře. Na počátku klanové historie, mnoho století tomu, povstal jako závan plynu z hlubin nový kult. Vyvolen jako jeho zástupný bůh byl nejnepřístupnější, nejvzdálenější z bohů v panteonu. Bůh, který byl vpravdě lhostejný ke klanům mého druhu. Bůh, který nemluvil k žádnému smrtelníkovi, který nikdy nezasahoval do smrtelných záležitostí. Morbidní. Vůdcové toho klanu prohlásili sami sebe hlasem toho boha. Sepsali zákony, zákazy, vysvětlení, smírné oběti, rouhání, tresty za nekonvenčnost, za polemiky a odchylky. Jen se to povídalo, řečené podrobnosti byly udržovány v mlhavém stavu do té doby, než kult dosáhl nadvlády a s nadvládou svrchované moci.
Strašlivé donucování, strašlivé zločiny spáchané ve jménu mlčícího boha. Vůdci přicházeli a odcházeli, a každý dál překrucoval slova již překroucená přízemní ctižádostí a zápalem pro jednotu. Celá jezera byla otrávena. Jiná odvodněna a náplavy osety solí. Vejce byla rozmačkána. Matky rozsekány na kusy. A náš lid byl uvržen do ráje strachu, zákony byly zjeveny a prolitá krev byla slzami nezbytnosti. Falešná lítost s mrazivým leskem v prostředním oku. Žádná úleva nečekala a každé pokolení trpělo víc než předchozí."
L'orik se na démona zadíval. „Co se stalo pak?"
„Sedm velkých válečníků ze sedmi klanů se vydalo hledat mlčícího boha, vydali se zjistit na vlastní oči, jestli tento bůh opravdu požehnal všemu, co se událo jeho jménem."
„A našli toho mlčícího boha?"
„Ano, a také zjistili důvod jeho mlčení. Bůh byl mrtev. Zemřel s první kapkou krve prolitou jeho jménem."
„Chápu, a jaký je význam toho tvého příběhu, jakkoliv je nepatrný?"
„Možná tento. Existence mnoha bohů sděluje pravou složitost smrtelného života. A naopak prosazování jen jediného boha vede k popření složitosti a povzbuzuje potřebu učinit svět jednoduchým. Nikoliv chyba dotyčného boha, nýbrž zločin spáchaný jeho věřícími."
„Pokud se bohu nelíbí, co se děje jeho jménem, měl by jednat."
„Avšak pokud ho každý zločin jeho jménem spáchaný oslabuje… brzy, myslím, mu nezbyde žádná moc, takže nemůže jednat, a nakonec zemře."
„Pocházíš z divného světa, Ropušníku."
„Ano."

„Tvůj příběh je velice znepokojivý.“
„Ano.“
„Musíme teď podniknout dlouhou cestu, Ropušníku.“
„Jsem připraven, bratře.“
„Na světě, který znám,“ podotkl L’orik, „se mnoho bohů krmí krví.“
„Stejně jako smrtelníci.“
Velemág kývl. „Už ses rozloučil, Ropušníku?“
„Ano.“
„Potom toto místo opustíme.“
* * *
V kovárně se objevil Filiad a upoutal Baratholovu pozornost. Kovář dvakrát zapumpoval měchy, shodil kožené rukavice a přivolal si mladíka k sobě.
„Velemág odešel,“ hlásil Filiad. „S tou obří ropuchou. Viděl jsem to, ve vzduchu se otevřela díra. Vylilo se z ní jasný žlutý světlo a oni v něm prostě zmizeli a ta díra byla taky pryč!“
Barathol se prohrabal sbírkou železných tyčí, až našel takovou, jež se hodila pro jeho záměry. Položil ji na kovadlinu.
„Nechal tu koně?“
„Cože? Ne, vedl ho za sebou.“
„Škoda.“
„Co uděláme teď?“ ptal se Filiad.
„A s čím?“
„No se vším, asi.“
„Běž domů, Filiade.“
„Opravdu? Aha. Dobře. Asi. Tak se uvidíme později.“
„Určitě,“ zabručel Barathol a znovu si natáhl rukavice.
Když Filiad odešel, uchopil Barathol kleštěmi tyč a strčil ji do výhně. Jednou nohou šlapal měchy. Před čtyřmi měsíci koupil za poslední nakradené arenské peníze obrovský náklad dřevěného uhlí. Na tento poslední úkol mu ho zbylo právě dost.
T’lan Imass. Nic než kost a kůže. Rychlí a nebezpeční, mistři léček. Barathol už celé dny promýšlel problém, jejž představovali, a vymýšlel způsob, jak je vyřídit. Protože měl takové tušení, že se s těmi zmetky ještě setká.
Jeho sekera byla dost těžká, aby napáchala škody, pokud s ní pořádně praští. Ale jejich kamenné meče byly dlouhé, se špičkou určenou k bodání. Pokud se budou držet mimo jeho dosah…
Myslel si, že na to našel řešení.
Ještě chvíli pumpoval, dokud nebyl spokojený s doběla rozžhaveným jádrem výhně, a díval se, jak železná tyč získává červánkovou záři.
* * *
„Nyní sledujeme hada, který nás dovede do sběrného tábora na břehu jezera černého zrna, potom musíme dva dny přecházet ploché skály do dalšího sběrného tábora, nejsevernějšího, protože všechno, co leží za ním, je plynoucí a nenalezené.“
Samar Dev si prohlížela vlnitou linku z balvanů na římse pod nimi vlevo. Kůže šedých a zelených lišejníků, trsy kostnatého, šedozeleného mechu protkané rudými květy kolem každého kamene a dál tmavší zeleň jiného druhu mechu, měkkého a šťavnatého. Na cestě, kudy šli, byla skála očištěná, růžová žula. Na okrajích odpadávala ve velkých, plochých deskách. Občas se z puklin a žil vyvalil černý lišejník připomínající žraločí kůži. Zahlédla shozené paroží z nějaké dávné říje, s výsadami ohlodanými hlodavci, což jí připomnělo, jak v přirozeném světě nepřijde nic nazmar.
V prokláklinách rostly černé smrky, mezi nimiž ležely napadané kmeny, a na obnaženější skále tvořil přisedlý jalovec po kolena vysoké ostrůvky, roztahující větvičky nad kamenem. Každý takový ostrůvek byl ohraničený borůvkami a libavkami. Vejmutovky stály jako osamělí strážci na výčnělcích podivně poskládaného amorfního kamene.
Krajina byla drsná a nehostinná, nikdy se nepoddá lidské nadvládě. Působila staře způsobem, jaký se nepodobal žádnému jinému místu, jež Samar Dev kdy navštívila, ani pustině Jhag Odhan. Pod každým povrchem na světě, ať pískem či mořem, nivou či lesem, je prý pevná skála, poskládaná a pokroucená neviditelnými tlaky. Ale tady byly všechny ostatní povrchy smeteny a žilnatý sval zůstal obnažený.
Karsovi Orlongovi takový kraj vyhovoval. Válečník zbavený všech civilizovaných tretek, samý sval, vůle a skrytý tlak. Anibar Hledač člunů naopak ve zvláštním konrastu působil jako vetřelec, téměř parazit, pohyboval se kradmo a jaksi provinile. Z rozlámaného skalnatého místa se stromy a plesy si Hledač člunů a jeho lidé brali černé zrno a kůže zvířat. Sbírali březovou kůru a rákosí na košíky a sítě. Ne dost, aby tuto krajinu zjizvili, ne dost, aby ji dobyli.
Ona vnímala okolí z hlediska dosud nevykácených stromů, jezer stále plných ryb, účinnějších způsobů sběru protažených zrn barvy bahna z rákosí na mělčinách – takzvané černé zrno bylo nutné vymlátit ze stonků, jež Anibarové nakládali do dutin svých dlouhých, úzkých člunů, a zrno vytloukali holemi mezi pavučinami a předoucími pavouky a za bzukotu drobniček. Dokázala myslet jen na zdroje a nejlepší způsob, jak je využít. S každým dnem jí to připadalo méně jako cnost.
Pokračovali v cestě, Hledač člunů v čele a za ním Karsa vedoucí dva koně, takže Samar Dev měla výhled na koňský zadek a pohupující se ocas. Bolely ji nohy a každé došlápnutí na tvrdý kámen cítila až v páteři – říkala si, že musí existovat způsob, jak takové nárazy ztlumit, možná ve vícevrstvé podrážce – bude to muset promyslet. A ty štípající mouchy – Hledač člunů nasekal jalovcové větve a propletl si je šátkem, takže mu zelené haluze visely před obličejem a na krk. Údajně to fungovalo, i když s tím vypadal směšně. Zvažovala, že se vzdá marnivosti a napodobí ho, ale ještě

chvíli vydrží.
Karsa Orlong teď bral cestu jako nějakou výpravu. Hnala ho potřeba vykonat rozsudek na komkoliv, koho si vybere, bez ohledu na okolnosti. Pomalu chápala, jak děsivý ten divoch může být a jak je jím sama stále fascinovanější. Zpola věřila, že by si dokázal prosekat cestu celým panteonem bohů.
Stezka klesla a oni se dostali do mechu, z něhož trčely zlomené větve jako šedivé prsty. Napravo byl tlustý, pokřivený dub, staletí starý a zjizvený blesky. Všechny menší stromy, které tu začaly růst, zahynuly, jako by poničený strážce vypouštěl nějaký jed. Nalevo byla hliněná stěna z borového vývratu, vysoká jako Karsa, zvedající se z černé tůně.
Havok se nečekaně zastavil a Karsa Orlong zabručel. Samar Dev jhagského koně obešla, aby na stěnu koření a hlíny viděla lépe. Byla v ní zapletená seschlá mrtvola se svraštělým, zčernalým masem a roztaženými končetinami. Z hlavy byla vidět jen dolní čelist. Hrudník jako by se promáčkl dovnitř a dutina dosahovala do srdce obrovského stromu.
Hledač člunů stál naproti a levou rukou mával ve vzduchu.
„Vyvrátil se teprve nedávno," vysvětloval Karsa Orlong. „Ale tělo tam bylo dlouho. Vidíš, jak mu ta černá voda od kořenů zabarvila kůži, Samar Dev." Obrátil se k ní. „Má díru v hrudníku – jak je něco takového možné?"
Zavrtěla hlavou. „Neurčím ani, co je to za tvora."
„Jaghut," odtušil Toblakai. „Podobné už jsem viděl. Maso se promění ve dřevo, ale duch uvnitř zůstane naživu –"
„Chceš říct, že je to pořád ještě živé?"
„Nevím – nakonec strom spadl, takže umírá –"
„Smrt není jistá," přerušil jej Hledač člunů s očima vytřeštěnýma pověrčivou hrůzou. „Často strom znovu sáhne k nebi. Ale tento obyvatel, tak strašně uvězněný, nemůže být naživu. Nemá srdce. Nemá hlavu."
Samar Dev popošla blíž, aby se podívala na propadlý hrudník. Po chvíli couvla, znepokojovalo ji něco, co nedokázala určit. „Kosti pod masem rostly dál," podotkla, „ale ne jako kosti. Jako dřevo. Tuším, že kouzlo patří D'riss. Hledači člunů, jak starý je podle tebe ten strom?"
„Zamrzlý v čase možná třicet pokolení. Co padl, nanejvýš sedm dní. A je překocený."
„Něco cítím," zavrčel Karsa Orlong a podal otěže Hledači člunů.
Samar Dev se dívala, jak obrovský válečník přechází na druhý konec prolákliny a zastavuje na vrcholku skály. Pomalu vytáhl kamenný meč.
Už taky zachytila cosi kyselého, pach smrti. Došla ke Karsovi.
Za kamennou kupolí stezka prudce klesala na kraj malého bažinatého jezírka. Na jedné straně na římse těsně nad vodou byl palouk, kde stály zbytky tábora – tři kulaté přístřešky s rámy z tenkých kmínků, přetažených kůží. Dva byly vypálené, ze třetího zůstala změť rozštípaného dřeva a potrhané jelenice. Napočítala šest nehybně ležících těl, jedno na břiše, trup, ramena a hlavu ve vodě, dlouhé vlasy splývající jako vybělené chaluhy. Na druhé straně stezky stály vedle sebe tři kánoe z kůry s proraženým dnem.
Připojil se k nim Hledač člunů. Tiše zakvílel.
Karsa se vydal dolů a Samar Dev ho po chvíli následovala.
„Drž se mimo tábor," nakázal jí Karsa. „Musím přečíst stopy."
Sledovala ho, jak přechází od jednoho těla k druhému. Oči upíral na rozrytou půdu, na místa, kde byli lidé odkopnuti stranou. Popošel k ohništi a prohrábl popel a uhlíky až na hlínu vespod. Někde na jezeře zavolala potáplice, byl to žalostný, strašidelný zvuk. Světlo bylo ocelové, slunce kleslo za okraj lesa na západě. Na návrší nad stezkou naříkal Hledač člunů.
„Řekni mu, ať zmlkne," zavrčel Karsa.
„To nemůžu," namítla. „Nech ho truchlit."
„Jeho zármutek bude brzo naším."
„Bojíš se toho neviditelného nepřítele, Karso Orlongu?"
Narovnal se nad kánoemi. „Nedávno tudy prošlo čtyřnohé zvíře – velké. Sebralo jednu mrtvolu… ale nemyslím, že odešlo daleko."
„Takže nás už slyšelo," podotkla Samar Dev. „Co je to, medvěd?" Hledač člunů říkal, že baribalové občas používají stejné stezky jako Anibarové, a ukázal jim i jejich trus. Vysvětloval, že obvykle nejsou nebezpeční. Ale divoká zvířata byla nepředvídatelná, a pokud by nějaký baribal narazil na těla, mohl by je považovat za svou kořist.
„Medvěd? Možná, Samar Dev. Druh stejný jako v mé domovině, obyvatel jeskyní, na zadních nohou o polovinu vyšší než Teblor. Ale tento je jiný, protože jeho chodidla jsou pokrytá šupinami."
„Šupinami?"
„A soudím, že váží víc než čtyři dospělí teblorští válečníci." Podíval se na ni. „Ohromný tvor."
„Hledač člunů neříkal nic o takových zvířatech."
„Nebyl tu jediný vetřelec," upozornil ji Teblor. „Anibarové byli zavražděni oštěpy a zakřivenými čepelemi. Potom byli obráni o ozdoby, zbraně a nástroje. Bylo mezi nimi dítě, ale bylo odneseno. Vrahové přišli z jezera v dlouhých lodicích s dřevěným kýlem. Nejméně deset dospělých, dva v holínkách, i když takový podpatek jsem ještě nikdy neviděl. Ostatní měli mokasíny ze sešitých, postupně se překrývajících pruhů."
„Překrývajících? Hřebeny – ty zřejmě zlepšují oporu."
„Samar Dev, vím, kdo jsou ti vetřelci."
„Staří přátelé?"
„Tenkrát jsme nemluvili o přátelství. Zavolej sem Hledače člunů, mám pro něj otázky –"
Větu nedokončil. Samar Dev vzhlédla. Karsa stál jako přimrazený, oči upřené do lesa za tři kánoe. Ohlédla se. Z ohnutých kmínků se vymanilo cosi obrovského. Ohromná šupinatá hlava se zvedla, oči upřené na Toblakaje.
Jenž oběma rukama popadl kamenný meč a vyrazil.

Obrovská bestie zařvala a řev přešel v pronikavé ječeni, když skočila – zpátky do houští. Zapraštělo to, těžký dupot – Karsa se vrhl mezi stromy za ní.
Samar Dev zjistila, že svírá dýku, až má bílé klouby.
Praštění se vzdalovalo, stejně jako zoufalé kvičení šupinatého medvěda.
Samar Dev zaslechla škrábání ze svahu a ohlédla se. Hledač člunů slezl dolů a schoulil se vedle ní. Pohyboval rty v němé modlitbě, oči upřené na díru mezi stromy.
Samar vrátila dýku do pochvy a zkřížila paže. „Co je to s ním a s příšerami?“ zajímala se.
Hledač člunů si sedl do vlhké prsti a začal se kolébat sem a tam.
* * *
Samar Dev právě dokončovala druhý hrob, když se Karsa Orlong vrátil. Došel k ohni, který zapálila a vedle něhož seděl v kožešinách zabalený Hledač člunů, jenž tiše kvílel nezvladatelným zármutkem. Toblakai odložil meč.
„Zabil jsi to?“ zeptala se ho Samar Dev. „Usekl jsi mu tlapy, stáhl ho zaživa z kůže, přidal si jeho uši na opasek a rozdrtil mu hruď svým objetím?“
„Unikl,“ zabručel.
„Už je nejspíš v půlce cesty do Ehrlitanu.“
„Ne, má hlad. Vrátí se, ale ne, dokud tu budeme.“ Ukázal na zbývající těla. „Nemá to smysl – zase je vyhrabe.“
„Říkal jsi, že má hlad.“
„Umírá hladem. Není z tohoto světa. A tahle krajina nabízí málo – líp by se mu vedlo na pláních na jihu.“
„Podle mapy se to tu jmenuje Olfarské hory. Je tu vyznačeno několik jezer. Myslím, že tohle malé před námi spojuje řeka s dalším dál na severu.“
„Tohle nejsou hory.“
„Kdysi byly, před tisíci lety. Zmenšily se. Jsme mnohem výš, než jsme byli ještě kousek na jih odsud.“
„Nic nemůže ohlodat hory na pouhé pahýly, čarodějko.“
„Ale ano. Měli bychom se pokusit opravit nějakou kánoi – bylo by to mnohem snazší –“
„Já Havoka neopustím.“
„Potom svou kořist nikdy nedohoníš, Karso Orlongu.“
„Oni neprchají. Zkoumají. Pátrají.“
„Po čem?“
Toblakai neodpověděl.
Samar Dev si utřela ruce od hlíny a přistoupila k ohni. „Podle mě je ten tvůj lov chyba. Anibarové by měli uprchnout, opustit tenhle zničený kraj, aspoň dokud vetřelci neodejdou.“
„Jsi zvláštní žena,“ poznamenal Karsa. „Přeješ si tuto zemi prozkoumat, a přitom jsi v ní bezradná.“
Trhla sebou. „Proč to říkáš?“
„Tady musíš být jako zvíře. Procházet tiše, protože toto místo málo dává a hovoří tichem. Třikrát během cesty nás sledoval medvěd, na této skále tichý jako duch. Několikrát nám zkřížil cestu. Myslela bys, že tak velké zvíře je snadné zahlédnout, ale není. Jsou tu nedobrá znamení, Samar Dev, víc, než jsem kdy na jednom místě viděl, dokonce i ve své domovině. Nad námi krouží jestřábi. Sovy nás pozorují z dutin uschlých stromů. Pověz mi, čarodějko, co se děje s měsícem?“
Dívala se do ohně. „Nevím. Jako by se rozbil. Rozpadal se. Neexistují záznamy čehokoliv podobného, ani toho, jak se zvětšil, ani té zvláštní korony kolem něj.“ Potřásla hlavou. „Jestli je to špatné znamení, tak ho vidí celý svět.“
„Pouštní lidé věří, že tam sídlí bohové. Možná mezi sebou vedou válku.“
„Pověrčivé nesmysly,“ odmítla to Samar Dev. „Měsíc je dítětem tohoto světa, posledním dítětem, protože byly i další, kdysi dávno.“ Zaváhala. „Je možné, že se dva měsíce srazily, ale nedá se to určit s jistotou – ostatní nejsou nikdy vidět, ani za nejlepších podmínek. Tmavé šmouhy v dálce, vždycky ve stínu vrhaném touto planetou nebo největším měsícem – tím, který vidíme jasně. Poslední dobou je ve vzduchu hodně prachu.“
„Na nebi je víc ohnivých mečů,“ podotkl Karsa. „Těsně před východem slunce jich během tří nádechů uvidíš deset, prolétají tmou. Každou noc.“
„Možná zjistíme víc, až se dostaneme na pobřeží, protože se změní příliv.“
„Změní? Jak?“
„Je to dech měsíce,“ odvětila. „My ten dech můžeme měřit… přílivem a odlivem. Takové jsou zákony existence.“
Toblakai frkl. „Zákony jsou porušeny. Existence se nedrží žádných zákonů. Existence je to, co přetrvává, a k přetrvání je nutný boj. Nakonec i boj ustane.“ Vytahoval z tlumoku proužky uzeného bhederiního masa. „To je jediný zákon hodný svého jména.“
Dívala se na něj. „Tomu věří Teblorové?“
Vycenil zuby. „Jednou se vrátím ke svým lidem. A rozbiju všechno, v co věří. A otci řeknu: ‚Odpusť mi. Měl jsi pravdu, že jsi nevěřil. Měl jsi pravdu, že jsi opovrhoval zákony, které nás poutají.‘ A dědovi neřeknu vůbec nic.“
„Máš v kmeni ženu?“
„Mám oběti, ne ženy.“
Uvědomila si, jak surové je to přiznání. „Hodláš to napravit, Karso Orlongu?“
„To by bylo považováno za slabost.“
„Potom tě řetězy pořád poutají.“
„U jezera ležela nathijská osada, kde Nathiové dělali z mých lidí otroky. Každou noc, když otroci vytahali sítě z jezera, připoutali je k jednomu řetězu. Ten řetěz nemohl žádný Teblor zlomit. Společně, když dali dohromady sílu a vůli, je nemohl udržet žádný řetěz.“

„Takže ačkoliv tvrdíš, že se vrátíš ke svým lidem a rozbiješ vše, v co věří, ve skutečnosti potřebuješ jejich pomoc, abys to dokázal. To mi připadá, že odpuštění nepotřebuješ jen od svého otce, Karso Orlongu.“
„Vezmu si, co potřebuju, čarodějko.“
„Byl jsi taky jeden z těch otroků v nathijské vesnici?“
„Nějaký čas.“
„A abys unikl – protože jsi očividně unikl – nakonec jsi potřeboval pomoc ostatních Teblorů.“ Přikývla. „Chápu, jak tě to musí žrát.“
Zadíval se na ni. „Jsi opravdu bystrá, Samar Dev, hned zjistíš, jak do sebe všechno hezky zapadá.“
„Dlouho jsem studovala lidskou povahu, pohnutky, které nás vedou, pravdy, které nás straší. Nemyslím si, že se od nás v těchto věcech Teblorové příliš liší.“
„Pokud jsi ovšem nezačala s iluzí – která se hodí k závěrům, jež jsi hledala od samého začátku.“
„Neusiluju o přesnost,“ poznamenala.
„Vskutku.“ Podal jí kus masa.
Zkřížila ruce a prozatím odmítla. „Chceš říct, že jsem došla k jistému závěru, mylnému závěru, a ačkoliv tvrdím, že ti rozumím, ve skutečnosti nerozumím ničemu. Praktický argument, ale ne zrovna přesvědčivý, pokud ho nehodláš upřesnit.“
„Jsem Karsa Orlong. Znám cenu každého kroku, který jsem udělal, co jsem se stal válečníkem. Tvoje sebeuspokojení mě neuráží, čarodějko.“
„Divoch se ke mně chová shovívavě a nadřazeně! Bohové pod námi!“
Znovu jí nabídl maso. „Jez, Samar Dev, jinak budeš na své pobouření příliš slabá.“
Zamračila se na něj a nakonec proužek bhederininy přijala. „Karso Orlongu, tví lidé prostě žijí podobně jako tady Anibarové. Je zřejmé, že obyvatelé velkých sedmiměstských civilizací kdysi žili ve stejné prostotě a lhostejné nevědomosti, pronásledovaní zlými znameními a prchající před tím, čemu nerozuměli. A nepochybně jsme si také namíchali složitý věroučný systém, malebný a směšný, abychom ospravedlnili všechny ty nezbytnosti a omezení, vnucované nám bojem o přežití. Naštěstí jsme to však již nechali za sebou. Objevili jsme slávu civilizace, a ty, Teblore, se pořád držíš té neopodstatněné pýchy, držíš se neznalosti takové slávy, jako by to byla ctnost. Proto pořád nechápeš velký dar civilizace –“
„Já ho chápu moc dobře,“ opáčil Karsa Orlong s plnou pusou. „Divošství přechází v civilizaci skrze zlepšení –“
„Ano!“
„Zlepšení ve způsobu a výkonnosti zabíjení lidí.“
„Zadrž –“
„Zlepšení v nenapadnutelných pravidlech ponižování a bídy.“
„Karso –“
„Zlepšení ve způsobech, jak pokořovat, vnucovat utrpení a ospravedlňovat zabíjení těch divochů příliš hloupých a důvěřivých, než aby se postavili tomu, co ty považuješ za nevyhnutelné. Jmenovitě jejich vyhubení. Koho z nás dvou, Samar Dev,“ polkl a dodal, „by se měli Anibarové bát víc?“
„Nevím,“ procedila mezi zuby. „Co kdybychom se zeptali jeho?“
Hledač člunů zvedl hlavu a upřel na Samar Dev přivřené oči. „V zamrzlém čase,“ pronesl tiše, „hovořil Iskar Jarak o nenalezeném.“
„Iskar Jarak nebyl bůh, Hledači člunů. Byl to smrtelník s hrstí moudrých slov – je snadné vydávat varování. Skutečně zůstat a pomáhat se na ně připravit je něco zcela jiného!“
„Iskar Jarak nám předal tajemství, Samar Dev, a tak jsme se připravovali v zamrzlém čase a připravujeme se nyní a budeme se připravovat v nenalezeném.“
Karsa vyštěkl smíchy. „Kéž bych tudy putoval s Iskarem Jarakem. Myslím, že bychom se neměli kvůli čemu hádat.“
„Tohle mám za to,“ zamumlala Samar Dev, „že jsem ve společnosti barbarů.“
Toblakai náhle změnil tón. „Ti vetřelci, kteří sem přišli, čarodějko, se považují za civilizované. A zabíjejí Anibary. Proč? Protože můžou, žádný jiný důvod nehledají. A jim, Samar Dev, Karsa Orlong odpoví. Tento divoch není hloupý ani důvěřivý. Při duších mého meče, já jim odpovím.“
Znenadání dorazila noc a v tom tichém lese byla studená.
Odkudsi ze západu se ozvalo vlčí vytí a Samar Dev si všimla, že Karsa Orlong se usmívá.
* * *
Kdysi dávno stál Mappo Pořiz po boku tisícovky dalších trellských válečníků na vrcholku Orstanzského hřebene nad údolím Bajen Ekar, pojmenovaném po mělké říčce tekoucí na sever ke vzdálenému, bájnému moři – bájnému, protože přinejmenším žádný z Trellů se nikdy tak daleko z rodných stepí a plání nevydal. Na svahu naproti a dole na západním břehu řeky, patnáct set kroků daleko, čekalo nemilské vojsko, jemuž v těch časech velel obávaný generál Sajlan'matas. Tolik Trellů již padlo, avšak ne v boji, nýbrž kvůli slabostem přicházejícím se životem v táborech kolem obchodních stanic, pevností a osad, které smazávaly hranice. Mappo sám z jedné takové osady uprchl a útočiště našel mezi dosud válkychtivými horskými klany.
Tisíc trellských válečníků čelících osmkrát početnější armádě. Bijáky, sekerami a meči bušili do štítů a z hrdel jim vycházela píseň blízké smrti, připomínající hromobití a valící se údolím, kde nízko nad zemí poletovali vyplašení ptáci, jako by v hrůze zapomněli na útočiště vysoko na nebi a místo toho kroužili mezi šedolistými stromy na březích říčky a prolétali houštinami a křovím.
Na druhé straně údolí neustále pochodovaly oddíly vojáků: jednotky lučištníků, prakovníků, pěchota s píkami a velmi obávaní nemilští katafraktové – v těžké zbroji na mohutných koních, s kulatými štíty v pohotovosti, i když kopí měli

stále opřené o třmeny, když klusali na křídlo, dávajíce jasně najevo svůj záměr vyjet z boku, jakmile se pěšáci a trellští válečníci pustí do boje dole v údolí.
Bájen Ekar nebyla překážkou, vody v ní bylo stěží po kolena. Katafraktové přejedou bez potíží. Na hřebeni se ukázal Sajlan'matas, na koni a s družiníky okolo sebe. Nad strašlivým velitelem vlály praporce, zvlněné, zlatem lemované černé hedvábí, jako záblesky Propasti drásající samotný vzduch. Vojáci zvedali zbraně na pozdrav, ale k nebesům nestoupal žádný křik, protože to generálovi pečlivě vybraní bojovníci neměli ve zvyku. Ticho bylo zlověstné, vražedné, děsivé.
Vojsko vzdorovitých trellských válečníků vedl stařešina jménem Trynigarr do své první bitvy. Stařešina, u něhož byl čestný titul poněkud směšný, protože u tohoto starce studnice moudrosti a rad zřejmě již dávno vyschla. Ve skutečnosti to byl málomluvný dědek. Zamlklý a pozorný je Trynigarr, jako jestřáb. Po této poznámce následoval nelaskavý úšklebek či hůř, smích.
Vedl na základě střízlivosti, protože ostatní tři stařešinové před pěti dny požili kaktus zvaný plačící jegurra, kdy jsou kapky na dlouhé ostny vynuceny namočením ve směsi vody a osmi koření, což je šamanská směs, jež prý obsahuje hlas a vidění pozemských bohů, avšak tentokrát se odvar zkazil, čehož si nikdo nevšiml – v příkopu vykopaném kolem kaktusu se náhodou utopil jedovatý pavouk známý jako antilopa a příměsek jeho jedovatých šťáv uvrhl stařešiny do hlubokého komatu. Z něhož, jak se ukázalo, se už nikdy neprobudí.
Desítky zakrvených válečníků byly ochotny ujmout se velení, jenomže staré způsoby nelze jen tak pominout. Vždyť právě staré trellské způsoby vyvolaly tuto válku. A tak padlo velení na Trynigarra, tak moudrého, že nemá, co by řekl.
Stařec stál nyní před válečníky na tomto osudovém hřebeni, klidný a mlčící, a díval se, jak nepřítel předvádí jedno uskupení za druhým. Kavalerie na severním a jižním křídle, asi tři tisíce kroků daleko, konečně zamířila dolů k řece. Na každém křídle bylo pět jednotek, každá jednotka měla sto dokonale disciplinovaných, těžce vyzbrojených vojáků, kteří byli urozeného původu, bratři, otcové a synové, divoké dcery a zuřivé matky. Všechny do jednoho poutala touha po krvi, ovládající nemilský způsob života. V jednotkách byly celé rodiny a každá jednotka byla více méně celá tvořená rozvětvenými rodinami, pod vedením kapitána vybraného aklamací mezi svými, díky čemuž byli nejobávanější kavalerií západně od Jhag Odhan.
Zatímco Trynigarr pozoroval nepřítele, Mappo Poříz zase pozoroval svého velitele. Stařešina neudělal nic.
Katafraktové překročili řeku a zaujali postavení směrem dovnitř. Dál už jen čekali. Na svazích přímo naproti začali pěšáci sestupovat a předsunutý oddíl už byl za řekou, následovaný střední a těžkou pěchotou na posílení předmostí na druhém břehu.
Trellští válečníci ještě křičeli, hrdla ochraptělá, a ve stále delších nádeších a pauzách při bušení zbraněmi o štíty byl znát rostoucí strach. Bojová zuřivost se vytrácela a všechno, co prve potlačovala – strach a pochybnosti, jaké musí každý s trochou zdravého rozumu před bitvou cítit – se navracelo.
Přednímu voji se nikdo nepostavil na odpor, a tak se vojáci rozestoupili, aby udělali místo hlavnímu voji na východním břehu. Když se armáda pohnula, z úkrytů v houštinách vyrazili jeleni a pobíhali mezi nepřáteli.
Po staletí Trellové vždycky bojovali rozzuření. Bitva za bitvou, za okolností podobných těm dnešním by touto dobou již zaútočili, na svahu by nabrali rychlost, válečníci by se navzájem předháněli ve snaze získat pro sebe obvykle osudnou slávu, že se s nenáviděným nepřítelem srazí jako první. Dorazili by jako lavina a dokonale by využili větší velikosti, prorazili by předními řadami, rozehnali by falangu a zabíjení by začalo.
Občas to uspělo. Častěji nikoliv – ano, při úvodním nárazu mnohokrát srazili k zemi několik řad nepřátelských vojáků, někdy dokonce těla létala vzduchem a jednou, před asi třemi sty lety, srazil takový útok na zadek celou falangu.
Jenomže Nemilové se poučili a jednotky postupovaly se sklopenými píkami. Trellové by se při útoku nabodli na vražedné železné hroty. Nepřátelský čtverec, vycvičený, velmi pohyblivý, schopný couvat stejně jako postupovat dopředu, by srážku jednoduše vstřebal. A trellský útok by se roztříštil nebo by vojáci zahynuli na špičácích nemilských pík.
A tak když Trellové neudělali nic, jen stáli na hřebeni jako strašáci, znovu se objevil Sajlan'matas na svém válečném oři, tentokrát před řekou, oči upřené nahoru, jako by chtěl proniknout netečnou myslí Trynigarra, projíždějícího před svými oddíly. Generál byl očividně nespokojený. Aby se mohl střetnout s Trelly, musel by poslat pěchotu do kopce, takže by při protiútoku, který by určitě přišel, byla v nevýhodě. Nespokojený, ale ne přespříliš ustaraný, soudil Mappo.
Falangy byly dokonale vycvičené, vojáci se uměli rozdělit a vytvořit průchody, kam by píkami nahnali Trelly ženoucí se dolů. Nicméně kavalerie na křídlech právě ztratila hodně ze své účinnosti, pokud zůstane na současných pozicích.
Mappo si všiml, jak od generálova doprovodu vyjíždějí kurýři, jeden dolů údolím a druhý nahoru. Katafraktové budou postupovat do kopce na hřeben, na němž stáli Trellové, a stáhnou se k sobě. Dvojitý útok Trelly donutí obrátit křídla.
Ne že by takový manévr něčemu prospěl, protože válečníci neznali taktiku, jež by fungovala proti jezdeckému útoku.
Jakmile katafraktové otočili koně a vyrazili vzhůru, Trynigarr natáhl ruku. Signál se předával mezi řadami až na zadní stranu hřebene, pak na okraje až ke skrytým houfcům trellských válečníků, umístěným přímo naproti nicnetušící kavalerii na křídlech. Tito válečníci pomalu vykročili k hřebeni – dorazí tam dávno před katafrakty a jejich zbrojí obtíženými koňmi, avšak nezastaví se na vrcholku, nýbrž budou pokračovat do údolí a shora se vrhnou na jezdce.
Trellové nemohli čelit útoku kavalerie, ale mohli na kavalerii zaútočit, pokud budou mít na své straně moment hybnosti – jak tomu bude dnes.
Prach a lomoz zabíjení z dálky, z tábora na západ od řeky, jak se patnáct set Trellů, jež Trynigarr před třemi dny poslal přes Bajen Ekar, vrhlo na špatně strážené zásoby.
V údolí se kurýři přímo rojili a Mappo viděl, jak generálova družina zastavuje, koně se obracejí na všechny strany, jako by reagovali na zmatek mezi důstojníky kolem Sajlan'matase. Na křídlech se objevili Trellové, s válečným pokřikem se přehnali přes hřeben a valili se dolů na náhle zmatené, motající se hloučky jezdců.
Sajlan'matas, jenž ještě před chvílí zaujímal postoj útočníka, musel vmžiku změnit způsob myšlení, zapomenout na

zabíjení a soustředit se na nutnou obranu. Rozdělil pěšáky, pololegie se obracely a klusem vyrazily na příliš vzdálená křídla, rohy s kvílením upozorňovaly kavalerii, že existuje ústupová cesta. Jednotky lehké kavalerie, které setrvávaly na protějším břehu, připravené odříznout a uštvat prchající Trelly, nyní generál poslal cvalem zpátky k zásobovacímu táboru, jenomže jejich koně museli nejdřív překonat prudký kopec, a než byli v polovině cesty nahoru, objevilo se na hřebeni osm set Trellů s vlastnimi píkami, navíc o polovinu delšími, než jaké používali Nemilové. Zaujali postavení a sklonili zbraně dolů ze svahu. Lehká kavalerie dorazila k ježící se řadě v nepořádku a jezdci se již snažili couvnout. Nabodnutí koně se vzpínali a kutáleli se ze svahu, lámajíce nohy koním pod sebou. Vojáci seskakovali ze sedel a postupovali opěšalí, a trellská linie začala sestupovat dolů do nepřátelského středu a cestou všechno hubila.
Generál zarazil postup svého středu do kopce a přeskupoval vojáky do obranného čtverce. Píky se leskly jako vlnící se les a pomalu se zvedaly jako srst na hřbetě šelmy zahnané do kouta.
Trynigarr Moudře mlčící to chvíli pozoroval, pak pootočil hlavu a mávl rukou. Tisícovka Trellů za ním vytvořila strkající se linie, mezi nimiž vedly uličky pro zástupy trellských lučištníků.
Lučištníci byl špatný popis. Pravda, někteří válečníci měli dlouhé zvratné luky tak tuhé, že by je žádný člověk nenatáhl, s příliš dlouhými šípy připomínajícími spíš vrhací oštěpy, s protaženým opeřením a zpevněné proužky kůže. Jiní však drželi skutečné vrhací oštěpy s vrhači, a byli mezi nimi prakovníci včetně těch s tyčovými praky a dvoukoláky naloženými velkými, tenkými pytli, jež budou vrhat po nepříteli, pytli, které se vlnily a kypěly.
Šestnáct set lučištníků, mezi nimi mnoho žen, které později žertovaly, že kvůli téhle bitvě vyprázdnily své jurty. Postupovali na svah a původní válečníci, seřazení do kolon, šli s nimi.
Dolů, vstříc jádru nemilské armády.
V jejich středu kráčel Trynigarr, náhle neodlišitelný od ostatních válečníků, tedy krom svého věku. Prozatím skončil s velitelováním. Všechny prvky jeho složitého plánu byly zapojeny a výsledek závisel na odvaze a zuřivosti mladých válečníků a vůdců jejich klanů. Toto Trynigarrovo gesto bylo vlastně výrazem nejvyšší důvěry a smělosti. Bitva probíhala tady a teď, odměřovaná zvedáním a klesáním zbraní. Stařešina udělal, co mohl, když se odvolal na základní sílu Trellů a zároveň oslabil síly Nemilů a jejich chvástavého generála. A tak, pod vřeštícími ptáky a v dohledu vyděšených jelenů, dosud zmateně pobíhajících po stráních, se den a jeho bitva vyžívaly v prolévání krve.
Na západním břehu řeky vysílali nemilští lučištníci, seřazení tak, aby viděli na východ i na západ, jednu vražednou salvu šípů za druhou. Šípy s jekotem padaly a narážely do dřevěných štítů, dokud postupující válečníci nepobili všechny lehké jezdce, neseskupili se pod palbou a nepřiblížili se s píkami. První srážka lučištníky a jejich ubohou ochranu rozehnala. Řady otočené k východu, posílající šípy přes nemilský čtverec do Trellů, byly napadeny zezadu a došlo k velikému zabíjení.
Těžké trellské šípy obloukem dopadaly do středu falangy a prorážely štíty i zbroj. Po nich následovaly oštěpy, protože se Trellové přiblížili na dosah, a v nemilských předních řadách se objevily díry a mezery a vojáci se strkali, jak se snažili vyplnit místa po padlých. A střetli se s trellskými vrhacími sekerami, a nakonec, na vzdálenost dvaceti kroků, zavířily nad namačkanými Trelly tyčové praky, pytle vířily stále rychleji, a když byly vypuštěny, přelétly nad hlavami nemilských vojáků v předních řadách, dopadly na píky, roztrhaly se a vysypaly stovky černých štírů – a tak se ženy smály, řkouce, že kvůli tomuto daru nenáviděným Nemilům vyprázdnily své jurty.
Ač to byla v plánu věci drobnost, onoho dne v oné chvíli to byl jeden kamínek navíc na sedlákově voze a osa praskla. Nemilové začali v panice ječet, veškerá disciplína zmizela. Tvrdá, studená klepítka štírů… na krk, za kyrys, pod chrániče předloktí, dolů na ruku s připevněným štítem… a pak štípnutí, pronikající jako špičák, a ohnivá bolest – to stačilo, to víc než stačilo. Falanga jako by před Mappovýma očima vybuchla, lidé pobíhali, vřeštěli, svíjeli se v divokém tanci, odhazovali zbraně a štíty, strhávali si přilby a zbroj.
Padaly mezi ně šípy a oštěpy, a ti, kterým se podařilo uniknout, se ocitli před bijáky, sekerami a meči čekajících Trellů. A Mappo, spolu s ostatními válečníky, bez sebemenšího vzrušení rozdával chladnokrevně smrt.
Velký generál Sajlan'matas v té tlačenici zahynul, udupán vlastními vojáky. Nikdo neuměl vysvětlit, proč při trellském útoku sesedl. Jeho kůň odklusal zpátky do zásobovacího tábora, otěže úhledně zachycené o sedlovou hrušku, třmeny přehozené přes sedlo.
Katafraktové, obávaní jízdní vojáci zrození z čisté krve, byli pobiti, stejně jako pololegie pěších vojáků, kteří dorazili příliš pozdě na to, aby mohli udělat cokoliv jiného než zemřít mezi kopajícími, vzpínajícími se koňmi a řevem smrtelně raněných šlechticů.
Nemilové se podívali na těch tisíc válečníků a mysleli si, že to jsou jediní přítomní Trellové. Jejich špehové je zklamali dvakrát, poprvé mezi horskými kmeny, kdy byly do vždy šeptajících větrů schválně vypuštěny řeči o rozpadu aliance, a podruhé ve dnech a nocích vedoucích k bitvě u Bajen Ekar, kdy Trynigarr vyslal své klany, každý se zvláštním úkolem ve vztahu k místu, na němž se bude bitva odehrávat, protože Trellové tuto zemi znali, dokázali neomylně cestovat za bezměsíčných nocí a uměli se schovat v záhybech a vrásech údolí za dne.
Trynigarr, stařešina, jenž velel ve své první bitvě, jich měl vybojovat ještě šest. Pokaždé nemilské vetřelce zahnal, dokud nebyla podepsána smlouva, jíž se lidé vzdávali veškerých nároků na trellské stepi a kopce, a stařec, který tak málo mluvil, zemřel o několik let později opilý v uličce dávno potom, co se vzdal poslední klan, vyhnaný z divočiny hladem, protože Nemilové a jejich trellští zvědové se smíšenou krví soustavně vybíjeli stáda bhederinů.
Mappo se doslechl, že v posledních letech Trynigarr mluvil často, jak mu alkohol uvolnil jazyk, a plnil vzduch šišlavými slovy, která nedávala smysl, a útržky vzpomínek. Tolik slov, ani jedno moudré, vyplnilo to, co kdysi bylo nejmoudřejším mlčením.
Iskaral Pust, velekněz stínu a zapřísáhlý Mág dómu stínu, vedl tři kroky za Mappo Pořízem svého strašidelného černookého mezka a v jednom kuse mlel pantem. Jeho slova plnila vzduch jako suché listí v silném větru a měla význam a smysl téhož. Doprovázelo je štkaní mokasínů a kopyt vytahovaných z bahna a zase do něj s mlaskáním

ponořovaných a občasné plácnutí do štípajícího hmyzu a popotahování, jak Pustovi teklo z nosu.
Mappovi bylo jasné, že slyší velekněžovy nesouvislé myšlenky, bezcílný vnitřní monolog šílence vypouštěný zcela náhodně do vzduchu. A každý náznak geniality byl jen zdáním, falešná stopa. Šli údajně zkratkou, přičemž jim hrozilo, že je bažina spolkne celé, stáhne je do bezduché, černé rašeliny, navěky lhostejné k jejich nevidoucím očím.
Došel k závěru, že Iskaral Pust se rozhodl vrátit se s Mogorou – pokud se ona opravdu vrátila a nepobíhala mezi páchnoucími stromy a mechovými záclonami – do utajeného kláštera ve skále. Jenomže něco, zatím nevysvětleného, jeho názor změnilo, a právě tato drobnost Mappa znervózňovala.
Chtěl hledat sám. Icarium byl jeho zodpovědností, ať už Bezejmenní říkali cokoliv. V jejich rozsudku nebylo nic spravedlivého – kněží ho ostatně nezradili poprvé. Vysloužili si jeho věčné nepřátelství, a možná jim jednoho dne dá pocítit plný rozsah své nelibosti.
Mappo, tvrdě zneužitý a duševně ztýraný, v nich objevil ohnisko své nenávisti. Byl Icariův opatrovník. Přítel. A bylo také jasné, že Jhagův nový společník prchá, dobře věda, že je pronásledován, věda, že se stal spoluspiklencem v nesmírné zradě. Mappo však nepoleví.
Nepotřeboval Pustovu pomoc, vlastně začínal tušit, že velekněžova pomoc není tak početná, jak se zdá. Kupříkladu tato cesta močálem, údajně trvající jen dva dny, jak tvrdil Pust, po níž by se měli dostat na pobřeží o několik dní dřív, než kdyby se vydali přes hory. Z dvou dní bylo pět a konec nebyl v dohledu. Trell jenom nemohl přijít na to, jaký motiv by mohl Iskaral – a tím také Stínupán – mít pro to, aby ho zdržoval.
Icarium byl zbraní, jakou by se žádný smrtelník ani bůh neodvážil použít. Že Bezejmenní věřili v opak, ukazovalo jak na jejich šílenství, tak na jejich nezřízenou hloupost. Nedávno Mappo s Icariem narazili na cestu k Tremoloru, azathskému domu, jenž by Icaria dokázal uvěznit na celou věčnost. Právě to měli Bezejmenní v plánu, a jakkoliv proti tomu Mappo brojil a nakonec se jim postavil, už tehdy chápal, že to dává smysl. Náhlý a nevysvětlitelný obrat posílil Trellovo přesvědčení, že starodávný kult ztratil směr nebo se ho zmocnila rivalská frakce.
Iskaral Pust najednou vyjekl – přes poutníky přelétl obrovský stín a zmizel dřív, než Mappo vzhlédl a zapátral mezi mechem ovinutými větvemi lesních velikánů – ale neviděl nic, přesto cítil závan studeného větru za… něčím. Obrátil se k veleknězi. „Iskarale Puste, v této bažině žijí enkar'al?“
Mužík kulil oči. Olízl si rty a nechtěně na jazyk nasbíral rozmačkané moskyty. „Nemám tušení,“ odpověděl, hřbetem ruky si otřel nos a tvářil se jako dítě přistižené při nějakém hrozném zločinu. „Měli bychom se vrátit, Mappo Pořízi. Tahle cesta je omyl.“ Naklonil hlavu na stranu. „Věří mi? Jakpak by ne? Je to pět dní! My nepřekročili toto rameno močálu, severní výběžek, ne, my jdeme jím! Enkar'al? Bohové pod námi, ti žerou lidi! Byl to enkar'al? Ale ne. Kdyby jen. Rychlý, požehnaný génie, vymysli něco, co řekneš!“ Poškrábal se v bílém strništi na bradě a rozzářil se. „To je Mogořina vina! Byl to její nápad! Tohle všechno!“
Mappo se rozhlédl kolem sebe. Severní rameno močálu? Uhnuli k západu, aby ho našli, první náznak, že všechno nejde podle plánu, avšak Mappovi to tehdy nemyslelo jasně. Nebyl si ani jistý, jestli se již mlha, která mu zastírala myšlenky, zvedla. Nicméně pocítil záchvěv řeřavých uhlíků, záblesk hněvu. Otočil se doprava a vykročil.
„Kam to jdeš?“ chtěl vědět Iskaral a spěchal za ním. Mezek hýkal na protest.
Trell se neobtěžoval s odpovědí. Bojoval s touhou zakroutit tomu dědkovi jeho hubeným krkem.
Zakrátko se země začala zvedat a objevovaly se sluncem zalité palouky, lemované vzrostlými břízami. Na palouku přímo před sebou měl balvan a na něm zpola seděla a zpola ležela žena. Vysoká, s pletí barvy jemného popela, dlouhé černé vlasy rovné a rozpuštěné. Měla na sobě kroužkovou zbroj, lesklé stříbro přes šedou košili s kapucí a kamaše ze světlé, měkké kůže. Vysoké boty z kůže nějakého zvířete s černými šupinami jí sahaly ke kolenům. Za pasem měla dva rapíry s koši z prutů. Pojídala jablko se slupkou barvy krve.
Oči měla velké, černé, s kožními záhyby na víčkách protaženými v koutcích vzhůru, a upírala je na Mappa s výrazem malátného opovržení a mírného pobavení. „Ach,“ utrousila, „vidím v tom Ardatinu ruku. Vyléčen královnou pavouků – pěstuješ si nebezpečné spojence, opatrovníku.“ Přitiskla si ruku na rty a vykulila oči. „Jak jsem hrubá! Ty už nejsi opatrovník. Jak bych tě měla nazývat nyní, Mappo Pořízi? Odložený?“ Zahodila jablko a narovnala se. „Máme spolu o čem mluvit, ty a já.“
„Já tě neznám,“ namítl Trell.
„Jmenuji se Zášť.“
„Jej,“ vyjekl Iskaral Pust, „to se hodí, protože já tě už nesnáším teď.“
„Spojenci nemusejí být přátelé,“ opáčila a pohrdavě si velekněze přeměřila. Nad mezkem na okamžik přimhouřila oči. „Jsem bez přátel a žádné přátelství nehledám.“
„Se jménem jako Zášť není divu.“
„Iskarale Puste, ohaři si vedli dobře, když odklízeli Dežima Nebrála. Nebo spíš začínám chápat rafinovanou hru, kterou hráli, vzhledem k blízkosti degarotů. Tvůj pán je chytrý, to mu přiznávám.“
„Můj pán,“ zasyčel Iskaral Pust, „nepotřebuje uzavírat spojenectví s tebou.“
Usmála se, a podle Mappa to byl nejkrásnější úsměv na světě. „Veleknězi, od tebe a tvého pána nechci nic.“ Znovu spočinula pohledem na Trellovi. „Ty, Odložený, mě potřebuješ. Poputujeme spolu, ty a já. Služeb Mága stínu již není zapotřebí.“
„Tak snadno se mě nezbavíš,“ prohlásil Iskaral Pust a najednou se usmál. Měl to zřejmě být úlisný úsměv, naneštěstí ho kazily mrtvolky moskytů nalepené na křivém řezáku. „Ne, budu jako pijavice, schovaný pod tvými šaty, toužící zahltit se tvou krví. Budu zubatý netopýr visící pod tvým vemenem, chlemtající tvé sladké výměšky. Budu moucha, která ti vletí přímo do ucha, kde si zřídí nový domov s celou spíží za zády a na zavolání. Budu komár –“
„Rozmačkaný tvými plácajícími rty, veleknězi,“ utrousila Zášť unaveně a přestala ho brát na vědomí. „Odložený, pobřeží je pouhé půl lígy daleko. Je tam rybářská vesnice, nyní naneštěstí zcela bez života, ale to nám nebude ani

trochu překážet.“
Mappo se nepohnul. „Jaký mám důvod spojit se s tebou?“ zeptal se.
„Budu potřebovat vědomosti, které máš, Mappo Pořízi, protože já byla jednou z Bezejmenných, kteří osvobodili Dežima Nebrála, který tě měl zabít, aby místo po Icariově boku mohl zaujmout nový opatrovník. Možná tě překvapí,“ dodala, „že mě těší, že t’rolbarálové při prvním úkolu neuspěli. Bezejmenní mě postavili mimo zákon, což mě nemálo uspokojuje, byť netěší. Chceš vědět, co mají Bezejmenní v úmyslu? Chceš znát Icariův osud?“
Chvíli na ni zíral. „Co nás čeká v té vesnici?“ zeptal se nakonec.
„Loď. Vybavená a s posádkou, tak řečeno. Abychom dohonili kořist, musíme překročit půlku světa, Mappo Pořízi.“
„Neposlouchej ji!“
„Mlč, Iskarale Puste,“ zavrčel Mappo. „Nebo nás opustí.“
„Hlupáku! Nuže dobrá, je mi jasné, že má přítomnost ve tvé ohavné společnosti je nejen nezbytná, ale přímo nevyhnutelná! Ale měj se, Zášti, na pozoru! Nepřipustím, abys tohoto smělého, čestného válečníka zradila! A pozor na slova, nebo ho jejich vypuštění dožene k šílenství!“
„Když tak dlouho vydržel s tebou, knězi,“ odtušila, „je vůči šílenství odolný.“
„Ty, ženo, bys udělala moudře, kdybys mlčela.“
Zášť se usmála.
Mappo si povzdechl. Ach, Puste, kéž bys dbal na vlastní napomínání…
* * *
Chlapci bylo devět. Už nějakou dobu stonal, nespočetně dní a nocí, vybavoval si jen rozmazané obrazy, bolestí naplněné oči rodičů, zvláštní vypočítavost v očích dvou mladších sester, jako by pomalu zvažovaly život bez staršího bratra, život bez mučení a škádlení a podle okolností i bez jeho netečné spolehlivosti tváří v tvář ostatním, stejně krutým dětem ve vesnici.
Potom přišel druhý čas, kdy dokázal vidět jasně, stěny kolem sebe, střechu z černé noci, na níž plavou hvězdy jako pavouci převozníci na tůni. Tehdy byl v místnosti úplně sám. Probudil se žízní. Vedle postele našel vědro blátivé vody s naběračkou ze dřeva a rohoviny, kterou jeho matka používala pouze o hodech. Probral se, sebral sílu a natáhl se pro naběračku, ponořil ji do vědra a zápolil s její váhou, aby dostal zteplalou vodu k rozpukaným rtům a ulevil ústům, vyprahlým jako sušicí pec.
Jednoho dne opět otevřel oči a věděl, že se ocitl ve třetím čase. Ač byl zesláblý, dokázal se vyplazit z postele a zvednout vědro. Dopil zbytek vody a rozkašlal se, protože byla jako polévka a chutnala po drti a bahnu. Hladové hnízdo v žaludku měl naplněné rozbitými vajíčky a vnitřnosti mu oďobávaly maličké zobáčky a drápky.
Po dlouhé, vyčerpávající cestě se doplazil ven, zamrkal v ostrém slunečním světle – tak ostrém a jasném, že nic neviděl. Kolem něj se ozývaly hlasy, naplňovaly ulici, snášely se dolů ze střech, pronikavé, v jazyce, jaký dosud nikdy neslyšel. Smích, vzrušení, a přece ho z nich mrazilo.
Potřeboval další vodu. Potřeboval porazit ten jas, aby znovu uviděl. Odhalil zdroj těch masopustních zvuků – dorazila snad do vsi karavana? Skupina herců, zpěváků a hudebníků?
Copak ho nikdo nevidí? Jak tu klečí, horečka opadla a život se mu vrátil?
Kdosi mu šťouchl do boku. Nahmatal plece a krk psa. Zvíře mu přejelo mokrým nosem po paži. Musel to být některý ze zdravějších psů, protože nad svaly na pleci našel silnou vrstvu tuku, a když sjel dolů, ucítil objemné břicho. Už slyšel další psy, sbíhali se, mačkali, vrtěli se radostí z doteku jeho rukou. Všichni byli tlustí. Byly snad hody? Porážka stáda? Zrak se mu vrátil, a tak dobrý, jak to ještě nezažil. Zvedl hlavu a rozhlédl se kolem sebe.
Ze sboru hlasů se vyklubali ptáci. Havrani, holubi, supové, poskakovali po zaprášené ulici a s křikem uhýbali vesnickým psům, hlídajícím zbytky těl, většinou už jen ohlodané kosti a zčernalé šlachy, lebky rozštípána psími tesáky, s dočista vylízaným vnitřkem.
Chlapec vstal a zavrávoral, jak se mu zatočila hlava. Závrať ho přešla až po delší době, ale nakonec se otočil a podíval se na rodný dům a snažil se rozpomenout na to, co viděl, když se plazil místnostmi. Nic. Nikoho.
Psi ho obcházeli a zřejmě zoufale toužili udělat si z něj svého pána. Vrtěli ocasy, přešlapovali, kroutili se, na každý jeho pohyb zvedali uši a strkali mu čumáky do dlaní. Chlapec si uvědomil, že jsou tlustí, protože sežrali všechny lidi. Protože všichni zemřeli. Jeho matka, otec, sestry, všichni ostatní ve vesnici. Psi, patřící všem a nikomu, žijící životy plné utrpení, hrozného hladu a soupeření, se vykrmili do lenosti. Jejich radost vycházela z plného žaludku, prozatím zapomněli na veškeré soupeření. Chlapec z toho pochopil cosi hlubokomyslného. Zbavil se dětinských iluzí a odhalil pravdu o světě.
Začal se toulat.
O něco později se ocitl na křižovatce za nejsevernějším domem. Stál uprostřed právě adoptovaných mazlíčků. Mezi spojenými cestami a cestičkami byla zbudována kamenná mohyla.
Hlad ho přešel. Všiml si, jak zhubl, i zvláštních naběhlých purpurových uzlíků na kloubech, na zápěstích, loktech, kolenou a kotnících, které vůbec nebyly bolestivé. Zřejmě to byla úložiště jakési jiné síly.
Zpráva, již sdělovala mohyla, byla jasná, protože ji postavil ovčák, a on za svůj život pásl nejedno stádo. Říkala mu, ať jde na sever do hor. Říkala mu, že tam čeká útočiště. Někdo tedy přežil. Že ho nechali ve vsi, bylo pochopitelné – s modrým jazykem se nedalo nic dělat. Duše přežila nebo zahynula dle vlastního odhodlání.
Chlapec viděl, že na svazích nezůstala žádná stáda. Z hor přišli vlci a nikdo se jim nepostavil. Nebo ostatní vesničané vzali zvířata s sebou. Nakonec v útočišti budou jistě potřebovat jídlo, vodu, mléko a sýr.
Vydal se po cestě na sever. Psi ho doprovázeli.
Viděl, že jsou šťastní. Měli radost, že je vede.
A slunce na nebi, jež ho oslňovalo, již neoslňovalo více. Chlapec došel na práh a překročil ho do čtvrtého a posledního

času. A nevěděl, kdy tento čas skončí.
* * *
Felisín Mladší upírala mdlý pohled na hubeného mladíka, kterého přivedli vykleštění akolyté. Jen další ztracenec, který přežil, u ní hledal vedení, smysl, něco, v co by mohl věřit, co by nesmetlo neštěstí.
Byl to přenašeč, jak jí prozradily natekliny na kloubech. Nejspíš nakazil zbytek vesnice. Uzlíky zhnisaly, otrávily vzduch a všichni ostatní zemřeli. Dorazil k městské bráně ráno ve společnosti dvanácti polodivokých psů. Být přenašeč na tomto místě nebyl důvod k vyhnání. Právě naopak. Kulat ho vezme pod svá křídla a naučí ho způsobům poutníků, protože to teď bude jeho nové poslání, roznášet mor po světě a mezi přeživšími za ním sbírat další přívržence nového náboženství. Víra ve zlomené, zjizvené, zničené – vytvářely se všemožné sekty a členství v nich se určovalo podle toho, jaké škody mor na tom kterém přeživším zanechal. Nejvzácnější a nejvýjimečnější mezi nimi byli přenašeči.
Vše, co Kulat předpověděl, se naplňovalo. Přeživší přicházeli, zprvu pramínek, pak je to sem přitahovalo po stovkách, vedeni rukou boha. Pustili se do vykopávání dávno pohřbeného města a zabydleli se mezi duchy mrtvých obyvatel, kteří dosud strašili v místnostech, na chodbách a ulicích, tiší, nehybní, přízraky sledující znovuzrození. Na slabých, rozmazaných obličejích se jim svářelo množství výrazů od úděsu po čirou hrůzu. Jak mohli živí děsit mrtvé?
Objevovala se stáda, ovce a kozy, dlouhonohý skot plemene eraga, o němž byla většina lidí přesvědčená, že vyhynulo již před tisíci lety – Kulat tvrdil, že v horách našli divoká stáda – a psi se rozpomněli, nač byli vlastně chováni, a bránili zvířata před vlky a šedými orly, kteří dokázali odnést novorozené tele.
Dorazili řemeslníci a začali vyrábět obrazy toho, co se zrodilo z jejich nemoci, v horečkách: bůh v řetězech, množství zlomených, zjizvených a zničených. Obrazy na keramice, na zdech, vyvedené starodávnou směsí eraží krve a červeného okru, kamenné sošky pro přenašeče. Látky tkané s velkými suky představujícími uzlíky nemocných, horečnaté, barvité výjevy obklopující centrální podobu samotné Felisín, znovuzrozené ša'ik, doručitelky skutečné apokalypsy.
Nevěděla, co si z toho má vybrat. To, co viděla, každé gesto uctívání a zbožňování, ji mátlo. Ze všech stran na ni útočily hrůzy tělesného zmrzačení, až se cítila otupělá, omámená do znecitlivění. Utrpení se stalo svým vlastním jazykem, život byl popisován jako trest a uvěznění. A toto je mé stádo.
Její následovníci zatím uspokojovali všechny její potřeby kromě jediné, což byla rostoucí sexuální touha, odrážející změny odehrávající se v jejím těle, které získalo ženské tvary, mezi nohama jí začala téct krev a její útěšné sny krmil nový hlad. Nemohla toužit po dotecích otroků, protože tito lidé otroctví přijímali dobrovolně, přímo tady, na místě, které nazvali Hanar Ara, Město padlých.
„A to je problém, Výsosti," řekl Kulat s pusou plnou kamenů.
Zamrkala. Neposlouchala ho. „Co? Co je problém?"
„Ten přenašeč, který dorazil dnes ráno po jihozápadní cestě. Se psy, kteří poslouchají jen jeho."
Zadívala se na Kulata, starého neřáda, jenž se přiznával ke snům plným sexu, vyvolávaným vínem, jako by mu samotné přiznání přinášelo větší rozkoš, než mohl unést, jako by se z něj opíjel. „Vysvětli mi to."
Kulat zacucal kameny v ústech, polkl slinu a mávl rukou: „Podívej se na pupeny, Výsosti, na pupeny nemoci, na mnoho úst modrého jazyka. Smršťují se. Vyschly a ztrácejí se. To sám přiznal. Že se zmenšily. Je přenašeč, který jednoho dne přestane být přenašečem. To dítě ztratilo veškerou užitečnost."
Užitečnost. Znovu se na něj podívala, tentokrát pozorněji, a spatřila tvrdý, hranatý obličej, starší, než by odpovídalo věku, s čistým pohledem a tělem, jež by potřebovalo obalit masem, a nejspíš se obalí, jakmile bude mít co jíst. Chlapec, dosud mladý, z něhož vyroste muž. „Bude bydlet v paláci," prohlásila.
Kulat vykulil oči. „Výsosti –"
„Promluvila jsem. Otevřené křídlo, s nádvořím a stájemi, kde může mít psy –"
„Výsosti, existují plány na přeměnu Otevřeného křídla na tvou soukromou zahradu –"
„Už mě znovu nepřerušuj, Kulate. Promluvila jsem."
Má soukromá zahrada. Ta představa ji pobavila. Sáhla pro víno. Ano, a uvidíme, jak poroste.
Unesena nevyslovenými myšlenkami si nevšimla, jak se Kulat zatvářil ponuře, než s úklonou odešel.
Chlapec měl jméno, ale ona mu dá nové jméno. Jméno, které se bude lépe hodit k její představě budoucnosti. Po chvíli se usmála. Ano, pojmenuje ho Kvítko.

KAPITOLA PATNÁCT
Stařec, už ne voják,
se zelenými nýty, očima
lemovanýma rzí,
stál, jako by se probudil
a vyskočil z mrtvolné jámy,
odříznutý při útěku,
kdy ho mladé čepele zahnaly
z pole.
Vypadá jako příslib, jejž by jen
hlupák chtěl rozvinout,
praporce slávy
gestikulují
ve větru nad jeho hlavou,
odkryté jako duchové,

lebky proražené, rty plácající,
otevřená ústa němá.

„Naslouchej," křičí ze
svého smyšleného vrcholku,
„a já promluvím – o bohatství
a odměnách, o své velikosti,
má tvář znovu mladá jako tvoje,
jež zřím – naslouchej!"

Zatímco já tu sedím u Tapuova
stolu, s mastnými prsty,
s masem na rožni, popraskanou číší,
perlící na horkém slunci, víno
zředěné, aby při spojení
tenkého a tlustého bylo
obojí přijatelné.
Na dosah ruky od
této chátry, tento
roztřepený trubač, jenž kdysi
mohl stát se štítem
po mém boku, zarudlý, nenápadně
opilý, zhrublý strachem, okamžik
předtím, než se zlomil –
zlomil a utekl –
a nyní volá nové
pokolení do války, do bitevní vřavy,
a proč? Inu, proč – všechno
proto, že kdysi utekl, však poslyš:
voják, jenž utekl jednou,
utíká vždy, a tento
počestný soudce
je důvodem –
jediným důvodem, pravím –
aby můj nůž našel jeho záda.
Býval voják,
jehož slova mě nazvedla
a probudila.

„Bedurova obrana" v Zabití krále Qualina Trose Bellidského
(přepsala jako píseň Rybářka, město Malaz,
poslední rok Laseeniny vlády)

V páchnoucí auře připomínající kryptu vypadal Noto Nežit, setninový ranhojič, Kartoolan rodem a bývalý kněz Soliel, s dlouhými chomáčky vybledlých vlasů povlávajících jako kusy pavučiny ve větru, jako ohnutý stromek a rybí kostičkou si vybíral cosi ze zeleniskem pokrytých zubů. Dělal to už tak dlouho, že měl mezi kořeny zubů kulaté dírky a dásně ustoupily tak daleko, až jeho úsměv připomínal šklebící se lebku.
Zatím se usmál jen jednou místo přivítání a podle Ganoese Parana to bylo o jednou víc, než bylo nutné.
V této chvíli působil léčitel přinejlepším zamyšleným a přinejhorším znuděným dojmem. „Nemůžu to říct s jistotou, kapitáne Laskavo," prohlásil nakonec.
„A co?"
Pohyb očí, šedá skvrna ve žlutavém šeru. „Chtěl jste se mě na něco zeptat, ne?"
„Ne," odpověděl Paran, „chtěl jsem ti dát rozkaz."
„Ano, jistě, to jsem měl taky na mysli."
„Přikazuju ti ustoupit stranou."
„Vrchní pěst je velice nemocná, kapitáne. Ničeho nedosáhnete, když ho vyrušíte při umírání. Navíc byste se mohl sám nakazit tou hroznou nemocí."
„Ne, nemohl. A hodlám udělat něco právě s jeho umíráním. Ale teď ho chci prostě vidět, to je všechno."
„Kapitán Ambroň má –"
„Kapitán Ambroň už není velicí důstojník, ranhojiči. Já ano. A teď mi uhni z cesty, než tě převelím k odvodňování koňských vnitřností, a vzhledem k tomu, jak mizerné žrádlo poslední dobou dostávají…"
Noto Nežit si prohlédl rybí kůstku. „Zapíšu to do setninového deníku, kapitáne Laskavo. Jako nejvyšší léčitel Houfce tu vyvstávají jisté pochybnosti ohledně sledu velení. Nakonec za normálních okolností mám mnohem vyšší hodnost,

než je kapitán –“
„Tohle nejsou normální okolnosti. Ztrácím pomalu trpělivost.“
Výraz mírného znechucení. „Ano, z první ruky vím, co se stane, když ztratíte trpělivost, bez ohledu na to, jak nespravedlivá je situace. Vyléčit zlomenou lícní kost kapitána Ambroně jsem nakonec musel já.“ Ustoupil od vchodu. „Prosím, kapitáne, buďte vítán uvnitř.“
Paran s povzdechem obešel ranhojiče, odhrnul chlopeň a vstoupil do stanu.
Šero, horko a těžké kadidlo, které jen maskovalo zápach nemoci. V prvním oddílu stanu byla čtyři lůžka, na nichž leželi velitelé setnin. Paran znal jen dva z nich. Spali nebo byli v bezvědomí, údy pokroucené mezi propocenými pokrývkami, hrdla nateklá infekcí. Tiše sípali jako nějaký strašidelný sbor. Otřesený kapitán prošel kolem nich do zadního oddílu stanu, kde byl pouze jediný člověk.
V zrnitém, zšeřelém vzduchu se Paran zadíval na postavu na lůžku. Nejdřív se lekl, že Dujek Jednoruký je již mrtvý. Zestárlý, bezkrevný obličej zhyzděný purpurovými skvrnami, oči slepené hlenem. Jazyk barvy arenské oceli měl tak naběhlý, že nemohl zavřít ústa. Vyprahlé rty měl rozpraskané. Léčitel – pravděpodobně Noto Nežit – mu nacpal za krk směs plísně, popela a hlíny, která mezitím zaschla a připomínala otrocký obojek.
Po delší době Paran uslyšel, jak se Dujek nadechuje, roztřeseně, s křečovitými stahy hrudníku. Ta trocha vzduchu vyšla ven s chřestivým pískáním.
Bohové pod námi, nevydrží ani do rána.
Kapitán si uvědomil, že má znecitlivělé rty a potíže se soustředěním. To zatracené kadidlo je d’bajang. Ještě chvilku postál a díval se na křehké tělo největšího žijícího generála Malazské říše. Nakonec se otočil a odešel.
Po dvou krocích ho zastavil drsný hlas.
„Kdo, ve jménu mistra Kápě, jste?“
Paran se otočil k ženě, která promluvila. Byla podepřená polštáři a dívala se kapitánovi do očí. Měla tmavou pleť a scházely jí vrásky vyvolané životem na poušti. Oči měla velké a velice tmavé. Zpocené černé vlasy, ostříhané nakrátko, nicméně prozrazující přírodní vlny, obklopovaly tváře propadlé nemocí, takže oči vypadaly zapadlé.
„Kapitán Laskava –“
„To určitě, do Propasti. Já pod Laskavou sloužila v Nathilogu.“
„Taková znepokojivá zpráva. A vy jste?“
„Pěst Ryde Beud.“
„Takže vás Dujek musel povýšit nedávno, protože jsem o vás nikdy neslyšel. A neuhádnu ani, odkud jste.“
„Šal-Morzinn.“
Paran se zamračil. „Západně od Nemilu?“
„Jihozápadně.“
„Jak jste se ocitla v Nathilogu, pěsti?“
„U trojice, dejte mi trochu vody, zatraceně.“
Paran se rozhlédl, našel měch a přinesl jí ho.
„Jste hlupák,“ poznamenala. „Přijít sem. Teď umřete s námi ostatními. Budete mi to muset nalít do pusy.“
Vyndal zátku a naklonil se blíž. Zavřela ty své pozoruhodné, zářící oči, zaklonila hlavu a otevřela ústa. Podlitiny na krku měla popraskané a vytékala z nich čirá tekutina hustá jako slzy. Paran zmáčkl měch a díval se, jak jí voda proudí do úst. Polkla, zalapala po dechu a rozkašlala se.
„Stačí?“ zeptal se.
Podařilo se jí kývnout, znovu zakašlala a chvíli klela v nějakém neznámém jazyce. „Ten zatracený kouř,“ dodala malazsky. „Znecitlivuje krk, takže ani nepoznáte, že polykáte. Pokaždé když zavřu oči, přiženou se d’bajangové sny jako Rudé větry.“
Díval se na ni.
„Opustila jsem Šal-Morzinn… ve spěchu. Na korábu Modrých Moranthů. Peníze na převoz mi došly ve městě zvaném Jáma na genabarském pobřeží. Odtamtud jsem se dostala do Nathilogu, a když jsem měla břicho moc prázdné, než aby mi to myslelo, nechala jsem se naverbovat.“
„Kam jste chtěla jít?“
Udělala obličej. „Kam by mě peníze donesly, hlupáku. Naštvat trojici není recept na dlouhý život. Požehnání polibku Oponn, že po mně nešli.“
„Trojici?“
„Vládci Šal-Morzinn… posledních tisíc let. Zřejmě jsi poznal jméno říše, což je víc, než znají ostatní.“
„Neznám nic kromě samotného jména, které se objevuje na jistých malazských mapách.“
Chraplavě se zasmála. „Malažané. Věděli jsme dost, aby jejich první návštěva byla i poslední.“
„Nevěděl jsem, že jsme tam vůbec byli,“ přiznal Paran.
„Císař. A Tanečník. Říšská vlajková loď Zvrat. Bohové, už to plavidlo stačilo, aby trojice zpozorněla. Normálně cizince běžně likvidují – neobchodujeme s nikým, dokonce ani s Nemilem ne. Trojice nenávidí cizozemce. Kdyby chtěli, už by si podrobili celý kontinent včetně Sedmiměstí.“
„Takže nejsou rozpínaví. Není divu, že o nich nikdy nikdo neslyšel.“
„Ještě vodu.“
Posloužil jí.
Když dokašlala, podívala se mu do očí. „Neřekl jste mi to – kdo jste doopravdy?“
„Kapitán Ganoes Paran.“
„Ten umřel.“

„Ještě ne.“
„No dobře. Proč ty lži?“
„Dujek mě zbavil velení. Oficiálně nemám žádnou hodnost.“
„Tak co tady, ve jménu mistra Kápě, pohledáváte?“
Usmál se. „To je dlouhý příběh. V téhle chvíli musím udělat jednu věc, totiž splatit dluh. Tolik Dujekovi dlužím. Kromě toho není dobré, když po smrtelné říši volně pobíhá bohyně, zvlášť ta, kterou těší utrpení.“
„Všechny bohy těší utrpení.“
„Ano, jistě.“
Vycenila řadu pravidelných zubů, potřísněných nemocí. „Kapitáne, myslíte, že kdybychom věděli, že je v tom chrámu Poliel, že bychom tam lezli? Vy, na druhou stranu, tuhle výmluvu nemáte. Což mě vede k závěru, že jste přišel o rozum.“
„Kapitán Ambroň s vámi určitě souhlasí, pěsti,“ opáčil Paran a odložil měch. „Musím se omluvit. Ocenil bych, pěsti Ryde Beude, kdybyste mě oslovovala kapitáne Laskavo.“ Zamířil k východu ze stanu.
„Ganoesi Parane.“
Něco v jejím tónu ho přimělo se otočit.
„Spalte mou mrtvolu,“ požádala. „Nejlíp, kdybyste mi naplnil plíce olejem, aby mi praskl hrudník, a tak vysvobodil mou zničenou duši. Takhle se to dělá v Šal-Morzinn.“
Zaváhal a kývl.
Venku dosud stál Noto Nežit, zkoumal krvavou špičku rybí kostičky a zase si ji strčil mezi zuby.
„Kapitáne Laskavo,“ utrousil místo přivítání. „Právě tu byl herold Hurlochel, hledal vás. Pochopil jsem, že máte v plánu něco… unáhleného.“
„Ranhojiči, když je druhá možnost jen čekat, než zemřou, rád podstoupím nebezpečí a udělám něco unáhleného.“
„Chápu. Jak jste tedy naplánoval tu svou zteč? Vzhledem k tomu, že budete čelit samotné šedé bohyni. Pochybuju, že vaše pověst postačí, abyste přesvědčil vojáky k útoku na Velký chrám Poliel. Vlastně pochybuju, že je vůbec přimějete vstoupit do G’danisbanu.“
„Nebudu s sebou brát žádné vojáky, ranhojiči.“
Hubeňour moudře kývl. „Aha, vojsko jednoho muže, správně? Samozřejmě,“ dodal a hloubavě si Parana prohlížel, „slyšel jsem o vaší neobyčejné… dravosti. Je pravda, že jste jednou držel falah’da z balkonu jeho vlastního paláce? I když byl v té době spojenec říše? Jaký že to spáchal zločin? Aha, neladící barvy na jeho oděvu první den císařova svátku. Jaké barvy měl tu drzost si obléknout?“
Paran si ho chvíli prohlížel a pak se usmál. „Modrou a zelenou.“
„Ale tyhle barvy se netlučou, kapitáne.“
„Já nikdy netvrdil, že je důležitý dobrý estetický úsudek, ranhojiči. O čem jsme se to bavili? Aha, ano, moje vojsko jednoho muže. Pravda, hodlám vést jediného muže. Společně zaútočíme na šedou bohyni s cílem vyhnat ji z této říše.“
„Myslím, že jste si vybral dobře,“ podotkl Noto Nežit. „Vzhledem k tomu, co Hurlochela čeká, vykazoval před chvílí působivý klid.“
„To je v pořádku,“ odtušil Paran, „protože on se mnou nepůjde. To vy.“
Rybí kostička probodla ranhojičův horní ret. Nevěřícný výraz nahradil bolestný. Vytrhl protivnou jehlu ze rtu, zahodil ji a sepjal obě ruce, aby si ulevil. Oči mu pomalu vylézaly z důlků.
Paran ho poplácal po rameni. „Nechte si to ošetřit, ano? Odcházíme za půl zvonění, ranhojiči.“
* * *
Posadil se na truhlici s výstroji a opatrně se opřel o stanovou stěnu. Natáhl nohy. „Už bych měl být přiopilý,“ zabručel, „vzhledem k tomu, co se chystám udělat.“
Hurlochel se zřejmě nevzmohl na úsměv. „Prosím, kapitáne. Měli bychom zrušit tábor. Smířit se se ztrátami. Radím vám, vzdejte se toho, co máte v úmyslu, protože to nebude k ničemu, skončí to jedině smrtí dalšího dobrého vojáka, nemluvě o protivném, nicméně schopném setninovém ranhojiči.“
„Aha, ano. Noto Nežit. Bývalý kněz Soliel, sesterské bohyně Poliel.“
„Už není kněz, kapitáne. Odpřisáhlí nemají u ascendenta, kterého opustili, žádnou váhu.“
„Soliel. Paní léčení, Beneficence, bohyně, která roní léčivé slzy. Teď už jich musela vyplakat celý oceán, nemyslíte?“
„Je moudré utahovat si z ní na tomhle prahu, kapitáne?“
„Proč ne? Jak její nechvalně proslulý, neutuchající zármutek nad neutěšeným údělem smrtelníků někomu z nich pomohl, Hurlocheli? Je snadné plakat, když jste někde daleko, a neudělat nic. Když si přivlastníte zásluhy za každého, kdo přežije – toho, jehož duch tu bitvu vybojoval sám a bez pomoci, odmítl se poddat objetí mistra Kápě.“ Zvedl pohrdavý pohled ke střeše stanu. „Právě ti takzvaní přátelští soucitní bohové se musejí zodpovídat z nejhoršího.“ Paran se zamračil na muže stojícího před ním. „Mistr Kápě ví, ti ostatní jsou přímočaří a netají se svou ostudou – to se jim musí nechat. Ale nabízet útěchu, spásu a všechno to ostatní, přičemž nechávají skutečný osud náhodě a pouze náhodě – ať se propadnu, Hurlocheli, za to všechno se budou zodpovídat!“
Herold kulil oči.
Paran odvrátil zrak. „Promiňte. Některé myšlenky bych si měl raději nechat pro sebe. Žel, je to povahová vada, kterou trpím už dlouho.“
„Kapitáne, na chvilku… vaše oči… úplně svítily. Jako zvířeti.“
Paran se na něj zadíval. „Opravdu?“
„Odpřisáhl bych to s jednou nohou na předkožce mistra Kápě, kapitáne.“
Ganoes Paran vstal. „Předejte rozkazy důstojníkům. Tahle armáda vytáhne za čtyři dny. Za tři dny budou muži v plné zbroji, se zbraněmi tasenými pro inspekci, připravení v poledne. A až odejdeme, bude tenhle tábor čistý, všechny

latríny zasypané, odpadky spálené.“ Otočil se k Hurlochelovi. „Ať mají vojáci plné ruce práce – zatím hnijí zevnitř. Pamatujete si to všechno, Hurlocheli?“
Herold se usmál a zopakoval Paranovy rozkazy slovo od slova.
„Výborně. A ať je důstojníkům jasné, že povalování a nadávání skončilo. A vyřiďte jim, že v čele půjde nejlíp vypadající setnina, všechny ostatní budou polykat prach za ní.“
„Kapitáne, kam půjdeme?“
„Netuším. S tím si budu lámat hlavu potom.“
„A co vrchní pěst a ostatní v tom stanu?“
„Je možné, že chvíli nebudou schopní ničeho. Mezitím –“
„Mezitím velíte Houfci vy, pane.“
„Ano, velím.“
Hurlochel náhle rázně zasalutoval, otočil se a odkráčel ze stanu.
Paran se za ním díval. Výborně, aspoň někdo z toho má radost.
Zanedlouho seděli s Noto Nežitem na koních na kraji tábora a dívali se dolů z kopce přes rovné koliště na městské hradby. Vybělený vápenec byl posetý klikyháky, namalovanými značkami, otisky rukou, hubenými postavami. Na tuhle vzdálenost by měly být zpoza hradeb slyšet nějaké zvuky, nad nimi by se měl válet oblak prachu a kouře a obrovská brána by měla být otevřená před přívalem obchodníků, formanů, poháněčů a dělníků. V oknech hranatých věží po stranách strážnice by měli být vidět vojáci.
Jediný pohyb však představovala hejna holubů, kteří poletovali vzduchem, neklidní, vylekaní jako armáda papírových draků vyplivnutých vichřicí. A na hradbách postávali jako nějaké děsivé vojsko modří pouštní špačci a krákající vrány.
„Kapitáne,“ ozval se ranhojič a v ústech měl opět strčenou rybí kůstku – dírka, kterou si předtím udělal v horním rtu, byla zarudlá a naběhlá, jako prasklý uher – „myslíte si, že dokážu zaútočit na všechno, co je mi odporné?“
„Já myslel, že jste odpřísahal,“ podotkl Paran.
„O tom přesně mluvím. Nemůžu ani požádat Soliel o její laskavou ochranu. Vám to možná uniklo, kapitáne, ale já vidím, jak se za hradbami převaluje vzduch – to je dech chaosu. Proudy víří, vzdouvají se – už jen když se na ně dívám, obrací se mi žaludek. Zemřeme oba nejdále deset kroků od brány.“
Paran si zkontroloval opasek s mečem a dotáhl si podhradní řemínek od přilby. „Nejsem tak slepý, jak si myslíte, ranhojiči.“ Zadíval se na město a chopil se otěží. „Jeďte těsně vedle mě, Noto Nežite.“
„Kapitáne, brána vypadá zavřená na závoru – nejsme vítaní.“
„Na tu zatracenou bránu zapomeňte,“ utrousil Paran. „Připravený?“
Muž k němu obrátil vytřeštěné oči. „Ne,“ vyhrkl vysokým hlasem, „to teda nejsem.“
„Tak do toho,“ řekl Paran a pobídl koně.
Noto Nežit se ještě naposledy ohlédl přes rameno. Stáli tam vojáci a pozorovali je. „Bohové,“ zašeptal, „proč teď nejsem mezi nimi?“
A popojel za kapitánem Laskavou, jenž opět držel nevinného muže nad zábradlím na věži. A teď se to děje znovu – a mně!
* * *
Kdysi ji poslali hledat mladšího bratra. Sledovala ho přes půl města – věděl, že po něm jde, věděl, že pošlou ji, že je jediná, kdo ho dokáže chytit za hubený kotník, odtáhnout ho zpátky a zatřást s ním, až mu mozek zachřestí v lebce. Tu noc ji provedl divokou honičkou. Bylo mu deset a už byl zcela neovladatelný, oči jasné jako mramor vyleštěný slinami, bílý úsměv děsivější než vlčí škleb, samé hubené končetiny a dovádivá zlomyslnost.
Sbíral… věci. Jak se ukázalo, tak něco sebral každému v celé velké rodině. Dvaačtyřicet členů, pokud jste počítali i čtyřměsíční Minaralu – a on toho malého neřáda rozhodně počítal. Méně vynalézavý šílenec by se byl spokojil s hromadou ohavných panenek, které mohl sice trochu, zato neustále mučit, aby nakrmil nenasytné zlo v sobě, ale takový její bratr nebyl, očividně se považoval za předurčeného pro velikou hanbu. Nespokojil se s panenkami vytvořenými podle skutečné podoby, on si je vyráběl z houžví, klacíků, slámy, vlny a rohoviny, stádečko o dvaačtyřiceti ovcích. Držel je v kraalu z klacíků poskládaných na podlaze zámecké půdy. Potom si z mléčného zubu, který mu právě vypadl, udělal vlčí tesák a z chomáčů srsti vlka, k němuž zub patřil, tak velkého, aby mohl ovčí panenku polknout naráz. A v přadenech dementní magie poslal vlka mezi ovce.
Ječeni a kvílení za noci v jedné domácnosti za druhou, vyvolané děsivými nočními můrami plnými zápachu paniky a lanolinu, klepajících kopýtek a záchvatů zoufalého, beznadějného prchání. Štípání a nárazy obrovského, řvoucího vlka, šelmy pohrávající si s jedním každým z nich – ach, ta muka si bude pamatovat hodně dlouho.
Následující den, když se strýcové, tety, synovci a neteře shromáždili, všichni bledí a roztřesení, a když vyšlo najevo, že všichni prožili stejnou noc hrůzy, jim brzy došlo, co je zdrojem nočních můr – a on se už pochopitelně vypařil, zamířil do jedné ze svých nespočetných skrýší ve městě. Kde se chtěl schovat, dokud vztek a rozhořčení nepominou.
Pokud zločin spáchalo dítě, veškerý halas a tartas nakonec utichly a nahradily je obavy. Tedy pokud se jednalo o normální děti, ne však o Bena Adaefóna Delata, jenž zašel příliš daleko. Opět.
A tak poslali Torahaval Delat, aby bratra vystopovala a přiměřeně potrestala. Což bylo podle ní stažení z kůže zaživa. Tak oni jsou ovce, ano? Měla u sebe vlčí panenku a s ní zamýšlela nejděsivější mučení. Ač nebyla zdaleka tak nadaná jako mladší bratr, a bezpochyby byla mnohem méně vynalézavá, podařilo se jí vytvořit jakési vodítko, a nyní, ať se bratr vydal kamkoliv, ho mohla sledovat.
Větší část dne a noci se mu dařilo udržet si náskok, až do zvonění před rozbřeskem, kdy ho dohonila na jedné střeše v Prelidské čtvrti Arénu, zvedla vlčí panenku, popadla ji za zadní nohy a prudce zatáhla.
Chlapec, ženoucí se tryskem, se vzápětí ocitl na břiše. S pištěním a smíchem, když klopýtla, a ten smích ji natolik

popíchl, že nohama zakroutila. A se zavřísknutím se zhroutila na oblázkovou střechu, boky naplněné bolestí. Její bratr vřískal taky, nicméně se nedokázal přestat smát.
Prve si panenku pořádně neprohlédla, až teď, se supěním a mrkáním. V šeru bylo špatně vidět, ale konečně pod rozedranou srstí rozeznala svázané tělo zvířete – bylo z jejího prádla – toho, které před týdnem zmizelo ze šňůry – pevně ovázaného kolem čehosi pevného, což se rozhodla příliš nezkoumat.
Věděl, že po něm půjde. Věděl, že najde jeho sbírku panenek na půdě. Věděl, že využije vlčí panenku, jeho vlastní animu, již tak neopatrně opustil. Věděl… všechno.
Tu noc, ve tmě před úsvitem, se Torahaval rozhodla, že ho bude nenávidět ještě víc. Vášnivě, nenávistí tak prudkou, až sežehne zemi. Je snadné nenávidět ty chytré, i když jsou náhodou příbuzní. Vlastně zvlášť je.
Od té vzpomínky nevedla žádná rovná cesta k jejímu současnému životu, k této chvíli, s jedinou výjimkou, což byl pocit, že je lapená v noční můře, z níž se, na rozdíl od té před lety, už nikdy neprobudí.
Její bratr tu nebyl. Tehdy se smíchem a supěním, svíjející se na střeše radostí, nakonec zrušil kouzlo ve vlčí panence. Bolest pominula. Její bratr, mrtvý či živý – i když teď už nejspíš mrtvý – byl velice daleko. A ona si z celého srdce přála, aby byl tady.
Bridthok, mumlající jako opilý žebrák, seděl za špinavým stolem se žulovou deskou napravo od ní a posouval podivné zlaté a stříbrné mince sem a tam, jak se snažil vnutit sbírce nějaký řád, což se mu očividně nedařilo. Truhly s mincemi v Polielině chrámu byly bezedné – ne obrazně, doslova, jak zjistili. A sáhnout do té ledově chladné temnoty znamenalo sevřít v dlani ojíněné zlato a stříbro v nejrůznější měně. Ocejchované cihly, ozdobné zuby, proděravělé koule, náramky a prsteny, štůčky hedvábného zlatohlavu dost malé, aby se vešly do dlaně, a všemožné mince: hranaté, trojúhelníkové, půlměsíčné, provrtané, rourkovité, spolu se složitými skládacími krabičkami, řetězy, korálky, špulkami, plástvovými oplatkami a cihlami. Nic z toho neznali lidé, kteří se shromáždili – uvízli – tady v g'danisbanském chrámu s jeho odpornou, šílenou bohyní. Torahaval netušila, že na světě existuje tolik jazyků, kolik jich viděla vepsaných do peněz. Písmenka jako mrňavé obrázky, písmenka psaná diagonálně či svisle nebo ve spirálovitých vzorech, některá písmenka připomínající jen shluk teček.
Bridthok tvrdil, že jsou z jiných říší. Mnohem obyčejnější mince byly k nalezení ve východní komoře za oltářem, celá místnost jich byla plná. Jen v té místnosti byl podle něj hotový říšský poklad, a možná měl pravdu. Když se začalo mluvit o moru, Polieliny truhlice se okamžitě přeplnily. Starce ale nejvíc zajímalo cizokrajné oběživo. Katalogizace říší, o níž tvrdil, že bude jeho vrcholným vědeckým dílem, se mu stala posedlostí.
Akademické sklony byly v ostrém protikladu k muži, pro něhož byly ctižádost a touha po moci snad vším, důvodem, proč vůbec dýchat, klecí, v níž přecházelo jeho vražedné srdce.
Vypustil víc klepů o své smrti než kdokoliv jiný, koho poznala, vždy jednou za rok nebo tak, aby svedl lovce ze stopy, jak tvrdil. Tušila, že ho prostě těší vymýšlet si. Mezi hlupáky – a jejími spoluspiklenci – kteří se tu sešli, byl Bridthok snad nejzajímavější. Ani Septhune Anabhin, ani Sradal Purthu v ní nevzbuzovali právě důvěru a úctu. A Sribin, no, Sribin už byl k nepoznání.
To byl zřejmě osud těch, které si šedá bohyně vybrala za smrtelné milence. A když ji přestal bavit hnijící, sténající tvor, jenž býval Sribinem, vybrala si ta mrcha někoho jiného. Ze zmenšujících se zásob vyděšených vězňů. Muže, ženu, dospělého, dítě, Poliel to bylo lhostejné.
Bridthok trval na tom, že se kult ša'ik znovu zrodil, rozšířil se mnohem, mnohem dál, než kam zašel předtím. Někde tam venku bylo Město padlých a nová ša'ik, a šedá bohyně pro ni sbírala legii zlomených a šílených, podle nichž bylo vše smrtelné jen bída a žal, dvojčata pocházející z lůna Poliel. A tam, v dálce, rozmazaný, šedivý, v nakažlivině a chaosu, číhal Chromý bůh, pokřivený a chechtající se v řetězech, a toto ohavné spojenectví utahoval.
Co Torahaval věděla o válce mezi bohy? Jí na tom nezáleželo, krom nebezpečných dopadů na její svět, její život.
Její mladší bratr už dávno spadl na jednu stranu a ona na druhou. Teď byla veškerá naděje na únik pryč.
Bridthok najednou přestal mumlat a zalapal po dechu. Nadskočil na židli, zvedl hlavu a vykulil oči.
Totahaval Dělat se zachvěla. „Co se děje?" chtěla vědět.
Stařec se zvedl. „Povolává nás."
Taky jsem se musela zbláznit – co lze ještě v životě milovat? Proč se ještě držím na kraji, když Propast nabízí všechno, po čem nejvíc toužím? Zapomnění. Konec. Bohové… konec. „Jde o víc, Bridthoku," podotkla. „Vypadáš… zděšeně."
Dědek neřekl nic, nepodíval se jí ani do očí a zamířil na chodbu. S tichou kletbou ho následovala.
Kdysi dávno se její bratr – nebyly mu víc než čtyři, nanejvýš pět, dávno předtím, než zlo v něm plně dospělo – probudil uprostřed noci s křikem, a ona k němu přiběhla, aby ho utěšila. Dětskými slovy popisoval svůj zlý sen. Zemřel, ale přitom dál chodil po světě, protože na to nějak zapomněl. Zapomněl, a ať udělal cokoliv, nemohl si vzpomenout. A tak se jeho mrtvola toulala po světě se stále stejnou otázkou na rtech, otázkou, kterou položil všem nešťastníkům, kteří mu zkřížili cestu. Co? Co jsem zapomněl?
Bylo těžké spojit si to třesoucí se, vykulené dítě v náručí oné noci s potměšilým šejdířem, jenž se objevil už za pár let. Když teď následovala Bridthoka a jeho pleskající, obnošené roucho, říkala si, že si možná v pozdějších letech Adaefón Delat vybavil to, co zapomněl. Snad šlo jen o to, co mrtvola dosud bloudící po smrtelném světě nemůže než zapomenout.
Jak žít.
* * *
„Myslel jsem, že přes den se má spát," zahuhlal Flaška, když ho seržant znovu zatahal za ruku. Říkal si, že jediný důvod, proč je ještě naživu, je stín balvanu, vedle něhož se stočil do klubíčka. Dnešek byl zatím nejteplejší. Hmyz lezoucí po kamenných deskách se v polovině cesty uvařil, krunýře pukaly jako semínka. Nikdo se nepohnul, nikdo nepromluvil. Celý oddíl byl posedlý žízní a vidinami vody. Flaška nakonec usnul, a spánek ho dosud tahal naběhlýma, těžkýma

rukama.
Kdyby ho jenom Šumař nechal na pokoji.
„Pojď se mnou, Flaško. Vstávej. No tak.“
„Jestli jsi našel láhev pramenitý vody, seržante, tak jsem tvůj. Jinak…“
Šumař ho zvedl na nohy a táhl za sebou. Klopýtající Flaška s jazykem jako ze zauzlených kožených řemínků si stěží uvědomoval, po čem šlape. Uhnuli ze silnice a vydali se mezi větrem vytvarovanými skalisky. Jak byl oslepený prudkou září, chvíli Flaškoví trvalo, než si uvědomil, že se zastavili. Stáli na písčité planince obklopené balvany a čekali tu na ně dva lidé.
Flaškoví se zastavilo srdce. Se zkříženýma nohama naproti němu seděl Rychlej Ben. Napravo dřepěl asasín Kalam, tmavou tvář lesklou, na rukou odřené černé rukavice a dlouhé jílce nožů vyčnívající v podpaždí. Vypadal, že by nejradši někoho zabil, i když Flaška usoudil, že se takhle tváří pořád.
Rychlej Ben na něj upíral oči, vlahé a zároveň nebezpečné, jako levhart pohrávající si se zmrzačeným zajícem. V jeho pohledu však bylo ještě něco jiného. Něco ne tak docela skrytého. Strach?
Chvíli se dívali jeden druhému do očí, pak Flaškovu pozornost upoutala sbírka panenek hřadujících v písku před čarodějem. Strach potlačil profesionální zájem, přinejmenším prozatím. Mimoděk se předklonil.
„To je staré umění,“ poznamenal Rychlej Ben. „Ale to ty víš, viď, vojáku?“
„Jsi ve slepý uličce,“ poznamenal Flaška.
Čaroděj zvedl obočí a vrhl nečitelný pohled po Kalamovi. Pak si odkašlal. „Ano. Jsem. Jak jsi to poznal? A jak to, že tak… rychle?“
Flaška pokrčil rameny.
Šumař se pobaveně uchechtl a Rychlej Ben se zamračil. „No dobře, ty zatracenej darebáku, a máš nějakou radu, co jako s tím?“
Flaška si přejel po špinavém strništi vlasů. „Pověz mi, o co se snažíš.“
„O co se, vojáku, snažím, do toho tobě nic není!“
Flaška se s povzdechem usadil do písku. Zaujal stejnou pozici jako muž naproti němu. Prohlédl si figurky a na jednu ukázal. „Co je tahle zač?“
Rychlej Ben nadskočil. „Nevěděl jsem, že je to ženská.“
„První, kterou jsi postavil, řekl bych. Nejspíš ses probudil ze zlýho snu, celý zmatený, ale věděl jsi, že se někde něco zvrtlo, a tahle – tahle žena – je s tebou ve spojení. Rodina, řekl bych. Matka? Dcera? Sestra? Ano, sestra. Myslí na tebe. Hodně, poslední dobou. Koukni na to přadeno stínových čar kolem ní, jako kdyby stála na trávovým drnu, akorát že tady nikde žádná tráva není, takže to musí být přadeno něčeho jinýho.“
„Mistr Kápě mi zmáčkni koule,“ zasyčel Rychlej Ben a přeskakoval pohledem po panenkách v písku. Bojovnost ho zřejmě docela přešla. „Torahaval? Do čeho se, ve jménu Propasti, dostala tentokrát? A jak to, že nikdo z ostatních k ní nedokáže natáhnout ani jediný stín?“
Flaška se poškrábal ve vousech, nehty zachytil hnidu, uvolnil ji a zahodil.
Kalam sebou trhl a zaklel. „Dávej bacha!“
„Promiň.“ Flaška ukázal na panenku zavinutou v černém hedvábí. Stín, který panenka vrhala, vypadal, jako by měl jakési dva výstupky, jako by jí na ramenou seděly vrány. „To je Apsalar, že? Ona v tom jede taky, to je jasný, i když ne zrovínka teď. Myslím, že její cesta se měla zkřížit s cestou tvý sestry, akorát že na to nikdy nedošlo. Takže tady byl záměr, který se nenaplnil, za což bys měl být vděčný. Tohle je Kotilion a skutečně tancuje ten svůj pekelný tanec, ale jeho úlohou bylo svalit ten první kamínek z kopce – jak se bude valit a co s sebou strhne, už ponechal osudu. Přesto jsi udělal dobře, že sis vybral dóm stínu. To byl instinkt? Zapomeň na to. Tady je tvůj problém.“ Ukázal na další panenku s kápí a zcela zahalenou černým lněným mušelínem.
Rychlej Ben zamrkal a zamračil se. „Těžko. To je Stínupán a ten má být ve středu dění. Všechno se točí kolem něj, a mor na tebe, Flaško, je to víc než instinkt!“
„Ve středu dění je, to jo, ale vidíš, jak jeho stín nedosahuje?“
„Já vím, že nedosahuje! Ale tam on stojí, zatraceně!“
Flaška panenku zvedl.
Rychlej Ben zaprskal a začal vstávat, ale Šumař ho zatlačil zpátky.
„Sundej ze mě tu tlapu, sapére,“ pronesl čaroděj tiše a bezvýrazně.
„Já tě varoval, ne?“ opáčil seržant. Dal ruku dolů a Rychlej Ben se posadil, jako by mu na ramenou přistálo něco mnohem těžšího.
Flaška mezitím předělával panenku. Ohnul drátky v ručičkách a nožičkách. On sám málokdy používal drát – příliš nákladný – ale díky tomu byla předělávka mnohem snazší. Když byl konečně spokojený, posadil ji do přesně stejné pozice jako předtím.
Nikdo nepromluvil, všichni upírali oči na Stínupánovu panenku – byla na všech čtyřech, přední pravou a zadní levou končetinu měla zdviženou a daleko se předkláněla, až byl skoro div, že nespadne. Stín se natáhl na šířku prstu od figurky představující Torahaval Delat.
Stínupán… teď něco jiného…
„Pořád se nedotýkají…“ zašeptal Kalam.
Flaška zkřížil ruce a lehl si do písku. „Počkejte,“ řekl, zavřel oči a vzápětí už zase spal.
Šumař, dřepící vedle Rychlýho Bena, dlouze vydechl.
Čaroděj odtrhl pohled od předělaného Stínupána a jasné oči upřel na sapéra. „Napůl spal, Šume.“
Seržant pokrčil rameny.

„Ne," pokračoval čaroděj, „ty to nechápeš. Napůl spal. Někdo je s ním. Teda v něm. Máš tušení, jak daleko takováhle sympatetická magie sahá? Až na samotný začátek. K té jiskřičce, k té úplně první jiskřičce, Šume. Ke zrodu vědomí. Už mi rozumíš?"
„Naprosto jasně," zabručel Šumař a zamračil se.
„Eres'al, Vysocí – před první lidskou bytostí kráčeli zemí oni. Před Imassy, dokonce před K'Chain Che'Malle. Šumaři, tady byla Eres. Teď. Osobně. V něm."
Sapér se zadíval na panenku Stínupána. Teď byla čtyřnohá, zamrzlá v prudkém běhu – a stín, jejž vrhala, jí vůbec nepatřil, neodpovídal jí. Hlava byla široká, s výrazným čenichem, tlama otevřená, protože něco držela. A to, co bylo v té tlamě, se kroutilo a svíjelo jako polapený had.
Co to ve jménu mistra Kápě je? Ach. Tak moment…
* * *
Na puklém balvanu s nerovným povrchem ležela na břiše Apsalar a sledovala, co se děje na písku asi dvacet kroků daleko. Hovor ji znepokojil, zvlášť ta poslední část ohledně Eres. Jen další starobylý tvor, jaké je lepší nechat na pokoji. Na toho vojáka Flašku bude nutné dávat pozor.
Torahaval Delat… jedno ze jmen na seznamu toho špeha – Mebry – v Ehrlitanu. Sestra Rychlýho Bena. To je tedy opravdu smůla, protože ji zřejmě Kotilion i Stínupán chtěli mít mrtvou, a oni obvykle dosáhli svého. Díky mně… a lidem jako já. Bohové strčí nůž do ruky smrtelníka a dál už se nemusejí o nic starat.
Prohlížela si Rychlýho Bena, zvažovala jeho rostoucí podráždění a začínala tušit, že ví něco o nesnázích, v nichž se jeho sestra ocitla. Věděl to, a protože krev je hustší než voda, bez ohledu na to, nakolik se příbuzní odcizili, se ten hlupák rozhodl něco s tím udělat.
Apsalar už dál nečekala. Sklouzla z ploché skály, zlehka přistála v navátém písku, hezky ve stínu a mimo dohled ostatních. Upravila si šaty, rozhlédla se a ze záhybů oděvu vytáhla dvě dýky.
Ve smrti byla hudba. Herci a hudebníci vědí, že to tak je. A v této chvíli to věděla i Apsalar.
Za strastiplného sboru, který nikdo jiný neslyšel, se žena v černém pustila do stínového tance.
* * *
Telorast a Cudrn, které se schovávaly v puklině poblíž plochého balvanu, vylezly.
„Odešla do svého vlastního světa," hlásila Cudrn, nicméně šeptala, pokyvovala kostlivou hlavičkou a neklidně švihala ocáskem. Neapsalar před nimi tančila, tak ponořená do stínů, že byla stěží vidět. Alespoň na tomto světě.
„Tuhle nesmíš nikdy rozzlobit, Cudrn," syčela Telorast. „Nikdy."
„Ani jsem to nechtěla. Ne jako ty."
„Já ne. Kromě toho na nás padl zlý osud – co uděláme?"
„Nevím."
„Já říkám, že vyvoláme potíže, Cudrn."
Maličké čelisti zacvakaly. „To se mi líbí."
* * *
Rychlej Ben se najednou zvedl. „Nemám na vybranou," prohlásil.
Kalam zaklel. „Nesnáším, když to říkáš, Rychlej."
Čaroděj vytáhl další panenku. Z této se táhla dlouhá vlákna. Posadil ji na zem, na dosah ruky od ostatních, vzhlédl a kývl na Kalama.
Asasín zamračeně vytáhl dlouhý nůž a zabodl ho do písku.
„Ne ten otataralový, pitomče."
„Promiň." Kalam zbraň vytáhl a vrátil do pochvy, načež tasil druhý nůž a taky ho vrazil do písku.
Rychlej Ben poklekl, pečlivě posbíral vlákna, dotáhl je k jílci a zavázal. Spojil panenku se zbraní. „Vidíš, jak se napínají –"
„Seberu nůž a přitáhnu tě zpátky sem. Znám to, Rychlej, tohle není prvně, pamatuješ?"
„Jasně. Promiň."
Čaroděj se zase posadil se zkříženýma nohama.
„Tak počkat," zavrčel Šumař. „Co se to tu děje? Nemáte v plánu nějakou pitomost, že ne? Máte. Zatraceně, Rychlej –"
„Zmlkni," štěkl čaroděj a zavřel oči. „Se Stínupánem jsme staří přátelé," zašeptal a usmál se.
Kalam upřel oči na panenku, která teď byla jediným pojítkem mezi Rychlým Benem a jeho duší. „Je pryč, Šume. Nic neříkej, musím se soustředit. Provázky by se mohly každou chvíli napnout, pomalu, tak pomalu, že to ani neuvidíš, a pak najednou…"
„Měl počkat," prskal Šumař. „Ještě jsem nedořekl to, co jsem chtěl říct, a on si prostě odejde. Kale, mám z toho špatnej pocit. Pověz mi, jsou Rychlej a Stínupán opravdu staří přátelé? Kalame? Pověz mi, že Rychlej jenom nebyl jedovatěj."
Asasín vzhlédl, olízl si rty a znovu se zadíval na provázky. Pohnuly se? Rozhodně ne moc. „Nebyl jedovatej, Šume."
„Dobře."
„Ne, spíš jízlivej, myslím."
„To není dobře. Hele, můžeš ho okamžitě vytáhnout? Podle mě bys měl –"
„Mlč, zatraceně! Musím se dívat. Musím se soustředit." Šum má špatný pocit. Kurva.
* * *
Paran s Noto Nežitem zastavili ve stínu městské hradby. Kapitán sesedl a přistoupil k otlučené fasádě. Dýkou vyryl široký oblouk, začal nalevo u spodku hradby, vzhůru, udělal dva kroky a zase sjel dolů a skončil napravo od sebe. Uprostřed vysekal vzorec, couvl a vrátil dýku do pochvy.
Znovu nasedl, chopil se otěží a vyzval ranhojiče, ať ho následuje.

A vyjel. Kůň pohodil hlavou, zadupal a vzápětí se vrhl do hradby. Prošel skrz a vynořil se na zasvíněné ulici. Průčelí prázdných domů bez života, vyražená okna. Místo plné zkázy, kde se civilizace zhroutila a konečně odhalila své děsivě slabé základy. Na zemi se válely doběla obrané kosti. Ve škarpě se kolébala přežraná krysa.
Po delší chvíli se objevil léčitel, veda koně za sebou. „Můj kůň není zdaleka tak pitomý jako váš, kapitáne," podotkl. „Žel."
„Jenom míň zkušený," odtušil Paran a rozhlížel se. „Nasedněte. Zatím jsme sice sami, ale dlouho to nevydrží."
„Bohové pod námi," sykl Noto Nežit a vyškrábal se do sedla. „Co se tady stalo?"
„Vy jste nebyl s první skupinou?"
Pomalu vyjeli po třídě za bránou do srdce G'danisbanu.
„S Dujekovým výpadem? Ne, ovšemže ne. A jak bych si přál, aby pořád ještě velela vrchní pěst."
Já taky. „Velký chrám je poblíž hlavního náměstí – kde je chrám Soliel?"
„Soliel? Kapitáne Laskavo, tam já nemůžu vstoupit – už nikdy."
„Jak se stalo, že je z tebe odpřisáhlý, Nežite?"
„Noto Nežite, pane. Došlo ke sporu… politické povahy. Hanebná, krvesmilná, protekcionářská bažina kněžského života možná vyhovuje většině jeho přívrženců. Já naneštěstí zjistil příliš pozdě, že se takové existenci přizpůsobit nedokážu. Musíte pochopit, že skutečné uctívání bylo mezi každodenními prioritami až na posledním místě. Udělal jsem tu chybu, že jsem proti těmto nepřirozeným, ne, přímo zkaženým obráceným poměrům vznesl námitky."
„To bylo nesmírně ušlechtilé," poznamenal Paran. „Já kupodivu slyšel o tvém odchodu z řad kněžstva jiný příběh. Přesněji, že jsi v kartoolském chrámu prohrál boj o moc. Něco o rozdělování pokladnice."
„Takové události nepochybně záleží na výkladu. Povězte mi, kapitáne, jelikož jste prošel hradbou tlustší než sáh, jste citlivý i na magii? Cítíte ve vzduchu ten příšerný hlad? Je to hnus. Chce nás, naše těla, aby mohl zapustit kořeny a vycucat z nás samotnou podstatu zdraví. To je dech Poliel a už se nás zmocňuje."
„Nejsme sami, ranhojiči."
„Ne. Překvapilo by mě, kdybychom byli. Ona zajisté ušetří své následovníky, své přenašeče. Ona –"
„Ticho," štěkl Paran a zastavil koně. „Myslel jsem, že nejsme sami právě teď."
Noto Nežit se rozhlížel po okolí. „Támhle," šeptl a ukázal do ústí jedné uličky.
Dívali se, jak ze stínu vystupuje mladá žena. Byla nahá, děsivě hubená a měla tmavé, velké a vlahé oči. Rty rozpraskané, vlasy rozcuchané, se zapletenou špínou. Spratek, jaký přežívá na ulici, sbírá odhozené věci, a přece…
„Není přenašeč," podotkl Paran. „Vidím v ní… nejčistší zdraví."
Noto Nežit kývl. „Ano. Přes to, jak vypadá. Kapitáne Laskavo, to dítě bylo vybráno… Soliel."
„Předpokládám, že něco takového jste nepovažoval za možné, ani když jste ještě byl kněz."
Ranhojič jen zavrtěl hlavou.
Dívka popošla blíž. „Malažané," zachraptěla, jako by nemluvila často. „Kdysi. Roky – rok? Kdysi tu byli další Malažané. Jeden z nich předstíral, že je Gral, ale já mu pod šaty viděla zbroj, viděla jsem znak Paličů mostů, jak jsem se schovávala pod vozem. Byl mladý, ale ne moc mladý. Oni mě zachránili, Malažané. Odvedli lovce. Zachránili mě."
Paran si odkašlal. „A tak si tě Soliel vybrala, abys nám pomohla."
„Protože ona vždycky žehná těm, kdo splácejí laskavostí," ozval se Noto Nežit. Hlas se mu chvěl úžasem. „Soliel," zašeptal, „odpusť mi."
„Jsou tu lovci," pokračovala dívka. „Přicházejí. Vědí, že tu jste. Cizinci, nepřátelé bohyně. Jejich vůdce chová převelikou nenávist ke všemu. Kosti zjizvené, obličej rozbitý, krmí se bolestí, kterou způsobuje. Pojďte se mnou –"
„Děkuju, ale ne," odmítl Paran. „Věz, že tvé varování vítáme, ale já se s těmi lovci chci setkat. Chci, aby mě odvedli za šedou bohyní."
„Rozbitá tvář to nedovolí. Zabije tebe i tvého koně. Tvého koně jako prvního, protože takové tvory nenávidí."
„Kapitáne, prosím," sykl Noto Nežit, „tohle je nabídla od Soliel –"
„Nabídka, kterou od Soliel čekám," odtušil Paran tvrdým tónem, „přijde později. Jedna bohyně po druhé." Zaváhal a ohlédl se po ranhojiči. „Tak tedy běž s ní. Sejdeme se u vchodu do Velkého chrámu."
„Kapitáne, co ode mě čekáte?"
„Já? Nic. Čekám, že vás Soliel využije, ale ne tak jako tady to dítě. Čekám mnohem víc než to." Pobídl koně. „A ne jako odpověď neberu," dodal do klapotu kopyt.
* * *
Noto Nežit se díval, jak ten šílenec odjíždí hlavní třídou. Nakonec otočil koně k dívce. Vytáhl si z úst rybí kostičku a strčil si ji za ucho. Odkašlal si. „Bohyně… dítě, nechci zemřít, ale musím podotknout, že ten muž nemluví za mě. Pokud ho smeteš za jeho neuctivost, rozhodně v tom nebudu vidět nic nezaslouženého a nespravedlivého. Vlastně –"
„Buď zticha, smrtelníče," pronesla dívka mnohem starším hlasem. „S tím mužem visí celý svět na vlásku a já nehodlám být navěky známa jako ta, kdo je zodpovědná za změnu tohoto stavu. V jakémkoliv ohledu. Nyní se připrav k jízdě – povedu tě, ale pokud ztratíš cestu, čekat na tebe nebudu."
„Myslel jsem, že ses nabídla, že mě povedeš –"
„To je nyní méně důležité," ušklíbla se. „Převráceno nanejvýš nekalým způsobem, mohl bys říct. Ne, nyní chci být svědkem. Rozumíš? Být svědkem!" S tím se dívka otočila na patě a rozběhla se.
Ranhojič s kletbou pobídl koně a vyrazil za děvčetem.
* * *
Paran klusal po hlavní třídě. Vypadala spíš jako procesní trasa k nekropoli než jako ústřední tepna G'danisbanu, dokud před sebou neuviděl dav lidí s jedním mužem v čele. Muž svíral kosu, z níž visel koňský ohon slepený zaschlou krví. Nesourodé vojsko – asi třicet, nanejvýš čtyřicet lidí – vypadalo, jako by ho zverboval v pohřební jámě nějakého

nuzáka. Byli pokrytí boláky a podlitinami, končetiny měli pokřivené, obličeje ochablé, oči se jim leskly šílenstvím. Někteří nesli meče, další řeznické sekáčky a nože či oštěpy, ovčácké berly a klacky. Většina se jen tak tak udržela na nohou.
To ovšem neplatilo o jejich vůdci, jehož dívka prve nazvala Zničená tvář. Měl opravdu ztrhaný, znetvořený obličej, maso a kosti poskládané na pravé straně brady a pak natažené šikmo k pravé lícní kosti. Kapitán si uvědomil, že ho musel kousnout kůň.
…Tvého koně jako prvního, protože takové tvory nenávidí…
V poničené tváři hořely šilhavé, zapadlé oči a upřely se na Parana. Na propadlé jeskyni úst se objevilo cosi jako úsměv.
„Její dech pro tebe není dost sladký? Jsi silný, že jí vzdoruješ. Nejdřív chce vědět, kdo jsi. Než," úsměv se pokřivil ještě víc, „než tě zabijeme."
„Šedá bohyně neví, kdo jsem, z jednoho důvodu," odtušil Paran. „Já se od ní odvrátil. Ona mě nemůže přinutit k ničemu."
Zničená tvář sebou trhl. „Je tu zvíře… ve tvých očích. Odhal se, Malažane. Ty nejsi jako ostatní."
„Pověz jí," řekl Paran, „že jí chci učinit nabídku."
Muž naklonil hlavu na stranu. „Chceš šedou bohyni utěšit?"
„Jistým způsobem. Ale měl bych tě upozornit, že máme velmi málo času."
„Velmi málo? Proč?"
„Doveď mě za ní a já všechno vysvětlím. Ale pospěš si."
„Ona se tě nebojí."
„To je dobře."
Muž si Parana ještě chvíli prohlížel, pak mávl kosou. „Tak tedy pojď za mnou."
* * *
Během let poklekla Torahaval Delat před nejedním oltářem, a u všech objevila něco, co považovala za pravdu. Totiž že veškeré uctívání je jen odrazem uctívačů. Bůh, jakkoliv vlídný, je ztýrán do množství masek, vytvořených podle tajných tužeb, choutek, obav a radostí jednotlivých smrtelníků, kteří jen hrají hru na podlézavý souhlas.
Věřící se vrhají do víry. Věrní se topí ve svém vyznání.
A pak tu byla další pravda, která na povrchu popírala tu první. Čím laskavější a dobrotivější bůh, tím drsnější a krutější jeho vyznavači, protože se svého přesvědčení drží s vypjatou jistotou, horečnatou ve své krajnosti, a tak nesnesou opozičníky. Ve jménu svého boha budou zabíjet a mučit. A sami v tom neuvidí žádný rozpor, i když budou mít ruce celé od krve.
Torahaval měla na rukou krev, dnes obrazně, ale kdysi i doslova. Ve snaze naplnit jakýsi obrovský, prázdný prostor ve své duši skočila a začala se topit. Hledala nějakou vnější ruku spásy – pátrala po tom, co nenalezla v sobě. A ať byl ten který bůh vlídný a naplněný láskou, nebo krutý a ubližující, jeho dotek jí připadal stejný – stěží ho cítila přes otupující posedlost, bez níž se nedokázala obejít.
Na současnou stezku vklopýtala stejně jako na tolik jiných předtím, avšak tentokrát zřejmě nebylo cesty zpátky. Každá alternativa. každá možnost jí zmizela před očima. První vlákna sítě byla spředena před čtrnácti měsíci ve městě, jež si zvolila za domov, v Karašiméši na březích vnitrozemského Karaského moře – sítě, jíž dovolila v záchvatu smyslné svéhlavosti utáhnout se kolem ní.
Sladké vábení šedé bohyně, v duchu nyní jedovaté milenky Spoutaného – svůdnost kazu byla tak lákavá. A nebezpečná. Pro nás pro oba. Jak se tak vlekla za Bridthokem Uličkou slávy vedoucí k transeptu, uvědomila si, že to bylo jako roztáhnout nohy před nevyhnutelným, zpola přivolávaným znásilněním. Lítost přijde později, pokud vůbec. Možná je to docela vhodný konec.
Pro hloupou ženu, která se nikdy nenaučila žít.
Energie šedé bohyně natahovala tlusté úponky vyraženými dveřmi, tak agresivní, že rozežírala i kámen.
Na prahu na Bridthoka a Torahaval čekali zbývající akolyté této zoufalé víry. Septhune Anabhin z Omari a Sradal Purthu, jenž před rokem uprchl z Y'Ghatan po neúspěšném pokusu zabít tu malazskou couru Šeranu. Oba vypadali jaksi menší, jako by přišli o esenci z duše, která se rozpustila v nakažlivině jako sůl ve vodě. Když se otočili k Bridthokovi a Torahaval, měli v očích zděšení a hrůzu.
„Sribin je mrtvý," zašeptal Septhune. „Teď si vybere dalšího."
A také vybrala.
Neviditelná ruka, obrovská a s drápy a s větším počtem prstů, než si lze představit se zdravým rozumem, se sevřela Torahaval kolem hrudníku. Do těla jí zajely oštěpy bolesti a z hrdla jí unikl přidušený výkřik, když se zapotácela, protlačila se mezi ostatními, kteří horem pádem couvali a v očích měli úlevu a lítost – a úleva lítost zdaleka převyšovala. Torahaval k nim pocítila nenávist. Přiklopýtala k oltáři a s očima pálícíma kyselou mlhou moru zvedla hlavu a podívala se na Poliel.
A spatřila hlad, jenž byl žádostivostí.
Bolest se rozšířila, vyplnila celé tělo – a ustoupila, protože drápy se stáhly a uvolnily sevření. Torahaval padla na kolena a bezmocně uklouzla ve vlastním potu, jenž vytvářel louži na mozaice pod ní.
Pozor na to, co od nás žádáš. Pozor na to, co hledáš.
Z Uličky slávy se ozval dusot kopyt a sílil.
Přichází jezdec. Jezdec? Kdo se opovažuje – bohové pod námi, děkuju ti, ať jsi kdokoliv. Děkuju. Ještě se zuby nehty držela. Ještě několik nádechů, ještě několik…
* * *
Zničená tvář se s opovržlivým úšklebkem protlačil mezi kněžími krčícími se na prahu. Paran přelétl pohledem tři scvrklé,

třesoucí se lidi a zamračil se, když všichni poklekli, jakmile na nich spočinul zrakem, a sklonili hlavy.
„Co je trápí?“ zeptal se.
Zničená tvář se zachechtal. „Hezky řečeno, cizinče. Máš v páteři železo, to ti přiznávám.“
Hňup. Já se nepokoušel o vtip.
„Slez z toho zatraceného koně,“ štěkl Zničená tvář, zaclánějící ve dveřích. Olízl si křivé rty a kosu držel oběma rukama.
„Ani náhodou,“ odtušil Paran. „Vím, jak se staráš o koně.“
„K oltáři nemůžeš přijet!“
„Uhni mi z cesty,“ vyzval jej Paran. „Tohle zvíře se nenamáhá s kousáním, rovnou kope a dupe. Vlastně miluje zvuk křupajících kostí.“
Kůň s rozšířenými nozdrami popošel blíž a Zničená tvář ucukl a couvl. Vycenil pokřivené zuby a sykl: „Necítíš její hněv? Její rozhořčení? Jaký jsi ty hlupák!“
„Cítí ona můj hněv?“
Paran se sklonil, když kůň překročil práh. Vzápětí se zase narovnal. Na zemi se svíjela nějaká žena, tmavou pleť zalitou potem, a třásla se, jak kolem ní klouzal morem nakažený vzduch jako milenecké laskání.
Za ženou se na třech širokých, nízkých schodech, posetých úlomky oitářního kamene, zvedal stupínek. Na stupínku, kde kdysi stával oltář, byl nyní trůn z pokřivených znetvořených kostí. A na něm postava vyzařující takovou moc, že téměř nebyla vidět. Dlouhé údy, hnisající jedem, obnažená hruď, androgynní, zakrnělá, bez výraznějších znaků, natažené nohy měly příliš mnoho kloubů a končily třemi prsty s drápy, dravci, a přitom velké jako ankar’alí. Oči měla Poliel jako slabounké jiskry, rozmazané a vlhké uprostřed černých prohlubní. Ústa, široká, s popraskanými, zhnisalými rty, zvedla v úsměvu.
„Převtělenci mě neděsí,“ pronesla slabým hlasem. „Chvilku jsem si myslela… ale ne, nic pro mě neznamenáš.“
„Bohyně,“ řekl Paran a usadil se v sedle pohodlněji, „zůstávám odvrácený. Ta volba je má, nikoliv tvá, takže vidíš pouze to, co chci, abys viděla.“
„Kdo jsi? Co jsi zač?“
„Za normálních okolností, Poliel, jsem pouhý arbitr. Přišel jsem ti učinit nabídku.“
„Tedy chápeš pravdu pod závojem,“ usoudila Poliel. „Krev byla jejich cesta. A tak jsme se rozhodli ji otrávit.“
Paran se zamračil, nakonec pokrčil rameny a sáhl si za košili. „Tady je můj dar,“ pravil a zaváhal. „Lituji, Poliel, tyhle okolnosti… nejsou normální.“
„Nechápu –“ začala šedá bohyně.
„Chytej!“
Z ruky mu vylétl malý, lesklý předmět.
Ona zvedla ruku na obranu.
Při dopadu se ozval šeplavý, podivně slabý zvuk. A jí se do ruky zabodl kovový úlomek. Otataral.
Bohyně dostala křeč a vyrazila strašlivý, zvířecí skřek. Chaotická energie, rozervaná na cáry, se roztočila, vlny šedého ohně létaly jako ze řetězu puštění tvorové plní vzteku a za nimi vybuchovala mozaiková podlaha.
Paran z plašícího se koně sledoval požár agonie a najednou ho napadlo, jestli snad neudělal chybu.
Podíval se na smrtelnou ženu schoulenou na podlaze. A pak na její útržkovitý stín, prostříhaný… ničím. Tolik jsem věděl. Čas téměř vypršel.
* * *
Jiný trůn, tento tak slabý, že byl pouhým náznakem zbytkových stínů, načrtnutý přes pláně špinavého ledu – podivně změněný, usoudil Rychlej Ben, od doby, kdy ho viděl naposledy.
Stejně jako hubený, přízračný bůh, na tom trůně usazený. Jistě, kápě byla stejná, zakrývala tvář, a pokroucená černá ruka stále spočívala na vycházkové holi – bidýlko mrchožrouta, třeba jednonohého supa – a ze zjevení, jež bylo Stínupán, vyzařovala hustá, protivná… blazeovanost, otírající se čaroději o smysly jako přeslazené kadidlo. Na čemž nebylo pranic neobvyklého. Přesto tu bylo… něco…
„Delate,“ zamumlal bůh, jako by každé písmeno toho jména chutnalo sladkým uspokojením.
„Nejsme nepřátelé,“ podotkl Rychlej Ben, „už ne, Stínupáne. To přece musíš vidět.“
„Ale ty přece nechceš, abych to viděl, Delate! Ne, ne, ne, nechceš. Nemám vidět minulost – zrady, lži, ohavné urážky, které jsi mi uštědřil, ohavné jako plivanec u mých nohou!“
„Okolnosti se mění.“
„To tedy ano!“
Čaroděj cítil, jak mu pod šaty stéká pot. Něco tu bylo… ale co?
A nebylo to nic dobrého.
„Víš, proč jsem tady?“ zeptal se Rychlej Ben.
„Ona si žádnou milost nezaslouží, čaroději. Ani od tebe ne.“
„Jsem její bratr.“
„Existují obřady, které taková pouta zpřetrhají,“ podotkl Stínupán, „a tvoje sestra je vykonala všechny!“
„Vykonala je všechny? Ne, vyzkoušela je všechny. Na některá vlákna takové obřady nedosáhnou. To jsem zajistil. A nechci, aby to bylo jinak.“
Frknutí. „Vlákna. Taková, která spřádáš s největší rozkoší, Adaefóne Delate? No ovšem. To je tvé nejskvělejší nadání, spřádání beznadějných přaden.“ Stínupán zakýval hlavou v kápi a recitoval: „Sítě a oka a pasti, šňůry a háčky a návnady, sítě a oka a –“ Předklonil se. „Pověz mi, proč by měla být tvoje sestra ušetřena? A jak – opravdu jak – si představuješ, že bych ji měl zachránit? Ona přece není má, že ? Není tady ve Stínutvrzi, že ?“ Naklonil hlavu na stranu. „No tohle. Právě se naposledy nadechuje… jako smrtelná milenka šedé bohyně – co, tážu se, čekáš, že udělám?“

Rychlej Ben zíral. Šedá bohyně? Poliel? Ach, Torahaval… „Počkej," vyhrkl, „Flaška to potvrdil – je to víc než instinkt – že v tom máš prsty. Právě teď, ať jsou kdekoliv, má to něco společnýho s tebou?"
Stínupán se křečovitě zachechtal, až se mu hubené, nehmotné údy zakmitaly. „Jsi mi dlužný, Adaefóne Delate! Uznej to, a já tě pošlu za ní! Okamžitě! Přijmi dluh!"
Zatraceně. Nejdřív Kalam a teď já. Ty neřáde, Stínupáne – „No dobře, jsem ti dlužný! Přijímám dluh!"
Bůh stínu líně mávl rukou.
A Rychlej Ben zmizel.
Když Stínupán opět osaměl, opřel se na trůně. „Zneklidňující," zašeptal. „Neopatrný, nevšímal si této rozlehlé, převážně prázdné síně znějící ozvěnou. Chudák. Takový chudák. A, co to držím v ruce?" Podíval se na kosu s krátkým držadlem, kterou nyní svíral, a zvedl si ji k očím. Přimhouřil oči, rozhlédl se v šeru a řekl: „Jen se na to podívej! Vlákna! Horší než pavučiny jsou! Dostanou se všudejasný důkaz nepořádného… vedení domácnosti. Ne, to nepůjde, to rozhodně nepůjde." Máchl kosou do kouzelných chapadel a díval se, jak se srážejí do nicoty. „Tak," pronesl s úsměvem, „hned se cítím hygieničtěji."
* * *
Probudily ho ruce v rukavicích na krku. Chvíli se zmítal, pak ho kdosi zvedl na kolena. Před sebou uviděl Kalamův obličej a v něm vepsanou čirou hrůzu.
„Ta vlákna!" vyjekl asasín.
Flaška odstrčil jeho ruce, přelétl pohledem píščitou pláň a zabručel. „Řekl bych, že jsou načisto přeříznutá."
„Dojdi pro něj, Flaško!" ozval se Šumař stojící opodál. „Najdi ho – a přiveď ho zpátky!"
Mladý voják zíral na oba muže. „Co? A jak to mám asi udělat? Vůbec tam neměl chodit!" Připlazil se blíž a zadíval se na čarodějův bezvýrazný obličej. „Je pryč," potvrdil. „Hezky ve Stínupánově doupěti – na co to vůbec myslel?"
„Flaško!"
„Jo," dodal voják, jak jeho pozornost upoutalo cosi jiného, „koukněte na tohle – zajímalo by mě, co má za lubem?"
Kalam ho odstrčil, padl na všechny čtyři a třeštil oči na panenky. Pak vyskočil. „Apsalar! Kde je?"
Šumař zasténal. „Ne, už zase!"
Asasín už držel oba dlouhé nože. „Mistr Kápě ji vem – kde je ta mrcha?"
Zmatený Flaška jen krčil rameny, když si oba náhodně vybrali směr a vyrazili. Pitomci. Tohle mají za to, že nikomu nic neřeknou! O ničem! Podíval se na panenky. Tohle tedy začíná být náramně zajímavé…
* * *
„Ten hlupák odešel a zabil se," prohlásila kapitán Ambroň. „A vzal s sebou našeho nejlepšího léčitele – rovnou do brány mistra Kápě!"
Hurlochel tam stál se zkříženýma rukama. „Nemyslím si –"
„Poslouchejte," štěkla Ambroň a kaprál Futhgar vedle ní důrazně přikyvoval, když pokračovala. „Teď velím já, a nic na celým tomhle zatraceným světě na tom nic nezmění –"
Větu nedokončila, protože ze severní strany tábora zazněl výkřik, pak vzduch rozrazilo vytí – tak blízko a nahlas, až měl Hurlochel pocit, že mu praskla hlava. Sehnul se a otočil. Nad střechami stanu se kutálel voják, zbraň mu vypadla z ruky – a najednou zapleskala přídržná lana a země se zachvěla –
A na zemi se objevil obrovský, rozmazaný černý tvor, ženoucí se rychle jako blesk – přímo na ně.
Trojici zasáhla vlna elektřinou nabitého vzduchu jako dobývací beran a vzápětí k nim dorazilo zvíře. Hurlochel měl vyražený dech. Proletěl vzduchem, tvrdě dopadl na rameno a překulil se – koutkem oka zachytil kapitána Ambroň, již to odhodilo stranou jako hadrovou panenku, a Futhgar zmizel v hlíně, když přes něj půlnoční stvoření prostě přeběhlo – Ohaří oči –
Táborem se najednou řítili další – koně řičeli, vojáci řvali hrůzou, vozy padaly na bok před energetickou vlnou – a Hurlochel spatřil jednoho – ne, to není možné –
Svět děsivě potemněl. Hurlochel ležel na hromádce, ochromený, zoufale se snažil popadnout dech. Křeč svírající mu hrudník náhle povolila a do plic mu pronikl přesladký vzduch plný prachu.
Opodál kašlala kapitán Ambroň, klečela a plivala krev.
Futhgar jenom uboze zasténal.
Hurlochel se zvedl a otočil se – ohaři právě dorazili ke g'danisbanské hradbě – a vytřeštil oči, protože obrovský kus hradby prostě vybuchl, kamení a cihly létaly k nebi a všude se válela mračna prachu – pak tlaková vlna dorazila k táboru –
Kolem se přehnal kůň s očima zbělelýma strachem –
„Nejdou po nás!" zasupěla Ambroň a popolezla blíž. „Díky bohům – jenom tudy prošli – jenom –" Znovu se rozkašlala.
Hurlochelovi se podlomily nohy, padl na kolena. „Nedává to smysl," zašeptal a kroutil hlavou, zatímco ve městě se domy kymácely a rozletovaly se na kusy –
„Co?"
Podíval se na Ambroň. Ty to nechápeš – já se té černé bestii díval přímo do očí, ženská! „Viděl jsem… viděl jsem –"
„Co?"
Viděl jsem čirou hrůzu –
Země znovu zaduněla. Opět se ozvalo ječení – a spatřil pět obrovských tvorů, neoblomně vyrývajících široké cesty přes tábor – velkých, větších než – ach, bohové pod námi –
* * *
„Řekl, že máme počkat –" začal Noto Nežit a zakvílel, protože jeho kůň sebou trhl tak prudce, že později přísahal, že slyšel, jak se mu lámou kosti. Zvíře se vzápětí otočilo od vstupu do chrámu a vyrazilo. Ranhojič mu sletěl ze hřbetu jako

dřevěná hoblina.
Dopadl neohrabaně. Cítil a slyšel, jak mu praskají žebra, ale bolest zmizela pod naléhavějšími potížemi, totiž že mu v krku uvázla rybí kostička. Jak se dusil, obloha potemněla, oči mu lezly z důlků –
Pak se nad ním sklonila ta dívka. Mračila se, dlouho.
Pitomec pitomec pitomec –
Než mu sáhla do krku a jemně kostičku vytáhla. Po prvním, nádherném nadechnutí zafňukal, zavřel oči a konečně si uvědomil, že ho při každém nádechu bodá po celém hrudníku. Otevřel slzící oči.
Dívka se nad ním stále ještě skláněla, avšak pozornost upírala jinam. Nedívala se ani na vchod do chrámu – sledovala hlavní třídu.
Kde někdo mlátil do pekelných bubnů, až z toho dunění nadskakovaly dlažební kostky – a způsobovaly další bolesti –
A to dnešek začínal tak pěkně…
* * *
„Nejsem převtělenec," sdělil Paran bohyni svíjející se na trůně, ruku probodnutou, takže ji otataralový hrot držel tady v této říši, v této ohavné krajnosti, „vůbec nejsem převtělenec, i když by to tak mohlo vypadat. Žel, Poliel, je to složitější. Dřívější poznámka mého společníka ohledně mých očí – no, to stačilo, a podle vytí, které jsme právě slyšeli, je načasování zřejmě správné."
Kapitán se podíval na ženu na podlaze. Byla v bezvědomí, možná mrtvá. Nemyslel si, že se jí ohaři budou zabývat.
Narovnal se v sedle. „Nemůžu zůstat. Ale ještě ti na rozloučenou řeknu: udělala jsi hroznou chybu. Naštěstí nebudeš mít moc času na lítost."
Ve městě zahřměly výbuchy a přibližovaly se.
„Zapleteš se se smrtelníky, Poliel," prohodil otáčeje koně, „a zaplatíš za to."
* * *
Muž nazývaný Zničená tvář – jenž míval jiné jméno, jiný život – se krčil za dveřmi u oltářní komnaty. Tři kněží uprchli na chodbu. Prozatím byl sám. Úplně sám. Už zase. Ubohý voják povstání, mladý a tak hrdý, tenkrát – to vše bylo zničeno v jediném okamžiku.
Gralský kůň, s dechem páchnoucím po mokré trávě a zuby jako dláta, mu prokousl maso i kost a všechno mu sebral. Stal se nevítaným zrcadlem ošklivosti, kdokoliv se na něj podíval, zkřivil tvář odporem či, což bylo horší, morbidním zaujetím. A nový strach zapustil hladové kořeny hluboko do jeho duše a vrhal do ní děsy, které ho poháněly. Toužil vidět bolest a utrpení jiných, snažil se zmnožit svou bídu, hledal vojáky nové věci, všechny zkrachovalé jako on.
Poliel dorazila jako dar – a teď ji ten parchant zabil, právě ji zabíjel – a všechno mu vzal. Znovu.
Kopyta sklouzla po dlažbě a on couvl dál, jak jezdec projel vchodem a kůň na široké chodbě zrychlil z klusu do cvalu. Zničená tvář za ním zíral s nenávistí v očích.
Ztraceno. Všechno je ztraceno.
Ohlédl se do sálu –
* * *
Rychlej Ben přistál jako kočka do kaskády nakažlivé agonie loupající se z bohyně uvězněné pouhé tři kroky od něj. Zhroutil se na břicho a chytil se rukama za hlavu. To je vážně legrační, Stínupáne. Otočil hlavu. Na dosah ruky mu ležela Torahaval.
Chudinka – neměl jsem ji trápit. Ale… ukažte mi nějaké soucitné dítě a já se otevřeně přiznám k víře v zázraky a ještě přihodím nevyplacený žold. Ji ale vyřídila její přecitlivělost. Nicméně co by byl život, kdyby člověk nelitoval pár tisíc věcí?
V místnosti byl otataral. Musel ji zvednout a odtáhnout ven. Jakmile se jednou dostal z toho chaotického blázince, už to nebylo tak těžké. Jak se – k jeho nesmírnému úžasu – ukázalo, Stínupán dodržel slovo.
Tehdy zaslechl vytí ohařů, znějící hromovou ozvěnou z chodby.
* * *
Paran vyjel z chodby a prudce otočil koně doleva, takže těsně minul Šán – obrovská černá šelma proběhla kolem něj rovnou do velkého chrámu. Za ní se hnal Křižák a nakonec Baran, jemuž z tlamy visel bezvládný plazí panter, snažící se zpomalit únosce tím, že drhl drápy po dláždění, což mu ovšem nebylo k ničemu. A jako poslední se blížili Slepucha s Gerykem.
Jak se Geryk řítil k chrámu, zavyl divokou radostí – jako by se těšil na dokonání nějaké vytoužené pomsty.
Paran se za nimi chvíli díval, pak zahlédl Noto Nežita. Ranhojič ležel na zemi a nad ním se skláněla bezejmenná dívka.
„Pro mistra Kápě," štěkl Paran. „Na tohle není čas – zvedni ho. Soliel, jdeme teď do tvého chrámu. Nežite, kde do Propasti máš koně?"
Dívka se narovnala a ohlédla se. „Smrt mé sestry se blíží," poznamenala.
Kapitán sledoval směr jejího pohledu a spatřil prvního degarota.
Ach, tohle jsem začal já, že?
Chrámem za nimi otřásl silný výbuch.
„Je čas jít!"
* * *
Rychlej Ben popadl sestru za kapuci a táhl ji ven ze sálu. Ale už mu bylo jasné, že to nebude k ničemu. Přicházeli si pro něj ohaři a on byl v komnatě prostoupené otataralem.
Stínupán nikdy nehrál fér a čaroděj musel přiznat, že tentokrát ho převezl. A tentokrát už je to pro mě naposledy –
Z chodby slyšel cvakající drápy a vzhlédl –
* * *

Zničená tvář zíral na útočící šelmu. Démon. Tvor nesmírně krásný a čistý. A jemu už nezbývalo vůbec nic. Ano, ať mě zabije krása.
Vstoupil šelmě do cesty –
A byl odmrštěn stranou, dost tvrdě, aby si narazil hlavu o zeď a na okamžik ztratil vědomí. Uklouzl a spadl na záda – temnota, vířící, vzdouvající se stíny –
Jak se nad ním démon vztyčil, spatřil další postavu, celou v černém, s nožem v ruce. Ten nůž zarazila šelmě do pravé plece.
Démon zavřískl – bolestí, rozhořčením – sklouzl a stočil se k novému útočníkovi.
Který tam už nebyl, nějak se dostal na opačnou stranu, mával končetinami a každý pohyb byl zvláštně rozmazaný.
Zničená tvář jen kulil oči. Nože se znovu zamíhaly a démon narazil na protější stěnu. V jantarových očích mu zaplálo.
Chodbou se blížili další démoni, ale zpomalili. Zacvakaly drápy –
A mezi nimi se najednou pohyboval ten člověk. Čepele nožů se zaleskly rudě, přímo tančily ve vzduchu. Jeho ruce připomínaly hady, a se stejným půvabem vykopl a zasáhl zvíře do hlavy – velké jako hlava koně, avšak širší – a ta hlava se při nárazu otočila, následovala ramena a trup, stočily se s podivnou elegancí a démon vyletěl vzhůru, převrátil se a hlavou dolů narazil do boční stěny.
Cihly se rozletěly, zeď se propadla do další místnosti a démon ji následoval v oblaku prachu.
Na chodbě zavládl zmatek a zabiják se najednou ocitl vedle Zničené tváře a z tasených dýk kapala krev.
Byla to černovlasá žena.
Na dlažbě to zachřestilo a vedle ženy zabrzdily dvě malé, jakoby ptačí kostřičky. Tlamičky měly otevřené, z prázdných hrdel jim vycházelo syčení a švihaly kostlivými ocásky. Jedna poposkočila a sklonila hlavu –
A shromáždění démoni ucukli.
Další plazí zasyčení, tentokrát hlasitější – od tvora lapeného v šelmí tlamě. Zničená tvář v jeho očích spatřil mrtelný strach –
Žena promluvila tiše, očividně to bylo určeno Zničené tváři: „Následuj čaroděje a jeho sestru – našli za stupínkem únikovou díru – myslím, že mají dost času, aby unikli. A ty taky, pokud půjdeš hned.“
„Já nechci jít,“ řekl s pláčem, který nedokázal potlačit, „já chci jenom umřít.“
To ji přimělo pootočit hlavu od démonů.
Zadíval se do jejích nádherných, protažených očí, černých jako eben. A její tvář nebyla zrcadlem, nezračil se v ní odpor. Ne, jen ho pozorovala, a pak se tam mihlo něco, co mohl být… žal.
„Běž do chrámu Soliel,“ poradila mu.
„Ona se vždycky odvrací –“
„Dnes se neodvrátí. Ne, když ji Ganoes Paran drží pod krkem. Běž. Nech se vyléčit.“
Něco takového bylo zhola nemožné, ale jak by ji mohl odmítnout?
„Pospěš si, nevím, jak se Cudrn s Telorast daří zadržovat tuhle hrozbu, ani jak dlouho to vydrží –“
Ještě nedomluvila a z chodby za démony zazněl řev. Démoni se přiblížili k prahu a zděšeně poštěkávali.
„Tak a konec,“ zamumlala a zvedla nože.
Zničená tvář vyskočil a rozběhl se k oltáři.
* * *
Rychlej Ben nevěřil vlastním očím. Nechápal, co ohaře zadrželo – slyšel zvuky boje, vrčení, štěkot, pištění bolestí, a když se na okamžik ohlédl přes rameno, než pronesl Torahaval černou dírou, měl dojem, že zahlédl… něco. Někoho, nezřetelného ve stínech na prahu.
Ať ta srážka znamenala cokoliv, vykoupila mu život. A život jeho sestry. Takovým oběživem Rychlej Ben nehodlal plýtvat.
Hodil si Torahaval přes rameno, vstoupil do úzké chodby a běžel, jak nejrychleji zvládl. Zanedlouho za sebou uslyšel kroky. S kletbou se otočil, přičemž třískl Torahaval hlavou o zeď a ona zasténala.
Hnal se k němu muž se znetvořeným obličejem – ne, pokousaný koněm. „Pomůžu ti,“ nabídl se. „Honem! K chrámu se blíží zkáza!“
To on zastavil ohaře? Na tom nezáleží. „Vezmi ji za nohy, příteli. Jakmile se dostaneme z posvěcený půdy, můžeme odsud zmizet –“
* * *
Když se ohaři chystali vyrazit proti Apsalar, ta vrátila nože do pochev. „Cudrn, Telorast,“ řekla, „přestaňte s tím syčením. Je čas jít.“
„S tebou není žádná legrace, Neapsalar!“ křičela Cudrn.
„To není, že?“ přidala se Telorast a kývala hlavou. Byl to neurčitě hrozivý pohyb, nicméně zabíral.
„Kde je?“ chtěla vědět Cudrn.
„Pryč!“
„Bez nás!“
„Za ní!“
* * *
Poliel, šedá bohyně moru, nemocí a utrpení, vězela ve vlastní noční můře. Všechny síly ji opustily, odtekly pryč. V ruce měla vražený vražedný otataral, seděla na trůně a zmítala se v křečích.
Zrady, příliš mnoho zrad – energie Chromého boha ji opustila – a ten neznámý smrtelník, vražedník s chladným pohledem, jenž nic nepochopil. Jménem koho? Za čí osvobození se vůbec vede tahle válka? Zatracený hlupák.
Co je to za kletbu, vidět odhalené kazy, pokřivenou zlobu smrtelníků vytaženou na povrchu, vystavenou dennímu

světlu? Kdo mezi následovníky kdy usiloval, ať úmyslně, či bezmyšlenkovitě, o čistotu sebezničení? V posedlosti si sami způsobovali smrt, ale to byl jen slabý odraz smrti, jakou přinášeli zemi, vodě, samotnému vzduchu. Sebezničení činilo obětí celý svět.
Apokalypsy bývají zřídkakdy nenadálé. Ne, mezi smrtelníky se plíží pomalu, přesto nevyhnutelně, zarytě ničí veškerý život, zdraví, krásu.
Na tento svět ji přitáhli lidé s chorou myslí a ohavnou duší, kvůli zemi, kvůli naději, že by ji mohla v nepřítomnosti nejkrutějších mučitelů a ničitelů vyléčit, se je pokusila vyhubit morovým dechem – neuměla si představit, jaký osud by si zasloužili víc – a kvůli tomu teď sama umírá.
Zuřila. Zrada!
Do sálu vstoupilo pět ohařů stínu.
Její smrt. Stinupáne, ty pitomče.
Jeden ohař cosi vyplivl, cosi, co sklouzlo ke stupínku, kde to prskalo a svíjelo se.
I v přívalu bolesti si Poliel zachovala schopnost jasně myslet. Pokoušela se pochopit, co vidí – a ohaři mezitím uprchli, oběhli stupínek a vpadli do únikové chodby – pochopit toho přikrčeného, šupinatého pantera s jednou nohou napuchlou infekcí a rozdrcenýma zadníma nohama a kyčlemi – nemohl uprchnout. Ohaři ho tu zanechali – proč?
Aby sdílel můj osud.
Poslední myšlenka, stěží sama o sobě uspokojivá, a už dorazili degarotové, naježení vztekem a hladem, starší jako kterýkoliv bůh, připravení o kořist, ale ochotní spokojit se se zabitím té, jež zůstala.
Poraněný t'rolbarál, vřískající strachem a zuřivostí.
Poraněná bohyně, která chtěla vyléčit Ohnici. Protože to byl skutečný cíl horečky, takový byl chladný arbitr nemoci.
Připomněla si, že pouze lidé – opravdu poslední myšlenka – pouze lidé soustřeďují spásu výhradně jen na sebe.
A pak se na ni vrhli degarotové, první zotročitelé lidstva.
* * *
„Je z ní přenašečka," poznamenal Zničená tvář, „a víc. Už není chráněná, mor v ní zuří bez ohledu na to, co se stane s Poliel. Jakmile jednou začne, má to přirozenej průběh. Prosím," dodal a pozoroval toho muže, jak se snaží probudit Torahaval, „pojď se mnou."
Cizinec vzhlédl s bezmocným výrazem v očích. „Jít? Kam?"
„Do chrámu Soliel."
„Ta lhostejná čubka –"
„Prosím," naléhal Zničená tvář. „Uvidíš. Já ti pomoct nemůžu, ale věřím jí."
„Komu?"
„Není to daleko. Musí být vyléčená." Znovu se sklonil a uchopil ženu za nohy. „Jako předtím. Není to daleko."
Muž kývl.
Za nimi z chrámu unikl pronikavý výkřik, až se po tlustých zdech budovy rozběhly prasklinky a ze škvír vypadával prach. Země sténala, jak se prohnuly základy a táhly s sebou okolní ulice.
„Musíme si pospíšit!" vyhrkl Zničená tvář.
* * *
Paran sesedl. Táhl klopýtajícího, supícího Noto Nežita a vyrazil vrata chrámu Soliel – skromná, ale uspokojivá dávka energie, která stačila na to, aby laskavé bohyni sdělila, v jakém duševním rozpoložení se nalézá.
Dívka proklouzla kolem něj, když překračoval práh, a vrhla po něm překvapivě potěšený pohled, než odběhla do hlavní lodi.
Na stěnách chodby byly namalované postavy s hlavami skloněnými při požehnání, prosící či zoufající. Paran usoudil, že když se jedná o tuhle zatracenou bohyni, spíš to druhé. Z klenutého stropu se v záhybech snášely pohřební rubáše, bezpochyby mající za úkol připravit uctívače na nejhorší.
Dorazili do hlavní lodi ve chvíli, kdy se otřásla země – Velký chrám se bortil. Paran si přitáhl Noto Nežita k sobě a postrčil ho k oltáři. S trochou štěstí pohřbí ty zatracené degaroty. Ale zadržovat dech nebudu.
Vytáhl kartu a hodil ji na podlahu. „Soliel, jsi povolána."
Dívka stojící napravo od oltáře najednou podklesla v kolenou, vzhlédla a přihlouple zamrkala. A usmála se ještě víc.
Paran si přisahal, že si později vybaví všechny podrobnosti, když se bohyně musela nuceně objevit, tak znamenitá byla její stěží ovládaná zuřivost. Stála za oltářem, stejně androgynní jako její nyní mrtvá sestra, a ruce s dlouhými prsty – dokonalými, když přišlo na zatlačování již nevidoucích očí – zatínala v pěsti.
„Udělal jsi hroznou chybu –" pronesla pronikavým hlasem.
„Ještě jsem neskončil," přerušil ji Paran. „Vypusť svou magii, Soliel. Začni s léčením. Můžeš začít tady s Noto Nežitem, do něhož umístíš reziduum svého kouzla, dost silné, aby vyléčilo postižené v táboře za městem. A jakmile skončíš s ním, přijdou další, Polielini odloženci. Vyleč je taky a pošli je do světa –" Hlas mu ztvrdl. „Sedmiměstí už trpělo dost, Soliel."
Dlouho si ho prohlížela, nakonec pokrčila rameny. „Dobrá. A co se toho utrpení týče, to nechám na tobě, a nikoliv z vlastní volby."
Paran se zamračil. Otočil se, když za ním kdosi překvapeně vykřikl. Zamrkal a zazubil se. „Rychlej Ben!"
Čaroděj a Zničená tvář táhli jakousi ženu – tu, jíž zahlédl před oltářem ve velkém chrámu – a najednou všechno pochopil. A vzápětí si uvědomil, že nechápe nic.
Rychlej Ben se zadíval na oltář a přimhouřil oči. „To je ona? Pro mistra Kápě, nikdy by mě nenapadlo… to je jedno. Ganoesi Parane, tohle všechno je tvý dílo? Věděl jsi, že ti ohaři jdou po mně?"
„Ne tak docela, i když je mi jasné, proč si to myslíš. Dohodl ses se Stínupánem, co? Kvůli ní." Ukázal na bezvládnou

ženu.
Čaroděj se zamračil. „Moje sestra.“
„On vypustil degaroty,“ obvinila ho Soliel. „Roztrhali ji na kusy!“
Sestra Rychlýho Bena zasténala a pokusila se zvednout.
„Kurva,“ zamumlal čaroděj, „měl bych jít. Zpátky k ostatním. Než se probere.“
Paran si povzdechl a zkřížil ruce na prsou. „Vážně, Rychlej –“
„Ty víc než kdo jinej bys měl vědět, co to je sesterskej hněv!“ štěkl čaroděj a couvl. Podíval se na Zničenou tvář, jenž stál jako opařený a zíral na Soliel. „No tak,“ vybídl jej. „Měl jsi pravdu. Jdi za ní.“
Zničená tvář přikývl a klopýtavě vykročil.
Paran přihlížel, když Rychlej Ben otevíral chodbu.
Čaroděj ještě zaváhal a ohlédl se na kapitána. „Ganoesi, pověz mi něco,“ požádal.
„A co?“
„Tavore. Můžeme jí věřit?“
Otázka byla jako facka, nečekaně zaštípala. Zamrkal a pozorně se na druhého muže zadíval. „Tavore udělá, co bude třeba udělat, čaroději.“
„Pro sebe, nebo pro její vojáky?“ chtěl vědět Rychlej Ben.
„Pro ni v tom není žádný rozdíl, příteli.“
Ještě chvíli se dívali jeden druhému do očí, pak si čaroděj povzdechl. „Až to skončí, dlužím ti korbel piva.“
„Beru tě za slovo, Rychlej.“
Čaroděj blýskl tím svým nezapomenutelným, příšerně protivným úsměvem a zmizel v portálu.
Když se za ním se zašustěním zavřel, ta žena, jeho sestra, se zvedla na všechny čtyři. Vlasy jí visely do obličeje, avšak Paran zřetelně slyšel, jak říká: „Byl tam vlk.“
Naklonil hlavu. „Ohař stínu.
„Vlk,“ zopakovala. „Nejkrásnější, nejmilejší vlk na světě…“
* * *
Rychlej Ben otevřel oči a rozhlédl se.
Naproti němu seděl Flaška. Nikdo jiný tu nebyl. Odkudsi zblízka zaznívalo rozzlobený křik a hluk pranice. „Hezká práce,“ podotkl Flaška. „Stínupán tě jim hodil přímo pod nohy, a pokud by tě chytili, teď pohřbíval tvoji mrtvolu. Na cestu sem jsi použil jeho chodbu. Moc pěkný – jedno vlákno muselo přežít, čaroději, a dokonce ani Stínupán si ho nevšiml.“
„Co se to tu děje?“
Voják pokrčil rameny. „Starý spor, myslím. Kalam a Šumař našli Apsalar – s krví na nožích. Usoudili, že jsi mrtvej, víš, i když proč –“
Rychlej Ben už stál. A utíkal.
Vzápětí se ocitl uprostřed scény na pokraji katastrofy. Kalam se blížil k Apsalar, dlouhé nože v rukou, otataralový v přední pozici. Šumař stál stranou s naštvaným a bezmocným výrazem.
A Apsalar. Prostě čekala na podsaditého, hrozivého asasína. Nože nedržela a tvářila se odevzdaně.
„Kalame!“
Asasín se otočil, stejně jako Šumař.
„Rychlej!“ křikl sapér. „Našli jsme ji! S krví na nožích – a ty –“
„To už stačí,“ prohlásil čaroděj. „Jdi od ní, Kalame.“
Asasín pokrčil rameny a vrátil zbraně do pochev. „Zrovna moc toho nevysvětlila,“ zabručel rozčileně. „Jako obvykle. A já bych, Rychlej, přísahal, že tohle chtěla –“
„Chtěla co?“ zajímal se čaroděj. „Držela snad nože? Stojí v bojový pozici, Kalame? Copak není stínová tanečnice? Jsi zatracenej pitomec!“ Zamračil se na Apsalar a tišeji dodal: „Co ona chce… to jí my nemůžeme dát…“
Na kamení zazněly kroky a Rychlej Ben se otočil. Blížili se Flaška s kapitánem Faradan Sort.
„Tady jste všichni,“ poznamenala kapitán a očividně se snažila ovládnout zvědavost. „Chystáme se vyrazit. S trochou štěstí Čtrnáctou dohoníme dnes v noci. Aspoň Sinn si to zřejmě myslí.“
„To je dobrá zpráva,“ řekl Rychlej Ben. „Běžte, kapitáne, jdeme hned za várna.“
Nicméně se zdržel, dokud kolem něj neprošla Apsalar. Zvedl ruku a sáhl jí na rukáv. Ohlédla se.
Rychlej Ben zaváhal, pak kývl. „Vím, že jsi to byla ty, Apsalar. Děkuju.“
„Čaroději,“ opáčila, „nemám tušení, o čem to mluvíš.“
Pustil ji. Ne, to, co ona chce, jí my dát nemůžeme. Ona chce zemřít.
* * *
Kotilion, pokrytý prachem, sinalý vyčerpáním, vstoupil do trůnního sálu a zastavil se.
Před Trůnem stínu se shromáždili ohaři. Dva leželi, supěli a vyplazovali jazyky. Šán chodila kolem dokola v kruhu, cukala sebou a z roztrženého černého boku jí kapala krev. A Kotilion si všiml, že zranění jsou i ostatní.
Na trůně seděl Stínupán, rozmazaný, jako by byl uprostřed bouřkového mraku. „Podívej se na ně,“ pronesl tichým, hrozivým hlasem. „Dobře se na ně podívej, Kotilione.“
„Degaroti?“
„Ne, degaroti ne.“
„Ne, asi ne. Tohle vypadá jako rány po noži.“
„Měl jsem ho. A pak jsem ho ztratil.“
„Koho?“
„Toho příšerného čaroděje s tisícem tváří, toho!“ Zvedl stínovou ruku a ohnul dlouhé prsty. „Měl jsem ho přímo v

hrsti, jako tající kus ledu.“ Zaprskal a předklonil se. „Všechno je to tvoje vina!“
Kotilion zamrkal. „Tak počkej, já ohaře nenapadl!“
„To si myslíš ty!“
„Co má tohle znamenat?“ chtěl vědět Kotilion.
Druhá ruka se připojila k první a společně svíraly vzduch v křečovitém vzteku. Další zaprskání – a bůh zmizel.
Kotilion se zadíval na Barana a natáhl k němu ruku.
Na tiché zavrčení ucukl. „Nenapadl!“ zařval.
Všichni ohaři na něj upírali oči a nevypadali přesvědčeně.
* * *
Soumrak zakryl prach nad táborem, když kapitán Ganoes Paran – veda koně za sebou – ranhojič Noto Nežit a dívka – Naval D’natha se jmenovala – vyšplhali do kopce a prošli mezi prvními hlídkami.
Celý tábor vypadal, jako by přežil šílenou bouřku. Vojáci opravovali stany, navazovali lana, běhali s nosítky. Koně, místo aby stáli v ohradách, se potulovali kolem a byli příliš vyplašení, než aby někoho pustili k ohlávkám.
„Ohaři,“ uhádl Paran. „Prošli tudy. Stejně jako degaroti. Zatracená smůla – doufám, že není moc zraněných.“
Noto Nežit se na něj podíval a ohrnul nos. „Kapitán Laskava? Oklamal jste nás. Ganoes Paran je jméno, které je zanesené do Seznamu padlých v Dujekových vlastních knihách.“
„Jméno, kolem kterého se vznáší příliš mnoho otázek, ranhojiči.“
„Uvědomujete si, kapitáne, že dvěma zbývajícím malazským armádám v Sedmiměstí velí bratr a sestra? Aspoň prozatím. Jakmile se Dujek zase postaví na nohy –“
„Okamžik,“ zarazil jej Paran.
Před velitelským stanem stáli Hurlochel a Ambroň. Oba zahlédli Parana a jeho společníky. Něco na heroldově tváři…
Došli k němu. „Hurlocheli?“ zeptal se Paran.
Muž sklopil zrak.
Ambroň si odkašlala. „Vrchní pěst Dujek Jednoruký zemřel přede dvěma zvoněními, kapitáne Parane.“
„A co se toho utrpení týče, to nechám na tobě, a nikoliv z vlastní volby.“
Ona to věděla. Soliel to už věděla.
Ambroň ještě mluvila, „…horečka povolila před chvílí. Jsou při vědomí a dozvěděli se, kdo jste – Ganoesi Parane, posloucháte mě? Přečetli si Dujekovy knihy – každý důstojník tady je četl. Bylo to nutné. Rozumíte? Hlasování bylo jednomyslné. Byl jste prohlášen vrchní pěstí. Teď je to vaše armáda.“
Ona to už věděla.
Vše, co tu vykonal… příliš pozdě.
Dujek Jednoruký je mrtvý.

KAPITOLA ŠESTNÁCT
Privilegovaní sirotci tu jsou teď,
naparují se za najatými vojsky,
a beznohý bývalý voják,
opírající se křivě o zeď
jako svalená, rozbitá socha –
výnos na jeho prázdné dlani,
že ani vojska nemohou jíst zlato –
ale civilní mladíci nevidí
tak daleko, až pro jejich děti je
cesta budoucnosti již vyčištěná,
dlažba vytrhaná na stavbu hrubých
zdí a sešlých přístřeší marnotratníků,
a přece je to stále bohatý svět,
sypající krví zastříkané poklady
k jejich nohám v hedvábí – jsou tady
a teď, tváře civilizace, jak my,
padlí hlupáci, toužíme být mezi nimi,
další hodující v bezedném korytě.
Co z toho vzejde? Odpočívám, křivý,
tvrdý kámen pod zády, a ta jediná
mince na mé dlani má tvář –
nějaký dávný sirotek, ve své době
privilegovaný, jenž se skrýval za vojsky,
až se ta vojska jednoho dne vzbudila
s prázdnými žaludky – taková hrdost,
taková nadutost! Podívejte se na cestu!
Z civilní nouze bych prchal a prchal –
kdybych jen nebyl bojoval,
nebránil bezduchého požírače

zítřka, kdybych jen měl nohy –
tak se dívám, jak se procházejí pod slunečníky,
a hladovějící masy jsou stále
mrzutější, pozorují mě lačně a nenasytně –
utíkal bych, ano, jenom tak mít nohy.

Z Posledních dní První říše
ogruntes

M
onotónní čedičové rozvaliny pobřeží narušoval pruh černého písku čtyři sta kroků dlouhý. Nyní téměř zmizel pod rampami, vybavením, koňmi a vojáky. Na mělčině se široké nakládací skify prodíraly vlnami k zakotveným korábům, jichž byla zátoka plná. Tři dny se Čtrnáctá armáda naloďovala ve snaze konečně uniknout z této choré země.
Pěst Keneb pozoroval zdánlivý zmatek dole. Přitáhl si plášť k tělu, protože od moře vál prudký vítr, obrátil se a sešel do mizejícího tábora.
Vyvstávaly problémy – bylo jich až příliš mnoho. Nálada mezi vojáky byla složitou směsicí úlevy, hořkosti, hněvu a malomyslnosti. Keneb se při čekání na flotilu silně obával vzpoury – řeřavé uhlíky úzkosti a zuřivosti ještě rozdmýchávaly tenčící se zásoby potravin a vody. Nejspíš jen nedostatek alternativ udržel vojsko pod kontrolou, byť mrzuté – ze všech měst a osad na západě, východě a jihu přicházely pouze zprávy o moru. Modrý jazyk, prudce nakažlivý, nešetřil nikoho. Jediný únik představovala flotila.
Keneb pocity vojáků chápal. Čtrnáctá měla vyříznuté srdce, a to se stalo u Y'Ghatan. Bylo podivuhodné, jak mohla pouhá hrstka veteránů znamenat životní sílu pro tisíce vojáků, zvlášť když, alespoň podle názoru pěsti, neudělali nic, čím by si takovou úctu zasloužili.
Vzhledem k tomu všemu bylo velení stále rozdělenější – protože naše vlastní srdce zahnívá. Tene Baralta. Rudá čepel… prahnoucí po smrti. Ve Čtrnácté nebylo léčitele natolik zběhlého, aby vymazal strašlivé škody na Baraltově vzhledu. Na regeneraci zničeného oka a předloktí by bylo zapotřebí Vysoké Denul, a toto nadání bylo stále vzácnější – přinejmenším v Malazské říši. Kdyby jen Tene ztratil taky schopnost mluvit. Každé jeho slovo bylo zahořklé jedem, rostoucí nenávistí ke všemu a všem, počínaje sebou samým.
Když se Keneb přiblížil k velitelskému stanu, právě vycházela Nether, zachmuřená a nasupená. Objevil se obrovský, zjizvený kravácký pes Křivák a šoural se k ní – pak vycítil její náladu, zastavil se, navenek aby se poškrábal, a vzápětí se nechal odvést hengským kočárovým psíkem Kuličkou. Společně odklusali.
Keneb se zhluboka nadechl a přistoupil k mladé záchlumské čarodějce. „Soudím," začal, „že pobočnici tvoje zpráva nepotěšila."
Zle se na něj zamračila. „Není to naše vina, pěsti. Tento mor bouří i v chodbách. S Dujekem a jeho Houfcem nemáme spojení, co se přiblížili ke G'danisbanu. A co se Perela týče," zkřížila ruce na prsou, „nedokážeme ho vystopovat – je pryč a konec. Kromě toho, jestli ten hlupák chce čelit chodbám, my tam jeho kosti hledat nepůjdeme."
Jediná horší věc než Spár v táboře bylo náhlé a nevysvětlitelné zmizení řečeného Spára. Ne že by se s tím dalo cokoliv dělat.
„Kolik dní to je, co jste naposledy mluvili s vrchní pěstí Dujekem?" zeptal se Keneb.
Mladá Záchlumčanka odvrátila zrak, ruce stále založené. „Ještě před Y'Ghatan."
Keneb zvedl obočí. Tak dávno? Pobočnice, říkáš nám toho tak málo. „A co admirál Nok – vedlo se jeho mágům líp?"
„Hůř," štěkla. „My jsme aspoň na pevné zemi."
„Prozatím," podotkl a prohlížel si ji.
Nether se mračila. „To má být co?"
„Nic, já jen že… tohle mračení by ti mohlo zůstat – na tak hluboké vrásky jsi příliš mladá –"
Čarodějka s frknutím odkráčela.
Keneb se za ní díval, pak pokrčil rameny a vešel do velitelského stanu. Plátěné stěny dosud páchly kouřem, ponurá připomínka Y'Ghatan. Stůl s mapami zůstal – ještě nebyl naložený na koráb – a kolem něj, přestože byl prázdný, stáli pobočnice, Blistig a admirál Nok.
„Pěsti Kenebe," řekla Tavore.
„Ještě dva dny, myslím," odvětil Keneb a odepjal si plášť, když tu už nefoukalo.
Admirál zřejmě hovořil, protože si odkašlal a pravil: „Pořád si myslím, pobočnice, že na tom rozkaze není nic nepatřičného. Císařovna nevidí důvod, proč by zde měla Čtrnáctá dál setrvávat. Taky je tu otázka moru – zatím se vám daří před ním vojáky uchránit, ale to nebude trvat dlouho. Zvlášť ne, až vám dojdou zásoby a budete muset začít pícovat."
Blistig kysele zabručel. „Letos nebude žádná úroda. Kromě opuštěného dobytka není co brát – neměli bychom jinou možnost než vytáhnout do nějakého města."
„Správně," dodal admirál.
Keneb se podíval na Tavore. „Odpusťte, pobočnice –"
„Poté co jsem vás poslala posoudit nakládání oddílů, byla otázka velení vyřešena ke spokojenosti všech." To znělo dosti suše, a Blistig zafrkal. Tavore pokračovala: „Admirál Nok nám konečně předal rozkaz císařovny, podle něhož se máme vrátit do Unty. Jediný problém představuje určení trasy."
Keneb zamrkal. „No na východ a potom na jih, samozřejmě. Jinak by nám cesta trvala –"
„Déle, ano," skočil mu do řeči Nok. „Nicméně v této roční době nám budou pomáhat proudy a převládající větry.

Pravda, kurs je hůř zmapovaný a většina našich map pro západní pobřeží tohoto kontinentu je odvozena z cizích zdrojů, takže jejich spolehlivost je možno zpochybňovat.“ Přejel si rukou po vráscitém obličeji. „To ale, žel, není podstatné. Problémem je mor. Pobočnice, cestou sem na místo setkání jsme postupovali jeden přístav po druhém, avšak ani jeden nebyl bezpečný. Naše vlastní zásoby jsou nebezpečně malé.“
„Kde tedy podle vás můžeme doplnit zásoby na západ odsud, admirále?“ zeptal se Blistig.
„V Sepiku, pro začátek. Ostrov je odlehlý, dost na to, aby byl podle mého názoru moru prostý. Na jihu leží Nemil a několik menších království až k Šal-Morzinn. Od jižního výběžku kontinentu je plavba k severozápadnímu cípu Quon Tali vlastně kratší než po falarské plavební dráze. Jakmile překonáme nebezpečí, jaké představuje Drift Avalii, ocitneme se v Genijské úžině s dalhonským pobřežím severně od nás. V té době nám budou proudy opět nahrávat.“
„To je všechno hezké,“ zavrčel Blistig, „ale co se stane, jestli nám Nemil a ta ostatní ‚menší království‘ nebudou chtít potraviny a vodu prodat?“
„Budeme je muset přesvědčit,“ pronesla pobočnice, „jakýmikoliv prostředky.“
„Doufejme, že ne mečem.“
Jakmile to Blistig vyslovil, bylo zřejmé, že svých slov lituje – i když to znělo rozumně, jednoduše to odhalilo jeho nedostatek důvěry ve vojsko pobočnice.
Tavore si pěst prohlížela s kamenným výrazem a ve stanu zavládl kromě mlčení i chlad.
Admirál Nok se tvářil zklamaně. Zvedl plášť z tulení kůže. „Musím se vrátit na vlajkovou loď,“ oznámil. „Třikrát během cesty sem výzvědné eskorty zahlédly na severu neznámou flotilu. Bezpochyby viděli i oni nás, přesto k bližšímu kontaktu nedošlo, takže podle mě pro nás nepředstavuje hrozbu.“
„Flotila,“ prohodil Keneb. „Nemilská?“
„Možná. Západně od Sepického moře se prý vyskytuje mekroské město – zpráva je několik let stará. Ale,“ ohlédl se přes rameno na pobočnici, „jak rychle se může plovoucí město pohybovat? V každém případě Mekrosové jsou nájezdníci a obchodníci, a je docela dobře možné, že Nemilové vyslali lodě, aby je odehnali od svých břehů.“
Všichni se dívali za odcházejícím admirálem.
„Omlouvám se, pobočnice –“ začal Blistig.
„Schovejte si omluvy,“ uťala jej a otočila se. „Jednoho dne vás vyzvu, Blistigu, abyste to zopakoval. Ale ne mně, nýbrž vašim vojákům. A teď laskavě zajděte za pěstí Tene Baraltou a sdělte mu závěry z porady.“
„Jeho nezajímá –“
„Mě nezajímá, co jeho nezajímá, pěsti Blistigu.“
Muž se stisknutými rty zasalutoval a odkráčel.
„Chviličku,“ řekla pobočnice, když se ho Keneb chystal následovat. „Jak se daří vojákům, pěsti?“
Keneb zaváhal. „Většinou se jim ulevilo, pobočnice,“ řekl nakonec.
„Ani se nedivím.“
„Mám jim oznámit, že se vracíme domů?“
Pousmála se. „Nepochybuji, že se to mezi nimi již rozneslo. Rozhodně, pěsti. Není důvod držet to v tajnosti.“
„Unta,“ hloubal Keneb, „žena a dcera budou nejspíš právě tam. Pochopitelně dá rozum, že Čtrnáctá se v Untě dlouho nezdrží.“
„Pravda. Doplní nám stav.“
„A potom?“
Pokrčila rameny. „Předpokládám, že Korel. Nok si myslí, že dojde k obnovení útoku na Krádež.“
Kenebovi chvíli trvalo, než mu došlo, že pobočnice nevěří ani slovu z toho, co mu vykládá. Proč ne Korel? Co by pro nás mohla mít Laseen schovaného, jestliže ne další tažení? Co Tavore tuší? Aby skryl zmatek, pohrál si se sponami na plášti.
Když znovu vzhlédl, pobočnice civěla na flekatou stěnu stanu.
Stála, vždycky stála – nevzpomínal si, že by ji kdy viděl sedět, tedy kromě na koni. „Pobočnice?“
Trhla sebou a kývla. „Můžete jít, Kenebe.“
Když odcházel, cítil se jako zbabělec. Zlobil se na sebe, protože se mu ulevilo. Zmocnil se ho však nový neklid. Unta. Manželka. Co bylo, už není, a jsem dost starý, abych to věděl. Věci se mění. My se měníme –
„Budou to tři dny.“
Keneb zamrkal a uviděl před sebou Žrouta s Křivákem a Kuličkou. Obrovský kravácký pes upíral pozornost jinam – k jihu – zatímco maličká fenka očichávala Žroutův ošlapaný mokasín, kde mu z prasklého švu trčel palec. „Co budou tři dny, Žroute?“
„Než odejdeme. Tři dny.“ Kluk si utřel nos.
„Prohlídni některou náhradní výstroj,“ poradil mu Keneb, „a najdi si teplejší šaty, Žroute. Tohle moře je studené a ještě se ochladí.“
„Nic mi není. Teče mi z nosu, ale Křivákovi taky, i Kuličce. Jsme v pořádku. Tři dny.“
„Vyplujeme za dva.“
„Ne. Musí to být tři dny, jinak se nikam nedostaneme. Zemřeme na moři dva dny po odplutí ze Sepiku.“
Pěst zamrazilo. „Jak víš, že poplujeme na západ, Žroute?“
Klučík se podíval dolů a viděl, že mu Kulička olízala palec do čista. „Sepik, to bude zlé. Nemil bude dobrý. Potom zlý. A potom najdeme přátele, dvakrát. A potom skončíme, kde to všechno začalo, a to bude moc zlé. Ale tehdy jí všechno dojde, skoro všechno, teda dost, aby to stačilo. A velký muž s useknutýma rukama řekne ano.“ Zvedl rozzářený zrak. „Našel jsem kostěnou píšťalku a schovávám mu ji, protože ji bude chtít zpátky. Jdeme sbírat mušličky!“ S tím všichni tři odběhli na pláž.

Tři dny, ne dva. Jinak zemřeme. „Neboj se, Žroute," zašeptal, „ne všichni dospělí jsou pitomci."
* * *
Poručík Pores se zadíval na vojákovu sbírku. „Co to, ve jménu mistra Kápě, má být?"
„Kosti, pane," odtušila žena. „Ptačí kosti. Jsou z toho útesu – hele, jsou tvrdý jako šutr – přidáme je k naší sbírce, totiž my těžká pěchota. Hanfeno do nich vrtá ďourky – teda do vostatních, máme jich stovky. Máme vám taky ňáký udělat, pane?"
„Dej mi jich pár," svolil a natáhl ruku.
Pustila mu do dlaně dvě kostičky z nohy, dlouhé jako palec, a další, která vypadala jako prstní, o něco širší než z jeho vlastních prstů. „Pitomče. Tahle není z ptáka."
„No já nevim, pane. Může to bejt lebka."
„Je pevná."
„Z datla?"
„Vrať se k oddílu, Senný. Kdy máte být na rampě?"
„Zřejmě zejtra, pane. Vojáci pěsti Keneba maj zdržení – polovičku jich odvolal, byl to hotovej zmatek! V důstojníkách se člověk nevyzná, ehm, pane."
Poručík Pores mávl rukou, a když žena odběhla, sevřel ruku s kostičkami a vydal se za kapitánem Laskavou, jenž stál vedle čtyř truhlic se svým táborovým vybavením. Dva družiníci jednu truhlici přebalovali a na pokrývce z velbloudí srsti byla rozložená sbírka hřebenů – dva tucty, možná víc, ani dva stejné. Hřebeny z kosti, lastury, parohu, želvoviny, slonoviny, dřeva, břidlice, stříbra, zlata a mědi. Získat takovou sbírku muselo trvat několik let na cestách. Ve sledu kultur, kmenů a národů, s nimiž se buď spřátelil, nebo je vyhladil, zde byl vyložen kapitánův vojácký osud. Přesto se Pores zamračil. Hřebeny?
Laskava měl hlavu skoro holou.
Kapitán vysvětloval družiníkům, jak je mají zabalit, „…do těch bavlněných podušek a kozí vlny, nebo jak tomu říkáte. Každý zvlášť a opatrně – jestli na nich najdu škrábnutí nebo ulomený zub, nebudu mít jinou možnost než vás oba zabít. A, poručíku, doufám, že jste se ze zranění už vzpamatoval. Výborně. Co se děje? Vy se dusíte?"
Pores se dávil, celý rudý ve tváři, počkal, až Laskava přijde blíž, pak zakašlal, hlasitě a zprudka, a z pravé ruky – již si držel před ústy – vyplivl tři kostičky. Při dopadu na zem zachřestily. Pores se zhluboka nadechl, potřásl hlavou a odkašlal si.
„Omlouvám se, kapitáne," zachraptěl. „Asi mám v sobě ještě nějaký polámaný kosti. Už nějakou dobu chtěly ven."
„Už jste skončil?" zajímal se Laskava.
„Ano, pane."
Oba družiníci zírali na kosti. Jeden se pro ně sehnul.
Pores si setřel pomyslný pot z čela. „To teda byl kašel, co? Přísahal bych, že mě někdo praštil do břicha."
Družiník natáhl ruku s kostičkami. „Nechal vám tohle, poručíku."
„Aha, děkuju, vojáku."
„Jestli to považujete za legrační, poručíku," poznamenal Laskava, „tak jste na omylu. A teď mi vysvětlete důvod toho zdržení."
„Nemůžu, kapitáne. Vojáci pěsti Keneba, nějaké odvolání. Není na to rozumné vysvětlení."
„Typické. Vojskům velí hlupáci. Kdybych já měl vojsko, dělalo by se všechno jinak. Nesnáším líné vojáky. Taky jsem zabil víc líných vojáků než nepřátel říše. Kdyby bylo tohle moje vojsko, poručíku, byli bychom na těch lodích ve dvou dnech, a každého, kdo by zůstal na břehu, bychom tu nechali, svlečeného do naha a s chlebovou kůrkou v ruce a rozkazem dojít do Quon Tali."
„Přes moře."
„Jsem rád, že si rozumíme. Teď se sem postavte a hlídejte moje věci, poručíku. Musím najít kolegy kapitány Madan'Tul Rada a Ruthana Gudda – jsou to naprostí hňupové, ale já to napravím."
Pores se díval, jak kapitán odchází, obrátil se k vojákům a usmál se. „To by bylo něco. Vrchní pěst Laskava, velící všem malazským armádám."
„Aspoň bychom vždycky věděli, o co mu jde," podotkl jeden z mužů.
Poručík přimhouřil oči. „Ty bys chtěl, aby za tebe myslel Laskava?"
„Jsem voják, ne?"
„A co kdybych ti řekl, že kapitán Laskava je blázen?"
„Vy nás zkoušíte? Navíc je putýnka, jestli je blázen nebo ne, hlavně dokud ví, co dělá, a říká nám, co máme dělat my."
Drcl do kamaráda. „Není to tak, Tikburde?"
„Docela tak," zamumlal druhý voják a prohlížel si jeden hřeben.
„Malazský voják se učí přemýšlet," podotkl Pores. „Tuhle tradici máme od Kellanveda a Dassema Ultora. Copak jste na to zapomněli?"
„Ne, pane, nezapomněli. Ale je přemejšlení a přemejšlení, tak to prostě je. Vojáci dělají jedno a velitelé druhý. Nejni dobrý, když se to míchá."
„Musí vám to usnadňovat život."
Kývnutí. „To jo, pane."
„Jestli tady tvůj kamarád poškrábe ten hřeben, co obdivuje, kapitán Laskava vás zabije oba."
„Tikburde! Polož to!"
„Ale je hezkej!"
„To je taky huba plná zubů, a ty chceš, aby ti ty tvoje zůstaly, ne?"

A s takovými vojáky jsme vybudovali říši.
* * *
Koně už měli to nejlepší za sebou, ale budou muset stačit. Jejich zásoby ponese mezek, včetně zabalené mrtvoly Heborika Neviditelné ruce. Zvířata čekala na konci hlavní ulice, švihala ocasy, jak je otravovaly mouchy, a již je vysilovalo horko, ač bylo teprve dopoledne.
Barathol Méchar si ještě upravil opasek se zbraněmi, protože ho zmátlo, že si něco pověsil doprostřed, a přimhouřil oči. Z hostince vyšel Řezník se Scillarou a zamířili ke koním.
Rozhovor ženy s oběma Jessami byl obdivuhodnou ukázkou stručnosti, obešel se bez jakýchkoliv rad a skončil zběžným poděkováním. Dítě se stalo nejmladším obyvatelem této zapomenuté vísky. Dívenka vyroste tady, bude si hrát se štíry, rhizanami a suritkanami ve zdánlivě nekonečné krajině se sluncem nad hlavou – prudkou, oslepující, surovou tváří boha. Ale vcelku tu bude v bezpečí a budou ji milovat.
Kovář si všiml kohosi ve stínu dveří. Aspoň někomu budeme chybět. Se smutkem v duši, což ho překvapilo, se vydal za ostatními.
„Ten kůň se pod tebou zhroutí," poznamenal Řezník. „Je moc starej a ty zas moc velkej, Barathole. Už pod tou sekerou by se zhroutil mezek."
„Kdo to támhle stojí?" zeptala se Scillara.
„Chaur." Kovář se vyhoupl na koně, a když dosedal, kůň ukročil. „Asi nás přišel vyprovodit. Tak nasedat, vy dva."
„Tohle je nejteplejší část dne," podotkl Řezník. „Připadá mi, že touhle zatracenou zemí vždycky cestujeme v tom nejhorším, co po nás může hodit."
„Do setmění budeme u pramene," odtušil Barathol. „Právě když ho budeme potřebovat nejvíc. Tam zalehneme až do příštího setmění, protože další úsek cesty bude hodně dlouhej."
Vyjeli a silnice se rychle změnila v sotva znatelnou stezku. Zanedlouho Scillara upozornila Barathola, že mají společnost.
Kovář se ohlédl a uviděl Chaura, nesoucího na prsou plátěný ranec. Na zpocené tváři měl umíněný výraz. Barathol s povzdechem zastavil koně.
„Dokážeš ho přesvědčit, aby se vrátil domů?" zeptala se Scillara.
„Těžko," přiznal Barathol. „Je to prosťáček a tvrdohlavej – to je prachšpatná kombinace." Sklouzl na zem a přistoupil k mladému hromotlukovi. „Ukaž, Chaure, hodím tvoje věci na mezka."
Chaur mu ranec s úsměvem podal.
„Čeká nás daleká cesta, Chaure. Přinejmenším pár dní budeš muset jít pěšky – rozumíš? Podívám se, co máš na nohou – pro mistra Kápě –"
„Je bosej!" vyhrkl Řezník nevěřícně.
„Chaure, tahle cesta je samý ostrý kamení a rozpálenej písek," vysvětloval Barathol.
„V brašně máme tlustou bhederiní kůži," poznamenala Scillara, zapalujíc si dýmku. „Večer mu můžu udělat sandály. Teda pokud nechceš zastavit rovnou."
Kovář si uvolnil sekeru a začal si zouvat botu. „Jelikož se povezu, může si zatím vzít moje."
* * *
Řezník se díval, jak se Chaur snaží natáhnout si Baratholovy holínky. Věděl, že většina lidí by ponechala Chaura jeho osudu. Nakonec to bylo jen dítě v dospělém těle, hloupé a v podstatě k ničemu, spíš jen přítěž. Vlastně většina lidí by prosťáčka bila, dokud by neutekl zpátky do vesnice – zbila by ho pro jeho vlastní dobro, a v jistém směru by to bylo správné. Ale tenhle kovář… nevypadal na hromadného vraha, jímž údajně byl. Zrádce Arenu, muž, jenž zavraždil pěst. A teď jejich doprovod na pobřeží.
Řezníka ta představa kupodivu uklidňovala. Kalamův bratranec… vraždy musejí mít v rodině. Obrovská dvouhlavá sekera nevypadala na zbraň asasína. Napadlo ho, že se Barathola zeptá – dostane z něj jeho verzi toho, co se před lety v Arenu stalo – avšak kovář toho moc nenamluvil, a kromě toho, pokud měl tajemství, měl právo si je nechat. Stejně jako já to svoje.
Znovu vyrazili. Chaur se coural a klopýtal, jako by nebyl zvyklý na obuv. Ale usmíval se.
„Zatracený tekoucí cecky," postěžovala si vedle něj Scillara.
Řezník na ni vytřeštil oči a nevěděl, jak by na to měl reagovat.
„A taky mi dochází rezlistí."
„To je mi líto," zabručel.
„Co ti to má bejt co líto?"
„Že mi trvalo tak dlouho se uzdravit."
„Řezníku, měl jsi vnitřností omotaný kolem kotníků – mimochodem, jak se cejtíš?"
„Nepříjemně, ale já nikdy nebyl zvlášť dobrej jezdec. Nakonec jsem vyrostl ve městě. Uličky, střechy, hospody, zámecký balkony, to byl předtím můj svět. Bohové pod náma, že mi ale Darúdžhistán schází. Zamilovala by sis ho, Scillaro –"
„Ty ses musel zbláznit. Města si nepamatuju. Já znám jenom poušť a vyprahlý hory. Stany a chatrče z nepálenejch cihel."
„Pod Darúdžhistánem jsou plynový jeskyně a ten plyn se vyvádí nahoru a osvětluje ulice krásným ohněm. Je to nejkrásnější město na světě, Scillaro."
„Tak proč jsi odcházel?"
Na to Řezník neodpověděl.
„No dobře," zabručela po chvíli, „a co tohle? Vezeme Heborikovo tělo… kam vlastně?"

„Na Otataralový ostrov.“
„To je velkej ostrov, Řezníku. Na nějaký konkrétní místo?“
„Heborik mluvil o poušti čtyři nebo pět dní na severozápad od Dosin Pali. Prý tam stojí obrovský chrám, nebo aspoň socha z toho chrámu.“
„Takže jsi nakonec poslouchal.“
„Občas byl při vědomí, ano. Občas volal nefritovou moc, která byla darem i prokletím zároveň… a chtěl ji odevzdat. Nějak.“
„Jelikož je mrtvej, jak můžeš čekat, že vrátí moc nějaký soše? Řezníku, jak vůbec najdeme sochu uprostřed pouště? Možná bys mohl zvážit, že ať už chtěl Heborik cokoliv, teď to neznamená nic. Zabili ho T’lan Imass, a tak si Trhač musí najít novýho válečnýho jezdce, a jestli měl Heborik nějakou moc, ta musela dávno vyprchat nebo s ním projít bránou mistra Kápě – v každým případě s tím my nic nenaděláme.“
„Jeho ruce jsou teď pevný, Scillaro.“
Nadskočila. „Cože?“
„Z pevnýho nefritu – ne čistýho, jsou v něm… nečistoty. Kazy, částečky. Jako vločky popela nebo hlíny.“
„Tys prohlížel jeho mrtvolu?“
Řezník kývl.
„Proč?“
„Ropušník obživl…“
„Tak tě napadlo, že stařík udělá to samý.“
„Bylo to možný, ale zřejmě se to nestane. Stává se z něj mumie – a rychle.“
„Pohřební rubáš byl namočenej ve slaný vodě a vycpanej solí, Řezníku,“ poznamenal Barathol Méchar. „Odhání to červy. A do krku mu nacpali stočený hadr a na pár dalších míst taky. Dřív se odstraňovaly vnitřnosti, ale místní zlenivěli – bývalo to hotový umění. Dneska už je skoro zapomenutý. Důležitý je co nejrychleji mrtvolu vysušit.“
Řezník se podíval po Scillaře a pokrčil rameny. „Heborika si vyvolil bůh.“
„Jenže on toho boha zklamal,“ opáčila.
„Byli to T’lan Imass!“
Když Scillara znovu promluvila, doprovázel její slova oblak kouře. „Až na nás příště vletí roj much, budeme vědět, co přichází.“ Podívala se mu do očí. „Hele, Řezníku, zbyli jsme už jenom my. Ty a já, a až na pobřeží ještě Barathol. Jestli chceš vyložit Heborikovo tělo na ostrově, dobrý. Jestli jsou ty nefritový ruce pořád ještě naživu, můžou se ke svýmu pánovi odplazit samy. Prostě tělo pohřbíme nad čárou přílivu a necháme to tak.“
„A potom?“
„Darúdžhistán. Nakonec bych to tvoje krásný město ráda viděla. Říkal jsi střechy a uličky – co jsi byl tam? Zloděj? Musel jsi být zloděj. Kdo jinej by znal uličky a střechy? Tak bys mě mohl naučit krást, Řezníku. Půjdu ve tvým stínu. Mistr Kápě ví, ukrást, co se dá, na tomhle šíleným světě dává stejně tak smysl jako cokoliv jinýho.“
Řezník odvrátil zrak. „To není dobrý,“ podotkl, „chodit v něčím stínu. Tam jsou lepší lidi, se kterýma by ses mohla seznámit. Murillio, možná, nebo Coll.“
„Nezjistím jednoho dne, že jsi mě právě urazil?“ zajímala se.
„Ne! Ovšemže ne. Mám rád Murillia! A Coll je radní. Patří mu zámek a všecko.“
„Viděl jsi někdy zvíře vedený na porážku, Řezníku?“ ozval se Barathol.
„Jak to myslíš?“
Hromotluk však jenom potřásl hlavou.
* * *
Scillara si docpala dýmku a pohodlně se usadila v sedle. Z malého záchvatu milosrdenství na chvíli Řezníka ušetřila svých jedovatostí. Z milosrdenství a taky, jak si musela přiznat, kvůli Baratholovu nenápadnému varování, že ho má nechat na pokoji.
Ten starý zabiják byl bystrý a všímavý.
Nešlo o to, že by proti Řezníkovi něco měla. Vlastně právě naopak. Malý záblesk nadšení, když mluvil o Darúdžhistánu, ji překvapil. Hledal útěchu ve vzpomínkách, což jí prozradilo, že trpí samotou. Ta žena, která ho opustila. Zřejmě tatáž, kvůli níž z Darúdžhistánu odešel. Cítil se sám a ztracený, když Heborik zemřel a Felisín Mladší unesli. Možná v tom byl i pocit viny – nakonec Felisín nedokázal ochránit, a vlastně ani Scillaru – tedy ne že by patřila k lidem, kteří by mu to měli za zlé. Byli to přece T’lan Imass, pro mistra Kápě.
Ale Řezník byl mladý a byl muž, takže to určitě viděl jinak. Kdyby ho postrčila nesprávná osoba, klidně by se vrhl na ostré meče. Osoba, na které mu záleží. Lepší bude mu v takových představách zabránit, a menší koketování z její strany, vyvolávající okouzlující zmatek z té jeho, by mělo postačit.
Doufala, že promyslí její radu pohřbít Heborika. Už měla pouští plné zuby. Popravdě řečeno pomyšlení na město osvětlené modrým ohněm, plné lidí, kteří od ní nic nečekají, a možnost navázání nových přátelství – s Řezníkem po boku – bylo docela lákavé. Nové dobrodružství, a navíc civilizované. Exotické krmě, spousta rezlistí…
Napadlo ji, zda to, že v nejmenším nelituje ani netruchlí kvůli tomu, že se vzdala dítěte, které celé ty měsíce nosila v sobě, skutečně neukazuje na vážný nedostatek morálky, nějakou vadu, jež bude vyvolávat hrůzu v očích matek, babiček, a dokonce i malých holčiček při pohledu na ni. Obavy jí ale dlouho nevydržely. Pravdou bylo, že jí nezáleželo na tom, co si o ní myslí ostatní, a pokud to bude většina z nich považovat za hrozbu… čehokoliv… jejich názoru na to, jak by měly věci vypadat… bude to jejich škoda, ne? Jako by samotná její existence mohla ostatní vlákat do života plného skutků bez následků.
To je k smíchu, ne? Právě ti nejhorší svůdníci vybízejí k přizpůsobování se. Když se cítíte v bezpečí jedině tehdy, když

všichni ostatní cítí, myslí a vypadají stejně jako vy, potom jste mistrem Kápě prokletí zbabělci… a taky případní tyrani.
„Pověz, Barathole Méchare, co tě čeká na pobřeží?“
„Nejspíš mor,“ odtušil.
„To je příjemná představa. A když ho přežiješ?“
Pokrčil rameny. „Loď, plující někam jinam. Ještě jsem neviděl Genabakis. Ani Falar.“
„Jestli popluješ do Falaru nebo do říší ovládnutých Genabakis,“ podotkla Scillara, „tvoje dávný zločiny by tě mohly dohonit.“
„Už mě dohonily dřív.“
„Takže buď tě nezajímá vlastní zdraví, Barathole, nebo máš nenapadnutelný svědomí. Co z toho?“
„Vyber si.“
Bystrý a všímavý. Z něj nic nevypáčím, ani nemá smysl to zkoušet. „Jaký to podle tebe bude, plout přes oceán?“
„Jako přes poušť, akorát je z vody,“ ozval se Řezník.
Pravděpodobně se na něj měla zamračit, ale musela přiznat, že to byla dobrá odpověď. No dobře, tak možná jsou oba bystří a všímaví, každý svým vlastním způsobem. Tahle cesta se mi bude, myslím, líbit.
Jeli dál a horko a sluneční světlo se rychle měnily v hotový požár. Za nimi dusal Chaur a stále se usmíval.
* * *
Jaghutka Ganath se dívala do propasti. Kouzelné tkanivo, které na tuto… dotěrnost… seslala, bylo roztrhané. Nemusela slézat do strže ani vstoupit do nebeské tvrze v ní pohřbené, aby poznala příčinu. Byla tu prolita dračí krev, ač to samo o sobě nestačilo. Byl vypuštěn i chaos mezi chodbami, jenž rozpustil Omtose Phellack, jako vřelá voda rozpustí led.
Přesto nedokázala přesně vycítit sled událostí nezbytných k tomu, aby kouzlo zmizelo, jako by byl v kdysi létající pevnosti překroucen samotný čas. Sama podložní skála byla rozhořčená a nyní došlo k nanejvýš zvláštnímu uvalení… řádu.
Přála si mít tu své společníky. Zvláště Cynnigiga. A Phyrlis. Jak tu byla sama, cítila se zvláštně zranitelná.
A asi nejvíc bych chtěla mít vedle sebe toho Ganoese Parana, pána balíčku. Překvapivě pozoruhodný člověk, ač poněkud příliš ochotný riskovat, a bylo na něm něco, co vyvolávalo určitou opatrnost. Bude to tu muset vyléčit – o tom nemohlo být pochyb. Přesto…
Ganath odtrhla pohled od temné díry – právě včas, aby přes plochou skálu za sebou zahlédla klouzat roj stínů – a to už se k místu, kde stála, blížily postavy, obrovské, plazí.
Vykřikla a chodba Omtose Phellack se v ní zvedla v instinktivní reakci na zděšení. Tvorové se blížili.
Nebylo cesty ven – nebyl čas –
Tělem a kostí projely těžké motyky. Údery ji srazily k zemi, vystříkla krev. Před sebou zahlédla okraj propasti a pokusila se k němu doplazit. Pád do hlubiny by byla lepší smrt –
Do obličeje jí kopaly prach mohutné šupinaté nohy s drápy, obalené pásy silné kůže. Nemohla se pohnout, cítila, jak z ní vyprchává život, dívala se, jak se prach usazuje jako matná patina na kaluži její krve a překrývá ho jako tenoučká pokožka. Příliš mnoho hlíny, krvi se to nebude líbit, z tolika hlíny onemocní.
Potřebovala ji vyčistit. Potřebovala ji posbírat, nějak si ji vlít zpátky do těla, do zejících ran, a doufat, že srdce ji vyčistí do poslední kapky. Jenomže jí srdce selhávalo a krev stříkala dál, zpěněná, z nosu a úst.
Najednou pochopila ten zvláštní řád. K’Chain Che’Malle, vzpomínka i po tak dlouhé době rozdmýchaná k životu. Takže se vrátili. Ale ne ti skutečně chaotičtí. Ne, ne dlouhoocasí. Tohle byli ti druzí, sluhové strojů, řádu ve vší své krutosti. Nah’Ruk.
Vrátili se. Proč?
Krev prosakovala bílým křídovým prachem do rýh vyrytých drápy, stékala do nich v nabobtnalých potůčcích. Nevyhnutelné zákony eroze, zapsány drobným písmem, a přece… ano, asi to jsou ze všech nejuštěpačnější zákony.
Bylo jí zima, a byl to dobrý pocit. Uklidňující. Nakonec byla Jaghutka.
A nyní odcházím.
* * *
Žena stála tváří k pevnině a byla podivně napružená. Mappo Poříz si přejel rukou přes obličej. Šílená tiráda Iskarala Pusta určená posádce široké karavely ho vyčerpávala. Lodníci pobíhali po lodi ve zdánlivě dokonalém zmatku, prolézali ráhnovím, poskakovali po palubě a s hysterickým křikem se drželi nejrůznějších vyvýšených míst. Malé námořní obchodní plavidlo se však drželo před větrem a hnalo se k severovýchodu.
Posádku – celou posádku – tvořili bhok’arala. Což mělo být zhola nemožné. Rozhodně to bylo absurdní. A přece, když Mappo, Iskaral, jeho mezek a žena jménem Zášť rozhrnuli poslední houští a dorazili k útesům na pobřeží, tito tvorové na ně čekali na bezpochyby zcizeném plavidle, zakotveném kus od břehu.
A nebyla to jen nějaká náhodná sbírka opicím podobných zvířat se špičatýma ušima, nýbrž – jak prozradil Iskaralův rozzuřený výkřik – byla to velekněžova vlastní menažerie, původně obývající jeho skalní pevnost celé lígy daleko odsud na okraji Rarakuského moře. Jak se dostali sem a ještě s karavelou, byla záhada, jejíž podstatu zřejmě hned tak neodhalí.
Na střední palubě se válely hromady ovoce a měkkýšů, ochraňované, jako by to byly obětiny. Když tři poutníci přirazili se šalupou – na níž ke břehu odveslovalo půl tuctu bhok’arala, aby je přivítali – k boku lodi a vyškrábali se na palubu, již tu na ně čekal – k Mappovu značnému úžasu – Iskaralův černooký mezek.
Od té doby vládl chaos.
Jestliže bhok’arala dokázali věřit v boha, ten jejich právě dorazil v pochybné osobě Iskarala Pusta, a nekonečné mňoukání, štěbetání a tancování kolem něj ho zřejmě dohánělo k šílenství. Tedy k většímu šílenství, než jakým trpěl

doposud.
Zášť to chvíli pobaveně sledovala a Mappovy dotazy – Jak se to tu ocitlo? Kam nás vezou? Opravdu stále sledujeme Icaria? – nechávala bez odpovědi.
Nyní se kolem plížilo zmítající se a převalující pobřeží. Vysoká žena stála u zábradlí, pozoruhodně udržovala rovnováhu a přimhouřené oči upírala k jihu.
„Co se děje?“ zeptal se Mappo, nečekaje odpověď.
Překvapila ho. „Vražda. Písky Sedmiměstí opět kráčejí bezbožní. Myslím, že chápu podstatu tohoto spojenectví. Složitostí je samozřejmě nespočetně a ty jsi jen obyčejný Trell, pasák z chýše.“
„Který nerozumí složitostem, aha. Přesto mi to vysvětli. Jaké spojenectví? Kdo jsou ti bezbožní?“
„Na tom nezáleží a vysvětlování ničemu neprospěje. Taková už prostě je povaha bohů, Mappo Pořízi. A víry.“
„Poslouchám.“
„Pokud někdo prohlašuje, že existuje rozdíl mezi dary od bohů a od smrtelného, obyčejného světa, v němž věřící existuje,“ začala, „potom tím otevírá dveře skutečné bezbožnosti. Náboženství nevíry, chceš-li.“ Ohlédla se a přisunula se blíž. „Á, vidím už, jak se zmateně mračíš –“
„Mračím se kvůli tomu, co takový rozdíl naznačuje, Zášti.“
„Opravdu? Překvapuješ mě. Příjemně. Nuže dobrá. Tohle tedy chápeš. Válka mezi bohy není jen otázka toho, že, řekněme, nějaká bohyně vyškrábe oči jinému bohovi. Ani když vojsko akolytů z nějakého chrámu narazí na ulici na vojsko z jiného chrámu. Válka mezi bohy neprobíhá s pomocí blesků a zemětřesení, i když je pochopitelně možné – ač nepravděpodobné – že by na to mohlo dojít. Tato válka je ošidná, bitevní linie jsou zamlžené, nejasné, a dokonce i ústřední bojovníci mají co dělat, aby pochopili, co je zbraň, co zraňuje a co je neškodné. A ještě horší je, že použití takových zbraní může stejně snadno zranit bojovníka jako nepřítele.“
„Fanatismus rodí fanatismus, jistě.“ Mappo kývl. „‚Proklamací určuješ svého nepřítele za svého nepřítele.‘“
Předvedla svůj oslnivý úsměv. „Citát? Čípak?“
„Kellanvedův. To byl císař-zakladatel Malazské říše.“
„Opravdu chápeš podstatu toho, co vykládám. Nuže, podstatu fanatismu lze přirovnat ke stromu – mnoho větví, ale jen jeden hlavní kořen.“
„Nerovnost.“
„Nebo aspoň to, že pochopíš a věříš, ať už je taková nerovnost pouze vymyšlená, nebo skutečně existuje. Častěji samozřejmě existuje a je jedem plodícím nejtemnější ovoce. Pozemské bohatství je obvykle vystavěné na kostech, na vysoké, udusané hromadě kostí. Žel, držitelé bohatství nechápou správně podstatu své odměny, a tak jsou vůči okázalému předvádění svého bohatství často lehkovážně lhostejní. Nepochopení spočívá v tomto: ti, kdo nic nemají, po bohatství touží, a tak se ho snaží za každou cenu napodobit, a toto toužení zastírá veškeré pocity zlosti, vykořisťování, a co je nejdůležitější, nespravedlnosti. Do jisté míry mají pravdu, ale většinou se žalostně mýlí. Když bohatství dostoupí do bodu, kdy většina chudáků konečně pochopí, že je pro ně nedosažitelné, veškerá zdvořilost jde stranou a zavládne anarchie. Prve jsem mluvila o válce mezi bohy. Chápeš spojení, Mappo Pořízi?“
„Ne tak docela.“
„Oceňuji tvou upřímnost, Trelle. Zvaž tohle: když nerovnost vypučí do násilného požáru, sami bohové jsou bezmocní. Bohové přestávají vést – mohou jen následovat, nechat se vláčet vůlí svých uctívačů. Dejme tomu, že bohové jsou v podsatě morální entity – že ovládají a skutečně viditelně zastupují konkrétní étos – tedy že takové morální úvahy se stávají první obětí války, pokud se ovšem příslušný bůh nerozhodne bránit před vlastními věřícími. Spojenci, nepřátelé? Jaký význam mají takové primitivní, zjednodušující představy v tomto scénáři, Mappo Pořízi?“
Trell se zadíval na vysoké vlny, neustávající řadu rodící se ze vzdálených křečí, přerušovaného tahání přílivu a odlivu, prudkých vichřic a všeho, co se na světě hýbe. A přece, když dost dlouho hleděl do prostého, vlnivého pohybu… okouzlovalo ho to. „Jsme jako hlína a moře,“ řekl.
„Další citát?“
Pokrčil rameny. „Pohánějí nás neviditelné síly, jsme vždy v pohybu, i když stojíme na místě.“ Zápolil s přívalem zoufalství. „Přes to všechno soupeři tvrdí, že jsou pouze vojáky svého boha…“
„Všechno, co provádějí jménem toho boha, je v jádru nesmírně bezbožné.“
„A skutečně bezbožní – jak jsi říkala prve – nemůžou než považovat rouhače za spojence.“
Prohlížela si ho tak upřeně, až ho to znepokojilo. „Co žene Icaria do boje?“ zeptala se nakonec.
„Když to má pod kontrolou, je to… nerovnost. Nespravedlnost.“
„A když to nemá pod kontrolou?“
„Potom… nic.“
„A rozdíl mezi těmi dvěma stavy je ve velikosti.“
Znovu odvrátil zrak. „A v motivaci.“
„Víš to jistě? I kdyby nerovnost tím, že spustí násilné chování, následně zesílila a bez přechodu přes nějaký viditelný práh dostoupila do vseničící zkázy? Mappo Trelle, podle mého názoru se nakonec ukáže, že motivace je nepodstatná. Vraždění je vraždění. Na obou stranách bojiště se vojáci šklebí s tupou hloupostí, zatímco oblohu vyplňuje od obzoru k obzoru kouř, obilí chřadne a usychá, úrodná země se mění v úhor. Nerovnost končí, Trelle, když nezůstane nikdo stát. Možná,“ dodala, „je tohle Icariův skutečný cíl, proto ho chtěli Bezejmenní vypustit. Nakonec je to jediný jistý způsob, jak tuto válku ukončit.“
Mappo Trell na ni jen zíral. „Až si takhle promluvíme příště, Zášti, můžeš mi prozradit svoje důvody, proč bojuješ proti Bezejmenným. Proč mi pomáháš.“
Usmála se na něj. „Á, začínáš pochybovat o našem spojenectví?“

„Jak by ne?“
„Taková je válka mezi bohy, Trelle.“
„My nejsme bohové.“
„Jsme jejich rukama, jejich nohama, svévolní a umínění. Bojujeme z důvodů, které jsou většinou z podstaty nesmyslné, i když jejich ospravedlnění vypadá jednoduše a přímočaře. Dvě království, jedno u pramenů řeky, druhé u ústí. Dolní království vidí, jak voda přitéká špinavá a odporná, plná bahna a odpadků. Království na horním toku, jelikož je výš položené, vidí, jak jeho zoufalé snahy o zavodňování selhávají a každý déšť v horách odnáší část ornice. Obě království se svářejí, až nakonec vypukne válka. Dolní království vytáhne do boje a dojde ke strašlivým bitvám, města jsou vypálena do základů, občané zotročeni, pole oseta solí. Kanály a přehrady jsou zničeny. Jenomže eroze nepřestane. Vlastně když se teď na horním toku nezavlažuje, voda se žene dolů záplavou, nezdravá a divoká, a přináší vápenec a sůl, které zanechává na polích a otravuje zbývající ornici. Nastane hlad, nemoci, poušť se blíží ze všech stran. Kdysi vítězní vůdci jsou svrženi. Panství vyloupena. Bandité řádí bez omezení a během jediného pokolení zmizí obě království, horní i dolní. Bylo to skutečně ospravedlnitelné? Samozřejmě. A ochránilo to vítěze před vlastní zkázou? Ovšemže ne.
Civilizace ve válce si vybírá nejzřejmějšího nepřítele, a často také toho, koho zprvu považuje za nejsnáz pokořitelného. Jenomže ten nepřítel obvykle není skutečný nepřítel, ani nepředstavuje největší hrozbu pro civilizaci. Tak si civilizace ve válce často vybírá nesprávného nepřítele. Pověz mi, Mappo Pořízi, které z mých dvou hypotetických království představovalo skutečnější hrozbu?“
Mappo zavrtěl hlavou.
„Ano, těžko se na to odpovídá, protože hrozeb bylo mnoho, zdánlivě spolu nesouvisely a objevovaly se, mizely a zase se objevovaly během dlouhé doby. Lovná zvěř postupně vyhubená, lesy vykácené, kozy vypuštěné do kopců, samotné zavodňovací kanály. A je toho víc: nadbytek potravy znamená rychlý rozvoj populace a hromadění odpadu. A následně nemoci, hlína odvátá větrem či odplavená vodou, a králové – jeden po druhém – kteří nemohou či nechtějí nic udělat, nebo možná opravdu nevidí nic nepatřičného mimo své fanatické soustředění na ty, komu to chtějí dát za vinu.
Žel,“ pokračovala, opírajíc se o zábradlí, tvář obrácenou proti větru, „na snaze čelit houfu hrozeb není nic jednoduchého. Nejdřív je musíš rozpoznat, a abys to dokázal, musíš uvažovat v dlouhodobém měřítku. A potom musíš odhalit složité spojitosti, které mezi vším existují, způsob, jak jeden problém živí druhý. Odtud musíš vymyslet řešení a nakonec motivovat populaci k soustředěnému úsilí, a to nejen svou vlastní, ale i populaci sousedních království, které se všechny podílejí na pomalém sebeničení. Umíš si vůbec představit, jak se takový vůdce dostane k moci? Nebo že u ní zůstane dost dlouho? Já tedy ne. Hromaditelé bohatství se spojí a takového člověka zničí. Kromě toho je mnohem snazší vytvořit nepřítele a pustit se do války, i když proč si hromaditelé bohatství vlastně myslí, že takovou válku přežijí, to skutečně nechápu. Jenže oni zapomínají, pořád a pořád. Zřejmě věří, že přežijí samotnou civilizaci.“
„Dáváš civilizaci pramalou naději, Zášti.“
„Nedostatek naděje u mě sahá daleko za pouhou civilizaci. Trellové byli pastevci, že? Ovládali jste stáda polodivokých bhederinů na Masalských planinách. To byl vzhledem k okolnostem docela úspěšný způsob obživy.“
„Dokud nepřišli obchodníci a osadníci.“
„Ano, kteří prahli po vaší půdě a poháněla je podnikavost, skutečnost, že si zničili vlastní půdu, a chudoba v jejich městech. Všichni do jednoho hledali nové zdroje bohatství. Aby toho však dosáhli, museli nejdřív zničit tvůj lid.“
K Trellovi se přišoural Iskaral Pust. „Poslechněme si vás dva! Básníci a filozofové! Co vy víte? Pořád jenom melete, zatímco mě tihle strašní, pobíhající tvorové dohánějí k vyčerpání!“
„Tví akolyté, velekněz,“ utrousila Zášť. „Jsi jejich bůh. Což, jak bych mohla dodat, svědčí přinejmenším o dvou absurditách.“
„Ty na mě dojem neděláš, ženská. Jestli jsem já jejich bůh, proč neposlouchají, když jim něco říkám?“
„Možná,“ ozval se Mappo, „jenom čekají, až řekneš správnou věc.“
„Opravdu? A co by to tak asi mělo být, ty tlustej osle?“
„Přece to, co chtějí slyšet.“
„Ona tě otrávila!“ Velekněz couvl, oči vytřeštěné. Rval si zbytky vlasů a nakonec utekl do kajuty. Tři bhok’arala – kteří se o něj starali – se hnali za ním, štěbetali a naznačovali tahání za ušima.
Mappo se obrátil zpátky k Zášti. „Mimochodem, kam vlastně plujeme?“
Usmála se. „Pro začátek do Otataralového moře.“
„Proč?“
„Není ten vítr osvěžující?“
„Pořádně studí.“
„Ano. Příjemné, že?“
* * *
Velká, podlouhlá jáma, obložená vápencovými deskami a cihlovými stěnami, zvedajícími se v klenutou střechu, jediný vstup s rampou, rámovaný vápencem, včetně masivního překladu s říšským znakem, vytesaným nad jméno Dujeka Jednorukého a jeho titul vrchní pěst. V mohyle byly rozestavené lucerny, aby přispěly k vysušení čerstvě omítnutých zdí.
Venku se, v široké, mělké míse zpola vyplněné mazlavým jílem, slunila velká ropucha a občas zamrkala. Sledovala svého společníka, říšského umělce Ormuloguna, při míchání barev. Desítky olejů, každý se zvláštními vlastnostmi, a pigmenty vyrobené z drcených minerálů, kachních vajec, sušeného inkoustu mořských tvorů, listí a kořínků a bobulí. Nádobky s dalšími médii: želví, hadí a supí vaječný bílek, rozžvýkané larvy, raccí mozečky, kočičí moč, psí sliny, kuplířský sopel –

No dobře, usoudila ropucha, tak ten sopel možná ne, i když vzhledem k tajemným tinkturám umělců si jeden nemůže být nikdy jistý. Stačí vědět, že lidé, kteří se věnují takovým materiálům, jsou většinou blázni, a pokud ne hned na začátku, potom se jimi během let, kdy zacházejí s takovými jedy, rozhodně stanou.
A přece ten hlupák Ormulogun nějak vytrvával, s ušpiněnýma rukama, rty ušpiněnými, jak olizoval špičky štětců, ušpiněnými vousy od té bizarní plivací techniky, kdy barvy mísil v ústech se slinami a mistr Kápě ví, s čím ještě, ušpiněným nosem, za který se tahal, škrábal a dloubal prsty umazanými od barvy, spodky ušpiněnými od –
„Vím, na co myslíš, Gumble," řekl Ormulogun.
„Vážně? Klidně pokračuj v popisu mých současných myšlenek."
„Ušní vosk kurev a ušpiněné tohle a ušpiněné támhle to, komentář rychle upadne do absurdna, jak se hodí na tvé uvažování bez přehánění a dětinského zveličování. Jakkoliv jsi bezpochyby překvapen, použij ten svůj mrňavý, předvídatelný mozeček a na oplátku řekni mně, na co myslím. Dokážeš to? Cha, myslel jsem si, že ne!"
„Povím ti, ty žroute pasty, že moje myšlenky v žádném případě nebyly takové, jak jsi je popisoval v té ubohé napodobenině, již se opovažuješ nazývat hovorem, kterýžto neúspěch není žádným překvapením, protože já jsem mistr jazyka, kdežto ty jsi pouze neúspěšný student portrétování, jemuž schází důkladné poučení v řemesle a žel i nadání."
„Snažíš se hovořit s intelektuálním hlušcem, vid'?"
„Zatímco ty maluješ, abys osvítil slepce. Ano, ano." Gumble si povzdechl a děsivě přitom splaskl – čímž vylekal dokonce i sám sebe. Rychle se znovu nadechl. „Vedeme tuhle nekonečnou válku, my dva. Co bude zdobit stěny mohyly toho velikána? No jako obvykle obraz od tebe. Propagandistická pompéznost, politicky zaměřené potvrzení statutu quo. Hrdinské činy ve službách říše, a ještě hrdinštější smrt, protože v tomto věku, stejně jako v každém jiném, potřebujeme hrdiny – tedy mrtvé hrdiny. Nakonec živým nevěříme, kvůli tobě –"
„Mně? Mně?"
„Interpretace chyb je tvou předností, Ormulogune. Jen si vezmi tohle prohlášení! Tak dokonale znějící ironií překvapuju i sám sebe. V každém případě jsou takové chyby v tématu otrávenými šipkami vrhanými na hrdinství. Tvá horlivá pozornost je ničí, jako obvykle –"
„Ne, ne, hlupáku, jako obvykle ne. A se mnou, s Ormulogunem Velikým, nikdy. Proč? Inu, to je prosté, ačkoliv ne tak prosté, abys to někdy pochopil – přesto je to takhle: velké umění není obyčejná interpretace. Velké umění je transformace. Velké umění je euforie a euforie je duchovní v nejčistším, nejduchovnějším smyslu –"
„Jak bylo poznamenáno dříve," protáhl Gumble, „obecné vzdělání a stručnost tomu chudákovi unikají. Kromě toho si jsem jistý, že jsem tuhle definici velkého umění už slyšel v jiném kontextu, nejspíš doprovázenou bušením pěsti o stůl – nebo o lebku – nebo přinejmenším nárazem kolena do ledvin. Nevadí, všechno to zní velmi dobře. Škoda že to tak důsledně nedokážeš převést do skutečnosti."
„Mám palici, se kterou převedu tebe do skutečnosti, Gumble."
„Rozbil bys tuhle nádhernou mísu."
„Ano, a zaplakal bych nad ní. Ale pak by se mi nálada zlepšila."
„Dujek Jednoruký stojící před vyraženou bránou Černého Korálu. Dujek Jednoruký při vyjednávání s Caladanem Chmurem a Anomanderem Dlouhý vlas. Dujek Jednoruký a Tayschrenn před Dřevnovem za úsvitu před útokem. Tři stěny, tři panely, tři obrazy."
„Ty ses mi díval do nákresů! Bohové, jak já tě nenávidím!"
„Nebylo nutné," odtušil Gumble, „dělat něco tak necitlivého, jako zkoumat tvé nákresy, nemluvě o nevyhnutelné následné depresi."
Ormulogun si rychle posbíral vybrané obrázky, styly a štětce a sešel do mohyly.
Gumble zůstal, kde byl, a přemýšlel o chytání much.
* * *
Ganoes Paran se díval na zbroj položenou na kavalci. Zbroj vrchní pěsti, s nově připevněným kroužkovým rukávem. Dědictví mu v ústech zanechávalo nakyslou, hořkou pachuť. Proklamace, ano? Jako by cokoliv, co jako voják udělal, něco takového ospravedlňovalo. Každá pěst v tomto vojsku se k velení hodila lépe. Co mohlo být v těch Dujekových záznamech, že to tak dokonale překroutilo, dokonce zfalšovalo, Paranův odkaz jako kapitána a velitele Paličů mostů? Chtěl se na to podívat, ale věděl, že to nakonec neudělá. Už teď se cítil příliš jako podvodník, nepotřeboval vidět důkazy svého pokrytectví na vlastní oči. Dujek měl bezpochyby svoje důvody, nejspíš související s ochranou, pokud ne přímo s pozvednutím rodu Paranů, čímž se nepřímo snažil podpořit jeho sestru Tavore ve velení Čtrnácté.
Oficiální knihy samozřejmě ovládala politika. Stejně jako bude bezpochyby ovládat moje zápisy. Nebo ne. Co mně na tom záleží? Potomstvo ať jde k šípku. Tohle je moje armáda. Císařovna mě může kdykoliv zbavit velení, což nepochybně udělá, až se doslechne o tomhle povýšení v poli. Mezitím si bude dělat, co bude chtít.
Za ním si odkašlal Hurlochel. „Vrchní pěsti, pěsti už sice jsou na nohou, ale stále jsou slabé."
„Chceš říct, že jsou venku a stojí v pozoru?"
„Ano, pane."
„To je směšné. V tom případě se vykašlu na zbroj."
Vyšli ze stanu, Hurlochel Paranovi podržel chlopeň. Paran vyšel ven a zamrkal ve slunečním světle. Celá armáda stála ve formaci, zástavy vztyčené, zbroj se lesknoucí. Přímo před sebou měl pěsti v čele s Ryde Beud. Byla bledá a příliš hubená na tak velkou zbroj. Zasalutovala a řekla: „Vrchní pěsti Ganoesi Parane, Houfec čeká na inspekci."
„Děkuju, pěsti. Za jak dlouho bude připravený vyrazit?"
„Zítra za rozbřesku, vrchní pěsti."
Paran přelétl pohledem řady. Vojáci nevydali ani hlásku, ani výstroj nezašustila. Stáli jako zaprášené sochy. „A jak přesně," zeptal se šeptem, „mám tomuhle dostát?"

„Vrchní pěsti," zamumlal vedle něj Hurlochel, „vjel jste sám jen s jedním léčitelem do G'danisbanu, kde jste sám zničil bohyni. Vyhnal jste ji z této říše. Přinutil jste sestru téže bohyně, aby obdarovala tucet smrtelníků mocí léčit –"
„Ta moc nevydrží dlouho," namítl Paran.
„Na tom nezáleží. Vrchní pěsti, zabil jste mor. Něco, co nedokázal dokonce ani Dujek Jednoruký. Tito vojáci jsou vaši, Ganoesi Parane. Nesejde na tom, jak rozhodne císařovna."
Ale já žádné zatracené vojsko nechci!
„Vzhledem ke ztrátám způsobeným nemocí, vrchní pěsti," ozvala se pěst Ryde Beud, „máme dost zásob na šest, možná sedm dní pochodu, pokud nebudeme cestou doplňovat zásoby. Pochopitelně," dodala, „v G'danisbanu jsou zásoby obilí, a když je populace v podstatě nulová –"
„Ano," přerušil ji Paran. „V podstatě nulová. Nepřipadá vám to zvláštní, pěsti?"
„Bohyně sama –"
„Hurlochel hlásí, že jeho zvědové viděli lidi, přeživší, mířící na severovýchod. Pouť."
„Ano, vrchní pěsti."
Všiml si, jak se kymácí. „Vydáme se za poutníky, pěsti," pokračoval Paran. „Zdržíme se ještě dva dny, během nichž doplníme zásoby ze skladů v G'danisbanu – ale pouze pokud zůstane dost obyvatelům ve městě. Zabavte vozy, podle potřeby. Dále přizvěte občany, na které vojáci narazí, ať se přidají k nám. U nás aspoň najdou živobytí, potraviny, vodu a ochranu. Sdělte kapitánům, že ráno před odchodem budu mít k vojsku projev – při posvěcení a uzavření mohyly. Do té doby máte všichni rozchod."
Pěsti zasalutovaly. Kapitáni začali vykřikovat rozkazy a vojáci rozvolnili řady a začali se rozcházet.
Měl jsem jim něco říct hned tady. Varovat je, ať moc nečekají. Ne, to by nešlo. Co říká takový nový velitel? Zvlášť po smrti velikého vůdce, skutečného hrdiny? Zatraceně, Ganoesi, lepší je, že jsi neřekl nic. Ne teď, a až uzavřeme mohylu a zanecháme toho starce klidu a míru, taky bys neměl moc mluvit. „Půjdeme za poutníky. Proč? Protože chci vědět, kam jdou, proto." To by mělo stačit. V duchu pokrčil rameny a odešel. Hurlochel ho následoval a deset kroků za nimi šla mladá G'danijka Naval D'natha, která se zřejmě již stala součástí jeho doprovodu.
„Vrchní pěsti?"
„Co se děje, Hurlocheli?"
„Kam to jdeme?"
„Navštívit říšského umělce."
„Aha, toho. Smím se zeptat proč?"
„Proč to strpět, myslíte? Chci ho o něco požádat."
„Vrchní pěsti?"
Potřebuju nový balíček draků. „Nevíte, jestli je dobrý?"
„To je předmětem neustálých sporů, vrchní pěsti."
„Opravdu? Mezi kým? Vojáky? Tomu nevěřím."
„Ormulogun má kritika, který ho všude doprovází."
Chudák.
* * *
Tělo leželo na cestě, končetiny rozdrásané, košili z vydělané kůže ztuhlou a zčernalou zaschlou krví. Hledač člunů si k němu přidřepl. „Hledač kamenů," oznámil. „V zamrzlém čase. Sdíleli jsme příběhy."
„Někdo mu uřízl prst," povšiml si Karsa Orlong. „Ostatní rány pocházejí z mučení, až na to bodnutí oštěpem pod levou lopatkou. Vidíš ty stopy – vrah vyskočil z úkrytu, když ten muž procházel kolem – neběžel, potácel se. Jenom si s ním pohrávali."
Samar Dev položila Hledači člunů ruku na rameno a cítila, jak se chvěje žalem. „Jak je to dlouho?" zeptala se Karsy.
Ten pokrčil rameny. „Na tom nezáleží. Jsou blízko."
Polekaně se narovnala. „Jak blízko?"
„Utábořili se a nestarají se o odpadky." Shodil z ramene pazourkový meč. „Mají víc zajatců."
„Jak to víš?"
„Cítím jejich utrpení."
To není možné. Je něco takového možné? Rozhlédla se, hledajíc zřetelnější stopy všeho, co Toblakai tvrdil. Dolík plný rašeliny napravo, o něco níž než kamenitá stezka, na níž stáli. Vyrůstaly z ní černé smrky se šedými větvemi, naklánějící se do všech stran a téměř zbavené jehličí. Mezi větvemi se třpytily pavučiny, jako škrábance na čirém skle. Nalevo vyplňoval proláklinu ve skále, táhnoucí se rovnoběžně se stezkou, porost zakrslých jalovců. Samar se zamračila.
„Z jakého úkrytu?" zeptala se. „Říkal jsi, že vrah vyšel z úkrytu a vrazil Anibarovi oštěp do zad. Ale tady žádný úkryt není, Karso."
„Žádný nezůstal," odtušil.
Zamračila se ještě víc. „Copak jsou obalení větvemi a listím?"
„Existují jiné způsoby, jak se schovat, ženo."
„Jaké třeba?"
Karsa pokrčil rameny. „Kouzlo. Počkej tady."
To určitě. Vydala se za Toblakajem, jenž s mečem v obou rukou vyrazil klouzavým klusem. O čtyři kroky později musela notně zrychlit, aby mu stačila. Karsa Orlong zrychloval. Hnal se jako blesk. Samar Dev se supěním klopýtala za obrovským válečníkem, ale ten už jí zmizel z dohledu.
Nalevo náhle zazněl křik a Samar prudce zastavila – Karsa někde za ní opustil stezku a vrhl se do lesa, přes mechem porostlé balvany, popadané stromy a hustá přadena suchých větví – aniž by za sebou zanechal stopu. Další křik.

Se srdcem bušícím v hrudi Samar Dev vrazila do lesa, odhrnovala podrost a trhala pavučiny. Sypal se na ni prach a loupající se kousky kůry –
– a zabíjení kdesi vepředu pokračovalo.
Zbraně řinčely, železo naráželo na kámen. Praskání dřeva – rozmazaný pohyb mezi stromy, pobíhající postavy – tělo, letící vzduchem v karmínové mlze – dorazila na kraj tábora –
A spatřila Karsu Orlonga – a půl stovky, možná víc, vysokých válečníků se šedou pletí s oštěpy, šavlemi, tesáky a sekerami. Blížili se k Toblakajovi.
Karsovu cestu mezi nimi označovala ohavná chodba mrtvých a smrtelně raněných nepřátel.
Jenže jich bylo příliš mnoho –
Obrovský pazourkový meč se vynořil na konci švihu mezi úlomky kostí a hustými pramínky krve. Dva muži byli odhozeni dozadu a třetí dostal tak tvrdý zásah, že mu vylétly nohy až Karsovi pod nos, a když dopadl, strhl s sebou oštěpy dvou dalších válečníků – a mezi ně vrazil Toblakai, vyhnul se několika bodnutím, z nichž většina končila za ním, protože obr byl neuvěřitelně rychlý – ne, děsivě rychlý.
Dvěma nepřátelům se srazily zbraně. Pokoušeli se couvnout mimo Karsův dosah – ale on máchl mečem, toho nalevo zasáhl do krku – hlava odpadla od těla – a stočil čepel dolů, takže druhému usekl paži.
Levou rukou pustil meč, zachytil oštěp a přitáhl si zbraň i jejího nositele, pustil ratiště a popadl muže kolem krku. Oběti z nosu, očí a úst vystříkly tekutiny, když mu rozdrtil krk, jako by to byl jenom svitek pergamenu. Odstrčil tělo do masy válečníků a několika dalším zkazil výpad.
Samar Dev stěží dokázala boj sledovat, protože Karsa zároveň sekl mečem doprava, odrazil několik zbraní, zvedl meč nad hlavu, a zatímco jednou rukou drtil hrdlo, druhou prosekl několik šavlí, zasáhl maso a kosti, přeťal klíční kost a žebra –
Vytrhl meč z hrudníku a Samar uviděla dosud bijící srdce vyrvané ven, visící na přetrhaných cévách, než se jí válečník ztratil z dohledu.
Někdo ječel – někdo mimo bojiště – daleko nalevo, na skalnatém břehu, za nímž byla otevřená vodní hladina – řada nízkých, širokých kánoí – a ona tam spatřila ženu, štíhlou, zlatovlasou – lidskou – sesílající kouzla.
Její kouzla však nebyla k ničemu. Karsa Orlong se nějak prosekal na druhou stranu tlačenice, kde se otočil a zády k obrovské borovici téměř opovržlivě odrážel útočníky – zatímco sám odpočíval. Samar nevěřila vlastním očím.
Další křik, teď na své druhy řval válečník stojící stranou strkajícího se davu – a oni se stáhli.
Když Samar Dev viděla, jak se Toblakai zhluboka nadechuje a zvedá meč, zavřískla: „Karso! Počkej! Neútoč, zatraceně!“
Když po ní Karsa Orlong vrhl mrazivý pohled, trhla sebou. Obr ukázal mečem. „Vidíš, co zbylo z Anibarů, ženo?“ Hlas měl hluboký a rytmus jako válečný buben.
Kývla, ač se odmítla znovu podívat na řadu zajatců, přivázaných hlavou dolů a s roztaženými údy podél okraje tábora na straně odvrácené od vody. Nahá těla byla zmalovaná narudo krví a před každou obětí ležela hromádka řeřavých uhlíků, z níž stoupal pach spálených vlasů a masa. Uvědomila si, že Karsa Orlong je rozzuřený, a přitom se nenechává ovládnout hněvem. Meč držel nehybně před sebou, připravený, a samotný klid čepele jako by sliboval příval zkázy.
„Já vím,“ vyhrkla Samar Dev, „ale poslouchej mě, Karso. Jestli je zabiješ všechny – a vidím, že právě to se chystáš udělat – ale poslouchej! Jestli to uděláš, přijdou další, budou hledat ztracené druhy. Přijdou další, Toblakaji, a nikdy to neskončí – dokud neuděláš chybu, dokud jich nebude tolik, že ani ty je nepřemůžeš. A nemůžeš být všude, takže budou umírat další Anibarové.“
„Co tedy radíš, ženo?“
Popošla blíž, nevšímajíc si šedivých válečníků ani žlutovlasé čarodějky. „Teď se tě bojí, Karso, a ty musíš využít jejich strachu –“ Odmlčela se, protože ji vyrušil pohyb mezi přístřešími – půl stan, půl chýše – vedle vytažených kánoí. Dva válečníci něco táhli. Dalšího člověka. Obličej měl napuchlý od výprasků, ale jinak vypadal nezraněný. Samar Dev si nově příchozího prohlédla přimhouřenýma očima, rychle přistoupila ke Karsovi a ztišila hlas. „Teď mají tlumače, Karso. Podle tetování na předloktích je to Taxilan. Poslouchej mě. Využij ten strach. Řekni jim, že je tu víc tobě podobných, že jste spojenci Anibarů, že jsi jen první z hordy, která přichází na jejich prosbu o pomoc. Karso, řekni jim, ať pro mistra Kápě zmizí z téhle země!“
„Když odejdou, nebudu moct zabít další.“
Mezi nájezdníky vypukla hádka. Válečník, jenž vydával rozkazy, odmítal – zcela očividně – zoufalé prosby žlutovlasé ženy. Taxilan, jehož drželi za ruce o kousek dál, debatu sledoval, ale tvář měl příliš poničenou, než aby se dal rozeznat jeho výraz. Samar si všimla, že zalétl pohledem k ní, ke Karsovi, zpátky k ní, a pak pomalu mrkl.
Bohové pod námi. Dobře. Kývla. Aby ho ušetřila trestu, odvrátila zrak a ten jí padl na příšerná jatka. Sténající zranění se váleli v krví nasáklé prsti. Zpřelámané oštěpy byly všude jako třísky z převržené káry. Ale hlavně tu ležely nehybné mrtvoly, odsekané končetiny, obnažené kosti a vyvržené vnitřnosti. A Karsa Orlong ani nebyl zadýchaný.
Jsou snad všichni ti vysocí, nelidští cizinci tak špatní bojovníci? Nevěřila tomu. Podle jejich odění se jednalo o válečnickou společnost. Jenomže mnoho společností, pokud ustrnou – nebo jsou izolovány – na delší dobu, převede válečnické umění do ritualizovaných podob a technik. Budou zřejmě mít jeden jediný způsob boje, nanejvýš s několika variantami, a jen stěží budou schopni se přizpůsobit nečekanému… jako je kupříkladu osamělý Toblakai s nezničitelným pazourkovým mečem dlouhým skoro tak, jak je sám vysoký – Toblakai obdařený neuvěřitelnou rychlostí a chladnokrevnou, nezaujatou přesností rozeného zabijáka.
A Karsa říkal, že s těmito nepřáteli již kdysi bojoval.
Přicházel k nim velitel šedivých nájezdníků. Taxilana táhli za ním a žlutovlasá čarodějka pospíchala k vůdci – jenž ji pokynem zastavil krok za sebou.

Samar si všimla, jak po něm malá žena zezadu vrhá nenávistný pohled. Kolem krku měla cosi pověšené, zčernalé a protáhlé – uťatý prst. Opravdu čarodějka starých uměn, ztracených cest duchovní magie – tedy očividně ne zcela ztracených, protože já se na ně specializovala, jaká už jsem atavistická mrcha. Podle vlasů a srdcovitého obličeje – a modrých očí – Samar Dev usuzovala na původ mezi malými, většinou zotročenými lidmi, vyskytujícími se poblíž středu subkontinentu ve starobylých městech jako Halaf, Guran a Karašiméš a daleko na západě až v Omari. Asi nějaké zbytky národa. A přece prve mluvila jazykem, který Samar nepoznala.
Velitel promluvil ke žlutovlasé čarodějce, jež jeho slova převedla – do jiného jazyka – Taxilanovi. Přitom Samar Dev vykulila oči, protože několik slov poznala – i když je nikdy neslyšela vyslovené, jen je četla v nejstarších svazcích. Byly to pozůstatky z První říše.
Když čarodějka domluvila, Taxilan kývl. Obrátil se nejdřív ke Karsovi, poté k Samar Dev a nakonec řekl: „Komu z vás mám přednést slova predy?“
„Proč ne oběma?“ opáčila Samar. „Rozumíme ti oba, Taxilane.“
„Nuže dobrá. Preda se ptá, jaký důvod má tento Tarthenal k nevyprovokovanému útoku na jeho merudské válečníky.“
Tarthenal? „Pomstu,“ pronesla Samar Dev rychle, než mohl Karsa Orlong vyvolat další krvavou bitku. Ukázala na žalostné postavy na stojanech za táborem. „Tito Anibarové, trpící vaším pleněním, si povolali dávné spojence Toblakaje –“
Žlutovlasá čarodějka sebou trhla a preda vykulil protažené oči.
„– a tento válečník, obyčejný lovec v klanu Toblakajů čítajícím dvacet tisíc hlav, byl náhodou poblíž. Představuje začátek, jak se obávám, děsivé odvety. Pokud ovšem je preda natolik hloupý, aby čekal na jejich příchod.“
Taxilanovi se pobaveně blýsklo v očích, což rychle zakryl a obrátil se, aby přeložil Samařina slova žlutovlasé čarodějce. To, co ona řekla predovi, bylo dvakrát delší než Taxilanova verze.
Preda. Je to snad variace na predal’atr? Velitel jednotky prvořišské legie, střední doba? Ale… dává to smysl. Tito válečníci nakonec nejsou lidé.
Preda čarodějčin překlad uťal mávnutím ruky a znovu promluvil.
Když to Taxilan konečně dopřekládal, zaznívalo mu v hlase obdiv. „Preda chce vyjádřit ocenění pozoruhodných schopností tohoto válečníka. Dále se táže, je-li válečníkova touha po pomstě již utišena.“
„Není,“ odpověděl Karsa Orlong.
Jeho tón predovi stačil. Znovu promluvil, a žlutovlasá čarodějka náhle nasadila kamenný výraz a převedla jeho slova Taxilanovi podivně hluchým hlasem.
Skrývá škodolibou radost.
Samar Dev se zmocnilo podezření. Co přijde teď?
„Preda dobře chápe Toblakajovu pozici,“ řekl Taxilan. „Opravdu s ním soucítí, protože on sám si hnusí, co měl rozkaz vykonat podél celého tohoto pobřeží. Musí se však řídit potřebami císaře. To řečeno, rozkáže preda stažení svých tisteedurských sil zpátky na lodě. Je s tím Toblakai spokojen?“
„Ne.“
Taxilan na Karsovu neomalenou odpověď kývl a preda znovu promluvil.
Co teď?
„Preda opět nemá jinou možnost než se řídit rozkazem svého císaře, trvalým rozkazem, chcete-li. Císař je největší válečník, jakého tento svět viděl, a vždy toto tvrzení potvrzuje osobním soubojem. Již čelil asi tisícovce bojovníků doslova ze všech zemí, a přece stále žije, vítězný a neporažený. Je císařovým rozkazem, aby jeho vojáci, bez ohledu na to, kde jsou, bez ohledu na to, s kým hovoří, předali císařovu výzvu. Císař vyzývá každého válečníka na souboj, vždy na život a na smrt – souboj, do něhož nesmí nikdo zasáhnout bez ohledu na následky, a vyzyvateli jsou zaručena veškerá práva hosta. Dále mají císařovi vojáci příkaz zajistit přepravu a splnit každou potřebu a přání válečníků, kteří jsou ochotni postavit se v souboji císaři.“
Preda znovu zahovořil.
Samar Dev zamrazilo, nedokázala přijít na to proč – ale něco bylo… něco bylo naprosto špatně.
Slova se ujal Taxilan. „A tak, pokud tento toblakajský lovec hledá nejsladší pomstu ze všech, musí čelit tomu, kdo přikázal, aby jeho vojáci páchali ukrutnosti na všech cizincích, jež potkají. Preda proto zve Toblakaje – a je-li jeho přáním, i jeho společnici – aby se stal hostem Tiste Edur při návratu do Lederské říše. Přijímáte?“
Karsa zamrkal a zadíval se na Samar Dev. „Zvou mě, abych zabil jejich císaře?“
„Zřejmě. Ale, Karso, něco není –“
„Pověz predovi,“ přerušil ji Toblakai, „že přijímám.“
Samar Dev si všimla, jak se velitel usmívá.
„Preda Hanradi Chalag tě tedy vítá mezi Tiste Edur,“ řekl Taxilan.
Samar Dev se zadívala na těla válející se po tábořišti. A to preda Hanradi Chalag klidně pomine padlé druhy? Ne, bohové pod námi, něco tady rozohodně není v pořádku…
„Samar Dev,“ ozval se Karsa, „zůstaneš tady?“
Zavrtěla hlavou.
„Dobrá,“ zabručel. „Dojdi pro Havoka.“
„Dojdi si pro něj sám, Toblakaji.“
Zazubil se. „Stálo to za pokus.“
„Přestaň se tvářit tak hromsky potěšeně, Karso Orlongu. Nemáš ani tušení, čemu ses právě zavázal. Copak neslyšíš, jak se zacvakávají okovy? Poutají tě k téhle… k téhle nesmyslné výzvě a těm zatraceným bledým Tiste Edur?“
Karsův výraz potemněl. „Mě řetězy neudrží, čarodějko.“

Hlupáku, už tě drží.
Zvedla oči a všimla si, jak si žlutovlasá čarodějka toužebně měří Karsu Orlonga.
Zajímalo by mě, co má znamenat tohle a proč mě to tak dělí.
* * *
„Pěsti Temule," ozval se Keneb, „jaký je to pocit, vracet se domů?"
Mladý, vysoký Záchlumčan – jenž nedávno získal modré tetování ve stylu Vraního klanu na celé tělo, takže se složitým geometrickým vzorem vypadal jeho obličej jako portrét složený z kostek – pozoroval své vojáky odvádějící koně po rampách dolů na pláž. Na Kenebovu otázku jen pokrčil rameny. „Mezi svými lidmi budu znovu čelit všemu, čemu jsem čelil zde."
„Už ale nejsi sám," poukázal Keneb. „Ti válečníci tam dole jsou tví."
„Opravdu?"
„Tak jsem to pochopil. Už nepochybují o tvých rozkazech ani o tvém právu velet, ne?"
„Myslím, že většina Záchlumčanů se rozhodne odejít od vojska, jakmile přistaneme v Untě," poznamenal Temul. „Vrátí se k rodinám, a když je požádají, aby vyprávěli o svých dobrodružstvích v Sedmiměstí, neřeknou nic. Mám dojem, pěsti Kenebe, že mí válečníci jsou zahanbeni. Ne proto, že mi neprokazovali úctu. Ne, oni se stydí za seznam neúspěchů této armády." Upřel na Keneba tmavé, tvrdé oči. „Jsou příliš staří nebo příliš mladí, a všechny to táhne za slávou, jako by to byla zakázaná milenka."
Temul toho obvykle moc nenamluvil, a Keneb si nevzpomínal, kdy se mu z toho uštvaného mladíka podařilo vytáhnout tolik slov. „Takže hledají smrt."
„Ano. Chtějí se připojit ke Coltainovi, Bultovi a ostatním jediným dosud možným způsobem. Chtějí padnout v bitvě proti stejnému nepříteli. Proto překročili oceán, proto opustili své vesnice. Nečekali, že se někdy vrátí domů, a tak je tato poslední cesta zpátky do Quon Tali zlomí."
„Zatracení hlupáci. Odpusť mi –"
Temul se trpce usmál a zavrtěl hlavou. „To není třeba. Jsou to hlupáci, a i kdybych byl moudrý, nedokázal bych jim tuto moudrost předat."
V bouraném táboře za nimi začali výt kraváčtí psi. Oba muži se překvapeně otočili. Keneb se podíval na Temula. „Co je to? Proč –"
„Nevím."
Vydali se zpátky do tábora.
* * *
Poručík Pores se díval, jak se Křivák žene po cestě, až se za ním zvedá prach. Zachytil pološílený výraz v očích, vzápětí byl pes pryč. A teď zjistíme, že se bojí vody. No dobře. Můžeme ty potvory klidně nechat tady. Zašilhal k zástupu Záchlumčanů a Setiů, dohlížejících na nakládání svých vychrtlých kobyl – tušil, že cestu jich přežije jen pár, protože byly cenným zdrojem masa. Cokoliv, co zpestří to, čemu plavčíci a obyčejní námořníci říkají jídlo. Jízdválečníci si možná budou stěžovat, ale to jim nezabrání postavit se do řady s miskami v rukou.
Laskava si dal práci a pobočnici do žhavých podrobností sdělil, jak je nespokojený s neschopností pěsti Keneba. Nebylo pochyb, že Laskava má kuráž nebo aspoň trpí přísterným slavomamem. Ale tentokrát měl ten zatracený parchant pravdu. Keneb promarnil celý den a polovinu noci. Prokleté prohlídky výstroje, prováděné oddíl po oddíle – a přímo uprostřed nakládání – bohové, vznikl takový chaos. „Copak Keneb přišel o rozum?" Ano, to byla první otázka, kterou Laskava pobočnici položil, a něco ve způsobu, jakým se mračila, Poresovi prozradilo, že ta mizerná ženská o ničem z toho neví a očividně nechápe, proč by Keneb něco takového přikazoval.
Žádný div, s tím, jak smutní v tom svém zatraceném stanu a provádí kdoví co s tou chladnou kráskou T'jantar. Dokonce i admirál byl viditelně rozčilený. Mezi vojáky se rozšířila zpráva, že Tavore nejspíš bude zbavena velení – Y'Ghatan mohla zvládnout líp. Když na to přijde, každý zatracený voják se stane odborníkem na taktiku, a Pores nejednou vyhryzl kus vojáckého masa za nějakou zrádnou poznámku. Nezáleželo na tom, že Nok a Tavore jsou ve sporu, nezáleželo na tom, že Tene Baralta je kypícím kotlem pobuřujícím důstojníky, nezáleželo dokonce ani na tom, že sám Pores se ještě nerozhodl, jestli si mohla pobočnice vést u Y'Ghatan líp – samotné řeči byly jedovaté jako mor, jejž plivala šedá bohyně.
Na nakládání na korábky a dlouhou, únavnou cestu se těšil a zároveň se jí děsil. Znudění vojáci jsou horší než červotoč v kýlu – aspoň tak to pořád dokola opakovali námořníci, vrhající vyčerpané pohledy na zaprášené, klející muže a ženy, kteří vystupovali po rampách a krčili se jako ostříhané ovce na nakládacích plošinách, zatímco je námořníci za hlasitého zpěvu vytahovali na palubu. Horší bylo, že moře a oceány jsou zrádné. Vojáci jsou ochotní čelit smrti bez mrknutí oka, pokud vědí, že se můžou bránit, možná se dokonce probojovat ven, avšak moře odolává mečům, šípům i štítovým hradbám. A mistr Kápě ví, že tu žmolkovitou bezmocnost polykáme beztak už moc dost dlouho.
A zatracení kraváčtí psi teď řvali.
Co dál? Pores si nebyl jistý svými důvody, ale zamířil směrem, jímž zmizel Křivák. Na východ, kolem velitelského stanu a vnitřního kruhu hlídek směrem k latrínám. Tady poručík spatřil asi desítku skvrnitých kraváckých psů. Sbíhali se k sobě a s divokým štěkáním kroužili kolem silnice, na níž byl zdroj jejich vzrušení – oddíl pěšáků.
Kdo to ve jménu královny je? Zvědové byli všichni v táboře – tím si byl jistý – viděl Setie nacvičující vyprazdňování vnitřností na rampě – ti dostávali mořskou nemoc i při stání v kaluži. A Záchlumčané už předali koně uštvaným posádkám k naložení.
Pores se rozhlédl a spatřil vojáka vedoucího tři koně na pláž. „Hej! Počkejte." Přistoupil k němu. „Dejte mi koně."
„Nejsou nasedlaný, pane."
„Vážně? Jak to poznáte?"

Muž začal ukazovat na koňský hřbet –
„Pitomče," štěkl Pores, „dejte mi ty otěže, ne, ty druhé."
„To je kůň pobočnice –"
„Měl jsem dojem, že ho poznávám." Odvedl si koně stranou a vyhoupl se na něj. Vydal se na silnici. Nalezenec Žrout vyšel z tábora, u nohy tu ňafající chlupatou kouli, která vypadala jako něco, co by mohla vyplivnout kráva poté, co sežvýkala mohérový kobereček. Pores si jich nevšímal a zamířil k východu. Pobídl koně do klusu.
Už poznal osobu v čele. Kapitán Faradan Sort. A byl s nimi velemág Rychlej Ben i ten děsivý asasín Kalam a – bohové pod námi, oni jsou – ne, nejsou. Mariňáci! Zatracení mariňáci!
Z tábora za sebou už uslyšel křik, před velitelským stanem zazněl poplach.
Pores nevěřil vlastním očím – přeživší z ohnivé bouře – to je nemožné. Pravda, vypadají zuboženě, vlastně polomrtvě. Jako by je mistr Kápě použil k čištění svých chlupatých uší. Je mezi nimi Lostara Yil – není v tak hrozném stavu jako ostatní –
Zastavil před Faradan Sort. „Kapitáne –"
„Potřebujeme vodu." Slova stěží přešla přes rozpraskané rty plné puchýřů.
Bohové, vypadají hrozně. Pores otočil koně a málem přitom spadl. Narovnal se a vyjel k táboru.
* * *
Když Keneb s Tamulem dorazili na hlavní stezku třicet kroků od velitelského stanu, objevila se pobočnice a vzápětí Blistig a T'jantar. Vojáci na východním konci tábora cosi křičeli, zatím jim však nebylo rozumět.
Pobočnice se obrátila k přicházejícím pěstem. „Zřejmě se ztratil můj kůň."
Keneb zvedl obočí. „Proto ten poplach? Pobočnice –"
„Ne, Kenebe. Na východní silnici zahlédli oddíl vojáků."
„Oddíl? Napadli nás?"
„Nemyslím. Doprovoďte mě. Zřejmě budeme muset jít pěšky. A to vám, pěsti Kenebe, umožní vysvětlit to fiasko, k němuž došlo během naloďování vaší setniny."
„Pobočnice?"
„Vaše náhlá neschopnost mi připadá nevěrohodná."
Podíval se na ni. V jejím obyčejném, vyčerpaném obličeji zahlédl náznak pocitů. Náznak, nic víc, takže nepoznal, co to je za pocity. „Žrout," řekl jen.
Pobočnice zvedla obočí. „To budete muset rozvést, pěsti Kenebe."
„Tvrdil, že bychom měli naloďování o den zdržet, pobočnice."
„A rada toho dítěte, které ani neumí číst a navíc je polodivoké, je dostatečným ospravedlněním pro neuposlechnutí rozkazu své pobočnice?"
„Obvykle ne," opáčil Keneb. „Těžko se to vysvětluje… ale on zná věci. Tedy věci, které by znát neměl. Například věděl, že poplujeme na západ. Znal přístavy, ve kterých se chceme zastavit –"
„Schovával se za velitelským stanem," poukázal Blistig.
„Viděl jste někdy toho kluka, jak se schovává, Blistigu? Kdykoliv?"
Muž se zamračil. „Nejspíš je v tom dobrý."
„Pobočnice, Žrout řekl, že se musíme jeden den zdržet – nebo všichni zemřeme. Na moři. Začínám věřit –"
Zvedla ruku v rukavici tak rázně, že ho to umlčelo. Všiml si, že upírá přimhouřené oči na něco vepředu –
Tryskem se k nim blížil jezdec na neosedlaném koni.
„To je Laskavův poručík," poznal muže Blistig.
Když začalo být zřejmé, že muž nehodlá zpomalit ani změnit směr, všichni rychle ustoupili stranou.
Poručík chvatně zasalutoval, což v prachu bylo stěží vidět, a křičel něco jako: „Potřebujou vodu!"
„A," dodal Blistig, mávající rukou kvůli prachu, „to byl váš kůň, pobočnice."
Keneb se zadíval k silnici a zamrkal, aby dostal prach z očí. Objevily se postavy. Nezřetelné… to je přece Faradan Sort… ne?
„Váš zběh se vrací," utrousil Blistig. „To je od ní hloupé, protože za dezerci je trest smrti. Ale kdo jsou ti lidé za ní? A co to nesou?"
Pobočnice se znenadání zastavila, málem zavrávorala.
Rychlej Ben. Kalam. Další tváře, pokryté prachem, tak bílé, až připomínaly duchy – a duchové to také jsou. Kdo jiný by to mohl být? Šumař. Gesler, Lostara Yil, Bouřňák – Keneb rozeznával jednu známou, neuvěřitelnou tvář za druhou.
Vojáci, spálení sluncem, klopýtající, jako by byli v deliriu. A v náručí nesli děti, otupělé, scvrklé…
Ten kluk zná věci… Žrout…
Támhle stál, obklopený svými nadšenými psisky, a zřejmě mluvil se Sinn.
Sinn, o níž jsme si mysleli, že zešílela žalem – nakonec ztratila bratra… ztratila a znovu našla.
Avšak Faradan Sort správně tušila, že Sinn posedlo něco jiného. A tušení bylo tak silné, že ji vyhnalo do pouště.
Bohové, vzdali jsme se tak snadno – ale ne – město, ohnivá bouře – čekali jsme celé dny, čekali jsme, dokud ta zatracená rozvalina nevychladla. Prohrabali jsme popel. To nemohl nikdo přežít.
Vojáci dorazili k pobočnici.
Kapitán Faradan Sort se narovnala jen s nepatrným zakolísáním a zasalutovala pěstí opřenou o prsa. „Pobočnice," zachraptěla, „dovolila jsem si přestavět oddíly, čekám na schválení –"
„To schválení je věcí pěsti Keneba," odtušila pobočnice podivně nevýrazným hlasem. „Kapitáne, nečekala jsem, že vás ještě někdy uvidím."
Kývnutí. „Chápu, jak je nutné udržovat vojenskou disciplínu, pobočnice. A tak se nyní odevzdávám do vašich rukou.

Nicméně žádám, aby bylo pohlíženo shovívavě na Sinn – její mládí, stav mysli v té chvíli…“
Na silnici zadusali koně. Poručík Pores se vracel s dalšími jezdci. Měchy naplněné vodou se kývaly jako obrovská vemena. Ostatní jezdci byli všichni léčitelé, včetně Nila a Nether. Očividně nemohli uvěřit vlastním očím.
Předstoupil Šumař se spícím hubeným děckem v náručí. „Pobočnice,“ pronesl, „kdyby kapitán nehrabala holýma rukama, nikdo z nás, lapenej pod tím zatraceným městem, by odtamtud nikdy nevyváznul. Už by z nás byly tlející kosti.“ Popošel blíž, ale šeptání nezvládl, a tak Keneb slyšel, co říká. „Pobočnice, jestliže pověsíte kapitána za dezerci, připravte radši víc smyček, páč my opustíme tenhle mizernéj svět s ní.“
„Seržante,“ odtušila pobočnice nevzrušeně, „mám to chápat tak, že vy a vojáci za vámi jste se prohrabali uprostřed ohnivé bouře pod Y’Ghatan, nějak se vám podařilo nenechat se přitom usmažit, a potom jste se zase prokopali ven?“
Šumař otočil hlavu a vyplivl krev, načež předvedl ošklivý, mrazivý úsměv. Jeho loupající se rty vypadaly jako dvě rudé, lesklé štěrbiny. „Ano,“ zachraptěl, „vyšli jsme si na lov… skrz kosti toho všivýho města. A pak, s kapitánovou pomocí, jsme odtamtaď vylezli.“
Pobočnice pomalu přelétla pohledem řadu propadlých, zaprášených tváří, mrtvolných očí, nahých těl plných puchýřů. „Skuteční Lovci kostí.“ Odmlčela se a Pores přivedl léčitele s měchy. „Vítejte zpátky, vojáci,“ dodala.

KNIHA ČTYŘI

LOVCI KOSTÍ

Kdo by popíral, že je v naší povaze uvěřit u ostatních lidí tomu nejhoršímu? Po celém Sedmiměstí vznikaly kulty a slučovaly se v patronymické uctívání – nejen Coltaina, Okřídleného, Černého pera, ale i samotného Psího řetězu – a jakoby ze samotné pustiny podél té nešťastné trasy vyrůstaly svatyně, smírčí svatyně zasvěcené tomu či onomu mrtvému hrdinovi: Bultovi, Lullovi, Sekáčovi, Sormo E’nathovi, dokonce i Bariovi a Meskerovi Setralovým z Rudých čepelí, taktéž klanu Bláznivých psů, Lasiččímu klanu, pochopitelně Vranímu i samotné Čtrnácté armádě, a na Gelorském hřebeni, ve starodávném klášteře shlížejícím na bojiště, se zrodil nový kult soustředěný na koně – zatímco se Sedmiměstí zmocnila horečka uctívání, jistí agenti v srdci Malazské říše vypouštěli mezi obyčejné lidi příběhy přesně opačné: že Coltain zradil říši, že to byl odpadlík, tajný spojenec ša’ik. Nakonec kdyby bezpočet uprchlíků prostě zůstal ve svých městech a smířil se s vládou povstalců, kdyby se nenechali vytáhnout Coltainem a jeho krvežíznivými Záchlumčany a kdyby vůdce kádru mágů Sedmé Kulp tak záhadně nezmizel, takže malazské vojsko zůstalo bez ochrany před čarodějnými machinacemi a vlastně manipulacemi záchlumských čarodějek a zaklínačů – kdyby se tohle všechno nestalo, nedošlo by ani k žádnému zabíjení, žádnému martyriu při přechodu přes polovinu kontinentu, kdy bylo vojsko vystaveno každému kořistnickému polodivokému kmeni z pustin. A nejohavnější ze všeho bylo, že Coltain, spřažený se zrádným říšským historikem Kalousem, mlčky schválil následnou zradu a zničení arenské armády, vedené naivní vrchní pěstí Pormqualem, jenž se stal první obětí té strašlivé zrady. Proč by jinak samotní sedmiměstští povstalci začínali uctívat právě tyto osoby, kdyby v Coltainovi a ostatních neviděli hrdinské spojence…
…V každém případě, ať s oficiálním souhlasem či bez něj, vypuklo po říši pronásledování Záchlumčanů, jaké nemělo obdoby…

Rok deseti tisíc lží, Kayessan

KAPITOLA SEDMNÁCT

Co je tu ještě k pochopení? Volba je pouhou iluzí. Svoboda domýšlivostí. Ruce snažící se vás vést krok za krokem, určovat každou myšlenku, nepocházejí od boha, jsou stejně oklamané jako my – ne, přátelé, ty ruce, dotýkající se každého z nás… jsou každého z nás.
Možná si myslíte, že civilizace nás ohlušuje desítkami tisíc hlasů, ale dobře se zaposlouchejte do toho hlaholu, protože s každým nesourodým výkřikem se probouzí starodávná síla, přitahující každý hluk blíž, dokud sbor nevytvoří pouze dvě strany bojující proti sobě. Jsou načrtnuty krvavé linie, boj probíhá s odvrácenými tvářemi, se zacpanýma ušima, v chladném popření, a přinejmenším všechny rozhovory se ukazují jako marné a zbytečné.
Nezůstává nic k pochopení. Ten šílený vír nás všechny drží v sevření, z něhož se nelze vymanit, a vy s vašimi oštěpy a bojovými maskami, vy s vašimi slzami a něžnými doteky, vy s jízlivým úsměvem, zpoza něhož křičí strach a nenávist k sobě samým, dokonce i vy, kdo stojíte stranou a mlčky se díváte na náš katastrofální rozklad, příliš otupělí, než abyste jednali – jste všichni stejní. Jste všichni úplně stejní. My všichni jsme stejní.
Přistupte blíže, přátelé, a vizte na skromném voze před sebou mé nejvzácnější zboží. Elixír zapomnění, tinkturu vzrušeného tancování a tady, mé nejoblíbenější, mazání nekonečné mužské zdatnosti, u něhož zaručuji, že váš voják bude stát v jedné bitvě za druhou…

Kázání podomního obchodníka
převyprávěl Vaylan Viják
město Malaz, rok, kdy město přetékalo splašky
(1123 spánku Ohnice)

P
ramínky vody páchnoucí močí stékaly po schodech vedoucích k hostinci U Kurníkova oběšence, jedné ze dvou desítek vykřičených krčem v Přístavní čtvrti města Malaz, kterou nyní často navštěvoval Banaschar, bývalý kněz D'rek. Dnes už nedokázal rozlišit jednu takovou putyku od druhé, hráz jeho odhodlání rozryly strach a rostoucí panika, dost jedovaté, aby ho zchromily – přinejmenším na duchu, když už ne na těle. A následná povodeň byla překvapivě příjemná, i když voda stoupala stále výš.
Docela jako ty zrádné schody, které právě zdolával, kluzké od bláta naplaveného tím prokletým deštěm, jak říkali místní, ač byla obloha jasná. Většinou déšť padá dolů, ale občas prý stoupá vzhůru, proniká dlažebními kameny a mění zemnice jako Kurník v bažinu. Navíc se z něj nese puch přetékajících stok tak silný, že znalci předpovídají jeho příchod, jako by to byla skutečná osoba, bídně pojmenovaná Smrad – přijímaný, ač ne právě vítaný, v již sdostatek odporné společnosti.
A poslední dobou tvořili Banascharovu společnost ti ze všech nejodpornější. Veteráni, kteří se vyhýbali střízlivosti, jako by to byla kletba, nevěstky, které již dávno prodaly zlatá srdce – pokud vůbec někdy nějaká měly, hubení mládenci se spoustou patřičně skromných ambic – nejhorší lupiči ve spleti smradlavých uliček, zloději těch několika drobností, jež vlastní chudáci, nejzákeřnější vrahouni, každý s nejméně padesáti uzly na šňůrkách kolem zápěstí, kdy každý uzel představoval člověka natolik hloupého, že jim uvěřil, a pochopitelně obvyklou sbírku tělesných strážců a siláků, jejichž mozkům se v jistém okamžiku života nedostávalo dost vzduchu, pašíři a rádobypašíři, informátoři a říšští špehové, které informovali, špehové špehující špehy, prodavači nespočetných substancí, uživatelé těchtýž substancí na cestě do zapomnění v Propasti, a tu a tam lidé, které nebylo možné zařadit do žádné kategorie, protože nikdy neprozrazovali nic ze svého života, minulosti a tajemství.
Jistým způsobem byl jedním z těch posledních i Banaschar, když měl zrovna lepší dny. Jindy, jako třeba dnes, si nemohl činit nároky na případnou – byť nepravděpodobnou – velkolepost. Dnes odpoledne dorazil ke Kurníkovi brzy se záměrem protáhnout nadcházející noc, jak nejdéle to půjde, pochopitelně s dostatečným mazáním, čímž dosáhne předlouhého a snad i naprosto blaženého období bezvědomí v jedné ze zavšivených krysích pastí nad krčmou.
Když se shýbal ve dveřích a zastavil se těsně za nimi, říkal si, že to bude snadné. Mrkal v šeru a připadalo mu snadné považovat randál za jedinou bytost s bezpočtem úst a brát hluk za stejně bezvýznamný jako hukot hnědé vody ve škarpě. Začal oceňovat rozmary zvuků vycházejících z lidských hrdel. Většina lidí mluví, aby nemuseli přemýšlet, ale jiní mluví, jako by házeli záchranná lana, jak se topili v tom kterém zoufalém poznání, k němuž došli – snad během nějaké nevítané odmlky, přemožení hrůzou z ticha. Několik lidí nezapadá do žádné kategorie. Ti používají okolní rámus jako bariéru, za níž se schovávají, němí a lhostejní, a vnější svět odhánějí.
Banaschar – bývalý kněz, který se kdysi nořil do drmolení hlasů prozpěvujících při modlitbě a liturgii – často vyhledával takové obyvatele kvůli pochybnému potěšení z jejich společnosti.
Durhangovým oparem a kouřem z rezlistí, přes štiplavý černý dým stoupající z knotů lamp a něco, co mohla být mlha nashromážděná těsně pod stropem, zahlédl na protějším konci známou postavu. Známou ve smyslu, že s ním párkrát seděl u stolu, třebaže o něm nevěděl skoro nic, včetně jména, a znal ho jen jako Cizince.
Byl to skutečný cizinec, malazsky mluvil s přízvukem, jaký Banaschar nepoznal – což samo o sobě bylo zvláštní, protože kdysi hodně cestoval, z Korelu do Krádeže a do Kobylí na jihu, z Nathilogu do Mokřin ve východní Genabakis, na severu z Falaru přes Aren do Yath Alban. A na cestách potkával další poutníky přicházející z míst, jaké ani nenašel na žádné z chrámových map. Nemil, Zánik, Šal-Morzinn, Elingarth, Jacuruku a Stratem. Ale muž, k němuž právě mířil proplétaje se odpoledním davem námořníků a místními vrahy-veterány, mluvil s přízvukem, jaký Banaschar jaktěživ neslyšel.
Pravda ovšem nikdy není tak zajímavá jako záhada předcházející odhalení, a Banaschar si svou nevědomost oblíbil. Nakonec o jiných věcech věděl až příliš – a k čemu mu to bylo dobré?
Sklouzl na mastnou lavici naproti mohutnému cizinci, rozepnul sponu na obnošeném plášti a shodil ho ze sebe – kdysi dávno by ho takový nedostatek zájmu k nevzhledným záhybům vyděsil – ale už v plášti nejednou spal, skončil v bezvědomí na pozvracené podlaze, a dvakrát dokonce na dláždění v uličce – a správné vystupování, žel, přestalo být morální nezbytností.
Opřel se a drsná látka se za ním shrnula. Dorazila jedna z Kurníkových šenkýřek s korbelem Kurníkovy vlastní Pijácké šlichty, slabého pěnivého piva, které získalo jméno přiměřeně doslovným způsobem. Mosazně zbarvená břečka si vysloužila obvyklé zběžné zašilhání před prvním hltem.
Cizinec při Banascharově příchodu vzhlédl s cynickým pousmáním a vzápětí se zase věnoval džbánku z pálené hlíny s vínem.
„Á, jakatakanský hrozny jsou moc dobrý," prohodil bývalý kněz, „akorát ta místní voda mění víno, co máš tak rád, v hadí chcanky."
„Jo, hrozná kocovina," utrousil Cizinec.
„A po tom tak toužíš?"
„Jasně. Budí mě pořád dokola celou noc, skoro každý zvonění, bušením v hlavě a praskajícím měchýřem – ale kdybych se neprobudil, ten měchýř by mi praskl. Chápeš?"
Banaschar kývl a rozhlédl se kolem sebe. „Na odpoledne je tu víc hlav než obvykle."
„To si myslíš jen proto, žes tu poslední dobou v tuhle hodinu nebyl. Před třemi dny přistály tři koráby a eskorta z Korelu."
Bývalý kněz si prohlédl ostatní zákazníky pozorněji. „Mluví hodně ?"
„Mně to tak připadá."
„O tažení?"

Cizinec pokrčil rameny. „Běž se jich zeptat, jestli chceš.“
„Ne. Moc velká dřina. Zlý na kladení otázek je –“
„Že dostáváš odpovědi, jo – to už jsi říkal.“
„To je další zlá věc – jak nakonec všichni pořád opakujeme pořád dokola totéž.“
„To ty, já ne, a s tebou to jde z kopce.“
Banaschar si dvakrát lokl a hřbetem ruky si otřel rty. „Z kopce. Správně.“
„Není dobrý,“ poznamenal Cizinec, „vidět člověka tolik spěchat.“
„Je to závod,“ opáčil Banaschar. „Dostanu se na kraj a přepadnu, nebo spása dorazí včas? Vsaď si pár měďáků na výsledek – radil bych na to první, ale to je jen čistě mezi náma.“
Hromotluk – jenž se při řeči málokdy díval lidem do očí a mohutné ruce a zápěstí měl zjizvené a naběhlé – potřásl hlavou. „Bejt ta spása ženská, jenom hlupák by vsadil proti mně.“
Banaschar udělal obličej a zvedl korbel. „Hezká představa. Připijme na všechny ztracený lásky na světě, příteli. Co se stalo s tou tvou, nebo je to moc osobní otázka na tak pochybný přátelství, jako je naše?“
„Skočils na špatnej kámen,“ prohlásil muž. „Moje láska nejni ztracená, a možná si s tebou jednou rád vyměním místo, ale ne dneska. Ani včera, ani předevčírem. Když o tom tak uvažuju –“
„Nemusíš pokračovat. Mou spásou není žena, a i kdyby byla, nebyla by jí proto, že je žena, jestli mi rozumíš.“
„Takže jsme právě vedli další hypotetickej rozhovor?“
„Malazsky ses naučil od nějakýho vzdělanýho námořníka, co? V každým případě je hypotetický špatnej výraz pro to, co jsi měl na mysli, myslím. Spíš by se hodilo metaforický.“
„Víš to jistě?“
„Jistěže ne, ale o to nejde, že? Žena znamená zlomený srdce, nebo možná blátivý sesuv, který tě pohřbí, pohřbí nás všechny.“ Banaschar dopil pivo a chvíli mával korbelem ve vzduchu, než ho s říhnutím postavil na stůl. „Slyšel jsem o jednom napanským námořníkovi, co vypil soudek Pijákovy šlichty, postavil se moc blízko k zapálenýmu knotu, vzňal se a ustřelilo mu to celou prdel. Zajímalo by mě, jaký světlo tohle vrhá na věci.“
„Krátkodobý, řekl bych.“
Tato odpověď Banaschara uspokojila. Dál už neříkal nic. Dorazila šenkýřka se džbánem, z něhož mu dolila korbel. Díval se, jak odchází a proplétá se tlačenicí. Žena, která má plné ruce práce.
Bylo snadné považovat ostrov za odříznutý – většina ostrovanů rozhodně měla stejně omezené názory, směsici nadutosti a sebestřednosti – ale odříznutost byla povrchová, pouhá ješitnost. Vylejete moře a objeví se kamenitá půda spojující všechno. Následovníci D’rek, zmije podzimu, to chápali moc dobře. Řeči, postoje, způsoby, názory chřestící řetězy přesvědčení, to všechno se nese přes vlny stejně snadno jako vítr, a ti, kdo snadno zapadnou, se brzy stanou také ostrovany – a co se jich týče, vlastně se tu narodili.
Došlo na čistku a ve vzduchu byl dosud cítit popel z Myší Díry, kde se dav vrhl na několik záchlumských rodin, které tam sídlily – stájníci, sešívači a nýtovači kůží, tkalci sedlových pokrývek, jedna stařena léčící tažné koně a mezky – a s děsivým zápalem nešťastníky vyvlekl z jejich chatrčí a přístřešků, všechny, včetně dětí a starců, ukradl jim skromný majetek a zapálil jim domovy. Poté dobří občané nahnali Záchlumčany na ulici a ukamenovali je.
Coltain není mrtvý, říkali lidé. Celý ten příběh je lež, stejně jako novější drb, že pobočnice zabila ša’ik. Prý to byla podvodnice, nastrčená oběť, mající za úkol odvrátit pomstychtivé vojsko. A ohledně samotného povstání, to nebylo rozdrceno, prostě se vytratilo, zrádci se schovali, ukryli zbraně pod telabami. Pravda, pobočnice ještě honila Leomana S cepy a uzavřela ho v Y’Ghatan, ale i to byla finta. Rudé čepele opět volně řádí v Arenu, kosti zrazené vrchní pěsti Pormquala jsou rozlámané a rozprášené po celé Arenské silnici a na mohylách nad Pormqualovou zrazenou armádou se zelená tráva.
Copak znepokojení obyvatelé z Arenu nechodili na kopec známý dnes jako Pád? A nekopali jámy do mohyl ve snaze najít kosti proklatce Coltaina? A taky Bultovy, Sekáčovy, Lullovy? A přece nic nenašli. Všechno to jsou lži. Zrádci všichni do jednoho zmizeli, včetně Kalouse, říšského historika, jehož zrada císařovny – a samotné říše – byla možná nejohavnější ze všech.
A poslední zprávy. O katastrofálním obléhání. O hrozné morové ráně v Sedmiměstí. Nesourodé, nespojité, jako když strčíte pohrabáč do ohně a do tmy vyletí jiskry. Šepot zdrsnělý přesvědčením, že se objevila znovuzrozená ša’ik a volá k sobě další stoupence.
Poslední kamínky na káru.
Dole v Myšárně jednal dav o vlastní vůli. Dav nepotřeboval vůdce, říšské pokyny – dav chápal spravedlnost, a na tomto ostrově – na místě zrodu říše – měla spravedlnost rudé ruce. Roztřískané mrtvoly hodili do řeky, která byla příliš líná, plná odpadků a splašků, a propusti pod mosty příliš úzké, aby se těla dostala až do zátoky.
A to bylo považováno za zlé znamení. Prastarý mořský bůh mrtvoly odmítl. Mael, posílený oživením víry tady na ostrově, je nechce přijmout do slané zátoky Malazského přístavu – jaký lepší důkaz je zapotřebí?
Na zarostlém dvoře Domu mrtvých byl spatřen duch císaře, duch krmící se dušemi pobitých Záchlumčanů.
Z chrámů D’rek v Jakatě i tady v Malazu zmizelo kněžstvo, prý se vydalo do noci, šeptalo se, aby našli a vyřídili zbytek Záchlumčanů, kteří dosud zůstali na ostrově – ti, již uprchlí, když se doslechli o čistce v Malazu – protože sama zmije podzimu toužila po záchlumské krvi.
Na starých hranicích na okraji Záchlumské planiny na pevnině se prý shromažďuje armáda občanů a chystá se vytáhnout, zničit jednoho každého zatraceného zrádce v jejich špinavých, páchnoucích chatrčích, do posledního. A vyšle-li císařovna své legie, aby tu armádu rozehnaly? Ne, ovšemže to neudělá, protože ona to schvaluje.
Říšský velemág Tayschrenn byl v Malazu, rozvaloval se v Posměvákově tvrzi. Co ho sem přivedlo? A nač taková veřejná návštěva – podivný kouzelník byl vyhlášený tím, že je neviditelný, že jedná za scénou, aby zajistil blaho říše.

Nakonec byl jedním z pilířů Laseeniny moci, její levou rukou. Pravá totiž náležela Spáru. Pokud byl tady, měl dohlížet – Je tady. Banaschar toho parchanta cítil, z Posměvákovy tvrze vycházela skličující, hrozivá aura. Den za dnem, noc za nocí. A proč? Všichni jste hlupáci.
Já jsem tu ze stejného důvodu.
Zatím šest poslů. Šest, a všichni dostatečně placení, aby byli spolehliví, a všichni poté přísahali, že naléhavý dopis předali – hrbatému hlídači u brány tvrze, který byl údajně stejně starý jako sama Posměvákova tvrz, který pokaždé kývl a řekl, že dopis doručí velemágovi.
A přece žádná odpověď. Žádné povolání.
Někdo moje zprávy zadržuje. Žádná jiná možnost neexistuje. Pravda, byl jsem diskrétní – jakpak by ne? Ale Tayschrenn by můj znak poznal a pochopil by… s náhle bušícím srdcem, zalitý studeným potem, třesoucíma se rukama… pochopil by. Okamžitě.
Banaschar nevěděl, co si počít. Poslední posel odešel před třemi týdny.
„To ten zoufalej lesk ve tvých očích," říkal muž naproti němu, opět s tím pousmáním, i když jakmile se na něj Banaschar podíval, odvrátil zrak.
„Zamilovanej, co?"
„Ne, ale zvědavej. Poslední tejdny tě pozoruju. Vzdáváš se, ale pomalu. Většina lidí to udělá naráz. Vstanou z postele, dojdou k oknu, stojej tam, nehybně, nic neviděj, a vevnitř se všechno zhroutí bez šeptnutí, bez oblaku prachu, kterej by ten pád doprovázel, a dočista to zmizí."
„Umíš něco lepšího než mluvit a myslet jako hloupej námořník," utrousil Banaschar.
„Čím víc piju, tím jasnější mám hlavu."
„To je zlý znamení, příteli."
„Takový já sbírám. Nejsi jedinej, kdo musí zatraceně čekat."
„Měsíce!"
„Já roky," opáčil muž, namočil prst do džbánku a vylovil můru, která mu přistála ve víně.
„Vypadá to, že dávno ses měl vzdát ty."
„Možná, ale došel jsem k jistý víře. Už to nebude dlouho, přísahám. Nebude to dlouho."
Banaschar frkl. „Topící se konverzuje s hlupákem za noci, co ožebračuje akrobaty, žongléře a tanečníky, přijde jeden, přijdou všichni, za dva stříbrňáky si koupíš nekonečnou – a tím myslím nekonečnou – zábavu."
„V topení se já moc nevyznám, příteli."
„To znamená?"
„Něco mi říká, že když dojde na hlupáky, mohl bys říct to samý."
Banaschar odvrátil zrak. A zahlédl další známou tvář, dalšího obrovského chlapa – menšího než cizinec naproti němu, ale stejně rozložitého, s jaterními skvrnami na holé lebce a jizvami snad po celém těle. Právě si bral korbel Kurníkova Starého malazského tmavého. Bývalý kněz zesílil hlas. „Hej, Prchlivče! Tady je místo!" Posunul se na lavici a díval se, jak starý, a přece stále úctyhodný muž – nepochybně veterán – míří k nim.
Hovor aspoň mohl sklouznout zpátky k bezvýznamnosti.
Přesto. Další parchant čekající… na něco. Jenže u něj to, tuším, bude něco ošklivého, pokud to někdy přijde.
* * *
Někde v hrobkách vzdáleného města visel tlející nástěnný koberec. Byl vyhrnutý, domov myší, a nadání rukou, které jej utkaly, pomalu prohrávalo neviditelnou válku s broučími žrouty, tawrynovými červy a popelovými můrami. Přes to všechno temnota skrývala barvy místy ještě živé a scéna vyobrazená na obrovské tapiserii si podržela dost prvků z vyprávění, aby význam nebyl ztracen. Mohla by přežít ještě padesát let, než konečně podlehne zubu času.
Ahlrada Ahn věděl, že svět se nezajímá o uchovávání starých věcí. Dějin, příběhů proložených významy a důležitostí. Nestaral se o nic, co bylo zapomenuto, protože paměť a vědomosti nedokázaly zabránit nekonečnému opakování záměrné hlouposti, poutající národy a civilizace.
Tapiserie kdysi vévodila celé zdi vedle Obsidiánového trůnu – z něhož před anexí vládl velkokrál Modré růže, svrchovaný služebník Černokřídlého pána. Na stupínku zasedala rada onyxových čarodějů, oděných v nádherných pláštích z ohebného, tekutého kamene – ale ne, Ahlradu Ahna strašila ta tapiserie.
Vyprávění začínalo na konci dál od trůnu. Tři postavy na půlnočně černém pozadí. Tři bratři zrození z čisté Noci, milovaní svou matkou. Všichni dnes byli zapuzení, i když každý k tomu došel vlastní cestou. Andarist, jehož považovala za prvního zrádce, ač, jak všichni věděli, bylo to obvinění mylné, avšak smyčka lží se kolem něj stáhla tak těsně, že ji nikdo krom něj samotného nedokázal uvolnit – a to on nechtěl či nemohl udělat. S nesmírným žalem přijal vyhnanství a pronesl poslední slova: ať vítaný, či nikoliv, bude dál chránit matku Noc, v osamocení, a to bude měřítkem jeho života. Jenomže ona se odvrátila i od toho slibu. Jeho bratři v tom nemohli nerozpoznat zločin, ale byl to Anomandaris Purake, jenž se první matce Noci postavil. Co bylo mezi nimi řečeno, věděli jen oni dva, ačkoliv strašlivé následky viděli všichni – Anomander se k ní obrátil zády. Odešel, popřel tmu ve své krvi a místo ní vyhledal chaos, který mu vřel v žilách. Silchas Zmar, nejzáhadnější z bratří, vypadal jako muž zmítaný nerozhodností, lapený v bezvýchodné snaze o smíření, dokud neodhodil veškeré zábrany a nespáchal největší zločin ze všech – neuzavřel spojenectví se stínem. A mezi Tistei vypukla válka – válka, která zuří dodnes.
Přišla vítězství, porážky, velké vraždění, a nakonec, v posledním zoufalém gestu, se Silchas Zmar a jeho stoupenci spojili na útěku branami s legiemi stínu a jejich krutým velitelem Skabandarim – jenž získal jméno Krvooký. Při útěku do tohoto světa. Jenomže zrada tři bratry pronásleduje dál. A tak, ve chvíli vrcholného vítězství nad K'Chain Che'Malle, padl Silchas Zmar Skabandariho rukou a jeho stoupence pobily meče Tiste Edur.
To byl druhý výjev na tapiserii. Zrada, vraždění. Ale vraždění nebylo tak důkladné, jak si Edurové mysleli. Tiste Andii

přežili – ranění, opozdilci, starší a matky s dětmi, zanechaní daleko od bojiště. Ti všichni byli svědky. A uprchli.
Třetí scéna zobrazovala jejich nebezpečný útěk, zoufalou obranu před pronásledovateli, kdy měli pouze čtyři stěží odrostlé kouzelníky – budoucí zakladatele onyxového řádu – kdy jim vítězství poskytlo čas na oddech, dost, aby vyvázli a s pomocí nově se rodící magie se vyhnuli lovcům a vytvořili útočiště –
V jeskyních pod horami na pobřeží vnitrozemního moře, v jeskyních, kde rostly safírové květy, složité jako růže, od nichž království, hory i moře odvozovaly jméno. Modrá růže, a nakonec nejdojemnější výjev, nejblíže trůnu, nejblíže mému srdci…
Jeho lid, několik tisíc přeživších, se znovu ukrýval v hlubokých jeskyních, zatímco po celém Lederu zuřila edurská tyranie. Šílenství, které mě pohltilo.
Hirotská biréma duněla ve vlnách divokého severního moře, místními nazývaného Kokakal, jako hrom. Ahlrada se oběma rukama držel zábradlí a v obličeji ho štípaly studené kapky, jako by se na něj rozhněval nějaký bůh. A možná se i rozhněval, což by podle jeho názoru bylo jedině zasloužené.
Narodil se jako dítě špehů a jeho pokrevní linie pokolení za pokolením přebývala uprostřed Tiste Edur, vzkvétající, aniž by vzbudila podezření v chaosu zdánlivě nekonečných bratrovražedných svárů mezi kmeny. Hannan Mosag to samozřejmě ukončil, ale tou dobou už byli pozorovatelé jako Ahlrada Ahn a další na svých místech, s původem důkladně zamíchaným a neodlišitelným od Edurů.
Vybělené skvrny na kůži, tajná gesta mezi Andii v utajení, nenápadné manipulace, aby si zajistil přítomnost na nejdůležitějších shromážděních – takový byl život Ahlrady Ahna – a kdyby kmeny zůstaly v severských pevnostech, bylo by to… přijatelné až do doby, než by vyrazil na loveckou výpravu, z níž by se již nevrátil – adoptovaný kmen by kvůli němu truchlil, přičemž Ahlrada by překročil jižní okraj ledových pustin, překonal nekonečné lígy a dorazil do Modré růže. Dorazil domů.
Domov však nebyl takový jako kdysi. Útočiště bylo obležené – pravda, nepřítel zatím netušil nic o katakombách pod svýma nohama, avšak nyní tu vládla vybraná elita se svrchovanou mocí, od níž se šířila všemožná hříšnost a krutost. Od císaře stéká zkažená krev stále níž… Žádná lederská vláda nikdy neklesla tak hluboko jako vláda Rhulada a jeho edurských „šlechticů“. Modlím se, aby to skončilo. Modlím se, aby jednoho dne psali historikové’ o této době temna v dějinách Lederas jako o době zlého snu, aby tím varovali budoucí pokolení.
Nevěřil tomu. Nevěřil jedinému slovu modlitby, kterou v duchu vyslovil desettisíckrát. Viděli jsme, po jaké cestě se bude Rhulad ubírat. Viděli jsme to, když císař vypudil vlastní bratry – bohové, byl jsem tam, v Rodící se. Byl jsem jedním z Rhuladových „bratří“, z jeho veliké rodiny zbabělých patolízalů. Kéž mě Černokřídlý pán chrání, díval jsem se, jak zlomili jediného Edura, kterého jsem kdy obdivoval, jediného Edura, jehož jsem si vážil. Ne, já udělal víc. Přidal jsem hlas k Rhuladovi, když Trulla rituálně stříhal. A Trullův zločin? Inu, nic víc než další zoufalý pokus přivést Rhulada domů. U samotné matky Noci… avšak sám se nikdy ničeho neodvážil, ani jednou, ani v prvních dnech, kdy se Trull snažil obrátit příliv. Ne, on se odvrátil, odvrhl každou příležitost, kdy mohl odhalit slova, o nichž věděl, že je Trull potřebuje a považoval by je za drahocenné dary. Byl jsem sám zbabělý. Moje duše uprchlá před nebezpečím, a už není cesty zpátky.
Poté co Rhulad získal lederskou korunu, vedl Ahlrada oddíl arapajských válečníků do Lederas po stopách zrádců nového císaře – jeho bratra Stracha a toho otroka Udinaase. Nepodařilo se jim je najít, a Ahlrada to považoval za alespoň malé vítězství. Rhuladův vztek málem vyústil v hromadné popravy především Ahlrady a jeho pátračů, avšak trosce, jež zůstala z Hannana Mosaga, se podařilo Rhulada trochu zvládnout – císař velice potřeboval tisteedurské válečníky nejen kvůli okupaci a vládě nad říší, ale k ještě rozsáhlejším expedicím, které plánoval.
Expedicím, jako je tato. Kdyby byl věděl, jaké následky ty výpravy budou mít, možná by se byl Ahlrada dobrovolně přihlásil k popravě, po nichž Rhulad v prvních dnech v Lederas tolik dychtil.
Od té doby… všechno, co jsme vykonali v jeho prokletém jméně…
Jdeme za ním – co to z nás dělá? Ach, Trulle, měl jsi pravdu, a nikdo z nás neměl dost kuráže, aby se ti postavil po boku, když na tom nejvíc záleželo.
Vzpomínka na Trulla Sengara ho strašila. Ne, jeho strašily vzpomínky na všechno, ale spojily se a soustředily na osamělého, čestného válečníka Tiste Edur.
Ahlrada Ahn stál na palubě obří lodi, oči upřené na rozbouřené moře, a studenou spršku na tváři už dávno necítil. Kolem se na vysokých vlnách kolébaly další lodě, polovina Třetí edurské říšské flotily hledající cestu kolem rozlehlého kontinentu. V podpalubí a ráhnoví na všech lodích dřely lederské posádky, dokonce i mariňáci nižších hodností, zatímco jejich vládcové nedělali nic, jen chlastali víno a žrali nebo si brali do přepychových postelí lederské otrokyně, a ty, které použili, zlomené a nepříčetné z jedu edurského semene, prostě házeli přes palubu velikým šedým žralolům a hejnům ročních dhenrabi. Jedna polovina flotily na tomto moři. Pod velením Tornáda Sengara, císařova otce.
A jak jsme si zatím vedli, drahý Tomade? Hrstka pochybných šampionů, vyzyvatelů, které máme dopravit domů a předhodit tvému šílenému nejmladšímu synovi.
A nezapomínejme na padlé bratry, které jsme našli. Odkud pocházejí? Ani oni to nevědí. A zacházíme s nimi jako se ztracenými příbuznými? Otevřeli jsme jim náruč? Ne, jsou to nižší tvorové, s krví zkaženou neúspěchem, chudobou. Naším darem je opovržení, i když je údajně osvobozujeme.
Avšak já přemýšlel o šampionech… a Rhuladově neukojitelném hladu, který do tohoto světa vysílá jednu flotilu za druhou. Tomade. Jak dobře jsme si vedli?
Myslel na poslední hosty v podpalubí a v temnotě stočené, prohnilé, moly prožrané duše měl dojem, pouhé šeptnutí, že tentokrát možná našli někoho skutečně pozoruhodného. Někoho, kdo by mohl Rhulada přinutit pít vlastní krev, a snad i víc než to… třebaže, jako vždycky, nakonec přijde ten strašný křik…
Jsme tvořeni a ničeni, a tak to jde pořád dokola. Věčně.

A já už nikdy neuvidím svůj domov.
* * *
Lederská velitelka mariňáků atripreda Yan Tovis, známá svým vojákům jako Šero, se zadívala na nemocného muže. V tmavém podpalubí lodi byl smrad a vlhko, lávka nad kýlem umazaná zvratky a slizkou plísní. Při nárazu každé vlny na trup se ozývalo vrzání a dunění. Tlumené světlo luceren se houpalo, takže vznikaly tančící stíny. „Na," řekla. „Vypij to."
Vzhlédl, zarudlé oči zasazené do obličeje barvy velrybího tuku. „Pít?" Už z toho slova se mu málem znovu obrátil žaludek, ale vší silou nutkání potlačil.
„Mluvím vaším jazyk ne dobře," pokračovala. „Pij. Dva loky. Počkáš, pak víc."
„Neudržím to v sobě," namítl.
„Nevadí. Dva, cítíš líp. Pak víc. Zvracení pryč."
Třesoucí se rukou přijal malou skleničku.
„Ceda dělá," vysvětlovala Šero. „Dělal, před generacemi. Zvracení pryč."
Polkl jednou, podruhé, chvíli se nehýbal, pak se vrhl na bok. Plival, kašlal, lapal po dechu. „Duchové mě vemte, ano."
„Lepší?"
Kývl.
„Pij zbytek. Zůstane to."
Poslechl, opřel se a zavřel oči. „Lepší. Lepší, ano."
„Dobře. Teď běž za ním." Ukázala na příď o dvacet kroků dál po lávce, kde se o žebro opíral další nešťastník. „Preda Tomad Sengar má pochyby. Šampion nepřežije plavbu. Nebude jíst, pít. Chřadne. Běž za ním. Říkáš moc o jeho obratnosti. My vidíme jinak. My vidíme jenom slabost."
Muž ležící na lávce se jí nepodíval do očí, ale pomalu se posadil, neohrabaně se vyškrábal na nohy a zůstal nejistě stát. Rozkročený, aby udržel rovnováhu, se narovnal.
Plivl si do dlaní, chvíli si dlaně třel a prohrábl si vlasy.
Taralak Výd se ženě podíval do očí. „Teď vypadáš špatně ty," poznamenal zamračeně. „Co se děje?"
Šero jen potřásla hlavou. „Běž. Preda musí být přesvědčen. Jinak vás oba hodíme přes palubu."
Gralský válečník se otočil a bokem přešel po lávce. Po stranách byly mezi krabicemi a soudky přikované postavy. Se šedou kůží, jako jejich věznitelé, téměř stejně vysocí, s mnoha rysy prozrazujícími edurskou krev. Ale hnili tady ve vlastní špíně a tupýma, mžouravýma očima sledovali postupujícího Taralaka.
Gral si dřepl před Icariem a položil mu ruku na rameno. Icarium sebou při doteku trhl.
„Příteli," pronesl Taralak tichým hlasem. „Vím, že tě nesouží nemoc těla. Je to nemoc ducha. Musíš s ní bojovat, Icarie."
Jhag byl ztrhaný, kolena přitažená k bradě, paže ovinuté kolem nich. Gralovi to připomínalo pohřební styl Ehrliů.
Dlouho se mu nedostalo odpovědi, pak se schoulený Icarium otřásl. „Tohle nemůžu." Icarium zvedl hlavu a upřel na Taralaka zoufalé oči. „Nepřeji si… nepřeji si nikoho zabít!"
Taralak si přetřel obličej. Duchové pod námi, ten nápoj od Šero vykonal zázraky. Tohle zvládnu. „Icarie. Podívej se na tu lávku. Podívej se na ty špinavé tvory – kterým řekli, že je osvobozují od utlačovatelů. Kteří začali věřit, že tito Edurové jsou jejich spása. Ale ne. Jejich krev není čistá. Je zakalená – jsou z nich otroci! Padli tak hluboko, nevědí nic o vlastní historii, o slavné minulosti – ano, vím, o jaké slávě? Ale podívej se na ně! Co za démony jsou tihle Tiste Edur a jejich zatracená říše? Že takhle zacházejí s vlastními druhy? Teď mi pověz, Icarie, co jsem ti opatřil? Pověz!"
Válečník se tvářil zoufale, v očích mu plula hrůza – a ještě něco, světýlko šílenství. „Za to, čeho jsme byli svědky," šeptal Jhag. „Za to, co jsme je viděli dělat…"
„Pomsta," dokončil Taralak Výd a kývl.
Icarium na něj zíral jako topící se muž. „Pomsta…"
„Ale k tomu nedostaneš příležitost, Icarie. Preda v tebe – ve mě – ztrácí víru, jsme ve vážném nebezpečí, že nás hodí žralokům –"
„Požádali mě, abych zabil jejich císaře, Taralaku Výde. Nedává to smysl –"
„Co žádají," odtušil Gral a vycenil zuby, „a co ty vykonáš, jsou dvě různé věci."
„Pomsta," zopakoval Icarium, jako by to slovo ochutnával, a pak si zakryl obličej rukama. „Ne, ne, to není pro mě. Už je to příliš mnoho krve – víc ničeho nedosáhne. Potom budu stejný jako oni!" Náhle si Taralaka přitáhl blíž. „Copak to nevidíš? Další nevinné životy –"
„Nevinné? Jsi hlupák, Icarie – copak to nechápeš? Nevinnost je lež! Nikdo z nás není nevinný! Nikdo! Ukaž mi jednoho nevinného, prosím – ukaž mi, že se mýlím!" Stočil se v Icariově železném sevření a bodl prstem směrem ke krčícím se otrokům. „Oba jsme byli svědky, ne? Včera! Dva z těch žalostných hňupů uškrtili třetího – všichni tři byli v řetězech, Icarie, všichni tři hladověli, umírali! A přesto nějaký starý spor, nějaká stará hloupost opět vypukla! Oběti? Ano, bezpochyby jsou. Nevinní? Cha! A kéž mě duchové nad námi i pod námi srazí, jestli je můj soud špatný!"
Icarium na něj zíral. Pomalu uvolnil sevření.
„Příteli," pokračoval Taralak, „musíš jíst. Musíš si udržet sílu. Říše Tiste Edur je ohavnost a vládne jí šílenec, který umí jedině mávat mečem, a před ním se musejí klanět slabí i silní, protože tak to na světě chodí. Vzpírat se mocným znamená přivolat na sebe zotročení a zkázu – to přece víš, Icarie. Ale jen ty jediný, příteli, máš to, co je zapotřebí ke zničení této ohavnosti. K tomu ses narodil. Jsi poslední zbraní spravedlnosti – nekolísáš před záplavou nespravedlivosti. Nakrm se tím, čeho jsi byl svědkem – čeho jsme byli oba svědky – a vším, co uvidíme během plavby. Krm se tím, doplň tu spravedlnost v sobě – dokud nebude oslepovat svou mocí. Icarie, nenech se porazit od těch hrozných Edurů – jako to dělají teď."
Za ním kdosi promluvil. Šero. „Preda zvažuje zkoušku. Pro válečníka."
Taralak Výd se otočil a vzhlédl k ženě. „Co tím myslíš? Jakou zkoušku?"

„My bojujeme mnoho válek. Kráčíme cestami chaosu a stínu.“
Gral přimhouřil oči. „My?“
Udělala obličej. „Edurové nyní vládnou Lederu. Kam oni jdou, Ledeřané musejí následovat. Edurské meče dělají řeku krve, a z řeky krve je řeka zlata. Věrní získávají bohatství, moc velké bohatství.“
„A nevěrní?“
„Ti se starají o vesla. Zadlužení. Tak je to.“
„A ty, atripredo? Jsi věrná?“
Dívala se na něj a chvíli trvalo, než řekla: „Každý šampion věří. Jejich mečem císař zemře. Čemu se věří a co je pravda, není totéž,“ dodala, podivně překrucujíc Taralakova slova. „Tomu, co je pravda, jsem věrná. Preda zvažuje zkoušku.“
„No dobře,“ řekl Gral a zadržel dech, protože se bál, že Icarium odmítne. Neodmítl. To je dobře.
Žena odešla a zbroj jí šustila jako mince padající na štěrk. Taralak Výd za ní civěl.
„Schovává se,“ poznamenal Icarium tichým, smutným hlasem. „Ale její duše umírá zevnitř.“
„Věříš, příteli, že mlčky trpí jen ona,“ opáčil Gral a znovu se obrátil k Jhagovi. „Že se jediná krčí, čest ohroženou tím, co musí dělat?“
Icarium zavrtěl hlavou.
„Potom si představ, co bude, až její odhodlání ochabne, příteli. Mysli na Šero. A na všechny ostatní jako ona.“
Slabé pousmání. „A přesto tvrdíš, že nevinnost neexistuje.“
„Poznámka, která neodstraňuje požadavek spravedlnosti, Icarie.“
Jhag sklopil zrak a zdálo se, že pozoruje slizká prkna na trupu napravo. „Ne,“ zašeptal dutě, „to asi ne.“
* * *
Skalní stěny se leskly potem, jako by tlak světa byl nesnesitelný. Muž, jenž se právě objevil jakoby odnikud, stál chvíli nehybně a v tmavošedém plášti s kapucí byl v šeru téměř neviditelný. Jediní svědkové této zvláštnosti však byli lhostejní a slepí – červi kroutící se v hnijícím mase mezi těly válejícími se před ním na dně rokle.
Zápach byl nesnesitelný a Kotilion byl obklopen něčím truchlivým, co až příliš dobře znal, jako by to byl pravý pach existence. Bývaly doby – tím si byl téměř jistý – kdy znal nezměrnou radost, ale vzpomínka na ni byla tak vybledlá, až měl pomalu podezření, že to je pouhý výmysl vyvolaný nostalgií. Jako s civilizacemi a jejich zlatými věky, stejné je to s lidmi: každý jedinec neustále touží po těch minulých zlatých chvilkách skutečného míru a zdraví.
Často ty chvíle mívaly kořeny v dětství, v době před tím, než duši postihla omezení osvícení, když to, co vypadalo jednoduše, odhalilo svou složitost jako okvětní plátky jedovatého květu, vydávajícího pach zkaženiny a rozkladu.
Těla patřila mladým lidem – příliš mladým, aby to mohli být vojáci, třebaže to vojáci byli. Jejich vzpomínky na útěchu jim nejspíš vymetli z mozků, když na místě a světě, jejž nazývali svým domovem, viseli přibití železnými hřeby na dřevěných křížích, aniž by chápali svůj zločin. Pochopitelně žádný zločin nespáchali. A v krvi, kterou tak hojně prolévali, nebylo vidět žádné pošpinění, protože ani jméno lidu, ani odstín jejich pleti, ani jejich rysy nemohou učinit krev méně čistou či drahocennou.
Tvrdohlaví hlupáci s vraždou v hnijících srdcích věří v opak. Rozdělují mrtvé na nevinné oběti a popravu potrestané a s neochvějným přesvědčením vědí, na čí straně sami stojí. S takovým přesvědčením je vrážení nožů do těl nesmírně snadné.
Tady bojovali tvrdě, povšiml si Kotilion, když se přinutil pohnout. Zuřivá bitva a ústup za boje. Důkaz lepšího výcviku, disciplíny a zuřivé neochoty vzdát se bez toho, aby druzí zaplatili. Nepřítel si své padlé odnesl, ale pro tyhle mladé mrtvé se rokle stala kryptou. Zachránění před ukřižováním… kvůli tomuhle.
Bylo tu tolik… naléhavých úkolů. Nezbytných nutností. Že jsme zanedbali tuto setninu, kterou jsme sem sami dosadili, aby bránila, co jsme prohlásili za vlastní. Muselo jim to připadat, že jsme je opustili. Trpce si přiznal, že se v tom příliš nemýlili. Jenomže teď na nás útočí ze všech stran. Jsme v nejzoufalejší situaci. Právě teď… ach, mí padlí přátelé, moc mě to mrzí…
Mezi živými panuje představa, že jejich slova mohou ulehčit mrtvým. Ba hůř, že vyslovením patřičných slov mohou žádat odpuštění od mrtvých. Padlí mají pro živé pouze jedinou zprávu, a ta nemá s odpuštěním pranic společného.
Připomínej si to, Kotilione. Nezapomeň na to, co ti mrtví říkají, co opakují pořád dokola.
Zepředu uslyšel zvuky. Tlumené, rytmické, chraptivé, jako když železná ostří olizují kůži, a tiché kroky nohou v mokasínech.
Přírodní chodba se zužovala a v nejužším místě stál T’lan Imass, meč opřený hrotem o skálu před sebou. Pozoroval přicházejícího Kotiliona. Za nemrtvým válečníkem matně zářily lucerny, mihl se tam stín, pak další, a objevil se člověk.
„Ustup stranou, Ibra Gholane,“ řekla Minala s očima upřenýma na Kotiliona.
Zbroj měla na cáry. Kroužky a kůži na prsou jí probodl oštěp, na levé straně hned pod ramenem. Na okrajích rány byla zaschlá krev. Jeden lícní chránič na přilbě jí scházel a část obličeje, která byla díky tomu vidět, byla napuchlá a plná modřin. Neobyčejné světle šedé oči upírala do Kotilionových a prošla kolem T’lan Imass. „Přicházejí bránou,“ vysvětlovala. „Chodbou osvětlenou stříbrným ohněm.“
„Chaos,“ odtušil. „Důkaz spojenectví, jehož jsme se obávali. Minalo, kolik útoků jste odrazili?“
„Čtyři.“ Zaváhala a sundala si přilbu. Na ramena jí sklouzly zpocené, špinavé černé vlasy. „Moje děti… ztráty byly těžké.“
Kotilion už se jí nedokázal dál dívat do očí. Ne po tomhle přiznání.
Pokračovala. „Nebýt T’lan Imass… a Apt a toho tisteedurskýho odpadlíka, ten zatracenej První trůn už by vlastnila armáda krvežíznivejch barbarů.“
„Zatím tedy byli útočníci výhradně Tiste Edur?“ zajímal se Kotilion.
„Ano.“ Ještě chvíli si ho prohlížela. „Ale to nevydrží, že?“

Kotilion znovu upřel oči na Ibra Gholana.
„Edurové jsou jenom předvoj, že?“ pokračovala Minala. „A ani do toho nedávají všechno. Proč?“
„Je jich stejně málo jako nás, Minalo.“
„Aha, takže nemůžu čekat víc aptorianů. A co ostatní démoni z vaší říše, Kotilione? Azalani? Dinalové? Nemůžete nám dát aspoň něco?“
„Můžeme,“ potvrdil. „Ale ne hned.“
„Tak kdy?“
Podíval se ni. „Až bude nouze nejvyšší.“
Minala přistoupila blíž. „Ty neřáde. Měla jsem jich třináct set. Teď mám čtyři stovky, kteří jsou ještě bojeschopní.“ Ukázala prstem do rokle za ním. „Skoro tři sta dalších umírá na zranění – a já pro ně nemůžu nic udělat!“
„Sdělím to Stínupánovi,“ slíbil Kotilion. „Přijde. Vyléčí tvoje raněné –“
„Kdy?“ Skoro prskala.
„Až odsud odejdu,“ odpověděl. „Vracím se rovnou do Stínutvrze. Minalo, chci mluvit s ostatními.“
„S kým? Proč?“
Kotilion se zamračil. „S tím odpadlíkem. Tvým Tiste Edur. Mám… mám otázky.“
„Ještě jsem neviděla nikoho tak zacházet s oštěpem. Trull Sengar zabíjí a zabíjí, a pak, když je po všem, klečí v krvi druhů, který zabil, a pláče.“
„Znají ho?“ zajímalo Kotiliona. „Volají ho jménem?“
„Ne. Podle něj to jsou Den-Ratové, a mladí. Nově zakrvení. Ale taky říká, že je to jenom otázka času. Edurové, kterým se povede ustoupit, musí hlásit přítomnost jiného Edura mezi obránci Prvního trůnu. Trull říká, že až mezi útočníky bude někdo z jeho kmene a poznají ho – tehdy prý přijdou s plnou silou, se zaklínači. Říká, Kotilione, že na nás na všechny přivolá zkázu.“
„Uvažuje o odchodu?“ zajímalo Kotiliona.
Zamračila se. „Na to neodpovídá. Pokud ano, nedivila bych se mu. A jestli se rozhodne zůstat,“ dodala, „mohli bychom klidně umřít s jeho jménem v poslední kletbě, kterou na tomhle světě proneseme. Nebo spíš předposlední.“
Kývl, protože pochopil. „Trull Sengar tedy zůstává bezectným.“
„A to právě přivodí naši záhubu.“
Kotilion si prohrábl vlasy a mírně ho překvapilo, jak mu povyrostly. Musím si najít střihače vlasů. Někoho dost důvěryhodného, abych si ho pustil s nůžkami ke krku. Zamyslel se nad tím. No, je div, že si bohové musejí dělat takové obyčejné věci sami? jen se poslouchej, Kotilione – vůbec o tom nechceš uvažovat. Čel odvaze této ženy svou vlastní.
„Tisteedurské zaklínače by bylo těžké odrazit –“
„Máme kostěje,“ podotkla. „Zatím se schovává. Nic nedělá. Protože je magnet stejně jako Trull Sengar.“
Kotilion kývl. „Zavedeš mě dál, Minalo?“
Místo odpovědi se otočila a pokynula mu, ať jde za ní.
Jeskyně byla horší než noční můra. Páchlo to tu jako na jatkách. Podlahu pokrývala zaschlá krev jako loupající se koberec. Ke Kotilionovi se obracely bledé tváře – zdaleka ne mladé – s prastarýma očima, zbavenýma veškeré naděje. Bůh zahlédl Apt, černou kůži plnou šedých, stěží vytvořených jizev, a u přední nohy jí dřepěl Pánek, jemuž se třpytilo velké, složené oko. Na čele nad okem měl špatně sešitou ránu, následek úderu, který mu sloupl kůži od jedné strany oka přes celé temeno k druhému spánku.
Ze šera vykročily tři osoby a zamířily ke Kotilionovi. Ochranný bůh asasínů se zarazil. Monok Ochem, T’lan Imass bez klanu, známý jako Onrak Zlomený, a odpadlý Tiste Edur Trull Sengar. Zajímalo by mě, jestli by tihle tři spolu s Ibra Gbolanem nestačili. Museli jsme do té hrůzy hodit Minulu a její mladé svěřence?
Když se přiblížili, mohl si Onraka a Trulla lépe prohlédnout. Potlučení, posekaní. Onrak měl odrhnutou půlku lebky, žebra prohnutá dovnitř po nějakém prudkém úderu a horní okraj pánevní kosti na levé kyčli odseknutý, takže byl vidět houbovitý vnitřek kosti. Trull byl beze zbroje a očividně se ocitl v bitvě bez této ochrany. Většinu zranění – hluboké šrámy a bodné rány – měl na stehnech, pod kyčlemi a vzadu – známky obrany s oštěpem drženým uprostřed ratiště. Stěží mohl chodit a ztěžka se opíral o otřískaný oštěp.
Kotilion se mu nějak nedokázal podívat do uštvaných, zoufalých očí. „Až přijde čas,“ řekl šedivému válečníkovi, „přijde pomoc.“
„Až získají První trůn,“ ozval se Onrak Zlomený, „uvědomí si pravdu. Že není pro ně. Že ho můžou držet, ale ne používat. Proč tu tedy, Kotilione ze stínu, tito udatní smrtelníci obětují své životy?“
„Možná máme jen odlákat pozornost,“ poznamenal Monok Ochem stejně hluchým tónem jako předtím Onrak.
„Ne,“ opravil ho Kotilion. „Je v tom víc. Jde o to, co udělají, až to zjistí. Vypustí na tomto místě chodbu chaosu – v komnatě, kde stojí První trůn. Monok Ocheme, oni ho zničí a s ním i jeho moc.“
„Je takový skutek důvodem k lítosti?“ zajímalo Onraka.
Otřesený Kotilion neodpověděl.
Monok Ochem se otočil a zadíval se na Onraka Zlomeného. „On pronáší slova Osvobozených. Nebojuje, aby chránil První trůn. On bojuje, aby chránil Trulla Sengara. Jen on je důvodem, proč Tiste Edur ještě žije.“
„To je pravda,“ přiznal Onrak. „Nepřijmu žádnou jinou autoritu než svou vůli, touhy, podle nichž se rozhodnu jednat, a úsudek, který si sám udělám. Takový je, Monok Ocheme, význam svobody.“
„Nech toho –“ štěkl Trull Sengar a odvrátil se.
„Trulle Sengare?“
„Ne, Onraku. Copak to nechápeš? Přivoláváš na sebe zkázu, a všechno jenom proto, že já nevím, co dělat, protože se nedokážu rozhodnout – v ničem. A tak tu zůstávám, stejně přikovaný, jako když jsi mě našel v Rodící se.“

„Trulle Sengare," řekl Onrak po chvíli, „ty bojuješ, abys zachraňoval životy. Životy těch mladých tady. Stojíš mezi nimi. To je ušlechtilá volba. Skrze tebe jsem objevil dar, jakým je boj na obranu cti, dar důvodu, za jaký stojí za to bojovat. Nejsem stejný jako kdysi. Nejsem takový jako Monok Ochem a Ibra Gholan. Účelnost mi již nestačí. Účelnost je vrahovou lží."
„Pro mistra Kápě," zakřičel Kotilion na Monok Ochema. Byl podrážděný, protože se cítil bezmocný. „Copak nemůžeš přivolat svoje druhy? Pár set T'lan Imass – nějací musejí být v okolí a nedělat nic, jak je jejich zvykem."
Prázdné oči zůstaly… prázdné. „Kotilione ze stínu. Tvůj společník usedl na První trůn –"
„V tom případě mu stačí jen přikázat T'lan Imass, aby přišli –"
„Ne. Ostatní putují do války. Války z pudu sebezáchovy –"
„K mistru Kápě s Assaily!" zařval Kotilion a jeho hlas se rozléhal po celé jeskyni. „Tohle je jenom zatracená pýcha! Nemůžete vyhrát! Posíláte klan za klanem do stejného ničivého chřtánu! Vy zatracení hlupáci – se rozpadátel Na tom mizerném, příšerném kontinentě není nic, oč by stálo bojovat! Copak to nechápete? Pro tamní tyrany je to jenom hra!"
„Můj lid má v povaze," odtušil Onrak – a Kotilion v jeho hlase zachytil tón podobný kruté ironii – „věřit, že je nejlepší. Oni tu hru chtějí vyhrát, Kotilione ze stínu, nebo přivítat zapomnění. Nepřijmou žádné alternativy. Pýcha? To není pýcha, to je samotný důvod k existenci."
„Čelíme větší hrozbě –"
„A jim na tom nezáleží," skočil mu Onrak do řeči. „To musíš pochopit, Kotilione ze stínu. Kdysi dávno, tedy podle smrtelných měřítek, našel tvůj společník První trůn. Zabral ho a tím získal velení nad T'lan Imass. Již tehdy to bylo slabé pouto, protože moc Prvního trůnu je prastará. Jeho moc slábne. Stínupán dokázal probudit Logros T'lan Imass – jediné vojsko dosud spojené se zbývající mocí Prvního trůnu, a to jen díky pouhé blízkosti. Nemohl velet Kron T'lan Imass ani Bentraktům, Ifaylům a ostatním, kteří zůstali, protože byli příliš daleko. Když Stínupán naposledy seděl na Prvním trůně, byl smrtelník, nebyl spojený s žádným jiným aspektem. Neascendoval. Jenomže teď je nečistý a ta nečistota jeho vládu ještě víc oslabuje. Kotilione, jak tvůj společník ztrácí hmotu, ztrácí i… věrohodnost."
Kotilion zíral na zničeného válečníka. Nakonec se podíval na Monok Ochema a Ibra Gholana. „Oni tedy," pronesl tichým hlasem, „představují… symbolickou poslušnost."
„Musíme chránit své druhy, Kotilione ze stínu," odtušil kostěj.
„A bude-li První trůn ztracen?"
Chřestivé pokrčení rameny.
Bohové pod námi. Teď konečně chápu, proč jsme uprostřed sedmiměstského tažení ztratili Logrosy. Proč prostě… odešli. Přenesl pohled na Onraka Zlomeného. „Je možné navrátit Prvnímu trůnu moc?" zeptal se.
„Nic neříkej," nakazoval Monok Ochem.
Onrak pomalu otočil zpola roztříštěnou hlavu a zadíval se na kostěje. „Ty mě nedonutíš. Já jsem Osvobozený."
Na nějaký nevyslovený rozkaz zdvihl Ibra Gholan kamennou zbraň a otočil se k Onrakovi.
Kotilion zvedl ruce. „Počkejte! Onraku, neodpovídej mi. Zapomeň, že jsem se ptal. Tohle není nutné – copak i bez toho nemáme dost nepřátel?"
„Ty," štěkl Monok Ochem na boha, „jsi nebezpečný. Myslíš si, co nesmí být myšleno, říkáš nahlas, co nesmí být vysloveno. Jsi jako lovec kráčející po stezkách, které nikdo jiný nevidí. Musíme zvážit důsledky." Otočil se a odkráčel do komnaty Prvního trůnu. Ibra Gholan po chvíli sklonil čepel a oddusal za ním.
Kotilion si znovu prohrábl vlasy a zjistil, že má dlaň zvlhlou potem.
„A tak," pravil Trull Sengar s náznakem úsměvu, „jsi nás prokoukl, Kotilione. My z této návštěvy získali stejně hořké dary. Jmenovitě dojem, že nic, co tu děláme na obranu Prvního trůnu, není důležité. Stáhneš nás tedy z tohoto místa?"
Sledoval boha přimhouřenýma očima a úsměv se změnil v… něco jiného. „Zřejmě ne."
Možná opravdu kráčím po neviditelné stezce – po té, kterou nevidím ani já – ale nikdy nemůže být nutnější po ní kráčet. „Neopustíme vás," slíbil.
„To tvrdíš ty," zamumlala za ním Minala.
Kotilion ustoupil stranou. „Povolal jsem Stínupána," sdělil jí.
Trpký úšklebek. „Povolal?"
„Poskytujeme jeden druhému právo na takové věci, Minalo, v případě potřeby."
„Tedy opravdoví společníci. Myslela jsem, že Stínupánovi sloužíš, Kotilione. Chceš říct, že to tak není?"
Kotilion se vzmohl na úsměv. „Dobře známe každý své nadání a dokonale se doplňujeme," odtušil a dál nic nedodal.
„Nebylo dost času," podotkla.
„Na co?"
„Na výcvik. Potřebovali by celý roky. Aby dospěli. Aby žili."
Neřekl nic, protože měla pravdu.
„Vezmi je s sebou," požádala Minala. „Hned. Já zůstanu, a taky Apt a Pánek. Kotilione, prosím, vezmi je s sebou."
„Nemůžu."
„Proč ne?"
Ohlédl se na Onraka. „Protože já se, Minalo, nevracím do Říše stínu –"
„Ať jdeš kamkoliv," pronesla náhle zdrsnělým hlasem, „musí to tam být lepší než tohle!"
„Žel, kéž bych to mohl slíbit."
„Nemůže," ozval se Onrak. „Minalo, on se teď skutečně vydává na neviditelnou stezku. Myslím, že už ho víckrát neuvidíme."
„Děkuju za hlas důvěry," zabručel Kotilion.
„Můj přítel zakusil lepší časy," pravil Trull Sengar a poplácal Onraka po zádech. Zaznělo to dutě, vyletěl obláček

prachu a něco válečníkovi zachřestilo v hrudníku. „Jéje," řekl Tiste Edur, „udělal jsem něco špatného?"
„Ne," uklidnil ho Onrak. „Ulomený hrot oštěpu. Uvízl v kosti."
„Vadil ti?"
„Jen vydával slabé zvuky při chůzi. Děkuji, Trulle Sengare."
Kotilion si je prohlížel. Který smrtelník může nazývat T'lan Imass přítelem? A přece bojují bok po boku. O tom Trullovi Sengarovi budu muset zjistit víc. Ale jako u tolika věcí v poslední době na to nebyl čas. S povzdechem se otočil a všiml si, že zúžené místo v nepřítomnosti Ibra Gholana nyní hlídá Pánek.
Zamířil k němu.
Pánek se na něj podíval. „Chybí mi," poznamenal.
„Kdo?"
„Pomezičník."
„Proč? Pochybuju, že by se ten pytel kostí dokázal dostat z rakve z březové kůry."
„Ne aby bojoval po našem boku, strýčku. My se udržíme. Matka si dělá zbytečné starosti."
„Která matka?"
Ohavný úsměv plný špičatých zubů. „Obě."
„Proč ti tedy Pomezičník chybí?"
„Kvůli jeho vyprávění."
„Aha."
„Draci. Hloupí, moudří, živí a mrtví. Kdyby byly všechny světy jen místy na hrací desce, oni by byli figurkami. A přece je neřídí ničí ruka. Každý je divoký, má vlastní vůli. A potom tu jsou stíny – Pomezičník mi to vysvětloval – ty, které nevidíš."
„On ti to vysvětloval? Zřejmě tě ten starý neřád má radši než mě."
„Všichni vrhají stíny, strýčku," odtušil Pánek. „Do tvé říše. Jeden každý z nich. Proto je tu tolik… vězňů."
Kotilion se zamračil, a když konečně pochopil, vykulil oči.
* * *
Trull Sengar se díval, jak bůh prochází kolem Paneka a jednou rukou se opírá o skálu, jako by byl z ničeho nic opilý.
„Rád bych věděl, co má tohle všechno znamenat. Myslel by sis, že ho Pánek právě kopl mezi nohy."
„Kdyby to udělal, vysloužil by si ode mě pusu," podotkla Minala.
„Jsi příliš tvrdá," podotkl Trull. „Mně je Kotiliona upřímně líto."
„Tak to jsi pitomec, ale to už samozřejmě vím celý měsíce."
Usmál se na ni a mlčel.
Minala se zadívala na vstup do komnaty Prvního trůnu. „Co tam vůbec dělají? Nikdy tam nechodí."
„Zřejmě zvažují důsledky," odtušil Trull.
„A kde je Stínupán? Už měl být tady. Kdyby zaútočili teď'…"
Jsme mrtví. Trull se opřel o oštěp, aby odlehčil levou nohu, která ho bolela víc – jen o vlásek – než pravá. Nebo aspoň já jsem. Ale k tomu nejspíš dojde, i když nebudu vyléčený, jakmile se to mí příbuzní rozhodnou vzít pořádně do ruky. Ty polovičaté šarvátky, nesmělé sondování Den-Ratů, mu nešly na rozum. A proč se vůbec namáhají? Jestli touží po nějakém trůnu, měl by to být Trůn stínu, ne tahle hrůza ze zkamenělých kostí, které říkají První trůn. Ale když o tom tak uvažuju, možná to nakonec přece jen dává smysl. Spojili se s Chromým bohem a s Osvobozenými T'lan Imass, kteří Spoutanému slouží. Ale mí Tiste Edur nepřikládají spojenectvím s Needury velkou váhu. Možná proto zatím jen tak symbolicky odebírají krev. Jediný zaklínač a zkušení válečníci, a tahle malá slavnost skončí.
A oni přijdou – přijdou, jakmile mě někdo pozná. Ale nedokázal se před jejich očima skrývat. Nemohl stát stranou, zatímco zabíjeli ty mladé lidi, kteří nevěděli nic o životě, kteří byli vojáky jen podle jména. Lekce takové krutosti a surovosti nepatří mezi lekce, jaké mají dostávat děti, jaké by měly dostávat děti. A svět, v němž jsou děti takovým věcem vystavovány, je svět, v němž je soucit jen prázdné slovo, znějící posměšnou a opovržlivou ozvěnou.
Čtyři srážky. Čtyři, a Minala je matkou sedmi set zničených životů, z nichž téměř polovinu čeká milosrdenství smrti… dokud se neobjeví Stínupán se svým dvousečným darem, který je sám o sobě studený a bezcitný.
„Tvoje tvář tě zrazuje, Trulle Sengare. Opět jsi dohnán až k pláči."
Edur se podíval na Onraka a pak na Minalu stojící s Panekem. „Její hněv je její zbrojí, příteli. A v tom spočívá má největší slabina, že totéž nedokážu vykouzlit v sobě. Místo toho tu stojím a čekám. Na příští útok, na návrat té strašné hudby – samý křik, bolest a umíráni, ohlušující řev marnosti, jakou naše touha po boji vytváří… s každou srážkou meče a oštěpu."
„Přesto se nevzdáváš," poukázal T'lan Imass.
„Nemůžu."
„Hudba, kterou slyšíš v bitvě, je neúplná, Trulle Sengare."
„Co tím myslíš?"
„Jak tu tak stojím po tvém boku, slyším Minaliny modlitby, ať je, či není nablízku. Dokonce i když tahá raněné a umírající děti zpátky, mimo nebezpečí, slyším ji. Ona se modlí, Trulle Sengare, abys nepadl. Abys bojoval dál, aby ji ten zázrak, kterým jsi ty a oštěp, jímž vládneš, nikdy nezklamal. Nezklamal ji a její děti."
Trull Sengar odvrátil zrak.
„A," řekl Onrak, „s náhlým přívalem tvých slz, příteli, vidím svůj omyl. Zatímco jsem se svými slovy snažil vštípit ti hrdost, prorazil jsem tvou zbroj a hluboce tě ranil. Zoufalstvím. Mrzí mne to. Je stále tolik věcí, kvůli nimž stojí za to žít a které jsem zapomněl." Chvíli si mlčky Trulla prohlížel, pak dodal: „Třeba bych ti mohl dát něco jiného, něco… nadějnějšího."

„Zkus to, prosím," šeptl Trull.
„Občas, dole v té rokli, něco cítím, něčí přítomnost. Je to slabé, zvířecí. A… uklidňuje mě to, třebaže nevím proč, protože neznám zdroj. V těch chvílích, Trulle Sengare, mám pocit, jako by nás někdo pozoroval. Jako by nás pozorovaly neviditelné oči, a v těch očích je obrovský soucit."
„To říkáš, jen abys mě utěšil, Onraku?"
„Ne, neoklamal bych tě."
„Co – co z toho plyne?"
„Nevím – ale viděl jsem, že to ovlivňuje Monok Ochema. Dokonce i Ibra Gholana. Cítím jejich neklid a to mě také uklidňuje."
„No, já to nejsem," zachraptěl vedle nich hlas. Stíny splynuly a vytvořily nahrbenou postavu v kápi, mihotající se, nezřetelnou, jako by se nechtěla zavázat k nějaké konkrétní existenci, k jediné realitě.
„Stínupáne."
„Léčení, ano? Dobrá tedy. Ale mám jen málo času. Musíme si pospíšit, rozumíte? Honem!"
Obrození, aby mohli čelit tomu, co přijde. Kéž bych měl vlastní modlitby. Uklidňující slova… v nichž by se utopil ten křik všude kolem mě. Utopil by se v nich můj vlastní křik.
* * *
Někde dole se Karsa Orlong snažil uklidnit Havoka. Zadunění kopyt o dřevo, rozechvívající celou palubu pod nohama Samar Dev, naznačovalo, že chvíli potrvá, než se mu to podaří. Ona to ovšem na jhagského koně nesváděla. Vzduch v podpalubí byl zkažený, páchl nemocí a umíráním, tím nakyslým pachem vycházejícím z beznaděje.
My jsme ale toho osudu ušetřeni. My jsme hosté, protože můj obří společník chce zabít císaře. Hlupák. Nafoukaný, sebestředný pitomec. Měla jsem zůstat s Hledačem člunů na tom divokém pobřeží. Měla jsem se obrátit a odejít domů. Tolik se chtěla vydat na cestu objevů a průzkumů, za divy čekajícími někde vepředu. Místo toho skončila jako zajatec říše, která zešílela posedlostí. Pokrytecké říše považující vlastní moc za dar propůjčující zbožnost. Jako by moc vytvářela vlastní étos a schopnost něco udělat byla dostatečným ospravedlněním pro to, opravdu tu kterou věc udělat. Postoj pouličního tyrana se dvěma, třemi pravidly v hlavě, podle nichž řídí celý svůj život a podle nichž se snaží přetvořit svět. Někoho se musí bát, jiného srazí na kolena, možná někteří touží být jako on a jiným se zase chce podobat sám, ale pořád je to mocenský vztah. Samar Dev byla do hloubi duše znechucená a potlačovala příval paniky – ani suchá paluba pod nohama ji nemohla zachránit, aby se v tom netopila.
Snažila se jít z cesty lidským lodníkům ovládajícím plachty obrovské lodi a nakonec si našla místo, kde ji nikdo neodstrkoval ani neproklínal, úplně na přídi, kde se pevně držela provazového žebříku. Vlny neohrabané plavidlo zdvihaly a vrhaly dolů. Zvláštním způsobem ji uspokojovalo, jak při každém propadu ztrácí váhu. Téměř ji to uklidňovalo.
Někdo se k ní připojil. Samar Dev nepřekvapilo, že to je plavovlasá, modrooká čarodějka. Sahala Samar jen k rameni a paže měla nahé, takže byly vidět svaly někoho, kdo vykonává těžkou, jednotvárnou práci. Podle Samar Dev byly též ukazatelem osobnosti. Nemilosrdné, plné předsudků, možná dokonce nedůvěryhodné – svaly jako dráty měla neustále napjaté nějakou vnitřní krajností, nervozitou a podrážděním, požíranými jako palivo, nekonečně doplňující palčivé zásoby.
„jmenuju se Péřová čarodějka," představila se žena a Samar Dev si s překvapením všimla, jak je mladá. „Rozumíš mé slovům?"
„Mým slovům."
„Mým slovům. On neučí dobře," dodala.
Myslí Taxilana. Není divu. Ví, co se stane, jestliže přestane být užitečný.
„Ty mě učíš," požádala Péřová čarodějka.
Samar Dev natáhla ruku a odhodila svraštělý prst, jejž měla mladá žena na krku, což vyvolalo ucuknutí a kletbu.
„Naučím tě… nic."
„Nechám Hanradi Chalaga tě zabít."
„Potom Karsa Orlong zabije všechny mizerné lidi na této lodi. Kromě přikovaných."
Péřová čarodějka se zamračeně snažila pochopit, a pak se s prsknutím otočila a odešla.
Samar Dev se znovu zadívala na vysoké vlny před sebou. Čarodějka, to určitě, a nehraje s duchy fér. Neuznává čest. Nebezpečná. Pokusí se o… něco. Mohla by mě dokonce zabít a zařídit, aby to vypadalo jako nehoda. Měla bych Karsu varovat, jestli zemřu, pochopí, že to nebyla nehoda. A potom zničí všechny tyhle ohavné tvory.
Vlastní myšlenky ji ohromily. Taky bych se měla stydět. Začínám Karsu Orlonga považovat za zbraň, kterou můžu vládnout, manipulovat, a navíc ve jménu nějaké vymyšlené pomsty. Tušila však, že tu hru už hraje někdo jiný. S Karsou Orlongem. A právě tuto záhadu hodlala rozřešit, získat odpověď. A potom? Nepředpokládám, že Toblakai ví, jak je zneužíván. Ale co když to ví? Přemýšlej, ženská…
No dobře. On se s tím smířil… prozatím. Ale kdykoliv to bude považovat za vhodné, obrátí se proti těm neviditelným manipulátorům, rozhodně – a ti budou litovat, že se mu zapletli do života. Ano, to se bude Karsovi v jeho nadutosti, v jeho neotřesitelném sebevědomí líbit. Vlastně čím víc o tom přemýšlím, tím víc jsem přesvědčená, že mám pravdu.
Udělala jsem pár prvních klopýtavých kroků po stezce, která mě dovede k vyřešení záhady. Výborně.
„Co jsi jí, ve jménu mistra Kápě, řekla?"
Samar Dev se překvapeně otočila a uviděla vedle sebe Taxilana. „Komu? Co? Aha, jí."
„Buď opatrná," varoval ji. Mávl si špinavou rukou před potlučeným, znetvořeným obličejem. „Vidíš tohle? Péřová čarodějka. Neodvažuju se s ní bojovat. Neodvažuju se ani bránit. Vidím jí to na očích – myslím, že ji jako malou taky tloukli. Takhle se to rodí pokolení za pokolením."

„Ano," přitakala překvapeně Samar, „myslím, že máš pravdu."
Vzmohl se na úsměv. „Byl jsem natolik hloupý, že jsem se nechal chytit, ano, ale to neznamená, že jsem hloupý pořád."
„Co se stalo?"
„Pouť. Zaplatil jsem si cestu na draku – do Rútu Dželby – snažil jsem se utéct před morem, a věř mi, že jsem zaplatil hodně."
Samar Dev kývla. Draky byly tannoské poutní lodě, těžké, stabilní a bezpečné i v těch nejprudších bouřích, a na palubě býval tannoský poutník duší nebo přinejmenším tannoský žebravý mnich. Na takové lodi by se nedařilo moru – byla to chytrá sázka a draky byly obvykle na cestě domů poloprázdné.
„Za úsvitu dva dny plavby od Rútu Dželby," pokračoval Taxilan, „nás obklopily cizí lodě – tahle flotila. Když bylo jasné, že nás Edurové považují za kořist, poutník duší se snažil komunikovat, vyjednávat. Bohové pod námi, ta kouzla, jaká na něj vypustili! Hrůza, zkazily samotný vzduch. Odolával – mnohem déle, než čekali, jak jsem potom zjistil – dost dlouho, aby je pořádně ohromil – ale nakonec, chudák, padl. Edurové vybrali jednoho z nás, mě, jak se ukázalo, aby podřezal ostatní a hodil je žralokům. Potřebovali tlumočníka, víš."
„Smím se zeptat, jaké je tvé povolání?"
„Jsem architekt z Taxily. Ne moc slavný. Přežívající." Pokrčil rameny. „Právě teď bych moc rád přežíval doma."
„Když učíš Péřovou čarodějku, je to lest."
Kývl.
„Ona to ví."
„Ano, ale prozatím s tím nic neudělá. Tato část flotily dostala nové zásoby – ještě nějakou dobu nepřistaneme, a co se týče sedmiměstských lodí, které chytáme, no, mor moře hodně vyprázdnil, co? Kromě toho plujeme na západ. Prozatím jsem v bezpečí. A pokud není Péřová čarodějka mnohem chytřejší, než si myslím, potrvá dlouho, než to pochopí."
„Jak se ti to daří?"
„Učím ji čtyři jazyky, všechny naráz, a nedělám mezi nimi rozdíl, dokonce ani v pravidlech větné skladby. Na každé slovo jí dám čtyři překlady a potom si vymyslím prapodivná pravidla pro výběr jednoho z nich vzhledem ke kontextu. Přistihla mě jen jednou. Tak. Malazština, taxilský učenecký dialekt, ehrlitská varianta obečtiny a od dědečkovy sestry kmenová rangala."
„Rangala? Já myslela, že ta už vymizela."
„Ne, dokud nezemře, a přísahám, že ta stará babizna bude žít snad věčně."
„Jak se jmenuješ?"
Zavrtěl hlavou. „Jména mají moc – ne, ne že bych ti nedůvěřoval – jde o Tiste Edur. A Péřovou čarodějku – jestli zjistí moje jméno –"
„Může tě donutit. Chápu. Já na tebe myslím jako na Taxilana."
„To postačí."
„Já jsem Samar Dev a válečník, se kterým jsem přišla, je Toblakai… Toblakai ša'ik. Říká si Karsa Orlong."
„Hodně riskuješ, když prozrazuješ vaše jména –"
„To riziko hrozí Péřové čarodějce. Já ji ve starých uměnách překonám. A Karsa, no, jen ať to klidně zkusí." Podívala se na Taxilana. „Říkal jsi, že plujeme na západ."
Kývl. „Hanradi Chalag velí jen menší polovině flotily – zbytek je na východ odsud. Plují sem a tam podél pobřeží už několik měsíců, vlastně skoro půl roku. Jako rybářské flotily, ale kořist, kterou hledají, má dvě nohy a máchá mečem. Nález vzdálených příbuzných byl nečekaný a jejich žalostný stav Edury prostě rozzuřil. Nevím, kde se obě flotily hodlají spojit – myslím, že někde na západ od Sepiku. Jakmile k tomu dojde," pokračil rameny, „nasadíme kurs k jejich říši."
„A ta je kde?"
Znovu pokrčil rameny. „Daleko, a kromě toho ti víc nepovím."
„Opravdu daleko. O žádné říši, kde lidem vládnou Tiste Edur, jsem nikdy neslyšela. A přece používají lederský jazyk. Jak sis všiml, je podobný mnoha jazykům tady v Sedmiměstí, těm, které jsou větve ze stejného stromu, a tím stromem je První říše."
„Aha, tak to všechno vysvětluje, protože teď už lederštině celkem rozumím. Když hovoří s Edury, používají jiné nářečí – směs obou. Kupecký jazyk, a i tomu začínám rozumět."
„Radím ti, aby sis to nechal pro sebe, Taxilane."
„Nechám. Samar Dev, je tvůj společník skutečně ten samý Toblakai, jako ten, který strážil ša'ik? Povídá se, že noc předtím, než byla zavražděna, zabil holýma rukama dva démony."
„Donedávna s sebou nosil hnijící hlavy těch démonů," opáčila Samar Dev. „Daroval je Hledači člunů – anibarskému šamanovi, který nás doprovázel. Ta bílá kožešina, kterou nosí, je z převtělence. Třetího démona zabil před Ugaratem a dalšího zahnal v anibarském lese. Zcela sám zabil bhederiního býka – a to jsem viděla na vlastní oči."
Taxilan potřásl hlavou. „Edurský císař… je taky démon. Každá krutost, kterou tihle šediví neřádi spáchají, je prý na rozkaz jejich císaře. Proto hledají válečníky. Císař, který přivolává vlastní smrt – jak je to možné?"
„Nevím," přiznala. A nevědět je něco, co mě děsí ze všeho nejvíc. „Jak říkáš, nedává to smysl."
„Jedna věc je známá," poznamenal. „Jejich císař nebyl ještě nikdy poražen. Jinak by jeho vláda skončila. Možná je ten tyran opravdu největší válečník ze všech. Možná na celém světě neexistuje nikdo, kdo by ho přemohl. Dokonce ani Toblakai ne."
Zamyslela se nad tím. Obrovská edurská flotila, zaplňující moře všude kolem, se propracovávala k severu a na obzoru na pravoboku byla vidět nezkrocená divočina Olfarského poloostrova. Na sever a pak na západ do Sepického moře. Samar Dev se zamračila. Tohle nedělají poprvé. Sepik, ostrovní království, vazal Malazské říše. Podivný, odloučený lid

s dvoustupňovou společností. Původní kmen, podmaněný a zotročený. Rulhun'tal ven'or – Blátivci… „Taxilane, ti Edurové v podpalubí, kde je našli?"
„Nevím." Hořce se pousmál. „Oni je osvobodili. Sladká lež, Samar Dev. Ne, už na to nechci myslet."
Ty mi lžeš, Taxilane.
Z vraního hnízda zazněl výkřik, který převzali námořníci v ráhnoví a předávali dolů. Všichni se obraceli a objevili se Tiste Edur a zamířili na záď.
„Zahlédli za námi lodě," vysvětloval Taxilan.
„Zbytek flotily?"
„Ne." Zvedl hlavu a poslouchal, co volá hlídka. „Cizinci. Spousta lodí. Většinou koráby – dvě třetiny transportních korábů, třetina eskorta dromónů." Zabručel. „Potřetí, co je vidíme od chvíle, kdy jsem nastoupil na palubu. A pokaždé jsme se jim vyhnuli."
„Nechali tě, aby sis ty cizince prohlédl a zjistil, co jsou zač, Taxilane?"
Zavrtěl hlavou.
Malazská říšská flotila. Admirál Nok. Musí to být oni. Všimla si napětí mezi Tiste Edur. „Co se děje? Proč jsou tak vzrušení?"
„Ti ubozí Malažané," pronesl s krutým úsměvem. „Teď jde o rozmístění, víš."
„Jak to myslíš?"
„Jestli zůstanou za námi, jestli poplují k severu, aby obepluli tento poloostrov, je po nich."
„Proč?"
„Protože teď, Samar Dev, je zbytek edurské flotily, válečné lodě Tornáda Sengara, za Malažany."
Samar Dev jako by šaty pronikl studený vítr. „Oni je chtějí napadnout?"
„Oni je chtějí zničit," upřesnil Taxilan. „Já viděl edurskou flotilu a něco ti povím – Malazská říše brzy přijde o celou říšskou flotilu. Zahyne. A s ní všichni ti chudáci na palubě." Předklonil se, jako by chtěl plivnout, ale pak si uvědomil, že stojí proti větru, a tak se jenom zakřenil. „Možná až na jednoho dva… šampiony."
* * *
Tohle je něco nového, pomyslel si Banaschar, spěchající lijákem ke Kurníku. Někdo ho sledoval. Kdysi by ho takový objev rozzuřil, s tím hlupákem by udělal krátký proces, tedy poté, co by z něj vypáčil nezbytné podrobnosti, a pak by udělal ještě kratší proces s tím, kdo ho najal. Teď se však vzmohl jen na trpký smích. „Ano, pane (nebo paní), probouzí se bez výjimky odpoledne a po šestině zvonění, co kašle, škrábe se a vyštipuje hnidy se vydá do ulic, zamíří k jednomu ze šesti vykřičených podniků a okamžitě se usadí mezi stálé hosty, s nimiž se dohaduje o povaze náboženství – nebo snad o zdanění či zvýšení přístavních poplatků? Nebo o náhlém úbytku hejn koravalů na jakatakanských mělčinách? Nebo o špatném řemesle příštipkáře, který přísahal, že dokáže opravit podrážku jeho levé boty – co? Opravdu, pane (nebo paní), určitě je to všechno ohavný kód, stejně jistě, jako že se dokážu ztratit mezi největšími ubožáky, a můžu se každou chvíli zhroutit…
Jediným zdrojem zábavy během nocí mu byly tyto vymýšlené rozhovory. Bohové, to je ubohé. Ale zase mě dojímavost vždycky bavila. A dávno předtím, než by ho mohla přestat bavit, byl opilý, a pak znovu po nesmyslném nebi přeběhlo slunce a hvězdy. Pokud tedy ještě existovaly – protože nad ostrovem už skoro týden ležel pevný šedý strop a nezdálo se, že by hodlal zmizet. Ještě chvíli bude pršet a my prostě zmizíme pod vlnami. Koráby připlouvající z pevniny budou kroužit kolem místa, kde býval ostrov Malaz. Kroužit a kroužit, a navigátoři se budou drbat na hlavě… Už v tom byl zase, v další vykouzlené scéně se sotva znatelným útkem opovržení ke všemu lidskému – čiré neschopnosti, hlouposti, lenosti a špatnému řemeslu – no jen se na to podívejte, kulhal jako nějaký jednonohý lovec žraloků – prťák přišel ke dveřím bos – mělo mu to být podezřelé už tehdy. Nemyslíte?
„Císařovno, bylo to takhle. Ten blbec byl napůl Záchlumčan a zaplatil za to díky vám, že jste odmítla usměrnit davy. Hnali ho, ó veliká, cihlami a holemi, asi tak daleko, kam se až dostal, aniž by sletěl po hlavě do přístavu. Ztratil všechno svoje ševcovské náčiní – svoje živobytí, víte. A já, no, jsem sužovaný slitovností – ano, císařovno, není to nemoc, která by trápila vás, a dobře pro vás, říkám já, ale kde jsem to byl? Aha, ano, trýzněný slitovností, dohánějící k milosrdenství. Mistr Kápě ví, že ten chudák zničená potřeboval peníze víc než já, i kdyby jen proto, aby mohl pohřbít svého malého synáčka, kterého pořád nosil s sebou, ano, toho s proraženou lebkou –" Ne, nech toho, Banaschare. Nech toho.
Nesmyslné hrátky, ano? Bez významu. Nic než požitkářství, a pro opravdu velké publikum – šeptající duchy a jejich náznaky, jejich domněnky a zastřené urážky a tak rychle znuděné duše – toto publikum – jsou mými svědky, ano, to moře rozmazaných tváří v jámě, jimž moje zoufalé představení, neustálá snaha o lidský dotek, přináší jen netrpělivost a podráždění, neklidně čekají na znamení, že se mají začít smát. Banaschar velmi dobře věděl, že toto řečnické představení slouží jen jemu samotnému a zbytek je lež.
Dítě s proraženou lebkou mělo víc než jeden obličej, pokřivený a změklý smrtí. Víc než jeden, víc než deset, víc než deset tisíc. Tváře, na něž si nemohl dovolit myslet při své klopýtavé existenci den po dni, noc za nocí. Protože do země byly hluboko zatlučené hřeby a držely náklad, který za sebou táhl, a odpor s každým krokem rostl, smyčka se mu kolem krku utahovala stále pevněji – a to nemohl vydržet žádný smrtelník – dusí nás to, co vidíme kolem sebe, a škrtí nás útěk před tím, a tak to nemůže jít dál. Nevšímejte si mě, milá císařovno. Vidím, jak čistý je váš trůn.
Aha, schody dolů. Kurníkův milý Oběšenec. Po kamenném popravišti stékaly špinavé slzy a představovaly výzvu při sestupu, vratkou nejistotu – opravdu to není nic jiného než schody do hospody? Nebo se přeměnil můj chrám odvarů, v němž se rozléhá bezduché sténání mně podobných, ach, jak vítám toto objetí –
Otevřel dveře a v šeru těsně za okapem se zastavil v kaluži, kde se propadla dlažba, a voda stékající z něj se přidávala k té již na zemi. Půl tuctu lidí, bledých a špinavých jako měsíc po prašné bouři, se k němu otočilo… a po chvíli se obrátilo

zpátky.
Mé zbožňující obecenstvo. Ano, tragická maškara se vrátila.
A támhle seděla u stolu příšera. Muž byl shrbený, černá očka se mu třpytila ve stínu obočí. Byl neuvěřitelně chlupatý, z uší mu trčely hotové štětky, ebenové kučery se vinuly dolů a splývaly s vrabčím hnízdem, což byl jeho plnovous, který mu obtáčel celý krk a pokračoval bez přerušení dolů, kam až mu byla vidět vypouklá hruď, a šplhal vzhůru na líce – cestou se spojoval s chlupy z nosu, jako by mu v dírkách vzhůru nohama rostly maličké stromky – splýval s konopnými provazy obočí, které zase úhledně mizely ve vlasech, sahajících skoro až k obočí a důkladně zakrývajících skromné, zešikmené čelo. A přes nesmyslný věk – údajný věk, protože ho nikdo neznal doopravdy – měl kštici obarvenou sépiovým inkoustem načerno. Popíjel čaj z révy, což byl místní odvar občas používaný k hubení mravenců.
Banaschar k němu zamířil a posadil se naproti. „Kdybych o tom přemýšlel, řekl bych, že celou dobu hledám tebe, vrchní seržante Bravene Zube.“
„Ale ty moc na přemejšlení nejseš, co?“ Obr se nenamáhal vzhlédnout. „Nemůžeš bejt, jestli hledáš mě. Tady vidíš únik – ne, úplnej útěk – mistr Kápě ví, kdo rozhoduje o tom, že si ty žalostný blbci, co mi furt posílají, vůbec zasloužej jméno rekruti. V malazský armádě, u Propasti! Svět se zbláznil. Úplně se zbláznil.“
„Strážný u brány,“ řekl Banaschar. „Vrchní schody, Posměvákova tvrz. Hlídač, Bravene Zube, myslím, že ho znáš. Je tam zřejmě tak dlouho, jako ty cvičíš vojáky.“
„Není znát jako znát. Vo tom hrbatým starým krabovi ti něco povim. Mohl bych po těch schodech posílat legii za legií těch roztomilejch rekrutů s každou zbraní, co bych našel, a neprošli by přes něj. Proč? Povim ti proč. Nejde vo to, že by byl Lubben nějakej šampion nebo smrtelnej meč nebo tak. Ne, jde o to, že já mám víc mozku v levý nozdře, kde čeká na můj nehet, než všichni ty takzvaný rekruti dohromady.“
„To mi ale nic neříká o Lubbenovi, Bravene Zube, jen o tvým názoru na rekruty, který jsem ostatně uhodl.“
„Správně,“ prohlásil vrchní seržant a kývl.
Banaschar si přejel rukou přes obličej. „Lubben. Poslouchej, potřebuju mluvit s někým, kdo je zalezlý nahoře v Posměvákovi. Posílám mu zprávy, Lubben je dostane do ruky a pak… nic.“
„A s kým chceš mluvit?“
„To bych radši neříkal.“
„Aha, s ním.“
„Takže Lubben ty zprávy háže do té slizké výpusti, jejíž emanace tak úhledně zdobí skálu?“
„Ema – co? Ne. Co kdybych tam zašel a popadl toho, co Bys radši neříkal, za ten jeho dlouhej, z módy vyšlej cop a trochu s ním zatřás?“
„To by asi moc nepomohlo.“
„No, mě to rozveselí, teda ne z nějakýho zvláštního důvodu, jenom ze zásady. Možná ten, co Bys radši neříkal, řekl, že s tebou nechce mluvit, nenapadlo tě to? Nebo radši ne?“
„Musím s ním mluvit.“
„Důležitý, co?“
„Ano.“
„Říšskej zájem?“
„Ne, aspoň si to nemyslím.“
„Něco ti povim, popadnu ho za ten roztomilej cop a pověsím ho z věže. Můžeš mi dát zdola znamení. Zahoupám s ním sem a tam a to znamená, že řek: ‚Jasně, pojď nahoru, starej brachu.‘ Když ho prostě pustím, znamená to to druhý. Anebo mám slabý ruce nebo možná uklouznul.“
„Vůbec mi nepomáháš, Bravene Zube.“
„Já nesedím u tvýho stolu, ty sedíš u mýho.“
Banaschar si povzdechl. „Dobře. Koupím ti ještě čaj –“
„To se mě teďko snažíš votrávit?“
„No dobře, a co takhle dát si společně džbánek Malazskýho tmavýho?“
Hromotluk se předklonil a poprvé se Banascharovi podíval do očí. „Lepší. Víš, mám smutek.“
„Ale?“
„Zprávy z Y’Ghatan.“ Frkl. „Dycinky to sou zprávy z Y’Ghatan, ne? No, přišel sem vo pár kamarádů.“
„Aha.“
„Takže dneska večír,“ pokračoval Braven Zub, „se hodlám vopít. Kvůli nim. Nemůžu brečet, dokud nejsem namol, víš.“
„Proč teda ten révový čaj?“
Braven Zub vzhlédl, protože dorazil kdosi další, a ošklivě se usmál. „Zeptej se tady Prchlivce. Proč révovej čaj, ty starej přikrčenej šmejde?“
„Hodláš dneska večír brečet, Bravene Zube?“
Vrchní seržant kývl.
Prchlivec se usadil na židli, která pod ním děsivě zavrzala. Krví podlité oči upřel na Banaschara. „Aby měly slzy barvu krve. Povídá se, že to udělal akorát jednou, tehda, když umřel Dassem Ultor.“
Bohové pod námi, musím tohle vidět?
„Tohle máš z toho,“ zamumlal Braven Zub, opět se sklopenou hlavou, „když věříš všemu, co slyšíš.“
Banaschar se na muže naproti sobě zamračil. Co má tohle znamenat?
Dorazil džbán piva, jako by ho vyčarovalo jejich němé přání, a Banaschar, uchráněný dalšího rozjímání – a veškerých ostatních náročných omezení myšlení – se posadil a chystal se přežít další noc.
„Ano, pane (nebo paní), seděl s těmi veterány, předstíral, že k nim patří, ale je to jenom podvodník. Seděl tam celou

noc, až ho musel Kurník odnýst. Kde je teď? No v tom svým smradlavým, špinavým pokoji přece, a neví o sobě. Ano, opravdu, Banaschar jako by už byl mrtvý.“

* * *

Déšť se lil v proudech, stékal přes cimbuří a valil se krevními žlábky a mraky už zase klesly a spolkly vršek staré věže. Okno, z něhož Perel vyhlížel, kdysi představovalo vrchol ostrovní techniky, spojením písku vzniklo skvrnité, bublinkovaté, ale celkem průhledné sklo. Nyní, o sto let později, měl povrch duhovou patinu a svět za ním byl flekatý jako neúplná mozaika, kostky tající v nějakém ohromném ohni. I když Perel ten oheň neviděl, s děsivou jistotou věděl, že tam je, a to nemohl změnit žádný déšť z oblohy.

Nakonec jeho svět zničily plameny. Plameny, které sebraly ji, jedinou ženu, kterou kdy miloval. A ani ji nemohl obejmout na rozloučenou, nevyměnili si slova útěchy a ujištění. Ne, jen ten nabroušený tanec, kdy se ani on, ani Lostara zřejmě nedokázali rozhodnout, jestli je ten tanec žádostivost, nebo zášť.

I tady, za malým okénkem v silné kamenné zdi, slyšel, jak otlučená, zrezivělá větrná korouhvička skřípe a vrže v nárazech větru, útočícího na Posměvákovu tvrz. S Lostarou byli stejní jako ta korouhvička, točili se sem a tam, bezmocné oběti sil, které nemohli ovládnout. Které ani nechápali. A znělo to přesvědčivě? Těžko.

Pobočnice je poslala něco najít, a když přišel příšerný konec, Perel si uvědomil, že celá cesta byla jen předehrou – pokud se jeho života týkalo – a že ho teprve čeká vlastní hledání. Možná to bylo docela prosté – předmět jeho touhy by jeho duši ujistil o dovršení úkolu. Možná hledal právě ji. Ale už si tím nebyl jistý. Lostara Yil byla mrtvá, a to, co ho pohánělo a strašilo, se neztratilo. Vlastně to sílilo.

Mistr Kápě vem tohle zatracené město. Proč se musí říšské události sbíhat vždycky sem? Protože, odpověděl sám sobě, Genabakis měla Dřevnov. Korel měl Bouřnou hradbu. Sedmiměstí mělo Y'Ghatan. V srdci Malazské říše máme Malaz. Kde vše začíná, tam se vše vrací, znovu a znovu. Pořád dokola. Hnisavé boláky, které se nikdy nezahojí, a když přijde horečka, najednou se vyvalí krev jako příval.

Představil si, jak krev zalévá město pod ním, stoupá po úbočí útesu a olizuje kameny Posměvákovy tvrze. Vystoupí ještě výš?

„To je můj sen,“ poznamenal muž sedící za ním se zkříženýma nohama.

Perel se neotočil. „A co?“

„Nechápu to tvoje zdráhání, Spáre.“

„Ujišťuju tě,“ utrousil Perel, „že moje zpráva císařovně ten tvůj hezky naložený vozík převrátí. Já tam byl, viděl jsem –“

„Viděl jsi, co jsi chtěl vidět. Jediným skutečným svědkem událostí, které se teď znovu zkoumají, jsem byl já. Znovu zkoumají, že? Všechny události je třeba znovu zkoumat, protože to je zaměstnání těch mršin s brky, kteří si říkají historikové. Přitom jen žízní po chuti, pouhé chuti toho, co ustrašená dušička považuje za trauma. S autoritou prohlašují něco, v čem nejsou žádnou autoritou. Jedině já přežil jako svědek. Jedině já viděl, cítil, okusil zradu.“

Perel se nehodlal obrátit k tomu tlustému, úlisnému muži. Neodvažoval se, protože by se jinak neovládl – zvedl by ruku, zaťal svaly a vyslal otrávenou šipku do ochablého krku Mallika Rela, Maelova džhistálského kněze.

Věděl, že by nejspíš netrefil. Byl by mrtvý dřív, než by zvedl ruku. Nakonec to byla Relova komnata, jeho sídlo. Ochrany vytesané do podlahy, rituály visící ve vlhkém vzduchu, dost kouzel, aby mu z toho trnuly zuby a ježily se mu vlasy. Jistě, oficiálně mohl být tento dobře zařízený pokoj označován za celu, ale eufemistická absurdita nemohla vydržet dlouho.

Ten šmejd měl agenty všude. Šeptali svoje příběhy po krčmách, na nárožích, pod roztaženýma nohama kurev a šlechtičen. Džhistálský kněz se rychle stával hrdinou – jediný přeživší po Pádu Arenu, tedy jediný věrný. Jediný, komu se podařilo vyváznout ze spárů zrádců, ať to byli lidé ša'ik nebo zrádci v Arenu samotném. Mallik Rel, jediný, kdo zná pravdu.

Perel si vybavoval, že na Setijských pláních roste jistá tráva, jejíž semínka mají tak rafinované osiny, že když se na něčem či někom uchytí, téměř není možné se jich zbavit. Ostnité slupky, které popraskají, teprve když hostitel urazí dlouhou cestu. Takové to je s klepy, roznášenými dechem z jednoho hostitele na druhého, jejichž osiny se pevně drží. A až uplyne potřebná doba, až budou všechna semínka na svých místech, co potom? Co se stane na rozkaz Mallika Rela? Perel na to nechtěl ani pomyslet. A nechtěl myslet ani na to, jak strašně se bojí.

„Spáre, promluv s ním.“

„S ním. Připouštím, že jsem ještě nepřišel na to, koho máš vlastně na mysli, knězi. A v žádném případě nedokážu přijít na důvod, proč o to žádáš mě. Tayschrenn není tvůj přítel –“

„Ani to není hlupák, Spáre. Vidí hodně dopředu, ten náš Tayschrenn. Ne, není důvod, proč bych naléhal, abys promluvil s říšským velemágem. Je už tak v dost ošemetném postavení. Snažíš se hovořit? Očividně tě žádám, Spáre, abys sestoupil do katakomb a promluvil s Korbolo Domem. Ještě jsi neslyšel jeho příběh, a ve vší pokoře ti říkám, že je čas to udělat.“

Perel zavřel oči před deštivou scénou za oknem. „Samozřejmě. On byl opravdu Laseeniným agentem, i když bojoval za ša'ik. Jeho Psobijci byli na místě, aby ša'ik roztrhali a úplně ji rozdrtili, včetně Toblakaje a Leomana S cepy. Jenomže během Psího řetězu zakopl o ještě větší zradu. Ano, Malliku Rele, je mi jasné, jak to hodláte překroutit – zřejmě jste během těch tvých ‚nezákonných' výprav dolů do katakomb – ano, vím o nich – usilovně pracovali, ale Spár zůstává mimo tvůj dosah, a na tom se nic nezmění, tím si buď jist.“

„Bude lepší,“ zasyčel tlusťoch, „když můj ponížený návrh zvážíš pro dobro své sekty.“

„Pro dobro…“ Bohové pod námi, on je připravený vyhrožovat Spárům! Jak daleko tohle šílenství zašlo? Musím mluvit s Kabrňákem – snad ještě není pozdě…

„Z toho deště,“ pokračoval za ním Mallik Rel, „by se mohla zvednout hladina moře, že?“

KAPITOLA OSMNÁCT
Pravda je zátěž, před kterou couváme. Jenomže, přátelé, před pravdou není úniku.

Rok deseti tisíc lží
Kayessan

R
hizana, držící se splasklých záhybů říšské vlajky, zapomněla na hlad. Její život byl jen nehybnou jiskřičkou v drobném tělíčku, zatímco naslouchala celému rozhovoru.
Mezi nejbližšími koráby se prodíral dromón, štíhlá, černá válečná loď. A z pobřeží vše pozorovali pobočnice a admirál Nok spolu s pěstí Kenebem, Rychlým Benem a Kalamem Mécharem. Při příchodu seržanta Geslera a kaprála Bouřňáka si vyměnili pár slov.
„Pobočnice," pozdravil Gesler. „To je naše loď. To je Silanda."
Admirál Nok si prohlížel zlatavého mariňáka. „Seržante, prý jste tvrdil, že s tím nepříjemným plavidlem dokážete plout."
Kývnutí. „S několika oddíly. A posádka dole u vesel, no, když potřebujem, aby veslovali, tak veslujou."
„Žili jsme s nima tak dlouho, že nás už neděsej, pane," dodával Bouřňák, „dokonce ani tadyhle Gesler nenadskakuje pokaždý, když se podívá do toho svýho stříbrnýho zrcátka. A ty hlavy, z těch nám už taky nenaskakuje husí kůže –"
„Přestaňte mluvit jako námořník, pobočníku Bouřňáku," zarazil jej Nok.
Ve zježeném ryšavém vousu se objevil úsměv. „Už nejsem pobočník, admirále."
Nok zvedl obočí. „Samotný titul obdaruje nositele inteligencí?"
„To rozhodně, pane," přitakal Bouřňák. „Proto je z Geslera seržant a ze mě kaprál. S každým rokem víc a víc pitomíme."
„A Bouřňák je na to hrdej," utrousil Gesler a poplácal svého společníka po zádech.
Pobočnice si protřela oči. Prohlédla si špičky prstů a začala si pomalu sundávat rukavice. „Podle čáry ponoru vidím, že je plně vybavená…"
„Jídlo se na ní nekazí," vysvětloval Nok. „To mí mágové zjistili. Dále na ní nejsou krysy ani jiná havěť." Zaváhal a povzdechl si. „V každém případě jsem nenašel námořníky, kteří by byli ochotní na Silandu nastoupit. A nehodlám nikoho nutit." Pokrčil rameny. „Jestli opravdu chtějí, pobočnice…"
„Nuže dobrá. Seržante Geslere, váš oddíl a dva další."
„Čtvrtý a devátý, pobočnice."
Přimhouřila oči a pak se obrátila na Keneba. „Pěsti? To jsou vaše zachráněné oddíly."
„Čtvrtý – to bude Strunův –"
„Pro mistra Kápě," vybuchla pobočnice, „jmenuje se Šumař. Je to nejhůř uchovávané tajemství v této armádě, Kenebe."
„Samozřejmě. Omlouvám se, pobočnice. Tak tedy Šumařův, a devátý – podívám se, oddíl seržanta Balšáma. Propast nás vem, Geslere, vybral jste si pěkně protivnou bandu nespokojenců."
„Ano, pane."
„No dobře." Keneb zaváhal a otočil se k Tavore. „Pobočnice, smím navrhnout, aby se Silanda neustále držela vedle vaší vlajkové lodi?"
Gesler zahrál úděs a praštil Bouřňáka do ruky. „Oni nám nevěřej, Bouřňáku."
„Je vidět, že nás znají, ne?"
„To je. Ať se propadnu, jsou chytřejší, než jsme si mysleli."
„Seržante Geslere," řekla pobočnice, „vezměte si svého kaprála a zmizte odsud."
„Rozkaz, pobočnice."
Oba mariňáci spěchali pryč.
Admirál Nok se po chvíli tiše uchechtl. „Pobočnice, musím se přiznat, že se mi ulevilo."
„Že necháte Silandu těm pitomcům?"
„Ne, Tavore. Kvůli tomu nečekanému příchodu dalších přeživších z Y'Ghatan, s vojáky jako Šumař, Sépie, Gesler a Bouřňák, mezi jinými – a –" obrátil se na Rychlýho Bena a Kalama, „vás dvou. Proměna vašeho vojska, pobočnice, je… hmatatelná. Velitelé často zapomínají na to, jaký význam mají proslavení veteráni, zvlášť mezi mladými, nezkušenými vojáky. Navíc ten neobyčejný příběh o tom, jak přežili pod ulicemi Y'Ghatan," potřásl hlavou. „Nanejvýš povzbudivý vývoj."
„Souhlasím," pravila Tavore a pohlédla na Keneba. „Právě tito vojáci na začátku přijali něco, co mohlo vypadat jako velice špatné znamení, a udělali z toho přednost. Nikdo z nás si to v té chvíli neuvědomoval, ale právě tam, v Arenu, na první přehlídce, se Lovci kostí zrodili."
Ostatní na ni zírali. Nepatrně zvedla obočí.
Keneb si odkašlal. „Pobočnice, Lovci kostí se možná narodili ten den v Arenu, ale poprvé se nadechli teprve včera."
„Jak to myslíte?"
„Přemýšleli jsme," ozval se Kalam, „odkud se vzaly ty ozdoby. Ty, které jste vlastní rukou předala kapitánovi Faradan Sort a čarodějce Sinn."
„Aha, ano. To není moje zásluha. Ten znak navrhla T'jantar. V její rodině byli šperkaři a ona se tomuto řemeslu v mládí několik let učila. Nicméně nechápu, jak by ten obřad mohl dosáhnout něčeho víc, než že jen potvrdil, co již existovalo."
„Pobočnice," promluvil pěst Keneb, „právě vaše potvrzení bylo nutné, aby se to stalo skutečností. Nechci vás urazit, ale předtím jste byla pobočnice. Patřila jste Laseen. Byla jste její majetek."

Najednou měla kamenný, nebezpečný výraz. „A teď, pěsti?“
Odpověděl však Kalam. „Teď patříte Čtrnácté.“
„Patříte k nám,“ upřesnil Keneb.
Mělo to skončit tam a tehdy, a všechno by bylo v pořádku. V naprostém pořádku. Bylo by to dokonalé. Místo toho si všimli, jak se Tavore tváří stále… zděšeněji. Strach. Zprvu to nedávalo smysl.
Pokud… Pokud nebyla schopná takovou věrnost opětovat.
A tak se pochybnosti osvobodily, jako čerstvě vylíhnuté zmije vyklouzly z vajíček, maličké, jedové zoubky zaryly do všech, kdo tu stáli a byli svědky toho, co její výraz odhalil.
Odhalil. A tohle je žena, jejíž seheovládání je téměř nadlidské.
Rhizana se s překvapením vrátila zpátky do života, pustila se hradu a odletěla nad pláží k bílému kmenu stromu, který nějaká bouře vyhodila na břeh. Tlapičky roztažené, bříško na dřevě, jen boky se jí chvěly. Flaška, vyrušený a vylekaný, položil prst rhizaně mezi oči, aby ji uklidnil. Zároveň ji propustil. Tvoreček zatřepetal křídly a zašvihal ocáskem.
A dnes, o pět dní později, stál Flaška na palubě Silandy a díval se na plátnem zakrytou hromadu uťatých hlav, kterou Bouřňák nazýval svým mozkovým trustem. Zábavné, ano, ale Flaška věděl, že nemrtvé oči proniknou i rozedraným plátnem a pozorují ho. Vyčkávavě. Na co čekají? Zatraceně, já vám neumím pomoct, vy hlupáci. To musíte pochopit!
Kromě toho měl spoustu jiných starostí. Vlastně jich měl tolik, že ani nevěděl, kde začít.
Viděl odznak, ozdobu, kterou pobočnice věnovala Faradan Sort během sezení, jež mělo být jejím válečným soudem, a němé Sinn – tedy ne že by byla němá, jak Flaška věděl. Dívenka prostě jen neměla, co by komu řekla, kromě bratra Křápa. Odznak… stříbrná placka s městskou hradbou, nad níž se zvedaly rubínové plameny a svažitý tell pod hradbou tvořila masa zlatých lidských lebek. Parafráze na starý znak Paličů mostů nebyla zvolena náhodou – ne, to byla čirá genialita. T’jantar je génius.
Tentýž den večer byly vytaženy železné jehly a hedvábné nitě a tupé prsty pracovaly s různě velkým nadáním. Na vojenských pláštích vojáků Čtrnácté armády se objevila vedle prstních kůstek a nějaké té ptačí lebky či provrtaného zubu nová dekorace.
Všechno šlo zatím jako po másle. Většinu prvního dne, zatímco se Flaška s ostatními vzpamatovávali, k nim přicházeli vojáci, jen aby se na ně podívali. Všechna ta pozornost je znervózňovala, a on se pořád snažil pochopit, co vidí v jejich pátravých očích. Ano, jsme naživu. Nepravděpodobné, jistě, ale přesto je to pravda. Tak co na nás vidíte?
Vzpomínky na čas strávený pod městem byly strašidelným refrénem za každým slovem, jež si Flaška a jeho druhové vyměnili. V noci je to strašilo ve snech – už si zvykl, že ho probouzí tlumený výkřik někoho z oddílu, Smíšky, Sépie, Corabba Bhilana Thenu’alas. Podobný křik se ozýval z míst, kde na kamenité zemi spaly ostatní oddíly.
V nepřítomnosti jim prohrabali věci a výstroj byla přerozdělena, jak bylo zvykem. První den vojáci vraceli, co si vzali. Za soumraku měl každý přeživší víc než na začátku – a všichni se jen zmateně dívali na hromady cetek, přezek, spon a amuletů, pozašívané haleny, vyčištěné prošívanice, kožené popruhy a řemení. A dýky. Spousta dýk, nejosobnějších a nejdrahocennějších ze všech zbraní – poslední útočiště bojovníka. Zbraň, kterou lze v případě nutnosti ukončit vlastní život, pokud hrozí něco horšího než smrt. Jaké poučení si vezmeme z toho?
Opodál dřepěli na přední palubě Koryk se Smolou a hráli kostky, které míšenec našel mezi dary ve své výstroji. Námořnická verze v hluboké krabici, aby se kostky nezakutálely, a spodek zpevněný železnými orlími spáry v rozích, ostrými, aby se daly zarazit do dřeva lavice či paluby. Smola zatím pokaždé prohrál – přes dvacet her – buď s Korykem, nebo se Smíškou, ale pořád se vracel. Flaška ještě nepotkal muže ochotnějšího trpět.
V kapitánově kajutě polehávali Gesler, Bouřňák, Šumař a Balšám. Moc toho nenamluvili. Ve stínech pod stolem s mapami dřepěla Y’Ghatan, Flaškova krysa – moje oči a uši… bolavé cecky.
Žádná jiná krysa na palubě nebyla, a kdyby Y’Ghatan a její vrh neovládal, už dávno by skočily přes palubu. Flaška s nimi cítil. Magie obklopující loď byla odporná, páchla šílenstvím. Nenáviděla vše živé, co nebylo spoutáno její chaotickou vůlí. A zvlášť nemá ráda… mě.
Jenomže… Gesler a Bouřňák jsou vůči ní zřejmě imunní. Ti parchanti – donutili nás připojit se k nim na téhle strašidelné, protivné plovoucí mohyle.
Flaška by si o tom rád promluvil se Šumařem, ale nakonec ten nápad zavrhl. Šumař byl jako Kalam, který byl jako Apsalar, která byla jako Rychlej Ben. „Všichni byli… zlí.
No dobře, zlí ne, ale jiní. Já nevím. Ta věc se stínem – co mají za lubem? A Kalam je připravený vrazit do Apsalar nože. A Apsalar vypadá, jako by po ničem jiném netoužila. A potom se probudí Rychlej Ben, stojí mezi nimi, jako by to byl nějaký starý spor, stará rána, znovu otevřená.
Tavore si vyžádala Rychlýho Bena, Kalama a Apsalar do své družiny na vlajkové lodi Zuřivý vlk. Byl to dromón postavený s mapauskou zručností v Quonu, přičemž kýl a kovové vybavení pocházely odjinud. Jsou fennské – mezi špinavými zbytky nemohla zůstat víc než hrstka tesařů kýlů a kovářů… ale ten kýl a kování vyrobili oni, a není na nich nic nelidského a inertního. V každém případě byl Flaška rád, že jsou na té lodi, prorážející vlny tři sáhy od nich na levoboku. Ne dost daleko, aby byl klidný, ale víc nemohl žádat. Uměl si představit, jak v podpalubí pobíhají dva kostliví ještěři a chytají krysy…
„Takže tu píšťalku měl Žrout?“ ptal se Šumař Geslera v kajutě.
Y’Ghatan pod stolem nastražila otrhaná ouška.
„Ano. Kenebův kluk. Ten je vážně divnej. Prej věděl, že přijdeme. Možná tomu i věřím. Možná ne. Ale byla to první věc, kterou jsem dostal zpátky.“
„Taky dobrý,“ zabručel Bouřňák a slyšitelně se škrábal ve vousech. „Cejtím se tu jako doma –“
„To je vtip,“ přerušil jej Gesler. „Když jsme byli na tyhle zatracený lodi naposledy, Bouřňáku, většinu času ses akorát krčil v koutě.“

„Chvilku mi trvalo si zvyknout, to je všecko.“
„Hele, co mi nějakej dobrák nechal v kořisti,“ ozval se Šumař a něco dopadlo na stůl.
„Bohové pod námа,“ vydechl seržant Balšám. „Je celej?“
„Těžko říct. Jsou tam karty, jaký jsem v životě neviděl. Jedna je pro Apokalypsu – je nezadaná – a je tam něco, co se jmenuje dóm války, kterej má na nejvyšší kartě kostěnej trůn, neobsazenej, se dvěma vlky vedle. A v tom dómu je Žoldnéř a ještě tahle karta. Tu maloval někdo jinej a podle mě se jmenuje nějak jako Strážci mrtvých. Jsou na ní duchové vojáků stojící na hořícím mostě…“
Rozhostilo se ticho. Nakonec se Gesler zeptal: „Poznáš nějaký tváře, Šume?“
„Nechtěl jsem si ji prohlížet moc zblízka. Je tam dóm řetězů a Král toho dómu – Král v řetězech – sedí na trůně. Scéna je hodně tmavá, zalitá stíny, ale přísahal bych, že ten chudák ječí. A výraz v jeho očích…“
„Co dál?“ chtěl vědět Balšám.
„Přestaň se tvářit tak dychtivě, ty dalhonská skalní ropucho.“
„No dobře, jestli se ti nelíbí novej dárek, Šumaři, dej ho mně.“
„Jasně, a ty ho nejspíš rozložíš rovnou tady na lodi.“
„No a?“
„No a to snad chceš otevřít dveře do těch strašných tistejských a tellannských chodeb? A taky k Chromýmu bohovi?“
„Aha.“
„Každopádně tu jsou další nezadaní. Pán balíčku, a toho jsem poznal. A Řetěz – uzel uprostřed a oka se táhnou na všechny strany. Vůbec se mi nelíbí.“
„To je mi teda dárek, Šume.“
„Ano, jako kámen hozenej topícímu se námořníkovi.“
„Zahoď to,“ radil Gesler.
Krysa zaslechla, jak Šumař sundává balíček ze stolu.
„Máme problém,“ pokračoval Gesler.
„Akorát nevíme jakej,“ dodal Bouřňák. „Víme jenom, že Kenebem a tím tvým asasínským kamarádem, Šume, něco otřáslo. A taky Rychlým Benem. Všichni jsou rozklepaný.“
„To pobočnice,“ prohlásil Šumař. „Kalam a Rychlej se bavili, nejsou moc šťastný.“ Na chvíli se odmlčel. „Možná jde o to, jak zmizel Perel hned po Y'Ghatan, nejspíš rovnou za císařovnou. Jenom Spár doručující zprávu? Možná. Ale stejně to zanechává kyselou pachuť na jazyku – reagoval moc rychle, nečekal na konec – jako kdyby si myslel, že to, co se stalo v Y'Ghatan, jenom potvrdilo podezření, který už měl. Jen si to vezměte – opravdu si myslíte, že v tý jeho zprávě bude něco dobrýho?“
„Zabila ša'ik,“ vyhrkl rozčileně Balšám. „Zničila to vosí hnízdo na Raraku a nic z něj nevyletělo ven. Sbalila Korbolo Doma a poslala ho domů v okovech. A to všechno dokázala, aniž by ztratila jedinýho vojáka, teda skoro – s těma, co odpadli cestou, se počítalo, a nebylo to tak zlý, jak by mohlo. Potom honí Leomana do Y'Ghatan. Pokud nemáte někoho vevnitř, kdo vám otevře bránu, jsou oblíhání nákladný, zvlášť když útočníci nemají čas sedět před městem. A my čas neměli, ne? Blížil se ten zatracenej mor!“
„Uklidni se,“ napomenul jej Šumař, „taky jsme to přežili, pamatuješ?“
„Ano, a napadlo někoho z nás, že Leoman uškvaří vlastní lidi? Ze promění celý město v hromadu popela a řeku olova? Chci jenom říct, Šume, že jsme si nakonec nevedli tak špatně. Když se nad tím zamyslíš.“
„Balšám má pravdu,“ řekl Bouřňák a znovu se poškrábal. „Šumaři, v tom tvým balíčku, v tom dómu války – vycítil jsi v něm Trhače? Ti vlci mě nutí přemejšlet.“
„O tyhle verzi silně pochybuju,“ utrousil Šumař. „Vlastně o celým tom dómu. Podle mě byla popletená, když ho malovala, nebo to, co viděla, bylo zmatený –“
„Ona?“
„Myslím si to, až na ty odpadlíky, ty Strážce mrtvých. To je určitě mužská ruka.“
Bouřňák najednou mluvil napjatě. „Vytáhni je, Šume. Kouknem se na ten dóm války – všechny karty z toho dómu.“
Šustění. „Ukážu teda všechny. Ne na stole, jen v ruce, jasný? Jednu po druhý. Dobře. Co se názvů týče, akorát čtu, co je na okraji.“ Po chvilce: „Pánové války. Dva vlci, vlk a vlčice. To mi říká, že jméno týhle karty je špatně, ale hlavní je zřejmě množný číslo, což znamená, že neobsazenej trůn není zas tak důležitej. Dobře, všichni to viděli? Tak další. Lovec, ano, to je Trhač –“
„Co ta svlečená mrtvola vepředu? Ten dědek bez rukou?“
„Netuším, Geslere.“
„Další,“ požádal Bouřňák.
„Strážci mrtvých –“
„Ukaž, chci to vidět líp… díky. Počkat…“
„Bouřňáku,“ ozval se Balšám, „co tam vlastně vidíš?“
„Co je další?“ dožadoval se falarský kaprál. „Honem!“
„Armáda a Voják – nevím – dvě jména pro jednu kartu, asi ho určuje kontext nebo něco.“
„Ještě něco?“
„Dvě, a ty se mi ani trochu nelíbí. Tady je Zabiják života…“
„Jaghut?“
„Polojaghut,“ upřesnil hluše Šumař. „Vím, kdo to je – rohovinový luk, jednobřitej meč. Zabiják života je Icarium. A jeho ochránce Mappo Poříz není nikde vidět.“
„Na to zapomeň,“ zavrčel Bouřňák. „Co je poslední karta?“

„Něco jako Icariův protiklad. Zabiják smrti.“
„Kdo má do Propasti být tohle? To přece není možný.“
Šumař kysele zabručel. „Kdo? Ukaž? Špinavá chatrč z kůží a větví, ohřívadlo vykašlávající kouř, vevnitř je zahalenej tvor se zlámanýma končetinama a do země jsou zapuštěný okovy. Kdo by to mohl asi tak být?“
„To není možný,“ vydechl Gesler jako ozvěna Bouřňákova předchozího tvrzení. „Nemůže být dvě věci naráz!“
„Proč ne?“ opáčil Šumař a povzdechl si. „To je ono. Tak co tě, Bouřňáku, tak nadchlo?“
„Vím, kdo ty karty maloval.“
„Vážně?“ Šumař nezněl přesvědčeně. „A jak jsi na to přišel?“
„To ta strážcovská karta, něco na těch kamenech na mostě. A ty poslední dvě, ty lebky – pořádně jsem si prohlídl ten metál, co dostala Faradan Sort. Abych si mohl vyšít stejnej odznak, víte.“
Rozhostilo se dlouhé ticho.
A Flaška zíral do prázdna, jak mu docházely důsledky – na chvíli se objevily, načež se jeden po druhém rozplynuly jako prašné víry. Pobočnice chtěla, aby ten balíček draků dostal Šumař. A buď ona, nebo T’jantar – nebo možná Nether a Nil nebo někdo jiný – překypuje tajemnými znalostmi a nebojí se je použít. Šum ty karty nikdy nevyloží. Ne. On vymyslí hru.
Pobočnice něco ví. Stejně jako věděla o těch duších na Raraku… a o povodni. Jenže nosí otataralový meč. A ti dva Záchlumčané už nejsou, co bývali, alespoň na tom se všichni shodují. Musí to být T’jantar.
Co nás čeká?
Kvůli tomu jsou Rychlej Ben a ostatní tak rozklepaní?
Co jestli –
„Něco mě právě šťouchlo do nohy – co? To je krysa? Přímo pod stolem?“
„Na Silandě žádný krysy nejsou, Bouřňáku –“
„Povídám ti, Gesi – támhle!“
Šumař zaklel. „To je Flašková krysa! Chyťte ji!“
„Za ní!“
Rachocení židlí, nárazy nádobí, vrčení a dupání.
„Utíká!“
Flaška věděl, že na lodi je plno míst, kam může vběhnout jenom krysa. Y’Ghatan unikla i přes veškeré nadávání a dupání.
Chvíli nato se Šumař vynořil na palubě – Flaška odvrátil zrak chvíli předtím, než ho seržant našel, a poslouchal – s očima upřenýma na moře – jak se k němu blíží.
Na schůdcích na přední palubu zadusaly kroky.
„Flaško!“
Voják se s mrkáním ohlédl. „Seržante?“
„Kdepak, nenechám se oblafnout – ty jsi špehoval! Poslouchal jsi nás!“
Flaška ukázal na Koryka a Smolu, kteří vzhlédli od své hry. „Zeptej se jich. Sedím tady a nic nedělám už dýl než zvonění. Zeptej se jich.“
„Tvoje krysa!“
„Ta? Včera v noci jsem ji ztratil z dohledu, seržante. Nenamáhal jsem se ji hledat – k čemu taky? Nikam neuteče, když se musí starat o mladý.“
Teď už se za Šumařem tlačili Gesler, Bouřňák i Balšám. Seržant sám se tvářil, že si snad rozčilením vyrve strniště na bradě.
„Jestli lžeš…“ zasyčel.
„Ovšemže lže,“ podotkl Balšám. „Být na jeho místě, taky lžu.“
„No, seržante Balšáme,“ řekl Flaška, „nejsi já, a to je důležitej rozdíl. Protože já náhodou mluvím pravdu.“
Šumař se s prsknutím otočil a odkráčel na střední palubu. Ostatní ho po chvíli následovali. Balšám ještě vrhl poslední zamračený pohled na Flašku – jako by mu teprve teď došlo, že byl uražen.
Když všichni odešli, Koryk frkl. „Flaško, já se náhodou před chvílí kouknul – než přišel Šumař – a mistr Kápě mě vem, tobě po tváři přelítlo nejmíň padesát výrazů.“
„Vážně?“ opáčil Flaška mírně. „Možná jen přes slunce přeběhly mraky, Koryku.“
„Tvoje krysa ještě má mladý?“ zajímalo Smolu. „Tak to jsi je musel nýst ty. Kdybych je nesl já, tak jsem je dávno snědl. Strčil do pusy a skřoupal. Sladký a lahodný.“
„Jenže jsem je nesl já, ne ty. Proč vlastně všichni chtějí, abych to byl já?“
„Nechceme,“ ujistil jej Smola a vrátil se ke hře. „Jenom se ti snažíme sdělit, že jsi podle nás naprostej šílenec, Flaško.“
Flaška zabručel. „No dobrá. Takže vás dva asi nezajímá, o čem se před chvílí v kajutě bavili?“
„Pojď sem,“ zavrčel Koryk. „Koukej se, jak hrajeme, a mluv, Flaško, nebo to povíme seržantovi.“
„Ne, díky,“ prohlásil Flaška a protáhl si ruce. „Asi si půjdu zdřímnout. Možná později. Kromě toho mě ta hra nudí.“
„Myslíš, že to Šumařovi neprozradíme?“
„Jistěže ne.“
„Proč ne?“
„Protože potom by tohle bylo naposledy – opravdu naposledy – kdy jste ode mě dostali nějakou informaci.“
„Ty prolhanej, ukňouranej hade –“
„Ale no tak,“ přerušil jej Flaška, „buď milej.“
„Začínáš být horší než Smíška,“ prohlásil Koryk.

„Smíška?“ Flaška se zarazil na schůdcích. „Mimochodem, kde ta je?“
„Dělá telecí oči na Corabba, myslím,“ řekl Smola.
Opravdu? „To by neměla.“
„Proč?“
„Corabbovo štěstí se nevztahuje na lidi kolem něj, proto.“
„Co to znamená?“
Znamená to, že moc mluvím. „Zapomeň na to.“
„Oni tu tvou krysu chytnou, Flaško!“ zavolal Koryk. „Dřív nebo později.“
Nikomu tady to nemyslí jasně. Bohové, Koryku, ty si pořád myslíš, že mláďata jsou stále ještě bezmocná a růžová. Žel, teď se o sebe všechna dokážou docela dobře postarat. Takže nemám navíc jen jedny oči a uši, přátelé. Ne. Je tady malý Koryk, malá Smíška, malý Smola, malý… no, vždyť zbytek znáte…
Byl v polovině cesty k průlezu, když se spustil poplach. Nad rozbouřeným mořem se nesl jako křik démonů a na větru dorazil pach… ne, smrad.
* * *
Mistr Kápě mě vem, nesnáším, když nic nevím. Kalam se vyhoupl do ráhnoví, aniž by mu vadilo kymácení, když se Zuřivý vlk obracel do nového kursu, k severovýchodu, do mezery, která vznikla – kvůli neschopnosti či neopatrnosti – mezi dvěma doprovodnými dromóny. Rychle šplhal vzhůru a občas zahlédl cizí lodě, jež byly v mezeře vidět. Plachty, kdysi možná černé, byly vybělené sluncem a solí do Šeda.
V náhlém zmatku signálů a poplachu bylo děsivě jasné jedno: že vpluli rovnou do léčky. Lodě na severu vytvořily oblouk a mezi sebou měly natažené řetězy. Další půloblouk, tentokrát vypouklý směrem k Malažanům, se s větrem v zádech rychle blížil ze severovýchodu. A ještě jedna řada lodí vytvořila bariéru na jihu, od mělčin u pobřeží na západě se pilovitá formace táhla k východu a stáčela se k severu.
Naše eskorty jsou žalostně nedostačující. Koráby naložené vojáky jsou jako bečící ovce v ohradě před jatkami.
Kalam se zastavil. Už viděl dost. Ať je to kdokoliv, dostal nás do kleští. Pomalu zase sešplhal dolů, stejně obratně, jako lezl nahoru. Po palubě pobíhaly postavy, námořníci a mariňáci, a pokřikovali důstojníci.
Vlajková loď, se Silandou stále na levoboku, mířila do mezery. Bylo jasné, že se Tavore hodlá pustit do uzavírajícího se půlkruhu. Vlastně neměli moc na vybranou. Jelikož měl útočník vítr v plachtách, mohl mezi neohrabané koráby vrazit klín. Admirál Nok velel vedoucím eskortám na severu. Budou se muset pokusit prorazit nepřátelskou linii s tolika korábymi, s kolika to půjde – jenomže nepřátelským lodím bude stačit, když je zaženou k pobřeží na nezmapované útesy skrývající se na mělčinách.
Kalam se pustil a dopadl na palubu. Cestou na příď slyšel shora křik. Na zmítající se přídi stáli pobočnice s Rychlým Benem a za Tavore vlál plášť. Velemág se po něm ohlédl.
„Zkrátili plachty, vytáhli je, nebo jak námořníci říkají zpomalení.“
„Proč by to dělali?“ otázal se Kalam. „To nedává smysl. Ti parchanti by se měli hnát přímo na nás.“
Rychlej Ben kývl, neřekl však nic.
Asasín se podíval na pobočnici. Ta hleděla na řadu lodí naproti nim s naprosto nečitelným výrazem.
„Pobočnice,“ začal Kalam, „možná byste si měla vzít svůj meč.“
„Ještě ne,“ opáčila. „Něco se děje.“
Sledoval, kam se dívá.
„Bohové pod náma, co je tohle?“
* * *
Seržant Gesler na Silandé použil kostěnou píšťalku a řady vesel se začaly zvedat a klesat bez ohledu na vysoké vlny. Loď, sténající při každém záběru, snadno udržela krok s dromónem pobočnice. Oddíly upravily plachty a nyní si na palubě připravovaly zbraně a zbroj.
Šumař dřepěl nad dřevěnou bednou a snažil se potlačit nevolnost – bohové, nenávidím moře, to zatracený houpání nahoru a dolů, dopředu a dozadu. Ne, až umřu, chci mít suchý nohy. Nic víc. Žádný další podmínky. Jenom suchý nohy, zatraceně – uvolnil řemeny a zvedl víko. Zadíval se na moranthskou munici uloženou na vycpávce. „Kdo umí házet?“ zeptal se a zamračeně si prohlížel své muže. Pak ho zastudilo v podbřišku.
„Já,“ přihlásili se Koryk se Smíškou.
„Proč se ptáš?“ zajímal se Sépie.
Corabb Bhilan Thenu’alas seděl opodál, kolena přitažená k bradě, příliš nemocný, než aby se dokázal pohnout, natož odpovědět na Šumařovu otázku.
„Jestli je to přímo přede mnou,“ utrousil Smola a pokrčil rameny, „možná bych se trefil, seržante.“
Šumař je ale skoro neslyšel – oči upíral na Flašku, jenž nehybně stál a zíral na nepřátelské lodě. „Flaško? Co se děje?“
Voják k němu obrátil popelavou tvář. „Je to zlý, seržante. Oni… přičarovávají.“
* * *
Samar Dev couvala, až se zády přitiskla na tvrdé, nic necítící dřevo. Před ní vedle hlavního stěžně stáli čtyři Tiste Edur, z nichž vycházela praskající, surová magie, mrskala se mezi nimi jako řetězy, vybuchovala v květech a gejzírech šedých plamenů – a za kymácející se přídí se zvedala mohutná vlna a zmítala se, jako by byla na provaze, stoupala vzhůru – Čtyři zaklínači vypustili ježící se magické řetězy a ty se rozletěly doleva a doprava a spojily se se stejnými řetězy na lodích vedle velitelského plavidla Hanradiho Chalaga, pak k dalším lodím a dalším. Vzduch, který Samar Dev vdechovala do plic, byl jako mrtvý, jako by v něm byla zničena nějaká životní nutnost. Zasupěla, padla na palubu a přitáhla si kolena k hrudi. Zakašlala a celá se roztřásla –
Najednou jí do plic pronikl živý vzduch – někdo stál nalevo od ní. Vzhlédla.

Karsa Orlong se díval na vzdouvající se kouzelnou stěnu. „Co je to?“ chtěl vědět.
„Starší magie,“ zachraptěla. „Hodlají je zničit. Chtějí roztrhat deset tisíc duší, i víc… na kusy.“
„Kdo je nepřítel?“
Karso, jaký to živý dech vydáváš?
„Malazská říšská flotila,“ odpověděl místo Samar Taxilan, a ona si všimla, že se objevil na palubě spolu s Péřovou čarodějkou a předou Hanradi Chalagem. Všichni sledovali tu strašlivou ukotvenou magickou bouři.
Toblakai zkřížil ruce na prsou. „Malažané,“ prohlásil, „nejsou mými nepřáteli.“
Hanradi Chalag se k němu obrátil s drsným, zadrhávajícím se přízvukem: „A Tiste Edur jsou?“
Obr přimhouřil oči do škvírek a dál sledoval kouzlo, z něhož vycházel řev připomínající milion rozzuřených hlasů. „Ne,“ řekl.
„Pak jsou oni nepřítel,“ řekl preda.
„Jestli zničíte tyto Malažany,“ upozornil jej Karsa, „přijdou další.“
„My se nebojíme.“
Toblakajský válečník se konečně na predu podíval a Samar Dev s rozechvěním viděla jeho opovržení. Přesto nic neřekl, jen se otočil a přidřepl si k ní.
„Chtěl jsi ho nazvat hlupákem,“ šeptla. „Jsem ráda, že jsi to neudělal – Tiste Edur kritiku nesnášejí.“
„Což z nich dělá ještě větší hlupáky,“ zabručel obr. „Ale to my už víme, Samar Dev. Věří, že jejich císař mě porazí.“
„Karso –“
Zaklínači začali křičet a všichni se svíjeli, jako by jim do těl sáhla ohnivá ruka a prudce jim sevřela páteř – Samar Dev vykulila oči – ten obřad je ničí, ach – taková bolest –
Obří vlna vyletěla a moře se náhle uklidnilo. Vlna se zvedala výš – a v prostoru pod ní, vodorovném pruhu vysmívajícím se normálnosti – byly vidět malazské lodě, plachty nakřivo, ztrácející cestu, jak se těch chudáků zmocňovala panika – až na dvě plavidla v čele, dromón a vedle něj loď s černým trupem a míhajícími se vesly.
Cože?
Když Hanradi Chalag uviděl tu podivnou černou loď, popošel blíž k zábradlí. Schoulená Samar mu neviděla do obličeje, jen na temeno – a tělo, jehož se náhle zmocnilo napětí.
A pak se stalo ještě něco…
* * *
Kouzelná stěna se uvolnila od hladiny, táhnouc za sebou proudy zpěněné vody, která se oddělovala a odpadávala jako oštěpy, zatímco šedě pruhovaný, rozbouřený projev stoupal výš a výš. Před ním se valil řev jako od útočícího vojska.
„Rychlej Bene,“ pronesla pobočnice tiše a bezvýrazně.
„Nejsou to chodby,“ odpovídal čaroděj jako u vidění. „Starší magie. Nejsou to chodby. Držby, ale protkaný chaosem, shnilý –“
„Chromý bůh.“
Čaroděj i Kalam se na ni podívali.
„Jste plná překvapení, pobočnice,“ poznamenal Rychlej Ben.
„Dokážete to odrazit?“
„Pobočnice?“
„Tu starou magii, velemágu – dokážete ji odrazit?“
Rychlej Ben vrhl rychlý pohled po Kalamovi, čímž ho vylekal, nicméně naprosto stejným hlasem jako ona pronesl: „Jestliže to nezvládnu, pobočnice, jsme všichni mrtví.“
Ty parchante – máš něco –
„Nemáte moc času,“ upozornila pobočnice. „Pokud selžete,“ dodala otáčejíc se, „mám svůj meč.“
Kalam se díval, jak odchází. Potom se se srdcem v krku podíval zpátky na valící se, pěnící kouzlo, vyplňující oblohu na severu. „Rychlej, nemáš moc času, víš – jakmile se vrátí s mečem –“
„Pochybuju, že to bude stačit,“ přerušil jej čaroděj. „Možná ochrání tuhle loď a jen ji. Všichni ostatní na něj můžou zapomenout.“
„Tak něco udělej!“
Rychlej Ben se podíval na Kalama s úsměvem, jaký asasín viděl už mockrát, a povědomým zábleskem v očích, tak – Čaroděj si plivl do dlaní, zamnul si je a otočil se ke starší magii. „Oni si zahrávají s držbama… tak já taky.“
Kalam vycenil zuby. „Ty teda máš nervy.“
„Cože?“
„‚Plná překvapení,‘ jsi jí řekl.“
„Ano, totiž, potřebuju místo. Už je to nějakou dobu. Možná jsem trochu… zrezivěl.“ A zvedl ruce.
Povědomý a tak… děsivý.
* * *
Na Silandě čtyři sáhy daleko směrem na otevřené moře to s Flaškou trhlo. Otočil hlavu a upřel oči na přední nástavbu Zuřivého vlka. Na přídi stál sám Rychlej Ben, ruce rozpřažené jako při nějaké zatracené oběti –
– a kolem něj se probudil oheň barvy bláta se zlatými skvrnkami, vyvalil se dopředu a vzhůru, rychle – tak rychle, tak prudce – bohové mě vemte – ne, ještě vydrž, trpělivost, hlupáku. Pokud oni –
S tichou modlitbičkou vrhl Flaška celou svou vůli na velemágovo kouzlo – pomaleji, pitomče. Pomaleji! Tady ztmavit odstín, ještě, vyhodit ho do stran, je to jenom obrácená blátivá lavina, ano, všechno se to vrací vzhůru do svahu, plameny jako déšť, jazyky zlaté šerednosti, ano, takhle –
Ne, přestaň se mnou bojovat, mor na tebe. Je mi jedno, jak moc se bojíš – panika všechno zničí. Dávej pozor!

Najednou Flaška ucítil pach… kožešiny. Zlehýnka se o něj otřely ne docela lidské ruce – a zoufalá snaha potlačit šílené nadšení Rychlýho Bena najednou přestala být důležitá, protože jeho vůle byla smetena stranou jako pavučina –
* * *
Kalam, dřepící na schůdcích vedoucích na přední nástavbu, pozoroval Rychlýho Bena. Rozkročený velemág se pomalu zvedl z paluby, jako by ho za halenu uchopily neviditelné ruce, pomalu ho zdvihly a zatřásly s ním.
„Co to, ve jménu mistra Kápě –“
Magie zvedající se v odpověď na šedou bouři naproti byla jako stěna hlíny protkaná planoucími kořeny, hrnula se, zvedala a propadala do sebe, a její divoká, výbušná vůle byla připoutaná k něčemu ještě mnohem mocnějšímu – a až ji vypustí na tu druhou… mistr Kápě pod námi, tohle nepřežije nikdo –
* * *
Hanradi Chalag zíral jako přimrazený. Kouzlům zaklínačů se postavila divoká, chaotická starší magie jediného muže – kouzlům téměř stovky edurských zaklínačů – uvědomila si Samar Dev při pohledu na vedoucí malazský dromón, nad jehož přídí se vznášel ten černoch.
Preda zavrávoral, vzpamatoval se a začal vykřikovat rozkazy – některé věty opakoval pořád dokola a opile vrávoral směrem k zaklínačům.
Ti se zhroutili, padali na palubu, jako by je jednoho po druhém srazila obří pěst. Svíjeli se s pěnou u úst a z různých tělních otvorů jim vytékaly příslušné tekutiny –
A burácející šedá stěna se propadla do sebe, chapadla, jež z ní odletovala, mizela ve vzduchu nebo narážela do rozbouřené mořské hladiny, až k nebi létaly gejzíry vody obalené párou. Řev se roztříštil a utichl.
Kouzlo se zbortilo, řetězy propojující zaklínače na lodích zhasly či popraskaly, jako by byly opravdu ze železa.
Paluba se pod nimi prudce zhoupla a všichni kromě Karsy Orlonga zavrávorali.
Samar Dev od něj odtrhla zrak a znovu se zadívala na tmavou, zemitou kouzelnou stěnu – i ta ustupovala – tihle edurští hlupáci možná necítí výčitky svědomí, když chtějí něco takového vypustit na bezbranné… ale totéž se nedá říct o tobě, Malažane, ať jsi kdokoliv…
Hanradi Chalag si nevšímal zaklínačů zmítajících se ve vlastní špíně. Hulákal rozkazy a lederští námořníci – bílí jako plátno a modlící se – začali loď otáčet k východu.
Ustupujeme. Malažane je k tomu přinutili. On je usadil – ach, čaroději, políbila bych tě – vlastně bych mohla udělat i něco víc. Bohové, já bych –
„Co ti Edurové říkají?“ chtěl vědět Karsa Orlong.
Taxilan se zamračil a pokrčil rameny. „Nemůžou uvěřit –“
„Nemůžou uvěřit?“ zakrákala Samar Dev. „Jsou otřesení, Taxilane. A hodně.“
Muž kývl a ohlédl se na Péřovou čarodějku, která je pozorovala. „Toblakaji, Edurové říkají, že tihle Malažané – že mají na palubě cedu.“
Karsa se zamračil. „To slovo neznám.“
„Já ano,“ ozvala se Samar Dev. Usmála se, jak mračny nad nimi pronikl paprsek slunce a příjemně ji zahřál na tváři.
„Pověz jim, Taxilane, že mají pravdu. Oni mají cedu. Malažané mají cedu, a přese všechno, co Edurové ve své nadutosti dnes očekávali, tihle Malažané se nebojí. Pověz jim to, Taxilane. Pověz!“
* * *
Kalam si klekl k Rychlýmu Benovi a chvíli se na něj díval. Velemág měl uvolněný obličej a zavřené oči. Asasín ho propleskl. Tvrdě.
Rychlej Ben zaklel a zamračil se na něj. „Měl bych tě rozmáčknout jako červa, Kalame.“
„Právě teď by tě i červí prdnutí sfouklo rovnou z lodi, Rychlej,“ opáčil asasín.
„Zmlkni. Nemohl bych ještě chvíli jenom ležet?“
„Přichází pobočnice. Pomalu, to je pravda. Pitomče, prozradil jsi příliš –“
„Stačí, Kalame. Potřebuju přemýšlet.“
„Odkdy si zahráváš se starší magií?“
Rychlej Ben se mu podíval do očí. „Odkdy? Nikdy, ty pitomče.“
„Cože?“
„To byla jenom zatracená iluze. Díky bohům krčícím se na svejch latrínách, že to ti pitomci spolkli – ale poslouchej, nebylo to jenom tohle. Měl jsem pomoc. A jakou!“
„Co tím myslíš?“
„Nevím! Nech mě přemýšlet!“
„Na to není čas,“ upozornil jej Kalam a narovnal se. „Pobočnice je tady.“
Rychlej Ben popadl Kalama za košili a přitáhl si ho k sobě. „Bohové, příteli,“ zašeptal, „v životě jsem se tak strašně nebál! Copak to nechápeš? Začalo to jako iluze, ano, ale potom –“
„Velemágu,“ zavolala pobočnice, „musíme si promluvit.“
„Já ne –“
„Bene Adaefóne Delate, my dva si promluvíme. Hned.“
Kalam se narovnal a couvl, ale na pokyn Tavore se zastavil.
„Ach ne, asasíne. S vámi taky.“
Kalam zaváhal. „Pobočnice, ten rozhovor, který navrhujete… nemůže být jednostranný.“
Zamračila se a nakonec pomalu kývla.
* * *
Šumař stál vedle Flašky, jenž ležel na palubě. „Hej, vojáku.“

Flaška měl zavřené oči a na Šumařova slova stiskl víčka ještě pevněji. „Teď ne, seržante, prosím.“
„Vojáku,“ zopakoval Šumař, „kapku ses zašpinil. Víš, kolem rozkroku.“
Flaška zasténal.
Šumař se ohlédl na ostatní. Ti měli pořád dost práce sami se sebou. Dobře. Dřepl si. „Zatraceně, Flaško, odpliž se a dej se do pořádku – jestli to uvidí ostatní – ale počkej, potřebuju něco vědět. Potřebuju vědět, co ti na tom připadá tak vzrušující?“
Flaška se převalil na bok. „Ty to nechápeš,“ zamumlal. „Ona tohle dělá ráda. Kdykoliv má příležitost. Nevím proč. Nevím.“
„Ona? Kdo ona? Tady nikdo jiný než ty nebyl, Flaško!“
„Ona si se mnou hraje. S… tím.“
„Někdo teda určitě,“ zavrčel Šumař. „Teď běž dolů a umej se. Uvidí to Smíška a čekají tě muka.“
Seržant se díval, jak se voják plazí pryč. Vzrušený. Málem nás to zničilo, všechny do jednoho. A on fantazíruje o nějaké staré lásce.
Pro mistra Kápě.
* * *
Taralak Výd chvíli sledoval zmatek na palubě a mračil se. Velitel Tomad Sengar přecházel sem a tam po palubě a edurští válečníci pobíhali se zprávami, které se nějak dostaly přes nespočet dalších edurských lodí. Něco Tomada Sengara zasáhlo téměř jako fyzický úder – ne rituální magie, která se postavila té jejich, ale nějaká zpráva, jež dorazila o něco později, když se malazská flotila vymaňovala z obklíčení. Lodě proplouvaly na dostřel z kuše od sebe, námořníci se po sobě dívali a pro jejich výrazy byla společná úleva – Taralak dokonce viděl jednoho malazského vojáka mávat, než ho jiný voják praštil pěstí do hlavy.
Dvě edurské flotily se zatím spojovaly v jednu – což nebyl snadný úkol vzhledem k neklidným vodám, velkému počtu plavidel a zbývajícímu světlu.
A Tomad Sengar, admirál té obrovské plovoucí armády, se tvářil ztrhaně, což mohla vyvolat jedině zpráva o nějaké velmi osobní tragédii. O ztrátě, hrozné ztrátě. Opravdu zvláštní.
Kolem lodi byl vzduch dosud zkažený edurskými kouzly. Edurové byli hnusní, že mohli jen tak vypustit takovou sílu. Mysleli byste si, že s ní budou zacházet s přesností, jako se zbraní ze studeného, lhostejného železa. Jenomže při starších silách – při chaosu – ovládají ony toho, kdo je vyvolá.
A Malažané odpověděli stejnou mincí. Ohromující objev, nanejvýš nečekané odhalení tajemných znalostí. Avšak síla malazského rituálu ještě převyšovala kouzla edurských zaklínačů. Pozoruhodné. Kdyby to neviděl na vlastní oči, nikdy by neuvěřil, že někdo v Malazské říši může mít v rukou takovou moc. Proč ji ještě nikdy nevyužili?
Po chvilce přemýšlení přišel na odpověď. Malažané sice jsou krvežízniví tyrani, ale nejsou šílení. Vědí, co je opatrnost. Ukázněnost. Tiste Edur ji naneštěstí nemají. Tedy naneštěstí pro ně.
Zahlédl atripredu Šero. Procházela mezi lederskými vojáky, uklidňovala je a občas tiše pronesla rozkaz, a rozrušené vlny se za ní uklidňovaly. Gral zamířil k ní.
Podívala se mu do očí a nepatrně kývla. „Jak se daří tvému společníkovi dole?“ zeptala se a na Taralaka udělalo dojem, jak dobře už zvládá jazyk.
„Jí. Vrací se mu síly, atripredo. Ale dnešní den a tyto podivné události jsou mu lhostejné.“
„Brzy projde zkouškou.“
Taralak pokrčil rameny. „To ho nezajímá. Co trápí Tomada Sengara?“ zeptal se potichu a přistoupil blíž.
Chvíli váhala. „Přišla zpráva, že mezi malazskou flotilou bylo plavidlo, které Edurové před nějakou dobou zajali na jednom vzdáleném oceánu. A velením na té lodi byl pověřen jeden z Tomadových synů při plavbě do Rodící se, což byla výprava, o níž nebyl císař Rhulad nikdy zpraven.“
„A Tomad si myslí, že jeho syn je mrtvý.“
„Jiná možnost není. A ztrátou jednoho syna ve skutečnosti ztratil dva.“
„Jak to myslíš?“
Podívala se na něj a zavrtěla hlavou. „Na tom nesejde. Ale dnes se v Tomadu Sengarovi zrodila stravující nenávist, Taralaku Výde. K Malažanům.“
Gral pokrčil rameny. „Oni už čelili spoustě nepřátel, atripredo. Je tu Caladan Chmur, Sorrel Tawrith, K’azz D’Avore, Anomander Dlouhý vlas –“
Při posledním jménu Šero vykulila očí. Právě se chystala promluvit, když náhle zalétla pohledem za Taralaka Výda.
„To není možné,“ prohlásil kdosi za Gralem.
Ten ustoupil a pohlédl na nově příchozího. Edur.
„Tento se jmenuje Ahlrada Ahn,“ představila ho Šero, a když vyslovovala jeho jméno, přeskočila mezi nimi jakási tajná jiskra. „Stejně jako já se naučil tvému jazyku – a rychleji.“
„Anomander Dlouhý vlas,“ pokračoval Edur, „Černokřídlý pán sídlí v Bráně noci.“
„Když jsem o něm slyšel naposledy,“ opáčil Taralak Výd, „sídlil v létající pevnosti nazývané Měsíční Kámen. Vybojoval bitvu kouzel s Malažany na jednom vzdáleném kontinentě nad městem zvaným Dřevnov. A Anomander Dlouhý vlas byl poražen. Ne však zabit.“
Na Edurově vrásčité tváři se svářelo ohromení s nevírou. „O tom mi musíš povědět víc. Ten, kterého nazýváš Anomander Dlouhý vlas, jak ho popisují?“
„O tom já moc nevím. Má být vysoký, s černou pletí a stříbrnými vlasy. Nosí prokletý obouruční meč. Nevím, jestli jsou tyto podrobnosti přesné… ale ve tvých očích vidím, Ahlrado Ahne, že musí být.“ Taralak se odmlčel a zvažoval, kolik toho může prozradit – dalšími slovy odhalí tajuplné znalosti, jaké má málokdo. Přesto… uvidíme, jak se to vyvine.

Změnil jazyk a ledersky řekl: „Anomander Dlouhý vlas je Tiste Andii. Ne Edur. Ale podle tvé reakce, válečníku, bych si mohl myslet, že jsi stejně jako Tomad Sengar raněn nějakým nevítaným odhalením."
Válečníkovi se očima mihl plachý výraz. Loupl okem po Šero, otočil se a odešel.
„Jsou věci," poznamenala atripreda, „o kterých nevíš a které by tak měly zůstat. Nevědomost tě chrání. Nebylo moudré," dodala, „že jsi odhalil zběhlost v lederštině."
„Myslím, že Ahlrada Ahn nebude chtít o našem rozhovoru nikomu vykládat," odtušil Gral, podíval se jí do očí a usmál se. „Stejně jako ty, atripredo."
„Jsi neopatrný, Taralaku Výde."
Plivl si do dlaní a prohrábl si vlasy. Trochu užasl nad tím, jak se zatvářila znechuceně. „Pověz Tomadu Sengarovi toto, atripredo. To on riskuje příliš, když žádá, aby Icarium prokázal své schopnosti."
„Jsi si nějak jistý," podotkla.
„Čím?"
„Že tvůj společník představuje největší hrozbu, jaké kdy císař Rhulad čelil. Žel, jak se dosud pokaždé ukázalo, všichni ostatní, kteří věřili témuž, zaplatili své přesvědčení životem. A, Taralaku Výde, bylo jich hodně. Tomad Sengar si musí být jistý. Musí uvěřit, než dovede tvého přítele před svého syna."
„Svého syna?"
„Ano. Císař Rhulad je nemladším synem Tomada Sengara. Vlastně je to jediný syn, který mu ještě zůstal. Ostatní tři odešli nebo jsou mrtví. Nejspíš jsou všichni mrtví."
„Tak mě napadá," utrousil Gral, „že Tomad se nesnaží změřit Icariovy dovednosti, ale spíš jejich nedostatek. Nakonec který otec by si přál smrt posledního žijícího syna?"
Šero na něj místo odpovědi jen hleděla. Nakonec se odvrátila a nechala Taralaka Výda ještě ustaranějšího.
* * *
Seržant Hellian našla zásoby námořnického rumu a nyní obcházela paluby s nevinným úsměvem. Před necelým půlzvoněním, když byla na oblohu vypuštěna snad sama Propast, zpívala jakýsi kartoolský žalozpěv.
Masan Gilani, opět beze zbroje, zavinutá do těžkého vlněného pláště, seděla s hrstkou dalších vojáků tak, aby nepřekáželi námořníkům. Nepřátelská flotila byla kdesi na jihu, ztracená v houstnoucím šeru, a dobře tak.
Máme teď velemága. Opravdického. Ten Rychlej Ben nakonec býval Palič mostů. Opravdický velemág, který nám všem zachránil kůži. To je dobře.
Na plášti měla nový znak, karmínový a zlatý na stříbrném podkladě – byla na svou zručnost patřičně hrdá. Lovci kostí. Ano, s tím jménem dokážu žít. Pravda, nebylo tak dojemné jako Paliči mostů. Vlastně byl jeho význam poněkud nejasný, ale bylo pěkné, protože zatím byla celá historie Čtrnácté stejně nejasná. Nebo aspoň dostatečně zamlžená, aby bylo všechno zmatené a neurčité.
Jako třeba kam plujeme? Co přijde dál? Proč nás císařovna zavolala zpátky? Nejde o to, že by Sedmiměstí nepotřebovalo znovu vybudovat nebo že by nebylo nutné doplnit prořídlé posádky. Nakonec teď držel zemi pod krkem mor a dusil ji k smrti.
Ale my máme velemága.
Mladičká Sinn popolezla blíž, třesouc se zimou. Masan Gilani roztáhla plášť a Sinn vklouzla k ní, přitulila se a položila si jí hlavu na prsa.
Seržant Šňůra ještě proklínal Krumpa, který nemoudře zamával jedné z nepřátelských lodí, kterou míjeli těsně po bitvě, k níž nedošlo. Vzpomněla si, že Krump také napáchal spousty škod pod hradbou Y'Ghatan. To on zdrhal, až se za ním prášilo. A teď poslouchal seržanta se širokým, bezduchým úsměvem, a pokaždé když Šňůrova tiráda dostoupila nových výšin představivosti, zakřenil se čirým potěšením. Masan Gilani tušila, že jestli to tak bude ještě chvíli pokračovat, seržant se na Krumpa vrhne a popadne ho za ten jeho hubený krk s velkým ohryzkem. Už jen proto, aby mu smazal úsměv z koňského obličeje.
Sinn si pohrávala s Masaninými prsy, ukazováčkem kroužila kolem bradavky.
V jaké společnosti se ten raracb pohyboval? Jemně jí ruku odstrčila, ale Sinn ji hned dala zpátky. No dobře. O nic nejde, ale má ruku pořádně studenou.
„Všichni mrtví," zamumlala Sinn.
„Kdo? Kdo je mrtvý, děvče?"
„Všichni jsou mrtví – líbí se ti to? Myslím, že se ti to líbí."
„Máš studený prst. Kdo je mrtvý?"
„Velký."
Prst nahradila teplá, vlhká tlamička. Tančící jazyk.
Pro mistra Kápě! No, napadají mě horší způsoby, jak ukončit příšerný den.
„Tam se schovává moje sestra?"
Masan Gilani vzhlédla ke kaprálu Křápovi. „Ano."
Tváří se mu mihla bolest. „Nechce mi říct… co se stalo v tom paláci. Co se stalo… jí." Zaváhal a dodal: „Nejsi první, ke komu na noc zalezla pod plášť, Masan Gilani. I když jsi první žena."
„Aha, chápu."
„Nechci vědět, co se stalo. Rozumíš? Nemusím to vědět."
Masan Gilani kývla.
„Vím, jak to chodí," pokračoval Křáp, odvrátil se a přetřel si obličej dlaní. „Všichni se s tím vyrovnáváme po svým…"
„Ale ty jsi její bratr," podotkla přikyvujíc. „A chodíš za ní. Abys zajistil, že jí nikdo neudělá, co by neměl."
Povzdechl si ztěžka. „Díky, Masan Gilani. Kvůli tobě jsem si starosti nedělal –"

„Myslím, že si nemusíš dělat starosti s nikým z nás," opáčila. „Ne s oddíly tady."
„Víš," začal a po tvářích mu stékaly slzy, „to mě právě překvapuje. Všichni tihle lidé – my všichni, kteří jsme vylezli zpod města – všichni řekli to samý, co právě ty."
„Křápe," pravila mírně, „ještě jsi Ašókův pluk? Ty a ostatní?"
Zavrtěl hlavou. „Ne. Teď jsme Lovci kostí."
To je dobře. „Mám ještě nitě," poznamenala. „Mohla bych si půjčit tvůj plášť… až bude tepleji…"
„Máš dobrou ruku, Masan Gilani. Řeknu ostatním, jestli můžu."
„Jistě. Stejně na těch nafouknutých hroších nemáme moc co na práci."
„Přesto si toho cením. Totiž všeho."
„Běž se trochu prospat, kaprále. Podle toho, jak tvoje sestra dýchá, tak už taky usnula."
Kývl a odešel.
A jestli se nějaký voják, kterému to nedochází, pokusí zneužít tohle zlomené dítě, my všichni, všech čtyřicet či kolik, ho stáhneme zaživa z kůže. A připočítej ještě někoho. Faradan Sort.
Po palubě se hnaly čtyři děti a jedno pištělo smíchy. Sinn, schoulená v Masanině náručí, se zavrtěla a znovu se usadila s její bradavkou v puse. Dalhoňanka se dívala za dětmi a měla radost, že se vzpamatovaly z pochodu a začínají se uzdravovat. Všichni se s tím vyrovnáváme po svém.
Koho tedy Sinn viděla, když říkala, že jsou všichni mrtví?
Bohové, myslím, že to radši nechci vědět. Aspoň ne dnes v noci. Ať spí. Ať si ostatní hrají a potom ať se stočí pod pokrývku. Ať nás všechny tohle zvíře ukolébá. To všechno je dar Rychlýho Bena.
* * *
Bratr se sestrou stáli na přídi, zabalení kvůli zimě, a pozorovali hvězdnatou klenbu severské oblohy. Vrzající lanoví, plachty nakloněné, jak se loď znovu otáčela. Na západě se zvedal horský hřeben černější než nebe, označující Olfarský poloostrov.
Sestra přerušila ticho. „Mělo to být nemožné."
Bratr frkl. „Bylo. To byl smysl celé věci."
„Tavore nedostane, co chce."
„Já vím."
„Je na to zvyklá."
„Musela jednat s námi, ano."
„Víš, Nile, on nás všechny zachránil."
Záchlumčan kývl.
„Zvlášť Rychlýho Bena."
„Souhlasím. A taky jsme se shodli, že je dobře, že je s námi."
„Asi ano," zabručela Nether.
„Takhle mluvíš jen proto, že se ti líbí, sestro. Líbí se ti, jako se ženě líbí muž."
„Nebuď pitoma. To ty sny… a co v nich ona dělá…"
Nil znovu zafrkal. „Zrychluje se ti z toho dech, viď? Ta zvířecí ruka, pevně ho svírající –"
„Dost! Tak jsem to nemyslela. Já jen, že… ano, je dobře, že je u vojska. Ale ona s ním, tím si nejsem tak jistá."
„Chceš říct, že žárlíš."
„Bratře, to tvoje dětinské poštívání už mě nebaví. Na tom, jak ho využívá, je něco, no, nutkavého."
„No dobře, v tom se shodneme. Ale mezi námi, sestro, zůstává jedna životně důležitá otázka. Eres'al se o nás zajímá. Sleduje nás jako šakal."
„Ne nás. Jeho."
„No právě. A to je jádrem té otázky. Povíme jí to? Povíme to pobočnici?"
„Co jako? Že nějaký voják s mokrým rozkrokem v Šumařově oddíle je pro ni a její vojsko důležitější než Rychlej Ben, Kalam a Apsalar dohromady? Poslyš, počkáme, až co jí řekne velemág – o tom, co se právě udalo."
„Tedy jestli neřekne nic nebo bude tvrdit, že o tom nic neví –"
„Nebo si přivlastní zásluhy a bude se naparovat jako první hrdina – potom se rozhodneme, co uděláme, Nile."
„Dobře."
Chvíli mlčeli, pak promluvil Nil. „Nemusíš si dělat přehnané starosti, Nether. Napůl žena, napůl zvíře, celá pokrytá páchnoucí srstí nemůže být pro tebe sokyní."
„Jenomže to nebyla moje ruka –" Odmlčela se a pak vychrlila proud nejzuřivějších záchlumských kleteb.
Nil se ve tmě usmíval. Nicméně byl rád, že ho sestra nevidí.
* * *
V podpalubí se mačkali mariňáci, natažení či schoulení pod pokrývkami, tolik těl, až to Apsalar vyvádělo z míry, jako by se ocitla v mohyle. Ona sama pokrývku shrnula a vstala. Z trámů visely dvě lucerny s dohořívajícími knoty. Vzduch byl stále zatuchlejší. Připnula si plášť a zamířila k průlezu.
Vystoupila na střední palubu. Byla zima, ale studený vzduch byl krásně čistý a svěží. Na přídi zahlédla Nila s Nether, a tak se obrátila k zadní nástavbě. Tam se o zábradlí opíral další voják. Pomenší, hranatý, s hlavou i v ledovém větru obnaženou. Byl holohlavý, v mrazivých poryvech mu povlávaly jen dlouhé šedé chomáčky. Nepoznala ho.
Zaváhala, ale pak pokrčila rameny a zamířila k němu. Když se opřela vedle něj, otočil hlavu. „Chceš onemocnět?" zeptala se ho. „Aspoň si natáhni kapuci."
Stařík jen zabručel.
„Jmenuju se Apsalar."

„A chceš na oplátku znát moje jméno, viď? Ale když ti ho řeknu, bude konec. Jenom ticho. Vždycky to tak dopadne.“
Zadívala se do zpěněné brázdy za lodí. Pěna fosforeskovala. „Jsem ve Čtrnácté cizí,“ přiznala.
„To nic neznamená,“ odtušil. „To, co jsem udělal, není tajemství.“
„Teprve nedávno jsem se vrátila do Sedmiměstí.“ Odmlčela se. „V každém případě nejsi jediný, koho tíží, co udělal v minulosti.“
Znovu se po ní podíval. „Ty jsi ještě moc mladá, aby tě strašila minulost.“
„A ty, vojáku, jsi příliš starý, než aby ti záleželo na té tvojí.“
Vyštěkl smíchy a zadíval se na moře.
Mezi mraky na východě vykoukl měsíc, ale vrhal jen tlumené světlo.
„Podívej se na to,“ řekl. „Mám dobrý oči, ale měsíc vidím rozmazaně. A není to kvůli mrakům. Je to vzdálenej svět, co? Jiná říše, kde se v mlze plazí jiný amrády, zabíjejí se navzájem, vyvlíkají děti na ulici a máchají zarudlejma mečema. A vsadím se, že se právě teď koukají na nás a přemejšlejí o všem tom prachu, co zvířili, takže je těžký vidět svět nad hlavou.“
„Když jsem byla malá,“ poznamenala Apsalar, „věřila jsem, že tam jsou města, ale ne války. Jenom krásný zahrady a květiny, který pořád kvetou, v každý roční době, ve dne i v noci, a vzduchem se nese nádherná vůně… víš, jednou jsem to komusi vyprávěla. Později mi řekl, že se do mě tu noc zamiloval. Kvůli tomu příběhu. Byl mladý, víš.“
„A teď je jenom prázdnotou ve tvých očích, Apsalar.“
Trhla sebou. „Jestli chceš dělat podobný poznámky, musíš mi prozradit svoje jméno.“
„Ale to by všechno zničilo. Všechno. Teď jsem jenom voják, jako všichni ostatní. Jakmile zjistíš, kdo jsem, všechno se rozpadne.“ Zaškaredil se a plivl do moře. „No dobře. Nic nevydrží věčně, ani nevědomost, jmenuju se Očko.“
„Nechci ti propíchnout ego – jak už ho máš zmučený – ale stejně mi to nic neříká.“
„Nelži. Ne, vidím, že nelžeš. To jsem teda nečekal, Apsalar.“
„Takže se nic nemění, ne? Ty nevíš nic o mně a já nevím nic o tobě.“
„Zapomněl jsem, jaký to je. Ten mladík, co se s ním stalo?“
„Nevím. Opustila jsem ho.“
„Copak tys ho nemilovala?“
Povzdechla si. „Je to složitý, Očko. Zmínila jsem se o svý minulosti. Pravdou je, že jsem ho milovala až moc na to, abych ho nechala zabřednout příliš hluboko do svýho života, do toho, co jsem byla – a čím pořád jsem. Zaslouží si lepší osud.“
„Ty huso pitomá! Podívej se na mě. Jsem sám. Kdysi jsem to ani nechtěl změnit. A pak jsem se najednou probudil a bylo příliš pozdě. Dneska mi jenom samota dodává klid, ale není to příjemnej klid. Vy dva jste se milovali – víš, jak vzácný a drahocenný to je? Zničila jsi sebe a jeho taky, řekl bych. Poslouchej mě – najdi ho, Apsalar. Najdi ho a drž se ho – kdo tady má zmučený ego, co? Ty si myslíš, že změna může probíhat jen jedním směrem.“
Srdce se jí rozbušilo. Nemohla promluvit, veškeré protiargumenty a popírání se rozplývaly. Na kůži ji zastudil pot.
Očko se odvrátil. „Bohové pod náma, to je mi teda rozhovor. Samý ostří a život… už jsem zapomněl. Jdu dolů – mrzne mi hlava.“ Odmlčel se. „Asi by sis nechtěla promluvit někdy později? Jen Očko a Apsalar, který nemají nic společnýho, akorát to, že o sobě navzájem nic nevědí.“
Podařilo se jí kývnout. „To bych… ráda, Očko.“
„Výborně.“
Poslouchala, jak jeho kroky utichají. Chudák. Když vzal Coltainovi život, udělal správnou věc, ale je jediný, kdo s tím nedokáže žít.
* * *
Očko se cestou dolů do podpalubí zastavil s rukama na provazovém zábradlí na strmých schůdcích. Věděl, že mohl říci víc, ale netušil, že její obranou projde tak hladce. Zranitelnost… nečekal.
Mysleli byste si, že někdo, koho posedl bůh, bude tvrdší oříšek.
* * *
„Apsalar.“
Ten hlas poznala, a tak se ani neotočila. „Zdravím, Kotilione.“
Bůh se opřel o zábradlí vedle ní. „Není snadné tě najít.“
„To žasnu. Nakonec dělám, co jsi chtěl.“
„Do srdce Malazské říše. Něco takového jsme nepředvídali.“
„Oběti nestojí klidně a nečekají na nůž. I když nic netuší, můžou všechno změnit.“
Chvíli mlčel, a Apsalar byla stále napjatější. V tlumeném měsíčním světle vypadal unaveně a oči měl jako v horečce.
„Apsalar, byl jsem… samolibý –“
„Kotilione, jsi ledacos, ale samolibý mezi to skutečně nepatří.“
„Tak tedy neopatrný. Něco se stalo – je těžké to poskládat dohromady. Jako by všechny potřebné kousky někdo hodil do blátivé tůně a já dokázal jen naslepo šátrat, přičemž ani nevím jistě, co vlastně hledám.“
„Řezník.“
Kývl. „Došlo k útoku. Ze zálohy, myslím – dokonce i vzpomínky, které podržela země, kde byla prolita krev, byly útržkovité – skoro nic jsem z nich nevyčetl.“
Co se stalo? Chtěla se zeptat. Zarazit ho v tom pomalém, opatrném přístupu – ne opatrném – on kličkuje –
„Poblíž toho místa stojí malá osada – právě vesničané to tam vyčistili.“
„Je mrtvý.“
„Nevím – žádná těla tam nebyla, jen koňská. Jeden hrob, ale byl zase otevřený, a toho, kdo v něm byl, vytáhli – ne,

nevím, proč by to někdo udělal. V každém případě jsem s Řezníkem ztratil spojení a to mě zneklidňuje víc než co jiného.“
„Ztratil spojení,“ zopakovala hluše. „Takže je mrtvý, Kotilione.“
„Upřímně řečeno netuším. Jsem si ale jistý dvěma věcmi. Chceš to slyšet?“
„Je to důležitý?“
„To musíš rozhodnout sama.“
„Dobře.“
„Jedna z žen, Scillara –“
„Ano.“
„Porodila – přežila přinejmenším do porodu a dítě je teď v péči vesničanů.“
„To je dobře. Co dál?“
„Heborik Neviditelné ruce je mrtvý.“
Odvrátila se od něj a zadívala se přes moře na vzdálený, nejasný měsíc. „Neviditelné ruce.“
„Ano. Moc – aura – toho stařík a – hořela jako zelený oheň, měla Trhačův vztek a zuřivost. Byla nezaměnitelná, nepopiratelná –“
„A teď je pryč.“
„Ano.“
„Byla tam ještě jedna žena, mladá dívka.“
„Ano. Se Stínupánem jsme ji chtěli. Jak se ukazuje, vím, že přežila a opravdu se objevila přesně tam, kde jsme ji chtěli mít, s jedním podstatným rozdílem –“
„Neovládáte ji ty a Stínupán.“
„Jde o vedení, ne ovládání – nezkoušeli jsme nikoho ovládat, Apsalar. Naneštěstí se totéž nedá říct o jejím novém pánovi. Je jím Chromý bůh.“ Zaváhal, než dodal: „Felisín Mladší je znovuzrozená ša'ik.“
Apsalar kývla. „Jako meč, který zabije svýho tvůrce… spravedlnost běhá v kruzích.“
„Spravedlnost? Do Propasti pod námi, Apsalar, v tomhle žádná spravedlnost není.“
„Že není?“ Znovu se na něj podívala. „Poslala jsem Řezníka pryč, protože jsem se bála, že umře, když zůstane se mnou. Poslala jsem ho pryč a to ho zabilo. Ty jsi chtěl využít Felisín Mladší, a ona se teď stala pěšcem v ruce jinýho boha. Trhač chtěl, aby válečný jezdec vedl jeho stoupence do války, ale Heborika zabili uprostřed pustiny a ničeho nedosáhl. Jako tygří mládě, kterému prorazí lebku – všechen ten potenciál, možnosti jsou pryč. Pověz mi, Kotilione, jaký úkol jsi Řezníkovi v tý společnosti dal?“
Bůh neodpověděl.
„Svěřil jsi mu ochranu Felisín Mladší, viď? A on selhal. Žije? Kvůli němu doufám, že ne.“
„To nemůžeš myslet vážně, Apsalar.“
Zavřela oči. Ne, nemyslím. Bohové, co udělám… s takovou bolestí? Co si počnu?
Kotilion pomalu zvedl ruku – černou rukavici měl staženou – a přiblížil ji k jejímu obličeji. Cítila, jak se jí prstem otřel o líc a setřel chladnou nitku, což bylo vše, co zůstalo po slze. Slze, o níž ani nevěděla, že tam je.
„Jsi celá zmrzlá,“ pronesl tiše.
Kývla a potřásla hlavou, jak se najednou zhroutila – a ležela mu v náručí a neovladatelně vzlykala.
„Já ho najdu, Apsalar,“ sliboval bůh. „Přísahám. Zjistím pravdu.“
Pravdu, ano. Jednu po druhé, jeden balvan usazující se na druhý. Zakrývají slunce, temnota se stahuje, drť a písek padají dolů a ticho nastane, až dopadne poslední zrnko. Teď se, milý hlupáku, pokus nadechnout. Jediný nádech.
Měsíc rychle zakrývaly mraky. A zahrady, jedna po druhé, umíraly.

KAPITOLA DEVATENÁCT

Kruté nepochopení, vybíráš tvar
a podobu vlhké hlíny ve svých rukou, jak se kolo
stále otáčí.

Zakalená v žule, vypálená skořápka tvrdne
do zjizveného štítu tvých skutků a tmavé
rozhodnutí uvnitř

se usazuje s odkladem, neviditelné v pruhovaných vrstvách,
čekající na unavený příchod smrti, pokrm od cesty
tě má odbýt.

My, slepí truchlící, tě pozvedáme, ctíme vše,
čím jsi nikdy nebyla, a hniloba v tobě uzavřená tě následuje
do hrobu.

Stojím mezi truchlícími, znepokojený
svým podezřením, zatímco prach z nádoby odlétá –
jak já nenávidím pohřby.

Tajemství hlíny
Panith Fanal

O
tevřel oči do tmy. Ležel nehybně a čekal, dokud se mu nepodaří oddělit zvuky, které ho probudily. Dva zdroje, usoudil Barathol. Jeden vzdálený, jeden poblíž. Opatrnost radila, aby se soustředil na ten druhý.
Šustění pokrývek, upravovaných a přitahovaných starostlivýma rukama, tiché skřípění drobného štěrku a tiché mumlání. Dlouhé vydechnutí, další šustění, až byly zvuky zase pravidelné – dvojí dýchání.
Vše v pořádku. Mistr Kápě ví, že Barathol mohl těžko zbavit Darúna jeho uštvaného výrazu. Přidal aspoň tichou modlitbu, aby mu Scillara neublížila nějakou další zradou. Tušil, že v tom případě by se Řezník stáhl na místo tak vzdálené, odkud by se již nevrátil.
V každém případě s tím Barathol nemohl nic dělat, což bylo také v pořádku.
A pak… druhý, vzdálenější zvuk. Ševelení, s trpělivějším rytmem než nyní zrychlující se milování na druhé straně doutnajícího ohniště. Jako když vítr hladí koruny stromů… jenomže tady žádné stromy nebyly. Ostatně vítr taky ne.
To je moře.
Blížilo se svítání, obloha na východě bledla. Barathol slyšel, jak se Scillara otáčí na bok a tiše, zato dlouze vzdychá. Řezník si přitáhl pokrývky, obrátil se na druhý bok a vzápětí znovu usnul.
Scillara se posadila. Křemen a železo, prskající jiskry, jak probouzela svou dýmku. Když včera míjeli skromnou karavanu mířící do vnitrozemí, za poslední peníze si doplnila zásoby rezlistí. Setkání bylo nenadálé, obě strany se málem srazily v ohybu cesty ve skalách. Po několika ostražitých pohledech se kupcům zjevně ulevilo.
Mor opadával. Tanností poutníci duší to tvrdili, když vyšli z dobrovolné izolace na Otataralovém ostrově.
Nicméně Barathol a jeho společníci byli první živí lidé, které karavana potkala od odjezdu z malé, prázdné vísky na pobřeží, kde je vysadila loď. Kupci, přepravující základní zásoby z Rútu Dželby, se už pomalu obávali, že vstoupili do země duchů.
Dva dny Scillařina absťáku a Barathol už litoval, že opustil svou kovárnu. Rezlistí a teď milování – díky mistrovi Kápě, že už se uklidnila.
„Mám připravit snídani, Barathole?“ zeptala se Scillara.
Obrátil se na záda, posadil se a zadíval se na ni.
Pokrčila rameny. „Ženská to pozná. Jsi naštvaný?“
„Proč bych měl být?“ zabručel a zadíval se na nehybného Řezníka. „Opravdu znovu usnul?“
Scillara kývla. „Většinou v noci vůbec nespí – má noční můry a strach z nich. Další užitek, když se s ním poválím – potom ho přemůže vyčerpání.“
„Tleskám tvýmu lidumilství,“ utrousil Barathol, popošel k ohništi a nožem dloubal do uhlíků. Ze šera se vynořil usmívající se Chaur.
„To bys měl,“ pronesla Scillara jako odpověď na Baratholovu poznámku.
Ten vzhlédl. „A víc v tom není? Pro tebe?“
Odvrátila zrak a zabafala z dýmky.
„Neubližuj mu, Scillaro.“
„Hlupáku, copak to nevidíš? Dělám pravej opak.“
„To mi došlo. Ale co když se do tebe zamiluje?“
„Nezamiluje. Nemůže.“
„Proč ne?“
Vstala a přešla k rancům. „Rozdmýchej ten oheň, Barathole. Horkej čaj by ti měl zahnat zimu z kostí.“
Pokud v nich máš jenom zimu.
Chaur se připojil ke Scillaře, dřepl si a hladil ji po vlasech. Ona si ho nevšímala a vytahovala zabalené potraviny. Chaur fascinovaně sledoval každý proužek dýmu, který Scillara vyfoukla.
Ano, mládenče, podle některých pověstí vydechují démoni oheň.
* * *
Nechali Řezníka spát. Probudil se až před polednem – vymrštil se do sedu se zmateným a vzápětí provinilým výrazem. Slunce konečně hřálo a od východu vál příjemný větřík.
Barathol se díval, jak Řezník pohlíží na Scillaru. Seděla opřená o balvan, a když na pozdrav mrkla a poslala mu hubičku, Darún sebou trhl.
Chaur obcházel tábor jako vzrušený pes – hukot příboje byl mnohem hlasitější, nesl se na větru, a on se nemohl dočkat, až zjistí, odkud se ten zvuk bere.
Řezník konečně odtrhl oči od Scillary a pro změnu pozoroval Chaura. „Co je to s ním?“
„Moře,“ odpověděl Barathol. „Ještě nikdy ho neviděl. Nejspíš ani neví, co to je. Ještě zůstala kapka čaje, Řezníku, a v těch balíčcích před Scillarou je tvoje snídaně.“
„Je pozdě,“ vyhrkl mladík a vstal. „Měli jste mě probudit.“ Zarazil se. „Moře? Beru chraň, to jsme tak blízko?“
„Copak ty ho necítíš? Neslyšíš?“
Řezník se náhle usmál – a byl to skutečný úsměv – první, jaký u něj Barathol viděl.
„Viděl někdo včera v noci měsíc?“ zeptala se Scillara. „Byl skvrnitý. Zvláštní, jako kdyby do něj někdo vydloubal díry.“
„A některý ty díry,“ dodával Barathol, „se jako by zvětšovaly.“
Podívala se na něj a kývla. „Já si to taky myslela, ale nebyla jsem si jistá. Co to podle tebe znamená?“
Barathol pokrčil rameny. „Měsíc je prý jiná říše, jako ta naše, a na povrchu jsou lidé. Občas věci padají z naší oblohy.

Kamení. Ohnivý koule. Pád Chromýho boha prý byl taky takový. Celý hory se zřítily, zničily většinu kontinentu a polovinu oblohy zakryl kouř a popel.“ Pohlédl na Scillaru a pak na Řezníka. „Napadlo mě, že na měsíc možná taky narazilo něco takovýho.“
„Jako svržený bůh?“
„Ano, něco takovýho.“
„Proto všechny ty tmavý skvrny?“
„Nevím. To mohl být kouř a popel. Mohly to být kusy toho světa, který se odlomily.“
„Zvětšovaly se…“
„Ano.“ Barathol opět jenom krčil rameny. „Kouř a popel se šíří. Dává to smysl, ne?“
Řezník hltal snídani. „Omlouvám se, že musíte čekat. Měli bychom vyrazit. Chci vidět, co je v tý opuštěný vesnici.“
„Potřebujeme cokoliv, s čím se dá vyplout na moře,“ řekl Barathol.
„To taky doufám, že tam najdeme.“ Řezník si oprášil ruce od drobků, strčil do pusy poslední sušený fík a vstal. „Jsem připravený,“ prohlásil s plnou pusou.
Výborně, Scillaro. Vedla sis dobře.
* * *
V zadní uličce rybářské vesničky se válely sluncem vybělené, psy ohryzané kosti. Dveře do domů v dohledu, do hospody a do budovy malazského soudu, byly otevřené, s nánosy písku na prahu. Vedle kamenného mola byly zakotvené zpola potopené rybářské čluny a provazy, které je držely, se rychle rozplétaly. V mělké zátoce se vedle kotvicích kůlů pohupovaly dvě o něco větší karaky.
Chaur dosud stál na místě, odkud poprvé spatřil moře a vlny s bílými hřebínky. Usmíval se pořád stejně, ale po lících se mu koulely slzy jako hrachy a zřejmě se pokoušel zpívat, aniž by u toho otevřel ústa. Vydával zvláštní mňoukání. Nudli u nosu měl spečenou větrem navátým pískem.
Scillara procházela vesnicí, hledala, co by mohlo být k užitku na plavbě, kterou plánovali. Provazy, koše, soudky, sušené potraviny, sítě, harpuny, sůl na nakládání ryb – cokoliv. Většinou našla zbytky vesničanů – všichni byli okousaní od psů. Hlavní ulici vedoucí od mola lemovaly dva přisedlé sklady, oba zamčené. S Baratholovou pomocí se dostali dovnitř a našli tam víc zásob, než mohli kdy využít.
Řezník doplaval ke karakám a vrátil se se zprávou, že obě jsou v pořádku a více méně ve stejně plavby schopném stavu. Se stejnou délkou a šířkou byly jako dvojčata.
„Myslím, že je vyrobily stejný ruce,“ prohlásil Řezník. „Ty to posoudíš líp než já, Barathole, jestli chceš.“
„Stačí mi tvoje slovo, Řezníku. Takže si můžeme vybrat kteroukoliv.“
„Ano. I když možná patří těm obchodníkům, co jsme potkali.“
„Ne, nejsou dželbský. Jakže se jmenujou?“
„Ocas dhenrabi je ta nalevo. Druhá je Sanalin žal. Zajímalo by mě, kdo byla ta Sanal.“
„Vezmeme si Žal,“ prohlásil Barathol, „a než se zeptáš, nedělej to.“
Scillara se zasmála.
Řezník stál vedle jedné z loděk u mola. „Měli bychom vybrat vodu z jedný z nich a převízt na ní zásoby.“
Barathol vstal. „Začnu nosit zásoby ze skladiště sem.“
Scillara se za ním dívala, když odcházel z pláže, pak se obrátila k Darúnovi, jenž našel nádobu z poloviny tykve a už vybíral vodu. „Mám ti pomoct?“ zeptala se.
„To je dobrý. Konečně mám co dělat.“
„Už ve dne i v noci.“
Vrhl po ní plachý pohled. „Ještě nikdy jsem nepil mlíko.“
Zasmála se a nacpala si dýmku. „Ale ano, jenom si to nepamatuješ.“
„Aha. No, asi máš pravdu.“
„V každým případě jsi byl mnohem něžnější než ta usměvavá krvnička.“
„Copak tys jí nedala jméno?“
„Ne. Ať se kvůli tomu porvou její nový matky.“
„Ani v duchu? Totiž, kromě krvničky a pijavice a koňský vši.“
„Řezníku,“ prohlásila, „ty to nechápeš. Kdybych jí dala opravdický jméno, musela bych se vrátit. Potom bych si ji musela nechat.“
„Aha. To mě mrzí, Scillaro. Máš pravdu. Už skoro nic nechápu.“
„Musíš si víc věřit.“
„Ne.“ Zadíval se na moře. „Neudělal jsem nic, proč bych… měl. Podívej se, co se stalo, když mi Felisín věřila, že ji ochráním. Dokonce i Heborik, povídal, že se začínám chovat jako vůdce, že je to dobře. Taky mi věřil.“
„Ty jsi ale pitomec. Přepadli nás T’lan Imass. Co bys asi tak mohl udělat?“
„Nevím, a o tom právě mluvím.“
„Heborik byl Trhačův válečný jezdec. Zabili ho, jako by byl chromej pes. Usekali nohy Ropušníkovi, jako by si připravovali pečínku. Řezníku, lidi jako ty a já takovýhle tvory nezastaví. Rozsekají nás na kusy, překročí a tím to pro ně končí. Ano, je těžký se s tím smířit, pro každýho. Že jsme bezvýznamný a nedůležitý, že se od nás nic nečeká, tak bude lepší, když si prostě někam zalezeme, aby si nás takoví jako T’lan Imass a bohové a bohyně ani nevšimli. Ty a já, Řezníku, a Barathol. A Chaur. To my, pokud budeme mít štěstí, zůstaneme naživu dost dlouho, abychom po těch druhých poklidili a dali věci do pořádku. Nastolili normální svět. To my děláme, když můžeme – podívej se na sebe, právě jsi zachránil mrtvý člun – vrátil jsi mu funkci – podívej se na něj, konečně vypadá, jak by měl. To je snad uspokojivý, ne?“

„Pro mistra Kápě," vyhrkl Řezník a potřásal hlavou. „Scillaro, nejsme jenom termiti, kteří uklízejí chodbičky potý, co do nich neopatrně šlápl nějaký bůh. To nestačí."
„Neříkám, že to stačí," podotkla. „Jenom ti říkám, že tímhle začínáme, když znovu budujeme – znovu budujeme vesnice i vlastní životy."
Barathol se během jejich rozhovoru ploužil sem a tam a teď k vodě bojácně přistoupil Chaur. Sundal zásoby z koní, včetně Heborikovy zabalené mrtvoly, a zvířata – odsedlaná a oduzděná – se vydala na travnatý pás za hranicí přílivu a pošvihávala ocasy.
Řezník začal nakládat loďku. V jedné chvíli se zarazil a trpce se pousmál. „Zapalování fajfky je dobrej způsob, jak se vyhnout práci, co?"
„Říkal jsi, že pomoc nepotřebuješ."
„S vylejváním ne."
„Ty nechápeš duchovní potřebu odměny, Řezníku, nemluvě o tom, jaký potěšení to přináší. A tím, že to nechápeš, tak místo toho cítíš zlost, která ti otravuje krev i duši. Taková zahořklost lidi zabíjí, víš, sžírá je zevnitř."
Prohlížel si ji. „Tím chceš říct, že žárlím?"
„Pochopitelně, ale protože se do tebe dokážu vcítit, nehodlám se k tomu vyjadřovat. Pověz mi, můžeš říct totéž i o sobě?"
Dorazil Barathol se dvěma soudky v podpaždí. „Vstávej, ženská. Máme dobrej vítr, a čím dřív budeme na cestě, tím líp."
Zasalutovala a vstala. „Tak vidíš, Řezníku, muž, který umí velet. Sleduj ho, poslouchej a uč se."
Darún na ni zmateně zíral.
Přečetla si v jeho obličeji: Ale právě jsi řekla…
To řekla, můj mladý milenče. Jsme protiřečící si tvorové my lidé, ale toho není třeba se bát. A když si uděláš seznam lidí, uctívajících důslednost, zjistíš, že jsou to všichni do jednoho tyrani nebo rádoby tyrani. Vládnou tisícům nebo manželovi či manželce nebo nějakému ustrašenému dítěti. Nikdy se neboj protiřečit si, Řezníku, z toho se rodí rozmanitost.
* * *
Chaur se držel kormidelního vesla a Řezník s Baratholem se věnovali plachtám. Bylo jasno, vál svěží vítr a karaka se nesla na vlnách, jako by bylo její dřevo živé. Občas se příď zhoupla a vyhodila sprškupěny a Chaur se zasmál jako dítě z čisté radosti.
Scillara se usadila uprostřed. Slunce ji příjemně hřálo do tváří, a tak se natáhla.
Plujeme na karace jménem Žal s mrtvolou na palubě. Řezník ji chce dopravit na místo posledního odpočinku. Heboriku, víš, že ve tvém stínu existuje taková věrnost?
Barathol jednou prošel kolem ní, a když se Chaur znovu zasmál, zahlédla na jeho potlučeném, zjizveném obličeji úsměv.
Ano, je to opravdu požehnaná hudba. Tak nečekaná a ve své nevinnosti tak potřebná…
* * *
Onrak Zlomený si uvědomil, jak mu návrat jistých smrtelných rysů připomíná, že život zdaleka nebyl dokonalý. Ne že by si v tomto ohledu dělal iluze. Vlastně si nedělal iluze o ničem. Přesto uběhl nějaký čas – ve stavu nevědomí – než mu došlo, že to, co cítí, je… netrpělivost.
Nepřítel se vrátí. V těchto jeskyních se bude rozléhat křik, řinčení zbraní, rozzlobený řev. A Onrak bude stát po boku Trulla Sengara a spolu s ním bude v bezmocném vzteku svědkem smrti dalších Minaliných dětí.
Samozřejmě výraz děti se už dávno nehodil. Být to Imassové, již by museli přežít obřad přechodu do dospělosti. Vybírali by si druhy a družky, vodili lovecké oddíly a přidávali své hlasy při nočních písních klanů, kdy jim všem návrat tmy připomínal smrt čekající na konci stezky života.
Líhání s milenci a milenkami taky patřilo k noci, a to dávalo smysl, protože právě uprostřed naprosté temnoty se zrodil první oheň života, probudil se a zahnal neměnnou nepřítomnost světla. Líhat s milencem či milenkou znamenalo oslavovat stvoření ohně. A s ohněm v těle vyrazit do světa tam venku.
Tady v rokli vládla věčná noc a v duši nebyl žádný oheň ani žár milování. Byl tu jenom příslib smrti.
A Onrak z toho byl netrpělivý. V čekání na zapomnění nebyla žádná sláva. Ne, v existenci spojené se skutečným smyslem a cílem by zapomnění mělo dorazit nečekaně, nepředvídaně a nepozorovaně. V jedné chvíli v plném pohybu, vzápětí pryč.
Jako Logrosův T'lan Imass Onrak věděl, kolik stojí vyhlazovací válka. Vyčerpání na duchu, žádná spása nečeká, jen opakování téhož. Druhové padají podél cesty, roztříštění a nehybní, oči upřené na nějaký zkreslený výjev – scénu věčnou, nepatrné změny odměřované stoletími lhostejnosti. Proběhne tamtudy nějaký plachý tvor, bujná zeleň po dešti vyrazí z hlíny, ptáci ozobávají semínka, hmyz si staví říše…
K Onrakovi, stojícímu na stráži v zúženém místě, se připojil Trull Sengar. „Monok Ochem říká, že pozornost Edurů byla… upřena jinam. Prozatím. Jako by někdy něco přimělo mé druhy ustoupit. Cítím, příteli, že jsme dostali čas na oddech – který není vítaný. Nevím, jak dlouho ještě dokážu bojovat."
„Až už nebudeš schopen bojovat, Trulle Sengare, na selhání už nebude záležet."
„Nemyslel jsem si, že se jí vzepřou, víš, ale teď chápu, že to dává smysl. Čekala, že prostě odejdou, těch pár, kteří tu zůstanou, zanechají jejich osudu. Tedy našemu osudu." Pokrčil rameny. „Paneka to nepřekvapilo."
„Ostatní děti k němu vzhlížejí," poznamenal Onrak. „Neopustí ho. Ani své matky."
„A tím, že zůstanou, nám všem zlomí srdce."
„Ano."
Tiste Edur se ohlédl. „Už lituješ, že se v tobě probouzejí pocity, Onraku?"
„Toto probouzení mi něco připomíná, Trulle Sengare."

„A co?“
„Proč mi říkají ‚Zlomený‘.“
„Stejně zlomený jako my ostatní.“
„Ne Monok Ochem, ne Ibra Gholan.“
„Ne, oni ne.“
„Trulle Sengare, až útočníci přijdou, chci, abys věděl – hodlám tě opustit.“
„Opravdu?“
„Ano. Hodlám vyzvat jejich vůdce. Zabít ho, nebo se přitom nechat zničit. Když jim způsobím opravdu vážné ztráty, třeba si spojenectví s Chromým bohem rozmyslí. Přinejmenším by mohli ustoupit a nevrátit se delší dobu.“
„Rozumím.“ Trull se v šeru usmál. „V těch posledních okamžicích mi bude tvá přítomnost scházet, příteli.“
„Pokud uspěju se svým záměrem, Trulle Sengare, vrátím se k tobě.“
„Potom bys měl toho vůdce zabít opravdu rychle.“
„To hodlám.“
„Onraku, slyším v tvém hlase něco nového.“
„Ano.“
„Co to znamená?“
„To znamená, Trulle Sengare, že Onrak Zlomený objevem netrpělivosti objevil ještě něco jiného.“
„A co?“
„Tohle: skončil jsem s obranou neubránitelného. Nebudu se dál dívat, jak umírají přátelé. V příští bitvě ve mně uvidíš něco hrozného. Něco, čeho nedosáhnou ani Ibra Gholan, ani Monok Ochem. Trulle Sengare, uvidíš T’lan Imass probuzeného v hněvu.“
* * *
Banaschar otevřel dveře, zakolísal a opřel se o rám. Pak se vpotácel do sešlého pokojíku. Páchlo to tu potem a špinavým povlečením, na stolku pod zamřížovaným oknem zůstalo jídlo. Zarazil se a zvažoval, jestli má zapálit lucernu – ale oleje už měl málo a zapomněl si koupit další. Přejel si dlaní strniště na bradě, rázněji než obvykle, protože měl obličej otupělý.
U stěny zavrzala židle. Banaschar strnul a pokoušel se proniknout temnotou. „Kdo je to?“ chtěl vědět.
„Na tomto světě je jen pár věcí,“ poznamenal muž sedící na židli, „ubožejších, než když bývalý polodrek padne tak hluboko, Banaschare. Každou noc se opilý připotácet do téhle díry – proč tu jsi?“
Banaschar popošel doprava a ztěžka klesl na postel. „Nevím, kdo jsi, a tudíž nevidím důvod, proč ti odpovídat.“
Povzdech. „Už nějakou dobu posíláš tajné zprávy. S rostoucím zoufalstvím prosíš o setkání s říšským velemágem.“
„V tom případě ti musí být jasné,“ řekl Banaschar a snažil se trochu vystřízlivět – strach pomáhal – „že se to týká pouze stoupenců D’rek –“
„Toto označení se už dávno netýká tebe ani Tayschrenna.“
„Jsou věci,“ opáčil Banaschar, „které nelze opustit. Tayschrenn to ví, stejně jako já –“
„Vlastně říšský velemág neví nic.“ Odmlka doprovázená pohybem, který si Banaschar vyložil, jako že si muž prohlíží nehty, a něco v jeho tónu se změnilo. „Tedy zatím ne. Možná vůbec ne. Víš, Banaschare, rozhodnutí je na mně.“
„A kdo vlastně jsi?“
„Ještě nejsi připravený se to dozvědět.“
„Proč zadržuješ moje zprávy pro Tayschrenna?“
„Abych byl přesný, nic takového jsem neřekl.“
Banaschar se zamračil. „Právě jsi řekl, že rozhodnutí je na tobě.“
„Ano, to jsem řekl. To rozhodnutí se týká toho, jestli v této věci zůstanu nezúčastněným svědkem, jako doposud, nebo – budu-li mít dostatečný důvod – se rozhodnu zasáhnout.“
„A kdo teda ty zprávy zadržuje?“
„Musíš, Banaschare, pochopit, že Tayschrenn je první a nejpřednější říšský velemág. To, co byl kdysi, je dnes nepodstatné –“
„Ne, to není. Ne s ohledem na to, co jsem zjistil –“
„Povídej.“
„Ne.“
„Ještě lepší, Banaschare, přesvědč mě.“
„Nemůžu,“ bránil se Banaschar a oběma rukama se držel špinavé postele.
„Říšská záležitost?“
„Ne.“
„To je aspoň začátek. Říkáš tedy, že se to týká bývalých stoupenců D’rek. Dá se předpokládat, že to má něco společného s řadou záhadných úmrtí uvnitř kultu zmije. Řadou? Spíš hotovými jatkami, ne? Pověz mi, zůstal ještě někdo? Vůbec někdo?“
Banaschar mlčel.
„Až na,“ dodal cizinec, „těch pár, kteří kdysi a z kdoví jakých důvodů od kultu odpadli. Od uctívání.“
„Víš toho až moc,“ prohlásil Banaschar. Neměl vůbec zůstávat v jednom pokoji. Měl si každou noc najít jiný brloh. Nenapadlo ho, že ještě zůstal někdo, kdo by si ho pamatoval. Nakonec ti, kdo by mohli, už byli všichni mrtví. A já vím proč. Bohově pod námi, jak bych si přál, aby ne.
„Tayschrenn,“ pokračoval muž po chvíli, „je odříznutý. Důkladně a velmi účinně. Z profesionálního hlediska se musím přiznat ke značnému obdivu. Žel, ze stejného důvodu jsem zároveň velice znepokojený.“

„Ty jsi Spár.“
„Výborně – tím opileckým oparem pronikla aspoň jiskřička inteligence, Banaschare. Ano, jmenuju se Perel.“
„Jak jsi mě našel?“
„Znamená to nějaký rozdíl?“
„Znamená. Aspoň pro mě, Perele.“
Další povzdech a mávnutí. „Nudil jsem se. Někoho jsem sledoval a on zase sledoval tebe – s kým mluvíš, kam chodíš, však víš, obvyklé věci, co se vyžadují.“
„Vyžadují? K čemu?“
„Zřejmě k přípravě na úkladnou vraždu, řekl bych, až to bude vrahův pán považovat za vhodné.“
Banaschar se zachvěl a celého ho zalil studený pot. „Není to nic politického,“ zašeptal, „nemá to nic společnýho s říší. Neexistuje důvod –“
„Ale teď už ano, Banaschare, díky tobě. Zapomněl jsi? Tayschrenna odřízli, a ty se k němu chceš dostat, chceš probudit říšského velemága –“
„Proč to dovolí?“ vyhrkl Banaschar. „Není žádný hlupák –“
Tichý smích. „Ovšemže ne, Tayschrenn není hlupák. A v tom můžeš najít svou odpověď.“
Banaschar v šeru zamrkal. „Musím se s ním sejít, Perele.“
„Zatím jsi mě nepřesvědčil.“
Dlouhé ticho. Banaschar zavřel oči, zakryl si je rukama, jako by tím mohl dosáhnout rozhřešení. To však mohla dokázat jedině slova. Slova, pronesená nyní k tomuto muži. Nesmírně toužil, aby… postačila. Spár, který chce být mým spojencem. Proč? Protože Spár má… soka. Novou organizací, která považovala za vhodné vztyčit kolem říšského velemága neproniknutelnou hradbu. Co to prozrazuje o jejích členech? Považují Tayschrenna za nepřítele, nebo ho chtějí vyloučit tak, že zajistí, aby si nečinnost přál sám? Vědí, že on ví, a čekají, jestli se konečně vzepře. Ale on to ještě neudělal, což je dovedlo k názoru, že by nemusel – během něčeho, co má nastat. Propast mě vem, co má tohle znamenat?
Promluvil přes ruce. „Chci tě o něco poprosit, Perele.“
„No prosím.“
„Zvaž ten nejambicióznější plán. Zvaž čas měřený na tisíciletí. Zvaž stárnoucí tváře bohů, bohyň, víry a civilizací…“
„Pokračuj. O co mě chceš požádat?“
Banaschar stále váhal. Konečně pomalu sundal ruce z obličeje a zadíval se na šedivý, přízračný obličej naproti sobě.
„Co je větší zločin, Perele, bůh zrazující své vyznavače, nebo vyznavači zrazující svého boha? Stoupenci, kteří se potom rozhodnou spáchat jménem svého boha hrozné ukrutnosti? Co, Perele? Pověz mi to, prosím.“
Spár po chvíli pokrčil rameny. „Ptáš se člověka bez víry, Banaschare.“
„Kdo to líp posoudí?“
„Bohové zrazují svoje stoupence pořád, pokud vím. Každou nevyslyšenou modlitbou, každou nesplněnou prosbou o spásu. Což, jak bych mohl dodat, jsou právě ty věci, které definují víru.“
„Selhání, mlčení a lhostejnost? Tím je definovaná víra, Perele?“
„Jak jsem říkal, nejsem na tuhle debatu nejvhodnější.“
„Copak tohle ale není podstatou skutečné zrady?“
„Asi záleží na okolnostech. Nebo na tom, jestli uctívaný bůh je tím, že je uctíván, na oplátku zavázán uctívači. Pokud bůh není zavázán – pokud neexistuje morální smlouva – potom zní odpověď ‚ne‘, není to zrada.“
„Za koho tedy bůh jedná?“ zeptal se Banaschar.
„Pokud budeme vycházet z již zmíněného tvrzení, bůh jedná a zodpovídá se pouze sobě samému.“
„Nakonec,“ zachraptěl Banasachar a předklonil se, „kdo jsme my, abychom to posoudili?“
„Jak říkáš.“
„Ano.“
„Pokud ovšem,“ pokračoval Perel, „na druhou stranu morální smlouva mezi bohem a uctívačem existuje, potom jedno každé odepření představuje zradu –“
„Pravda. Kupříkladu, když se manžel modlí, aby jeho žena zahynula při nějaké strašlivé nehodě, aby si mohl vzít svou milenku, je těžko něco, s čím by kterýkoliv pořádný bůh souhlasil, natož aby při tom ještě pomáhal.“
Banaschar v jeho hlase zaslechl výsměch, ale rozhodl se ho ignorovat. „A co když je ta žena tyranka, která tluče vlastní děti?“
„Potom by skutečně spravedlivý bůh konal bez nutnosti modlitby.“
„Což znamená, že modlitba samotná, vyslovená dotyčným manželem, je také nepřímo zlá, bez ohledu na jeho motivy?“
„Banaschare, v mém scénáři je jeho motiv podezřelý kvůli přítomnosti milenky.“
„A kdyby ta milenka byla nejláskyplnější a nejhodnější macecha?“
Perel frkl a švihl rukou. „Už dost, zatraceně – můžeš se v tom svém dilematu válet, co ti libo. Nechápu, proč je to důležité…“ Odmlčel se.
Banaschar, se srdcem proměněným v hromádku popela, čekal. Silou vůle se přiměl nevzlykat a nebrečet nahlas.
„Oni se modlili, ale neprosili, nenaléhali, nežadonili,“ řekl Perel. „Jejich modlitby byly požadavkem. Zrada… byla na jejich straně, správně?“ Předklonil se. „Banaschare, chceš mi říct, že je D’rek všechny zabila? Celé své kněžstvo? Oni ji zradili! V čem? Co požadovali?“
„Je válka,“ pronesl hluše Banaschar.
„Ano. Válka mezi bohy, ano – bohové pod námi – ti uctívači si zvolili špatnou stranu!“
„Ona je slyšela,“ vyhrkl Banaschar. „Slyšela je volit. Chromého boha. A moc, kterou žádali, byla mocí krve. Rozhodla

se, že když tolik prahnou po krvi… tak jim jí dá, co hrdlo ráčí.“ Ztišil hlas do šepotu. „Co hrdlo ráčí.“
„Banaschare… počkej chvilku… proč by si stoupenci D’rek zvolili krev, moc krve? To je starší způsob. To, co říkáš, nedává smysl.“
„Kult zmije je starodávný, Perele. I když netušíme jak starý. Ve fragmentech Gotbova bláznovství, které vlastní chrám, jsou zmínky o bohyni, matroně rozkladu, paní červů – půl tuctu titulů. Tedy spíš je vlastnil – ty svitky zmizely –“
„Kdy?“
Banaschar se vzmohl na trpký úsměv. „Tu noc, kdy Tayschrenn uprchl z Velkého chrámu v Kartoolu. Má je. Musí je mít. Nechápeš? Něco je špatně! Tohle všechno je špatně! Informace, které mám já a které musí mít on – s přístupem ke Gotbovu bláznovství – musíme si promluvit, musíme dát smysl tomu, co se stalo a co to znamená. Tohle sahá daleko za hranice říše – a s tou válkou mezi bohy – pověz mi, čí krev se bude podle tebe prolévat? To, co se stalo v kultu D’rek, je teprve začátek!“
„Bohové nás zradí?“ hádal Perel a zase se opřel. „Nás… smrtelníky. Ať už je uctíváme nebo ne, do země se bude vpíjet smrtelná krev.“ Zarazil se. „Pokud dostaneš příležitost, třeba Tayschrenna přesvědčíš. Ale co ostatní kněžské sbory – opravdu věříš, že přesvědčíš je? A co jim vlastně řekneš? Poprosíš je o nějakou reformu, Banaschare? O revoluci mezi věřícími? Vysmějí se ti do očí.“
Banaschar odvrátil zrak. „Mně možná. Ale… Tayschrenn o vi…“
Muž naproti němu nějakou dobu mlčel. Tma se pomaloučku vytrácela, blížilo se svítání a s ním přicházela zima. Perel nakonec vstal, plavně a nehlučně. „Tohle je něco pro císařovnu –“
„Pro ni? Nebuď hlupák –“
„Opatrně,“ varoval ho Spár tichým hlasem.
Banaschar rychle, zoufale přemýšlel. „Ona do hry vstupuje jen s ohledem na to, že může Tayschrenna propustit z pozice velemága, aby měl volné ruce jednat. A kromě toho, pokud je pravda, že Sedmiměstím kráčí šedá milenka, potom je jasné, že válka v panteonu už začala v myriádě manipulací v říši smrtelníků. Měla by té hrozbě věnovat pozornost.“
„Banaschare,“ řekl Perel, „ty řeči se ani zdaleka nepřibližují pravdě. Zahynuly stovky tisíc lidí. Možná miliony.“
Miliony?
„Promluvím s císařovnou,“ zopakoval Perel.
„Kdy vyrazíš?“ zeptal se Banaschar. A co ti, kdo odřízli Tayschrenna? Co ti, kteří mě chtějí zabít?
„To nebude zapotřebí,“ prohlásil Spár a zamířil ke dveřím. „Ona přijede sem.“
„Sem? Kdy?“
„Brzy.“
Proč? Tu otázku však nevyslovil, protože Spár už byl pryč.
* * *
S tvrzením, že potřebuje cvičit, se Iskaral Pust usadil na mezka a snažil se ho vodit v kruhu po palubě. Vypadalo to, že dře mnohem víc než podivné zvíře, které se nechalo přimět k dalšímu kroku až po dlouhém přemlouvání.
Mappo, nemocný, se zarudlýma očima, seděl zády opřený o stěnu kabiny. Každou noc ve snech plakal a probouzel se, aby zjistil, co to proniklo bariérou spánku, pak ležel pod kožešinami a třásl se jako v horečce. Byla to skutečná nemoc, zrozená ze strachu, pocitu viny a hanby. Tolik selhání, tolik špatných úsudků, tak dlouho klopýtal naslepo.
Z přátelství zradil svého jediného přítele.
Já to všechno napravím. To přísahám přede všemi trellskými duchy.
Žena jménem Zášť stála na přídi a přes zrnitý, hnědavý opar, který ji obklopoval, byla stěží vidět. Nepřiblížil se k ní jediný bhok’arala, pobíhající sem a tam po palubách a v ráhnoví.
Vedla rozhovor. Aspoň to tvrdil Iskaral Pust. S duchem, který sem nepatří. Tady na moři připadal vlnící se opar, jako prach vířící suchou trávou, nepatřičný dokonce i Mappovým očím.
Vetřelec, ale mocný, a jeho moc zřejmě sílila.
„Mael,“ sdělil mu Iskaral Pust se šíleným smíchem, „odolává a dostává pěkně přes hubu. Cítíš jeho vztek, Trelle? Jeho rozhořčení? Hi. Hi hi. Ale ona se ho nebojí, to ne, ona se nebojí nikoho!“
Mappo neměl tušení, kdo je „ona“, a neměl sílu se ptát. Zprvu si myslel, že velemág míní Zášť, ale ne, bylo stále jasnější, že energie projevující se nad přídí lodi se Zášti vůbec nepodobá. Neměla dračí pach ani chladnou krutost. Ne, závany větru, dosahující k Trellovi, byly teplé, suché a voněly po trávě.
Rozhovor začal za rozbřesku a teď slunce stálo přímo nad nimi. Zřejmě měli o čem mluvit.
Mappo si všiml, jak kolem něj cupitají dva pavouci. Čarodějko zatracená, těžko ještě někoho oklameš.
Je tu nějaká spojitost? Tady, na bezejmenné lodi, dva šamani z Dal Honu, země suché trávy, akácií, obrovských stád a velkých koček – savan – a nyní… návštěvník, kráčející po cizích mořích.
„Rozhořčení, ano,“ řekl Iskaral Pust. „Ale cítíš i jeho váhavost? Vzpírá se, ale ví, že ona, která se rozhoduje být na jednom místě, a ne na mnoha, se mu více než vyrovná. Odváží se zaměřit pozornost? On tuhle pitomou válku ani nechce, cha! Ale právě ta rozpolcenost osvobozuje jeho stoupence a dovoluje jim dělat si, co se jim zlíbí!“
Velekněz stínu s prsknutím spadl z mezka. Zvíře zahýkalo, odtančilo, otočilo se a zadívalo se na kroutícího se starce. Znovu zahýkalo, a Mappo měl dojem, že v tom zvuku slyší smích.
Iskaral Pust se přestal hýbat a zvedl hlavu. „Je pryč.“
Vítr, který je usilovně hnal ve správném kursu, zeslábl. Zášť sešla z přední nástavby a vypadala unaveně a poněkud rozčileně.
„Nuže?“ zeptal se Iskaral.
Zášť sklopila zrak a zadívala se na ležícího velekněze. „Musí nás na chvíli opustit. Snažila jsem se ji přesvědčit, ale nepodařilo se mi to. Tím se vystavujeme… nebezpečí.“

„Odkud?“ zajímalo Mappa.
Vzhlédla k němu. „Inu, od rozmarů přirozeného světa, Trelle. Což může být občas velmi znepokojivé a nanejvýš náhodné.“ Obrátila se zpátky k Iskaralu Pustovi. „Velekněži, prosím, ujmi se velení nad svými bhok’arala. Neustále rozvazují uzly, které by měly zůstat zavázané, nemluvě o těch nehezkých obětinách, které ti nechávají všude pod nohama.“
„Ujmout se velení?“ zeptal se Iskaral a se zmateným výrazem se posadil. „Vždyť jsou posádkou této lodi!“
„Nebuď pitomec,“ prskla Zášť. „Posádku na této lodi tvoří duchové. Přesněji tisteandijští duchové. Pravda, bylo zábavné myslet si něco jiného, ale teď ti tví malí uctívači s malými mozečky začínají být na obtíž.“
„Na obtíž? Ty vůbec nic nevíš, Zášti! Cha!“ Naklonil hlavu na stranu. „Ano, ať o tom chvíli přemýšlí. Ta vráska na jejím čele je tak roztomilá. Navíc připouštím, že vyvolává chtíč – ano, nejsem tak svraštělý, jak si ony bezpochyby myslí, kterýmžto myšlením téměř přesvědčily mne! Kromě toho ona mě chce. To poznám. Nakonec, měl jsem choť, že? Ne jako tady Mappo, se svými zvířecími, bezpochyby pučícími vlastnostmi, ne, ten nemá nikoho! Cožpak nejsem zkušený? Nejsem schopný rozkošné, svůdné rafinovanosti? Nejsem oblíbencem svého připitomělého, věčně se mýlícího boha?“
Zášť kolem něj prošla, potřásajíc hlavou, a zastavila se před Mappem. „Kéž bych tě dokázala přesvědčit, Trelle, o nezbytnosti trpělivosti a víry. Narazili jsme na neobyčejně neobyčejného spojence.“
Spojenci. Nakonec tě vždycky zklamou. Motivy si protiřečí, následuje rozvratné násilí a přítel zradí přítele.
„Jsi ochoten pozřít svou vlastní duši, Mappo Pořízi?“
„Nerozumím ti,“ zabručel. „Proč se mi vlastně pleteš do plánů, do hledání?“
„Protože vím, kam povede,“ odtušila.
„Budoucnost se před tebou otevírá, pravda?“
„Nikdy ne jasně a úplně, nicméně dobře cítím sbíhání před námi – bude to obrovské, Mappo, nejděsivější, co kdy tato či kterákoliv jiná říše zažila. Pád Chromého boha, Kallorovo běsnění, poranění v Morn, poutání – to vše se zdaleka nevyrovná tomu, co přichází. A ty budeš u toho, protože jsi součástí sbíhání. Stejně jako Icarium, Jako se já nakonec ocitnu tváří v tvář své zlé sestře, a z toho setkání odejde jen jedna z nás, až spolu všechno vyřídíme.“
Mappo na ni zíral. „Dokážu,“ zašeptal, „dokážu ho zastavit? Nakonec? Nebo představuje on konec – všeho?“
„Nevím. Možnosti, Mappo Pořízi, mohou záviset čistě jen na tom, jak jsi na tu chvíli připravený, na tvé pohotovosti, víře, chceš-li.“
Pomalu vzdychl, zavřel oči a kývl. „Chápu.“
Neviděl, jak sebou trhla, a neuvědomoval si tklivý tón svého přiznání.
Když znovu vzhlédl, viděl jen klidný, trpělivý výraz. Chladný, zvažující. Pokýval hlavou. „Jak jsi řekla. Pokusím se.“
„Nic jiného jsem nečekala, Trelle.“
„Ticho!“ zasyčel Iskaral Pust, stále ležící na palubě, jenomže nyní na břiše. Větřil. „Cítíte ji? Já ano. Cítím ji! Na této lodi! Tu krávu se zauzleným vemenem! Kde je?!“
Mezek znovu zahýkal.
* * *
Taralak Výd dřepěl vedle Icaria. Jhag byl následkem mnoha dní strávených v podpalubí bledší než kdy předtím a jeho pleť měla mrtvolně nazelenalý odstín. Syčení železné čepele obtahované brouskem bylo jediným zvukem. Až po chvíli si Gral odkašlal. „Přinejmenším ještě týden – tihle Edurové si dávají načas. Jako ty, Icarie, i oni už začali s přípravami.“
„Proč mi vnucuješ nepřítele, Taralaku Výde?“
Otázka byla tak mdlá, až si Gral zprvu myslel, že byla řečnická. Povzdechl si a ujistil se, že má vlasy takové, jak by měly být – nahoře vál silný vítr – a pravil: „Příteli, musí vidět rozsah tvé… bojové zdatnosti. Nepřátelé, s nimiž se srazili – zřejmě mnohokrát – byli houževnatí a zuřiví. Edurové ztratili mnoho válečníků.“
Icarium přestal brousit zoubkované ostří a zadíval se na zbraň ve svých rukou. „Cítím,“ řekl, „cítím… že dělají chybu. Tím, že mě chtějí vyzkoušet, jestli je to, co jsi mi vyprávěl, pravda. O mém hněvu… nezvladatelném.“ Potřásl hlavou. „Víš, komu budu čelit?“
Taralak Výd pokrčil rameny. „Ne, vím jen málo – nevěří mi, a proč by měli? Nejsem spojenec, tedy my nejsme spojenci –“
„A přece pro ně budeme brzy bojovat. Copak nechápeš rozpor, Taralaku Výde?“
„V nadcházející bitvě není žádná strana dobrá, příteli. Bojují spolu už celou věčnost, protože oběma stranám schází schopnost či vůle dělat něco jiného. Obě žízní po krvi nepřítele. My dva jsme už tohle všechno viděli dřív, způsob, kdy se dvě síly stojící proti sobě – bez ohledu na to, jak byl jejich původ rozdílný a nakolik oprávněně jedna s bojem začala – nakonec podobají jedna druhé jako vejce vejci. Krutost odpovídá krutosti, hloupost hlouposti. Chceš, abych se zeptal Tiste Edur? Na jejich strašlivého, zlého nepřítele? K čemu by to bylo dobré? Toto je, příteli, otázka zabíjení a ničeho jiného. Už to chápeš?“
„Otázka zabíjení,“ zopakoval Icarium šeptem. A znovu se vrátil k broušení.
„A jako taková patří tobě,“ dodal Taralak Výd.
„Mně.“
„Musíš jim to ukázat. Tím, že ukončíš bitvu. Zcela.“
„Ukončit všechno to zabíjení. Ukončit ho nadobro.“
„Ano, příteli. To je tvůj úkol.“
„Svým mečem mohu prosadit mír.“
„Ano, Icarie, můžeš a taky to uděláš.“ Mappo Pořízi, byl jsi hlupák. Přece jsi mohl tohoto Jhaga využít pro dobro všech. Icarium je nakonec meč. Vykovaný, aby byl používán, jako ostatně všechny zbraně.
Zbraň, která slibuje mír. Proč jsi před tím utekl, ty hloupý Trelle?

* * *

Severně od Olfarského poloostrova vítr zesílil, opřel se do plachet a lodě vyrazily přes půlnočně modré vody jako migrující dhenrabi. Přes mělký ponor měla Silanda co dělat, aby s dromóny a obrovskými koráby udržela krok.

Flaška, stejně znuděný jako ostatní mariňáci, chodil sem a tam po palubě, snažil se neslyšet hašteření ostatních a podchytit neklid, který v něm rostl. Něco… je ve větru… něco…

„Obchodníka s kostma," říkala Smíška a ukázala nožem na Koryka. „Toho mi připomínáš, jak jsi celej ověšenej kostičkama. Pamatuju si jednoho, kterej procházel vesnicí – teda vesnicí před naším zámkem. Sbíral kosti od kuchtiček. Drtil je a cpal do flašek. S nálepkama. Psí sanice na bolest zubů, koňský kyčle na rození dětí, ptačí lebky na slábnoucí zrak –"

„Pyjové kosti pro přívětivý holčičky," skočil jí Koryk do řeči.

Smíška bleskurychle otočila nůž v dlani a přidržela ho mezi palcem a ukazovákem.

„Ať tě to ani nenapadne," zavrčel Sépie.

„Kromě toho," poznamenal Smola, „Koryk není jedinej, kdo nosí hromadu kostí – pro mistra Kápě, Smíško, podívej se na sebe –"

„Ale s vkusem," odsekla a nůž nepustila. „Pitomý je to, když jich je moc."

„Myslíš poslední untskou módu?" zajímal se Sépie a zvedl obočí.

Smola se zasmál. „Rafinovaný a nenápadný, a skromná prstní kůstka, co visí jen tak – dámy omdlívají závistí."

Flaška si všiml, že Corabb Bhilan Thenu'alas celou dobu jen hledí z jednoho vojáka na druhého. Tvářil se docela zmateně.

Z kajuty se ozývala hádka. Zase. Gesler, Balšám, Bouřňák a Šumař.

Jedno z Y'Ghataninych mláďat poslouchalo, ale Flaška mu nevěnoval pozornost, protože spor byl starý – Bouřňák s Balšámem se snažili přesvědčit Šumaře, aby si s nimi zahrál s balíčkem draků. Kromě toho se důležité věci děly tady, šepot ve vzduchu, v nepřetržitém vichru byl pach téměř překrytý slanou sprškou…

Zastavil se na levoboku a zadíval se na hřeben pevniny na jihu. Rozmazaný, jako by se hnal kolem, i když na tuto vzdálenost by to nemělo být vidět. Samotný vítr získával hnědé zabarvení, jako by se hnal z pouště.

Opustili jsme Sedmiměstí. Díky bohům. Doufal, že na ten kontinent už nikdy nevkročí. Jeho písek byl zrnitou patinou na jeho duši, spečený žárem, bouřemi a bezpočtem lidí, jejichž těla byla spálena – jejich pozůstatky zůstaly s ním a už je ze sebe, z plic, nikdy nedostane. Cítil jejich smrt, slyšel ozvěnu jejich křiku.

Krátkonos a Bystroška spolu zápasili, vrčeli a kousali jako párek psů. Nějaká dlouho se táhnoucí hádka – Flaška si říkal, kterou část těla bude mít Krátkonos ukousnutou tentokrát – a jak narazili do Balšámových vojáků, kteří hráli vrhcáby, ozval se křik a nadávky. Vzápětí vypukly rvačky všude.

Když se Flaška obrátil, Jepice zvedla Loba a odhodila ho, až narazil do hromady uťatých hlav. Ječeni, když se příšerné hlavy rozkutálely po palubě a mrkaly v náhlém světle –

A boj skončil. Vojáci honem sbírali trofeje a skládali je pod plachtu.

Z kajuty se vynořil otrávený Šumař. Zastavil se, přelétl pohledem palubu, potřásl hlavou a připojil se k Flaškoví u zábradlí.

„Corabb mě měl nechat v tom tunelu," prohlásil seržant a škrábal se na bradě. „Aspoň bych měl klid."

„To jenom Balšám," řekl Flaška a hned zavřel pusu – ale bylo pozdě.

„Já to věděl, ty mizero. Dobře, zůstane to mezi náma, ale na oplátku chci vědět, co si myslíš o Balšámovi."

„Je Dalhoňan."

„To já vím, pitomče."

„Podle mě ho svrbí celý tělo."

„Mě taky, Flaško."

Aha, to by všechno vysvětlovalo. „Je mezi náma. Teda zase."

„Kdo?"

„Však víš."

„Ta, která si hraje s tvým –"

„A taky ta, která tě vyléčila, seržante."

„Co má ona společnýho s Balšámem?"

„To nevím jistě. Spíš s tím, kde žijou jeho lidi."

„Proč nám pomáhá?"

„A pomáhá, seržante?" Flaška se na Šumaře zadíval. „Pravda, naposledy… ta iluze Rychlýho Bena, co zahnala nepřátelskou flotilu. Ale co z toho? Teď máme vítr v zádech a žene nás k západu, rychle, možná rychleji, než by mělo být možný – podívej se na pobřeží – naše první lodě už musí být jižně od Monkanu. A tímhle tempem jsme do setmění u Sepiku. Tlačí na nás, a z toho jsem nervózní – nač ten spěch?"

„Možná jenom proto, abychom se dostali co nejdál od těch šedivejch barbarů."

„Tiste Edur. To nejsou barbaři, seržante."

Šumař zabručel. „Srazil jsem se s Tiste Andii a ti používali starší magii – Kurald Galain – v ničem se nepodobala tomu, co jsme viděli před týdnem."

„Ne, to nebyly chodby. Byly to držby – starší, syrovější, a až moc blízko chaosu."

„Rozhodně to nepatří do války," zabručel Šumař.

Flaška se zasmál. Nemohl si pomoci. „Chceš říct, že menší všeobecný vraždění je v pořádku, seržante? Jako to, co jsme dělali na bojišti? Honit prchající vojáky a zezadu jim prorážet lebku je v pořádku?"

„Nikdy jsem netvrdil, že mluvím rozumně, Flaško," odsekl Šumař. „Ale tak to prostě cejtím. Zažil jsem bitvy, kdy byla

kouzla vypuštěna volně – opravdu volně – a ani náhodou se to nepodobalo tomu, co měli za lubem Edurové. Oni chtějí vyhrávat války, aniž by museli tasit meč.“
„A to představuje rozdíl?“
„Kvůli tomu je vítězství nezasloužený, v tom je rozdíl.“
„A císařovna si svá vítězství zasloužila, seržante?“
„Opatrně, Flaško.“
„Ona si přece jenom sedí na trůně,“ nevzdával se voják, „zatímco my jsme tady –“
„Ty myslíš, že bojuju za ni, Flaško?“
„Inu –“
„Jestli si to myslíš, tak ses u Y'Ghatan vůbec nic nenaučil.“ A s tím odkráčel.
Flaška se za ním chvíli díval, načež se zase obrátil ke vzdálenému obzoru. Ano, má pravdu. Nicméně dostáváme žold v její měně, a o to jde.
* * *
„Co ve jménu mistra Kápě děláš tady dole?“
„Schovávám se, jak to asi vypadá? To je odjakživa tvůj problém, Kale, nevíš, co je rafinovanost. Dřív nebo později se kvůli tomu dostaneš do maléru. Už je tma?“
„Ne. Poslouchej, co je s tím zatraceným vichrem? Není v pořádku –“
„Ty sis všiml?“
Kalam se v šeru zamračil. Aspoň že čaroděje našel. Velemág Čtrnácté a schovává se mezi bednami, soudky a balíky. Co má být tohle za povzbuzení? „Pobočnice s tebou chce mluvit.“
„Pochopitelně. Být jí, taky bych chtěl. Ale to nejsem, že? Ne, ona je záhada – všiml sis, jak skoro nikdy nenosí ten meč? Přiznávám, že jsem rád, když jsem skončil přikovanej k tomuhle zatracenýmu vojsku. Pamatuješ na ty nebeský tvrze? Trčíme tady uprostřed něčeho, Kale. A pobočnice ví víc, než dává znát. Mnohem víc. Nevím jak. Císařovna nás povolává zpátky. Proč? Proč teď?“
„Blábolíš, Rychlej. Je to trapný.“
„Jestli chceš blábolení, zkus tohle. Nenapadlo tě, že jsme prohráli?“
„Cože?“
„Drydžhna, Apokalypsa, celý proroctví – nepochopili jsme to – a my dva, Kale, jsme to pochopit měli, víš. Čeho vlastně vzpoura dosáhla? Vraždění, anarchie, hnijících mrtvol? A co přišlo po ní? Mor. Apokalypsa, Kalame, nebyla válka, byl to mor. Takže jsme možná vyhráli a možná prohráli. Obojí, chápeš?“
„Drydžhnu Chromý bůh nikdy nevlastnil. Ani Poliel ne –“
„Jenže na tom nezáleží. Nakonec to posloužilo oběma, ne?“
„Se vším prostě bojovat nemůžeme, Rychlej,“ prohlásil Kalam. „Přišlo povstání. Potlačili jsme ho. A co mají tihle prokletí bohové a bohyně za lubem, to není náš boj. Ani říše, včetně Laseen. Ona to za neúspěch považovat nebude. Tavore udělala, co musela, a teď se vracíme a pošlou nás někam jinam. Tak to prostě chodí.“
„Tavore nás poslala do Říšský chodby, Kale. Proč?“
Asasín pokrčil rameny. „No dobře, jak jsi říkal, je záhadná.“
Rychlej Ben se v úzkém prostoru mezi nákladem posunul. „Sedej, máš tu místo.“
Kalam se k němu po kratším váhání připojil. „Máš co jíst a pít?“
„Přirozeně.“
„Dobře.“
* * *
Když hlídka ohlásila přiblížení k Sepiku, Apsalar zamířila na příď. Pobočnice, Nil, Keneb a Nether už na přední nástavbě byli. Slunce klesající k obzoru na západě vrhalo na pevninu dvě čárky na pravoboku zlatavou zář. Dva dromóny v čele flotily se již blížily k ostrovu.
Apsalar došla k zábradlí. Jasně rozeznávala přístavní město roztažené kolem půlměsíčité zátoky. Z komínů nestoupal kouř a v samotném přístavu kotvila jen hrstka lodí. Nejbližší ztratila příďovou kotvu – nějaká překážka držela koráb nakloněný, až bylo zábradlí na pravoboku téměř pod vodou.
„Sepik,“ promluvil Keneb tónem naznačujícím, že se již opakuje, „jsme měli uvidět za čtyři, možná pět dní.“
Apsalar sledovala dromóny vplouvající do zátoky. Jedním z nich byla Nokoková vlajková loď.
„Něco není v pořádku,“ ozvala se Nether.
„Pěsti Kenebe,“ řekla tiše pobočnice, „odvolejte mariňáky.“
„Pobočnice?“
„Nebudeme přistávat –“
V té chvíli si Apsalar všimla, jak se první dromón náhle vzepjal, jako by nevysvětlitelně ztratil rychlost – námořníci po něm pobíhali jako vyplašení mravenci a plachty se vzdouvaly. Chvíli nato se totéž stalo s Nokovou lodí a vzhůru šplhala signální vlajka.
Za válečnými plavidly se město Sepik probudilo k životu. Racci. Desítky tisíc ptáků vzlétaly z ulic a budov. Uprostřed hejna černé cáry vran a ostrovních supů, zvedající se jako vločky popela uprostřed vířícího dýmu bílých racků. Stoupající, vzdouvající se, vrhající na město chaotický stín.
„Všichni jsou mrtví,“ šeptla Nether.
„Navštívili je Tiste Edur,“ podotkla Apsalar.
Tavore se k ní otočila. „Je zabíjení jejich odpovědí na všechno?“
„Našli své druhy, pobočnice, pozůstatky zdejší populace. Jako poddané, jen o málo víc než otroky. Edurové neváhají

vypustit svůj vztek.“
„Jak to všechno víte, Paličko mostů?“
Ženy se na sebe zadívaly. „Jak jste to věděla vy, pobočnice?“
Nyní se Tavore odvrátila. Keneb se díval z jedné na druhou. Apsalar znovu upřela zrak na přístav. Racci se vrátili k hostině a oba dromóny vypluly ze zátoky, opět s větrem v plachtách. Lodě za nimi začaly měnit kurs.
„Pokusíme se získat zásoby v Nemilu,“ prohlásila pobočnice. Než odešla, ještě se zastavila. „Apsalar, najděte Rychlýho Bena. Použijte ty své kostlivé služebníky, bude-li třeba.“
„Velemág se ukrývá mezi nákladem v podpalubí,“ odvětila Apsalar.
Tavore zvedla obočí. „Tedy nic kouzelného?“
„Ne.“
Když kroky pobočnice utichly, přistoupil k Apsalar pěst Keneb. „Myslíš, že nás ta edurská flotila ještě pronásleduje, Apsalar?“
„Ne. Vracejí se domů.“
„A jak tohle víš?“
„Protože ji navštívil bůh, pěsti,“ ohlásila Nether. „Přichází, aby jí zlomil srdce. Znovu a znovu.“
Apsalar měla pocit, jako by dostala pěstí do prsou, náraz cítila až v kostech, srdce jí vynechalo a žilami jí projel žár. Nedala však na sobě nic znát.
Keneb byl bez sebe vzteky. „Bylo to nutné, Nether?“
„Mé sestry si nevšímej,“ ozval se Nil. „Po někom touží –“
„Mizero!“
Mladá Záchlumčanka odběhla. Nil se za ní chvíli díval, pak se otočil ke Kenebovi a Apsalar a pokrčil rameny. Vzápětí také odešel.
„Omlouvám se,“ obrátil se Keneb k Apsalar. „Tak krutou odpověď bych nikdy nepřivolával – kdybych byl tušil, co Nether řekne –“
„Na tom nezáleží, pěsti. Není třeba se omlouvat.“
„Přesto už se nebudu víckrát ptát.“
Prohlížela si ho. Znepokojeně kývl a odporoučel se.
Ostrov byl nyní na pravoboku asi pět čárek. „Přichází, aby jí zlomil srdce. Znovu a znovu.“ Na takové lodi se žádné tajemství neudrží dlouho. A přece tomuto pravidlu pobočnice zřejmě vzdorovala.
Není divu, že se Rychlej Ben schovává.
* * *
„Všechny pobili,“ vydechl Flaška celý roztřesený. „Všechny lidi na celým ostrově. A taky na ostrově Monkan – pravda se teď nese na větru.“
„Buď za něj vděčný,“ zabručel Koryk. „Tu noční můru jsme opustili rychle, hodně rychle, a to je dobře, ne?“
Sépie se narovnal a podíval se na Šumaře. „Seržante, nebyl Sepik říšský protektorát?“
Šumař kývl.
„Takže to, co Tiste Edur udělali, je nepřátelskej čin, ne?“
Flaška a ostatní upřeli oči na seržanta, jenž se zamračil – a očividně o Sépiových slovech přemýšlel. „V zásadě ano,“ řekl nakonec. „Bude to tak vidět císařovna? A bude chtít? Už takhle máme nepřátel až nad hlavu.“
„Pobočnice to bude muset stejně ohlásit,“ podotkl Smola. „A taky, jak jsme se s tou jejich prokletou flotilou srazili.“
„Nejspíš nás právě sleduje,“ poznamenal Sépie s úšklebkem. „A my ji vedeme přímo do srdce říše.“
„Výborně,“ zaradoval se Smola. „Potom ty neřády rozdrtíme.“
„Nebo oni rozdrtí nás,“ zamumlal Flaška. „To, co Rychlej Ben udělal, nebylo skutečný –“
„Na začátku,“ upřesnil Šumař.
Flaška se odmlčel. „Bez některých spojenců se obejdeš,“ prohlásil nakonec.
„Proč?“ chtěl vědět seržant.
„Bez spojenců, který neodhadneš,“ vysvětloval Flaška, „ti, co mají motivy a cíle, jaký nikdy nedokážeme pochopit – o tom tady mluvíme, seržante. A věřte mi, nechceme válku vedenou magií držeb. Rozhodně ne.“
Ostatní na něj zírali. Flaška odvrátil zrak.
„Protáhněte ho pod kýlem,“ radil Sépie. „To ho přinutí všechno vysypat.“
„Lákavý,“ utrousil Flaška, „ale máme dost času. Spoustu času.“
Hlupáci. Čas je to poslední, co bychom měli. To se nám snaží říct tím strašidelným větrem, jako když prorazí pěstí Maelovu říši – a on s tím nic nenadělá. Sežer si to, Maeli, ty mrzutej vilejši!
Čas? Zapomeňte na to. Ona nás žene do srdce bouře.

KAPITOLA DVACET

Disciplína je nejlepší zbraní proti pokrytectví. Když odpovídáme na ukrutnosti fanatiků, musíme změřit klady vlastní kontrolované reakce. A přece ve svém řečnění o zbožnosti nesmíme tvrdit, že postrádáme vlastní fanatiky, protože pokrytci se rodí, kdykoliv tradice drží, a nejčastěji tehdy, vznikne-li dojem, že tyto tradice jsou ohroženy. Fanatiky lze stvořit stejně snadno jako prostředí morálního úpadku (ať skutečného, či představovaného), jako třeba v prostředí zákonem podložené nespravedlnosti či pod vlajkou zdravého rozumu.
Disciplína znamená čelit nepříteli uvnitř stejně jako tomu před vámi, protože bez kritického posouzení zbraň ve vašich rukou nezpůsobí – a nebuďme zdrženliví – nic jiného než vraždu.

A první obětí je morální bezúhonnost vaší věci.

(Promluva ke stoupencům)
smrtelný meč Bruchalian
Šedé meče

G
anoes Paran si uvědomoval, že je stále těžší nelitovat jistých rozhodnutí. Zvědové hlásili, že degarotové jeho vojsko pochodující k severovýchodu opuštěnou krajinou nesledují. To samo vyvolávalo podezření a nervozitu. Pokud je ty starodávné šelmy nesledovaly, co tedy mají za lubem?
Jaghutská kouzelnice Ganath více méně naznačila, že rozhodnutí vypustit je bylo strašlivou chybou. Nejspíš ji měl poslechnout. Bylo domýšlivé představovat si, že dokáže donekonečna manipulovat se všemi silami, jež vypustil proti t'rolbarálům. A možná trpěly ascendenty, již činné v této říši, nedostatkem sebevědomí. Degarotové byli primitivní, ale na primitivní tvory občas zaútočil svět, který již déle nepřipouštěl jejich strašlivou svobodu.
To by už stačilo. Už se stalo. Ať ten nepořádek po mně uklidí pro změnu někdo jiný.
Zamračil se. Jistě, asi to není správný přístup pána balíčku, ale já se o to neprosil, ne?
Jel mezi vojáky uprostřed kolony. Představa předvoje či zadní stráže se mu nelíbila. Prozatím jela v čele pěst Ryde Beud a pěsti se střídaly. Paran zůstával, kde byl, jen s Noto Nežitem a občas Hurlochelem, jenž se objevoval, když bylo třeba doručit nějakou zprávu – a těch bylo požehnaně málo.
„Když jste byl kapitán Laskava," poznamenal Noto Nežit vedle něj, „byl jste energičtější."
„Á, zmlkni," řekl mu Paran.
„Postřeh, vrchní pěsti, ne stížnost."
„Každý tvůj postřeh je stížnost, léčiteli."
„Teď jste mě ranil, pane."
„Už chápeš, jak to myslím? Pověz mi něco zajímavého. Jsi z Kartoolu, že? Byl jsi tehdy stoupencem D'rek?"
„Pro mistra Kápě, ne! No dobře, když chcete slyšet něco zajímavého, povím vám svůj příběh. Jako mladý jsem byl lamač nohou –"
„Cože?"
„Lámal jsem psům nohy. Jen jednu na vořecha, víte. Chromí psi byli důležití pro slavnost –"
„Á, ty myslíš slavnost D'rek! Ten nechutný, barbarský den plný špíny a odporného oslavování! Takže jsi lámal nohy ubohým, zmateným zvířatům, aby je psychotické dětičky mohly v nějaké uličce ukamenovat."
„Co tím chcete říct, vrchní pěsti? Ano, přesně to jsem dělal. Tři srpky za psa. Bylo to živobytí. Žel, nakonec mě to přestalo bavit –"
„Malažané tu slavnost postavili mimo zákon –"
„Ano, to taky. Nanejvýš nešťastné rozhodnutí. Můj lid začal vymírat, museli jsme hledat jinde –"
„Ukojení těch svých odporných, hnusných choutek, způsobujících bídu a utrpení."
„No ano. Čí je to vlastně příběh?"
„Propast mě vem, přijmi, prosím, mou omluvu. Pokračuj – pokud na to budu mít žaludek."
Noto Nežit zvedl nos k obloze. „Já nestrávil mládí pobíháním a propichováním bohyň –"
„Já taky ne, i když jsem nejspíš jako každý zdravý, mladý, nohy nelámající kluk po několika zatoužil. Aspoň pokud můžu vycházet ze soch a tak. Vezmi si kupříkladu Soliel –"
„Soliel! Podobnost schválně vytvořená tak, aby vzbuzovala představu mateřství!"
„Opravdu? To tedy odhaluje trochu moc, ne?"
„Nezapomínejte," připomněl Noto Nežit soucitně, „že jste byl mladík…"
„To jsem byl, ale zapomeňme na to. Co jsi to povídal? Po tom, co tvoje kariéra lamače nohou se skuhráním skončila, co bylo dál?"
„Jak legrační, pane. Měl bych taky poukázat na to, že zjevení Soliel v G'danisbanu –"
„Bylo pořádným zklamáním," souhlasil Paran. „Nemáš tušení, kolik mladistvých představ to zničilo."
„Já myslel, že se o tomto tématu už nechcete dál bavit."
„Jistě. Pokračuj."
„Krátce jsem se učil u místního léčitele –"
„Léčit chromé psy?"
„To nebyl náš hlavní zdroj příjmů, pane. Došlo k nedorozumění, následkem čehož jsem byl nucen ho narychlo opustit. Místní verbíři mi dali příležitost, zvlášť když Malažané zřídkakdy získali víc než hrstku Kartoolanů – a navíc většinou nuzáků nebo zločinců –"
„A ty jsi byl obojí."
„Hlavní důvod jejich radosti z toho, že jsem se nechal naverbovat, byly moje schopnosti léčitele. V každém případě jsem na prvním tažení skončil v Korelu, při krádežských taženích jsem měl štěstí, že jsem získal další vzdělání od léčitele, jenž později nechvalně proslul. U Ipšanka."
„Opravdu?"
„Právě u něj. Ano, setkal jsem se i s Manaskem. Musím říct – a vy, vrchní pěsti, lépe než kdo jiný pochopíte, že to bylo nezbytné – musím říct, že Ipšank i Manask zůstali věrní Šedohřívovi… až do konce. Tedy pokud jsem věděl – tou dobou už jsem byl léčitelem celé legie a poslali nás do Genabakis. A časem –"
„Noto Nežite," skočil mu Paran do řeči, „zřejmě máš zvláštní nadání stýkat se se slavnými i neslavnými."

„Ano, pane, to asi mám. A nyní si říkáte, do které kategorie řadím vás?“
„Mě? Ne, nenamáhej se.“
Léčitel chtěl znovu promluvit, ale přerušil ho příchod Hurlochela.
„Vrchní pěsti.“
„Herolde.“
„Na cestě před námi, pane, jsme dosud zahlédli jen několik vašich takzvaných poutníků. Teď se ale k nim zřejmě přidal oddíl jezdců.“
„Víš kolik?“
„Víc než pět set, vrchní pěsti. Možná až tisíc – jedou ve formaci, takže se to nedá poznat přesně.“
„Ve formaci? Kdo by to asi mohl být? Dobře, Hurlocheli, vyšli zvědy dopředu a do stran – jak daleko před námi jsou?“
„Čtyři pět dní, pane. Většinou jedou klusem.“
„Výborně. Děkuju, Hurlocheli.“
Hurlochel znovu odjel od kolony.
„Co to znamená, vrchní pěsti?“
Paran jen pokrčil rameny. „To asi brzy zjistíme, Nežite.“
„Noto Nežite, pane. Prosím.“
„Dobré je,“ pokračoval Paran, jenž si nemohl pomoci, „že ses stal léčitelem a ne kopiníkem.“
„Jestli vám to nevadí, pane, mám dojem, že zepředu slyším, jak si někdo stěžuje na otlaky od sedla.“ A pobídl koně dopředu.
Skvělé, dává přednost otlakům od sedla přede mnou. Inu, každému, co jeho jest…
* * *
„Vrchní pěst Paran,“ vrčela kapitán Ambroň. „Co to dělá, že si jede vzadu, a co znamená to, že nemáme salutovat? To je špatný pro disciplínu. Mně je jedno, co si vojáci myslí – je mi dokonce jedno, že kdysi velel Paličům mostů – nakonec jen co je převzal, tak je zničili. Podle mýho to není správný. Ani trochu.“
Pěst Ryde Beud se po ní ohlédla. Všimla si, že kapitán je celá rudá a blýská se jí v očích. Očividně nebyla připravená zapomenout na tu ránu pěstí do brady. Pravda, já bych nejspíš něco takového taky neodpustila.
„Myslím, že by pěsti měly svolat zasedání –“
„Kapitáne,“ varovala ji Ryde Beud, „zapomínáte se.“
„Omlouvám se, pane. Ale když teď jedeme za nějakým vojskem, nechci skončit jako Paliči mostů. To je všechno.“
„Mně, kapitáne, stačí, že Dujek Jednoruký Paranovi věřil a obdivoval ho. A ostatním pěstem jakbysmet. Radím vám, abyste potlačila hněv a vzpomněla si na vlastní disciplínu. Co se vojska před námi týče, ani tisíc válečníků na koních nemůže pro Houfec znamenat vážnou hrozbu. Povstání skončilo – nakonec nezůstal nikdo, kdo by mohl povstat. A v podstatě ani není o co bojovat.“ Ukázala rukou v rukavici. „Dokonce i poutníci odpadávají.“
Vedle nerovné silnice byla vidět nízká hromada kamení – další smutná oběť poutě – a na této se tyčila hůl pokrytá vraním peřím.
„To je taky strašidelný,“ brblala Ambroň. „Všichni ti Coltainovi uctívači…“
„Země plodí kulty jako červy v mrtvole, kapitáne.“
„V tomto případě nanejvýš vhodný příměr, pěsti,“ poznamenala Ambroň.
Ryde Beud zabručela. Ano, občas na ně připadnu.
„Pánové, co je to?“ zavolal za jezdkyněmi kaprál Futhgar.
Otočily se v sedle a podívaly se, kam ukazuje. Ná oblohu na východě. Vojáci už se začínali modlit, pár jich vykřikovalo překvapením.
Řada sluncí, celkem tucet, malých, ale dost jasných, aby do modré oblohy vypálily oslepující díry. Za dvěma se táhly ohony ohnivé mlhy. Rada sluncí, prohnutá jako luk, s konci obrácenými nahoru, a nad nimi rozmazaný, zdeformovaný měsíc.
„Znamení smrti!“ zavřískl kdosi.
„Kapitáne,“ štěkla Ryde Beud, „ať ten pitomec zavře zobák.“
„Rozkaz, pane.“
* * *
„Padá obloha,“ poznamenal Noto Nežit, když se zařadil zpátky vedle vrchní pěsti.
Paran si zamračeně prohlížel zvláštní výjev na nebi a snažil se vyznat v tom, co vidí. Ať je to cokoliv, nelíbí se mi to.
„Pochybujete o mně?“ zeptal se léčitel. „Vrchní pěsti, já kráčel zeměmi Korelu. Viděl jsem krátery zanechané vším, co spadlo z oblohy. Prostudoval jste si někdy mapu Korelu? Celý severní subkontinent a ostrovy kolem? Hodíte hrst kamínků do bláta a čekáte, až voda zaplní jamky. To je Korel, pane. Lidé pořád vyprávějí o ohních, které spadly z oblohy, když byl stržen Chromý bůh.“
„Zajeď do čela kolony, Noto Nežite,“ přikázal mu Paran.
„Pane?“
„Ať zastaví. Hned. A sežeň mi Hurlochela a jeho zvědy. Potřebuju vědět, jak vypadá okolní krajina. Možná budeme muset hledat úkryt.“
Pro jednou si léčitel nestěžoval.
Paran se díval na ohně, zvětšující se jako salva z Propasti. Zatraceně, kde je Ormulogun? Potřebuji ho najít, a měl by mít ten balíček připravený – nebo karty aspoň načrtnuté, nejlépe vykreslené a připravené na barvy. Bohové pod námi, měl by mít aspoň něco, protože já nemám čas na… zarazil se.
Už je cítil, blížily se – cítil jejich žár – je to vůbec možné?

Ten pitomý měsíc – měl jsem dávat lepší pozor. Měl jsem pátrat, zjistit, co se tam nahoře, na tom opuštěném světě, vlastně stalo. Pak ho napadlo ještě něco a úplně ho zamrazilo.
Válka mezi bohy. Je to útok? Skutečná salva?
Vycenil zuby. „Jestli tam jsi," zašeptal s očima upřenýma k východu, zatímco pod ním kůň neklidně tancoval, „tak nehraješ fér. A to se mi vůbec nelíbí." Postavil se ve třmenech a rozhlédl se kolem sebe.
„Ormulogune! Kde ve jménu mistra Kápě jsi!"
* * *
„Proti tomu," zamumlal Iskaral Pust, „nic nezmůžu." Schoulil se. „Asi bych měl začít blábolit. Ano, to by bylo nanejvýš vhodné. Šílený výraz v očích. Sliny, pak pěna u úst, ano. Kdo by se mi divil? Všichni zemřeme!"
Poslední slova zavřískl dost hlasitě, aby to Mappa vytrhlo z letargie. Trell zvedl hlavu a zadíval se na velekněze stínu. Dalhoňan se krčil vedle mezka a oba zalévalo zvláštní, nazelenalé světlo – ne, uvědomil si Trell, to světlo bylo všude. Zášť sešla z přední nástavby s výrazem chladného vzteku. „Máme potíže," pronesla skřípavým tónem. „Mimo čas – doufala jsem… na tom nesejde –" Najednou otočila hlavu a zadívala se k jihozápadu. Přimhouřila oči a pronesla: „A… kdo ve jménu mistra Kápě jsi ty? A co si myslíš, že děláš?" Odmlčela se a zamračila se ještě víc.
Mappo Poříz zamrkal, zvedl se a uviděl na obloze oheň – téměř přímo nad nimi. Jako by slunce zplodilo houf dětí, řádku zářivých perel, a jejich plameny věnčily nefritové aureoly. Zvětšovaly se… klesaly. Co je to?
Moře se kolem nich třáslo a čeřilo se. Vzduch byl ostrý a horký a vítr náhle utichl. A nad pevninou na východě – nad Otataralovým ostrovem… Mappo se ohlédl na Iskarala Pusta. Velekněz dřepěl a rukama si zakrýval hlavu. Sbíhali se k němu bhok'arala, kňučeli a mňoukali a natahovali k třesoucímu se dědkovi tlapky. A on blekotal: „Tohle jsme neplánovali, že? Nevzpomínám si – bohové, na nic si nevzpomínám! Mogoro, moje milá babizno, kde jsi? Nadešla chvíle nouze nejvyšší. Chci sex! Dokonce i s tebou! Později vypiju bílý paralt – co jiného? Buď to, nebo vzpomínka na nejpolitováníhodnější slabost z mé strany! Dokážu strpět jen něco. Nesahejte na mě, vy hnusné opice! Stínupáne, ty bídný, šílený stíne – kde se schováváš, a je tam místo i pro mě, pro tvého nejoddanějšího služebníka, tvého Mága? Mělo by být! Pojď si pro mě, mor na tebe – zapomeň na všechno ostatní! Mysli jen na mě! Ovšemže máš místo! Ty oslizlý záprdku! Zachraň mě!"
„Duchové pod námi," zamumlala vedle Mappa Mogora, „poslechni si toho žalostného tvora! To pomyšlení, že jsem za něj vdaná!"
Zášť se náhle otočila a odběhla zpátky na příď. Bhok'arala jí uhýbali z cesty. Na přídi se otočila a vykřikla. „Vidím je! Rychle k nim, hlupáci! Honem!"
A pak se popustila, zvedla se nad kolébající se loď a roztáhla stříbrem protkaná křídla. Zavířila mlha, zakroužila a zhmotnila se a nad lodí se vznášel obrovský drak, větší než celé plavidlo. Jiskřivé oči mu v přízračném nazelenalém světle plály jako živé stříbro. Spustil dlouhý hadovitý ocas a ovinul ho kolem visuté přídě. Otočil se ve vzduchu a zamával křídly –
– a loď vyrazila kupředu.
Mappem to hodilo o stěnu kajuty, až dřevo zapraštělo. Se supěním se vyškrábal na nohy a lezl na příď.
Ona je vidí? Koho?
Nebe zaplnily oštěpy zeleného ohně, řítící se na ně.
Iskaral Pust zavřískl.
* * *
Víc než tisíc líg daleko na západě stál Flaška s ostatními na palubě a pozorovali východní obzor – odkud se měla vzhůru rozrůstat temnota, aby ohlásila nekonečný cyklus smrti dne a zrození noci. Místo toho zřetelně viděli tucet ohnivých mušek, které při pádu zalévaly třetinu oblohy jasnou, žhoucí nazelenalou září.
„Á," šeptl Flaška, „to je zlý."
Šumař ho popadl za rukáv a přitáhl si ho blíž. „Chápeš to?" zeptal se ochraptěle.
Flaška zavrtěl hlavou.
„Je to – je to další Chromý bůh?"
Flaška na něj vytřeštil oči. Další? „Bohové pod náma!"
„Tak je?"
„Já nevím!"
Šumař ho s kletbou odstrčil. Flaška zavrávoral a vrazil do seržanta Balšáma – jenž téměř nereagoval – protáhl se tlačenicí a vyklopýtal na volné prostranství. Zadíval se přes moře. Na jihu se nemilské lodě – válečné birémy a zásobovací koráby – hnaly pod plnými plachtami zpátky ke své domovině. Birémy daleko předhonily koráby, které byly dosud zpola naložené – vykládka byla zcela zapomenuta.
Ano, teď je to každý sám za sebe. Ale až ty ohně dopadnou, tlaková vlna poletí rychle. Všechny nás to rozbije na třísky. Chudáci, to nestihnete. Ani na těch ošklivých birémách.
Stálý vítr jako by se zarazil, jako by nabíral dech, a pak se vrátil s dvojnásobnou silou, až všichni na palubě zavrávorali. Plachty se napjaly, stěžně a ráhna vrzaly – a Silanda pod nimi zasténala.
Rychlej Bene? Měl bys zmizet hned a vzít s sebou tolik lidí, kolik zvládneš. To, co přichází… nezažene žádná iluze. A Tiste Edur, inu, ti jsou odsouzení k záhubě stejně jako my. To přijímám jako útěchu.
No, babi, vždycky jsi říkala, že moře bude moje smrt.
* * *
Seržant Hellian se potulovala po palubě a žasla nad zeleným světem, který objevila. Ta nemilská pálenka má opravdu říz, co? Lidé ječeli nebo jenom stáli jako přimrazení, ale takhle se chovali pokaždé, když náhodou – jejda – překročila tu rozmazanou hranici neúplné opilosti. Nicméně z té zelené se jí trochu obracel žaludek.

Zatracená nemilská kořalka – co za pitomce pije takovou břečku? Mohla by ji s nějakým falarským námořníkem vyměnit za rum. Na lodi bylo dost hlupáků, kteří neměli rozum, stačí najít jediného. Námořníka, jako je tenhle.
„Zdravím. Hele, mám n'm'lskou pálenku, ale mám chuť na rum, jasný? Zaplatila jsem za to deset srpků, já vím, je to hodně, ale můj oddíl mě miluje, víš? Složili se. Tak mě napadlo, co takhle to vyměnit? Flašku za flašku? Jasně, většinu už jsem vypila, ale pálenka stojí za víc, jasně. Což, jak chápeš, všecko srovnává." A čekala.
Muž byl vysoký, vypadal přísně. Ostatní lidé civěli – co vůbec mají za problém? Potom si muž láhev vzal, zamával s ní a zamračil se. A třemi loky ji dopil.
„Hele –"
Sáhl si pod fajnový pláštík a vytáhl čutoru, kterou jí podal. „Na, vojáku," řekl. „Běž dolů a pij, dokud nepadneš."
Uchopila čutoru oběma rukama a žasla nad hladkým stříbrným povrchem. Dokonce i rýha táhnoucí se šikmo přes jednu stranu a znaky na ní vyražené byly moc hezké. Říšské žezlo a čtyři stará – ta, která se používala k označení vlajkových lodí – už je viděla dřív. Tady byl znak Kartherona Krusta, tenhle byl Urkův, další nepoznala, ale poslední byl stejný jako vlajka vlající nad lodí, na níž stála. To je mi náhoda, co? Zamrkala na muže. „Nemůžu," řekla. „Mám rozkazy –"
„Já ty rozkazy ruším, seržante."
„To můžeš?"
„Za daných okolností ano."
„Tak to ti nikdy nezapomenu, námořníku. Slibuju. A kde je vlastně ten průlez…?"
Položil jí ruku na rameno a otočil ji správným směrem. Hellian s krásnou a krásně šplouchající čutorou na prsou zamířila zeleným šerem a mezi zírajícími lidmi. Vyplázla jazyk.
Můžou si sehnat vlastní.
* * *
Když si pobočnice vzdychla, Apsalar se obrátila. Tavore upírala oči k východu a tvářila se… filozoficky.
„Pokořující, což?"
„Ano, pobočnice. To asi ano."
„Všechny naše plány… naše domýšlivost… jako by čistá síla vůle každého z nás mohla nějak zajistit, že všechno kolem nás zůstane nezměněno a bude čekat jen na to, co uděláme, co řekneme."
„Bohové –"
„Ano, já vím. Ale tohle –" kývla k východu – „není jejich dílo."
„Ne?"
„Je to příliš ničivé, vojáku. Žádná strana není tak zoufalá… zatím. A nyní," pokrčila Tavore rameny, „dokonce i jejich hry se vytrácejí do bezvýnamnosti."
„Schází vám důvěra, pobočnice," poznamenala Apsalar.
„Opravdu? A v čem?"
„V naši nezdolnost."
„Možná."
Apsalar však cítila, jak ji samotnou opouští sebedůvěra, držela se jediné myšlenky – a odhodlání, jaké tato myšlenka dodávala, také sláblo. Byla to jediná myšlenka. Tohle někdo předjímal. Musel.
Někdo věděl, co přichází.
Většina lidí je slepá, schválně či jinak. Někteří však slepí nebyli.
Nyní, můj vzácný příteli, bys s tím měl něco udělat. A rychle.
* * *
Objevil se Ormulogun se svou ropuchou a přeplněným koženým vakem v náručí. Ropucha s pesimistickým uspokojením blekotala cosi o šálivých umělcích a krutém světě. Ormulogun zakopl a málem se před Paranem rozplácl. Vak se mu převrátil a vysypal se na zem – včetně desítek dřevěných karet, většinou prázdných.
„Vždyť jsi ještě ani pořádně nezačal! Hlupáku zatracená!"
„Dokonalost!" zavřískl Ormulogun. „Říkal jsi –"
„Zapomeň na to," prskl Paran. Podíval se znovu k východu. Ohnivé oštěpy padaly jako déšť. „Na pevninu? Do moře?" přemýšlel nahlas. „Nebo na Otataralový ostrov?"
„Možná na všechny tři," podotkl Noto Nežit a olízl si rty.
„Moře je horší," prohlásil Paran, dřepl si a udělal si místo v písku před sebou. „To znamená…" Jal se črtat prstem.
„Něco mám!" fňukal Ormulogun a hrabal se v kartách.
Maeli, doufám, že dáváš pozor – doufám, že jsi připravený na to, co je třeba udělat. Prohlížel si čáry, které nakreslil do písku. Stačí to? Musí. Zavřel oči a soustředil se. Brána je přede mnou –
„Mám tuhle!" zakřičel Ormulogun hlasitě Paranovi do ucha ve chvíli, kdy ten vypustil svou vůli, otevřel oči – a spatřil před sebou jinou kartu –
Všechna jeho síla se vlila do ní –
Byl na kolenou, klouzal v jílu, který se pod ním prohýbal, a napřáhl ruce, aby neskončil na břiše. Šedivý vzduch, mrtvolný puch, pokřivené kosti, světlé, potlučené maso, prameny vlasů, nespočetně zírajících očí a za nimi šedé, kalné zapomnění.
„Pro mistra Kápě."
Stál na prahu. Málem proletěl –
V portálu se objevila postava, vysoká, zahalená do černého pláště s kapucí. To není jeden z jeho služebníků. Tohle je ten starý neřád osobně –
„Je čas na tak nepříjemné myšlenky, smrtelníku?" Hlas byl mírný, jen trochu ochraptělý. „S tím, co se má stát… Ganoesi

Parane, pane balíčku draků, ses postavil na velice nešťastné místo, pokud ovšem nechceš být podupán zástupy, které se právě na této stezce nacházejí.“
„Ale, zmlkni, Kápě,“ sykl Paran a pokusil se vstát, ale zarazil se, když si uvědomil, že to není nejlepší nápad. „Pomoz mi. Nám. Zastav, co přichází – zničí to –“
„Příliš mnoho, ano. Příliš mnoho plánů. Já však mnoho nezmůžu. Vybral sis špatného boha.“
„Já vím. Zkoušel jsem Maela.“
„Bezúčelné…“ Nicméně Paran v tom slově zachytil jisté… váhání.
Aha, něco tě napadlo.
„Napadlo. Dobrá, Ganoesi Parane, smlouvej.“
„Propast nás vem – na to není čas!“
„Tedy přemýšlej rychle.“
„Co chceš? Víc než co jiného, mistře Kápě? Co chceš?“
A mistr Kápě mu to sdělil. Mezi mrtvolami náhle jedna tvář ožila, oči se otevřely dokořán – čehož si ani jeden z hovořících nevšiml.
Paran na boha jen nevěřícně zíral. „To nemůžeš myslet vážně.“
„Smrt je vždycky vážná.“
„A, dost těch nabubřelých nesmyslů! Mluvíš vážně?“
„Můžeš splnit, oč žádám, Ganoesi Parane?“
„Můžu. Nějak.“
„Přísaháš?“
„Ano.“
„No dobře. Odejdi. Musím otevřít bránu.“
„Cože? Vždyť je otevřená!“
Bůh se však již otočil a Paran stěží slyšel jeho odpověď: „Ne z této strany.“
* * *
Když do vln necelou šířku lodi od nich dopadlo krupobití ohnivých kamenů, Chaur se rozkřičel. Výbuchy páry, strašlivý pištivý zvuk. Řezník se opřel do kormidelního vesla a pokusil se s neohrabaným plavidlem veslovat – ale neměl na to sílu. Žal nikam nepopluje. Nanejvýš tak na dno, jak se obávám.
Něco třísklo o palubu. Náraz, tříštění dřeva, celý trup se rozechvěl a z díry velké jako pěst vyletěla pára. Žal pod nimi podklesl.
Barathol s kletbou přiskočil k průlomu a přitáhl si ranec náhradní plachtoviny. Zatímco se snažil nacpat látku do díry, dopadly na palubu další dva kameny. Jeden prorazil příď a druhý ožehl Řezníkovi levé stehno. Když se mladík podíval dolů, viděl, jak se do lodi hrne pára a pak voda.
Horko bylo jako v peci. Celá nebeská klenba nad nimi byla jako v ohni. Plachta byla protržená a hořela. Další náraz a polovina zábradlí na levoboku prostě zmizela. Dřevo se proměnilo v mlhu, jež odplouvala a občas se v ní vzňala plamenem nějaká tříska.
„Potápíme se!“ ječela Scillara, držíc se zábradlí na druhé straně. Paluba lodi se nebezpečně naklonila.
Náklad se přesouval – příliš mnoho věcí, byli jsme chamtiví – a umírající plavidlo se naklonilo ještě víc.
Heborikova zabalená mrtvola se kutálela ke zčeřené hladině.
Řezník vykřikl a pokusil se ji chytit, jenže byla příliš daleko – tělo zavinuté v látce sklouzlo do vody –
A kvílející Chaur je následoval.
„Ne!“ zařval Barathol. „Chaure – ne!“
Němý obr objal mrtvolu chvíli předtím, než oba zmizeli z dohledu.
* * *
Moře. Bara tomu říkal moře. Teplé, mokré. Bylo tak hezké. Teď obloha špatná a moře špatné – tam nahoře – ale teď hezké. Tady. Tma, noc, noc přichází, uši bolí. Uši bolí. Bolí. Bara říkal nikdy nedýchej v moři. Potřebuju se nadechnout teď. Ah, bolí to! Dýchat!
Naplnil si plíce a hrudníkem mu projel oheň. A přišel… chlad, klid, křeče zpomalily. Zavírala se kolem něj temnota, avšak Chaura už to neděsilo. Zima zmizela, horko zmizelo a hlavu mu plnila otupělost.
Tolik miloval moře.
Zavinuté tělo v náručí ho táhlo dolů a končetiny, které byly uťaté a které posbíral, když mu Bara řekl, jako by se pohybovaly, plátno se napínalo, ztrácelo tvar.
Tma byla uvnitř i venku. Projelo jím něco horkého a divokého, hnalo se to dolů jako oštěp světla, a Chaur sebou trhl. A zavřel oči, aby ty věci zmizely. Bolest na plicích konečně ustoupila.
Teď spím.
* * *
Gejzíry páry stoupající k nebi, hromové otřesy pronikající vzduchem a narážející na moře, které se vzdouvalo a třáslo.
Barathol skočil do rozbouřené vody za Chaurem. To tělo. Heborik – Chaur, ach bohové…
Dostal se ke Scillaře a přitáhl si ji k sobě. Chytila se ho za promočenou košili. „Jsem tak ráda,“ zašeptala. Žal sténal a naklonil se ještě víc.
„Proč?“
„Že jsem ji opustila v tý vesnici. Opustila jsem ji.“
Řezník ji objal ještě pevněji.
Omlouvám se, Apsalar. Za všechno –

Náhlý nápor větru, mihnoucí se stín. Vzhlédl a vykulil oči, protože oblohu zakrývalo obrovité tělo a snášelo se níž – Drak. Co teď?
Uslyšel křik – a v té chvíli Žal vybuchla.
Řezník se ocitl ve vodě, zmítal se v panickém strachu, který mu svíral srdce jako pěst.
* * *
…Natahoval se… natahoval se…
Co je to za zvuk? Kde to jsem?
Milion hlasů – ječení, skok do strašlivé smrti – cestovali potmě tak dlouho, bez tíže, před sebou tu rozlehlou… prázdnotu. Nedbající na jejich hádky, debaty, vzrušené debaty, prostě je pohltila. Naprosto. A potom vyplivla na druhé straně… rozšiřující se magickou síť, něco dychtícího po hmotě, něco stále sílícího, a cesta se změnila v bláznivý, prudký pohyb – svět dole – tolik jich bylo ztraceno – a za ním další, větší –
Vyslyš nás, tolik… bylo zničeno. Hory se rozpadly v prach, kameny odletěly do tmy, oslepující mračna jiskřila v jasném slunci – a teď se díváme na tento mizerný svět – je to domov?
„Přišli jsme domů?“
Natahoval se… ruce z nefritu, zaprášeného, surového, ještě nevyleštěného do vysokého třpytu. Vzpomínám si… musel jsi zemřít, Trhači, že? Před ascendováním, před skutečným božstvím. Nejdřív jsi musel zemřít.
Byl jsem vůbec tvůj válečný jezdec?
Patřil mi ten titul někdy?
Musel jsem být zabit?
Natahoval se – ruce, neznámé, nepoznatelné ruce – jak mám odpovědět na ten křik ? Milionů v jejich roztříštěných věznicích – kdysi jsem se dotýkal, prst po prstu jsem se dotýkal, ach… ty hlasy –
„To není spása. My prostě umíráme. Zkáza –“
„Ne, ne, ty hlupáku. Domov. Přišli jsme domů –“
„Zničení není spása. Kde je? Kde je náš bůh?“
„Povídám vám, hledejte konce!“
„To nikdo nepopírá.“
Poslouchejte mě.
„Kdo to řekl?“
„On se vrací! Ten venku – bratr!“
Poslouchejte mě, prosím. Nejsem váš bratr. Nejsem nikdo. Myslel jsem si… válečný jezdec… věděl jsem to jistě? Nelhali mi? Válečný jezdec… možná, a možná ne. Možná jsme všechno pochopili špatně, my všichni. Možná to dokonce i Trhač pochopil špatně.
„Ten přišel o rozum.“
„Zapomeňme na něj – hle, smrt, strašlivá smrt přichází –“
„Blázen? No a co? Radši budu poslouchat jeho než vás. Řekl poslouchejte, to řekl, a to taky udělám.“
Všichni budeme poslouchat, pitomče – nemáme přece na vybranou, že?“
Válečný jezdec. Všechno jsme pochopili špatně. Nechápete? Co jsem udělal… nelze odpustit. Nikdy nedosáhnu odpuštění – poslal mě zpátky. Dokonce i mistr Kápě – odvrhl mě, hodil mě zpátky. Ale… ztrácí se to, je to tak mlhavě, selhávám –
„Selhání, padání, jaký je v tom rozdíl?“
Natahoval se.
„Cože?“
Moje ruce – vidíte je? Useknuté, to se stalo. Ruce… useknuté’. Osvobozené. Tohle nedokážu… ale ony možná ano. Nechápete?
„Slova nedávající smysl.“
„Ne, počkat –“
Žádný válečný jezdec.
Nezdolný štít.
Natahoval se… podívejte se na mě – vy všichni! Natáhněte se! Vidíte moje ruce? Vidíte je? Natahují se – natahují se pro vás!
Ony… se… natahují…
* * *
Barathol vplul dolů do tmy. Nic neviděl. Nikoho neviděl. Chaure, ach bohové, co jsem to udělal? Potápěl se hlouběji. Lepší bude, když se utopí taky – s tímhle by nemohl žít, ne se smrtí toho ubožáka na svých rukou – nemohl –
Docházel mu dech, tlak sílil, bušilo mu v lebce. Byl slepý –
Záblesk smaragdové zeleně pod ním, vykvétal, zářící, zvětšoval se – a v jeho středu – Ach bohové, počkej – počkej na mě –
Bezvládný, vězící v záhybech plátna, se Chaur potápěl, ruce roztažené, oči zavřené, ústa… otevřená.
Ne! Ne! Ne!
Z pulsující záře stoupal žár – takový žár – Barathol se probojovával blíž a málem mu praskla hruď – natahoval se –
* * *
Od vraku se odlomil kus paluby. Ohnivé kameny dopadaly všude kolem. Řezník se snažil pomoci Scillaře vylézt na zmítající se úlomek. Ohnivé kameny byly menší než oblázky, nicméně do paluby Žalu prorážely díry velké jako pěst. Byly menší než oblázky, spíš jako zrnka písku, planoucí zeleným jasem, jako střípky skla, a jakmile se ponořily do

hlubiny, změnily barvu v rezavě rudou.
Scillara vykřikla.
„Zasáhly tě? Bohové – ne –“
Otočila se. „Podívej! Mistr Kápě nás vem – podívej!“ Nazvedla je vlna a ona ukazovala k východu –
K Otataralovému ostrovu.
Ten se… vzňal. Nefritově zelená, zářící kupole, překrývající snad celý ostrov, kroutící se, stoupající vzhůru, a skrze ni se zdvihaly… ruce. Nefritové. Jako… jako Heborikovy. Zdvihaly se jako stromy. Paže – obrovské – desítky paží – zdvihaly se, prsty se roztahovaly, vycházelo z nich zelené světlo – ze vzhůru otočených dlaní, z prstů, ze žil a tepen procházejících dlouhými svaly – zelené světlo sekající do nebes jako čepele mečů. Paže byly obrovské, nepochopitelné, natahovaly se vzhůru skrz kupoli jako pilíře –
– a ohně vyplňující oblohu sebou cukaly… chvěly se… a začaly se sbíhat.
Nad ostrovem, nad nefritovýma rukama natahujícíma se vzhůru vzdouvajícím se zeleným světlem.
První padající slunce zasáhlo zářící kupoli.
Znělo to jako zadunění bubnu dost velkého, aby ohlušil bohy. Kupolí projela vlna, hnala se od krajů ven a obnažovala hladinu moře. Řezníkovi projel náraz až do kostí a vyvolal prudkou bolest v uších. A přicházely další vlny, jak jedno slunce po druhém dopadalo na zprohýbanou, poďobanou kupoli. Řezník ječel, ale vůbec se neslyšel. Před očima měl rudou mlhu – cítil, jak klouže z prámu do zpěněných vln –
A nad ním a Scillarou, která ho popadla za ruku a pokoušela se ho vytáhnout zpátky na prám, se rozevřel obří spár a kolem obou se sevřely drápy velké jako šamšíry. Vyzvedl je z vody –
* * *
Natahoval se… ano. Pro mě. Blíž, blíž.
Zapomeň na bolest.
Nepotrvá dlouho. Slibuju. Vím to, protože si to pamatuju.
Ne, nelze mi odpustit.
Ale ty možná můžeš, možná to zvládnu, jestli máš dojem, že je to zapotřebí – nevím – tehdy jsem se zmýlil, s tím dotekem… tenkrát na poušti. Nepochopil jsem to a Baudín ani nemohl uhádnout, co se stane, jak budu poznačen.
Poznačen, ano, už to chápu, právě pro tuhle chvíli.
Slyšíte mě? Blíž – vidíte tmou? Tady jsem.
Miliony hlasů, plačící, křičící, naplněné toužením – už je slyšel –
Ach bohové, kdo jsem? Nemůžu si vzpomenout.
Jenom na tohle. Na okolní temnotu. My, ano, vy všichni – můžeme počkat tady ve tmě.
Bolest není důležitá.
Čekejte se mnou. Ve tmě.
Hlasy, miliony hlasů v ohromné, nesnesitelné touze, se hnaly k němu. Nezdolný štít, jenž převezme jejich bolest, protože si takovou bolest pamatoval.
Pohltila je tma, a tehdy si Heborik Neviditelné ruce, nezdolný štít, uvědomil pravdu nejstrašnější.
Člověk si nemůže skutečně pamatovat bolest.
* * *
Na palubu se skutálela dvě těla, jako rozbité panenky. Mappo k nim přelezl a Zášť zase zakroužila – cítil její agonii s každým jejím nádechem, a ve vzduchu byly cítit spálené šupiny a maso.
Všude kolem nich pršel oheň, jako krupobití, avšak mnohem vražednější. Přesto na jejich loď nedopadla ani jiskřička – Mappo si uvědomil, že je nechrání Zášť, nýbrž Iskaral Pust nebo Mogora. Ne, jak dokazovaly veleknězovy podlézavé, vlhké polibky, byl za to nějak zodpovědný černooký mezek se svou mocí. Zvíře jenom nehybně stálo, zdánlivě zcela lhostejné, a švihalo ocasem, ač tu nebyly žádné mouchy. Pomalu mrkalo, jakoby v polospánku, a občas mu zacukaly pysky.
Zatímco svět kolem nich se zbláznil a rval druhou loď na kusy –
Mappo převrátil první tělo. Obličej od krve, pramínky z uší, nosu a koutků očí – toho muže poznal. Znal ho. Kvítko, ten Darún. Mládenče, do čeho ses to dostal?
Mladý muž otevřel oči plné strachu a zlé předtuchy.
„Jenom klid,“ řekl mu Mappo, „už jste v bezpečí.“
Žena vedle vykašlávala mořskou vodu a z levého ucha jí stékala krev pod bradu, odkud teprve kapala na palubu. Klečela na všech čtyřech. Zvedla hlavu a podívala se Trellovi do očí.
„Není ti nic?“ zeptal se Mappo.
Zavrtěla hlavou a popolezla ke Kvítkoví.
„Bude žít,“ ujišťoval ji Trell. „Zřejmě budeme žít všichni… nevěřil jsem –“
Iskaral Pust zavřískl a ukazoval.
Nad zábradlím na pravoboku se objevila velká, zjizvená, černá paže, připomínající kluzkého úhoře, a do zábradlí se zaryly prsty. Svaly se napjaly.
Mappo se vydal k zábradlí. Muž, na něhož se díval, držel další tělo, muže stejně velkého, jako byl sám, a bylo jasné, že ho rychle opouštějí síly. Mappo se naklonil a oba vytáhl na palubu.
„Barathol,“ supěla žena.
Mappo se díval, jak muž jménem Barathol rychle obrací svého společníka na záda a vytlačuje mu vodu z plic.
„Barathole –“
„Buď zticha, Scillaro –“

„Byl tam moc dlouho –“
„Mlč!“
Mappo přihlížel a snažil se rozpomenout, jaké to bylo cítit takovou věrnost, takovou zuřivost. Téměř si vzpomínal… téměř. Utopil se. Vidíš všechnu tu vodu? Ale Barathol nepřestával, popotahoval bezvládné tělo sem a tam, kýval pažemi a nakonec si položil hlavu do klína a podržel ji v dlaních, jako by to bylo novorozeně.
Obličej měl zkřivený strašlivým žalem. „Chaure! Poslouchej mě! Tady je Barathol. Poslouchej! Chci, abys… abys zakopal koně! Slyšíš mě? Musíš zakopat koně! Než přijdou vlci! Neprosím, Chaure, rozumíš? Já ti to nařizuju!“
Přišel o rozum. Z toho se už nevzpamatuje. Já to vím, vím to –
„Chaure! Budu se zlobit, rozumíš? Zlobit… bez tebe! S tebou, Chaure! Chceš, aby se na tebe Barathol rozzlobil, Chaure? Chceš –“
Zakašlání, proud vody, křeč, a pak se hromotluk v Baratholově něžném objetí stočil do klubíčka, natáhl ruku a přes pěnu a hlen v jeho ústech si cestu ven našlo zakvílení.
„Ne, ne, příteli,“ supěl Barathol a pevně ho objal a kolébal. „Já se nezlobím. Vážně ne. Zapomeň na koně. Už jsi to udělal. Pamatuješ? Chaure, já se nezlobím.“
Muž však vřískal a držel se Barathola jako dítě.
Je prostoduchý. Jinak by s ním Barathol takhle nemluvil. Je to dítě v těle muže…
Mappo přihlížel a oba kolohnáti si navzájem plakali v náručí.
Vedle Trella se objevila Zášť, a jakmile ji vzal na vědomí, vycítil její bolest – a vzápětí její vůli, s níž od sebe bolest odstrčila – odtrhl zrak od dvojice na palubě a vzhlédl k ní.
Odtlačuje bolest –
„Jak? Jak jsi to udělala?“ chtěl vědět.
„Copak jsi slepý, Mappo Pořízi?“ zeptala se. „Jen se na ně podívej. Chaur se přestal bát. Věří Baratholovi, věří v něj. Naprosto, bez sebemenších pochybností. To přece musíš vidět, chápat, co to znamená. Díváš se na radost, Mappo Pořízi. Tváří v tvář jí se nehodlám zabývat vlastní bolestí a utrpením. Chápeš? Nehodlám.“
Duchové pod námi, lámeš mi srdce, ženo. Znovu se zadíval na oba muže a pak na Scillaru držící v náručí Kvítka – probíral se a ona ho hladila po vlasech. Tohle všechno mi láme srdce. Znovu.
Už jsem… zapomněl.
Iskaral Pust tancoval kolem Mogory, která ho pozorovala s kyselým úsměvem a staženou tváří, připomínající sušenou švestku. Když se velekněz příliš přiblížil, podrazila mu nohy. Dosedl na palubu a začal jí spílat. „Mrzká ženo! Ženo? Řekl jsem ženo? Cha! Jsi to, co za sebou nechává svlíkající se had! Nemocný had! Se strupy a puchýři a podlitinami a mozoly –“
„Slyšela jsem, jak po mně toužíš, ty odporný patolízale!“
„Chceš říct, jak jsem to zkoušel! V zoufalství, ale ani hrozící smrt nestačila! Rozumíš? Nestačila!“
Mogora vyrazila proti němu.
Iskaral Pust vypískl a proplazil se mezkkovi pod břichem. „Ještě se přiblížíš, babo, a můj sluha tě nakopne! Víš, kolik hlupáků každý rok zemře na kopnutí mezka? Divila by ses.“
Dalhoňanka na něj zasyčela a rychle se rozpadla do hejna pavouků, kteří se rozprchli na všechny strany. Ve chvilce nebyl jediný z nich v dohledu.
Velekněz se s vykulenýma očima rozhlížel a začal se drbat pod šaty. „Ty hnusné stvoření!“
Zmateného Mappa upoutal Kvítko, jenž se přesunul k Baratholovi a Chaurovi.
„Barathole, opravu to nešlo?“ zeptal se Darún.
Muž se na něj podíval a zavrtěl hlavou. „Mrzí mě to, Řezníku, ale zachránil Chaurovi život. Ještě mrtvý zachránil Chaurovi život.“
„Co tím myslíš?“
„To tělo zářilo,“ vysvětloval Barathol. „Jasně zeleně. Tak jsem je našel. Chaur byl zamotaný do plátna – musel jsem ho vyříznout. Oba jsem je na hladinu vynýst nedokázal – sám jsem to tak tak zvládl –“
„To je v pořádku,“ řekl Kvítko.
„Klesal a klesal a záře slábla. Pohltila ho temnota. Ale dostal jsi ho dost blízko, chápeš? Ne až tam, ale skoro. Ať se stalo cokoliv, ať nás zachránilo cokoliv, vzešlo to z něj.“
„Kvítko – to je teď Řezník?“ zjišťoval Mappo. „Řezníku, o kom to mluvíte? Utopil se snad ještě někdo?“
„Ne, Mappo. Ne doopravdy. Byl to přítel, zemřel – snažil jsem se dopravit jeho tělo támhle na ostrov – tam se chtěl dostat, víš. Aby něco vrátil.“
Něco. „V tom případě má tvůj přítel, myslím, pravdu,“ poznamenal Trell. „Přinesl jsi ho dost blízko, aby udělal to, v čem mu ani smrt nemohla zabránit.“
„Jmenoval se Heborik Neviditelné ruce.“
„Budu si to jméno pamatovat,“ přislíbil Mappo. „S vděčností.“
„Ty… vypadáš jinak.“ Řezník se mračil. „To tetování…“ Vykulil oči a položil otázku, jíž se Mappo bál. „Kde je?“
Dveře v Trellově nitru, jež se pootevřely, se náhle s prásknutím opět zavřely. Odvrátil zrak. „Ztratil jsem ho.“
„Ty jsi ho ztratil?“
„Je pryč.“ Ano, zklamal jsem ho. Zklamal jsem nás všechny. Nedokázal se na Darúna ani podívat. Nemohl to snést. Ta hanba…
„Ach, Mappo, to je mi líto.“
Opravdu? A čeho vlastně?
Ucítil na rameni čísi ruku, a to bylo příliš. Cítil, jak se mu z očí hrnou slzy a kutálejí se mu po tvářích. Ucukl. „Moje

chyba… moje chyba…“
* * *
Zášť je chvíli pozorovala. Mappo Trell. Jenž chodil s Icariem. A teď si to klade za vinu. Chápu ho. To je… politováníhodné. Nicméně to byl náš záměr. A existuje možnost, kterou si uchovávám v srdci. Než tohle všechno skončí, Icarium by se mohl setkat s mou sestrou. Ano, to by bylo milé, sladké, tu chuť bych si užívala hodně dlouho. Jsi nablízku, Závisti, abys vycítila mé myšlenky? Mé… touhy? Doufám. Nyní však nebyla vhodná chvíle na takové představy, jakkoliv byly lákavé.
Ještě celá rozbolavělá se zadívala na divoké, převalující se mraky nad Otataralovým ostrovem. Výbuchy barev, jako kdyby zemi ničily plameny, ohnivé jazyky olizující obrovské nefritové paže, vyrážející z prstů. Nad kroutící se kupolí tlumil noc polostín prachu a kouře, a občas tudy ještě proletěl nějaký kus.
Zášť se ohlédla k západu, k pevnině. Ať jsi kdokoliv… děkuji.
* * *
Paran se zašupěním otevřel oči a zjistil, že přepadává – písek se mu řítil vstříc – a už sebou praštil o zem. Ruce měl jako rozpletená lana. Pomalu je přitáhl, překulil se na bok a odtud se mu podařilo převrátit se na záda.
Nad sebou uviděl moře tváří.
„Vrchní pěsti,“ promluvila Ryde Beud, „zachránil jste právě svět?“
„A nás s ním?“ dodával Noto Nežit a zamračil se. „Zapomeňte na to, pane. Nakonec odpovědí na otázku pěsti je druhá implicitně –“
„Ticho,“ štěkl Paran. „Jestli jsem zachránil svět – a rozhodně si na to nečiním žádné nároky – už toho lituju. Nemáte někdo vodu? Tam, kde jsem právě byl, se mi do pusy dostala protivná pachuť.“
Zašplouchaly měchy.
Paran zvedl ruku. „Jak zle to vypadá na východě?“
„Mělo by to být mnohem, mnohem horší, pane,“ sdělila mu pěst Ryde Beud. „Je to tam vážně divoké, ale nic z toho nevylézá, jestli mi rozumíte.“
„Dobře.“ Dobře.
Ach, pro mistra Kápě. Opravdu jsem to tak myslel?
Bohové, já a moje sliby…
* * *
Na východě se noc změnila v odpornou, tichou bouři. Vedle pobočnice stáli Nil a Nether a pěst Keneb se třásl pod těžkým pláštěm i přes zvláštní, vyprahlý vítr. Nechápal, co se za východním obzorem před chvílí stalo. Sestup zelenoplamenných sluncí, zuřící vír. A nějakou dobu všechny ovládal neklid – před tím, co přicházelo, zřejmě nebude žádný oddech, únik, naděje na přežití.
Ta představa Keneba kupodivu uklidnila. Když byl zápas k ničemu, všechen tlak prostě odpadl. Napadlo ho, že takové pocity mají něco do sebe. Nakonec smrt sama je nevyhnutelná, ne? Neodvratná – tak k čemu je dobré pokoušet se ji odvrátit marnou snahou?
Útěcha však byla jen chvilková. Smrt se o sebe postará – zato v životě byly důležité věci. Činy, touhy, motivy, obavy, dar radosti a hořká chuť porážky – hostina, jíž se musíme všichni zúčastnit.
Alespoň dokud neodejdeme.
Na nebi se mihotaly hvězdy a na severu se držely pásy mraků, jaké podle Keneba přinášejí sníh. A přece tady stojím, potím se, pot chladne a to mrazení nezpůsobuje noc ani vítr, nýbrž vyčerpání. Nether se o tom větru zmiňovala, o jeho naléhavosti, vůli, která je za ním. Není přirozený. Takže s námi opět manipuluje nějaký bůh.
Kolem rozlehlého pobřeží hlídkovaly nemilské flotily. Jejich válečné birémy byly primitivní, neohrabané, nikdy se příliš nevzdalovaly od skalnatého břehu. Pobřeží tradičně náleželo Trellům, ale vypukly války, trvající celá pokolení, a nyní stály v zátokách a fjordech nemilské osady a Trellové, kteří nikdy nebyli námořníci, byli zahnání daleko do vnitrozemí, do kopců, zmenšující se ostrůvek obklopený osadníky. Keneb mezi nemilskými lodníky na obchodních lodích připlouvajících se zásobami zahlédl nemálo míšenců.
Ač se Nemilové vůči Trellům chovali nepřátelsky, k obrovské malazské flotile vplouvající do jejich výsostných vod zaujali jiný přístup. Nemilští mudrci předpověděli její příchod a příslib výdělku vyslal z přístavů flotilu kupeckých korábů, doprovázených různorodou sbírkou eskortních lodí, některých soukromých, jiných královských. Zásobování připomínalo záchvat přejídání až do chvíle, kdy na východní obloze najednou vzplálo prudké světlo.
Poblíž nezůstala jediná nemilská loď a pobřeží nechali za sebou, když zaznělo druhé zvonění po půlnoci, tlumeně odcinkané rukou hlídače písku – a zvonění přebíraly okolní lodi, odkud se přenášelo dál po celé říšské flotile.
Od nemilského kapitána se odpoledne doslechli zajímavé věci, a právě jeho informace i přes pozdní dobu pobočnice probírala se svými dvěma záchlumskými společníky.
„Máme o lidech za Katalským mořem nějaké podrobnosti z malazských zdrojů?“ ptala se Nether Tavore.
„Nic víc než jméno,“ odpověděla pobočnice a obrátila se na Keneba. „Pěsti, pamatujete si ho?“
„Zánikové.“
„Ano.“
„A nic víc o nich známo není?“ vyptávala se dál Nether.
Ostatní neodpovídali. Záchlumčané zřejmě čekali.
„Zajímavá narážka,“ poznamenala pobočnice po chvíli. „A vzhledem k silnému větru brzy zjistíme na vlastní kůži, co jsou ti Zánikové zač.“
Nemilský kapitán tvrdil – a informace měl z druhé ruky – že předevčírem zahlédli další edurskou flotilu daleko na severu, necelé dvě desítky lodí, plahočící se k východu proti neutuchajícímu větru. Lodě byly údajně ve špatném

stavu. Poničené, kulhající. Snad zasažené bouří nebo se dostaly do bitvy. V každém případě se jim nechtělo pouštět se do boje s nemilskými loděmi, což bylo samo o sobě dostatečně výmluvné – nájezdnické edurské lodě prý kořistily na nemilských korábech už téměř dva roky, a v případech, kdy byly nemilské eskorty dost blízko, aby se pokusily korábybránit, byly výsledky pro zastaralé birémy katastrofální.
Zvláštní zpráva. Pobočnice se z nemilského kapitána snažila vypáčit něco o Zánicích, obyvatelích rozlehlého, horami obklopeného poloostrova na západním okraji Katalského moře, což byl vlastně pořádný fjord táhnoucí se k jihu. A na jeho konci leželo srdce Nemilského království. Muž ale pouze zavrtěl hlavou a už neřekl ani slovo. Nether před chvílí naznačila, že se edurská flotila mohla srazit se Zániky. A nyní nese následky.
Malazská flotila zrovna proplouvala ústím Katalského fjordu – jak se moře nazývalo na malazských mapách – což za dobrých podmínek trvalo čtyři dny. První lodě již byly ve čtvrtině cesty.
Nešlo jen o vítr, kouzelný či jakýkoliv jiný – obzor vypadá rozmazaný, zvláště mysy…
„Nemilům se nechtělo mluvit o Edurech," podotkl Nil.
„A o Zánicích neřekli vůbec nic," dodávala Nether.
„Něco mezi nimi bylo," usoudil Keneb.
Ostatní se k němu obrátili.
Keneb pokrčil rameny. „Jenom hádám. Nemilové jsou rozpínaví, což vyžaduje jistou… nadutost. Spolkli Trelly, čímž získali konejšivý symbol nemilské zdatnosti a spravedlivosti. Je možné, že Zánikové přinesli opačný symbol, něco, co Nemily ohromilo a pokořilo – což nejde zrovna dobře dohromady s představami o velkoleposti. A tak o tom nemluví."
„Vaše teorie dává smysl," připoustila pobočnice. „Děkuji, pěsti." Otočila se a zadívala se na rozbouřenou východní oblohu. „Pokořilo, ano," pokračovala tichým hlasem. „Kalous se ve svých zápiscích zmiňuje o tom, že ve válce existují rozličná měřítka, od vojáka čelícího jinému vojákovi po samotné bohy zaklesnuté do boje na život a na smrt. Na první pohled možná pobuřuje představa, že mohou vedle sebe existovat takové extrémy, nicméně Kalous tvrdí, že příčina a následek můžou postupovat oběma směry."
„To je celkem uklidňující pomyšlení," zabručel Keneb. „Napadá mě pár bohů, které bych právě teď moc rád načapal."
„Je možné, že vás někdo předešel," upozornila jej pobočnice.
Keneb se zamračil. „Víte kdo, pobočnice?"
Jen se na něj mlčky dívala.
Tím končí její chvilková povídavost. A co mi vlastně prozradila? Že je sečtělá, ale to už jsem věděl. Ještě něco?
Ne.
* * *
Kalam se protlačil dopředu a znovu se složil vedle Rychlýho Bena. „Je to oficiální," prohlásil do šera zatuchlého podpalubí.
„A co?"
„Jsme pořád naživu."
„Výborně, Kale. Já tady seděl jako na trní a čekal jsem na tuhle zprávu."
„Tahle představa se mi líbí mnohem víc než skutečnost, Rychlej."
„Co tím myslíš?"
„Představa, že se schováváš, najednou se ti nafoukne bederní rouška a pod tebou se šíří louže."
„Ty nic nevíš. Já ano. Vím víc, než jsem kdy chtěl –"
„To není možný. Piješ tajemství jako Hellian rum. Čím víc vypiješ, tím odpornější jsi."
„Nepovídej! Znám věci, který bys chtěl vědět, a já ti to chtěl říct, ale teď asi změním názor –"
„Ven s tím, čaroději, nebo se vrátím a povím pobočnici, kde tě najde."
„To nesmíš. Potřebuju přemýšlet, mor na tebe."
„Tak mluv. Přemýšlet můžeš přitom, protože u tebe jsou tyto dvě činnosti zcela odlišný a nesouvisející."
„Proč jsi tak protivnej?"
„Kvůli tobě."
„Lháři."
„Dobře, tak kvůli sobě."
„To už je lepší. Každopádně vím, kdo nás zachránil."
„Vážně?"
„Více méně – přinejmenším ten balvan rozkutálel."
„Kdo?"
„Ganoes Paran."
Kalam se zamračil. „Přiznávám, že jsem míň překvapený, než bych měl být."
„V tom případě jsi pitomec. Udělal to tak, že si promluvil s mistrem Kápě."
„Jak to víš?"
„Byl jsem tam, poslouchal jsem. U brány mistra Kápě."
„Proč ses potloukal zrovna tam?"
„Měli jsme přece všichni umřít, ne?"
„Aha, a ty ses chtěl vyhnout návalu?"
„Legrační, Kalame. Ne, chtěl jsem trochu vyjednávat, ale teď to není důležitý. Nakonec vyjednával Paran. Mistr Kápě něco řekl. Něco chce – u jeho vlastního zatraceného dechu mě to teda šokovalo, to ti povím –"
„Tak povídej."
„Ne. Potřebuju přemýšlet."

Kalam zavřel oči a opřel se o pytel. Byl cítit ovsem. „Ganoes Paran.“ Odmlka. „Myslíš, že to ví?“
„Kdo, Tavore?“
„Ano, kdo jiný?“
„Nemám tušení. Nedivil bych se. Vlastně u ní bych se nedivil ničemu. Mohla by nás klidně poslouchat právě teď –“
„Copak bys to nevycítil?“
„Kalame, dneska se touhle flotilou něco potuluje, a není to příjemný, ať je to cokoliv. Každou chvíli cítím, jak to táhne kolem… blízko, ale než to stihnu popadnout pod krkem, je to pryč.“
„Takže se tady dole opravdu schováváš!“
„Samozřejmě že ne. Teda už ne. Teď tady zůstávám, protože chystám past.“
„Past. Jasně. Moc chytrý, velemágu.“
„Ovšem. Protože příště se to přiblíží víc.“
„Vážně čekáš, že ti to uvěřím?“
„Věř si, čemu chceš, Kalame. Co je mi po tom, i když to je můj nejstarší přítel, který mi už nevěří –“
„Pro mistra Kápě, Rychlej Bene, já ti nikdy nevěřil!“
„To je zraňující. Moudrý, ale stejně zraňující.“
„Pověz mi něco, Rychlej, jak přesně se ti podařilo schovat se v bráně mistra Kápě, když přímo před ní stáli Paran i bůh?“
Zavětření. „Pochopitelně měli jiný starosti. Občas se nejlíp schováš všem přímo na očích.“
„A oni dva zachránili svět.“
„Postrčili ten balvan, Kale. Zbylý zásluhy patří někomu jinýmu. Nevím komu nebo čemu. Ale jedno ti povím, ty padající slunce byly plný hlasů.“
„Hlasů?“
„Ohromný kusy kamene. Nefrit, snášející se dolů z hvězd. A v těch rozlámaných horách nebo co to bylo byly duše. Miliony duší, Kalame. Slyšel jsem je.“
Bohové, není divu, že se schováváš tady dole, Rychlej. „To je… tajemný. Úplně mě z toho mrazí.“
„Já vím. Jsem na tom stejně.“
„Jak ses schoval před mistrem Kápě?“
„Samozřejmě jsem se stal součástí brány. Jen další mrtvola, další civící oči.“
„To bylo vážně chytrý.“
„A ne snad?“
„Jaký to bylo, mezi všemi těmi kostmi a těly a tak?“
„Docela… uklidňující…“
To chápu. Kalam se znovu zamračil. Počkat… zajímalo by mě… je snad s námi něco v nepořádku? „Rychlej, ty a já.“
„Ano?“
„Myslím, že jsme šílený.“
„Ty nejsi.“
„Co tím myslíš?“
„Jsi příliš pomalý. Nemůžeš být šílený, jestli sis to, že jsme šílený, uvědomil až teď. Rozumíš?“
„Ne.“
„No, jak jsem říkal.“
„To je úleva,“ zabručel asasín.
„Pro tebe ano. Pššt!“ Čaroděj popadl Kalama za ruku. „Je to zpátky!“ sykl. „Blízko!“
„Na dosah?“ optal se Kalam šeptem.
„Bohové, doufám, že ne!“
* * *
Jediný obyvatel v kajutě a kolem ní, ve výklencích a na útulných lehátkách, kordon Rudých čepelí, zuřivě ochraňujících svého zahořklého, zlomeného velitele, i když se nikdo nepřihlásil, že by s ním bydlel, i přesto, jak byla loď nacpaná. Za vojáky plnily chundrylské Spálené slzy, do jedné s mořskou nemocí, vzduch kyselým pachem žluči a žaludečních šťáv.
A tak zůstával sám. Obklopený vlastním páchnoucím vzduchem. Temnotu nezaháněl světlo luceren, což bylo dobře. Protože všechno venku odpovídalo tomu uvnitř, a pěst Tene Baralta si neustále dokola opakoval, že je to dobře. Y'Ghatan. Pobočnice je tam poslala proti přesile a věděla, že dojde k vraždění. Nechtěla ty zatracené veterány a jejich neustálé pochybování o jejím velení. Chtěla se zbavit Rudých čepelí a mariňáků – vojáků jako Sépie a Šumař. Nejspíš to vypracovala společně se samotným Leomanem. Požár, jeho provedení bylo příliš dokonalé, příliš dobře načasované. Byly tam signály – ti hlupáci s lucernami na střechách podél hradeb.
A samotná roční doba – město naplněné olivovým olejem, celoroční sklizní – nehonila vojsko za Leomanem, vůbec nespěchala, když by každý skutečně věrný velitel… toho neřáda dohnal dávno předtím, než dosáhl Y'Ghatan.
Ne, načasování bylo… děsivé.
A on skončil zmrzačený, lapený mezi zatracenými zrádci. A události znovu a znovu hatily pobočnici její zrádné, vražedné plány. Mariňáci přežili – mezi nimi i Lostara. Pak Rychlej Ben nečekaně odrazil edurské mágy. Ano, vojáci mu hlásili, co se děje, každou sebemenší zprávu. Chápali – třebaže svá podezření nedávali navenek znát – viděl jim na očích, že to chápou. Brzy přijdou na řadu důležité věci. Hodně brzy.
A povede je sám pěst Tene Baralta. Tene Baralta, Zohavený, Zrazený. Ano, to budou jeho jména. Vzniknou kulty, které ho budou uctívat, právě jako se objevily kulty uctívající velké hrdiny Malazské říše. Jako byli Coltain, Buk, Baria Setral

a jeho bratr Mesker z Rudých čepelí. A do takové společnosti patřil i Tene Baralta. Říkal si, že taková společnost je jediná společnost, která je ho hodná.
Na zbylé oko většinou viděl. V denním světle mu před ním plul opar a bolelo to, tak strašně to bolelo, že skoro nedokázal otočit hlavu – ano, léčitelé na něm zapracovali – s rozkazem, jak nyní věděl, aby neuspěli, aby mu nechali spoustu necitlivých jizev a fantomových bolestí. A jakmile vyšli z jeho pokoje, smáli se, jaký měla jejich šaráda domnělý úspěch. Ale on jim jejich dary vrátí, všem těm léčitelům.
V tiché, teplé temnotě ležel na kavalci a civěl vzhůru. Něco skřípalo a vrzalo. Po jedné straně kajuty pobíhala sem a tam krysa. Jeho ochránce, jeho tělesný strážce, jeho uvězněná duše.
Dolehl k němu zvláštní pach, nasládlý, otupující, a bolest zmizela, křičící nervy utichly.
„Kdo je tam?“ zasténal.
„Přítel, Tene Baralto,“ zazněla chraplavá odpověď. „Přítel, který vypadá stejně jako ty. Také postižený zradou. My dva jsme rozervaní, pokřivení, aby nám to neustále připomínalo, že tomu, kdo nemá žádnou jizvu, nelze věřit. Nikdy. Taková je pravda, příteli, že jedině smrtelník, jenž byl zlomen, se může vynořit na druhé straně opět celý. Úplný, a všechny oběti má seřazené před sebou, oslepivě jasné, že? Spalující bílý oheň jeho spravedlivosti. Slibuji ti, že ta chvíle bude chutnat sladce.“
„Zjevení,“ zalapal Tene Baralta po dechu. „Kdo tě poslal? Pobočnice, že? Démonický asasín, který má ukončit toto –“
„Ovšemže ne – a dokonce i když vyslovuješ taková obvinění, Tene Baralto, víš, že jsou falešná. Mohla by tě zabít kdykoliv –“
„Chrání mě mí vojáci –“
„Ona tě nezabije,“ pokračoval hlas. „Nemá to zapotřebí. Už tě odhodila, vyřízenou, žalostnou oběť Y'Ghatan. Neuvědomuje si, Tene Baralto, že tvoje mysl žije dál, bystrá jako vždy, s úsudkem vybroušeným, dychtící prolít zkaženou krev. Je samolibá.“
„Kdo jsi ty?“
„Jmenuji se Gethol. Jsem Herold dómu řetězů. A přišel jsem pro tebe. Pro tebe samotného, protože jsme vycítili, ano, vycítili jsme, že jsi předurčen ke slávě.“
Takové vzrušení po jeho slovech… ne, ovládej se. Buď silný… ukaž Getholovi svou sílu. „Sláva,“ řekl nahlas. „Ano, to jsem vždycky věděl, Herolde.“
„A ten čas nadešel, Tene Baralto.“
„Ano?“
„Cítíš v sobě náš dar? Zmenšuje tvé bolesti, ano?“
„Cítím to.“
„Dobře. Tento dar je tvůj, a čekají tě další.“
„Další?“
„Tvé oko, Tene Baralto, si zaslouží víc než zamlžený, nejistý svět, nemyslíš? Potřebuješ bystrý zrak odpovídající tvé bystré mysli. To vypadá rozumně, spravedlivě.“
„Ano.“
„To bude tvá odměna, Tene Baralto.“
„Pokud udělám co?“
„Později. Takové drobnosti se na dnešní večer nehodí. Dokud si znovu nepromluvíme, řiď se svým svědomím, Tene Baralto. Vracíš se do Malazské říše, že? To je dobře. Věz toto: císařovna tě čeká. Tebe, Tene Baralto, víc než koho jiného v této armádě. Buď na ni připravený.“
„Budu, Gethole.“
„Musím odejít, jinak by mou návštěvu odhalili – v tomto vojsku se skrývá mnoho sil. Buď opatrný. Nikomu nevěř –“
„Věřím svým Rudým čepelím.“
„Jestli musíš, ano, budeš je potřebovat. Loučím se, Tene Baralto.“
Opět nastalo ticho a tma, nezměněná a neměnící se, uvnitř i venku. Předurčený ke slávě. Oni ještě uvidí. Až promluvím s císařovnou, potom uvidí.
* * *
Lostara Yil ležela na spodním lůžku a horní měla na šířku dlaně nad sebou, obě povlečená látkou plnou tmavých chomáčů a zauzlovaných provázků. Dýchala pomalu a pravidelně. Slyšela tlukot vlastního srdce a hučení krve v uších.
Voják na lůžku pod ní zabručel a tiše poznamenal: „Teď mluví sám se sebou. To není dobrý.“
Již chvíli stěnou vedle pronikal mumlavý hlas z kajuty Tene Baralty. Nyní umlkl.
Mluví sám se sebou? Těžko, to byl přece dvoustranný rozhovor. Zavřela oči a přála si, aby mohla spát a nevnímat nechutný, děsivý svět, v němž žil její velitel. Vazké světlo v jeho oku, když s ním mluvila, svaly měnící se v tuk, pokřivený obličej, pomalu měknoucí, ochablý tam, kde ho nepřidržovaly napjaté jizvy. Sinalá kůže, prameny vlasů ztvrdlé starým potem.
To, co mu shořelo, mu zakalilo duši. Zůstala jen zloba, nesourodá sbírka skvrn a spečených nečistot.
A já jsem znovu jeho kapitán na jeho vlastní rozkaz. Co se mnou chce? Co čeká?
Tene Baralta se odmlčel. Konečně by mohla usnout, kdyby se jen zastavily její myšlenky.
Kotilione, ty jsi to věděl, viď? Věděl jsi, že to přijde, ale volbu jsi nechal na mně. A teď mi ta svoboda připadá jako prokletí.
Kotilione, ty nikdy nehraješ fér.
* * *
Západní pobřeží Katalského moře bylo rozeklané, plné fjordů, vysokých černých útesů a balvanů. Hory se zvedaly

rovnou od břehu. Byly porostlé jehličnany s jehličím tak tmavým, až vypadalo skoro černé. Nad nimi kroužili velcí rudoocasí krkavci a se zvláštním, drsným smíchem se slétali k flotile hrozivých lodí, blížící se k Malažanům. Klesali a stoupali za těžkého, malátného mávání křídel.
Vlajková loď pobočnice plula vedle Nokovy a admirál se přesunul za Tavore. Společně čekali na Zániky.
Keneb si se zájmem prohlížel masivní válečné lodě, připlouvající blíž. Každá byla vlastně tvořena dvěma dromóny propojenými klenutými svorníky, takže vznikl katamarán obřích rozměrů. Vítr náhle utichl a do uklidněných vod byla vtlačena vesla, včetně dvou řad vesel na vnitřní straně každého dromónu, zkrácených kvůli nosníkům.
Napočítal třicet jedno plavidlo, seřazené do širokého, zploštělého klínu. Na obou stranách přídí zakončených vlčími hlavami byly umístěny balisty a u vnějšího zábradlí po celé délce lodě se táhly dvě řady překrývajících se obdélníkových štítů, jejichž bronzové obložení bylo vyleštěné, že se lesklo i v tlumeném slunečním světle.
První loď se přiblížila a vesla byla vytažena.
„Podívejte se na hladinu pod jejich kýlem, admirále," upozorňoval jeden z Nokových důstojníků. „Ty nosníky mají své protějšky pod vodní hladinou… a na nich jsou klouny."
„Skutečně by bylo nemoudré vyvolat bitvu s těmito Zániky," poznamenal Nok.
„Ale někdo to udělal," podotkla pobočnice. „Škody po kouzelném ohni na té lodi vedle vlajkové. Jaké je podle vás složení vojáků na palubě katamaránů, admirále?"
„Mohly by to být až dvě stovky mariňáků nebo jejich ekvivalent na každém dromónu. Čtyři sta na plavidlo – zajímalo by mě, jestli jsou někteří u vesel. Pokud ovšem nemají otroky."
Na vlajce pod vraním hnízdem na hlavním stěžni vůdčí lodi byla vyobrazena vlčí hlava na černém poli se šedým lemem.
Dívali se, jak námořníci mezi oba trupy spouštějí dlouhou lodici připomínající válečnou kánoi. Nastoupili do ní ozbrojení vojáci a chopili se pádel. Připojily se k nim další tři postavy. Všichni v lodi až na jednoho měli železné přilby, vzadu s kroužkovým chráničem, a lícní chrániče. Šedé pláště, kožené rukavice. Tou jedinou výjimkou byl vysoký, hubený, holohlavý muž v těžkém, tmavošedém rouchu. Pleť měli všichni světlou, ale víc nebylo pod zbrojí vidět.
„Tu kánoi zatěžuje spousta zbroje," zamumlal jeden z důstojníků. „Jestli se převrhne, budou na dně rezavět dvě desítky hromádek…"
Plavidlo pomalu sklouzlo před ponořený kloun a rychle vyrazilo, poháněno pádly zvedajícími se jako jedno. Chvíli nato se na tichý rozkaz pádla zvedla. Jen voják na zádi kormidloval a přirazil s kánoí vedle malazské vlajkové lodě.
Na Nokův příkaz vojáci pomohli zánickému kontingentu na palubu.
První se objevil vysoký muž se širokými rameny a v černém plášti. Pod pláštěm měl osnír ze začerněných kroužků lesknoucích se olejem. Na jílci meče u levého boku měl stříbrnou vlčí hlavu. Zánik se zastavil, rozhlédl se a zamířil k pobočnici. Přes zábradlí přelézali ostatní. Mezi nimi i muž v rouchu, jenž volal cosi na vojáka, kterého Keneb považoval za velitele. Ten se zastavil, pootočil se a promluvil zpoza uzavřeného hledí. Keneba to překvapilo, protože hlas patřil ženě.
Je hotový obr – dokonce i ženy v těžké zbroji z našeho vojska by váhaly, kdyby se jí měly postavit.
Její otázka byla krátká. Holohlavý odpověděl jediným slovem, na něž se žena uklonila a ustoupila stranou.
Muž v rouchu přistoupil k nim, oči upřené na pobočnici. „Mezlo," řekl. „Vítej."
Mluví malazsky. To by mělo věci usnadnit.
Pobočnice kývla. „Vítejte i vy, Zániku. Jsem pobočnice Tavore Paran a toto je admirál Nok –"
„Ano, to jméno je nám známo, pane." Uklonil se Nokovi, jehož to překvapilo. Také se poklonil.
„Mluvíte naším jazykem dobře," podotkla Tavore.
„Odpusť, pobočnice. Jsem válečný jezdec RunThurvian." Ukázal na obryni vedle sebe. „Toto je smrtelný meč Krughava." Ustoupil stranou a uklonil se dalšímu vojákovi, stojícímu dva kroky za smrtelným mečem. „Nezdolný štít Tanakalian." Dodal něco svým jazykem a smrtelný meč i nezdolný štít si sňaly přilbice.
To jsou tedy pořádně tvrdí vojáci. Krughava měla šedé vlasy, modré oči a vráskou tvář posetou jizvami, avšak kosti pod přísnými, hranatými rysy měla silné a pravidelné. Nezdolný štít byl naproti tomu poměrně mladý, s ještě širšími rameny, ač ne tak vysoký jako smrtelný meč. Vlasy měl plavé, barvy pšeničné slámy, a oči tmavošedé.
„Vaše lodě zažily boj," řekl admirál Nok válečnému jezdci.
„Ano, pane. Při střetu jsme čtyři ztratili."
„A o kolik jich přišli Tiste Edur?" zajímala se pobočnice.
Válečný jezdec se sklonil před smrtelným mečem. Krughava odpověděla plynnou malazštinou. „Není jisté. Možná dvacet, jakmile byla jejich kouzla odražena. Ač hbité, byly jejich lodě příliš slabé. Nicméně Tiste Edur bojovali dobře, bez slitování."
„Pronásledujete přeživší lodě?"
„Ne, pane," odpověděla Krughava a odmlčela se.
„Vznešení pánové," ujal se slova opět válečný jezdec, „čekáme tu na vás. Na Mezly."
Obrátil se a šel se postavit vedle nezdolného štítu.
Krughava se postavila přímo před pobočnici. „Admirále Noku, odpusť," pravila s očima upřenýma na Tavore a tasila meč.
Keneb, stejně jako všichni ostatní malazští důstojníci okolo, se napjali a sahali po zbraních. Pobočnice však nehnula brvou. Neměla zbraň.
Modré železo, které vyjelo z pochvy, mělo po celé délce vyleptané dva vlky v plném běhu. Vidět byly všechny víry v srsti, špičáky měli vyleštěné víc než vše ostatní a oči začerněné. Byla to vynikající řemeslná práce, a přece byly na ostří zuby z dlouhého používání. Celá čepel se leskla olejem.
Smrtelný meč podržela zbraň vodorovně před hrudí, a když promluvila, zněla její slova stroze a formálně. „Jsem

Krughava," pravila, „smrtelný meč Šedých přileb Zániků, zaslíbená vlkům zimy. Slavnostně přijímám vše, co se má stát, a mé vojsko je ti odteď k službám, pobočnice Tavore Paran. Náš stav: třicet jeden Válečný trůn. Třináct tisíc sedmdesát devět bratří a sester řádu. Čeká nás konec světa, pobočnice Tavore. Ve jménu Togga a Fanderay budeme bojovat, dokud nepadneme."
Nikdo nepromluvil.
Smrtelný meč poklekla a položila meč Tavore k nohám.
* * *
Kalam stál na přední nástavbě vedle Rychlýho Bena a pozoroval obřad odehrávající se na střední palubě. Čaroděj si cosi mumlal, což ho nakonec podráždilo natolik, že odtrhl zrak od scény dole ve chvíli, kdy pobočnice se stejnou vážností zvedla meč a vrátila ho Krughavě.
„Budeš už zticha, Rychlej?" zasyčel Kalam. „Co je to s tebou?"
Čaroděj na něj upřel polodivoký pohled. „Poznávám tyhle… tyhle Zániky. Ty tituly, tu zatracenou formálnost a dokonalou výslovnost – poznávám je!"
„No a?"
„A… nic. Ale řeknu ti tohle, Kale. Jestli nás bude někdo obtěžovat, běda mu."
Asasín zabručel. „Šedé přílby –"
„Šedé přílby, Meče… bohové pod náma, Kalame – musím mluvit s Tavore."
„Konečně!"
„Opravdu si s ní musím promluvit."
„Tak běž dolů a představ se, velemágu."
„Ty ses musel pomátnout…"
Rychlej Ben se najednou odmlčel, což přimělo Kalama podívat se dolů. Všiml si, že válečný jezdec RunThurvian upírá oči na Rychlýho. Orouchovaný muž se usmál a uklonil se na pozdrav. Lidé obraceli hlavy.
„Kurva," vyhrkl Rychlej Ben vedle asasína.
Kalam se zamračil. „Velemág Ben Adaefón Delat," pronesl tiše, „pán dokonalýho stylu."

KAPITOLA DVACET JEDNA

Kniha proroctví otevírá dveře. Abyste je zavřeli, potřebujete druhou knihu.

tannoský poutník duší Kimlok

S
lužka přenesla stříbrnými kleštičkami další kolečko drceného rezlistí do vodní dýmky. Felisín Mladší zabafala, poslala služku pryč a popleteně přihlížela, když stará žena – s hlavou skloněnou tak nízko, až se málem čelem otírala o koberec – couvala s rukama na kolenou. Další Kulatova pravidla chování v přítomnosti znovuzrozené ša'ik. Námitky ji už unavovaly – jestli mají ti hlupáci pocit, že ji musí uctívat, ať si. Nakonec poprvé v životě měla všechno, co potřebovala, všichni plnili její potřeby se zuřivou pílí, a k jejímu úžasu ty potřeby s každým dnem rostly.
Jako by její duše byla kotel, který si žádá, aby byl naplněn, avšak ve skutečnosti je bezedný. Neustále ji krmili a ona byla stále těžší, neohrabanější v záhybech měkkého sádla – pod prsy, na bocích a za nimi, na spodní straně paží, na břiše a stehnech. A bezpochyby i v obličeji, ačkoliv zrcadla v trůnním sále a svých soukromých komnatách zakázala.
A nebyla nestřídmá jen v jídle. Bylo tu víno a rezlistí a teď ještě milování. Mezi svými sluhy měla desítky těch, kteří jí poskytovali tělesné rozkoše. Zprvu byla šokovaná, dokonce rozhořčená, ale nakonec se vzdala. Další z Kulatových překroucených pravidel – už to pochopila. Jeho touhy byly všechny voyeurské povahy, a mnohokrát zpoza závěsu či paravánu slyšela vlhké klepání kamenů v jeho ústech, když ji pozoroval s chlípným patosem.
Už pochopila svého boha. Konečně. Bidithal se naprosto mýlil – tohle nebyla víra v abstinenci. Apokalypsa byla ohlašována výstřelky. Svět končil v přesycenosti, a jako její duše byla bezedným kotlem, stejná byla i potřeba všeho lidstva, jehož byla v tomto dokonalým zástupcem. Jako oni požírali vše, co je obklopuje, tak bude požírat i ona.
Jako znovuzrozená ša'ik měla za úkol jasně zazářit – a potom zemřít. Ve smrti spočívala skutečná spása, ráj, o němž pořád dokola mluvil Kulat. Felisín Mladší se kupodivu snažila představit si ten ráj – dokázala si přičarovat jen obrazy odpovídající tomu, co ji obklopovalo nyní, kdy bylo bez váhání, bez posuzování okamžitě splněno každé její přání.
Možná to bude takové – pro každého. Bude-li to ale mít každý, kde budou sluhové?
Ne, řekla Kulatovi, spása musí mít různé úrovně. Čistá služba v tomto světě bude v tom příštím odměněna naprostou leností. Pokora, sebeobětování, otroctví, takovéto způsoby života budou zváženy a posouzeny. Jedinou potíž s touto představou – kterou Kulat ochotně převzal a převedl do ediktů – představovala pozice samotné Felisín. Nakonec nebude její současná lenost – oddávání se všem výstřelkům slibovaným ostatním až po smrti – odměněna posmrtným životem plným krutého otroctví, kdy bude sloužit potřebám všech ostatních ?
Kulat ji ujišťoval, že si nemusí dělat starosti. V životě je ztělesněním ráje, je symbolem příslibu. A po smrti se jí dostane rozhřešení. Nakonec je znovuzrozená ša'ik, a této role se neujala ze svobodné volby. Byla jí vnucena, a to je vlastně nejtěžší forma otroctví ze všech.
Byl přesvědčivý, i když v ní zdibíček pochybností přetrvával, několik myšlenek, valících se jedna za druhou: bez přebytku bych se cítila sama kvůli sobě líp. Byla bych jako kdysi, když jsem putovala divočinou s Řezníkem a Scillarou, s Ropušníkem a Heborikem Neviditelné ruce. Beze všech těchto sluhů bych se dokázala o sebe postarat sama a jasně bych viděla, že umírněný život, život zakalený umírněností, je lepší než všechno tohle. Tohle bych považovala za

smrtelný ráj pěstující chyby jako květiny, krmící jen vražedné kořeny, dusící ve mně všechen život, až mi zůstane jen… tohle.
Tohle. Toulavá mysl. Felisín Mladší se pokoušela soustředit. Stáli před ní dva muži. Uvědomila si, že tam stojí už nějakou dobu. Kulat je ohlásil, ačkoliv to nebylo nutné, protože ona věděla, že mají přijít. Vlastně je oba poznala. Tvrdé, vrásčité obličeje, pramínky potu stékající vrstvami prachu, odřená kožená zbroj, kulaté štíty a šamšíry u boku.
Blíž k ní – vysoký a dravý. Mathok, jenž velel pouštním kmenům armády Apokalypsy. Mathok, Leomanův přítel.
A krok za ním jeho tělesný strážce T'morol, připomínající dvounohého vlka bez chlupů, s očima lovce, chladnýma a intenzivníma.
Přivedli své vojsko, své válečníky. A nejen je…
Felisín Mladší se z Mathokova obličeje zadívala na potrhanou, v kůži vázanou knihu v jeho rukou. Svatá kniha Drydžhny Apokalypsy. Zatímco Leoman odváděl Malažany pryč, do pasti v Y'Ghatan, Mathok a jeho pouštní válečníci putovali potají a vyhýbali se veškerému kontaktu. Mathok vysvětloval, že se chtějí sejít u Y'Ghatan, jenomže udeřil mor a šamani v jeho oddíle byli najednou zavalení vidinami.
O Hanar Ara, Městu padlých. O ša'ik, opět znovuzrozené. O Leomanovi a Y'Ghatan Mathokovi řekli, že je to konec ve všech smyslech toho slova. Finta přerušená naprostým zničením. A tak se velitel se svým vojskem otočil a vydal se na dlouhou cestu za hledáním Města padlých. Za hledáním jí. Aby předal Svatou knihu do jejích rukou. Byla to obtížná cesta, jistě stojící za vlastní epickou báseň.
A nyní stál Mathok před ní a vojsko tábořilo ve městě a Felisín seděla na polštářích vlatního tuku, zahalená kouřem, a zvažovala, jak mu povědět, co potřeboval slyšet – co všichni potřebovali slyšet, včetně Kulata.
Inu, bude… přímočará. „Děkuju, Mathoku, že jsi mi donesl knihu Drydžhny. Děkuju taky, že jsi mi přivedl vojsko. Žel, ani jeden dar nepotřebuju."
Mathok nepatrně zdvihl obočí. „Znovuzrozená ša'ik, s knihou můžeš nakládat, jak se ti zlíbí. Mé válečníky však potřebuješ hodně. Blíží se malazské vojsko –"
„Já vím. Ale tví muži nestačí. Kromě toho já nepotřebuju válečníky. Moje vojsko nepochoduje v řadách, nenosí zbraně ani zbroj. Při dobývání moje vojsko nezabije jediného nepřítele, nikoho nezotročí, neznásilní jediné dítě. Moje vojsko přináší spásu, Mathoku. Představuje slib. Pozvání."
„A Malažané?" otázal se Tmorol skřípavým hlasem a vycenil zuby. „To vojsko nosí zbraně i zbroj. To vojsko, Svatá, pochoduje v řadách a právě teď pochoduje nám přímo za zadkem!"
„Kulate," řekla Felisín. „Najdi místo pro Svatou knihu. Ať řemeslníci přichystají novou, s čistými stránkami. Budeme mít druhou svatou knihu. Mou Knihu spásy. Na její první straně, Kulate, zaznamenáš vše, co tu bylo dnes řečeno, a všechny zúčastněné představíš s poctami, které si zasloužili. Mathoku, T'morole, jste ve Městě padlých vítáni. I vaši válečníci. Ale pochopte, že vaše dny války a zabíjení skončily. Odložte šamšíry, štíty a luky. Odsedlejte koně a vypusťte je na pastviny v horách u pramene Denet'inar. Budou tam žít v klidu a míru. Mathoku, T'morole, přijímáte?"
Velitel upíral oči na starý svazek ve svých rukou a Felisín si všimla jeho opovržlivého výrazu. Rozhodil rukama a kniha spadla na podlahu a přistála na hřbetě. Při nárazu se roztrhla, listy se rozletěly po podlaze. Mathok si přestal všímat Felisín a obrátil se k Tmorolovi. „Svolej válečníky. Doplníme zásoby a odejdeme."
Tmorol pohlédl k trůnu a plivl před stupínek. Otočil se na patě a odkráčel.
Mathok zaváhal a ještě se podíval na Felisín. „Znovuzrozená ša'ik, bezpochyby přijmeš mé šamany bez zneuctění, k němuž tady došlo. Nechám je u tebe. Pro tebe. A tvůj svět, tvůj přežraný, nechutný svět a jeho jedovatou spásu ti nechám taky. Kvůli tomuhle zemřel Leoman. Kvůli tomuhle shořela Y'Ghatan." Chvíli se na ni díval, než také odešel.
Kulat přicupital a klekl si k potrhané knize. „Je zničená!" zakvílel zděšeně.
Felisín kývla. „Naprosto." A usmála se svému vtipu.
* * *
„Hádám čtyři tisíce," řekla pěst Ryde Beud.
Povstalecké vojsko zaujalo postavení na hřebeni. Jízdválečníci, kopiníci, lučištníci. A přece si nikdo nechystal zbraně. Kulaté štíty zůstaly na zádech, toulce zavřené, luky nenapjaté a v pouzdrech u sedel. Z řady se pohnuli dva jezdci a sjeli dolů k místu, kde čekal Paran se svými důstojníky.
„Co myslíte, vrchní pěsti?" zeptal se Hurlochel. „Vypadá to jako kapitulace."
Paran kývl.
Jezdci přiklusali blíž a zastavili čtyři kroky před Houfcem.
„Jsem Mathok," představil se ten nalevo. „Kdysi z armády Apokalypsy ša'ik."
„A dnes?" zajímal se Paran.
Pokrčení ramen. „Přebývali jsme na Svaté poušti Raraku, na poušti, z níž je dnes moře. Bojovali jsme jako povstalci, jenomže povstání skončilo. Věřili jsme. Už nevěříme." Vytáhl z pochvy šamšír a hodil ho na zem. „Čiň s námi, jak ti libo."
Paran se narovnal v sedle, zhluboka se nadechl a dlouze vydechl. „Mathoku," pravil, „můžeš se svými válečníky jít, kam se ti zlíbí. Jsem vrchní pěst Ganoes Paran a tímto tě propouštím. Jak jsi říkal, válka skončila a mě nezajímají náhrady ani tresty. Pácháním dalších ukrutností v odpovědi na ty předchozí nikdo nic nezíská."
Prošedivělý válečník vedle Mathoka seskočil z koně. Při dopadu zamrkal, prohnul se v zádech a zašklebil se a pak dokulhal pro velitelův šamšír. Zvedl ho, otřel prach z čepele a jílce a vrátil ho Mathokovi.
„Přišli jste z poutního místa," poznamenal Paran.
„Z Města padlých, ano. Hodláš je zničit, vrchní pěsti? Jsou bezbranní."
„Chci mluvit s jejich vůdcem."
„V tom případě marníš čas. Tvrdí, že je znovuzrozená ša'ik. Jestli je to pravda, potom kult zažil úpadek, z jakého se již

nikdy nevzpamatuje. Je tlustá, otrávená. Skoro jsem ji nepoznal. Je opravdu padlá. Její stoupenci jsou podlézavci, víc než co jiného je zajímají orgie a žranice. Jsou zjizvení po nemoci a napůl šílení. Její velekněz ji pozoruje při pohlavním styku zpoza závěsu a masturbuje, a v obou je energie bezmezná a neukojitelná.“
„Přesto tam cítím sílu,“ poznamenal Paran po chvíli.
„Bezpochyby,“ odtušil Mathok, naklonil se a odplivl si na zem. „V tom případě je pobij, vrchní pěsti, a zbavíš svět nového druhu moru.“
„Co tím myslíš?“
„Náboženství zmrzačených a zubožených. Náboženství nabízející spásu… jen musíš nejdřív zemřít. Předpovídám, že tento kult bude vysoce nakažlivý.“
Nejspíš má pravdu. „Nemůžu pobít nevinné, Mathoku.“
„Potom jednoho dne nejvěrnější a nejzapálenější z nich zabijí tebe, vrchní pěsti.“
„Možná. Pokud ano, budu si s nimi lámat hlavu pak. Mezitím mě čekají jiné úkoly.“
„Promluvíš se znovuzrozenou ša'ik?“
Paran se nad tím zamyslel a nakonec zavrtěl hlavou. „Ne. Jak jsi říkal, nemělo by to smysl. I když chápu, že je moudré tento kult vypudit dřív, než získá opěrný bod, přiznávám, že mi ta představa připadá hanebná.“
„Smím se, vrchní pěsti, zeptat, kam půjdeš teď?“
Paran zaváhal. Odvážím se mu odpovědět? No, nakonec dřív nebo později to musejí slyšet všichni. „Obrátíme se zpátky, Mathoku. Houfec potáhne do Arenu.“
„Potáhnete do války?“ chtěl vědět velitel.
Paran se zamračil. „Jsme vojsko, Mathoku. Nakonec určitě k nějakému boji dojde.“
„Přijmeš nás do svých služeb, vrchní pěsti?“
„Cože?“
„Jsme toulavý lid,“ vysvětloval Mathok. „Ale ztratili jsme domov. Naše rodiny jsou rozprášené a bezpochyby mnohé zabil mor. Nemáme kam jít, s kým bojovat. Jestliže nás teď odmítneš a necháš nás jít, pojedeme vstříc rozkladu. Zemřeme se zády pokrytými slámou a pískem ve zbroji. Nebo se válečník obrátí proti válečníkovi a krev bude prolévána beze smyslu. Přijmi nás do svého vojska, vrchní pěsti Ganoesi Parane, a my budeme bojovat po tvém boku a umírat se ctí.“
„Nemáš tušení, kam Houfec hodlám vést, Mathoku.“
Starý válečník vedle Mathoka vyštěkl smíchy. „Pustina za táborem nebo pustina, kterou jen málokdo předtím viděl, jaký je v tom rozdíl?“ Obrátil se ke svému veliteli. „Mathoku, příteli můj, šamani říkali, že tady ten zabil Poliel. Už jen kvůli tomu bychom ho následovali do Propasti, pokud nám slíbí, že cestou usekáme nějaké hlavy, a možná získáme nějakou tu ženu. Nic víc nechceme, než si naposledy zatančíme v klíně nějakého boha. Kromě toho jsem už z utíkání unavený.“
Na to vše Mathok jen přikývl, oči upřené na Parana.
Čtyři tisíce nejlepší lehké kavalerie tohoto kontinentu se právě přihlásily, veteráni do jednoho. „Hurlocheli,“ řekl, „připojíš se k veliteli Mathokovi jako styčný důstojník. Veliteli, nyní máš hodnost pěsti a Hurlochel obdrží psané hodnocení tvých důstojníků či případných důstojníků. Malazská armáda rozděluje jízdní vojáky do jednotek po padesáti, stu a třech stech mužích. Uprav podle toho své velení.“
„Stane se, vrchní pěsti.“
„Pěsti Ryde Beud, nechte Houfec obrátit. A Noto Nežite, najdi mi Ormuloguna.“
„Už zase?“ ujišťoval se léčitel.
„Běž.“
Asi budu potřebovat novou kartu. Asi ji nazvu Spása. V této chvíli je ve sféře vlivu dómu řetězů, ale něco mi říká, že se odtamtud nakonec vyškrábe. Taková špína nevydrží. Tato karta je nezadaná. V každém smyslu slova. Nezadaná a pravděpodobně předurčená stát se nejnebezpečnější silou na světě.
Hrome, škoda že nejsem bezohlednější. Ta znovuzrozená ša'ik a její pokřivení následovníci – měl bych tam zajet a všechny je pobít – a přesně to po mně Mathok chce.
Udělat, co sám nedokáže – v tom jsme stejní. V naší… slabosti.
Není divu, že se mi už teď líbí.
* * *
Hurlochel jel vedle Mathoka nahoru na hřeben a prohlížel si novou pěst. „Pane, když jste mluvil o znovuzrozené ša'ik, řekl jste něco… že jste ji skoro nepoznal…“
„Správně. Bývala jednou z adoptivních dcer ša'ik na Raraku. Pochopitelně jak jsme s Leomanem věděli, ani ta nebyla… taková, jaká se zdála. Ano, vyvolila si ji bohyně Smrští, ale nebyla dítětem pouště.“
„Nebyla?“
„Ne, byla Malažanka.“
„Cože?“
Velitelův společník zabručel a odplivl si. „Mezla, ano. A pobočnice to nezjistila – jak jsme slyšeli. Zabila ženu ve zbroji a s přílbou a potom odešla. Mrtvola zmizela. Mezla zabila Mezlu – to se museli bohové nasmát…“
„Nebo,“ dodal Hurlochel potichu, „plakali.“ Chtěl se ještě zeptat na novou znovuzrozenou ša'ik, ale hlavou mu táhly tragické obrazy, variace na osudový souboj na Raraku, než z pouště vystoupilo moře. Jel tedy mlčky vedle válečníků a zanedlouho byl zcela pohlcen reorganizováním Mathokových jízdválečníků.
Byl tak zaneprázdněný, že o rozhovoru docela zapomněl podat zprávu vrchní pěsti.
Tři lígy od Města padlých Paran odvedl Houfec stranou a poslal ho na cestu k vzdálenému Arenu. Na cestu, která ho

vyvede ze Sedmiměstí. Kam se už nikdy nevrátí.
* * *
Saur Bathrada a Cholb Harat vstoupili do vesnice v kopcích čtyři lígy od přístavního města Sepiku. V čele dvaceti edurských válečníků a čtyřiceti lederských mariňáků sehnali zotročené, zdegenerované míšence, rituálně vysvobodili tyto nic nechápající primitivy ze symbolických okovů a pak je skutečně spoutali řetězy na pochod zpátky do města a k edurským lodím. Poté Saur s Cholbem nahnali lidi do košáru, kde byla zapálena hranice. Jedna po druhé musely matky házet své děti do hučících plamenů. Tyto ženy pak byly znásilněny a nakonec připraveny o hlavu. Manželé, bratři a otcové se museli dívat. Když zůstali naživu jen oni, byly jim osekány končetiny a pak je nechali vykrvácet mezi bečícími ovcemi.
Ten den se v srdci Ahlrady Ahna zrodil výkřik, zoufalý, strašlivý, a neutichal. Tiste Edur halil Rhuladův stín, ať byli trůn i šílenec na něm sebedál. A v tom stínu bouřila noční můra, z níž nebylo probuzení.
Ten křik se rozléhal ve vzpomínkách na ten den, na vřískání vynucené z hrdel hořících dětí, svíjejících se těl v peřinkách z plamenů, na ohně odrážející se na lhostejných tvářích edurských válečníků. Dokonce i Ledeřané se odvraceli, přemoženi hrůzou. Kéž by mohl Ahlrada Ahn udělat totéž, aniž by ztratil tvář. Místo toho jen stál, jeden mezi mnoha, a nedával navenek zdát nic z toho, co běsnilo v jeho nitru. Běsnilo, rozbíjelo… všechno. Té noci na Sepiku, kde zvuky vraždění pokračovaly venku za domem, který si našel, si uvědomil, že už v něm nezůstalo nic. Té noci poprvé uvažoval o tom, že si sáhne na život.
Vyjádření slabosti. Ostatní by to neviděli jinak – nemohli si to dovolit – ne jako protest, nýbrž jako kapitulaci, a přišli by plivnout na jeho mrtvolu. A válečníci jako Saur Bathrada a Cholb Harat by vytáhli nože, dřepli by si a s potěšením by bezvládné tělo zohyzdili. Ti dva začali milovat krev a bolest, a nebyli v tom sami.
Král Sepiku zemřel jako poslední. Musel se dívat na vyhubení svého milovaného lidu. Prý to byl dobrotivý vládce – jak Edurové něčím takovým opovrhovali, jako by to byla urážka, mučivá, krutá urážka. Ubožák se hroutil mezi dvěma válečníky, kteří se ho snažili udržet vestoje, a drželi ho za prošedivělé vlasy, aby mu neklesla hlava, aby viděl. Jak ječel a kvílel. Dokud to Tomada Sengara nepřestalo bavit a nenařídil, aby ho svrhli z věže. Díval se na rychle se blížící dlažbu jako na spásu. A to je náš dar. Náš jediný dar.
Ahlrada Ahn znovu vytáhl merudské šavle a prohlížel si nebezpečně nabroušené ostří. Jílce mu dokonale seděly ve velkých rukou. Slyšel, jak se válečníci shromáždění na palubě vrtí, a vzhlédl. Mezi nimi se tlačil Taralak Výd s atripredou Yan Tovis po boku a za nimi se táhl Jhag známý jako Icarium.
Zamlklý, smutně se tvářící válečník byl vyšší než většina Edurů a nesl si jen svůj starý, jednobřitý meč. Neměl luk ani pochvu na zbraň v pěsti, ani žádnou zbroj. Přesto Ahlradu Ahna zamrazilo. Je to skutečný šampion? Co dnes uvidíme za bránou?
Dvě stě edurských válečníků, arapajský zaklínač Sathbaro Rangar – nyní sunoucí své znetvořené tělo do cesty Icariovi – a šedesát lederských lučištníků. Všichni byli připravení, dychtili začít se zabíjením.
Zaklínač se podíval na Jhaga, jenž se před ním zastavil – ne z úcty, spíš proto, že mu stařec stál v cestě. „Vidím v tobě," zachraptěl Sathbaro Rangar, „…nic. Velkou prázdnotu, jako bys tu ani nebyl. A tvůj společník tvrdí, že jsi velký válečník? Myslím, že jsme oklamáni."
Icarium neříkal nic.
Člověk jménem Taralak Výd popošel blíž, plivl si do dlaní a uhladil si vlasy. „Zaklínači," pronesl celkem slušnou kupečtinou, „až začne boj, spatříš zrod všeho, co v něm čeká. To ti slibuju. Icarium existuje, aby ničil, existuje, aby bojoval, jsem chtěl říct, a to je vše –"
„Tak proč při tvých slovech pláče?" zeptal se za Ahlradou Ahnem Tomad Sengar.
Taralak Výd se otočil a uklonil se. „Predo, on truchlí pro to, co je v něm ztraceno, pro všechno, co vidí tvůj zaklínač… je prázdnou nádobou. Ale to není důležité."
„Není to důležité." Ahlrada Ahn tomu nevěřil. Nemohl. Hlupáci! Podívejte se na něj! Co vidíš, Sathbaro Rangare, je prostě ztráta. Copak nikdo z vás nechápe, jaký to má význam? Co si zveme mezi nás? A Taralak Výd, páchnoucí divoch, vidíte, jak je nervózní, jako by se sám bál toho, co přichází? Ne, nejsem slepý, vidím to dychtivé světélko v jeho očích, ale vidím tam i strach. Křičí z každého jeho gesta.
Co to tu děláme?
„Zaklínači, připrav stezku," rozkázal Tomad Sengar.
Všichni si přichystali zbraně. Saur Bathrada a Cholb Harat půjdou v čele, za nimi sám Sathbaro Rangar a potom Taralak a jeho svěřenec. Edurové za nimi a nakonec Ledeřané s nasazenými šípy.
Bude to Ahlradův první výpad proti strážcům trůnu, ale slyšel o nich vyprávět. Bitva až do konce. Krutá bitva. Ahlrada Ahn přehmátl na šavlích a postavil se do první řady hlavního voje. Dolehly k němu tiché pozdravy – přítomnost Ahlrady Ahna dodávala odvahu všem edurským válečníkům. Lamač oštěpů. Neohrožený, jako by toužil po smrti.
Ano, to taky toužím. Po smrti. Po své vlastní smrti.
A přece… copak stále nesním o tom, že se vrátím domů?
Díval se, jak zubatá brána spaluje vzduch a roztahuje se do šířky, lemovaná šedými plameny, otevírající se do chřtánu temnoty.
Zaklínač ustoupil stranou a Saur s Cholbem se vrhli do portálu a zmizeli. Sathbaro Rangar je následoval, a po nich Taralak a Icarium. Nyní přišel na řadu Ahlrada Ahn. Vkročil do prázdnoty –
– a vyklopýtal na křupající prst. Ve vzduchu cítil sladkou vůni lesa.
I tady, stejně jako na světě, který právě opustili, bylo pozdní odpoledne. Ahlrada Ahn šel dál a rozhlížel se kolem sebe. Byli sami.
„Kde to jsme?" ptal se Icarium.

Arapajský zaklínač se otočil. „Na Drift Avalii, válečníku. Kde stojí Trůn stínu.“
„A kdo ho stráží?“ chtěl vědět Taralak Výd. „Kde jsou ti vaši zuřiví nepřátelé?“
Sathbaro Rangar zvedl hlavu, jako by větřil, a překvapeně zabručel. „Démoni uprchli. Uprchli! Proč? Proč nám vydávají trůn? Po všech těch bitvách? To nechápu.“
Ahlrada Ahn se ohlédl na Icaria. Démoni… prchají.
„To nechápu,“ zopakoval zaklínač.
Já možná ano. Ach, Sestry, kdo to nyní kráčí mezi námi?
Překvapil ho slabý šeplavý zvuk. Otočil se a zvedl zbraně. Ale byla to jen sova, odlétající pryč nad širokou stezkou před nimi. Všiml si pohybu mezi lidmi. Dravec švihl drápy a znovu vzlétl s maličkou ještěrkou ve spárech.
„Nevadí,“ pokračoval arapajský zaklínač. „Pojďme získat trůn.“ S tím se odbelhal, táhna jednu nohu za sebou.
* * *
Taralak Výd, celý popletený, se obrátil k Icariovi. „Co cítíš z tohoto místa?“
Oči upřené na něj byly prázdné. „Stínoví démoni při našem příchodu odešli. Byl tam… někdo… muž, ale je pryč. Je to už chvíli. Právě jemu jsem se měl postavit.“
„Dost dobrý, aby tě probudil, Icarie?“
„Možná i dost dobrý, aby mě zabil, Taralaku Výde.“
„To je nemožné.“
„Nic není nemožné,“ opáčil Icarium.
Vydali se za půltuctem Edurů, spěchajících za Sathbaro Rangarem.
O patnáct kroků dál narazili na první známky minulých bojů. Nafouknutá těla mrtvých aptorianů a azalanů. Jistě je nebylo lehké zabít. Slyšel o pověstných ztrátách mezi Edury a hlavně mezi Ledeřany. Jejich těla byla odnesena.
O kousek dál se zvedaly zdi zarostlého dvora. Brána byla roztříštěná. Icarium se táhl krok za Taralakem Výdem, jenž následoval ostatní na pozemek. Jhag ho ale chytil za ruku. „Dál ne.“
„Co se děje?“
Icarium měl v obličeji zvláštní výraz. „Není to zapotřebí.“
* * *
Ahlrada Ahn spolu se Saurem a Cholbem doprovázel arapajského zaklínače do šerého, špinavého trůnního sálu. Sídlo stínu, duše Kurald Emurlahn. Bylo třeba jej získat, aby se roztříštěná říše mohla vrátit ke své bývalé slávě, aby byla chodba opět celá a kypěla magií.
S ním by mohl Rhulad zničit –
Sathbaro Rangar strašlivě vykřikl a zavrávoral. Ahlrada Ahn zvedl hlavu.
Trůn stínu na stupínku na opačném konci sálu…
Byl zničen.
Černé dřevo bylo rozštípané, takže bylo vidět jádro rudé jako krev. Démoni nám nevydali nic. Trůn Kurald Emurlahn je pro nás ztracen.
Zaklínač padl na kolena a vřískal na potřísněný strop. Saur a Cholb stáli s tasenými zbraněmi, jako přimrazení na místě.
Ahlrada Ahn přiskočil k Sathbaro Rangarovi, popadl ho za límec a vytáhl na nohy. „To už stačí,“ štěkl. „Seber se. Tady jsme možná skončili, ale nejsme vyřízení – to víš. Válečníci budou žíznit po zabíjení. Musíš se vrátit k bráně – lze získat jiný trůn a jeho obránci neuprchnou, jako to udělali ti zdejší. Vzpamatuj se, Sathbaro Rangare!“
„Ano,“ supěl zaklínač a vytrhl se Ahlradovi ze sevření. „Ano, pravdu díš, válečníku. Zabíjení, ano, to potřebujeme. Pojď, odejdeme odsud – á, ve jménu otce Krvookého, opusťme toto místo!“
* * *
„Vracejí se,“ hlásil Taralak Výd, když se Tiste Edur objevili ve vchodu do chrámu. „Zaklínač vypadá… dotčeně. Co se stalo?“
Icarium neříkal nic, ale něco se mu třpytilo v očích.
„Jhagu,“ prskl Sathbaro Rangar, když kulhal kolem, „seber se. Čeká nás skutečná bitva.“
Když se zpráva o tom, co se stalo, roznesla mezi Edury, došlo ke zmatku, pak se ozval křik a řev, kletby a nadávky. Hněv se šířil jako lesní požár, dychtící pohltit vše, co se mu postaví do cesty. Válečníci spěchali k poblikávající bráně. Nevraceli se na lodě.
Taralak Výd se od Šero doslechl, že edurský velitel jménem Hanradi Chalag posílá své válečníky proti jinému nepříteli skrze bránu, která vedla k další soukromé válce, vzdálené mnoho dní cesty. A tito nepřátelé budou čelit hněvu Edurů. A Icariovu. Takže to nakonec přece jen uvidí. Dobře.
Jhag vedle něj vydal zvuk, který Taralaka Výda nadmíru překvapil. Tiše se smál.
„Co tě pobavilo?“ zeptal se ho drsným šeptem.
„Oba jsou ze stínu,“ odtušil Jhag tajemně. „Tkadlec klame uctívače. Ale já nic neřeknu. Nakonec jsem prázdný.“
„Nerozumím tomu.“
„Na tom nezáleží, Taralaku Výde. Na tom nezáleží.“
* * *
Trůnní sál byl opět opuštěný, prach sedal a stíny se rozlézaly do svých předvídatelných lovišť. A rozbitý trůn se zamihotal, okraje se rozmazaly a vše se zavlnilo. Nikdo to však neviděl. Rozlámané kusy dřeva se roztekly.
A na stupínku opět stál Trůn stínu. Z něj vystoupila stínová postava, pevnější než ostatní stíny. Nahrbená, pomenší, zahalená v záhybech půlnočního mušelínu. Z nezřetelné šmouhy, kam patřil obličej, byly na okamžik vidět jen oči, jako jasný záblesk.
Postava zamířila ke dveřím a o dlažbu ťukala vycházková hůl ze stříbra a ebenu. Když došla ke dveřím, vyhlédla.

Branou odcházeli poslední návštěvníci. Gral a děsivý, mrazivý Icarium. Jhag se ještě ohlédl a postava v klenutém vchodu zadržela dech. V Icariově výrazu Stínupán zachytil něco jako úsměv, pak přišlo nepatrné kývnutí. Vzápětí byl Jhag pryč.
Bůh naklonil hlavu na stranu a poslouchal, jak se oddíl vrací po stezce. Zakrátko byli všichni pryč, prošli portálem. Pečlivě připravená iluze, geniálně vytvořená a spouštěná příchodem cizinců – vlastně kýmkoliv kromě Stínupána samotného – přetvářející trůn v trosku zbavenou kouzel. Meanas spojená s Mockrou, vržené přes celou místnost, neviditelná vlákna protkávající formální vstup. Mockra, vlákna náznaků, pozvání, podlehnutí přirozené nedůvěře, usnadňovaly způsob, jak vidět trůn rozbitý.
Menší chodby, upravené rukama boha, a ne ledasjakého. Ne… mýma!
Edurové byli pryč.
„Pitomci.“
* * *
„Šal-Morzinn vládnou tři čarodějní králové,“ vysvětloval válečný jezdec RunThurvian. „Budou nám bránit v průchodu, pobočnice Tavore Paran, a to nelze dovolit.“
„Zkusíme vyjednávat,“ opáčila pobočnice. „Chceme od nich koupit zásoby. Proč by se tomu bránili?“
„Protože jim to dělá radost.“
„A jsou působiví?“
„Působiví? Docela dobře by se mohlo ukázat, že i s pomocí vašich kouzelníků včetně tady velemága utrpíme vážné, možná i zničující ztráty, pokud se s nimi střetneme,“ vykládal válečný jezdec. „Ztráty dost velké, aby nás zahnaly zpátky, dokonce nás úplně zničily.“
Pobočnice se zamračila na admirála Noka a na Rychlýho Bena.
Velemág pokrčil rameny. „Ani nevím, co jsou zač, a už je nenávidím.“
Keneb zabručel. To je mi velemág.
„Co radíte, válečný jezdce RunThurviane?“
„Připravili jsme se na to, pobočnice, a s pomocí tvých kouzelníků jsme přesvědčení, že uspějeme.“
„Brána,“ řekl Rychlej Ben.
„Ano. V říši Fanderay a Togga jsou moře. Drsná, rozbouřená moře, přesto sjízdná. Nebylo by moudré protahovat pobyt v té říši příliš dlouho – nebezpečí je veliké – ale věříme, že přežijeme dost dlouho, abychom se po vynoření ocitli u Dalhonského Rohu v Quon Tali.“
„Jak dlouho to potrvá?“ chtěl vědět admirál Nok.
„Dny namísto měsíců, pane,“ odpověděl válečný jezdec.
„Říkal jste nebezpečí,“ ozval se Keneb. „Jaká nebezpečí?“
„Přírodní síly, pěsti. Bouře, ponořený led, v té říši se hladina moří posunula, protože mnoho zemí svírá led. Je to svět vězící uprostřed katastrofálních změn. Přesto je roční doba, do níž vstoupíme, nejméně divoká – v tom máme veliké štěstí.“
Rychlej Ben frkl. „Odpusť, válečný jezdče, ale necítím v tom nic náhodného. Společně s těmito větry nás pohání duch ze savany, jako by nesmírně záleželo na každé nabyté chvíli. Duch ze savany, pro mistra Kápě. A vy jste teď vypracovali rituál, jak otevřít obrovskou bránu přímo na moři. Ten rituál musel začít před několika měsíci –“
„Přede dvěma lety, velemágu.“
„Dvěma lety! Říkal jsi, že na nás čekáte – vy jste věděli, že přijdeme – přede dvěma lety? Kolik duchů a bohů nás tady vlastně postrkuje?“
Válečný jezdec jen mlčky sepjal ruce před sebou na stole s mapami.
„Dva roky,“ mumlal Rychlej Ben.
„Od tebe, velemágu, žádáme surovou energii – je to jistě namáhavé, ale ne tak náročné, aby tě to poškodilo.“
„To je hezký.“
„Velemágu,“ promluvila pobočnice, „budete k dispozici Šedým přilbám.“
Rychlej Ben si povzdechl a kývl.
„Kdy, válečný jezdče?“ tázal se admirál Nok. „A jak seřadíme flotilu?“
„Nanejvýš tři lodě vedle sebe, ne víc než dva kabely od sebe – dostřel šípu z krátkého luku. Radím, abyste okamžitě začali flotilu připravovat, pane. Brána se otevře zítra za svítání.“
Nok vstal. „V tom případě se omlouvám, pobočnice.“
Keneb pozoroval Rychlýho Bena na druhé straně stolu. Velemág se tvářil nešťastně.
* * *
Kalam čekal, až se Rychlej Ben objeví na střední palubě, a zamířil k němu. „Co s tebou tak otřáslo?“ zajímal se.
„Zapomeň na to. Jestli mě chceš kvůli něčemu – čemukoliv – otravovat, tak na to nemám náladu.“
„Mám jen jednu otázku,“ opáčil asasín, „ale musím se tě soukromě na něco zeptat.“
„Naše díra v podpalubí.“
„Dobrej nápad.“
Zanedlouho dřepěli zpátky v úzké, neosvětlené uličce mezi bednami a balíky. „Jde o tohle,“ zašeptal Kalam bez úvodu.
„O pobočnici.“
„Co je s ní?“
„Jsem nervózní.“
„To je mi tě líto. Věř mi ale, že je to lepší než být strachem bez sebe, Kalame.“
„Pobočnice.“

„Co je to? Otázka?“
„Potřebuju to vědět, Rychlej. Jsi s ní?“
„S ní? V čem? V posteli? Ne. T’jantar by mě zabila. Kdyby se ale chtěla připojit, to by bylo něco jinýho –“
„Co to tady ve jménu mistra Kápě meleš, Rychlej?“
„Promiň. S ní, ses ptal.“ Zarazil se a přetřel si obličej. „Brzo to tu bude zlý.“
„To já vím! Proto se tě ptám, pitomče!“
„Uklidni se. K panice není důvod –“
„Že není?“
Rychlej Ben si přestal obličej třít a začal se škrábat, pak dal ruce dolů a zamrkal uslzenýma očima. „Podívej, co se se mnou děje, a všechno je to tvoje vina –“
„Moje?“
„Prostě chci říct, že něčí. Ty jsi tady, takže to klidně může být i tvoje, Kale.“
„Dobře, ať je po tvým. Ještě jsi mi neodpověděl.“
„A jsi ty?“ opáčil čaroděj.
„S ní? Nevím, a v tom je ta potíž.“
„Já taky nevím. Je těžký si ji oblíbit, skoro stejně těžký, jako ji nesnášet, protože když se ohlídneš, tak ani s jedním se nedá nic dělat, správně?“
„Co říkáš, nedává smysl, Rychlej.“
„No a?“
„No tak to nevíš a já taky ne. Nevím, jak ty, ale já nesnáším, když něco nevím,“ bručel Kalam. „Dokonce nesnáším, když ty něco nevíš.“
„To je proto, že tě tehdy Laseen přesvědčila, aby ses přidal na její stranu. Šel jsi ji zabít, pamatuješ? A ona tě obrátila. Ale teď jsi tady, s pobočnicí, a vracíme se zpátky k ní. Nevíš, jestli se něco změnilo, jestli se všechno nezměnilo. Jedna věc byla stát za Whiskeyjackem. Nebo i Dujekem. Je jsme znali. Ale pobočnice… prostě… není to tak samozřejmý.“
„Děkuju, Rychlej, že jsi zopakoval všechno, co jsem ti tu právě povídal.“
„Nemáš zač. Už jsme skončili?“
„Promiň, zase si potřebuješ převlíknout spodky?“
„Ty ani netušíš, co se chystáme udělat, Kale. Radím ti, abys zítra ráno přišel sem, zavřel oči a čekal. Čekal a čekal. Nehýbal se. Ani se nezkoušel pohnout. Možná to bude trochu házet a možná na tebe popadají ty žoky. Vlastně by tě to mohlo rozmáčknout jako komára, tak bude lepší, když zůstaneš nahoře. Ale se zavřenýma očima. Dokud ti neřeknu, abys je otevřel.“
„Já ti nevěřím.“
Velemág se zamračil. „No dobře. Možná se tě snažím vyděsit. Ale bude to drsný. To je pravda pravdoucí. A Šumař na Silandě si vyzvrací vnitřnosti.“
Když si to Kalam představil, usmál se. „To mě těší.“
„Mě taky.“
* * *
Jako příliv srážející se s prudkým tokem, se na všech stranách zvedaly stěny bílé, zpěněné vody. Silanda se vrhla do víru masivní brány. Za portálem byla obloha ocelová, stříbrná a šedá, shluk atmosférických křečí, a jako by se měla každou chvíli zřítit a rozdrtit dvě desítky lodí, které již propluly skrz. Když se Flaška rozhlédl, připadalo mu všechno špatně. Před chvílí byla jejich válečná loď jen kabel za Zuřivým vlkem a teď byla vlajková loď třetinu lígy daleko. Pod hradbou mraků a mezi vysokými vlnami vypadala jako dětská hračka.
Vedle Flašky se krčil Šumař, zuby nehty se držel zábradlí a vyplivoval zbytky snídaně. Bylo mu tak špatně, že ani nenadával, tak bídně, že ani nevzhlédl –
Což bylo nejspíš dobře, usoudil Flaška. Všude kolem něj zvraceli mariňáci a námořníci na korábu, převalujícím se v jejich brázdě, křičeli na pokraji paniky.
Loď se zvedala na obrovské vlně a Gesler začal pískat na tu svou zatracenou píšťalku. Flaška málem zaječel, protože záď Zuřivého vlka se najednou zvedala přímo před nimi. Otočil se. Kouzelná brána byla v dálce, běsnící ústí zaplněné loděmi – které propluly skrz, poskočily a byly těsně za Silandou.
Do Propasti! My tady skoro lítáme!
Na pravoboku se z bíle lemovaného obzoru vysypaly ledovce – hotová stěna ledu. Na levoboku se objevilo větrem zmítané pobřeží, ohýbající opadavé stromy – duby, planiky – a občasné shluky bílých borovic, jejichž vysoké kmeny se kývaly s každým prudkým náporem větru sem a tam. Mezi flotilou a břehem plavali tuleni, pohupovali se na vlnách a povalovali se na kamenitých plážích.
„Flaško,“ zakrákal Šumař, aniž by vzhlédl, „pověz mi nějakou dobrou zprávu.“
„Jsme za bránou, seržante. Je to drsný a zřejmě jsme na moři plným ledovců, který se blíží z pravoboku – ne, to věci ani zdaleka nevystihuje, myslím, že jsme jim utekli. Vsadím se, že už proplula celá flotila. Bohové, ty zánický katamarány vypadají, jako by na tohle byly stavěný. Šťastní mizerové. V každým případě se povídá, že v tyhle říši nebudeme trčet dlouho – seržante.“
Šumař se ale plazil směrem k průlezu do podpalubí.
„Seržante?“
„Já říkal dobrou zprávu, Flaško. Jako že všichni vzápětí přepadneme přes okraj světa. Něco takovýho.“
„Aha, no, jsou tu tuleni!“ volal voják za mužem plouzícím se po palubě.
* * *

Za noci zelené bouře daleko na severu vklouzly do přístavu města Malaz čtyři malazské dromóny. Vlajky na stěžních ukazovaly, že patří k Jakatakanské flotile, jejímž úkolem bylo hlídkovat v mořích od ostrova Malaz na západ k ostrovu Geni a k Rohu na pevnině. Před několika měsíci došlo ke srážkám s nějakou neznámou flotilou, ale vetřelci byli zahnáni, i když za jistou cenu. V plné síle měla Jakatakanská flotila sedmdesát dva dromóny a šestnáct zásobovacích lodí. Povídalo se, že v šarvátkách s cizími barbary bylo jedenáct dromónů ztraceno, ačkoliv Banaschar tušil, že čísla jsou buď přehnaná nebo – ve shodě s přístupem minimalizace říšských ztrát – zcela opačná. Pravdou ovšem bylo, že už nevěřil skoro ničemu bez ohledu na zdroje.
Kurník byl plný a hosté chodili dovnitř a ven, aby se podívali, co se děje na obloze na severu – kde nebyla vůbec žádná noc – a vraceli se s dalšími zprávami, které vyvolaly další exodus. A tak pořád dokola.
Banaschar si toho pobíhání nevšímal – jako psi na stezce, běhající od pána k domu a zpět k pánovi. Bylo to nekonečné a hloupé.
Ať se tam dělo cokoliv, bylo to daleko za obzorem. Přesto neochotně přiznával, že to je velké. Jenže to bylo tak daleko, že rychle ztratil zájem, přinejmenším po prvním džbánku piva. V každém případě čtyři dromóny, jež právě dorazily, přivezly dvě desítky trosečníků. Našli je na odlehlém skalním ostrově jihozápadně od Rohu (Banaschara napadlo, co tam vlastně dromóny pohledávaly), naložili je a přepravili do Malazu na čtyřech lodích prohrávajících bitvu s nabíráním vody. Právě této noci se trosečníci vylodili ve slavném městě Malaz.
Nález trosečníků sice nebyl nijak mimořádný, ale tihle byli zajímaví, protože dva z nich byli Malažané. Ostatní…
Banaschar zvedl hlavu od poháru a zamračil se na nyní pravidelného partnera vrchního seržanta Bravena Zuba a pak na nově příchozí, natěsnané kolem dlouhého stolu vzadu. Bývalý kněz po nich nevrhal pohledy sám, nicméně trosečníky hovor s kýmkoliv jiným očividně nezajímal a mezi sebou toho taky moc nenamluvili.
Oba Malažané měli tichou, utrápenou opici. Ostatní moc nepili – sedm se jich dělilo o jednu láhev vína. Podle Banaschara to bylo hromsky nepřirozené. Což samo o sobě zas nebylo nijak překvapivé, že? Těch sedm byli Tiste Andii.
„Jednoho z těch dvou znám, víš," zabručel Braven Zub.
„Cože?"
„Z těch Malažanů. Viděli mě. Předtím, jak přišli. Jeden z nich zezelenal. Podle toho jsem ho poznal."
Banaschar frkl. „Většina veteránů, kteří sem přijdou poprvý, zezelená, když tě uvidí, Bravene Zube. Někteří dokonce pokaždý. Mimochodem, jakej je to pocit? Vyvolávat hrůzu v každým, koho jsi kdy cvičil?"
„Skvělej. Kromě toho to nedělaj všichni, co jsem cvičil. Akorát většina z nich. Jsem na to zvyklej."
„Tak co kdybys ty dva přitáhl sem? Poslechneme si jejich příběh – co ve jménu mistra Kápě dělají se zatracenýma Tiste Andii? Samozřejmě s tím, jaká venku panuje nálada, je vysoce pravděpodobný, že ti hlupáci nedožijou rána. Záchlumčani, Sedmiměsťani, Korelriové, Tiste Andii – všichni cizinci. A dav má čumák zvednutej a chlupy zježený. Tohle město se chystá vybuchnout."
„Tohle jsem v životě neviděl," zamumlal Braven. „Tu šílenou nenávist. Stará říše taková nikdy nebyla. Hrome, byla právej opak. Rozhlídni se kolem sebe, Banaschare, jestli dokážeš vidět dál než na ten chlast před sebou, a uvidíš to. Strach, paranoia, uzavřená mysl a vyceněný zuby. Když si dneska nahlas postěžuješ, skončíš rozsekanej na kusy v nějaký uličce. Takový to nikdy nebylo, Banaschare. Nikdy."
„Přitáhni sem jednoho."
„Ten příběh jsem už slyšel."
„Vážně? Nesedíš náhodou celej večír tady se mnou?"
„Ne, byl jsem tam skoro celý zvonění – ani sis toho nevšiml – ani tě nenapadlo se kouknout. Jsi jako velká mořská houba, Banaschare, a čím víc do sebe naleješ, tím větší máš žízeň."
„Někdo mě sleduje."
„To říkáš pořád."
„Chtějí mě zabít."
„Proč? Můžou klidně zůstat sedět na zadku a počkat, až to za ně uděláš ty sám."
„Jsou netrpěliví."
„Ptám se znova, Banaschare, proč?"
„Nechtějí, abych se k němu dostal. K Tayschrennovi, víš. Všechno je to o tom, jak je Tayschrenn zavřenej v Posměvákově tvrzi. Oni přinesli cihly, ale maltu namíchal on. Musím s ním mluvit a oni mě nenechají. Jestli se o to jenom pokusím, zabijou mě." Divoce zamával ke dveřím. „Když teď půjdu ven a zamířím ke Schodům, je po mně."
„To tvoje zatracený tajemství, to tě zabije, Banaschare. To tě zabíjí právě teď."
„Ona mě proklela."
„Kdo zas?"
„D'rek, kdo jinej. Červ v mým břiše, v mým mozku, požírá mě zevnitř. Tak co je to za příběh?"
Braven Zub se poškrábal ve štětinách pod krkem a opřel se. „Mariňáckej rekrut Blátomet. Zapomněl, jak se jmenoval původně. Blátomet jsem ho pojmenoval já. Samozřejmě sedí. Vždycky sedí. Je ale tvrdej, přežije všechno, a dnešní noc je toho důkazem. Ten druhej se jmenuje Gentur. Kanéšan, myslím – není jeden z mejch. Na každej pád ztroskotali po bitvě se šedivejma barbarama. Skončili na Driftu Avalii, kde to začalo bejt hnusný. Ti barbaři zřejmě celou dobu hledali Drift Avalii. No a tam žili Tiste Andii, a než stačil někdo plivnout, došlo k boji mezi nima a barbarama. Ošklivý bitvě. Blátomet a ostatní najednou bojovali po boku Tiste Andii ještě s někým jménem Poutník. Zkrátka, Poutník jim řekl, ať všichni odejdou, přej se o ty barbary postará sám a ostatní mu akorát zavazej. A tak odešli. Akorát že je zasáhla ta pitomá bouřka, a ti, co zbyli, skončili v atolu, kde celý měsíce pili kokosový mlíko a jedli škeble." Braven Zub se natáhl pro korbel. „A to byl Blátometův příběh, když byl střízlivěj, což už není. Mě teda zajímá ten Poutník… jak ho Met

popisoval, bylo mi na něm něco povědomýho, na tom, jak bojoval – každýho zabil rychle a ani se nezapotil. Škoda že nešel s ostatníma.“
Banaschar na něj zíral. O čem to ten chlap mluví? Ať to bylo cokoliv, mlel pořád dál. Rychlé putování? Metání a bojování s barbary. Ten chlap je namol. Jen nesrozumitelně blábolí. „Co teda Met říkal?“
„Právě jsem ti to povídal.“
„A co ti Tiste Andii, Bravene Zube? Zabijou je –“
„Nezabijou. Vidíš toho nejvyššího, toho s těma dlouhejma bílejma vlasama? Jmenuje se Nimander Golit. A ta hezká ženská vedle něj, to je Phaed, jeho první dcera. Všech sedum jsou bratranci a sourozenci, ale vede je Nimander, páč je nejstarší. Nimander říkal, že je prvním synem Syna.“
„Cože?“
„Syna noci, Banaschare. Víš, kdo to je? To je Anomander Dlouhý vlas. Koukni se na něj, všichni jsou z jeho rodu – většinou vnuci, až na Nimandera, kterej spoustu z nich zplodil, ale ne všechny. Někdo možná nenávidí cizince, ale opravdu si myslíš, že bude někdo tak blbej, aby šel po štěňatech Anomandera Dlouhý vlas?“
Banaschar se pootočil a zadíval se na Tiste Andii. Zamrkal a potřásl hlavou. „Ne, pokud nechce spáchat sebevraždu.“
„O tom ty víš úplně všechno, co?“
„Takže jestli je Anomander Dlouhý vlas jejich otec, kdo je matka?“
„Aha, takže nejsi úplně slepej. Vidíš to, že jo? Nemají všichni stejnou matku. A jedna z matek ani nebyla Tiste Andii, co? Koukni na Phaed –“
„Vidím jí jenom temeno.“
„Nevadí. Já si ji prohlídl a zeptal jsem se jí to samý, na co ses ptal ty mě.“
„Na co?“
„„Kdo byla tvoje matka.““
„Moje?“
„A ona se usmála – a já skoro umřel, Banaschare, a mluvím vážně. Skoro jsem umřel. V mozku mi praskaly cévy, málem jsem upadl a umřel. No, řekla mi to a nebylo to tisteandijský jméno, a podle toho, jak vypadá, bych řekl, že je z druhý půlky člověk, ale zase ne tak docela, i když kdo se v tom má vyznat, že.“
„Já teda ne. Tak jak se jmenovala?“
„Paní Závist, která poznala samotnýho Anomandera Dlouhý vlas a pomstila se mu tak, že si za milence vzala jeho syna. Hnusný, co? Ale jestli byla aspoň trochu jako tady Phaed, s tím úsměvem, tak je závist jediný slovo – pro všechny ostatní ženy na světě. Bohové pod náma… Banaschare, co se děje? Teď vypadáš vážně špatně. To pivo není tak zlý, aspoň ne jako to, co jsme měli včera večír. Hele, jestli hodláš něco vysypat na talíř, tak tady žádnej talíř není, jasný? A prkna jsou zkroucený, a to znamená, že mi to poteče na nohy, a to mě pořádně namíchne – pro mistra Kápě, člověče, nadechni se konečně!“
* * *
Muž, kterého Banaschar nazýval Cizinec, se opíral o poškrábaný, špinavý barový pult a opatroval si láhev malazského tmavého, které mu zachutnalo i přes vysokou cenu. Slyšel, jak se bývalý kněz a vrchní seržant dohadují u stolu za ním, což poslední dobou bylo běžné. Říkal si, že jindy by se k nim připojil, bavil by se zábavným – byť občas smutným – představením.
Ale ne dnes večer.
Ne, když vzadu seděli oni.
Potřeboval přemýšlet. Potřeboval se rozhodnout, a se záchvěvem strachu cítil, že v tom rozhodnutí je celý jeho osud.
„Kurníku, dej sem ještě jedno tmavý, ano?“
* * *
Karaka Utopená krysa jako by se chtěla v nestálém odlivu utrhnout od kamenného mola jižně od ústí řeky. Vydrhnutý trup, čerstvý nátěr, podivná trojúhelníková plachta a kormidelní veslo uprostřed zádi vyvolaly zvědavost nejednoho námořníka a rybáře, když kolem v posledních několika dnech proplouvali. Podle kapitána to bylo protivné, ale Oponn se stále dvojitě usmívali, a zanedlouho konečně opět vyplují. Pryč z tohoto zatraceného města, a čím dříve, tím lépe.
První důstojník Palet ležel skrčený na střední palubě, stále ještě plný modřin a boulí, které utržil včera v noci od davu opilců. Kapitán na něm na chvíli spočinul ještěřím pohledem. Byli v přístavu, připoutaní, a Hraboš dřepěl ve velkém vraním hnízdě – byl praštěný jako veverka se zlomeným ocasem – a všechno vypadalo dobře, tak dobře, až z toho měl kapitán nervy napjaté k prasknutí.
A nešlo jen o tu horečku zloby, jež postihla téměř všechny okolo – se všemi těmi kyselými řečmi o zradě a vraždění v Sedmiměstí a nyní s neoficiálním pogromem proti Záchlumčanům – navíc tu bylo všechno to ostatní.
Kartheron Krust se poškrábal ve strništi na lebce a upřel přimhouřené oči na Posměvákovu tvrz. Téměř v celé pevnosti byla samozřejmě tma. Ze strážnice nad Schody se linulo slabé světlo – to bude Lubben, starý hrbatý vrátný, pravděpodobně v bezvědomí, jak míval ve zvyku, kdykoliv byli ve tvrzi nezvaní hosté. Vlastně všichni hosté byli nezvaní, a i když před měsícem dorazila nová pěst. Aragan tu už kdysi sloužil, takže věděl, jak věci fungují nejlépe – a to znamenalo nevystrkovat nos, rozhodně ne moc vysoko nad cimbuří. Kdo ví? Aragan nejspíš sedí u té flašky s Lubbenem.
Nezvaní hosté… jako velemág Tayschrenn. Už to bylo dávno, kdy Krust trávil ve společnosti toho hada až příliš mnoho času a usilovně se snažil neudělat něco, čeho by nejspíš někdo litoval. Teda já určitě ne, možná císař. Rozhodně Tayschrenn, ale já ne. Sníval o chvíli, kdy s ním zůstane sám. Víc než chvíli by nepotřeboval. Stačilo by popadnout ten hubený krk, zmáčknout a zakroutit. Hotovo. Jak prosté. Problém vyřešen.
Jaký problém? To by se byl zeptal Kellanved tím svým protivným způsobem. A Krust by měl odpověď připravenou.

Netuším, císaři, ale určitě jeden dva budou, možná víc. Usoudil, že je to dost dobrá odpověď, třebaže Kellanved by možná nesouhlasil. Ale Tanečník ano. Cha.
„Čtyři dromóny!“ zavolal náhle Hraboš.
Krust k němu vzhlédl. „Jsme v přístavu! Co jsi čekal? A konec, Hraboši, už žádný posílání jídla nahoru – teď laskavě slezeš dolů!“
„Blíží se od severu, kapitáne. Na stěžních… se něco stříbrně třpytí…“
Krust se zamračil ještě víc. Byla sice tma, ale Hraboš se nikdy nemýlil. Stříbro… to není dobré. Ne, to je hrozné.
Přistoupil k Paletoví a strčil do něj. „Vstávej. Pošli zbytek posádky do skladišť – je mi jedno, kdo je hlídá, uplať ty neřády. Chci, aby byla loď naložená, a vyběhneme odsud jako třínohý krab.“
Muž k němu vzhlédl mžourajícíma očima. „Kapitáne?“
„Copak ti vyrazili mozek z hlavy, Paletě? Blíží se potíže.“
První důstojník se posadil a rozhlédl se kolem sebe. „Stráže?“
„Ne, mnohem větší potíže.“
„Jako co?“
„Jako císařovna, pitomče.“
Palet okamžitě vyskočil. „Zásoby, ano, pane. Už jsme na cestě!“
Krust se za ním díval, jak spěchá pryč. Posádka byla opilá. Smůla pro ně. A taky měli vážně podstav. Byl to špatný nápad, potápět se v zálivu, když šel starý Špunt ke dnu, se všemi těmi žraloky. Tehdy ztratili čtyři dobré námořníky. Dobré námořníky, špatné plavce. Legrační, jak to obvykle jde ruku v ruce.
Znovu se rozhlédl kolem sebe. Zatraceně, zase jsem zapomněl, co? Žádné šalupy. Vždycky se něco najde.
Čtyři dromóny už byly vidět, vplouvaly do zálivu s nejošklivější bouří, jakou kdy viděl, za zády. Vlastně to nebyla tak docela pravda – už takovou bouři jednou viděl, že? A co z toho vzešlo? Nic než spousta… tedy až na tu horu otataralu…
Vedoucí dromón – Laseenina vlajková loď Mrzena. Tři v brázdě za ní. Tři, to je spousta – koho si to s sebou přivedla? Zatracené vojsko?
Nezvaní hosté.
Chudák Aragan.

KAPITOLA DVACET DVA

Kdo tedy jsou tito cizinci se známými tvářemi?
Vynořují se z davu s lhostejnýma očima
a z rukou jim kape krev.
To, co bylo předtím skryto, maskováno obyčejností
a neškodností, jim nyní křiví obličeje odhalené
v požáru nenávisti a pod nohama se jim válejí oběti.

Kdo vedl a kdo následoval a proč se plamenům daří
v temnotě a všichni zírají, nechápající a ohromení,
když ráno vyjde slunce, na odkaz z řetězu puštěné
zášti? Zděšené kvílení mě neoklamalo. Nepohnuly mnou
protesty ze žalu. Protože já si pamatuju tu projasněnou noc,
tváře odrážející se v ohněm ozářených kalužích mé vlastní krve.

Kdo byl tedy ten cizinec se známou tváří?
Mizí v davu ve znepokojivém, chaotickém dmutí,
a krev se mi v lebce bouří a vře,
když se vrhám dolů a mařím všechny ty nevinné životy,
má nenávist k jejich slabosti je převržený kotel, přičemž
v mém vlastním se topí ten cizinec, ten cizinec…

Za úsvitu si život vezmu
Záchlumský pogrom
Kayessan

K
dyž lodice z jakatakanské vlajkové lodi přirazila k Zuřivému vlku, velitel a čtyři mariňáci rychle vyšplhali na palubu. Všichni byli Unťané, pokrytí složitou, nákladnou zbrojí. Komandant byl vysoký, s ustupující bradou a rozpačitým výrazem ve světlých vodnatých očích. Nejdřív zasalutoval admirálu Nokovi a potom pobočnici.
„Čekali jsme vás až za několik měsíců, pobočnice Tavore.“
Pěst Keneb se se založeným rukama opíral o hlavní stěžeň. Po velitelových slovech se zadíval na mariňáky. A to mají parádní výstroj? A pak si všiml jejich nenávistného, opovržlivého výrazu, když jim zrak padl na Nila a Nether. Keneb se rozhlédl a zaváhal.
„Vaše jméno, komandante?“ zeptala se pobočnice.

Lehká úklona. „Omlouvám se, pobočnice. Jsem Exent Hadar z rodu Hadarů v Untě, prvorozený –“
„Znám tu rodinu,“ přerušila ho Tavore ostře. „Komandante Hadare, pověžte svým mariňákům, ať si okamžitě dají pohov – jestli uvidím ještě jednu ruku nedbale se dotýkající jílce, můžou zpátky na vaši loď plavat.“
Komandant zalétl bledýma očima k admirálu Nokovi. Starý pán mlčel.
Keneb se uvolnil – už chtěl z těch pitomců stáhnout kůži. Pobočnice Tavore, tobě nic neujde. Nikdy. Jak to, že mě pořád překvapuješ? Ne, špatná otázka – proč mě to ještě překvapuje?
„Znovu se omlouvám,“ řekl Hadar, a když pokynul svým strážím, byla jeho nejistota zřejmá. „Došlo k několika, ehm, odhalením –“
„Týkajícím se čeho?“
„Záchlumské spoluviny při povraždění Pormqualovy věrné armády u Arénu, pobočnice.“
Keneb na něj ohromeně zíral. „Spoluviny?“ Chraptěl, skoro nedokázal promluvit.
Pobočnice se zatvářila zle, ale jako první promluvil admirál Nok. „Co je to za šílenství, komandante Hadare? Věrnost a oddanost Záchlumčanů byla a zůstává bez poskvrnky.“
Pokrčení ramen. „Jak jsem říkal, admirále. Odhalení.“
„Zapomeňte na to,“ štěkla pobočnice. „Komandante, proč hlídkujete v těchto vodách?“
„Císařovna rozkázala, abychom rozšířili oblast hlídkování,“ odpověděl Hadar, „ze dvou důvodů. Hlavně došlo k nájezdům neznámých černých válečných lodí. Zatím jsme se s nimi střetli šestkrát. Původně mágové na našich lodích nedokázali vzdorovat kouzlům, jaké používaly černé lodě, a proto jsme utrpěli ztráty. Od té doby jsme však zesílili počet i kvalitu našich kádrů. Zrušení kouzel v boji síly značně vyrovnalo.“
„Kdy došlo k poslednímu střetu?“
„Přede dvěma měsíci, pobočnice.“
„A druhý důvod?“
Další nepatrná úklona. „Zastavit vás, pobočnice. Jak jsem ale říkal, ještě nějakou dobu jsme vás nečekali. Kupodivu vaše současná přesná pozice přišla přímým rozkazem od samotné císařovny před čtyřmi dny. Není třeba říkat, že s tím nezvyklým vichrem jsme měli co dělat, abychom to sem stihli včas.“
„Včas na co?“
Další pokrčení. „Jak se ukazuje, na setkání s vámi. Je zřejmé,“ dodal blahosklonně, „že císařovna váš předčasný příjezd zachytila. V takovýchto věcech je vševědoucí, což se dá samozřejmě čekat.“
Keneb pozoroval pobočnici, promýšlející nejnovější vývoj událostí. Nakonec řekla: „A vy nás máte doprovodit do Unty?“
„Ne, pobočnice. Mám vám vyřídit, že máte změnit kurs říšské flotily.“
„Kam?“
„Do města Malaz.“
„Proč?“
Komandant Hadar potřásl hlavou.
„Povězte mi, jestli to víte, kde je nyní císařovna?“
„Myslím, že v Malazu, pobočnice.“
* * *
„Vidíš toho mariňáka nalevo?“ šeptl Kalam.
„Co je s ním?“ opáčil Rychlej Ben s pokrčením ramen.
„Je to Spár.“
Stáli na přední nástavbě a sledovali dění dole. Vzduch byl svěží, teplý a moře překvapivě klidné i přes silný vítr. Příliš se to podobalo ráji, usoudil asasín, po třech divokých dnech strávených v syrové, chaotické chodbě Togga a Fanderay. Lodě flotily, vyjma těch zánických, dostaly zabrat, zvláště koráby. Naštěstí se žádná nepotopila a neztratili ani jediného námořníka či mariňáka. Žel, několik desítek koní si zlámalo v bouři nohy, ale to se dalo čekat, a na čerstvé maso v kotlících nikdo nežehral. Pokud bude vítr vát dál, budou u ostrova Malaz za dva dny.
Když komandant Hadar doručil zprávu, byla dojemně zřejmá jeho snaha vypadnout, a ani pobočnice, ani admirál mu v tom nehodlali bránit.
Když návštěvníci otočili lodici, ozval se za Kalamem a Rychlým Benem tichý hlas. „Slyšela jsem správně? Plujeme nyní do Malazu?“
Kalam potlačil zachvění – nic neslyšel. Zase. „Ano, Apsalar –“
Ale Rychlej Ben se polekaně otočil a teď se tvářil rozzlobeně. „Ty zatracený schody sem nahoru máme přímo pod nosem! Jak ses sem, ve jménu mistra Kápě, dostala, Apsalar? Dýcháš nám za krk!“
„Oba jste se věnovali něčemu jinému,“ odtušila Kanéšanka a malátně zamrkala mandlovýma očima. „Pověz mi, Kalame Méchare, máš nějakou teorii, proč jakatakanského komandanta doprovází agent Spáru?“
„Spoustu, ale s tebou se o nich bavit nebudu.“
Chvíli si ho prohlížela. „Ještě pořád ses nerozhodl, viď?“
Jak rád bych ji praštil. Přímo tady a teď. „Nevíš, o čem mluvíš, Apsalar. A já taky ne.“
„To nedává smysl –“
„Máš pravdu,“ štěkl Rychlej Ben. „Nedává. A teď vylez z našeho stínu, zatraceně!“
„Velemágu, mám dojem, že jsi obětí jistého nedorozumění. Ti ohaři stínu v G'danisbanu šli po tobě.“
„Využili příležitosti!“
„Jistě, pokud tomu chceš věřit. V každém případě by mělo následovat – dokonce i u někoho tak odolného vůči logice jako ty – že jsem tehdy konala. Sama. Byla to moje volba, velemágu, jen moje.“

„O čem to mluví, Rychlej?“ chtěl vědět Kalam.
Jeho přítel si však jen mlčky prohlížel ženu před sebou. Nakonec se zeptal: „Proč?“
Usmála se. „Měla jsem svoje důvody, ale teď nevidím žádný, proč bych ti je měla prozradit.“ S tím se otočila a zamířila na příď.
„Je to prostě takový, co?“ zamumlal Rychlej Ben.
„Co tím myslíš?“
„Nerozhodnutý, Kale. Všichni jsme nerozhodnutí. Ne?“ Otočil se a znovu našel pobočnici.
Asasín udělal totéž. Tavore s Nokem se spolu bavili, ale jejich slova odnášel vítr.
„Myslíš, že ona je?“ pokračoval Rychlej Ben.
Nerozhodnutá? Zřejmě nikoliv. Kalam se zaškaredil. „Malaz. Posledně jsem si tam moc zábavy neužil. Naskakuje ti husí kůže, Rychlej? Mně ano. A pořádná.“
„Všiml sis něčeho?“ optal se čaroděj. „Ten komandant – nezeptal se, proč jsou s náma zánický lodě. Ten Spár už musel podat hlášení přes chodbu Kabrňákovi nebo samotný císařovně. Takže…“
„Takže ví, že máme hosty. Proto možná nechce, abychom dopluli do Unty.“
„Jasně, Laseen je zděšená.“
Kalam zabručel. „Právě jsem si uvědomil ještě něco,“ poznamenal tiše.
„A co?“
„Pobočnice poslala válečného jezdce do svý kajuty. A nepozvala komandanta, jak měla – ne, donutila je probrat všechno tady venku. Je možný, že nechtěla, aby komandant nebo Spár viděli RunThurviana nebo s ním o něčem mluvili.“
„Není hloupá.“
„Hrajou spolu vlny, co? Rychlej Bene, co se to tu děje?“
„To zjistíme, Kale.“
„Kdy?“
„Ve chvíli, příteli,“ opáčil zamračeně velemág, „kdy přestaneme být nerozhodnutí.“
* * *
Na Silandě vylezl Šumař z podpalubí jako zchromlá krysa, rozcuchaný, bledý a umaštěný. Zahlédl Flašku a pomaloučku k němu zamířil. Flaška právě nahazoval. V moři byla hejna ryb a některé před tím, co je pronásledovalo, vyskakovaly z vody. jeden z jakatakanských dromónů se sunul kolem levoboku, co by kamenem dohodil, a zbytek oddílu se seřadil, aby se jim předvedl.
Flaška potřásl hlavou a ohlédl se po seržantovi. „Cítíš se líp?“
„Myslím. Bohové, ta příšerná říše mě zřejmě vyléčila.“
„Nevypadáš o moc líp.“
„Díky, Flaško.“ Šumař se posadil a zadíval se na zbytek oddílu. „Pro mistra Kápě!“ vybuchl. „Co tady děláte?“
Koryk, Smíška, Sépie a Smola se spojili se Smraďounem, Hrdlořezem a Nešťastem, stáli v řadě u zábradlí, dívali se na proplouvající dromón a každý držel pod levou rukou tisteandijskou hlavu.
Na Šumařův výbuch se na palubě objevili Gesler s Bouřňákem a zjišťovali situaci.
„Zamávejte jim!“ zavolal Gesler.
Vojáci poslechli a vesele mávali na vykulené námořníky a mariňáky a – jak si Flaška všiml – důstojníky.
„To je dobrý, seržante,“ ozvala se Smíška. „Jenom jsme si říkali, že ocení změnu scenérie.“
„Kdo?“
„No ty hlavy, samozřejmě.“
Pak Bouřňák proběhl na záď, kde si stáhl spodky a posadil se na zábradlí, takže mu pozadí viselo dolů. Se zavrčením se začal vyprazdňovat.
Všichni vojáci u zábradlí zírali na šíleného kaprála, ale Flaška nedokázal odtrhnout zrak od příšerně radostného výrazu uťatých hlav. Ty úsměvy – vlasec se začal vytáčet a nakonec mu vypadl z rukou, jak mu vnitřnosti sevřela náhlá nevolnost.
A vrhl se na opačnou stranu paluby.
* * *
Kapitán Laskava vydával dávivé zvuky. „To je nechutné.“
Poručík Pores kývl. „To bych řekl. Bohové, co ten chlap jedl, že z něj jde tohle?“
Na palubě se scházeli smějící se mariňáci a námořníci a všichni pozorovali šprýmy na Silandě, nyní půl kabelu před nimi. Jakatakanský dromón měli na levoboku, diváci na jeho palubě jen mlčky zírali.
„To je nanejvýš neobvyklé,“ poznamenal Pores. „Neskočili na návnadu.“
„Vypadají k smrti vystrašení,“ dodával Laskava.
„No tak si mariňáci pořídili sbírku hlav.“ Pores jen krčil rameny.
„Pitomče. Ty hlavy jsou pořád ještě naživu.“
„Cože jsou?“
„Naživu, poručíku. Mám to ze spolehlivýho zdroje.“
„Přesto, pane, odkdy jsou Malažani tak měkcí?“
Laskava si ho prohlížel jako napíchnutou ponravu. „Vaše pozorovací schopnosti jsou vážně žalostné. Ta loď je plná Unťanů. Rozmazlených urozených štěňat. Podívejte se na ty jejich pitomé uniformy. Jediné skvrny, který mají, jsou od raccích hoven, a to jenom proto, že si je racci pletou s mrtvými a nafouklými tuleni.“
„To bylo pěkné přirovnání, pane.“

„Ještě jedna taková poznámka," zavrčel Laskava, „a řeknu krejčímu, ať vám zašije pusu, poručíku. Cha, měníme kurs."
„Pane?"
„Pro mistra Kápě, co to ti pitomci dělají?"
Pores sledoval kapitánův zamračený pohled na záď jejich lodi, kde vedle sebe seděli dva těžcí pěšáci s kamašemi u kotníků. „Kdybych měl hádat, pane, tak Hanfeno a Senný přispívají svým dílem."
„Zaběhněte tam a zarazte jim to, poručíku. Ihned."
„Pane?"
„Slyšel jste mě! A chci ty dva do hlášení!"
„Zastavit je, pane? A jak to mám udělat?"
„Radím použít špunty. Tak pohyb!"
Pores odběhl.
Prosím, prosím, ať skončí, než tam dorazím. Prosím…
* * *
Rozloučení s Jakatakanskou flotilou zasáhlo všechny malazské lodě. Hromadné kálení přivolalo racky z celého okolí. Kroužili kolem lodí a s křikem se vrhali dolů. Pobočnice na palubě nezůstala dlouho, nicméně nevydala žádné rozkazy, aby to zastavila. Ani admirál Nok, i když si Keneb dobře všiml, že námořníci z dromónů a korábů se toho neúčastní. Toto gesto patřilo čistě jen Čtrnácté armádě. A možná to mělo nějakou cenu. U takových věcí se to těžko poznává.
Vítr je hnal k východojihovýchodu, a než bylo odhlášeno čtvrtzvonění, byla flotila daleko za nimi.
Objevil se válečný jezdec RunThurvian a pozoroval eskapády mariňáků na okolních lodích. Chvíli se mračil, nakonec zahlédl Keneba a přistoupil k němu. „Pane," začal, „jsem poněkud zmaten. Copak mezi mezlovskými vojáky neexistuje žádná čest?"
„Čest? Ani ne, válečný jezdce. Soupeření poskytuje životní mízu, ačkoliv v tomto případě to bylo poněkud jednostranné a důvod k tomu budete muset hledat na Silandě."
Moudré přikývnutí. „No ovšem, loď je opředená kouzly popírajícími samotný čas."
„Znáte podstatu těch kouzel, válečný jezdce?"
„Kurald Emurlahn, Tellann, Telas a zbytky toblakajských čar, ačkoliv v tom posledním případě je povaha energie… nejistá. Ovšem," dodal, „na tom není nic neobvyklého. Mezi starodávnými Toblakaji – podle našich vlastních dějepisců – se občas objevili jedinci, válečníci, kteří se stali jakousi chodbou sami o sobě. Taková moc se různí v účinnosti a zdá se, že toto nadání vycházející z krve v posledních pokoleních toblakajské civilizace sláblo. V každém případě, jak jsem říkal, na Silandě se drží reziduum. Toblakajské. Což je poměrně zajímavé, protože se věří, že tato obří rasa vyhynula."
„Prý existují zbytky," poznamenal Keneb, „ve Fennských horách na severu Quon Tali. Primitivní, samotářské…"
„Ano," přitakal RunThurvian, „jsou známé příklady míšenců, pochopitelně oslabených. Trellové, kupříkladu, a kmen známý jako Barghastové. Neznají svou bývalou slávu, jak jsi podotkl. Pěsti, smím se na něco zeptat?"
„Zajisté."
„Pobočnice Tavore. Zdá se, že její vztah k císařovně začal být poněkud napjatý. Hádám správně? Vzhledem k tomu, co nás čeká, je to znepokojivá zpráva."
Keneb odvrátil zrak a odkašlal si. „Válečný jezdče, nemám tušení, co nás čeká, i když vy zřejmě ano. Co se císařovny týče, neumím si představit, co by mohlo zapříčinit vzájemnou nedůvěru. Pobočnice je rukou císařovny. Prodloužením Laseeniny vůle."
„Císařovna tudíž nebude chtít tu ruku useknout, správně?" poznamenal RunThurvian. „To rád slyším."
„Dobře… proč?"
„Protože," odpověděl válečný jezdec již na odchodu, „vaše Čtrnáctá armáda nebude stačit."
* * *
Pokud se může dřevo vyčerpat neustálou námahou, potom byly lodě říšské flotily druhé noci dvě zvonění od ostrova Malaz na samé hranici výdrže. Vítr náhle utichl, ochladilo se a lodě jako by podklesly, posadily se hlouběji do vln. Místo horkého, suchého vichru vál jen slabý vánek.
Kalam Méchar neklidně přecházel po palubě. Neměl chuť k jídlu a vnitřnosti měl stažené. Když od soumraku už potřicáté mířil na záď, objevil se vedle něj Rychlej Ben.
„Laseen na nás čeká," hlásil. „A Tayschrenn je tam taky, jako štír pod kamenem. Kale, cítím…"
„Já vím, příteli."
„Jako tenkrát před Dřevnovem."
Obrátili se a pomalu kráčeli na příď. Kalam se škrábal ve vousech. „Tehdy jsme měli Whiskeyjacka. A Dujeka. Ale dnes…" Tiše zavrčel a pohnul rameny, aby uvolnil napětí.
„To jsem tě neviděl dělat už hodně dlouho, Kale, to s těma ramenama."
„Jo."
„To jsem si myslel." Velemág si povzdechl a popadl asasína za ruku. Ze šera se před nimi kdosi vynořil. Pobočnice. „Velemágu," řekla tichým hlasem, „chci, abyste chodbou přešel na Silandu."
„Teď?"
„Ano. Je to problém?"
Kalam cítil přítelův neklid a odkašlal si. „Pobočnice, říšský velemág Tayschrenn je, ehm, přímo před námi."
„Nezkoumá okolí, nebo ano, Rychlej Bene?"
„Ne. Jak to víte?"
Tavore otázku přešla. „Chodbou, okamžitě, velemágu. Vyzvednete Šumaře a vojáka jménem Flaška. Sdělte seržantovi,

že nadešel čas.“
„Pobočnice?“
„Na hru. On už bude vědět. Potom se všichni tři vrátíte sem a přijdete za mnou do kajuty s Kalamem, pěstí Kenebem, T’jantar a Apsalar. Máte na to čtvrtzvonění, velemágu. Kalame, vy se mnou pojďte hned, prosím.“
Jedna ze Šumařových her. Bohové pod námi, hra.’
* * *
Do Flašky někdo šťouchl nohou. Voják zabručel a ještě v polospánku se posadil. „To jsi ty, Smíško? Teď ne…“ Ale ne, nebyla to Smíška. Srdce ho probudilo divokým rytmem. „Aha, velemág, ehm. Ehm. Co se děje?“
„Vstávej,“ sykl Rychlej Ben. „A potichu, mor na tebe.“
„Pozdě,“ zamumlal Koryk v pokrývkách opodál.
„Raději ne, vojáku,“ zavrčel čaroděj. „Ještě jeden zvuk, a vrazím tvou hlavu dalšímu vojákovi do zadku.“
Kdosi zvedl hlavu. „To by byl lepší vejhled, než mám teď… pane.“ A zase si lehl.
Flaška se vyškrábal na nohy. Třásl se zimou, a přitom byl zpocený.
A uviděl za velemágem Šumařův mrzutý obličej. „Seržante?“
„Jen pojď s náma na záď, Flaško.“
Trojice překračovala vojáky spící na střední palubě.
Flaška si uvědomil, že ve vzduchu je jakýsi zvláštní pach. Známý, a přece… „Seržante, neseš ten svůj balíček?“
„Ty a ta tvoje prašivá krysa,“ zahuhlal Šumař. „Věděl jsem to, ty neřáde jeden prolhaná.“
„To já ne,“ začal Flaška a zase umlkl. Bohové pod námi, to bylo chabé i na mě. Zkus něco lepšího. „Jen se na sebe podívej, seržante. Tvoje oříznutá kostka, to jsem já.“
„Cha, kde už jsem to jenom slyšel, co, Rychlej?“
„Ticho, oba. Půjdeme. Chyťte opasky…“
Flaška zamrkal a zjistil, že stojí na jiné lodi a přímo před sebou má schůdky. Propast mě vem, to bylo rychlé. Rychlé a… děsivé. Rychlej Ben na ně mávl, ať jdou za ním, seběhl po schůdcích, prošel do chodby a po třech krocích zaklepal na dveře nalevo. Ty se okamžitě otevřely.
T’jantar očima, po nichž měla jméno, přelétla trojici namačkanou v úzké chodbičce a couvla.
Pobočnice stála za svou židlí u stolu s mapami, ostatní seděli. Flaška si je vykuleně prohlížel. Pěst Keneb. Apsalar. Kalam Méchar.
Šumař tiše zasténal.
„Seržante,“ řekla pobočnice, „máte tu své hráče.“
Hráče? Ach. Ach ne.
* * *
„Vážně si nemyslím, že je to dobrej nápad,“ bránil se seržant. „Možná,“ připustila pobočnice.
„Souhlasím,“ řekla T’jantar. „Nebo spíš moje účast… jako hráče. Jak už jsem říkala, Tavore –“
„Nevadí,“ přerušila ji pobočnice a vytáhla prázdnou židli naproti té vyhrazené pro Šumaře. Posadila se po Kenebově levici a stáhla si rukavičky. „Vysvětlete, prosím, pravidla.“
Šumař vrhl bezmocný, zoufalý pohled na Kalama a Rychlýho Bena, ale oni se mu odmítli podívat do očí a očividně byli značně znepokojení. Potom se pomalu vydal k poslední židli a usadil se. „Je to tak, pobočnice, že žádný pravidla nejsou, akorát ty, co vymejšlím během hry.“
„Dobře. Začněte.“
Šumař se poškrábal v prošedivělých vousech, oči upřené na T’jantar, sedící nalevo vedle pobočnice, přímo naproti Keneba. „Tohle je váš balíček,“ řekl, vytáhl ho a položil na stůl. „Jsou v něm nový karty.“
„To znamená co?“ chtěla vědět mladá žena.
„Jenom tohle. Kdo ve jménu mistra Kápě jste?“
Pokrčení ramen. „Sejde na tom?“
Kalam Méchar po Kenebově pravici zabručel. Za asasínem, na stejné straně a nalevo vedle Šumaře, seděla Apsalar. Flaška byl vpravo od seržanta a vedle něj velemág. Jediný, kdo sem opravdu nepatří, jsem já. Kde je Blistig? Nok? Temul, Nil a Nether?
„Poslední možnost,“ sdělil Šumař pobočnici. „Můžeme to zarazit teď –“
„Začněte, seržante.“
„Flaško, dones nějaký víno.“
„Seržante?“
„První pravidlo. Víno. Každej dostane skleničku. Až na rozdávajícího, ten má rum. Mazej, Flaško.“
Mladý voják vstal a Šumař posbíral karty. „Hráč po pravici rozdávajícího musí při prvním kole nalejvat.“ Hodil kartu lícem dolů a ta se sklouznutím zastavila před Rychlým Benem. „Velemág má poslední kartu. Poslední karta se dává první, ale ukazuje se až nakonec.“
Flaška se vrátil se sklenkami. První postavil před pobočnici, pak to vzal přes T’jantar ke Kenebovi, Rychlýmu, Kalamovi, Apsalar, Šumařovi a poslední postavil před svou židli. Když se vrátil se dvěma džbánky, s vínem a falarským rumem, Šumař zvedl ruku a zarazil ho. Rychle rozházel karty podle pořadí, v jakém Flaška skládal skleničky.
Osm karet lícem nahoru vytvořilo hrací pole a Šumař si přivolal Flašku s rumem. „Rozdávající má Vojáka dómu života,“ začal s výkladem, „ale je hořkosladký, je určený jenom jemu, vzhledem k tyhle pozdní hodině. Prázdná židle dostává Tkadlenu života, která se potřebuje vykoupat, ale to nikoho nepřekvapuje. Takže pro začátek máme dva životy.“ Flaška mu nalil rum. „A proto se Kalam kouká na nezadanou. Obelisk, Spící bohyně – máš obrácený pole, Kale, je mi líto, ale nedá se s tím nic dělat.“ Hodil do sebe rum a natáhl ruku se skleničkou, čímž vyrušil Flašku při nalévání vína ostatním.

„Apsalar má Asasína dómu stínu, což není divu. Je to jediná karta, kterou dostane –“
„Chceš říct, že vyhrávám?“ zeptala se a jízlivě zvedla obočí.
„A taky prohráváš. Hezkej tah, takhle mě vyrušit, chytáš se. Teď budou všichni držet zobák, pokud někdo nechce napínat síly.“ Vypil druhou skleničku. „Chudák Rychlej Ben, má na krku Zabijáka života, a to znamená, že je v průšvihu, ale ne v tom, ve kterým si myslí – v jiným průšvihu. Teď T'jantar, ta se svou kartou otevírá hru. Trůn, a pořád se mění. Takže to je klíčová karta –“
„Co je klíčová karta?“ zeptal se Flaška, jenž se konečně posadil.
„Zmetku – já věděl, že ti nemůžu věřit. Je to osud, samozřejmě. Dopij to víno – teď musíš pít rum. Bystrej kluk, co? Teď pěst Keneb, no, to je mi zvláštní. Pán vlků, trůnní karta dómu války, a že vypadají zlověstně – pěsti, kde se poslední dobou schovává Žrout?“
„Na Nokově lodi,“ odpověděl Keneb, zmatený a vyděšený.
„Tak to vás vylučuje ze hry, i když ještě dostanete čtyři karty, protože jsme upravili kurs a severovýchodní mys se zvedá dvě čárky na pravoboku. Za chviličku budeme nejblíž tomu skalnatýmu pobřeží, a Noková loď bude ještě blíž a Žrout skočí přes palubu. V jeskyních na útesu žijou tři jeho přátelé, a tady jsou jejich karty –“ Další tři karty sklouzly do středu stolu. „Koruna, Žezlo, Jablko. Hmm. Ty zatím necháme být.“
Keneb se začal zvedat. „Skočí přes palubu?“
„Klídek, vrátí se. Takže tu máme kartu pobočnice. Dóm války, Strážci cesty nebo mrtvých – není to jistý, tak si vyberte.“ Hodil jí další kartu, která se zastavila vedle první. „Oponn. Jak jsem si myslel. Teprve je třeba učinit rozhodnutí. Bude to táhnutí, nebo tlačení? A co to má společnýho s tímhle?“ Karta se zastavila uprostřed mezi Kalamem a Rychlým Benem – „Herold dómu smrti. Jasně nečinná a zastaralá karta, ale vidím Rezavou rukavici –“
„Co?“ vyjekl Kalam Méchar.
„Přímo před sebou. Nový pití, který Flaška ve svým opilým stavu právě vymyslel. Rum a víno – půl napůl, vojáku, dolej – sobě taky, to máš za to, že děláš tyhle ksichty.“
Keneb si přejel dlaní obličej. Vína si jen lokl, ale cítil se opilý. Je tu horko. Trhl sebou, když se před ním najednou objevily čtyři karty.
„Přadlena smrti, Královna noci, Královna života, a hele, Král v řetězech. Jako přeskakovat po kamenech přes potok, co? Čekáte, že brzo uvidíte svou ženu, pěsti? Zapomeňte na to. Vyměnila vás za jednoho untskýho šlechtice, no tohle, jestli to není Exent Hadar – vsadím se, že se na vás ani nekouknul, nejspíš proto vás ignoroval, cejtí se provinile a samolibě zároveň. Musel si ji získat tou ustupující bradou – ale koukněte se na sebe, pane, vypadáte, že se vám ulevilo, to je list, kterej nás všechny přeskočí, a i když jste byl mimo, když šlo o vyhrávání, jste zpátky, když jde o prohrávání, ale v tomhle případě vyhráváte, když jste prohrál, tak se uklidněte.“
„Doufám, še tochle nichty nevychraju,“ zamumlal Flaška.
„Ne,“ ujistil ho Šumař, „ty to máš snadný. Ona hraje a ona bere, a tak –“ Před mžourajícího vojáka dopadla karta.
„Zabiják smrti. Už můžeš usnout, Flaško, pro dnešek jsi skončil.“
Muž okamžitě zavřel oči a sklouzl ze židle. Ta se odsunula a Flaška udeřil hlavou o podlahu.
Ano, to by bylo hezké. Exent Hadar. Bohové, to je teda ženská!
„Jak se Kalam dostal od Herolda smrti k Obelisku? Podíváme se. Aha, Král dómu stínu! To je pěkně záludnej a slizkej neřád, a že vypadá nafoukaně! Přes ten pot na horním rtu – koho teďka zamrazilo? Ruce nahoru, prosím.“
Kalam, T'jantar a nakonec Apsalar se neochotně přihlásili.
„Je to tak ošklivý, jak jen to jde – teď jsou flašky na tobě, když je teď Flaška zašpuntovanej. Tahle je pro tebe, T'jantar. Panna smrti, nakolik to sedí. Jsi venku, takže klid. Kalam je mimo, ale další kartu nedostane, protože ji nepotřebuje, a já už vím, koho to tlačí a koho to táhne, a k žalozpěvu přidám jméno. Teď k horký krvi. Rychlej Ben dostává Choť v řetězech, ale je ze Sedmiměstí a právě zachránil život svý sestře, takže to není tak zlý, jak by mohlo. A vůbec, tohle je pro tebe. Kdo nám zbejvá?“
Rozhostilo se ticho. Kenebovi se podařilo zvednout hlavu, kterou měl jako z olova, a zmateně se zamračil na karty poházené po stole.
„To budu já a vy, seržante,“ poznamenala tiše pobočnice.
„Je vám zima?“ zeptal se jí Šumař a vypil další Rezavou rukavici.
„Ne.“
„Horko?“
„Ne.“
Šumař kývl a praštil s prázdnou skleničkou, aby mu Apsalar dolila víno s rumem. „Jo.“ Hodil kartu přes celý stůl. Přistála na první kartě. „Pán balíčku. Ganoes Paran, pobočnice. Váš bratr. Dokonce i studený železo, Tavore Paran, potřebuje zakalit.“ Zvedl další kartu a položil ji před sebe. „Kněz života, cha, to je dobrý. Konec hry.“
„Kdo vyhrává?“ zeptala se pobočnice, bílá jako svíce, šeptem.
„Nikdo,“ odpověděl Šumař. „To je život pro vás.“ Najednou vstal, zakymácel se a vrávoral ke dveřím.
„Zadrž!“ křikl za ním Rychlej Ben. „Mám před sebou kartu lícem dolů! Říkal jsi, že ta hru uzavírá!“
„To právě udělala,“ zamumlal seržant zápolící s petlicí.
„Mám ji obrátit?“
„Ne.“
Šumař se vypotácel na chodbu a po schůdcích vylezl na palubu. Keneb potřásl hlavou, zvedl se a podíval se na ostatní. Nikdo jiný se nepohnul. Pak Apsalar frkla, vstala a odešla. Jestli byla tak opilá, jak se Keneb cítil, nebylo to na ní znát. Rychlej Ben s Kalamem ji po chvíli následovali. Flaška pod stolem chrápal.
Keneb si pomalu uvědomil, že pobočnice i T'jantar upřeně zírají na neotočenou kartu. S rozčileným syknutím se Tavore

nakonec natáhla a otočila ji. Po chvíli se pozvedla a naklonila se nad stůl. „Rytíř stínu," četla. „O takové kartě jsem v životě neslyšela. T'jantar, kdo, co ty –"
„Já ne," přerušila ji T'jantar.
„Co ty ne?"
Podívala se na pobočnici. „Tavore, tuhle kartu jsem nikdy předtím neviděla a rozhodně jsem ji nenamalovala."
Obě ženy jen mlčky zíraly na podivnou kartu. Keneb se snažil zaostřit na tmavý obrázek. „To je jeden z těch Šedivců," podotkl.
„Tiste Edur," zamumlala T'jantar.
„S oštěpem," pokračoval Keneb. „Šedivec, jako ti, které jsme viděli na černých lodích…" Keneb se narovnal, točila se mu hlava. „Není mi moc dobře."
„Zůstaňte ještě chvíli, pěsti, prosím. T'jantar, co se tu právě stalo?"
Druhá žena kroutila hlavou. „Ještě jsem neviděla, že by někdo takhle vykládal karty. Bylo to… chaotické – promiň, nemyslela jsem to v tom základním smyslu. Jako když se kámen odráží soutěskou, a přece pokaždé, když narazí, trefí do černého."
„Vyznáš se v tom?"
„Moc ne. Zatím ne." Zaváhala a znovu přelétla karty vyložené na stole. „Přítomnost Oponn byla… nečekaná."
„Tlačí, nebo táhnou," poznamenal Keneb. „Někdo je v něčem nerozhodnutý, to Šumař říkal. Kdože to byl?"
„Kalam Méchar," odpověděla pobočnice. „Ale zasahuje Herold dómu smrti –"
„Herold ne," přerušila ji T'jantar, „působí jeho nečinná verze, což je podle mě důležitý detail."
Tlumený křik shora ohlásil spatření Malazského přístavu. Pobočnice se obrátila ke Kenebovi. „Pěsti, toto jsou rozkazy na dnešní noc. Budete velet Čtrnácté. Nikdo se nevylodí, kromě těch, které vyšlu jako své zástupce. S výjimkou Zuřivého Vlka zůstanou všechny lodě v přístavu – neuposlechnete žádné rozkazy ohledně zakotvení u mola či nábřeží, pokud vám neřeknu opak."
„Pobočnice, pokud se ke mně nějaký takový rozkaz dostane, bude od samotné císařovny. To ho mám neuposlechnout?"
„Špatně chápete, pěsti. Podrobnosti toho nedorozumění ponechám na vaší představivosti."
„Pobočnice, kde budete vy?"
Chvíli se na něj dívala, pak zřejmě došla k rozhodnutí. „Pěsti Kenebe, císařovna mě čeká v Posměvákově tvrzi. Nemyslím, že bude čekat až do rána, než si mě zavolá." Cosi se jí mihlo v očích. „Vojáci Čtrnácté armády se zřejmě nevracejí jako hrdinové. Nebudu jejich životy vystavovat zbytečnému riziku. Zvlášť mluvím o Záchlumčanech a chundrylských Spálených slzách. Co se Zániků týče, povaha jejich spojenectví závisí na mém rozhovoru s císařovnou. Pokud si okolnosti nevyžádají změnu, předpokládám, že o jejich rozmístění rozhodne Laseen, ale musím počkat, co řekne. Nakonec, pěsti, tu je smrtelný meč Krughava – vylodí se Zánikové a představí se císařovně, jako to udělali s námi, nebo odejdou, pokud se události nevyvinou příznivě? Chci říct, Kenebe, že to musí být jejich volba."
„A co si o tom myslí admirál Nok?"
„Shodujeme se."
„Pobočnice," řekl Keneb, „pokud bude císařovna chtít Zániky zdržet, mohlo by to skončit bitvou v Malazském přístavu. Malažan proti Malažanovi. To by mohlo začít občanskou válku!"
Tavore se zamračila. „Nic tak radikálního nečekám, pěsti."
Keneb se však nevzdával. „Odpusťte, ale podle mě to špatně chápete vy. Zánikové přísahali věrnost vám, ne císařovně."
„Tomu ona rozumět nebude," poznamenala T'jantar nečekaně rozčileným tónem. Přistoupila ke spícímu Flaškovi a kopla do něj. Voják zachrčel a zakašlal. „Vstávat, vojáku," štěkla T'jantar a navenek si nevšímala, jak se na ni pobočnice zle mračí.
Ne, hlupáku, rozhodně si toho všimla.
„Máte své rozkazy, pěsti," prohlásila Tavore.
„Ano, pobočnice. Mám toho mariňáka odtáhnout s sebou?"
„Ne. Musím si s Flaškou promluvit soukromě. Běžte, Kenebe. A děkuju, že jste dnes večer přišel."
Jsem si celkem jistý, že jsem neměl na vybranou. Ve dveřích se ještě ohlédl po kartách. Pán vlků, Přadlena smrti, Královny noci a života a Král v řetězech. Pán vlků… to musí být Zánikové.
Bohové pod námi, myslím, že to začalo.
* * *
Na hradbě Posměvákovy tvrze obrácené k přístavu stál Perel a pozoroval tmavé obrysy říšských lodí pomalu vplouvajících do klidných vod zálivu. Obrovské koráby, jako přerostlí bhederinové, a doprovodné dromóny na křídlech jako štíhlí vlci. Spár přimhouřil oči a pokoušel se rozeznat cizí lodě mezi nimi. Obrovské, se dvěma trupy… pozoruhodné. A byla jich zřejmě spousta.
Jak se sem dostali tak rychle? A jak to, že to císařovna věděla? Jedinou odpovědí na první otázky byla chodba. Ale kdo v doprovodu pobočnice by dokázal vytvořit bránu tak mocnou a velkou? Rychlej Ben? Perel si to nemyslel. Ten mizera měl rád svá tajemství a rád si hrál na slabocha i někoho mnohem nebezpečnějšího, ale ani jedno na Perela nedělalo dojem. Ne, Tavořin velemág neměl to, co bylo zapotřebí k otevření tak velkého portálu.
Zbývají ti zatracení cizinci. A to bylo skutečně znepokojivé. Možná by to mohla být příznivá chvíle na preventivní, tajnou operaci. Což by teď, když dorazila císařovna, mělo být možné. Účelné – protože nemáme tušení, koho máme mezi sebou přímo v srdci říše. Cizí námořnictvo, připlulo sem zcela volně… na dosah samotné císařovny.
Bude to rušná noc.

„Perele.“
Hlas byl tichý, ale nemusel se obracet, aby se podíval, kdo promluvil. A také věděl, že by se císařovna Laseen nesouhlasně zamračila, kdyby se k ní otočil. Staré zvyky. Ne, jenom paranoia. „Dobrý večer, císařovno.“
„Těší tě ten výhled?“
Perel se zamračil. „Dorazila. Vcelku dobře načasováno pro všechny zúčastněné.“
„Těšíš se, že ji znovu uvidíš?“
„Nějakou dobu jsem cestoval v její společnosti, císařovno.“
„A?“
„Abych odpověděl na vaši otázku, jsem… jiný.“
„Moje pobočnice nevyvolává věrnost?“
„U mě ne, císařovno. Ani u vojáků Čtrnácté armády, myslím.“
„Copak je někdy zklamala, Perele? Byť jedinkrát?“
„Y'Ghatan –“
Hlas zdánlivě bez těla ho přerušil. „Nebuď hlupák. Tady mluvíme spolu, Perele. V naprostém soukromí. Co se stalo v Y'Ghatan, nemohl nikdo předvídat. Vzhledem k tomu byly činy pobočnice Tavore správné a skutečně chvályhodné.“
„No dobře,“ zabručel Perel, vzpomínaje na noc plnou plamenů… křik z dálky, který slyšel ze svého stanu – když jsem se naštvaně a ublíženě schovával jako malé dítě. „Odhlédneme-li od faktů, císařovno, věc závisí na tom, jak se na člověka dívají ostatní.“
„Zcela jistě.“
„Pobočnice Tavore zřídkakdy vychází z něčeho – bez ohledu na to, jak je to neškodné či náhodné – bez poskvrny. Opravdu nechápu, proč tomu tak je.“
„Coltainovo dědictví.“
Perel ve tmě kývl. A zamračil se. Ach, císařovno, už chápu… „A tak je mrtvý hrdina… zbaven mužství. Jeho jméno se stává kletbou. Jeho skutky lží.“ Zatraceně, byl jsem dost blízko, abych viděl opak. „Císařovno, to nevyjde.“
„Opravdu ne?“
„Ne. Místo toho jsme pošpinění všichni. Víra a věrnost mizejí. Všechno, co nás obdarovávalo hrdostí, je poskvrněné. Malazská říše přestává mít hrdiny, a bez hrdinů se, císařovno, sami zničíme.“
„Schází ti víra, Perele.“
„V co přesně?“
„V nezdolnost civilizace.“
„Víra, kterou naznačujete, je záměrným popřením, císařovno. Odmítáním přiznat si symptomy, protože je to tak snazší. Samolibost slouží jedině rozpadu tradic.“
„Jsem možná mnoho věcí,“ podotkla Laseen, „ale samolibá tedy rozhodně nejsem.“
„Odpusťte, císařovno, tak jsem to nemyslel.“
„Ta flotila katamaránů,“ ozvala se Laseen po chvíli, „vypadá dost hrozivě. Cítíš moc, která z ní vychází?“
„Něco ano.“
„Není tedy logické, Perele, že když se spojili s pobočnicí Tavore, povšimli si u ní něčeho, co nám uniklo? Zajímalo by mě, co by to mohlo být.“
„Neumím si jejich motivy představit, císařovno, protože jsem se s nimi dosud nesešel.“
„A chtěl bys, Perele?“
Jak jsem čekal. „Popravdě, mě jejich motivy příliš nezajímají.“
„Zřejmě tě poslední dobou zajímá máloco, Perele.“
A kdo podal tuto zprávu, císařovno? Jen mlčky pokrčil rameny.
„Flotila zakotvuje v zálivu,“ řekla náhle císařovna, postavila se vedle Perela a nice v rukavicích položila na omšelý kámen. „K přístavu míří jen dvě lodě. Co si myslí, vydat takové rozkazy? A možná důležitější je, proč je admirál Nok nezrušil – nakonec signální vlajky jsou osvětlené. Rozkaz si nebylo možné splést.“
„Císařovno, pro takovou flotilu není v celém přístavu dost kotvišť,“ namítl Perel. „Je možné, že lodě budou přistávat v určitém pořadí –“
„Ne.“
Mlčel, ale pod šaty cítil studený pot.
„Její první tah,“ šeptla císařovna a z jejího hlasu zaznívalo cosi jako vzrušení – či zlé uspokojení.
Korouhvička na vrcholku věže za nimi zakvílela a Perel se zachvěl. V noci, kdy nevane vítr… Zadíval se na město a pochodněmi ozářené ulice. Jiskry do troudu, zpráva o příjezdu do zálivu se žene od úst k ústům, dychtivá jako chtíč. Záchlumčané se vrátili, a teď se sejdou davy… probudí se zuřivost.
Císařovno – potřebuješ ty lodě dostat blíž, potřebuješ rychle vymezit hranice. Potřebuješ, aby se oběti vylodily, aby plameny zaburácely.
Laseen se obrátila. „Pojď se mnou.“
Zpátky podél strážní věžičky, přes můstek do samotné tvrze. Krok měla jistý, téměř nedočkavý. Prošla klenutým vchodem mezi dvěma zahalenými Spáry – Perel cítil, že mají otevřené chodby a z neviditelných rukou se jim valí magie. Dlouhá, špatně osvětlená chodba, dlažba zprohýbaná, jak místy sedlo podloží, protože celou pevností procházela ohromná prasklina, jednou se celé tohle zatracené místo zřítí do moře, a dobře tak. Stavitelé a mágové samozřejmě všechny ujišťovali, že taková pohroma hrozí nejdřív za půl století. Škoda.
Na křižovatce odbočila císařovna doleva – ano, vyznala se tu. Před lety tu úkladně zavraždila císaře a Tanečníka. Úkladně zavraždila. Jestli se tomu tak dá říkat. Spíš vraždě bezděčně napomohla. Prošli další nahnutou chodbou a

konečně dorazili ke dveřím do poradní síně. U nich stáli další dva Spárové. Ten nalevo se otočil a otevřel jedno křídlo dveří, aby mohla císařovna projít bez zpomalení.
Perel ji následoval. Jakmile se ocitl uvnitř, najednou zpomalil. Před sebou měl stůl ve tvaru T. Přichystaný tribunál. Čelo stolu na konci dlouhého ramene označovalo vyvýšené křeslo a skromný trůn byl obklopen již sedícími soudci, kteří však při Laseenině příchodu vstali.
Mallik Rel. A Korbolo Dom.
Perel se snažil potlačit znechucený výraz. Přímo před sebou měl opěradla tří židlí podél kratšího ramene. Zaváhal. „Kam si mám sednout, císařovno?“ zeptal se.
Laseen již zaujala místo na trůně. Zadívala se na Perela a zvedla obočí. „Perele, nečekám, že tu budeš. Nakonec jsi tvrdil, že nijak netoužíš opět vidět pobočnici, a tak tě toho břemene zbavím.“
„Chápu. Co tedy mám udělat?“
Džhistálský kněz po císařovnině pravici si odkašlal. „Čeká tě obtížný, přesto životně důležitý úkol, Perele. Je zapotřebí organizace, ano? Vyslání ruky, kterou nalezneš čekat u brány. Jedno zabití. Opilec, který navštěvuje hostinec s názvem Kurníkův Oběšenec. Jeho jméno: Banaschar. Smíš se proto vrátit do svých komnat, kde počkáš na další příkazy.“
Perel dál upíral oči na císařovnu, která neuhnula pohledem, avšak nedávala na sobě nic znát, jako by ho vyzývala, jen ať se zeptá na to, na co by se tuze rád zeptal: Copak dnes Spár přijímá rozkazy od Maelova džhistálského kněze? Od muže, kterého sem před drahnou dobou dopravili v řetězech? Věděl však, že odpovědí je samotné její mlčení. Odtrhl od ní zrak a zadíval se na Korbolo Doma. Napanský míšenec na sobě měl odznaky vrchní pěsti. Když uviděl jeho samolibý, opovržlivý výraz, zasvrběly Perela dlaně. Dva nože, mé oblíbené, pomalu odřezávají ten obličej – celý – bohové, zapomeň na to – rovnou bych mu tady vrazil nůž do krku – možná bych byl dost rychlý a možná ne. To je ten problém. Spárové schovaní v sále by mě pochopitelně složili, ale třeba nečekají… ne, nebuď hlupák, Perele. Znovu stočil oči na císařovnu a něco v jejím výraze mu prozradilo, že dokonale pochopila, po čem touží… a pobavilo ji to.
Přesto váhal. Uvědomil si, že teď je čas vyjádřit se proti tomu, co se tu chystá. Pokusit se ji přesvědčit, že si pozvala dva supy, kteří jí sedí na ramenou a neprahnou po těch, kdo budou za chvíli sedět před nimi – ne, oni chtějí trůn, vedle něhož se nacházejí. A tebe zabijou, Laseen. Tebe zabijou.
„Můžeš jít,“ zaševelil Mallik Rel.
„Císařovno,“ vypravil ze sebe Perel, „prosím, zvažte dobře, co dnes Tavore řekne. Je vaše pobočnice a na tom se nic nezměnilo. Na tom nikdo nemůže nic změnit –“
„Děkuji ti za radu, Perele,“ pronesla Laseen.
Otevřel ústa, aby ještě něco dodal, ale hned je zase zavřel. Poklonil se císařovně a odešel. A tak jsi to hodil do klína císařovně, Perele. Všechno. Zbabělce zatracená.
Ale kdo zabil Lostaru Yil? Inu, pobočnice, taková nevšímavost se ti nakonec vždycky vymstí.
Budiž. Dnešek patří jim. Korbolo Doma může klidně vyřídit jindy, ano, udělá přesně tohle. A možná i toho křenícího se kněžourského ještěra. Proč ne? Kabrňák se ztratil, možná je mrtvý. A tak bude Perel konat ve jménu říše. Ne ve jménu Laseen, ale ve jménu říše, a toto byl případ, kdy byly – jasněji než při jiných příležitostech, které ho napadaly – tyto dvě věci v rozporu. Ale jako vždycky u Spárů, jako kdysi u tebe, císařovno, volba je jasná. A nevyhnutelná.
Přes všechnu hranou odvahu mu cestou dolů na nádvoří táhl hlavou jiný hlas a nenechal se umlčet. Jedno slovo, pálící jako kyselina, jediné slovo…
Zbabělec.
Zamračeně sestupoval do spodních pater tvrze. Ruka čekala na úkol zavraždit opilého bývalého kněze. I v tomhle Perel čekal příliš dlouho. Mohl věci vynést na světlo, proniknout až k Tayschrennovi – ten neřád se doslova pohřbil, hnízdo tajných pomahačů ani nebylo zapotřebí. A, říšský velemág chtěl být nablízku dění. Jen ne být do něj zapletený.
Chudák Banaschar, pronásledovaný, popletený učenec, který si chtěl pouze promluvit se starým přítelem. Jenomže Mallik Rel nechtěl, aby Tayschrenna někdo vyrušoval. Protože náš džhistálský kněz má své plány.
Je Laseen opravdu hloupá? Přece jim nemůže věřit. Tak jaký smysl mělo umístit je do té místnosti? Chtěla vyvést Tavore z míry? Vyvést ji z míry? Spíš to bylo jako políček. Je to opravdu nutné, císařovno? Bez ohledu na Tavore, lidem jako Mallik Rel a Korbolo Dom prostě nemůžeš věřit. Oni se obrátí proti tobě, jako zmije. No vždyť taky zmije jsou!
Nebezpečí z vypouštění falešných zpráv tkví v tom, že když se ukážou až příliš úspěšné, polapí lháře ve vlastní lži, a Perel si začínal uvědomovat… jistou možnost. Aby mohlo být zničeno Coltainovo jméno, musel být povýšen jeho nepřítel. Korbolo Dom, ze zrádce v hrdinu. Nějak… ne, nechci znát podrobnosti. Laseen pak nemůže hrdinu popravit nebo aspoň uvěznit, že? Právě naopak, musí ho povýšit. Císařovno, sama ses lapila do pasti. Nemůžu uvěřit, že by sis to neuvědomovala…
Zpomalil. Ocitl se v přízemí a byl deset kroků od postranních vrátek, jimiž se dostane podél hradby na cestičku stínů vedoucí k bráně.
Co se tedy snažíš sdělit své pobočnici? V jak obrovském nebezpečí ses ocitla?Žádáš Tavore… o pomoc? A bude ona schopna, až vstoupí do sálu, rozpoznat a pochopit tvou prosbu? Pro mistra Kápě, Laseen, tohle by se mohlo opravdu ošklivě zvrtnout.
Perel se zastavil. Teď by mohl udělat, co je zapotřebí. Dojít k východní věži a vykopnout Tayschrennovi dveře. A říci tomu hlupákovi, co by měl slyšet. Mohl by –
Objevily se před ním dvě zahalené postavy. Spárové. Oba se poklonili a ten nalevo promluvil: „Spáre, dozvěděli jsme se, že náš cíl je usazen u Oběšence. V uličce za krčmou je močicí koryto, kam během noci často chodívá.“
„Ano,“ přitakal Perel, najednou unavený. „To by bylo nejlepší.“
Zakuklenci před ním čekali.

„Je toho víc?“ zeptal se Perel.
„Takovým věcem máš velet ty.“
„Jakým věcem?“
„Pane, zabíjení nežádoucích.“
„Ano. Pokračujte.“
„Jde o tohle, pane. Tento cíl nám byl určen… odjinud. Od osoby, která čeká nespornou poslušnost.“
Perel přimhouřil oči. „Ta dnešní vražda… neprovedete ji bez mého přímého rozkazu.“
„Chceme… potvrzení.“
„Copak sama císařovna nepotvrdila džhistálova slova?“
„Pane, nepotvrdila. Ona… neřekla nic.“
„Nicméně byla přítomna.“
„Byla.“
Co si z toho mám vybrat? Jenom povoluje provaz? Nebo se taky bojí Tayschrenna, takže jí udělalo radost, že může pustit Mallika Rela na Banaschara? Zatraceně! Nemám dost informací. Nebylo zbytí. „Dobře. Rozkaz je dán.“
Spárové, Malliku Rele, ti nepatří. A císařovna se… nevyjádřila. Dokud – nebo pokud – se nevrátí Kabrňák, Spárové’ jsou zřejmě mí. Taky se docela hodí, Laseen, že sis jich přivedla šest set…
Asasínové se uklonili a odešli postranní brankou.
Proč měl tedy Perel pocit, že je tu zneužíván on? A ještě horší bylo, proč mu na tom už nezáleží? Ne, to je v pořádku. Dnes v noci nepřemýšlí, jenom poslouchá. Zítra, inu, to bude něco jiného, že? Zítra rozkopnu, co zůstane. A rozhodnu, co bude třeba rozhodnout. Tady to máš, císařovno. Zítra nový mistr Spáru znovu vyčistí dům. A možná… možná to se ode mne žádá. Nebo jsi už požádala, protože ten tribunál nebyl svolán pouze kvůli pobočnici, že? Právě jsi mě postavila do velení šesti set mágů-asasínů, viď? Proč jinak by tu byli?
Pravdou bylo, že nedokázal uhádnout, o co Laseen vlastně jde, a rozhodně v tom nebyl sám. Najednou ho přepadl strach, který nechápal. Šest set…
Přiznej si to, Perele. Pobočnice nezabila Lostaru. To ty. Ty jsi ji poslal pryč a ona zemřela. A o to jde. Jenže to na věci nic nemění. Ať udělám cokoliv, nebude to znamenat žádný skutečný rozdíl. Tak ať všichni zemřou.
Perel se obrátil a zamířil do svých pokojů, kde počká na další rozkazy. Šest set vrahů… ale proti komu budou poštváni?
* * *
Hellian usoudila, že nesnáší rum. Chtěla něco jiného, ne tak sladkého, něco vhodnějšího pro svou náturu. Byla tma a prve vál vlahý, vlhký vítr, ale utichl, a přístavní hráz jako by šeptem zvala, jako dech milence zezadu na šíji.
Zuřivý vlk se dostal před ostatní lodě a Silanda jej následovala. Ale všude kolem vlhce rachotily kotevní řetězy a plavidlo pod jejíma nohama se prudce zastavilo. Hellian se zmateně rozhlížela a klela.
„Kaprále,“ štěkla.
„Jako já?“ zeptal se Truc vedle ní.
„Jako já?“ zeptal se Bezdech.
„Správně, ty. Co se to tu děje? Hele, na molech jsou vojáci a příznivci. Proč neplujeme tam? Mávají nám.“ Hellian taky zamávala, ale těžko ji mohl někdo vidět – flotila byla zcela neosvětlená. „Šero a šero,“ zamumlala, „jako bychom se plížili domů jako spráskanej pes.“
„Nebo jako kdyby už bylo hodně pozdě,“ řekl Bezdech, „a ty jsi neměla být s přítelem svý matky, zvlášť když to matinka ví a čeká na tebe se zprohýbanou pánví, jenomže občas, víš, se na tebe starší ženy vrhnou jako praštěný, a co naděláš?“
„To vůbec není takový, pitomče,“ zasyčel Truc. „Spíš jako když to je kněžova dcera, a bohové pod náma, ty zdrháš, ale takovejm kletbám neutečeš, aspoň ne těm od kněze, což znamená, že tvůj život je navěky ztracenej, jako kdyby na tom Ohnici záleželo, když stejně spí, ne?“
Hellian se obrátila a zírala do prostoru přímo mezi oběma muži. „Poslouchej, kaprále, rozhodni se, ale vlastně se radši ani nesnaž. Nezajímá mě to. Ale na něco jsem se ptala, a jestli neumíš odpovědět, tak nic neříkej.“
Oba muži si vyměnili pohledy, pak Bezdech pokrčil rameny. „Nevylodíme se, seržante,“ řekl. „Právě přišel rozkaz.“
„Copak se zbláznili? Samozřejmě že se vylodíme – právě jsme přepluli milion líg. Pět milionů. Prošli jsme ohněm a bouří a zelenýma světlama na obloze a nocema plnýma lomcování a rozbitých nosů a tou zatracenou rhizaní močí, který říkají víno. Támhle to je město Malaz a tam taky jdu, kaprále Bezci a Trucdechu, a je mi jedno, kolik rukou máš, já jdu a hotovo.“ Otočila se, došla k zábradlí, přepadla přes ně a byla pryč.
Bezdech a Truc se po sobě podívali. Hlasitě to cáklo.
„Co teď?“ chtěl vědět Truc.
„Utopila se, ne?“
„Měli bysme to někomu nahlásit.“
„Uděláme to a budeme mít vážný potíže. Nakonec jsme stáli přímo tady. Řeknou, že jsme ji strčili.“
„Ale to jsme neudělali!“
„To máš fuk. Nepokoušíme se ji zachránit, nebo ano?“
„Já neumím plavat!“
„Já taky ne.“
„Tak co třeba spustit poplach nebo něco?“
„Udělej to ty.“
„Ne, ty.“
„Možná bysme měli prostě jít dolů a říct lidem, že jsme ji hledali, ale nenašli jsme ji.“

Oba se zarazili a rozhlíželi se kolem sebe. Tmou se pohybovalo několik námořníků věnujících se námořnickým věcem.
„Nikdo nic neviděl ani neslyšel.“
„Vypadá to tak. To je dobře.“
„Vid'? Tak půjdem dolů, ano? A nikomu nic neřekneme.“
„Nikomu nic. Řekneme, že jsme ji nikde nenašli.“
„Jasně, to jsem taky myslel. Myslím nic, a myslím to, jak spadla přes palubu, tohle nic myslím.“
Za jejich zády kdosi promluvil: „Vy dva, co děláte na palubě?“
Oba kaprálové se otočili. „Nic,“ odvětili sborově.
„Jděte dolů a zůstaňte tam.“
Odběhli.
* * *
„Tři na břehu,“ hlásil naparáděný mladík s očima upřenýma na kostky ležící na zvětralém kameni.
Jeho sestra-dvojče upírala oči na vzdálenou Posměvákovu tvrz a noční vítr hladil její křiklavé hedvábí.
„Vidíš, jak se to vybarvuje?“ zeptal se bratr a sebral kostky. „Pověz mi, opravdu tušíš – aspoň trochu – jak strašně jsem se snažil během té příšerné hry zadržet naši kartu? Ještě jsem slabý, točí se mi hlava. Chtěl nás pořád vytáhnout. Bylo to hrozné.“
„Hrdinské,“ zamumlala bez otočení.
„Tři na břehu,“ zopakoval. „Jak… nečekané. Myslíš, že za to mohl ten příšerný déšť nad Otataralovým ostrovem? Tedy ten, co ještě padá?“ Vstal a připojil se k sestře.
Stáli na příhodné věži v Malazu jižně od řeky. Většina občanů města viděla zříceninu, v jejíchž spodních poschodích bydlel čaroděj, který se tvářil, že spí. Božská dvojčata známá jako Oponn měla vršek – i s výhledem – čistě jen pro sebe.
„Rozhodně to možné je,“ prohlásila sestra, „ale copak v tom nespočívá kouzlo našich her, milovaný?“ Ukázala na záliv napravo. „Dorazili. Mezi servilními smrtelníky na těch lodích panuje rozruch, zvlášť na Silandě. A ve strašidelné tvrzi naproti se probouzí hnízdo hadů. Dnes v noci nás čeká práce.“
„Ano. Tebe i mě. Táhnout, tlačit, táhnout, tlačit.“ Zamnul si ruce. „Nemůžu se dočkat.“
Najednou se k němu otočila. „Jsme si opravdu jistí, bratře, že rozumíme všem hráčům? Úplně všem? Co když se před námi jeden schovává? Jen jeden… divoký, nečekaný, tak strašný… mohli bychom mít potíže. Mohli bychom… zemřít.“
„To ten zatracený voják,“ prskl bratr. „Krást naši sílu! Ta nadutost, zmocnit se naší vlastní hry! Chci jeho krev!“
Sestra se usmála do tmy. „Á, takový oheň v hlase. Budiž. Hoď tedy kostky jeho osudu. No tak. Hoď je!“
Zadíval se na ni a zakřenil se. Otočil se a švihl rukou – kostky dopadly, odrazily se, znovu dopadly, roztočily se, sklouzly a konečně se zastavily.
Dvojčata, rychle dýchající v dokonalé shodě, se běžela podívat na výsledek. Být přítomen ještě někdo, viděl by na jejich dokonalých tvářích popletený výraz. Zamračili se, v nesmrtelných očích zmatek, a než noc skončí, přijde i čistá hrůza.
Neexistující svědek by zavrtěl hlavou. Nikdy, drazí bohové, nikdy se nezaplétejte se smrtelníky.
* * *
„Žrout a tři přátelé si hrají v jeskyni. Převtělenec s ukradeným mečem. Togg a Fanderay a zatracení trosečníci…“
Flaška, trčící od Šumařova čtení v kartách v kajutě o velikosti skříně na Zuřivém vlku, dokončoval panenku, kterou měl na klíně. Rozkazy pobočnice nedávaly smysl – ne, opravil se zachmuřeně, ne pobočnice. Tohle všechno patřilo té krásce se žlutohnědýma očima, T'jantar. Kdo ve jménu mistra Kápě vlastně je? Zapomeň na to. To jsem se sám sebe ptal už snad tisíckrát. Ale jde o ten pohled v jejích očích. Ten vědoucí pohled, jako kdyby mi pronikla rovnou do srdce. A to ani nemá ráda muže, co?
Prohlížel si panenku a mračil se ještě víc. „Tebe,“ zamumlal, „tebe jsem ještě nikdy neviděl, víš to? Ale jsi tady, se střížkem železa v pupku – bohové, to musí bolet, jak pořád řeže. Ty, pane, jsi někde v Malazu, a ona chce, abych tě našel. Celé město, víš, a mám čas do svítání, abych tě objevil.“ Panenka samozřejmě pomůže, jakmile bude ten chudák dost blízko, aby se mu Flaška podíval do očí a viděl v nich bolest vyznačenou nyní zubatými úlomky ústřicové lastury. A taky švy starých jizev na předloktí – ty měla spousta lidí, že?
„Potřebuju pomoc,“ pronesl tiše.
Shora se nesly hlasy námořníků. Loď mířila ke kotvišti a z přístavu se nesl jakýsi hlubší, vzdálenější zvuk. A ten byl… nepříjemný.
Byli jsme zrazeni. My všichni.
Za ním se otevřely dveře.
Flaška zavřel oči.
Pobočnice promluvila. „Jsme blízko. Velemág je připraven poslat vás na břeh – najdete ho v mé kajutě. Věřím, že jste připravený, vojáku.“
„Ano, pobočnice.“ Otočil se a ve tmě chodbičky, v níž stála, se jí zadíval do tváře. Rozsah pocitů se u ní projevoval pouze přimhouřením očí. Je zoufalá.
„Nesmíte selhat, Flaško.“
„Pobočnice, vyhlídky jsou špatné –“
„T'jantar říkala, že musíte vyhledat pomoc. Říkala, že víte čí.“
T'jantar, žena s těma zatracenýma očima. Jako lvice. Co to s těma očima vlastně je? „Co je zač, pobočnice?“
Tavore se obličejem mihlo něco jako soucit. „Někdo… mnohem větší, než kdysi bývala, vojáku.“
„A vy jí věříte?“
„Věřit.“ Nepatrně se pousmála. „Musíte vědět, i když jste tak mladý, Flaško, že pravdu naleznete v doteku. Vždycky.“

Ne, nevěděl to. Nechápal to. Vůbec nic nechápal. S povzdechem vstal, nacpal si panenku pod vestu, kde se mu v podpaždí usadila vedle nože. Žádná uniforma, označení, nic, co by naznačovalo, že je voják Čtrnácté – bez amuletů se cítil nahý a zranitelný. „Dobrá," řekl.
Vedla ho ke kajutě a zastavila se přede dveřmi. „Jděte dál. Já už musím na palubu."
Flaška zaváhal. „Buďte opatrná, pobočnice."
Nepatrně vykulila oči, pak se otočila a odešla.
* * *
Kalam stál na zádi a mhouřil oči do tmy za zakotvenými koráby. Měl dojem, že několik kabelů od břehu slyší spouštět šalupu. Přese všechny rozkazy, které pobočnice dnes v noci vydala.
Ani jeho ty rozkazy nepotěšily. Rychlej Ben otevřel střípek brány – i ten kousíček by mohl někdo zachytit, což by bylo špatné pro chudáka Flašku. Ocitl by se v hnízdě Spárů. Neměl by naději. A kdo by mohl projít opačným směrem? Všechno bylo příliš nebezpečné. Krajně nebezpečné.
Pohnul rameny a setřásl napětí. To se však vzápětí vrátilo. Dlaně ho svrběly. Rozhodni se. Prostě se nějak rozhodni.
Něco se mihlo po palubě napravo, a když se otočil, spatřil stopu vysokou ještěří kostru s dlouhým čenichem nakloněným a prázdnými očními důlky upřenými na něj. Švihla segmentovaným ocáskem.
„Jestli ty hezky nevoníš," zasyčel tvor, cvakaje čelistmi. „Že voní hezky, Cudrn?"
„Ano," přitakal druhý slabý hlásek, tentokrát nalevo od něj. Otočil se. Druhá kostra hřadovala na zábradlí téměř na dosah ruky. „Krev a síla a vůle a dbalost skoro jako u našeho srdíčka. Představ si boj mezi nimi dvěma, Telorast. To by bylo něco k pokoukání."
„A kdepak je?" zavrčel Kalam. „Kde se Apsalar schovává?"
„Je pryč," odvětila Cudrn kývajíc hlavou.
„Cože?"
„Pryč," zazpívala Telorast s dalším švihnutím ocásku. „Teď se schováváme jen já a Cudrn. Ne že bychom musely, samozřejmě."
„Účelnost," vysvětlovala Cudrn. „Dnes v noci je venku děsivo. Ani netušíš jak moc."
„Víme, kdo tu je, víš. Víme všechno."
Nad tmavou hladinou se neslo vrzání vesel. Někdo opravdu spustil šalupu a mířil ke břehu. Hlupáci pitomí – dav je roztrhá na kusy. Obrátil se a zamířil na střední palubu.
Na pravoboku se objevilo obrovské molo, a jak se k němu loď blížila, jako by se kolem něj otáčela. Na palubu vyšla pobočnice a asasín k ní přistoupil.
„Máme potíže," začal bez úvodu. „Někdo odplul na břeh v šalupě."
Kývla. „Řekli mi o tom."
„Aha. Kdo to je?"
Opodál promluvila T'jantar. „Je v tom jistá… symetrie. Žel, poněkud hořká. V šalupě, Kalame Méchare, je pěst Tene Baralta a jeho Rudé čepele."
Asasín se zamračil.
„Snad se domnívají," pokračovala T'jantar, „že naše eskorta z Posměvákovy tvrze bude proti davu nedostatečná."
Rozhodně nezněla přesvědčeně, jako kdyby znala hlubší pravdu a vyzývala Kalama, ať si ji najde sám.
„Rudé čepele mají neustále potřebu dokazovat svou věrnost," dodala pobočnice.
…svou věrnost…
„Kalame Méchare," pokračovala Tavore, přistoupila blíž a podívala se mu do očí, „čekám, že mi bude povolena jen minimální vlastní eskorta. T'jantar, samozřejmě, a budete-li souhlasit, tak vy."
„To není rozkaz, pobočnice?"
„Ne," odpověděla tiše, téměř rozechvěle. A čekala.
Kalam odvrátil zrak. Drak drží mistra Kápě za chlupy v nose… jeden ze Šumařových postřehů během jedné z her. Už před pár lety. V Černém psu, že? Nejspíš. Proč ho to napadlo právě teď? Protože vím, jak se mistr Kápě musel cítit, proto.
Počkat, v tomhle se můžu rozhodnout, aniž bych se rozhodoval o čemkoliv jiném. Nebo ne? Ovšemže můžu. „Dobře, pobočnice. Přidám se k vaší eskortě. Dostaneme vás do Posměvákovy tvrze."
„Do Tvrze, ano, o to jsem vás právě žádala."
Když se otočila, Kalam se zamračil a podíval se na T'jantar. Ta jeho pohled bezvýrazně opětovala, jako by byla zklamaná. „Něco je špatně?" zeptal se jí.
„Bývaly doby," poznamenala, „kdy trpělivost pobočnice převyšovala dokonce i tu mou. A možná to nevíš, ale to už něco znamená."
Zuřivý vlk přirazil k molu.
* * *
Na druhé straně téhož kamenného mola se o slizké základní kameny otírala šalupa. Lana byla přivázána ke kruhům zasazeným do malty a Lostara Yil se dívala, jak se jeden z mrštnějších mužů šplhá po kruzích a vytahuje s sebou provazový žebřík. Ve chvilce byl nahoře na molu, kde žebřík zahákl do dalších kruhů.
Tene Baralta lezl jako první, pomalu, neohrabaně, používal jen jednu ruku a při každém kroku chrčel.
Lostaře bylo nevolno, když ho následovala, připravená ho zachytit, kdyby náhodou uklouzl.
Tohle je lež. Všechno.
Vylezla nahoru, narovnala se a upravila si opasek se zbraněmi a plášť.
„Kapitáne," řekl Tene Baralta, „seřaďte muže a čekejte na pobočnici."

Lostara se otočila a spatřila kontingent říšské gardy, tlačící se davem, s důstojníkem uprostřed.
Tene Baralta si jich všiml také. „Jak jsem tušil, není jich dost. Jestli dav ucítí krev…“
Lostara se obrátila k oddílu Rudých čepelí. Zachovávala kamenný výraz, i když jí hlavou opovržlivě táhlo: Cokoliv řekneš, pěsti. Jenom nečekej, že tomu uvěřím.
V té chvíli se ozval hluboký řev a obloha nad zálivem najednou jasně vzplála.
* * *
Banaschar zašilhal kouřem, prohlédl si dav a zabručel.
„Není tady,“ poznamenal Blátomet. „Vlastně jsem ho už pár dní neviděl… myslím. Co vy, vrchní seržante?“
Braven Zub jen pokrčil rameny, jinak na otázku neodpověděl.
Voják se podíval na svého zamlklého společníka Gentura. „Jde o tohle, vrchní seržante. Nejdřív jsme je ztratili, pak jsme zaslechli něco o něm a dali jsme si dvě a dvě dohromady, chápete?“
Chlupatý stařec vycenil zuby. „Jasně, Blátomete. Teď plavte, než vám na záda přivážu plný soudky a pošlu vás obíhat přístav.“
„To nemůže udělat, že ne?“ ujišťoval se Gentur.
Blátomet však silně pobledl. „Vy nikdy nezapomínáte, co, pane?“
„Vysvětli to svýmu kamarádovi. Ale ne tady. Zkus uličku.“
Oba vojáci vycouvali a cestou zpátky ke svému stolu si šuškali.
„Vždycky jsem si myslel,“ poznamenal Banaschar, „že hnusná pověst je obvykle spíš nezasloužená. Presumpce neviny a možná mám jiskřičku víry v lidstvo drápající se z bahna. Ale u tebe, Bravene Zube, se jasně ukazuje, že takový optimismus je pouhý klam.“
„Chápeš to správně. No a co?“
„Nic.“
Z ulic zaslechli křik, povyk, který vzápětí utichl. Podobné to bylo celý večer. Potulné bandy pitomců hledající někoho, koho by mohly terorizovat. Nálada ve městě byla pochmurná a ošklivá a s každým zvoněním se zhoršovala bez zjevného důvodu, i když to se nyní změnilo.
Ačkoliv možná stále neexistoval žádný skutečný důvod. Jenom dorazil… terč.
„Někdo do toho rýpá nožem,“ prohlásil Braven Zub.
„To ta říšská flotila,“ opáčil Banaschar. „Špatný načasování, vzhledem ke všem těm Záchlumčanům na lodích a taky těm ostatním cizincům, myslím.“
„Moc nepiješ, Banaschare. Jsi nemocnej, nebo něco?“
„Něco horšího,“ zabručel druhý muž. „Rozhodl jsem se. Dorazil podzim. Cítíš ho ve větru. Na pobřeží se to hemží hady. Je období D’rek. Dneska v noci si promluvím s říšským velemágem.“
Vrchní seržant se na něj zamračil. „Jsem měl dojem, žes povídal, že tě přitom zabijou. Leda by ti šlo právě o tohle.“
„Hodlám svůj stín ztratit v davu,“ vysvětloval Banaschar potichu a naklonil se nad stůl. „Vezmu to po nábřeží až k mostu. Slyšel jsem, že tam městská hlídka strká ty pitomce zpátky z mol – bohové, jak hloupí umějí lidi být? Na těch lodích je vojsko!“
„Jak jsem říkal, někdo do toho rýpá. Bylo by hezký se s ním potkat, abych ho mohl praštit pěstí do obličeje a koukat se, jak mu vyletí vzadu z hlavy. Je to ošklivej způsob, ale rychlej, a to je víc, než si ten šmejd zaslouží.“
„Co to tu plácáš?“ podivil se Banaschar.
„Zapomeň na to.“
„Je to teď nebo nikdy,“ prohlásil bývalý kněz s větší odvahou v hlase, než skutečně cítil. „Zítra večer ti koupím džbán malazskýho tmavýho –“
„To mi připomíná – vždycky jsi při penězích – jak to děláš?“
„Chrámový truhlice, Bravene Zube.“
„Tys vykradl zdejší chrám D’rek?“
„Zdejší? To je dobrý. Ano, zdejší, i všechny ostatní, který jsem navštívil. Musel jsem to uklidit, aby to nenašel nikdo kromě mě. Potíž je, že se cítím provinile pokaždý, když si z toho beru. Nikdy si nevezmu moc – nemá smysl říkat si o přepadení. Ale na to se jenom vymlouvám. Jak jsem říkal, cítím se provinile.“
„Takže jestli se dneska v noci necháš zabít…“
Banaschar se zakřenil a rozhodil rukama. „Fjú! Všechno bude pryč. Nadobro.“
„Hezkej trik.“
„Chceš, abych ti to odkázal?“
„Pro mistra Kápě, ne! Co bych dělal s truhlama peněz?“
„Truhlama? Milý vrchní seržante, spíš plnými místnostmi. V každém případě se uvidíme zítra… nebo taky ne. A jestli ne, tak mě těšilo, Bravene Zube.“
„Zapomeň na to. Tak zítra, jak jsi říkal.“
Banaschar kývl a vydal se k předním dveřím.
* * *
Braven Zub u stolu osaměl. Pomalu zvedal korbel k ústům, oči téměř zavřené – a každý o krok dva dál by si myslel, že je má zavřené – a tak si člověk, který se chvatně zvedl a jako zmije vyklouzl za Banascharem, nevšiml, že ho vrchní seržant upřeně pozoruje. Braven dopil třemi rychlými doušky pivo, nemotorně se zvedl, zakymácel se a musel se opřít o stůl. Dovrávoral k Blátometovi a Genturovi. Vojáci ustrašeně a provinile vzhlédli – jako kdyby se bavili o něčem nemístném.
Braven Zub se naklonil mezi ně. „Poslouchejte, troubové,“ zasyčel.
„Jenom jsme čekali na Cizince,“ bránil se vykulený Blátomet. „To je všechno. Ani jsme –“

„Ticho. Vidíte toho hada na schodech u dveří – honem?“
„Právě… odešel,“ poznamenal Gentur, mhouře oči. „Had, říkáš. Podle mýho spíš –“
„A měl bys pravdu. A cílem není nikdo jinej než Banaschar. Jste ochotný dneska v noci překvapit jednoho Spára? Udělejte to a já si o vás dvou budu myslet samý hezký věci.“
Oba vojáci už byli na nohou.
Gentur si plivl do dlaní a zamnul si je. „O takový noci jsem sníval,“ prohlásil. „Jdeme, Bláto. Než ho ztratíme.“
„Míří na nábřeží,“ sdělil mu Braven Zub. „A na sever ke Schodům, jasný?“
Díval se, jak spěchají ke dveřím. Vypadali příliš dychtivě.
Věděl, že Blátomet je mnohem tvrdší, než vypadá. Kromě toho Spára těžko napadne, že ho někdo sleduje. A s těmi davy… inu, neměli by mít potíže. Vojáci tuze rádi zabíjejí asasíny…
Někdo vzadu v místnosti hodil kostky.
A Braven Zub se zachvěl. Zřejmě začínám s věkem měknout.
* * *
V davu v přístavu byla spousta po zuby ozbrojených lidí, i když prozatím zůstávaly zbraně pod těžkými plášti, než vybraní agenti dorazí na určené pozice. Zatím si dávali znamení a občas si něco pošeptali.
Městská hlídka stála v nerovné řadě, píky nervózně skloněné, jak se odvážnější rváči tlačili dopředu s posměšky a hrozbami.
Na lodích v zálivu byli Záchlumčané. A my je chceme.
Zrádci, všichni do jednoho, a trestání zrádců přece náleží lidu. Copak není sama císařovna v Posměvákově tvrzi? Aby se stala svědkem říšského hněvu – už to přece udělala tenkrát, když velela Spárům.
Nevadí, že čekáte na důstojníka, hlupáci, signální ohně jsou zapálené a my nejsme blbí – říkají těm parchantům, ať přilezou. Přivážou lodě. Vystoupí. Koukněte na ně, na zbabělce! Vědí, že přišel čas zodpovídat se ze zrady! Věřte nám, my tenhle záliv zaplníme záchlumskejma hlavama – nebude to ráno moc hezkej pohled?
Bohové pod náma! Co je tohle?
Sborový pokřik, ruce se zvedají, ukazují, oči sledují ohnivou kouli přelétající po nebi k západu, táhnoucí za sebou modrošedý kouř připomínající stopu úhoře v písku. Zvětšující se s děsivou rychlostí. A je pryč… vzápětí se zpoza zálivu ozvalo prudké prásknutí a vzhůru vyletěla oblaka páry.
Těsně! Třetinu lígy, co myslíte?
Míň.
Ale dopad nic moc.
Musela být malá. Menší, než vypadala.
Letěla přímo nad náma –
To je znamení! Zlý znamení!
Záchlumská hlava! Viděli jste to ? Byla to záchlumská hlava! Poslali ji sem bohové.
* * *
Spár Saygen Matal, na okamžik vyvedený z míry letící ohnivou koulí, která přistála zřejmě těsně za zálivem, znovu vykročil. Vyburcovaný dav, jímž procházel, mu dělal radost, i když se už zase uklidnil, třebaže nedočkavost panovala stále.
Vepředu tlačenice zpomalovala bývalého kněze, což bylo dobře, protože nic nešlo podle plánu. Cíl měl strávit celou noc u Kurníka, a ruka se měla sejít v uličce za hospodou a počkat, až jim sdělí potřebné podrobnosti.
Ukázat lebku, tak tomu říkali. Identifikaci cíle přímo na místě, osobně. Slušná odměna za sledování hlupáka trvající občas i několik týdnů – vidět skutečnou vraždu. V každém případě si zřejmě dnes v noci ušpiní sám ruce od krve, když už bylo rozhodnuto, že opilec má být zabit.
Vhodné spojení rozdělené věrnosti Saygena Marala. Od dětství se cvičil na Říšského spára – od chvíle, kdy ho ve čtrnácti při čistce svíčkových čarodějek v Myší Díře sebrali od mrtvé matky – a trvalo dlouho, než ztratil důvěru v císařovnu. A nebýt džhistálského mistra, ani pak by možná nenašel směr a cíl. Pochopitelně hodně pomohlo zjištění, jak přesně jeho matka zemřela.
Říše je prohnilá, a on věděl, že není jediný ze Spárů, kdo si to uvědomuje. Stejně jako nebyl jediný, kdo se nyní řídil příkazy džhistálského mistra – většina ruky na cestě z Posměvákovy tvrze patřila k tajuplné Černé rukavici, což byl název přízračná organizace Mallika Rela. Vlastně se nedalo poznat, kolik Říšských spárů bylo obráceno – každý agent znal jen tři další a dohromady tvořili diskrétní buňku – samo o sobě klasická spárská struktura.
V každém případě rozkaz zabít Banaschara potvrdil sám mistr Spáru Perel. Což bylo uklidňující.
Zůstával deset kroků za bývalým knězem a jasně si uvědomoval násilí kypící mezi lidmi – povzbuzované pitomým vykřikováním „Zlý znamení!“ a „Záchlumská palice!“ – ale měl u sebe jisté kouzelné předměty vyvolávající ztrátu pozornosti u každého, kolem něhož se protlačil, a na okamžik tlumící hněv bez ohledu na to, jak hrubě a ostře se ohánět lokty.
Už byli u přístavu a v davu se motali agenti džhistálského mistra a povzbuzovali lidi k ještě větší zuřivosti a útočnosti dobře načasovanými výkřiky a nabádáním. Několika stem horlivců čelilo jen padesát vojáků městské hlídky, což bylo pečlivě zajištěno výběrovou nekompetentností mezi důstojníky v nedalekých kasárnách.
Všiml si lépe vyzbrojených vojáků doprovázejících velícího důstojníka do středu přístavu, před nímž se nyní tyčila vlajková loď pobočnice. Saygen Maral věděl, že kapitán vydává slibné říšské rozkazy, které zase nevyhnutelně povedou k nočnímu vraždění, jaké toto město ještě nikdy nezažilo. Ani čistka v Myšárně se tomu nevyrovná.
Asasín se usmál.
Vítej doma, pobočnice.

Dech se mu náhle zadrhl v hrdle, když ho zasvědilo na levém rameni. Střížek kovu zašitý pod kůží se probudil a sděloval mu, že ho sleduje někdo s vražednými záměrem. Neohrabané. Vrah by měl takové myšlenky maskovat. Nakonec Mockra je nejběžnější vrozené nadání, nevyžadující formální výcvik – ten šeplavý neklid, vlasy zježené na šíji – příliš mnoho lidí to má.
Přesto mohlo občas i neohrabaného vraha potkat zatáhnutí Paní, stejně jako Saygen Maral, přes všechnu svou zručnost a přípravy, mohl osudně zakopnout po Pánově potlačení.
Padesát kroků od něj se Banaschar vymanil z davu a Saygen ucítil jeho chodbu – Mockra, ano, provádějící vše, co dokázaly mé kouzelné předměty. Nezájem, otupělost, zmatek – nakonec čím bystřejší mozek, tím zranitelnější je vůči takovými pasivním útokům. Samozřejmě aby mohl člověk dělat vraha, potřebuje taková kouzla odrazit. Stačilo prostě si past uvědomit, a tak si Saygen Maral nedělal starosti. Jeho záměr byl soustředěný. Samozřejmě bude muset nejdřív vyřídit své pronásledovatele.
Banaschar mířil ke Schodům. Saygen menším zdržením příliš neriskoval. Nalevo zahlédl ústí uličky, kde bylo málo lidí. Odbočil tím směrem, prošel kolem posledního člověka, rychle zahnul doleva a vklouzl do uličky.
Tma, smetí pod nohama, křivolaká cesta před ním. Udělal ještě pět kroků, našel si výklenek a vklouzl do něj.
* * *
„Připravuje se odrovnat toho opilce," sykl Gentur. „Obejde ho –"
„Tak jdem za ním," šeptl Blátomet a postrčil přítele před sebou.
Vstoupili do uličky a opatrně našlapovali.
Stíny ve výklenku byly příliš hluboké, příliš neproniknutelné, aby byly přirozené, a oba vojáci kolem prošli, aniž by jim věnovali pozornost.
Slabý zvuk za Blátometovým levým ramenem a Gentur zachrčel a zvedl ruce, chvíli vrávoral a zhroutil se na zem.
Blátomet se prudce otočil a sklonil se, ale ne dost, a druhá šipka mu skončila v prsou přímo nad srdcem. Ještě v pohybu se mu podlomily nohy. Dopadl tvrdě a hlavou narazil na špinavou dlažbu.
* * *
Saygen Maral si prohlédl nehybná těla a znovu nabil kuše připevněné na zápěstích. První střela do zátylku, druhá do srdce – to bylo štěstí, protože jsem mířil na břicho. Asi nechtěl tu bolest. Škoda. V každém případě, co si vůbec mysleli? Chtěli mě zabít? No nic, je to vyřešeno. Upravil si rukávy, schoval zbraně a vyrazil za Banascharem.
O šestinu zvonění později si uvědomil, že ho ztratil. Se sílící panikou začal prohledávat ulice a uličky. Chladný vítr honil po dláždění suché listí vydávající chřestivé zvuky jako kutálející se kostky.
* * *
Obrovské kotouče provazu zavěšené po straně kamenného mola se smáčkly, když se o ně Zuřivý vlk opřel. Vzápětí se odrazil, až se lana připevněná k pacholatům na molu napjala. Zarachotila lávka a dopadla na molo. Kapitán posádkové tvrze a jeho gardisté přicházeli od nábřeží a schválně si nevšímali Rudých čepelí, stojících v pozoru na druhé straně lávky pod jednorukým, jednookým velitelem.
Něco právě dopadlo do moře za ukotvenou flotilou a vzduchem se ještě neslo hřmění. Tmu rozehnala jasně planoucí ohnivá koule. Všude byla silně cítit pára.
Keneb měl pocit, že tato událost vzbuzuje podivně malou pozornost, přinejmenším pobočnice a T'jantar. Námořníci křičeli a dělali ochranná gesta a živě mezi sebou rozmlouvali, ale to se dalo čekat.
Uvědom si to, říkal si Keneb, načasování nebylo právě příznivé. Žádný div, že tisícihlavý dav čekající na ně začal hulákat něco o zlých znameních.
Pozornost pěsti opět přilákal přicházející oddíl.
„Chtějí přijít na palubu, pobočnice," poznamenal Keneb, když se Tavore chystala vystoupit na břeh.
Tavore se zamračila, kývla a ustoupila. T'jantar se postavila nalevo od ní. Na lávce zadusaly boty a kapitán se zastavil krok od paluby. Rozhlédl se kolem sebe, jako by přemýšlel, co dál.
„Dobrý večer, kapitáne," řekl Keneb a popošel blíž. „Jsem pěst Keneb, osmá legie, Čtrnáctá armáda."
Chvilka váhání, pak zasalutování. „Pěsti Kenebe. Mám rozkazy pro pobočnici Tavore Paran. Smím vstoupit na palubu?"
„Zajisté," odvětil Keneb.
Od lůzy mačkající se za řadou vojáků na nábřeží k nim doléhal nesrozumitelný řev a nadávky, a hodně pošklebků směřovalo na Rudé čepele. Kapitán při tom sebou nepatrně trhl a popošel až před pobočnici. „Císařovna vás očekává v Posměvákově tvrzi," oznámil jí. „Ve vaší nepřítomnosti připadá dočasné velení Čtrnácté armády mně ve věci vylodění a rezignace."
„Chápu," utrousila Tavore.
Kapitán znepokojeně přešlápl, jako by čekal nějaké námitky, jako by žádná reakce na jeho slova bylo to poslední, co předpokládal. „Vypadá to, že koráby kotví v zálivu, pobočnice."
„Ano, tak to vypadá, kapitáne."
„Tento rozkaz bude muset být okamžitě zrušen."
„Kapitáne, jaké je vaše jméno?"
„Pobočnice? Omlouvám se. Rynag. Kapitán Rynag z untské říšské gardy."
„Aha, takže jste doprovázel císařovnu na ostrov. Obvykle sloužíte jako důstojník palácové gardy."
Rynag si odkašlal. „Správně, pobočnice, i když se moje povinnosti samozřejmě rozšířily –"
„T'jantar," přerušila jej pobočnice, „vyzvedni, prosím, Kalama Méchara. Myslím, že je opět na zádi." Prohlédla si kapitána a zeptala se: „Císařovnin rozkaz zní, že se s ní mám sejít sama?"
„Ehm, nevyjádřila se přesně –"

„Nuže dobrá –“
„Promiňte, pobočnice, nevyjádřila se přesně, jak jsem říkal, s jedinou výjimkou.“
„Ach?“
„Ano. Velemág Adaefón Delat má zůstat na palubě, dokud nedostane jiný rozkaz.“
Tavore se zamračila. „Nuže dobrá.“
„Mluvil jsem, myslím, o zrušení rozkazu spustit kotvu –“
„To ponechávám na vás, kapitáne Rynagu,“ prohlásila pobočnice. A již se objevila T'jantar s Kalamem v závěsu. „Využijeme váš doprovod stejně jako Rudé čepele pěsti Baralty, aby nám zajistily průchod tím davem.“ Kývla na T'jantar a asasína a sešla po lávce.
Kapitán se za ní zmateně díval. Strohý rozkaz říšským gardistům stojícím dole a nenucené mávnutí na Tene Baraltu a jeho vojáky, a obě skupiny se nejistě seřadily vedle Tavore a jejích dvou společníků. Společně se všichni vydali na cestu.
Rynag se obrátil ke Kenebovi. „Pěsti?“
„Ano?“
„Tedy…“
„Věci nejdou podle plánu, kapitáne?“ Keneb přistoupil blíž a poplácal ho po rameni. „Uvažte, že by to mohlo být mnohem horší. Oprava. Ono to je mnohem horší.“
„Už ne,“ štěkl muž, konečně rozzlobený. „Teď velím Čtrnácté armádě, pěsti Kenebe, a moje rozkazy jsou tyto. Signalizujte admirálu Nokovi. Eskorty se stáhnou a bez odkladu vyplují do Unty. Signalizujte cizí flotile, že má zakotvit mimo záliv na této straně mělčin u pevniny severně od Posměvákovy tvrze. Lodivod je tam dovede. A nakonec signalizujte korábům – zřídíme číselný systém a po patnácti vytáhnou kotvy a zakotví na určených kotvištích. Vyloďování začne co nejdříve, pěsti. Dále vojáci budou beze zbraní, jejich výstroj bude zabezpečena pro transport.“
Keneb se poškrábal na strništi na bradě.
„Proč tu ještě stojíte, pěsti Kenebe?“
„Snažím se rozhodnout, kde začít, kapitáne.“
„Co tím myslíte?“
„No dobře, zapomeňte na to. Za prvé, ať už velíte Čtrnácté armádě, nebo ne, vyšší hodnost než admirál Nok nemáte. Klidně si mu signalizujte. On udělá to, co bude sám chtít.“
„Mám rozkazy od císařovny –“
„Bude chtít ty rozkazy vidět, kapitáne. Osobně. Admirál je na protokol pes. Předpokládám, že řečené rozkazy máte?“
„Ovšemže ano! Dobře, signalizujte mu, ať přijde na palubu!“
„Žel, neposlechne.“
„Cože?“
„Co se Zániků – té cizí flotily – týče, kapitáne Rynagu – oni za daných okolností uznávají jedině své vlastní rozkazy. Klidně jim svou žádost předejte, ale ať je to určitě žádost. Jinak se urazí, a kapitáne, rozhodně si nepřejte urazit je.“
„Nedáváte mi jinou možnost než vás zbavit velení, pěsti!“
„Jak prosím?“
„Dal jsem vám rozkazy, a vy tu přesto stojíte –“
„V tom je právě ten problém, kapitáne. Žádný z vašich rozkazů nelze splnit, protože rozkaz platící nad nimi nelze zpochybnit, nemůžete ho zpochybnit vy ani sama císařovna.“
„O čem to mluvíte?“
„Pojďte se mnou, prosím,“ požádal ho Keneb.
Odešli na záď. V zálivu se kousek od nich tyčily koráby jako dřímající obři.
„Je pravda, že je tma,“ začal Keneb, „a proto je pochopitelné, že jste to ještě nepochopil. Podívejte se, prosím, kapitáne, na nejvrchnější signální vlajku na nejbližších lodích, vlajku odpovídající těm na Nokových dromónech. Až měsíc vykoukne mezi mraky, s požehnáním Oponn bude dost světla, aby to bylo vidět. Existuje edikt, kapitáne, nezbytný pro samotné přežití. Vy jste zřejmě zapomněl, že jak Čtrnáctá armáda, tak říšská flotila připlouvají ze Sedmiměstí.“
Mraky přeletěly a objevil se rozmazaný měsíc. Světlo olízlo vlny, lodě i vlajky, a když to Rynag uviděl, začal se málem dusit. „Bohové pod námi!“ vydechl.
„A Sedmiměstí,“ pokračoval Keneb klidně, „bylo zasaženo tím nejnakažlivějším morem, který, jak sám vidíte, jsme nechtěně přivezli s sebou. Nuže, kapitáne, už chápete, proč nemůžeme splnit vaše rozkazy?“
Muž se k němu otočil, v očích hrůzu. „A tahle zatracená loď?“ zachraptěl. „A ta druhá, která právě přistála? Pěsti Kenebe –“
„Obě jsou moruprosté, kapitáne, stejně jako loď, na níž připluly Rudé čepele. Jinak bychom vedle nezakotvili. V každém případě kromě signálních vlajek není mezi loděmi žádný jiný kontakt. Ze zřejmých důvodů. Pokud si myslíte, že by císařovna přesto trvala na tom, abychom se všichni do jednoho vylodili bez ohledu na to, co by naše přítomnost přinesla ostrovu Malaz – a nevyhnutelně celé pevnině – můžete trvat na svém a zrušit naše společné gesto soucitu a milosrdenství. Jméno kapitána Rynaga určitě získá legendární věhlas, přinejmenším mezi vyznavači Poliel – není nic špatného na tom, vidět věci pozitivně, nemyslíte?“
* * *
Skupinka se přibližovala ke stěně bojechtivosti přehrazující ulici. Kalam si uvolnil nože v pochvách. Šel vedle kapitána Lostary Yil, která se tvářila nanejvýš nešťastně.
„Radil bych, abyste všichni pomalu vytáhli zbraně,“ řekl jí. „To by mělo stačit, aby ustoupili.“
„Dokud nezačnou házet cihly,“ zabručela.

„Pochybuju. Jdeme za císařovnou. Ti, kterým chtějí zakroutit krkem, jsou na korábech. Záchlumčani. Chundrylský Spálený slzy.“
„Chytrá lest,“ poznamenala tiše Lostara, „ty vlajky.“
„Pěsti Keneba.“
„Vážně?“
„Ano.“ Usmál se. „Přadlena smrti. Hezčí lež nenajdeš. Šum se musí křenit od ucha k uchu, jestli se netopí.“
„Netopí?“
„Hádám, že šel přes palubu, než Silanda vytáhla vesla – a Gesler s Bouřňákem šli nejspíš s ním.“
Dorazili k linii městské hlídky. Vojáci se rozestoupili, aby mohli projít. Rudé čepele vytahovaly zbraně z pochev a obracely štíty. Jak Kalam předpověděl, dav se odmlčel, jen je pozoroval. Lidé couvali, aby mohl oddíl jít dál.
„Takže,“ sykl asasín, „nás čeká dlouhá, nudná procházka. Mimochodem, rozumnej nápad, kapitáne, že se vaše pěst rozhodla jednat na vlastní pěst.“
Z pohledu, kterým po něm střelila, se Kalam zapotil.
„Opravdu, Kalame Méchare?“ zeptala se.
„Totiž –“
Znovu se podívala před sebe. „Pěst ještě ani nezačala,“ pošeptala asasínovi.
To tedy vůbec není dobré.
Za oddílem se lidé opět shlukovali a zvedl se nový křik, tentokrát zděšený.
„Morové vlajky! Na korábech v zálivu! Morové vlajky!“
Bojechtivost vmžiku odtekla jako moč po noze a mezi nohama je stiskla hrůza – a stiskla pevně – a lidi se začali motat.
Postačí maličkost a zpanikaří. Kalam se jen usmíval pod fousy.
* * *
Slabé chřestění kutálejících se kostek Banaschara probralo. Dnešní noci byla zmije vzhůru a s ní se bývalému knězi vrátila stará citlivost k šepotu magie. Odbočil z cesty, našel si slepou uličku a dřepl si. Srdce mu bušilo a cítil kouzelné pulsování – brána, otevírající nepatrnou trhlinu, náhlé, prudké rozpletení neviditelné tapiserie, a nakonec chvění země, jako by něco strašlivého a velikého právě vstoupilo na půdu ostrova.
Banascharovi se motala z vln nakažlivé energie hlava. Opřel se rukou o zeď a vstal. Znovu vykročil – zpátky k přístavu.
Jiná možnost není. Musím to vidět… pochopit…
Jak se blížil, ucítil ve vzduchu štiplavý, nahořklý pach paniky, a najednou kolem něj spěchali zamlklí lidé – počátek exodu. Míhaly se tváře zkřivené strachem a jiné potemnělé hněvem – jako by jim náhle někdo zhatil plány a ještě nebyl čas najít prostředky k přeskupení, nenastala ještě příležitost všechno si důkladně promyslet.
Něco se stalo. Možná to nějak souvisí s tou padající skálou, nebo co to bylo.
Za starých časů by taková událost v předvečer podzimu, v předvečer příchodu D’rek do smrtelné říše… zaplavili bychom ulice. Z chrámů by naše hlasy stoupaly k nebesům. A truhlice by přetékaly, protože by bylo všechno jasné…
Myšlenky se vytrácely, zůstala po nich jen pachuť popela v ústech. Byli jsme tak hloupí. Obloha spadne, svět se vyhoupne, voda to všechno spláchne. Nic z toho – nic! – nemá co dělat s našimi vzácnými bohy!
Dorazil na širokou třídu vedoucí podél přístavu. Lidé se motali. Pokud hněv zůstal, převaloval se sem a tam, bez usměrnění. Nějaké obrovské přání bylo… odepřeno.
Banaschar procházel kolem nějaké stařeny, popadl ji za ruku. „Hej,“ vyhrkl, „co se stalo?“
Zamračila se na něj a ucukla, jako by byl nakažený. „Morový lodě!“ sykla. „Jdi ode mě!“
Pustil ji, zarazil se a zadíval se na lodě v zálivu.
Aha, ty vlajky…
Zavětřil.
Poliel? Vůbec tě necítím. Tady, ani kdekoliv jinde. Přimhouřil oči. A začal se usmívat.
V té chvíli mu na rameno dopadla těžká ruka a otočila ho –
A někdo zaječel.
* * *
Zvedla se z vířících, černých, špinavých vod. Narovnala se. Proudil z ní sliz a písek a krev pijící úhoří dopadali na zem a plazili se po zablácených skalách, mezi střepy nádobí a úlomky cihel pod dřevěným molem. Jeden krok, pak další, těžké, skřípající.
Zeď přímo před ní, odhalující vrstvy ulic, valů, starých odtokových děr ještě z dob, kdy bylo město mladé – než lidé začali kovat železo – když ještě systém kanálů fungoval, účinná podzemní síť pod ulicemi. Vcelku dostatek chytů a stupů, pokud bude mít dotyčná dostatek odhodlání, sílu a vůli.
Ta, jež stála před zdí, měla všeho nadbytek.
Další kroky. A šplhání. Do města Malaz vstoupila cizinka.
* * *
Hellian se se supěním opřela o zeď. Byla to chyba, pokoušet se plavat v plné zbroji. A pak ti zatracení úhoři! Vylezla z vody úplně jimi pokrytá. Viseli jí na rukou, pažích, nohou, krku, obličeji, kroutili se a nejspíš se zpíjeli pod obraz, a odtrhat je vůbec nebyla zábava. Když příliš stiskla, vystříkla krev a černá, páchnoucí hmota. Jenomže aby je mohla pořádně chytit, musela je zmáčknout, protože jejich tlamičky držely pevně a nechávaly po sobě kulaté podlitiny, naběhlé a krvácející.
Vypotácela se na břeh jako nějaká červí čarodějka či démon – cha, ten vořech, který ji očichával, neutekl. Blbej pes!
Rampa do stoky, pěkně prudká, ale po stranách byly příčle, a ona podél ní dokázala přelézt a vyšplhat nahoru, což ji skoro zabilo, ale ona se nedala. Cele ji ovládala žízeň. Ale shodila zbroj tam v tom blátě sahajícím jí po kolena, na dně,

kdy jí kýl té zatracené lodi málem urazil hlavu – strhl jí přílbu, ne? A kdyby se tak hezky nezlomila přezka… a vůbec, přišla dokonce i o opasek se zbraněmi. Nemohla nic ani zastavit, a to bylo zlé. Měla jenom nůž, ale byl to jediný nůž, který měla, jediný, který jí zůstal.
Přesto měla žízeň. Potřebovala dostat tu přístavní břečku z úst, zvlášť když při prvním nádechu po vynoření se na hladinu dostala do pusy nafouklou krysí mrtvolu – která ji skoro zabila – co kdyby byla živá a vlezla by jí do krku? Kdysi mívala podobné noční můry. Tedy během doby abstinování, ale tohle nedostatek alkoholu dělá – připomíná vám, že svět je hrozný a ošklivý a bídný a plný tvorů, se kterými nechcete mít nic společného. Pavouci, krysy, úhoři, housenky.
Není támhle dav lidí? Už jich moc nezbývalo a ti, kteří se k ní přiblížili, pořád křičeli a utíkali v jakési prapodivné slepé panice. Otřela si štípající podlitiny na tváři, zamrkala, aby z očí dostala bláto, zvedla hlavu a rozhlédla se.
A kdo je tohle?
Náhlé vystřízlivění, náhlé odhodlání, závan bílé záře jí vyčistil mozek a kdoví co ještě.
A kdo, no kdo, kdopak to je? Támhle – ne, neobracej se, pozdě. Hi hi, moc moc moc pozdě!
Plížila se blíž, co nejtišeji, dostala se za něj. Uchopila nůž a natáhla druhou ruku. Ještě pět kroků…
* * *
Saygen Maral vyšel z uličky. Cíl se vrátil ve svých stopách, neřád. Ale teď je tady, pouhých deset kroků od něj, a kolem je jen pár lidí. Příhodné. Přestane být nenápadný. Občas se vyplácelo připomenout občanům, že Spárové jsou všudypřítomní, vždy připravení dělat nezbytné.
Asasín vytáhl zpod pláště paraltem natřenou dýku, opatrně přehmátl a vykročil.
Na Banaschara zírala nějaká žena – stará, promočená, pod levým uchem jí visel úhoř a na obnažené kůži měla kulaté boláky – lidé, kteří ji uviděli, prchali pryč. Ano, vypadá, jako kdyby měla mor, ale nemá. Musela spadnout do vody nebo něco. Nevadí.
Obrátil pozornost zpátky k cíli a mrštně vykročil. Jeho kroky nebyly vůbec slyšet. Otočí si toho hlupáka a uvidí v jeho očích smrt. Tak to bylo vždycky příjemnější, příliv energie proudící žilami, když se podíval oběti do očí a ta si uvědomila, že vzápětí zemře.
Věděl, že je na tom závislý, ale není v tom přece sám, že?
S úsměvem se postavil za opilce, popadl ho za rameno, otočil ho a vytáhl ruku s dýkou zpod pláště –
* * *
Z ulice zazněl výkřik.
Jak se Banaschar obracel, zahlédl na tváři muže před sebou ohromení a pak zdrcení –
Za ruku, v níž svíral lesklý, potřísněný nůž, ho držela jakási žena, a zatímco Banaschar nechápavě přihlížel, viděl, jak muže dlaní udeřila do lokte a přerazila mu ho. Nůž muži vyletěl z prstů a zarachotil na dlažbě. Žena cosi zaprskala, stáhla muži zlomenou ruku dolů a kolenem ho zasáhla do obličeje.
Prudké zapraštění, vystříkla krev, hlava se zvrátila dozadu, a žena zakroutila rukou a přinutila muže lehnout si na břicho. Skočila po něm, oběma rukama ho popadla za vlasy a třískala mu čelem o dláždění.
A mezi nárazy vyrážela slova.
„Ne, to –“
prásk
„to –“
prásk
„neuděláš!“
prásk
„Tenhle je –“
PRÁSK!
„můj!“
Zděšený Banaschar to děsivé zjevení uchopil za vestu a odtáhl. „Pro mistra Kápě, ženská! Roztřískala jsi mu hlavu! Má ji na kaši! Dost! Dost!“
Vykroutila se mu ze sevření a zkušeně mu opřela špičku nože pod pravé oko. Na podobaném, zakrváceném, ušmudlaném obličeji se jí objevil opovržlivý výraz, když štěkla: „Ty! Konečně! Jsi zatčený!“
A na ulici kdosi zavřeštěl. Znovu.
* * *
Šumař, Gesler a Bouřňák stáli opodál a sledovali dění před ústím uličky. Pokus o vraždu, přerušený – s osudnou zuřivostí – nějakou ženou –
Gesler najednou popadl Šumaře za ruku. „Hele, to je Hellian!“
Hellian? Seržant Hellian?
Pak uslyšeli, jak prohlašuje muže za zatčeného.
Ozval se křik a lidé začali utíkat z nábřeží. Co se to tu děje? To je jedno. Oči stále upíral na Hellian, která zápolila s chudákem, jenž vypadal stejně opilý jako ona – její manžel? – Šumař zaváhal a pak zavrtěl hlavou. „Ani náhodou.“
„To máš pravdu,“ prohlásil Gesler. „Takže se, Šume, uvidíme za zvonění, jasný?“
„Tak zatím.“
Tři vojáci se rozešli, Gesler a Bouřňák zamířili k jihu a cesta je dovede po mostě přes řeku. Šumař pokračoval na západ, do srdce Střední čtvrti.
Nechali za sebou zoufalý, vyděšený křik ze severního konce Středního přístavu, a i přes Šumařovu rychlou chůzi se k němu blížil.

Mor. Chytrej chlap, ten Keneb. Zajímalo by mě, jak dlouho ta lest vydrží.
Dorazil do známých ulic vedle parku na Krkavčí hoře s výhledem na záliv. Pocítil radost.
Hej. Jsem doma. Jen si to představte. Jsem doma!
A tam, o deset kroků dál, malý krámek, jen úzké dveře pod drolícím se, přesahujícím poschodím, z něhož visel leštěný cínový kotouč s kyselinou vyleptaným znakem. Hořící myš. Šumař se zastavil a zaklepal na dveře. Byly pevnější, než vypadaly. Zabušil hlasitěji, a konečně uslyšel škrábání odtahovaných závor. Dveře se pootevřely. Upřelo se na něj uslzené oko a zase zmizelo.
Zatlačil a dveře se rozletěly. Vstoupil. Podesta se schody vedoucími nahoru. Majitel už byl v polovině schodů a půlnočně modrý župan se za ním táhl jako vlečka. V jedné ruce držel lucernu, která se houpala a vrhala divoké stíny. Seržant jej následoval.
Krám na poschodí byl zaskládaný kořistí ze stovky bitev, stovky dobytých měst. Zbraně, zbroj, šperky, koberce, štůčky vzácného hedvábí, zástavy padlých armád, sochy neznámých hrdinů, králů a královen, bohů, bohyň a démonů.
Stařík zapálil další dvě lucerny a Šumař se rozhlédl. „Vede se ti dobře, Taku."
„Ztratil jsi to, viď?"
Šumař sebou trhl. „Promiň."
Tak se postavil za široký lakovaný stůl a opatrně se posadil do plyšového křesla, možná bývalého trůnu nějakého menšího quonského krále. „Jsi neopatrný nedochůdče, Šumaři. Víš, že vyrábím vždycky jenom jednu. Není určená pro trh, víš – ano, držím slovo. Pokaždý je to práce s láskou, ale takovou láskou, která ti nenaplní břicho, nenakrmí ženy a všechny ty uličníky, který se mi ani trochu nepodobají." Očka měl jako mince z mohyl. „Kde vůbec je?"
Šumař se zamračil. „Pod Y'Ghatan."
„Y'Ghatan. Lepší ona než ty."
„To jsem si taky myslel."
„Změnil jsi od tý doby názor?"
„Hele, Taku, už nejsem vykulenej rekrut. Můžeš se přestat chovat, jako bych byl pitoměj učedník a ty můj mistr."
Stařík zvedl obočí. „Ale Šumaři, já nic takovýho nedělal. Ty se tak cítíš kvůli tomu, co se ti probudilo v hlavě. Starý zvyky a tak. Myslel jsem to vážně, lepší ona než ty. Ale stejně, kolikátá už to je?"
„Nech to plavat," zavrčel seržant, našel si židli a přitáhl si ji. „Jak jsem říkal, zvládl jsi to dobře, Taku. Tak proč sis nikdy nenechal spravit tu kyčel?"
„Hodnotím to takhle," vysvětloval stařík, „kulhání ti přináší soucit, skoro pět procent. A poněvadž o tom nemluvím, všichni si myslí, že jsem nějaký veterán, což je ještě lepší. Pro mý vojáčky zákazníky je to dalších pět procent. Potom tu jsou hospodyně. Manželky jsou spokojenější, protože vědí, že je nedohoním –"
„Manželky. Proč jsi s tím vůbec souhlasil?"
„Čtyři ženský se sejdou a rozhodnou se, že se za tebe chtějí provdat, to je potom těžký říct ne. Jasně, nešlo o můj krásný vzhled ani o toho křivýho tvůrce fakanů mezi nohama. Může za to ten nový krám a všechny ty záhadný peníze, který mi pomohly se znova zařídit. A ten dům ve Střední čtvrti. Myslíš, že jsem jedinej, kdo v Myšárně všechno ztratil?"
„No dobře, když ti to udělá radost. Kulháš teda dál. A dodržel jsi slib. No a?"
Tak se usmál, sáhl pod stůl a uvolnil dvě západky. Šumař zaslechl cvaknutí tajné zásuvky, klouzající v kolejničkách. Tak odstrčil trůn, vytáhl větší zásuvku a opatrně vyndal v látce zabalený předmět. Položil ho na stůl a vybalil. „Několik zlepšováků," zapředl. „Například delší dostřel."
Šumař, s očima upřenýma na neobyčejný samostříl na stole, se zeptal: „O kolik delší?"
„Asi padesát kroků, řekl bych. Ale nikdy jsem to nezkoušel. Koukni na ramena. To je deset spojených železných pásů. Vnitřní pás je nejpružnější, pružnost se postupně snižuje. Tětivu tvoří čtyři sta vláken spletených do dvaceti, pak jsou připletená bhederiní střívka a celý je to namočený v tuku z dhenrabi. Stará měla jen dvě stě vláken spletených do deseti. Teď se podívej na kapsu – měl jsem jenom hliněný atrapy svítivek a práskavek a hořivek, ale vážily, pokud jsem to dokázal odhadnout, stejně jako ty funkční –"
„Práskavky a hořivky?"
Dychtivé kývnutí. „Ptal jsem se sám sebe, proč jenom svítivky? Protože to se po mně chtělo a tak jsme tu kapsu vyrobili, pravda? Ale atrapy mi vnukly nápad." Sáhl do zásuvky a vyndal hliněný granát velký jako svítivka. „Vyrobil jsem kapsu uvnitř tohohle, aby se do ní vešlo pět práskavek nebo tři hořivky – mimochodem, váha je přibližně stejná u všech tří konfigurací – Moranthové si v těchhle věcech vždycky potrpěli na přesnost, víš." Zatímco mluvil, uchopil hliněný předmět, jednu ruku pod ním, druhou nahoře, a zatáhl do opačných stran. Skřípavě to cvaklo a on držel dvě poloviny duté atrapy. „Jak jsem říkal, vylepšení. Můžeš nabíjet, jak se ti zlíbí, aniž bys musel měnit kapsu. Nechal jsem jich udělat deset. Prázdný jsou hezky lehký a neproletíš branou mistra Kápě, pokud se ti náhodou rozbije v brašně."
„Ty jsi génius, Taku."
„Pověz mi něco, co nevím."
„Kolik za to všechno chceš?"
Zamračení. „Nebuď pitomec, Šumaři. Zachránil jsi mi život, s Dujekem jste mě dostali z Myšárny jenom s rozdrcenou kyčlí. Dali jste mi peníze –"
„Taku, chtěli jsme, abys vyráběl kuše, jako ten starý klenotník před tebou. Jenomže on byl mrtvý a ty ne."
„Na tom nezáleží. Říkej tomu náhradní záruka za život."
Šumař potřásl hlavou, sáhl do vaku a vyndal skutečnou svítivku. „Koukneme se, jak sedí, ano?"
Takovi se zaleskly oči. „Ano, udělej to! Potěžkej zbraň, zkontroluj rovnováhu – vidíš tu úchytku na rameno? To je opěrka na zpevnění míření a vyrovnání váhy. Při držení a míření se ti neunaví ruka." Vstal. „Hned jsem zpátky."

Šumař nesoustředěně kývl. Vložil svítivku do kapsy a přicvakl vycpaný košík s otevřeným koncem. Při tom pohybu se z přední části pažby zvedla zoubkovaná tyčka, bránící, aby svítivka vyklouzla, když je zbraň skloněná k zemi. Ta byla zase spojená se spouští a vycvakne se včas, aby mohl náboj vyletět. „A," zamumlal sapér, „moc chytrý, Taku." U takové zbraně nebyla zapotřebí střela, nálož vyhazovala přímo kapsa.
Stařec se přehraboval v truhlici vzadu.
„Pověz mi," ozval se Šumař, „kolik jsi jich ještě udělal?"
„Tuhle. Jedinou."
„Dobře. A kde jsou ty ostatní?"
„V bedně nad tebou."
Šumař vzhlédl. Na dvou šikmých trámech byla postavená dlouhá bedna. „Kolik jich tam je?"
„Čtyři."
„Stejný jako tahle?"
„Více méně."
„A další?"
„Spoustu. Až ztratíš tyhle."
„Chci ty čtyři nahoře, Taku, a zaplatím za ně –"
„Vezmi si je, tvoje peníze nechci. Vezmi si je a běž vyhazovat do vzduchu lidi, který nemáš rád." Stařík se narovnal a vracel se ke stolu. Nesl něco, nad čím Šumař vykulil oči.
„Bohové pod náma, Taku…"
„Našel jsem to před rokem. Říkal jsem si, no ano, vždycky je naděje. Stálo mě to čtyři měděný srpky." S tím položil skřipky seržantovi do dlaní.
„Okradli tě," prohlásil Šumař. „Tohle je ten nejhnusnější krám, jakej jsem kdy viděl."
„Jaký je v tom rozdíl? Stejně jsi na ně nikdy nehrál!"
„Dobrý postřeh. Vezmu si je."
„Dva tisíce ve zlatě."
„Mám u sebe dvanáct démantů."
„Cena?"
„Asi tak čtyři tisíce."
„Dobře, tak šest za housle. Chceš koupit i smyčec?"
„Proč ne?"
„To jsou další dva tisíce. Vidíš ty žíně? Jsou bílý. Toho koně jsem znal. Tahal káry se smetím z chrámu mistra Kápě v Horních palácích. Povozníkovi jednou puklo srdce a spadl koni rovnou pod nohy. Ten zpanikařil a utekl a proběhl skrz tu pavučinovou okenní stěnu na tyhle straně čtvrtýho mostu –"
„Počkej! Tím obrovským olověným oknem? U čtvrtýho mostu?"
„Před verbířským krámem s výstrojí, jo –"
„To je ono! Ten starej chrám –"
„A nevěřil bys, kdo tam stál s půl tuctem křivonohých rekrutů, když do místnosti vrazil ten šílený kůň –"
„Braven Zub!"
Tak kývl. „Akorát se obrátil, kouknul se a praštil pěstí koně mezi oči. Ten se rovnou složil. Jenomže spadl jednomu klukovi na nohu a zlomil mu ji. Kluk začal řvát. Vrchní seržant si toho nevšímal, prostě se jenom otočil zpátky a řekl vykulenýmu zásobovací – přísahám, slyšel jsem to od jednoho z těch rekrutů – řekl: ‚Tyhle ubohý suritkany mají namířeno zpátky do Ašóku ke svýmu pluku. Tak dej pozor, ať dostanou měchy na vodu, co netečou.' Podíval se na ječícího rekruta s přeraženou hnátou a povídal: ‚Odteď se budeš jmenovat Pajda. Jasně, není to moc vynalézavý, ale takhle to prostě je. A jestli ty neslyšíš, jak se mistr Kápě směje, tak já ano.' A odtud mám tyhle žíně."
„Dva tisíce zlatých za smyčec?"
„S takovým příběhem určitě, a je to dobrej obchod."
„Platí. Teď dáme tu bednu dolů – tu krabici nechci, hodím si je všechny na záda."
„Nejsou napnutý, a tahle taky ne."
„Tak je napneme. Máš náhradní tětivy?"
„Tři na každou. Chceš i ty atrapy?"
„Rozhodně, a mám v pytli pár práskavek a hořivek, tak je nabijeme a zkontrolujeme váhu. Ale musíme si pospíšit."
„Šumaři, tam venku už to není hezký, víš? Zvlášť dneska v noci. Smrdí to jako stará Myšárna."
„Já vím, a proto se nehodlám vracet bez připravený svítivky."
„Buď rád, že nejsi Záchlumčan."
„První, na koho narazím, že nenávidí Záchlumčany, dostane tohle vajíčko do huby. Řekni, Braven Zub ještě bydlí v tom domě v Dolní čtvrti? U Obovy věže?"
„Přesně tam."
* * *
Hellian vlekla Banaschara křivolakou uličkou – alespoň jí připadala křivolaká, jak se odráželi od špinavých zdí. A nezavřela pusu. „Jasně, myslel sis, že vyvázneš. Ani náhodou. Ne, tady jednáš se seržantem Hellian. Myslíš, že tě nebudu honit přes půlku zatracenýho světa? Zatracenej pitomče –"
„Ty huso. Polovinu zatracenýho světa? Já šel rovnou do přístavu a odplul zpátky do Malazu."
„A to mě jako mělo zmást? Zapomeň na to. Jasně, stopa byla studená, ale ne dost studená. A teď tě mám, podezřelýho hledanýho kvůli výslechu."

Ulička se otevírala do širší ulice. Nalevo stál most. Hellian zamračeně postrčila zajatce k němu.
„Řekl jsem to už poprvé, seržante!“ štěkl Banaschar. „S tím vražděním jsem neměl nic společnýho – totéž se stalo ve všech chrámech D’rek přesně ve stejnou dobu. Ty to nechápeš – musím do Posměvákovy tvrze. Musím mluvit s velemágem –“
„S tím hadem! Já to věděla, spiknutí! S ním to vyřídím pozdějc. Jeden hromadnej vrah po druhým, to já vždycky říkám.“
„Tohle je šílený, seržante! Pusť mě – můžu to vysvětlit –“
„Vysvětlování si schovej. Nejdřív pro tebe mám pár otázek, a radím ti, abys na ně odpověděl!“
„A jak?“ prskl. „Vysvětlováním?“
„Ne. Odpověďma. V tom je rozdíl –“
„Vážně? A jakýpak?“
„Vysvětlování je to, co lidi používají, když potřebujou lhát. To vždycky poznáš, páč tohle vysvětlování nic nevysvětluje a oni se na tebe koukají, jako kdyby právě všechno objasnili, když ve skutečnosti udělali právej opak, a oni to vědí a ty to víš, a oni vědí, že ty to víš, a ty víš, že oni vědí, že to víš, a že oni znají tebe a ty znáš je, a možná si později zajdeš na džbánek, ale kdo to zatáhne? To chci vědět.“
„Jasně. A odpovědi?“
„Odpovědi jsou to, co dostanu, když kladu otázky. Odpovědi jsou, když nemáš jinou možnost. Já se ptám, ty mluvíš. Já se zeptám znovu, ty povíš něco víc. Potom ti zlámu prsty, páč se mi nelíbí, co mi říkáš, páč ty odpovědi nic nevysvětlujou!“
„Aha! Takže ve skutečnosti chceš vysvětlení!“
„Ne, dokud mi nedáš odpovědi!“
„A jak teda znějí otázky?“
„Kdo říká, že mám otázky? A já už stejně vím, jaký budou tvý odpovědi. Takže nemá smysl se na nic ptát.“
„A taky není nutný lámat mi prsty, seržante, už jsem se vzdal.“
„Hezkej pokus. Nevěřím ti.“
„Bohové pod náma –“
Hellian ho odvlekla zpátky. Zastavila se a rozhlédla se kolem sebe. Zamračila se. „Kde to jsme?“
„Záleží na tom. Kam mě vedeš?“
„Zpátky k lodím.“
„Ty huso – šli jsme na opačnou stranu – stačilo jenom vrátit se na místo, kde jsi mě chytila –“
„Ale to jsem neudělala, ne? Co je tohle?“ Natáhla ruku.
Banaschar se zamračil na ponurou, neosvětlenou budovu za nízkou zdí, podél níž šli. A zaklel. „To je Dům mrtvých.“
„Co, nějaká krčma?“
„Ne, a ať tě ani nenapadne mě tam vlíct.“
„Mám žízeň.“
„Mám nápad, seržante. Můžeme jít ke Kurníkovi –“
„Jak je to daleko?“
„Přímo před náma –“
„Zapomeň na to, to je past.“ Otočila ho doprava a zamířila podél Domu mrtvých a prošla krátkou uličkou mezi nerovnými zdmi, na jejímž konci otočila vězně doleva. Zastavila se a ukázala na druhou stranu. „Co je to za místo?“
„To je U Smíška. Tam ale nechoď, tam chodí umírat krysy –“
„Dokonalý. Kupuješ mi pití. Potom se vrátíme k lodím.“
Banaschar si přejel rukou po lebce. „Jak chceš. Prý tady vaří pivo z vody, která vytéká z Domu mrtvých – a majitel prý –“
„Co je s ním?“
„Prý je příbuzný samotnýho starýho mrtvýho císaře – tohle místo patřívalo Kellanvedovi, víš.“
„Císař vlastnil hospodu?“
„Vlastnil, spolu s Tanečníkem. A byla tam šenkýřka jménem Mrzena –“
Zatřásla s ním. „To, že se na něco ptám, ještě neznamená, že chci slyšet odpovědi, zvlášť ne takovýhle odpovědi, tak sklapni!“
„Promiň.“
„Jednu skleničku, a pak se vrátíme k lodím a zaplaveme si –“
„Cože?“
„Klídek. V tomhle zálivu nejsou žádný utopený pavouci.“
„Ne, jenom krev sající úhoři! Jako ten, co ti visí za uchem. Už ti vysál všechnu krev z poloviny obličeje. Povez mi, netrne ti hlava?“
Zamračila se na něj. „Nedala jsem ti povolení klást otázky. To je moje práce. Pamatuj si to.“ Potřásla hlavou. Něco dlouhého a nafouklého ji uhodilo do krku. Zvedla ruku, popadla úhoře a odtrhla ho. „Au!“ Zle se mračila na tvora svíjejícího se v jejím sevření. Hodila ho na zem a dupla na něj. Do stran vytékal černý sliz. „Vidíš to, Banaschare? Budeš dělat potíže a dopadneš stejně.“
„Pokud ti budu viset z ucha? Opravdu, seržante, tohle je směšný –“
Obrátili se, protože z ulice za nimi se ozvalo mumlání. Objevilo se třicet čtyřicet místních obyvatel, mířících na Přední ulici. Někteří nesli luky a nádoby s hořící smolou, pověšené na řemenech. „Co mají za lubem?“ zeptala se Hellian.
„Myslí si, že na flotile propukl mor,“ vysvětloval bývalý kněz. „Zřejmě chtějí koráby zapálit.“
„Mor? Tam není žádnej mor –“

„To vím já a víš to ty. Ale je tu další problém," dodal, když je dav zahlédl a půl tuctu rváčů se od něj oddělilo a pomalu, hrozivě přicházelo blíž. „Ty podlitiny, seržante – dají se snadno zaměnit za projevy moru."
„Cože? Bohové pod náma, jdeme do tý krčmy."
Spěchali ke dveřím. Uvnitř byla černočerná tma, na začerněných stolech hořelo jen pár lojovic. U protější stěny seděl jediný host. Strop byl nízký a na podlaze plno smetí. Vzduch uvnitř se dal krájet. Hellian připomínal sýrárnu.
Zprava se vynořil majitel, Dalhoňan neurčitého věku, hubený jako bič, s očima dívajícíma se do různých stran – nedíval se na Hellian ani na Banaschara, když se úlisně usmál a zamnul si ruce.
„Á, sladké dostaveníčko, ano? Pojďte. Mám stůl, ano! Rezervovaný pro takové jako vy!"
„Zavři tu hnusnou hubu, nebo ti ji zašiju," štěkla Hellian. „Jenom nám ukaž ten stůl a dones džbán toho, co máš a co nám hned nevyteče nosem."
Muž pokyvoval hlavou a kulhal k jednomu stolu. Několikrát natáhl ruce a konečně uchopil židle a odtáhl je od stolu. Banaschar se chtěl posadit, když ucukl. „Bohové pod náma, ta svíčka –"
„No ano!" přitakal Dalhoňan vesele, „těch pár voskových čarodějek, co zbylo, je ke Smíškovi velkorysých. Jde o historii, ano?"
Od vchodu zazněly hlasy a majitel sebou trhl. „Nezvaní hosté. Chviličku, než je pošlu pryč." Odběhl.
Hellian konečně pustila bývalého kněze a svezla se na židli za stolem. „Nic nezkoušej," zavrčela. „Nemám na to náladu."
Za ní majitel otevřel dveře, pronesl několik tichých slov a pak hlasitých výhrůžek.
Hellian si všimla, že se Banaschar podíval za ni – dobře viděl, co se děje vepředu – a najednou se prudce opřel a vytřeštil oči – rváči u dveří zavřískli a utekli. Hellian se zachmuřeně otočila.
Majitel byl pryč a místo něj tam stál démon, zády k nim, dost velký, aby vyplnil celé dveře. V prackách svíral zmítající se oběť, a zatímco Hellian přihlížela, utrhl ječícímu muži hlavu, vyklonil se ze dveří a hodil ji za prchajícími měšťany. Bezhlavé tělo mrštil za hlavou.
Zavlnění, a do šenku se nesl nasládlý, kořeněný pach. Vzápětí byl démon pryč a na jeho místě stál starý Dalhoňan a otíral si ruce o předek umaštěné haleny. Obrátil se a vrátil se ke stolu.
Usmál se. „Tedy nejlepší pivo, džbánek, už ho nesu!"
Hellian se narovnala. Zalétla pohledem k druhému hostu. Žena, nevěstka. Hellian zabručela a zavolala na ni: „Ty! Máš moc práce?"
Frknutí. „Koho to zajímá?"
„To je pravda."
„Buďte obě zticha!" zařval Banaschar přiškrceným hlasem. „To byl kenryll'ah!"
„Není tak hroznej," podotkla kurva, „když si na něj jednou zvykneš."
Zpoza baru se ozvalo třesknutí a nadávka.
* * *
V hloučcích a tlupách, v rozedraných oddílech se lidé začali znovu objevovat na kraji Středního přístavu. Měli víc zbraní a někteří i luky. Ve tmě vzplály pochodně, ozývaly se hlasy, rozkazovaly.
Koryk, opírající se o příď Silandy – kotvící hned za šalupou Rudých čepelí – pozoroval dění v přístavu. Po chvíli se obrátil a sešel na střední palubu.
„Seržante Balšáme."
„Co?"
„Asi nás čekají potíže."
„Typický," zasyčel Balšám, zvedl se a začal přecházet sem a tam. „Šum zmizí. Gesler zmizí. Zůstanu akorát já a vůbec nic nevím, co? Smraďoune, zvedej se, promluv s pěstí Kenebem. Zjisti, co s tím máme podle něj udělat."
Kaprál pokrčil rameny a zamířil ke schůdkům.
Smola se oblékal do zbroje. „Seržante," ozval se, „máme dole Šumovu bedýnku s municí –"
„Pro koule mistra Kápě, máš pravdu! Sépie, padej dolů. Práskavky a hořivky, všechny, co najdete. Hrdlořezi – co to tam provádíš?"
„Napadlo nás, že se vplížíme do toho davu," poznamenal muž od zábradlí. Měl přes ně přehozenou nohu a chystal se slézt dolů do kalné vody. „Nevypadá to dobře. Jsou tam štváči – možná Spárové, a víš, jak rád je zabíjím. Mohl bych to tam trochu zamotat, což by bylo správný –"
„Roztrhají tě na kusy, pitomče. Ne, zůstaneš tady, už tak máme málo mužů."
Koryk si dřepl ke Smoloví a Smíšce. „Šum to dělá dál, co?"
„Klídek," zabručel Smola. „Jestli to bude nutný, s Geslerovýma těžkooděncema to molo udržíme."
„Ty se na to těšíš!" obvinila ho Smíška.
„Proč ne? Odkdy si Záchlumčani zaslouží všechnu tu nenávist? Ten dav prahne po Čtrnáctý, tak proč je zklamat?"
„Páč jsme dostali rozkaz zůstat na palubě," podotkla Smíška.
„Je snazší udržet molo, než když ty neřády necháš naskákat na loď."
„Jak uviděj tyhle hlavy, naskáčou zase zpátky," předpovídal Koryk.
„Rád bych si zabojoval, Koryku."
„Jasně, Smolo, vstávej a připrav se. Se Smíškou a Sépií jsme hned za tebou s pár tuctama práskavek."
Připojil se k nim Corabb Bhilan Thenu'alas. Připínal si na ruku kulatý štít. „Budu tě chránit z boku, kaprále Smolo," oznámil. „Našel jsem šavli a umím s tou zbraní zacházet."
„Oceňuju tvou společnost," opáčil Smola a ohlédl se. Krátkonos, Bystroška, Uru Hela a Jepice si natahovali zbroj. „Celkem šest, přední řada. Ať to zkusí a dostanou se přes nás."
Objevil se Sépie a táhl bednu.

„Rozdej je, sapére," rozkazoval Balšám. „Pak vylezeme všichni a těm pitomcům na nábřeží zamáváme."
Koryk nabil kuši a plácl Smolu po rameni. „Jdeme se kouknout. Taky mám chuť někoho zabít."
Kaprál se narovnal a odplivl si. „Tu snad máme všichni, ne?"

KAPITOLA DVACET TŘI
Dvojčata stála na své věži,
když dole začalo vraždění,
a kostky se divoce odrážely
k jejich radosti, a najednou
se hra, kterou hrála, pokazila
– a smrtelníci krvácejí a
pláčou ve tmě – a ona vidí, jak
hru, kterou prve hrála, strhává
nový vítr, vichřice, ne z rukou
jejich – a tak bylo s Dvojčaty
hráno, ach jak s nimi bylo
hráno.

Zabijákův měsíc
Vatan Urot

N
a dohled od Hradební cesty – schodů vedoucích nahoru k Posměvákově tvrzi – se Kalam Méchar znovu ohlédl. Lidé se nenápadně vraceli zpátky do přístavu. Kdo za tím vším stojí? Jaký důvod k tomu může mít?
Čtrnáctá se nenechá jen tak pozabíjet. Vlastně to mohlo dopadnout jedině opačně. Dnešní noci by mohly zemřít stovky občanů, než by zbytek utekl. Pravda, na molu byla jen hrstka mariňáků, ale Kalam dobře věděl, že mají moranthskou munici. A pak tu byl samozřejmě Rychlej Ben.
Jenom se nevyčerpej, příteli. Myslím… Sáhl si do záhybů pláště a znovu se přesvědčil, že má žalud, který pro něj velemág připravil. Moje oříznutá kostka. Kdyby došlo na nejhorší, mohl Rychlýho přivolat. A začínám si myslet…
Pobočnice bez váhání vykročila do schodů. Ostatní ji následovali. Čekala je dlouhá, únavná cesta, řada za řadou schodů, které už viděly řeky prolité krve. Kalam měl na Hradební cestu málo příjemných vzpomínek. Ona je tam nahoře, a tak krev teče dolů, vždycky jen dolů. Byli už nad úrovní Horních paláců a procházeli převalujícími se chomáči mlhy promísené s kouřem. Na kamenné zdi nalevo byly vysrážené kapky vody, jako by se samotná skála potila.
Ulicemi pod nimi se proplétaly pochodně. Občas zazněl poplach městské hlídky a najednou vzplál jeden z paláců a k nebi stoupal černý kouř, strašidelně ozářený zespodu. Dolehl k nim slabý křik.
A oni bez oddechu, beze slova stoupali. Ozývalo se tu jenom tlumené cinkání a šustění zbroje, kroky, těžký dech. Vyšel rozmazaný měsíc vrhající ošklivé světlo na město a záliv, ozařující Starý Hlídkový ostrov na samém kraji přístavu, stříbřité rákosí Blátivého ostrova a dál na jihu, naproti ústí Rudojeskynní řeky Červí ostrov, na němž stály trosky dávno opuštěného chrámu D'rek. Čistá voda na této straně Blátivého ostrova byla plná korábů a Nokový eskorty byly rozmístěné mezi koráby a čtyřmi quonskými dromóny doprovodu císařovny Laseen, které dosud kotvily u Říšského mola přímo pod Posměvákovou tvrzí.
Svět Kalamovi náhle připadal malý, složitě uspořádaný jako dětská hračka. Nebýt pochodní blížících se ke Střednímu přístavu, nejasných postaviček běžících nejrůznějšími ulicemi a třídami a vzdáleného křiku města hroutícího se do sebe, byl by to téměř malebný výhled.
Viděl tu snad Malazskou říši v předsmrtných křečích? Na ostrově, kde to všechno začalo, bude možná ohlášen pád, dnes v noci v tom chaotickém, bezduchém víru násilí. Pobočnice rozdrtila povstání v Sedmiměstí. Tohle by měl být vítězný návrat. Laseen, co jsi to udělala? Vytrhlo se ti to vzteklé zvíře z rukou?
Velmi dobře věděl, že pláštík civilizace je velice tenký. Odhodit ho vyžadovalo nepatrnou námahu a ještě nepatrnější provokaci. Na světě je dost banditů – a klidně mohou nosit roucho šlechtice nebo pěsti nebo i kněžský hábit či oděv učence – a bezpochyby dost z nich touží po chaosu a příležitostech, jež poskytuje. Po bezduché krutosti, po vypuštění nenávisti, po zabíjení a znásilňování. Jakýkoliv důvod postačí, a občas ani není žádný zapotřebí.
Pobočnice bez váhání kráčela do schodů, jako kdyby šplhala na popravčí lešení, smířená s tím, co jí osud přichystal. Četl ji správně? Nevěděl. Ale čas se krátil, už brzy nadejde chvíle, kdy se bude muset rozhodnout. A Kalam doufal.
Modlil se. Aby, až ta chvíle přijde, byla volba zřejmá, ba přímo nevyhnutelná. Nicméně v pozadí číhalo podezření, že to bude mnohem těžší volba, než si přiznával.
Rozhodnu se žít, nebo se rozhodnu zemřít?
Ohlédl se na čtyři lodě přímo pod nimi.
Přivezla si s sebou hodně lidí, co?
* * *
V polovině cesty na Krkavčí horu se Flaška opřel o dveře. Srdce mu bušilo a z obličeje mu kapal pot. Každou ulicí se valila magie. Mockra. Křivila myšlenky nicnetušících a důvěřivých, plnila lebky touhou po násilí. A osamělí lidé snažící se jít proti přívalu byli vlastně budoucími oběťmi – aby se dostal k těmto dveřím, musel jít oklikou úzkými, ucpanými uličkami dole pod Severním Poříčím, kde po kotníky zapadal do bláta řeky Malaz a odháněl roje nenasytného hmyzu.

Ale konečně dorazil na místo.
Vytáhl nůž a ve strachu, aby nenadělal větší hluk, zaškrábal na dveře. Ulice za ním byla prozatím prázdná, nicméně slyšel počátky pouličních bouří, praštění dřeva, pronikavé řičení umírajícího koně a po celém městě se rozštěkali psi, jako by se v nich probudila vzpomínka na vlčí původ. Flaška znovu zaškrábal.
Dveře se rozletěly a v nich se objevila vysoká, šedovlasá žena.
„Agaylo," řekl Flaška, „můj strýc si vzal sestru manžela tvé tety. Jsme rodina!"
Couvla. „Pojď dál, pokud se nechceš nechat roztrhat na kusy!"
„Jsem Flaška," představil se a šel za ní do apatyky provoněné bylinkami. „Teda není to moje pravý jméno, ale –"
„Zapomeň na to. Máš špinavé boty. Odkud přicházíš a proč sis ze všech nocí vybral k návštěvě Malazu právě tuhle? Čaj?"
Flaška zamrkal a kývl. „Jsem od Čtrnáctý armády, Agaylo –"
„To tedy od tebe byla pěkná hloupost, viď?"
„Jak prosím?"
„Měl by ses schovávat na člunech spolu s ostatními, drahoušku."
„Nemůžu. Totiž pobočnice mě poslala –"
Obrátila se. „Za mnou? A pročpak?"
„Ne, tak to není. Najít tě byl můj nápad. Někoho hledám. Je to důležitý – potřebuju tvou pomoc."
Opět zády k němu nalila do dvou hrnků bylinkový čaj. „Pojď si dát čaj, Flaško."
Jak se přiblížil, Agayla se rychle otočila, sáhla mu pod plášť a vytáhla panenku. Chvíli si ji prohlížela a pak mu s ní zamračeně zašermovala pod nosem. „A co je tohle? Tušíš vůbec, s čím si zahráváš, dítě?"
„Dítě? Tak počkej –"
„Je tohle ten muž, kterého musíš najít?"
„No ano –"
„Nedáváš mi jinou možnost, viď?"
„Promiň?"
Nacpala mu panenku zpátky pod plášť. „Vypij si čaj. Potom si promluvíme."
„Pomůžeš mi?"
„Zachránit svět? No ano, samozřejmě."
Zachránit svět? Tak o tomhle ses, pobočnice, jaksi nezmínila.
* * *
Koryk pohnul rameny, aby si upravil váhu těžkého osníře. Vedle něj ležely na vlhkých kamenech dlouhý meč a štít. V rukou držel kuši. Tři kroky nalevo od něj stála Smíška s práskavkou v pravé ruce a v matném měsíčním světle se jí leskly vyceněné zuby. Napravo dřepěl Sépie nad municí rozloženou na pláštěnce. Byla tam i svítivka.
„Počkej, Sépie," štěkl Koryk, když uviděl velký granát. „Tu svítivku rovnou vrať zpátky, ano? Pokud nehodláš vyhodit do vzduchu všechny přítomný, nemluvě o Silandě a Zuřivým vlku."
Sapér vzhlédl. „Když jich to vezme stovku s náma, budu spokojenej, Koryku. A nevšímej si jí, ta přijde na řadu až naposled, a to už budete nejspíš všichni odrovnaný."
„Ale možná ještě naživu –"
„Zkus se tomu vyhnout, vojáku. Pokud nechceš, aby si dav pohrál s tím, co s tebe zbyde."
Koryk se zamračeně podíval na tlačenici na nábřeží. Dvacet kroků od něj se hemžili lidé, pořvávali hrozby a ošklivé sliby. Byla mezi nimi spousta zbraní. Městská hlídka zmizela a hlupáky zřejmě zadržovala jen pevná řada vojáků se sraženými štíty. Smola, Corabb Bhilan Thenu'alas, Uru Hela, Jepice, Krátkonos a Bystroška. Už vyletělo i pár kamenů a úlomků cihel, a ti, kdo se přiblížili, se střetli s téměř plavně zvednutými štíty. Po stranách davu se objevovaly zápalné šípy.
Nejdřív se pokusí zapálit lodě, a to není dobré. Koryk si nemyslel, že Silanda bude hořet, ne po tom, co jim vykládal Gesler. Ale Zuřivý vlk byl něco jiného. Kaprál Smraďoun právě sestupoval po lávce na molo a za ním přicházel i pěst Keneb.
„Seržante Balšáme," zavolal Keneb.
„Ano, pěsti?"
Keneb se rozhlédl. „Kde je Gesler se Šumařem?"
„Na výzvědách, pane."
„Na výzvědách. Chápu. Takže jste zůstali jen vy, ano?"
„Ty šípy, pane –"
„Válečný jezdec Run'Thurvian mě ujistil, že naše zakotvené plavidlo bude v bezpečí. Žel, koráby jsou něco jiného. Nejbližším jsme už signalizovali rozkaz, aby se stáhly z dostřelu. To, seržante, znamená, že jste se svými vojáky sám. Katapulta na přídi Zuřivého vlka vás podpoří."
„To oceňuju, pane," zabručel Balšám celý vykulený. „Kde je to oblíhání?"
„Jak prosím?"
Smraďoun si odkašlal. „Nevšímejte si ho, pane," sdělil Kenebovi. „Jak jednou začne boj, bude v pořádku. Pěsti, chcete říct, že ty šípy nezapálí lodě – a jakmile si to uvědomí, začnou střílet po nás?"
Keneb kývl a podíval se na Sépii. „Sapére, chci, abyste zasáhl ty lučištníky na křídlech. Nečekejte na jejich první pohyb. Práskavky, pokud jsou v dostřelu."
Sépie se narovnal a podíval se. „Určitě, pane. Galte, Lobe, pojďte sem a vezměte si pár práskavek. Ne svítivky, pitomče – ty malý kulatý, Galte, ano? Dvě, hňupe, víc ne. Když budete potřebovat další, vraťte se –"

„Možná tři –“
„Ne! Přemejšlej, Lobe. Kolik rukou máš? Kam si strčíš tu třetí, do zadku? Dvě a neupusťte je, jinak zmizí celý tohle molo a my s ním.“ Obrátil se. „Pěsti, máme házet teď?“
„Klidně můžete,“ opáčil Keneb. „S trochou štěstí se zbytek rozprchne.“
Zápalné šípy vyletěly do ráhnoví Zuřivého vlka. A najednou zmizely.
Koryk zabručel. „Hezký. Měli bychom se do toho pustit, Sépie. Další salva poletí zřejmě na nás.“
Sépie napravo, Galt s Lobem nalevo. Potěžkali práskavky a na Sépiův rozkaz je hodili.
Výbuchy, praskání v křehkém kameni, a lidé se hroutili, svíjeli se, křičeli –
Dav uprostřed s hrdelním řevem zaútočil.
„Kurva,“ pronesl někdo z těžkooděnců vepředu.
Smíška hodila do ženoucích se lidí svou práskavku.
Další výbuch, tentokrát deset kroků před hradbou štítů. Vojáci instinktivně ucukli a schovávali hlavy za štíty. Ječeni, kutálející se těla, vzduchem létající krev a kusy masa, útočníci dupající po ležících – předek se změnil ve změť, avšak lidé vzadu se tlačili dál.
Koryk popošel doprava – slyšel, jak někdo silným, autoritativním hlasem vykřikuje rozkazy s kadencí malazského důstojníka – a on ho chtěl dostat.
Katapulta na přídi Zuřivého vlka poskočila a velká střela proletěla davem ve sprše krve. Střela určená pro prorážení lodních trupů dělala bez námahy díry do masa a kostí, jedno tělo za druhým.
K vojákům na molu doletělo několik šípů a brzy k nim dorazil dav. Nedisciplinovaný, přesvědčený, že sama hybná síla štítovou hradbu rozdrtí. Útočníci prostě nebyli připravení na dokonale načasované zatlačení těžkooděnců, kteří se do nich napřeli štíty a rozmachovali se meči.
Jediný voják, necvičeny v udržování hradby, byl Corabb Bhilan Thenu'alas, a za něj se postavila Smíška, když do útočníka zabušil šavlí. Muž před ním byl hotový obr, oháněl se krátkými meči, jedním sekal, druhým bodal. Corabb se bránil štítem i svou zbraní – a Smíška si všimla mezery a hodila nůž, který útočníka zasáhl do krku. Když se zhroutil, Corabb se rozmáchl a udeřil ho šavlí do nechráněné hlavy.
„Zpátky do mezery!“ vřískla Smíška a postrčila Corabba dopředu.
Koryk zahlédl jednoho člověka na boku – ne velitele – bohové, to je mág a připravuje si chodbu – zvedl kuši a stiskl spoušť. Šipka muže roztočila.
O kus dál mezi namačkanými lidmi vybuchly další tři práskavky. Útok se najednou zhroutil a štítová hradba se posunula o krok, pak o další, a vojáci doráželi raněné. Lidé se rozbíhali a v dálce kdosi řval, volal je zpátky – Koryk si však všiml, že jích poslechlo jen pár.
Jeden je vyřízený.
Na široké nakládací plošině a po jejích stranách se na dlažbě válely desítky těl. Zaznívalo sténání a pláč.
Bohové pod námi, zabíjíme tu vlastní lidi.
* * *
Keneb na přední palubě Zuřivého vlka se obrátil na kapitána Rynaga. Pokoušel se ovládnout hněv. „Kapitáne, v tom davu byli vojáci. Bez uniforem.“
Muž byl bledý. „O tom já nic nevím, pěsti.“
„Jaký to má smysl? Čtrnáctou do spárů nedostanou.“
„Já – já nevím. To ti Záchlumčani – chtějí je. Začal pogrom a nedal se zastavit. Vypukla křížová výprava a na Záchlumskou planinu táhne vojsko –“
„Vojsko? Jaké vojsko?“
„No chátra, ale prý jich je deset tisíc a jsou mezi nimi veteráni.“
„A císařovna to schvaluje? No nic.“ Keneb se znovu zadíval na město. Ti parchanti se znovu řadili. „Dobře,“ zavrčel, „jestli to bude pokračovat, možná neuposlechnu rozkazy, které mi dala pobočnice. A nechám celé to zatracené vojsko vylodit –“
„Pěsti, to nemůžete –“
Keneb se prudce otočil. „Před chvílí jste na tom trval!“
„Mor, pěsti! Vypustil byste zkázu –“
„No a co? Za daných okolností budu radši dávat než brát. A pokud nemá císařovna schované pod městem celé vojsko, může Čtrnáctá tohle povstání zarazit – bohové vědí, že když dojde na to, máme dostatek zkušeností. A přiznávám, že bych nejradši udělal právě tohle.“
„Pěsti –“
„Vypadněte z lodi, kapitáne. Okamžitě.“
Muž vytřeštil oči. „Vyhrožujete mi?“
„Vyhrožovat? Coltaina přibili na kříž před Arenem, zatímco se Pormqualovo vojsko schovávalo za hradbami. Velice mě to láká přibít vás, kapitáne, na něco podobného, přímo tady a teď. Dárek pro nevěřící tam venku, jen abych jim připomněl, že někteří z nás si ještě pamatují pravdu. Třikrát se nadechnu, a jestli tady ještě budete –“
Kapitán vyrazil.
* * *
Koryk se díval, jak důstojník utíká po lávce dolů a pak kolem řady těžkooděnců. Zřejmě mířil k nejbližšímu houfu sbírajícímu se v ústí široké ulice. Kdyby se nad tím Koryk zamyslel, byl by v duchu našel řádku ponurých představ – všechny byly připravené se vyjádřit – které by mu poskytly důvody, jež potřeboval. On se ale nezamýšlel a žádné důvody nepotřeboval.

Zvedl kuši a vystřelil. Šipka kapitána zasáhla mezi lopatky, a jak letěl k zemi, rozhodil ruce.
Smola a ostatní v přední řadě se k němu mlčky otočili s kamennými výrazy. Smíška se nevěřícně zasmála.
Na lávce zadusaly těžké boty a Keneb se drsně ptal, kdo je za to zodpovědný.
Otočil se k němu Koryk. „To já, pane."
„Právě jste zavraždil kapitána untské palácové gardy, vojáku."
„Ano, pane."
„Vracejí se!" hlásil Smola. „Zřejmě jsi je naštval, Koryku."
„To mi jako důkaz stačí," prskl setijský míšenec a znovu nabíjel samostříl. Přitom čekal, co řekne Keneb. Čekal, že vydá Balšámovi rozkaz, aby ho zatkl. Pěst se místo toho beze slova obrátila a vrátila se na Zuřícího vlka.
„Bacha, Koryku," sykla Smíška. „Počkej, až o tomhle uslyší Šumař."
„Šum?" štěkl seržant Balšám. „A co pobočnice? Pěkně si to odskáčeš, Koryku."
„Jestli si to mám odskákat, ať si. Ale udělal bych to znova. Ten neřád chtěl, abychom jim vydali Záchlumčany."
* * *
Ohromený Keneb se vrátil na střední palubu, „…chtěl, abychom jim vydali Záchlumčany…" Mariňáci i námořníci na něj koukali a nahoře se objevil i válečný jezdec RunThurvian a zamířil k němu.
„Pěsti Kenebe, tato noc není příliš dobrá, že?"
Keneb zamrkal. „Válečný jezdče?"
„Nanejvýš politováníhodné porušení disciplíny –"
„Omlouvám se," přerušil jej Keneb, „očividně jste špatně rozuměl. Pobočnice přednedávnem vyhlásila zrod Lovců kostí. Co tehdy viděla? Já to jenom cítil – slabě. Spíš jako podezření. Ale teď…" Potřásl hlavou. „Tři oddíly drží molo a neustupují, a proč?"
„Pěsti, hrozba je očividná a je třeba na ni odpovědět."
„Mohli jsme zvednout kotvy a odplout. Místo toho tady trčíme, připravení dát do zubů každému, kdo se odváží přijít blíž. Připravení odpovědět na krev krví. Zrada, válečný jezdče, kráčí této noci jako bohyně přímo tady ve městě Malaz."
Prošel kolem ostatních na přední nástavbu. „Je ta katapulta nabitá?" zeptal se.
Jeden člen osádky kývl. „Ano, pěsti."
„Dobře. Blíží se rychle."
Válečný jezdec se k němu připojil. „Pěsti, já to nechápu."
Keneb odtrhl pozornost od stovek lidí přicházejících k molu. „Ale já ano. Už jsem to viděl. Držíme molo a jediný zatracený voják se nestará o nic jiného! Proč?" Praštil pěstí do zábradlí. „Protože my čekáme. Čekáme na pobočnici. Válečný jezdče, teď patříme jí. Je to tak, a celá tahle zatracená říše se může jít bodnout!"
Druhý muž pomalu vykulil oči, pak se pousmál a uklonil se. „Jak říkáte, pěsti. Jak říkáte."
* * *
Poslední dveře na chodbě na nejvyšším poschodí. Typické. Mezi dveře a rám vklouzla čepel nože snadno a zvedla závoru. Stačilo pomalu zatlačit a kožené závěsy jen nepatrně zavrzaly.
Šumař proklouzl do místnosti a rozhlédl se. Z kavalce se ozývalo hlasité, zvířecí chrápání a páchlo tu rozlité pivo.
Šumař pomaloučku položil sbírku kuší na podlahu, což mu zabralo asi třicet úderů srdce, a zvučné tóny dřímoty ani na okamžik neustaly. Nyní bez břemene se Šumař plížil blíž a dýchal hezky pomalu, až stál přímo nad nicnetušící obětí.
Začal šeptem prozpěvovat: „Tví duchové – jsme zpátky – nenecháme tě na pokoji, nenecháme tě odpočinout – ano, milý Bravene Zube, jsem to já, Šumař, mrtvý, ale ne odešlý – duch, vracející se, aby tě strašil až do poslední –"
Odkudsi se objevila pěst a zasáhla Šumaře do břicha. Seržantovi to vyrazilo dech. Zhroutil se na podlahu a v bolestech se stočil do klubíčka –
Braven Zub se vyškrábal na nohy. „To nebyla sranda, Šumaři," prohlásil. „Ale když se tady tak svíjíš na zemi, to už srandovní je."
„Sklapni," supěl Šumař, „a najdi mi židli."
Vrchní seržant mu pomohl na nohy. Šumař se opatrně narovnal a celou dobu sebou trhal a dýchal se zaťatými zuby.
„Ty žiješ?"
Šumař kývl a podařilo se mu couvnout. „No dobře, zasloužil jsem si to –"
„To je přece jasný," opáčil Braven Zub.
Chvíli se na sebe potmě dívali a nakonec se objali. Mlčky. Chvíli nato se dveře za nimi rozletěly. Odstoupili od sebe a do místnosti se hrnuli Gesler s Bouřňákem. První nesl dvě láhve vína, druhý tři bochníky chleba.
„Pro mistra Kápě!" smál se Braven Zub. „Staří mizerové, všichni do jednoho!"
Gesler s Bouřňákem položili zásoby na stolek a Šumař si prohlížel housle, které si přinesl. S potěšením viděl, že nejsou o nic víc poškozené než předtím. Vytáhl smyčec a ohlédl se. Braven Zub zapálil lucernu a Šumař se usadil v křesle.
Chvíli na něj všichni tři jen zírali.
„Já vím," utrousil Šumař. „Bravene Zube, pamatuješ si, když jsem hrál naposledy –"
„To bylo naposledy?"
„Bylo, a od tý doby jsme měli velký ztráty. Přátelé. Lidi, který jsme si zamilovali, a teď nám zůstaly v srdci díry."
Zhluboka se nadechl a pokračoval: „Už to uvnitř čeká dlouho. A tak, staří přátelé, zopakujeme si ta jména."
Braven Zub se posadil na postel a poškrábal se ve vousech. „Mám pro tebe jedno nový. Voják, kterýho jsem zrovna dneska v noci za něčím poslal, se nechal zabít. Jmenoval se Gentur. Jeho kamarád Blátomet málem umřel taky, ale vypadá to, že Paní zatahala. Našli jsme ho včas, aby to ještě k něčemu bylo."
Šumař kývl. „Gentur. Dobře. Geslere?"
„Kulp. Baudín. A myslím, že i Felisín Paran – neměla ani kapku štěstí, a když se objevilo něco dobrýho, i když to bylo

vzácný, nevěděla, co dělat nebo říct.“ Pokrčil rameny. „Když někdo moc trpí, dokáže rozdávat už jenom utrpení.“
„A Coltain,“ ozval se Bouřňák. „A Kalous a Sedmá.“
Šumař se pustil do ladění. „Dobrá jména, do jednoho. A já přidám pár dalších. Whiskeyjack. Křovák. Honec. A ještě jeden – zatím nemá jméno, ale to vůbec nevadí. Ještě jeden…“ Zašklebil se. „Mohlo by to znít trochu drsně, i když použiju víc kalafuny. Nevadí. Mám v hlavě smutnej žalozpěv, co potřebuje ven –“
„Jenom smutnej, Šume?“
„Ne, to vůbec ne. Dobrý vzpomínky vám nechám – ale občas zašeptám, abyste věděli, že vím, jak se cejtíte. Teď se posaďte – nalej vrchovatě, Geslere – tohle asi chvíli zabere.“
A začal hrát.
* * *
Těžká vrata na konci Hradební cesty se s vrzáním otevřela a na prahu se objevil nahrbený hromotluk. Když k němu pobočnice došla, ustoupil. Pobočnice vstoupila do strážnice následovaná T’jantar a pěstí Tene Baraltou. Do zatuchlé místnosti plné rumových výparů vešel i Kalam. Zastavil se před dveřníkem.
„Lubbene.“
„Kalame Méchare,“ zabručel oslovený.
„Rušná noc?“
„Ne každý používá dveře,“ opáčil Lubben.
Asasín kývl, prošel strážnicí a vynořil se na nádvoří tvrze. Dlažba byla nerovná. Po levici měl starou věž, tvrz trochu napravo před sebou. Pobočnice již byla v polovině nádvoří. Za Kalamem se untští gardisté oddělili od skupinky a zamířili ke kasárnám u severní hradby.
Kalam vzhlédl k matnému měsíci. O tvář se mu otřel slabý vánek, teplý, dusný a suchý, a osušil mu pot na čele. Nahoře zaskřípala korouhvička. Asasín vykročil za ostatními.
Vchod do tvrze strážili dva Spárové – ne obvyklá garda. Kalama napadlo, kde asi zdejší pěst a posádka tráví dnešní noc. Nejspíš ve sklepem pod spíží, opilí namol. Mistr Kápě ví, že být na jejich místě, byl bych právě tam. Starý Lubben pochopitelně nikoliv. Hrbáč byl starý jako samotná Hradební brána – byl tu odjakživa, už za císařových časů, a pokud byly řeči pravdivé, byl tady i v dobách, kdy ostrovu ještě vládl Posměvák.
Když Kalam procházel mezi asasíny, oba sklonili hlavy. Usoudil, že to je posměšný pozdrav nebo něco horšího. Neobtěžoval se s odpovědí a pokračoval do široké chodby.
Tam na ně čekal další Spár a ten je odvedl ke schodům. Vyšli dvě poschodí a další chodbou se dostali do předpokoje, kde Tene Baralta nařídil Rudým čepelím, aby tu kromě kapitána Lostary Yil zůstaly. Dvěma vojákům cosi pošeptal a poslal je pryč. Pobočnice to vše sledovala s kamenným výrazem, i když Kalam by Baraltu nejradši v té jedovaté nezávislosti zarazil – jako by Tene Baralta sebe a Rudé čepele zbavoval jakékoliv spojitosti s pobočnicí či Čtrnáctou armádou.
Po chvíli je Spár odvedl dalším portálem a chodbou až k dvoukřídlým dveřím na konci. Kalam věděl, že to není místnost běžně používaná k oficiálním setkáním. Tato byla menší – pokud na něco ukazovaly dveře – a umístěná v málo navštěvované části tvrze. Čekali tu další dva Spárové a otevřeli dveře.
Pobočnice vstoupila a zarazila se. Stejně jako T’jantar a Tene Baralta. Lostara Yil vedle asasína zadržela dech.
Očekával je soudní dvůr a naproti nim seděla císařovna Laseen, Korbolo Dom – s odznaky vrchní pěsti – a další člověk, kterého Kalam nepoznal. Kulatolící, tlustý, v modrém hedvábí. Vlasy měl bezbarvé, ostříhané nakrátko a naolejované. Upřel na pobočnici ospalé oči s chtivostí kata.
Stoly byly sestavené do obráceného T a na příchozí čekaly tři židle s vysokými opěradly. Pobočnice po dlouhém stání přistoupila k prostřední židli a posadila se. T’jantar si sedla nalevo od ní. Tene Baralta pokynul Lostaře Yil, aby ho doprovodila, přešel doprava a postavil se před císařovnou do pozoru.
Kalam si pomalu vzdychl a zamířil k poslední židli. Usadil se a ruce v rukavicích položil na poškrábanou stolní desku. Umaštěný tlusťoch se na něj podíval a trochu se předklonil. „Kalam Méchar, ano? S velkým potěšením,“ mumlal, „vás konečně poznávám.“
„Vážně? Jsem rád i za vás… ať jste kdokoliv.“
„Mallik Rel.“
„A v jaké funkci?“ zajímal se Kalam. „Vrchní had?“
„To by stačilo,“ řekla císařovna. „Seď, jestli musíš, Kalame, ale mlč. A pochop, že já si tvou přítomnost dnešní noci nevyžádala.“
Kalam v jejím prohlášení postřehl ukrytou otázku, ale jenom pokrčil rameny. Ne, Laseen, nehodlám ti nic prozradit.
Laseen přenesla pozornost na velitele Rudých čepelí. „Tene Baralto, pochopila jsem, že jste doprovázel pobočnici s její družinou přes město. Ušlechtilé. Předpokládám, že vás k tomu pobočnice nevyzvala ani vás nijak nenutila. Podle toho je zřejmé, že se mnou chcete mluvit jménem Rudých čepelí.“
Muž s poničeným obličejem se uklonil. „Ano, císařovno.“
„Pokračujte.“
„Rudé čepele pobočnice povolala v Arenu, císařovno, načež jsem byl jmenován pěstí Čtrnácté armády. Uctivě žádám, abyste tento rozkaz zrušila. Rudé čepele vždy sloužily Malazské říši jako nezávislá jednotka, jak odpovídá našemu jedinečnému statutu prvních a nejlepších říšských ochránců Sedmiměstí.“
Císařovna kývla. „Nevidím důvod, proč vaší žádosti nevyhovět, veliteli. Přeje si k tomu něco dodat pobočnice?“
„Ne.“
„Dobrá. Komandante Tene Baralto, Rudé čepele se mohou prozatím ubytovat tady v Posměvákově tvrzi. Smíte odejít.“
Muž se znovu uklonil, otočil se a vypochodoval z místnosti se svým kapitánem v patách. Dveře se za nimi zavřely.

Laseen se podívala na pobočnici. „Vítej doma, Tavore," pravila.
„Děkuji, císařovno."
„Na korábech v přístavu vlají morové vlajky – my obě víme, že mezi vojáky tvého vojska žádný mor není." Naklonila hlavu. „Co si mám o té lsti myslet?"
„Císařovno, pěst Keneb očividně došel k závěru, že bez ohledu na názory kapitána Rynaga vypukly v Malazu občanské nepokoje dost silné, aby se začal obávat o dobro Čtrnácté, pokud by se armáda vylodila. Nakonec s sebou mám Záchlumčany – jejichž věrnost říši, jak bych mohla dodat, je nepochybná. Navíc máme silný oddíl chundrylských Spálených slz, jenž také sloužil s poctami. Vylodění takových jednotek by mohlo vyvolat krvavou lázeň."
„Krvavou lázeň, pobočnice?" Laseen zvedla obočí. „Kapitán Rynag dostal přesné rozkazy, aby zajistil, že vojáci Čtrnácté před vyloděním odloží zbraně."
„Potom by byli vydaní na milost a nemilost rozzuřeného davu, císařovno."
Laseen jen mávla rukou.
„Císařovno," pokračovala pobočnice, „jsem přesvědčená, že tady, v srdci říše, došlo k obrovskému nedorozumění. Události, známé jako Psí řetěz – a to, co následovalo v Arenu – jsou jaksi podezřelé." Na chvíli se odmlčela. „Vidím, že Korbolo Dom, jenž velel odpadlým Psobijcům a který byl zajat a zatčen na Raraku, je opět volný, a dokonce drží hodnost vrchní pěsti. Dále džhistálský kněz a pravděpodobný strůjce vyvraždění arenské armády Mallik Rel nyní sedí jako váš rádce při tomto jednání. Není třeba říkat, že jsem z toho zmatená. Pokud ovšem sedmiměstské povstání nedosáhlo mnohem většího úspěchu, než o jakém kdy snilo, bez ohledu na mé úspěchy v Sedmiměstí."
„Moje milá Tavore," řekla Laseen, „přiznávám, že jsem kvůli tobě trochu na rozpacích. Zřejmě zastáváš dětinský názor, že jisté pravdy jsou neúprosné a nevyvratitelné. Žel, svět dospělých nikdy není tak jednoduchý. Každá pravda je tvárná. Z nezbytnosti podléhá opravám. Copak sis, Tavore, ještě nevšimla, že pro lid této říše je pravda nepodstatná? Ztratila svou moc. Už nic nemění, a vlastně vůle lidu – jistě, zrozená ze strachu a nevědomosti – samotná vůle, jak jsem říkala, může pravdu upravit, může přeměnit, chceš-li, praktickou lež ve víru, a tato víra není otevřena zpochybňování."
„Zpochybněním," podotkla pobočnice po chvíli, „člověk páchá zradu."
Císařovna se usmála. „Vidím, že s každým stahem srdce dospíváš, Tavore. Možná bychom měly ztrátu nevinnosti oplakávat, ale ne dlouho, jak se obávám. Malazská říše se ocitla ve velmi povážlivé situaci a všechno je nejisté, visí na vlásku. Mor nám vzal Dujeka Jednorukého – a jeho vojsko zřejmě úplně zmizelo, nejspíš se stalo obětí morové rány. V Korelu se věci změnily k horšímu. Zničení Sedmiměstí zasadilo téměř smrtelnou ránu naší ekonomice a zvláště našemu zásobování obilím. Než se ten subkontinent vzpamatuje, mohl by propuknout hladomor. Je životně důležité vnutit naší říši nový tvar, Tavore."
„A co s sebou tento nový tvar přináší, císařovno?"
„Žel, oběti," promluvil Mallik Rel. „Prolitou krev, aby utišila žízeň, touhu. Neštěstí, ale žádné jiné cesty není."
Tavore pomalu zamrkala. „Přejete si, abych vydala Záchlumčany."
„A Chundryly," dodal Mallik Rel.
Korbolo Dom se najednou předklonil. „Ještě jedna věc, Tavore. Kdo ve jménu mistra Kápě je na těch katamaránech?"
„Vojáci národa známého jako Zánikové."
„Proč jsou tady?" vyptával se Napan s vyceněnými zuby.
„Slíbili věrnost, vrchní pěsti."
„Malazské říši?"
Pobočnice zaváhala, než znovu upřela oči na Laseen. „Císařovno, musím s vámi mluvit. Soukromě. Některé záležitosti jsou výhradně mezi císařovnou a její pobočnicí."
Mallik Rel zasyčel. „Má na mysli záležitosti rozpoutané otataralovým mečem! Stalo se, čeho jsem se obával, císařovno! Slouží jinému a chce studeným železem podříznout krk Malazské říši!"
Tavore se na něj znechuceně podívala. „Říše vždy odmítala nesmrtelné patrony, Malliku Rele. A to je hlavní důvod, proč přežíváme a sílíme. Co tady děláš, kněži?"
„Komu nyní sloužíš, ženo?" štěkl Mallik Rel.
„Jsem císařovnina pobočnice."
„V tom případě musíš poslechnout její rozkazy! Vydej nám Záchlumčany!"
„Nám? Aha, už to chápu. Před Arenem tě oloupili o trochu tvé slávy. Pověz mi, za jak dlouho vypíšeš zatykač na pěst Blistiga, bývalého velitele arenské gardy, který odmítl uposlechnout rozkaz a opustit město? Jen a jen díky němu Arén nepadl."
„Copak Blistig nezatkl Rudé čepele, Tavore?" zeptala se Laseen.
„Na Pormqualův rozkaz. Prosím, císařovno, musíme si promluvit o samotě."
V té chvíli Kalam zahlédl v Laseeniných očích něco, o čem by ho v životě nenapadlo, že to uvidí. Záblesk strachu.
Promluvil však Korbolo Dom. „Pobočnice Tavore, jsem nyní vrchní pěst a po Dujekově smrti také nejvyšší vrchní pěst. Dále jsem přijal titul a povinnosti prvního meče říše, což byla pozice nešťastně uprázdněná předčasnou smrtí Dassema Ultora. Proto se také ujímám velení Čtrnácté armády."
„Tavore," pravila tiše Laseen, „nikdy nebylo úkolem pobočnice velet armádám. Při povstání v Sedmiměstí jsem neměla jinou možnost, ale to teď skončilo. Splnila jsi vše, oč jsem tě žádala, a tvá věrnost neunikla mé pozornosti. Mrzí mě, že se toto setkání vyvíjí tak nepřátelsky – jsi prodloužením mé vůle, Tavore, a já své volby nelituji. Ani v této chvíli ne. Zřejmě ti svou vůli musím vysvětlit podrobněji. Chci tě mít opět po svém boku v Untě. Mallik Rel se vyzná v mnoha oblastech státní správy, ale v jiných má nedostatky – a proto potřebuji tebe, Tavore, abys džhistálského kněze doplňovala. Vidíš před sebou restrukturalizaci říšského vrchního velení. Nový první meč se ujme velení všech malazských armád. Nadešel čas, Tavore, abys odložila meč."

Ticho. Tavore nehnula brvou. „Jak přikazujete, císařovno.“
Kalam měl najednou horkou kůži, jako by mu měla vzplanout. Po těle mu stékal pot. Cítil, jak se mu perlí na obličeji a na krku. Upíral oči na ruce sepjaté na stole.
„To mě těší,“ prohlásila Laseen.
„Bude nutné,“ pokračovala Tavore, „abych se nakrátko vrátila do přístavu. Jsem přesvědčená, že pěst Keneb bude pochybovat o pravdivosti změn ve velení, pokud je neuslyší přímo ode mě.“
„Nanejvýš věrný voják,“ zahučel Mallik Rel.
„Ano, to je.“
„A ti Zánikové?“ vyptával se Korbolo Dom. „Stojí za potíže? Podvolí se mé autoritě?“
„V této věci za ně nemohu mluvit,“ odtušila Tavore bezvýrazně. „Co se jejich schopností týče, podle mě jsou dostatečné přinejmenším pro pomocné sbory našich pravidelných jednotek.“
„Nic víc na nich tedy není?“
Pobočnice bezstarostně pokrčila rameny. „Jsou to cizinci, první meči. Barbaři.“
Barbaři plavící se na nejlepších válečných lodích na celém zatraceném oceánu, ano.
Ale Korbolo Dom, při vší své vnímavosti a bystrém úsudku, jenom přikývl.
Další chvíle ticha, v níž mohlo být řečeno mnoho věcí, díky kterým mohla Malazská říše najít pevnější půdu pod nohama. Ticho, přesto měl Kalam dojem, že slyší, jak práskají dveře, spouští se padací mříž, a viděl chodby, ulice, kde blikající světlo pohaslo a ztratilo se docela.
Kdyby jen císařovna promluvila, jen k pobočnici samotné – cokoliv, postačila by jakákoliv přátelská nabídka, která by nezněla falší –
„Pobočnice,“ ozval se místo toho Mallik Rel, „je tu problém dvou Záchlumčanů, zaklínače a čarodějky.“
Tavore dál upírala oči na Laseen. „Samozřejmě. Naštěstí jsou zneschopnění následkem traumatu, jaký zažili při Coltainově smrti.“
„Přesto se Spárové postarají o jejich zatčení.“
„Nedá se tomu odpomoci,“ dodala císařovna. „I se zbytkem své staré moci by mohli zabít spoustu malazských občanů, Tavore, a to nesmíme dopustit.“
„Dnes v noci poteče krev Záchlumčanů a Chundrylů.“ Pobočnice to pronesla bez jakýchkoliv pocitů.
„Musí to tak být,“ zahuhlal džhistálský kněz, jako by ho to mrzelo.
„Tavore,“ pokračovala Laseen, „budou Chundrylové ochotní odevzdat zbraně a zbroj? Nečítají dva tisíce mužů či víc?“
„Moje slovo postačí,“ odtušila pobočnice.
„Velice se mi ulevilo,“ utrousila císařovna s pousmáním, „že chápeš, že to, co se stane dnes v noci, se musí stát. Ve větším plánu věcí, Tavore, je to jen skromná oběť. Je také jasné, že Záchlumčané už nejsou více užiteční – staré smlouvy s kmeny je třeba zrušit, když jsou teď Sedmiměstí a jeho úroda mimo náš dosah. Jinými slovy, potřebujeme Záchlumskou planinu. Stáda je třeba porazit, zemi rozorat, zasít obilí. Sedmiměstí nám dalo tvrdou lekci, když přijde na to, spoléhat se se zásobováním na vzdálené země.“
„Takto je to,“ rozvíjel císařovnina slova Mallik Rel a rozhazoval rukama, „ekonomická nutnost, ano? Je smutné, že ten nevědomý a zaostalý národ musí být vyhuben, ale zároveň nevyhnutelné.“
„To musíš dobře znát,“ odtušila Tavore. „Gedorianský džhistálský kult ve Falaru nakonec stejným způsobem vyhubil císař Kellanved. Podle všeho jsi jeden z mála, kteří tehdy přežili.“
Z kulatého, umaštěného obličeje Mallika Rela pomalu vyprchala všechna barva.
Pobočnice pokračovala: „Bezvýznamná poznámka v říšských dějinách, těžko se hledá. Kdyby sis prostudoval Kalousovy práce, našel bys příslušné odkazy. ‚Bezvýznamná‘ je ovšem relativní pojem. Stejně bude zřejmě později zanesen do knih tento záchlumský pogrom. Pro samotné Záchlumčany to samozřejmě bezvýznamné nebude ani trochu.“
„Kam tím míříš, ženo?“ štěkl Mallik Rel.
„Občas je užitečné se na cestě zastavit, otočit se a o kousek se vrátit.“
„Tím dosáhneš čeho?“
„Pochopení motivů, džhistále. Tato noc se zřejmě rozmotává. Smlouvy, dohody a vzpomínky –“
„V této debatě,“ skočila jí císařovna do řeči, „můžete pokračovat později. Dav ve městě se brzy obrátí proti sobě, pokud neobdrží vhodné oběti. Jsi připravená, pobočnice?“
Kalam zadržel dech. Neviděl Tavore do tváře, ale něco v Laseenině výrazu mu prozradilo, že si s pobočnicí hledí do očí a něco mezi nimi proběhlo. Laseeniny oči pomaloučku zbezvýrazněly a jako by ztratily barvu.
Pobočnice vstala. „Jsem, císařovno.“
T’jantar se také zvedla, a než si stačil někdo všimnout, Kalam už byl na nohou.
„Pobočnice,“ unaveně zabručel, „vyprovodím vás.“
„Až skončíš s těmi zdvořilostmi,“ podotkla císařovna, „vrať se, prosím, sem. Nikdy jsem nepřijala demisi od Spára, Kalame Méchare, a mám dojem, že už je dlouho načase pořádné povýšení. Poté, co se Kabrňák zřejmě ztratil v Říšské chodbě, zůstala funkce velitele Spáru prázdná. Nenapadá mě nikdo, kdo by si ji zasloužil víc.“
Kalam zvedl obočí. „A vy si, císařovno, myslíte, že to přijmu, prostě se usadím v untské Západní věži a obklopím se kurvami a patolízaly? Čekáte dalšího Kabrňáka?“
Teď hluše promluvila Laseen. „To tedy rozhodně nikoliv, Kalame Méchare.“
Celý Spár pod mým velením. Bohové, kdo padne první? Mallik Rel. Korbolo Dom…
A ona to ví. Nabízí to. Mám vyříznout rakovinu z těla… ale nejdřív musí zemřít někteří Záchlumčané. A… nejen Záchlumčané.

Nevěřil si natolik, aby promluvil, a stejně nevěděl, co by měl říci, a tak se jen uklonil císařovně a vyšel za Tavore a T'jantar z místnosti na chodbu.
Tavore ušla třiadvacet kroků do předpokoje, kde nezůstala jediná Rudá čepel, a pokynula T'jantar, jež se postavila k protějším dveřím. Pobočnice zavřela ty za nimi. A otočila se ke Kalamovi.
Promluvila T'jantar. „Kalame Méchare, kolik ruk nás očekává?"
Odvrátil zrak. „Každá ruka je cvičená jako samostatná jednotka. Je to přednost i chyba zároveň."
„Kolik?"
„Dole kotví čtyři lodě. Mohlo by jich být osmdesát."
„Osmdesát!"
Asasín kývl. Jsi mrtvá, pobočnice. A ty taky, T'jantar. „Nedovolí vám vrátit se na loď," pokračoval a nepodíval se jim do očí. „To by znamenalo občanskou válku –"
„Ne," řekla Tavore.
Kalam k ní zamračeně vzhlédl.
„Opouštíme Malazskou říši. A s největší pravděpodobností se už nikdy nevrátíme."
Kalam se opřel o zeď a zavřel oči. Po tváři mu stékal pot. „Chápete, co mi právě nabídla? Můžu se tam vrátit a udělat přesně to, co po mně chce – co potřebuje, abych udělal. Potom odtamtud odejdeme a necháme za sebou dvě mrtvoly, hlavy useknuté a položené na ten zatracený stůl. Hrome, Tavore. Osmdesát ruk!"
„Rozumím. Běžte tedy. Nebudu si o vás myslet nic špatného, Kalame Méchare. Sloužíte Malazské říši. Tak se ukažte."
Pořád se nepohnul, ani neotevřel oči. „Takže to už pro vás nic neznamená, Tavore?"
„Mám jiné starosti."
„To mi vysvětlete."
„Ne."
„Proč ne?"
„Dnes v noci došlo ke sbíhání, Kalame," pravila T'jantar. „Přímo tady ve městě. Hra je samý tah a protitah, a Mallik Rel se jí opravdu účastní, i když ruka, která ho vede, zůstává vzdálená a neviditelná. Odstraníš-li ho, jak hodláš, bude to znamenat smrtelnou ránu, a mohlo by to dokonce zvrátit celou rovnováhu. Nemuselo by to zachránit jen Malazskou říši, ale i samotný svět. Jak bychom mohly něco namítat?"
„A přece…"
„Ano," přitakala T'jantar. „Žádáme tě, Kalame, bez tebe nemáme sebemenší naději –"
„Šest set asasínů, zatraceně!" Opřel se hlavou o zeď a nechtěl, nedokázal se podívat na ženy před sebou, na prosbu v jejich očích. „Já na to nestačím. To musíte vědět. Všichni zemřeme a Mallik Rel přežije."
„Jak říkáte," podotkla Tavore.
Čekal, až něco dodá, poslední prosbu. Čekal nový uskok od T'jantar. Ale následovalo jen ticho.
„Stojí to za to, pobočnice?"
„Vyhrajte tuto bitvu, Kalame, nebo vyhrajte válku."
„Jsem jenom jeden muž."
„Ano."
S ořízntou kostkou.
Dlaně v navlhlé kůži rukavic ho svrběly. „Ten džhistálský kněz se zlobí."
„Už hodně dlouhou dobu, ano," řekla T'jantar. „A touží po moci."
„Laseen je zoufalá."
„Ano, Kalame, je."
„Proč obě nezůstanete tady? Nepočkáte, až ho zabiju. Počkejte, a já císařovnu přesvědčím, že ten pogrom musí zarazit. Okamžitě. Už nesmí být prolita ani kapka krve. Ve městě je šest set asasínů – můžeme to šílenství rozdrtit, srazit horečku –"
„Už žádná krev, Kalame Méchare?"
Otázka T'jantar ho bodla do srdce. Jen zavrtěl hlavou. „Jen vůdcové, víc nebude zapotřebí."
„Je jasné, že tě něco nenapadlo," upozornila jej T'jantar.
„A co?"
„Spárové. Je mezi nimi plno zrádců. Plno. Džhistálský kněz nezahálel."
„Jak tohle víš?"
Další ticho.
Kalam si oběma rukama přejel po obličeji. „Bohové pod námi…"
„Smím se na něco zeptat?"
Frkl. „Prosím, T'jantar."
„Kdysi jsi horoval proti čistce ve staré gardě. Vlastně jsi přednedávnem přišel sem do města a chtěl jsi zavraždit císařovnu."
Jak tohle všechno víš? Jak to vůbec můžeš vědět? Co jsi zač? „Pokračuj."
„Hnalo tě pobouření, rozhořčení. Tvé vlastní vzpomínky prohlásili za lež a ty ses chtěl postavit těm, kdo pošpinili vše, čeho sis cenil. Chtěl ses dívat do očí tomu, kdo rozhodl, že Paliči mostů musejí zemřít – potřeboval jsi v nich vidět pravdu, a až bys ji našel, jednal bys. Jenomže ona ti to rozmluvila –"
„Ani tu nebyla."
„Ale to jsi věděl. No, nevadí. Zabránilo by ti to vydat se do Unty? Dojít si pro ni?"
Zavrtěl hlavou.

„V každém případě, kde je teď tvé rozhořčení, Kalame Méchare? Coltain z Vraního klanu. Říšský historik Kalous. Sedmá armáda. A teď Záchlumčané ze Čtrnácté. Pěst Temul. Nil, Nether. Drz od chundrylských Spálených slz, které zahnaly Korbolo Doma u Sanimonu – oloupily Korbola o vítězství dávno před Arenem. Zrádci jsou v trůnním sále –“
„Můžu jejich pobyt tam zkrátit.“
„Můžeš. A pokud se k tomu rozhodneš, budeme s pobočnicí umírat s jistým uspokojením. Ale zemře i mnoho dalších. Mnohem víc, než si kdokoliv z nás dokáže představit.“
„Ptáš se, kde je moje rozhořčení, ale odpověď už znáš. Žije. Ve mně. A je připravené zabíjet. Tady a teď.“
„Zabití Mallika Rela a Korbolo Doma dnes v noci nezachrání Záchlumčany ani Chundryly,“ podotkla T’jantar. „Ani nezabrání válce se Zániky. Ani zničení Záchlumské planiny. Císařovna je skutečně zoufalá, tak zoufalá, že obětuje svou pobočnici výměnou za zabití dvou zrádců ve své družině. Mimochodem, nemyslíš, že Mallik Rel pochopil, co ti Laseen nabízí?“
„To je tvoje otázka?“
„Ano.“
„Korbolo Dom je hlupák. Nejspíš nic nepochopil. Džhistálský kněz naneštěstí hloupý není, a tak se připravil.“ Odmlčel se. V duchu však sledoval bezpočet stezek. Možností. „Možná neví, že vlastním otataralovou zbraň –“
„Moc, kterou používá, je starší,“ poznamenala T’jantar.
„Takže po všem, co jsme si tu řekli, můžu selhat.“
„Můžeš.“
„V tom případě prohrajeme všichni.“
„Ano.“
Kalam otevřel oči. Pobočnice se mezitím otočila. Dívala se na něj jen T’jantar, upírala na něj tajuplné, zlatavé oči.
Šest set. „Pověz mi, T’jantar, čistě mezi tebou a pobočnicí, čí život je důležitější?“
Odpověděla okamžitě. „Pobočnice.“
Tavore sebou trhla, ale neobrátila se k nim.
„A mezi námi dvěma?“ zeptal se Kalam.
„Tvůj.“
Aha. „Pobočnice, rozhodněte se, prosím, mezi sebou a Čtrnáctou.“
„K čemu je to všechno dobré?“ vyštěkla Tavore drsně.
„Vybírejte.“
„Pěst Keneb má své rozkazy,“ řekla.
Kalam znovu zavřel oči. V hlavě zaslechl slabý, přeslabý zvuk. Hudba plná žalu. „Chodby ve městě,“ poznamenal tiše. „Je jich mnoho, překypují energií – Rychlej Ben bude mít co dělat, i když k němu proniknu, a nelze použít brány. Pobočnice, budete potřebovat svůj meč. Otataral vepředu… a vzadu.“
Zvláštní hudba, melodie neznámá, a přece… poznal ji.
Otevřel oči a pobočnice se otočila. Bolest v jejím pohledu byla jako rána do srdce.
„Děkuji,“ hlesla.
Asasín se zhluboka nadechl a uvolnil si ramena. „Dobrá, nemá smysl nechávat je čekat.“
* * *
Do místnosti vstoupil Perel. Mallik Rel přecházel sem a tam a Korbolo Dom otevřel láhev a naléval si víno. Císařovna zůstala sedět.
Nemámila čas na řečičky. „Ti tři se blíží k bráně.“
„Chápu. Kalam Méchar se tedy rozhodl.“
Nepatrný záblesk, snad zklamání. „Ano, teď ti půjde z cesty, Perele.“
Ty mrcho. Nabídla jsi mu Spár, viď? A co by pak zbylo na mě? „Máme spolu nějaké nevyřízené věci, císařovno.“
„Ať ti to nebrání v tom, co je třeba vykonat. Kalam je nejméně důležitý cíl, rozumíš? Samozřejmě ho odkliď z cesty, ale potom dokonči, co jsem ti přikázala.“
„Samozřejmě, císařovno.“
„Až se vrátíš,“ pokračovala Laseen s lehkým pousmáním, „mám pro tebe překvapení. Příjemné.“
„Určitě nebudu pryč dlouho –“
„Právě ta přehnaná sebedůvěra mě na tobě tolik rozčiluje, Perele.“
„Císařovno, je to jeden muž!“
„Myslíš si snad, že pobočnice je bezmocná? Nosí otataralový meč, Perele – kouzla, s nimiž Spárové chystají své léčky, nebudou fungovat. Bude to kruté. Navíc tu je T’jantar, a ona je pro nás pro všechny záhadou. Nechci, aby ses sem ráno vrátil, jen abys mi sdělil, že s úspěchem leží v ulicích dvě stě mrtvých Spárů.“
Perel se uklonil.
„Tak běž.“
V té chvíli se otočil Mallik Rel. „Mistře Spáru,“ řekl, „až splníš úkol, pošli dvě ruky na loď Zuřivý vlk s rozkazem zabít Nila a Nether. A pokud se naskytne příležitost, ať zabijí i pěst Keneba.“
Perel se zamračil. „Na té lodi je Rychlej Ben.“
„Nech ho na pokoji,“ rozkázala císařovna.
„Copak on se nepokusí bránit naše cíle?“
„Jeho moc spočívá v iluzích,“ prohlásil Mallik Rel přezíravě. „Titul velemág si nezaslouží, i když se mu zřejmě líbí, a neudělá nic, čím by odhalil nedostatek nadání.“
Perel lehce naklonil hlavu na stranu. Opravdu, Malliku Rele?

„Vydej rozkazy,“ pravila Laseen.
Mistr Spáru se znovu uklonil a odešel.
Kalame Méchare. Konečně to můžeme vyřídit. Za to ti, císařovno, děkuju.
* * *
Vstoupili do strážnice na konci Hradební cesty. Lubben byl jen stín hrbící se u stolku. Pouze krátce vzhlédl. V potlučených rukou měl velký bronzový korbel.
Kalam se zastavil. „Připij si taky na nás, ano?“
Kývnutí. „Se spolehni.“
Vykročili k protějším vratům.
„Pozor na poslední schod,“ utrousil za nimi Lubben.
„Dáme.“
A děkujeme ti za to, Lubbene.
Vstoupili na podestu.
Po celém městě hořely domy. Pochodně se míhaly sem a tam jako svítící červi v hnijícím mase. Slabý křik a ječení.
Střední přístav byl plný lidí.
„Mariňáci na molu,“ poznamenala pobočnice.
„Drží se,“ dodala T’jantar, jako by Tavore uklidňovala.
Bohové pod námi, tam dole musí být nejmíň tisíc lidí. „Jsou tam stěží tři oddíly, pobočnice.“
Beze slova vykročila. T’jantar ji následovala a Kalam, s posledním pohledem na bitvu ve Středním přístavu, se vydal za nimi.
* * *
Tene Baralta vstoupil do dobře zařízeného pokoje, zastavil se a rozhlédl se kolem sebe. Nakonec se vydal k plyšovému křeslu. „U Sedmičky,“ pronesl s hlasitým povzdechem, „aspoň jsme skoncovali s tou studenou mrchou.“ Posadil se a natáhl si nohy. „Nalij nám víno, kapitáne.“
Lostara Yil k němu přistoupila. „To může počkat. Dovolte, pane, pomůžu vám se zbrojí.“
„Dobrý nápad. Bolí mě ruka, kterou už nemám – svaly na krku mám jako zkroucené železné pruty.“
Stáhla mu plechovou rukavici a položila ji na stůl. Přešla za křeslo a odepjala mu plášť. Zpola vstal, aby mu ho mohla stáhnout. Pečlivě ho poskládala a položila na dřevěnou truhlu vedle velké postele plné podušek. Vrátila se k Tene Baraltovi. „Vstaňte na chvíli, pane. Sundám vám osníř.“
Kývl a narovnal se. Bylo to neohrabané, ale nakonec se jim podařilo těžké kroužky svléknout. Lostara je položila na hromádku v nohách postele. Baralta měl prošívanici celou propocenou a v podpaždí páchnoucí skvrny. Stáhla mu ji, takže zůstal polonahý. Staré jizvy byly jako podlitiny. Svaly mu pod vrstvou tuku změkly, jak lenivěl.
„Vysoká Denul,“ poznamenala Lostara, „císařovna nebude váhat, nechá vás správně vyléčit.“
„To nechá,“ přitakal a posadil se. „A potom, Lostaro Yil, neucukneš, když se na mě podíváš. Hodně na nás dva myslím.“
„Opravdu.“ Vrátila se za něj a začala mu masírovat napětím ztvrdlé svaly na krku.
„Ano. Už si myslím, že to tak má být.“
„Jistě si vzpomínáte, pane, na návštěvu, kterou jsem vykonala, když jsem tehdy sledovala stopu Kalama Méchara. Návštěvu posádkové tvrze. Seděla jsem u stejného stolu jako asasín. Dosti nečekaně se objevil balíček karet. V poli vládly Smrt a Stín, jestli mi slouží paměť – a připouštím, že to nemůžu zaručit. V každém případě jsem se přesně držela vašich příkazů a později jsem zabila všechny přítomné – pochopitelně až po Kalamově odchodu.“
„Vždycky jsi plnila rozkazy s působivou přesností, Lostaro Yil.“
Jemně mu přejela po bradě. „To vražedné ráno, komandante, je věc, které ze všeho nejvíc lituji. Byli nevinní, všichni do jednoho.“
„Nenech se zatěžovat takovými omyly, má lásko.“
„To je těžký úkol, pane. Dosáhnout potřebné chladnokrevnosti.“
„Máš na to výjimečné nadání.“
„Asi ano,“ připustila, otřela se mu dlaní o znetvořené rty a zakryla mu ústa. A nožem v druhé ruce mu podřízla krk od ucha k uchu. Do dlaně jí vystříkla krev a do vzduchu unikalo chroptění a bublání. Tělo v křesle sebou několikrát cuklo a znehybnělo.
Lostara Yil ustoupila. Otřela si nůž a ruce do hedvábného povlečení. Vrátila zbraň do pochvy, vzala si rukavice a přistoupila ke dveřím. Pootevřela je, jen aby mohla proklouznout ven, a dvěma Rudým čepelím na stráži řekla, že velitel spí a nemají ho rušit.
Vojáci jí zasalutovali. Lostara zavřela dveře a odcházela.
Dobrá, Kotilione, nakonec jsi s ním měl pravdu. A opět bylo dosaženo potřebné chladnokrevnosti.
* * *
Uru Hela byla na zemi, ječela a balila se kolem oštěpu, který jí vězel v těle. Koryk s kletbou zatlačil štítem a odstrčil útočníky, aby ji mohl překročit. Za něj proklouzla Smíška, popadla ležící ženu za opasek a odtáhla ji do bezpečí.
Vybuchla další práskavka. Rozhodila těla ve sprše krve, jež cákla Korykovi pod přilbu. Zamrkal, jak ho zaštípala v očích, zachytil štítem ránu palcátem a zvedl ho, aby mohl spodem bodnout na slabiny. Odpovídající vřísknutí zchromeného útočníka ho téměř ohlušilo. Vytáhl meč z rány.
Za ním se ozýval křik, ale moc tomu nerozuměl. Uru Hela byla vyřazená z boje a Krátkonosa při posledním útoku vyřídilo bodnutí do stehna, takže řada obránců byla zoufale natažená. Připojili se k nim Galt s Lobem. Smraďoun přikládal Krátkonosovi škrtidlo a Nešťast se zoufale snažil odrazit útoky Mockry – magické útoky snažící se vyvolat

zmatek a paniku – a rychle slábl.
Co má za lubem Rychlej Ben? Kde vůbec je? Proč už nevylezl na palubu Zuřivého vlka?
Koryk se přistihl, že nadává ve všech jazycích, které zná. Nemohli se udržet.
A kdo vůbec hraje tu zatracenou hudbu?
Bojoval dál.
A neviděl, co se děje za ním, jak z temnoty klouže obrovský katamarán s vlčími hlavami a blíží se k molu. Široké plošiny dosedly na kámen. Z plošin sestupovaly jednotky těžce vyzbrojených vojáků, mezi nimi lučištníci se šípy nasazenými na tětivách.
Koryk rozťal nějakému ubohému malazskému občanovi obličej a utrhl mu bradu – pod ušima se bíle zaleskly kosti – a on zděšeně, nevěřícně couval –
Zabíjíme vlastní lidi – bohové pod námi – naše vlastní lidi –
Najednou za ním seržant Balšám pronikavě vykřikl. „Ustoupit! Mariňáci ustoupit!“
A disciplína zafungovala – rozkaz znějící jako ozvěna řevu starého vrchního seržanta na cvičišti před mnoha lety –
Koryk s frkáním uskočil a zvedl štít, aby odrazil oštěp –
Najednou kolem něj procházeli vojáci a před ním se srazila nová štítová hradba. Sborový křik, jak do zmítajícího se davu vletěly šípy a zarážely se do masa.
Koryk se otočil a vrávoral pryč. Meč táhl za sebou a špičkou ryl do dlažby.
Zánikové. Jsou tady. A je to.
Galt se smál. „První skutečná šarvátka, seržante. Proti Malažanům!“
„Smích je teda lepší než slzy,“ zabručel k tomu Balšám, „ale stejně sklapni.“
Boj na konci mola nabíral na obrátkách. Mariňáci klesali k zemi či potácivě hledali vodu na pití a vytírali si krev z očí.
Koryk se zmateně rozhlížel, byl úplně otupělý. U lávky Zuřivého vlka zahlédl dvě zahalené postavy. Záchlumská čarodějka a její zaklínačský bratr.
„Koryku Seti, kde je Flaška?“ zeptala se Nether.
„Netuším,“ opáčil a zašilhal na mladou ženu. „Někde –“ ukázal na město za sebou – „tam.“
„Nemůže se vrátit,“ podotkl Nil. „Ne přes tuhle hordu.“
Koryk si odplivl. „Najde si cestu,“ prohlásil.
„O tom žádná,“ dodala Smíška a přistoupila k míšenci s měchem plným vody.
„Všichni mu hodně věříte,“ poznamenala Nether.
Smíška podala měch Korykovi. „Tvůj miláček bude v pořádku, to chci říct, Nether. Přece si s sebou vzal tu svou krysu, ne?“
„Svou co?“
„Pravda, většinou ji má někde strčenou, ale párkrát jsem ji viděla –“
„Dost,“ zavrčel Koryk.
Smíška se na něj zašklebila. „Kazisvěte.“
„Vy dva byste se měli vrátit na loď,“ radil Koryk Záchlumčanům. „Je to tam bezpečnější – nějakej zbloudilej šíp –“
„Vojáku,“ přerušil jej Nil, „vy dnes v noci bojujete za Záchlumčany a chundrylské Spálené slzy. Chceme být svědky.“
„Jasně, ale dělejte to z paluby. K čemu to všechno bude, jestli vás složí šíp do krku?“
Sourozenci se po chvíli uklonili – Korykovi i ostatním mariňákům – obrátili se a vyšli na palubu.
Bohové pod náma, ještě nikdy jsem je neviděl se klanět. Nikomu.
* * *
„Pozor na poslední schod…“
Kalam sestupoval přímo za pobočnicí. Zbývalo dvacet schodů. „Na šestém schodě,“ zamumlal asasín, „zpomalte a ustupte doleva.“
Tavore kývla.
Čtyři dromóny kotvily stranou, aniž by na molech stály stráže. Přímo před nimi ústila Hradební cesta na náměstí. Naproti stály tři říšské budovy, dřevěná pevnost se šatlavou, budova sloužící k vybírání cla a desátků a silně opevněná zbrojnice městské hlídky. Obvyklé stráže nebyly přítomné a šatlava byla neosvětlená.
Sedm schodů od konce Kalam pod pláštěnkou vytáhl nože. Pobočnice se posunula doleva a zaváhala. Kalam se mihl kolem ní, otataralovou zbraň napřaženou, a posledních šest schodů prostě přeskočil.
Pod Hradební cestou se z čista jasná objevilo pět postav. Jedna se krčila Kalamovi v cestě, ale uhnula, aby nedošlo ke srážce. Kalam švihl otataralovým nožem, vrazil ho Spárovi hluboko do krku a vytrhl ho s proudem tepenné krve.
Kalam přistál v podřepu a odrazil dva útoky zleva, jak se Spár rozmachoval dýkami v obou rukou. Začerněné železo proklouzlo mezi dýkami a zachytilo čepel. Pak se Kalam otočil na předkročené noze, sehnul se a druhou nohou Spárovi podrazil kolena. Vrah přistál tvrdě na levém boku a Kalam přidržel dýky jílci svých tesáků, přitlačil a opřel se kolenem Spárovi o prsa. Ošklivě to křuplo, když povolila prsní kost a žebra se prohnula. Jakmile přistál, vrhl se Kalam dopředu, takže ležícího přeletěl, přičemž mu ještě stačil vrazit nůž do oka.
Cítil, jak mu pláštěnkou na zádech proniká dýka a sjíždí po kroužcích pod ní. Vzápětí byl mimo dosah, ohnul rameno, překulil se a otočil. Útočník ho následoval téměř stejně rychle, a Kalam zachrčel, když do něj narazil. Kroužky nad levým bokem pronikla dýka. Prudce se stočil, nicméně cítil mělkou ránu v mase. Pak hrot narazil na další kroužky a čepel se zlomila. Uprostřed pohybu, když se útočník odrážel – Kalam byl mnohem těžší – se spouštěla shůry další dýka. Kalam zvedl ruku a nabodl paži držící dýku, která vypadla z bezvládných prstů. Kalam nechal nůž v ráně a sekl druhým nožem, takže přeťal šlachy pod loktem. Pustil i druhou zbraň a popadl Spára za přednici kazajky a za rozkrok – muž – zvedl ho, přehodil si ho přes levé rameno, otočil se a praštil mu hlavou o dláždění. Celá hlava jako by zmizela v

záhybech kapuce a pláště a ven vystříkla bělavá hmota.
Kalam pustil bezvládné tělo, vyzvedl si nože a obrátil se ke zbývajícím dvěma Spárům. Oba už leželi. Nad jedním stála pobočnice s mečem zvlhlým krví. T'jantar se zřejmě střetla holýma rukama s posledním Spárem a nějak se jí podařilo zlomit mu vaz, když jí do těla vrážel obě dýky. Kalam vytřeštil oči, když zbraně vytáhla – jednu z pravého ramene těsně pod klíční kostí a druhou z boku – a odhodila je, jako by to byly střížky. Podíval se jí do očí a všiml si, jak zlatě zaplály, než se bezstarostně odvrátila.
„Ucpi si ty díry," radil Kalam, „nebo vykrvácíš."
„Mě si nevšímej," opáčila. „Kam teď?"
Když se pobočnice podívala na milenku, měla ve tváři bolest. Zřejmě se musela ovládnout, aby ji nepohladila.
Kalam si vyzvedl druhý nůž. „Kam teď, T'jantar? Na každém kroku nejkratší cesty ke Střednímu přístavu jsou uchystaný léčky. Přinuťme je se roztáhnout a jít za námi. Na západ, pobočnice, hlouběji do města. Potom se stočíme k jihu a projdeme přímo Střední čtvrtí a přes vnitřní most do Myšárny – tam to dobře znám – a jestli se dostaneme až tam, dojdeme na pobřeží a vrátíme se k severu. Bude-li to nutný, můžeme ukrást rybářský člun a k Zuřivému vlku doveslovat."
„Zřejmě nás pozorují právě teď," podotkla pobočnice.
Kalam kývl.
„A pochopili, že kouzla selhala."
„Ano."
„Přinutíme je… vyjít s barvou ven."
„Brzy proti nám bude muset vyrazit víc než jedna ruka najednou," upozornil Kalam. „Potom budeme mít skutečný potíže."
Slabé pousmání.
Kalam se znovu obrátil k T'jantar. „Musíme si pospíšit –"
„Zvládnu to."
„Proč jsi na toho hlupáka nepoužila meč?"
„Byl příliš blízko pobočnice. Dostala jsem se k němu zezadu, ale byl natolik obratný, aby ještě udeřil."
Hrome, špatný začátek. „Ty rány moc nekrvácejí. Měli bychom vyrazit."
Vykročili k západu, ke skalnímu mysu napravo.
„To se většina dospělých mužů odrazí, když se střetne s vámi, Káláme Méchare?" zajímala se pobočnice.
„Rychlej pořád říká, že jsem ten nejhutnější chlap, jakýho kdy poznal."
„Jedna ruka vyrazila z úkrytu," varovala je T'jantar. „Postupuje rovnoběžně s námi."
Kalam se podíval doleva. Nikoho neviděl. Jak to víš Věřím jí? Bezvýhradně. „Směřuje k nám?"
„Zatím ne."
Další oficiální budovy a pak první z velkých paláců Čtvrti světel. Tady žádné bandy záškodníků nejsou. Přirozeně.
„Aspoň máme ulice sami pro sebe," zamumlal. Více méně.
„Dolů do Horních paláců vedou jen tři brány," ozvala se po chvíli pobočnice, „a rychle se blížíme k poslední z nich."
„Ano, dál na západ už je jenom hradba a pod ní čím dál vyšší skála. Ale je tu jeden starý palác, léta opuštěný a doufejme, že pořád prázdný. Tamtudy se dá sejít dolů, a jestli máme štěstí, Spárové o tom nevědí."
„Další ruka právě přišla nahoru poslední bránou," hlásila T'jantar. „Spojuje se s první."
„Jenom dvě tady ve Světlech?"
„Zatím."
„Určitě?"
Podívala se na něj. „Mám velmi dobrý čich, Kalame Méchare."
Čich? „Nevěděl jsem, že se spárští asasínové přestali koupat."
„Nejde o tenhle pach. Jde o agresivitu a strach."
„Strach? Jsme přece jenom tři, pro mistra Kápě!"
„A jeden z nás jsi ty, Kalame. Přesto tě chtějí všichni dostat osobně. Budou o tu čest soupeřit."
„Pitomci." Ukázal před sebe. „Támhle ta vysoká zeď. Nevidím světla –"
„Brána je dokořán," povšimla si pobočnice, když došli blíž.
„To je jedno," řekla T'jantar. „Už jsou tady."
Všichni tři se otočili.
Otupující účinek obnaženého meče pobočnice byl mnohem větší než u Kalamova tesáku. Jak se ukázalo, měl dosah třicet kroků, kde se na ulici znenadání objevily tři zahalené postavy. „Kryjte se!" sykl Kalam a sehnul se.
Vyletěly stříbřité šipky a hlavice s ozuby se ve slabém měsíčním světle mihotaly, jak se při letu točily. Množství nárazů do mechem pokryté zdi za nimi. Kalam se narovnal a zaklel, protože T'jantar se rozběhla proti útočníkům.
Je jich deset, ty huso!
Vyrazil za ní. Pět kroků od přibíhajících Spárů T'jantar tasila meč.
Jedno staré rčení říkalo, že veškerá hrůza čekající v ruce asasína neznamená nic proti profesionálnímu vojákovi. T'jantar ani nezpomalila, čepel se kolem ní míhala jako blesk. Za ní se válela těla, stříkala krev, nože padaly na dláždění.
Vzduchem svistla dýka a zanořila se jí hluboko do prsou. Nevšímala si toho – Kalam vykulil oči, když viděl, jak pod zdánlivě nejslabším dotekem T'jantařina dlouhého meče padá na zem hlava oddělená od těla. Pak se k ní připojil.
Kolem T'jantar proběhli dva Spárové a zamířili k pobočnici. Kalam se k nim blížil zleva. Bližší mu skočil do cesty ve snaze ho zadržet, aby se druhý vrah dostal k Tavore.
Spár začal máchat dýkami, ještě než Kalam vůbec použil zbraně. Poznal figuru – Síť. „Bohové pod náma, ty pitomče,"

štěkl, vrazil tesáky do předíva krytů, naznačil bodnutí, ucukl, vyhnul se krytům a úhledně nabodl vrahovy ruce.
Muž zaječel a Kalam mu odstrčil paže do stran a praštil ho čelem do nosu. Hlava v kapuci odletěla dozadu – a střetla se s hrotem Kalamova pravého tesáku, dokončujícího předchozí manévr. Zakřupalo to a nůž zajel Spárovi do mozku.
Mrtvý ještě nedopadl a Kalam ho překročil a vydal se za posledním vrahem.
Pobočnice klidně přihlížela, když se na ni Spár vrhl. Bodla ho do hrdla mezi klíční kosti a těžká čepel proťala průdušnici i páteř a vyjela vzadu, kde napjala, avšak neprosekla, plášť. Těsně předtím, než se nabodl na meč, Spár hodil obě dýky. Pobočnice se mrštně pootočila při dokončování výpadu, čímž se jim vyhnula.
Kalam zpomalil a ohlédl se. T'jantar se vracela.
Osm mrtvých Spárů. Hromsky působivé. I když kvůli tomu chytila nůž do plic.
Po bradě T'jantar stékal napěněný pramínek krve. Vytáhla nůž a do haleny se vsákla další krev. Ale nijak ji to nezpomalilo.
„Tak dovnitř," navrhl Kalam.
Vstoupili na nádvoří, zarostlé a plné smetí. Uprostřed bývala kašna. Dnes byla nádrž pokrytá lesklými řasami. Vyletělo z nich mračno hmyzu, zakroužilo a zamířilo k nim. Kalam ukázal nožem na zeď. „Ta stará studna. Kdysi pod tím vším bývala přírodní cisterna ve vápenci. Nějaký podnikavý zloděj se do ní prohrabal zespodu. Rodině, která tu žila, ukradl celý jmění. Zůstali na mizině. To je už dávno – ten poklad zaplatil Kellanvedovy raný pirátský podniky na trasách mezi Malazem a Napanskými ostrovy."
Pobočnice se na něj podívala. „Ten podnikavý zloděj byl Kellanved?"
„Spíš Tanečník. Patřilo to tu Posměvákově rodině a poklad taky pocházel z dvaceti let pirátství. Brzy nato se Kellanved zmocnil Tvrze a zabral celý ostrov. Zrodila se Malazská říše. Těch pár lidí, kteří o tom vědí, tomu říká Studna hojnosti."
T'jantar zakašlala a vyplivla krev. Kalam si ji ve tmě prohlížel. Dokonalý obličej měla hodně bledý. „Půjdu první," prohlásil. „Hloubka je asi dva sáhy – pokud to půjde, opírejte se při lezení o stěny studny. Pobočnice, slyšíte hudbu?"
„Ano. Slabě."
Kalam kývl a přehoupl se přes roubení. Takže to nejsem jenom já. Šumaři, lámeš mi srdce.
* * *
Čtyři ruky, zbraně připravené, se rozhlížely kolem dokola. Perel stál nad tělem. Tomu chudákovi někdo praštil hlavou o ulici dost tvrdě, aby mu ji roztřískal na kaši a zatlačil bradu do krku, takže se páteř zkroutila a popraskala.
Tohle byla jedna z věcí na Kalamu Mécharovi, na něž měli lidé sklon zapomínat či, což bylo ještě nesprávnější, nevěnovat jim pozornost. Ten parchant měl sílu jako zvíře.
„Na západ," šeptl jeden z poručíků. „Přes Světla, nejspíš k poslední bráně. Budou nás chtít obejít, uvolnit přichystané léčky –"
„Všechny ne," zabručel Perel. „Ani na chvíli jsem neuvěřil, že se pokusí jít přímou cestou. Vlastně teprve teď narazí na hlavní část mé armády."
Poručík se zasmál. Perel na něj upřel oči a po chvíli řekl: „Vezmi si dvě ruky a jděte za ním. Nepřibližujte se, jenom se občas ukažte. Žeňte je dál."
„Obrátí se proti nám, mistře Spáru –"
„Pravděpodobně. Přeju hezký večer. Běž."
Zlomyslné zahihňání by bylo horší, ale smích byl už tak dost zlý.
Perel si vyhrnul levý rukáv volné hedvábné košile. Hlavice šipky nasazené na kuši pevně přivázané k zápěstí byla pokrytá voskem. Bylo snadné ji v případě potřeby vypustit. Mezitím neriskoval styk s paraltem natřenou hlavicí. Ne, ta chuť je pro tebe, Kalame.
Nakonec jsi vyřadil magii, takže mi nedáváš jinou možnost. A mně na kodexu rozhodně nezáleží.
Shrnul si rukáv zpátky a podíval se na dvě vybrané ruky, své oblíbené elitní asasíny. Nebyli mezi nimi žádní mágové. Oni měli mnohem přímočařejší nadání. Byli vysocí, svalnatí, vyrovnají se Kalamově síle. „Postavíme se jižně od Admirálského mostu, na kraji Myšárny."
„Myslíš, že se dostanou tak daleko, mistře Spáru?" zeptal se jeden.
„Pojďme," odtušil Perel.
* * *
Kalam opatrně postupoval nízkým, úzkým tunelem. Před sebou viděl houští zakrývající ústí jeskyně. Některé větvičky byly polámané a byla tu cítit žluč a krev. Co to je? S tasenými zbraněmi došel až na práh. Kolem vstupu do tunelu byla původně rozmístěna ruka. Zůstalo pět mrtvol s rozhozenými údy. Kalam se protáhl křovím. Byly rozsekané na kusy. Paže zpřelámané, nohy vykloubené. Všude krev, ještě kapající z větví stromu v opuštěném sadu. Dva Spárové byli vykuchaní, vnitřnosti se válely na spadaném listí jako nafouknutí červi.
Pohyb ho přiměl se otočit. Z tunelu vyšly pobočnice s T'jantar.
„To bylo rychlé," šeptla Tavore.
„Není to moje práce, pobočnice."
„To mě mrzí. Uvědomila jsem si to. Zřejmě máme nějaké přátele."
„Nespolíhejte na to," zabručel Kalam. „Tohle vypadá na mstu – někdo si na těch chudácích pořádně zchladil žáhu. Podle mě to s námi nemělo nic společnýho. Jak jste říkala, Spár je organizace plná zrádců."
„Obrátili se proti sobě?"
„Rozhodně to tak vypadá."
„Pořád je to v náš prospěch, Kalame."
„Určitě to není tak důležitý jako zjištění, že předvídali, že půjdeme oklikou," zamumlal Kalam po chvíli. „Skutečný potíže nás teprve čekají, pobočnice."

„Nahoře u studny slyším pohyb," hlásila T'jantar. „Ruky. Dvě."
„To bylo rychlý." Kalam vycenil zuby. „Chtějí nás hnát před sebou. K mistrovi Kápě s tím. Zůstaňte tady, vy dvě."
Zamířil zpátky do tunelu. Nahoře u studny. To znamená, že budete muset lézt dolů po jednom. Jste netrpěliví, hlupáci. A to vám přijde draho.
Dorazil k cisterně a spatřil z otvoru nahoře viset nohy v mokasínech. Popošel blíž.
Spár dopadl zlehka a zabil ho nůž zabodnutý do oka. Kalam zbraň vytrhl z rány a odtáhl mrtvolu stranou. Vzhlédl a čekal na další.
A pak zaslechl hlas.
* * *
Dvě ruky shromážděné kolem studny váhaly a nahlížely do tmy. „Poručík říkal, že zavolá," sykl jeden z vrahů. „Ale já tam dole nic neslyším."
Pak se ozvalo tiché zavolání a tři rychlá mlasknutí. Domluvený signál. Asasínové se uklidnili. „Asi se šel kouknout k východu – Kalam musel projít přes léčku v sadu."
„Prej je to ten nejstrašlivější Spár ze všech. Ani Tanečník se s ním nechtěl zaplíst."
„Už dost. Pospěš si, Sturtho, slez dolů a dělej společnost poručíkovi. A když už tam budeš, utři tu kalužu, co se mu určitě udělala kolem nohou – nechceme uklouznout."
Vyzvaný sešplhal do studny.
* * *
Kalam se zakrátko vynořil z tunelu. T'jantar seděla zády ke stromu. Všimla si ho, kývla a začala se zvedat. V klíně se jí nahromadila krev a nyní jí stékala po nohou.
„Kudy?" zeptala se pobočnice.
„Půjdeme podél sadové zdi na západ až ke Krkavčí cestě, pak přímo k jihu, nahoru na kopec – je to široká cesta se spoustou přehrazených uliček. Obejdeme kopec z východu, podél Staré městské hradby a přes Admirálský most."
Zaváhal, než dodal: „Musíme si pospíšit, běžet, nikdy rovně, ale taky bez zastávek. Tam venku je rozzuřený dav, rváči hledající potíže – nesmíme uvíznout mezi nimi. Až řeknu, že vyrazíme a nezastavíme, tak přesně to myslím. T'jantar –"
„Udržím krok."
„Poslouchej –"
„Řekla jsem, že udržím krok."
„Neměla bys ani být při vědomí!"
Potěžkala meč. „Pojďme najít další léčku, ano?"
* * *
Bouřňákovi se na lících leskly slzy. Místností se nesla žaluplná hudba zrozená ze strun a v myslích čtyř vojáků vyvolávala jména a tváře, jedno po druhém. Z ulice sem doléhaly tlumené zvuky boje a umírání, sbor jako nahromaděné hlasy historie, lidských neúspěchů a jejich ozvěny, dosahující k nim z celého světa. Šumař se snažil vyhnout ponuré monotónnosti žalozpěvu a do melodie vkládal přestávky, hledaje naději a víru a význam přátelství – nejen s těmi, kdo padli, ale i se třemi dalšími muži v místnosti – nicméně věděl, že tento zápas prohrává.
Oddělit válku od míru a udržet jasnou hranici mezi nimi by pro tolik lidí mělo být snadné. Vojáci na pochodu, líté bitvy, zabíjení. Zavřené zbrojnice, smlouvy, oslavy a městské brány doširoka otevřené. Avšak Šumař věděl, že v obou říších existuje utrpení – viděl příliš mnoho chudáků, stařen a nemluvňat v náručí matek, lidí ležících nehybně u cesty či ve škarpách – kudy tekly splašky jako řeky sbírající jejich vyhořelé duše. A došel k přesvědčení, jež mu vězelo v srdci jako rezavý hřebík, a s ním i k nemilosrdnému závěru, že se už nedokáže dál dívat na věci tak jako dřív, už nedokáže chodit a vidět obě strany mince úhledně oddělené – nahlížet na svět kritickým pohledem morální relativity – toto je víc, toto je méně. Pravda v jeho srdci byla taková: už nevěřil v mír.
Nic takového neexistovalo, byl to ideál, jemuž sloužil bezpočet vznešených slov, litanie nabízející iluzi, že absence otevřeného násilí sama o sobě stačí jako důkaz, že jedno je lepší než druhé. Mezi válkou a mírem žádný rozdíl neexistuje – protiklady jsou nanejvýš v tom, jak vyjadřují všudypřítomnou nerovnost. Utrpení je všepronikající. Děti hladovějí u nohou bohatých pánů bez ohledu na to, jak bezpečná a nezpochybnitelná jejich vláda je.
Měl v sobě spoustu soucitu – věděl to, protože cítil bolest, bezmoc, zoufalství, a z toho zoufalství vycházející touhu – potřebu – se odpoutat, rozhodit rukama a prostě odejít, obrátit se zády k tomu, co vidí, ke všemu, co zná. Když nemůže nic udělat, zatraceně, tak nechce nic vidět. Jakou jinou možnost má?
A tak pláčeme pro padlé. Pláčeme pro ty, kteří ještě padnou. Ve válce je křik hlasitý a drásavý a v míru je pláč nekonečný, až nakonec sami sobě namluvíme, že neslyšíme nic.
Proto je tato hudba žalozpěv a já jsem odsouzený slyšet jeho hořkosladké tóny až do své smrti.
Ukažte mi boha, který si nežádá utrpení smrtelníků.
Ukažte mi boha, který oslavuje rozmanitost, a do oslav zahrnuje i nevěřící a necítí se jimi ohrožován.
Ukažte mi boha, který chápe význam míru. V životě, ne ve smrti.
Ukažte mi –
„Dost," zaskřípal Gesler.
Šumař zamrkal a odložil nástroj. „Cože?"
„S takovým vztekem to nemůžeš zakončit, Šume. Prosím."
Vztekem? To mě mrzí. Byl by to vyslovil nahlas, ale najednou nemohl. Sklopil zrak a uviděl špinavou podlahu. Někdo – možná on sám – nechtěně šlápl na švába. Brouk byl zpola rozmačkaný, rozmáznutý po pokrouceném dřevě a chabě kopal nožičkama. Šumař se na něj fascinovaně zadíval.
Můj milý tvore, proklínáš teď nějakého lhostejného boha?

„Máš pravdu," přitakal, „takhle to skončit nemůže." Znovu zvedl skřipky. „Tady je jiná písnička pro tebe, jedna z těch mála, co jsem se doopravdy naučil. Z Kartoolu. Jmenuje se ‚Paraltin tanec'." Položil smyčec na struny a začal.
Divoká, bláznivá, zábavná. Poslední sloka vyprávěla o vítězné samičce požírající milence. I beze slov byly podrobnosti závěrečného trylku nezaměnitelné.
Čtyři muži se zasmáli. A znovu umlkli.
* * *
Mohlo to být horší, říkal si Flaška, spěchající tmavou uličkou. Agayla mohla pod jeho košilí sáhnout doleva místo doprava. Potom by nevytáhla panenku, nýbrž živou krysu – která by ji nejspíš hryzla, protože tohle zřejmě Y'Ghatan dělala ze všeho nejradši. Nesměřoval by jejich následující rozhovor jiným směrem? Nejspíš ano.
Uličky Myší Díry se kroutily, úzké, ucpané, neosvětlené, a zakopnout ve tmě o tělo nebylo tak vzácné, jak by se mu líbilo… ne však o pět těl. S bušícím srdcem se Flaška zastavil. Obklopil ho pach smrti. Žluč a krev.
Pět mrtvol v černých šatech, s kápěmi, jakoby rozsekaných na kusy, snad teprve před chvílí.
Z okolních ulic bylo slyšet křik plný hrůzy. Bohové, co se to tam děje? Napadlo ho, že vypustí Y'Ghatan, ale rozhodl se opačně – bude její oči potřebovat později, tím si byl jist, a riskovat zvířátko nyní by znamenalo přivolávat jistou pohromu. Kromě toho nejsem tak daleko od cíle. Myslím. Doufám.
Opatrně našlapoval mezi těly. Dorazil k ústí uličky. Cokoliv vyvolalo ten křik, bylo pryč, i když Flaška zahlédl několik utíkajících lidí, bezpochyby mířících k přístavu. Zabočil doprava a vydal se stejným směrem.
Až se ocitl naproti krčmě. Prohnuté schody vedoucí dolů. Po zádech mu stékal čůrek potu. Tady. Děkuju, Agaylo.
Sešel dolů, otevřel dveře a vstoupil do Kurníkova Oběšence. Přeplněná díra s nízkým stropem byla podivně tichá. Otáčeli se k němu bledí hosté a upírali na něj tvrdé pohledy, když se zastavil na prahu a rozhlížel se kolem.
Zatracení veteráni. Aspoň nejste všichni tam venku a nezabíjíte mariňáky.
Zamířil k baru. Pod záhyby jeho pláště se loutka pohnula, zacukala pravou rukou. Vzápětí před sebou uviděl muže. Byl k němu obrácený zády, opíral se o pult a zvedl korbel. V té chvíli mu sklouzl otrhaný rukáv a objevila se změť jizev.
Flaška k němu došel a poklepal ho po rameni. Muž se pomalu otočil, oči chladné jako vystydlé kovářské výhně.
„Tobě říkají Cizinec?"
Muž se zamračil. „Tak mi říká málo lidí, a ty mezi ně nepatříš."
„Mám pro tebe zprávu," odtušil Flaška.
„Od koho?"
„Nemůžu sloužit. Aspoň ne tady."
„Co je to za zprávu?"
„Tvé dlouhé čekání skončilo."
Nepatrný záblesk v očích, jako uhlíky znovu rozdmýchané k životu. „Opravdu?"
Flaška kývl. „Jestli si potřebuješ něco vyzvednout, můžu počkat tady. Ale ne dlouho. Musíme vyrazit co nejdřív."
Cizinec otočil hlavu a zavolal na hromotluka za pultem, jenž právě zarazil čep do sudu. „Prchlivče!"
Stařec se ohlédl.
„Dohlídni mi na něj, než se vrátím," požádal Cizinec.
„Mám ho kdyžtak svázat? Srazit palicí?"
„Ne, jen zajisti, ať dýchá, až se vrátím."
„Tady je docela v bezpečí," zabručel Prchlivec a přistoupil k Flaškoví. „Víme, že Čtrnáctá si vedla dobře, vojáku. Proto jsme všichni tady, a ne tam venku."
Cizinec prodělal nějakou nepatrnou změnu, než k Flaškoví znovu vzhlédl. „A," podotkl si pro sebe, „teď to dává lepší smysl. Počkej, nezdržím se dlouho."
Protlačil se davem.
Flaška se obrátil k Prchlivci. „Má i skutečný jméno?"
„Určitě," opáčil Prchlivec a vrátil se k soudku.
* * *
Tři stíny se choulily kolem stolu v rohu. Ještě před chvílí tam nebyly, tím si byla seržant Hellian jistá. Možná. Nezdálo se, že by něco pily, což bylo samo o sobě dostatečně podezřelé, stejně jako ty černé hlavy nakloněné k sobě, šeptem probírající intriky, ohavné plány, zlovolné záměry. Pokud však ti lidé něco říkali, neslyšela je a v šeru si nebyla ani jistá, jestli se jim vůbec hýbou rty. Pokud tedy měli rty.
Nevěstka u druhého stolu hrála vlny. Sama.
Hellian se naklonila k zajatci. „Tohle místo je divný, jestli chceš něco slyšet."
Banaschar nepatrně zvedl obočí. „Vážně? Přízraky a duchové, jedna ztrhaná kurva a démon za barem –"
„Bacha na to, komu říkáš ztrhaná," zavrčela žena, zatímco se černé, kulaté kameny odrážely samy od sebe v korýtku.
Zamračila se nad výsledkem a zamumlala: „Ty fixluješ, že jo? Přísahám a myslím to vážně – jestli tě u toho chytím, Hormule, kupuju svíčku s tvým jménem."
Hellian se podívala k baru. Démonický majitel byl zpátky v hubeném těle, přecházel sem a tam a za pultem mu byla vidět jen hlava. Vypadalo to, že se cpe řezy jakéhosi žlutého ovoce, které vždycky zkroutil a vycucal z nich šťávu, načež slupku hodil přes rameno. Sem a tam, řez za řezem. „Jak to, že se takhle změnil?" chtěla vědět. „Nemá tu někde mít pána? Nepovolávají a nepoutají? Jsi kněz, máš tyhle věci znát."
„Čirou náhodou je znám," opáčil Banaschar. „A máš pravdu, obvykle všechno probíhá tak, jak to popisuješ." Přejel si dlaní přes obličej a pokračoval: „Jenom hádám, seržante. Toho démona sem přivolal sám Kellanved, nejspíš jako ochránce nebo vyhazovače. Potom odešel a démon se ujal podniku."
„Směšný. Co vědět démoni o podnikání? Ty lžeš. Teď se napij, podezřelej, a potom si dáme ještě a odejdeme z tohohle

blázince.“
„Jak tě mám přesvědčit, seržante? Potřebuju se dostat do Posměvákovy tvrze. Závisí na tom osud světa –“
„Cha, to je dobrý. Něco ti vo osudu světa povim. Hej, šenkýři! Další pivo, zatraceně! Koukni na ty stíny, podezřelej, vo to tady kráčí. Schovávají se za vším, za každým trůnem, za každou vanou. Plánujou a plánujou, zatímco my končíme ve stokách, ucpáváme odpadový roury a plaveme v pomyjích, ve kterých se utopíme. Počítají peníze, to dělají. Peníze, který ani nevidíme, ale takhle nás měřej, vážej, chci říct, střížek v jedny misce, duše v druhý, vyrovnáno, chápeš. Jakej je osud světa?“ Zvedla ruku, zakroužila ukazovákem a sklonila ho. „S nima ve vedení to jde všecko dolů vodou. A jejich vtip je – že jdou s sebou.“
„Poslouchej, ženská. Tohle jsou přízraky. Stvoření stínů. Ti nic neplánují. Ani nepočítají peníze. Jenom tady okounějí –“
Jako na povel se tři stíny zvedly, až židle slyšitelně zavrzaly, přitáhly si pláště k tělu, tváře schované v temnotě, a zamířily ke dveřím. Hellian frkla. Démon dorazil s dalším džbánkem.
„Dobře,“ povzdechl si Banaschar a zavřel oči. „Zatkni mě. Uvrhni mě do žaláře. Nech mě hnít s červy a krysami. Máš naprostou pravdu, seržante. Po hlavě do stoky – ukaž, doleju ti.“
„Teď mluvíš rozumně, podezřelej.“
* * *
Kalam praštil předloktím Spára do zahaleného obličeje, rozdrtil mu nos a udeřil hlavou o zeď. Křupla kost a útočník se zhroutil. Kalam se otočil a rychle prošel podél zdi domu, sledován půl tuctem šipek z kuší, které narážely do cihel. Slyšel třeskot zbraní z uličky před sebou a napravo – kam ustoupily pobočnice s T’jantar pod salvou šipek z druhé strany ulice – nahnali je do léčky.
Tři ruky spěchaly uzavřít past. Kalam s kletbou doběhl do ústí uličky. Rychle zjistil, že obě ženy se zuřivě brání čtyřem asasínům – z nichž jednoho právě vyřídila T’jantar mečem. Kalam se připravoval na střetnutí s vrahy blížícími se z ulice. Vzduchem zasvištěly dýky. Kalam se vrhl na zem a doprava, vyskočil a střetl se s prvními čtyřmi Spáry. Změť krytů, kdy se Kalam propracovával doprava a z dosahu dvou útočníků. Rozmáchl se tesáky a jednomu protivníkovi rozsekl tvář. Jak muž couval, Kalam přikročil a bodl ho do stehna, zatímco odrážel prudký výpad druhého. Otočil se kolem nože stále vězícího ve Spárově stehně, dostal se za něj a volnou zbraní bodl přes jeho levé rameno, takže druhému útočníkovi roztrhl krk.
Vyškubl nůž ze stehna, zvedl ruku pod bradu zraněného Spára, zaťal svaly a zlomil mu vaz. Muž bodnutý do krku vrávoral. Měl přeťatou krkavici a krev mu stříkala mezi prsty, jak se marně snažil ten proud zastavit.
Poslední dva Spárové ze čtveřice se rychle blížili. Za nimi Kalam zahlédl další ruky ženoucí se po pobočnici a T’jantar. Vztekle zavrčel, proskočil mezi dvěma Spáry, jejich útok zachytil tesáky, nohou kopl prvního do lýtka a zlomil mu kost. Byla to žena, a jak zavřískla bolestí a padala, srazila se s mužem za sebou, který navíc uklouzl v kaluži krve, a oba ztratili rovnováhu.
Kalam vpadl mezi první Spáry útočící na pobočnici a T’jantar. Jelikož přicházel zleva a zezadu, jeho náhlý příchod přinutil půl tuctu vrahů se otočit, aby mu mohli čelit. Kalam se kryl, odrážel jejich útoky a do nejbližšího vrazil ramenem. Zapraštěla žebra, vzduch vyletěl z plic a Spár odletěl dozadu, kde se zamotal pod nohy dvěma svým druhům. Jeden z nich se připletl na dosah Kalamova levého tesáku, když se hnal kolem, a rána do krku mu téměř oddělila hlavu od těla. Dva zbývající po něm skočili. Jeden šel nízko zleva, druhý vysoko zprava. Kalam sekl po prvním a cítil, jak se čepel otřela o obě dýky ve Spárových rukou. Následovalo koleno mezi nohy. Druhý útočník musel couvnout před nataženou rukou s tesákem, a když se v zoufalství zaklonil, Kalam spustil levou ruku a rozťal mu břicho až po rozkrok.
Když se mu střeva vyhrnula mezi nohy, Spár zapištěl. Kalam vytrhl nůž z rány a pokračoval v útoku – a zaslechl, jak se k němu kdosi blíží zezadu. Přidřepl a vrhl se dozadu. Zleva mu do pasu zajela dýka těsně pod hrudnírn košem. Hrot mířil nahoru – do srdce. Vzápětí se oba asasínové srazili. Kalam švihl hlavou dozadu a zasáhl Spára do čela. Druhá dýka sklouzla po kroužcích na jeho pravé paži. Otočil se kolem nože, který měl v boku, a loktem udeřil Spára do hlavy, až mu rozdrtil lícní kost. Asasín se rozplácl na zemi a pustil nůž v Kalamově boku.
Kalam se supěním znovu vykročil. Při každém pohybu mu projela hrudníkem bolest, ale neměl čas zdržovat se s vytahováním nože, protože se blížili zbývající dva Spárové, kteří se k němu prve otočili.
Byli však příliš blízko u sebe, téměř se dotýkali – Kalam odskočil doprava, aby se dostal z dosahu jednoho z nich. Sehnul se pod vodorovným sekem mířícím mu na hrdlo a druhý nůž zastavil, když tesákem přejel Spárovi přes předloktí a zpětným bodnutím mu vrazil hrot do hrdla. Zraněný se začal hroutit a Kalam se mu opřel ramenem o prsa – a zatlačil, přičemž tělo sledoval, až narazilo do druhého asasína. Všichni tři šli k zemi, Kalam nahoře. Mrtvola mezi ním a živým Spárem mu vytrhla tesák z prstů – vytáhl tedy volnou ruku a vrazil vrahovi do oka palec a ukazovák, palec ohnul a ukazovák tlačil stále hlouběji, až se tělo přestalo hýbat.
Z uličky se k němu donesly zvuky dalšího boje. Vyškrábal se na nohy, vytrhl si konečně nůž z boku a zaklel, když se z rány vyvalila krev. Vzal si i druhý nůž a vrávoral do uličky.
Zůstali jen tři Spárové a T’jantar bojovala se dvěma z nich. Oba krok za krokem zatlačovala směrem ke Kalamovi. Ten bodl nožem, jednou, dvakrát, a už se mu u nohou válela těla. T’jantar se mezitím obrátila, vrhla se zezadu na posledního asasína a proťala mu lebku. Jeden z ležících Spárů se odkulil a zdvihl zbraň – Kalam mu dupl na krk. V uličce zaznívalo už jen supění přeživších.
Kalam se zadíval na obě ženy. T’jantar byla celá pokrytá ranami – zpěněná krev jí tekla z nosu a uší a hrudník se jí zvedal roztřeseně a nepravidelně. Kalam se zašklebil vlastní bolestí a prohlížel si ulici za nimi. Občas se některý z ležících Spárů pohnul, ale bojechtivost je očividně přešla.
Připojila se k němu pobočnice. Obličej měla zastříkaný krví mísící se se špínou a potem. „Kalame Méchare, sledovala jsem vás. Zdá se…“ Potřásla hlavou. „Zdá se, že se pohybujete rychleji než oni. A přes veškerý jejich výcvik a

zručnost se vám nikdo z nich nevyrovná.“
Vytřel si štiplavý pot z očí. Ruce, tisknoucí jílce tesáků, ho bolely, ale nedokázal sevření povolit. „Všechno se zpomaluje, pobočnice,“ zamumlal. „V duchu si je prostě zpomalím.“ Otřepal se, aby si uvolnil svaly na plecích. Podařilo se mu zastavit krvácení, i když cítil, jak se mu horká krev na noze pod těžkou látkou sráží v lepkavou hmotu. Byl vyčerpaný a v ústech měl nakyslou pachuť. „Nemůžeme se zastavit,“ zasupěl. „Je tu spousta dalších. Už jsme u Admirálskýho mostu, jsme skoro tam.“
„Tam?“
„V Myšárně.“
„Slyším pouliční nepokoje – hoří tam, Kalame.“
Kývl. „Ano. Zmatek. To je dobrý.“ Ohlédl se na T’jantar. Opírala se zády o zeď, celá pokrytá krví, oči zavřené. Kalam ztišil hlas. „Pobočnice, potřebuje léčení, než bude pozdě.“
T’jantar ho nicméně zaslechla. Otevřela oči, které se jí leskly jako tygří, a narovnala se. „Jsem připravená.“
Pobočnice vykročila k milence, ale musela se otočit, když kolem ní T’jantar proběhla k ústí uličky. Kalam si všiml bolesti v jejích očích, a odvrátil zrak.
A spatřil asi třicet Spárů, zjevujících se o čtyřicet kroků dál na ulici. „Kurva! Běžte!“
Vyběhli z uličky a hnali se dál. Kalam zpomalil, aby se pobočnice dostala před něj. T’jantar se nějak držela v čele. Čeká na nás další léčka. Spadne přímo do ní –
Asasínové za nimi je pronásledovali a rychlejší běžci se přibližovali. Kromě tichých kroků, dupotu holínek a supění se zdálo, že se dlažba pod jejich nohama, budovy po stranách i klesající obloha nad nimi spikly a obklíčují je – celou zoufalou scénu – otupují vzduch a dělají ho hustší, dusivější. Pokud je někdo uviděl, rychle se odvracel a snažil se splynout s temnotou.
Ulice se stáčela k západu, k parku na Krkavčí hoře. Před nimi se spojovala s další ulicí hraničící na západní straně s parkem a odbočující na jih k mostu. Když se přiblížili ke křižovatce, T’jantar náhle změnila směr a vedla je do uličky nalevo. Důvodem nečekané zacházky byly další ruky, vybíhající z křižovatky směrem k nim.
Nahánějí nás k mostu. Co na nás čeká na druhé straně? pomyslel si Kalam.
Ulička se za prvními budovami rozšiřovala a přímo před nimi byla nízká zeď kolem parku. T’jantar zpomalila, jako by si nebyla jistá, jestli se má dát podél zdi doleva nebo doprava, pak zavrávorala a zvedla meč. Z obou stran se blížili útočníci. Pobočnice vykřikla.
Čepele se srazily, jeden Spár odletěl, ale další se kolem T’jantar zahemžili – Kalam viděl, jak jí do trupu zajíždějí dva nože. Přesto zůstala na nohou a rozmáchla se mečem. Tavore k nim doběhla a vrazila jednomu asasínovi otataralový meč do hlavy. Vyškubla ho z lebky a nastavila ho do cesty ruce. Rezavě zabarvené ostří projelo masem i kostí a paže odletěla –
Kalam ve chvilce, než se pustil do boje, zahlédl, jak T’jantar natahuje ruku. Popadla Spára za krk, zvedla ho do vzduchu, otočila a praštila s ním o kamennou zídku. Další ji opakovaně bodali do prsou, do ramenou, do paží.
Bohové pod námi!
Kalam dorazil jako útočící bhederin a bodl tesáky Spára, do něhož narazil, a pak dalšího. Oba odletěli.
Ve tmě před zídkou došlo k zuřivému boji zblízka, kdy se ke zbytku první ruky připojila druhá. Ve chvilce bylo po boji. Ale na oddych nebyl čas, do zdi bušily šipky.
Kalam mávl rukou a rozběhl se podél parku k západu. T’jantar se nějak – neuvěřitelně – znovu ujala velení. Za nimi kdosi zaječel, ale na ohlížení nebyl čas. Zeď se stáčela k jihu a tvořila jednu stranu ulice vedoucí k Admirálskému mostu. Kamenný oblouk nebyl osvětlený, zato byl tak utopený ve stínech, že mohl být na dně propasti. Když se přiblížili, kouzlo se zamihotalo a zhaslo. A odhalilo… nic. V dohledu nebylo živé duše.
„T’jantar!“ sykl Kalam. „Stůj.“
To, co se dělo za jejich zády, upoutalo pozornost pronásledujících Spárů – přinejmenším na chvíli. „Pobočnice, poslouchejte. Vy s T’jantar slezte do řeky a jděte vodou rovnou do přístavu.“
„A co vy?“ chtěla vědět Tavore.
„Ještě jsme se nestřetli ani se třetinou Spárů ve městě, pobočnice.“ Ukázal na Myší Díru. „Jsou tam. Chci je trochu prohnat.“ Vyplivl krev a sliny. „Nakonec je třeba ztratím – znám Myšárnu, Tavore. Vezmu to po střechách.“
„Nemá smysl se rozdělovat –“
„Ano, pobočnice. Má.“ Kalam si chvíli prohlížel T’jantar. Ano, přese všechno už to moc dlouho nevydržíš. „T’jantar se mnou souhlasí. Dovede vás do přístavu.“
V ulicích za nimi se rozhostilo hrozivé ticho. Blíží se to. „Běžte.“
Pobočnice se mu podívala do očí. „Kalame –“
„Jen běžte, Tavore.“
Díval se, jak odcházejí k řece. Po staré, sedající opěrné zdi sešplhala první T’jantar. Řeka byla špinavá, lenivá a mělká. Bude to pomalá chůze, ale skryje je tma. A až se dostanou do přístavu… pak přijde čas na improvizaci.
Kalam lépe uchopil tesáky. Ještě se ohlédl. Pořád nic. Zvláštní. Upřel oči na most. No dobře. Tak ať už to máme za sebou.
* * *
Lostara Yil přešla nádvoří a Hradební cestu i s mrtvolami nechala za zády. Zvuky pouličních nepokojů k ní doléhaly z velké dálky – přicházely až z přístavu – zatímco okolní budovy a paláce byly tmavé a tiché, jako by se ocitla na nekropoli, vhodný to pomník slávě říše.
Postavička, která se před ní objevila, ji proto vylekala. Neklid ještě zesílil, když chlapce poznala. „Žroute,“ vyhrkla, „co tady děláš?“

„Čekám na tebe," odtušil chlapec a utřel si nudli u nosu.
„Co to povídáš?"
„Odvedu tě tam, kam potřebuješ. Je to smutná noc, ale všechno bude v pořádku. Jednou to pochopíš." S tím se otočil a zamířil širokou třídou k jihu. „Nemusíme se držet stezky, ještě ne. Můžeme to vzít po prvním mostě. Lostaro Yil –" ohlédl se, „jsi moc hezká."
Přes dusno ji najednou zamrazilo. Vyrazila za chlapcem. „Jaké stezky?"
„To není důležité."
Cosi se šustlo ve stínech nalevo. Položila ruku na jílec meče. „Něco tam je –"
„To je v pořádku," odtušil Žrout. „To jsou přátelé. Nebudou potíže, ale měli bychom si pospíšit."
Zanedlouho se ocitli u mostu vedoucího do Střední čtvrti. Žrout odbočil k západu, a až po chvíli se zase vrátil k jihu. Brzy zakopli o první těla. Spárové válející se zprvu v menších skupinkách – krysy a zdivočelí psi už se krmili – a pak, blíž parku na Krkavčí hoře, byly ulice doslova poseté mrtvolami. Lostara zpomalila – jatka se táhla k jihu, jako by stovkou říšských asasínů proletěla smršť s čepelemi – a při pohledu na tvar zranění, na rozmístění, na hladké přesnosti každé smrtelné rány, si Lostara Yil postupně uvědomila ještě něco. Zamrazilo ji až v kostech.
Tři kroky před ní si Žrout pobrukoval záchlumskou honáckou písničku.
* * *
V polovině Admirálského mostu si Kalam strčil zbraň do podpaždí a ze záhybů šerpy vyndal žalud. Hladký, teplý i přes koženou rukavici, jako by připravený. A… netrpělivý.
Kalam si dřepl u nízké opěrné mostní zdi a hodil žalud na zem. Ten pukl, chvíli se točil na místě a pak se zastavil.
„Dobře, Rychlej," zabručel, „kdykoliv se ti to hodí."
* * *
Adaefón Delat seděl se zkříženýma nohama na podlaze v kajutě na Zuřivém vlku, oči zavřené, a při povolání sebou trhl. Poblíž slyšel hluk boje z nábřeží a věděl, že Zánikové jsou krok za krokem zatlačováni, útočí na ně kouzla a stále rostoucí masa hysterických útočníků. Na palubě válečný jezdec Run'Thurvian udržoval ochranu před magickými útoky na samotnou loď. Rychlej Ben cítil, že sice není pod velkým tlakem, nicméně ho něco zřetelně rozptylovalo. Váhal, jako by čekal mnohem náročnější úkol – a ten se rychle blížil.
Máme potíže jinde, že?
Nebude snadné proklouznout bludištěm chodeb vypuštěných do ulic této noci. Kapsy útočných kouzel se potloukaly kolem, pohyblivé pasti dychtící rozdávat bolestivou smrt, a Rychlej Ben je poznal. Reus, stezka moře. Ty pasti jsou z vody ukradené z hlubin oceánů a udržující si příšerný tlak – rozdrtí všechno, co do nich vejde. Tohle je Vysoká Reus, a je zatraceně hnusná.
Někdo tam venku čekal, až se pohne. Ať to byl kdokoliv, chtěl, aby Rychlej Ben zůstal přesně tam, kde je, v kajutě Zuřivého vlka. Zůstal tam, nedělal nic, nezúčastnil se boje.
Dobrá. Odhalil čtyři chodby a spletl tucet kouzel dychtících vyrazit – ruce ho svrběly a začaly pálit, jako by je namáčel do kyseliny.
Je tam Kalam a potřebuje mou pomoc.
Velemág kývl. Otevřela se před ním trhlina do chodby. Pomalu vstal, až mu zavrzalo v kloubech – bohové, asi stárnu.
Kdo by si to byl pomyslel? Zhluboka se nadechl, zamrkal a skočil – do trhliny –
– jak mizel, zaslechl tiché zahihňání a šeplavý hlas: „Řekl jsi, že jsi mým dlužníkem, pamatuješ? No, můj milý Hade, přišel čas."
* * *
Dvacet stahů srdce. Dvacet pět. Třicet. Pro mistra Kápě! Kalam zíral na rozbitý žalud. Kurva. Kurva kurva kurva. Čtyřicet. S tichou kletbou vyrazil.
To je ten problém s oříznutou kostkou. Občas to nevyjde. Takže jsem na to sám. Budiž, život už mě stejně přestává bavit. Rozhodl se, že vražda se přeceňuje. Nedosáhne se jí ničeho, ničeho, co by mělo nějakou skutečnou hodnotu. Na světě není asasína, který by si nezasloužil useknout hlavu a narazit na kůl. Zručnost, nadání, příležitost – nic z toho neospravedlňuje vzít někomu život.
Kolik z nás – ano, z vás – kolik z vás nenávidí, čím je? Nestojí to za to, víte. Mistr Kápě vem všechna ta nafouknutá ega, naposledy zhasněme naše žalostná světýlka a vzdejme se temnotě. S tímhle jsem skoncoval. Skoncoval.
Na konci mostu se znovu zastavil a ohlédl se. Tenhle aspoň nehoří, tedy ne doopravdy, jenom v mé mysli ano. Uzavírající se kruh, ano? Křovák, Honec, Whiskeyjack…
Kynula mu tmavá, poďobaná a rozbitá tvář Myšárny. Byl to zkažený úsměv, chudoba, ponižování, nouze, která ho pronásledovala velkou část života. Kalam Méchar usoudil, že je na správném místě. Přikrčeně se rozběhl, jak nejrychleji to šlo, k šikmé fasádě, pozůstatku jakési palácové zdi. Vyskočil, došlápl do ucpané špehýrky – a vykopl ptačí hnízdo – odrazil se a předloktím se opřel o střechu. Zacementované střepy mu roztrhly rukáv a zařízly se mu do masa. Vzápětí přehodil nohu přes okraj, zapřel se a vytáhl se nahoru. Ze střechy vyletěl oblak ptačího trusu, jak se po ní škrábal.
Dvěma kroky se dostal na hřeben a sklouzl po druhé straně dolů –
A byl v divokém bludišti, v popraskané, nesourodé zadní části obrovské Myšárny –
Ze všech stran se na něj vrhli čekající Spárové, největší asasínové, jaké kdy Kalam viděl, každý s tesáky v obou rukou. Rozháněli se rychle jako zmije.
Kalam nezpomalil – potřeboval přes ně prorazit, nesměl se zastavit – odrážel zbraně, cítil, jak mu čepele vyrývají rýhy ve zbroji, kroužky praskaly a jeden hrot mu zajel hluboko do levého stehna, otočil se v ráně a pokračoval v pohybu – prskal a kroutil se mezi blýskajícími se zbraněmi. Ovinul paži jednomu z útočníků kolem hlavy a vší silou zatlačil, až zakřupaly obratle. Popotáhl bezvládnou mrtvolu za sebou a pustil ji.

Jeden tesák se objevil zprava, mířil na hlavu a snažil se mu odříznout ucho. Kontroval a ostří mu sklouzlo po bradě.
Mistr Kápě je vem! Někdo mě využil, aby ze mě nadělal další –
Pokračoval dolů a skočil přes uličku. Při přistání přepadl dopředu a překulil se na sedající střeše obydlí starého staletí. Pod sebou měl štěrk ze starých střepů. Střechu roztřásly nárazy, jak lovci vyrazili za kořistí. Dva, pět, sedm –
Kalam dostal nohy pod sebe a otočil se. Byl v koncích, devět asasínů v půlkruhu vyrazilo proti němu.
Devět Kalamů na jednoho.
Těžko.
Skočil přímo doprostřed půlkruhu. Muž před ním zvedl polekaně zbraně, protože ho Kalam překvapil. Podařilo se mu dvakrát odrazit výpad jedním nožem, jednou druhým, a zoufale couval. Kalamovi se povedlo prorazit, bodl ho rovnou do srdce a druhý tesák mu zarazil pod bradu tak, že projel až nahoru do mozku.
S použitím obou zbraní muže otočil kolem sebe přímo do cesty dalším dvěma Spárům, pak tesáky vytrhl a bleskurychle zaútočil z boku. Jeden z pronásledovatelů mu rozřízl lýtko – rána nebyla dost hluboká, aby ho zpomalila. Kalam předstíral nízký útok na nejbližšího Spára, načež vysoko bodl druhou zbraní – do očního důlku muže krok za prvním. Tesák uvázl v ráně. Kalam pustil rukojeť, sklonil rameno a zasáhl dalšího útočníka do břicha. Náraz cítil až v kostěch – ten prokletej parchant je velkej – ale on se sklonil ještě víc a volnou ruku prostrčil muži mezi nohama. Do zad se mu zaryly čepele a kroužky praskaly jako klíšťata na rozpálených kamenech. Spár se pokoušel změnit úhel, aby mohl zbraně zarazit do hloubky. Kalam se vzepřel a zvedl lovce, přičemž zařval, až ho rozbolelo v krku, uchopil muže za košili a přehodil si ho přes sebe.
Spár dopadl hlavou na prsa dalšího asasína. Oba letěli k zemi. Kalam skočil za nimi, loktem zasáhl druhého Spára do čela – a prorazil ho jako melounovou slupku – přičemž zbývající tesák zabodl prvnímu zezadu do krku.
Do pravého stehna ho zasáhla čepel a vyjela na druhé straně. Kalam se zkroutil, aby zbraň vytrhl útočníkovi z ruky, přetočil se na záda a vykopl. Trefil útočníka do břicha a odhodil ho. Před obličejem se mu blýskl tesák – odrazil ho předloktím, otočil ruku a chňapl Spára za zápěstí, přitáhl si ho a rozpáral. Vnitřnosti se mu nahrnuly do klína.
Vyškrábal se na nohy, vytrhl si tesák ze stehna – právě včas, aby s ním mohl odrazit výpad, než couvl – pořezané a pobodané nohy se mu podlamovaly – a začal se usilovně bránit. Stáli před ním tři lovci a ten, jehož srazil, se pomalu zvedal a lapal po dechu. Kalam však ztratil příliš mnoho krve. Cítil, jak slábne. Jestliže dorazí další ruky…
Odskočil dozadu, téměř na kraj střechy, a hodil oba tesáky. To byl nečekaný manévr, zvlášť vzhledem k tomu, jak byly zbraně nevyvážené – ale on s nimi léta cvičil hod na krátkou vzdálenost. Jeden se zabodl do prsou Spára napravo, druhý narazil do hrudní kosti Spára nalevo, až to zadunělo, a s chvěním zůstal v ráně. Zbraně ještě nedopadly, a Kalam se holýma rukama vrhl na muže uprostřed.
Uchopil ho za předloktí a zatlačil dozadu a do strany – lovec se ho pokusil bodnout druhým nožem, ale Kalam ho kolenem odrazil. Zapáčil a vykloubil muži ruku, načež znovu zatlačil, až se konce kostí třely o sebe – muž zavřískl. Kalam ho pustil, uchopil ho rukama za hlavou a praštil sebou o zem, přičemž mu udeřil hlavou o střechu a celou vahou dopadl na něj. Hlasitě to zakřupalo a zapraštělo a celá střecha se propadla – výbuch prohnilých trámů a drolící se malty a omítky.
Kalam se s kletbou převalil přes muže, jehož obličej byl zabořený do střechy, a kolem se pěnila krev – a v rozšiřující se prasklině se objevila tmavá místnost vespod. Klouzal k ní –
Je čas odejít.
* * *
Otřesený Perel stál o deset kroků dál a nevěřícně vše pozoroval. Kolem něj se na střeše válela těla. Nejlepší asasínové Malazské říše. Vyřídil je všechny… prostě se přes ně prosekal. V hloubi duše zakoušel strach – to byl nový pocit a naplňoval jej rozechvělou slabostí.
Díval se, jak se Kalam Méchar, krvácející a beze zbraní, plouží k díře ve střeše. Odhrnul si rukáv, natáhl ruku, namířil a vystřelil. Kalam při nárazu zachrčel, šipka ho zasáhla pod nataženou levou ruku ve chvíli, kdy sklouzl dopředu a zmizel v díře.
Je mi líto, Kalame Méchare. Ale… nemůžu se smířit s tvou existencí. Nemůžu…
Popošel dopředu a připojil se k jedinému přeživšímu ze dvou ruk. Posbíral Kalamovy zbraně.
Moje… trofeje.
Orátil se na Spára. „Najdi ostatní –“
„Ale co Kalam –“
„Ten je vyřízený. Sežeň ruky tady v Myšárně – navštívíme teď Střední přístav. Jestli se pobočnice dostane až tam, vyřídíme ji v přístavu.“
„Rozumím, mistře Spáru.“
Mistře Spáru. Ano. Je dokonáno, císařovno Laseen. Ano, je mrtvý. Mou vlastní rukou. V Malazské říši se mi nikdo nevyrovná.
Kde začne?
Mallik Rel.
Korbolo Dom.
Ani jeden z vás neuvidí vycházet slunce. To přísahám.
„Nikde ho nevidím, mistře Spáru,“ hlásil od okraje díry ve střeše Spár.
„Odplazil se někam chcípnout,“ odtušil Perel. „Kartoolský paralt.“
Muž prudce otočil hlavu. „Ne ten hadí? Pavoučí… ? Bohové pod námi!“
Ano. Dlouhé umírání v hrozných bolestech. A na celém ostrově nezůstalo kněze, který by jed dokázal neutralizovat.
O střechu zazvonily zbraně. Perel se ohlédl. „Co to děláš?“

Muž na něj zíral. „Už dost. Kolik dalších zneuctění položíš k nohám Spáru? Já s tebou skončil.“ Otočil se. „Najdi si pobočnici sám, Perele, a dej jí další pavoučí kousnutí –“
Perel zvedl pravou ruku a nad střechou prolétla druhá šipka. Zasáhla muže mezi lopatky. Spár rozhodil rukama a zhroutil se.
„To byl, žel, bílý paralt. Mnohem rychlejší.“
Nezůstali žádní svědkové, což měl v plánu od samého začátku. A nadešel čas posbírat zbývající ruky.
Přál si, aby to mohlo dopadnout jinak. Všechno. Ale tohle je nová Malazská říše s novými pravidly. Pravidla zvládnu docela dobře. Nakonec mi nic nezůstalo. Nikdo mi nezůstal…
* * *
Šumař zavřel oči a odložil skřipky. Neřekl nic, protože nebylo co říci. Opakování skončilo. Hudba mu odešla z rukou, z duše, ze srdce. Cítil se prázdný, duši rozervanou, bez života. Věděl, že to přijde, a pravda nezmírnila bolest ze ztráty ani nezvětšila břímě, které bylo vším. Jen další břemeno.
Ječeni z ulice dole, pak se dveře rozletěly na třísky. Braven Zub vzhlédl a otřel si oči. Těžké kroky na schodech. Gesler sebral ze stolu džbánek vína a pomalu doléval. Chleba se nikdo ani nedotkl.
Dusání na chodbě. Škrábání, tažení. Zvuky se zastavily přede dveřmi vrchního seržanta. Těžké zaklepání, jako když dveře drásají dlouhé drápy. Gesler vstal a přistoupil k nim.
Šumař se díval, jak seržant otevírá dveře, dlouho jen nehybně stojí a zírá na návštěvníka. Nakonec řekl: „Bouřňáku, to je pro tebe.“
Hromotluk se pomalu zvedl a Gesler se vrátil ke své židli.
Ve dveřích se objevila postava se širokými rameny v rozedraných, promočených kožešinách. Plochý obličej, kůže betelově hnědá a natažená přes mohutné kosti. Prázdné oční důlky. Paže visící u boků. Šumař zvedl obočí. T’lan Imass.
Bouřňák si odkašlal. „Legano Brede,“ pozdravil podivně vysokým hlasem.
Zjevení zachraptělo, jako když se o sebe třou kameny na mohyle. „Přišel jsem si pro svůj meč, smrtelníče.“
Gesler se rozvalil na židli a popadl hrnek s vínem. „Dlouhá a mokrá cesta, co, Brede?“
T’lan Imass se zavrzáním otočil hlavu, ale neřekl nic.
Bouřňák zvedl pazourkový meč a přistoupil k němu. „Dole jsi vylekal spoustu lidí,“ poznamenal.
„Vy smrtelníci jste citlivé duše.“
Mariňák natáhl meč. Držel ho oběma rukama. „Že ti ale trvalo dostat se z toho portálu.“
Legana Brede meč popadl. „Nic není tak snadné, jak vypadá, nezdolný štíte. Nosíš bolest v srdci a věz toto: s vezdejším světem jsi zdaleka neskoncoval.“
Šumař se podíval na Bravena. Nezdolný štíte?
Vrchní seržant jen zavrtěl hlavou.
Legana Brede si prohlížel zbraň v kostlivých rukou. „Je poškrábaný.“
„Cože? Aha, ale já – no totiž –“ začal Bouřňák.
„Humor vyhynul,“ zabručel T’lan Imass a obrátil se ke dveřím.
Gesler se najednou narovnal. „Počkej, Legano Brede!“
Tvor se zastavil.
„Bouřňák udělal všechno, co jsi od něj žádal. Teď potřebujeme vyrovnat dluh.“
Šumařovi naskočila husí kůže. Geslere!
T’lan Imass se znovu obrátil do místnosti. „Vyrovnat dluh. Nezdolný štíte, copak ti moje zbraň neposloužila dobře?“
„Ano, docela dobře.“
„Tedy žádný dluh není –“
„To není pravda!“ zavrčel Gesler. „Viděli jsme, že s sebou máš tu tisteandijskou hlavu! Ale ostatním T’lan Imass jsme nic neřekli – zachovali jsme tvoje tajemství, Legano Brede! A přitom jsme se mohli dohodnout rovnou s ní a vyváznout z tý kaše, ve který jsme vězeli! To je dluh!“
Nemrtvý válečník dlouho mlčel. „Co ode mě žádáte?“
„My – já, Bouřňák a tady Šumař – potřebujeme doprovod zpátky na loď. Mohlo by to znamenat boj.“
„Mezi námi a přístavem jsou čtyři tisíce smrtelníků,“ upozornil jej Legana Brede. „A všechny dohání chaotická magie k šílenství.“
„No a?“ ohrnul Gesler nos. „Ty se snad bojíš, T’lan Imass?“
„Bojím.“ Věta oznamovací. Pak naklonil hlavu. „Humor?“
„Tak v čem je problém?“
„V přístavu.“ Zaváhání. „Právě jdu odtamtud.“
Šumař si začal sbírat věci. „S takovýma odpověďma, Legano Brede,“ utrousil, „patříš k mariňákům.“ Ohlédl se na Bravena Zuba. „Rád jsem tě viděl, starý brachu.“
Vrchní seržant kývl. „I já tebe. Vlastně všechny tři. Mrzí mě ta rána do břicha, Šume.“
„To určitě.“
„Nevěděl jsem, že seš to ty –“
„To určitě.“
„No dobře, slyšel jsem tě přicházet. Slyšel jsem, jak se látka otírá o struny. Ucejtil jsem moranthskou munici. S tím to nebylo těžký.“
„A stejně jsi mě praštil?“
Braven Zub se usmál. Právě po tomhle úsměvu měl jméno.
„Všichni jste mariňáci?“ zeptal se Legana Brede.

„Ano," odvětil Šumař.
„Tedy jsem dnes v noci mariňákem. Pojďme zabíjet lidi."
* * *
Hrdlořez vylezl po lávce a vpadl na palubu. „Pěsti," supěl, „potřebujeme další vojáky – nikdo z nás se už moc dlouho neudrží –"
„Ne, vojáku," opáčil Keneb s očima upřenýma na zuřivý boj na náměstí před nimi. Srážející se zánické řady, rostoucí masa hysterických útočníků, hrnoucích se sem ze všech uliček mezi skladišti. Copak to nevidíš? Poslali jsme víc vojáků a nechali jsme se zatáhnout hlouběji do téhle kaše, příliš hluboko – a už se nemůžeme vyprostit. Je tam moc magie – bohové pod námi, může mi z toho prasknout hlava. Tolik chtěl zoufalému mariňákovi všechno vysvětlit, jenomže tohle velitelé nedělají.
Docela jako pobočnice. Chceš, bohové, chceš to udělat, i kdyby jen proto, abys viděl, že to pochopil. Jenomže nemůžeš. Dobrá, začínám tomu rozumět…
„Pozor, pěsti Kenebe!" Varování přicházelo od válečného jezdce. „Asasínové se pokoušejí proniknout naší obranou –"
Hrdlořez zasyčel, otočil se a křikl ma mariňáky na molu. „Seržante! Pošli sem oddíl. Spárové jsou na cestě!"
Keneb se obrátil na RunThurviana. „Dokážete je odrazit?"
Válečný jezdec pomalu kývl a najednou zbledl. „Tentokrát ano – na poslední chvíli – ale jsou vytrvalí a chytří. Až sem proniknou, objeví se nečekaně všude kolem."
„Kdo je jejich cílem, víte to?"
„Myslím, že my všichni. A ze všech nejvíc možná," ohlédl se na Nila a Nether, stojící na přední nástavbě, tiší svědkové obrany, „oni dva. Jejich moc dřímá. Prozatím ji nelze probudit – není to na nás, víte. Není to na nás."
Pro mistra Kápě. Otočil se k prvním mariňákům. Byli to Koryk, Smola, Smíška – mor na tebe, Šumaři, kde vězíš? – a za nimi Sépie a Corabb Bhilan Thenu'alas. Vzápětí se objevil seržant Balšám s Galtem a Lobem. „Seržante, kde je váš léčitel – a váš mág?"
„Vyčerpaní," odvětil Dalhoňan. „Vzpamatovávají se na Silandě, pane."
„Nuže dobrá. Chci, abyste kolem Nila a Nether vytvořili kordon – Spárové půjdou ze všeho nejdřív po nich." Když vojáci prošli dopředu, obrátil se na RunThurviana. „Doufám, že sebe dokážete ochránit, válečný jezdče," ujišťoval se tiše.
„Ano, byl jsem zdrženlivý, očekával tuto chvíli. Ale co vy, pěsti Kenebe?"
„Pochybuju, že jsem dost důležitá osoba." Něco ho napadlo, a tak ještě zavolal na mariňáky: „Smíško! Zajděte do kajuty prvního důstojníka – varujte Rychlýho Bena, a jestli se vám to podaří, přesvědčte ho, ať přijde sem." Přistoupil k zábradlí na pravoboku, opřel se a sledoval boj na molu.
V davu už se objevovali malazští vojáci v uniformách, veškeré předstírání skončilo. Byli ozbrojení, mnozí měli štíty, jiní drželi kuše a stříleli do Záníků. Cizozemští spojenci byli zatlačeni až téměř k molu.
Sépie stál na přední nástavbě a řval na osádku katapulty – v jedné ruce držel rybářskou síť a v druhé velký kulatý předmět. Svítivku. Muži po chvíli odstoupili a Sépie upevnil munici těsně za hlavici velké střely.
Dobrý nápad. Ošklivý způsob, jak vyčistit prostor, ale nemáme moc na vybranou.
Vrátila se Smíška a přiběhla ke Kenebovi. „Pěsti, není tam."
„Cože?"
„Je pryč!"
„No dobře. Nevadí. Běžte ke svému oddílu, vojáku."
Kdesi v Malazu se rozezněl zvon, zazvonil čtyřikrát. Bohové pod námi, to je všechno?
* * *
Poručík Pores stál vedle svého kapitána a přes tmavou hladinu sledoval zmatek ve Středním přístavu. „Prohráváme, pane," poznamenal.
„Právě proto z vás udělali důstojníka," opáčil Laskava. „Kvůli té neobyčejné všímavosti. A my, poručíku, uposlechneme rozkazy. Zůstaneme tady."
„To není správné, pane," namítal Pores. „Naši spojenci tam umírají – vždyť to ani není jejich boj."
„Co dělají, je jejich věc."
„Stejně to není správné, pane."
„Poručíku, to se opravdu nemůžete dočkat, až budete zabíjet Malažany? Jestli ano, tak si svlékněte tu zbroj a můžete na břeh doplavat. Se štěstím Oponn vás žraloci nenajdou, i přes mé usilovné modlitby o opak. A dorazíte právě včas, aby vám utrhli hlavu, takže si budu muset najít nového poručíka, což, a tím si můžete být jistý, nebude vzhledem k okolnostem nijak obtížné. Možná jím udělám Hanfena – to je důstojnický materiál – po úroveň poručíka, ne výš, samozřejmě. Je skoro stejně zabedněný jako vy. Teď běžte a vylezte z té zbroje, ať může Senny začít uzavírat sázky."
„Děkuju, pane, ale radši ne."
„Dobře. Ale ještě jedna stížnost, poručíku, a osobně vás do té vody hodím."
„Ano, pane."
„Ve zbroji."
„Ano, pane."
„Po vylodění zaplatíte ztracené vybavení."
„Samozřejmě, kapitáne."
„A jestli se budete snažit mít pořád poslední slovo, asi vás zabiju rovnou."
„Ano, pane."
„Poručíku."

Pores sklapl a odkráčel. Na chvíli.
* * *
Postava přistála na poničené střeše nehlučně jako stín. Prohlédla si válející se těla a přistoupila k díře.
Když se přiblížila, zjevila se před ní jakoby odnikud jiná postava a klekla si nad tělem ležícím na břiše opodál. V zádech mělo zaraženou šipku s letkami z rybích kostiček – žábry nějakého velkého mořského druhu, bledé a poloprůsvitné.
Nově příchozí zvedl přízračný obličej.
„Zabil mě mistr Spáru," zachraptělo zjevení a ukázalo na své tělo ležící na střeše. „Zatímco jsem ho proklínal do posledního dechu. Myslím… ano, myslím, že proto jsem ještě tady, ještě nejsem připravený projít bránou mistra Kápě. Je to dar… pro tebe. Zabil Kalama Méchara. Kartoolským paraltem." Duch se pootočil a ukázal na díru ve střeše. „Kalam – šipku si vytrhl… zbytečně, samozřejmě. Ničemu to nepomůže, když už mu paralt pronikl do krve. Ale neřekl jsem to Perelovi – je tady, přímo na kraji. Vezmi si ji. Jedu zůstalo ještě dost. Vezmi si ji. Pro mistra Spáru."
Vzápětí byl duch pryč.
Zahalená postava se sklonila pro zakrvácenou šipku, zastrčila si ji do záhybu šerpy a rozběhla se pryč.
* * *
Osamělá postava bleskurychle sklouzla přes přadena kruté magie ze střechy. Hbitě se vyhnula všem pastem – jiskřícím kapsám Vysoké Reus, šeptajícím pozvánkám Mockry – a vklouzla do světlo kradoucích stezek Rašan, kudy se před chvílí hnali spárští asasínové – a vydala se po jejich stopě. Rychle je doháněla, díky připravené.
Poblíž přístavu začali Spárové vylézat z chodeb. Desítky se jich stahovaly k sobě a chystaly se k útoku na cizí vojáky, na všechny na palubách dvou ukotvených lodí.
Postava se blížila zezadu, její pohyby získaly plavnost, hadovité vlnění stínů. Najednou se pohybovala jinak – rychleji, než dokázalo lidské oko ve tmě a kouři sledovat – a udeřila na první ruky.
Vystříkla krev, přímo pršela, těla odletovala, jak se do řad asasínů vrhla smršť smrti. Spárové se obraceli, křičeli, ječeli a umírali.
* * *
Mistr Spáru Perel se obrátil po zvuku. Stál s dvacítkou ruk ze zadního voje – zadního voje, který se změnil ve svíjející se či nehybně ležící těla, jak mezi nimi cosi proletělo. Bohové pod námi. Stínový tanečník. Kdo – Kotilion? Do prsou se mu zaryl ledovými drápy strach. Bůh. Patron asasínů – přichází si pro mě. Ve jménu Kalama Méchara, přichází si pro mě!
Otočil se a hledal, kudy ven. K mistrovi Kápě s rukami! Perel se protlačil mezi asasíny a rozběhl se.
Úzká ulička mezi dvěma skladišti, zahalená temnotou. Ještě chvíli, než bude moci otevřít svou chodbu, vytvořit trhlinu a vrhnout se do ní – skrze ni a pryč.
Zbraně v rukou. Jestli půjdu k zemi, bude to v boji – bůh nebůh –
V uličce, v objetí temnoty – kdy se k němu nesl křik, a blížil se – natáhl se myslí pro svou chodbu jako topící se muž.
Mockra. Použij ji. Překruť realitu, vmáčkni ji do jiné chodby – Rašan, a pak do Říšské a potom –
Nic se nestalo. Se supěním se hnal do uličky –
A něco bylo za ním – těsně za ním –
Prudká bolest, jak mu nůž přeťal obě Achillovy šlachy – Perel zavřískl a oddělené šlachy se mu vyhrnuly pod kůží nahoru. Klopýtl, protože nohy se mu proměnily v hroudy bláta a beznadějně se mu vyvracely. Rozplácl se na zemi.
Odmítal pustit zbraně a stále sahal po své chodbě –
Čepele ho olízly jako jazyky z kyseliny. Šlachy přeťaté v loktech – pak ho útočník jednou rukou zvedl z černé dlažby a mrštil jím o zeď. Při nárazu si roztříštil půlku obličeje, a jak padal dozadu, ruka se vrátila, prsty se mu zaryly do masa a zvrátily mu hlavu. V ústech ucítil studené železo, když mu vyřezávalo jazyk. Duse se vlastní krví otočil Perel hlavu – tentokrát byl hozen na druhou zeď a zlomil si levou paži. Přistál na boku – útočník mu dupl na kyčel a pánev se změnila v krvavou kaši – bohové, taková bolest, proletěla mu do mozku, přemohla ho – jeho chodba – kde je?
Veškerý pohyb ustal.
Útočník stál nad ním. Pak si dřepl.
Perel nic neviděl, oči měl plné krve, v hlavě mu zvonilo, do hrdla mu stoupala žluč. Prudce zvracel obsah žaludku smíšený s krví z uříznutého jazyka. Lostaro, má lásko, přicházím k bráně – už mě brzy uvidíš. Kráčím.
Pronikl k němu hlas, tichý a měkký, surově jasný, surově blízko. „Můj poslední cíl. Ty, Perele. Byla bych to udělala rychle." Dlouhá odmlka, v níž slyšel pravidelný dech. „Nebýt Kalama Méchara."
Něco mu zajelo do břicha, hluboko.
„Vracím ti šipku, která ho zabila, Perele." Žena se narovnala, kousek poodešla a obrátila se ve chvíli, kdy mu začaly cévy spalovat první, děsivé zášlehy ohně, jež se mu sbíraly za očima – jed, který ho udrží naživu, jak dlouho to jen bude možné, bude krmit jeho srdce vším potřebným, i když mu bude v těle praskat krevní řečiště –
„Kalamovy dlouhé nože, Perele. Nepřemýšlel jsi. S otataralem v ruce nedokážeš otevřít chodbu. A tak jsme tě zabili společně. Jak příhodné."
Ohně! Bohové! Ohně!
Apsalar odešla. Pokračovala uličkou pryč od přístavu. Pryč ode všeho.
* * *
Na konci uličky, kde ústila do boční ulice těsně za mostem vedoucím přes řeku do Myší Díry, se před ní objevilo hubené stínové zjevení. Apsalar se zastavila.
„Vyřiď Kotilionovi, že jsem udělala, co žádal."
Stínupán zaševelil, jako by si povzdychl. Ze záhybů přízračného pláště vytáhl téměř beztvarou ruku svírající stříbrnou hlavici hůlky, s níž klepl o dlažbu. „Díval jsem se, moje milá. Na tvůj stínový tanec. Od konce Hradební cesty dál jsem byl svědkem."

Apsalar neřekla nic.
Stínupán pokračoval. „Ani Kotilion. Ani Kotilion.“
Apsalar stále mlčela.
Bůh se náhle zahihňal. „Příliš mnoho špatných úsudků, ubohá ženo. Jak jsme se obávali.“ Znovu se zahihňal. „Dnes v noci, mistr Spáru a tři sta sedm Spárů – všichni tvýma rukama, milé děvče. Pořád… nemůžu uvěřit. Nevadí. Teď je to už jen na ní. Smůla pro ni.“ Téměř nehmotná hlava v kápi se nepatrně naklonila. „Ach. Ano, Apsalar. My svoje sliby dodržujeme. Můžeš jít. Běž.“
Podávala mu tesáky, jílcem napřed. Bůh s úklonou přijal zbraně Kalama Méchara. Apsalar pak prošla kolem Stínupána. Díval se za ní, než přešla most. Znovu si povzdechl, zvedl zahalenou hlavu a zavětřil. „Ach, šťastná zpráva. Ale ještě ne pro mě. Nejdřív malá zacházka, ano. To je tedy noc!“
Začal se rozplývat, zavlnil se a znovu se zformoval. Zadíval se na tesáky. „Nesmysl! Musím jít pěšky! A proto rychle!“ Odcupital, ťukaje hůlkou o kameny.
* * *
Krátce nato Stínupán dorazil k věži, která zdaleka nebyla v tak špatném stavu, jak vypadala. Zaklepal holí na vrata. Chvíli počkal, pak to zopakoval.
Vrata se rozletěla. Upřely se na něj tmavé oči plné vzteku.
„Ale no tak, Obo,“ poznamenal Stínupán. „Jedná se o zdvořilostní návštěvu, máš mé slovo. Vršek tvé věže zabrala dvě nejvšetečnější dvojčata na světě. Pokorně žádám, abys je svým obvyklým vlídným způsobem vyhodil.“ Zasalutoval holí a odešel.
Vrata se zabouchla, ještě neudělal tři kroky.
Nyní Stínupán opět zrychlil. Spěchal na poslední noční dostaveníčko. Hůl ťukala rychle jako vojáčky buben.
Byl asi v polovině cesty, když vršek Obovy věže vybuchl v ohnivé kouli, z níž létaly cihly a tašky. Ze středu výbuchu byl slyšet dvojí rozzuřený řev.
Stínupán se instinktivně sehnul a zamumlal. „Opravdu vlídné, Obo. Skutečně moc vlídné.“
A kráčel bůh ulicemi města Malaz. Pro změnu s nezvyklým chvatem.
* * *
Spěchali ulicí a drželi se ve stínech deset kroků za Leganou Brede, který šel středem a hrot meče táhl po dláždění. Několik lidí, kteří jim zkřížili cestu, při pohledu na rozedraného T’lan Imass uteklo.
Šumař dal Geslerovi a Bouřňákovi kuše vybavené práskavkami. On sám měl tu se svítivkou. Blížili se k širší ulici vedoucí rovnoběžně s přístavem, dosud jižně od mostu do Středního přístavu. Šumař se ocitl ve známém prostředí, ale domy působily neskutečně, jako by nějaký šílený malíř dovedl detaily do větší hloubky, než měly být.
Z přístavu sem doléhal hluk bitvy, podtrhovaný práskáním moranthské munice. Hlavně práskavky. Sépie! Používá moje zásoby!
Dorazili na křižovatku. Legana Brede se zastavil uprostřed a pomalu se otočil k sedající fasádě naproti. Rozlétly se dveře a ven se vypotáceli dva lidé. Vrávorali a našlapovali zvysoka, jako by přecházeli po kamenech rozbouřenou řeku. Jeden držel druhého za ruku, tahal ho a pak se o něj opřel, až oba klopýtli.
Šumař zaklel a zamířil k nim. „Seržante Hellian, co pro mistra Kápě děláš na břehu?“
Oba lidé se otočili po hlase.
A Hellian upřela oči na T’lan Imass. „Sumarži, fypadáš hrsně,“ zamumlala.
„Jsem tady, ty opilá huso.“ Mávl na Geslera s Bouřňákem, ať jdou dál, a sám přistoupil k Hellian. „Kdo je to s tebou?“
Hellian se zadívala na muže, jehož držela za ruku, a dlouho si ho prohlížela.
„Tvůj sajates,“ řekl muž, aby ji povzbudil.
„Správně.“ Hellian se narovnala a znovu se podívala na Šumaře. „Je chledanej pro físlech.“
„Kdo ho hledá?“
„Já, tach. A vůbes, chde je šlun?“
Gesler s Bouřňákem postupovali k mostu. „Běž s nimi,“ vybídl Šumař Leganu Brede a T’lan Imass se odšoural. „Ty se drž u mě,“ přikázal sapér Hellian, „okamžitě se vracíme k lodím.“
„Dobře. Jsem ráda, že to sflátneš, Šume, pro pžípad, že by se tenchle pochusil utýst, co? Máš mý sfolení cho strželit. Ale jenom do nochy. Chsi od něj odpofědi a dostanu je.“
„Hellian, možná budeme muset běžet,“ varoval ji Šumař.
„To sfládneme. Viď, Banaschi?“
„Huso,“ zavrčel Šumař. „Tohle je U Smíška. Ten démon nepodává normální pivo. Jiný místo…“ Potřásl hlavou. „No tak, vy dva.“
Gesler s Bouřňákem už byli u mostu. Přikrčeně se vydali dál.
Gesler překvapeně a polekaně vykřikl – a už s Bouřňákem běželi – přímo do zmítajícího se davu, který se objevil před nimi.
„Kurva!“ Šumař vyrazil.
* * *
Nerovné koryto spolknuté tmou, céva táhnoucí se pod úrovní, na níž vražedná hysterie ovládala všechny ulice i uličky. Žena, brodící se za pobočnicí Tavore Paran pomalým proudem splašek, vykašlávala krev. Blížily se k bojům ve Středním přístavu.
Vypadalo to nemožné – Spárové je ještě nenašli, nevrhli se na ně z drolících se cihlových zdí, aby v odporné polévce řeky Malaz provedli vraždu. Tavore a T’jantar cestou odstrčily dost mrtvol, ale jediné zvuky v blízkosti bylo čvachtání vody a cupitání krys po nábřeží na obou stranách a pištění hmyzu.

To se změnilo, když dorazily na kraj náměstí. Výbuch práskavky zazněl děsivě blízko a vzápětí se zřítilo několik těl, protože se přímo před nimi zbortila opěrná zeď. Další lidé padali do řeky, ječeli a mávali zbraněmi ve vzduchu –
– jeden voják se otočil a zahlédl je –
Zařval, aby upozornil ostatní na svůj objev. T'jantar se protáhla kolem pobočnice. Máchla mečem a odsekla mu třetinu hlavy, přilbu i kost. Vystříkl mozek.
T'jantar natáhla zkrvavenou ruku, popadla pobočnici za plášť a táhla ji na hromadu uvolněných cihel, písku a štěrku. Síla stisku Tavore překvapila. T'jantar vyrazila do svahu a vyvlekla pobočnici až nahoru na náměstí. Tavore spadla na kolena. T'jantar ji pustila. Všude kolem nich zuřil boj –
Městská hlídka, nejméně tři oddíly – výbuchy je zatlačily na druhou stranu náměstí a nyní se vrhly na dvě ženy jako vzteklí vlci –
Tavore se zvedla, zoufale odrazila výpad na břicho, až zbraně zazvonily. Instinktivně šla do protiútoku a cítila, jak hrot meče proniká podbradkem a svaly do ramene. Muž zachrčel a ucukl. Tavore ho sekla do kolene a přeťala čéšku. Muž zavřískl a upadl.
T'jantar vedle ní sekala, odrážela výpady, kryla se a bodala, a lidé padali. Ženě se však do těla zabodávaly meče – a ona zavrávorala.
Tavore vykřikla a chtěla k ní –
A všimla si, že se k nim řítí dvacítka Spárů.
T'jantar vyjel meč ze zad mezi lopatkami a voják svírající zbraň se k ní přitáhl, zvedl ji ze země a odhodil. Sklouzla z čepele a tvrdě přistála na dláždění. Meč jí vyletěl z ruky.
Šest kroků mezi pobočnicí a tuctem strážníků – a za nimi se rychle blížili Spárové. Tavore couvla – lidé se k ní obraceli, obličeje zkřivené vzteky, oči chladné a tvrdé, nelidské. Pobočnice zvedla meč, který teď držela oběma rukama, couvla –
Strážníci vyrazili –
A hned za nimi se něco mihlo a vzápětí vzduchem létala rozervaná těla, uťaté končetiny, závoje krve – k výbuchu jako by došlo přímo uprostřed Tavořiny hlavy. Svět se naklonil, uviděla točící se noční oblohu, hvězdy rozbíhající se na všechny strany – praštila se hlavou o dlažbu, až jí spadla přilba. Dál už jen ležela na zádech zmateně sledovala valící se kouř a rudou mlhu a cítila důrazné námitky všech svalů a kostí v těle.
Druhý výbuch ji zvedl ze země a hodil ji zpátky, jenomže se země mezitím pohnula. Dolů pršel další krvavý déšť –
Někdo sklouzl až k ní a zlehka jí položil ruku na prsa, na tvář. Spatřila jeho rozmazaný obličej. Viděla, že hýbe rty, ale nic neslyšela.
Záblesk poznání. Seržant Šumař.
Cože? Co tady děláte?
Táhl ji pryč. Z bezvládných nohou se jí uvolňovaly holínky. Pravá jí zula levou. Dívala se na onuci nasáklou říčním slizem a krví.
Seržant ji táhl k molu, takže viděla za sebe. Jejich ústup kryli dva mariňáci s podivnými, obrovskými kušemi v rukou. Ale nikdo je nepronásledoval – lidé měli plno práce s umíráním pod ranami kamenného meče ve vyschlých rukou T'lan Imass – útočila na něj kouzla, ale on je odrážel a zabíjel, zabíjel.
Co se stalo? Odkud se ti mariňáci vzali? Zahlédla dalšího, zápolil se zajatcem – který se ovšem nesnažil uprchnout, jen udržet na nohou. Oba jsou opilí – což je dnes v noci jen dobře. Myslím, že to přejdu.
Ach, T'jantar…
Obklopili je další lidé. Zakrvácení vojáci. Zánikové. Lidé křičeli – to viděla – ale řev v její hlavě neutichal a přehlušoval všechno ostatní. Pozvedla ruku a zadívala se na ruku v rukavici – můj meč. Kde je můj meč?
Nevím, ale teď chci jen spát. Jen spát.
* * *
Žrout ji vedl do uličky, kde leželo tělo, schoulené, zmořené křečemi a sténající. Když Lostara přišla blíž, poznala ho. S úzkostí v srdci se rozběhla kolem Žrouta a klesla na kolena.
Perel byl pokrytý ranami, jako by ho někdo systematicky mučil. A stravovala ho bolest. „Ach, má lásko…"
„Dostal ho jed, Lostaro Yil," promluvil za ní Žrout. „Musíš mu vzít život."
Cože?
„Myslel, že jsi mrtvá," pokračoval chlapec. „Vzdal se. Všeho kromě pomsty. Pomsty na pobočnici."
„Kdo to udělal?"
„To ti nepovím," prohlásil Žrout. „Perel hladověl po pomstě a pomsta se mu odplatila. To je všechno."
To je všechno.
„Zabij ho hned, Lostaro. Nevidí tě ani neslyší. Vnímá jenom bolest. To ti pavouci, víš, dýchají krev svých obětí, potřebují ji bohatou, jasně rudou. A tak ji jed nepustí. A pak tu je kyselina v žaludku, proniká ven a všechno stravuje."
Otupěle vytáhla nůž.
„Zastav mu srdce."
Ano, tam, za a pod lopatku. Zatlačit hluboko, otočit v ráně. Vytáhnout, dívat se, jak se tělo přestává hýbat, jak se svaly uvolňují. Klid. Je pryč.
„Pojď, je toho víc. Honem."
Rozběhl se a ona vstala a následovala jej. Opustil jsi mě. Byl jsi tam, v Posměvákově tvrzi, ale já to nevěděla. Tys to nevěděl.
Míjela hromadu mrtvol. Spárové. Uličky jich byly plné.
Před sebou měli Střední přístav, volné prostranství –
Výbuchy otřásající budovami. Jekot.

V ústí uličky mezi sklady se Žrout přikrčil a pokynul jí.
Lidé prchali – ti, kteří se ještě udrželi na nohou, a těch bylo jen pár. Uprostřed davu vybuchly nejméně dvě svítivky.
Svítivky a práskavky a byl tam ten mistrem Kápě prokletý T'lan Imass, zabíjející všechny v dosahu.
„Bohové," vydechla Lostara, „musí tam být aspoň dva tisíce mrtvých."
„Ano. Ale dívej se, tohle musíš vidět." Ukazoval doprava k řece.
„A co?"
„Ach." Žrout natáhl ruku a položil jí ji na předloktí.
A scéna před nimi se jaksi změnila, objevilo se světlo a dopadalo na jediné tělo, příliš vzdálené, aby byly vidět podrobnosti –
„T'jantar," vysvětloval Žrout. „Vidíme to jen my dva, Lostaro, tak se dívej. Dívej se."
Z mrtvoly splynula zlatá záře a stoupala vzhůru. Kolem Lostary a Žrouta zavál slabý větřík, už známý, opojný, nesoucí vůni savanové trávy, teplý a suchý.
„Zůstala s námi dlouho," šeptal Žrout. „Využila T'jantar. Hodně. Neměla jinou možnost. Čtrnáctá šla do války a my šli s ní. Museli jsme."
Nad tělem se skláněla postava, vysoká, pokrytá srstí, ženská. Bez oděvu či jakýchkoliv ozdob.
Lostara si všimla, že T'lan Imass o třicet kroků dál se obrací, klaní se a pomalu pokleká. „Říkal jsi, že jsme jediní dva, kdo to vidí, Žroute."
„Mýlil jsem se. Ona takhle působí."
„Kdo – kdo je to?"
„Eres'al. Lostaro, nesmíš to pobočnici říct. Nikdy."
Kapitán Rudých čepelí se zamračila. „Další zatracené tajemství, co před ní mám mít."
„Jenom dvě," namítl Žrout. „To zvládneš."
Lostara se po něm podívala. „Dvě jsi řekl?"
Žrout kývl. „To s její sestrou, ano. A teď tohle. Dvě tajemství. Nesmíš jí to nikdy prozradit."
„To nebude těžké," utrousila a vstala. „Nepůjdu s nimi."
„Ale ano, půjdeš. Podívej! Podívej se na Eres'al!"
Zvláštní žena skláněla hlavu k T'jantar. „Co to dělá?"
„Jenom polibek. Na čelo. Poděkování."
Zjevení se opět postavilo zpříma, zavětřilo, rozmazalo se a zmizelo.
„Ach!" vyhrkl Žrout. Ale nic nedodal, místo toho vzal Lostaru za ruku. „Lostaro, pobočnice ztratila T'jantar. Její místo musíš zaujmout ty –"
„Já s milenci skončila, s muži i ženami –"
„Ne, o to nejde. Jen… stůj při ní. Musíš. Tohle sama nezvládne."
„Co jako?"
„Musíme jít – ne, tudy ne. Do Myších doků –"
„Žroute – oni odrážejí!"
„Toho si nevšímej! Pojď!"
* * *
Smraďoun odstrčil Šumaře z cesty a klekl si k pobočnici. Položil jí ruku na špinavé čelo a ucukl. „Pro mistra Kápě! Ona mě nepotřebuje." Couvl a vrtěl hlavou. „Zatracenej otataral – to bych nezvládl, co dělá…"
Tavore otevřela oči. Po chvíli se vyškrábala do sedu a nechala si od Šumaře pomoci na nohy.
Zuřivý vlk odrážel od mola. Silanda už plula o kus dál, vesla se míhala.
Pobočnice zamrkala a rozhlédla se kolem sebe, pak se otočila k Šumařovi. „Seržante, kde je Flaška?"
„Nevím. Nevrátil se. Zřejmě jsme ztratili i Rychlýho Bena. A Kalama."
U posledního jména sebou trhla.
Ale Šumař už věděl. Ta hra… „Pobočnice –"
„Ještě nikdy jsem neviděla člověka bojovat tak jako on," řekla. „S T'jantar se prosekali přes celé město –"
„Pobočnice. Přicházejí signály z ostatních lodí. Kam plujeme?"
Odvrátila se. „Flaška – selhali jsme, seržante. Měl někoho vyzvednout."
„Někoho? Koho?"
„Na tom už nezáleží. Selhali jsme."
Tohle všechno? Noc plná padlých – kvůli jednomu člověku?
„Pobočnice, můžeme počkat v zálivu do svítání a vyslat oddíl do města –"
„Ne. Eskorta admirála Noka dostane rozkaz potopit koráby – Zánikové zasáhnou a zemřou další lidé. Musíme odsud."
„Ale budou nás pronásledovat –"
„Jenomže nás nenajdou. Admirál mě ujistil o své hrozící neschopnosti."
„Takže dáme ostatním lodím znamení k vyplutí?"
„Ano."
Jeden z námořníků ohlásil loď na pravoboku. Šumař se vydal za pobočnicí k zábradlí, kde již stál pěst Keneb.
Blížilo se k nim malé plavidlo. Na přídi se objevila lucerna a zablikala.
„Mají pasažéry pro přestup," volala hlídka.
Loď prudce přirazila. Vyletěla lana, byl spuštěn provazový žebřík.
Šumař kývl. „Flaška." A zamračil se. „Neříkala jste jednoho člověka? Ten pitomec jich přivedl málem dva tucty."
První přes zábradlí přelezl Žrout a zakřenil se. „Zdravím, otče," pozdravil, když ho Keneb zvedl a postavil na palubu.

„Přivedl jsem kapitána Lostaru Yil. A Flaška přivedl spoustu lidí –“
Jako další přelezl zábradlí jakýsi cizinec, zlehka přistál a s rukama v bok se rozhlížel kolem sebe. „Pořádný zmatek,“ zabručel.
Jakmile promluvil, popošel k němu Šumař. „Kartheron Krust. Já myslel, že jsi –“
„Tady není nikdo toho jména,“ zavrčel muž a položil ruku na jílec u pasu. Šumař couvl.
Přicházeli další, všechno cizinci. Nejdřív hromotluk s opatrným výrazem a jizvami na předloktí, které Šumař poznal. Už chtěl promluvit, když to Krust – jenž nebyl Krustem – udělal za něj.
„Pobočnice Tavore, ano? Účtuju vám šestnáct zlatých imperiálů, že jsem tyhle hlupáky dovezl na vaši loď.“
„Souhlasím.“
„Tak je doneste, protože my se v tomhle zatraceným přístavu nezdržíme dýl, než bude nutný.“
Tavore se obrátila na Keneba. „Pěsti, jděte vyzvednout z truhlice legie dvě stě zlatých imperiálů.“
„Já říkal šestnáct –“
„Dvě stě,“ zopakovala pobočnice.
Keneb vyrazil.
„Kapitáne,“ začala pobočnice a odmlčela se.
Další lidé objevující se na palubě byli černí jako bota. Jedna žena se postavila ke zjizvenému muži a obrátila se k pobočnici.
„Můj manžel čekal na vás dlouho,“ začala špatnou malazštinou. „Ale nemyslete si, že vám jen tak dovolím ho odvést. Co se má stát, patří nám – Tiste Andii – stejně a možná víc než vám.“
Pobočnice po chvíli kývla a uklonila se. „Vítejte na palubě, Tiste Andii.“
Objevily se tři malé černé postavičky a vyrazily k ráhnoví.
„Bohové pod námi,“ zahučel Šumař. „Nachtové. Nesnáším je –“
„Moji,“ podotkl zjizvený cizinec.
„Jak se jmenujete?“ zeptala se ho Tavore.
„Withal. A toto je moje žena Sandalat Drukorlat. Ano, známé jméno a známé –“
„Mlč, manželi.“
Šumař si všiml, jak se Flaška pokouší proklouznout pryč, a vyrazil za ním. „Ty.“
Flaška sebou trhl a otočil se. „Seržante.“
„Jak jsi ve jménu mistra Kápě našel Kartherona Krusta?“
„To je Krust? Já jenom šel za svou krysou. Neměli jsme naději probojovat se přes náměstí, proto jsme si našli loď –“
„Ale Kartheron Krust?“
Flaška pokrčil rameny.
Znovu se objevil Keneb. Pobočnice s Krustem se o něčem dohadovali, ale Šumař neslyšel o čem. Po chvíli Krust kývl a převzal malou truhličku s penězi. Pobočnice zamířila na příď, kde stáli Nil s Nether.
„Seržante?“
„Běž si odpočinout, Flaško.“
„Rozkaz. Děkuju, seržante.“
Šumař došel k pobočnici a zaposlouchal se do rozhovoru.
„…pogrom,“ říkala právě Tavore. „Záchlumčané z vaší domoviny vás oba potřebují. I Temula. Žel, nebudete si moct vzít koně – kapitánova loď není dost velká – ale můžeme na ní naložit všechny Záchlumčany. Prosím, připravte se, a oběma vám děkuji za všechno, co jste pro mě vykonali.“
Nil sešel na střední palubu první. Nether ho následovala, ale pak se vydala za Flaškou, jenž seděl s hlavou opřenou o zábradlí. Mračila se na něj, až ho nějaký instinkt upozornil a on otevřel oči a vzhlédl k ní.
„Až skončíš, vrať se,“ nakázala mu a odkráčela. Flaška za ní zmateně zíral.
Šumař se odvrátil. Ten má ale štěstí, neřád.
Nebo taky ne.
Vystoupil na přední nástavbu a zadíval se na město. Na několika místech hořelo a nesl se odtamtud kouř a pach smrti.
Kalame Méchare, příteli.
Loučím se s tebou.
* * *
Ztráta krve ho ironií osudu udržela naživu. Krev a jed mu proudily z ran, když se potácel dál, téměř oslepený bolestí. V hlavě mu zněl tlukot srdce.
Ale nezastavoval se. Jeden krok, další, zkroutit se v náhlé křeči, nesnesitelně prudké, než trošičku povolila – dost, aby se mohl nadechnout a posunout nohu. A druhou.
Dorazil na roh a pokusil se zvednout hlavu. Oči mu však spaloval oheň, vůbec nic neviděl. Zatím… instinktivně sledoval mapu, již měl v hlavě, mapu rozervanou bolestí na cáry.
Byl blízko. Cítil to.
Kalam Méchar natáhl ruku, aby se opřel o zeď, jenomže tam žádná zeď nebyla, a on se zhroutil, tvrdě dopadl na dláždění a bolestí se stočil do klubíčka.
Zabloudil. Měla tam být zeď, roh, přímo tam. Mapa selhala. A on přišel pozdě. Cítil, jak mu odumírají nohy. Ruce, páteř jako oštěp žhavého ohně.
Položil si hlavu na tvrdý, mokrý kámen.
Umírání je umírání. Asasínské umění se nakonec vždycky obrátí proti tomu, kdo ho používá. Nic na světě nemůže být spravedlivější –

* * *
Deset kroků od něj Stínupán vycenil zuby. „Vstávej, hlupáku. Už jsi skoro tam. Vstávej!“
Ale ležící se nepohnul.
Bůh vztekle zasyčel a popošel blíž. Na jeho pokyn se kolem nehybného Kalama Méchara seběhly tři stínové přízraky.
„Je mrtvý,“ zachraptěl jeden.
Stínupán prskl, odstrčil sluhy a dřepl si. „Ještě ne,“ prohlásil po chvíli. „Ale je to hodně blízko.“ Uskočil. „Zvedněte ho, pitomci! My ho tam dotáhneme!“
„My?“ ujišťoval se přízrak.
„Opatrně,“ zamumlal bůh a díval se, jak přízraky asasína zvedají. „Výborně, teď pojďte za mnou. Honem.“
Brána zavrzala, když ji Stínupán otevřel. Vstoupili na nerovnou stezku zarostlou již uschlým býlím.
Po obou stranách byly mohyly, z nichž stoupala pára. Blíží se rozbřesk? Ne, ti v mohylách… ho vycítili. Bůh se suše zasmál a sehnul se, když smích zazněl hlasitěji, než zamýšlel.
Zastavil se přede dveřmi, ustoupil na samotný okraj stezky a pokynul přízrakům. „Honem! Položte ho sem, na práh! Na, ty, vezmi jeho tesáky. Zpátky do pochev, ano. A teď všichni zmizte – a držte se stezky, vy bezduší červi! Koho se to snažíte probudit?“
Další krok, blíž k tmavým, oroseným dveřím. Zvedl hůl a jednou klepl stříbrnou hlavicí. Pak se otočil a spěchal pryč. U brány se ohlédl, protože dveře zavrzaly. V otvoru stála mohutná, ozbrojená postava a dívala se dolů.
Stínupán zašeptal: „Vezmi ho, hňupe! Vezmi ho!“
Obrovský strážce Domu mrtvých se přísně pomalu sklonil, popadl asasína za krk a přetáhl ho přes práh. Bůh krčící se u brány se díval, dokud Kalamovy nohy nezmizely ve tmě. A dveře se s prásknutím nezavřely.
Bylo to včas? „Nevíš, jak to zjistit. A ještě chvíli to potrvá… tedy Stínupánova sbírka je nanejvýš působivá, že?“
Otočil se. Přízraky prchaly ulicí a dveře krčmy opodál se rozletěly.
Bůh sebou trhl a sklonil se ještě níž. „Ach, asi je čas odejít, myslím.“
Zavířily stíny. A Stínupán byl pryč.
* * *
Vrchní seržant Braven Zub se blížil ke Kurníkovi. Ještě nesvítalo. A zatracená noc byla tichá jako hrobka. Zachvěl se, jako by právě zkřížil cestu nějakému starodávnému duchovi, jenž byl sice neviditelný, ale zastavil se a vrhl po něm hladový pohled.
Dveře Kurníkovy krčmy se otevřely a zabouchly. Někdo byl zřejmě naštvaný. Braven Zub zpomalil. V dohledu se objevila ozbrojená obluda. Braven Zub zamrkal, zabručel a popošel blíž.
„Večír, Prchlivče.“
Netvor otočil hlavu v přílbě, jako by ho náhlá přítomnost vrchního seržanta překvapila.
„Bravene Zube.“
„Co tě přivádí ven?“
Prchlivec zavětřil a ohlédl se po Domě mrtvých. Chřestivě pokrčil rameny se slovy: „Napadlo mě vyjít si na procházku.“
Braven Zub kývl. „Vidím, že ses vhodně oblíkl.“
Oba ustoupili, protože z uličky se vynořila jakási žena, minula je a zmizela v Kurníkově chřtánu.
„To tedy byla houpává chůze,“ poznamenal obdivně vrchní seržant. Prchlivec však upíral oči na dlažbu a Braven Zub také sklopil zrak. Žena zanechala otisky. Tmavě rudé.
„To asi nebude bláto, co, Prchlivče?“
„Asi ne, Brave.“
„Zřejmě se usadím u Kurníka. Už jsi skončil s procházením?“
Hromotluk se naposledy podíval na Dům mrtvých a kývl. „Zřejmě ano.“
Společně se vnořili do kalného nitra Oběšencova.
* * *
Té noci se u Kurníka usadil slibný host. Pěst Aragan zaujal místo v malé kóji nejdál ode dveří v tmavém rohu, kde seděl sám s korbelem piva, jedno zvonění za druhým, uprostřed vzdáleného, a občas ne tak docela vzdáleného randálu pouličních bouří.
Nebyl sám, kdo vzhlédl a obdivně pozoroval neznámou černovlasou Kanéšanku, jež chvíli před východem slunce vstoupila do šenku. Pozoroval ji přimhouřenýma očima, když zamířila k baru a objednala si kanéšské rýžové víno.
Kurník musel chvíli zoufale hledat, než vyndal zaprášenou skleněnou láhev jantarového zabarvení – sama o sobě stála láhev menší jmění.
Po ní do šenku přišel Prchlivec – obtížený hromadou starodávné zbroje – a za ním vrchní seržant Braven Zub. Aragan se na židli schoulil a odvrátil zrak. Dnes v noci netoužil po společnosti. Od soumraku bojoval s bolestí hlavy a myslel si, že ji konečně porazil – jenže bušení v lebce se náhle vrátilo s dvojnásobnou silou, a on tiše zaúpěl.
Braven Zub se snažil promluvit s tou ženou, ale ona se mu za námahu odvděčila tím, že mu pod oko opřela nůž.
Zaplatila za láhev, vyžádala si pokoj a odešla nahoru. Úplně sama. A nikdo nešel za ní. Vrchní seržant si s kletbou otřel pot z obličeje a zařval si o pivo.
U Kurníka se děly divné věci, nicméně pivo a víno jako obvykle zakalilo vody, a co se rozbřesku, kradoucího se k životu, týkalo, inu, ten patřil do jiného světa, ne?

KAPITOLA DVACET ČTYŘI
Nadechněte se,

zhluboka,
a zadržte dech, přátelé,
zadržujte ho dlouho,
protože svět,
svět se topí.

Wu

C
haos, ta říše mezi říšemi, má mnoho tváří, a stezka, po níž se vydali, byla skutečně hrozná, jak si Taralak Výd uvědomoval. Potkávali stromy bez listí, větve připomínající zlámané prsty se pomalu otáčely v náhodných poryvech mrazivého větru. Nad spálenou krajinou plnou bláta a mrtvol se vznášely pramínky kouře. Mrtví byli pokrytí hlínou, z níž vyčnívaly končetiny, schoulená těla byla zpola zanořená v zemi.
V dálce se blýskala kouzla, známka, že bitva dosud neskončila, ale zdejší okolí bylo bez života, všude leželo ticho jako posmrtný rubáš, a jediné zvuky byly děsivě blízko – vzlykání holínek vytahovaných ze šedého slizu, šustění zbraní a zbroje, občas tichá kletba v lederštině či edurštině.
Dny šílenství, krutá připomínka toho, co je možné, jak se můžou věci zvrtnout, ač válečníci bojují, aniž by to ještě mělo smysl, a životy odtékají do zablácených tůní a pod nohama se prohýbá studené maso. A my táhneme do vlastní bitvy, předstírajíce lhostejnost k okolí. Taralak Výd nebyl hlupák. Narodil se v kmeni, jejž většina lidí označovala za primitivní a zaostalý. Válečnické kasty, kulty krve a neutuchající vendeta. Gralové byli jednoduší, pohánění povrchními touhami a neopodstatněnými názory. Uctívači násilí. Není v tom však i moudrost, když vnucujete pravidla, abyste udrželi na uzdě šílenství, abyste nikdy neprolili přespříliš krve?
Taralak Výd si již pomalu uvědomoval, že vstřebal něco z civilizovaných způsobů. Jako v horečce ze zkažené vody, tak byly jeho myšlenky pokřivené sny o ničení – chtěl vybít celý klan do posledního člena, a nejlépe vlastní rukou. Muže, ženy, děti, nemluvňata. Pak si, v jisté umírněnosti, představoval menší smršť jatek, po níž by mu zůstalo dost příbuzných, aby jim mohl vládnout a mohl si s nimi dělat, co se mu zlíbí. Byl by jako vlk na vrcholku sil, velící pouhým pohledem, dokazující prostým gestem absolutní nadvládu.
Nic z toho už nedávalo smysl.
Edurský válečník Ahlrada Ahn vydal pokyn zastavit, a Taralak Výd se svezl na promočenou stěnu příkopu a zíral na své nohy, které jako by končily těsně pod koleny. Zbytek nebyl vidět pod hladinou, v níž se odrážela šedá břečka oblohy.
Tmavý Tiste Edur se vrátil podél řady a zastavil se před Gralem a Jhagem. „Sathbaro Rangar říká, že jsme blízko," pravil. „Brzy otevře bránu – v každém případě jsme se v této říši zdrželi déle, než je zdrávo."
„Co tím myslíš?" chtěl vědět Taralak.
„Nebylo by dobré, kdyby nás tu přistihli její obyvatelé. Pravda, připadali bychom jim jako zjevení, duchové, jen další plahočící se zástup vojáků. Přesto by to mohlo vyvolat… vlny."
„Vlny?"
Ahlrada Ahn potřásl hlavou. „Sám v tom nemám jasno, ale náš zaklínač naléhá. Tato říše je jako Rodící se – otevřít dveře znamená zvát dál zkázu." Odmlčel se. „Já Rodící se viděl."
Taralak Výd se díval, jak odchází a občas se zastavuje, aby prohodil pár slov s nějakým Edurem či Ledeřanem.
„Velí se ctí," podotkl Icarium.
„Je to hlupák," zabručel Gral.
„Soudíš zbrkle, Taralaku Výde."
„Klame, Zabijáku, a všichni mu to žerou, ale já ne. Copak to nevidíš? Je jiný než ostatní."
„Je mi líto, ale nevidím stejně jako ty," řekl Icarium. „Jiný – v čem?"
Taralak Výd pokrčil rameny. „Barví si kůži. Cítím směs, kterou používá, připomíná mi květy gotharu, který můj lid používá k bělení jelenice."
„Barví…" Icarium se pomalu narovnal a zadíval se podél řady. Pak si povzdechl. „Ano, už to vidím. Byl jsem neopatrný –"
„Byl jsi ztracený v sobě, příteli."
„Ano."
„To není dobré. Musíš se připravit, musíš se mít na pozoru, Zabijáku –"
„Neříkej mi tak."
„Máš to příliš hluboko v sobě, ten odpor k pravdě. Ano, je to drsná pravda, ale jenom zbabělec by se jí nepostavil tváří v tvář, odvrátil by se a předstíral příjemnější faleš. Taková zbabělost je pod tvou úroveň."
„Možná ne, Taralaku Výde. Myslím, že jsem opravdu zbabělec. A přece je to nejmenší z mých zločinů, pokud vše, co mi říkáš, je pravda –"
„Pochybuješ o mně?"
„Nemám v sobě touhu," vysvětloval Jhag. „Neprahnu po zabíjení. A na nic z toho, co mi kladeš za vinu, na nic z toho, co tvrdíš, že jsem vykonal, si nevzpomínám."
„Taková je povaha tvého prokletí, příteli. Kéž bych se mohl rovnou na místě přiznat, že jsem tě oklamal. V mé duši došlo ke změnám, mám pocit, jako bychom byli v pasti, odsouzení ke svému osudu. Znám tě líp než předtím a truchlím pro tebe, Icarie."
Upřely se na něj světle šedé oči. „Řekl jsi mi, že spolu putujeme už dlouho, že jsme tyto duchovní cesty vykonali již

dříve. A ty horlivě toužíš vidět mě… jednat bez zábran. Taralaku Výde, jestli jsme spolu tolik let… potom to, co teď říkáš, nedává smysl.“
Grala pod šaty svědil pot. Odvrátil zrak.
„Tvrdíš, že podvodník mezi námi je Ahlrada Ahn. Možná podvodníka pozná zase jen podvodník.“
„To jsou nelaskavá slova, příteli –“
„Já už nevěřím, že jsme přátelé. Mám podezření, že jsi můj strážce, že jsem vlastně jen tvoje zbraň. A nyní pronášíš slova pochybností, ostrá, jako bychom se k sobě mohli přiblížit skrze vzájemnou nejistotu. Já však tento krok neučiním, Taralaku Výde, naopak, ustoupím – pryč od tebe.“
Neřád. Předstíral, že na nic nedbá, a přitom celou dobu naslouchal a pozoroval. A teď se blíží pravdě. Zbraň je chytrá – a já byl neopatrný, myslel jsem, že neprojevuje zájem. Jestliže má slova byla sama zbraněmi, zapomněl jsem, že tento jhag ví, jak se bránit, že vlastní celá staletí zbroje.
Vzhlédl. Ahlrada Ahn prošel kolem nich do čela zástupu. „Brzy,“ připomněl jim válečník.
Znovu se vydali na cestu.
* * *
Kapitán Varat Taun, druhý důstojník po atripredě Yan Tovis Šero, poslal lederské lučištníky dopředu. Odplivl si ve snaze dostat z úst pachuť bláta, ale bylo to beznadějné. V jiskřivých vlnách zkázy tu byla vypuštěna magie držeb – vzduch jí páchl a vítr přinášel ozvěnu deseti tisíc umírajících vojáků. Bláto na jazyku bylo vlastně na prášek rozemleté maso s většími zrnky ze zbytků kostí.
Ale možná to nakonec byl také dar, dar perspektivy. Protože i když byla edurská vláda nad Lederskou říší pochmurná, stále tu byly zelené pahorky, statky a modrá obloha nad hlavou. Matkám se rodily děti a po měkkých, hebkých líčkách stékaly slzy, oči překypovaly láskou… á, má milovaná ženo, vzpomínky na tebe jsou to jediné, co mě drží pohromadě, co mě drží při zdravém rozumu. Ty a naše drahá dcerka. Znovu se setkáme. Slibuju. Snad už brzy.
Ahlrada Ahn byl zpátky v čele zástupu. Chudák. Jeho rysy ho vojákovi z Modré růže, jako byl Varat Taun, prozradily okamžitě. Podvodník – jaké měl k takové lži důvody? Možná jen chce přežít. To a nic víc. Od lederských otroků sloužících Tiste Edur slyšel, že mezi Edury a Tiste Andii panuje dávné nepřátelství, a kdyby Edurové věděli o tajné enklávě v Modré růži, o svých nenáviděných příbuzných s tmavou pletí, nu…
A tak byl Ahlrada Ahn mezi nimi. Špeh. Varat Taun mu přál úspěch. Onyxový řád byli nakonec dobrotiví vládci – samozřejmě za současných okolností minulost přímo vyzývala k romantickému idealizování.
Ale ani tak to nemohlo být horší než dnes.
Čekala je další nesmyslná bitva. Další mrtví Ledeřané. Tolik si chtěl vysloužit úctu Šero, a tento úkol mohl být zkušební půdou. Dokáže velet, a dobře? Zvládne tu jemnou hranici mezi dravostí a opatrností? Ale stal jsem se přece učedníkem nejlepšího velitele lederských armád od časů predy Unnutal Hebaz, že?
Samotná představa zdvojnásobila napětí, které cítil.
Zákop, kterým se plahočili, ústil na rozbahněnou pláň, rozdupanou koňskými kopyty a rozježděnou koly vozů, s krátery po kouzelných výbuších. Smrad hnijícího masa tu visel jako mlha. Místy byly vidět náhrobní kameny, převrácené či rozbité, a dřevěné třísky – zčernalé a promáčené – a tenké bílé kosti mezi mrtvými, dosud oděnými tělem.
Asi půl lígy odsud se táhl hřeben, možná vyvýšená silnice. Do bitvy po něm postupoval rozedraný zástup s píkami na zádech.
„Rychle!“ sykl Sathbaro Rangar a kulhal dopředu. „Držte se při zemi, seřaďte se – ne, támhle! Přikrčte se, pitomci! Musíme jít!“
* * *
Steth a Aystar, bratr a sestra se stejnými vzpomínkami na bolest, ruce a nohy přibité ke dřevu, krkavci vyzobávající oči – strašlivé noční můry, vyvolané živou představivostí, jak tvrdila jejich matka Minala – se plížili šerem rozsedliny. Skála pod nimi byla kluzká, s ostrými hranami, zrádná.
Ještě nebojovali, třebaže se o příležitost vyzkoušet si to hlásili, protože byli příliš mladí, alespoň podle matky. Jenomže Stethovi bylo deset a jeho sestře Aystar devět a měli na sobě zbroj Stínové kumpanie, zbraně za pasem, a cvičili s ostatními, stejně pilně a usilovně jako oni. A někde před nimi stál jejich oblíbený ochránce, strážící průchod. Plížili se k němu, což byla jejich zdaleka nejoblíbenější hra. Přikrčeně se kradli k místu, kde obvykle stával.
„Vy dva dýcháte moc nahlas,“ zaslechli zleva skřípavý hlas.
Aystar rozčileně vypískla a vyskočila. „To Steth! Já vůbec nedýchám! Já jsem jako ty!“ Popoběhla k mohutnému T’lan Imass, stojícímu zády ke skále. Vrhla se k němu a objala ho kolem břicha.
Onrak na ni upřel tmavé, prázdné zraky. Volnou rukou ji opatrně poplácal po hlavě. „Teď dýcháš,“ poznamenal. „A ty jsi cítit prachem a něčím ještě horším.“
Steth prošel dva kroky za Onraka a usadil se na balvanu. Zadíval se do tmy. „Dneska jsem viděl krysu,“ hlásil. „Střelil jsem po ní dva šípy. Jeden byl blízko. Hodně blízko.“
„Slez sem dolů,“ vyzval jej T’lan Imass a sundal ze sebe Aystařiny ruce. „Představuješ cíl, je vidět tvá silueta.“
„Nikdo už nepřijde, Onraku,“ namítl chlapec a otočil se, když se nemrtvý válečník přiblížil. „Vzdali to – byli jsme na ně moc zlí. Matka mluví o odchodu –“
Šíp ho zasáhl do spánku, projel kostí, otočil ho a shodil z balvanu. Steth se bezvládně zhroutil na zem.
Aystar začala ječet, její pronikavý řev se rozléhal soutěskou. Onrak ji strčil za sebe. „Utíkej. Zpátky, a drž se u skály,“ křikl na ni. „Utíkej!“
Puklinou prosvištěly další šípy a dva se zarazily do Onraka, až z něj vyletěly obláčky prachu. T’lan Imass je vytáhl, hodil na podlahu a oběma rukama uchopil meč.
* * *

Minala vypadala stará, ztrhaná dny a nocemi strachu a obav, nelítostným tlakem čekání, kdy se dívala na své adoptované děti, řadu za řadou, a viděla jen vojáky, kteří se učili zabíjet, kteří se učili vidět své druhy umírat. Vše kvůli obraně prázdného trůnu.
Trull Sengar chápal směšnou nesmyslnost tohoto konání. První trůn si vyžádal duch, stvoření stínů natolik vybledlých a ztracených ze světa, že vedle něj dokonce i nemrtvý T'lan Imass vypadal přehnaně přebujelý. Duch, bůh, tenoučká síť touhy, majetnictví a ohavných záměrů – tohle si vyžádalo sídlo moci, vládnoucí všem T'lan Imass – a nyní ho držel proti všem vetřelcům.
Někde tam venku byli zlomení T'lan Imass, kteří se snažili urvat První trůn pro sebe, získat jeho moc a dar pro Chromého boha – pro sílu, jež spoutala řetězy všechny Tiste Edur. Chromý bůh dal Rhuladovi meč obdařený strašlivou kletbou. A vojsko Edurů mu nestačilo. Vojsko Ledeřanů mu nestačilo. Ne, on chtěl T'lan Imass.
A my Chromého boha zastavíme. Tohle naše ubohé malé vojsko.
Onrak v bitvě, která bude nevyhnutelně poslední, sliboval hněv. Trull však věděl, že hněv nebude stačit, ani to, co sám cítil: zoufalství. Ani Minalina hrůza, ani, jak si myslel, netečná necitlivost Monok Ochema, nehybně stojícího před vstupem do sálu s trůnem. Kostěj se za poslední tři cykly spaní a bdění nepohnul. Stříbřitá kožešina na jeho ramenou se ve světle luceren mihotala. Když se na něj Trull zadíval, nepatrně naklonil hlavu.
Inu –
Dětský křik, ozývající se z průchodu, přiměl Trulla Sengara vyskočit. Oštěp měl opřený o zeď – popadl ho a hnal se po zvuku.
Najednou se objevila Aystar, ruce rozpřažené, obličejík bledý. „Steth je mrtvý! Zabili ho! Je mrtvý –"
Vzápětí se před dítětem objevila Minala, pevně ho objala a otočila. „Paneku! Svolej vojáky!"
Druhou linii obrany mezi Onrakovou pozicí a hlavním táborem tvořil Ibra Gholan, a když se objevil Trull Sengar, obrátil se.
„Onrak bojuje," oznámil mu Ibra Gholan. „Aby je zpomalil. Tentokrát přišlo mnoho Tiste Edur. A lidé. Je mezi nimi šaman, Edur, vládnoucí chaotickou magií. Tentokrát, Trulle Sengare, hodlají První trůn získat stůj co stůj."
Už se sem nesly zvuky boje. Onrak sám proti Trullovým krajanům. A zatracenému zaklínači. „Zavolej sem Monok Ochema! Jestli se zaklínač rozhodne vypustit kouzelnou vlnu, jsme vyřízení!"
„Možná ty –"
„Ty to nechápeš, ty pytle kostí! Chaotická magie! Musíme toho parchanta zabít!" Trull odběhl.
* * *
Ahlrada Ahn se díval, jak tři jeho válečníci padají pod Imassovým obrovským kamenným mečem – ten nemrtvý parchant ještě necouvl ze zúženého místa. Ahlrada Ahn se obrátil na Sathbaro Rangara. „Musíme to vytlačit! Neunaví se – to místo udrží navěky!"
Protlačil se k nim Taralak Výd. „Pošli proti němu Icaria!"
„Jhag je prázdný," namítl opovržlivě zaklínač. „Stáhni své válečníky, Ahlrado Ahne. A řekni Ledeřanům, ať přestanou střílet – nechci skončit s náhodným šípem v zádech." S tím popošel do rokle.
Ahlrada Ahn za T'lan Imass zahlédl kohosi s oštěpem – byl vysoký, schovaný ve stínech, a přece… povědomý, silueta, plavné pohyby – nemrtvému kolem ramene proletěl šíp a oštěp ho odrazil stranou.
Ne. To není možné. Musím se mýlit. „Sathbaro!"
T'lan Imass náhle ustoupil do tmy a on i druhý válečník se vraceli průchodem –
Sathbaro Rangar přikulhal k zúženému místu. Kolem něj se hromadila energie, stříbrem protkaná, měňavá vlna. Vlhká skála začala pukat, jak se voda měnila v páru. Velký plát kamene poblíž úzkého portálu se náhle sloupl a s třesknutím dopadl na dno. Magie se zvedla výš, nabývala na rozměrech, roztahovala se do stran. Ve chvíli měl Sathbaro nad hlavou stojatou vlnu energie, praskající a syčící jako tisíc hadů.
Ahlrada Ahn popošel blíž. „Sathbaro! Počkej!"
Ale zaklínač si ho nevšímal a pěnící kouzelná vlna se s řevem vrhla do průchodu, propalovala si cestu tunelem –
– a najednou se roztříštila.
Náraz odmrštil Ahlradu na tři kroky dozadu, vlna horka do něj udeřila jako zaťatá pěst. Sathbaro Rangar zavřískl.
V zúženém místě se objevilo cosi obrovského, nahrbeného. Z tunelu se vynořil tvor vyzáblý nemrtvostí, s kůží plnou šedých a černých skvrn, se stříbřitou kožešinou na šíji, sahající k plecím jako zježený hřeben, a po kotnících rukou a rukám podobných nohou se hnal přímo na Sathbaro Rangara.
Ahlrada Ahn varovně vykřikl –
– příliš pozdě, protože bestie už popadla zaklínače obrovskýma rukama, zvedla ho do vzduchu, utrhla mu jednu paži, pak druhou, až všude stříkala krev, načež vřeštícího Sathbara otočila, zahryzla se mu do krku a hluboko zaryla dlouhé špičáky. Nemrtvý démon zvedl hlavu – a utrhl půlku krku – a Sathbarova páteř vyletěla z těla jako kotevní řetěz a krvavě se zavlnila ve vzduchu –
Démon odhodil mrtvolu a vykročil proti Ahlradovi Ahnovi.
* * *
Icarium stál nad mrtvolou dítěte a zíral na tekutiny vytékající z rozbité lebky, na mázdrou potažené oči a pootevřená ústa. Stál tam jako přimrazený a třásl se.
Taralak Výd byl před ním. „Teď, Zabijáku. Teď je čas!"
„To není nutné," zamumlal Icarium. „Tohle není nutné."
„Poslouchej mě –"
„Zmlkni. Děti já zabíjet nebudu. S tímhle nechci mít nic společného –"
Magický výbuch před nimi, proletěla přes ně tlaková vlna a otřásla jimi. Křik, ječeni. A zvířecí vrčení. Jekot, zděšený

řev Ledeřanů i Edurů, strach.
„Icarie! Démon je mezi námi! Démon! Žádné dítě, žádné děti – copak to nevidíš? Musíš jednat – hned! Ukázat jim! Ukázat Edurům, co v tobě je!“
Taralak ho tahal za ruku. Icarium se zamračeně nechal provést mezi krčícími se Edury. Ne, tohle nechci – ale cítil, jak mu buší srdce, jako válečné bubny s ohnivými písněmi –
Zápach prolité krve a dalších tekutin, a oba válečníci dorazili na místo surového skonu Sathbaro Rangara.
Převtělenec zaútočil – a Ahlrada Ahn – ten odvážný válečník ve snaze chránit své vojáky – se mu postavil do cesty.
Icarium zjistil, že v ruce drží meč – nevzpomínal si, že by ho vytahoval z pochvy – a vykročil, neuvěřitelně pomalu, neohrabaně, popadl Tiste Edur a odhodil ho dozadu, jako by nevážil víc než závěs, a postavil se před nemrtvého opa.
Ten najednou ucukl. Další krok, a v hlavě Icariovi zaznělo zvláštní broukání. Bestie couvla ještě víc, za zúžené místo, otočila se a utekla.
Icarium zavrávoral, zalapal po dechu a opřel se o skalní stěnu – pod dlaní ucítil nerovný povrch. Strašidelná píseň v jeho hlavě utichla –
Vzápětí se kolem něj nahrnuli Edurové, hnali se do průlomu. A zepředu zazněly zvuky boje. Řinčení železa, pach kouzel zmizel –
* * *
Puklina se znovu rozšiřovala a Ahlrada Ahn před sebou uviděl tři nerovné řady vojáků. Kymácející se zbraně, bledé šmouhy obličejů pod přílbami – Sestry mě vemte, jsou tak mladí! Co je to? Bojujeme s dětmi?
Jinak tu byli jen dva T’lan Imass a mezi nimi vysoký muž se šedou pletí – ne. Ne, to není možné – nechali jsme ho, nechali –
Cholb Hárat vyrazil zuřivý válečný pokřik a Saur Bathrada se okamžitě přidal. „Trull Sengar! Zrádce je před námi!“
„Jsi můj!“
Přes Saurovo smělé tvrzení vyrazili s Cholbem společně.
Zbývající Edurové se rozestoupili a vrhli se na řadu vyzbrojených dětí. Oba oddíly se srazily za řinčení zbraní a štítů.
Od skalních stěn se odráželo ječení a řev.
A Ahlrada Ahn stál jako zkamenělý a nevěřil vlastním očím.
Trull Sengar se zoufale bránil oštěpem, zatímco po něm Saur i Cholb sekali. Přinutili ho couvnout – a Ahlrada Ahn viděl, chápal, že se Trull snaží ochránit ty děti – ty za sebou –
Edurové zavřískli – T’lan Imass se v protiútoku tlačili dopředu a nic je nemohlo zastavit. Ale on tam stál. Nakonec, s chraptivým výkřikem, skočil.
* * *
Trull Sengar oba válečníky znal. Viděl nenávist v jejich očích, cítil jejich vztek v síle úderů, když se snažili prorazit jeho obranou – už je moc dlouho nezadrží. A věděl, že až padne, ti ubozí mladí vojáčci za ním se ocitnou tvář v tvář edurským zabijákům.
Kde je Apt? Proč ji Minala drží vzadu – kdo ještě by na ně mohl zaútočit?
Teď někdo z davu Edurů křičel jeho jméno. Známý hlas, ne rozzlobený, spíš sklíčený – avšak Trull neměl čas se dívat, ani žasnout – Cholb mu rozsekl levé zápěstí a jemu stékala krev mezi dlaň a ratiště oštěpu.
Už to nepotrvá dlouho. Oba se notně zlepšili –
Najednou za Cholbem zahlédl merudskou šavli, která válečníkovi projela krkem, až se mu hlava vyvrátila na bok a skutálela se na zem. Tělo se chvíli kymácelo, než se zhroutilo.
Saur Bathrada zaprskal, otočil se a bodl nízko, takže meč zajel bojovníkovi do pravého stehna –
Trull provedl výpad a vrazil Saurovi oštěp do čela těsně pod okrajem přilby. A s hrůzou přihlížel, jak válečníkovi vyskočily oči z důlků jako uvázané na provázcích, když se mu hlava zvrátila dozadu.
Trull vytrhl zbraň z hlavy. Připotácel se k němu jakýsi Edur a zasupěl: „Trulle! Trulle Sengare!“
„Ahlrado?“
Válečník se otočil a zvedl šavle. „Bojuji po tvém boku, Trulle! Chci to napravit – prosím!“
Napravit? „Nerozumím – ale nepochybuji o tobě. Buď vítán –“
Trullovi v hlavě sílil jakýsi zvuk, jako by na něj útočil ze všech stran. Všiml si, jak si jedno dítě zacpává uši, pak další –
„Trulle Sengare! To je ten Jhag! Sestry nás vemte, on přichází!“
Kdo? Co?
Co je to za zvuk?
* * *
Onrak Zlomený pozoroval Jhaga, vrávorajícího, jako by byl opilý, cítil, jak v něm roste síla. Postavil se mu do cesty. Je to jejich vůdce? Jaghutská krev, ano. Jak stará hořkost a vztek znovu vyplouvají na povrch –
Jhag se náhle narovnal, zvedl meč a pronikavé sténání se rozvinulo ve fyzickou sílu a srazilo Onraka dozadu. T’lan Imass konečně uviděl Jhagovy oči. Ploché, bez života, a zároveň svítící děsivým vztekem.
Vysoký válečník s olivovou pletí bleskurychle mávl mečem. Onrak zachytil čepel a vyrazil zpětným sekem ve snaze useknout Jhagovi hlavu – jenomže jeho meč neuvěřitelně narazil na protivníkův s takovou silou, až T’lan Imass zakolísal. Pěst ho zasáhla do prsou a zvedla ho ze země –
Tvrdě narazil na skálu. Popraskala mu žebra. Jak klouzal dolů, dopadl na nohy a přikrčil se, aby se trochu sebral, načež znovu vyrazil –
Jhag prošel kolem něj a už byl u Minaliny řady mladých vojáků. Ten pronikavý zvuk byl přímo ohlušující –
Onrak se s míšencem srazil a za ranou, jíž mu zasadil do břicha, byla pevná kost a váha muly. A T’lan Imass byl odhozen, dopadl na podlahu.

I Jhag zavrávoral, vycenil zuby, otočil se a vrhl se na nemrtvého válečníka dřív, než se ten stačil aspoň zvednout. Volnou rukou švihl dolů, prorazil prsty vyschlou kůži, popadl hradní kost, zvedl Onraka do vzduchu a odhodil ho – znovu do zdi, tentokrát s takovou silou, že se roztříštily kosti i kamenný bok tunelu.
Onrak se zhroutil na hromádku na úlomky kamene a už se nepohnul.
Jhag se však při tom pohybu ocitl před masou Tiste Edur a Ledeřanů.
* * *
Trull Sengar tu zelenou příšeru zahlédl – právě praštila s Onrakem o zeď, jako by to byl pytel melounů – a najednou vpadla mezi Edury za sebou a pustila se do zabíjení.
Pronikavý zvuk ještě stoupl a přinesl s sebou vířící, skotačící vítr syrové energie. Sílila, strhávala maso z nejbližších Edurů a Ledeřanů. Dorazila noční můra, řev slibující zkázu. Trull zíral, nemohl uvěřit tomu, co vidí. Ve vzduchu se rozvinula krev jako děsivá mlha, jak padala těla, dvě tři naráz, potom čtyři pět, válečníci jako by táli, káceli se a odlétali po surových nárazech –
Za předloktí ho popadla špinavá ruka a otočila ho. A tím strašlivým kvílením proniklo: „Trulle – všichni tady zemřeme, ale já tě našel. Trulle Sengare, velice se omlouvám, za stříhání, za všechno… všechno ostatní –“
Přiklopýtala k němu Minala. „Kde je Monok Ochem?“ chtěla vědět a vyplivla krev – do hrudi pod pravou klíční kostí jí zajel oštěp a obličej měla smrtelně bledý. „Kde je kostěj?“
Trull ukázal na vstup do trůnního sálu. „Šel támhle – jako propíchnutý pes –“ A vytřeštil oči, protože ve vstupu náhle stál Ibra Gholan, jako by na něco čekal.
Najednou byla slova nemožná a všechno zahnal prudký vítr, vířící, bičující, tak silný, že zvedal děti do vzduchu a roztáčel je. Jhag stál opodál uprostřed hromady mrtvol a za ním Trull uviděl mihotající se bránu, vlnící se, jako by byla uvolněná, neukotvená ke skalnímu podloží, a jako by se sunula blíž, jako by ji ta magická bouře přitahovala. Tunel za bránou se točil a ukazoval výjevy z rozlehlého bojiště, v jehož středu a neuvěřitelně daleko se na rozbouřeném moři kolébala loď.
Minala se protáhla kolem Ibra Gholana a zmizela v trůnním sále –
Jhag s očima planoucíma stříbřitým světlem se otočil –
Předklonil se a příliš dlouhými kroky – jako by vlastní tělo překáželo vzteku v něm – zamířil tím směrem.
Bohové mi požehnejte – Trull se mu vrhl vstříc. Meč jako by byl všude kolem něj. Trull nedostal příležitost k protiútoku, oštěp řinčel a skákal mu v rukou při každé ráně, kterou zoufale odrazil –
Pak na Jhaga zprava zaútočil Ahlrada Ahn – dvě bleskové srážky, kdy jednobřitý meč odrazil obě merudské šavle, mihl se a Ahlradovi z prsou vystříkla krev. Náraz byl dost silný, aby ho odmrštil. Nohy mu přeletěly přes hlavu a těla se zmocnil vítr a do vzduchu odletovaly cákance krve.
Jhag na Trulla zaútočil s dvojnásobnou silou a pronikavý zvuk unikající mu z úst bylo rozhořčené lkaní. Meč byl vidět rozmazaně, při každém krytu to Trullem otřáslo do morku kostí – nicméně Jhag zatím neprošel.
* * *
Varat Taun, ležící pod hromadou mrtvol, jedním okem sledoval souboj Icaria a Edura – nepotrvá to dlouho, Jhagovi nikdo nedokáže vzdorovat delší dobu, nicméně bojovník s oštěpem se držel, bránil se, předváděl zručnost tak úžasnou, tak svrchovanou, až nad tím Ledeřan zadržoval dech.
Za Tiste Edur ustupovaly děti hrubě vytesaným průchodem na konec tunelu. Z bouře se stala smršť, kroužící kolem obou válečníků – bohové, pohybovali se rychleji, než je Varat stačil sledovat, ale nakonec začaly z oštěpu odletovat třísky –
Varat Taun zaslechl vzlykání, znělo blízko, a když maličko pohnul očima, uviděl u zdi schouleného Taralaka Výda, vzlykajícího hrůzou. Drásal kámen, jako by se snažil prohrabat ven, a na nerovné skále se objevovaly rudé šmouhy.
Tohle jsi chtěl, ty neřáde. Tak s tím teď hezky žij.
Další zapraštění ho přimělo se znovu otočit. Oštěp praskl a Edur se vrhl dozadu a nějak se mu podařilo vyhnout se vodorovnému seku, při němž by byl přišel o hlavu. Icarium zařval a chystal se nepřítele dorazit. Najednou se sklonil, stočil a vrhl se do strany –
– protože ze stínu se vyřítil půlnočně černý démon se širokou tlamou a hadovitým krkem, zahryzl se Icariovi do ramene a drápy na jediné přední končetině mu roztrhl kůži na žebrech a sjel až na měkkou kůži na žebrech. Zařval a zvedl Jhaga do vzduchu –
Avšak kamennému meči se nedalo odolat. Zasekl se démonovi do krku, až vystříkla černá krev. Démon se zřítil na bok a ještě několikrát kopl nohama. Icarium přistál v podřepu a pokoušel se uvolnit smrtelné sevření čelistí na svém rameni.
Za Icariem vlekl Tiste Edur tělo Ahlrady Ahna s sebou při ústupu směrem k průchodu –
Nemá to smysl. Vůbec to nemá smysl – jakmile bude volný –
Kamenné stěny odíral řvoucí vichr a do krví prodchnutého vzduchu vhazoval třpytivá zrníčka žuly. Po skále se rozběhly praskliny jako šílená pavučina – bouře ještě zesílila a Varatovi vzápětí praskl levý bubínek.
* * *
Trull, předloktí rozsekaná na krvavé cáry, táhl Ahlradu blíž k portálu. Ibra Gholan už na stráži nestál – vlastně v dohledu nebyl vůbec nikdo.
Utekli snad? Vydali trůn? Prosím, Sestry, prosím. Dovolte jim uniknout, pryč odsud, od toho všeho –
Dorazil k průchodu a spatřil Ibra Gholana – válečník k němu stál zády, díval se na První trůn – ne, uvědomil si Trull, díval se na to, co zbylo z Monok Ochema. Místností se prohnala kouzelná větrná smršť a kostěj takové moci nedokázal odolat. Odmrštilo ho to stranou a při pádu narazil na pravou stranu trůnu, kde se roztekl. Zničené, pokroucené tělo se spojilo s Prvním trůnem. Vidět byla jen polovina kostějova obličeje, oko obklopené popraskaným, propadlým důlkem. Po stranách se u stěn krčila ubohá hrstka dosud živých dětí. U bezvládné Minaly ležící ve zvětšující se kaluži krve

klečel Pánek.
Když Trull přitáhl Ahlradu do místnosti, Ibra Gholan se otočil.
„Monok Ochem selhal," zazpíval nemrtvý válečník. „Odstup od portálu, Trulle Sengare. Nyní se setkáme se Zlodějem životů."
Trull odtáhl přítele stranou, poklekl a položil ruku na jeho zastříkané čelo. K jeho překvapení otevřel Ahlrada Ahn oči.
„Ahlrado…"
Umírající válečník chtěl promluvit, otevřel ústa, ale naplnila se mu zpěněnou krví. Prudce se rozkašlal a poprskal Trullovi obličej, pak ze sebe vypravil jediné slovo těsně předtím, než zemřel.
Jediné slovo.
„Domov."
* * *
Ibra Gholan šel vstříc tomu, jehož nazýval Zlodějem životů. Jhagovi se konečně podařilo vymanit se z aptorianiných zubů a T'lan Imass zaútočil.
Kámen a železo, jiskry v srdci hřmícího vichru, odnášejícího kousky masa, úlomky kostí, chomáče vlhkých vlasů a kusy zbroje.
Trull mezi zbraněmi poházenými po zemi našel kopí a kulhavě se šel postavit do vchodu.
Ibra Gholan zatlačil Jhaga o krok, pak o další –
Zapraskalo to a T'lan Imass se zakymácel. Pazourkový meč měl na kusy. Zloděj životů zatočil zbraní a proťal mu rameno. Další sek a pukla žebra, kousky zachytil vítr – Ibra Gholan zavrávoral –
A meč ho zasáhl z boku do hlavy. Lebka se rozletěla v hromadě střípků –
Vzápětí čepel prosekla tělo těsně nad kyčlí, přímo skrz, přes páteř, a na druhé straně vyjel ven. T'lan Imass byl vpůli.
Ještě než stačil vůbec dopadnout na podlahu, následovaly čtyři další rány. Kosti létaly na všechny strany.
Zloděj životů naklonil hlavu na stranu a zařval. Ten zvuk praštil s Trullem o zem a vyrazil mu dech, takže jen bezmocně přihlížel, když obluda vykročila směrem k němu.
* * *
Záblesk, vzduch se roztrhl a z trhliny vypadla postava Jhagovi přímo do cesty. Postava, která zasyčela: „Buď proklet, Stínupáne!"
Vzhlédla, přeměřila si blížící se zjevení, udělala krok vzad, a když Jhag pozvedl meč, vyletěla z ní oslepující magická energie. Když se záře rozplynula, vítr se s pronikavým jekem prohnal nerovnou chodbou zpět. A Zloděj životů nebyl nikde v dohledu.
* * *
Varat Taun se díval, jak Icarium zničil T'lan Imass. Pak se znovu objevil osamělý Tiste Edur a připravoval si oštěp.
Vzápětí ho ten vítězoslavný řev srazil k zemi.
Kapitán před Icariem spatřil otevřenou bránu, vypuštěnou magii, a okamžitě se sehnul, jako by se chtěl vmáčknout pod ještě víc těl, protože jeskyní prosvištěla tlaková vlna, vzniknuvší při nárazu magie do Jhaga, až se všechny stěny třásly, a v tom okamžiku, byl to jen kratičký záblesk, kdy Icarium zavířil vzduchem směrem k němu. Proletěl nad Varatem a za ním se hnal zuřivý vichr.
Jenže vzápětí byl Jhag zpátky a s obnovenou silou, a těla kolem Varata se začala prohýbat, když přes ně přešel, předklonil se a zvedl meč.
Ceda, tmavý, mrštný, ho nespouštěl z očí a vypustil další hromový zášleh magie –
– a Icarium utekl –
* * *
Bouřlivý vítr se kroutil jako v nezvladatelném vzteku, vyl, rval skalní stěny a odlamoval z nich kusy kamení. Těla padlých zvedal do vzduchu, strhával jim maso z kostí, kosti obrousil, až se rozlámaly – všude létaly zbraně a rozpadaly se.
A klečící Trull Sengar se díval, jak cizinec buší do Zloděje životů. Znovu a znovu, výbuchy ho postrkovaly vzduchem, otáčely s ním a mlátily, až narazil na nějakou vzdálenou překážku.
A ten strašlivý zabiják se pokaždé znovu postavil a vykročil, i když ho to vzápětí znovu odhodilo.
Po posledním výpadu se cizinec otočil a spatřil Trulla Sengara. Malazsky křikl: „Kdo ve jménu mistra Kápě je ten chlap?"
Trull zamrkal a zavrtěl hlavou.
Špatná otázka. Kdo ve jménu mistra Kápě jsi ty?
Zloděj životů se tentokrát s řevem dohrabal blíž, odolal výbuchu, který ho tentokrát zatlačil jen o několik kroků, a když plamen pohasl, zatřepal hlavou a zvedl meč. A přikročil blíž.
Další výbuch, avšak Jhag se jenom zapřel –
A mág sebou trhl, jako by dostal ránu. Na hřbetech rukou mu pukla kůže, vystříkla krev.
Zloděj životů couvl a znovu vyrazil dopředu.
Mág zpola zmizel v krvavé mlze, byl odhozen, klopýtl, a s prsknutím znovu našel rovnováhu –
Právě včas na Jhagův příští útok.
Mág se se sklouznutím zastavil přímo před Trullem. Byl celý pokrytý krví, potrhaný na končetinách, na obličeji, na krku. Oči měl krvavě rudé a ronil karmínové slzy. Zvedl třesoucí se ruku a zkřivil rozpukané rty do úsměvu. „Tím to pro mě končí. Teď už je to na tobě, Edure, a vyřiď Stínupánovi a Kotilionovi, že na ně budu čekat na druhý straně brány mistra Kápě."
Trull vzhlédl, narovnal se a připravil si oštěp. Zloději životů zaplály oči, a Trull měl dojem, že v jejich záři zahlédl

poznání. Ano, zase já.
Řvoucí vítr náhle zakolísal, jako by sám sebe roztrhl a odhodil úlomky a smetí na stěny – a přišlo horko, teplé, dusné horko, proudící zpoza Jhaga – jenž zvedl meč a přiklopýtal blíž –
* * *
Varat Taun povylezl zpod těl a ucítil kolísání bouře. Dech se mu zadrhl v hrdle, protože vzduch naplnila zlatavá záře – a s tou září přicházelo teplo, život.
Kradmý pohyb nalevo. Varat otočil hlavu – postava pokrytá srstí, jako by měla těsnou hnědou kožešinu – ne, byla to nahá žena – ne, samice – vůbec nebyla lidská. Zatím –
V podřepu, pohybovala se mrštně, plavně, rozechvěle. Když Jhag vykročil k osamělému Tiste Edur, přiblížila se k němu zezadu. A skočila – Icarium ji zaslechl a začal se obracet – ale ona natáhla ruku s dlouhými prsty – neměla zbraň, jen natáhla ruku a otřela se mu konečky prstů o pravý bok – letmý dotek –
A Zabiják se zhroutil na zem.
Za Varatem kdosi vykřikl a lezl kolem něj – Taralak Výd –
Chlupatá skorožena si dřepla k ležícímu Icariovi a zlehka ho pohladila po čele. Jantarová záře pohasínala a s ní se vytrácela i žena. Nakonec se rozpustila ve zlatém světle, které bliklo a zhaslo.
Taralak Výd se ohlédl a setkal se s Varatovým pohledem. „Pomoz mi!“ sykl.
„A s čím?“ chtěl vědět Ledeřan.
„Ta brána za tebou – slábne! Musíme Icaria protáhnout skrz! Musíme ho dostat odsud!“
„Jsi snad blázen?“
Gral zkřivil tvář. „Copak to nechápeš? Icarium – je pro vašeho císaře!“
Mrazivý závan odnesl poslední zbytečky léčivého tepla a za ním přišel příliv emocí – spalující Varatovu mysl. Vstal a přelezl k Taralaku Výdovi.
Pro Rhulada. Bohové. Ano, už to chápu. Ano. Pro Rhulada – dokonce ani Rkulad – ani s tím mečem – ano, chápu, chápu!
Vstup do trůnního sálu zůstal nechráněný, protože Tiste Edur odtáhl cedu do svatyně – nyní měli šanci. Sklonili se nad ležícím Icariem.
Gral sebral meč, strčil si ho za opasek a popadl Jhaga za paži. „Chyť ho za druhou,“ přikazoval. „Honem! Než si to uvědomí – než se ta zatracená brána zavře!“
Varat zvedl druhou paži a společně táhli Icaria k bráně. Díky tekutině na podlaze to bylo snazší, než čekali.
* * *
Trull Sengar poklekl a setřel mágovi krev z obličeje. Zvlášť dával pozor na okolí zavřených očí. Z jeskyně se neslo hluboké ticho. V komnatě zněl pláč, tlumený a bezmocný.
„Bude žít?“
Tiste Edur sebou trhl a vzhlédl. „Kotilione. Řekl jsi, že pošleš pomoc. To měl být on?“
Bůh kývl.
„Nestačilo to.“
„Já vím.“
„Tak koho bys poslal dalšího?“
„Sebe, Trulle Sengare.“
Aha. Zadíval se na mrákotného mága. „Eres’al… dokázala, co nikdo jiný.“
„Vypadá to tak.“
„Předpokládám, že její příchod byl nečekaný.“
„Nanejvýš nečekaný, Trulle. Nicméně je škoda, že její léčivá moc nedosáhla až sem.“
Tiste Edur se zamračil a zvedl oči k bohovi. „Co tím myslíš?“
Kotilion se mu nemohl podívat do očí. „Onrak. Právě vstává. Více méně celý. Myslím, že s ním soucítila…“
„A kdo soucítí s námi?“ chtěl vědět Trull, pootočil se a vyplivl krev.
Bůh neodpověděl.
Tiste Edur se unaveně posadil. „Omlouvám se, Kotilione. Nevím, jestli si to zasloužíš. Nejspíš ne.“
„Byla to rušná noc,“ poznamenal bůh a povzdechl si. „Takové sbíhání. Ptal jsem se tě předtím, bude Rychlej Ben žít?“
Rychlej Ben. Trull kývl. „Myslím, že ano. Přestal krvácet.“
„Zavolal jsem Stínupána. Přijde léčit.“
Trull Sengar se ohlédl na Paneka sedícího u své matky – jedné ze svých matek – „Stínupán by si měl pospíšit, než se z těch dětí znovu stanou sirotci.“
V průchodu to zašustilo a objevil se Onrak. „Trulle Sengare.“
Tiste Edur kývl a vzmohl se na zlomený úsměv. „Onraku. Zřejmě jsme odsouzení ještě chvíli pokračovat ve své bídné existenci.“
„Jsem potěšen.“
Chvíli nikdo nepromluvil, až se ozval T’lan Imass. „Zloděj životů je pryč. Byl odnesen zpátky bránou.“
Kotilion rozčileně zasyčel. „Ti zatracení Bezejmenní! Copak se nikdy nepoučí?“
Trull zíral na Onraka. „Odnesen? On žije? Proč – jak? Odnesen?“
Odpověděl mu však bůh. „Icarium – Zloděj životů – je jejich nejlepší zbraň, Trulle Sengare. Bezejmenní ho hodlají vrhnout proti tvému bratrovi, lederskému císaři.“
Otupělostí a únavou pomalu proniklo pochopení. Trull zavřel oči. Ach ne, prosím… „Chápu. Co se stane pak, Kotilione?“

„Netuším. Nikdo to neví. Ani Bezejmenní, i když ti by to ve své nadutosti nikdy nepřipustili.“
Jejich pozornost upoutalo Panekovo zapištění – a tam, nad Minalou, se skláněl Stínupán a pokládal jí ruku na čelo.
Trull si znovu odplivl – měl rozedranou ústní dutinu – zabručel a zašilhal na Kotiliona. „Už tu znovu bojovat nebudu,“ sdělil mu. „Ani Onrak, ani tyhle děti. Kotilione, prosím –“
Bůh se odvrátil. „Ovšemže ne, Trulle Sengare.“
Trull se chvíli díval za odcházejícím Kotilionem a pak mu zrak padl na Ahlradu Ahna. Stínupán přešel k Rychlýmu Benovi. Trull se vyškrábal na nohy a přistoupil k ležícímu příteli. Ahlrada Ahn. Nerozumím ti – nikdy jsem ti nerozuměl – ale stejně ti děkuju. Děkuju ti…
Přistoupil k průchodu a vyhlédl ven. Kotilion, patron asasínů, bůh, seděl na kamenné římse, která se utrhla ze skály, seděl tam sám s hlavou v dlaních.

DOSLOV
Na cestě vodami jsem potkala boha,
klečel a strkal ruce do písku,
znovu a znovu, vždycky je zvedl
a díval se, jak dolů padají neživá zrnka.

Sesedla jsem z unaveného koně, postavila se
před to zjevení se zaprášenýma rukama
a dlouho se dívala na jeho opakované pohyby,
když konečně vzhlédl, v očích měl snažnou prosbu.

„Kde,“ zeptal se ten bůh, „jsou mé děti?“

Ztracení věřící
Rybářka

N
ádech, pak blažená otupělost kouře v plicích, pomalu vypouštěného. Scillara se opřela o zábradlí vedle Řezníka.
„Vypadáš zamyšleně,“ prohodila, pátrajíc na nekonečné mořské hladině.
Povzdechl si a kývl.
„Myslíš na ni, viď? Jakže se to jmenovala?“
„Apsalar.“
Scillara se usmála, spíš pro sebe, znovu vdechla kouř a dívala se, jak jí uniká z chřípí a našpulených rtů, tři pramínky spojující se v jeden. „Pověz mi o ní něco.“
Řezník se ohlédl přes rameno a Scillara, aby držela basu, ho napodobila. Na zádi stál Barathol a Chaur mu seděl téměř u nohou. Iskarala Pusta s Mogorou nebylo nikde vidět, nejspíš se hádali dole v kajutě kvůli záhadným ingrediencím ve večeři. Černý mezek zmizel už před několika dny, nejspíš přes palubu, i když Iskaral se nad jejich dotazy jen usmíval. Mappo byl na přídi, schoulený, kolena přitažená k bradě, kýval se a plakal. Dělal to už od rána a nikdo z něj nedokázal vypáčit, co ho to popadlo.
Řezník se znovu zahleděl na moře. Scillara spokojeně udělala totéž a zabafala z dýmky.
„Vzpomínal jsem,“ začal Darún. „Po velký slavnosti v Darúdžhistánu přišla další, menší, oslava stažení malazských zájmů… aspoň na nějakou dobu. V každým případě to bylo v Collově paláci těsně předtím, než jsme odešli z města – bohové pod náma, připadá mi to tak dávno…“
„Tehdy jste se setkali.“
„Ano. Totiž, byla tam hudba. A Apsalar… tančila.“ Podíval se na Scillaru. „Tančila tak krásně, že všichni zmlkli, všichni se jen dívali.“ Potřásl hlavou. „Ani jsem nemohl dýchat, Scillaro…“
Tvá láska patří k těm, co nikdy neumírají.
Budiž.
„Hezká vzpomínka, Řezníku. Drž se jí. Já nikdy neuměla moc dobře tancovat, leda jsem byla opilá nebo jinak zvláčnělá.“
„Schází ti to, Scillaro?“
„Ne. Takhle je to mnohem větší legrace.“
„Jak takhle?“
„No, víš, už mi nic neschází. Vůbec nic. To je velice… uspokojivý.“
„Víš, Scillaro, závidím ti, že jsi šťastná.“
Znovu se na něj usmála, prostý čin, který vyžadoval veškerou její vůli a sílu. Budiž.
„Myslím… myslím, že tě hned teď potřebuju obejmout, Scillaro,“ vyhrkl.
Z naprosto špatných důvodů. Ale tohle je mistrem Kápě zatracený svět a je třeba vzít si, co člověk může. Cokoliv může.
Tři pramínky. V jednom.
* * *
Karsa Orlong se obrátil, když se vedle něj usadila Samar Dev – vichr zvedal vlny a ty neustále bušily do trupu jako hladoví duchové toužící roztrhat plavidlo na kusy. „Copak, ženo, proč vypadáš tak rozradostněně?“
„Něco se stalo. Půjč mi kousek toho kožešinového pláště, je mi hrozná zima.“

Přehodil přes ni medvědí kožešinu. „Vezmi si ho.“
„Žehnám tvému mučednictví, Karso Orlongu.“
„To je zbytečná námaha,“ zabručel. „Já nebudu ničím mučedníkem, ani mučedníkem bohů.“
„To se jen tak říká, ty tupohlavý troubo. Ale poslouchej, něco se stalo. Došlo k útoku. Stovky edurských válečníků a lederských pomocných sil. A objevil se další šampion.“
Karsa zabručel. „Těch je v téhle flotile dost.“
„Jenomže se vrátil akorát tenhle šampion a jeho sluha. A jeden Ledeřan. Zbytek pobili.“
„Kde k té bitvě došlo? Neviděl jsem žádné další lodě.“
„Prošli chodbou, Karso Orlongu. V každém případě jsem zjistila jméno toho šampiona. A proto mě musíš poslouchat. Musíme z téhle zatracené lodi zmizet – jestli se někdy dostaneme na dohled pevniny, než připlujeme k jejich říši, měli bychom skočit do moře. Říkal jsi, že jsem rozradostněná? Špatný odhad. Jsem k smrti vyděšená.“
„A kdo je tedy ten děsivý šampion?“
„Jmenuje se Icarium. Zabiják –“
„A jeho sluha je Trell.“
Zamračila se. „Ne, Gral. Ty toho Icaria znáš? Víš, jaká strašlivá pověst ho předchází?“
„Já o pověstech nic nevím, Samar Dev. Ale kdysi jsme spolu bojovali. Souboj byl přerušen dřív, než jsem ho mohl zabít.“
„Karso –“
Toblakai se usmíval. „Tvá slova mě potěšila, ženo. Takže se mu můžu znovu postavit.“
Zírala na něj v šeru podpalubí, ale neviděla nic.
* * *
Na jiné lodi flotily ležel Taralak Výd, schoulený v podpalubí až u šikmých, zpocených žeber, a třásl se v zimnici. Icarium stál před ním a mluvil: „…těžké pochopit. Ledeřané mnou předtím zjevně opovrhovali, tak co se změnilo? Teď vidím v jejich očích zbožňování a naději a jejich úcta mě znervózňuje, Taralaku Výde.“
„Běž pryč,“ zachrčel Gral. „Není mi dobře. Nech mě na pokoji.“
„Bojím se, že to, co tě trápí, není tělesné, příteli. Pojď, prosím, nahoru na palubu, nadýchat se tohoto osvěžujícího vzduchu – jsem si jistý, že se ti pak uleví.“
„Ne.“
Icarium si dřepl, až měl šedé oči v jedné úrovni s Taralakovými bojovnými zraky. „Ráno jsem se probudil odpočatější a s většími nadějemi než kdy předtím – cítím, že je to pravda. Teplo hluboko ve mně, hebké a příjemné. A neztratilo se. Nechápu to, příteli –“
„V tom případě,“ zavrčel Gral skřípavým hlasem plným jedu, „ti to musím zopakovat. Kdo, co jsi. Musím ti to povědět, připravit tě na to, co musíš udělat. Nedáváš mi jinou možnost.“
„Není třeba,“ opravil jej Icarium tiše a položil ruku Taralaku Výdovi na rameno.
„Hlupáku!“ zasyčel Gral a uhnul před jeho dotekem. „Na rozdíl od tebe,“ vyplivl, „si já pamatuju!“
Icarium se narovnal a zadíval se na svého přítele. „Není třeba,“ řekl znovu a odešel. Nechápeš to.
Není třeba.
* * *
Stál na nejvyšší věži Posměvákovy tvrze, bezvýrazný pohled upřený na chaos ve městě dole. Lodě pobočnice vyplouvaly z přístavu na neosvětlené, otevřené moře. Napravo, necelé tři kroky od něj, byla trhlina, kvůli níž se druhá strana plošiny nebezpečně nakláněla. Puklina vznikla nedávno, nemohla být víc než rok stará, a sahala až do sklepení pod tvrzí. Opravy vypadaly povrchně, téměř nekompetentně. Staré srdce Malazské říše bylo zraněné, a on nečekal, že vydrží dlouho.
Po nějaké době vedle sebe kohosi vycítil, ale neotočil se. „Císaři,“ pronesl tiše, „už je to dávno, že?“
Dolehl k němu Stínupánův šepot, jako mrazivé hlazení. „Musí být vždy po tvém, Tayschrenne? Vždycky a pokaždé?“
Tiché frknutí a hlas se přiblížil, když pokračoval: „Nechal ses zavřít do klece. Znovu. Dohániš mě k šílenství.“
„Měl jsi rušnou noc,“ poznamenal říšský velemág.
„Ach, vycítil jsi mou… činnost? No ovšem, jak jinak. Takže nejsi v tak pevné kleci, jak se zdálo.“
„Snažím se,“ odtušil Tayschrenn, „vidět tyhle záležitosti z dlouhodobého hlediska.“ Na chvíli se odmlčel. „Stejně jako ty.“ Ohlédl se na nezřetelnou tmavou šmouhu vedle sebe. „Tvoje nová role tě určitě příliš nezměnila.“
„Kul jsi pikle s Rychlým Benem a Kalamem,“ poznamenal Stínupán. „Vydal ses až do Sedmiměstí, abys to zařídil, ale čeho jsi vlastně dosáhl? Císařovna stojí na pohyblivém písku, džhistálský kněz se svobodně kolébá po chodbách moci, Spárové jsou zkompromitováni a zdecimováni a mí věrní Záchlumčané vybíjeni – ale pověz mi jedno, předvídal jsi vůbec odpověď D’rek na zradu kněžstva?“
„Zradu?“
„D’rek vybila tvé druhy! Všechny chrámy!“
Velemág mlčel a bůh vedle něj byl stále podrážděnější. Pak Tayschrenn řekl: „Před rokem odsud jeden můj starý přítel ve chvatu vyplul do Velkého chrámu D’rek v Kartoolu.“
„Tys o tom věděl?“
Tayschrenn se pousmál. „Loď, kterou si najal, patřila mně. Žel, o tom nic netušil.“
„Já to věděl!“ zasyčel Stínupán. „Tys kult nikdy neopustil!“
„Zmije podzimu je zvěstovatel smrti a smrt si přijde pro nás pro všechny. Tedy pro nás smrtelníky. Jak se s tím může někdo nesmířit? K čemu by to bylo dobré?“
„Tato říše byla moje! Ne D’rek! Ne tvoje!“

„Císaři, tvoje paranoia mě vždycky znepokojovala víc než tvoje hrabivost. V každém případě teď vládne Laseen… prozatím. Pokud," zašilhal na boha, „neplánuješ vítězný návrat."
„Abych všechny zachránil před nimi samými? Těžko. Nenávist je nejzhoubnější býlí na světě… zvlášť když lidé jako ty nedělají nic."
„Každá zahrada, o kterou jsem kdy pečoval, je buď mrtvá, nebo zplanělá, císaři."
„Proč jsi souhlasil, že budeš oříznutou kostkou Rychlýho Bena, Tayschrenne?"
Velemág překvapeně zamrkal.
„A proč tě nezavolal, když jsem ho poslal do té noční můry?"
„Byl bych vážně zklamaný," řekl Tayschrenn pomalu, „kdyby mě volal tak brzy. Jak už jsem říkal, císaři, ve věcech této říše se držím dlouhodobých hledisek."
„Proč tě D'rek nezabila?"
„Zkoušela to."
„Cože?"
„Rozmluvil jsem jí to."
„Propast mě vem, jak já tě nenávidím!"
„I bohové se musejí naučit ovládat svůj vztek," odtušil Tayschrenn, „jinak jdou špatným příkladem."
„Tohle jsi řekl D'rek?"
„Tohle říkám tobě, Stínupáne."
„Já jsem naprosto a dokonale klidný – pěním vztekem a nenávistí, jistě, ale jsem klidný!"
Oba se odmlčeli, až bůh zamumlal: „Moji ubozí Záchlumčané…"
„Nejsou tak zranitelní, jak se obáváš, císaři. Budou mít Nila a Nether. Budou mít Temula, a až zestárne, za mnoho let, bude mít mladého válečníka, kterého bude učit, a ten se bude jmenovat Coltain." Sepjal ruce za zády a zamračil se na kouřem zahalené město, k němuž dorazily první šediny svítání. „Jestli se už chceš bát, boj se o své vlastní dítě."
„Já se nebojím ničeho –"
„Lháři. Slyšel jsi, že Prchlivec vyšel od Kurníka – a utekl jsi."
„Účelnost!"
„Bezpochyby."
„Jsi tady v hnízdě zmijí – rád tě v něm zanechám."
Tayschrenn naznačil úklonu. „Císaři. Vyřiď, prosím, můj pozdrav Kotilionovi."
„Pověz mu to sám, jestli se odvážíš."
„Já mu Kalama neukradl – jen mi řekni, žije ještě?"
„Je v Domě mrtvých – není to postačující odpověď?"
„Ani ne."
„Já vím!" Stínupán se radostně zachechtal a zmizel jako mlha ve větru.
* * *
Ráno bylo jasné, slunce již hřálo a před říšským sídlem v Kartoolu městě se zastavil mistr vyšetřovatel. Upravil si stejnokroj, ujistil se, že ho nemá nikde pokrčený. Pak si olízl dlaně a opatrně, něžně si uhladil neposlušné vlasy – tedy alespoň podle něj neposlušné. Naposledy se ujistil, že má boty vyleštěné a bez poskvrnky, a rychle vyšel po schodech a vstoupil do nízké budovy.
Na stráže stojící hned za vraty kývl, místo aby jim zasalutoval, a zamířil chodbou ke kanceláři velitele. Rázně, sebejistě zaklepal, a když uslyšel tlumené pozvání, otevřel dveře, vstoupil a postavil se před stůl, za nímž seděl velitel.
Jenž vzhlédl a zamračil se. „No dobře, ty nafoukaný osle, poslouchám."
Nepatrné splasknutí bylo ze strany mistra vyšetřovatele nechtěné, ale podařilo se mu to skrýt. „Chci, pane, nahlásit následující ohledně vyšetřování, které jsem sám pečlivě provedl. Jde o záhadná úmrtí akolytů a kněží v chrámu zasvěcenému D'rek na ulici –"
„Sklapni už! Chceš nahlásit svoje závěry, ano? Tak to prostě udělej!"
„Samozřejmě, pane. Vzhledem k nedostatku důkazů o opaku, pane, je možný jediný závěr. Vyznavači D'rek všichni do jednoho spáchali během jediné noci důkladné sebevražedné orgie."
Nepříjemně dlouho si ho prohlížely ještěří oči. „Seržant Hellian, původní vyšetřovatel, řekla přesně to samé."
„Očividně je to vnímavá žena, pane."
„Opilec. Poslal jsem ji ke Čtrnácté."
„Ke… Čtrnácté…?"
„Sepiš svoje závěry," pokračoval velitel, „a vyšetřování uzavři. A teď vypadni."
Mistr vyšetřovatel zasalutoval a unikl se vší důstojností, na jakou se vzmohl. Na chodbě znovu kývl strážím, vyšel z vrat a sestoupil po schodech.
Zastavil se a vzhlédl. Na úchvatných pavučinách paraltů, sídlících nyní na kartoolských věžích, se odráželo slunce. Předivo krystalické krásy, jiskřící jako démantová vlákna na pozadí nádherné modré oblohy. S obnoveným optimismem si povzdechl a usoudil, že ještě nikdy neviděl nic tak krásného. Vykročil a rázně dupal po dláždění.
Dvě desítky obrovských pavouků, krčících se v malých jeskyňkách vydlabaných ve stěnách věží, se rozhlížely chladnýma, složenýma očima. Sledovaly všechno, co se plazilo dole, občas zvědavé, vždy trpělivé, a jejich tekutými mozky se míhalo sladké našeptávání hladu.